

POLITIEK EN CULTUUR

LENIN:

DE BERGADELAAR

TWEE BRIEVEN UIT CHINA

PROLETARISCH EN BURGERLIJK DENKEN

5e Jaargang No. 1

Januari 1950

1949, J. Wolff	1
Lenin, de bergadelaar, G. Geelhoed	8
Daar is hoop en verwachting, A. Mueller	13
Hallo, broeder uit Krakau, A. Mueller	13
Twee brieven uit China	14
Het belang van eigen berichtgeving, P. Clerkx	19

Over het sectarisme, H. Hoogen	23
Naar aanleiding van het artikel van Joffe II	28
Vooruitstrevende en reactionnaire kunstcritiek, L. de Leeuwe	30
Proletarisch en burgerlijk denken, G. Harmsen	35
Boekbespreking „Trek naar de vrijheid”	42
Bismarck (Kort verhaal) B. Bjelozerkowskij	43

Mededeling

voor het inbinden van Uw oude jaargang

Indien U vóór 1 Februari 1950 aan ons Uw oude P. en C. 1949 (12 nrs.) opzendt, onder bijvoeging van f 1.70 (f 0.70 binden en f 1.— band) zijn wij bereid ook dit jaar het inbinden van deze jaargang voor U te verzorgen.

Natuurlijk kunt U ook losse banden bestellen voor de prijs van f 1.—.

Ook oudere jaargangen kunt U nog laten inbinden. Evt. ontbrekende nummers kunt U laten aanvullen voor de prijs van f 0.30 per stuk.

Duidelijk vermelden, *Administratie P. en C., Leidsestraat 25, Amsterdam-C.*

Evt. portokosten worden in rekening gebracht.

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij de Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Tel. 35957; girorekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

POLITIEK EN CULTUUR

Jaargang 1950

ALGEMENE POLITIEK EN ECONOMIE

	pag.
1949 — J. Wolff	1
De strijd voor de vrede in het middelpunt van onze activiteit, J. Schalker	49
Het titoïsme in de praktijk, J. Haken	64
Wereldregering of wereldonderdrukking, G. Harmsen	113
Het federalisme in dienst van de Amerikaanse oorlogsstokers, G. Harmsen	164
Roebel en dollar, F. Baruch	205
De oproep van Stockholm, het scherpste wapen tegen de oorlog, Marcus Bakker	297
De tijd dringt	301
Korea en Duitsland, F. Baruch	343
Enkele problemen van de opbouw van China, W. Stuit	387
De sociale verkiezingen in Frankrijk, M. France	395
Vijftig jaren strijd voor de eenheid der werkende klasse	402
Korea en de wereldvrede, G. Geelhoed	420
West-Duitsland — oorlogshaard, F. Baruch	454
Waar gaan wij heen? J. v. Santen	474
De economie van het groot-kapitaal, J. v. Santen	511
Maandoverzichten op de pag. 97, 145, 193, 241, 289, 337, 414, 449, 497,	545

DE STRIJD VAN DE NEDERLANDSE ARBEIDERSKLASSE

Vrouwen in de strijd voor een vrij Indonesië, A. Averink	104
Eenheid van actie, Frits Reuter	121
Een strijdbaar Congres, A. Averink	151
Van familiebijeenkomst tot klassestrijd, B. Blokzijl	198
De Partij, het ANVJ en de jonge generatie, Fred Schoonenberg	256
Troelstra en de valse erfgenenamen, G. Harmsen	314
Problemen van de jeugd	377
Problemen van de jeugd	428
Enkele lessen uit de stakingen, Jan Schalker	436
De E.V.C. — bondgenoot in onze strijd, B. Brandsen	468

**TOEPASSING EN ONTWIKKELING VAN HET WETENSCHAP-
PELIJK SOCIALISME**

Lenin, de bergadelaar, G. Geelhoed	8
De Chinese partij in 1921, P. Clerkx	84
Bij de nieuwe uitgave van „De geschiedenis van CPSU (b)” — Over het imperialisme en de strijd voor de vrede, Jaap Wolff	131
De Sowjet-Unie — leidster van de strijd voor de vrede, C. Geugjes „De geschiedenis van de CPSU (b)” en de strijd tegen het trotskisme, J. Schalker	157
„De geschiedenis van de CPSU (b)” en de partij van het nieuwe type, A. Averink	170
Strategische problemen van de revolutionaire oorlog in China, W. Stuit	212
Ongepubliceerde documenten van W. I. Lenin uit 1920	231
„De geschiedenis van de CPSU (b)” en de dictatuur van het pro- letariaat, J. de Louw	248
Stalin en de Chinese revolutie, W. Stuit	261
Over de likwidatie van de tegenstellingen tussen lichamelijke en geestelijke arbeid, P. Gapotsjka	268
Over marxisme in de taalwetenschap, J. Stalin	309
Antwoord aan kameraden, J. Stalin	352
Grondslagen van de vredespolitiek der Sowjet-Unie, F. Baruch	406
Eén jaar Chinese Volksrepubliek, W. Stuit	502
Het fascisme de weg versperren, G. Dimitrof	519
Het wezen van het fascisme, F. Baruch	551
Op weg naar het communisme	553
De strijd tussen oud en nieuw in de ontwikkeling van de sowjet- maatschappij, I. Sjarikow	567
	576

THEORIE VOOR HET PRAKTISCHE WERK

Het belang van eigen berichtgeving, P. Clerkx	19
Over het sectarisme, H. Hoogen	23
Een vlag die de lading niet dekt, J. Brandenburg	57
Verbeter de organisatie, H. Verhey	70
De rol en de betekenis van de ledenvergadering	78
De partijsscholing, P. Beek	82
De Waarheid en de strijd voor de vrede, J. v. Seggelen	124
Sectarisme en opportunisme? H. Hoogen	218
Een antwoord aan enkele lezers, J. Brandenburg	220
Strijdt voor loonsverhoging, Fr. Reuter	252
De marxistisch-leninistische scholing van de kaders in de Communis- tische- en Arbeiderspartijen	526

KRITIEK EN BIBLIOGRAFIE

Vooruitstrevende en reactionaire kunstkritiek, J. de Leeuwe	30
Proletarisch en burgerlijk denken, G. Harmsen	35
„Het vuur brandde voort” door H. Roland Holst, G. Harmsen	90
„Lenin — Een keuze uit zijn werken” deel II, G. G.	93
„Het hongerjaar 1566” door E. Kuttner, F. B.	95
Een geschiedenis van het Amerikaanse imperialisme, G. H.	183
De arbeidersklasse en het neo-malthusianisme, G. Harmsen	223
Hollywood's aandeel in de oorlogsvoorbereiding, J. de Leeuwe	281
Partijloos verzet, S. P.	334
„Vernieuwing” van onderwijs en opvoeding, die leidt tot Amerikanisme, G. van Praag	382
De ondergang van de „westerse beschaving”, P. Clerkx	482
Ook kauwen, of alleen maar slikken? G. H.	489
De gelaarsde Kadet en zijn Amerikaanse meester, G. H.	559
Een nieuw begin — geen nieuw geluid, G. Geelhoed	564

Korte boekbesprekingen:

Trek naar de vrijheid, Howard Fast (42); *De groene jas*, Sonja Prins (96); *Microben, mammoets en mensen*, A. Novikof (144); *Verzamelde gedichten*, G. S. Adama van Scheltema (286); *Karl Marx — mens en strijder*, B. Nicolaevsky en C. Maenchen-Helfen (287); *Dagboek van een schooljongen*, E. Grien (335); *Dauwdruppels op Haiti*, J. Roumain (335); *De geschiedenis van een stachanow-arbeider*, I. Jankin (400); *Alitet gaat naar de bergen*, T. Syomoesjkin (540); *De barrevoeters*, Z. Stancu (542).

CULTURELE EN WETENSCHAPPELIJKE VARIA

Naar aanleiding van het artikel van Joffe II	28
De culturele ontwikkeling van China, A. Fadejew	138
Ik moet spreken — nu anderen zwijgen, P. Neruda	176
De automatische fabriek, M. Iljin	276
Het Amerikaanse volk wil geen oorlog, Howard Fast	303
Notities bij het lezen van de artikelen van Stalin over de taalwetenschap, S. P.	434
Reisindrukken uit Polen	436
De bouw van het zonnestelsel, K. de Jager	536
De enquête voor Politiek en Cultuur	584
Het melkwegstelsel en de wereld der extra-galactische stelsels, K. de Jager	586

GEDICHTEN

Daar is hoop en verwachting, A. Mueller	13
Hallo, broeder uit Krakau, A. Mueller	13
Mien opa, L. van der Velde	89
De helft van mijn hart, Nazim Hikmet	136
Aan Paul Robeson, Nazim Hikmet	136
China's volksleger, Herbert Roch	137
Aan een medegevangene, Nazim Hikmet	324
De havenstad, Kei Mariyama	350
Politie-verhoren, Shigeru Tagi	351
Aan een Koreaans revolutionair, Hiroshi Neyama	351
De dichter aan zijn Partij, Louis Aragon	413
Ons dorp ondertekent, Tsji Hsoe-pai	535
Wij vergaderen, Ho Ta	536

VERHALEN

Twee brieven uit China	14
Bismarck, B. Bjelozerkowski	43
Vannacht niet, André Stil	140
De bosgardist, E. Sinervo	189
Moeder Jones, Jos. Leeds	236
Het interview, B. Milac	325
Het gebeurde op een Zondag, J. Prenant	443
De rode anjer, G. Monmousseau	491
De renegaat, L. Aragon	530
Iwan's „privé-zaken”, Irina Wilde	591

Inhoudopgave

ALGEMENE POLITIEK EN ECONOMIE

pag.

De verscherping van de tegenstelling in het imperialistische stelsel, F. Baruch	7
De volken van Azië in de strijd voor hun nationale onafhankelijkheid, J. Guillon	49
Het Atlantisch Pact is een oorlogspact, J. Schalker	97
1 Mei — Een strijddag voor de vrede, J. Schalker	130
In de schaduw van de crisis, F. Baruch	177
De breuk in het WVV en de oorlogsvoorbereiding, B. Blokzijl	191
Economische notities	213
„Dollarcrisis” en Benelux, F. Baruch	280
Achtergrond en resultaten van de Parijse Viermogendhedenconferentie, J. Wolff	285
Een nabeschouwing over de verkiezingen, Chr. Smit	321
Een discussie over het oorlogsgevaar, F. Baruch	327
Het proces Rajk, Chr. Smit	425

DE STRIJD VAN DE NEDERLANDSE ARBEIDERSKLASSE

De lessen van de staking, J. Brandenburg	65
Discussies rondom de stakingen, J. Brandenburg	111
De komende verkiezingen voor de gemeenteraden, H. Gortzak	135
Scholen of kazernes, J. v. Wiesel	183
De toestand van de Drentse veenarbeiders, J. Haken	188
Overproductie in de landbouw, J. v. Wieringen	233
De Nederlandse kapitaalexport en de industriële ontwikkeling, J. van Santen	290
Waarom is vooral Rotterdam het werkterrein van de trotskisten? J. Brandenburg	299
Het Amerikaanse offensief tegen de Nederlandse arbeidersklasse, F. Baruch	431
Vaderlandse verarming en vaderlandsloze verrijking, J. v. Santen	436
De strijd van de arbeidersklasse en de regeringspolitiek, Fr. Reuter	465

INDONESIE

Drie jaren onderhandelingen en zuiveringsacties, Amir	33
De Communistische Partij van Indonesië, Chr. Smit	46
Indonesië in het Amerikaanse systeem van oorlogsbases, Amir	228
De samenzwering tegen de Republiek Indonesia, Amir	378

VRAAGSTUKKEN VAN HET WETENSCHAPPELIJK SOCIALISME

Bij de herdenking van Lenin's dood, A. Averink	1
Sociaal-democratie en koloniaal-imperialisme, F. Baruch	40
De bevrijdingsstrijd van het Chinese volk, K. Marx	56
Volksdemocratie en socialisme, M. Rakosi	71
Lenin over de oorlog, P. Tsjoevitsjow	74
Trotski en de Russische arbeidersbeweging, G. Harmsen	76
Twee brieven van Lenin aan David Wijnkoop, F. Baruch	103
Lenin en de oprichting der SDP, A. J. Koejemans	149
De ontwikkeling van het trotskisme, G. Harmsen	199
Fr. Engels over het agrarisch vraagstuk, G. Harmsen	248
In memoriam G. Dimitroff, J. Schalker	274
Lenin: Uit zijn Werken, Deel I, G. H.	320
Oorlog en sociaal-democratie, L. Gilliéron	339
Het werkterrein van de trotskistische agenten, G. Harmsen	353
Achtergrond van het titoïsme, F. Baruch	370
Bij de uitgave van Stalin's levensbeschrijving, G. Geelhoed	398
De Sowjet-Unie, leidster van het vredeskamp, Fr. Schoonenberg ...	417
Partij-organisatie en partij-literatuur, W. I. Lenin	442
J. W. Stalin, de leermeester van de arbeidersklasse, F. Baruch	471
Lessen uit een mislukte en een geslaagde revolutie, G. Harmsen	480
Terug naar Proudhon! L. Gilliéron	488

THEORIE VOOR HET PRACTISCHE WERK

Partij en vakbeweging, Fr. Reuter	16
Het organisatie-werk, H. Verhey	57
Het bedrijfswerk, Fr. Reuter	80
Partij en vakbeweging II, Fr. Reuter	115
De taken van de partij en de organisatie, H. Verhey	144
Partij en vakbeweging III, G. v. Aalderen	162
Eenheid of scheuring? Fr. Reuter	166
De taak van de politiek-secretaris van het district, M. Thorez	208
Rol en betekenis van de bedrijfskrant, Fr. Reuter	255
De werkmethoden van de grondleggers van het marxisme, G. H. ...	260
De gekozen bedrijfskern, Fr. Reuter	304
De jeugdorganisatie en de strijd voor de vrede, M. Bakker ...	333
Partij en krant, J. de Louw	344
Discussie rondom de bedrijfskern, Fr. Reuter	356
De partij en haar financiën, P. Clerckx	385
Discussie rondom de bedrijfskern, Fr. Reuter	405
Is het G.O. nog voor het gemeentepersoneel van betekenis?	407
Het belang van voorlichting	409
Ondervinding is de beste leermeester	410
Naar aanleiding van de P.B.-resolutie	412
Toepassing van de psychologie in het bedrijfsleven, J. de Leeuwe ...	447
„Cirkel”-gang? Fr. Reuter	457
Nogmaals: Het belang van voorlichting, G. Geelhoed en J. de Louw	494

NATUURWETENSCHAPPEN

Lyssenko en de erfelijkheidstheorie, G. H. 25
Over de concurrentie binnen de soorten (interview met Lyssenko) 26
Het levenswerk van Mitsjoerin I, M. Iljin 84
De bouw der atomen, Th. v. IJzer 89
Het levenswerk van Mitsjoerin II, M. Iljin 121
De marxistische filosofie en de moderne natuurkunde, A. Joffe ... 391
Naar aanleiding van het artikel van Joffe, S. J. Rutgers 498

KUNST EN CULTUUR

De betrekking tussen de arbeidersklasse en de intellectuelen, L. Casanova 22
Hoe wordt men schrijver? M. Anderson Nexö 83
De dialectiek van de kleinburger, G. H. 92
Socialistisch realisme in de film, J. de Leeuwe 126
Upton Sinclair, P. Pawlenko 212
De strijd om de progressieve film, J. de Leeuwe 215
De taak van de marxistische literatuurkritiek, G. Lukacs 267
Van een kip die op de mesthoop scharrelde, G. Harmsen 348
Over een a-sociale socialist, G. Harmsen 450

GEDICHTEN

Gedicht voor de vrede, Erno Salamon 129
Chinese gedichten 225
Aan miljoenen, F. v. d. Kuil 313
De oproep, Basil Rota 369
Gedachten rond gisteren en nu, Suleiman Stalski 479
Aan mijn landgenoten, Berthold Brecht 497

KORTE VERHALEN

De arrestatie 31
De rentmeester komt, Elin-Pelin 169
Gevaarlijke opdracht, A. Kedros 218
De geheime stemming, D. Beljajew 265
Het grote duel, Ernst Fischer 315
Ontmoeting in de coupé, A. Bek 360
Alle wegen, Ruth Blake 460
Zo eenvoudig als dit, Yoshio Abe 503

BOEKBESPREKINGEN

Anna Seghers: *Het zevende kruis*; Anne de Vries: *Het leven van Johannes Post*; A. H. Nijhoff: *Medereizigers* (32); J. Winkler: *Profeet van een nieuwe tijd*; H. Pirenne: *De Middeleeuwen en De geschiedenis van Europa* (63); A. Barea: *De smidse*; J. v. Wageningen: *Even tijd voor onze taal* (64); H. Schulte: *Het beeld der renaissance*; J. Schröder: *Tempel en kathedraal*; D. Brogan: *De vrije staat* (95); Sinclair Lewis: *Ja, ik ben een neger*; I. Singer: *Vaarwel mijn broeder*; U. Sinclair: *Tussen twee werelden* (96); J. Meijers: *Europa in het spectrum van zijn talen*; A. Locke Langley: *Een leeuw is op de straten* (174); Upton Sinclair: *Onze Vrouwen*; E. Kisch: *Ont-*

dekkingen in Mexico (175); J. Beecher: *Een schip voer uit* (176); W. Wertheim: *Het rassenprobleem* (223); I. Ehrenburg: *Storm* (271); M. Gorki: *Zomer*; M. Szekely-Lulofs: *Tjoet Nja Din* (367); M. Anderson Nexö: *Morten houdt koers* (368); J. Prak: *Polen van het intellect* (415); J. Jordan Miln: *Rijst* (416); T'jen Tsjun: *Tchifoeng* (464); M. de Munck: *Het onverwoestbare* (509); Mulk Raj Anand: *Paria*; A. Makarenko: *De weg naar het leven* (510); J. Amado: *Woeste wereld* (511); J. Brouwer: *Johanna de Waanzinnige* (512).

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

1949

HOE zal dit jaar — 1949 — de geschiedenis ingaan? Als het „jaar van het Atlantische oorlogspact”, als het „jaar van het Parijse Congres” of misschien als het „jaar van de Amerikaanse crisis”? We weten het niet. Het is ook weinig interessant: de historie is geen kwestie van benamingen, maar van zich ontwikkelende krachtsverhoudingen, van steeds wisselende spanningen. Zij is een kwestie van strijd: van overwinnen en overwonnen worden.

Het jaar, dat wij nu achter ons hebben liggen, is er een geweest van grote gebeurtenissen. Een stormachtige ontwikkeling in alle delen van de wereld, op ieder gebied en in elk opzicht, gunde zelfs de passieve beschouwer geen tijd en eiste alle inspanning van de actieve strijders, die zelf mee richting geven aan de gebeurtenissen, zelf helpen de ontwikkeling in de goede richting te stuwen. 1949 is de samenvatting van een reeks belangrijke beslissingen op politiek en economisch gebied, een periode, waarin de tegenstellingen tussen het kamp van de oorlog en de vrede zich hebben verscherpt en de ontwikkeling een koortsachtig tempo heeft aangenomen. In deze twaalf maanden heeft de oorlogspolitiek van de Verenigde Staten zich ontplooid, velen met verontwaardiging en sommigen met schrik vervuld.

De Sowjet-Unie en de Oost-Europese Volksdemocratieën, geschraagd door de wil en de solidariteit van de internationale arbeidersklasse en van alle eerlijke mensen, hebben daar hun eigen politiek tegenover gesteld: die van de Vrede!

I

HIJ is sluipend gekomen: de economische crisis, de achtergrond, waartegen men alle gebeurtenissen moet zien. Duidende de verschillende tekenen in 1948 reeds op een komende economische crisis in de Verenigde Staten, in het afgelopen jaar waren de verschijnselen van een opkomende en zich ontwikkelende crisis voor ieder waarneembaar. In verschillende industrie-takken daalde de productie aanzienlijk, terwijl het land reeds (en dit volgens de officiële gegevens) 14 miljoen werklozen heeft. Ook de staalproductie, die lange tijd op een

hoog peil zeer stabiel bleef, begint te dalen. Het Amerikaanse Instituut van IJzer en Staal deelde mede, dat de staalproductie begin Juli 1949, vergeleken met midden-Maart 1949, toen de daling van de productie een aanvang nam, met 22% is gedaald. Langzaam vreet de crisis door om straks tot chaos verwekkende ontladingen te komen. Het Marshall-plan is de geleider van de crisis en richt de economische bliksem op de onderworpen landen en volken. In West-Europa is ze reeds ingeslagen.... Het aantal werklozen in Italië steeg sinds 1948 nog met 40% en bereikte de 2.200.000, in West-Duitsland steeg dit cijfer van 239.000 in 1948 tot 1.5 miljoen midden 1949. In België is een zelfde tendenz waar te nemen. Evenals in ons land, waar het werklozencijfer van November 1948 tot November 1949 verdubbeld is. In het kader van deze internationale ontwikkeling kwam het werkloosheidsvraagstuk dit jaar ook in ons land op de voorgrond te staan. Er kwam een commissie, een wetsontwerp en een geruststellende mededeling van Drees. Maar ondertussen stijgt het aantal ingeschreven werkzoekenden aan de gewestelijke arbeidsbureaux met de dag. In Den Haag denkt men reeds met schrik aan de eventuele terugkeer van verschillende contingents Nederlandse troepen uit Indonesië. Dan komt men namelijk voor onoplosbare problemen te staan. De huidige regering is niet bij machte voor deze arbeidskrachten, die weer in het productieproces opgenomen moeten worden en alle overigen werkgelegenheid te scheppen. De beperking van de werkgelegenheid is één van de gevolgen van het door de P.v.d.A.-leiders zo gewaardeerde Marshall-plan. Dit plan is er namelijk in geslaagd crisis te verwekken in de West-Europese landen, de nationale economieën gelijk te schakelen en de regeringen geheel politiek afhankelijk te maken. In werkelijkheid is echter een der voornaamste doeleinden van het Marshall-plan mislukt. Het Marshall-plan heeft weliswaar de crisis naar West-Europa gebracht, doch heeft haar niet buiten de grenzen van de Ver. Staten kunnen houden. Opnieuw staat Amerika voor een economische débacle. En hierin ligt een van de drijfveren voor de oorlogsvoorbereiding. Koortsachtig zoeken de imperialisten naar een uitweg, die ze menen te kunnen vinden in een oorlog. Crises en onderlinge spanningen — want met het toenemen van de economische moeilijkheden worden ook de tegenstellingen tussen de kapitalistische staten onderling groter (o.a. Benelux) — wil men in een oorlog afreageren tegen de Sowjet-Unie en de andere Oost-Europese staten.

In 1949 is de bewapeningswedloop dan ook tot het uiterste opgevoerd. Alle aandacht en energie richt zich op destructieve doeleinden, die een aanslag betekenen op de mensheid. Het Marshall-plan heeft een nieuwe taak gekregen: organisator van de bewapening!

De oorlogsstokers gaven hun agressieve ideeën gestalte in het Noord-Atlantisch Pact, dat in het begin van 1949 te Washington

werd afgesloten. En op basis van dit oorlogszuchtige en misdadige tractaat ontwikkelden de z.g. West-Europese regeringen, voorop gegaan door de Amerikaanse generaals, hun militaire activiteit. Zij coördineerden — dat wil zeggen: zij onderwierpen hun militaire macht aan de „stars and stripes”. Nog aan het einde van dit jaar, enkele weken geleden, kwamen in Parijs de ministers van oorlog en de chefs-staf van de bij het Atlantisch pact aangesloten mogendheden bijeen om het aanvalsplan te ontwerpen. Achter de gesloten deuren van de conferentiezaal werkten zij aan hun militaire plannen — in een nietszeggend communiqué spraken zij over „De Vrede!”....

De ontwikkeling gaat snel. In het kader van de blokvorming richten de oorlogsstokers de wapensmidse aan onze Oost-grens weer op. De zware industrie van de Ruhr-magnaten blijft intact en moet het nieuwe oorlogspotentieel voor een oorlog tegen de S.U. worden. Daarom hebben de Westelijke mogendheden hun splitsingspogingen doorgezet: zij creëerden de marionetten-regering van Bonn en hebben reeds het plan opgevat om tot herbewapening van West-Duitsland over te gaan. De besluiten van Potsdam zijn voor de Amerikanen nog minder dan een voetveeg. De mogelijkheden van de laatste bijeenkomst van de Raad van Ministers van Buitenlandse Zaken, waarin de Sowjet-Unie, de Verenigde Staten, Engeland en Frankrijk zitting hebben, van 23 Mei tot 20 Juni '48 werden niet vervuld en stuitten af op de botte onwil van de laatste drie landen. Deze verlangen: een bewapend, agressief en fascistisch West-Duitsland. Zij bevelen hun vazallen: steeds hogere oorlogsbudgetten!

Verlaging van het levenspeil van het volk is inhaerent aan oorlogsvoorbereiding. Het is er noodzakelijk mee verbonden. En o.a. daarom hanteerde de Amerikaanse reactie het scherpzwaard van de devaluatie, dat er op gericht was het reële inkomen van de arbeider te verlagen — een gecamoufleerde loonsverlaging. Naarmate de oorlogsuitgaven stijgen, wordt de schroef van de armoede aangedraaid. Het oorlogsbudget in Nederland heeft een fabelachtige hoogte bereikt en ons volk heeft in het afgelopen jaar ondervonden, wat dit in de praktijk betekent: hoge prijzen en miniem lage lonen. Nog meer verslechtingen staan echter op het program. En om deze uit te voeren bereidt men allerlei maatregelen tegen de werkers en ter ondermijning van de burgerlijke, parlementaire democratie voor. Daarom keurde de Tweede Kamer het wetsontwerp op de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie goed: de dwangbuis, die men de werkers wil doen aantrekken. En het is niet toevallig dat de goedkeuring van de P.B.O. gepaard ging met de instelling van een z.g. Technische Not-hilpe. De regering is namelijk overgegaan tot de samenstelling van onderkruipers-bataljons van de Nationale Reserve, die bedrijfsgewijze georganiseerd worden om de belangen van de ondernemers te beveiligen — de militaire kant van de P.B.O. Het is dezelfde terreur-mentaliteit, die men terug

vindt in de uitbreiding van de geheime staatspolitie en in politie-optreden tegen de werkers.

Met de voortschrijdende oorlogsvoorbereidingen worden de aanvallen op de grondwettelijke vrijheden en rechten steeds scherper. Het was de angst voor de vredeskrachten, die de Amerikaanse fascistten er toe dreef de Amerikaanse Communistenleiders voor de rechtbank te dagen en te veroordelen. Uit angst voor de vrede neemt men alle middelen te baat. Daartoe bedient men zich van de Tito-kliek, die thans door alle oprechte aanhangers van de Vrede als een moordenaarsbende wordt onderkend en bestreden, en van spionnen en andere schurken, die de Volksdemocratieën van binnen uit moeten aanvallen en ondermijnen.

Terwijl de imperialisten gedwongen zijn zich te bedienen van gedeclassificeerde en geïsoleerde elementen, van misdadigers en charletans, zijn de vredeskrachten in staat de vijanden der volkeren te ontmaskeren. De processen tegen Rajk en Kostov hebben de verraderlijke methoden van de Tito-kliek bloot gelegd en een duidelijk licht geworpen op de practijken van de Engels-Amerikaanse geheime diensten. Zij toonden de zwakte van het kamp van de oorlog en de sterkte van dat van de vrede. Alleen daarom al was 1949 een leerzaam jaar. Het legt de nadruk op de waakzaamheid, die geboden is, en bevestigt nogmaals de woorden van Stalin:

„Om schade te doen zijn niet veel mensen nodig. Om de Dnjeprstoy te bouwen, waren tienduizenden arbeiders nodig. Terwijl om hem in de lucht te doen vliegen misschien enkele tientallen mannen, niet meer, voldoende zouden zijn. Om een slag in de oorlog te winnen kunnen verschillende corpsen van het Rode Leger nodig zijn. Terwijl om deze overwinning aan het front te verhinderen enkele spionnen in de legerleiding voldoende zijn.” (Stalin — Rede over strijd tegen trozskisme, '37).

II

HET signaal is niet onbeantwoord gebleven. De grootste gebeurtenis van 1949, het Parijse Vredescongres, waar 561 landen aan deelnamen en waar 600 millioen georganiseerde voorstanders van de vrede vertegenwoordigd waren, heeft overal weerklank gevonden. Voor het eerst in de geschiedenis formeerde zich een wereldomvattende vredesbeweging. Niet steunend op een pacifistische Oxford-ideologie, niet uitgaande van de passieve geweldloosheid, maar gedreven door de bereidheid om de vrede actief te verdedigen: uitgaande van de overtuiging, dat het waard is alles op te offeren en alles te doen om de oorlog te verhinderen. Dat bleek op de Nationale Vredescongressen in Moskou, Boedapest, Boekarest, Warschau, Brussel, Londen, New-York en Amsterdam. Op de Tweede October, de Internationale Vredesdag, demonstreerden 800 millioen mensen tegen de oorlog. Nooit zag de wereld een dergelijke massademonstratie tegen de oorlog.

Onze overleden kameraad, de grote Dimitrof, noemde eens als drie belangrijke vredeskrachten: het Wereld Vakverbond, de Wereldfederatie van Democratische Jeugd en de Internationale Federatie van Democratische Vrouwen. Bij de ontwikkeling van de vredesbeweging hebben deze internationale organisaties zich nog versterkt. Op hun congressen werd uitvoerig en diepgaand beraadslaagd over de vraag, hoe zij zich op de beste en meest efficiënte wijze dienstbaar zouden kunnen maken aan de zaak van de vrede. Immers, zij zijn het, die de mobiliserende kracht zullen moeten weten op te brengen om nog meerdere arbeiders, vrouwen en jongeren in de alles omvattende strijd te betrekken.

De brede massa-beweging tegen de oorlog ontplooidde zich ook op het economische terrein — in de strijd tegen de verlaging van het levenspeil der werkers. Gedurende September en October van 1949 beleefde Amerika de grote staking van 1 miljoen staalarbeiders, terwijl als uiting van solidariteit met de Canadese zeelieden in Engeland de havenarbeidersstaking uitbrak, die ondanks de maatregelen van de Labour-regering tot een goed einde werd gebracht.

In Italië en Frankrijk (op 25 October j.l.) braken algemene stakingen uit, die een groots protest waren tegen de steeds slechter wordende levensomstandigheden van de werkende klasse en een demonstratie van de groeiende eensgezinde macht van de Franse en Italiaanse arbeiders. En daarmee werd nogmaals duidelijk, welk een belangrijke rol de bedrijfsarbeiders niet slechts kunnen, maar moeten spelen bij de verdediging van de vrede.

De vredesbeweging, die nog steeds groeiende is en de meest strijdbare vredesaanhangers binnen haar rijen verenigt, is in de loop van het achter ons liggende jaar reeds een factor van internationale betekenis geworden, waarvoor de oorlogsstokers de ogen niet meer kunnen sluiten. Ook in Nederland organiseert zij het verzet tegen de oorlog. Een machtig appèl aan alle vrede-lievende Nederlanders en een waarschuwing aan het adres van de oorlogszuchtigen was het Nationale Vredescongres, dat 10 en 11 December te Amsterdam gehouden werd. Het verzet tegen de oorlog in Indonesië vond zijn uitbarsting in de moedige weigering door militairen uit Schoonhoven om aan de oorlog deel te nemen.

Het is opvallend, hoe allerwege in ons land in het afgelopen jaar het anti-communisme doorbroken werd. Het geschreeuw van Vorrink en Vermeer ten spijt, blijken steeds meer eerlijke mensen bereid met de communisten op practische punten — op de basis van de strijd voor de vrede — samen te werken. Dit bleek o.a. uit het Nationale Vredescongres en een te Amsterdam gehouden Congres Onderwijs-Vrede, waar communisten en niet-communisten (ondanks een uitdrukkelijk afwijzende verklaring van het Partijbestuur van de P.v.d.A.) samen de vraagstukken

bestudeerden en tot gemeenschappelijke conclusies kwamen. Het doorbreken van het anti-communisme, waarvan de jongste verkiezingen een begin vormden, bevestigden de stellingen, die dit jaar in de partij-resoluties ontwikkeld werden. Bij de verkiezingen werd de grootsscheepse anti-communistische aanval tot staan gebracht en was opnieuw vooruitgang te bespeuren. 1949 legde de basis voor een nieuwe vooruitgang.

Waar de arbeiders de strijd aanbonden tegen de verslechteringen werden successen geboekt. In het voorjaar bevochten de Amsterdamse havenarbeiders na een wekenlange staking een loonsverhoging van f 2,64, tezelfder tijd ongeveer verhinderden de Drentse veenarbeiders door staking een loonsverlaging, in Amsterdam dwongen de arbeiders van de British een gratificatie-toeslag af, ook de schoonmaakstersstaking bleef niet zonder succes, terwijl de Amsterdamse gemeente-chauffeurs na een staking hun eisen op de onderhandelingstafel konden krijgen. Waar de arbeiders eensgezind en vastbesloten zijn is hun overwinning op de ondernemers verzekerd en is de politiek van Drees tot mislukking gedoemd.

Evenals zij dit was en is in Indonesië.

De laatste maand van 1949 had een bijzondere betekenis: toen was het namelijk één jaar geleden, dat de bloedige kerstoorlog in Indonesië ontketend werd onder aanvoering van de P.v.d.A. Een jaar is verstreken en het resultaat van de militaire actie is nu te constateren. In December 1948 verklaarde Paul de Groot in de Tweede Kamer: „Want de regering is in Indonesië in het strijdperk getreden en zij waagt het land en onze jongens er aan, tegen krachten, die vele malen sterker zijn dan zij.... Wij weten, wat Weermachtsberichten waard zijn. Niemand wordt geïmponeerd door de wonderbaarlijke verovering van Djokjakarta, die heden is gemeld....”

En aan het einde van 1949, op 8 December, verklaarde minister Maarseveen: „De eerste politionele actie, naar veler oordeel voortijdig en onder de invloed van internationale druk gestaakt, bracht tijdelijk opluchting en verbetering, maar ook slechts tijdelijk. Het scheen onvermijdelijk, dat het centrum van de tegenstand Djokja zelf, werd aangetast. In December '48 vond dit plaats en men hoopte daarvan een blijvende verbetering van de toestand. Hoe anders liep dit af....”

„De g.a. de heer Welter, die in dit opzicht misschien nog het meest optimistisch is, durft niets anders te spreken, dan van een goede kans, dat rust en orde zal kunnen worden hersteld, zij het ten koste van bloed en geld. Dat wij door middel van de tweede politionele actie en de daarop gevolgde zuiveringsacties die kans reeds hebben beproefd, maar dat zij zich niet heeft gerealiseerd.... is voor de g.a. niet voldoende.”

Dit is dus de erkenning, dat de militaire acties volledig mislukt zijn. De krachten van de Indonesische vrijheidsstrijders zijn vele malen verdubbeld en bleken instaat de zwaarste aan-

vallen te weerstaan. Een feit, dat voor de toekomst van belang zal zijn. Op de R.T.C. immers heeft de Hatta-groep zich bereid verklaard de Republiek met de andere deelstaten gelijk te schakelen en de werkelijke vrijheidsstrijders te bestoken. Hatta aanvaardde een nieuw koloniaal regiem onder leiding van de Amerikanen, dat enige weken geleden voor de vorm in het Nederlandse parlement bekrachtigd werd. Ook in andere koloniale gebieden trachten de Amerikaanse imperialisten — jagend op strategische posities en grondstoffen — hun invloed uit te breiden. In geheel Oost-Azië neemt de nationale bevrijdingsbeweging echter grotere vormen aan. 1949 bracht de volledige overwinning van Mao Tse-toeng op de zwervende horde van Tsjang Kai-sjek en de constitutie van de Chinese Volksrepubliek, die het kamp van de Vrede komt versterken. In het hart van Europa verrees de Duitse Democratische Republiek, rond welke alle vredelievende en democratische Duitsers zich verzamelen. In de Volksdemocratieën wordt de macht van het volk verstevigd, de productie opgevoerd en de welvaart op een hoger plan gebracht. En als bolwerk van kracht staat daar de Sowjet-Unie — omringd door nabuurstaten, die het land van het socialisme vriendelijk gezind zijn, verbonden met millioenen werkers over de gehele wereld. In haar binnenlandse politiek richt de Sowjet-regering alles op de welvaart: in het kader van het eerste na-oorlogse Vijfjarenplan steeg de productie reeds weer boven het vóór-oorlogse niveau, terwijl op alle gebieden belangrijke resultaten werden geboekt. In haar buitenlandse politiek richt de Sowjet-Unie alles op vrede en vriendschap: samenwerking tussen de grote vijf, beperking van de wapenening en een onvoorwaardelijk verbod van de atoomwapenen, verwezenlijking van de besluiten van Potsdam, vredesverdrag met Japan en uitbreiding van de handels- en economische betrekkingen. Een politiek, die door enkelen — de regeringen van de kapitalistische landen — wordt afgewezen, doch door de volken wordt aanvaard.

En als men zo de balans opmaakt van 1949 ziet men aan de zijde van het imperialisme: mislukkingen en wanhoopsdaden, crisis en ontredde. Aan de zijde van de vredelievende mensheid: belangrijke overwinningen, welvaart. Met welke naam dit jaar de geschiedenis in zal gaan weten we nog steeds niet. Maar zeker is, dat dit jaar en deze gehele eeuw niet meer los te maken zijn van de naam van Stalin, de grote leider en leraar der volkeren. De viering van zijn 70ste verjaardag door alle vredelievende mensen over de gehele wereld, de stroom van geschenken, die naar Moskou vloeide, waren een uiting van vriendschap en bewondering voor het Sowjetvolk en haar grote leider. Zij waren een onderstreping van de woorden van de Communistische Partijen over de gehele wereld, die in het begin van dit jaar verklaarden nooit tegenover de Sowjet-Unie te zullen staan!

J. WOLFF

LENIN, DE BERGADELAAR

G. GEELHOED

DIT is de karakteristiek, die Stalin eens gaf van Lenin, wiens 26ste sterfdag wij op de 21ste van deze maand herdenken:

Als ik hem vergeleek met de andere leiders van onze Partij, scheen het mij steeds, dat hij met hoofd en schouders boven zijn collega's uitstak — boven Plechanow, Martow, Axelrod en de anderen; dat, met hen vergeleken, Lenin niet alleen maar één van de leiders was, maar een voorman van de hoogste rang, een bergadelaar, die geen vrees in de strijd kende en die de Partij stoutmoedig voorwaarts leidde langs de onbetreden paden van de Russische revolutionnaire beweging.

Een bergadelaar is gewend ruim en ver te zien. Hij kent geen bekrompenheid. Grenzen en hindernissen belemmeren hem niet in zijn uitzicht.

Zo was het met Lenin en zo is het met het leninisme gesteld.

Het leninisme is niet alleen in Rusland te gebruiken. Het heeft zijn geldigheid bewezen voor alle landen der aarde. De volksdemocratieën, het nieuwe China: dat is — buiten de Sowjet-Unie — het leninisme in de practijk. Overal, waar een

LENIN, DE BERGADELAAR

G. GEELHOED

DIT is de karakteristiek, die Stalin eens gaf van Lenin, wiens 26ste sterfdag wij op de 21ste van deze maand herdenken:

Als ik hem vergeleek met de andere leiders van onze Partij, scheen het mij steeds, dat hij met hoofd en schouders boven zijn collega's uitstak — boven Plechanow, Martow, Axelrod en de anderen; dat, met hen vergeleken, Lenin niet alleen maar één van de leiders was, maar een voorman van de hoogste rang, een bergadelaar, die geen vrees in de strijd kende en die de Partij stoutmoedig voorwaarts leidde langs de onbetreden paden van de Russische revolutionaire beweging.

Een bergadelaar is gewend ruim en ver te zien. Hij kent geen bekrompenheid. Grenzen en hindernissen belemmeren hem niet in zijn uitzicht.

Zo was het met Lenin en zo is het met het leninisme gesteld. Het leninisme is niet alleen in Rusland te gebruiken. Het heeft zijn geldigheid bewezen voor alle landen der aarde. De volksdemocratieën, het nieuwe China: dat is — buiten de Sowjet-Unie — het leninisme in de practijk. Overal, waar een

werkelijke Communistische Partij bestaat strijdt ze onder het vaandel van Lenin, in onze dagen hoog gehouden en verder gedragen door Stalin.

Het leninisme leert, dat de arbeiders en de met hen verbonden uitgebuiten groepen slechts kunnen overwinnen als ze gezamenlijk front maken tegen hun uitbuiters, ongeacht de grenzen van het land waarin ze leven.

Onophoudelijk heeft Lenin het bondgenootschap van de arbeiders van alle landen verdedigd. Hij heeft rusteloos gewerkt aan het vaster funderen van de theorie van het proletarisch internationalisme. Steeds opnieuw nam hij stelling tegen diegenen, die de arbeiders van het ene land wilden ophitsen tegen die van een ander land.

In de eerste maanden van de imperialistische oorlog 1914—1918, toen vrijwel alle rechtse sociaaldemocratische partijen in Europa meevochten aan de zijde van „hun” kapitalisten, brandmerkte Lenin het karakter van deze oorlog als een roofoorlog. Hij zeide, dat de ondernemersregeringen deze oorlog trachten voor te stellen als een uiting van vaderlandsliefde, als een nationale oorlog, als een poging om andere volken te „bevrijden” — behalve dan het eigen volk. Dat alles geschiedde, zei Lenin, om de arbeiders in de war te brengen en hun aandacht van de strijd tegen hun eigen en vreemde uitbuiters af te leiden. Zoals Lenin zei:

... des te dringender is het de plicht van het klassebewuste proletariaat zijn klassegeslotenheid, zijn internationalisme, zijn socialistische overtuiging tegen de orgie van chauvinisme, van de „patriottische” bourgeoisieklek te verdedigen.

*

KENNEN de communisten dan geen gevoel van liefde voor hun vaderland? Natuurlijk wel. Zij beseffen, dat juist hun *internationalisme* de beste garantie is voor de verdediging en het herwinnen van de zelfstandigheid van hun land.

Bij ons hebben de rechtse sociaal-democraten voor een appel en een ei het land uitgeleverd aan een buitenlandse rover. Onbeschaamd bereiden zij de oorlog voor. Na het eerst voorgesteld te hebben alsof het Marshall-plan het socialisme thuis zou brengen spreken ze nu nog slechts van steeds harder werken en steeds minder eten. Steeds duidelijker leert de Nederlandse arbeidersklasse uit haar eigen ervaring, dat het Marshall-plan naast een oorlogsvoorbereiding een uitplunderingsschema van de eerste orde is. De rechtse P.v.d.A.-leiders hebben geen enkel recht om te zeggen dat zij de onafhankelijkheid van ons land verdedigen. Dat recht heeft van *alle* politieke partijen in Nederland uitsluitend de Communistische Partij.

Op 12 December 1914 schreef Lenin:

Is het gevoel van nationale trots ons, Groot-Russische, klassebewuste proletariërs vreemd? Natuurlijk niet. We houden van onze taal en ons land, we doen meer dan wie ook om zijn werkende

massa's (dat is negen-tiende van zijn bevolking) te verheffen tot het peil van een bewust leven als democraten en socialisten. Het kwelt ons meer dan wie ook de wandaden, de onderdrukking en de marteling te zien en te volgen, ons prachtige land aangedaan door de tsaristische beulen, de adel en de kapitalisten.

Ziet, dat is de proletarische liefde voor het vaderland. Geen liefde voor de „vaderlandse” uitplundering van vreemde naties, voor „vaderlandse” bloedbaden als bijvoorbeeld op Zuid-Celebes aangericht. Neen, liefde voor al het schone, wat het land, wat het volk kan opleveren.

Wij zijn vervuld met een gevoel van nationale trots, zegt Lenin, en juist om die reden haten wij zo zeer ons slaafse verleden (toen de edele landheren de boeren in de oorlog joegen om de vrijheid van Hongarije, Polen, Perzië en China te vertrappen) en ons slaafse heden, nu deze zelfde landheren, gesteund door de kapitalisten, ons in de oorlog storten, om Polen en de Oekraïne te würgen, om de democratische beweging in Perzië en China te verbrijzelen en om de bende van de Romanow's, die onze groot-Russische nationale waardigheid onteert, te versterken.

Hoe is het met onze eigen regerende groepen gesteld? Zij vertegenwoordigen behalve de met het buitenland verbonden „eigen bourgeoisie”, vreemde kapitaalsbelangen.

Een sprekender voorbeeld dan het Indonesische zal moeilijk te vinden zijn. Welk een onsmakelijke vertoning heeft zich immers zojuist afgespeeld in de Tweede Kamer. De regering heeft stromen bloeds doen vergieten in Indonesië, heeft droefenis veroorzaakt in duizenden Nederlandse gezinnen en in tienduizenden Indonesische families. De Westerlingen zijn op treurige wijze befaamd geworden in de gehele wereld. Onze nationale waardigheid is onteerd, zoals de Romanow-tsaar de groot-Russische nationale waardigheid onteerde en zoals Hitler het de Duitse deed. En dan verklaart diezelfde regering bij monde van zijn minister van buitenlandse zaken openlijk, zonder zich te schamen, dat een en ander is geschied in opdracht van de Truman-regering in Amerika.

Hoe zal men zulk een „vaderlandse” regering en zijn Amerikaanse patroon bevechten? Is het niet duidelijk, dat zulk een regering, die de wilsuitvoerder is van het vreemde kapitaal, bestreden moet worden in het trouwste bondgenootschap met de werkers van alle landen?

Is het niet duidelijk, dat men door onverbidde vast te houden aan de solidariteit met de voorhoede van die „arbeiders van alle landen”, de socialistische Sowjet-Unie, terzelfdertijd de beste bijdrage levert voor het herwinnen van onze nationale eer?

*

AAN de spits van het wereldproletariaat, ja van alle vreedelievende krachten in de wereld staat de Sowjet-Unie. Zonder de Sowjet-Unie zou er geen socialisme zijn. Zonder de Sowjet-Unie zou het nieuwe China niet bestaan en het nieuwe Polen

en de andere volksdemocratische landen evenmin. Zonder de Sowjet-Unie en zijn overwinning op het kannibalenregiem van de Ruhr-zetbaas Hitler zou er voor geen enkel vooruitstrevend mens ademen mogelijk zijn.

Lenin heeft krachtig de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in één land — de Sowjet-Unie — verdedigd. Stalin heeft deze politiek verder uitgevoerd. Trotski en anderen wensten die politiek niet. Zij verzetten zich tegen het grote socialistische industrialisatieprogramma, tengevolge waarvan de Sowjet-Unie sterk zou zijn in het komende noodweer. Zij predikten dat de „wereldrevolutie” vóórging, maar poogden terzelfdertijd het enige land, waar de arbeidersklasse de macht had veroverd, weerloos aan de imperialisten uit te leveren.

Stalin, die de leninistische politiek voortgezet en verder ontwikkeld heeft, formuleerde op 4 Februari 1931, midden in het eerste vijfjarenplan, dat van het land een eerste-rangs industriële mogendheid zou maken, de positie van de Sowjet-Unie als voorhoede van de arbeiders aller landen zeer treffend:

De arbeidersklasse van de U.S.S.R. is een deel van de arbeidersklasse van de gehele wereld. Wij hebben niet alleen met de krachten van de arbeidersklasse van de U.S.S.R. overwonnen, maar ook dank zij de ondersteuning van de arbeidersklasse van de gehele wereld. Zonder deze ondersteuning had men ons reeds lang in stukken gescheurd . . . Terwille waarvan ondersteunt ons het internationale proletariaat, waaraan hebben wij deze ondersteuning te danken? Aan het feit, dat wij ons als eersten in de strijd tegen het kapitalisme hebben geworpen, dat wij de eersten waren, die de macht van de arbeiders hebben opgericht, de eersten, die het socialisme begonnen op te bouwen. Aan het feit, dat wij een werk volbrengen, dat in geval van succes de gehele wereld ondersteeft zal keren en de gehele arbeidersklasse zal bevrijden. Maar wat is er vereist om succes te hebben? De likwidatie van onze achterlijkheid, het ontwikkelen van een hoog bolsjewistisch tempo bij de opbouw. Wij moeten ons zo snel vooruit bewegen, dat de arbeidersklasse, van de gehele wereld, die ons gadeslaat, zal kunnen zeggen: dat is mijn voorhoede, dat is mijn stootbrigade, dat is mijn arbeidersmacht, dat is mijn vaderland — zij doen hun werk, ons werk, goed, laten wij hen tegen de kapitalisten ondersteunen . . .

Welnu, de Sowjet-Unie heeft zich snel vooruitbewogen en daarom staat thans de zaak van de arbeiders er in alle landen zo goed voor. De communisten oriënteren zich op de Sowjet-Unie, getrouw aan het proletarisch internationalisme, dat Lenin hun leerde. Zij weten, dat elke schrede voorwaarts, die de Sowjet-Unie maakt, niet alleen een zaak is van de Sowjetburgers, maar dat terzelfdertijd de zaak van het wereldproletariaat daarmee wordt gediend.

*

ONZE vijanden, de groot-kapitalisten en hun regeringen hebben weinig reden om vrolijk te zijn. Het ene kapitalistische bouwsel na het andere stort ineen. De Tito-samenzwering is in grote lijnen blootgelegd. Overal treden de Communistische

Partijen tegen het titoïsme op, dat zich steeds kenmerkt door zijn woedende haat tegen de Sowjet-Unie, de voorhoede van de arbeiders aller landen.

Terwijl de krachten van onze vijanden afnemen groeien de krachten van de vrede.

Deze krachten ontwikkelen zich, steunend op het marxisme-leninisme. De leer van het marxisme-leninisme is geen abstracte theorie. Het leven zelf heeft bewezen dat deze leer juist is en tot uitvoering kan worden gebracht.

Wij dolen niet rond, ons tevergeefs afvragend waarheen de reis gaat.

Wij zullen de lessen van het marxisme-leninisme toepassen op de in ons land voorhanden zijnde omstandigheden. Wij maken deel uit van het kamp van de vredelievende en progressieve krachten in de wereld, aangevoerd door de Sowjet-Unie. Daarom zullen wij — snel — succes boeken.

Wij zijn zo gelukkig te leven in het tijdperk van het stalinisme, dat is de toepassing en de verdere ontwikkeling van het marxisme-leninisme. Wij leven in een tijd, waarin „alle wegen naar het communisme leiden” zoals Molotow zeide.

Alle wegen? Jawel. In zijn Novemberrede heeft kameraad *Malenkow* uiteengezet, dat de wereld van het kapitaal een derde wereldoorlog niet zou overleven. Maar de arbeidersklasse heeft voor de vrede gekozen. Zij heeft het besluit genomen om de oorlogsbrandstichters de wapens uit de handen te slaan voor ze — evenals Hitler — miljoenen in hun val kunnen meeslepen.

In deze strijd, die gevoerd wordt in het belang van elk kind, van elke vrouw, van elke man, is de internationale verbondenheid van de vredeskrachten met aan het hoofd de machtige Sowjet-Unie, een onmisbare voorwaarde om te kunnen zegevieren.

Lenin, de bergadelaar, heeft de arbeidersklasse van alle landen geleerd, over grenzen en hindernissen heen te kijken.

Laten wij ons goede leerlingen van de grote Lenin tonen.

Het proletarisch internationalisme, dat in alle omstandigheden de leidraad voor de actie van de arbeidersbeweging moet zijn, betekent geenszins dat de werkers de verdediging van de nationale belangen verwaarlozen. In werkelijkheid zijn zij de vertegenwoordigers daarvan, terwijl elke dag in elk land de fundamentele tegenstelling tussen de werkelijk nationale belangen en de belangen van de kapitalisten duidelijker aan de dag treedt.

DAAR IS HOOP EN VERWACHTING

Daar is hoop en verwachting
buiten het venster
die uit elke afsteek
van de smeltovens losbreekt
jubelend en overvol van
weerbarstige vreugde uit
duizenden vuisten
die boren naar steenkool.
Hij leeft in elke
handdruk, die twee
mensen elkander geven
's morgens, op weg naar
het werk. Daar is
hoop en verwachting
buiten het venster!
En deze
hoop heeft gestalte
en vorm. Hij is het
voorzicht op zege
schitterend in de rode
transparanten
meeklinkend in elk
lied van onze
jonge activisten.
Hij spreekt uit de cijfers
en de tabellen.
In de tractoren is hij
en de oogst op de velden.
Hij gloeit en hij leeft
en zijn naam is:
TWEE-JARENPLAN!

Gij moogt
uw smarten
in stilte gedenken, nederig
fluisterend. Wij
zullen luidkeels
onze vreugde tonen.
Wij zullen lachen, dansen
omdat elke avond
de rode productiecurve
hoger staat
dan in de morgen!

HALLO, BROEDER UIT KRAKAU!

Wij hebben eens
de geweren op elkander gericht
in Lublin of Stettin
of ergens anders, broeder
uit Krakau. Ik spreek
uit Henningsdorf, waar
wij staal produceren
voor ons Plan
met jullie kolen
broeder! En jullie
hebben ook een
Plan. Wij hebben beiden
het onze. Maar
toch is het
één Plan. Want
het laat zich niet delen
in mijn en dijn. Het is
ons Plan, broeder
en dit Plan
zal de ganse
aarde veranderen
van Korea
aan een kant
tot IJsland
aan de andere!
Dit Plan, ons Plan
heeft vele broeders
niet alleen jij
en ik. Daarom
broeder, geef mij
de hand. Wij hebben
de geweren vergeten!

ARMIN MUELLER

(Uit de bundel: „Hallo, Bruder
aus Krakau“, Thüringer Volks-
verlag, 1949).

Twee brieven uit China

Aan de Poolse vrouwen

I

GIJ moet niet veronderstellen, mijne zusters, dat tot jullie spreekt een vrouw, die geen ondervinding heeft, wier hoop is als een zilverachtig veertje van een vogel in de wind en welker opwelling in vlammen opgaat als het stro van de rijstvelden, o, neen, mijn gezicht is donker en doorgroefd met rimpels, mijn handen zijn gezond en steeds klaar voor het werk en mijn voeten zijn breed en groot van stuk.

Ik ben geboren op het platteland, een dag gaans van de hoofdstad, in het gezin van een arme boeren-pachter en mijn moeder heeft mijn voeten niet in windsels gewikkeld, zoals men de voeten van de rijken uit de stad behandelde. Het gebeurde in die tijd, toen de Japanners Korea en Formosa bezetten en hun invloed ook in Mandsjoerije versterkten. Wij waren thuis met ons zessen, waaronder twee dochters, Po-Jen, mijn drie jaar jongere zuster en ik. De zoons verlieten al spoedig het ouderlijk huis, om elders werk te zoeken. Er bleef een zoon thuis voor het werk, die voorbestemd was om na de dood van mijn vader de pacht over te nemen en wij meisjes.

Doordat ik niet mooi was, bezorgde ik mijn ouders veel verdriet, vooral met het oog op de toekomst. Zij redeneerden zo, wat zal er van haar worden, als vader de pacht mocht verliezen, er zal geen man te vinden zijn, die haar zal willen hebben, niet eens als derde en vierde vrouw. Daartegenover had Po-Jen een wonderschone gelaatstint, een paar levendige ogen, een zeer mooie hardos, daarom heeft de kapelaan uit de moskee mijn moeder de raad gegeven, geen geld en moeite te sparen (zij heeft de voeten van mijn zusje in windsels gewikkeld), in de hoop, dat in de stad zeker een eigenaar van een theesalon te vinden zou zijn, die haar zou kopen om zijn rijke gasten tot vermaak te dienen.

Ik zag haar vaak huilend voor het raam staan, omdat zij met haar verminkte voetjes geen deel kon nemen aan hollen en draven. Ik hoorde haar dikwijls kermen, toen de windsels steeds dieper in het verminkte vlees groeven en ik was blij, dat mijn gelaatstint niet zo teer was als de hare en mijn neus plat is en ik dus geen begerige waar voor de stedse rijke lui was. Toen ik groter werd, deed ik derhalve alles om thuis zoveel mogelijk behulpzaam te zijn. Toch verweet men mij dikwijls, ondanks mijn vlijt, dat ik weinig voordeel bracht, ook wanneer ik meehielp de ploeg over de akker te trekken. Mijn moeder is vroeg gestorven en na haar dood nam mijn vader tegelijk twee andere vrouwen in huis, die de gehele dag ruzie maakten en het alleen daar over eens waren, hoe zij mij met slaag en alle mogelijke middelen ter hunne nutte voor hun beiden konden gebruiken.

Er heerste thuis een grote armoede, waarvan ik echter niet mijn vader de schuld kan geven. Daar 65% van onze oogst aan de grootgrondbezitter van de pacht toekwam, moest ook mijn vader het zaaigoed (bij gebrek aan contant geld) bij hem kopen, waardoor hij altijd schulden had.

Maar dit jaar, het was in 1935 — heerste er bij ons een grote droogte,

daarna volgde een sprinkhanenplaag, die alles wat groen was, vernielde. Ik herinner mij nog, dat ik bij het kleine raam van onze hut zat, de zon scheen gloeiend heet. Plotseling werd de horizon geheel verduisterd; ik zag hoe uit de verte millioenen vraatzuchtige wezens kwamen aangevlogen, en het was als een donkere bewegelijke wolk. Toen ze ons veld overvielen, veranderde de grond in een trillende massa waarop alleen maar lange poten en de lichamen van de vogels zichtbaar waren. Mijn vader deed in zijn wanhoopstoestand met veel gehuil een beroep op de bureu, om te redden, wat er nog te redden viel, met het aanleggen van vuren, en het omspitten van de sloten. Ook ik was bij dit werk behulpzaam. Maar deze ramp bleek onze oogst totaal vernield te hebben, mijn vader was niet in staat de pacht en de schuld voor het zaaigoed te betalen en hij werd op straat gezet. De hongerdood staarde ons aan.

Toen besloot ik naar Peiping te gaan om werk te zoeken en op een goede morgen, zonder dat ik afscheid van iemand genomen had, begaf ik mij naar de stad. Mijn meegenomen voedsel bestond uit een maiskoek, die de dag tevoren gebakken was, gemaakt uit de laatste resten van onze voorraad. Ik was in de veronderstelling, dat ik de gehele dag voor mij had, dus tijd genoeg om werk te vinden, al was het maar als dienstmeisje. Maar alles kwam anders uit, dan ik veronderstelde.

Ik stond plotseling in een zeer rumoerige straat en voor mijn ogen bruiste het leven van een grote stad; er toeterden wonderlijke buitenlandse voertuigen uit de Engelse en Amerikaanse concessies, ook riksjatrekkeurs gingen voorbij.

En toen hoorde ik een stem, die kwam uit duizenden kelen en het geklepper van nog eens zoveel houten sandalen over de harde geasfalteerde straatweg. In het midden van de straat liep onze jeugd. Zij liepen en riepen luidkeels en de wind woei de panden van hun blauwe jekkers los. Zij droegen lange stokken met zich mee, waaraan lange repen van papier en linnen bevestigd waren, beschilderd met wonderlijke tekens. Ik kon niet lezen, daarom zeiden mij deze transparanten met opschriften niet veel, maar de jongelingen (het was een optocht van studenten) liepen luidkeels alles wat geschreven was en nog veel meer. „De grond aan het volk,” riepen zij. „Chinezen, verenigt U tegen de Japanse overweldiger.” „Wordt lid van de vereniging van het werkende volk voor de redding van de nationale zaak.” „Weg met de grootgrondbezitters,” riepen zij.

Dat alles beviel mij zeer, omdat ik er ook zo over dacht. Ik liep achter hun aan, mijn houten sandalen klepperden op het asfalt in hetzelfde rythme, als hun sandalen, mijn sterke stem werd vermengd met hun stemmen. Wij liepen tussen de mensen, die verrast waren door deze optocht, anderen weer witten hatelijke opmerkingen, weer anderen keken zeer verwonderd op.

Weer andere buitenlanders, die niet groot van stuk waren en ook scheve ogen hadden, net als wij, en die in het bezit waren van foto-toestellen, fotografeerden ons uit nieuwsgierigheid om te kunnen laten zien hoe zo'n studentenoptocht in Peiping eruit zag. Niemand schonk aan deze activiteit der Japanners bijzondere aandacht. Men hield hen voor toeristen. Op deze manier liepen wij door de gehele stad en ik liep als op vleugels. Buiten de stad werd deze studenten-optocht ontbonden. Wij waren allen vermoeid en ik herinner me toen, dat ik van het dorp kwam naar de hoofdstad en

daarna door al haar straten marcheerde. Ik ging op de grond zitten om uit mijn bundeltje een stukje maiskoek te halen. Naast mij zaten enkele jongens. Ik zag dat zij begerig naar mijn bescheiden bezit keken. Het is mogelijk, dat ik bij een andere gelegenheid aan morgen gedacht zou hebben, maar toen was ik zo onder de indruk van hun geestdrift en kennis, dat ik met hen mijn maiskoek deelde. Hoe heet je? vroeg een van de jongens. Ik zei hun mijn naam. Waar kom je vandaan? En waarom ben je met ons mee-gelopen? Ik noemde de naam van ons dorp. Waar ga je nu heen? Ik zei dat ik het niet wist. Ik vertelde hun ook, dat ik werk zocht, dat mijn ouders niet van mij hielden, omdat ik lelijk ben en niemand mij wilde kopen. Jij bent niet lelijk, zei een van de studenten. Alle meisjes, die strijden voor de vrijheid en de toekomst van China zijn schoon, voegde hij er aan toe. Zij namen mij onder hun hoede en misschien zult gij mij niet geloven, mijne zusters van het Westen, zo lelijk als ik was, heb ik onder hen een vriend en een man gevonden. Ik begon te leren en eerst leerde ik lezen en schrijven en daarna met behulp van mijn man, leerde ik zoveel, dat ik werd toegelaten tot de universiteit. Ik was zelf zeer verwonderd over mijn capaciteiten, ik was tevens zeer verrast door het feit, dat een meisje dezelfde aanleg tot leren kon hebben als een jongen en dat haar hersenen even goed kunnen opnemen en registeren als de hersenen van een jongen. Daarna kwam aan mijn verbazing een einde en ik begon uit alle macht te werken om hen te helpen. Wij hebben een studentenorganisatie opgericht, die in dienst stond van de Nationale Bevrijdingsstrijd en was aangesloten bij de Algemene Federatie voor de Nationale Bevrijding van China.

In die tijd heeft het Rode Leger van China Tsjang Kai-sjek gearresteerd, doch hij werd niet gefusilleerd. Hij was zo verstandig om alle voorstellen van het Volksleger te aanvaarden en vertrok per vliegtuig naar Nanking. Wij dachten, dat er enige rust zou intreden, doch helaas versterkte Japan zijn aanvallen.

Mijn huwelijksgeeluk was slechts van korte duur; de kleine Japanse toeristen hadden niet voor niets de optocht van de Chinese jeugd gefotografeerd. Deze foto's bevonden zich spoedig in handen van de Chinese politie, die elke uiting van vrij China met terreur onderdrukten. Toen kwam het jaar 1937.

II

IK heb jullie beloofd, mijne zusters, om de verdere loop van mijn leven te vertellen. Zoals ik jullie reeds geschreven heb, werd mijn man gearresteerd, zogenaamd door de Chinese politie-autoriteiten, die uitsluitend de bevelen van de Japanse agenten uitvoerden en op grond van hun fotografische bewijzen. Ik heb gehoord, dat volgens de opvattingen van de blanke mensen, onze gezichten zo op elkaar lijken, dat men geen verschil zou kunnen zien tussen een mooi en lelijk Chinees gezicht. Maar onze politie stond niet onder invloed van deze opvatting, zij wist heel goed waaraan zij zich te houden had en aan de hand van de geringste aanwijzingen, die jonge mensen te vinden, die zij als opstandelingen beschouwde. Waarom waren wij niet op de hoogte van deze feiten? Waarom hebben wij de vijand onderschat? Mijn man kwam voor het gerecht, maar aangezien de Kwo Ming-tang haar masker nog niet geheel wilde afwerpen, werd een groep jonge mensen op vrije voeten gesteld, waaronder ook Soen zich bevond. Wij

woonden toen in een van de voorsteden van de hoofdstad, in een groot stenen huis. Hij klopte aan de deur en ik deed open. Hij was zeer veranderd, had kentekenen van mishandeling, maar ik had hem gelukkig weer thuis.

Gij allen, die de Hitlerbezetting hebt meegemaakt en waarvan misschien de mannen thuiskwamen, die reeds dood gewaand werden, gij kunt begrijpen wat ik toen gevoeld heb, hoewel ik niet gewoon was mijn gevoelens op een overdreven manier te uiten. Wij waren bang, dat deze represailles zich zouden hervatten, wij vreesden, dat wij voor altijd gescheiden zouden moeten leven en besloten de wijk te nemen naar een veraf gelegen provincie. Tenslotte kan de lange arm van de politie van Peiping niet overal heen reiken.

In de veraf gelegen provincies van China, waar reeds lang een democratisch bestuur was, konden wij leven onder de hoede van de strijdende partisanengroepen. Mijn man werd lid van zo'n partisanengroep. Toen ik alleen in het dorp achterbleef, werd ik leidster van een school. Ik wist te goed wat het betekent om niet te kunnen lezen en schrijven en daarom besteedde ik al mijn aandacht aan de analfabeten. Later is dit het beroemde district Schen-Schi geworden, waar wij na een paar jaren werk het analfabetisme tot 20% wisten te verlagen. Maar gij kunt u geen voorstelling maken met wat voor moeilijkheden wij hadden te kampen en hoe ons werk er in de praktijk uitzag. Over de schoolgebouwen praat ik helemaal niet meer. Iedere hut van een vooruitstrevende boer was een school. Helaas hebben de Kwo-Ming-tang legers ons geblokkeerd en wij beschikten niet over voldoende papier en over drukinkt en verf, terwijl ons volk, duizenden jaren geleden, juist beroemd werd door de uitvinding van de inkt.

De vliegtuigen van Tsjang Kai-sjek hebben onze provincie bezaaid met vlugschriften. Ieder Chinees kind had bij ons de opdracht deze vlugschriften op te rapen en naar huis te brengen. Deze vlugschriften waren tenslotte papier en maar aan een kant bedrukt. Op de onbeschreven kant werd met behulp van primitieve drukpersen en lange planken, waarin de letters waren uitgesneden, ons alfabet gedrukt. Onze eerste leerboekjes beginnen met de volgende woorden: „Wat is dat? Dat is het Rode Vaandel. Wat is het Rode Vaandel? Het Rode Vaandel is het vaandel van het Chinese Volksleger. Wat is het Chinese Volksleger? Dat is het leger van de arme mensen.”

In tegenstelling tot de verzekeringen en vriendschapsbetuigingen van Tsjang Kai-sjek traden nu de legers van de Kwo Ming-tang openlijk tegen de partisanengroepen op, die georganiseerd waren in het achtste en vierde Chinese Volksleger, op een dergelijke manier, dat ook wij veel te verduren hadden, toen Europa onder het fascistische juk zuchtte.

Soen, mijn man, diende in dit leger, dat dikwijls door de omstandigheden gedwongen werd een guerilla-strijd te voeren. Het gebeurde dikwijls, dat hij met zijn compagnie in de buurt van het dorp kwam en mij tot zich liet komen. Ik liep door de velden om hem te ontmoeten, alsof ik door de wind gedragen werd. En eenzaam keerde ik huiswaarts en toen de zon onderging, herinnerde ik mij wat onze grote Li Tai-po geschreven heeft: op de rivier Tao Tsjji verbleken de glinsterende zwaarden als een vlammend vuur, kijk niet om, stap vooruit en leun op de kracht van je groot heimwee. Niet altijd was ik in staat om te leunen op mijn heimwee, terwijl ik wist, dat ik het verstoppertje kon in de omhelzing van mijn man. Helaas is de tijd ge-

komen, dat ook deze kortstondige ontmoetingen voor eeuwig hebben opgehouden, omdat in een van de gevechten met de vijandelijke legers Soen gesneuveld is.

Gij hebt U altijd verwonderd, mijne zusters, dat de rouwkleur van de Chinezen wit is. Mijn gezicht was geel van kleur, maar de wereld was wit evenals de kleur van mijn tranen, evenals de kleur van jullie oprechte tranen en wit was het schuim op de golven van de rivier Tao Tsj, toen Soen omkwam. Wij hadden geen kinderen en ik bleef alleen. Het was in het jaar 1943. Ook aan jullie, zusters van het verre Polen, is het woord „eenzaamheid” niet vreemd. Je komt thuis: het huis is leeg. Ongastvrij en afstotend zijn de muren van je woonvertrek, terwijl ze je een paar dagen geleden met een gastvrije warmte omringden. De hele maand heb je hard gewerkt en je dacht, hij komt, hij zal je in zijn sterke armen nemen en naar je verhalen luisteren en daarna zal hij glimlachen en van vermoeidheid in slaap vallen, terwijl hij met zijn hoofd op je schouder zal leunen. En wat blijft er over van deze warmte, van deze glimlach en van deze omhelzing? Een gemeenschappelijk partisanengraf op een onbekende plaats van onze grond, misschien op dit heuveltje, waar weelderige struiken van bamboebladeren groeien, of misschien aan dit smalle riviertje, dat bedekt is met waterlelies.... Gelukkig was ik niet volkomen gebroken en werkte verder schouder aan schouder met de andere kameraden, die van dag tot dag in aantal groeiden. Maar nu werkte ik anders, als partisane, in het volksleger, met de karabijn op mijn schouder. Ik vluchtte van de dromen van persoonlijk geluk tot de lengte van het ijzer van de loop van mijn geweer, en ik geef U de verzekering, dat deze lengte voldeed. Ik geloofde onomstotelijk in de overwinning en deze overwinning hield gelijke tred met ons, ondanks de vijandelijke legerafdelingen, uitgerust met de modernste Amerikaanse wapens en herschoold, door Amerikaanse officieren. Maar daartegenover telde de Chinese vooruitstrevende partij 3 miljoen leden en ons Volksleger telde reeds 2 miljoen geregelde troepen en meer dan 4 miljoen mannelijke en vrouwelijke partizanen. Stap voor stap namen we de ene provincie na de andere. Kunt ge U de triomf voorstellen, die ik ondervond, toen ik samen met mijn compagnie het dorp binnen marcheerde, waar ik het levenslicht aanschouwde? en welk een geluksgevoel mij overmeesterde bij het verdelen van de grond van de barbaarse grootgrondbezitter, die mijn vader de pacht ontnam, na de ramp veroorzaakt door de sprinkhanenplaag en hem aan de hongerdood prijs gaf. Kunt gij U mijn gevoelens voorstellen, toen ik mijn broer omhelsde, die tot nu toe in de diepste ellende het veld bewerkte en nu eindelijk een stuk grond kreeg om zijn gezin naar behoren te onderhouden? O, mijn zusters uit het verre land, het licht in mijn land is aan het tanen en ik moet eindigen. Uit de pers en door de radio hebt gij zeker vernomen hoe ons grote leger Peiping heeft bevrijd en standvastig voortschrijdt met het doel ons grote volk te herenigen, in een China waar de arme mensen genoeg te eten zullen hebben en er achter de „Rode muren van de paleizen” geen overtollig vlees ligt te verrotten, zoals in de tijden, toen onze grote dichter Soe-Foe leefde.

Mijne zusters, ik geloof zeker, dat binnenkort de gehele wereld zich zal verenigen rondom de Rode Vaandels en mijn hoop is niet te vergelijken met een veertje van een zilverfazant in de wind en mijn enthousiasme gaat niet op in de vlammen van het vuur van het stro in een rijstveld.

Theorie voor het praktische werk

Het belang van eigen berichtgeving

MET de gedrukte krant, die vooral na de uitvinding der snel-pers een grotere verbreiding kreeg, werd de krant tot een middel ter beheersing der openbare mening, tot een machts-middel in de binnen- en buitenlandse politiek.

De overheid trof dan ook al spoedig maatregelen om de pers tot een willig werktuig voor haar doeleinden te maken, doch stond aanvankelijk voor de grote moeilijkheid bepaalde groepen met de krant te bereiken, doch gelijktijdig het „gemene” volk, dat zich begon te interesseren voor politieke en maatschappelijke vraagstukken, uit te zonderen. De gewone stadsmens en de boeren, het lezen nog niet machtig, lieten zich de kranten voorlezen. Tot laat in de 19e eeuw heerste in diverse landen het systeem, om door regeringsverordeningen de krant zo duur te maken, dat deze buiten het bereik van de gewone man viel. Zo waren er het krantenzegel en de belasting op advertenties, waardoor de krant zo duur werd, dat alleen lieden met ruime beurzen zich een abonnement konden veroorloven. Ook later in de landen met „persvrijheid” werden deze middelen toegepast, omdat deze „vrijheid”, zoals ook in onze dagen, ofschoon de middelen daartoe nu anders zijn, uitsluitend de bedoeling had en heeft, de beïnvloeding der grote massa door anderen dan overheidsgezinden te voorkomen.

De geschiedenis van de pers gaat vele eeuwen terug en het is voor de arbeidersklasse voor het voeren van de klassenstrijd van het grootste belang haar te kennen, daar de strijd voor de vrijheid van drukpers in elk onderdeel van haar geschiedenis een ondeelbaar geheel vormt van de vrijheidsstrijd, die de onderdrukte klassen sinds honderden jaren gevoerd hebben, een strijd die voortvloeit uit de veranderde productie-verhoudingen, die de maatschappij voortdurend, veelal met hevige schokken, ondergaat. Belangrijk voor de klassenstrijd in het tijdperk van het imperialisme is dat deel ervan, dat een duidelijk inzicht geeft in het aandeel, dat de pers had en in steeds meerdere mate verkregen heeft op het gebied van het beïnvloeden en het vormen der openbare mening.

In het tijdperk van het imperialisme bedient de reactie zich voor de verbreiding harer demagogie van alle beschikbare technische middelen. De heersende klasse heeft dit in het verloop der geschiedenis steeds met al haar ten dienste staande kracht en raffinement gedaan, alleen waren deze technische middelen in het verleden meer beperkt.

Nu beschikt zij, wat de pers betreft, over een grote technische voorsprong, zodanig, dat de in de grondwet van diverse Westerse staten voorkomende paragraaf over de vrijheid van drukpers alleen reeds daardoor tot een aanfluiting geworden is. Deze voorsprong ligt opgesloten in het bezit van een groot aantal reusachtige, moderne drukkerijen met enorme rotatiemachines en van een de gehele imperialistische wereld omspannend net van berichtgeving, waarvoor zowel in Engeland als in Amerika milliardenkapitalen geïnvesteerd werden.

Dit kan ons evenwel in het geheel niet ontmoedigen; de arbeidersklasse is de klasse der bezitlozen wat de materiële omstandigheden betreft, maar zij bezit als nieuwe klasse de toekomst, zij bezit de kracht, die de strijd voor de waarheid, voor het socialisme verleent, zij bezit de overtuiging, dat het socialisme werkelijkheid zal worden.

„Vergeleken met de grote Russische dagbladen van die dagen (1912) was de Prawda als een klein motorbootje tussen grote oorlogsschepen,”

schreef D. Zaslowsky in „Sowjet-Democratie”. Vijf jaren later werd het socialisme in Rusland gevestigd.

Evenmin kan het indruk op ons maken, wanneer Mr. L. J. Plemp van Duiveland, Oud-Hoofdredacteur van de „Nieuwe Courant” in zijn boek over „Journalistiek in Nederland”, Uitgave 1924, het dagblad „De Tribune” slechts als: „maatschappelijk verschijnsel” noemt en verklaart dat De Tribune: „niet meetelt onder de vertegenwoordigers der Nederlandse dagbladpers.” Twintig jaren later behoorde De Waarheid tot de grote pers van Nederland.

De georganiseerde arbeidersklasse, die voor geen opofferingen terugschrikt, heeft in diverse kapitalistische landen haar eigen pers in het leven geroepen.

In Nederland kwam op deze wijze vier jaren na de bevrijding van de fascistische overweldiging een modern rotatiebedrijf tot stand, dat in staat is kranten in massa-oplagen te drukken. De Nederlandse arbeidersklasse beschikt nu over een onafhankelijk bedrijf en daarmee over de mogelijkheid haar krant De Waarheid, dat aanzien te verzekeren, dat haar tot het meest waardevolle goed van alle werkers maakt.

HET aanzien en de betekenis van een dagblad worden bepaald door de inhoud van de krant en daarvoor zijn in belangrijke mate de correspondenties beslissend, die zij uit het gehele land en uit alle delen van de wereld ontvangt.

Het net van berichtgeving, dat de gehele imperialistische wereld omspant en waartoe de correspondentiebureaux als A.N.P., Associated Press, United Press en vele andere behoren, is het volledige eigendom der reactie.

De heer Kooy zegt in zijn: „Boek van de Pers”:

„De telegraaf-agentschappen danken hun bestaan aan de „be-

langhebbenden" buiten de krant, de grote economische ondernemingen."

Deze uitspraak is met vele bewijzen te staven. Vast staat, dat de persbureaux, uitsluitend berichten brengen en er een zodanige redactie aan geven als in overeenstemming is met de belangen van deze trusts, die altijd tegengesteld zijn aan de belangen der werkers.

Wij willen in dit artikel ter kenmerking van de onbetrouwbaarheid der burgerlijke pers volstaan met een uitspraak van de heer Kooy, uit het reeds genoemde boek:

„Alle verzekeringen omtrent de betrouwbaarheid van de toch zo prachtige Nederlandse pers ten spijt, wil ik eraan herinneren, dat Nederlandse kranten in de geschiedenis met alle slechte oogmerken waarbij de krant van dienst kan zijn, zijn gebruikt en in de toekomst gebruikt zullen worden."

Uit de algemene onbetrouwbaarheid der burgerlijke berichtgeving voor onze pers volgt, dat de arbeiders hun eigen berichtendienst voor het binnen- zowel als voor het buitenland zelf moeten organiseren.

Dit is een noodzakelijkheid van de hoogste orde, een verplichting voor onze Partij-organisatie, doch tevens voor elke klassebewuste arbeider een zaak van eer. Voor de buitenlandse correspondenties kunnen overeenkomsten met onze zusterbladen getroffen worden, waarbij een geregelde wederzijdse uitwisseling van berichten en correspondenties kan georganiseerd worden. De binnenlandse berichtgeving en correspondentie is een taak, waaraan alle arbeiders, alle vooruitstrevende intellectuelen, alle lezers van De Waarheid, kortom al onze kameraden een persoonlijk werkzaam aandeel kunnen nemen. De honderduizenden lezers van De Waarheid zijn evenveel paren ogen en oren van kameraden, die zien en horen wat in hun omgeving gebeurt en die dit kunnen verwerken tot een bericht aan de krant. Niet iedereen is onmiddellijk in staat bij het eerste proberen een persklaar bericht te schrijven; dat is geen bezwaar, daardoor late niemand zich weerhouden. Met de hulp der redactie kunnen uitstekende correspondenten gekweekt worden. Bovendien hebben de berichten in de eerste plaats tot doel, de redactie zo volledig mogelijk op de hoogte te stellen.

Slechts een deel dezer berichten, kan in de krant een plaats krijgen, een deel moet steeds vervallen; zelfs als De Waarheid in de toekomst meer pagina's per dag zal brengen, zal er niet voldoende plaatsruimte voor alle binnengekomen berichten zijn. Het is op de redactie nooit zo, dat de redacteuren met de handen in het haar zitten, omdat zij niet zouden weten hoe de krant vol te maken, integendeel de grote moeilijkheid is steeds de juiste keuze te bepalen welke uit de vele berichten om redenen van nuttigheid voorrang verdienen en dus geplaatst moeten worden.

Juist daarom moeten de berichten elke dag bij de redactie

blijven binnenstromen; de redactie moet over alles uitvoerig ingelicht zijn.

Hoe meer berichten over een bepaald geval binnenkomen, des te beter is de redactie ervan op de hoogte, met des te meer zorgvuldigheid kan een met de waarheid volkomen overeenstemmend en de werkelijkheid met alle juistheid weergevend artikel of bericht geschreven worden; met des te meer zekerheid kan de redactie de juiste keuze der voor plaatsing in aanmerking komende artikelen en berichten bepalen.

Elke regel druks in De Waarheid moet ten volle verantwoord zijn. Elk bericht moet uitblinken door degelijkheid en betrouwbaarheid. Voor alle medewerkers van De Waarheid, zowel vrijwillige als vaste, geldt vooral voor deze tijden de grootste waakzaamheid ten aanzien van de volstreckte juistheid der berichtgeving. Vele aanklachten zijn in de loop van één jaar tegen de redactie van De Waarheid ingediend. Niemand helpe dit bevorderen door berichten in te zenden of te plaatsen, waarvan de juistheid niet zorgvuldig getoetst is. Het is veel voorgekomen in de geschiedenis van de pers, dat het aanklachten regende tegen kranten, die de regering niet goed gezind was.

De Chief Justice Lord Mansfield legde zo vele en zware straffen voor beledigingen op en in zulk een mate, dat dit optreden van Mansfield in de geschiedenis opgetekend staat als het politiek onderdrukkingsmiddel der pers, systeem Mansfield. Hetzelfde vermeldt de geschiedenis van Vorst Bismarck, die eveneens de aanklacht tegen de redacties als politiek onderdrukkingsmiddel der pers op ongekende schaal toepaste. Aan alle medewerkers van De Waarheid de goede raad: verstandig is hij, die lering trekt uit de geschiedenis van de klassenstrijd.

De krant is het hoogste goed, daaraan moet alles ondergeschikt worden gemaakt. De Waarheid heeft een opvoedende taak, een taak tot geestelijke verheffing der lezers, om hen tot bewuste klassenstrijders te vormen. De Waarheid voedt de hoop op een betere, een zekere toekomst voor de werkende massa, zij schenkt de lezers het zelfvertrouwen en de moed voor de strijd, de zekerheid van de uiteindelijke overwinning. Boven alles helpt zij mede de strijd te organiseren.

Daarin moet een grote schare van vrijwillige medewerkers de redactie ondersteunen. Een economisch conflict begint niet met het bericht van een staking. Economische conflicten hebben steeds een voorgeschiedenis. Van die voorgeschiedenis moet de redactie van De Waarheid, lang voor een conflict uitbreekt, op de hoogte gesteld worden, opdat zij de strijdende arbeiders krachtig kan ondersteunen. De bedrijfs-berichtgeving is uiteraard de waardevolste. Maar ook alle andere terreinen moeten bestreken worden. Alles wat in het maatschappelijk leven voorkomt, behoort tot het gebied van de krant.

Het onderscheid tussen De Waarheid en alle andere dagbladen, is hemelsbreed. In de aanvang van dit artikel werd dit

reeds aangetoond voor wat de betrouwbaarheid betreft. Maar evenzeer is er dit verschil op alle andere terreinen. Zoals de Amerikaanse filmaatschappijen de mensen een fantasiewereld voortoveren, de meest onsmakelijke kitsch voorzetten, brute gooi- en smijtfilms brengen, de sensatie en sentimentaliteit hoogtij laten vieren, zo zijn naar hun inhoud ook de Amerikaanse kranten, overeenkomstig en met hetzelfde doel geredigeerd: de werkers van de klassenstrijd terug te houden en ervan afkerig te maken.

Eerst geleidelijk, later in sneller tempo hebben ook vele Nederlandse dagbladen het Amerikaanse voorbeeld gevolgd en zijn daardoor een nog groter gevaar voor het tot het werkende volk behorende deel der lezers dezer dagbladen geworden. De sensatie en oorlogsophitsing vormt nu ook de hoofdschotel der Nederlandse dagbladen. Wat kunnen deze dagbladen de arbeiders onder hun abonné's bieden, buiten sensatie en oorlogsgestook tegen de Sowjet-Unie? Deze redacties hebben zo hun eigen mening over arbeiders. Mr. Plemp van Duiveland schrijft in zijn hiervoor reeds aangehaald boek:

„Verder verschijnt nog te Rotterdam het Rotterdamsch Nieuwsblad, meer een volksblad, orgaan van de heren Sijthoff, dat evenwel door de geestige medewerking van de heer Henri Dekking ook onder de beschaafden (spat. van ons) van Rotterdam en omgeving, vele lezers trekt.”

Een alomvattende medewerking der lezers, gedragen door de organisatie der Partij, verzekert De Waarheid het ononderbroken contact met de werkelijkheid. Gebeurtenissen vastgelegd op een foto, natuuroptnamen van bijzondere schoonheid of originaliteit zijn b.v. zeer levendige bijdragen.

Het resultaat daarvan is een levendige krant, rijk aan gezonde volkshumor, een bonte afwisseling van verhalen, berichten, beschrijvingen en verhandelingen over velerlei onderwerpen, caricaturen en foto's. Honderdduizenden lezers bergen talenten en krachten, kwantitatief en kwalitatief in zich, zo omvattend, dat wanneer deze georganiseerd worden, dagelijks de beste krant tot stand zal komen.

P. CLERKX

OVER HET SECTARISME

IN de discussie over de resolutie van het P.B. is zeer terecht veel aandacht geschonken aan de strijd tegen het sectarisme, dat een der oorzaken is van het achterblijven van de invloed van de partij bij de objectief bestaande mogelijkheden. Het zelfkritisch ontleden van de op dit gebied gemaakte fouten is dan ook het eerst noodzakelijke om het sectarisme te overwinnen, want zolang er nog pgn. zijn, die de fout niet bij de partij en bij zichzelf zoeken, maar in de domheid en lichtgelovigheid van de massa, zal het sectarisme niet overwonnen zijn. Deze pgn. verwarren inderdaad, zoals v. H. het uitdrukte in het Octobernummer van P. en C., het bewustzijn van de

partij met het bewustzijn van de massa en zij zijn vlug ontmoedigd wanneer blijkt dat de massa nog niet zo bewust is. Wij kunnen nu eenmaal niet verwachten dat de massa vanzelf onze politiek als juist erkent en onze leiding volgt. Zonder de hardnekkige strijd ook voor de kleinste belangen en zonder voortdurende en natuurlijk juiste ideologische opklaring kunnen wij onze verbondenheid met de massa niet vergroten. Dit stond ook reeds in de Open Brief van het P.B. en wordt door geen pg. bestreden. Ook is er reeds op gewezen dat wij niet middel en doel mogen verwarren, niet in de eerste plaats uit moeten zijn op een succes voor de partij bij een of andere actie, maar ons steeds moeten afvragen: hoe bereiken wij iets in het belang van de arbeiders.

De moeilijkheid is echter dat wij niet iets kunnen bereiken zonder de strijd van de arbeiders zelf, zonder dat onze leiding gevolgd wordt, terwijl anderzijds onze leiding niet gevolgd wordt omdat de massa nog geen vertrouwen in onze partij heeft (wat niet wegneemt dat de partij met talrijke kleine en ook grotere acties reeds resultaat heeft behaald). Natuurlijk zal door de steeds driestere aanslagen van de reactie op het levenspeil de strijdbereidheid toenemen en komen er zelfs spontane acties voor, maar dit is op zichzelf geen waarborg voor de juiste ontwikkeling van de strijd tegen de reactie. Passiviteit en moedeloosheid en zelfs fascistische beïnvloeding zijn de keerzijde van deze strijdbereidheid, wanneer wij er niet in slagen het vertrouwen te winnen.

Wij zien, dat overal in West-Europa de invloed van onze partij nog betrekkelijk gering is, behalve in Italië en Frankrijk, waar ook de vakbeweging zeer strijdbaar is. In Engeland is onze invloed in de vakbeweging belangrijk (en ook onder de intellectuelen), terwijl de partij er nog klein is. Wij weten dat de invloed, dat het bestaan alleen al van onze partij een rem is voor de plannen van de reactie, maar dat zij naar steeds openlijker fascistische middelen grijpt, omdat zij zich niet wil laten remmen. De krachten voor de vrede en het socialisme zijn, over de gehele wereld genomen, sterker dan die van de reactie. Zij heeft China moeten opgeven en ondervindt grote moeilijkheden in Indonesië, Indië, Japan, in het gehele Oosten. Zij kan dus haar krachten niet concentreren, terwijl de moeilijkheden en tegenstellingen binnen haar rijen zich verscherpen. De vraag is nu of wij in West-Europa haar de baas kunnen worden en in ieder geval de oorlog kunnen verhinderen alsvorens zij, de weg van de minste weerstand zoekend, zich hier gaat concentreren wanneer zij ziet, dat geheel Azië voor haar verloren gaat. Wij kennen immers de achtergronden van het Marshallplan en het Atlantisch Pact en vele niet communisten beginnen deze ook te vermoeden, terwijl bij nog veel meer mensen een vage ontevredenheid over deze politiek gromt. Wanneer deze mensen, beïnvloed door de ophitsing tegen het communisme, niet naar de partij willen luisteren is het niet omdat zij niet willen strijden tegen de reactie, maar omdat wij ons in hun gedachtingang niet voldoende inleven, zodat ons woord aan hen voorbijgaat, terwijl wij tevens vaak de gelegenheid verzuimen hen in de praktische strijd te benaderen. Er zijn partijgenoten die er sterk aan twijfelen of wij er in kunnen slagen de massa te overtuigen tegen de hetscampagne in, zonder dat door bijzondere omstandigheden de reactie eerst met geweld aan banden gelegd wordt. Zij wijzen er op hoe in de Balkan en Oost-Europa de reactie

niet in staat was het tot stand komen van de volksdemocratieën tegen te houden, omdat deze landen bevrijd waren door het rode leger. Een dergelijke gedachtengang betekent in feite het aanvaarden van een nieuwe oorlog, die wij juist willen verhinderen. Wij hebben ondanks onze strijd tegen de München-politiek niet kunnen voorkomen dat deze tot wereldoorlog II leidde, maar wij moeten en kunnen voorkomen dat de Marshallpolitiek tot wereldoorlog III leidt! Om echter werkelijk de aanslagen op het levenspeil, de toenemende fascisering en de oorlogsdreiging de kop in te kunnen drukken zal onze invloed inderdaad in sneller tempo moeten toenemen dan tot dusver; dit zal ook in de objectief gunstiger wordende omstandigheden niet gebeuren wanneer wij het sectarisme niet overwinnen.

Het sectarisme in de practische strijd en in het organisatieleven en het sectarisme in de ideologische strijd zijn beide even gevaarlijk, aan het laatste echter wordt in het algemeen de minste aandacht besteed. Toch spelen ook de ideologische factoren een zeer belangrijke rol. Veelal wordt slechts gesproken van een tekort aan ideologische voorlichting, waaronder dan zonder meer verstaan wordt het uitgeven van klassieke Marxistische litteratuur en het verspreiden van kennis over de Sowjet-Unie en de Volksdemocratieën. Ongetwijfeld zijn dit machtige factoren in de ideologische strijd, maar de werken van Marx, Engels, Lenin en Stalin zijn voor velen, die voor het eerst iets dergelijks lezen te moeilijk en voorlichting over de Sowjet-Unie wordt vaak als „propaganda” afgewezen. In onze propaganda wordt meestal uitsluitend gesproken over de duurte en het oorlogsgevaar, en in de z.g. „partijstijl” geschreven. De mensen, die nog niet zo dicht bij ons staan of nooit iets van ons gelezen hebben worden hierdoor eerder afgestoten dan beïnvloed. Wij moeten ons tot hen richten in een taal die hen beter aanspreekt en het hen mogelijk maken van hun gedachtengang in de onze te komen. Door enkel te hameren op de economische toestand en het oorlogsdrijven der imperialisten en de oorlog in Indonesië nemen we de van de andere kant er in gehamerde schrik voor onze partij niet weg.

Daartoe moeten wij de idee van het socialisme weer levend maken bij de mensen, want door de schandelijke politiek der reformisten is het socialistisch ideaal bij velen geworden tot inderdaad een „ideaal”, vaag en verwrongen en waaraan men nauwelijks meer durft te geloven. De aantrekkingskracht van zo'n ideaal voor hen die het niet kennen of afwijzen is natuurlijk niet erg groot (b.v. de gelovige arbeiders). Wij zeggen nu wel dat het reformisme verraad betekent aan het socialisme, maar verwaarlozen wij niet zelf het in eenvoudige bewoordingen duidelijk maken van de socialistische gedachten? De Franse en Italiaanse partij verstaan dit beter, zowel voor de arbeiders als voor de intellectuelen en daaraan zal, naast de zeer slechte economische toestand wel hun grote invloed te danken zijn. Het Nederlandse volk in het bijzonder is wel nuchter maar ook zwaartillend en bespiegelend. Het wil niet alleen met zijn neus op de feiten gedrukt worden, het wil ook een geestelijk houvast (getuige de nog altijd sterke invloed van het geloof en b.v. ook de enthousiaste ontvangst van de rede van Fred Schoonenberg op het laatste partijcongres). Het is gemakkelijk steeds op de Sowjet-Unie te wijzen, maar we moeten niet altijd van dat voorbeeld uitgaan. De rubriek scholing in de Waarheid en in de Voorwaarts komt steeds weer in het gedrang en moest deze in de krant eigenlijk niet dagelijks voor-

komen, zoals het dagboek van het socialisme? Waar blijven de goedkope brochures over vraagstukken als de dictatuur van het proletariaat, de communisten en de godsdienst, de socialistische economie enz.? Brochures die zo gesteld moeten zijn, dat ook een tegenstander ze geboeid zal lezen, omdat ze niet langs hem heen praten (de meeste van onze tegenstanders zijn toch eigenlijk potentieel onze medestanders).

Het is gemakkelijk veel mensen te verenigen die voor de vrede zijn, voor meer welvaart, voor de rechten van de vrouw, maar een dergelijke vereniging kan niet veel tot stand brengen zonder uit te maken wie de vrede en de welvaart of de rechten van de vrouw bedreigen. Er zijn nu echter nog veel arbeiders die niet duidelijk inzien dat b.v. de Marshallpolitiek en niet de Sowjetpolitiek de vrede en de welvaart bedreigt en deze geloven gewillig dat iedere organisatie die tegen de Marshallpolitiek strijdt communistisch is. Wij moeten dan ook beseffen, dat een grote mate van soepelheid nodig is in de omschrijving van het doel en in de werkzaamheid in de massaorganisaties, wij kunnen niet eisen dat iedereen de zaken precies even scherp ziet en stelt als de communistische partij. Nimmer mag ons optreden in deze organisaties tot gevolg hebben dat andere strijdwillende arbeiders er zich niet thuis voelen of zich niet uit kunnen spreken. Tevens echter mogen wij nimmer aflaten met feiten aan te tonen wie de vijand is en hoe met succes gestreden kan worden. Dat de communistische partij deze feiten ook naar voren brengt is geen reden voor anderen om ze niet te erkennen en betekent geenszins dat men daarmee de gehele communistische politiek aanvaardt. Aan de woedende ophitsing tegen de communisten zal ook geen enkele andere organisatie kunnen ontkomen die werkelijk strijdbaar is en dus gevaarlijk voor de reactie, maar naarmate de pgn. in zo'n organisatie zich vrijhouden van sectarisme zal deze hetze gemakkelijker bestreden kunnen worden. Wij hebben hiervan in de laatste tijd reeds verschillende gunstige voorbeelden gezien.

Alle voorwaarden voor het opkomen van een machtige volksbeweging tegen de oorlogspolitiek, tegen de aanslagen op het levenspeil zijn aanwezig. Het hangt van de activiteit en het ideologische peil van de partij, van iedere partijgenoot af of zij tot stand komt. Dit eist van ons allen grote inspanning en er zijn pgn. die min of meer passief worden, omdat zij het perspectief niet zien en zich teleurgesteld voelen in hun verwachtingen uit de oorlogstijd en de illegaliteit. Wanneer echter ieder partijgenoot medewerkt aan het doorvoeren van de juiste partijlijn, vrij van sectarisme, zal de inspanning niet alleen gemakkelijker vallen maar zeker naar verhouding veel grotere resultaten afwerpen, waardoor ook in West-Europa, ook in ons land vernietigende slagen aan het imperialisme zullen worden toegebracht.

HENK HOOGEN

Onderschrift van de redactie :

Terwijl de schrijver van bovenstaand artikel een ernstige poging doet de vinger te leggen op enkele sectarische opvattingen in de rijen van de C.P.N. en o.i. terecht aantoot, dat die een rem zijn voor de ontwikkeling van de

communistiche beweging, laat hij zelf enige onjuiste klanken horen, waardoor zijn betoog niet overtuigend is. Dit zou er toe kunnen leiden, dat de pessimisten zich op hem zouden kunnen beroepen.

Zo doet b.v. de uitspraak, dat de communistische beweging in West-Europa (behalve Frankrijk en Italië!) nog betrekkelijk gering is, vreemd aan, aangezien juist deze twee gebieden de grote landen op het vasteland van West-Europa zijn, waar niet alleen de communistische partijen sterk zijn, maar ook een eenheidsbeweging op vakverenigingsgebied bestaat, die miljoenen arbeiders omvat. De gebeurtenissen in die landen oefenen daarnaast een sterke invloed uit op de ontwikkeling in de andere landen van West-Europa. Men mag ook de ontwikkeling niet afmeten naar stemmencijfers of aantallen partijleden alleen, maar men moet rekening houden met de grotere strijdbaarheid onder de massa, die op velerlei terrein is vast te stellen. Ook in ons land.

Verder zegt kameraad H., dat wij de schrik voor de partij niet wegnemen, door enkel „te hameren op de economische toestand en op Indonesië”. Wat zijn de feiten echter? Dat juist die economische toestand, mede veroorzaakt door de regeringspolitiek t.o.v. Indonesië, steeds grotere lagen van de bevolking in beroering brengt, dat er b.v. in N.V.V.-kringen eisen worden gesteld door de arbeiders, die voordien nog aan de leiband liepen van hun reformistische leiders. Daarop kunnen wij niet genoeg hameren. Maar tevens moeten de communisten aan die strijd leiding weten te geven — het beste middel om het vertrouwen van de massa te winnen.

T.a.v. Oost-Europa maakt H. dan nog enige opmerkingen, die in elk geval nog een paar woorden toelichting behoeven. Zeker, wij kunnen niet volstaan met te wijzen op de bevrijding van Oost-Europa en op de hoofdrol, die de Sowjet-Unie daarbij heeft gespeeld. Maar wij trekken uit de ontwikkeling van de strijd tijdens en na de 2e wereldoorlog de voor ons noodzakelijke lessen. In dit verband hoeven wij slechts te wijzen op de rede van kameraad Malenkow op 6 November en op de resoluties van het Informatiebureau. Kameraad H. zegt echter in zijn artikel: Het is wel gemakkelijk — maar wij moeten niet steeds van de Sowjet-Unie uitgaan. Zo'n uitspraak zou grote verwarring kunnen stichten.

De Sowjet-Unie is voor de onderdrukten van alle landen het lichtende voorbeeld. De reactie poogt dit feit te verdoezelen om een anti-sowjetstemming te kweken. In verband met de historische rol, die de Sowjet-Unie bij de bevrijding van de mensheid heeft gespeeld, is het onze taak de juiste voorlichting over het land van het socialisme te geven. Dit is echter maar één kant van de zaak. De andere kant is, dat wij onder onze verhoudingen de voorwaarden moeten scheppen voor de overwinning, ook in West-Europa. De hoofdvoorwaarde hierbij is elk pessimisme uit te bannen en vol vertrouwen in eigen kracht de strijd tegen reactie en oorlogsgevaar te organiseren. Juist de ervaringen van de laatste maanden in de strijd voor vrede en brood demonstreren nog eens ten duidelijkste, dat hierin de garantie ligt voor de overwinning van de arbeidersklasse.

Naar aanleiding van het artikel van Joffe

II

IN een bijdrage van Th. van IJzer wijst deze in een inleiding op de grote moeilijkheden van het populariseren der kwantenmechanica. Hij schrijft o.a.: „Onze kennis en ons voorstellingsvermogen is voorlopig te beperkt. Zelfs de vakmensen moeten nog leren, hoe zij hun formules, die de werkelijkheid met grote juistheid en nauwkeurigheid weergeven, met een concrete inhoud moeten vullen.”

Daarbij meent de schrijver, dat aan het voorstellingsvermogen te hulp kan worden gekomen: „door het deeltje op te vatten als een geheel van golven.” Hierdoor zou de schijnbare tegenstelling tussen de beweging van zware massa's en van kleinste deeltjes (electronen e.d.) kunnen worden overbrugd. Op deze grondslag oefent hij kritiek op de wijze van popularisering van de golfmechanica door Joffe en meent hij tevens, dat deze de wetten van het dialectisch-materialisme niet juist heeft toegepast.

Om dit aan te tonen haalt hij de volgende zinsneden van Joffe aan: „Het dialectisch-materialisme zegt, dat we bij de studie van steeds kleinere voorwerpen.... uitgaande van een bepaalde grootte.... op een gegeven moment nieuwe eigenschappen zullen ontdekken. Deze eigenschappen vertonen zich plotseling. De marxistische filosofie noemt dit de overgang van kwantiteit in kwaliteit.”

Th. van IJzer merkt daarbij op: „Het is niet juist, dat de nieuwe eigenschappen zich plotseling voordoen. In het oude groeit het nieuwe. De kwantiteit daarvan neemt toe. Op een zeker moment wordt daardoor de stabiliteit verbroken. Er treedt een dialectische sprong op (revolutie). In het nieuwe zijn daarna nog sporen van het oude over, die bij de verdere kwantitatieve groei geleidelijk verdwijnen.

Korter gezegd: eerst geleidelijkheid, dan een sprong, dan weer ge-

leidelijkheid op een hoger niveau, waarin een eenheid der tegendelen bereikt is. Duidelijke voorbeelden vinden wij vooral in de geschiedenis der mensheid.”

(Opmerking red.: Hoewel het niet „onjuist” kan worden geacht de „sprong” aan te duiden met „plotseling” is het verhelderend er op te wijzen, dat het hier niet een breuk betreft, maar een kwalitatief versnellen van het proces).

Th. van IJzer gaat dan voort:

Door dit onvoldoende begrip der dialectiek komt Joffe er toe, twee soorten van beweging te onderscheiden:

1. De beweging van een lichaam door de ruimte....
2. De voortplanting van een golf....

Bij de eerste beweging wordt een lichaam verplaatst over een min of meer grote afstand, maar ook bij de tweede vorm van beweging zijn er verplaatsingen! In een golf bewegen de deeltjes zich heen en weer. Er zijn geen twee vormen van beweging; de eerste vorm van Joffe kunnen wij inbedden in de tweede vorm. Er is hier al eenheid der tegendelen. In de golfmechanica treedt een verdere versmelting op. En in de klassieke mechanica zijn op tal van plaatsen reeds kiemen aanwezig van de nieuwe mechanica! (klassiek noemen wij de mechanica vóór de golfmechanica).

Deze nieuwe mechanica blijkt dus „niet eenvoudig weg een optelling van onze kennis over de gang van een kogel en van de eigenschappen van een golf,” zoals Joffe zo terecht zegt en waarop Joffe laat volgen: Deze synthese „bestaat uit een ingewikkeld proces, dat door niet-specialisten niet gemakkelijk begrepen kan worden. En juist op deze moeilijkheden fabriceren nu de burgerlijke idealisten hun systemen.”

Ook met deze voorstelling van zaken kan ik slechts gedeeltelijk ac-

koord gaan. Joffe doet het voorkomen of alleen niet-specialisten dwaalen en of specialisten het bij het juiste eind hebben. (Opmerking red.: Dit volgt o.i. niet uit de beschouwing van Joffe, maar dit doet niet af aan de waarde van hetgeen Th. van IJzer verder laat volgen).

Nu is niets minder waar dan dat. Natuurkundigen zijn ook mensen. Ook zij leven in een klassemaatschappij. De meesten van hen hebben burgerlijke ideeën en zijn op filosofisch gebied idealistisch ingesteld. Ik noem U Heisenberg. Heisenberg legt de golfmechanica zó uit en kleedt de golfmechanica zó in, dat de burgerlijke idealisten hun opvattingen er door bevestigd zien.

Wij hebben al verteld, dat de golfmechanica op tal van eenvoudige vragen geen antwoord kan geven. Juist daardoor krijgen de burgerlijke idealisten ook in het kamp der specialisten hun kans. Daardoor is het mogelijk, dat de burgerlijke reactionaire filosofen enige moderne natuurkundigen aanhalen als kroongetuige voor hun zogenaamde idealistische filosofie. (Wij spreken hier beleefd over „filosofie”, terwijl het woord „kletspraat” ons op de lippen ligt). Zij immers zeggen: „De moderne natuurkunde heeft geleerd...” Wat dan volgt zijn allemaal verhalen over het niet meer gelden van de wet van oorzaak en gevolg, over de yaagheid van de natuur, over het niet zelfstandig bestaan van die natuur, enz. enz. Het zijn allemaal ideeën van Heisenberg en soortgenoten, ideeën, niet geput uit het waarnemen van de natuur, maar geput uit het burgerlijk bewustzijn van deze heren natuuronderzoekers.

De burgerlijke „filosofen” steunen bij hun verhalen dus niet op deskundige natuuronderzoekers, maar op andere burgerlijke idealisten. Zij werpen dus elkaar de bal toe. En de goe-gemeente laat zich door dit spel maar al te makkelijk bedotten. Het is ook heel moeilijk om dit weefsel van valse voorstellingen te verscheuren. Want als natuurkundige verdient iemand als Heisenberg een grote roem. In de burgerlijke wereld is de mens verscheurd; een geniaal natuurkundige kan maatschappelijk een aartsreactionair zijn en een vijand van het volk.

Gelukkig zijn er ook andere natuurkundigen, die zowel in als buiten de Sowjet-Unie de zaak van het werkende volk tot de hunne hebben gemaakt en die op het gebied der ideeën zich niet door de burgerlijke maatschappij de wet laten voorschrijven. Het zijn er heden ten dage niet weinigen en het zijn zeker niet de minsten! De burgerlijke filosofen en al degenen, die het grote publiek in de burgerlijke maatschappij voorlichten, luisteren echter niet naar hen.

Daarom is het van zo groot belang, dat mannen als Joffe van hun mening getuigen. Want al heb ik kritiek geleverd op het artikel van Joffe, in de grond van de zaak zijn wij het geheel en al eens. Mijn bezwaar was, dat zijn wapenen tegen de burgerlijke ideologie nog niet scherp genoeg waren geslepen.

De toekomst behoort aan de marxistisch denkenden ook onder de natuurkundigen. Dat staat vast. Want hun standpunt berust op de werkelijkheid.

Het chauvinisme gekweekt door de Duitse sociaal-democratie was een voedingsbodem voor het chauvinisme, dat een deel was van de fascistische demagogie. Maar wij hebben nooit Scheidemann met Karl Liebknecht en Hitler met Thaelmann verward. Wij kunnen niet vergeten dat de Duitse arbeidersbeweging aan het internationale proletariaat de onsterfelijke auteurs van het Communistisch Manifest heeft gegeven. Deze arbeidersbeweging, die haar sterke kanten heeft gehad, heeft echter een crisis ondergaan. Zij heeft een zware ziekte doorgemaakt; wij moeten haar helpen om zich te herstellen. Zij zal vooruitgaan zoals wij, zoals de arbeidersbeweging in de gehele wereld vooruitgaat, op de weg van het leninisme.

10 December 1949

M. THOREZ

Vooruitstrevende en reactionnaire kunst-kritiek

door J. DE LEEUWE

TEGEN het einde van de vorige eeuw was in brede lagen de ontevredenheid met de kapitalistische verhoudingen reeds zo gegroeid, dat de lof van kleine en grote burgerdeugden, zoals die o.m. in de kunst hoogtij vierde, niet meer de waardering genoot, die de bourgeoisie wenselijk achtte. Kunstenaars en kunstgenieters begonnen door het bedrog heen te zien. Er ontwikkelde zich bij velen hunner een afkeer van het burgerlijke, die zijn ontlasting dreigde te vinden in de bestrijding van het kapitalisme. (Bij de meest vooruitstrevende kunstenaars, kunstgenieters en critici kwam ook inderdaad een revolutionnaire houding tot stand). De bourgeoisie en haar dienaren poogden de ontevredenheid in banen te leiden, welke geen gevaar voor het kapitalisme opleverden: men verkondigde daarom, dat het onbevredigend karakter van de kunst niet gezocht moest worden in de maatschappij maar in de kunst zelf. Men leidde met alle macht de aandacht af van de onderwerpen, die in de kunst behandeld werden en daarmee van de maatschappelijke werkelijkheid, die door de kunst verdraaid werd weergegeven.

In plaats van de vervanging van reactionnaire onderwerpen door progressieve aan te bevelen, in plaats van een vooruitstrevende behandeling der werkelijkheid voor te staan, beijverden de bourgeoisie en haar dienaren zich, de onderwerpen in de kunst, de behandeling der werkelijkheid in de kunst, geheel op het tweede plan te brengen. Men propageerde de verdoezeling van de werkelijkheid in de kunst, in zijn scherpste vorm zelfs de algehele uitbanning van de werkelijkheid, de verwerpelijkheid van elk onderwerp. Men propageerde de zogenaamde abstracte kunst.

De vorm werd tot het wezen van de kunst gebombardeerd. (Formalisme).

Hoe het bedrog voorlopig slaagde.

Het wordt tegenwoordig in brede kringen als iets vanzelfsprekends beschouwd, dat kunst in wezen een kwestie van vorm is. De waarde van een kunstwerk wordt volgens deze opvatting bepaald door de vorm. Kan de gedaante van een kunstwerk ons boeien, vinden wij die mooi of interessant, dan zou het kunstwerk waardevol zijn. Is de vorm niet aantrekkelijk, dan zou het kunstwerk geen waarde hebben.

Deze opvatting leidt ertoe, dat het onderwerp van een kunstwerk (*waar dit de reactionnaire kunstenaar of criticus in zijn kraam te pas komt*), tot een tweede-rangs-aangelegenheid wordt gemaakt. De meest konsekwente formalisten verklaren dan ook, dat in de kunst elk onderwerp, elke beschouwingwijze, elke bewering geoorloofd is, als het geval maar in een fraaie vorm is gegoten. Op deze wijze kan de grootste schunnigheid, het reactionnaire onderwerp, de strafste propaganda voor het kapitalisme aan de man gebracht worden onder het motto: „Het is zo mooi”. Onder deze strijdkreet wordt reclame gemaakt voor de mensenverachting van een schrijver als de Amerikaan Henry Miller of het welbehagen in ziekelijke afwijkingen van

dichters als de Britse „Horizon”-poëten. Openlijke fascistten worden verdedigd. Leni Riefenstahl's nationaal-socialistische olympiadefilm wordt hoog geprezen.

Maar onder hetzelfde motto poogt men vooruitstrevend werk te *ontkrachten*. Men waardeert het louter op zijn vormkwaliteiten en leidt aldus de aandacht af van de werkelijke betekenis van zulk werk. Reeds onze grote schrijver Multatuli had deze truc door, waar hij verontwaardigd de lofprijzing verwierp, dat hij zo „mooi” schreef. Hij begreep, dat hiermede de aandacht voor de *inhoud* van hetgeen hij schreef op de achtergrond werd gedrongen en dat de loftuitingen een middel waren om degenen, die in geestdrift geraakten voor de door hem voorgestelde hervormingen, op zijpaden te voeren en te maken tot bewonderaars van zijn litteraire stijl.

Omstreeks 1925 heeft de burgerlijke filmkritiek een aantal Sowjet-films hoog opgehemeld, daarbij echter uitdrukkelijk de strekking van die films buiten beschouwing latend of zelfs die strekking uitdrukkelijk verwerpend. Kritiek op het kapitalisme werd daarmee omgezet in kritiek op de *vorm* van kapitalistische films. En revolutionnair streven werd belemmerd en zo veel mogelijk ontladen in bewondering voor de *vorm* van Sowjet-films.

Zoals men aanprijst onder het motto: „Het is zo mooi”, zo keurt men af onder het motto: „Het is lelijk”.

Als de burgerlijke kritiek er enigszins kans toeziet, zal zij bij het afkeuren van een kunstwerk het onderwerp buiten het geding laten. Wanneer op onhandige wijze in een product, dat voor kunst moet doorgaan, propaganda gemaakt wordt voor de reactie, dan wijzen de spreekbuizen dier reactie liefst niet op de doorzichtigheid van de propaganda of de volksvijandigheid van het „kunstwerk”, maar verklaren, dat het niet *mooi* is. Zo heeft de gehele burgerlijke pers gezwegen over de propaganda voor bijgeloof en onwetendheid in de Hollywoodse film *Jeanne d'Arc*, maar heeft zich ertoe bepaald te zeggen, dat de film wegens vorm-gebreken niet „groots” was, te veel „kijk-spel”.

Vooruitstrevend werk, dat vorm-gebreken mocht vertonen, wordt volgens hetzelfde recept afgekeurd. De vooruitstrevende criticus redeneert aldus: „Dit of dat kunstwerk is waardevol, maar de artist moet zijn vormgeving nog verbeteren”; de bourgeois redeneert zo: „De vorm deugt niet en dus heeft het kunstwerk geen waarde”. Want volgens zijn formalistische theorie zit het wezen van het kunstwerk immers in de vorm!

Het formalisme biedt de reactionnaire criticus nog andere mogelijkheden. Hij kan bijvoorbeeld een werk met een reactionnaire inhoud, dat naar de vorm niet eens bijzonder geslaagd is, gaan ophemelen op grond van „vorm”-kwaliteiten. Dit valt hem te gemakkelijker, als hij geen argumenten behoeft aan te voeren. Het leidt de aandacht af van zijn sympathie voor het *onderwerp* en het is een aanbeveling voor zijn publiek, dat hij immers heeft geleerd, dat kunst en vorm enerlei zijn of dat althans de vorm het belangrijkste is, datgene dat de kunst tot kunst maakt. Zo is in de Limburgse katholieke pers de Hollywoodse schendfilm *Het IJzeren Gordijn* (die wegens zijn al te doorzichtige vervalsing van de werkelijkheid ook bij vele burgerlijke critici misnoegen heeft opgewekt) beschreven als „boeiend van vorm”, „prachtig als film”, terwijl één kind kan begrijpen, dat de recensent die film uitsluitend aanbeval om zijn anti-communistische strekking.

Omgekeerd is het vooruitstrevende meesterwerk *De laatste étape* in het anti-volksdemocratische en anti-communistische katholieke „Binnenhof” op grond van vermeende vormgebreken aangevallen, terwijl ieder begrijpt, dat de criticus slechts bezwaren koesterde tegen de strekking en de herkomst van de film. „De regisseuze Jakubowska”, schrijft hij, „is in *De laatste étape* niet gekomen tot een verheven filmvisie.”

Waar dat gebrek aan verhevenheid dan in steekt, weet de recensent niet mee te delen en hoe zou het ook kunnen? De film was namelijk subliem van vorm en het merendeel der burgerlijke critici heeft dat dan ook erkend en heeft in dit geval liever openlijk de strekking van de film aangevallen.

Verdere werkelijkheidsvervalsing.

Het is de bourgeoisie niet mogelijk de theorie, dat de vorm het wezenlijke aan de kunst zou zijn, konsekvent toe te passen. Als een „kunstwerk” te openlijk tegen de belangen van het werkende volk of de kleine bourgeoisie indruist, als het te zeer spot met de werkelijkheid, te zeer op domheid speculeert of onzedelijkheid aanmoedigt, dan brengen vooral de kunsttheoretici van veelgelezen tijdschriften en dagbladen ook het *onderwerp* in het geding. Zo enigszins mogelijk bepalen zij zich tot een zachte vermaning wegens het „sensationele” of „onware verhaaltje”, meestal om dan de *vorm* kwaliteiten van het betrokken kunstwerk des te nadrukkelijker op te hemelen.

Wanneer de strekking van het werk progressief is, dan handelen zij echter juist omgekeerd: met een wagonlading van (overigens onjuiste) argumenten wijzen zij op de verderfelijke inhoud van het kunstwerk. Zij beschuldigen de kunstenaar van „opzettelijke propaganda” en vervalsing van de werkelijkheid, daarbij verzwijgend, dat zij zelf leugenachtige propaganda maken en de artist beschuldigen van iets, waaraan zij zelf schuldig zijn, n.l.: werkelijkheidsvervalsing.

Want onder „opzettelijke propaganda” verstaan zij: het blootleggen van de maatschappelijke verhoudingen, het uitbeelden van de overwinningen van het volk en de ondergang van de bourgeoisie. Het verdoezen van de maatschappelijke verhoudingen en het omkeren van de feiten, zoals het in reactionnaire „kunst” gebeurt, is volgens hen echter *geen* opzettelijke propaganda.

Reformisme

De reactionnaire criticus bepaalt zich bij de beoordeling van de inhoud van kunstwerken niet slechts tot zacht vermaan wegens al te grove en doorzichtige reactionnaire uitingen of tot leugens over de inhoud van vooruitstrevend werk, hij geraakt ook in grote geestdrift over *schijnbaar* vooruitstrevend werk. Dit gebeurt speciaal in tijdschriften en dagbladen, die de taak hebben de arbeiders te bedriegen of de ontevredenheid van bepaalde intellectuele kringen op te vangen, bijv. Het Parool, Het Vrije Volk, De Groene Amsterdammer en niet zelden ook De Vrije Katheder.

Het zachte vermaan, de oppervlakkige en niet-principiële kritiek op grof-reactionnaire uitingen vormt met de verdediging van schijnbaar progressief werk het *reformisme* in de kunst-kritiek. (Reformistisch zijn ook variaties zoals de niet-principiële kritiek op ten dele progressief werk of de niet-principiële verdediging van waarlijk vooruitstrevend werk). Men kan het

ook aldus uitdrukken: reformistische kunstcritiek is de niet-principiële kritiek op in wezen reactionair werk en de niet-principiële verdediging van vooruitstrevend werk. Het reformisme valt het kapitalisme en zijn uitingen niet principieel aan en verdedigt het socialisme niet principieel.

Marxistisch-leninistische kunstcritiek.

Maar wat is principieel? Principieel is slechts datgene, dat gebaseerd is op de grondslagen en de ervaringen van het wetenschappelijk socialisme, het marxisme-leninisme, datgene dat bijdraagt tot de verrijking daarvan, de versterking van de krachten van het socialisme en de vernietiging van het kapitalisme.

Een principiële kunst-critiek is derhalve een marxistisch-leninistische, vrij van formalisme en reformisme, met oog voor de vooruitstrevende elementen in de burgerlijke kunst en met oog voor de moeilijkheden bij voorlichting van een publiek, dat nog sterk reactionair beïnvloed is, maar nimmer het doel uit het oog verliezend: voorlichting omtrent de werkelijke verhoudingen in de wereld, bevordering van alles wat het socialisme versterkt, bestrijding van alles wat het bestaan van het kapitalisme poogt te rekken.

Principiële kunstcritiek vereist derhalve niet alleen vaktechnische kennis aangaande de soort kunst, die men kritiseert maar ook theoretische en praktische kennis aangaande de maatschappelijke verhoudingen, kennis van het marxisme-leninisme. Deze kennis moet verdiept worden door kritiek en zelfkritiek.

Kunstcritiek in onze organen.

Uit het voorgaande kan voldoende duidelijk zijn, dat de kunstcritiek in onze partij-organen een zeer verantwoordelijke taak is. In het Julinumnummer van P. en C. heeft *Georg Lukács* een uiteenzetting van de taak der marxistische kunstcritiek gegeven.

Niettemin zijn er nog kameraden, die bijv. blind zijn voor het anti-realisme van een werk als „Zo'n aardig badplaatsje”, waarin zelfmoord, zenuwziekte en mismoedigheid een „algemeen beeld van de werkelijkheid” moeten voorstellen.

Afgezien daarvan, dat dergelijke critici op burgerlijke wijze de maatstaf van „mooiheid” en „lelijkheid” hanteren, d.w.z. deze maatstaf als waarde-meter nummer één beschouwen, hebben zij ook een verkeerd inzicht aangaande realisme. Wanneer iemand op bijzonder natuurlijke wijze bleek wordt of wanneer men op een etenstafel echte broodkrumels ziet liggen, dan is dat volgens zulke critici realisme. In waarheid is realisme echter: het weergeven van de wezenlijke, de voornaamste verhoudingen en processen der werkelijkheid. Wanneer in een Hollywoodse gangster-film de politie de misdadiger grijpt op een echt spoorwegstation en dan in New-Yorks dialect zegt: „Alle misdadigers vallen in onze handen”, dan is dat anti-realistisch, omdat de politieman liegt. Hij maakt van een bijzonder geval een algemeen. In zo'n film wordt de politie op zichzelf voorgesteld als een voldoende waarborg tegen de misdaad; en de eigenlijke oorzaak van de misdadigheid, de klassemaatschappij, wordt niet genoemd. Wanneer daarentegen in de Sowjet-film „De slag om Stalingrad” Hitler in een nagemaakt hoofdkwartier Russisch spreekt, dan is dat realistisch, hoewel Hitler in werkelijkheid nooit Russisch heeft gesproken. Maar hetgeen hij in deze film zegt, stelt zijn hoog-

moedswaanzin, zijn bandietennatuur en zijn funeste wijze van oorlogvoering in het licht. En dat is wezenlijk. Dat is realisme.

De onjuiste opvattingen over realisme leiden ook tot een verkeerde beoordeling van Italiaanse films. De Italiaanse films hebben, vooral direct na de tweede wereldoorlog, soms een sterk vooruitstrevend karakter gehad. Zij hebben echter nimmer principiële kritiek op het kapitalisme geleverd. Het naast hieraan toe kwam de uitnemende film „Rome, open stad”. Al spoedig geraakte de Italiaanse filmproductie echter weer stevig in de handen van de bourgeoisie en thans is de toestand zo, dat sterk vooruitstrevende films in Italië niet meer op de markt komen. Op het internationale filmfestival van Mariánske Lazné in Tsjecho-Slowakije deelden de progressieve Italiaanse filmers (o.a. Lattuada) dit jaar mee, dat de censuur zelfs scènes, waarin een arbeider *droomt* van een botsing met de politie, uit de films verwijdt. De burgerlijke propaganda gebruikt de Italiaanse film om de ontevredenheid van confessionele arbeiders en kleinburgers op te vangen. Zij doet het voorkomen, alsof de Italiaanse film iets geheel nieuws te bieden heeft: het „neo-realisme”. Dit „neo-realisme” is echter, ondanks de deugden van enkele Italiaanse films, het realisme van de natuurlijk-afgebeelde stoelpoot. De fouten, die wij moeten vermijden, zijn als volgt samen te vatten: 1) Het verheerlijken van een kapitalistische filmproductie als „in het algemeen realistisch”. 2) Het niet signaleren en zelfs het aanbevelen van de uitgesproken anti-realistische, arbeidersvijandige voortbrengselen dezer kapitalistische filmproductie. 3) Het niet vermelden van de tekortkomingen dier minderheid van burgerlijk-vooruitstrevende films, die de steun van de arbeidersklasse wel verdienen.

Wij moeten uitdrukkelijk stelling nemen tegen films als b.v. *Een vrouw uit het volk*, waarvan de hoofdstrekking is, dat de vrouw in de keuken thuishoort, en *Verboden te stelen*, waarin betoogd wordt dat het stichten van z.g. jongenssteden onder kapitalistische verhoudingen een einde kan maken aan jeugdmisdadigheid. De criticus moet op een proletarisch standpunt staan. Anders vervalt hij in slappe, halfslachtige beschouwingen over werken, die van grote waarde voor de arbeidersklasse zijn, en het aanvaarden van producten, die alleen schijnbaar vooruitstrevend zijn.

De mening, dat men principiële kritiek in een reeks gevallen achterwege zou moeten laten om een groot aantal mensen voor een kunstwerk te interesseren — een mening, die in onze kringen eveneens reeds hier en daar heeft postgevat — moeten wij volledig van de hand wijzen. Wel moeten wij zelfs inkonsequente en half-geslaagde pogingen om vooruitstrevende kunst te leveren met kracht aanbevelen, maar daarbij moeten wij tevens op duidelijke wijze de tekorten van zulk werk belichten, anders zouden wij de eerste schreden zetten op de weg naar de fascisering van het denken. Wij moeten onze lezers niet onderschatten en waar onze gehele strijd berust op het vertrouwen in de arbeidersklasse, geldt dit ook voor het begrip der arbeiders voor culturele voorlichting, welke voorlichting op bevattelijke wijze en met inzicht in de juiste verhoudingen moet worden gegeven.

PROLETARISCH EN BURGERLIJK DENKEN

„Gezegend is het land”, K. v. d. Geest (Uitg. Leopold).

„Volk zonder uren”, E. Zandstra (idem).

TOEN onze vaderlandse kapitalisten in de 18e eeuw van hun rente gingen leven, was het deel van de werkende bevolking massale werkloosheid en verpaupering. In het begin van de 19e eeuw ontstonden in samenhang hiermee op de zandstreken niet alleen van Drente en Friesland, maar ook van Brabant, Utrecht, Gelderland en Overijsel, uitgebreide kolonies van plaggenhutbewoners. Een bont mengelmoes van uitgebuitenen, zoals werklozen, landlopers, verarmde boeren, zochten hier een toevlucht. Zij werkten als dagloners, maakten heidebezems of leefden van stropen en smokkelen. In de zeventiger jaren, toen in Twente de textielindustrie zich uitbreidde en in het Noorden aardappelmeel- en stocartonfabrieken ontstonden, vonden de huttenbewoners deels hun weg naar deze fabrieken, deels ook naar de turfgraverijen. De omvorming van de afgestompte huttenbewoners, die in doffe gelatenheid alles aanvaardden, in proletariërs, die zich van hun aantal en kracht bewust zijn, neemt een aanvang. Dit deel van de geschiedenis der Nederlandse arbeidersbeweging, dat duidelijk de kenmerken draagt van de oorspronkelijke accumulatie van het kapitaal, vormde het uitgangspunt van deze twee romans, die dit jaar gelijktijdig bij dezelfde uitgever verschenen. Kozen de schrijvers echter dezelfde stof voor hun roman, de uitwerkingen onderscheiden zich van elkaar als de dag en de nacht. De dag van het bewuste proletarische denken, tegenover de nacht van kleinburgerlijke, sentimentaliteit en romantiek. Het vergelijken van deze roman is echter een ongezochte gelegenheid om de afgrond te demonstrenen, die beide wereldbeschouwingen scheidt, en hun essentiële kenmerken naar voren te brengen.

In Zandstra's roman wordt de nadruk niet op de arbeidersklasse gelegd, maar op een geromantiseerd stropersbestaan, op het afstotend koel en zakelijk getekende boerenbedrijf en op het leven van kleine zakenlieden. Het is dan ook niet de ontkiemende klassenstrijd, die centraal gesteld wordt, maar de vrij banale liefdesverwickelingen in de genoemde sociale milieus. Het accent valt dan ook niet zozeer op de door loonarbeid uitgebuitenen, maar op de bedelpartijen, waar deze bevolking door armoede en honger in de wintermaanden toe gedreven wordt. Ook hier weer het langzamerhand traditionele verschijnsel bij de arbeidersroman, geschreven door een kleinburgerlijke auteur, dat de arbeiders in feite in werkkleren gestoken kleinburgers zijn. De gevoels- en droomwereld van Zandstra's huttenbewoners is dermate verfiind en genuanceerd, dat deze wel zou passen in het behagelijk milieu van de kleinburger van de grote stad, die wél tijd en rust heeft om zich een dergelijke „vergeestelijking” te kunnen veroorloven, maar in dit milieu aandoet als een bespotting van deze mensen. De volgende zin zou eigenlijk voldoende zijn, om het gehele boek te typeren:

„De genade van het spel van het onbewuste, dat de mens als het rijkste geschenk is gegeven, deed hen zorgeloos voorttrekken, slechts af en toe gekweld door de boosaardige droom, die de werkelijkheid scheen.”

Vooraf het woordje „scheen” is belangrijk. De hele roman speelt zich af binnen de gevoels- en droomwereld van de schrijver, maar omtrent de „boosaardige droom”, waarmee de schrijver de strijd tussen uitbuiters en uitgebuitenen aanduidt, leert het boek ons niets. Het boek is slechts gevuld met „het spel van het onbewuste”. Hiermee niet in tegenspraak is, dat natuur en maatschappelijk milieu goed en scherp, tot in de details toe, getekend zijn. Een nauwkeurige en uitstekende weergave van het uiterlijk waarneembare gaat gepaard met een volkomen willekeurig ontworpen gevoelswereld. Onmiskkenbaar is het idealiseren van de armoede en ellende. Over de toekomst der huttenbewoners zegt Zandstra b.v.:

„Hun blijheid zullen ze die behouden? Hun vrolijkheid? Hun praaturen om de koffieketels in de hei?”

En verder over de bevolking:

„Iedere man was in zijn hart een jager.”

„Leeftijden waren in Kompenije niet nauwkeurig bekend; was dit slordigheid of een vorm van wijsheid? In elk geval behoorde deze onwetendheid geheel bij het wezen van dit volk.”

Deze valse romantiek van de armoede komt ook tot uitdrukking daar waar Zandstra de maatschappelijke tegenstellingen naar voren zou moeten brengen. Niet de op elkaar botsende belangen van arbeiders en kapitalistische ondernemers zijn het, die de toon aangeven, maar het verschil tussen het zogenaamd niet aan tijd of regelmaat gebonden leven van de plaggenhutbewoners en dat van het door de klok ingedeelde benauwend precieze leven van de boeren. „Zij praatten — hoe lang al? — in dit land kent men geen uren.” In dit vervangen van de werkelijke tegenstelling door een schijnbare demonstreert zich het gebrek aan klassegevoel. En daar de schr. zich niets in de wereld anders kan voorstellen dan zichzelf, schuift hij dit gebrek aan klassegevoel ook deze arbeiders in de schoenen. Vandaar de onwaarachtige woorden:

„en nu ontstond onder deze mensen, die zelfs in de beste tijden geen boter konden kopen, een gesprek vol van mededogen met de boeren die hun pachters niet konden betalen en hun landerijen zagen verkopen voor de halve waarde.....”

En als tegen het eind van het boek de strijd voor het socialisme uit de lucht komt vallen, zegt Zandstra:

„van Zinderen Bakker, één dier figuren uit het laatste kwart van de vorige eeuw, wier geweten verontrust werd door de tragische toestand van het volk, dat lichamelijk en geestelijk scheen onder te gaan.”

Niet het inzicht in de leidende en zelfstandige rol van het proletariaat bij het overwinnen van de klassenmaatschappij leidt de schrijver, maar medelijden met de „tragische” toestand ter geruststelling van het opgeschrikte geweten. Zandstra doorleeft niet de strijd voor het socialisme, maar beschrijft haar welwilend van een afstand. Hij blijft aan de buitenkant staan en getuigt van zichzelf:

„Ik heb aan de Kompenijsters altijd moeten denken als aan een goedaardig en tegelijk wonderlijk volk.”

En zo kon Zandstra nóch het werkelijke denken van de veenarbeiders, nóch hun historische rol in de maatschappelijke ontwikkeling weergeven. Bovenal kenmerkend voor de burgerlijke wereldbeschouwing, die eraan ten grondslag ligt, is het a-historische karakter van deze roman. De mensen bewegen zich op abstracte wijze los van de maatschappij. De maatschappij zelf verandert niet en dus ontbreekt ook haar weerspiegeling, de ontwikkeling van het proletarisch bewustzijn volledig. Zoals bij deze instelling te verwachten is, is de beschrijving van de strijd voor het algemeen kiesrecht uitvoeriger en centraler geplaatst dan de staking van 1888. Trouwens, deze staking duikt heel onverwachts op, vrijwel aan het eind van het boek en volgt niet organisch uit het voorafgaande, en van een groeiende haat tegen de verveners is niets te bespeuren. In het licht der maatschappelijke ontwikkeling zal een staking van deze omvang beslissender blijken voor het vormen en scholen van de proletarische legers dan een verkiezingsactie. Het gaat erom het historisch wezenlijke van het onwezenlijke te scheiden en dat naar voren te brengen. Het is een logisch sluitstuk van zijn roman, wanneer Zandstra in het nawoord verklaart, dat niet de uitbuiting verantwoordelijk is voor de diepe ellende waarin deze plaggenhutbewoners leven, maar het gebrek aan jodium in de bodem. Ware het zo, dan zou ons een weinig meer jodium in de zandbodem van Drente en Oost-Friesland deze roman hebben kunnen besparen en dit zou geen verlies zijn geweest.

Volkomen tegengesteld hieraan is de roman van Klaas van der Geest. Hier geen landelijke idylle, maar een sober beeld van het leven der plaggenhutbewoners. v. d. Geest tekent ons de naargeestige tocht van de verarmde boeren der kleigronde naar het „zand” om tenslotte ook daar na wanhopig verzet als „zand”-boer onder te gaan en hun plaats in te nemen in de rijen van het proletariaat. We zien het streven der onteigende boeren, om het verloren bezit door hard werken te herwinnen, in botsing komen met de werkelijke ontwikkeling, die zich beweegt in de richting van een toenemende verproletarisering der middenlagen. Langzamerhand dwingt het leven Raggert Krikke zijn ideaal van een zelfstandig boerenbedrijf op te geven en tenslotte moet hij zijn leven eindigen in de Twentse textiel fabrieken. Raggert verpersoonlijkt in zijn denken echter nog altijd de kleine zelfstandige, en wanneer hem door een vervener werk wordt aangeboden tijdens een staking, met uitzicht op een zelfstandig bedrijf, lokt hem dit aan, maar zijn vrouw Wiepje weerhoudt hem met de woorden:

„Maar ik lijd liever honger tot we zwart zien, dan te leven van wat jij als onderkruiper bij die vervener verdient, Raggert. Daar schaam ik me voor.”

Haar klasseninstinct en haar toenemend inzicht in de noodzaak van gemeenschappelijke verzet tegen de onderdrukkers symboliseren de groei van het proletarische bewustzijn van deze werkende bevolking. Scherp springen de klassenlijnen in dit boek naar voren. „En waarom woont Siebolt Ossel in zo'n groot huis en wij in zo'n klein?”, vraagt een kind. Alles wat er rondom ons te zien is, is de vrucht van de arbeid van hen, die werken en die niets bezitten. In verbluffend eenvoudige, maar scherpe woorden getuigt het boek van de uitbuiting.

„Ze hadden veen afgegraven en land ontgonnen, maar de vruchten, die het land voortbracht, leverden slechts aan anderen voordeel op. Ze hadden in fabrieken gesloofd en wisten niet eens, wie daar de winsten van hun harde arbeid genoot. Ze hadden spoorlijnen aangelegd, maar zelf nooit in een trein gezeten.

Ze hadden grote wegen gebouwd, waarlangs in later jaren automobielen voortjakkerden, maar zelf alleen door storm en regen of sneeuwjacht langs die wegen gezworven om bezems te verkopen. En naar de schamele hutten in de gehuchten, waar hun eigen vrouwen geen bezem nodig hadden om de lemen deel te vegen, liepen slechts smalle zandpaadjes door de eindeloze, dorre, verlaten heide”.

En even scherp laat v. d. Geest zien, dat geen kapitaal „eerlijk” verworven is. Siebolt Osselt is het kapitalisme. Van „zijn eerlijk verdiende geld”, waar hij altijd van spreekt, zegt Wiepje:

„Ze had eens horen vertellen, dat Siebolt Ossels moeder, die nog leefde toen Raggert en zij trouwden, een grote stenen pot vol geld had overgespaard nadat ze jarenlang als kookster met de polderjongens meegetrokken was. Hoe kon ze geld oversparen, zoveel geld, als het niet was, dat ze de jongens tekort gedaan had?”

Niet door gebrek aan spaarzin zijn de arbeiders arm gebleven, maar door gewetenloosheid zijn de kapitalisten rijk geworden. En symbolisch is ook de uitspraak, dat God misschien wel alles kon, maar dat zelfs hij het hart van Siebolt Ossel niet kon vermurwen. Niet om het hart van de afzonderlijke kapitalist gaat het, maar om het hart van de bourgeoisie als klasse. Het optreden en het denken van Wiepje Krikke en Siebolt Ossels gaat ver uit boven de beperkte gezichtseinder van afzonderlijke individuen. In hen verpersoonlijkt zich het denken van hun klassen. Uitstekend is het groeiend solidariteitsbesef der arbeiders en de voor geen middel terugdeinzende bourgeoisie bij haar onderdrukking beschreven bij de eerste coöperatie voor het verkopen van heidebezems. Het plan voor het in het groot verkopen van heidebezems kwam van Raggert. Immers, nu zwierf een ieder afzonderlijk langs de wegen. Ze deden elkaar concurrentie aan, verloren veel tijd en bovendien konden ze niet ver komen met hun bezems. Maar Raggert wilde ze opkopen en in de grote steden aan handelaren verkopen. Wiepje verzet zich hier tegen. Schrille beelden van de bezemkoopman uit haar eigen jeugd komen haar voor de geest en ze zegt haar man:

„Als je het deed, omdat het in hun belang is, was het goed Raggert. Maar je doet het in je eigen belang. Je doet het niet, omdat zij meer verdienen, maar omdat je er voor jezelf een bestaan in ziet. En het is niet goed, dat we geld verdienen aan ons eigen volk.”

Uiteindelijk komt het tot een coöperatie. Raggert leidt haar. Jans, zijn zoon, komt in de gevangenis op doorzichtige gronden. Het is om de coöperatie. Met alle middelen verzet zich de bourgeoisie ertegen.

„Het volgend jaar was er echter voor de turfgravers, die zich als lid van de coöperatie hadden laten inschrijven, geen werk bij de verveners in de Zuidoosthoek van Drente en Groningerland en tot ver over de Duitse grens.”

Mishandeling van de leden der coöperatie door de zonen der boeren en brandstichting moeten dienen om haar te vernietigen. Tenslotte was de heide zogenaamd opgekocht en vergunningen waren alleen maar te

krijgen bij Siebolt Ossel..... Geen pessimisme volgt hierop, immers, niet alles is verloren. Eén winst is gebleven.

„Ze stelden wat meer vertrouwen in elkaar, omdat ze een paar winters samengewerkt hadden. En ze stelden wat meer vertrouwen in zichzelf, want al was Siebolt Ossel deze keer nog de baas gebleven, een volgende keer zouden zij het misschien zijn.”

Groei en ontwikkeling kenmerkt het boek en zelfs in de zwartste ellende bewaart Wiepje haar onwankelbaar vertrouwen in de toekomst. En het is dit nooit verloren gaande toekomst-perspectief, dat dit boek, ondanks zwakke momenten, ver boven naturalisme uittilt. Het hele boek wordt beheerst door de gedachten van Wiepje, die getuigen van bittere haat jegens de onderdrukkers en vertrouwen in het „eigen volk”.

„Toen ze de volgende morgen weer naar huis ging, had Wiepje het gevoel, dat juist haar beetje vertrouwen in het leven, in zichzelf en de mensen om haar heen, wel opwoog tegen alles, wat God in zijn oneindige goedheid de armen onthield en de rijken in verkwistende misdadige overvloed schonk. Met dat beetje vertrouwen zouden ze bergen kunnen verzetten en een toekomst kunnen vinden.”

Iemand die wil weten wat de proletarische moraal inhoudt, moet dit boek lezen. Hier ontbreekt ieder kleinburgerlijk moraliseren. Er ligt een zedelijke overtuiging aan ten grondslag, die hoog uitgaat boven die van de stervende burgerlijke maatschappij. Wiepje bezit een zedelijke grootheid, waaraan zelfzuchtigheid en streven naar eigenbaat vreemd is. Geen valse tirades over de slechtheid der mensen, want

„Met die veranderde tijden waren de mensen misschien niet beter geworden, maar wel wijzer. En dat was noodzakelijk. Want hoe konden de mensen en de wereld beter worden, als ze niet eerst wijzer werden.”

En als de mensen door de nood gedwongen smokkelen, dan veroordeelt Wiepje dit niet omdat het niet mag, maar omdat smokkelen tot gevolg heeft, dat de solidariteit verzwakt en het klassenbewustzijn vervaagt, en ze zegt:

„Ze vond niet goed, dat de mensen op zo'n manier aan de kost kwamen, maar in smokkelen zelf zag ze geen kwaad. Ze wist, dat er veel geld op een al te gemakkelijke manier mee verdiend werd en dat de mensen daardoor verwilderden.”

En als ze met mannen praat, die vaak dronken zijn of die hun vrouw mishandelen, dan houdt ze geen preek, maar ze vraagt of er daardoor dan iets verandert in hun levensomstandigheden. Als je weer nuchter bent, is de wereld nog net zo en daarom is het niet goed. En wanneer de man van haar dochter deze slecht behandelt, dan getuigen haar gedachten van de hoogste proletarische moraal.

„Ze moest hem haten om wat hij haar dochter aangedaan had, maar ze kon het niet. Ze kon alleen de mensen haten, die andere mensen zo slecht maakten.”

En deze morele overtuiging van Wiepje doortrilt het hele boek. Het is de uitbuiting en onderdrukking, die de mensen verdierlijkt en afstompt, en het is het gezamenlijk verzet en de massa-actie tegen de onderdrukkers, die de arbeiders verheft en hun mens-zijn ontwikkelt.

Stelen, stropen, drinken en ontucht, het vloeit voort uit het kapitalisme en dit draagt daarvan de schuld. Zelfs bij de meest dierlijke, ja zelfs

afstotende tonelen, zegeviert toch de menselijke waardigheid. Zo bijvoorbeeld in Fietje, Maaïke, Sijtje en andere sublieme vrouwenfiguren. Maar door al deze ellende heen groeit de solidariteit van deze arbeiders.

„Ieder van hen stond machteloos tegenover de rijken, zolang hij alleen was. Maar met z'n allen.....”

Ze zorgen voor elkaars kinderen, ze laten elkaar niet in de steek bij honger en ontbering. Gemeenschappelijk is hun haat tegen gezagsdragers en bezitters. De maatstaf voor goed en kwaad ligt in de betekenis van een optreden voor de bevrijding van de arbeiders uit hun onderdrukking. En het hiervoor noodzakelijke vertrouwen in eigen kracht spreekt uit de woorden „Wij hebben geen koloniën en geen weldadigheid nodig. Wij zullen ons zelf wel helpen”.

In de figuur van Wiepje heeft v. d. Geest een monument gezet voor het beste wat in de Nederlandse arbeidersklasse leeft. Van grote liefde voor de mensen getuigt het uitbeelden van de innige en eenvoudige tegenwoordigheid tussen de vader en moeder van Derk de Peer. Iedere valse romantiek is vreemd aan de tedere woorden, die hiervan getuigen. Ernst en liefde kenmerkt de woorden die aan het „eigen volk” gewijd zijn, bitterheid en ironie als het de heersers geldt. Kan de moraal van de heersende klasse scherper veroordeeld worden dan in de woorden over hongerige kinderen, die betrapt zijn bij het stelen van geld bij een boer:

„Ze kwamen in een gesticht terecht, een doorgangshuis of een verbeteringsgesticht, waar ze leerden, hoe ze beursjes met geld en andere dingen op een boerderij konden vinden, zonder dat de boer hen erbij betrapte. Anderen hadden echter meer geluk en leerden het, zonder dat ze er ooit voor naar een gesticht hoefden.”

Maar niet alleen in de gevangenis komen ze in aanraking met het staatsapparaat, maar voordien reeds leren ze het geweld kennen door het optreden van de marechaussee. Dom en wreed, lui en bruto zijn de marechaussees. Het zijn immers veelal boerenzoons, die niet deugen en tot alles bereid zijn. Fel worden ze gehaat, want „wie niets bezit, heeft geen politie nodig. Nee.” En als Sijtje, Wiepjes dochter, met een marechaussee gaat, wordt ze door ieder gemeden, want dat doet men niet. En in Sijtje weerspiegelt zich de tragiek van de klassenmaatschappij. Ze leeft op de grens van twee klassen, ze kan niet kiezen en het verraad aan haar klasse is uiteindelijk haar ondergang. Het is goed, wat de rol van de politie betreft, dit boek met dat van Zandstra te vergelijken. In Zandstra's boek lezen we:

„zij boezemden geen vrees in ondanks de zware bewapening, integendeel, het was of hun aanwezigheid en hun gedrag aan de bijeenkomst het karakter van een officiële plechtigheid verleende.” als het gaat over het optreden van de politie op een stakersvergadering, en iets verder worden de brute en wrede gezagsdragers in geromantiseerde krijgshelden omgetoverd:

„De martiale koppen met de Wilhelmknevels en de ruige mutsen, die opschokten achter de briesende paardenhoofden.”

Maar in een overeenkomstige situatie schrijft v. d. Geest:

„En dit was het enige, dat ze verlangen, slaan! Met hun blote sabels op koppen en ruggen slaan.”

Uit het laatste spreekt de bittere ervaring van het proletariaat, die het op zijn moeilijke weg heeft opgedaan.

De ontwikkeling van het proletarisch bewustzijn verloopt niet rechtlijnig en „vanzelf” in het boek van v. d. Geest.

Niet alleen solidariteitsbesef en verzetsgeest ontwaakt er en ontplooit zich, maar dit groeit uit tot een bewust verzet tegen staat en maatschappij. Dit gaat niet spontaan. De socialistische gedachte bereikt hen van buiten af in de figuur van de jonge Raggert, die door jarenlang werk in de Amsterdamse haven het socialisme uit de mond van Domela Nieuwenhuis heeft leren kennen. Hij keert terug naar Drente en is het bewuste element in de beweging. Hij geeft leiding aan het verzet tegen de huisuitzetting. Hij gaat voorop in de demonstratie, ook als de marechaussees op de stoet inrennen. Door de hoofden van hen, die langs de weg marcheren gaat de gedachte:

„We doen geen kwaad. Ze hadden hun hele leven geen kwaad gedaan. Het enige kwaad dat ze gedaan hadden, was dat ze te gedwee waren geweest.”

Inderdaad en nu kwamen ze in verzet en ze lieten zich niet door het geweld weerhouden. En als de jonge Raggert aan Wiepje vraagt:

„Was je ook bang Moeke?”, zegt ze: „Natuurlijk was ik bang m'n jongen”. Maar ze bezat moed genoeg om haar angst te overwinnen. En al het volk uit de gehuchten bezat die moed.”

Eén van hen, Fietje, wordt door de marechaussee vermoord, maar in haar triomfeert de proletarische strijdwil. Door háár dood zal de klasse der werkers leven. Aan het graf van Fietje spreekt de jonge Raggert de woorden, waarmee het boek eindigt:

„We beginnen te begrijpen, dat we alleen een einde kunnen maken aan onze ontberingen, onze armoede, onze honger en ellende, als we op elkaar kunnen vertrouwen. We kunnen er een einde aan maken. Niet door harder te werken, want het is onmogelijk harder te werken dan we gedaan hebben. Niet door op de meest noodzakelijke behoeften voor onze afgetobde lichamen nog iets te besparen, nog iets uit te zuinigen. Maar door samen te vechten tegen hen, die ons het loon van onze arbeid onthouden.”

Klaas van der Geest heeft door het schrijven van deze roman een dienst bewezen aan de Nederlandse arbeidersbeweging, omdat dit boek zal meehelpen de arbeiders de ogen te openen voor de maatschappelijke realiteit. Het zal een wapen zijn in onze strijd tegen de profeten van de klassenverzoening.

Het verschijnen van deze roman is een gebeurtenis in de ontwikkeling van de Nederlandse literatuur. Deze roman legt, ondanks de detailkritiek, die te brengen zou zijn, de grondslag voor een socialistische literatuur. Ook in de ontwikkeling van de schrijver zelf betekent deze roman een nieuwe fase. Niettegenstaande het vele goede, dat zijn zee-mansromans bevatten, stijgt hij toch in deze roman er ver bovenuit. Van proletarisch inzicht getuigen ook zijn vroegere boeken, zoals b.v. „Thuisreis”. Maar toch ontbreekt hierin de maatschappelijke ontwikkeling en domineert de individuele belevenis. Christelijk denken en mystiek vinden hier slechts een tegenwicht in een onbewust gebleven klassegevoel. Maar al het positieve, dat deze romans bevatten, heeft de schrijver behouden, verder ontwikkeld en opgenomen in de bewust-revolutionaire vizie, die zijn nieuwe roman kenmerkt.

G. HARMSSEN.

TREK NAAR DE VRIJHEID

Howard Fast (Pegasus, f 4.75)

Uit hun bossen en bergen werden de laatste overblijfselen van de Indianenstammen door de Amerikaanse regering overgebracht naar de gloeiende, dorre zandwoestijnen van Oklahoma, waar ze een kommerlijk bestaan moesten lijden. Velen van hen gingen hier te gronde. Anderen, die beseften, dat het soms beter is te sterven dan als slaaf te leven, kwamen in verzet en ontvluchtten uit het reservaat om zwerfend en vechtend terug te keren naar de streken, waar ze zich eertijds in hun primitieve samenleving vrij en gelukkig en tevreden hadden gevoeld.

Over zulk een vlucht, over de ellende en ontberingen, die ze op hun lange, hopeloos schijnende tocht hadden te verduren, maar ook over de prachtige wijze, waarop ze de blanke overheersers wisten te weerstaan, vertelt Howard Fast ons in zijn boek, *The Last Frontier*, waarvan thans bij Pegasus een Nederlandse vertaling verscheen onder de titel *Trek naar de Vrijheid*.

Dit boek is niet een van de sterkste romans van deze Amerikaanse schrijver. Maar toch bevat het een schat van gegevens, die voor een klassebewuste arbeider van grote waarde zijn. We lezen er in, hoe een klein groepje van negentig weerbare mannen, die bovendien nog een paar honderd vrouwen, kinderen, grijsaards en zieken hebben te verzorgen en daarbij slecht voorzien zijn van wapens en munitie, weten te ontkomen aan een paar compagnieën goed bewapende, goed geoefende en goed gevoede Amerikaanse soldaten. We lezen er in, hoe meedogenloos het Amerikaanse kapitalisme is, wanneer het zijn doel wil bereiken. We lezen er in, hoe het dit doel tracht te verbergen onder schoon schijnende leuzen.

„Wij willen van een troep rondzwervende wilden vreedzame boeren maken,” zegt men op het Amerikaanse Departement van Binnenlandse Zaken. Maar in plaats van die rondzwervende wilden dan hun eigen vruchtbare grond te leren bewerken, brengt men hen naar streken, waar het land zelfs de meest noodzakelijke levensbehoeften niet kan opleveren. In plaats van hen de werktuigen te geven die ze nodig hebben om dit land te ontginnen, geeft men hen karige rantsoenen levensmiddelen. In plaats van hen te leren, hoe ze de grond vruchtbaar kunnen maken, geeft men hen slechts godsdienstonderricht en onderricht in allerlei andere „gepaste, maatschappelijke deugden.”

Gewetenloos wordt dit volk vervolgd, onderdrukt en, als het moet, ook uitgemoord. Maar toch gaat het daaraan niet ten onder. En nog dezer dagen verkondigde een spreker voor de Nederlandse radio — waar men een enkele keer ook wel eens iets zegt, dat blijkbaar niet voldoende gecontroleerd is! — hoe een Indianenopperhoofd zijn blanke onderdrukkers toeriep:

„We zijn sterker dan jullie! Want zelfs na honderd jaar onbarmhartige, wrede vervolging hebben jullie ons niet kunnen uitroeien!”

Hoe dit volk zich onder deze wrede vervolgingen heeft staande gehouden, laat Howard Fast ons in zijn *Trek naar de Vrijheid* op overtuigende wijze zien en beleven.

Trek naar de Vrijheid is een Indianenboek, ontdaan van alle valse romantiek. Het beeldt ons Indianen af, die niet zijn behangen met scalpen en voor hun wigwams vredespijpen roken, maar als een volk, dat vecht om zich een plaats onder de zon te veroveren.

K. v. d. G.

RECTIFICATIE

De lezers van het artikel „Lessen uit een mislukte en een geslaagde revolutie” in het Dec.-nr. zullen begrepen hebben, dat het jaartal 1938 in de aanhef een zetfout was. Hier had 1918 moeten staan.

BISMARCK

B. BJELOZERKOWSKIJ

WIJ noemden hem Bismarck, omdat hij er zulke dreigende wenkbrauwen, alsmede zelfbewuste en een lichtelijk stugge manier van gaan op na hield. Ja, alles aan hem herinnerde aan de IJzeren Kanselier: zijn majestueus silhouet, zijn zware lichaam, een zekere waardigheid die ook zijn geringste beweging kenmerkte.

Maar het was alleen maar een fysieke gelijkenis: onze Bismarck was een bescheiden stoker — geboren in Estland —, die dertig jaar dienst had gedaan op de Britse vloot. Bovendien was hij een kerel van graniet, ondanks zijn vijfenzestig jaren, met de zorgeloosheid van een kind. Lachte hij? Zijn hele gezicht veranderde van uitdrukking. Een weefsel van de fijnste nerfjes liep over zijn neus, zijn voorhoofd, zijn wang. Zijn ogen werden klaar, een helder lachen rees diep uit zijn keel, als de roepstem van een jonge faun. Ik geloof niet, dat de echte Bismarck ooit zo'n lach heeft gehad.

Als het schip een haven aandeed, doste onze Bismarck zich plechtstatig in zijn marineblauwe kloffie, zette zich de platte pet zwierig op het hoofd en ging met de stap van een generaal de stad in. Wij gingen dan in de houding staan, op een rijtje, en riepen in koor. „De kanselier gaat het banket van de diplomaten presideren!”

Het banket speelde zich af in een of andere kroeg, waar onze grote man stevig borrelde en heel hard lachte. Hij bezat het geheim, ons allen met zijn vrolijkheid aan te steken. Overal waar hij verscheen, zag men alleen hem maar.

Toch verdronk hij zijn gage nooit compleet. Hij gaf zelfs het grootste deel aan oude zeelui in ruste, die met hem over de goeie ouwe tijd zwetsten, terwijl ze samen een fles whisky leegden. Bismarck hield er van de tongen van deze oude zeerobben los te maken, maar wat er straks van hem zelf zou worden, daaraan dacht hij nooit.

HET schip passeerde de evenaar en voer door de tropen. Het was een ruwe beproeving, vooral voor de stokers. Op de brug snakte men al naar adem. Maar de stookplaat was een ware hel. Bismarck hield het inmiddels net zo ferm uit als de jonge stokers — al wees ook een plas van zweet de plek aan op de brug, waar hij een ogenblikje was komen uitpuffen.

— We worden een dagje ouder! zei de chef-machinist op een keer tegen hem.

— Geen sprake van, sir!

De oude had het bijna uitgeschreeuwd.

— En dat zweet dan?

— Ik ben sterk als een beer! antwoordde Bismarck.

De chef-machinist glimlachte en ging zonder verder iets te zeggen naar beneden.

HET schip, dat de Kaap de Goede Hoop achter zich gelaten had, kwam eindelijk in Durban aan. En toen gebeurde er iets.

Op een avond vonden wij Bismarck in zware mismoedigheid. Hij was bleek en bleef in zijn kooi liggen, de ogen gesloten. Wij vroegen hem van alles; er kwam geen antwoord. Wat was er gebeurd? We stonden allemaal om hem heen, als aan het bed van een zwaar zieke.

De scheepskok kwam binnen, en hij legde ons de zaak uit. Hij had de chef-machinist verrast, terwijl deze aan het onderhandelen was met een inboorling die, in tegenstelling met zijn zwarte broeders zeer correct Engels sprak. Hij zei, dat hij stoker was en werk zocht. De chef-machinist had zijn matrozenboekje onderzocht en hem vervolgens in dienst genomen. Deze neger zou, te beginnen met de volgende morgen, Bismarck vervangen.

— Wat? Bismarck? riepen wij als één man.

— Zodra de neger weg was, is de chef de ouwe baas gaan waarschuwen, zei de kok.

— Heeft ie de zak gekregen?

— Compleet.

Wij zouden niet verbaasder geweest zijn als het schip, dat nu onbeveeglijk voor anker lag, plotseling op een rif geslagen was. Niemand van ons kon meer gaan zitten. We wisten niet, wat te zeggen. Eindelijk tikte ik de oude man op de schouder.

— Is het waar?

Hij knikte van ja.

— Maar waarom eigenlijk?

— Te oud!

Hij had de woorden er met de grootste moeite uitgebracht.

— Wat heb je tegen de chef gezegd?

— Niks.

De oude had het beneden zijn waardigheid geacht, om met de chef-machinist over de aangelegenheid te redetwisten. Opnieuw zwegen wij allen. Bismarck brak eindelijk dit stilzwijgen, door te zeggen:

— Ben ik dan zo oud? — Hij sprak haast onverstaanbaar. — Ik dacht dat ik mijn job net zo goed deed als de jongeren. Nooit een ongelukje! Wat moet ik nou beginnen? 't Is met me gedaan!

In zijn ogen stond de verschrikking te lezen, daar voor de eerste keer zijn toekomst in alle brutoheid voor hem daagde. En dit feit was des te vreselijker, omdat wij allemaal wisten, hoe zorgeloos hij door het bestaan was gerold. Aan zijn oude dag had hij nooit gedacht. Niemand wachtte op hem: geen familie, geen vrienden. Zijn huis was de matrozenhut, zijn verwanten de kameraden van het schip. Elk troostwoord zou hier onecht geklonken hebben. Wij hielden onze mond.

— De smeerlap! Als een oud stuk vuil over boord gesmakt.....!

De oude sloot zijn ogen. Zijn gezicht verwrong en hij steunde, als in onduidbare lichaamsspijn.

Het was te veel; wij gingen in compagnie naar de chef-machinist. Hij wist, waarvoor wij kwamen en ontving ons niet op zijn gemak.

— Wat is er?

— We komen vanwege Bismarck, zei ik met een poging om kalm te blijven. — U hebt hem de dienst uitgejaagd?

— Ik heb hem ontslagen.

— Waarom?

— Hij is oud.

— In zijn werk kon je daar anders niets van merken!

— Hij deed net zo veel als ik! zei een jonge stoker, die bij de ploeg van Bismarck hoorde.

— Waaraan merkt u eigenlijk, dat ie oud is? vroeg iemand.

— In de tropen blijft er een plas zweet achter op de plek, waar hij is gaan zitten!

— Dat heeft niks te maken met zijn werkprestatie!

— Hij kan de tropen niet meer verdragen. Hij is zwak. Hij heeft geen

adem meer. Hij kan het werk haast niet aan. Hij kan midden op zee ziek worden. En wat moet ik dan beginnen? Ik kan hem toch zeker niet door een haai laten vervangen?

— Ik zal hem wel vervangen, zei een jonge stoker.

De chef keek hem aan. Hij was inwendig woedend.

— Jij? Met negen vuurhaarden? Eén dag misschien! of later eens twee of drie! En daarna? En dan nog wel in de tropen? Klets geen onzin.

— Maar als u nu die neger niet had getroffen? zei ik. — Dan had u Bismarck op de stookplaats laten staan? Zijn plaatsvervanger is bij toeval opgedoken!

— Zo is het, zeiden verscheidene stemmen.

— Nou en wat nog? zei de chef-machinist, — Men moet de kans grijpen. Ik ben verantwoordelijk voor het schip, naast de kapitein. Gesnopen?

Maar we snapten het niet. We trachtten hem te vermurwen.

— Bovendien hebt u het recht niet, hem hier te laten, zei ik ten slotte. Het was mijn laatste argument.

— Gelijk heb je, zei de chef-machinist. — Hij zal zijn gage hebben. En daarenboven de kosten voor een repatriërings-biljet op een passagiersschuit.....

Men kon niets meer met de chef beginnen.

Een grote kerel, een Griek, trok mij terzijde en zei:

— Luister, Bill. Er is maar één middel, om Bismarck aan boord te houden. We moeten met die neger praten, hem vertellen dat de bemanning hem niet lust. En als ie toch aan boord gaat, moet ie goed weten, dat hem dat in volle zee zal opbreken.

— Reuze idee, zei ik.

— We moeten tot iedere prijs de ouwe mee terug nemen naar Engeland, en op deze schuit, zei de Griek. — In deze haven is ie voor de haaien. Hij slaat aan de drank. Hij komt nooit meer thuis.....

Ik zei, dat hij gelijk had.

— Op de terugweg zullen we hem kalmeren, en hij zelf zal sterker blijken dan zijn wanhoop. Alles wat we moeten is hem terugbrengen naar Engeland. Ginder zullen we wel weer zien. Als morgenochtend de neger komt, maak ik je dus wakker!

— All right! zei ik, en we gingen uiteen.

Ik sliep slecht. De hitte was loodzwaar. De oude Bismarck lag in zijn kooi, roerloos, het gezicht naar het tussenschot gekeerd.

's OCHTENDS schudde iemand mij wakker. Het was de Griek.

— Daar is ie, fluisterde hij.

Ik stond op en zonder mijn uniform aan te trekken om geen onnodig leven te maken, klauterde ik naar het dek. Het was nog maar ten halve dag. De hemel had de blauwe kleur van oud zilver. Alsof men een metalen stolp op de aarde had gedrukt, waaronder alles heet en roerloos werd. De inheemse dokwerkers, die door elkaar op het dek lagen te slapen, schenen versteend te zijn. Er lagen vrouwen en opgeschoten jongens tussen hen in. Men moest over de hele troep heen klauteren, om de nieuweling te bereiken.

— Heb je al met hem gepraat? vroeg ik aan de Griek.

— Neen..... Ik had het lef niet..... Hij ziet er ongemakkelijk uit, fluisterde de ander.

De man maakte inderdaad een onaangename indruk. Hij was groot en gespierd, achter in de twintig. Hij hield onder zijn arm een slonzig opgerold baaltje. Zijn gezicht was uitgeteerd van vermoeienis. Men zag bij de eerste oogopslag, dat hij gesjochten was. Maar wie van ons was dat niet? Toch was zijn houding niet normaal. Hij draaide heen en weer op de brug, maakte dansspasjes voorwaarts en weer terug, hij liep op de tenen en stampte dan weer met de hielen. Zijn ogen brandden als vuurtjes. Wat had de knaap? Was het de vreugde van de werkloze,

die na een lange kwelling van afwachting en ontgoocheling eindelijk een baantje vindt? Maar er school diep in die koortsachtige ogen een triestheid, die zich niet liet verloochenen. Hij leek het meest op een ontsnapte krankzinnige of een uitgebroken gevangene. We liepen nogal schuchter op hem toe. Onze strijdgeest was aardig bekoeld.

— Hallo! groette hij ons opgewekt.

— Hallo! antwoordden wij, niet bijster op ons gemak. En ik voegde er aan toe:

— Je bent er vroeg bij.

— Ik ben erg verlangend naar mijn werk, jawel, zei de neger lachend en zijn tanden glinsterden in zijn donker gezicht.

— Hoe lang al aan de wal?

— Zeven maanden.

— Ziek geweest?

— Precies.

De Griek en ik gingen onwillekeurig een eindje achteruit.

— Bij een windstoot heeft een kameraad een hamer op mijn voet laten vallen. De kapitein heeft me ontslagen en naar het hospitaal gestuurd. Ik heb de verpleging zelf moeten betalen. De dokter, die vuilak, heeft me zowat al mijn duiten afgenomen.....

— Waarom bleef je niet in het hospitaal?

— In het neger-hospitaal zeker? Een echt lijkenhuis en anders niet! Na vijf dagen ben ik hem gesmeerd, op één poot..... Jawel..... Maar alles is terecht gekomen..... Ik heb weer werk.

Hij lachte.

— Ik begon net te wanhopen. Ik had alles wat ik bezat verkocht om te bikken en om de dokter te betalen. Ik heb een vrouw en twee kinderen in Cardiff. Je kunt hier niet eens genoeg verdienen, als je met de inboorlingen mee werkt, om je mond open te houden..... Geloof maar, dat ik die chef-machinist van jullie dankbaar ben. Hij had met me te doen. God zal hem zegenen!

— Ik geloof niet, dat ie veel an die zegen zal hebben, zei ik op één toon vol verwijt.

— Waarom niet? vroeg de neger stomverbaasd.

— Omdat men terwille van jou een oudje bij ons de zak gegeven heeft.

— Terwille van mij?

— Precies. Zogenaamd omdat ie niet meer mee kon. Maar hij is taaier dan jij!

— Ontslaan ze hier dan ook mensen?

— En het is nog wel een opperbeste vent, zei ik.

— Je vindt geen tweede als hij op de hele wereld, viel de Griek mij bij.

Ik had nog meer willen zeggen. Maar ik hield mijn mond. De neger was eensklaps niet meer te herkennen. Zijn rug trok krom, hij scheen in te krimpen. Zijn gezicht leek twintig jaar ouder. Zijn ogen staarden glansloos en dood.

— Dat wist ik niet, zei hij met doffe stem. — Ik verlangde zo hard naar mijn vrouw en de jongens. Ik dacht, dat ik stapelgek zou worden, als ik hier niet vandaan kwam. Ik lag gewoon te ijlen. En ik was gek van blijdschap, omdat ik deze job gekregen had!

Dat hadden dus zijn capriolen van daareven betekend. De neger bleef op dezelfde toon voortgaan:

— Nee, ik wist het niet. Niemand heeft me iets verteld. Maar dat kan ik die ouwe niet aandoen. Ik smeer 'em. Jawel, ik smeer 'em!

En hij begon de loopplank af te lopen. Hij liep langzaam, slingerend als een dronkenlap; en de Griek en ik wisten niet, wat we moesten doen. Hem terug roepen? Goed, maar Bismarck dan? De, neger was al op de kade en liep weg. Hij keek stijf naar de grond.

— **W**IE is dat?

We keerden ons om. Bismarck, in zijn ondergoed en op blote

voeten, een gezicht vol rimpels, uitte zijn vraag met een stem als oud-roest.

— Is dat de bewuste neger?

Ik knikte van ja.

— Hebben jullie 'em weggejaagd?

— Neen. We hebben alleen maar gezegd, dat jij de zak gekregen had.....

— Hij is uit eigen beweging weggegaan, vulde de Griek aan.

Onze opmerkingen veroorzaakten een ware explosie.

— Idioten! Stomkoppen! huilde Bismarck. — In elk geval blijf ik niet langer aan boord dan tot en met de overtocht! Wat voor verschil maakt dan één of twee maanden? Ik kan de chef-machinist niet langer een rad voor ogen draaien! Ik ben te oud! Ik zit er naast! Waarom maken jullie dan nóg eens een slachtoffer? Zien jullie dan niet, dat de kerel zich haast niet op zijn benen kan houden?

Hij slingerde ons zijn verachtelijke blik toe en sprong naar de voorsteven.

— Blijf staan! Heidaar, blijf staan!

Hij brulde zo hard, dat de dokwerkers op het dek als één man uit de slaap schoten.

— Kom hier! Kom terug!

Maar de neger was al achter een kolossale loods verdwenen.

— G...v...d...! huilde Bismarck. Hij rende naar de loopplank. Ik holde hem na. Maar de Griek versperde hem met uitgebreide armen de door-tocht.

— Laat me door, smeerlap! riep de oude uit en trachtte de Griek op zij te dringen. — Laat me door, of ik sla je kakement aan brokken!

Maar de Griek week niet. Eensklaps sprong hij op en riep:

— Ik zal hem zelf wel halen!

— Vlug wat, vlug! brulde Bismarck.

De Griek rende achter de loods. De oude vloekte, raasde en rende langs de scheepsboord op en af. Alle vloeken in alle talen van de wereld, die hij kende, werden ons in het gezicht geslingerd. Nooit had ik Bismarck zo tegen iemand te keer horen gaan. Eensklaps liep hij naar de loopplank. Ik haalde hem in.

— Aha! Daar komen ze aan! zei hij.

De Griek zeulde de neger aan zijn arm mee.

— Eindelijk! riep Bismarck en veegde zich uitgeput het zweet van het voorhoofd. — 't Is waarachtig nog een gelukkig toeval, dat ik aan dek kwam! Anders was ie in een hoekje gekrepeerd. En jullie beveren, dat ie uit eigen beweging is weggegaan?

— Precies.

— Zie je wel! Een opperbeste kerel! En jullie..... Jonge blagen..... niet kwaad, alleen maar oerstom. Stom als muilezels!

En hij barstte in lachen uit; het leek weer, of een jonge faun schaterde.

DE Griek en de neger zetten voet op de loopbrug.

— Hij was werkelijk van zijn stokje gegaan, zei de Griek. — Ik moest hem eerst weer bij brengen.

Bismarck stak de neger zijn hand toe.

— Hello, ouwe sok! Men heeft mij overboord gewipt. Maar jij kunt het niet helpen. Zelfs voor geen millioen blijf ik meer bij zo'n machinist. De duivel mag 'em halen! Ik deug niet goed meer voor de tropen..... Hij gooit me weg als een verschroeid lucifershoutje. Maar ja, vandaag of morgen had het toch moeten gebeuren..... Jij blijft dus maar rustig, maat. Begrepen?

Het leek bijna, of Bismarck hem smeekte.

— En jullie, jongens, zei hij tegen ons, let een beetje op hem. Hij is een mannetjesputter. Hij zal wel gauw oprabbelen.

Het gezicht van de neger klaarde op.

— Was je ziek? vroeg Bismarck hem.

— Ze hebben me een poot verpletterd. Een ongeluk.
— Hij loopt hier al zeven maanden voor lauw, zei de Griek.
— Ik voelde me vooral zo beroerd, als ik aan mijn gezin dacht, zei de neger. — Ik mis ze erg. Ze zitten in Engeland.

Een soort naïeve trots straalde uit zijn breed gezicht.

— Kinderen?

— Twee.

De neger haalde vol fierheid een metalen étuitje uit zijn zak, waarin een foto zat: een jeugdige glimlachende negervrouw en twee kleine zwarte meisjes, wier gezichtjes één al verbazing uitdrukten. Ze hadden beide dezelfde goedkope jurkjes aan.

— Hoe oud zijn die kleintjes?

— Deze is vijf en die is zeven.

De neger keek met verliefd geluk naar de foto. Toen lachte Bismarck weer een heldere lach.

— Echte lekkere molletjes, zei hij. — Als ik zulk goedje had, zou ik ze knuffelen als een voedster. Tja, ik had niets liever gewild dan ook zo iets! Je bent een geluksvogel, op mijn erewoord!

De neger straalde.

— De zaak is in orde, hoor, zei de oude stoker. — Jouw plaats is hier. Je neemt me de mijne niet weg. Ik ben oud, ik heb niks meer te verliezen. Ik ben boos op hém, maar dat komt omdat ie mij zo smerig heeft behandeld!

En Bismarck's gezicht vertrok als in pijn.

— Gaat u naar Engeland terug? vroeg de neger.

— Nee, dat denk ik niet. Ik ga hier al mijn centjes verdrinken. En hier wil ik krepen ook. Wat maakt het voor verschil? De whisky is overal dezelfde. Er is niets, wat in Engeland op mij wacht. 't Is afgelopen!

— Als u er niks tegen hebt, begon de neger, stotterend als beging hij een onbeschaamdheid —, dan zou ik u willen vragen. of u niet bij mij thuis.....

Hij zweeg. Bismarck's opende de mond en trok de zware brauwen op.

— Mijn vrouw werkt in een strijkerij, ziet u. Ik woon erg klein. Maar ook weer niet zo klein..... Mijn vrouw zou u als een vader in huis nemen. Ik zal het d'r schrijven. Wij hebben beide geen ouders meer. U kunt bij ons intrekken..... (Zijn stem hokte weer)..... U komt eerder in Engeland aan dan ik..... Later kom ik ook. Ze zullen werkelijk van u gaan houden, uw kleinkinderen.....

Hij praatte nu vlug en als beschaamd.

— Als het u niet tegenstaat..... dat ik..... een neger ben?

De oude stoker had nog steeds niets op het voorstel gezegd. Hij haalde alleen de schouders op. Hij scheen bang te zijn. Maar toen hij de laatste woorden van de neger hoorde, zei hij:

— Tegenstaan? Waar zie je me voor aan? Ik ben net zo'n neger als jij! Als een vuil hemd, zeg ik je, heeft de chef me weggesmeten! We zijn hier allemaal negers! Allemaal!

En zich naar ons tokerend, zei hij, met zijn verweerde en geblakerde hand naar de neger wijzend:

— Horen jullie dat? Die vent is knalgek! Hij is niet wijs! Houdt ie me nou werkelijk voor Bismarck, of denkt ie dat ik een lord in vermomming ben?

En weer schalde zijn faunslach over het dek.

— God zal me bijstaan! Ik ga dus toch naar huis..... en ik krijg nog kleinkinderen bovendien! God zal me bijstaan! Ik heb familie!

De neger en hij grepen elkaar bij de hand. En de neger stemde mee in met de klaterende lach van de oude — sonoor en aanstekelijk en sterk, zoals alleen negers kunnen lachen.

(Ned. bewerking van Theun de Vries).

Het 6e deel

uit de Pegasus Roman Reeks 1949

„Het verzuimde voorjaar”

door

Hans Scherfig

is verschenen

In dit boek tekent de schrijver van „De verdwenen hoofdcommies”, op satirische, humoristische wijze de misstanden aan sommige inrichtingen van middelbaar onderwijs. Inrichtingen die vaak meer op een gevangenis en martelplaats voor jeugdige misdadigers lijken, dan op een school. Scherfig toont ons, hoe zulke omstandigheden kinderen tot moord kunnen drijven.

246 pag.

geb. f 2.25

Boekhandel Pegasus

Als jongen hebben wij allen reeds in boek en film genoten van het „Indianen”-verhaal. Wij hebben een veren hoofdtooi gemaakt en indiaantje gespeeld; maar bij voorkeur waren wij de blanke, die de roodhuid versloeg.

Wat hebben wij echter van dit uitstervende, fiere volk, de oorspronkelijke bewoners van Amerika begrepen? In zijn roman:

„De trek naar de vrijheid”

geeft Howard ons een beter inzicht.

Hij toont ons de valsheid en de misleiding van deze jeugdlectuur en voor de volwassene blijkt dan hoe gevaarlijk deze jeugdlectuur is, gevaarlijk, omdat wij weten hoelang zo'n jeugdbeeld in ons verdere leven blijft hangen.

Howard Fast beschrijft hoe groot dit kleine volk was en welk offer zij brachten voor het hoogste goed van de mens: zijn vrijheid!

Deze roman berust op historische feiten en is een bijdrage tot de geschiedenis over Amerika.

246 blz.

ingen. f 3.75

geb. f 4.75

Boekhandel Pegasus

POLITIEK EN CULTUUR

DE STRIJD VOOR DE VREDE-

Tegen de onderschatting van het oorlogsgevaar

SECTARISME EN OPPORTUNISME

HOE VERBETEREN WIJ DE ORGANISATIE?

5e Jaargang No. 2

Februari 1950

De strijd voor de vrede in het mid-
delpunt van onze activiteit

J. Schalker 49

Een vlag die de lading niet dekt,

J. Brandenburg 57

Het titoïsme in de praktijk, J. Haken 64

Verbeter de organisatie, H. Verhey 70

De rol en de betekenis van de
ledenvergadering. 78

De Partijscholing, P. Beek 82

De Chinese Partij in 1921, P. Clercx 84

„Louter als poëzie” 89

Boeken om te lezen . . en andere 90

Nu verkrijgbaar

**Een keuze uit de werken
van W. I. Lenin**

2de Deel

Dit buitengewoon belangrijke boek, dat ruim 400 blz.
omvat, kost slechts **f. 1.-**

**Bestel nog heden bij de afd. der C.P.N. in Uw
woonplaats.**

Boekhandel Pegasus

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

De strijd voor de vrede in het middelpunt van onze activiteit

DE strijd voor de vrede, tegen de imperialistische oorlog, heeft in de strijd van de arbeidersklasse altijd een zeer belangrijke plaats ingenomen. Deze strijd was in vele gevallen de hefboom tot het bereiken van de verder gelegen doeleinden van de arbeidersklasse, ja zelfs tot het veroveren van de macht. Om één groot voorbeeld te noemen: De strijd van de Russische arbeidersklasse tegen de imperialistische oorlog onder leiding van Lenin, gewapend met de leninistische theorie over de imperialistische oorlog en de taak van de arbeidersklasse. Deze strijd, onder de leuze „Vrede en Brood”, „Alle macht aan de Sowjets van Arbeiders en Boerenafgevaardigden”, bracht de arbeidersklasse aan de macht op 1/6 deel van de wereld.

Op de grondslag van de marxistisch-leninistische theorie en taktiek t.a.v. het vraagstuk van de oorlog, konden de Russische arbeiders hun historische taak vervullen. De Bolsjewistische Partij onder leiding van Lenin was de enige proletarische partij, die tijdens de eerste wereldoorlog de zaak van het socialisme trouw bleef, die vastberaden de strijd tegen de imperialistische oorlog organiseerde, die de arbeiders en boeren in het leger en achter het front mobiliseerde in de strijd voor het beëindigen van de oorlog, die massale stakingen in alle grote bedrijven organiseerde, die actie voerde voor de vernietiging van de reactionnaire tsaristische regering, voor een regering, die de eisen van de werkers: „Vrede en Brood” zou uitvoeren.

De leiders van de IIe Internationale op een zeer kleine minderheid na, verrieden de zaak van het proletariaat en liepen over naar het kamp van de imperialisten, zij verkondigden de vaderlandsverdediging, zij eisten dat de klassenstrijd tijdens de oorlog zou worden opgegeven en dat de arbeiders met de bourgeoisie zouden samen werken, hetgeen zij deden. Zij ontbonden de organisaties van de arbeidersklasse en leverden ze over aan de bourgeoisie van hun landen.

Er is echter een tweede belangrijke vaststelling van Lenin, die ook vandaag van groot belang is, dat is, dat de communisten niet tegen iedere oorlog zijn.

Er zijn rechtvaardige en onrechtvaardige oorlogen, stelt het leninisme vast. De onrechtvaardige, die wij hierboven beschreven hebben, waartegen de arbeiders met alle kracht en vastberadenheid de strijd tegen dienen te voeren. Er zijn rechtvaardige oorlogen, die door de arbeidersklasse ondersteund dienen te worden. Zo'n oorlog is die van het Indonesische volk tegen haar koloniale onderdrukkers, en die van het Chinese Volk. Deze oorlogen werden en worden door de communisten en vooruitstrevenden met alle kracht ondersteund. De rechtse leiders van de P. v. d. A. echter ondersteunen met alle kracht de koloniale oorlogen van de imperialisten, zij gaan erbij vooraan en voeren ze uit, zoals in Indonesië, Viet-Nam, India en andere landen.

Bekijken wij de ontwikkeling van de rechtse leiders van de S.D.A.P., nu P. v. d. A., en die van de communisten in de laatste jaren, dan zien wij hierin een volledige bevestiging van hetgeen Lenin in 1914 schreef, nl. dat hun politiek een volledig bankroet heeft geleden. Zij hebben steeds op de kritieke momenten de zijde van de bourgeoisie gekozen en de zaak van de arbeidersklasse verraden. We zijn vaak geneigd, de anti-oorlogsleuzen van de S.D.A.P. van voor de oorlog aan te halen, om te bewijzen hoe „goed” ze toen waren en hoe slecht nu, maar het is goed om onder ogen te zien, vooral op het ogenblik, nu iedereen ook weer zegt, dat hij voor de vrede is, dat het er niet op aankomt wat voor leuzen men heeft, maar hoe de praktijk is.

En die praktijk van de S.D.A.P.-leiding was geheel anders. Wat was b.v. hun houding voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen de communisten vanaf de eerste dag consequent de arbeiders opriepen de strijd aan te binden tegen de bezetter, voor de vrede, voor de vernietiging van de vijand?

Zij begonnen met er hun goedkeuring aan te hechten, dat bij het uitbreken van de oorlog de communisten, die zij te pakken konden krijgen, gearresteerd werden.

En verder? Toen ons land bezet werd vluchtte een deel van deze leiders naar Engeland, een ander deel liep over naar de vijand, een groot deel bleef rustig zitten op de posten waar ze zaten (wethouders, burgemeesters, vakbondsbestuurders etc.) en de rest bleef de kat uit de boom kijken. De vakbonden werden overgedragen naar het N.A.F., inplaats van volledig vernietigd en uit elkaar geslagen. Maar geen van hen dacht er aan, de strijd te organiseren tegen de bezetter.

Terwijl de communisten de Februaristaking organiseerden, trouw aan de leninistische opvatting over de strijd tegen de oorlog, zaten zij in de Nederlandse Unie of lieten uit Londen omroepen, dat men toch vooral geen onbezonnen dingen moest doen.

In wezen kwam deze houding neer op een steun aan de vijand.

En hoe is de situatie nu? Zij zijn thans de openlijke stoetroep van het imperialisme, bij de voorbereiding van een nieuwe oorlog. Zij zijn de handlangers van de imperialisten, die alle maatregelen ten aanzien van de oorlogsvoorbereiding ondersteunen en doorvoeren, tot in alle finesses, en hun opdracht luidt, de arbeidersklasse rijp te maken om aan de zijde der imperialisten de oorlog te ontketenen tegen de arbeiders van de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen. Zij zijn de belangrijkste en gevaarlijkste oorlogsstokers in ons land. Zij beschouwen de oorlog tegen de Sowjet-Unie als een feit, beschrijven in fantasierijke artikelen hoe die oorlog tegen de Sowjet-Unie gevoerd zal worden, welke steden met atoombommen gebombardeerd zullen worden, zij hitsen op een leugenachtige wijze dag in dag uit de Nederlandse werkers op tegen de Sowjet-Unie, die „onze vrijheid bedreigt”, die „van plan is ons land binnen te vallen”, enz. Zij voeren alle maatregelen door, die het de imperialisten mogelijk moeten maken ons land in een nieuwe oorlog te betrekken. Zij steunen met alle kracht het agressieve Atlantisch Pact, zij voeren de bewapening op ten koste van het levenspeil der werkers, zij smoren elk verzet van de werkers tegen de verslechtingen, zij gaan vooraan in de koloniale oorlog tegen het Indonesische volk, zij organiseren geheime diensten in opdracht van Amerika tegen de arbeidersklasse, zij werven voor Steun Wettig Gezag, zij brachten de scheuring in het W.V.V. tot stand, omdat het W.V.V. de consequente strijd tegen de oorlog voert, en richtten een eigen „internationale” op, die tot taak heeft de oorlogsplannen van de imperialisten te ondersteunen, het verzet van de werkers tegen de oorlogsvoorbereiding te saboteren, zij breken stelselmatig de democratie af en hebben door Grondwetswijzigingen de mogelijkheden geschapen om van Nederland morgen een politiestaat te maken. Tegenover dit alles stellen de communisten zich op het standpunt van het marxisme-leninisme en voeren zij een consequente, actieve strijd tegen de oorlog.

Dit standpunt heeft zich niet veranderd. Zijn juistheid is door de jaren heen bevestigd in een reeks van overwinningen sinds 1914. Het maakte de arbeidersklasse, verbonden met allen die voor de vrede vechten, tot de sterkste macht in de wereld.

Het is daarom van het grootste belang, dat elke klassebewuste arbeider, die daadwerkelijk de strijd voor de vrede wil voeren, kennis neemt van het standpunt der communisten over de oorlog, neergelegd in de werken van Marx, Engels, Lenin en Stalin. (Wij wijzen hierbij vooral op deel II van de Keuze uit Lenin's werken. Uitgave „Pegasus”). Want de strijd voor het behoud van de vrede, de actieve strijd tegen de oorlogsvoorbereiding „moet in het middelpunt van de activiteit van onze partij en van alle vooruitstrevende organisaties van ons volk

staan," zegt de resolutie van de partijconferentie van de C.P.N.

De strijd voor de vrede is de centrale taak van de arbeidersklasse op dit moment, een strijd, die reeds enorme successen geboekt heeft, en die dit in de komende tijd in versterkte mate zal moeten doen.

„De geschiedenis heeft nog nooit een massabeweging meegeemaakt, te vergelijken met de beweging, die het internationale kamp der voorstanders voor de vrede heeft gevormd." (Malenkow: „De kracht van de Sowjet-Unie")

De krachten in het kamp van de vrede en democratie groeien met de dag en zijn geworden tot een machtige factor in de internationale situatie. Het belangrijkste van deze massabeweging is echter, dat het geen beweging is en mag zijn, die op pacifistische grondslagen berust, die alleen de oorlog veroorzaakt, doch in de praktijk niet tot daden komt, maar dat deze beweging van honderden millioenen actief de strijd voert en vastbesloten is de oorlogsplannen te doen mislukken.

Wij moeten ons daarom bewust zijn, tegen wie we vechten, wie we in de strijd moeten winnen en waarvoor we die strijd voeren.

De resolutie van de Partijconferentie geeft daarop een duidelijk antwoord:

„Strijd voor het uittreden van Nederland uit het Atlantisch oorlogspact en de andere oorlogsblokken, vermindering van de bewapening, voor het terugtrekken van alle Nederlandse troepen uit Indonesië, voor actie tegen nieuwe oorlogstransporten naar Indonesië en de vervaardiging van oorlogsmateriaal, voor verhoging van het levenspeil van het werkende volk, voor vriendschappelijke politieke en economische samenwerking met de Sowjet-Unie en haar bondgenoten."

En de resolutie stelt vast, dat de overwinning van deze vredespolitiek terzelfdertijd dat zij de oorlog zal kunnen verhinderen, de voorwaarden schept, die het werkende volk in staat zullen stellen die sociale en economische veranderingen door te voeren, welke onontbeerlijk zijn voor de welvaart, de zelfstandigheid en de vrede van ons land.

Eerste voorwaarde voor het uitvoeren van deze taken is het juiste inzicht in de gevaren van een nieuwe oorlog en de mogelijkheid deze te verhinderen.

„Wij zijn sterker, dus komt er geen oorlog."

Er zijn partijgenoten, die geneigd zijn te zeggen: Onze krachten zijn veel sterker dan die van de imperialisten, dus zullen ze niet zo stom zijn om hun eigen graf te graven.

Mensen, die zo redeneren, hebben er geen idee van in wat voor een tijd we leven, nl. in het tijdperk waarin de eindstrijd plaats vindt tussen de krachten van het ondergaande kapitalisme en van het socialisme.

Dat we daarbij weten, dat onze krachten sterker zijn, geeft ons het recht om te zeggen dat binnen afzienbare tijd de arbeiders

dersklasse aan de macht zal zijn, geeft ons de kracht deze strijd, ondanks alle offers, te voeren. Maar dat geeft ons niet het recht te zeggen, dat het imperialisme daarom afstand zal doen van zijn veroveringsplannen.

De groeiende macht van het democratische kamp maakt het de imperialisten steeds onmogelijker hun moeilijkheden op te lossen. Een jager zal u weten te vertellen, dat een roofdier, dat dodelijk getroffen is, de meest gevaarlijke tegenstander is. Met de groei van de krachten der democratie, groeit de woede van het stervende kapitalisme.

Hun plan is het, door een nieuwe wereldoorlog het rad van de geschiedenis terug te draaien en door een wereldoverheersing hun moeilijkheden op te lossen. Voor dit plan, dat hun enige redding is, zetten zij alles in. Daarom werken zij koortsachtig aan de voorbereiding van een nieuwe oorlog, waarvan wij de bewijzen elke dag kunnen waarnemen.

Het is daarom niet juist, alleen op de groeiende kracht van het democratisch kamp te wijzen, zonder acht te slaan op de concrete oorlogsvoorbereiding om je heen, zoals het vormen van agressieve pacten en blokken, gericht tegen de S.U. en haar bondgenoten, de koortsachtige bewapening in ons land en de landen van het Atlantisch oorlogspact (zie de begroting van Amerika), de bewapening van West-Europa, de geheime militaire besprekingen, de transporten van oorlogsmateriaal uit Amerika, de troepen- en wapentransporten naar Indonesië. En niet alleen, dat men er acht op moet slaan, maar wij moeten daartegen een actieve strijd voeren.

„Of... de oorlog komt tòch, die kan je niet tegenhouden.”

Betekent dit echter, dat men moet overslaan naar het andere uiterste en zeggen, dat de oorlog toch komt?

Wanneer de jager niet waakzaam is en actief optreedt, dan zal het gewonde roofdier hem verscheuren. Doet hij dat wèl, dan zal hij zijn vijand overwinnen.

Natuurlijk zijn we tegen de oorlog, maar het is altijd zo geweest en het zal altijd wel zo blijven, zeggen deze mensen.

Zij vergeten echter, dat het nu anders is dan het is geweest.

In 1914 waren de krachten voor de vrede nog niet zo sterk, dat zij het werk van de oorlogstokers konden verhinderen. Toen bestond de Sowjet-Unie nog niet, toen waren er geen volksdemocratische landen, toen bestonden er nog geen krachtige, goed georganiseerde, op de massa steunende Communistische Partijen. Toen waren de rechtse leiders van de soc. dem. in staat de arbeiders te misleiden en in te schakelen in het imperialistische kamp.

Thans verschilt de historische situatie geheel en al van die van vroeger. Nu is er de machtige, in de strijd geschoolde en gestaalde Sowjet-Unie, nu zijn er de volksdemocratische lan-

den, nu is er het volksdemocratische China, nu zijn er de koloniale volkeren, die in een zegevierende strijd gewikkeld zijn met hun koloniale onderdrukkers, nu is er de millioenen-beweging van de strijders voor de vrede.

Nu zijn de krachten van het democratisch kamp in de wereld beduidend sterker, dan de krachten van het imperialisme.

„Voor de eerste keer in de geschiedenis der mensheid is er een georganiseerd front van de vrede tot stand gekomen, met aan het hoofd de Sowjet-Unie, bolwerk en voorvechter van de vrede in de gehele wereld.” (Resolutie Comm. Informatie Bureau)

Dat de krachten van de democratie, indien zij actief strijden, sterker zijn dan die van de imperialisten, bewijzen de feiten.

Het Amerikaanse imperialisme is er met alle steun aan de Tsjang Kai-sjek-kliek, met militaire staven, oorlogsmateriaal en economische hulp niet in geslaagd de vredeskrachten in China tegen te houden, of zelfs maar te remmen in haar opmars. Meer dan 15×1000 miljoen gulden alleen aan wapens werden aan nationalistisch China gegeven.

De erkenning van de Volksrepubliek China is de erkenning van hun eigen nederlaag, is de erkenning van de juistheid van onze stelling, dat de krachten van de democratie en de vrede beduidend sterker zijn. Hetzelfde staat te gebeuren in Viet-Nam, Birma, Indonesië, Malakka en andere koloniale landen.

Maar niet alleen in de koloniale en half-koloniale landen zijn die krachten aanwezig.

In Frankrijk en Italië, waar millioenen arbeiders en boeren een felle strijd voeren tegen de verslechteringen, die een gevolg zijn van de oorlogskoers van hun regeringen, waar de havenarbeiders weigeren oorlogsmateriaal uit Amerika te lossen, waar troepen- en wapentransporten naar Viet-Nam geweigerd worden, waar de arbeiders weigeren oorlogsmateriaal te vervaardigen, zijn die krachten aanwezig en voeren hun actieve strijd tegen de oorlog. Ook in ons land zijn die krachten aanwezig, waar de jongens van Schoonhoven weigerden deel te nemen aan de koloniale oorlog, waar op de 2e October tienduizenden demonstreerden tegen de oorlog, waar de havenarbeiders zich opmaken voor de strijd tegen de wapentransporten, waar de arbeiders op de juiste wijze een antwoord gaven bij de anti-Sowjetfilm „Het IJzeren Gordijn” en bij het bezoek van Montgomery.

„Laat ze maar komen, dan is het gebeurd.”

Er zijn er ook die zeggen (of denken), wanneer we dan toch sterker zijn, wanneer een nieuwe oorlog het graf van het wereldkapitalisme is, laat hem dan maar komen, dan is het gebeurd.

Die zo redeneren, die er zo'n mentaliteit op nahouden, hebben niets begrepen van de vredespolitiek van de Sowjet-Unie. Zij weten niets af van de geschiedenis van de Sowjet-Unie, die

voortdurend, consequent en hardnekkig de strijd voor de vrede voerde, wier gehele buitenlandse politiek gebaseerd is op de strijd voor de vrede, op de ontmaskering en bestrijding van de oorlogsstokers, op de ondersteuning van de krachten in de wereld die voor de vrede optreden.

Zij hebben niets begrepen van wezen en inhoud van het marxisme-leninisme, van de strijd voor nationale onafhankelijkheid en zelfbeschikkingsrecht, van de strijd voor het socialisme, van het socialisme zelf. Zij die zo denken geven onze vijanden gelijk wanneer zij zeggen, dat de Sowjet-Unie op een nieuwe oorlog uit is en andere landen wil bezetten. Dit op zijn zachtst gezegd. Maar in feite getuigt deze opvatting van een mentaliteit, die niet past bij onze opvattingen en onze strijd, en die thuishoort bij onze vijanden, de imperialisten. Zij, de imperialisten immers, letten niet op miljoenen doden, verwoeste steden en dorpen, honger en ellende. Zij juichen, wanneer een bom wordt uitgevonden, die naar zij zeggen, 1000 maal sterker is dan de atoombom. Zij zijn tot alles in staat, wanneer het er om gaat, hun eigen, egoïstische, kapitalistische plannen te dienen.

Het gaat er juist om, door onze strijd voor het behoud van de vrede, de mensheid deze verschrikkingen te besparen, en door het organiseren van een massale vredesbeweging, de imperialisten de wil van het overgrote deel der mensheid op te leggen.

Al deze opvattingen leiden tot passiviteit.

De bovengeschetste stemmingen zijn gevaarlijk voor de actieve strijd voor de vrede. Zij leiden tot passiviteit. En passiviteit op het gebied van de strijd tegen de oorlog in de rijen der vredeskrachten is de belangrijkste steun voor de oorlogsstokers. Slechts een juiste opvatting over het oorlogsgevaar, waakzaamheid op elk gebied, opvoering van de activiteit overal waar wij werkzaam zijn, dat is het eerst noodzakelijke.

De taken der communisten in de strijd voor de vrede.

Nog al te vaak komt het voor, dat de strijd voor de vrede in de partij wordt overgelaten aan enkele mensen die in een vredescomité zitting hebben. Bij de indeling van alle werkzaamheden der partij, zoals: de krant, colportage, bedrijfswerk etc. hebben we nu ook een mannetje voor het „vredeswerk”. De partij vindt het mooi genoeg, wanneer zij haar sympathie betuigt met de strijd voor de vrede, we onderstrepen de besluiten der partij met enthousiasme, we juichen bij de overwinningen in het vredeskamp en „gaan over tot de orde van de dag.”

De resolutie van de partijconferentie stelt vast, dat de activiteit van de gehele partij gericht moet zijn op de strijd voor de vrede. Dat betekent, dat de taak der partijgenoten niet vol-

bracht is met het mede organiseren van een vredescomité, maar dat alle krachten van de partij, op welk gebied zij ook werken, actief moeten deelnemen aan de vredesbeweging. Zij moeten haar stuwen en verder brengen, zij moeten de motor zijn, die de vredesbeweging op een steeds hoger plan brengt, die de vredesbeweging maakt tot de machtige, eensgezinde organisator van de actieve strijd tegen de oorlog.

Wij zijn er niet mee klaar, wanneer een partij-afdeling een begroeting stuurt naar de havenarbeiders, waarin zij aangevoerd worden geen wapens te lossen, wanneer die partij-afdeling niet in het gebied waar zij werkt de arbeiders bekend maakt met het oorlogsgevaar, hun duidelijk maakt hoe we daartegen kunnen strijden, niet alles doet om de vredesbeweging in zo'n actie te verbreden en uit te bouwen, waardoor zo'n begroeting waarde heeft en uitgroeit tot actieve steun aan de havenarbeiders en actieve strijd van honderden en duizenden in zo'n gebied voor het behoud van de vrede. Dit is één voorbeeld, zo zouden er nog tientallen te noemen zijn, die aangeven hoe de strijd voor de vrede verbonden kan en moet worden aan de strijd van de partij op alle gebieden.

De eenheid van de arbeidersklasse van onderop kan tot stand komen in de acties voor de eisen der arbeiders, tegen de huurverhoging, voor woningen etc. En de partij zal deze strijd moeten verbinden aan de strijd tegen de oorlog. De miljarden die voor bewapening worden uitgegeven worden betaald door de arbeidersklasse. Dit alleen toont reeds aan, dat de strijd voor de dagelijkse belangen verbonden moet zijn met de strijd voor de vrede.

„Verenigd onder leiding van de arbeidersklasse vormen alle tegenstanders van een nieuwe oorlog, de wereld van de arbeid, van de wetenschap, van de cultuur, een machtig vredesfront, in staat om de misdadige plannen der imperialisten tot mislukking te brengen.

De uitslag van deze gigantische en steeds heviger strijd voor de vrede is voor een groot deel afhankelijk van de energie en het initiatief van de communistische partijen. Het is mogelijk de plannen van de oorlogsdrijvers te doen mislukken. Het hangt voor alles af van de communisten, de vooraanstaande strijders, om deze mogelijkheid tot werkelijkheid te maken.”

(Resolutie Informatiebureau der Communistische Partijen).

J. SCHALKER

Een vlag die de lading niet dekt

Hierbij plaatsen wij een artikel van J. Brandenburg, n.a.v. het artikel van H. Hoogen in het vorige nummer van P. en C.

De redactie is het met onderstaand artikel eens en erkent daarmee, dat zij tekort is geschoten bij de politieke beoordeling van het artikel van H. H. Een dergelijk artikel is in strijd met het marxisme-leninisme en dus met het wezen van P. en C.

Daarbij komt, dat het artikel, dat een discussie was op het artikel van v. H., als redactioneel artikel werd geplaatst, waardoor de indruk gevestigd werd, dat dit de mening van de redactie weergaf.

De redactie heeft maatregelen getroffen, dat de fouten die gemaakt zijn, in de toekomst vermeden zullen worden.

DE REDACTIE

IN Politiek en Cultuur van Januari 1950 is een artikel opgenomen van Henk Hoogen onder de titel: „Over het Sectarisme”. Ondanks de veelbelovende titel is de inhoud van het artikel een toonbeeld van sectarisme in optima forma. De vlag waaronder het artikel vaart dekt in geen enkel opzicht de lading. Het artikel wemelt van aan het marxisme-leninisme vreemde opvattingen en het heeft niets te maken met een juiste communistische politiek. Het is niet mogelijk alle opvattingen die Hoogen in zijn artikel noemt te bespreken, en daarom willen wij ons hoofdzakelijk tot het voor de partij meest belangrijke bepalen.

Punt 1. Hoogen schrijft in zijn artikel op blz. 26 van het genoemde nummer van P. en C. o.a.:

„Het is gemakkelijk veel mensen te verenigen die voor de vrede zijn, voor meer welvaart, voor de rechten van de vrouw, maar een dergelijke vereniging kan niet veel tot stand brengen zonder uit te maken wie de vrede en de welvaart en de rechten van de vrouw bedreigen.”

Een zonderlinge opvatting en in strijd met onze partij-politiek, want terwijl de partij het besluit neemt de strijd voor de vrede in het middelpunt te plaatsen van al haar activiteit schrijft Hoogen dat het wel „makkelijk” is veel mensen te verenigen, maar dat het in feite niet veel te betekenen heeft. Een dergelijke opvatting betekent de ontkenning van de enorme betekenis van de massa-actie en bovendien het bagatelliseren van het bewustzijn en de strijdwil van de tienduizenden die voor de vrede, meer welvaart en de rechten van de vrouw in strijd staan. Het is volkomen in strijd met de resoluties, waarin de besluiten van het partijbestuur en de partij-conferentie zijn vastgelegd. In de resolutie van het P.B. (Waarheid 5 Aug. j.l.) wordt nadrukkelijk vastgesteld:

„Zij (de partij. — J. B.) moet alle initiatieven tot vereniging van de massa der werkers ondersteunen ter verdediging van hun belangen.

Tegenover de dreiging van de reactie en oorlog stelt het P. B. van de C.P.N. de leuze: Vereniging van alle krachten tot een vooruitstrevend blok voor welvaart en vrede."

In de resolutie van de Partij-conferentie (Waarheid 29. Dec. j.l.) wordt ten aanzien hiervan gezegd:

„De Conferentie onderstreept met kracht, dat de strijd voor de vrede in het middelpunt van de activiteit van onze partij en van alle vooruitstrevende organisaties van ons volk moet staan."

Wij stellen daarom de vraag, gelden deze partijbesluiten ook voor pgt. H. Hoogen? Zo ja, waarom ageert hij er dan tegen?

Op blz. 25 van het reeds eerder aangehaalde nummer van P. en C. komt Hoogen tot de volgende conclusie:

„Veelal wordt slechts gesproken van het tekort aan ideologische voorlichting, waaronder dan zonder meer verstaan wordt het uitgeven van klassieke marxistische literatuur en het verspreiden van kennis over de Sowjet-Unie en de Volksdemocratieën. Ongetwijfeld zijn dit machtige factoren in de ideologische strijd, maar de werken van Marx, Engels, Lenin en Stalin zijn voor velen, die voor het eerst iets dergelijks lezen te moeilijk en voorlichting over de Sowjet-Unie wordt vaak als „propaganda" afgewezen,"

terwijl verder op dezelfde blz. nog door de schrijver wordt geschreven:

„Het is gemakkelijk steeds op de Sowjet-Unie te wijzen, maar we moeten niet altijd van dat voorbeeld uitgaan."

Straks iets meer over de betekenis van de klassieke literatuur en over het feit, zoals Hoogen zegt, dat deze voor hen, die ze voor het eerst lezen, te moeilijk zou zijn. Nu gaat het over zijn opvatting omtrent de voorlichting over de Sowjet-Unie en zijn uitspraak dat we niet altijd van de S.U. mogen uitgaan. Dergelijke uitspraken hebben de strekking, de betekenis van de Sowjet-Unie te verminderen en het ontkrachten van de partijbesluiten, die daaromtrent genomen zijn.

In de reeds eerder aangehaalde partij-resoluties staat (het is voor geen andere uitleg vatbaar) in verband hiermee:

„Een belangrijk deel van deze taak bestaat in het op zeer ruime schaal brengen van voorlichting over de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen."

Het voorgaande is een besluit van de resolutie van het P.B. der C.P.N. (Waarheid, 4 Aug. 1949) en in de resolutie van de Partij-conferentie (Waarheid van 29 Dec. 1949) wordt gezegd:

„De geestdriftige onvoorwaardelijke solidariteit met de Sowjet-Unie, met de wereldbeweging van het communisme en met kameeraad Stalin, de aanvoerder van het vredeskamp, moet worden versterkt."

Bovendien wordt in het Leerboek van de arbeidersbeweging (samengesteld door het partijbestuur van de C.P.N.) hierover gezegd:

„De weg naar de macht van de arbeidersklasse, naar het socialisme is de weg van de gemeenschappelijke strijd onder aanvoering van de Sowjet-Unie en in onvoorwaardelijke solidariteit met haar. Een andere weg is er niet en kan er niet zijn."

Opnieuw moet hier de vraag gesteld worden: geldt deze

partij-politiek niet voor pg. Henk Hoogen? Zo ja, waarom ageert hij er dan tegen? Zijn opvattingen, zowel ten aanzien van de vereniging van de massa der vredeskrachten en de betekenis van de Sowjet-Unie hebben niets met onze communistische politiek gemeen en betekenen het opzij zetten van de partijbesluiten. Zijn uitspraken bewijzen dat hij niet tegen, maar vóór het sectarisme is. Deze opvatting wordt nog duidelijker als Hoogen op blz. 25 als middel om de massa te mobiliseren in de strijd schrijft:

„Daartoe moeten wij de idee van het socialisme weer levend maken bij de mensen, want door de schandelijke politiek der reformisten is het socialistisch ideaal bij velen geworden tot inderdaad een „ideaal”, vaag en verworden en waaraan men nauwelijks meer durft te geloven.”

Dergelijke opvattingen worden aan de partij voorgezet als de middelen in de strijd voor de overwinning van de arbeidersklasse. En dat wordt geschreven, of uitgesproken, nadat wij nog maar kort geleden het 32-jarig bestaan van de *Socialistische Sowjet-Unie* in de gehele wereld gevierd hebben. Toch moeten wij het „socialistisch ideaal”, volgens Hoogen weer levend maken, terwijl de *Socialistische Sowjet-Unie* niet als een ver verwijderd ideaal, maar als tastbare werkelijkheid als een deugdelijk bewijs van de enorme betekenis van het Socialisme, dagelijks voor de arbeidersklasse en andere werkers staat. Volgens Hoogen is het socialistisch ideaal dood, hetgeen in feite betekent dat er geen socialisme in de Sowjet-Unie is en het is dan ook niet verwonderlijk dat hij, zoals wij reeds eerder citeerden, zegt: „Het is wel makkelijk, maar wij moeten niet altijd van de S.U. uitgaan.” Maar het is duidelijk dat onze Communistische politiek behoort uit te gaan van het voorbeeld van de Sowjet-Unie, omdat de belangen van de arbeidersklasse en andere werkers zulks vereisen. Wij behoren uit te gaan van en onvoorwaardelijke solidariteit met haar, de Sowjet-Unie, die de wereld heeft bevrijd van de Hitlerbarbaarsheid, die sinds haar bestaan aan het hoofd gaat van de strijd tegen de kapitalistische onderdrukking, voor het socialisme en de basis is voor het behoud van de vrede in de wereld. Onze Partij heeft tot taak de solidariteit tussen de vredeskrachten in ons land en de Sowjet-Unie steeds sterker te maken, en zij moet dag in dag uit de grootst mogelijke voorlichting brengen over de Sowjet-Unie, omdat dit overeenstemt met de belangen van de arbeidersklasse, omdat het de grondslag is van onze wereldbeschouwing, die steunt op de leer van Marx, Engels, Lenin en Stalin, waarop onze communistische politiek is opgebouwd.

De opvattingen en uitspraken van Hoogen hebben de strekking de betekenis van de Sowjet-Unie te verminderen, het ontkennen van het aanwezig zijn van het socialisme in de S.U. en betekenen in feite in de kaart spelen van de oorlogsvoorbereiders.

Punt 3. Henk Hoogen maakt de Partij vele verwijten, waar-

van de volgende wel de meest opvallende is. Hij schrijft:

„Wanneer de(ze) mensen, beïnvloed door de ophitsing tegen het communisme, niet naar de Partij willen luisteren, is het niet omdat zij niet willen strijden tegen de reactie, maar omdat wij ons in hun **gedachtegang** niet voldoende inleven, zodat ons woord aan hen voorbij gaat, enz.”

Deze opvatting betekent in feite, dat niet het proletariaat, de door de reactie beïnvloede groepen tot haar bewustzijn moet opheffen, maar dat het proletariaat, de partij, zich „in moet leven” in de ideologie van de kleinburgerlijke kringen die in ons land nog in grote getale aanwezig zijn, en die ook een groot aantal arbeiders beïnvloeden.

Het is onbegrijpelijk hoe een partijgenoot tot een dergelijk principeloos opportunisme vervallen kan. Het is toch duidelijk, dat vele „mensen”, om in de stijl van Hoogen te blijven, met hun gedachtegang niet instemmen met het standpunt van de Partij inzake de Ronde Tafel Conferentie en de z.g. Sovereiniteits-overdracht. Of met ons standpunt ten aanzien van de S.U., waarbij de verklaring van onze Algemeen Secretaris:

„De Nederlandse arbeidersklasse zal echter nooit of te nimmer oorlog voeren tegen haar mede-arbeiders en strijdmakkers van de socialistische Sowjet-Unie,”

de grondslag is. Of met ons standpunt inzake de politieke en economische overheersing van ons land door Amerika en het feit dat ons land in de oorlogsvoorbereiding tegen de S.U. wordt betrokken, wat helaas nog door hele grote groepen van de bevolking niet wordt onderkend. En toch zouden wij ons moeten „inleven” in de gedachtegang van deze groepen, omdat volgens Hoogen ons woord aan hen voorbijgaat? Uit alles wordt toch duidelijk, dat de opvattingen van Hoogen vreemd zijn aan het marxisme-leninisme. Onze partij gaat en moet uitgaan van de leer van Marx, Engels, Lenin en Stalin, zowel in haar theorie als in haar praktische politiek. De Partij is de politieke strijdformatie van de arbeidersklasse, van wiens belangen zij behoort uit te gaan en die in geen tegenstelling tot de belangen van de andere werkers in ons land staan. Door hen in de daadwerkelijke strijd voor brood en vrede aan te voeren zal hun „gedachtegang” zich wijzigen. Onze strijd voor de éénheid van de arbeidersklasse, en voor de verzameling van alle vredeskrachten, bestaat juist hierin, door onvermoeide opklaring deze „mensen” van hun vooroordelen te helpen bevrijden.

Ondanks de Partijbesluiten in reeds eerder aangehaalde resoluties vermeld, waarin nadrukkelijk gewezen wordt op het gevaar van het sectarisme en opportunisme en dat de Partij daar niet lijdzaam tegenover kan en mag staan, verzuimt Hoogen dit te doen. In het algemeen geeft zijn artikel blijk van een grote warhoofderij. B.v. schrijft Hoogen:

„dat de Partij er niet in de eerste plaats op uit moet wezen successen voor de partij te behalen, maar dat wij ons steeds moeten afvragen, hoe bereiken we iets in het belang van de arbeiders.”

Hier moet toch ieder marxist zich afvragen: wat is dat voor een opvatting? De partij is een deel van de arbeidersklasse, haar voorhoede, en elk succes voor de partij is een succes voor de arbeiders en omgekeerd.

Hetzelfde geldt voor de opvatting door de schrijver verkondigd, nl.:

„De moeilijkheid is echter dat wij (dat is de partij — J.B.) niets kunnen bereiken zonder de strijd van de arbeiders zelf.”

Ook hier weer een opvatting die niets met marxisme uitstaande heeft. Het kan iedereen, die zich enigszins vertrouwd heeft gemaakt met de marxistische theorie, bekend zijn dat de arbeidersklasse de klassestrijd voert tegen de kapitalistische klasse. Zij is daartoe gedwongen vanaf het moment van haar ontstaan aan het einde van de negentiende eeuw. De arbeidersklasse strijdt voor het behoud van haar levenspeil of voor verbetering daarvan. De taak van de partij is zich aan het hoofd van deze strijd te stellen, haar in georganiseerde banen te leiden, en het klassebewustzijn van de arbeidersklasse te vergroten. De moeilijkheid die Hoogen ziet, bestaat slechts in zijn eigen verbeelding. De strijd (de klassestrijd) is er — zou er ook wezen als er geen partij bestond — en de taak van de partij is, de strijd hoger te doen oplaaien, de taktiek van de strijd bepalen en deze te richten op het doel: de overwinning van de arbeidersklasse op het kapitalisme.

De verdere inhoud van het bewuste artikel is navenant. Rijp en groen wordt dooreen gegooid waardoor de schrijver tot de meest onjuiste conclusies komt zowel ten aanzien van de theorie als de praktische politiek van de Partij. Als zoveelste voorbeeld diene hiervoor datgene, wat Hoogen op blz. 24 in verband met het oorlogsgevaar schrijft:

„De vraag is nu of wij in West-Europa haar (het imperialisme — J. B.) de baas kunnen worden en in ieder geval de oorlog verhinderen alvorens zij, de weg van de minste weerstand zoekend, zich hier gaat concentreren, wanneer zij ziet, dat geheel Azië voor haar verloren gaat.”

Hier rijst onmiddellijk de vraag: wat zijn dat voor spookbeelden die door Hoogen worden opgeroepen? Het imperialisme (de reactie) is sinds zijn bestaan in West-Europa — en ook in Amerika — geconcentreerd. De machtsposities van de reactie steunden zich juist op de z.g. moederlanden, op hun invloed bij de grote groepen van de bevolking, die mede door het koloniaal bezit geestelijk en materieel door hen gecorrumpeerd werden, hetgeen, zij het in bepaalde mate, nog het geval is. Zaak is, dat de reactie in West-Europa was en is geconcentreerd en dat de vredeskrachten, onder leiding van onze partij, daartegen de meest actieve strijd moeten voeren, in solidariteit met de bevrijde, en tijdelijk nog onderdrukte massa's in de uitgebuite gebieden en koloniën. Dat is het A B C van de leer van Lenin en Stalin.

Hoogen schrijft dat de ideologische factoren een belangrijke

rol spelen, maar dat het onvoldoende is wanneer men daarover spreekt, alleen te denken aan het uitgeven van de marxistische klassieke literatuur, „want,” zegt hij, „deze zijn voor velen moeilijk te lezen.” Inderdaad, het marxisme-leninisme is een zeer moeilijke wetenschap, die men door ernstige en langdurige studie moet leren beheersen. Maar dat geldt toch voor elke wetenschap. Het kan de schrijver bekend zijn, dat men zonder studie geen behoorlijk werk kan doen op het wetenschappelijke terrein. Maar is het dan juist, zoals Hoogen doet, omdat velen de klassieke marxistisch-leninistische literatuur te moeilijk vinden, in feite de arbeiders te kleineren door deze literatuur als te moeilijk voor te stellen? Natuurlijk niet. Bovendien vergeet hij dat deze wetenschap de gekristalliseerde ervaring is van de strijd van de arbeidersklasse zelf, en dat de arbeiders door hun klasse-instinct deze snel begrijpen, ook al ontbreekt hen dikwijls de kennis om alles wetenschappelijk te verklaren. Als wij over het sectarisme in de Partij spreken is juist een van de oorzaken de onvoldoende theoretische kennis van velen. En als dit zo is moet men niet de betekenis van de marxistische literatuur kleineren en daardoor de studie dezer literatuur belemmeren.

In zijn artikel maakt Hoogen vergelijkingen tussen de Franse, Italiaanse en de Nederlandse partij, waarbij hij in feite tegenstellingen tussen genoemde partijen maakt. Het is toch duidelijk, dat men geen vergelijkingen tussen partijen kan maken als men de economische toestand in de verschillende landen en de historie van het land buiten beschouwing laat. De Franse arbeiders zijn de zonen van de Commune van Parijs, terwijl er geen Commune van Amsterdam is geweest.

Men kan de politieke situatie in Italië niet vergelijken met de situatie in ons land, zonder daarbij in aanmerking te nemen, dat Italië, vooral door de politiek van de rechtse soc. dem., 20 jaar onder de hiel van het fascisme zuchtte. De lessen uit deze ervaring zijn een belangrijke leerschool voor de Italiaanse arbeidersklasse en andere werkers.

Ook de economische situatie is zelfs in de Marshall-landen verschillend zoals uit het artikel van Leontjew in de Waarheid van 5 Januari j.l. duidelijk blijkt. Het is een ieder bekend, dat de Franse Partij de voornaamste Communistische Partij is in West-Europa en dat ook de Italiaanse Partij tot de krachtigste partijen behoort in het nog kapitalistische deel van de wereld. Maar dat is toch geen reden om onze eigen partij te kleineren, alsof hier een onjuiste politiek gevoerd wordt? Onze Franse en Italiaanse kameraden doen zulks zeker niet. Waarom doet Hoogen dit wel? Waarom wekt men de indruk of de C.P.N. en de leiding tot niet veel goeds in staat zijn? Waarom wekt men het minderwaardigheidsgevoel, dat door de bourgeoisie in ons land altijd sterk is bevorderd, bij de arbeiders op en kweekt men het gevoel van moedeloosheid en passiviteit? Het antwoord

op deze vragen is snel te geven. Ook in dit vraagstuk, evenals in vele andere die in dit artikel besproken zijn, blijkt dat partijgenoot Henk Hoogen van onze theorie en politiek niets begrijpt. Hij is in wezen een rechts-opportunist en sectariër, die opvattingen van kwasi-socialisme verkondigt. Hoogen moet zich ernstig herzien. Hij moet de marxistisch-leninistische literatuur grondig bestuderen.

Onze literatuur is moeilijk, de marxistisch-leninistische wetenschap behoort tot de moeilijkste wetenschappen, die men moet blijven bestuderen om in onze politiek de juiste weg te blijven houden. Studie van onze literatuur is nodig, anders vervalt men tot het politiek-analfabetisme, waarvan het artikel van Hoogen getuigt. Anders komt men, of men wil of niet, in het vaarwater der reactie waar zovele anderen reeds terecht gekomen zijn.

J. BRANDENBURG

„MOORD ALS HOOFDZAAK”

Het Franse weekblad Action schreef in zijn nummer van 14 Dec. j.l. naar aanleiding van een onderzoek van de filmproductie in de kapitalistische landen:

Uit deze statistiek blijkt, dat 50% van de speelfilms een moord tot onderwerp hebben, en dat het gemiddelde aantal moorden 176,9% is.

.....
Deze verschillende manieren om te doden vormen tenslotte de geestelijke ondergrond, waarop de Franse en Amerikaanse filmproductie berust. Hetgeen niet verwonderlijk is, daar moord ook beschouwd kan worden als een „vrije onderneming” in een wereld waar „de mens een wolf voor de mens” is.

Mitsjoerin daarentegen, de film waarover millioenen toeschouwers in de socialistische landen enthousiast waren, vertelt de levensgeschiedenis van een geleerde, die zijn tuin verzorgde om de mensheid in haar geheel van dienst te zijn. Laten wij niet vergeten, dat voor deze film door de heer Moch geen invoervergunning werd gegeven en dat geen enkele liga „voor de bescherming van de openbare zeden” tegen dit verbod heeft geprotesteerd.

TITOÏSME IN DE PRAKTIJK

J. HAKEN

KORT na het ontmaskeren van de misdadiger Rajk in Hongarije hebben de Anglo-Amerikaanse imperialisten opnieuw met het proces-Kostov een gevoelige slag moeten incasseren. Was reeds bij het proces Rajk gebleken, dat deze en zijn trawanten hun misdaden onder leiding van de fascist Tito in opdracht van de Amerikaanse en Engelse geheime diensten volbrachten, het proces-Kostov c.s. heeft dit nog eens in alle duidelijkheid bevestigd.

Zowel Kostov als zijn twee naaste medewerkers hebben in hun verhoor meegedeeld, dat hun misdaden tegenover het Bulgaarse volk direct in opdracht van Tito zelf en met medeweten van de Amerikaanse gezant in Bulgarije geschiedde. Kostov verklaarde, dat de Amerikaanse gezant, Donald Read Heath, te Sofia, in een bespreking woordelijk tegen hem zei:

Wat u (Kostov) van Amerikaanse zijde zal worden meegedeeld, wordt vóór die tijd met de Joegoslaven overeengekomen en wordt u door *hen* meegedeeld. Alle „raadgevingen”, die u van Tito en zijn medewerkers zult ontvangen, kunt u ook als „raadgevingen” van de Amerikanen beschouwen.

Wat deze „raadgevingen” behelsden, is tijdens het proces duidelijk aan het licht gekomen. Niets meer of minder, dan het bewind van de volks-

democratie, desnoods met geweld, omver te werpen en Bulgarije onder de heerschappij van de fascist Tito en zijn medebandieten te brengen.

Dit zou in de praktijk betekend hebben, Bulgarije los te scheuren van het bondgenootschap en de vriendschap met de Sowjet-Unie en het land opnieuw te maken tot opmars-gebied van de Amerikaanse imperialisten, in een oorlog tegen de Sowjet-Unie.

Kostov en zijn trawanten gingen bij het plegen van hun misdaden zeer geraffineerd te werk. Door middel van de invloed, die Kostov als plaatsvervangend ministerpresident had, zorgde hij er voor, op belangrijke posten in Staat en Partij zijn handlangers benoemd te krijgen, om daardoor in staat te zijn, zijn misdadige plannen door te voeren. Het is hun daarbij gelukt, aan het Bulgaarse volk grote schade toe te brengen. Door financiële manipulaties werd het Bulgaarse volk voor 400 miljoen gulden benadeeld.

Het bewust doorvoeren van onjuiste maatregelen vormde een ernstige belemmering bij de levensmiddelenvoorziening. Door de grote boeren te bevoordelen en de massa van kleine boeren zware lasten op te leggen, trachtten zij deze massa tegen de arbeidersregering op te zetten en zodoende een gunstige binnenlandse si-

tuatie voor hun contra-revolutionnaire plannen te verkrijgen. Dit alles gebeurde in regelrechte opdracht van Tito c.s. en met instemming en steun van de Amerikaanse en Engelse geheime diensten.

Zelfs het likwideren van de grote leider van de internationale arbeidersklasse, Dimitroff, stond op het program van deze misdadigers. Gelukkig is dit dank zij de waakzaamheid van het Bulgaarse volk en zijn leiding, de Communistische Partij, tijdig verijdeld en hebben Kostov c.s. hun verdiende straf ontvangen.

De communisten, ook in ons land, moeten uit deze gebeurtenissen lessen trekken voor hun werk in hun eigen land. De voornaamste les is de absolute noodzaak onze waakzaamheid te verhogen en onverzoenlijk op te treden tegen elke poging om, onder welk argument ook, binnen onze rijen gereserveerdheid tegenover de Sowjet-Unie of een anti-Sowjet-stemming te scheppen.

Want laten we ons niet verbeelden, dat de Amerikaanse imperialisten slechts in de Volksdemocratieën door middel van de Tito-fascisten wroeten. Hier, in ons land, doen zij dat ook. De voornaamste hinderpaal in het drijven naar een nieuwe oorlog is immers een machtige eensgezinde communistische partij, die het verstaat, de grote massa te leiden in de strijd voor vrede en brood. Deze voorhoede van de massa te verlammen, verdeeldheid en verwarring in hun rijen

trachten te zaaien, behoort dus tot één van de voornaamste onderdelen van het voorbereiden van de oorlog.

Als een rode draad loopt door het proces Rajk, zowel als het proces Kostov, één lijn, het anti-Sowjetisme. Dit te scheppen en aan te wakkeren binnen de rijen van de arbeidersklasse was de taak van Tito c.s. in de landen van de volksdemocratieën; deze taak hebben deze handlangers van het imperialisme ook in ons land. Er zijn genoeg voorbeelden van.

De openlijke poging met behulp van voormalige politiekdelinquenten een eigen Tito-partij op te richten, is volledig mislukt. Het zou onszelf bedriegen zijn om te veronderstellen, dat dit de enige of zelfs de voornaamste poging van de Amerikaanse imperialisten is om verwarring en verdeeldheid te zaaien. Door de ontmaskering van Rajk en Kostov is duidelijk aan het licht gekomen, dat zowel de Amerikaanse als de Engelse geheime diensten tijdens, ja zelfs ver voor de oorlog, hun agenten hadden binnen de rijen van de arbeidersbeweging. In dit verband wordt het ook duidelijk, hoe het mogelijk was, dat sommige elementen in ons land, zoals b.v. Frans Goedhart, zo kort na het begin van de bezetting reeds contact hadden met een Engelse agent. De agenten van de Amerikaanse en Engelse dienst hebben de opdracht, stemming te maken tegen de leiders van de arbeidersbeweging, die als werkelijke inter-

nationalisten weten dat de onvoorwaardelijke solidariteit met het grote land van het socialisme de Sowjet-Unie, de voorwaarde is voor het behoud van de vrede en voor een werkelijke zelfstandigheid van hun land.

Het is onmogelijk, oorlog te voeren tegen de S.U. wanneer brede lagen van het volk zich hiertegen verzetten. Daarom moet men de campagne tegen wat zij de „vijfde colonne” noemen, in de dollarpers zien als een belangrijk onderdeel van de oorlogsvoorbereiding.

Ook in ons land worden op verschillende manieren pogingen gedaan, om tegen deze internationalisten, tegen deze werkelijke arbeidersleiders stemming te maken.

Het openlijkste gebeurt dit dag in dag uit in de Amerikaanse pers in de Nederlandse taal, vanaf De Vlam tot aan het Vrije Volk, in hun campagne tegen wat zij noemen: de Moscovieten. Daartegenover stellen zij Tito c.s., die volgens hen ook communisten zijn, maar die weigeren om „slaafs” te gehoorzamen aan Moskou.

Om twijfel te zaaien in de harten van hen, die het vredesfront ondersteunen, trachten deze knechten van de dollar het voor te stellen alsof Mao Tse Toeng een tweede Tito is, die zich eveneens verzet tegen de „imperialistische” plannen van Moskou. Dit is de openlijke poging van de imperialisten om van buitenaf verwarring en twijfel te zaaien in de rijen van de arbeidersklasse.

Evenzo gevaarlijk is het optreden van die elementen, die voorgeven communist te zijn of met de communisten te sympathiseren. Een goed voorbeeld van zulk een optreden, is het voorbeeld van Toon v. d. Berg in de vakbeweging.

Dit heerschap drong zich na 't einde van de oorlog met een aantal andere individuen in de rijen van de vooruitstrevende arbeiders door zich zeer revolutionair voor te doen en voor te geven zeer sterk met de communisten te sympathiseren. In de strijd van de arbeiders voor de éénheid werden deze elementen echter ontmaskerd, als agenten van de vijand. Vandaag, nu we weten, dat Rotterdam als aanvoerhaven voor Amerikaans oorlogsmateriaal, in de oorlogsvoorbereiding een zeer belangrijke plaats inneemt, is het duidelijk waarom juist in die stad de reactie er door middel van haar handlangers alles op zet om de verdeeldheid in de rijen der arbeiders in stand te houden.

Het optreden van dit heerschap en zijn vrienden, is een typerend voorbeeld van titoïsme. De titoïstische lakeien hebben immers dezelfde opdracht van hun broodgevers, de Amerikaanse en Engelse geheime diensten, n.l. binnen te dringen in de organisaties van de arbeiders en door fractiewerk deze organisaties te desorganiseren en van de strijd af te houden.

Een ander voorbeeld hiervan is in dit opzicht ook de gang van zaken in de Vereniging Nederland-Indonesië, een

orgaan, dat een belangrijke steun had kunnen zijn voor de vrijheidsstrijd van het Indonesische volk.

Door het optreden van de z.g. linkse elementen, v. d. Heuven Goedhart en de trotskist Jef Last e.a., en het onvoldoende optreden van de communisten in deze vereniging hiertegen, werd dit orgaan tot een „debating”-club en kwam er van een werkelijke ondersteuning van de strijd van het Indonesische volk weinig terecht. Toen de communisten, hun fouten inziende, krachtiger optraden en het optreden van deze elementen ontmaskerden, stichtte Jef Last c.s. zelf een vereniging Nederland—Indonesië (het z.g. Roode Leeuw Comité), teneinde de verwarring te vergroten. Het zijn juist deze elementen, met v. d. Heuven Goedhart aan het hoofd, die het voorstellen alsof het Indonesische volk, door de comédie van „sovereiniteits-overdracht” zelfstandig en vrij is geworden, waarbij zij zeggen, dat het de communisten, die deze comédie ontmaskeren, niet om de vrijheid van het Indonesische volk te doen is, maar om chaos te verwekken.

v. d. Heuven Goedhart is ondertussen voor deze en andere diensten, aan de imperialisten bewezen, beloond geworden. Stikker heeft hem benoemd als woordvoerder van de Ned. delegatie bij de Verenigde Naties. In deze kwaliteit juichte dit heerschappij de uitlevering van het Indonesische volk aan het Amerikaan-

se imperialisme en hun Nederlandse collega's, door middel van de quisling Hatta, toe.

Naast het optreden van de agenten van de Amerikaanse geheime dienst door middel van hun handlangers in de massa-organisaties, is ook in ons land het verschijnsel te constateren, dat directe pogingen worden gedaan om binnen de Communistische Partij te opereren. Na de resolutie van het Informatiebureau, in de zomer van 1948, werden vele van onze functionarissen verrast met een stroom van materiaal, toegezonden door het Joegoslavisch gezantschap in Den Haag, waarin het z.g. „eigen” standpunt van Tito werd verdedigd. Tevens werd een gestencild courrantje uitgegeven, waarin het voorgesteld werd, alsof binnen de rijen van de C.P.N. een groep aanhangers van Tito was. Als bewijs hoe nauw het samenspel is tussen de verschillende handlangers van de Amerikaanse imperialisten, verschenen in de dollar-pers „Paraat”, „Het Vrije Volk” en „Het Parool” uitvoerige citaten uit dit product, waarbij het voorgesteld werd alsof een Tito-partij in oprichting was.

Het doel van het optreden van deze handlangers van de Amerikaanse imperialisten, onder welke vlag ook, is duidelijk.

Woedend geworden door de steeds groter wordende ontevredenheid onder het Nederlandse volk over de gevolgen van de Amerikaanse politiek in ons land, het toenemen van

de weerstand tegen hun oorlogsplannen, verdubbelen zij hun pogingen, tot ondermijning van de ook in ons land groeiende autoriteit van de Sowjet-Unie.

De grote en vastberaden solidariteit van het bewuste deel van het werkende volk met de Sowjet-Unie en haar leider kameraad Stalin, is hun een doorn in het oog. Immers, hoe groter de sympathie met de vredespolitiek van de S.U. is, des te moeilijker wordt het voor de Amerikaanse imperialisten, hun oorlogsplannen door te voeren.

Daaruit volgt, dat het Amerikaanse imperialisme ook in ons land met behulp van zijn agenten, alles zal doen om deze solidariteit met en voor deze groeiende autoriteit van de Sowjet-Unie en haar grote leider, de strijder voor vrede en vriendschap tussen alle volken, kameraad Stalin, te ondermijnen. Om toch hun doel te bereiken maken de Amerikaanse imperialisten gebruik van alle mogelijke kleinburgerlijke en chauvinistische argumenten, zoals: „persoonsverheerlijking, leiderscultus, slaafse gehoorzaamheid aan Moskou, anti-Nederlands” enz.

Bij het grootste deel van de arbeiders heeft deze taktiek geen succes. Daarvan getuigt de geestdrift op het grote vergaderbezoek, tijdens de campagne voor de zeventigste verjaardag van kam. Stalin, alsook het enthousiasme, waarmee in alle delen van ons land de werkers schitterende cadeaux voor Stalin hebben vervaardigd of hand-

tekeningen hebben verzameld.

Waar echter deze campagne van de vijand wel een bepaalde weerklank vindt, is bij een zeker soort intellectuelen en kleinburgerlijke elementen, die in de eerste jaren na het einde van de oorlog deden alsof zij met het communisme sympathiseerden, doch die, nu de verhoudingen ook in Nederland scherper worden, geschrokken zijn van hun eigen moed en argumenten van de vijand aangrijpen om zich, daar achter verschuilend, terug te trekken in de veilige sfeer van neutrale objectiviteit in deze strijd om leven en dood. Zij willen, zoals meneer Ritsema in de Vrije Katheder van December j.l. in een artikel over Stalin schrijft: de wereld niet zien in zwart of wit. Zij pogen, zoals Ritsema, een „vrije geest” te bewaren. Doch onder het mom van deze „vrije geest” eisen zij de vrijheid voor zich op om de imperialisten te helpen, in deze worsteling tussen zwart en wit, tussen reactie en vooruitgang, oorlog of vrede, tussen het imperialistisch kamp en het democratisch kamp met aan het hoofd de Sowjet-Unie. Want dat is het, en niets anders, wanneer Ritsema in het Decembernummer van de „Vrije Katheder” een artikel schrijft dat voor een oppervlakkige lezer de indruk maakt stelling te nemen tegen de hetze die dag in dag uit tegen de S.U. wordt gevoerd, terwijl het in werkelijkheid één van de schunnigste anti-Sowjet-artikelen is, juist door de indruk van z.g.

„objectiviteit”, die het poogt te wekken.

Schunnig omdat de conclusie van dit artikel was, dat de liefde en eerbied, waarvan honderden miljoenen mensen over de gehele wereld getuigden bij de verjaardag van Stalin, „stroopsmeerderij” zou zijn.

Daarmee trachten deze elementen afbreuk te doen aan datgene, wat in werkelijkheid is geweest een demonstratie van de werkende mensen in ons land voor het land, het volk en haar grote leider Stalin, waartegen de imperialisten de oorlog willen ontketenen.

De arbeiders dromen niet van een „volmaakt” Rusland, zoals Ritsema schrijft, doch zij zien de Sowjet-Unie als datgene wat zij is: de burcht van het socialisme, het bolwerk van de vrede, de leider van de internationale arbeidersklasse. Deze arbeiders zien kameraad Stalin niet als een of ander begaafd mens zonder meer, doch als datgene wat hij is, de man onder wiens leiding het aangezicht van de halve wereld is veranderd en die door zijn leiding en zijn werk de vraag, of de andere helft van de wereld ook van aangezicht zal veranderen, in positieve zin heeft beantwoord.

Juist van de kant van dit soort intellectuelen is het, dat in de afgelopen jaren steeds het argument werd aangevoerd: „we moeten oppassen dat we niet te Russisch worden.” Deze elementen waren het, die zich verzetten tegen

het geven van meer voorlichting in de Waarheid en de andere partijorganen over de Sowjet-Unie; die de opvatting verkondigden, dat we moesten oppassen in onze partij geen „leiderscultus” te kweken (waarbij zij natuurlijk bedoelden, dat we die kameraden niet moesten populariseren, die onvoorwaardelijk solidair zijn met de Sowjet-Unie), die met nog tal van andere argumenten kwamen en komen aandragen, waarmee we moesten en moeten oppassen. De eerlijke elementen onder hen zullen we duidelijk moeten maken, dat zij door deze houding aan te nemen, onbewust de vijand in de kaart spelen.

De bewuste, dus direct in dienst van de vijand staande elementen in onze partij, zullen wij, zoals onze Algemeen secretaris Paul de Groot op de Partij-conferentie zei, moeten opsporen, achtervolgen en uit de partij verwijderen. Zij zijn de handlangers van de Amerikaanse imperialisten, binnen onze partij.

Het criterium, waaraan wij hen kunnen herkennen, is hun houding tegenover de Sowjet-Unie.

„De belangrijkste les, die voortvloeit uit de ervaring van de grote Bolsjewistische Partij,” zei Gheorghiu Dej, in zijn referaat voor het Informatiebureau in Nov. j.l.¹⁾, „is, dat het ter verscherping van de waakzaamheid nodig is, in ons eigen

¹⁾ Het volledige referaat van kam. Gheorghiu-Dej, zowel als de referaten van de kam. Soeslow en Togliatti, op de Nov.-zitting van het Informatiebureau, zijn opgenomen in het Februari-nr. 1950 van Kwartaal.

partijhuis bolsjewistisch op orde te zijn... Zij (de communistische partijen — J. H.) moeten met een echte bolsjewistische onverzoenlijkheid tegenover iedere afwijking van het proletarisch internationalisme staan en het ideologisch scholingswerk van de communisten versterken, in de

geest van trouw aan het proletarisch internationalisme, onverzoenlijkheid jegens elke afwijking van de beginselen van het marxisme-leninisme, in de geest van trouw aan de volksdemocratie en het socialisme, aan het internationale socialistische front met de Sowjet-Unie aan het hoofd."

Verbeter de organisatie

H. VERHEY

Hoe werken wij?

Hoe gaan wij werken?

De enorme successen, die door het democratische, anti-imperialistische kamp in het afgelopen jaar zijn behaald, vormen in onze rijen het gesprek van de dag. In vele artikelen en evenzovele vergaderingen worden deze behaalde successen uitvoerig beschreven en besproken. En iedere keer verheugen wij ons meer over deze successen en dringt de omvang en de betekenis ervan dieper tot ons door.

Het is zeer goed om verheugd te zijn, want er voltrekken zich wereldhistorische veranderingen, maar daarnaast moeten deze successen ons inspireren tot het behalen van successen in eigen land. Want deze successen bewijzen de grote mogelijkheden, die er

in de wereld en ook in ons land zijn. Een nader beschouwen van die grootse resultaten laat zien, dat zij behaald zijn na langdurige, taai volgehouden strijd; strijd, zowel naar binnen als naar buiten. Dan leren wij, dat het uitvoeren van de politieke lijn in de praktijk tot deze grote resultaten leidde. Aan de hand van deze eigenschap, het doorvoeren van de politieke lijn in de praktijk, kan men en moet men de kwaliteit en de kracht van een werkelijke Communistische Partij beoordelen.

De invloed en autoriteit van de Partij wordt niet afgemeten naar haar propagandacapaciteiten, maar naar haar capaciteiten tot het organiseren van de actie van de arbeidersklasse en het gehele werkende volk. Als wij dit op onze eigen Partij toepassen,

dan blijkt, dat onze resultaten beneden de mogelijkheden blijven. Onze organisatorische kracht is onvoldoende om de besluiten en richtlijnen op krachtige en doeltreffende wijze in de praktijk door te voeren.

Dit komt niet door het ontbreken van goede wil — integendeel, er wordt door ons kader en werkers bijzonder hard gewerkt — maar door het niet voldoende kunnen door-organiseren van de gestelde taken blijft de zaak vaak steken.

Daarom is het besluit van de Partijconferentie om scholingsmateriaal voor het praktische werk van afdelingsbestuurders te laten vervaardigen en op grond daarvan scholing te geven, van bijzonder gewicht. Het is een directe praktische hulp voor onze afdelingsbestuurders en zal direct tot verbetering van het werk kunnen leiden.

Hoe gaat het nu?

De leidingen beperken zich tot het doorgeven van de taken en richtlijnen, die door de Partijleiding zijn gesteld, hetgeen er toe leidt, dat veel werkzaamheden door slechts een klein aantal mensen, waaronder de afdelingsbestuurders zelf, worden verricht. De taken worden in de meeste gevallen te algemeen gesteld, niet verduidelijkt door de achtergrond en de betekenis er van te belichten. Wie van ons kent niet dat onbevredigde gevoel, dat men soms heeft na een vergadering, waar over het werk is gesproken? Vaak

heeft de spreker of voorzitter zeer enthousiast betoogd, dat de gestelde werkzaamheden bijzonder belangrijk zijn, dat de gestelde taak dus heus niet te hoog is, dat de democratische krachten in de wereld steeds vooruit gaan en wij niet achter mogen blijven enz. enz.

Alles wat gezegd wordt is goed en juist, maar er ontbreekt iets aan, waardoor het langs de mensen heengaat. Dat is het verband tussen de besproken werkzaamheden en het grote geheel en dat is het op concrete wijze aantonen hoe men resultaten kan bereiken. Het is toch begrijpelijk, dat men het werk, als men het waarom kent, beter kan uitvoeren en op grond daarvan ook meerdere mensen in het werk kan betrekken.

„De mate van bewustzijn bepaalt de mate van activiteit.” Het lidmaatschap is een bewijs van bewustzijn; het gaat er nu om of wij er in slagen onze leden een verdere stap te laten doen en hen actief aan de werkzaamheden kunnen laten deelnemen. Wij mogen niet van de te geringe activiteit in vele van onze afdelingen de passieve leden de schuld geven; juist het feit, dat er een grote passiviteit in een afdeling is, moet voor het bestuur aanleiding zijn een grondig onderzoek naar de werkmethode in te stellen.

Hoe moet een bestuur werken?

De partij-afdeling vervult in een plaats of rayon, waar zij gevestigd is, de taken en

functies, die de Partij in het algemeen t.o.v. de arbeidersklasse heeft. Dat betekent, dat zij leiding moet geven aan de strijd voor de arbeidersklasse ter plaatse en dus actief aan het politieke leven moet deelnemen.

De afdeling heeft de behandeling van de dagelijkse zaken en het bestuur van de afdeling aan een gekozen leiding opgedragen. Het bestuur heeft tot taak het politieke leven te volgen, en te beoordelen, wat de afdeling ten aanzien daarvan te doen heeft.

B.v. de actie rondom Schoonhoven. Zo gauw daarover iets in onze pers verscheen behoorde ieder afd.-bestuur zijn afdeling in beweging te brengen om protestmoties vanuit de bedrijven, buurten en andere verenigingen enz. te organiseren. Daarvoor behoeft men niet op een circulaire van het P.B. te wachten. Het is daarom nodig dat het bestuur de Partij-pers en in het bijzonder de Waarheid zeer nauwkeurig volgt en dat de belangrijkste artikelen in het afdelingsbestuur worden besproken.

Natuurlijk betekent het bovenstaande niet dat de leden van de afdelingen alles maar blindelings aan het bestuur moeten overlaten. Zij hebben niet alleen het recht, maar de plicht het bestuur op bepaalde dingen attent te maken, waarmee zij niet alleen de activiteit, maar ook de slagvaardigheid van hun Partij-afdeling helpen opvoeren.

Wil het bestuur op een juiste wijze zijn standpunt t.o.v.

de gebeurtenissen bepalen, dan is het nodig om zich de politiek van de Partij eigen te maken en op grondslag daarvan besluiten te nemen.

Het moet daarom regel zijn, dat in ieder bestuur de resoluties en verklaringen van de Partijleiding grondig worden besproken. Dit zal niet moeten gebeuren in algemene zin, maar concreet aan de hand van de plaatselijke verhoudingen en omstandigheden. De voornaamste vraag, die op zo'n bespreking zal moeten worden gesteld, is: wat kunnen wij in ons district of afdeling doen om de gestelde lijn en taken uit te voeren? Onze besturen en leden moeten ingesteld zijn op handelen. Om te handelen moet er een zeer goed contact zijn tussen bestuur en leden, waardoor het mogelijk is de leden snel de conclusie en zienswijze van het bestuur mede te delen en tot activiteit op te roepen. Daarom moet degene, die met het lid in contact staat, de sub-penningmeester, goed ingelicht zijn om zijn leden weer goed voor te kunnen lichten.

Naast deze vorm van contact moet het bestuur door regelmatig ledenvergaderingen te organiseren de verbinding met zijn leden handhaven. Deze ledenvergaderingen spelen een bijzonder belangrijke rol in het organisatieleven van onze Partij en het is daarom dat in dit blad een speciaal artikel, gewijd aan de betekenis van de ledenvergadering, is opgenomen, waarnaar wij de lezer willen verwijzen. Met het kennen van

eigen kracht alleen is men er echter nog niet. Men moet alle verhoudingen en omstandigheden kennen van plaats (rayon) of bedrijf, waar de afdeling werkt.

B.v. hoe is het met de P.v.d.A. in je plaats? Hoe met het N.V.V.? Hoe is de stemming bij hun leden? Hebben leden van onze afdeling contacten met leden van die organisaties en hoe zijn die contacten? Dit alles behoort men te weten en in het bestuur te bespreken. De besturen moeten hun leden opvoeden om op al deze zaken te letten en ze door te geven.

Hetzelfde geldt voor alle andere massa-organisaties, zoals jeugdorganisaties, vrouwenorganisaties, culturele organisaties, woningbouwverenigingen, enz.

In al deze organisaties zitten mensen, die zich georganiseerd hebben met een bepaald doel, waarvoor zij het de moeite waard achten om zich te organiseren. Wij, als Partij, zijn vanzelf sprekend verder dan welke andere organisatie ook, dat geeft ons juist de mogelijkheid leiding te geven aan die organisaties. B.v. op dit ogenblik in de strijd voor de Vrede.

Wij weten als Partij, dat de huidige regering een oorlogspolitiek voert, waardoor er geen geld beschikbaar is voor andere dingen, zoals woningbouw, onderwijs, of ander cultureel terrein. Dus wanneer de belangen van bovengenoemde massa-organisaties op bepaalde momenten botsen met de politiek van de regering, dan

ligt er een prachtige kans voor onze partijgenoten om de achtergrond van deze botsing, tussen de vereniging en de regering, duidelijk te maken. Dan kan men de mensen op het oorlogsgevaar wijzen en daarbij de noodzakelijkheid om voor de vrede te strijden.

Dit alles kan en moet onder leiding van het afdelingsbestuur georganiseerd worden, dan verbreidt men onze zienswijze en invloed en schept de mogelijkheid de massa buiten de Partij in actie te brengen.

Men moet ook weten of er kwesties zijn, die de bevolking van de plaats of buurt bezig houden, en onderzoeken of dit geen aanleiding voor de partij-afdeling moet zijn, een manifest uit te geven of een vergadering te organiseren, of beide.

De Partij moet op alle mogelijke manieren naar buiten optreden, d.w.z. leiding geven aan de strijd van de werkende bevolking.

Als voorbeeld kan gelden, wat voor de oorlog gebeurde bij huisuitzetting en dergelijke.

Via de werklozen-strijd-comité's werd tegen deze uitzettingen opgetreden, hetgeen tot gevolg had, dat de politiek van de toenmalige regering-Colijn op zeer duidelijke wijze uit de doeken werd gedaan, dat de arbeiders in de praktijk zagen, dat de communisten daadwerkelijk op de bres stonden voor hun belangen en dat zij de leiding van de communisten gingen aanvaarden.

Deze strijd heeft er toe bijgedragen, dat er opheldering onder de arbeidersklasse werd

gebracht en dat de autoriteit van de Partij groeide.

Een ander middel is de mondelinge discussie te organiseren in de buurten. Niet alleen bij bepaalde acties zoals hierboven genoemd, maar op speciale plaatsen waar arbeiders bijeen komen.

Ieder kent in zijn stad, dorp of buurt wel van die plaatsen, zoals parken, pleinen, bruggen, of zoals vroeger, de stempel-lokale, waar de arbeiders over de dingen van alle dag praten. Hier moeten de partijgenoten naar toe gaan om te discussiëren en om de politiek van de partij bekend te maken. Daar draagt men niet alleen de politiek van de partij uit, maar maakt men nieuwe contacten, daar zijn mogelijkheden voor het winnen van nieuwe leden en abonné's.

Maar daar hoort men ook welke vraagstukken en kwesties de arbeiders bezighouden, welke verkeerde of verwarde opvattingen er zijn en op grond daarvan kan men de partij informeren om over bepaalde onderwerpen voorlichting en opheldering te brengen.

Daar kunnen onze partijgenoten ook als persoon autoriteit verkrijgen, door een rustig en beheerst optreden, door een grotere politieke ontwikkeling te gebruiken om de mensen de toestanden te verduidelijken en hen iets te leren. Nooit door anderen belachelijk te maken, of het moeten bewuste vijanden zijn.

Ook deze persoonlijke auto-

riteit is een versterking van de partij.

Een zeer voornaam punt is voor de afdelingen het onderhouden van de nauwste contacten met de bedrijfsafdelingen.

De bedrijfsafdeling.

Veel wat hiervoor genoemd is, geldt in het algemeen ook voor de bedrijfsafdelingen. De partij-afdeling is op het bedrijf „de hoogste vorm van klasseorganisatie”, dat betekent dus, dat zij de voornaamste en belangrijkste organisatie van de arbeiders op het bedrijf is, en als zodanig leiding aan het werk van de andere organisaties moet geven.

Dit mag er niet toe leiden, dat zij het werk van de andere organisaties overneemt, b.v. van de vakbeweging. Zij moet aan de strijd van de arbeider op het bedrijf leiding geven en doet dit via de bedrijfskrant, die enerzijds voorlichting brengt, anderzijds richtlijnen aangeeft, hoe en op welke manier de arbeiders hun strijd moeten voeren.

De leden van de bedrijfsafdeling overleggen wat volgens hun inzicht de beste lijn is voor andere organisaties, b.v. de vakorganisaties of de bedrijfskern, bij acties. De leden van de partijafdeling, die lid zijn van die andere organisaties, hebben tot taak de leden van die andere organisaties te overtuigen van de juistheid van hun inzichten. Hierbij kan de bedrijfskrant een belangrijke rol spelen, door het op duidelijke wijze motiveren van de door de bedrijfsafdeling

voorgestane lijn en het eveneens duidelijk uiteenzetten van de tekortkomingen, of onjuistheid van andere naar voren gebrachte standpunten.

De bedrijfsafdelingen moeten de ervaringen van de strijd bespreken, de lessen er uit trekken en aan de arbeiders meedelen. Liefst de discussie er over onder de arbeiders organiseren, door middel van de bedrijfskrant en mondeling via de partijgenoten. De partijgenoten moeten alles wat onder de mensen op het bedrijf leeft, weer in de bedrijfsafdeling brengen.

Nodig is ook, dat er tussen de bedrijfsafdeling en de plaatselijke of buurtafdeling een nauw contact is, zodat via deze afdelingen de bedrijfskranten en manifesten aan de poort verspreid kunnen worden.

Bedrijfsafdelingen, die uit veiligheidsoverwegingen niet openlijk op hun bedrijf kunnen werken, geven aan de buurtafdeling de adressen van de mensen, die voor huisbezoek voor De Waarheid of lidmaatschap in aanmerking komen. Deze werkmethode heeft reeds verschillende successen opgeleverd.

Logisch is, dat voor de bedrijfsafdelingsleiding precies hetzelfde geldt als gezegd is voor de buurtafdelingen; het zich eigen maken van de politiek van de Partij, het uitvoeren daarvan, het werk ten aanzien van andere organisaties, enz.

De bedrijfsafdeling en de leiding in het bijzonder, moeten het bedrijf door en door

kennen, zodat zij precies weten welke consequenties de politiek van de regering voor de arbeiders van hun bedrijf inhoudt.

Daarbij zal er door alle leidingen grote aandacht aan het ledental van de Partij en de stand van abonné's op De Waarheid moeten worden besteed. Dit zal niet formeel moeten gebeuren, maar op een levende concrete wijze. B.v. in Twente zijn nu reeds enige maanden grote en kleinere acties op de textiel fabrieken aan de gang. Dit betekent bij een juist optreden van de Partij en de krant mogelijkheden tot leden- en abonnéwinst.

Als de districtsleiding en afdelingsleiding in Twente hun cijfers gaan controleren, moeten zij dit doen tegen de achtergrond van deze acties en blijkt dan, dat zij geen of weinig winst geboekt hebben, dan moeten zij snel de werkmethode nagaan, of die juist zijn of niet, of de Partij achterblijft bij het leiding geven aan de strijd, of de krant wel snel genoeg en juist optreedt, enz.

Alle leidingen moeten er altijd op uit zijn, de invloed van de Partij organisatorisch vast te leggen, enerzijds door abonnéwinst, anderzijds door ledenwinst; daarvan moeten zij alle leden doordringen.

Naar kleinere afdelingen.

De bovenvermelde manier van werken vereist natuurlijk een grote souplesse van het partij-apparaat, een souplesse die nu nog niet aanwezig is.

Om dit te bereiken en de

activiteit te vergroten, heeft de Partijconferentie besloten, dat de basisorganisaties, de afdelingen dus, sterk verkleind moeten worden. Het verkleinen van de afdeling zal niet op een formele manier mogen gebeuren. Men kan natuurlijk voor de kaart gaan staan en een plaats of buurt in vier of vijf vakken verdelen en dan de partijgenoten een kaart sturen, dat zij tot afd. no. zoveel behoren. Het resultaat zal zijn, dat men i.p.v. een afdeling van 250 leden niet zeven of acht afdelingen, maar helemaal niets overhoudt.

Men moet deze zaak met de leden bespreken, hen uitleggen waarom het gaat, hun oordeel vragen over de indeling van de wijken, de samenstelling van de afdelingen, kortom over de uitvoering van deze taak. Misschien eerst in één wijk beginnen, om de ervaringen te leren kennen en op grond daarvan dit in andere wijken beter door te voeren.

Het kader.

Bij het verbeteren van de kwaliteit van de Partij zal de rol van het kader van zeer grote betekenis zijn. Velen zullen hun tot nu toe gevolgde werkwijze moeten herzien en het werk of een deel daarvan aan anderen durven toevertrouwen. Dat zal een voortdurende strijd betekenen tegen deze gewoonten en sleur. Maar de strijd zal niet alleen bestaan uit het overwinnen van eigen fouten en gebreken, maar ook van strijd tegen een

eventuele verkeerde gang van zaken in de Partij.

Als blijkt dat er in een afdeling een passiviteit heerst, die voortspruit uit verkeerde of zelfs vijandige politieke invloeden, dan moet de strijd tegen de dragers van die invloeden onverzoenlijk worden gevoerd. Vooral in de politiek geldt, dat zachte heelmeeesters stinkende wonden maken.

Strijd om de politieke lijn van de Partij en voor de doorvoering van die lijn, brengt de Partij vooruit, voedt de leden op en zuivert de Partij van verkeerde elementen. De politieke eenheid van de Partij in opvatting en uitvoering moeten we als ons kostbaarste goed bewaren. Wij moeten alle krachten inspannen om alle leden te overtuigen van de juistheid van onze politiek, maar indien eenmaal de discussie is uitgeput en de besluiten zijn genomen, dan kan geen enkele doorkruising of sabotage van onze politiek geduld worden.

Een ander punt is de verhouding tussen de functionarissen onderling. Deze verhouding moet op een gezonde kameraadschappelijke basis berusten, maar mag niet leiden tot kameraderie, zoals nog wel eens voorkomt als men goed met elkaar kan opschieten. Dan ontbreekt de wederzijdse kritiek en dan kan er van verbetering in het werk geen sprake zijn. Juist omdat wij werkelijke kameraden van elkaar zijn, is het nodig elkaar de kritiek niet te sparen. Het is zeer onkameraadschappelijk, indien je

je makker maar zijn gang laat gaan, d.w.z. zijn kracht laat verspillen. Stalin zegt hierover:

Hij die denkt de eigenliefde van onze kaders te strelen door hun fouten te verdoezelen, die vernietigt en het kader en de eigenliefde van het kader; want door hun fouten te verdoezelen vergemakkelijkt hij de herhaling van nieuwe en misschien nog ernstiger fouten, die, er is reden om dit aan te nemen, zouden leiden tot een volledige ineenstorting van de kaders ten nadele van hun „eigenliefde” en van hun „rust”.

Wij mogen onszelf noch anderen sparen uit gevoelsargumenten, daarmee doen wij de Partij schade, dat betekent ook een begin van bederf. De Partij heeft recht op al onze kracht en wij hebben de plicht alle geestelijke en lichamelijke kracht, waarover wij beschikken, in dienst te stellen van de Partij en de arbeidersklasse.

Velen zal hetgeen in dit ar-

tikel staat, wel erg eenvoudig voorkomen, maar onze zwakte ligt juist in dit zgn. eenvoudige werk. Niet datgene wat de Partij zegt te willen doen, maar wat ze doet, bepaalt haar kwaliteit als Partij. Door meer te doen en het ook kwalitatief beter te doen, maken wij onze Partij tot een grote massapartij van doorslaggevende betekenis in de strijd van de Nederlandse arbeidersklasse. De successen van de Sowjet-Unie, van China en van alle socialistische en democratische krachten in de wereld zijn er niet om alleen over te praten en dan het „eenvoudige” werk maar te vergeten, liever gezegd te ontvluchten. Maar deze successen moeten ons juist inspireren om dat gewone dagelijkse werk goed te gaan aanpakken en te organiseren om zodoende de nederlaag van de eigen reactie voor te bereiden.

Men kan het marxisme niet vernietigen

Het marxisme is de wetenschappelijke uitdrukking van de levensbelangen van de arbeidersklasse. Om het marxisme te vernietigen zou men de arbeidersklasse moeten vernietigen. Maar het is onmogelijk om de arbeidersklasse te vernietigen.

Het is nu meer dan 80 jaar geleden, dat het marxisme op het toneel kwam. Sindsdien hebben tientallen en honderdtallen regeringen van de bourgeoisie getracht, het marxisme te vernietigen. En verder? De bourgeois-regeringen zijn gekomen en gegaan, maar het marxisme is gebleven. Meer dan dat: het heeft een volledige overwinning behaald op een zesde gedeelte van de aarde, en wel juist in dat land waar men meende, dat het marxisme definitief verslagen was.

STALIN

(XVIIe Partijcongres in 1934)

De rol en de betekenis van de ledenvergadering

Het onderstaande artikel is verkort overgenomen uit de „Bolsjewiek” (no. 11, 1949) waarin het verscheen onder de titel „De rol en de betekenis van de ledenvergaderingen der bedrijfsgroepen in de C.P. (b) van de U.S.S.R.”. Uit deze tekst blijkt hoeveel zorg de partij van Lenin en Stalin besteedt aan een goede voorbereiding van een ledenvergadering, de samenstelling van de agenda, het onderzoek van de vraagstukken die ter discussie staan, aan het deelnemen van alle leden aan de discussie, aan de controle op de uitvoering van de genomen besluiten, enz., zodat de ledenvergadering niet alleen de „wezenlijke uitdrukking is van de afdeling”, maar ook een „school voor de bolsjewistische ontwikkeling van de partijgenoten”.

DE ledenvergadering van de partij is het hoogste orgaan van de basisorganisatie van de partij. Om het dagelijkse werk te organiseren kiest de vergadering een bestuur of een secretaris en dezen moeten verantwoording afleggen aan de ledenvergadering.

Het deelnemen aan de vrije discussie over praktische vraagstukken van de partij-politiek in de ledenvergadering is het absolute recht van elk lid, krachtens de regels van de democratie binnen de partij.

In de ledenvergadering kunnen de leden iedere verantwoordelijke partijgenoot, zonder uitzondering, kritiseren, voorstellen doen, de organen van de partij kiezen en zelf gekozen worden.

Op de ledenvergaderingen onderzoekt men de belangrijkste vraagstukken van het leven van de partij, van de politiek en de plaatselijke verhoudingen, van het werk in het bedrijf, van het economisch collectief (kolchos) of sociale voorzieningen, de organisatie van de partij, de ideologische en politieke opvoeding van de communisten.

De vergadering ontwikkelt het bewustzijn en de activiteit van de

leden en de kandidaten van de partij en mobiliseert hen voor de uitvoering van de besluiten van de partij.

Het onderzoek en de oplossing van de vraagstukken, die betrekking hebben op het werk in het bedrijf, de sociale voorzieningen of het economisch collectief helpen de communisten om te begrijpen, dat hun werk en hun persoonlijke belangen nauw verbonden zijn met de gehele activiteit van de partij en dragen er toe bij om het gevoel van persoonlijke verantwoording van iedereen voor de uitvoering van het plan te versterken.

Op de ledenvergaderingen worden de communisten doordrongen met het besef van de belangen van de gehele partij en de staat; zij worden ideologisch versterkt, zij ontwikkelen zich politiek en zij wennen aan de discipline en het gevoel voor organisatie. Dit is de reden waarom de ledenvergadering van de partij terecht beschouwd wordt als een politieke ontwikkelingsschool voor alle leden.

De voornaamste vraagstukken kennen en stellen

De inhoud en de vorm van de partijvergadering worden bepaald

door (n
nisatie
volgen
luties
gestel
organi
vloed
het le
drijver
tief (c
dienst
denven
bolsje
comm
af va
cussie

De
leden
nauwk
drijf,
stratie
nauw
munis
lozen,
vraag
dersch
en het
onder
ring.

De
de ver
die de
te doe
werke
vakbe
uitdru
zenlijk
van h
collect
deze v
wanne
worde
langst
wekke
sitieve

Het i comm

Op
stelse
het v
treffe
aanda
de pol
munis
nisati
heffin
litiek
rappo
partij
de pa

door de taken van de basis-organisaties van de partij, zoals deze volgen uit de statuten en de resoluties van de partij, en de taken die gesteld worden door de betrokken organisatie van de partij. De invloed van de ledenvergadering op het leven en het werk van de bedrijven, van het economisch collectief (kolchos), van de openbare diensten, de betekenis van de ledenvergadering als school voor de bolsjewistische opvoeding van de communisten, hangen in grote mate af van de kwesties, die ter discussie worden gesteld.

De secretaris van de groep, de leden van het bestuur, moeten dus nauwkeurig het leven van hun bedrijf, hun collectief of hun administratieve dienst kennen. Zij moeten nauw verbonden zijn met de communisten en de massa van partijlozen, om tussen het grote aantal vraagstukken die kwesties te onderscheiden, die het meest actueel en het meest belangrijk zijn om te onderzoeken op de partijvergadering.

De beste wijze van handelen voor de verantwoordelijke partijgenoten, die de agenda opstellen, is om dit te doen na overleg met de actiefste werkers in het bedrijf en in de vakbeweging. De agenda moet een uitdrukking zijn van de meest wezenlijke, belangrijkste vraagstukken van het leven en het werk van het collectief van de partij. Wanneer deze vraagstukken actueel zijn en wanneer zij nauwkeurig en serieus worden gesteld, zullen zij de belangstelling van de vergadering opwekken en de bijeenkomst zal positieve resultaten opleveren.

Het ideologisch peil van de communisten verheffen

Op de ledenvergaderingen zal men stelselmatig de vraagstukken, die het werk van de propaganda betreffen, behandelen, waarbij grote aandacht zal worden besteed aan de politieke opvoeding van de communisten. De taken van de organisatie van de partij t.o.v. de verheffing van het ideologisch en politiek peil van de communisten, de rapporten van de verantwoordelijke partijgenoten voor de scholen van de partij en van de scholinggroep

voor de studie van de „Geschiedenis van de Communistische Partij (b) van de U.S.S.R.“, de zelfstandige studie van de communisten — het onderzoek van al deze onderwerpen en andere, op de vergaderingen, vereist de verbetering van de opvoeding van de partij en bevordert het gehalte van deze opvoeding.

Om het ideologisch werk en de communistische opvoeding te kunnen leiden moeten de organisaties van de partij met alle middelen de marxistisch-leninistische scholing van het kader uitbreiden en bereiken dat alle leden van de partij zich de beginselen van het marxisme-leninisme eigen maken en hun kennis ontwikkelen. Het is absoluut noodzakelijk, op de ledenvergaderingen herhaaldelijk over de ideologische vraagstukken te discussiëren, de communisten in de geest van het bolsjewisme op te voeden en hun de onoverbrugbare kloof tussen dit en elke willekeurige uitdrukking van burgerlijke ideologie te leren.

Geen beperking

De kwesties die het bedrijf aangaan, en in de eerste plaats de kwesties die de uitvoering van het plan betreffen, de invoering van nieuwe technieken, de verhoging van de arbeidsproductiviteit, de verbetering van het transport, het grondstoffenverbruik, moeten een grote plaats innemen in de vergadering van de bedrijfsgroepen. Wanneer de bedrijfsgroep niet de belangrijkste economische en politieke vraagstukken bespreekt en daarin besluiten neemt, kan zij niet met succes het bedrijfswerk beïnvloeden. Dan kan zij niet de communisten, de arbeiders mobiliseren voor de uitvoering van de taken, die voor het bedrijf noodzakelijk zijn.

Maar de basisorganisaties van de partij mogen zich in geen geval beperken tot vraagstukken, die uitsluitend hun bedrijf, hun collectieve economie (kolchos), hun administratie aangaan. Het feit dat zij een deel zijn van de partijorganisatie van het district of de stad betekent, dat zij zich actief moeten bezighouden, niet alleen met

de plaatselijke belangen, maar ook met de algemene belangen van de partij.

Op de districtsconferenties, op de algemene ledenvergaderingen en bestuursvergaderingen, op de werkersvergaderingen moeten de vraagstukken worden besproken, die het leven en het werk van het gehele district of de stad aangaan, en voor dit gebied moeten besluiten worden genomen. Om te zorgen dat de basisorganisaties van de partij en alle partijgenoten op de hoogte zijn van de taken, die het gehele district heeft, zodat zij actief deelnemen aan de verwezenlijking van de besluiten van de partij, moet alles wat op de conferenties van de partij is bediscussieerd en ook de besluiten van de districtsbestuursvergadering, enz. aan de basisorganisaties worden meegedeeld, zodat zij deze kunnen onderzoeken en bediscussiëren. De dagelijkse leidingen van het district of de stad moeten de secretarissen van de basis-groepen van de partij helpen om de agenda op te stellen en de vergaderingen van hun groepen te organiseren. Maar dit betekent niet, dat de initiatieven van de secretarissen van de basis-groepen van de partij geremd mogen worden of dat de agenda van boven af moet worden vastgesteld, zonder rekening te houden met de eigenaardigheden van het bedrijf, van het economisch collectief of de administratieve dienst.

De vergaderingen met zorg voorbereiden

Elke basisgroep van de partij moet de belangen van de partij en van de Sowjet-Staat beschermen. Uit de statuten van de C.P. (b) van de U.S.S.R. volgt, dat het actief deelnemen aan het economisch en politiek leven van het land een van de taken van de basisorganisaties van de partij is. De basisorganisatie van de partij bepaalt dus wat er ondernomen moet worden om de lijn van de partij in de praktijk te brengen, wat de beste manier is om de communisten en alle werkers te mobiliseren voor de verwezenlijking van de besluiten.

Het peil van de vergadering, het concrete onderzoek van de gestelde

onderwerpen, het actief deelnemen van de kameraden aan de uitwerking van de besluiten, hangen af van de wijze waarop de vergadering is voorbereid (convocatie, bezoek, de kwaliteit van de inleiding, de agenda, enz.)

Het is belangrijk om op de vergadering de ontwikkeling van de bolsjewistische zelfkritiek, de democratie in de partij, en de stelselmatige controle op de uitvoering van de besluiten te verzekeren.

De voorbereiding van de inleiding is een belangrijke factor, want de inhoud van de inleiding bepaalt voor een groot gedeelte de kwaliteit van de discussie, het peil van de kritiek en de activiteit van de kameraden.

De inleider kan zich dus in geen geval beperken tot een opsomming van voorbeelden en gebeurtenissen; hij moet nadenken, deze feiten kritisch beschouwen en daaruit politieke conclusies trekken.

Kritiek en zelfkritiek

De vergadering van de partij is een tribune van de kritiek en zelfkritiek. Iedere verantwoordelijke van de partij is verplicht, kritiek en zelfkritiek te bevorderen en te bereiken dat de kameraden op de vergadering zonder aanzien van persoon alle gebreken en tekortkomingen aanwijzen, zodat het werk, dank zij de kritiek, verbeterd kan worden. In dit opzicht hangt veel van de inleider af, want het is bekend dat een nauwkeurig, serieus en kritisch verslag, dat de vraagstukken principieel stelt — zoals een communist betaamt — en waarin gebreken niet worden verdoezeld, en de verantwoording daarvoor nauwkeurig wordt vastgesteld, steeds een levendige discussie uitlokt. Veel hangt ook af van het vermogen van de verantwoordelijken voor de organisatie van de partij om een opbouwende discussie in stand te houden, om kameraden die voor het eerst spreken aan te moedigen en om de kern van de discussie samen te vatten. De secretarissen van de organisatie van de partij moeten vermijden, dat het steeds dezelfde zijn, die aan de discussie deelnemen; zij moeten trachten te be-

reiken dat het merendeel van de leden en vooral de nieuwe leden opgenomen worden in het actieve werk.

De besluiten concretiseren

Na de discussie over een of ander vraagstuk nemen de ledenvergaderingen en conferenties van de partij resoluties aan, die bindend zijn zowel voor de organisatie van de partij in haar geheel als voor ieder lid afzonderlijk. De basis-groepen, die tot taak hebben om rechtstreeks de richtlijnen van de partij uit te voeren, kunnen zich in geen geval beperken tot het herhalen van deze richtlijnen in hun algemene vorm. Zij hebben tot taak om deze te concretiseren, door rekening te houden met de eigenaardigheden van hun werk, om deze aan te passen, zodat zij op de beste en meest praktische wijze worden uitgevoerd. Daarom moeten de resoluties concreet zijn; men moet er duidelijk in vaststellen wat er gedaan moet worden, binnen welke termijn, en nauwkeurig aangeven welke personen daarvoor verantwoordelijk zijn.

Resoluties, die algemeen zijn en niet concreet, zijn niet alleen een teken van onderschatting van de vergadering van de partij; zij bewijzen ook dat de vergadering niet voldoende is voorbereid. Het is dan ook niet voldoende om een inleider aan te wijzen en de partijgenoten te convoceren. Ook de resoluties, die de kameraden aan het werk moeten zetten en de organisatie van de uitvoering van concrete taken moeten voorbereid worden.

De ontwerp-resolutie kan voor het begin van de vergadering of in de loop daarvan worden opgesteld, dat hangt af van het onderwerp in behandeling. Maar zowel in het eerste als in het tweede geval moeten de resoluties goed voorbereid zijn en absoluut rekening houden met de voorstellen, die in de discussie worden gedaan.

Voor een goede verbinding met de massa's

De praktische activiteit van de organisatie van de partij in haar

geheel geeft de doorslag bij de verwezenlijking van de resolutie in de praktijk. Dit vereist grondig organisatorisch werk van de verantwoordelijken en alle leden van de partij. De ervaring leert, dat hierbij voorop staat de ontwikkeling van het werk onder de massa's en de controle door het bestuur op de uitvoering van de besluiten van de vergadering.

Controle op de uitvoering van besluiten

De rapporten en de berichten van het bestuur van de groep aan de ledenvergadering zijn een van de voornaamste middelen voor de partijgenoten om het werk van het bestuur, wat de uitvoering van de genomen besluiten betreft, te controleren. De organisaties van de partij handelen dan ook veelal als volgt: voordat men de agenda afwerkt brengt de secretaris van de groep verslag uit aan de vergadering over wat gedaan is om de besluiten van de vorige vergadering in de praktijk te brengen.

Op deze manier weten de kameraden steeds hoe hun besluiten zijn uitgevoerd; zij kunnen altijd aan het bestuur vragen waarom dat of dat voorstel niet in de praktijk is gebracht.

Een school voor politieke vorming

De vergadering van de partij speelt de hoofdrol in het leven van de basisorganisatie van de partij. Wanneer een ledenvergadering positief en opbouwend verloopt, heeft zij bijgedragen tot het verheffen van het ideologisch peil van de partijgenoten, tot het mobiliseren voor de uitvoering van de economische en politieke taken. Daarom moeten de groepen van de partij de voorbereiding en de organisatie van hun vergaderingen verbeteren, zodat deze beter hun rol van de meest wezenlijke uitdrukking van de basisorganisatie van de partij kunnen vervullen en daarnaast een school voor de bolsjewistische vorming van de partijgenoten zijn.

DE PARTIJSCHOLING

TOEN na de oorlog de partij zoveel nieuwe leden had opgenomen en daarnaast het grootste deel van het oude kader in de strijd tegen het fascisme was omgekomen, was één van de taken, waarvoor de partij zich gesteld zag, de verhoging van het ideologisch peil van de partijleden en het opleiden van nieuw kader. Eén van de middelen om hiertoe te komen was de partijscholing. Aan de manier, waarop deze werd georganiseerd, kleefden echter zeer ernstige fouten.

Welke waren die fouten?

In de eerste plaats de opvatting, dat de belangrijkste vereisten voor een inleider algemene ontwikkeling en redenaarstalent waren. Aangezien het kader van de partij daar meestal niet aan voldeed, had dit tot gevolg, dat de inleiders niet uit het kader van de partij voortkwamen. Er ontstond daardoor dus een groep van mensen (de theoretici), die zich vrijwel uitsluitend bezig hielden met de scholing en zich met het praktische werk niet bemoeiden. Er ontstond op deze wijze een scholingsapparaat, dat wel in de partij, maar in werkelijkheid naast de partij werkte. Aan de andere kant bemoeide het kader van de partij zich bijna niet met de scholing, deed er zelf niets aan, waardoor de sociaal-democratische opvatting van de onderschatting van de theorie, gretig kon voortwoekeren.

Dit betekent, dat de partijscholing georganiseerd was op een wijze, die in strijd was met één van de grondslagen van het marxisme-leninisme, namelijk onverbreekelijke eenheid van theorie en praktijk.

Dit had natuurlijk tot gevolg, dat de scholing zich uitsluitend bezighield met algemeen politieke onderwerpen zonder verband met de taken, waarvoor de partij zich gesteld zag.

Ongetwijfeld zijn er in de loop

van de laatste jaren belangrijke verbeteringen aangebracht, zoals het landelijk vaststellen van te behandelen onderwerpen, verplaatsing van het zwaartepunt van de inleiding naar de discussie en het betrekken van het kader in de scholing als inleiders. Maar ondanks deze verbeteringen bleef de verkeerde grondslag gehandhaafd, bleef het afzonderlijk scholingsapparaat met zijn groep van inleiders en afzonderlijke discussieavonden bestaan. Dit is de reden, dat het niet mogelijk is geweest een einde te maken aan de scheiding van theorie en praktijk. In het algemeen bleef de scholing zich bezighouden met de bespreking van algemeen politieke onderwerpen los van de praktijk van de dagelijkse strijd en bleef het in een enkel geval mogelijk, dat de werkers de scholing niet bezochten, maar alleen een aantal theoretici.

Wat leren ons nu echter die scholingsgroepen, welke inderdaad het beste aan hun doel, namelijk de verbetering van het werk en het opleiden van nieuw kader, beantwoordden?

Deze goede resultaten konden alleen worden bereikt, wanneer het afdelingsbestuur en de actieve leden volledig en regelmatig aan de scholing deelnamen en wanneer de inleider het meeste aan de discussie overliet en steeds weer trachtte de moeilijkheden, waarvoor de leden zich gesteld zagen bij het verrichten van hun partij-werk, op te lossen in verband met het behandelde onderwerp. (We beperken ons hier tot de bespreking van de basisscholing voor de leden). Maar juist door deze manier van scholing geven kwamen er op zó'n avond ook dingen aan de orde als kritiek op het werk van afdelingsbestuurders en leden, het aanwijzen van leden voor bepaalde partij-taken, enz. Dingen, die op een scholingsavond niet thuis hoorden (ook

niet-leden waren aanwezig), zodat de inleider deze discussie moest afbreken. Daarom werden juist de beste scholingsavonden in feite min of meer tot ledenvergaderingen.

We moeten echter vaststellen, dat dit een zeer verkeerde toestand was, want het politieke partijleven begon zich te ontwikkelen buiten de plaats waar het behoort, namelijk de partijvergaderingen. Deze laatste werden meestal maar een enkele maal gehouden en er werd in het algemeen alleen maar het verrichte werk aan de orde gesteld en besproken. De politieke discussie ontbrak of was zwak.

Uit de ervaringen, die met de scholing zijn opgedaan, moet daarom de conclusie worden getrokken, dat alleen dan een werkelijke verbetering kan worden bereikt en de eenheid tussen theorie en praktijk kan worden hersteld, wanneer radicaal een einde wordt gemaakt aan het bestaande scholingsapparaat. Dat betekent dus, dat zoals de resolutie van de partij-conferentie aangeeft, de afzonderlijke discussieavonden moeten vervallen en dat in het vervolg de basisscholing in de ledenvergadering moeten plaats vinden.

De afgelopen jaren hebben echter ook belangrijke aanwijzingen opgeleverd over de wijze, waarop de scholing moet worden gegeven. Een lange inleiding is uit den boze. Een bepaald onderwerp kan in de discussie veel beter van alle kanten worden beschouwd en in de discussie blijkt ook welke opvattingen er leven in de partij. Bij een lange inleiding, al wordt deze nog zo levendig gehouden (waar ook niet iedereen toe in staat is) verslapt onvermijdelijk de aandacht. Bij een discussie is het veel gemakkelijker zijn aandacht er bij te houden door de botsing van de meningen, de afwisseling van de sprekers en doordat men er zelf in betrokken wordt. Maar er is iets, dat bij deze wijze van scholing toch nog niet voldoende tot zijn recht komt. Dat is de zelfstudie. Wil de basis-scholing zijn taak goed verrichten, dan moet hij er aan meewerken, dat de leden en vooral het kader, zelf de resoluties, besluiten, brochures, kortom onze literatuur gaan lezen en bestuderen.

Alleen dan zullen we een werkelijke verbetering tot stand kunnen brengen.

Op welke manier kan men dit bereiken?

De ervaring, die men in het district den Haag hiermee heeft opgedaan, kan een waardevolle aanwijzing geven. Daar heeft men nu gedurende bijna een jaar het houden van inleidingen geheel afgeschaft. Inplaats daarvan wordt uit het Leerboek of ander materiaal om de beurt door de aanwezigen een klein stukje voorgelezen, waarna over dit stukje wordt gediscussieerd tot alle moeilijkheden zijn opgelost. Het is gebleken, dat dit de volgende voordelen heeft:

1. Men leert langzamerhand de deelnemers lezen. Het valt velen moeilijk om goed te lezen, wat er staat, waardoor ze het ook niet begrijpen. Na enkele avonden ziet men al een verbetering en de meesten komen tot de conclusie, dat onze literatuur toch wel meevalt om te lezen.

2. De discussie wordt nog uitgebreider en diepgaander. Van een inleiding herinneren de meesten zich alleen het laatste gedeelte en daar wordt dan vrijwel uitsluitend over gediscussieerd. Bij het om de beurt voorlezen wordt woord voor woord, zin voor zin bestudeerd. Het is dan ook mogelijk de moeilijke en vreemde woorden te verklaren. De onbekende woorden en uitdrukkingen blijken voor velen een ernstige hindernis te zijn bij het zelf studeren.

3. Tenslotte is er nog een voordeel, dat bij de reorganisatie van de partij tot kleinere afdelingen belangrijk zal blijken te zijn. Het aantal ledenvergaderingen zal dan sterk toenemen en dus ook het aantal kaderleden, dat de scholing zal moeten leiden. Dit betekent, dat velen voor een nieuwe taak komen te staan, die vooral in het begin moeilijkheden zal opleveren. Een groot gedeelte zal onvermijdelijk te kort schieten in het houden van een inleiding, welke duidelijk en goed te volgen is, zodat er een vruchtbare discussie op kan volgen. De lees-methode beperkt de taak van de inleider in hoofdzaak

tot het voorkomen van al te lange uitweidingen in de discussie en het vaststellen, welke opvatting de juiste is.

Met het inleiding-systeem wordt wel een bepaald boek gebruikt, maar dit gebruikt de inleider als grondslag, hoogstens leest hij er hier en daar wat uit voor. De deelnemers lezen het mees-

tal helemaal niet, ze horen het immers van de inleider wel.

De methode van het om de beurt lezen van de behandelen stof lijkt ons daarom de aangewezen manier voor de basisscholing en misschien ook nog voor de cursussen voor het basiskader.

P. BEEK

DE CHINESE PARTIJ IN 1921

P. CLERKX

AN de vooravond van het 3e na-oorlogse congres onzer Partij moge de schildering van het 1e congres der Communistische Partij van China bijdragen tot verdieping der kennis der dynamische krachten, welke een goed geslaagd communistisch congres, d.w.z. een congres dat de juiste besluiten voor de te voeren politiek en de organisatievorm der Partij neemt, in de massa der werkers tot ontwikkeling brengt.

Ten tijde van het 1e Partijcongres, dus omstreeks het jaar 1921, bestonden er met uitzondering der Communistische cirkels der Chinese studenten-emigranten in Japan en Frankrijk, slechts zulke cirkels in Sjanghai, Kanton,

Tsjangsjja, Woehan en Tsinan. Verder woonden in dit onmetelijke land niet meer dan enkele communisten in Nanking, Tsjendoe en Hantsjau.

Onder deze omstandigheden was eenheid van politiek denken en handelen niet mogelijk, zelfs bestond er onder het geringe aantal Chinese communisten verschil in politieke doelstelling. Van de dertien congres-gedelegeerden vormden drie ervan de uiterst rechtse stroming en twee de uiterst linkse. Deze vijf capituleerden al spoedig voor de reactie en werden tot spionnen en verraders der strijdende arbeiders en boeren.

De Chinese communisten streden een onverzoenlijke, verbitterde, nooit verslappen-

de strijd voor de juiste politieke lijn en de juiste organisatievorm der Partij, een strijd, die met alle felheid werd ingezet op het eerste congres.

Mao Tse-toeng bestreed met de meerderheid op dit congres zowel de linkse als de rechtse afwijkingen. Onder zijn leiding werd het onverwoestbare fundament der bevrijdingsbeweging van het Chinese volk gelegd.

De hier volgende beschrijving van het eerste congres der Chinese communistische partij, toont in alle duidelijkheid aan, dat naast het vaststellen van de juiste politieke lijn, het bepalen van de juiste organisatie-vorm der partij beslissend geweest is voor de roemrijke overwinning der Chinese arbeiders en boeren. Onmiddellijk na de oprichting der partij, leidde zij de algemeen bekende zeeliedenstaking van Kanton en Honkong, de spoorwègstaking der Peking-Hankou spoorweg en de algemene mijnwerkersstaking van Keilan.

Op de agenda van ons aanstaande congres staan twee belangrijke punten: de strijd voor de vrede in het middelpunt van de activiteit onze Partij te plaatsen, en het organiseren van het bedrijfs-werk en het herstel der grondbeginselen der partij-organisatie.

Het slagen van ons aanstaand Partij-congres, dat daagt in een tijd vol van oorlogsdreiging tegen de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen, zal van beslissende betekenis zijn voor de

organisatie van de strijd voor de vrede. Dat alle communisten er toe bijdragen door intensief deelnemen aan de discussie in de Partij en daarbuiten, dáár vooral in de bedrijven, dit congres tot het hoogtepunt te maken van het politieke leven van geheel vooruitstrevend en vredelievend Nederland.

Het eerste congres der C.P. van China.

In de tweede helft der maand Juli 1921 kwamen in de particuliere meisjesschool, gelegen in de Pabulastraat binnen de Franse concessie te Sjanghai, onverwachts negen gasten op bezoek. Zij installeerden zich in de bovenverdieping der school. Daar scholieren en leraren met zomervacantie waren, was de kok, die tegelijk als conciërge fungeerde, de enige die zich op de benedenverdieping bevond. Op verzoek van een kennis maakte de kok voor de pas aangekomenen eten klaar en lette op dat niemand de school binnen kwam. Had deze kennis hem niet verteld wie de gasten waren, de kok zou het niet geweten hebben, daar hij hun dialect niet kon verstaan. Geen van hen sprak het dialect van Sjanghai. Enigen dat van Hoenan, anderen van Hoepoh en Peking.

De bezoekers waren vertegenwoordigers van communistische cirkels uit verschillende provincies van China. Zij waren naar Sjanghai gekomen om de Communistische Partij van China officieel te organiseren. Onder deze ne-

gen personen bevond zich Mao Tse-toeng als vertegenwoordiger van de communistische cirkel van Tsjangsjia, provincie Hoenan.

Het eerste congres der Communistische Partij van China werd einde Juli geopend. In totaal waren op dat ogenblik in de meisjesschool dertien gedelegeerden bijeen. Mao Tse-toeng werd tot secretaris gekozen. Het congres duurde vijf dagen en behandelde de volgende agenda:

1. de huidige politieke toestand; 2. de voornaamste taken der Partij; 3. de Partijstatuten en 4. de organisatie der Partij. Bij de behandeling dezer agenda ontstonden hevige geschillen, in het bijzonder over de voornaamste taken der Partij en over het principe der organisatie.

De ultra-rechtse stroming, de „legale marxisten”, verdedigde de stelling, dat het Chinese proletariaat nog te jong was, de idee van het marxisme niet begreep, waarvoor een langdurige propaganda en opvoeding van het proletariaat vereist was. Om deze reden achtten de „legale marxisten” de oprichting van een werkelijk proletarische partij niet noodzakelijk en traden tegen de dictatuur van het proletariaat en voor de burgerlijke democratie op. Zij beweerden, dat men ook in het raam der burgerlijke democratie het proletariaat legaal kon organiseren en opvoeden, dat er geen reden was onmiddellijk met de opbouw van vakverenigingen te beginnen, integendeel dat eerst alle krach-

ten op de ontwikkeling der studentenbeweging en op de culturele opvoeding geconcentreerd dienden te worden. Zij verklaarden dat men in de eerste plaats de intellectuelen werkelijk moest organiseren en met marxistische theorieën uitrusten en nadat het marxisme het brein der intellectuelen veroverd had, kon men met hun hulp de organisatie en de opvoeding der arbeiders ter hand nemen.

Daarom hielden zij het niet voor noodzakelijk een gedisciplineerde, strijdvaardige Partij van het proletariaat te vormen, integendeel zij kwamen op voor een vereniging der vooruitstrevende intellectuelen, een legale organisatie van een brede, vreedzame partij, die zich met de studie van de theorie van Marx bezig zou houden. Daarvan uitgaande, kwamen zij tot de slotsom, dat ieder die het principe van Marx onderschreef en propageerde, partijlid kon zijn. Het lidmaatschap van een bepaalde partijorganisatie en het deelnemen aan praktisch partijwerk, achtten zij niet noodzakelijk.

Een andere stroming was ultra-links; deze was van mening, dat het onmiddellijk doel van de strijd de dictatuur van het proletariaat moet zijn, waarbij alle legale strijdmethoden ongewenst zijn. De intellectuelen werden als de ideologische vertegenwoordigers der bourgeoisie beschouwd, waardoor het noodzakelijk was hen als regel niet in de partij toe te laten.

De meerderheid der con-

gresgedelegeerden trad onder leiding van Mao Tse-toeng scherp tegen deze beide stromingen op. Ten slotte werd een gemeenschappelijk platform bereikt, waarbij de strijd om de dictatuur van het proletariaat als de voornaamste taak der partij werd erkend. Bij het vaststellen van de tactiek van de strijd in de overgangperiode, werd er op gewezen, dat de partij het deelnemen van het proletariaat aan de burgerlijke democratische beweging niet alleen niet weigeren mag, doch integendeel het proletariaat moet oproepen om de leiding dezer beweging op zich te nemen. Men besloot tot het organiseren ener strijdbare, gedisciplineerde partij van het proletariaat. De ontwikkeling der vakbeweging werd als centrale taak der communistische partij gesteld. Over de legale werkmethode werd gezegd, dat de partij deze onder bepaalde voor het proletariaat gunstige voorwaarden diende te benutten. Met betrekking tot de organisatie-principes en de voorwaarden voor het lidmaatschap der partij werd besloten, de ervaringen der Russische bolsjewistische partij over te nemen.

Het aannemen dezer politiek-organisatorische lijn vormde het begin der schepping der communistische partij van China. De definitieve bevestiging der partijstatuten werd naar de vierde congresdag verschoven. Doch toen om 8 uur op die dag na het avondeten de deelnemers aan het congres zich ten huize van Li

Han Tsin te samen waren en de voorzitter juist het congres heropend had, verscheen in een zijkamer een verdacht persoon in lange mantel. Li Han Tsin trad op de onbekende toe om te informeren wie hij was.

Hij zeide de heer Wan, voorzitter van de Associatie der publieke organisaties te zoeken, verontschuldigde zich daarop wegens zijn vergissing en verliet met haastige spoed het huis. Inderdaad bevond zich drie huizen verder een Associatie der publieke organisaties, doch iedereen wist dat deze organisatie geen voorzitter kende, laat staan een bepaalde heer Wan. Het optreden van deze man was verdacht. De gedelegeerden zochten hun papieren bijeen en verdwenen zonder tijd te verliezen.

Alleen Li Han Tsin, de bewoner van het huis, bleef met één gedelegeerde achter. Nauwelijks tien minuten later doorzochten negen spionnen en rechercheurs het huis. Met uitzondering van legale marxistische literatuur werd niets gevonden, zodat niemand gearresteerd kon worden. De gedelegeerden moesten ieder op eigen gelegenheid voor die nacht een onderdak zoeken. Naar de meisjesschool konden zij niet terug, daar verondersteld werd, dat de spionnen van daaruit over het congres geïnformeerd waren geworden.

De duur van het congres was oorspronkelijk op zeven dagen bepaald, doch werd in verband met deze onderbre-

king tot vijf dagen beperkt. De beide gedelegeerden, die in het huis waren achtergebleven om de spionnen om de tuin te leiden, konden niet verder aan het congres deelnemen, daar zij door de politie geschaduwd werden, waardoor het aantal congressisten tot elf was ingekrompen. In Sjanghai was geen geschikte plaats voor de voortzetting van het congres te vinden, zodat besloten werd naar het meer Haihoe bij de stad Tsiasin, 150 km van Sjanghai gelegen, te reizen. Daar aangekomen huurden zij een grote boot, kochten leeftocht in en voeren als vacatiegangers het grote meer op, waar zich vele plezierjachten bevonden.

Daar het de gehele dag motregende, verdwenen allengs de pleziervaartuigen, hetgeen de veiligheid der congresdelegeerden vergrootte. Tot des avonds laat werd gediscussieerd. De partijstatuten werden definitief vastgesteld; met betrekking tot Soen Jat-sen werd het besluit genomen enige zijner praktische, vooruitstrevende stellingen te on-

dersteunen en buiten partijverband met hem samen te werken, doch in het algemeen moest de leer van Soen Jat-sen kritisch beoordeeld worden. Het aannemen van dit principe vormde de grondslag voor de verdere samenwerking der Communistische Partij met de Kwomintang en de ontwikkeling der anti-militaristische en anti-imperialistische beweging. Tot slot vond de verkiezing van het Centraalbureau der Partij plaats. De partij werd Communistische Partij van China genoemd.

Zo eindigde om 11 uur des avonds op het meer Haihoe in een gestadige motregen op deze vijfde en laatste dag het eerste congres der Communistische Partij van China.

28 jaren later was het Chinese volk, na eeuwen lang door het imperialisme en de eigen reactie geknecht en uitgebuit te zijn geworden, bevrijd.

450 miljoen mensen begonnen een nieuw en gelukkig leven.

„ . . . Bekijk eens in de atlas van uw kinderen de enorme uitgestrektheid van de vrije gebieden. Zij strekken zich uit van Berlijn tot Peking: dan zult u de woede begrijpen van de anderen, tegen het kamp van de vrede!”

MAURICE THOREZ

„LOUTER ALS POËZIE”

Het onderstaande, krachtige gedicht vonden wij in „Drenthe”, het orgaan van het deftig Drents Genootschap. Deze heren menen dat men vorm en inhoud van elkaar kan scheiden, zeker wanneer een uiting van klassebewustzijn in „het dialect van Roon” is geschreven. Wij mogen dan ook niet aannemen, dat hun „redactionele toevoeging” ironisch is bedoeld:

„Men beschowwe dit gedichtje louter als Noord-Drentse poëzie en niet als een uiting tegen de rijke Groninger grondbezitters, want als zodanig is het allerminst opgenomen.”

Mien opa

Mien Opa het altied aarbaaider west
Op een grunninger bouwboerderaaï.
Mien Opa zien boer, was stinkende riek
Mor Opa was aarm en kreeg rimmetiek,
Want Opa, die kroop deur de klaai.

Mien Opa het altied aarbaaider west,
Mien Opa was nooit een dag vraai.
Mien Opa die het van de wereld niks zein,
Die zag mor de kloet'n en 't onkruid allein,
Want Opa die kroop deur de klaai.

Mien Opa het altied aarbaaider west,
Veur eerpels, wat brood en wat braai.
Mien Opa en Opoe, die had'n niet breid
En geld veur wat mooiers, dat had'n ze naait,
Mien Opa, die kroop deur de klaai.

De zeun van de boer, die ridt nou wat rond
In een auto, spiksplinternaai,
Die rookt nou sigaoren van daartig cint 't stuk
Van Opa's verdriet en van Opa's geluk . . .
En Opa, die rust in de klaai.

I. VAN DER VELDE

Boeken om te lezen en andere

„HET VUUR BRANDDE VOORT”

„Levensherinneringen van Henriëtte Roland Holst van der Schalk”. (Uitgave v. Ditmar, 1949)

DE grijze dichteres, die juist 80 jaar is geworden heeft een autobiografie geschreven. Het bespreken van het werk van H. Roland Holst, wordt met het voortschrijden der jaren een steeds pijnlijker taak. Zij, die tot de nieuwe generatie behoren, vragen zich af waarop toch haar faam is gegrondvest, die zij in de oude beweging geniet. Want niet alleen, dat haar scheppend werk zich in een neergaande lijn beweegt, ook over de hoogte waarop het eerste werk zich bevindt, ontstaat steeds meer twijfel. De hier te bespreken autobiografie neemt deze twijfel weg en geeft ons de zekerheid, dat het niet theoretisch inzicht was, dat haar tot de arbeidersbeweging dreef, maar hoogstens medelijden en vooral het redden van haar dichterschap.

Men schrikt wel even wanneer men haar theoretische capaciteiten vergelijkt met de verantwoordelijke post in de red. van het maandblad „De Nieuwe Tijd”, dat tot taak had de arbeidersklasse in ons land met het marxisme bekend te maken. Ze verhaalt zelf, dat niet alleen haar marxistische kennis gering was, maar ook haar algemene ontwikkeling en haar levenservaring waren beperkt. Hoewel uit vooraanstaande burgerlijke kringen afkomstig kreeg zij op de kostschool slecht onderwijs en zij groeide op vrijwel geïsoleerd van het maatschappelijk leven. Haar vriendinnen waren

dochteren van directeuren, fabrikan-
ten, bankiers, en uit adellijke kring-
gen. Met verschillende van hen
duurde het contact lange jaren
voort. Tot haar 21e jaar vulden
onbenulligheden haar leven. Daar-
na kwam ze in contact met de be-
weging van '80, die de literaire op-
leving omvatte, veroorzaakt door
de snelle groei van het industriële
kapitalisme in Nederland na 1870.

De zuivere kunstbeoefening, die
de „tachtigers” nastreefden, kwam
weldra in botsing met de groeiende
klassentegenstellingen, die de
industrialisatie teweegbracht. De
droom van voorspoed en welvaart
voor allen werd hierdoor wreed
verstoord. Het liberalisme als in-
spirerende idee verschraalde en een
deel der tachtigers wendde zich tot
het socialisme. Daaruit hoopten zij
nieuwe inspiratie te putten voor
hun dichterlijk werk. Tot hen be-
hoorde ook H. Roland Holst. Niet
inzicht in de noodzakelijkheid van
de strijd voor het socialisme en
solidariteit met de arbeidersbewe-
ging was de diepste drijfveer tot
het lidworden van de S.D.A.P. in
18e7 bij haar, maar afkeer van de
lelijkheid der kapitalistische maat-
schappij en het aangrijpen van de
gemeenschapsgedachte als nieu-
we bron van dichterlijke inspiratie
(blz. 95).

Onder de vertegenwoordigers van
de zgn. „Hollandse marxistische
school”, Gorter, Pannekoek, Wiedijk
(Saks) en v. d. Goes, was zij de
zwakste figuur. Schrijft ze niet van
zichzelf, dat „Het Kapitaal” van
Marx in zijn geheel haar te moeilijk
was?

Geen politicus in de Nederlandse
arbeidersbeweging verwisselde zo

vaak van standpunt en van partij, omdat ze niet leefde vanuit een doordachte wereld- en maatschappijbeschouwing, maar zich door gevoelens liet leiden. We zullen het aantal wisselingen niet opsommen.

Werkelijk contact met de arbeidersklasse, behalve op hoogtijdagen, schijnt ontbroken te hebben. Van de omgang met arbeidersgezinnen vermeldt haar boek niets. Wel blijkt uit enkele opmerkingen, dat de armoede en ruwheid haar zelfs afkeer inboezemen. Ze leefde in een geromantiseerde gevoelswereld los van de praktische strijd en verkeerde in een kunstenaars- en intellectuelenmilieu, dat slechts zijdelings door de arbeidersbeweging werd beroerd. Doorlopend getuigt haar autobiografie van theoretische verwarring en onbegrip. Het resultaat van het doorlezen van dit boek kan slechts een diepe teleurstelling zijn. Over onbenullige details „keuvelt” ze bladzijden vol. Talloze historische enormiteiten geeft ze ten beste en haspelt de eenvoudigste theoretische begrippen allerwonderlijkst door elkaar. Op werkelijk belangrijke gebeurtenissen uit haar leven gaat ze vaak geheel niet in. Vele van haar „theoretische” werken noemt ze, maar ze vergeet het enige, dat door de armoede aan oorspronkelijke marxistische studies in ons land een meer blijvende betekenis heeft gekregen, nl. „Kapitaal en Arbeid” (1902). In dit werk wordt voor het eerst de merkwaardige geschiedenis van het Nederlandse kapitalisme blootgelegd. Latere onderzoekingen o.a. van I. J. Brugmans hebben haar economische conclusies slechts bevestigd, afgezien van feitelijke onnauwkeurigheden. Ook uit dit boek echter spreekt de gedachte, dat het Nederlandse proletariaat zwak en

onbetekenend is, en dat het op de beweging in ons land aangewezen tot niets kan komen. De belangstelling voor de arbeidersbeweging in het buitenland is groter en ze wordt met meer nauwgezetheid gevolgd, dan die in Nederland. Dit is echter een in Nederland zeer bekende vorm om gebrek aan vertrouwen in de strijd van de arbeidersbeweging in het algemeen uit te drukken. Gebrek aan vertrouwen in de krachten, die in de massa schuilen kenmerkt haar werk en tevens dat van de gehele Nieuwe Tijdgroep, die zich dan ook tot de literaire discussie in kleine kring heeft beperkt. H.R.H. gaat zelfs zover (blz. 103) te zeggen, dat in Nederland een socialistische partij niet in hoofdzaak op de industrie-arbeiders kan steunen, wilde ze niet tot een secte worden als de S.D.A.P.!

Heeft zij haar pessimisme met de gehele Nieuwe Tijd-groep gemeen, wat betreft haar verzoeningsgezindheid onderscheidt ze zich van hen, die veelal juist tot dogmatische starheid en onverdraagzaamheid neigden. Over de strijd tussen opportunisten en marxisten tussen 1904—1908 zegt ze van zichzelf: „Als het dan leek of de boel op springen stond, viel mij herhaaldelijk de taak toe om de partijen weer met elkaar te verzoenen”. Niets heeft ze begrepen van de principiële betekenis van deze strijd. Ze streefde naar een beginselloze eenheid. Deze drang bracht haar later in contact met Trotski, die haar beter „lag” dan de „onverdraagzame” Lenin, die met iedereen ruzie maakte.

De Trotski uit deze periode beschrijft Lenin ons als een beginselloze compromispoliticus, die rechts en links om „zijn persoon” denkt te kunnen scharen. Dreef

onverzadiglijke eerzucht en eigenbelang Trotski juist tot de politiek en meer in het bijzonder tot de intrige, H.R.H., die van broederschap droomde, zou zich het liefst uit de politiek terugtrekken toen de strijd tussen marxisten en opportunisten feller werd. De romantiek van de revolutie weerhield haar echter. „Had het enthousiasme voor de russische revolutie en haar helden mij niet opgehouden, ik zou mij waarschijnlijk al veel eerder in arren moede uit het partijleven hebben teruggetrokken”. Hier zien we naast elkaar: een extatisch geloof in het socialisme en volslagen gebrek aan vertrouwen in de enige klasse, die het socialisme tot stand kan brengen! Als de moeilijkheden zich ophopen (1909) raadpleegt ze niet Marx, maar een helderziende!

In haar autobiografie wijdt H.R.H. het langste uit over de periode van de eerste wereldoorlog. Er is zelfs een apart deel aan gewijd. Waarschijnlijk heeft ze gevoeld, dat dit het hoogtepunt is in haar politieke loopbaan. Niet echter omdat haar inzicht toen bijzonder scherp en juist was, maar omdat in het vlakke polderland de duinen bergen lijken. Door de sectarische politiek van de S.D.A.P. in deze oorlogsjaren, waarvan in hoofdzaak v. Ravesteyn de kwade genius was, werd H.R.H. de enige Nederlandse vertegenwoordigster van de Zimmerwalder, die in de jaren van chauvinisme de vaan van het internationalisme hooghielden. Dit betekent echter in het geheel niet, dat zij toen een marxistische politiek voerde. Haar houding was overwegend burgerlijk pacifistisch, zij richtte zich op abstracte wijze tegen de oorlog, maar stuurde niet aan op een breuk met de opportunisten. Zelfs in deze periode ech-

ter kan ze zich nog niet onthouden van een sneer op de Nederlandse arbeidersbeweging en spreekt van de „weinig heroïsche beweging in ons eigen landje”.

Van de russische revolutie begrijpt ze niets. Deze komt „spontaan”. Ze bewondert de revolutie zoals die in haar dichterlijke verbeelding van „gemeenschapsmensen” leeft. Als ze echter met de realiteit kennis maakt, die haar de bovenmenselijke harde strijd voot ogen voert tegen de krachten van de contra-revolutie, tegen de welfelingen in eigen rijen, tegen honger en economische ontwrichting schrikt ze terug voor de consequenties van de strijd. Over de heldenstrijd van het jonge rode leger weet ze slechts te zeggen: „Ik vond het ellendig op te merken, hoe de rode gardisten werden opgestoot tot klassehaat”. Direct daarop gaat ze verder met „Heerlijk slaapt men in de brede russische wagens, waarvan de bedden zo behaaglijk wiegen”! Het grootse gebeuren schijnt haar nauwelijks geraakt te hebben.

Nog enige jaren zwierf ze rond in de arbeidersbeweging, fractie na secte aandoend, tot ze na de verbanning van Trotski de arbeidersbeweging vaarwel zei. In feite echter was dit geen breuk met de arbeidersbeweging, want ze had haar burgerlijke wereldbeschouwing nooit opgegeven. Steeds dieper zakte ze weg in een religieuze mystiek, waar ze de eenheid en liefde zocht te beleven, die de maatschappelijke realiteit, waarin de strijd zich verscherpte, haar had onthouden.

Veelbetekenend is, dat haar boek eindigt in 1940, toen de strijd hoog oplaaide. Ook de jaren na de oorlog zouden een droevig hoofdstuk in haar biografie hebben gevormd. Ze had dan een foto kunnen toe-

voegen, waarop zij samen met Hatta staat, die verantwoordelijk is voor de dood van zoveel voraanstaande vrijheidsstrijders.

G. HARMSEN

LENIN een keuze uit zijn werken,
deel II (Uitgeverij Pegasus —
Prijs f 1.- — 411 pagina's)

ZO is dan het tweede deel van de keuze uit Lenin's werken (in opdracht van het Partijbestuur der CPN) verschenen bij „Pegasus”. Het eerste deel was binnen enige maanden geheel uitverkocht en het is te verwachten, dat de belangstelling voor dit tweede deel even groot, ja zelfs nog groter zal zijn. Want ook de inhoud van dit tweede deel, evenals het eerste tegen zeer lage prijs in omloop gebracht, is voor de Nederlandse arbeidersbeweging van buitengewoon groot belang.

Allereerst is in deze selectie opgenomen Lenin's beroemde werk „Het imperialisme als hoogste stadium van het kapitalisme”. In dit werk heeft Lenin, zoals hij in het voorwoord bij de Franse en Duitse uitgave zegt, zich tot voornaamste doel gekozen „door middel van de samenvattende gegevens van de onaanvechtbare burgerlijke statistiek en door de erkenningen van de burgerlijke geleerden van alle landen aan te tonen, hoe per slot van rekening het beeld was van de kapitalistische wereldhuishouding ... aan de vooravond van de imperialistische wereldoorlog”.

In dit boek geeft Lenin een overzicht van de concentratie van de productiemiddelen en het bankwezen, het ontstaan dus van de monopolies, de kapitaal-export, de verdeling van de wereld tussen de grote mogendheden, het omkopen van de bovenlaag van de arbeidersklasse (direct of indirect) op kosten van de uitbuiting van de koloniale en halfkoloniale volken.

Dit betekent niet uitschakeling van het „vrije spel der maatschappelijke krachten”, het betekent geen soort van super-imperialisme, het betekent niet dat het kapitaal in het tijdperk van het imperialisme zou kunnen geraken tot een zeke-

re planmatige inrichting van zijn economie. Integendeel, de tegenstellingen verdiepen zich tussen de imperialistische groeperingen en landen, zoals Lenin aantoonde. Hij formuleerde dit in de wet der ongelijkmatige ontwikkeling, die tot uitdrukking komt in het ongelijke ontwikkelingstempo van de afzonderlijke imperialistische landen. De wet van de ongelijkmatige ontwikkeling van het kapitalisme is de sleutel tot het begrip van de tegenstellingen in het kapitalisme, zij verklaart b.v. waarom de tegenstellingen tussen Engeland en Amerika zich na de oorlog verdiept hebben en zij wijst de huidige marxistische onderzoekers de weg voor hun analyse van het hedendaagse kapitalisme, zij onthult een der belangrijkste oorzaken van de toenemende zwakte van het imperialisme.

Zowel in het voorwoord bij de Russische uitgave (in 1917), als in het voorwoord bij de Franse en Duitse uitgave (1920) vestigt Lenin er herhaaldelijk en steeds met nadruk, de aandacht op, dat de tsaristische censuur (het boek was geschreven met de opzet het legaal in tsaristisch Rusland te laten verschijnen) hem dwong zich te beperken „tot een uitsluitend theoretische, in het bijzonder economische analyse” en „om de noodzakelijke, weinig talrijke opmerkingen over politiek met de allergrootste omzichtigheid onder woorden te brengen” in de „vervloekte esopische taal, waartoe het tsarisme alle revolutionairen dwong hun toevlucht te nemen, wanneer zij de pen ter hand nemen voor een „legaal” werk”.

„Wij zullen bij de niet economische kant van de zaak niet zolang kunnen stilstaan, als hij dit wel zou verdienen” lezen we op blz. 16 en een voetnoot op dezelfde pagina vermeldt nog eens ten overvloede „omdat Lenin bij het schrijven van dit werk rekening moest houden met de tsaristische censuur”.

Dit als waarschuwing voor hen, die uit dit werk de conclusie zouden trekken, dat men zich in hoofdzaak zou moeten bepalen tot een economische analyse en bestrijding van het imperialisme.

MEN kan de samenstellers van dit boek gelukwensen met hun keuze. Na „Het imperialisme” zijn immers enige geschriften opgenomen over het zelfbeschikkingsrecht van de natie aan de orde gesteld. Dit probleem verkreeg in de eerste wereldoorlog een brandende actualiteit, omdat toen een praktische stellingname in dit opzicht van de marxisten werd verlangd.

Opgenomen is onder meer de polemiek van Lenin tegen Rosa Luxemburg, die beweerde, dat het weinig zin heeft voor het recht van zelfbeschikking van de natie op te komen, omdat de kleine landen onder het imperialisme toch afhankelijk zijn van de grote rovers. Maar Lenin stelde hier tegenover: „Rosa Luxemburg heeft het vraagstuk van de politieke zelfbeschikking van de naties in de burgerlijke maatschappij, van hun zelfstandigheid als staat, verwisseld met het vraagstuk van hun economische zelfstandigheid en onafhankelijkheid”.

Volgens de redenatie van R. Luxemburg had dus, bijvoorbeeld, de C.P.N. in de bezettingsjaren niet de strijd voor de nationale zelfstandigheid moeten voeren. Dit standpunt werd ook door de trozskistische handlangers van het fascisme verkondigd, die geschriften van R. Luxemburg, die hierop betrekking hadden, gedurende de oorlogsjaren uitgaven en misbruikten.

DAARNA volgt een aantal artikelen over de taak van het proletariaat in de huidige revolutie (die van Februari 1917). Dat is al weer een stap verder dan de in tweede aanleg behandelde problemen. De beroemde „April-thesen” zijn opgenomen (blz. 226) en „De dreigende catastrofe en hoe men haar moet bestrijden”, een uitwerking van deze stellingen.

Het boek besluit met het „Referaat over oorlog en vrede”, gehouden op het 7e congres van de Russische Communistische Partij (b) op 7 Maart 1918. Dit referaat handelt over de vrede van Brest-Litovsk, met keizerlijk Duitsland. Het is een voorbeeld van agressieve strijd tegen de vervalsers en saboteurs van de partijpolitiek. Onder

leiding van Trotski en Boecharin had zich een fractie gevormd in de Communistische Partij van de Sowjet-Unie (b) — met een eigen krant, de „Communist” — die beweerde, dat de wereldrevolutie of tenminste de Europese revolutie aanstaande was, dat men dienvolgevolge niet tot een „schadelijke” vrede met het imperialistisch Duitsland behoefde te komen en dat overigens het lot van de Sowjet-Unie afhing van het al dan niet snel komen van de Europese revolutie.

Maar dit schermen met ronkende frasen werd door Lenin bestreden als een gevaarlijke ziekte. Met bijtende spot geselde hij dit gedoe. Lenin zeide, dat de bolsjewiki beschikken over een nieuwe methode van leren, n.l.

„het toetsen van alles aan de feiten.....”.

Tegen die proef was het scherm van volzinnen der trozskisten niet bestand. Lenin zeide, dat de vrede van Brest-Litovsk „geen gril van ons” was. Neen, de vrede van Brest was nodig, omdat „deze objectieve noodzakelijkheid, (die) in een uiterst ontredderd land (nòg zonder leger!) is ontstaan, omdat de Europese revolutie zich veroorlooft heeft, in weerwil van onze wens een weinig laat te komen, terwijl het Duitse imperialisme zich veroorloofd heeft, in weerwil van onze wens, het offensief te openen”. En daar de jonge Sowjet-Staat een adempauze nodig had (al was het maar een dag!) moet men de terugtocht durven aanvaarden.

„Ja, wij zullen de internationale wereldrevolutie aanschouwen, maar voorlopig is dit nog een heel goed, een heel mooi sprookje..... Maar ik vraag: Is het de gewoonte van een ernstig revolutionnair aan sprookjes te geloven?”

Lenin riep het congres op, het Trotski en Boecharin niet toe te staan de Sowjetmacht door een „stompzinnig avontuur te gronde te richten”.

Dit prachtige boek is een machtig wapen in de strijd tegen alle afwijkingen van de weg, die naar het socialisme voert. Het leert ons hoe men, standvastig en openlijk, steeds in de aanval, deze afwijkin-

gen moet bestrijden, zonder compromis.

De afdelingen van de Communistische Partij moeten het als een zeer voornamelijk taak beschouwen de verkoop van dit boek metterdaad tot een succes te maken.

G.G.

HET HONGERJAAR 1566

E. Kuttner (Uitg. Querido, f 7.25)

DE tijdens de oorlog omgekomen Duitse sociaal-democraat Erich Kuttner heeft in dit boek een poging ondernomen om de werkelijke drijfveren van de opstand der Nederlanden en de Godsdienstoorlogen bloot te leggen. Het betreft hier die periode van de Nederlandse geschiedenis, die wellicht het meest uitvoerig door onze historici is beschreven, maar waarover de gemiddelde lezer het minst weet. Het is de periode waarin de Nederlandse natie zich gevormd heeft.

Het boek van Kuttner bevat ongetwijfeld uiterst waardevol materiaal, dat door de hoeveelheid van documenten, die overigens ook bij andere historici bekend waren, de periode van het begin van de 80-jarige oorlog in een nieuw licht plaatst. De materiële oorzaken en de rol van de onderdrukte klassen als drijvende kracht komen in de bijkomende documenten naar voren. Als een enkel voorbeeld halen wij hier de anonieme dreigbrief aan, die in Sept. 1563 op de Lakenhal werd aangeplakt en die aldus begint: „Wij, het lagere volk, richten ons onderdanig tot u, heren der regering van Valenciennes, om u in te lichten over de armoede, die thans onder ons heerst. Weet dan dat de meesten onzer razend worden van de honger, wij en onze kinderen, door gebrek aan verdienste . . .”

Kuttner zegt van zichzelf, dat hij een „historisch materialist” is. Het bijeenbrengen van zoveel mogelijk documenten, over de materiële drijfveren in een bepaalde periode van de geschiedenis (hoe belangrijk op zichzelf dit werk ook moge zijn!) is echter nog geen geschiedschrijving volgens de methode van het historisch materialis-

me. Werner Sombart, een als nazi en mysticus geëindigde Duitse econoom, heeft dit ook gedaan en sommige uitlatingen van Kuttner laten dan ook duidelijk de invloed van diens school zien.

De idealistische opvattingen van Kuttner komen onmiddellijk aan het licht, zodra hij zich aan de analyse van zijn materiaal waagt.

„De mislukking der revolutie van 1566/67 had hetzelfde gevolg als alle andere mislukte revoluties: in politiek en economisch opzicht keerde de toestand van ver vóór het uitgangspunt terug.” (pag. 419, spat. van ons — schr.) Kuttner had kunnen weten, dat zo iets nog nimmer is geschied. De oppervlakkige toeschouwers, de reactionairen en rechtse socialisten, zij die de werkelijke drijfveren van de geschiedenis niet kunnen begrijpen, hebben b.v. na 1905 hetzelfde gezegd. De vreselijke reactie die op de revolutie volgde, evenals op de opstand van 1566, scheen hen gelijk te geven. Lenin echter heeft het jaar 1905 als de generale repetitie voor 1917 gezien. De toestand van voor 1905 is nimmer teruggekeerd, de gebeurtenissen van dat jaar hebben op beslissende wijze bijgedragen tot de overwinning van 1917 en hetzelfde moet ook gezegd worden van het hongerjaar 1566 en de overwinning in 1648.

Er zijn vele misvattingen in het boek van Kuttner. Weliswaar schetst Kuttner op een juiste wijze de verhouding tussen „ontevreden bovenlaag” en ontevreden „massa” in de burgerlijke revolutie. Maar zie hier zijn conclusie:

„Het waren de steeds scherpere vorm aannemende klassentegenstellingen, waaraan de revolutionaire beweging van 1566 even snel bezweek als zij was omhooggeschoten.” (pag. 425)

Zonder aan dit werk van Kuttner afbreuk te willen doen, moeten wij toch zeggen, dat zulk een wonderlijke conclusie door de heden-daagse reactie met bijval zal worden ontvangen. Volgens Kuttner heeft Marx dus er naast geschoten, toen hij zeide, dat de klassenstrijd de (voort)-bewegende oorzaak van alle geschiedenis is. Er blijkt, dat

klassenstrijd „reactionnair” is, want zij was de oorzaak van de mislukte revolutie van 1566 en niet b.v. (zoals wij geloven) de historisch verklaarbare onvoldoende ontwikkeling van de krachten der burgerij of van de proletarische onderlaag, die zich nog niet tot klasse met een eigen ideologie had kunnen formen, een gebeurtenis die overigens pas enkele eeuwen later plaats vond.

Het boek, geschreven door een persoon, die de methode van het historisch materialisme beheerst, had een werk kunnen worden, waaruit wij iets hadden kunnen leren voor onze eigen strijd voor zelfstandigheid, het had een wekroep voor de onderdrukten van onze eeuw kunnen worden.

Maar van Kuttner kon dit niet verwacht worden. Zijn verleden is hij nimmer kwijt geraakt. Hij begon zijn politieke loopbaan als rechterhand van Noske, was hoofdredacteur van de Vorwaerts, toen dit blad opriep tot moord op Rosa Luxemburg, raakte later wat op de achtergrond en begon zich in de emigratie aanvankelijk naar links te ontwikkelen. Spoedig echter raakte hij opnieuw in „verkeerde kringen”, Sam de Wolf en prof. J. Romein blijken grote invloed op hem gehad te hebben. Hij was wat men noemt „gedesillusionneerd”, in de arbeidersklasse had hij nooit geloofd. Blijkens zijn voorwoord stierf hij als mensenhater, blijkens de inleiding van J. Romein als pessimist. Van hem, die het marxisme nooit heeft begrepen, kunnen wij dus niets leren. Met de nodige voorzichtigheid gebruikt, kan het boek echter dienst doen als waardevol studie-materiaal.

De geschiedenis van de klassengevechten der zestiende en zeventiende eeuw moet nog geschreven worden.

F. B.

DE GROENE JAS

Sonja Prins (Uitgave Pegasus, f 2.25)

DIT is een boek, dat op treffende wijze, zonder sentimentaliteit, zonder romantische hoogdravendheid het dagelijkse leven en werken

van de gevangenen der nazi-slavendrijvers in de „arbeidscommando's” weergeeft.

Op uitstekende wijze beschrijft Sonja Prins de bekende nazi-methoden om hun slachtoffers geestelijk te doen ondergaan, en tegelijkertijd hun hopeloos falen.

Het is vooral hierdoor, dat „De groene jas” in alle lezerskringen een grote populariteit verdient te krijgen.

Als de bevrijding nabij is. en de nazi's met mooie woorden en beloften hun slachtoffers proberen over te halen om loopgraven aan te leggen, als laatste bolwerk in hun hopeloze strijd om de opmars van het bevrijdende Rode Leger te stuiten, zien de „politieken” onder de gevangenen hun opofferend, moeizaam en gevaarlijk werk beloond.

Een Pools meisje vertelde in drie korte zinnen aan de vrouwen, wat hij in vijf minuten had gezegd.

Het meisje hield zich ernstig en de vrouwen deden ook hun best om niet te lachen.

„Zo, nu weten jullie het,” zei Friedrichs, en hij vroeg plechtig. „Ik vraag jullie dus, ja of nee?”

„Nein!” riepen honderd stemmen, als uit één mond.

De vrouwen keken elkaar met stralende ogen aan; nooit hadden zij zich zo verbonden gevoeld als op dit ogenblik (blz. 211)

Als het ongelooflijke, het onvoorstelbare toch is gebeurd en de gevangenen zijn bevrijd, laat de schrijfster een officier van het Rode Leger weigeren aan een feestmaal deel te nemen:

„Het spijt mij,” zei hij. „Wij hebben veel werk; dit is nog frontgebied. Maar wij zullen jullie alles geven wat je nodig hebt,” (blz. 241)

en de lezer krijgt daarmee een klein, bijna onopvallend bewijs van de accuratesse en doelbewustheid, waarmee het Rode Leger met de nazi's wilde afrekenen.

„De groene jas” is niet alleen een boeiend verhaal, doch tevens een leerzame herinnering aan opofferende vriendschap, die de belofte van een nieuwe, betere wereld in zich draagt.

A.P.

De 2e aflevering van

Leerboek voor de Arbeidersbeweging

is nu in alle afd. der C.P.N. (De Waarheid) verkrijgbaar.

Voor een juiste beoordeling van de huidige toestand in de maatschappij is dit uiterst belangwekkend en tot de laatste tijd bijgewerkte leerboek onmisbaar

Uit de inhoud:

	pag.
Crisis, fascisme en nieuwe oorlog	44
Socialistische opbouw in de Sowjet-Unie	45
De Tweede Wereldoorlog	46
De moderne roofridders van het monopolie-kapitaal	53
De Nederlandse kapitaalmagnaten	54
De ontwikkeling van de landbouw	58
Indonesië onder het imperialisme . .	63
Verwording en arbeids-aristocratie	70

Verkrijgbaar bij alle partijafdelingen en Waarheids-agentschappen. Prijs f 0.25.

Voor progressieve romans naar

BOEKHANDEL **PEGASUS**

Wij bevelen aan:

Howard Fast	CONFLICT IN CLARKTON . . .	f 4.75
Howard Fast	DE TREK NAAR DE VRIJHEID	f 4.75
Hewlett Johnson, Deken van Canterbury,	DE MENSHEID WORDT VOL-	
	WASSEN, geb.	f 5.75
A. Fadejew	DE JONGE GARDE, geb.	f 6.75
Ilja Ehrenburg	STORM, geb.	f 12.50
Jorge Amado	WOESTE WERELD, geb.	f 5.75
Louis Aragon	VAN DWANG EN VRIJHEID . .	f 3.75
Arthur Clegg	DE GEBOORTE VAN EEN NIEUW	
	CHINA	f 3.75
Ir. S. J. Rutgers	INDONESIË	f 4.75

Pegasus

LEIDSESTRAAT 25 - AMSTERDAM-C

POLITIEK EN CULTUUR

ENHEID VAN ACTIE
COSMOPOLITISME EN
PROLETARISCH INTERNATIONALISME
VROUWEN IN DE STRIJD
VOOR EEN VRIJ INDONESIË

Jaargang No. 3

Maart 1950

Muntes en wapens (Maandoverzicht)	97	Naar aanleiding van de nieuwe uitgave van de <i>Geschiedenis der C.P.S.U. (b): Over het imperialisme en de strijd voor de vrede</i> , Jaap Wolff	131
Vrouwen in de strijd voor een vrij Indonesië, Annie Averink	104	De helft van mijn hart, Nazim Hikmet	136
Naar aanleiding van een redevoering van Baruch	108	Aan Paul Robeson, Nazim Hikmet	136
Wereldregering of wereldonderdrukking, G. Harmsen	113	China's Volksleger, Herbert Roch	137
Enheid van actie, Frits Reuter	121	De culturele vernieuwing van China, A. Fadejew	138
De Waarheid in de strijd voor de vrede, J. v. Seggelen	124	Vannacht niet, André Stil	140
		Boekbespreking	144

Verschenen:

**Leerboek
der
Arbeidersbeweging**

2e aflevering

PER AFLEVERING 25 CENT

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij de Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Tel. 35957; girorekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

ILLUSIES EN WAPENS

DE tijd van illusies is nu wel definitief voorbij: de politieke storm aan het begin van dit jaar heeft velen uit hun dromen opgeschrikt en anderen er aan herinnerd, dat zij zich schrap moeten zetten tegen de rukwinden, die over de wereld komen. Het is slecht te geloven in sprookjes in een tijd van atoom- en waterstofbommen. Het is zelfs levensgevaarlijk... Degenen die nog mijmerden over het handhaven van de vrede zonder strijd, zonder het brengen van offers en zonder het ontwikkelen van de grootste krachtsinspanning, werden met de realiteit geconfronteerd: een roofzuchtig, agressief en door oorlogswaanzin bezeten imperialisme, dat zich niet tegen zal laten houden door het gekeuvel van kosmopolieten of door gebroken geweertjes, doch dat alleen te bedwingen en van een dolzinnig militair avontuur af te houden is door een sterk georganiseerde en strijdbare vredesbeweging. Zij, die de hoop koesterden, dat de imperialisten op het laatste ogenblik nog wel van hun plannen zouden afzien of de nodige consequenties zouden trekken uit de onoverwinnelijkheid van het democratische kamp onder leiding van de grote Sowjet-Unie, kwamen bedrogen uit. Truman zelf heeft deze illusie beantwoord en tegelijkertijd verscheurd met de zending van grote hoeveelheden wapenmateriaal naar de West-Europese landen en met zijn dreigementen, die als enige ruggegraat de waterstofbom hebben.

De slaafse ondertekening door de regeringen van de West-Europese landen van het Amerikaanse wapencontractaat is een ernstige waarschuwing voor alle vredelievende mensen in de gehele wereld. Met de afsluiting van dit oorlogsverdrag is er in de internationale politieke arena een nieuwe fase ingetreden. Het betekent niets meer of minder dan dat er een begin gemaakt wordt met de praktische voorbereidingen van een nieuwe wereldoorlog en dat men in Europa een militair bruggehoofd gaat slaan als uitvalspoort naar het Oosten: het slijpen van het dolkmes,

dat gericht is op het hart van de internationale vredesmacht, de Sowjet-Unie en de haar omringende volksdemocratieën. Zo is het zenden van wapens naar West-Europa niet alleen een agresieve daad in politieke zin, doch in feite reeds een openlijke militaire daad tegen de Sowjet-Unie. Het is het eerste antwoord, dat Stalin en Wysjinski krijgen op hun talloze malen herhaalde vredesvoorstellen. De wapenzendingen dienen om het kruitvat te vullen, zodat de Amerikaanse generaals er later alleen nog maar de lont in behoeven te steken.

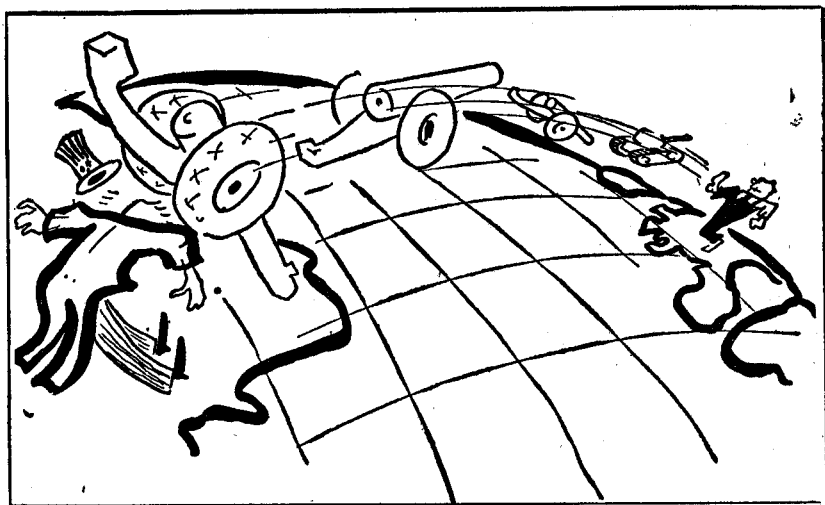
Het is geen wonder, dat deze nieuwe, verhevigde vorm van oorlogsvoorbereiding ook het volledig ondergeschikt maken, economisch en politiek, van de West-Europese landen aan de macht en de willekeur van de Amerikaanse monopolisten met zich mee brengt. In de wapenverdragen worden de verdragssluitende regeringen verplicht alle belangrijke strategische grondstoffen aan Amerika uit te leveren, voorts krijgen zij tot wettelijke plicht nieuwe ontdekkingen en vindingen onmiddellijk ter kennis van Washington te brengen, terwijl het Amerikaanse opperbevel inzicht in alle plannen en organisatie-schema's moet hebben. Kort na de tweede wereldoorlog werd zulk een situatie reeds gecreëerd in Turkije en Griekenland, waar militaire missies de leiding van het leger en van het politieke leven op zich namen.

Vandaag komen er militaire missies naar Nederland, Frankrijk, België, Engeland, Italië, Luxemburg enz. Het Nederlandse leger komt onder leiding van Amerikaanse officieren te staan en aan de Lange Voorhout in Den Haag wordt het Rijkscommissariaat van Vice-Admiraal Forrestell gevestigd.

Hoe openlijk deze oorlogsvoorbereiding en deze aanslag op het laatste restje Nederlandse onafhankelijkheid ook is, tóch trachten minister Stikker en Dean Acheson hun misdadige plannen nog te verbergen achter een slecht opgetrokken façade van schone woorden. Zo snorkt de préambule van het wapenverdrag van de fraseologie. In de verklaring, die kort na de ondertekening van het verdrag namens minister Stikker op het ministerie van buitenlandse zaken werd afgelegd, wordt alleen gesproken over „vrede” en bij het aanhoren ervan zou men bezweren, dat er geen wapen aan te pas komt. . . . In alle hoofdsteden van de landen uit het Atlantische oorlogsblok hebben de staatshoofden, de ministers en de vertegenwoordigers van de grote trusts zich op de borst geslagen en zich gepresenteerd als onbaatzuchtige vredeshelden. Daarbij moesten wij even denken aan het verhaal van Peppi — uit een klassieke Duitse vertelling —, die aan een ieder, die het maar horen wilde, vertelde, dat hij een rozenkever was. Maar in werkelijkheid slechts een ordinaire mestkever bleek te zijn. . . .

Eenheid van actie tegenover de wapentransporten

De verontrustende waarschuwing is over de gehele wereld gehoord. En speciaal in de grote havens aan de kust van West-

Kanonnen met terugwerkende kracht.

Europa, waar de internationale vredesbeweging zijn trouwste en dapperste aanhangers vindt, heeft men er ook de conclusie uit getrokken. De arbeidersklasse begrijpt, dat het mogelijk is een nieuwe imperialistische oorlog te verhinderen, wanneer men met eensgezinde kracht tegen de oorlogsvoorbereiding optreedt, geen enkele maatregel van de oorlogstokers onbeantwoord laat, en wanneer men voorkomt, dat de kanonnen aan land worden gebracht, die hun lopen naar het Oosten moeten richten. Werd ooit duidelijker, welk een belangrijke plaats de bedrijfsarbeiders en de havenarbeiders innemen bij de strijd voor de vrede? Zij beheersen de knooppunten en zijn in staat de oorlogsmachinerie te verlammen. Zij vormen de proletarische kern van de vredesbeweging, die het niet zonder het klassebewustzijn, de kracht en het organisatie-vermogen van de arbeiders kan stellen.

Havenarbeiders in Frankrijk, België, Italië en West-Duitsland hebben reeds verklaard, dat zij geen medewerking zullen geven aan het lossen van de Amerikaanse wapens. En ook in ons land trekken de arbeiders een muur op — onverbreekelijk door het cement van de eenheid — om de wapentransporten tegen te houden.

Tegenover de eensgezindheid van de arbeiders staat echter de actie van de rechtse vakbondsbestuurders, die hun leden oproepen wél wapens te lossen, en de trotskisten, vooral in Rotterdam, waarop de Amerikaanse imperialisten in de eerste plaats hun aandacht richten, omdat het een knooppunt is voor de oorlogsvoorbereiding. De Centrale Bond van Transportarbeiders belegde reeds een kadervergadering, waar zij haar functionarissen de opdracht gaf de vredesactie van de werkers in de haven te saboteren. Een uitspraak, waarmee nog eens duidelijk getoond

wordt aan welke kant de leiding van de reformistische C.B.T. staat en die nog eens de nadruk legt op de volgende passage uit de jongste resolutie van het Communistisch Informatie-bureau:

„De eenheid van de arbeidersklasse kan alleen verkregen worden door een vastberaden strijd tegen de rechtse socialisten, splijters en ontwrichters van de arbeidersbeweging.”

Alleen door de strijd tegen de rechtse vakbondsbestuurders en P.v.d.A.-leiders kan de eensgezindheid van de arbeiders in de vredesbeweging veroverd worden. Dat deze eenheid bereikt kan worden, blijkt o.a. uit het besluit van de Zaandamse bootwerkersbond „Eensgezindheid” om zich solidair te verklaren met de oproep van het Rotterdamse Haven Vredescomité, en uit het feit, dat in de eerste maanden van dit jaar in verschillende bedrijfstakken korte stakingen plaats vonden, waardoor de 5% loonsverhoging afgedwongen werd door de eensgezinde actie van alle arbeiders. Op het gebied van de economische strijd werd in de afgelopen weken enkele belangrijke resultaten bereikt: o.a. in de bouwvakken (Bataafse aannemersmij, de „Overzeese”, „Ruward” etc.) en bij de E.F.A. Produkta te Amsterdam. Bij de korte stakingen kwam iedere keer weer naar voren, dat ook onder de arbeiders, die georganiseerd zijn in N.V.V., K.A.B. en C.N.V., de ontevredenheid over de 5% loonsverhoging en het gehele regeringsbeleid groeiende is. Een bewijs hiervan is ook de heftige oppositie op de verschillende kadervergaderingen van het N.V.V., die in de afgelopen maand in verschillende delen van ons land gehouden werden. Hier bleek, dat het N.V.V. de macht over zijn eigen leden gaat verliezen en dat de arbeiders, die dag in dag uit constateren moeten, hoe zij de dupe worden van de politiek van de regering en hun vakbondsbestuurders, zich tegen de verdrukking in ontwikkelen en beginnen te zien, dat in eenheid van actie de enige mogelijkheid besloten ligt om de toestand te verbeteren.

Zonder overdrijving kan men zeggen, dat de oproep van het Rotterdamse en het Amsterdamse Haven-Vredescomité en het besluit van zeer grote groepen havenarbeiders bij de belangrijkste maatschappijen om geen Amerikaanse wapens te lossen, de belangrijkste politieke gebeurtenis op binnenlands gebied is geweest. Echter — met een zeer verstrekkende internationale betekenis. Na de demonstraties van de Amsterdamse bevolking tegen Montgomery, was dit een nieuwe waarschuwing aan de oorlogsstokers, dat ook het Nederlandse volk niet rustig zal wachten tot een nieuwe wereldramp over haar komt, doch actief in zal grijpen in de gebeurtenissen en haar eigen plannen zal verwezenlijken. Hierin ligt het nieuwe element van de huidige situatie, die door Georgi Malenkow aldus werd geschetst:

„Dit Congres (Parijse Congres — Red. P.C.) heeft duidelijk getoond, dat de internationale beweging van de voorstanders van de vrede geenszins berust op een pacifistische ideeënwereld, die gewoonlijk zijn veroordeling van de oorlog met woorden gepaard doet gaan met een totale dadenloosheid in de praktijk, maar op de vastbeslotenheid ac-

tief te strijden tegen de oorlogspolitici, om hun plannen en valse bedoelingen te doen mislukken.... De volken willen niet langer passief blijven. Zij zijn bereid de zaak van de Vrede actief te verdedigen, want de verschrikkingen en opofferingen in de laatste oorlog staan hun nog te vers in de herinnering."

Voor het eerst in de geschiedenis moet de bezittende klasse rekening houden met het bestaan van een ondeelbare, in alle landen en steden ter aarde wortelende vredesbeweging. Voor de oorlogstokers een gevaar van de eerste orde.

Worgwet

Om dit gevaar te bezweren wil de Nederlandse regering, die de onwil van het Nederlandse volk ziet om aan haar oorlogspolitiek te gehoorzamen en die hoort, hoe de ontevredenheid over de lage lonen, de prijsverhoging en de huurverhoging groeit en organisatorische vormen begint te zoeken, de macht hebben de democratische vrijheden van ons volk te vernietigen. Een poging, die noodzakelijkerwijs verbonden is met de oorlogsvoorbereiding. De regering heeft daartoe bij de Tweede Kamer een wetsontwerp inzake de uitzonderingstoestand ingediend. Als de beide Kamers dit wetsontwerp aanvaarden dan kan de regering — zonder de Staten-Generaal gehoord te hebben — de toestand van „verhoogde waakzaamheid” of de „uitzonderingstoestand” afkondigen. In het eerste geval krijgen de burgemeesters het recht filmvertoningen, meetings, demonstraties etc. te verbieden en bepaalde personen, die een „ernstig gevaar op kunnen leveren voor de openbare orde”, naar elders te verbannen.

In het tweede geval kan men op dezelfde vage en volkomen willekeurige gronden personen interneren, alle besloten bijeenkomsten van meer dan tien personen en demonstraties verbieden, de drukpersvrijheid, het briefgeheim en de onschendbaarheid van de woning opheffen, alsmede de censuur instellen. Rijkscommissaris Forrestell blijkt dezelfde volmachten te willen hebben als destijds zijn voorganger Seyss Inquart.

Immers, het wetsontwerp is tot stand gekomen in het kader van het afgesloten wapenverdrag. Het is een logisch supplement op het Atlantisch Pact en werd deze zomer reeds voorbereid in besprekingen te Brussel tussen de Ministers van Binnenlandse Zaken van België, Nederland en Montgomery. Twee dagen lang sprak men destijds over het vraagstuk van de „openbare orde”. Bij het aannemen van het wetsontwerp heeft de grondwet nog slechts de waarde van een vod papier. Deze fasciseringstendenz is niet beperkt tot België en Nederland. Enkele weken terug gaf de Italiaanse regering een voorproefje van haar toekomstige beleid: bij een demonstratie te Modena werden niet minder dan zes arbeiders door de politie gedood.

Ook de Tito-kliek bewijst haar diensten bij het Amerikaanse optreden tegen de democratische en vredelievende krachten.

De schurk Tito houdt zich nog slechts bezig met het organiseren van vuurpelotons voor anti-fascisten, die door de gecorrumpeerde, verdoemde en verwilderde Joegoslavische rechtbanken zijn veroordeeld. Steeds grotere groepen eerlijke mensen keren zich van de met bloed besmeurde beul Tito af. Zo besloot de Wereld Federatie van Democratische Jeugd de Tito-jeugdorganisatie uit de federatie te verwijderen, terwijl enkele links-socialistische groeperingen in Frankrijk en Italië (o.a. Nenni) besloten hebben zich eveneens van Tito af te keren. De imperialisten hebben weinig geluk met hun marionetten — evenmin als met de Fuchs-provocatie, die zij in Engeland op touw zetten. Zeker zat hierbij de gedachte voor, de communistische kandidaten bij de verkiezingsvoorbereidingen te compromitteren en in een slecht daglicht te plaatsen. Anderzijds is het een verwoede poging om de wetenschapsmensen te intimideren en de indruk weg te nemen, die gemaakt is door de mededeling, dat de Sowjet-Unie evenzeer over een waterstofbom kan beschikken. Dit immers, betekent reeds de mislukking van de waterstofbom-diplomatie, die uitmondt in chantage en vernietiging. Het feit, dat de Sowjet-wetenschap de nieuwe energie-bronnen reeds aanwendt bij de vredelievende opbouw, en de veroordeling van de waterstofbom-politiek door de grote geleerde Einstein doen Truman's lugubere propagandastunt zijn effect verliezen.

Ook op ander gebied gaat het de Amerikaanse buitenlandse politiek slecht. Het is bekend, dat de benoeming van minister Stikker als politiek-leider van de Marshall-organisatie o.a. in verband staat met de poging tot volledige inschakeling van West-Duitsland. Stikker zal het Ruhrgebied zo snel mogelijk in de oorlogsvoorbereiding moeten betrekken. Hier heeft de kracht van het democratische front in Duitsland zich zo ontwikkeld, dat de Amerikanen in de toekomst nog voor grotere moeilijkheden komen te staan en waardoor zelfs West-Duitsland als opmarsbasis onbetrouwbaar wordt. Van internationaal belang waren dan ook de grote betogingen, die in de afgelopen die in de afgelopen maand in het Ruhrgebied werden gehouden en waar ook Jan Haken het woord voerde namens de C.P.N. Niet alleen in Europa, maar vooral ook in het Verre Oosten gaat het de Amerikaanse expansie-politiek niet naar den vleze. De overwinningen van de troepen van Ho Tsji Min op de huurlingen van Bao Dai in Viet-Nam en de versterking van de positie der nationale beweging door de erkenning door de Sowjet-Unie zullen niet nalaten grote invloed uit te oefenen.

In Indonesië blijkt de positie van Hatta een zeer wankele te zijn: in de laatste weken van Januari en in de loop van Februari zijn de onregelmatigheden op Java en Sumatra toegenomen. In verschillende gebieden moest het gehele treinverkeer stilgelegd worden, terwijl elders de verschillende fabrieken en plantages, die voor de Amerikanen zeer belangrijk zijn, bijna

onbereikbaar zijn geworden. Na de verwarring, die wellicht kort na de z.g. soevereiniteitsoverdracht heeft bestaan, hebben de krachten van de nationale beweging zich gehergroepeerd en voeren de Indonesische vrijheidsstrijders strijd tegen de Amerikaans-Nederlands marionettenregering. Een golf van stakingen gaat momenteel over Indonesië en is een nieuwe uiting van de nationale bevrijdingsstrijd en van het gevecht om betere bestaansvoorwaarden. Zo liggen op Zuid-Sumatra de werken van de Standard Vacuum Petroleum Company — een grote Amerikaanse maatschappij — volledig stil. Evenals het gehele expeditie-bedrijf in Belawan. In alle koloniale landen is de laatste maand een verhoging van de activiteit van de nationale bevrijdingsbeweging te bespeuren geweest, die nog aangemoedigd en gevoed werd door de talrijke erkenningen van de Volksrepubliek China. Dat Jessup verklaard heeft, dat de Verenigde Staten hun aandacht hard nodig zullen hebben in het Verre Oosten, bewijst, dat de nationale vrijheidsbeweging in Oost-Azië een belangrijke bijdrage is in het gevecht om de vrede. De vredesbeweging in de koloniale landen en die in het overige deel van de wereld werpen voor de Amerikaanse imperialisten enorme hindernissen op. Wanneer alle krachten worden ingespannen, alles in dienst gesteld wordt van de vrede, dan zullen deze hindernissen onoverwinnelijk blijken.

15 Februari 1950.

Vrouwen in de strijd voor een vrij Indonesië

ANNIE AVERINK

DE Nederlandse imperialisten, geleid en gesteund door het groot-kapitaal van Wallstreet, zijn reeds vier jaar geleden een bloedige koloniale oorlog begonnen, teneinde het Indonesische volk weer hun koloniale regiem op te leggen en hun strijd voor onafhankelijkheid te onderdrukken.

Tranen van pijn en woede komen in onze ogen, wanneer wij denken aan de wreedheden, die met Duitse of Japanse fascistische methoden zijn bedreven op de Indonesische strijders en helden voor nationale onafhankelijkheid en vrijheid.

Teneinde hun brutaal fascistisch terreurregiem te camoufleren, hebben de Nederlands-Amerikaanse imperialisten in Indonesië een schijnstaat opgezet, de zogenaamde Republiek van de Verenigde Staten van Indonesië (V.S.I.), zoals was overeengekomen op de Ronde Tafel Conferentie in Den Haag.

Deze Republiek van de Verenigde Staten van Indonesië (V.S.I.) wordt in werkelijkheid bestuurd door de slavendrijvers van Wallstreet en Den Haag. De rol van handlangers en slavendrijvers is toebedacht aan een handvol verraders van de Indonesische werkende bevolking, bestaande uit Mohammed Hatta, Soekarno, Sjahrir en anderen.

Het doel en voornemen van deze manoeuvre is voor alles te trachten de strijd voor nationale vrijheid te smoren, teneinde weer miljoenen winsten te persen uit de slavenarbeid van de Indonesische vrouwen en kinderen, en ten tweede, wat nog erger is, Indonesië te veranderen in aanvalsbasis voor een derde wereldoorlog tegen de Sowjet-Unie, tegen de nieuwe bevrijde democratische landen en tegen de strijd van de werkende massa's in de gehele wereld voor werkelijke onafhankelijkheid, vrijheid, vrede en sociale vooruitgang.

Maar aan de andere kant zien wij, dat de werkende massa's grotere activiteit tonen, dat massale stakingen onder de arbeiders in de grote koloniale ondernemingen uitbreken en dat de actieve strijders voor nationale onafhankelijkheid en vrijheid, de Indonesische werkende mannen en vrouwen zichzelf overtreffen in heldendom, teneinde deze plannen van het imperialisme en zijn aanvoerders te vernietigen.

De nationale strijd voor onafhankelijkheid en vrijheid is op dit moment uiterst hard. De imperialistische vijanden van de Indonesische massa's zijn niet alleen wreed, maar ook zeer be-

Dit artikel is in hoofdzaak een weergave van de redevoering door Annie Averink als gedelegeerde gehouden op de conferentie van Aziatische vrouwen, welke van 10—16 December 1949 te Peking plaats vond.

driegelijk. Het Nederlandse koloniale regiem heeft alle vooruitstrevende organisaties van de werkende bevolking vogelvrij verklaard, hen barbaars onderdrukkend. Bijgestaan door de huurlingen van het imperialisme doen deze verraders van de Indonesische bevolking, bestaande uit de Soekarno-Hatta klik alles om de Indonesische vrijheid te smoren en de revolutionaire beweging inwendig te breken.

In deze zogenaamde Verenigde Staten van Indonesië (V.S.I.) kregen de handlangers van de Soekarno-Hatta-klik rijkbetaalde en hoge baantjes van hun Nederlands-Amerikaanse meesters. Dezen pogen de naam en de persoonlijke invloed van Hatta en Soekarno te benutten om de schijn te wekken, dat de R.I.S. iets met de vroegere, door het volk opgerichte, Republiek Indonesia te maken zou hebben.

Hatta en Soekarno waren immers President en Vice-President van deze Republiek. Hun overlopen naar de vijand van het Indonesische volk werd zorgvuldig gecamoufleerd door hun arrestatie en aanvankelijke gevangenschap.

Het plan van de imperialisten met de R.I.S. is het geweldadige neerslaan van het nationale verzet en de guerilla. En daartoe pogen zij door middel van hun marionetten Hatta en Soekarno eerst de strijders te verdelen en om de tuin te leiden. Daartoe beloven zij „vestiging van een democratisch parlement”, zij beloven „amnestie” voor de guerilla, zij verklaren zelfs dat vakverenigingen en ook de Communistische Partij vrij zouden mogen bestaan, indien zij zich aan de „grondwet” houden.

Maar dit betekent dat de ondernemingen en het land, die door de revolutie in handen van de arbeiders en boeren waren gekomen, aan de Nederlandse en Amerikaanse koloniale bezitters zouden worden uitgeleverd. Dit betekent dat een reactionair politie-leger onder bevel van voormalige KNIL-officieren wordt opgericht en een blijvende bezetting van strategische bases door Nederlandse troepen en marine wordt in stand gehouden. Dit alles zouden zij zonder daadwerkelijk verzet moeten dulden en er toe medewerken.

DE vooruitstrevende vrouwen van Indonesië mogen bij hun strijd tegen het buitenlandse imperialisme en zijn agenten geen illusies koesteren. De huurlingen van het imperialisme scheppen een atmosfeer van defaitisme door te vertellen, dat de revolutie verloren is en dat zij zich bij de zogenaamde werkelijkheid moeten neerleggen.

Sommige van de imperialistische agenten trachten de illusie aan te moedigen en te versterken, dat het Indonesische volk zijn onafhankelijkheid van het Amerikaanse imperialisme zou kunnen krijgen.

Maar het zijn Amerikaanse wapens en Amerikaanse dollars, die het de Nederlandse imperialisten mogelijk maken de oorlog tegen het Indonesische volk te voeren. Deze verraders zouden

de Indonesische werkende massa's, die gedurende drie eeuwen geleefd hebben onder de hiel van het Nederlandse koloniale regiem, uitleveren aan een nieuwe meester, het machtige imperialisme der Ver. Staten.

Het Indonesische volk kan niet werkelijk vrij zijn, alvorens het iedere soort van imperialisme en zijn eigen Indonesische huurlingen heeft uitgebannen. Wij zeggen tot de Indonesische vrouwen, dat zij niet moeten luisteren naar dit leugenachtig gepraat. De strijd voor de onafhankelijkheid van Indonesië is moeilijk, maar de perspectieven om veel sterker te worden en alle voorwaarden voor de eindoverwinning zijn aanwezig. Zij zullen winnen door de eenheid der Indonesische werkende bevolking tegenover het imperialisme en al zijn agenten en door de samenwerking van het gehele Indonesische volk met de krachten van de vooruitgang in de hele wereld, met aan het hoofd de grote Sowjet-Unie, de nieuwe Chinese democratie en in het bijzonder het gesloten, ongebroken verbond van de Indonesische vrijheidsstrijders met de Nederlandse arbeidersbeweging.

De Indonesische vrouwen moeten waakzaam zijn tegen de leugens van zogenaamde „nationalistische zijde”, die zeggen, dat zij alle vreemdelingen zouden moeten haten, dat de Indonesische massa's geen internationale samenwerking nodig hebben. De Indonesische vrouwen moeten duidelijk maken, dat internationale samenwerking met de vooruitstrevende krachten in de wereld tegen het imperialisme en zijn openlijke of verborgen huurlingen in hun eigen land noodzakelijk is.

DE Nederlandse vrouwen hebben de plicht, de anti-imperialistische strijd van onze Indonesische zusters en de Indonesische werkende massa's in ieder opzicht vurig, actief en met heel hun hart te ondersteunen. Onze zonen en mannen worden door de Nederlandse imperialisten gedwongen naar Indonesië te gaan en te vechten voor de kapitalistische belangen.

Nederlandse vrouwen zijn begonnen actief te strijden tegen deze oorlog. Zij hebben reeds een actief aandeel genomen in de algemene staking van September 1946, georganiseerd door de vooruitstrevende arbeidersbeweging tegen het uitzenden van troepen naar Indonesië.

Sindsdien treden de Nederlandse vooruitstrevende vrouwen op de voorgrond bij ontelbare demonstraties, politieke stakingen, meetings, en andere protest-acties tegen de koloniale oorlog in Indonesië.

De Nederlandse vooruitstrevende vrouwen ondersteunen actief de propaganda voor de vrede in de rijen en gelederen van het Nederlandse leger en de vloot. Zij staan naast hun mannen en zonen in soldaten-uniform, die door de Nederlandse regering voor hun strijd in het leger tegen de koloniale oorlog, zijn veroordeeld tot lange jaren gevangenschap.

De Nederlandse vooruitstrevende vrouwen werken actief bij

de verdediging van de duizenden jonge mannen, die uit het leger deserteren, omdat zij niet wensen te vechten tegen het Indonesische volk. Deze deserteurs worden opgesloten in concentratiekampen. Toen enige tijd terug in een van deze kampen een opstand uitbrak tegen het voornemen van de Nederlandse regering om hen onder dwang naar Indonesië te transporteren, namen de Nederlandse progressieve vrouwen deel aan een protestactie door het land. In zeer brede kringen beginnen de Nederlandse vaders en moeders de terugkeer van hun zonen te eisen.

Deze beweging omvat zelfs katholieke en andere religieuze vrouwen.

De Nederlandse progressieve vrouwen zullen niet toestaan, dat hun mannen en zonen strijden en sterven voor de imperialisten. Wij zullen ons er niet van laten afschrikken om hieraan een eind te maken, wat ook de moeilijkheden zijn. De zonen van het Nederlandse volk zijn niet de vijanden van de zonen van het Indonesische volk. Wij zullen tezamen onze gemeenschappelijke vijanden, de Nederlands-Amerikaanse imperialisten, vernietigen.

Dit is de grote taak, die wij voor ons hebben. Maar wij zouden het niet tot de overwinning kunnen brengen als we niet georganiseerd zijn. Wij zijn vol bewondering en enthousiasme voor de heldhaftige moed, die onze Indonesische zusters en broeders tonen in de strijd tegen het Nederlandse imperialisme. Honderden en duizenden geven hun leven in de anti-imperialistische strijd en geen offer is hen te groot.

Maar onze Indonesische zusters moeten niet vergeten, dat moed alleen niet genoeg is en dat zonder een sterke organisatie met een bewuste centrale leiding, de overwinning onmogelijk is.

Wij hopen, dat onze heldhaftige Indonesische zusters vanuit deze conferentie in staat zullen zijn een goed georganiseerde, centraal geleide massa-organisatie tot stand te brengen.

Laat ons de handen ineen slaan, zodat onze harten op dezelfde wijze zullen kloppen voor onze gemeenschappelijke zaak. Wij zullen gezamenlijk strijden en werken voor de bevrijding van het Indonesische en Nederlandse werkende volk, voor vrede en vooruitgang der mensheid.

Lang leve de gemeenschappelijke strijd van het Indonesische en Nederlandse volk voor vrede, vrijheid en onafhankelijkheid!

Lang leve de solidariteit van alle democratische volkeren in de wereld!

Naar aanleiding van een redevoering

FR. BARUCH

HOEWEL het reeds weer vier maanden geleden is, dat K. Vorrink voor de Vereniging van Marine-officieren te Den Haag een inleiding gehouden heeft over het standpunt van de P.v.d.A. inzake het militaire vraagstuk, lijkt het ons toch nuttig nog eens daarop terug te komen.

In deze redevoering heeft Vorrink zich tal van uitlatingen veroorloofd, die aanleiding geven tot felle commentaren. Met voldoening haalde Vorrink b.v. voor zijn goudbetrest gehoor zijn eigen vroegere mededeling aan, dat hij de dag dat de Sowjet-legers de Neisse overtrokken als de droevigste dag van zijn leven beschouwt. Met verbazing neemt men kennis van Vorrink's vleierij, wanneer hij deze marine-officieren, die het reactionairste deel van het reactionnaire officierscorps vertegenwoordigen, beschouwt als personen, die mede moeten helpen „de nieuwe wereld te scheppen”!

Het zou echter verkeerd zijn, dergelijke beweringen alleen maar als vleierij te beschouwen. Zij kenmerken de man en zijn instelling. Vorrink gelooft, dat hij deze onvervalste vertegenwoordigers van het militarisme nodig heeft. Hij is er van overtuigd, dat zij de voornaamste werktuigen van de politiek moeten zijn die hij voorstaat. Het is daarbij welhaast overbodig op te merken, dat de „nieuwe wereld” die Vorrink op het oog heeft de oude wereld van het imperialisme is.

Wanneer Vorrink zich „socialist” noemt, dan zouden deze heren marine-officieren, strijders voor een „nieuwe wereld”, d.w.z. strijders voor het socialisme geworden moeten zijn. De bewering uitspreken, is haar belachelijkheid aantonen!

Wij herinneren ons echter dat dergelijke zaken niet nieuw zijn. Hoe vaak heeft Hitler niet dit soort lieden strijders voor „een nieuwe wereld” genoemd! En wie is vergeten, dat dezelfde Duitse militairen het voornaamste werktuig van Hitlers plannen waren?

INMIDDELS zijn het niet dit soort grofheden, die ons aanleiding geven op deze redevoering terug te komen.

Wij stellen meer belang in het betoog dat Vorrink voor de marine-officieren heeft gehouden ter verklaring van zijn ontwikkeling van anti-militarist tot voorstander van de bewapeningswedloop.

Hierbij baseren wij ons op de officiële tekst zoals die op 13 Januari j.l. in Paraat is gepubliceerd.

Volkomen juist kenschetst Vorrink in dat betoog de strijd van de socialistische beweging tegen het militarisme als een

logische consequentie van de strijd tegen het kapitalistische stelsel. De arbeidersbeweging voert deze strijd niet omdat het een leger op zichzelf verwerpelijkt acht, maar wegens het klassekarakter van dit leger. Anders gezegd, omdat het in het kapitalistische stelsel een instrument tot onderdrukking van de arbeidersklasse en tot verwezenlijking van de agressieve doeleinden van het kapitalisme is.

Voor Vorrink schijnt dit klassekarakter van het leger echter beperkt te zijn tot de vorige eeuw.

Met een koninklijk gebaar decreeteert bij dat Troelstra's beoemde uitspraak van 1914 bij de debatten over de mobilisatiecredieten: „De nationale gedachte overheerst de nationale geschillen” volkomen juist was. Hij vergeet, dat de arbeiders enkele jaren later, nog in de oorlog, hun minachting voor Troelstra's bewering demonstreerden. Hij vergeet, dat op hetzelfde moment het klassekarakter van het leger duidelijk getoond werd, toen het werd ingezet om de „onlusten” te smoren.

Vorrink deed voor zijn deftig gehoor vanzelfsprekend ook geen moeite het karakter van de eerste wereldoorlog te verklaren, hoewel hij er na aan toe was. Want in de aanhef van deze inleiding, sprekende over het verband tussen de „emancipatie-strijd” der arbeiders en hun strijd tegen het militarisme, gaf Vorrink de volgende uiteenzetting:

„Tegelijkertijd zien wij met de opkomst van het kapitalisme in Europa en in de wereld in datzelfde Europa en in diezelfde wereld de tegenstellingen groeien, de internationale verhoudingen zich verscherpen in de strijd om de afzetmarkten, en in de strijd om de beheersing der koloniale gebieden, een strijd die — in het ene land sneller, in het andere land in een langzamer tempo — onontkoombaar moest voeren tot versterking van de militaire bewapening.”

Bij het lezen van een dergelijke uitlating zou men op het idee kunnen komen, dat Vorrink in zijn jonge jaren ook eens Lenin bestudeerd heeft. Uit zijn betoog blijkt echter, dat hij nimmer verder is gekomen, dan een platvloers constateren van zekere economische feiten, die ook door burgerlijke geleerden geconstateerd werden. Hij hoeft zich er echter voor, de politieke conclusies te trekken, die uit deze feiten voortvloeien.

Maar hij kan ze niet helemaal negeren. O.m. haalt hij een uitspraak van de Belgische sociaal-democraat Emil van der Velde aan, die op het Internationale congres van Stuttgart in 1907 gezegd heeft:

„De socialistische democratie ontkent nimmer het bestaansrecht der afzonderlijke naties en elk land heeft het recht zijn onafhankelijkheid tegenover iedere aanval te verdedigen.”

Dit richtsnoer weigert hij echter toe te passen; Vorrink hield zelfs een vurig pleidooi voor het opgeven van de soevereiniteit van Nederland.

Wat echter nog meer opvalt, is dit: Na geconstateerd te hebben dat de militaire bewapening, het militarisme, een begeleidend verschijnsel van het kapitalisme is, welk kapitalisme gewikkeld is in een zich steeds verscherpende strijd om de

den door een aanvalsoorlog en dus de plicht hebben, mede te helpen aan de militaire verdediging van hun vaderland.

Om diezelfde reden is het besluit der Amsterdamse, Rotterdamse en andere havenarbeiders gerechtvaardigd, om geen imperialistische wapens te lossen. Zijn zij soms verplicht, mede te helpen aan de voorbereiding van een imperialistische oorlog?

Uit de definitie van Vorrink volgt ook, dat een zekere Smeding, bestuurder van het N.V.V. in Rotterdam, ongelijk heeft, wanneer hij in het orgaan van de C.B.T. „De Haven”, van Januari 1950 schrijft, dat het Atlantisch verdrag „een zuiver defensief” verdrag is. Want de aanvallers zitten, als men Vorrink's definitie doortrekt rondom de Atlantische Oceaan. Kortom: Vorrink hanteert weliswaar met grote volharding het wapen der demagogie, maar hij is niet slim genoeg, om zijn eigen bloetheid te verbergen.

Vraagt men echter waarom Vorrink nalaat, zijn definitie van het kapitalisme op de huidige tijd toe te passen, dan is het antwoord: omdat Vorrink moeilijk voor de heren marine-officieren kan bewijzen, dat de Amerikanen zich voorbereiden op een aanvalsoorlog. Immers, het was zijn taak, de marine-officieren er van te overtuigen, dat zij zelf, evenals Vorrink, trouwe dienaren van de „nieuwe wereld” van Amerika moeten zijn.

Mijn leven lang voelde en voel ik mij een proletariër, en wat ik hier zeg, zeg ik als proletariër, als socialist en revolutionair. Ik leg daar de nadruk op, omdat het feit dat ik de revolutie dien mij het recht geeft en mij beveelt om tegen de proletariërs van de kapitalistische landen te zeggen: „Weest solidair met de Communistische Partij, de enige aanvoerder van de arbeidersklasse; volgt het voor-

beeld van de arbeidersklasse van de Sowjet-Unie, bestuurdeert haar werk; vergeet niet, wanneer gij uw kapitalisten bewapent voor de oorlog, dat de kanonnen, het gas, dat gijzelf maakt, tegen u kunnen en zullen worden gebruikt; vergeet niet, dat wanneer de kapitalisten besluiten om de Sowjet-Unie de oorlog te verklaren, dit in dezelfde mate een oorlog tegen u zal zijn.”

Maxim Gorki

Wereldregering of wereldonderdrukking

G. HARMSSEN

HET verraad van de P.v.d.A. aan de arbeidersklasse en de verdediging van de roofzuchtige plannen van het Amerikaanse imperialisme, vinden hun ideologische camouflage na de 2e wereldoorlog in het bijzonder in het kosmopolitisme. De overal opdoemende denkbeelden van wereldburgerdom, wereldregering of bescheidener, Europees federalisme zijn onverbreekelijk verbonden met de imperialistische expansiedrang van Wallstreet, zoals de resolutie van het Informatie-bureau der Communistische en Arbeiderspartijen, van November 1949 nadrukkelijk vaststelt.

Het kosmopolitisme, letterlijk vertaald wereldburgerschap, het verkondigen van de wereldeenheden, van een wereldregering of duidelijker het ontkennen van de betekenis der afzonderlijke nationale culturen, het verwerpen van de zelfstandigheid der afzonderlijke nationale staten, kortom dit nihilisme ten aanzien van het nationale vraagstuk, heeft altijd een wezenlijk onderdeel uitgemaakt van het burgerlijk denken. De propagandisten van de Amerikanen zouden ons echter doen geloven, dat dit kosmopolitisme juist datgene is, wat men in de arbeidersbeweging onder internationalisme verstaat. Door kosmopolitisme uit te geven voor internationalisme en door het ware internationalisme van de socialistische wereld met „rood imperialisme” aan te duiden, slagen de bourgeoisie en haar agenten erin, tijdelijke verwarring teweeg te brengen, in het bijzonder onder de kleinburgerij. Dit kosmopolitisme onder het mom van internationalisme heeft er niet alleen niets mee gemeen, maar is er in diepste wezen vijandig en tegengesteld aan. Deze onverzoenlijkheid van burgerlijk kosmopolitisme en het echte proletarisch internationalisme weerspiegelt in wezen de evenzeer onverzoenlijke klassentegenstelling tussen bourgeoisie en proletariaat.

De onmogelijkheid van wereldeenheden onder kapitalisme volgt direct uit de onmogelijkheid klassentegenstellingen te „verzoenen” of de tegenstellingen in het kapitalistisch kamp zelf blijvend te overbruggen. De groeiende tegenstellingen in hun rijen, die het gevolg zijn van de strijd om de spoeling, die dunner wordt, doorbreekt en doorkruist deze solidariteit.

De bourgeoisie van het éne land beschouwt een ander land niet als een partner, waarmee ze gezamenlijk gelijke belangen nastreeft en op voet van gelijkheid mee verkeert, maar zij kan een ander land krachtens de aard van de kapitalistische wijze van produceren niet anders zien, dan als een uitbuitingsobject.

Het economisch zwakkere en minder ontwikkelde land wordt uitgebuit en onderworpen door het economisch en daarom ook politiek en militair sterkere land. Kapitalistische „samenwerking” betekent onderwerping of overheersing. Slechts één gemeenschappelijk belang heeft de bourgeoisie van alle landen, n.l. handhaving van de klasseheerschappij en vernieti-

ging van het socialisme. Op alle andere punten zijn ze het oneens en dit te meer naarmate de krachten van het socialisme groeien.

De wereldeenheden in de gepropageerde zin is een illusie, *geen onschuldige illusie echter*, maar één die de belangen van Wallstreet dient.

Hiertegenover stelt het proletariaat het proletarisch internationalisme, pas mogelijk geworden door het ontstaan van het proletariaat. Het „proletarieërs aller landen verenigt U”, de slotzin van het Communistisch Manifest, is niet mis te verstaan. Internationale eenheid, niet van de mensheid, maar van de *uitgebuite* mensheid met het concrete doel aan de uitbuiting een einde te maken. Dit werd dan ook door de grondleggers van het marxisme direct tegenover het kosmopolitisme geplaatst. Engels sprak van „de verbroedering van de naties zoals zij nu overal door de extreme politieke partij tegenover het oude oorspronkelijke nationale egoïsme en het huichelachtige privaategoïstische kosmopolitisme der handelsvrijheid voltrokken wordt” (uit „Het feest der naties”). Het internationalisme is de uitdrukking van de in wezen gelijke en op geen enkel punt tegenstrijdige belangen van alle werkers, nl. uitschakeling der uitbuiting en verwezenlijking van het socialisme. Dit bereiken zij niet door elkaar te benadelen, maar door als klasse op te treden tegen de heerschappij van het imperialisme.

Het socialisme zal niet alleen de uitbuiting van de ene mens door de andere opheffen, maar eveneens de uitbuiting van het ene land door het andere. Dit kunnen we reeds in het Communistisch Manifest lezen. Het internationalisme verwezenlijkt zich echter niet door het ontkennen van de zelfstandigheid der afzonderlijke naties, maar door juist van de strijd voor de zelfstandigheid van ieder van hen uit te gaan. Eerst zal een einde moeten worden gemaakt aan de verdeling in imperialistische en koloniale landen. De weg naar de eenheid loopt via de scheiding:

„De weg tot het vormen van een vrijwillige vereniging van de volken loopt over de afscheiding van de koloniën van het imperialistische „ene geheel” en over hun verandering in zelfstandige Staten.”

(Stalin „Nationale en koloniale vraagstuk”, blz. 228).

Terwijl de tegenstellingen in het imperialisme zich verscherpen, in de ontwikkeling van de internationale klassenstrijd, groeit de eenheid en de solidariteit van alle werkers.

De Sowjet-Unie, bolwerk van proletarisch internationalisme.

In de Sowjet-Unie zien we het nationale zelfbeschikkingsrecht, dat de logische consequentie vormt van het proletarisch internationalisme, in praktijk gebracht. Het nationalisme, dat van oudsher de volken tegen elkaar opzet, is hier overwonnen en heeft plaatsgemaakt voor internationale solidariteit.

Het is hier niet gebleven bij een gelijkheid voor de wet, maar het is een gelijkheid in de praktijk geworden. Daartoe was het nodig economische en culturele gelijkheid te scheppen, daar anders in de praktijk de afhankelijkheid van de tientallen economisch achtergebleven naties van de Groot-Russen zou blijven voortbestaan. Door krachtige materiële en geestelijke hulp van de bevoorrechte naties aan hen, die achtergebleven waren is de gelijkberechtiging tot een tastbaar feit geworden en heeft geleid tot een verbroedering der volken die deel uitmaken van het Sowjet-

verbond. Het proletarisch internationalisme komt niet alleen tot uitdrukking in de ontwikkeling binnen de grenzen van de Sowjet-Unie, maar ook in de internationale politiek, die zij voert. Krachtig ondersteunt de Sowjet-Unie de internationale arbeidersbeweging en in het bijzonder die landen waar de arbeidersklasse de macht uitoefent, nl. de Volksdemocratische landen in Oost-Europa, de Volksrepubliek van China en Vietnam. Van meet af aan heeft de Sowjet-Unie gestreden voor de eenheid en zelfstandigheid van Duitsland. Herhaaldelijk is zij in de U.N.O. opgekomen voor de rechtvaardige strijd, die de koloniale volken voeren voor hun onafhankelijkheid. De Sowjet-Unie is het bolwerk van het internationale proletariaat. Van haar gaat de leiding uit bij de strijd voor het socialisme. En daarom houdt omgekeerd het proletarisch internationalisme tevens in, erkenning van de leidende rol van de Sowjet-Unie en onvoorwaardelijke en onverbreekelijke solidariteit met het land, waar het socialisme het eerst heeft gezegevierd.

De historische wortels en het wezen van het kosmopolitisme.

In de 19e eeuw was het kosmopolitisme een product van de vrije concurrentie, van de vrijhandel, kortom van de ontwikkeling der warenhuishouding. Marx zegt in een rede over het vraagstuk van de vrijhandel in 1849:

„De uitbuiting in haar kosmopolitische gedaante met de naam van universele broederschap te betitelen, is een idee, die slechts in het brein van de bourgeoisie kon ontstaan. Alle afbrekende verschijnselen die de vrije concurrentie in een land zelf teweeg brengt, herhalen zich in nog reusachtiger afmetingen op de wereldmarkt.”

Dezelfde gedachte ligt in een andere uitspraak van Marx besloten, die luidt:

„De vrije concurrentie en de wereldhandel schiep het huichelachtige burgerlijk kosmopolitisme en het begrip van de mens.”

De ontwikkeling van de warenhuishouding houdt in, het ontstaan van de kapitalist, die overal thuis is en die leeft naar de stelregel, waar het goed is, is mijn vaderland. De krachtens zijn wezen naar winst jagende kapitalist, de abstracte geldmens, is overal thuis, waar hem de gelegenheid gegeven wordt zijn geld te vermeerderen, door de uitbuiting en uitplundering der werkers. Onverbiddelijk worden de belangen van het volk verraden, wanneer ze in conflict komen met zijn nietsontziende winst-honger. Het kosmopolitisme is de spiegel van de kapitalistische uitbuiting, die alle persoonlijke bindingen en tradities vernietigt, het nationale bestaan der volken ontkent en slechts één ding overlaat, de naakte meedogenloze uitbuiting op wereldschaal. Het kosmopolitisme is de theorie van de mens als waar. Het is de mens in zijn algemeenheid, los van natie, ras, of geslacht waartoe hij behoort, en waar alleen zijn eigenschap als producent van meerwaarde overgebleven is.

Het kosmopolitisme als ideologisch wapen van Wallstreet.

Zo oppervlakkig gezien zou het kunnen lijken alsof er een grote tegenstelling is tussen het uitgesproken nationalisme, dat voor de tweede wereldoorlog hoogtij vierde en het kosmopolitisme, dat nu in velerlei vormen van zich doet spreken. Het gaat hier echter om twee kanten van

dezelfde medaille, die niet van elkaar te scheiden zijn en ook gelijktijdig optreden, al kan op één van beide de nadruk komen te liggen in een bepaald land, in een bepaalde fase van de strijd. Reeds Marx merkte op „welke geborneerd nationale inzichten aan het zgn. universalisme en kosmopolitisme..... ten grondslag liggen.”

Laten we dit aan de hand van het voorbeeld van Duitsland wat nader uitwerken. Hoe ontwikkelde zich de ideologie van het Hitler-fascisme? In deze ontwikkeling zijn duidelijk verschillende étappen te onderscheiden. Na de eerste wereldoorlog stelde het opkomende fascisme de leuze „Het nationale zelfbeschikkingsrecht ook voor het overweldigde Duitse volk” en „Eén volk — één rijk”. Deze leuzen bleven gehandhaafd tot en met de inlijving van het Saargebied, Oostenrijk en het Sudetenland.

In tweede instantie werd de theorie gelanceerd, dat het nodig was enkele volken te helpen, die zich niet zelfstandig konden redden. Het was hiervoor nodig „protectoraten” in te stellen. Ook wel werd de term „Généraal-Gouvernement” gebruikt. Onder deze voorwendsels werden de Tsjechen, Slowaken en Polen overweldigd. Dit was dus de taal van de koloniale onderdrukkers, die uitgaat van minderwaardige en achterlijke volken, die niet bekwaam genoeg zijn en dus geen recht hebben om zichzelf te regeren. Bij het onder de voet lopen van West-Europa werd echter dit koloniale woordgebruik ontoereikend en ontstond een nieuwe „theorie”. De nationale zelfstandigheid werd wel „erkend” officieel, maar als „verouderd” beschouwd. Het was in het eigen belang der volkeren hiervan afstand te doen en zich te scharen in de „Nieuwe Europese orde” („Grossraum Europa”) onder de „onbaatzuchtige” leiding van het fascistische Duitsland. Met behulp van „Wehrmacht” en vijfde kolonne „groeide” de „Europese eenheid”. En hier zien we in de groei van het Duitse imperialisme zelf de overgang van nationalisme naar kosmopolitisme, d.w.z. de medaille wordt omgekeerd, maar het wezen blijft gelijk.

Dit betekent dus niet, dat het één door het ander vervangen wordt, maar alleen een accent-verschuiving. Om de hoventoon te kunnen blijven voeren maakt het hitlerfascisme gebruik van de nationale tegenstellingen in Europa. Het zet de volkeren tegen elkaar op om de totale weerstand tegen de overheersing van het Duitse fascisme te verzwakken door onderling gekrakeel. Denk aan de tegenstelling Vlamingen—Walen, Ieren—Engelsen en Friezen—Hollanders, waarvan grif gebruik gemaakt werd.

Na het einde van de tweede wereldoorlog en het verslaan van de drie fascistische machten, is de situatie grondig veranderd in het imperialistische kamp. In plaats van een elkaar bestrijdend Duits, Italiaans, Japans, Amerikaans, Engels en Frans imperialisme zien we nu, dat vijf hiervan verslagen of verzwakt zijn, terwijl één nl. Amerika, tot de sterkste imperialistische macht is geworden en dan ook daàr verder gaat waar Duitsland is opgehouden. Amerika is evenals Duitsland een jong imperialistisch land. Nu streeft Amerika naar de wereldheerschappij en combineert daarbij de veroveringsplannen van Japan en Duitsland.

Dit streven heeft echter een voorgeschiedenis, die in verschillende opzichten gemeenzame trekken vertoont met de zo juist weergegeven ontwikkeling van het Hitlerfascisme. In eerste instantie maakte de Verenigde Staten zich onafhankelijk van Engeland, waarvan het een

kolonie vormde. Een halve eeuw later verkondigde het de theorie dat „Amerika voor de Amerikanen” was. In de praktijk betekende dit, dat Wallstreet streefde naar het verdrijven van de Europese kapitalisten uit Noord- en Zuid-Amerika. Men noemt dit de Monroeleer (1823). Zo werden de Fransen verdreven bij een poging om Mexico te bezetten in 1867 en later de Spanjaarden uit Cuba in 1898. Deze strijd gaat nog steeds door. Deze politiek van de Amerikaanse imperialisten om eerst heel Amerika zelf vast in de hand te krijgen en zich niet te mengen in Europese aan-gelegenheden, het zgn. isolationisme, is losgelaten. Nu wordt er gesproken van de „Eeuw van Amerika” en het morele recht van Amerika om de gehele wereld te „helpen”, d.w.z. te regeren en uit te plunderen. Hoewel dit geluid in Amerika zelf zeer openlijk gehoord wordt, is dit niet voor buitenlandse consumptie bestemd. Hiervoor is de wereldeenheid en wereld-regering geschikter. In het algemeen is natuurlijk de gedachte van volken-samenwerking in het verloop van de grote bevrijdingsoorlog tegen het fascisme sterk gegroeid. Deze wordt nu valselyk gelijkgesteld met het door het Amerikaanse imperialisme gepropageerde wereldburgerschap. Het in de 19e eeuw betrekkelijk onschuldige kosmopolitisme keert nu terug als het ideologisch wapen van de meest roofzuchtige imperialistische staat. Maar toch zullen alle speculaties van het imperialisme en het misbruik, dat zij van dit alles maken, falen, want zij vergeten, dat deze gemeenschappelijke volkeren-strijd tegelijkertijd een strijd was voor de nationale onafhankelijkheid.

Voor de volken zelf was deze oorlog een waardevolle les, omdat in de praktijk de onverbreekelijke samenhang tussen de internationale solidariteit der volken en de nationale zelfstandigheid bleek. (Voor de juiste samenhang van het internationalisme en de ware vaderlandsliefde verwijzen we de lezer naar het art. van G. Geelhoed „Lenin — de bergade-laar” in het Jan.-nummer van P. en C.)

Het kosmopolitisme is het ideologisch wapen ter ondermijning van het nationale bewustzijn, dat wil zeggen van de weerstand, die de volken bieden aan de Amerikaanse inmenging. Op allerlei wijzen uit zich dit kosmopolitisme en in het bijzonder bij „culturele” manifestaties. Soeslow zegt hierover in zijn laatst gehouden rede:

„Eén van de belangrijkste middelen voor de ideologische beïnvloeding van de landen, die ge-amerikaniseerd worden, is het overstroom van deze landen met Amerikaanse detective-literatuur en Hollywood films . . . Deze soort „kunst” en „literatuur” vergiftigt de lezer en toeschouwer en stompt hen af.”

De hier signaleerde beïnvloeding van het culturele leven dienen we ook in ons land op te sporen en zonder toegeeflijkheid te bestrijden.

Het kosmopolitisme als wapen in de oorlogsvoorbereiding.

Oorlog tegen hen, die het imperialisme en de uitbuiting bedreigen, dus tegen de socialistische wereld, en gewelddadige onderdrukking van de groeiende macht der arbeidersbeweging is het doel, dat Wallstreet nastreeft. Het kan ons niet verbazen dat bij de leidende imperialistische ideologen kosmopolitisme en oorlogspropaganda hand in hand gaan.

Natuurlijk moet in verband met de vredeswil der volken, deze wereldeenheid voorgesteld worden als voorwaarde voor de wereldvrede. Hoe

het echter werkelijk met deze samenhang gesteld is, wordt ons duidelijk, wanneer we enkele boeken en uitspraken der leidende imperialistische ideologen wat nauwkeuriger lezen.

De door ons reeds eerder gesignaleerde trotskist J. Burnham, is van zijn élitetheorie waaruit ook reeds grenzeloze minachting voor de arbeidersklasse sprak, tot een voorvechter van de wereldregering geworden, d.w.z. van een indirecte tot een directe verdediger van het imperialisme. Hij schrijft, dat wat hij verstaat onder een wereldrijk niet noodzakelijk een staat behoeft te zijn, die de gehele wereld omvat, maar wel één wier autoriteit de wereld over heerst en die haar heerschappij zo nodig met geweld oplegt en waarin bepaalde staten een groter deel van de macht zullen bezitten dan de andere.

In het in miljoenen-oplage in Amerika verspreide boek van Emery Reeves, „Anatomy of peace”, lezen we heel openlijk:

„Het is natuurlijk, dat in iedere alomvattende organisatie de vertegenwoordiging naar de feitelijke verantwoordelijkheid en volgens de werkelijk voorhanden macht volgens het industrie-potentieel en de ontwikkelingstrap geregeld worden.”

Ook dit is duidelijk. Wallstreet de grootste vinger in de pap — want anders zouden de onderdrukte volken de meerderheid uitmaken en daar is het spel niet voor opgezet.

Zo heeft de „philosofische methode” Bertrand Russell tot het resultaat gebracht, dat er behoefte bestaat aan een wereldregering, en deze moet hebben, zegt hij: „Het monopolie van de gewapende macht, de macht om verdragen goed te keuren of te herzien en het recht, beslissingen te nemen bij meningsverschillen tussen staten.”

Het karakter van deze wereldregering wordt door hem nader geconcretiseerd.

„Gebruikmakend van al zijn gezag pleitte Lord Russell voor de vorming van een gewapende macht ondergeschikt aan één instantie, die in de eerste plaats de regering van een bondgeootschap zal zijn, waarin de Verenigde Staten overheersen.”

(„Nature” 30 Juli 1949).

Hier zien we dan dat deze zo „verfijnde” en „genuanceerde” denker tot een zeer eenvoudig resultaat is gekomen. Een wereldregering onder leiding van Amerika en een internationale legermacht, om de levenswens van Russell, oorlog tegen de Sowjet-Unie, uit te voeren.

Deze drie vooraanstaande „gediplomeerde” dienaren van het Amerikaanse imperialisme spreken dezelfde gedachten uit. Een wereldregering onder leiding van de V.S. met het doel hen, die zich tegen haar macht verzetten met geweld aan te pakken dus als organisatie ter voorbereiding van de derde wereldoorlog.

Kosmopolitisme en chauvinisme, loten van één stam.

N.a.v. de „socialist” Louis Blanc, bekend door zijn reformistische optreden in de Franse revolutie van 1848, die zei dat, „een Fransman noodzakelijk een kosmopoliet is”, merkt Engels op:

„Ja, in een wereld waar slechts Franse invloed, Franse zeden, gebruiken, ideeën en politieke toestanden zouden zijn . . . zulk een verzekering loopt uit op de eis, dat alle anderen Frans moeten worden.”

Aan het Amerikaanse kosmopolitisme, ligt eveneens het felste chauvinisme ten grondslag. De meest chauvinistische voorstellingen beheersen de Amerikaanse propaganda.

De Amerikanen worden als het meest capabele volk ter wereld voorgesteld. En nu het wat al te doorzichtig is, omdat aan zuiverheid van ras toe te schrijven, in een land waar alle volken en rassen zich met elkaar vermengd hebben, wordt dit afgeleid uit de klimatologische bijzonderheden van Amerika, die gunstiger zijn dan waar ook ter wereld en de karakter-eigenschappen van het „ras” zouden bepalen. Amerika kent de wreedste rassenvervolging en het meest barbaarse anti-semitisme.

P.v.d.A., propaganda-centrale van Wallstreet.

We hebben ons tot dusver bezig gehouden met de overeenkomst van de expansieplannen van het Hitler-fascisme en Wallstreet. Die verwantschap gaat echter nog verder dan we reeds lieten zien. Zoals de N.S.B. haar landsverraderlijke rol in dienst van het Hitler-Duitsland speelde, zo zien we nu dezelfde rol, maar nu in dienst van het Amerikaans imperialisme, overgenomen door de P.v.d.A. Steeds openlijker treedt deze partij op als een agentschap van Wallstreet. Dit blijkt ook uit de elkaar opvolgende „theorieën”. In de periode van heimelijke verdediging van het Anglo-Amerikaanse imperialisme spraken ze van de „derde weg”, de vorming van een „zelfstandige” macht, tussen Amerika en de Sowjet-Unie. De strijd verscherpt zich echter, en de maskers verdwijnen in deze nieuwe fase. De P.v.d.A. is nu een vurig voorstander van wereldeenheden geworden, waarvan de „Europese Raad van Straatsburg” een begin heet te zijn, om daarmee de indirecte verdediging van Wallstreet door een directe te vervangen (op het Europees federalisme komen we nog afzonderlijk terug). Verdediging van de nationale belangen van het werkende volk, bestempelt de P.v.d.A. als nationalisme en tracht zo verwarring te zaaien. Zij vervult de wens van het monopolie-kapitaal in Europa, die de nationale belangen verraadt — terwille van haar winstbelangen door de zo noodzakelijke theorie te leveren, die dit verraad tot wetmatigheid verheft. De houding van de P.v.d.A. demonstreert de juistheid van de laatste resolutie van het Informatie-bureau, waarin staat:

„Meer en meer verstrikt op de weg van verraad aan de belangen van de arbeidersklasse, van democratie en socialisme, met volkomen verloochening van de marxistische leer, treden de rechtse socialisten thans op als verdedigers en propagandisten van de roof-ideologie van het Amerikaanse imperialisme. Hun theorieën over „Democratisch socialisme” en „derde macht”, hun door kosmopolitisme gekenmerkte redenties over de noodzaak om af te zien van de nationale soevereiniteit, zijn niets anders dan een ideologische camouflage van de aanvalslust van het Amerikaans en Engelse imperialisme.”

De P.v.d.A. is hiermede objectief tot de partij van het landverraad geworden. Zij effent de weg van het Amerikaanse imperialisme, bij de poging zijn veroverings- en onderdrukingsplannen uit te voeren, precies zoals voor de oorlog de N.S.B. als vijfde kolonne van het Duitse imperialisme optrad. Toen onder het motto van de superioriteit van de Germaanse volken, nu van de voortreffelijkheden van het Anglo-Amerikaanse „ras”.

Ook de P.v.d.A.-politiek demonstreert de Januskop van het kosmopolitisme, immers, zij predikt dit alleen als het er om gaat het Nederlandse werkers uit te leveren aan Wallstreet, maar tegelijkertijd bespeelt zij de snaren van het nationalisme, *eveneens in het belang van Wallstreet*, bij het voeren van de koloniale oorlog tegen het Indonesische volk. Zij tracht het werkende volk te doen geloven, dat het ook hier om hun belang gaat.

De Communistische Partij voert hiertegenover een politiek, gebaseerd op de belangen van het werkende volk, dus van de overgrote meerderheid van de Nederlandse natie. Zij verdedigt de nationale zelfstandigheid tegen de kolonisatie-plannen van Wallstreet en zij komt tegelijk op voor het recht op zelfbeschikking van het Indonesische volk. Dit is de concrete toepassing van de marxistische theorie van het nationale vraagstuk op de huidige politieke situatie.

DISCUSSIE

Naar aanleiding van het artikel van J. Brandenburg „Een vlag die de lading niet dekt” zijn enkele discussie-artikelen binnengekomen, echter te laat voor dit nummer. In het Aprilnummer zullen wij hierop terugkomen.

Redactie

Eenheid van actie

FRITS REUTER

„De ervaring van na de oorlog toont aan, dat de politiek van verdelen der arbeidersbeweging een der eerste plaatsen inneemt in het arsenaal van middelen en tactische methodes, die de imperialisten gebruiken om een nieuwe oorlog te ontketenen, om de krachten van de democratie en van het socialisme te vernietigen en om het levenspeil der volksmassa's op niets ontziende wijze te verlagen.”

Resolutie Informatiebureau Comm. Partijen, Nov. '49.

MHUN kan niet beweren dat de imperialisten in Nederland en hun voornaamste handlangers, de leiders van de P.v.d.A. en N.V.V., deze bovengenoemde tactische methodes in ons land niet toepassen.

Het voeren van de koloniale oorlog tegen Indonesië, het zich inschakelen in het Atlantisch Pact met zijn enorme oorlogsvoorbereiding, maakt het ook in Nederland voor de imperialisten noodzakelijk, de taktiek van verdeeldheid consequent en hardnekkig door hun handlangers te laten doorvoeren. Immers de uitvoering van de Amerikaanse imperialistische oorlogspolitiek, die zo gloedvol door de PvdA en N.V.V.-leiders verdedigd wordt, heeft tot gevolg dat de constructie-werkplaatsen in Nederland wapenfabrieken worden, de Rijksbegroting een oorlogsbegroting en de levensstandaard een armoestandaard wordt.

Tegenover de tactische methodes van verdeeldheid, stellen de arbeiders de eenheid van actie, d.w.z.: zij smeden in de strijd voor verbetering van hun sociale positie en in de strijd tegen de oorlogsvoorbereidingen, de eenheid van onderop. Over de hoofden van hun reformistische en confessionele leiders heen stellen zij de actie aan de orde en vormen actie-comité's, die aan de strijd leiding geven.

Waarom geen eenheid van de vakbeweging?

De meest vooruitstrevende arbeiders hebben in de afgelopen jaren een aanhoudende strijd gevoerd voor de eenheid van vakbeweging. De Eenheids Vakcentrale was hiervan de uitdrukking. Deze strijd gaat zonder ophouden door, maar de realiteit gebiedt te erkennen, dat de eenheid in de vakbeweging in Nederland niet van vandaag op morgen tot stand gebracht kan worden. De reformistische bureaucraten hebben hun organisaties nog vast in handen en kunnen veelal met opzij zetten van elke vakbondsdemocratie de strijd voor eenheid van organisatie in eigen gelederen, onderdrukken. De geestelijkheid heeft in Nederland nog een dusdanige invloed op de confessionele vakorganisaties, dat het voorlopig althans niet mogelijk zal zijn om met deze de eenheid van vakbeweging tot stand te brengen.

Dit neemt niet weg dat ook zij bij de georganiseerde arbeiders buiten de E.V.C. het inzicht rijpt, dat eenheid van optreden en organisatie noodzakelijk wordt.

Waar de arbeiders het wel over eens zijn

De arbeiders in het N.V.V., K.A.B. en C.N.V. zijn het ondanks alle argumenten van hun „leiders” wel eens over de vraag of de arbeidersklasse nog verder het slachtoffer moet worden van oorlogsvoorbereiding en kapitalistisch wanbeheer. Ze zijn het eens met alle vooruitstrevende arbeiders als het er om gaat of het levenspeil aangetast moet worden en de armoede nog grotere omvang in de gezinnen moet aannemen. Zowel de georganiseerden als de ongeorganiseerde arbeiders zijn het er volkomen over eens, dat er niets, maar dan ook niets meer afgeknabbeld mag worden van hun bestaansmogelijkheid. Welnu, het is de taak van de vooruitstrevende arbeiders om aan die eenheidsgedachte uitdrukking te geven en de mogelijkheid te scheppen om 'de eensgezinde wil tot daad te kunnen maken.

Dat is de taak van de actie-comité's, die de arbeiders verenigen op de grondslag van hun klassebelangen tegenover de ondernemers. Die dus niet, zoals de vredescomité's, tot voornaamste taak hebben om de brede massa's te mobiliseren tegen het dreigende oorlogsgevaar, dat allen zonder uitzondering bedreigt — ook de kleine ondernemers, ook de huiseigenaren en de middenstand. De actie-comité's moeten hun strijd tegen verslechteringen verbinden met de strijd voor de vrede, maar deze strijd kan slechts resultaten hebben wanneer hij gevoerd wordt door brede groepen van de Nederlandse bevolking, dus een werkelijk nationale beweging wordt.

Ook in die bedrijven waar de E.V.C. zich sterke posities heeft weten te veroveren is het noodzakelijk, tóch dat deel van de arbeiders, die nog in de Unie-bonden zijn georganiseerd of in het geheel niet zijn georganiseerd, in de strijd te betrekken door middel van de Comité's van Actie. Immers om de strijd te kunnen voeren is het nodig, dat alle of practisch alle arbeiders aan deze strijd deelnemen. Organisatie-chauvinisme kan de vooruitstrevende vakbeweging alleen maar schade berokkenen, omdat we, indien we er niet in slagen de eenheid van optreden tot stand te brengen, ook geen resultaten kunnen bereiken, die voor de arbeiders een aansporing zijn om zich te organiseren.

Zijn resultaten mogelijk?

De arbeidersvijandige pers, met Het Vrije Volk en Het Parool voorop, proberen steeds opnieuw elke staking met een nederlaag te doen eindigen. Zij worden daarbij trouw geholpen door de bestuurders van de Uniebonden en de vakbondsorganen, welke deze heren voor dit doel misbruiken. Dit kan niet verhinderen, dat in de praktijk daar, waar de arbeiders eensgezind de strijd aanbinden, wel degelijk resultaat te bereiken is. In Twente b.v.

waar de textielabrikanten het besluit hadden genomen om de door de regering toegestane 5% loonsverhoging niet uit te betalen aan die arbeiders, die meer dan de vastgestelde collectieve contract-lonen verdienen, moesten zij na enige acties in een aantal bedrijven capituleren en de 5% uitbetalen aan alle arbeiders. In enige bedrijven wisten de actie-comité's te bereiken dat ook de jeugd deze 5% uitbetaald kreeg.

Dat dit resultaat bereikt kon worden was te danken aan het feit, dat de arbeiders in de Twentse textielbedrijven de eenheid van actie tot stand wisten te brengen, onder leiding van de actie-comité's.

Deze comité's hebben zeer snel een groot vertrouwen onder de arbeiders weten te veroveren, omdat zij de uitdrukking waren van datgene wat in de arbeidersklasse leeft. Door het feit, dat zowel een groot aantal N.V.V.-ers als K.A.B.-ers in deze actie-comité's zitting hadden genomen, werden de parolen van deze comité's door de arbeiders opgevolgd en de eisen door de fabrikanten ingewilligd. De angst, welke de ondernemers voor een dergelijke eenheid van de arbeiders hebben, wordt duidelijk gedemonstreerd door het feit dat één dezer fabrikanten na een onderhoud met het actie-comité, de eisen inwilligde met de woorden: „Ik kan geen herrie in mijn bedrijf hebben.” Duidelijker kon het niet. Deze fabrikant had gezien hoe eensgezind de arbeiders optraden en hij wist dat hij, indien hij de eisen zou afwijzen, met deze eensgezindheid te maken zou krijgen.

Het is hier de plaats niet om alle successen, die behaald zijn op te sommen. Vast staat dat de arbeiders, wanneer zij een einde maken aan de politiek van verdeeldheid, de strijd voor een menswaardig bestaan met succes kunnen voeren.

Vooruitzichten

De crisis doet ook in Nederland zijn intrede, de oorlogs-uitgaven worden tot het waanzinnige opgevoerd, de winsthonger van de ondernemers wordt steeds groter en de gevolgen van dat alles komen tot uitdrukking in de slagzin van minister Van den Brink: „Productieverhoging!” Productieverhoging door middel van harder werken betekent hier in Nederland de werkeloosheid nog meer opvoeren, terwijl de 100.000 werkelozen van thans reeds een aanklacht zijn. De arbeiders kunnen hun medewerking aan een dergelijke poging dan ook niet geven, evenmin als zij bereid mogen zijn om onder allerlei mooie leuzen, rationalisatie, scherper stellen van de tarieven, e.d. een inkomstenvermindering toe te staan. Toch zullen deze pogingen naast het doorgaan van de prijsverhogingen in steeds meerdere gevallen plaatsvinden. Het aantasten van het levenspeil der arbeiders staat op de dagorde van de ondernemers.

Deze politiek zal steeds meer weerstand van de arbeidersklasse opwekken, vandaar de pogingen van de Unie-besturen elke weerstand nu reeds verdacht te maken en te breken.

Ondanks dat groeit het verzet ook in hun rijen. Een bewijs daarvan is, dat een 50-tal modern georganiseerden zich in een manifest tot hun mede-georganiseerden hebben gewend, waarin zij openlijk de politiek van de N.V.V.-leiding critiseren en opwekken om daarmee verder geen genoegen te nemen. Deze oppositie in de rijen van het N.V.V. kon niet uitblijven en zij zal zich in de komende tijd in versneld tempo voortzetten.

Deze vooruitzichten leggen aan de vooruitstrevende arbeiders de taak op, in de komende tijd de eenheid van actie met alle kracht te bevorderen en tot stand te brengen.

De beste arbeiders verenigen in de actie-comité's, deze de strijd laten organiseren en leiden — dan zullen de plannen van de beroepsverdeeldheidsaaiers mislukken en de strijd der arbeiders zal tot succes voeren.

Theorie voor het praktische werk

De Waarheid in de strijd voor de vrede

HET is geen opzienbarende onthulling, dat het peil van het werk en dus ook het succes stijgt, wanneer daaraan een grondige kennis en een juist inzicht ten grondslag ligt. Kennis en inzicht, leidende tot een vaste overtuiging, kunnen een stijl van werken scheppen, die een ruime voorsprong en grote resultaten oplevert.

Het behalen van goede resultaten op het gebied der werkzaamheden voor onze pers wordt nog dikwijls belemmerd door gebrek aan kennis, het juiste begrip en de vaste overtuiging met betrekking tot de onschatbare en welhaast beslissende betekenis, die de pers van de Communistische Partij heeft

voor de strijd van de arbeidersklasse.

Wat leert ons de burgerlijke pers?

De geschiedenis van de burgerlijke pers geeft hen, die haar bestuderen een fascinerend beeld van „strijd om de macht” die verschillende politieke en economische groepen om haar voerden, een strijd, waarbij vele bladen sneuvelden, het moreel en de moraal van de goedwillende persmensen werd geknakt. Millioenen dollars, marken, francs en andere valuta vonden hun weg naar de portefeuilles van dagbladeigenaren en zekere journalisten en verzekerden in de kapitalistische

landen aan de milde gevers een vaste greep op de voornaamste bladen.

Er is een Franse zegswijze „de krant is een heer”. Hij tracht zich echter slechts als zodanig te vermommen en is in werkelijkheid geen „heer”, geen „vrij man”, doch een lijfeigene. Bij het Franse blad de „Figaro” bleek de vermomming niet doeltreffend. Zijn eigenaar de Villemessant, riep onlangs in oprechte vreugde uit: „Dit is het beste nummer, dat we ooit gehad hebben. *Er staat geen regel in, die niet betaald is!*”

Men zal willen aannemen, dat de „Figaro” geen uitzonderingspositie in het kapitalistische perswezen inneemt en dat dit alleen gezegd kan worden van de loslippigheid van zijn trotse eigenaar.

De techniek, waarmee de bezittende klasse zich van de pers meester maakt, meester blijft en zich van haar bedient, heeft verschillende verschijningsvormen. In de Verenigde Staten doet men nauwelijks moeite om deze techniek te camoufleren, terwijl in Nederland aan de vermomming grote zorg wordt besteed. Een ieder kan echter waarnemen hoe de inhoud van de burgerlijke pers in overeenstemming is met de directe en groepsbelangen der grote adverteerders. Het feit, dat de verkoopprijs van elk dagblad ver beneden de kostprijs ligt, geeft aan de advertentie-opbrengst een bijzondere betekenis. Het valt te begrijpen in welke mate de grote adverteerders, d.w.z. de grote ondernemers hierdoor de pers kunnen beïnvloeden.

Ook heeft een ieder onlangs kennis kunnen nemen van de wijze, waarop het Vaticaan de katholieke nieuwsdienst in Nederland subsidieert, hoe de Marshall-organisaties via N.V. V. en K.A.B. brochures doet verspreiden over de arbeidstoestanden in de Verenigde Staten en die in de Sowjet-Unie.

Waar de inmenging van binnen- en buitenlandse kapitaalsgroepen te ontactisch geschiedt, blijkt het Nederlandse regeringsapparaat een uitgebreide collectie doofpotten ter beschikking te hebben.

Door middel van kartels en trusts, de gebruikelijke vorm in het gehele kapitalistische bedrijfsleven weet de bourgeoisie in de hand van enkele magnaten een pers met miljoenenoplage te concentreren. Het Hearst-concern in de Verenigde Staten beheerst bijv. 27 dagbladen met een oplage van 11 miljoen exemplaren.

En, zoals bij een trust als de Unilever het product vanaf de winkelverkoop in handen is van die trust of haar dochtermaatschappijen, zo beschikken de krantentrusts over hun eigen nieuwsfabriek, het nieuwsagentschap.

Sedert de bevrijding schrijdt de concentratie ook in Nederland snel voort. Vooral in de provincie verliezen talrijke bladen het laatste restje van hun onafhankelijkheid. Er zijn in ons gehele land nog slechts 15 plaatselijke en regionale bladen die niet vastgeklonken zijn aan een buiten de provincie zetelend concern.

De huidige „verzetsbladen” herinneren alleen met hun

naam aan de periode '40—'50 en onderscheiden zich door hun inhoud in niets meer van de collaboratie-pers, wier huidig karakter steeds aan haar verraderlijk verleden doet terugdenken.

De verwording in de berichtgeving van allerlei aard, de banaliteit en sensatiezucht, de omkoopbaarheid en 't verraad aan de belangen van het Nederlandse volk, het is alles een weerspiegeling van de eigenaar dier pers, de bezittende klasse, voor wie geld nooit stinkt, die worstelt om de haar ontglipende macht en voorrechten te behouden, die blind van angst en woede tot alles in staat is tegenover de arbeidersklasse en haar bondgenoten, geleid door de Communistische Partij.

Welke betekenis heeft de pers?

Het is duidelijk, dat de bourgeoisie de pers gebruikt om haar ideologie te verbreiden en dagelijks haar belangen te verdedigen.

De functie van de vijandelijke pers bestaat uit een groot-scheepse actie tot demoralisatie van het Nederlandse volk, tot het breken van de weerstand der Nederlandse arbeidersklasse, tot het vermoeid en kritiekloos doen aanvaarden van het Amerikaanse oorlogsprogramma. Hiertoe wordt dagelijks een oplage van 2½ miljoen Nederlandse kranten het land ingezonden, kranten die tot aan de rand gevuld zijn met een domme of geraffineerde, maar steeds door angst en haat geïnspireerde berichtgeving. In dit artikel wordt de nadruk ge-

legd op haar functie bij de voorbereiding van een derde wereldoorlog.

Zij helpt ijverig mede om aan de atoomoorlog een alibi te verschaffen, die het mogelijk zal maken het woord „agressie” door verdediging te vervangen. De trouwste en meest slaafse dienaar van de Atlantische oorlogskliek is in alle landen de pers der sociaal-democratie, die in ons land nog over twee invloedrijke dagbladen beschikt, „Het Vrije Volk” en de boulevardkrant „Het Parool”.

Een deel van de lezers van deze oorlogskranten is zich ongetwijfeld niet van hun verderfelijke invloed bewust. Sommigen laten zich uitsluitend door smeujge verhalen en technisch knappe reportage, die geen enkele geestelijke inspanning vereisen, en „klein nieuws” verleiden tot het aanhouden van hun abonnement, denkende hun persoonlijk oordeel te kunnen behouden. Dit komt er op neer als zou het innemen van een dagelijkse dosis vergif de weerstand vergroten en immuun maken. Tenslotte verwoest het echter alle weerstand. Anderen zijn van mening, dat deze of gene krant „neutraal” is en dus onschadelijk. Hierbij zij de vraag gesteld sedert wanneer er een derde macht bestaat tussen oorlog en vrede.

De communistische pers

De opvatting dat de vijandelijke pers ook maar enigszins „onafhankelijk”, „vrij” of „onverveerd” zou zijn, is dus volkomen onjuist. Deze pers heeft een klasse-karakter. Het is de pers door en voor de bezittende klasse.

De communistische pers is evenmin onafhankelijk, zoals Paul de Groot op 21 Januari in *De Waarheid* betoogde. Zij is alleen onafhankelijk van de kapitalisten en regeringen. Zij kan echter niet bestaan zonder de Nederlandse werkers. Niet zonder het abonnementsgeld van haar lezers, niet zonder hun medewerking aan geld, aan kritiek, aan nieuws. Niet zonder de medewerking ook van haar meest bewuste lezers, de leden der Communistische Partij, die ieder voor zich verantwoordelijk zijn voor oplage en inhoud van onze krant. Ook onze krant heeft een klassekarakter. Zij strijdt alleen en uitsluitend voor de belangen van de Nederlandse werkers.

Onze krant heeft tot taak de vijandelijke pers te bestrijden, haar inhoud daartoe te verbeteren en haar verspreiding te vergroten. Zij moet de krant voor de werkers van Nederland zijn, die zal helpen de vrede te winnen en de overwinning van het socialisme voor te bereiden. Zij moet het leven en de strijd van de arbeidersklasse beschrijven en verklaren en de politieke lijn van de Partij op de dagelijkse gebeurtenissen toepassen.

Geen enkele propaganda-actie kan met gelijk succes de plaats van de pers innemen.

Onze Franse partijgenoot Kriegel—Valrimont illustreerde dit door er op te wijzen, dat het in geen enkel district mogelijk is dagelijks met honderdduizenden arbeiders en boeren, mannen en vrouwen, bijeenkomsten te beleggen. Dit kan de krant

wel, de krant, die zoals men zegt „een bijeenkomst is met alle lezers”.

Zoals reeds werd uiteengezet maakt de heersende klasse, maken de oorlogstokers, met een juist inzicht in de betekenis van het dagblad hiervan een zeer intensief gebruik. Dit zij ons een waarschuwing en een les.

Dagelijks kunnen wij aan de hand van de praktijk zien, dat het in het defensief gedrongen kapitalisme zich richt tegen haar gevaarlijke tegenstander, die zij ziet in de vrije pers, dat is de pers, die uitsluitend de belangen van het werkende volk verdedigt, die strijdt voor vrede en brood, dat is de *Waarheid*.

En zij doet dit niet alleen door middel van aanvallende of insinuerende artikelen en commentaren, maar ook door het propageren van een advertentie-boycot, het aanhangig maken van talrijke processen e.d.

Hoe werkt de partij voor onze pers?

Gedachtig aan de woorden van Lenin, die ons leerde en aantoonde, dat zonder krant elke systematische agitatie onmogelijk is moeten wij vaststellen dat het inzicht in de politieke betekenis van de pers in grote delen van de partij met inbegrip van sommige leidende partijgenoten nog onvoldoende is. Het werk voor onze pers ondervindt hier vanzelfsprekend de weerslag van en is eveneens in vele delen van het land onvoldoende.

Hoe uit zich dit gebrek aan inzicht?

In vele districtsbestuursvergaderingen komt het werk voor *De Waarheid* slechts zeer terloops of in het geheel niet ter sprake. Hetzelfde was het geval in verscheidene districtsconferenties. Dit is des te kenmerkender, waar in vele gevallen vast stond, dat de voor het Partijcongres gestelde taken aan nieuwe abonné's nog slechts zeer ten dele of in het geheel niet waren vervuld.

Het komt bovendien veel voor, bijv. in de stad Den Haag en in de Zaanstreek, dat weliswaar de wekelijkse colportage aanzienlijk toeneemt, dat men daarbij tot een vrij aanzienlijk aantal vaste „Zaterdaglezers” komt, maar aan het maken van abonné's uit deze lezers te weinig aandacht besteedt. In Amsterdam ontbrak de huis-aan-huis-colportage zo goed als geheel.

Met deze werkmethode leidt de colportage slechts tot een gedeeltelijk succes. Zij moet voornamelijk de uitzaai zijn, waardoor een zo groot mogelijk aantal nieuwe vaste lezers wordt geoogst. Wanneer die uitzaai verspreid, op ongeregelde plaatsen en tijden plaats vindt en niet systematisch en nauwlettend wordt verzorgd en opgekweekt, zal de oogst niet anders dan onbevredigend kunnen zijn.

Op vele plaatsen bereikt men uitstekende resultaten.

Een willekeurig gekozen voorbeeld is de afdeling Haarlem—West. Hier wordt wekelijks huis-aan-huis gecolpor-

teerd in een aantal straten. De eerste week verkoopt men bijv. 15 kranten in de eerste wijk.

Deze adressen worden ook de volgende drie of vier weken door een hiertoe aangewezen kameraad bezocht, die meestal een krant verkoopt. De afdelingsploeg breidt inmiddels de colportage uit tot andere straten en buurten. Steeds echter worden de goede adressen doorgegeven en nog regelmatig met de colportagekrant bewerkt. Daarna volgt soms nog een gratis proefabonnement gedurende een week, waarna huisbezoek volgt met uitstekende resultaten.

Bovendien vervaardigt de afdeling stencils met uittreksels uit *De Waarheid*, die in de buurten vóór de colportage worden verspreid.

Bij het onderzoek naar de factoren, die in vele afdelingen tot successen bij het werk voor de pers hebben geleid, blijkt het steeds te schuilen in een systematische opzet, gevolgd door een systematische en nauwkeurige uitvoering.

Hier en daar hebben sommige afdelingen, b.v. Gouda, Zaandam en Krommenie, gebruik gemaakt van in *De Waarheid* geplaatste artikelen over plaatselijke acties of toestanden, waarmee dan bij fabrieksuitgangen e.d. werd gecolporteed. De acties van de bedrijfsarbeiders worden hierdoor gestimuleerd, het vertrouwen in en dus de populariteit van onze krant eveneens. Hierbij valt het licht op het werk der arbeiders-correspondenten, die onze krant levendiger en

concreter maken, die de gehele toon van de krant kunnen veranderen en dan ook de grootste aandacht verdienen. In elk bedrijf kan de Arcor mede helpen om onze krant te maken tot de enige, die door de arbeiders wordt aanvaard.

Voorts is hij de man (of vrouw) die een belangrijke bijdrage levert bij het doorgeven van een soort nieuws, dat belangrijker is dan het streekgeleuter van de burgerlijke pers en een beter overzicht kan geven van de plaatselijke toestanden. Over dit onderwerp valt nog veel te zeggen. Dit kan elders geschieden. De concrete opdracht aan de districtsleidingen, arcors beschikbaar te stellen voor elk bedrijf van enige betekenis, is door de meeste districten nog niet naar de aanwezige mogelijkheden uitgevoerd.

Het verbinden van actie, partijtjwerk en de krant wordt dikwijls veronachtzaamd. Het is moeilijk te becijferen welke „perspectieven” hierdoor weer verloren gaan.

De contrôle op het werk voor de pers berust veelal op een enkele daartoe aangewezen kameraad, een „specialist” dus, terwijl de districtsleiding zich er toe bepaald de resultaten te registreren. Het is niet toevallig, dat de dagelijkse districtsleiding van Amsterdam onlangs een bespreking over de krant „vergat”.

De totaal-oplage der Nederlandse kranten is in 1949 met ruim honderdduizend exemplaren teruggelopen. Voorzover hierbij *De Waarheid* be-

trokken is, moeten wij vaststellen, dat dit voor een beslissend deel het gevolg is van de gesignaleerde en andere fouten bij ons werk voor de communistische pers.

Talrijk zijn gelukkig de voorbeelden in alle delen van ons land waar een juiste werkwijze tot aanzienlijke abonné-winst heeft geleid, te erger dat zoveel malen in de oude sleur is teruggevallen. Niets is gevaarlijker voor ons kader, dan de sleur, dan de gewoonte. Het werk voor onze pers is geen tijdelijke „campagne”, het is een voortdurend sterk op de voorgrond geplaatst onderdeel van het Partijtjwerk.

Het enige middel om iemand aan de invloed der vijandelijke pers te onttrekken is hem lezer te maken op *De Waarheid*.

Georges Fournial zegt tot de Franse Partijtj:

„Dit sluit in de concentratie van al onze middelen, het zuiver bewustzijn van het wapen dat wij in onze pers bezittén, de voortdurende verbetering van de inhoud van onze kranten, van hun opmaak, van hun administratie, van hun verspreiding, van de mobilisatie rondom haar, van de arbeidersklasse en haar bondgenoten”.

Het is de taak van de districtsleidingen om voortdurend een analyse te maken van de stand van het werk voor de pers, van de toestand van de vijandelijke pers, van de inhoud en administratie van *De Waarheid*.

Zij dienen de mogelijkheden na te gaan die in hun gebied liggen, en zich voortdurend af

te vragen: „Hoe kunnen wij De Waarheid gebruiken bij het geven van leiding aan de massa?”

Onze krant zal met een *massale opklaag* een beslissende factor zijn in de strijd tegen de

oorlog, voor het behoud van de vrede.

Dit inzien betekent het werk hiernaar richten.

JAN VAN SEGGELEN.

Bij de komende uitgave van de „Geschiedenis van de Communistische Partij der Sowjet-Unie (b)”

Dit voorjaar zal een nieuwe uitgave van Stalin's boek — *Geschiedenis van de Communistische Partij der Sowjet-Unie (b)* — het licht zien. Dit betekent dat de encyclopaedie van het marxisme-leninisme binnen het bereik van tienduizenden nieuwe lezers zal komen.

Reeds in 1939 verscheen een Nederlandse vertaling van dit beroemde boek in een opklaag van 30.000 exemplaren, een voor Nederland ongekend groot aantal. Thans zal opnieuw een opklaag van 30.000 exemplaren worden vervaardigd, teneinde in een langgevoelde behoefte te kunnen voorzien, daar immers de 1e druk (1939) geheel is uitverkocht.

De massa-verkoop van de „*Geschiedenis van de Communistische Partij der Sowjet-Unie (b)*” te doen slagen betekent het vredesfront belangrijk versterken. Immers, zulk een succes zal duizenden opvoeden in de geest van het marxisme-leninisme, in een geest van vijandschap tegenover de imperialistische oorlog, in een geest van liefde voor de mensheid.

De beste wijze om dit succes te bereiken is het organiseren van de vóór-intekening op het boek. Wanneer onze activisten systematisch hun omgeving, hun werkerterrein bewerken, zal het mogelijk zijn de gehele opklaag reeds op 1 April a.s. (de verschijningsdatum) te hebben uitverkocht.

Het hiernavolgend artikel is het eerste van een reeks van vijf artikelen, die achtereenvolgens verschillende belangrijke onderwerpen van het boek zullen behandelen. Deze artikelen belichten vooral de toepassing van de inhoud op onze tijd. Ze zullen aantonen, nog eens opnieuw, hoe uiterst belangrijk een nauwkeurige bestudering van dit werk voor iedere strijder is. Daarom lenen deze artikelen zich uitstekend tot het geven van toelichting op het boek in de ledenvergaderingen van de C.P.N. of op cursusvergaderingen, waar het boek onderwerp van discussie is. In het gehele land dienen zulke vergaderingen te worden georganiseerd, waar de betekenis van Stalin's boek wordt duidelijk gemaakt.

Op deze wijze gehanteerd zal de artikelenreeks in Politiek en Cultuur voor velen een introductie vormen tot dit standaardwerk van de socialistische wetenschap.

G. GEELHOED

De geschiedenis van de C.P.S.U.(b)

Over het imperialisme en de strijd voor de vrede

JAAP WOLF

DE C.P.S.U. (b) heeft een lange, zware strijd tegen de oorlog gevoerd, onder omstandigheden vele malen moeilijker dan thans. Haar ervaringen zijn meer dan een spannend verhaal van historische gebeurtenissen: zij zijn een leidraad en een leer-school voor allen die dezelfde strijd voeren.

„De oorlog is voor de kapitalistische staten een even natuurlijke en gewettigde toestand als de uitbuiting van de arbeidersklasse.” (Korte Geschiedenis). Dit is het inzicht dat voortspuit uit de kennis van de geschiedenis van het kapitalisme. Aan het einde van de 19e en het begin van de 20ste eeuw was het kapitalisme in een stadium gekomen, waarin de roof van vreemd grondgebied, de verovering en uitplundering van koloniën niet meer mogelijk was zonder op rivalen te botsen, die streefden naar eenzelfde doel. Oorlogen werden tot „onvermijdelijke begeleiders van het kapitalisme”.

Dit betekent, dat het gevaar van een oorlog nooit onderschat mag worden. Vooral in de huidige periode nu het Amerikaanse imperialisme streeft naar een nieuwe verdeling van de wereld ten koste van haar concurrenten en de volken die zelf een nieuw leven opbouwen, is onderschatting een ernstige fout en een groot gevaar.

Het feit, dat oorlog de begeleider van het kapitalisme is, betekent niet dat hij niet verhinderd kan worden. Een zegevierende strijd tegen de oorlogsdrijvers is mogelijk, wanneer de vredeskrachten actief en aaneengesloten optreden. Daarvoor is het echter nodig het gevaar te zien en in te grijpen.

De bourgeoisie en haar dienaren begrijpen dit zeer goed. Zij streven er naar de verdedigers van de vrede op een dwaalspoor te leiden. Bij de bespreking van de voorgeschiedenis van de eerste wereldoorlog zegt de Korte Geschiedenis hierover: „De imperialistische oorlog werd door de bourgeoisie in het diepste geheim, achter de rug van haar eigen volken, voorbereid.... De bourgeoisie bedroog het volk en hield de werkelijke doeleinden van de oorlog, zijn imperialistisch veroveringskarakter, verborgen.”

Deze grote campagne van het bedrog wordt ook nu gevoerd. Het Atlantisch Pact wordt voorgesteld als een defensieve overeenkomst. De bewapening voor de aanval wordt een ver-

dedigingsmaatregel genoemd. De oorlogszuchtige generaals, die de wereld afreizen om hun „moordfuij” voor te bereiden, doen zich voor als vredesengelen. De Sowjet-Unie, die aan het hoofd staat van de democratische en socialistische mensheid, wordt beschuldigd van „imperialisme”, „agressiviteit” en „oorlogsplannen.” De vrienden van de vrede heten „vijfde colonnes”.

Zo spreken zij, die het grote geheim van de oorlog willen bewaren.

Tezelfdertijd zijn zij echter zelf gedwongen het te doorbreken. Want de enorme kracht van het vredeskamp dwingt hen alle intimidatie-pogingen te ondernemen om mensen met zwakke zenuwen wanhopig een oorlog als „onvermijdelijk” te doen aanvaarden. De jongleurs met atoom- en waterstofbom, de strategen die nu al het verloop van een toekomstige strijd aan den volke willen demonstreren, de verspreiders van wilde gruwelgeruchten, allen dienen dit doel.

Bedrog en intimidatie tezamen hebben geleid tot een der grofste en onstelligste oorlogscampagnes, die de wereld ooit gekend heeft. Het voorbeeld van Hitler en Mussolini wordt verre overschreden door de oorlogsdrijvers aan de overzijde der Atlantische Oceaan.

De strijders voor de vrede doorzien bedrog en intimidatie. Zij ontmaskeren het geheim en weerleggen de leugens.

Het Atlantisch Pact werd gesloten tussen 12 staten en heet de vrede te dienen. Maar waarom wordt het voorstel van de Sowjet-Unie om een vredesverdrag tussen de Grote Vijf te sluiten dan verworpen, omdat het zogenaamd in strijd zou zijn met het Handvest der Verenigde Naties? Waarom werden de Sowjet-Unie en de volks-democratische landen niet uitgenodigd voor het Atlantisch Pact? Het antwoord is duidelijk. Dit pact is gericht tegen deze landen. De imperialisten zijn tegen een vredesverdrag, omdat zij al hun hoop hebben gesteld op een oorlogsverdrag.

De Sowjet-Unie wordt beschuldigd van agressie. Maar de imperialisten en hun oorlogspers wachten zich er wel voor om een voorbeeld te noemen. Hun principe is: als je een leugen lang genoeg vertelt, gaan de mensen het wel geloven. De bevrijdende rol van de Sowjet-Unie en haar leger is echter in de oorlog tegen het fascisme aan millioenen mensen duidelijk geworden. Zij weten, dat de aard van het socialistische Sowjetstelsel ieder streven naar een veroveringsoorlog uitsluit.

BIJ de haat-campagne tegen de Sowjet-Unie, als een der belangrijkste voorbereidingsmethodes voor een derde wereldoorlog, nemen de sociaal-democratische leiders een vooraanstaande plaats in.

De Korte Geschiedenis leert: „*De opportunisten van de 2de Internationale hielpen de bourgeoisie het volk te bedriegen. De sociaal-democraten van de 2de Internationale verrieden laag-*

hartig de zaak van het socialisme, de zaak van de internationale solidariteit van het proletariaat." Zij propageerden „de klassenvrede tussen de arbeiders en de bourgeoisie in het binnenland en de oorlog tegen de andere volken buiten hun eigen land."

De sociaal-democratische leiders van thans, die aaneengesloten zijn in het internationale spionage-centrum, dat Comisco heet, hebben dit verraad tot het uiterste opgevoerd. Verteerd door haat tegen het socialisme, dat zij zien als het einde van hun bevoorrechte, door het grootkapitaal verschaft en betaalde posities, staan zij in de voorste rijen om naar een nieuwe oorlog, in de allereerste plaats tegen het land van het socialisme gericht, te schrijden. In ons eigen land is het een regering met de sociaal-democraat Drees aan het hoofd, die de oorlogsvoorbereidingen uitvoert. De klassenvrede, waarover de Korte Geschiedenis spreekt, wil zij verwezenlijken in het kader van een geheel stelsel van anti-democratische knevelmaatregelen: de publiek-rechtelijke bedrijfsorganisatie, de wet op de ondernemingsraden en de uitvoeringswet op de burgerlijke staat van beleg, die door het zetten van een handtekening van het staatshoofd op voorstel van de minister-president (in casu dus Drees) het fascisme in ons land kan invoeren.

De propaganda voor de oorlog heeft in het Vrije Volk en het Parool zijn ergste vormen aangenomen. Zelfs de verdediging van Hitler's misdaden is voor dit doel ter hand genomen....

Deze oorlogsmaatregelen, dit geschreeuw en deze haat klinken, zoals het in de muziek heet, fortissimo.

De krachten van de vrede zijn echter onnoemelijk veel sterker dan voor de twee wereldoorlogen. In 1914 waren het slechts de bolsjewiki en enkele linkse socialisten, die tegen de oorlog optraden, in 1939 was het vredeskamp al veel groter, hoewel niet in staat om de wereldramp te voorkomen. Maar thans na de Tweede wereldoorlog is een vredesfront ontstaan met de machtige, ongekend sterke Sowjet-Unie aan het hoofd, gesteund door de Volksrepubliek China en de volksdemocratische landen in Oost-Europa en het Verre Oosten en de miljoenen vredeskrachten in de kapitalistische landen.

Deze krachten zijn meer dan ooit in staat om tegen de oorlogsdrijvers op te treden. Zij hebben zich de woorden, die in de Korte Geschiedenis gezegd worden, eigen gemaakt over de ideeën, die de bolsjewiki in 1914 leidden: „*De bolsjewiki waren niet eenvoudig pacifisten, die naar de vrede hunkerden en zich tot het propageren van de vrede beperkten, zoals dit de meerderheid van de linkse sociaal-democraten deed. De bolsjewiki waren voor de actieve, revolutionaire strijd voor de vrede, de omverwerping van de macht der oorlogszuchtige imperialistische bourgeoisie daarbij inbegrepen.*”

De resolutie van het Informatiebureau der Communistische Partij, die in de tweede helft van November 1949 werd aangenomen, heeft dit laatste met het oog op de huidige periode na-

der gepreciseerd: „*alle democratische en patriottische krachten verenigen en samen brengen rondom de parolen van afschaffing van de onwaardige onderworpenheid aan de Amerikaanse monopolies en terugkeer op binnenlands en buitenlands gebied tot een onafhankelijke politiek, die overeenstemt met de nationale belangen van de volken.*”

Deze actieve strijd voor vrede en nationale onafhankelijkheid wordt gevoerd door honderden millioenen met de meest bewuste voorvechters van de vrede, de communisten, in de voorhoede.

Het zijn in het bijzonder de trotskisten, die deze strijd voor de vrede verdacht pogen te maken. Zij zeggen: de communisten zijn tegen een oorlog, maar vóór de oorlog die het Chinese volk voert.

Inderdaad de communisten ondersteunen van ganser harte en met alle kracht de vrijheidsstrijd van de afhankelijke en koloniale volken, terwijl zij tegen een derde wereldoorlog zijn en er met alle macht tegen optreden.

De communisten zijn, zoals de Korte Geschiedenis dit helder formuleert, van mening, dat er twee soorten van oorlogen zijn: onrechtvaardige oorlogen, die de onderdrukking van vreemde volken en de knechting van vreemde landen ten doel hebben, en rechtvaardige oorlogen, die zich ten doel stellen een volk te verdedigen tegen pogingen om het te knechten of de sla vernij van het kapitalisme van zich af te werpen of de koloniale landen te bevrijden van de onderdrukking door de imperialisten.

Rechtvaardige oorlogen worden gevoerd door het volk van China, Viet Nam, Indonesië en Malakka. De strijd van deze volken is gericht op de vernietiging van de oorlogshaarden, die de Amerikaanse imperialisten willen vormen in Zuid-Oost Azië.

Onrechtvaardige oorlogen worden gevoerd door de Engelse, Franse en Nederlandse imperialisten.

Om de verdediging van een rechtvaardige oorlog te gebruiken voor de verdediging van de voorbereidingen van een derde wereldoorlog is iets wat alleen in het brein van deze trotskisten kan opkomen. De arbeiders die weten dat zij behoren tot het internationale leger van het proletariaat, kennen het verschil maar al te duidelijk.

De onderdrukking door het imperialisme heeft steeds nieuwe groepen van de volken in beweging gebracht. Lenin heeft reeds geleerd: „*Het imperialisme (voert) niet alleen in de voor het eerst opgelegde, maar ook in de oude landen tot annexaties — tot versterking van de nationale onderdrukking — en dus ook tot verscherping van de tegenstand.*” (Het imperialisme, als hoogste stadium van het kapitalisme).

De sterker wordende strijd van het Duitse volk voor zijn eenheid en onafhankelijkheid tegen de imperialistische bezetters,

die het westen van Duitsland tot hun kolonie willen maken, levert een duidelijke illustratie van Lenin's woorden. De onderdrukking door het Marshallplan, de uitlevering van de nationale onafhankelijkheid aan de Wallstreet-bazen leidt tot steeds meer weerstand, ook van de zijde van hen, die nog nooit aan de zijde van de krachten van democratie en socialisme hebben gestaan. Het vredesfront breidt zich steeds meer uit.

ALS de imperialisten zich echter in het waanzinnige avontuur willen storten, doen zij goed zich de woorden van de Korte Geschiedenis te herinneren: „*Lenin toonde reeds aan, dat juist tengevolge van deze ongelijkmatige ontwikkeling van het kapitalisme imperialistische oorlogen plaats hebben, die de krachten van het imperialisme verzwakken en de doorbraak van het front van het imperialisme mogelijk maken, waar het het zwakst blijkt te zijn.*”

De eerste wereldoorlog heeft de juistheid van Lenin's stelling bewezen. De Sowjet-Unie, het eerste socialistische land, kwam uit de baaierd te voorschijn. De tweede wereldoorlog leidde tot het ontstaan van een reeks nieuwe democratische landen, die zich bewegen op de weg naar het socialisme, hij leidde tot het ontstaan van de tweede grote mogendheid in het kamp van vrede, democratie en socialisme, de Chinese Volksrepubliek.

Malenkow ontwikkelde deze gedachte van Lenin en Stalin verder, toen hij in zijn rede op 6 November 1949 verklaarde, dat een derde wereldoorlog het graf zou worden niet van afzonderlijke imperialistische staten, maar van het hele wereldkapitalisme.

Deze oorlog, die een golf van ellende en vernietiging met zich mee zal brengen, behoeft echter niet te komen. De vredeskrachten zijn sterk genoeg om hem te verhinderen.

Ook de Nederlandse vrienden van de vrede, en voor alles de communisten zullen hun bijdrage hiertoe kunnen geven. De wijze lessen van de Korte Geschiedenis van de C.P.S.U. (b) zullen hen in de strijd een richtwijzer zijn.

Het proces-Rajk toonde aan, dat het lage theoretisch-politieke peil van ons kader en het gebrek aan politieke waakzaamheid het werk van de imperialistische agenten veel gemakkelijker maakte. „Wie niet over de noodzakelijke socialistisch-theoretische uitrusting beschikt, kan niet voldoende waakzaam zijn.” (Rakosi).

(Uit de Resolutie van het Partijbestuur van de Hongaarse Arbeiderspartij, 20 October 1949).

Nazim Hikmet, de grootste dichter van Turkije, werd in 1938 tot 28 jaar celstraf veroordeeld omdat hij door zijn gedichten soldaten zou hebben „opgeruid”. Reeds tweemaal daarvoor, in 1920 en 1923, kwam hij in aanraking met de gevangenis wegens zijn vrijheidsliederen. Men vreest voor zijn leven, daar de bekendste romanschrijver van Turkije, Sabahattin Ali, reeds in de zomer van 1948 door de politie werd vermoord; van het feit dat Nazim Hikmet na twaalf jaar gevangenis aan een hartziekte lijdt zou de politie een dankbaar gebruik kunnen maken om zijn dood te „verklaren”. Over deze hartziekte schreef Hikmet het onderstaande gedicht, dat uit de gevangenis van Brousse in Anatolië naar buiten werd gesmokkeld.

De helft van mijn hart . . .

ALS de gevangenen slapen,
is de andere helft in China,
bij het leger dat optrekt naar de Gele Rivier.
En ook, elke ochtend, dokter,
elke ochtend bij zonsopgang
wordt mijn hart stukgeschoten in Griekenland.

ALS de gevangenen slapen,
als de laatste stappen de ziekenbarak verlaten
trekt mijn hart mee, dokter,
het gaat naar een houten woning in Stambouel.
En dan, dokter, tien jaar lang
kan ik mijn arm volk niets bieden,
niets dan een appel,
een rode appel, mijn hart.

IK kijk naar de nacht door de tralies
en ondanks de muren die mijn borst beknellen
trilt mijn hart ook, als de verste sterren.
Het is door dit alles, dokter,
en niet door arteriosclerosis, nicotine en opsluiting,
dat ik lijdt aan angina pectoris.

Aan Paul Robeson

ZIJ laten ons niet zingen, Robeson,
mijn lijster op adelaarswieken,
mijn zwarte broeder met parelwitte tanden,
zij staan niet toe dat wij ons krachtig lied zingen.

ZIJ zijn bang, Robeson,
bang voor de ochtend, bang om te zien
en te horen, bang om te voelen
en lief te hebben, Robeson,
zoals Ferhat hartstochtelijk liefhad
(Zeker hebben jullie ook een Ferhat,
zwarte broeders. Wat is zijn naam?)
Zij zijn bang voor het graan en de aarde,
bang voor het water dat stroomt,
bang voor herinnering.

IN hun hand ligt nooit
de hand van een vriend die niets vraagt,
als een warme vogel.
Zij zijn bang voor de Hoop, Robeson, voor de Hoop!
Zij zijn bang, mijn lijster op adelaarswieken,
Robeson, bang voor ons lied!

NAZIM HIKMET

Oct. 1949

China's volkslegers

Zij kwamen uit het noorden en het noorden was rood,
de vijand week schrede voor schrede;
de keuze lag tussen ondergang en dood —
of anders vrijheid en vrede;
dus hebben zij gestreden.

De handen maakten zich los van de ploeg,
de grond lag braak, de bevrijde;
wapens hadden zij niet genoeg
maar het volk stond aan hun zijde.

En het laatste blad, dat de herfst afwoel,
zag hen reeds dichterbij hun doel!

Zij streden in sneeuw en zonnebrand,
gisteren nog koelies en knechten,
droegen zij heden reeds door het land
de boodschap van mensenrechten,
onverwoestbaar in de gevechten.

De ogen helder, de hoofden paraat,
ontdaan van de oude logen,
tot schrik van de rovers thans in staat
terug te nemen hun eigen vermogen.

En het eerste blad, dat aan de boom verscheen,
zag China vrij, en in vrijheid vereend!

HERBERT ROCH

De culturele vernieuwing van China

A. FADEJEW

EEN van de belangrijkste dingen, die de volksheerschappij in China bereikt heeft is dat de overgrote meerderheid van de democratische intellectuelen het nieuwe China steunen. De kleine groepen van intellectuelen, die met de Kwo Min Tang gevluht zijn, hebben niet de minste invloed op het volk.

Wat de grote massa van de mensen, die zich bezig houden met het onderwijs, betreft, zij wijden zich geheel belangeloos aan de zaak van de volksontwikkeling. In de eerste plaats moet er een eind gemaakt worden aan het massale analfabetisme. Dit wordt ten zeerste belemmerd door het oude Chinese hieroglyphenschrift. De nieuwe volksheerschappij neemt maatregelen om het oude schrift te veranderen en zal daar ongetwijfeld een oplossing voor vinden.

In de scholen en universiteiten is nu een nieuwe generatie van mensen uit het volk binnengestroomd. De meerderheid van deze Chinese studenten heeft de nationale revolutie ondersteund en meer dan eens haar bloed vergoten in de straten van Moekden, Peking en Shanghai. Nu is zij ijverig aan het leren, bezielde door de wens om met haar kennis het volk te dienen. Een dergelijke dorst naar kennis heeft zich nog nooit in het Chinese volk voorgedaan. De leesalen en de bibliotheken, de zalen waar lezingen en concerten gegeven worden, de schouwburgen en musea zijn propvol. Geweldig grote menigten, die uit alle klassen van de bevolking waren samengesteld, hebben naar de voordrachten van Sowjet-geleerden en kunstenaars geluisterd. En altijd weer waren wij niet alleen onder de indruk van de buitengewone dorst naar kennis van de toehoorders maar ook van hun streven om alles in de praktijk toe te passen en voor het nieuwe leven te gebruiken. Men voelt dat het Chinese volk en zijn intellectuelen gericht zijn op de toekomst, aan de toekomst geloven en bereid zijn deze met eigen handen op te bouwen.

De schrijvers hebben de leiding bij de Chinese intellectuelen. Aan het begin van de nieuwe Chinese literatuur stond de grote klassieke realist Loe Hsoen, een man met een veelzijdige kennis en met een sterk gevoel voor sociaal onrecht. Men heeft hem wel de Chinese Gorki genoemd. Hij heeft het nieuwe geslacht van schrijvers de liefde voor de Russische klassieke literatuur bijgebracht, vooral ook voor de Sowjet-literatuur en voor de boeken, die het volk leren hoe het strijden moet. Hij heeft zelf vele boeken uit de klassieke en Sowjet-literatuur in het Chinees vertaald.

Het is kenmerkend voor de ontwikkeling van de huidige Chinese letterkunde, dat de schrijvers, die nu al beschouwd worden als vertegenwoordigers van de oudere generatie, b.v. Go Mo Sjo of Mao Moen, hun hele leven aan de zijde van het volk hebben gestaan. De schrijfster Din Lin, die met het nationale bevrijdingsleger de zwaarste veldtochten heeft meegemaakt, kan als een dochter van de Chinese revolutie aangemerkt worden. Op het ogenblik heeft China schrijvers, die uit het volk stammen. En de mensen van het nieuwe China, de strijders en de hervormers van de maatschappij worden de hoofdpersonen in de letterkunde.

De nationale revolutie spiegelt zich ook reeds af in de ontwikkeling op elk gebied van de Chinese kunst. Naast het klassieke theater met zijn ver-

starde vormen ontstond een nieuw realistisch theater. Van het oude theater heeft het slechts dit overgenomen, dat het zich op dezelfde wijze als 't muziekdrama ontwikkelt. Maar ook in de muziek van China dringt de nieuwe geest naar binnen. Zo is het zangerige lied van de massa's ontstaan. Het komt dikwijls van het toneel in het werkelijke leven. De uitstekende componist, violist en directeur van het Staats-conservatorium Ma Si Soen heeft muziek gecomponeerd, waarin de nationale volkswijzen de natuurlijke ondergrond voor een realistische muziek vormen.

Ook in de beeldende kunst verwerft het realisme een plaats, zij het dan ook met enige moeite. De oude klassieke manier van werken is hier weliswaar zeer sterk maar aan de andere kant is er toch ook een late beïnvloeding door het Franse impressionisme te zien.

(Uit een reisverslag in de Prawda).

VANNACHT NIET

ANDRÉ STIL

MET schrik wordt het oudje wakker. In het grote houten ledikant, waar ze zo moeilijk in stapt als Rémy er niet is, kraakt een plank, Eulalie beeft al. Het is middernacht. De hemel is te klein om het schrikwekkende geluid van de vliegtuigen te kunnen bevatten. Een ogenblik, de tijd om te begrijpen dat ze de sirenes niet heeft gehoord, blijft ze languit op haar rug liggen en staart met wijdopen ogen in de duisternis.

Onder haar, even gevoelig als zijzelf, beeft de oude stoffige matras mee, met een geritsel als van de wind in grove, gekerfde tabak die te drogen hangt, of van muizen in hooi. De sirenes! Heeft ze zo vast geslapen, dat zij ze niet heeft gehoord? Op haar leeftijd is de slaap alles of niets. Urenlang blijft men op het randje van de slaap zonder zich eraan te kunnen of durven overgeven, of men valt er plotseling in als een baksteen. Hoe ouder men wordt, hoe meer de slaap lijkt op de dood. En de sirenes van de fabriek zijn toch zó dichtbij. Meestal is het verschrikkelijk. Ze loeien tot in haar rug, met z'n allen tegen haar. Het is of ze haar in tweeën scheuren als een verfrommeld blaadje uit een schrift, en dan woest aan de rest rukken. Ditmaal voelt haar hoofd vreemd zwaar aan. Als een ijzeren pot. De nacht erin is nog zwarter dan de echte nacht. Wat mankeert haar, Eulalie? Is ze wel wakker, of is het een van de vele nachtmerries? Op haar leeftijd, als je zo oud bent, weet je dat niet meer zeker..... 's nachts ben je altijd tussen droom en werkelijkheid; en alle angsten van het leven, die als droesem zijn neergeslagen in het bloed, stijgen weer op naar het hart als je gaat slapen..... Maar dat hoofd, zo zwaar! Om niet te weten, hoe het van het kussen te krijgen, misschien.....

De afschuwelijke gedachte dat zij aan het bed was vastgekluiserd, verlamd misschien, terwijl staal en vuur opnieuw op de wijk vielen, op het depôt, dreef haar overeind om meteen te gaan kijken.....

Verstijfd, in vage doodsangst, wil ze uit het bed stappen. Maar iets houdt haar tegen. Een muur? Ze is helemaal in de war. Een seconde aarzelt ze. Waar is ze? Ze strijkt met de vingertoppen langs het koude behang van de muur. Zij herkent het. Ze herkent ook de boerse lijst van het hoofdeinde van het bed, met een rozet die ze op dezelfde manier vastgrijpt, elke avond en elk morgen, om in of uit bed te stappen, vanaf de eerste dag van haar huwelijk. Ze is wel degelijk wakker. Maar dan? Zij heeft geen tijd om te proberen, het te begrijpen... alleen tijd om de vliegtuigen te horen die, stijgend en dalend, zich natuurlijk al op het depôt gaan storten..... Er zijn er nog meer dan de andere keren, hun motoren maken één monsterlijk gedreun, als een zwaar plafond dat lager en lager gaat zakken om alles te verpletteren — al zó laag, dat een vaas tegen het vensterglas begint te trillen.

Op haar leeftijd altijd alleen zijn in een leeg huis. En al dat vreemde, dat het afgrijzen nog vergroot. Anders hoort men buiten vrouwen en kinderen schreeuwen, men hoort ze de trap ernaast afhollen. Deze nacht: niets. Een ongelooflijke stilte, waarin de vliegtuigen alles schijnen te overheersen.

Dat alles in één seconde, de tijd die nodig is om te proberen aan de andere kant uit het bed te stappen, op goed geluk, want daar moest toch de muur zijn. Maar het gaat, en ze schrikt ervan als ze op de biezen mat vanzelf haar sloffen vindt, waar ze in het donker met haar tenen nauwelijks naar tast, net als iedere morgen. Zou ze gek zijn geworden? De wereld is omgekeerd, alles is ondersteboven.

Een vliegtuig gaat erg laag over, en scheert als een rukwind over de schuddende daken.

Even staat ze stijf tegen het bed aangedrukt, maar ze probeert niet meer, haar ontzetting te begrijpen. Dan loopt ze over de cementen tegels van de gang en daarna van de keuken, langs de muren tastend als een blinde. Alsof ze zich verdrinkt, zo werpt ze zich in het ongewoon heldere maanlicht, afschrikwekkend om door te komen in die witte onderrok; ze stelt zich bloot aan alle dreigingen van die nacht, ook aan de grote vogels die zich met uitgeslagen klauwen zouden storten op dat nietige witte iets dat zich probeert te redden. Ze zou ze zien alsof het dag was, als ze zou durven kijken. Maar zij holt naar de schuilkelder, achterin de tuin. Ze heeft haar sloffen al bij de eerste stappen verloren. Ze holt voort, af en toe struikelend, en verwondt haar voeten aan de stenen, die schuin omhoog staan langs de hele weg. Ze haalt de blauwe huid van haar oude been open aan de bessenstruiken die de doorgang versperren. Ze loopt ze omver, ze uitscheidend alsof het menselijke wezens waren. Al hollend praat ze in zichzelf.

Met de angst volgt ook het vreemde haar. Die aanhoudende stilte..... alsof iedereen al in de schuilkelder was. Alsof ze de laatste was..... alsof het te laat was! Of, alsof het bombardement al voorbij was..... en iedereen rondom dood zou zijn..... De verlatenheid!..... En de lichten van het depot allemaal aan..... Ze zijn gek! En daar, die locomotief rangeert alsof er niets aan de hand was! Meestal brengen ook de wagens zich in veiligheid, alle richtingen uitvluchtend als een verschrikte kudde..... En al die rommel, al die vette en gele aardhopen die de ingang naar de schuilkelder versperren. En toch moet ze erin! Ze kan zich toch niet zomaar laten doden, zonder iets te doen! Ze duwt haar handen in het leem, en begint, terwijl haar hoofd tolt, de ingang van het gat uit te graven, zoals een dier zijn hol graaft. Een ijzig windje verstijft al haar gewrichten, doet haar grijze haar, dat in dit licht zo wit is, in verwarde slierten uit haar katoenen, gebreide haarnetje wapperen. Ze huilt van kou, van angst en van woede, omdat het gat niet gauw genoeg open gaat, en omdat de Engelse vliegtuigen, die eerst deden alsof ze in de richting van Lille gingen, in groepen terugkeren naar de fabriek van Fives en het dépôt van Hellemmes. Ze heeft ze gezien, twee donkere massa's waaruit kleine lichtflitsen schieten van de jagers, die in het maanlicht rondcirkelen. Zodra er ruimte genoeg is voor het lichaam, wringt ze zich door de versperringen, dringt de doorgang binnen en voelt dan onder haar voeten de trap van de schuilkelder. Maar ze moet voorzichtig naar beneden gaan, want hij is versperd met stenen, tegels, oude pannen.....

Helemaal achterin vindt ze de opstaande cementen rand waar men op kan zitten, en ze laat er zich opvallen, het hoofd in de magere, stramme handen, die als perkament zijn door de ouderdom en door de kou. Ze voelt, hoe de kramp optrekt in haar blote voeten op het vochtige beton. Met één hand tilt ze haar gebogen knieën op, en blijft zo zitten, met gesloten ogen opdat het donker zal zijn. Ze is al een beetje minder bang. Maar ze begrijpt niets meer..... Ze is ijskoud.

Nu kan het elk ogenblik beginnen. Met zo'n maan, en die lichten aan, moeten ze het dépôt goed zien, het kan niet beter. Maar Eulalie hoort nauwelijks de eerste ontploffingen van de bommen. Al die emoties hebben haar gebroken. De kou doet haar zachtjes insluimeren. Er blijft nog net tijd over voor een opkomende herinnering: Orphee, haar man, had het dépôt ook vanuit de lucht gezien, op een Zondagmorgen voor de oorlog, toen hij in een vliegtuig was gestapt op het vliegveld van Ronchin. Eulalie had niet gedurfd. Op haar leeftijd..... Ze was nog nooit op een fiets gestapt, laat staan in een vliegtuig!..... En toen hij weer was uitgestapt, had Orphée gezegd: „Ik heb zojuist de mooiste bloem ter wereld gezien..... mijn dépôt”. Eulalie had het zonder verdere uitleg begrepen, want zelfs al vanaf de hoge brug zie je wel hoe mooi het is, al die locomotieven die in een kring naar één punt staan, als in een

reusachtige rozet..... Vanuit de lucht gezien, met de rookpluimen en de zonneflitsen op de rails, de drijfstangen, het koper, de plassen water bij de pompen, kan het een heilige bloem zijn voor wie er van houdt..... Maar dit alles is zo ver weg, verloren in de opgehoopte ellende, vooral na de dood van Orphée, die altijd aan het dépôt dacht, nooit aan haar en de jongen. Zelfs die keer. Hij zou van zijn machine hebben kunnen springen..... De locomotief was maar een dood ding. Maar hij was een sterfelijk wezen. Er was slechts één dode gevallen.

TOEN Rémy thuiskwam van de fabriek, tegen twee uur 's nachts, had de wind de deur weer dichtgeslagen..... Hij dacht enkel, dat zijn moeder vergeten had haar op slot te doen. Moeder werd oud. Ze had momenten van afwezigheid. Haar hart was niet meer zo goed. Toch was ze nog taai genoeg. En als hij van zijn dienst kwam, of van een vergadering, vond hij bij zijn thuiskomst altijd de thermosfles koffie en de gesmeerde boterhammen die Eulalie 's avonds had klaargemaakt voor ze naar bed ging. Als hij daarna door haar kamer ging om naar de zijne te komen, aan de andere kant van een dun houten schotje, kon hij zich wel uitkleden in de keuken, en op kousevoeten lopen, ze koos toch altijd juist dat moment om zich om te draaien in het oude bed zonder veren, waarvan de gespleten planken zoveel lawaai maken. En bij dat geluid zei hij dan tegen haar: „Dag!” Zij antwoordde hem: „Welterusten, jongen!” Dat ergerde hem altijd een beetje, dat ze hem zo noemde, nu al bijna veertig jaar. Hij vond dat te sentimenteel. Maar hij dacht bij zichzelf, dat niemand er iets van wist. Dat bleef iets tussen hen beiden.....

Die nacht had hij, zoals gewoonlijk, eerst gegeten. Niets was trouwens anders dan gewoon. Behalve dan die vliegstuigen. Toch had hij er in het begin niet veel aandacht aan besteed. Nu begonnen ze op zijn zenuwen te werken, door het geronk en het gecirkel, wat je zenuwen voortdurend door elkaar roerde als op een bord. In het begin prikkelde alleen Jojo hem, zijn maat naast hem. Rémy zei tegen hem. „Hoor je het? Je zegt altijd dat ik overdrijf”..... Jojo haalde zijn schouders op. Hij ging rustig door met zijn werkstuk. Een goede kameraad, die Jojo, een goed vakman, en politiek niet slechter dan de anderen. Maar hij maakt zich niet ongerust. Men overdrijft altijd, vindt hij, iedereen overdrijft altijd. Hem zo te zien, met al die vliegstuigen boven hun hoofden, dat maakte Rémy wanhopig. En dat is nu niet direct gewenst bij dit vak..... Als je, vlak voor je, het op een grote schaar lijkende gereedschap op je werkbank dichtklapt om de eerste bocht van de veer te maken, dan probeert het staal te ontkomen, en als een kwaadaardig beest in je gezicht te springen. Je moet er altijd het oog ophouden en een vaste hand hebben. Niets leeft meer dan staal, en er wordt altijd gezegd: hoe beter de kwaliteit, hoe gemener!

In de slaapkamer van zijn moeder werd Rémy getroffen door de witheid van het bed. Misschien had Eulalie de versleten, blauwkatoenen spreid, die met het duister versmolt, samen met de dekens afgegooid? Hij wilde haar weer gaan toedekken, maar ontdekte dat het dooreengewoelde bed leeg was.

Snel deed hij de deur van zijn slaapkamer open. Ook leeg.

Onmiddellijk kwam een idee bij hem op. In de keuken schoot hij snel in zijn laarzen, en rende naar de w.c. Daar doen ze het vaak, oude mensen..... Ze klimmen op de bril. Een haak in het plafond, een eind touw..... Maar dat was het niet.

Wat zou er gebeurd zijn?

Moeder zou immers nooit alleen uitgaan, 's nachts.

Maar hij vond een sloop, daarna de andere..... Een spoor..... Snel zocht hij een lantaarn en volgde het. Hij zou er nooit aan gedacht hebben, dat de pas omgewoelde aarde bij de ingang van de oude schuilkelder iets te betekenen had, als hij het witte haarnetje niet had gezien, dat op één van de talrijke vuurstenen lag, die in het leem geplant stonden.

Hij liet zich in het gat glijden, het ergste vrezend. Hij kende die trap niet zo goed als Eulalie..... Hij was die schuilkelder nog nooit in geweest. Ze was kouder dan marmer. Hij dacht dat ze dood was, morsdood. Ze hing slap in zijn armen, als een kind. Toen hij weer moeizaam de treden opklom, werd ze wakker.....

Hij begreep alles, toen ze tegen hem riep: „Maar ik hoor ze nog! We moeten nog niet naar boven!”

Gek? Dat zou nog erger zijn dan de dood, want er was niemand om op haar te passen. Hij moest haar met geweld daar vandaan brengen. want van alles was de kou nog het meest te vrezen.

Toen hij haar weer in bed had gelegd en goed had toegedekt, begon hij omzichtig:

„Wat heb je eigenlijk gedacht? De oorlog is al vier jaar afgelopen.”

Eulalie's tanden klapperden. Het was of de warmte van het bed haar steeds heftiger deed trillen. Maar haar ogen werden kalmer. Ze kon nog niet praten, dat kon je wel zien, maar ze was wel tot zichzelf gekomen.

„Dat zijn de Engelsen, die met hun vliegtuigen oefenen boven onze streek en boven België.....”

Ze gaf een teken dat ze het begreep.

„Bijna dezelfde vliegtuigen als in de oorlog. Misschien zijn erbij, die hier al eens zijn gekomen om te bombarderen. Dan komen ze nog eens hier heen om zich te amuseren, om oude herinneringen op te halen”.

Eulalie deed haar best om te spreken. Zij bracht eruit:

„Ik weet het niet..... Ik weet niet wat me overkomen is,” zei ze, als om zich te verontschuldigen. „Op mijn leeftijd, als je wakker wordt, dan voel je je altijd heel vreemd..... Ik zag wel, ik heb wel gezien..... dat er iets was..... dat niet klopte..... de lichten aan..... de muur..... vorig jaar hebben we het bed verplaatst..... Ik wilde naar beneden, zoals in de oorlog..... Maar ik had de tijd niet om het te kunnen verklaren..... ik was te bang..... ik dacht dat ik nog helemaal alleen was..... en jij in het kamp.....”

Rémy, een beetje gerustgesteld, ging de kachel aanmaken. Hij maakte een steen warm, wikkelde die in een wollen doek die haast schroeide, en liet die onder de voeten van moeder glijden. „Als ze me zo zagen,” dacht hij bij zichzelf, „zou het lijken, alsof ik er een sentimentele geschiedenis van maak!”

TOEN de ochtend kwam, liet hij zich niet meer zien. Eulalie was weer een oudje zoals alle oudjes, en Rémy moest weer in dienst, ging zijn plaats innemen aan dezelfde werkbank, naast Jojo, die hij natuurlijk niets vertelde van het hele geval.

Hij nam een pak staalband, sneed ze haarfijn af, vijfenzeventig centimeter. Hij maakte er een stapeltje van op de werkbank, draaide zich om, knipoogde en zei:

„Kijk Jojo, wat een gezicht, hè?”

De afdeling was zo proper als een doos nieuwe potloden.

Maar de eerste band die hij voorzichtig begon te buigen, verzette zich, deed een poging om te ontsnappen. Met de tong tussen de tanden om er nog meer bij te zijn, ving hij hem weer, bekeek hem een seconde zoals hij trilde in het gereedschap, rukte hem er daarna uit met alle kracht, vouwde hem woedend in tweeën.

En hij wierp hem bij het afval.

Boekbespreking

VAN MICROBEN, MAMMOETHS EN MENSEN

A. Novikoff (Pegasus, f 3.75)

Tot één van de middelen, waarmee men de oorlog geestelijk probeert voor te bereiden, behoort ook het domhouden van de massa. Aan de éne kant tracht men dat te bereiken door de nieuwste bijdragen van de wetenschap verkeerd voor te stellen en ze dienstbaar te maken aan de reactionnaire theorieën. Aan de andere kant probeert men het volk de mogelijkheid te ontnemen kennis te maken met de moderne wetenschappelijke inzichten. Daarom is de uitgave van boeken, die op populaire manier de vooruitstrevende theorieën beschrijven, van zeer groot belang. Het moet dan ook toegejuicht worden, dat „Pegasus” een boek heeft uitgebracht, dat op een vlotte en aantrekkelijke manier de hoofdzaken van de ontwikkeling van het leven op aarde weergeeft. Want juist de evolutietheorie wordt op allerlei manieren bestreden of verkeerd voorgesteld. Het boek geeft tevens met een overvloed van illustraties een aanschouwelijk beeld van deze ontwikkelingsgang.

Het laatste gedeelte is echter ongetwijfeld het zwakst en dat is niet toevallig. Immers, dit deel handelt over de laatste eeuwen en bij de beschrijving hiervan wordt men het scherpst gedwongen zijn klasstandpunt te bepalen. De schrijver heeft getracht er tussen door te zeilen, wat natuurlijk onmogelijk is. Wanneer hij de ontwikkelingsgang van de mensheid beschrijft, behandelt hij vrij uitvoerig het stenen, het bronzen en het ijzeren tijdperk en volstaat met enkele regels over

de slavernij. Daarna heeft voor hem de ontwikkeling blijkbaar stil gestaan. Geen woord over de klassenstrijd als de drijvende kracht in de ontwikkeling van de maatschappij. Bij zijn bespreking van de nieuwste ontwikkeling in de biologische wetenschap zegt hij iets over het werk van de Russische geleerde Mitsjoerin en merkt daarbij op, dat de Amerikaan Burbanks dezelfde theorie heeft opgesteld. Maar hij vergeet er op te wijzen, dat alleen het werk van Mitsjoerin en zijn medewerkers resultaten kon opleveren door de volledige ondersteuning van de socialistisch regering. Dat alleen in de socialistische maatschappij hun werk een grote praktische betekenis kon krijgen voor het leven van de mensheid. De schrijver heeft zich niet voldoende kunnen losmaken van de burgerlijke ideeën of hij heeft het niet aangedurfd openlijk de vooruitstrevende denkbeelden neer te schrijven. Immers, de schrijver woont in Amerika, waar de evolutietheorieën en alle vooruitstrevende theorieën fel worden aangevallen.

Het is van groot belang, dat in de toekomst wordt voortgegaan met het uitgeven van boeken, die op een eenvoudige manier de moderne vooruitstrevende wetenschappelijke inzichten verbreiden. Wij menen, dat hierbij geput moet worden uit de rijke bron, die ons geboden wordt door de literatuur van de Sowjet-Unie, waar op ongeëvenaarde schaal populair-wetenschappelijke boeken worden uitgegeven. We zijn er van overtuigd, dat ook onder de Nederlandse arbeidersklasse aan dit soort boeken een zeer grote behoefte is.

P. v. B.

Binnenkort verschijnt:

**Strategische problemen
van de
Revolutionnaire oorlog
in China**

door Mao Tse-tung

Deze geïllustreerde, buitengewoon belangrijke brochure moet zeker door iedereen bestudeerd worden. Bestel haar daarom vast nu bij de afdeling der C.P.N. in uw woonplaats, prijs f 0.40

UIT HET LAND VAN MAO

Annie Averink, vertelt wat zij zag en hoorde, op haar reis naar de Internationale Vrouwen Conferentie in Peking.

*

Verduidelijkt met 9 foto's, fraai omslag in 2 kleuren.

Prijs f 0.25

*

Vraagt in de afdeling der C.P.N. in uw woonplaats.

POLITIEK EN CULTUUR

EN STRIJDBAAR CONGRES
T FEDERALISME
DIENST VAN DE OORLOGSVOORBEREIDING
blo Neruda: IK MOET SPREKEN . . .
ANDEREN ZWIJGEN

Jaargang No. 4

April 1950

ndoverzicht	145	De geschiedenis van de C.P.S.U.(b.) en de strijd tegen het trotskisme, J. Schalker	170
strijdbaar congres, Annie Averink	151	Ik moet spreken . . nu anderen zwij- gen, P. Neruda	176
owjet Unie - leidster van de d voor de vrede, C. Geugjes . . .	157	Een geschiedenis van het Ameri- kaanse imperialisme (Boekbespreking) .	183
ederalisme in dienst van de rikaanse oorlogstokers, armsen	164	De bosgardist. E. Sinervo	189

Dauwdruppels op Haïti

In dit deel van de Pegasus Romanreeks sleept Jaques Roumain, een negerschrijver, U mee in zijn boeiende vertelling van de strijd die zijn lotgenoten voeren op het eiland Haïti tegen droogte en uitbuiting. Dit is een van de mooiste boeken uit deze reeks.

250 blz., in linnen geb. f 2.25

Boekhandel Pegasus
Leidsestraat 25, Amsterdam

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij de Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Tel. 35957; girorekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en practijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

KONING LEOPOLD beleeft bange, onplezierige dagen; niet door de radicale scheldkannonades van Spaak of door het machteloze geschipper van de Liberalen, maar door de actie van het Belgische werkende volk. Daarover bestaat in het Zwitserse plaatsje Pregny, waar Leopold zijn residentie heeft, ernstige ongerustheid. En niet alleen in Pregny, maar ook in andere plaatsen, waar belangrijker lieden aan de touwtjes trekken, die hun adellijke marionet o zo graag de rol van dictator zouden willen zien spelen in het land der Belgen. In Washington en Londen, maar ook in de regeringsgebouwen te Brussel is de reactionnaires de schrik om het zwakke hart geslagen. Immers, het protest van de Belgische werkers blijkt een eensgezind protest te zijn, een eensgezind en ingrijpend optreden. Deze eenheid groeide reeds in de strijd, die aan de volksstemming voorafging en kwam reeds tot uitdrukking bij de stembus: toen stootte Leopold, die tijdens de oorlog zijn (sieg-) heil zocht in Hitlers hoofdkwartier Berchtesgaden, op de taai onverzettelijheid van het Belgische volk en bleek, dat hij ondanks het pro-Leopoldistische trommelvuur van de katholieke partij en andere fascistische elementen en ondanks de openlijke en verkapte terreur, niet meer dan 52% het „ja”-woord kon ontfutselen. In de grote industrie-gebieden was de uitslag voor de fascistenkoning vernietigend. Zo stemden in Luik 224.550 kiezers tegen (65.3%) en 119.160 vóór (34.7%). In Mons (Bergen) was de uitspraak nog duidelijker: 108.540 (70.1%) tegen en 49.243 (29.9%) vóór. Zelfs in Brussel waren de tegenstemmers in de meerderheid. Hier sprak 51.9% zich uit tegen de koninklijke collaborateur. En toch blijkt Leopold naar België terug te willen gaan, toch blijken de machtigen achter de schermen hem naar Brussel te willen dirigeren om daar het dictatoriale onderdrukkingsspel te beginnen....

Wij nemen de vrijheid hierin geen toeval te zien — geen monarchistische hokus—pokus of traditionele stompzinnigheid. Er zijn hier duidelijk aanwijsbare oorzaken. Evenals in de andere

landen van West-Europa ontwikkelt zich in België het verzet tegen het naar oorlog drijvend imperialisme, dat het levenspeil van de werkers verlaagt, hen het brood uit de mond rooft en het welzijn van miljoenen opoffert aan het milliarden-verslindende militarisme, dat met zijn bewapenings-hoogspanning een permanent gevaar oplevert voor de vrede. Ook in België wordt de vredesbeweging sterker en komt de positie van de oude heersers in gevaar. Op uitdrukkelijk bevel van Washington moeten tegen dergelijke, voor het kamp van de vooruitgang verheugende verschijnselen opgetreden worden. Deze verplichting is neergelegd in het Noord-Atlantisch oorlogspact en zijn supplement, het Amerikaanse wapenverdrag. Daarom komt Bidault met anti-sabotage-wetten, zwaait Drees met het wetsontwerp op de Burgerlijke Staat van Beleg en doet Eyskens een beroep op de dictator Leopold. Deze vijand van het Belgische volk, die vóór de oorlog reeds zijn symphatie voor Degrelle en zijn bende verraadde en die tijdens de oorlog een openlijke verraderlijke houding aannam, wordt niet te slecht geacht om de krachten van de vrede en de vooruitgang in België te onderdrukken. De terugkeer van Leopold zou niets anders kunnen zijn dan een directe aanslag op de arbeidersklasse en op de burgerlijke democratie, die een belemmering is geworden voor de binnen- en buitenlandse reactionnaires. Terecht hebben de Belgische arbeiders dan ook het stormsein gehesen.

Beslissend hierbij is, dat zij het gezamenlijk hebben gedaan. Op het laatste openblik uitgesproken geruststellende woorden van de rechtse sociaal-democratische leiders konden niet verhinderen, dat de stakingsvlam hoog opschoot uit de Borinage, het mijngebied, waar de werkers hun schachten verlieten en waar de werkbanken verlaten waren. In dit deel van Wallonië bonden de werkers — steunende op hun prachtige strijdtradities en door niets te scheiden — de strijd aan tegen het Leopoldfascisme. De vlam sloeg echter over: legde de Antwerpse haven stil, verlamde hier en daar het verkeer en breidde zich uit over talloze bedrijven en bedrijfjes. Het begin van de stakingsbeweging maakte reeds grote indruk in het gehele land en heeft ook niet nagelaten grote politieke invloed uit te oefenen: onder de zware druk van dit scherpe verzet zag de regering Eyskens zich reeds genoodzaakt af te treden. De staking stichtte verwarring onder de koningsgezinde bourgeoisie, verhoogde de politieke instabiliteit en temperde de fascistische aanval, die onmiddellijk na de stembus-uitslag door Leopold werd geopend. Deze eenheid in de strijd tegen het fascisme — en het is hetzelfde fascisme, dat de vader is van de wet op de burgerlijke staat van beleg in ons land — is ook voor de Nederlandse arbeidersklasse een belangrijk voorbeeld. Het is een krachtig begin. De betekenis ervan blijkt duidelijk uit de woorden, die de Algemeen Secretaris van de Belgische Communistische Partij, Edgar Lalmand, op 19 Maart schreef in De Rode Vaan:

„Verleden Zondag hebben de Communistische en Socialistische wer-

kers in blok tegen de terugkeer van Leopold III gestemd. Ze hadden elkander reeds teruggevonden tijdens de campagne, toen het er om ging aan het terroristisch offensief van de Leo-fascisten een gepast antwoord te geven. Het is de eerste maal sinds de bevrijding, dat het broederlijk samenstrijden, dat aan de basis lag van de heldhaftige en overwinnende weerstand aan de bezetter, werd bewerkstelligd. In tegenstelling met sommige van hun leiders hebben de socialistische werkers in het licht van de recente gebeurtenis begrepen, dat er geen mogelijkheid bestaat de fascistische te bestrijden zonder met de Communisten samen te gaan."

Bij het beschouwen van de situatie in België is het ook goed te denken aan hetgeen onze grote kameraad Togliatti zeide op de jongste conferentie van het Informatie—Bureau der Communistische Partijen:

„De pogingen om de reactionnaire regimes van het fascistische type te herstellen, kunnen gemakkelijker verlagen worden, indien de volksmassa's zich scharen om de verenigde arbeidersklasse. Slechts indien haar krachten verenigd zijn kan de arbeidersklasse haar vooruitstrevende rol vervullen en met succes de fascistische en imperialistische plannen het hoofd bieden”.

De strijd tegen de oorlogsvoorbereiding.

En van deze wetenschap is zich ook het overgrote deel der Franse arbeiders bewust. Dit werd deze maand opnieuw op overtuigende wijze gedemonstreerd. Aan de Zuidelijke grèns van Nederland groeit de eenheid. Aan de Zuidelijke grens van België volgroeit de eenheid. Het is dit scherpe wapen in strijd voor vrede en brood, dat de regering-Bidault en haar opdrachtgevers beangstigt. En daar helpen geen door Gaullisten en rechtse socialistische geprovoceerde vechtpartijen in het parlement aan. In de grote textielstakingen, tijdens de stakingen van de werkers aan de vliegvelden Le Bourget, Orly en Toulouse is de waarde van de eenheid in de strijd voor de verbetering van de levenspositie van de arbeiders, voor de verwezenlijking van economische en sociale eisen — verbonden met de algemene eis voor vrede en tegen de achtergrond van de internationale strijd tegen de oorlog — opnieuw duidelijk gebleken. Op vele plaatsen werden de ondernemers en de regering tot rechtsstreeks onderhandelen over de eisen van de arbeiders gedwongen of zij werden genoodzaakt de eisen geheel of gedeeltelijk in te willigen. De brede stroom van stakingen, die over het Franse land uitvloeide, was niet af te dammen met verklaringen van de minister-president voor Radio-Parijs. Een zeer bijzondere betekenis moet wel toegekend worden aan de 24-uur stakingen in Cherbourg, Boulogne, Duinkerken en Calais, waar de havenarbeiders een toeslag op het loon van 3000 francs eisten. Niet alleen omdat deze staking een belangrijk onderdeel was van de verdediging van het levenspeil der werkers, maar speciaal omdat zij de voorbode was van hetgeen te wachten staat als de Amerikanen een poging zullen wagen een wapen-invasie te doen. De Franse havens lagen stil — juist enkele dagen, voordat het wapenschip „Dix-

mude" van de Noord-Amerikaanse kust met „onbekende bestemming" zee koos....

De verscherping van de politieke situatie in Frankrijk is voelbaar: vooral kwam zij tot uitdrukking in het terroristische optreden van regering en reactionnaire Kamermeerderheid tegen de Communistische afgevaardigden in de Nationale Vergadering, die moedig de strijd tegen de anti-sabotage-wetten en het Amerikaanse wapenverdrag leverden. Het optreden van de Franse oorlogsstokers blijkt echter internationaal recept te zijn: aanbevolen en opgedwongen door Wallstreet. Ook in het Nederlandse parlement immers, nam men politie-maatregelen tegen de afgevaardigden, die de stem van de vrede laten horen.

De oud-voorzitter van de Raad van Verzet, Gerben Wagenaar, werd door politie de zaal uitgesleurd, omdat hij zijn stem verhief tegen de anti-democratische maatregelen en voor de vrede. Bezoekers van de publieke tribune bij Eerste en Tweede Kamer werden met geweld verwijderd. Enkele dagen tevoren arresteerde men in opdracht van minister Drees de internationale vredesdelegatie, die haar voorstellen aan het parlement wilde voorleggen. Strijders voor de Vrede uit het buitenland werden gegrepen en over de grens gezet. En waarom dit alles? Waarom deze vlucht in fascistische maatregelen? Omdat ook in ons land de eenheid in de strijd voor de vrede tot stand begint te komen — een dodelijk gevaar voor het regiem van K.V.P. en P.v.d.A. De havenarbeiders van Rotterdam en Amsterdam blijven nog altijd even vastbesloten, terwijl zij nu ook ondersteuning krijgen van hun collega's uit Harlingen. Maar ook in een andere plaats hebben de havenarbeiders zich verzekerd getoond van hun zaak: In Zaandam behaalden zij reeds een eerste overwinning. Zij doorzagen de valse opzet van het referendum van de Centrale Bond van Transportarbeiders en verscheurden het net van politieke intriges en leugenachtige propaganda, waarin de C.B.T.-leiders hen wilden verstrikken. De Zaanse bootwerkers bleven trouw aan de zaak van de vrede en bereidden de C.B.T.-bestuurders een nederlaag, die zij niet licht meer zullen vergeten. De groeiende eenheid kwam ook tot uitdrukking in de demonstraties tegen het wapenverdrag, die Den Haag uit z'n sluimering deden opschrikken: de vrouwen gingen vooraan, evenals bij de acties tegen het vervaardigen van oorlogsmateriaal. Het waren de vrouwen, die protesteerden tegen de omschakeling van vredesproductie op oorlogs-productie in de Zaanstreek en bij de Hoogovens in Velsen. Bij de viering van de Internationale Vrouwendag bleek, dat steeds meer vrouwen zich in het vredeskamp scharen. Hun bewustzijn wordt verhoogd en hun activiteit, hun organisatie-vermogen en politiek inzicht worden tot onmisbare factoren in de strijd tegen de oorlog. Dat niet alleen oorlog, maar ook reeds oorlogsvoorbereiding armoede en elende brengt blijkt uit de prijskaartjes in de etalages en zelfs uit de officiële statistieken. Ontelbaar is het aantal prijsstijgingen van de laatste tijd: de prijzen stijgen als het kwik in de

thermometer op een snikhete, zomerse dag. De duurte beperkt zich niet tot enkele artikelen of tot één enkele sector, doch heerst over de gehele linie. Op 8 Maart moest het Centraal Bureau voor de Statistiek zelfs mededelen, dat de prijzen in ons land van 15 September 1949 tot 15 Februari 1950 met 8.3% gestegen zijn (sinds de devaluatie) en dat de 5% loonsverhoging — voor zover deze is doorgevoerd — reeds lang achterhaald is. In werkelijkheid zal de prijsstijging in dit tijdvak nog groter geweest zijn. Met de dag wordt het tempo versneld.

De Nederlandse regering heeft het moeilijk — als iedere imperialistische, roofzuchtige regering. Niet alleen in het eigen land moet zij de rust handhaven en het verzet zien te breken, maar ook overzee staat zij voor een moeilijke taak. Tot nu toe zijn alle machtsmiddelen — en zelfs het Hatta-marionettenspel — niet voldoende geweest om de Indonesische vrijheidsstrijd te breken. De gevechten van de guerilla's duren op vele plaatsen nog voort en in het bijzonder de stakingsbeweging breidt zich uit en ondermijnt de grondvesten van het imperialisme. Nu de Indonesische arbeiders hun economische eisen verbinden met de nationale bevrijdingsstrijd wordt de situatie voor de Nederlandse en Amerikaanse heersers, in bondgenootschap met de gecorrumpeerde, reactionnaire en verraderlijke Hatta-kliek, steeds moeilijker. Het wordt het Indonesische volk duidelijk, dat de marionet-Hatta niet alleen geen vrijheid en onafhankelijkheid, maar ook geen welvaart zelfs geen redelijk bestaansminimum zal brengen. Op 15 Maart j.l. gaf Hatta aan één correspondent van de Nieuwe Rotterdamse Courant een verklaring af, waarin hij z'n uitbuitingsprogram bekend maakte en de drie volgende punten op de voorgrond plaatste: 1) intensivering van de belastingen; 2) afschaffing van regeringssubsidie op distributiegoederen en 3) meer exporteren dan importeren. Behalve dit werkt de Hatta-regering een plan uit om de Amerikaanse trusts de gelegenheid te geven nog meer te investeren en de sleutelposities te bezetten. Ook de nieuwe manipulaties ten opzichte van de Indonesische munt zijn er op gericht de levensomstandigheden van de werkende bevolking te verslechteren. Hier stuit men echter op krachtig verzet. In Tandjong Priok legden 1800 prauwenvaarders het werk neer, in Semarang staakten 6000 havenarbeiders, terwijl in de haven en in verschillende grote bedrijven in Makassar een algemene staking uitbrak. In al deze plaatsen stellen de arbeiders hun sociale eisen. Hatta antwoordt hierop slechts met terreur. In Midden-Java was het zijn satelliet Garot Subroto, die op grond van een eigen gemaakte verordening een aantal stakingsleiders gevangen nam.

De strijd wordt er echter niet minder om. Integendeel, de laatste dagen heeft zij zich nog verscherpt.

Samenzwering.

Maar er zijn voor de Nederlandse regering ook nog andere zorgen.

Eén van haar achtenswaardige dienaren stond immers in de beklagdenbank in Praag... Niet alleen de A.K.U.-vertegenwoordiger Louwers, maar eigenlijk de buitenlandse dienst van de regering en de regering-zelf. Voor de eerste keer werd openlijk en onweerlegbaar aangetoond, dat ook van Nederlandse zijde meegespeeld wordt in het door de Amerikanen opgezette spionage-complot, dat zich uitstreckte van Hongarije tot Polen en dat gericht was op de omverwerping van de macht van het volk in de Oost-Europese landen. De zaak-Louwers bewees, dat men van Nederlandse zijde actief deelneemt aan de geheime oorlogsvoorbereidingen en het complot tegen de vrede. Daarom was het proces in Praag niet alleen leerzaam voor het Tsjechoslowaakse volk, dat vastbesloten is zijn binnen- en buitenlandse verraders te straffen, maar ook voor het Nederlandse volk. De trusts en de daarmee verbonden West-Europese regeringen zijn bereid om op alle mogelijke manieren in het geheim en met verraderlijke manieren te interveniëren in Oost-Europa. Dol van woede over de verloren macht en invloed, bezeten door een panische angst voor de groei van het socialisme, trachten zij met hun conspiratieve methoden de verloren posities te heroveren. Daarbij valt echter niet te rekenen op de steun van de werkers van Oost-Europa, die in snel tempo en met groot enthousiasme werken aan hun opbouw-program.

Eén rondom Stalin.

Het grote voorbeeld — voor hen, zowel als voor ons — is daarbij de grote Sowjet-Unie, waar in de afgelopen weken de welvaart opnieuw steeg.

Het plaatsen van de roebel op goudbasis en de grote prijsverlagingen deden de kosten van het levensonderhoud met een enorme sprong dalen. Dit is het resultaat geweest van de grote krachtsinspanningen, die het Sowjet-volk, onder de leiding van de Bolsjewistische Partij en de grote Stalin, zich getroost heeft om het land te herstellen, de economie op te bouwen en tot een nieuwe welvaart te geraken, die de basis moet scheppen voor de verdere ontwikkeling naar het Communisme. Deze weg naar het Communisme gaat het Sowjet-volk in vastgesloten eenheid. Dat bewees de 12de Maart: de dag van de verkiezingen voor de hoge Sowjet. Nooit werd de eenheid treffender gedemonstreerd dan op deze dag. De stemmen op het blok van Communisten en partijlozen, de stemmen op kameraad Stalin, zijn alle stemmen voor de Stalinistische buitenlandse politiek. Dus: stemmen voor de vrede!

Deze eensgezinde vredeswil van het Sowjet-volk geeft de strijders voor de vrede over de gehele wereld nieuwe moed, versterkt nog hun verbondenheid met het land, dat het bolwerk is in de strijd voor de vrede, en geeft hun de zekerheid, dat de oorlogsstokers met vereende krachten verslagen kunnen worden.

EEN STRIJDBAAR CONGRES

ANNIE AVERINK

NAARMATE de tijd voortschrijdt zal blijken, dat het derde naoorlogse congres van onze Partij een mijlpaal in de geschiedenis van de Partij en de Nederlandse arbeidersklasse is geweest.

Om te beginnen reeds, gezien tegen de achtergrond van het tijdstip waarop het congres plaats vond.

Het vorige Partij-congres in December 1947 viel in de tijd toen het Marshallplan, wat de praktische uitvoering betreft, in zijn beginstadium stond.

De Partij waarschuwde toen ernstig tegen de noodlottige gevolgen die de doorvoering van deze Marshall-„hulp” zou hebben.

Nu, twee jaar later staan we voor het feit, dat Nederland volledig wordt gecontroleerd door Amerika en geen zelfstandige mogelijkheid meer is. Nederland is door de reactionnaire heersende klasse, met de hulp van de Partij van de Arbeid, een vazalstaat van Amerika geworden.

Naast de economische controle door Amerika, voortvloeiende uit het Marshallplan, is nu óók de militaire contrôle een feit geworden. Nederland is reeds bezet gebied onder Amerikaans-Engels legercommando en bedoeld als opmarsgebied in de krijgsplannen van de oorlogsstokers tegen de Sowjet-Unie en de democratische landen van Oost-Europa.

Het Noord-Atlantisch Pact is op dit ogenblik in het stadium van praktische uitvoering gekomen. Het is daarom niet te verwonderen dat het voornaamste vraagstuk, dat ons congres beheerste, de strijd voor de vrede was.

Het houden van het congres in Nederlands grootste havenstad, Rotterdam, krijgt daardoor een bijzondere betekenis.

Terwijl de beweging tegen het lossen van wapens in volle gang is, kreeg deze actie door de geestdrift en de vastberadenheid, die er van het congres uitging een nieuwe impuls.

Symbolisch hiervoor is de vergadering van het trotskistische havenarbeidersbondje, de O.V.B., welke Zondags een vergadering hield in de Rivierahal, waar daags tevoren 1500 mensen de indrukwekkende opening van het congres bijwoonden. In dezelfde zaal, waar meer dan drie uur lang de congresgangers en de gasten ademloos luisterden naar het gedegen referaat van de Partijsecretaris Paul de Groot en waar een klinkend antwoord gegeven was op de visa-weigering aan de buitenlandse gasten door de regering-Drees, trachtte de handlanger van de reactie, Toon van den Berg, de strijdlust van de Rotterdamse havenarbeiders te breken, om gedaan te krijgen dat de wapens tóch gelost zullen worden.

De overgrote meerderheid was echter tegen het lossen van de

wapens. Toen Toon één van zijn bekende vergader-trucjes wilde uithalen en eenvoudig verklaarde, dat de motie was aangenomen, bestormden de arbeiders het podium en smeten hem de ledenboekjes naar het hoofd.

De beweging voor de vrede werd extra kracht bijgezet door de aanwezigheid van de vertegenwoordigers van onze Franse en Italiaanse broederpartij, die in de strijd tegen het Noord-Atlantische Pact in de voorste linies staan. In de strijd voor de vrede staan wij niet alleen. Met ons staan schouder aan schouder miljoenen vredelievende mensen in de wereld, onder leiding van de internationale arbeidersklasse.

Met hen voelen we ons door internationale solidariteit verbonden.

De Rotterdamse havenarbeiders handelden in deze geest. Het congres was een directe slag in het gezicht van de oorlogsvoorbereiders. Het was een waarschuwing aan de imperialisten, dat ook de Nederlandse arbeiders zullen handelen in de geest zoals Togliatti, de inspirerende leider van de Italiaanse volkemassa's zeide:

„Indien de imperialisten tot de aanval op de Sowjet-Unie zouden overgaan en zij tot over hun eigen grenzen terugslagen zouden worden, zullen de arbeiders van Frankrijk en Italië de zegevierende Sowjet-troepen als hun bevrijders ontvangen en helpen.”

De Amerikaanse imperialisten bereiden zich bewust voor op de oorlog. Ze vrezen een economische crisis meer dan de oorlog. Dat is bekend!

Er is maar één wetenschap om hen van de oorlog te doen afzien en dat is de zekerheid dat ze de oorlog zullen verliezen. Daarom is de voornaamste rem op de oorlogsvoorbereiding het organiseren van de weerstand, het organiseren van de strijd tegen de oorlog.

Wanneer de arbeiders weigeren wapens te lossen, dan betekent dit tegelijkertijd dat zij de wapens ook niet willen hanteren.

De strijd tegen het opslaan van wapens is een van de praktische mogelijkheden om de oorlog te verhinderen.

Om dit tot stand te brengen is de eensgezinde strijd van alle arbeiders, van alle vooruitstrevende mensen nodig.

Toen het Atlantisch Pact in de Tweede Kamer werd behandeld en de voorzitter met zijn eentonige droge stem zei: Aangenomen met 61 tegen 6 stemmen, riep een stem van de publieke tribune: „Maar de bouwvakarbeiders van Rotterdam zijn er ook tegen!”

Zó is het en daar komt het op aan.

De eensgezinde strijd van de werkende massa's kan de doorvoering van dit Pact beletten.

Om deze eenheid tot stand te brengen is de felste strijd nodig tegen scheurmakers en P.v.d.A.- en N.V.V.-leden, die als directe handlangers van het wapenkapitaal optreden.

Het congres muntte uit door zijn sterke politieke stellingname in de belangrijkste vraagstukken van de strijd, waar de Nederlandse arbeidersklasse voor staat.

ALS het tweede belangrijke punt in de besprekingen mogen we zien de analyse der economische toestand in Nederland en de perspectieven voor de naaste toekomst. Zonder op dit punt klaarheid te scheppen is het de partij niet mogelijk om een juiste koers te bepalen.

Zich een wég banende door de misleidende cijfers van de burgerlijke statistiek, die meestal de werkelijke toestand verbloemt en geheim houdt, nam het congres eenparig de stelling aan: „dat Nederland aan het begin staat van een nieuwe economische crisis.”

Het is typerend, dat bij de vele aandacht, die door de burgerlijke pers aan ons congres is besteed, er geen enkel blad is, dat hierop ingaat of deze opvatting aanvalt. De Marshall-pers waagt het niet op de nachtmerrie van de Amerikaanse agressors, de naderende economische crisis, in te gaan.

Wiens brood men eet, wiens taal men spreekt. Nu, enige weken na het congres, wordt ons standpunt reeds door nieuwe feiten bevestigd. De op 1 Maart gepubliceerde handelsbalans over Januari wijst een daling aan van de uitvoer van 433 miljoen gulden op 395 miljoen gulden, dat wil zeggen, de uitvoer daalde tot beneden het peil van December en was zelfs nog lager dan in November 1949, toen deze 399 miljoen gulden bedroeg. De invoer steeg daarentegen van 554 miljoen gulden in 1949 op 580 miljoen gulden.

Het verbruik was in Januari 1950 tegenover December 1949, in één maand tijd dus, verder gedaald. Het indexcijfer van kruidenierswaren, bijvoorbeeld, van 215 op 138 en van schoeisel van 139 op 120. Het totaal verbruik daalde van December 1949 van 161 op 140 in Januari 1950. (Deze index is een vergelijkend doorsnee-cijfer op de basis van 1947 = 100).

Het aantal geregistreerde werklozen bedroeg op 31 Januari '49 84.800 en op 31 Januari '50 109.400. Dus een stijging van 24.600.

De laatste cijfers betreffende de werkeloosheid bedroegen op 28 Februari 1950 een aantal van 106.950, tegenover 82.000 op 28 Februari 1949, dus een stijging van 24.950, waaruit blijkt, dat er ook dynamisch een stijging van de werkeloosheid is vast te stellen. De ongeregistreerde werklozen en de gepatriëerde militairen, die zonder werk zijn, zijn hier niet bij inbegrepen.

Tegenover de economische ontwikkeling in de kapitalistische landen stelde ons congres de economische opbloei in de Sowjet-Unie. Onmiddellijk na het congres zijn er weer nieuwe feiten bekend geworden, die de juistheid hiervan staven. Op 1 Maart hebben de Raad van Ministers van de Sowjet-Unie en het Partijbestuur van de Communistische Partij (Bolsjewiki) een grote prijsverlaging van de voornaamste voedingsmiddelen bekend gemaakt.

De prijs van boter is met 30% verlaagd, van de margarine met 35%, alle soorten brood met 20 tot 25.9%, alle soorten vlees met 20 tot en met 25%, terwijl in ons land de prijzen nog stijgende zijn.

In het jaar 1949 bedroeg de industriële productie van de Sowjet-Unie 20% meer dan in 1948 en 41% meer dan in 1940.

In 1949 werden door de arbeiders in de Sowjet-industrie 450.000 nieuwe uitvindingen en rationalisatie-voorstellen gedaan en toegepast.

Het aanwenden van de atoomenergie in de industrie en het toepassen op grote schaal van de Lysenko-methoden in de landbouw in de toekomst, openen het perspectief van een ongeken- de economische opbloei en versterking van de Sowjet-Unie.

Een nieuwe belangrijke slag is toegebracht aan de oorlogs-ophitsers, doordat de Sowjet-Unie de roebel op goudbasis heeft gesteld. Hierdoor wordt de buitenlandse handel van de Sowjet-Unie met de Volksdemocratische landen, China en andere landen vergemakkelijkt.

Onze tegenstanders, in het bijzonder de P.v.d.A.-leiders, stellen de Sowjet-Unie voor als een „agressieve mogendheid”, die er op uit is door middel van een veroveringsoorlog ons land aan te vallen. Het is op die grond, dat zij onze partij er van beschuldigen een „vijfde colonne” van die „agressieve mogendheid” te zijn, die tegen het eigen land zou samenzweren. Deze bewering zouden zij alleen staande kunnen houden, indien zij in staat waren te bewijzen, dat de Sowjet-Unie inderdaad agressief zou zijn.

Dat kunnen zij echter niet. Wij, daarentegen, kunnen bewijzen, dat de Sowjet-Unie vredelievend is en *niet agressief*. Want de zucht naar verovering en oorlog ontstaat niet door de goede of kwade bui van regeerders of door een of andere kwade neiging van een bepaald volk. De veroveringsoorlog, of de imperialistische oorlog, vloeit voort uit een economisch stelsel, dat voor zijn bestaan de uitbreiding van zijn markten in andere landen nodig heeft en daarbuiten niet kan bestaan. Daarom is machts-uitbreiding, verovering en roofoorlog een natuurlijke functie van het imperialistische stelsel.

Onder het socialistische stelsel in de Sowjet-Unie brengt de verhoging van de productie geen crisis met zich mee. De overvloed schept geen werkloosheid en ellende in eigen land, noch noodzaakt zij tot verovering van nieuwe markten in andere landen.

De drie prijsverlagingen, die sinds het einde van de oorlog in de Sowjet Unie plaats vonden, tonen aan op welke wijze de verhoogde productie onder het socialisme zijn afzet vindt, n.l. *door uitbreiding van het verbruik van het eigen volk*, door verhoging van de welvaart van de werkers.

Het eigen volk, dat is de afzetmarkt van de Sowjet-producten! En die markt wordt stelselmatig uitgebreid. De Franse Sowjet-kenner, Kapitein Sadoul, schreef in een artikel in het blad „*Démocratie Nouvelle*”, na zijn laatste bezoek aan de Sowjet-Unie

dat weldra het brood gratis ter beschikking van de bevolking zal worden gesteld en dat het gebruik van de Moskouse Metro gratis zal worden.

Dat zijn de eerste stappen van het socialisme naar het communisme; van het beginsel „ieder werkt naar vermogen en ontvangt naar prestatie”, naar het beginsel „ieder werkt naar vermogen en ontvangt volgens zijn behoeften.”

Dat weet onze partij. En daarom was het congres zo eensgezind en beslist in de aanval tegen de Amerikaanse en Nederlandse imperialistische oorlogs-voorbereiders en evenzo rotsvast overtuigd van de vredelievendheid van de Sowjet-Unie. Op deze overtuiging lopen alle aanvallen en lasterlijke beschuldigingen van onze tegenstanders te pletter. De Sowjet-Unie is principieel vredelievend, haar vredeswil vloeit voort uit het sociale, economische en politieke stelsel van het socialisme.

Dat is de reden, waarom zij de leiding in de strijd voor een duurzame vrede heeft en moet hebben. En ook, waarom zij de natuurlijke bondgenoot is van alle mensen, die de vrede willen, van alle goede vaderlanders en democraten.

BIJ de bespreking van ons congres in de burgerlijke pers, putten onze tegenstanders zich uit in het schatten van de lengte en breedte van Stalin's beeltenis boven het congrespodium. Deze duivelskunstenaars met de pen praten over „Russische vormendienst” e.d., maar in werkelijkheid zijn zij beangst voor de politieke kracht, die van onze partij uitgaat en die het gevolg is van de politieke eensgezindheid op het congres. De stormachtige ovatie, die opging tijdens de rede van Paul de Groot, toen hij hilde bracht aan de illegale strijders in Joego-Slavië, die zich verzetten tegen Tito en de vaan van het internationalisme hooghouden, moet sommige kladschrijvertjes wel verward hebben.

Deze ovatie was één van de sterkste uitingen van politieke saamhorigheid en een spiegelbeeld van onze partij. Het bewijst de politieke groei, die onze partijkaders in de periode na de Duitse bezetting hebben doorgemaakt. Op het congres traden tal van nieuwe politiek leidende krachten in de discussie op en ook veel vrouwelijke kameraden.

Ook blijkt uit de sociale samenstelling van het congres het karakter van de C.P.N. als partij van de arbeidersklasse. Van de 273 gedelegeerden met mandaat waren 187 arbeiders en 31 arbeidersvrouwen. Meer dan de helft van het kader aanwezig op ons congres, was onder de leeftijd van 35 jaar, terwijl er slechts 5 boven de 50 jaar waren. Dit is in overeenstemming met het gehele beeld van de partij. Aan de ene kant brengt dit voor het ogenblik moeilijkheden met zich mee, omdat deze jonge kaders nog onvoldoende gerijpt en geschoold zijn en meestal niet over grote ervaring in de klassenstrijd beschikken. Maar zulk een jonge partij is hoopvol voor de toekomst. Het verlies aan stemmen b.v. dat de partij heeft ondergaan, zal maar tijdelijk zijn. Door de innerlijke versterking van de partij zullen we tot gro-

tere krachtsontploffing komen en dit tijdelijke verlies weer inhalen. Het congres heeft ook bewezen, dat de partij begint meer hardheid en politiek bewustzijn te tonen. Het is noodzakelijk op deze weg voort te gaan.

Het zich eigen maken van de marxistisch—leninistische theorie is een levensvoorwaarde voor de partij. De jonge kaders moeten ernstig de werken van Lenin en Stalin bestuderen en zich een theoretische ondergrond verwerven.

Het is daarom verheugend, dat er een nieuwe oplage zal verschijnen van de Korte Geschiedenis der C.P.S.U. (Bolsjewiki). In de donkere jaren van de Nazi-bezetting is gebleken, dat „Het Boek”, zoals het voor de oorlog in de partij genoemd werd, inderdaad het boek was, het kompas dat iedere partijfunctionaris nodig had. De verbreiding en bestudering van „Het Boek” en de werken van Lenin en Stalin, die zullen verschijnen, moet alle aandacht hebben in de nabije toekomst.

Verder leert ons het congres, dat de partij organisatorisch versterkt moet worden en wel vooral aan de basis. De organisatie moet verbeterd worden. De voornaamste schakel daartoe is het *opvoeden* van goede afdelingsbestuurders en bestuurders van onderafdelingen. Immers de onderste organisaties van de partij zijn de schakels met de massa. De echte revolutionaire kaders komen uit de massa's voort. Alleen diè kaders houden stand in moeilijke tijden en kunnen de partij leiden, welke de school van het praktische dagelijkse werk hebben doorlopen.

Het congres was een vlammend appèl tot eenheid van actie van de arbeidersklasse en van het gehele werkende volk, voor de verdediging van zijn levensbelangen en van de vrede. In hoofdzaak zijn alle werkers, van welke richting zij ook mogen zijn, het eens. Allen willen verhoging van het levenspeil en allen willen de vrede.

Het komt er slechts op aan om de hinderpalen, die de eenheid van actie in de weg staan, namelijk de rechtse P.v.d.A.-invloed en hun verdeeldheidspolitiek in bedrijf en vakbeweging te overwinnen.

Wij moeten opkomen voor werkelijke democratische massa-organisaties en voor een allesomvattende vredesbeweging. Het werken in de massa-organisaties, in de vakverenigingen, in de vrouwen- en jeugdorganisaties, kortom het werken onder de massa, moet beschouwd worden als het voornaamste werk van de partijgenoten en als de belangrijkste grondslag voor de eenheid van actie.

Alleen op deze wijze kunnen we de congresbesluiten tot werkelijkheid maken.

De Sowjet-Unie - leidster van de strijd voor de vrede

C. GEUGJES

DE WIJZE KATER is een bijnaam, die Drees eens kreeg van zijn vriend M. Sluysen, een bijnaam echter, die hem niet belet onwijze en onware dingen te zeggen.

Zo b.v. tijdens zijn redevoering in de 1e Kamer op 15 Februari j.l. Drees zag het die dag als zijn persoonlijke taak de huidige oorlogspolitiek van de Nederlandse regering te verdedigen en hij meende dat niet beter te kunnen doen dan het voor te stellen alsof Nederland bedreigd zou worden door de Sowjet-Unie.

Het is de Sowjet-Unie, beweerde Drees, die het bereiken van overeenstemming inzake atoomwapens in de Veiligheidsraad verhindert, omdat zij afdoende contrôle in eigen land niet wil aanvaarden. En met zijn hand op het hart — dezelfde hand, die het bevel gaf Djokjakarta met bommen te bestoken — verklaarde hij:

Geen zinnig mens meent, dat deze smalle strook van West-Europa zich zou kunnen verbeelden een aanvalsoorlog te voeren.

Neen de Sowjet-Unie wil agressie en alles wat de Nederlandse regering doet, doet zij om oorlog te voorkomen!

Nu de Wijze Kater zich aldus heeft opgeblazen, is het noodzakelijk ook de waarheid en de feiten een woordje te laten meespreken.

EN wanneer wij dat doen, dan willen wij beginnen met die feiten te laten spreken, die duidelijk maken, dat de Sowjet-Unie krachtens haar aard geen oorlog *kan* wensen.

In de Sowjet-Unie is het kapitalisme vernietigd. Dit betekent, dat de verschijnselen, die het kapitalisme plegen te begeleiden, in de Sowjet-Unie niet kunnen voorkomen. Eén van die verschijnselen is oorlog.

Het kapitalisme is een maatschappelijk stelsel, dat gebaseerd is op het privé-bezit der productiemiddelen, op de uitbuiting van de ene mens door de ander. De planloze productie om de winst leidt tot overproductie en afzetmoeilijkheden, tot crisis en tegenstellingen van zulk een omvang en hevigheid, dat militaire botsingen en roofoorlogen er het gevolg van zijn.

De kapitalisten denken, dat zij zich door oorlogen uit hun eigen tegenstellingen kunnen bevrijden. Dit wordt vooral in de tijd waarin wij nu leven, nu het kapitalisme aan de rand van het graf staat, door de dragers van dit maatschappelijke stelsel openlijk gepropageerd.

In April 1949 b.v. schreef een Amerikaans blad, de „United

States News and World Report”:

Het bewapeningsprogram is een buitengewoon belangrijk middel ter kunstmatige ondersteuning van onze economie,

terwijl Senator Johnson zonder veel omwegen toegaf:

Zonder de koude oorlog zou de huidige economische toestand in de Verenigde Staten werkelijk verontrustend zijn!

Daarom willen de wapenmagnaten de oorlog en bereiden zij die koortsachtig voor, tevergeefs hopen de daardoor de strop, die de crisis hen om de nek legt, te ontlopen.

DE drang naar oorlog, die het kapitalisme eigen is, is de Sowjet-Unie vreemd, is in strijd met het maatschappelijk stelsel, dat in de Sowjet-Unie bestaat, het socialisme.

De Sowjet-Unie kent geen kapitalisme en daarom geen kapitalisten, die door middel van verkapt of openlijk geweld in het buitenland voor hun kapitaal beleggings- en winstmogelijkheden zoeken.

In de Sowjet-Unie is geen privé-bezit der productiemiddelen, daar is een planmatige productie, de Sowjet-Unie kent geen afzetmoeilijkheden, geen werkloosheid en geen crisis. En daarom kunnen er in het land van het Socialisme geen mensen zijn, die voor al deze problemen in oorlogsavonturen de oplossing denken te vinden.

De Sowjet-mens kent slechts vooruitgang en hij werkt met alle kracht om die vooruitgang zo snel mogelijk te doen zijn. De ongekende verwoesting van het jonge Sowjet-land door de fascistische barbaren is in een even ongekend tempo hersteld. In 4 jaar tijd werden niet minder dan 5200 enorme industriebedrijven vernieuwd of gebouwd.

Het eerste 5-jarenplan na de oorlog werd binnen de 5 jaar met succes vervuld.

De totale industriële productie in 1949 was 41% hoger dan die van 1940, op het einde van 1949 zelfs 53% hoger. Van maand tot maand kleden en voeden de mensen in de S.U. zich beter. In 1949 kochten zij 20% meer goederen dan in 1948, terwijl tengevolge van de derde en jongste prijsdaling van 1 Maart j.l. de bevolking een voordeel verkrijgt van 110 milliard roebels.

Terwijl Drees in Nederland al maandenlang zijn hoofd breekt om een handjevol „S.W.G.-ers” bij elkaar te krijgen, veranderen in de Sowjet-Unie miljoenen kolchosboeren en -boerinnen met een gelukkige lach en vastberaden hand de natuur!

Zij veranderen dorre woestijnen en steppen in vruchtbaar land. Zij doen bloemen en vruchten groeien in ijskoude streken. Zij doen hoge bergen springen en wijzigen de eeuwenoude loop van snel stromende rivieren.

Terwijl Drees op het Binnenhof stamelt, dat in Rusland iedereen het omgekeerde doet van wat hij wil, planten jonge arbeiders in de Sowjet-Unie ontelbare bomen, die samen een onafzienbaar woud zullen vormen, opdat de hete droge wind het tegenovergestelde zal doen van wat hij wil. De onmiddellijke toekomst

belooft de Sowjet-mensen een overvloed aan consumptiegoederen en daarmee het communisme, waaronder voor hen zal gelden: „Werken naar vermogen en ontvangen naar behoefte!”

Men moet Nederlands eerste burgermannetje zijn om te kunnen volhouden, dat zulk een volk de oorlog wil!

Oorlog betekent voor de mannen en vrouwen in de Sowjet-Unie stilstand en achteruitgang. Zij hebben wel iets beters te doen dan te verwoesten, te vernietigen en te moorden.

Vrede betekent voor hen: niets verliezen, maar alles winnen!

Vrede, het is het wezen van de Sowjet-Unie. Dit socialistisch land is de levende bevestiging van het trotse woord van de onsterfelijke Karl Marx, dat „in tegenstelling tot de oude maatschappij met zijn economische ellende en politieke waanzin een nieuwe maatschappij zal ontstaan, wier internationaal principe *vrede* zal zijn.”

Dat woord van Marx klinkt na in de aanwijzingen van Lenin en Stalin, zijn grootste leerlingen, de geniale scheppers van de eerste socialistische staat, die de wereld mocht aanschouwen.

In 1919 gaf Lenin de richting aan van de buitenlandse politiek van de Sowjet-Unie toen hij sprak over een periode, dat socialistische en kapitalistische staten naast elkander kunnen bestaan, een richting later herhaaldelijk door Stalin bevestigd en de volkeren in alle landen voorgehouden als de weg om een mensenslachting te voorkomen.

Op 3 December 1927 verklaarde Stalin:

De grondslag van onze betrekkingen met de kapitalistische landen bestaat in de overtuiging, dat de twee tegenovergestelde systemen naast elkaar kunnen bestaan. De praktijk heeft dat volledig bevestigd.

En in 1934 zei hij:

Onze buitenlandse politiek is duidelijk. Ze is een politiek van verdediging van de vrede en versterking van de handelsbetrekkingen met alle landen. De Sowjet-Unie denkt er niet aan wie dan ook te bedreigen, laat staan iemand te overvallen. We zijn voor de vrede en verdedigen de zaak van de vrede.

Dat is wat anders dan de hysterische woorden van de Amerikaanse Senator Clarence Cannon: „We zullen de Russische steden verpulveren en de operatiebasis volkomen vernietigen en dan onze geallieerden hun legers erop af laten sturen, d.w.z. hun jongens, niet de onze, om het gebied te bezetten.”

In 1939 bevestigde Stalin nogmaals:

Wij zijn voor de vrede en voor de versterking van zakelijke betrekkingen met alle landen, op dit standpunt staan wij en blijven wij staan,

Wat hij na de 2e wereldoorlog in 1947 herhaalde, toen hij verklaarde:

Wij staan op het standpunt van Lenin, dat samenwerking tussen beide economische systemen mogelijk en wenselijk is.

ELKE daad van de Sowjet-Unie is er om deze woorden van Lenin en Stalin te bevestigen, vanaf het eerste uur van haar bestaan tot aan de dag van vandaag. Eén van de eerste de-

creten, die de jonge Sowjetmacht uitvaardigde, was het decreet over de vrede. In de Volkenbond stond de Sowjet-Unie op de bres voor de algemene ontwapening als de meest beslissende garantie voor het behoud van de vrede.

Het was de Sowjet-regering, die telkens opnieuw haar stem verhief tegen de politiek van de kapitalisten om Hitler en Mussolini te bevredigen en deze politiek brandmerkte als één die de mensheid in onmiddellijk en groot gevaar bracht.

Het Republikeinse Spanje vond onder de grote mogendheden alleen de Sowjet-Unie bereid haar te steunen tegen de fascistten uit binnen- en buitenland. En het was weer alleen de Sowjet-Unie, die haar belofte trouw bleef toen de Nazi-legers zich opmaakten Tsjecho-Slowakije te overmeesteren.

Op dit ogenblik is het vraagstuk van de atoomwapens in de strijd voor de vrede van beslissende betekenis. Het is weer de Sowjet-Unie, die met onvermoeide ijver opkomt voor de vernietiging van de voorraden atoombommen en voor een doeltreffende internationale contrôle ter handhaving van dit verbod.

Het is geschiedenis-vernietiging van de ergste soort, het is onvervalste oorlogsophitsing, het te willen voorstellen alsof de Sowjet-Unie geen contrôle in eigen land over de atoomenergie zou willen aanvaarden. De Sowjet-Unie is daar niet tegen, maar er vierkant voor!

Manoeilski getuigde daarvan in zijn redevoering op 11 October 1948 voor de politieke commissie van de derde zitting van de Algemene Vergadering der U.N.O., toen hij zei:

Reeds in Juni 1947 stelde de regering van de U.S.S.R. voor om binnen het raam van de Veiligheidsraad een internationale commissie voor Contrôle op de atoom-energie in het leven te roepen, die haar eigen inspectie-apparaat op internationale wijze georganiseerd zou moeten hebben, met het recht om zowel periodiek als in bijzondere gevallen een onderzoek in te stellen en het recht van vrije toegang tot elke onderneming, die zich bezig houdt met de productie of de opslag van atomische grondstoffen en producten.

Waar de Sowjet-Unie wel tegen is, dat is tegen de voorstellen, die de Amerikanen inzake de atoomenergie tot werkelijkheid willen maken.

En daar heeft zij alle redenen voor. Wat is n.l. het geval?

De Amerikanen stellen voor alle atomische hulpbronnen van elk land, van alle ondernemingen, die atomische grondstoffen verwerken en alle zgn. verwante industrieën — metaalindustrie, chemische industrie enz., alsmede het gehele wetenschappelijke onderzoek in handen te leggen van een zgn. Bestuurslichaam, dat dan beslissen moet hoe deze grondstoffen etc. over de verschillende landen zal worden verdeeld en hoe zij daar zullen worden gebruikt.

De bedoeling van dit contrôle-plan, zoals de Amerikaanse machthebbers het met een groot woord misleidend noemen, de bedoeling van dit spionage-systeem, zoals de wereldberoemde Professor Blackett het aan de schandpaal nagelt is duidelijk!

De Amerikanen willen de gehele economie van de Sowjet-

Unie (waar de atoomenergie voor vredesdoeleinden een uitermate gewichtige rol speelt) in handen brengen van het internationale beheersinstituut, dat, tengevolge van de automatische meerderheid in de U.N.O., natuurlijk op zijn beurt weer onder Amerikaans toezicht staat.

Het behoeft geen verwondering te wekken, dat de Sowjet-regering daar niet op in wenst te gaan.

Het Sowjet-volk zette in 1917 de kapitalisten buiten de deur en verdedigde zijn jonge staat met succes tegen de interventie-kruistocht der 14 kapitalistisch landen. Het sloeg de fascistische legers, die het waagden zich binnen haar grenzen te vertonen, niet alleen terug, maar vervolgden ze tot in hun hol. Het is duidelijk, dat dit volk er geen enkele behoefte aan heeft om door middel van een beheersinstituut voor atoom-energie onder Amerikaanse contrôle, de ontwikkeling van haar economie afhankelijk te stellen van Amerikaanse groot-kapitalisten.

Wysjinski liet daarover geen enkele twijfel bestaan, toen hij op 16 November 1949 in de politieke commissie van de U.N.O. zei:

De zaak waarom 't gaat, dat zijn de levensbelangen van een land, en alleen zij die in dit opzicht niets te verliezen hebben, of zij die door de loop der historische gebeurtenissen zijn geplaatst in een positie, waarin zij niet in staat zijn zulk een verzet te bieden, als zij worden gedwongen de kelk der bitterheid tot de laatste druppel te ledigen, alleen diegenen hebben geen keuze. Maar wij zijn niet in zulk een positie, we zijn dat nooit geweest en zullen nooit in zulk een positie zijn. We hebben voldoende kracht en middelen om onze economische en politieke onafhankelijkheid te bewaren. We zien de toekomst met vertrouwen tegemoet, omdat we een groots verleden achter ons hebben en wij beleven een groots heden, dat geschapen is door de scheppende kracht van ons Sowjetvolk en we zullen elk plan van de hand wijzen, dat ons land zoekt te onderwerpen aan de contrôle van vreemde kapitalistische organisaties.

Maar er is meer, waarom de voorstellen der Amerikanen onaanvaardbaar zijn.

Het eerst nodige: vernietiging van de monsterachtige atoom-bom en verbod tot vervaardiging ervan, ontbreekt in de Amerikaanse voorstellen.

In een door Wysjinski op bovengenoemde zitting van de politieke commissie van de U.N.O. aangehaald rapport, zegt Acheson b.v.:

Hier is het contrôleplan zoals we het hebben uitgewerkt. Maar denk niet, mijne heren senatoren, dat door de aanvaarding van dit plan de Ver. Staten zullen worden verplicht op te houden met de productie van atoomwapens. Neen, dat zullen de Ver. Staten helemaal niet verplicht zijn. Dit zal worden beslist door het Congres in het licht van de hogere politiek, we zullen dit regelen door middel van onze eigen grondwettelijke gang van zaken, zonder hierin gebonden te zijn door het plan voor internationale contrôle. Met andere woorden, we zullen in de Senaat beslissen wat we willen, als we deze bommen willen houden en hun voorraden willen uitbreiden.

Duidelijker kunnen de bedoelingen van de Amerikanen niet onmaskerd worden. Daartegenover staan de voorstellen van de Sowjet-Unie, herhaaldelijk en op meesterlijke wijze, eerst door Molotow en later door Gromyko en Wysjinski in de organen van

de U.N.O. verdedigd. Die voorstellen zijn eerlijk en doeltreffend en daarom eenvoudig en voor ieder begrijpelijk.

Zij behelzen het gelijktijdig ondertekenen van een overeenkomst om de productie van atoombommen stop te zetten en voorraden ervan te vernietigen, alsmede een contrôle-commissie in het leven te roepen, wier taak het is na te gaan, dat geen nieuwe bommen worden gemaakt.

Wie kan daar tegen zijn?

Niemand, alleen zij, die niet de vrede, maar de oorlog willen! En daarom hebben de Amerikanen toen zij het voorstel van de Sowjet-Unie verwierpen en Drees — toen hij de Amerikanen in bescherming nam — zichzelf ontmaskerd, zichzelf aangewezen voor wat ze zijn: oorlogsophitsers!

HET wezen van het socialisme, dat in de Sowjet-Unie verwezenlijkt is, de wil en de daden van de Sowjet-regering, zijn met de vrede één en ondeelbaar.

Alleen het bestaan reeds van dit bolwerk van de vrede betekent een ernstige hinderpaal voor de plannen van hen, die naar oorlog drijven, maar inspireert en bezielt tegelijkertijd die miljoenen, waar ook ter wereld, die de vrede willen verdedigen. Daarom belasteren en besmeuren de oorlogsophitsers de Sowjet-Unie en haar leider, kameraad Stalin.

De kapitalisten weten, dat een vreedzame wedstrijd tussen hun stelsel en dat van het socialisme de ondergang van het kapitalisme betekent.

Zij weten, dat het grootse gebeuren, dat zich in de Sowjet-Unie voltrekt, de nieuwe wereld en de nieuwe mens, die daar wordt geboren, op den duur door geen duizend Dreesjes zijn te verbergen. Het is zoals Manoeilski het in 1935 op het 7e congres van de Komintern uitdrukte:

De Sowjet-Unie heeft geen oorlog nodig om de wereld om te vormen. Dit zullen de tegen hun onderdrukkers in opstand komende volken zelf doen. De Sowjet-Unie heeft geen oorlog nodig, omdat in de wedstrijd tussen de beide wereldsystemen het socialistisch systeem dagelijks overwinningen behaalt en aan de gehele wereld zijn superioriteit over het kapitalistisch systeem toont.

Zou de bourgeoisie in de wereld ons land een 10-tal jaren met rust laten, dan zou de Sowjet-Unie door haar socialistische veroveringen geweldige massa's mensen op de aarde van de voortreffelijkheid van haar systeem overtuigen, dan zou zij de „gemoedelijkste” mensen, die tegenwoordig een steun van het kapitalisme zijn, in revolutionairen tegenover het kapitalisme veranderen.

Daarom vrezen en verwensen de kapitalisten de vrede. Daarom willen zij de oorlog en bereiden zij die voor. Maar ook de oorlog zal hen niet redden!

Reeds in 1934 verklaarde Stalin uit naam van het Sowjet-volk:

„Wij zijn voor de vrede, maar wij vrezen geen dreigementen en zijn bereid op een slag van de oorlogshitsers met een tegenslag te antwoorden.” Hij waarschuwde de imperialisten, dat „oorlog tegen de Sowjet-Unie de meest gevaarlijke oorlog voor de bourgeoisie betekent.”

De grote weerklank die de actie van de havenarbeiders ook in

ons land vindt om geen Amerikaanse wapens te lossen, bewijst de juistheid van de verklaring van onze partij, dat de Nederlandse arbeidersklasse nooit oorlog tegen de Sowjet-Unie zal voeren, stelde de Algemene Secretaris van onze partij in zijn congresrede vast. En hij eindigde het eerste deel van zijn rede met de woorden:

„De slag om de vrede woedt thans in volle felheid. Wij zullen die slag winnen, omdat hij gewonnen moet worden, en omdat wij dat ook kunnen. Wij kunnen het, omdat de organisator van de overwinningen van de vrijheidslievende volkeren op het Hitler-fascisme, omdat de overwinnaar van Stalingrad en Berlijn, omdat de voortzetter van het werk en de leer van de onsterfelijke Marx, Engels en Lenin, omdat de strijd voor de vrede door kameraad Stalin en de onoverwinnelijke Bolsjewistische Partij van de Sowjet-Unie worden aangevoerd.”

Een van de kenmerken van onze Partij is, dat zij aan de organisatie een uitzonderlijke betekenis toekende in alle stappen van haar revolutionaire activiteit. Zij bestreed het opportunisme in de organisatievraagstukken en zij schiep in elke nieuwe situatie organisatievormen, regels en richtlijnen voor het inwendig partijleven, die overeenkwamen met de historische omstandigheden van het werk van de Partij en die de uitvoering van haar politieke taken verzekerden.

(XVIIIe Partijcongres C.P.S.U., 1939)

A. ZJDANOW

Het marxisme-leninisme vereist voor alles, dat zijn grondbeginselen voortdurend tot uiting komen in concrete feiten, concrete problemen. Want het is niet voldoende om het marxisme te bestuderen: men moet zich ook de methode eigen maken, leren om deze toe te passen bij de beoordeling van maatschappelijke feiten. Dat is het belangrijkste. Het is mogelijk dat men de leer zelf kent, dat men zich het marxisme tot op zekere hoogte heeft eigen gemaakt, maar dat men deze toch niet weet toe te passen bij de beoordeling van de maatschappelijke feiten. Want dit vereist veel meer. Daarom is iemand pas een marxist naarmate hij de marxistische methode weet toe te passen bij het oplossen van concrete problemen.

(Uit: Communistische Opvoeding)

M. KALININ

Het federalisme in dienst van de Amerikaanse oorlogstokers

G. HARMSSEN

I

KONRAD ADENAUER uitte onlangs de leerzame woorden: „De wereld moet overtuigd worden van Amerika's kracht. De Verenigde Staten hebben heden ten dage wellicht de grootste missie in de geschiedenis. In menselijke en historische zin heeft Amerika de plicht te zorgen, dat het licht op onze aarde nooit uitdooft. Ik zou een Verenigd-Europa willen zien. Alleen dan kan mijn land vrij zijn. Om dat te bereiken hebben wij de hulp nodig van de beste van alle Europeanen, de Amerikanen.”

Op ondubbelzinnige wijze wordt ons hier uiteengezet, hoe het met de achtergrond van de leuze „Verenigde Staten van Europa” gesteld is. Het is op last van de heren in Wallstreet, „de beste van alle Europeanen”, zoals het hierboven zo treffend is gezegd, dat het Verenigd-Europa tot stand moet komen, met inschakeling van het West-Duitse militarisme. Zei ook Churchill niet, dat Duitsland zo snel mogelijk in de Europese Raad opgenomen moest worden. Het federalisme, het politieke platform, waarop de reactie in al haar schakeringen van Churchill tot Spaak zich heeft verenigd, blijkt een wapen te zijn in handen van Amerika. Een wapen bovendien, waarbij het oplevende West-Duitse imperialisme het grootste belang heeft, zoals Adenauer ons leert. De ongebroken ruggegraat van deze imperialisten, de wapen-industrie in het Roergebied, gaat Amerika wel zeer ter harte, omdat het federalisme in de eerste plaats een oorlogswapen is, de vele burgerlijke pacificisten die het propageren ten spijt. De leuze van het Verenigd-Europa, dat als doel vrede en economische samenwerking aangeeft, is het bedriegelijke idealistische tintje, dat de vorming van het West-Europese militaire blok en de economische onderwerping van West-Europa aan Wallstreet moet ver sluieren.

De leuze is niet nieuw en dient sedert de eerste wereldoorlog, in verschillende gedaanten en onder verschillende maatschappelijke omstandigheden, de doeleinden van de reactie. We zullen enige grepen doen uit de leerzame geschiedenis van het federalisme, alvorens op haar huidige betekenis in te gaan.

II

DE oorsprong van deze leuze voert ons de verwantschap voor ogen van „Europese eenheid” (hiër de concrete uiting van het kosmopolitisme op politiek terrein als „voorbereiding” van de „wereldregering”) en chauvinisme. Het is in het 2e jaar van de eerste wereldoorlog, wanneer de arbeiders zich beginnen te herstellen van de gevolgen van het verraad van de 2e

Internationale, dat de gedachte van een „Verenigd-Europa” opduikt. Kautsky, die zo schromelijk het vaandel van het proletarisch internationalisme onteerd had, was er de verdediger van. Dit is niet verwonderlijk, want deze theorie vormt één geheel met zijn reformistische opvatting over het imperialisme. Immers wat houdt Kautsky's super-imperialisme in? Kautsky neemt aan, dat de kapitalistische tegenstellingen door de steeds voortgaande monopolievorming overbrugd worden en dat concurrentie, crisis en andere verschijnselen door het uiteindelijk optredende supermonopolie opgeheven zullen worden. Het afstompen der tegenstellingen in het imperialistische kamp, gaat gepaard met een geleidelijk uitdoven van de klassenstrijd, nadat crisis en oorlog uitgeschakeld zijn. Deze „harmonie” op economisch gebied, zou zich natuurlijk ook op politiek terrein moeten uiten. Hier nu had de sociaal-democratie een schone taak te vervullen, want terwijl de imperialisten de politieke éénwording nastreefden door onderwerping van de zwakke landen aan de sterke, aldus Kautsky, zou de sociaal-democratie moeten streven naar een bond van gelijkberechtigde staten, of in Kautsky's eigen woorden:

De statenbond... dat is de vorm voor de grote imperia, waaraan het kapitalisme behoefte heeft, om zijn uiteindelijk hoogste vorm te bereiken, waarvan het proletariaat zich dan meester zal maken. (Nationale staat, imperialistische staat, statenbond. blz. 75).

Hier zien we reeds, hoever Kautsky in 1915 is afgezakt. In plaats van een politiek gebaseerd op de reële ontwikkeling, d.w.z. op de klassenstrijd en de zich verscherpende tegenstellingen, een zuivere wenspolitiek. Kautsky's wenselijkheden passen nu echter uitstekend in de kraam van de machtspolitiek der imperialistische rovers. Welke politieke structuren men ook in elkaar knutselt in de imperialistische wereld, ze zullen of als onvervulbare wensen opzij geworpen worden óf zich aanpassen aan de eisen van de economische verhoudingen. Een politieke constructie kan nooit de sociaal-economische verhoudingen wijzigen, maar wordt omgekeerd door deze bepaald. De politieke veranderingen voltrekken zich door de strijd van de massa, hecht georganiseerd en gewapend met inzicht in de bewegingswetten van het imperialisme, wier leuzen daardoor niet „bedacht” zijn, maar uitdrukking verlenen aan de werkelijke ontwikkeling die zich voltrekt. Deze statenbond van Kautsky is een jammerlijke uitvlucht van de met de vaderlandsverdedigers pacterende „centristen” en een erkenning van hun politiek bankroet. Kan men zich er nog over verbazen, dat Trotzky zich bij de verdediging van deze leuze bij Kautsky aansloot? Ook in Nederland vond deze leuze weerklank. Zo bij de R.S.V., een groep van hoofdzakelijk ontevreden sociaal-democraten onder leiding van H. Roland Holst. In de brochure van A. B. Soep, *Nationalisme of internationalisme*, 1915, lezen wij als een van de conclusies van dit opstel:

Een statenbond van Europa op de grondslag van democratische gelijkheid van geheel de bevolking is een gebiedende eis, de sekiurste waarborg voor de vrede en de uitsterfing van de volkerenhaat.

III

In de jaren van de eerste wereldoorlog heeft Lenin zich grondig met het vraagstuk van het imperialisme bezig gehouden en in samenhang hiermede ook het vraagstuk van de Europese statenbond bestudeerd. Het gaat er om, de functie van deze gedachte in de ontwikkeling van het imperialisme en zijn tegenstellingen na te gaan. Zijn definitieve mening heeft hij neergelegd in een artikel: *Over de leuze van de Verenigde Staten van Europa*, van 5 September 1915. Lenin bestrijdt deze leuze uitgaande van zijn opvatting van het imperialisme en hij komt tot de conclusie:

Van het standpunt van de economische voorwaarden van het imperialisme, d.w.z. van de kapitaalsuitvoer en de verdeling van de wereld onder de „vooraanstaande” en „geciviliseerde” koloniale mogendheden zijn de Verenigde Staten van Europa onder het kapitalisme of onmogelijk of reactionnair.

Steeds dienen we immers voor ogen te houden, dat imperialisme betekent, dat een handvol grote mogendheden een milliard mensen in de koloniale landen uitplunderen en dat dus

de Verenigde Staten van Europa onder het kapitalisme hetzelfde betekent als een overeenkomst over het verdelen van de koloniën.

En dan komt Lenin tot datgene wat onder die omstandigheden het hoofdpunt was: *de betekenis van deze leuze voor de strijd voor het socialisme*. De ontwikkeling van imperialistische landen en monopolies voltrekt zich ongelijkmatig en vereist dus periodiek een herstel van het hierdoor verstoorde evenwicht. Dit kan niet anders betekenen dan crisis in de industrie en oorlog in de politiek. Natuurlijk, zegt Lenin, zijn er in verband hiermede

tijdelijke overeenkomsten tussen de kapitalisten en tussen de mogendheden mogelijk. In deze zin zijn ook de Verenigde Staten van Europa mogelijk als een overeenkomst tussen de Europese kapitalisten... waarover? Alleen daarover, hoe gemeenschappelijk het socialisme in Europa te onderdrukken.

En het artikel eindigt met de volgende zeer leerzame slotbeschouwing:

De Verenigde Staten van de wereld (en niet die van Europa) zijn de staatkundige vorm van de vereniging en de vrijheid der naties, die wij met het socialisme verbinden — zolang de volledige overwinning van het communisme nog niet zal hebben geleid tot het geheel en voorgoed verdwijnen van iedere, dus ook van de democratische staat. Als zelfstandige leuze zou echter de leuze van de Verenigde Staten der wereld nauwelijks juist zijn, ten eerste omdat zij met het socialisme samenvalt en ten tweede, omdat zij tot een onjuiste opvatting over de onmogelijkheid van het socialisme in één land en over de verhouding van zulk een land tot de overige landen zou kunnen leiden.

IV

En de mogelijkheid, die Lenin voorzien had, werd tot werkelijkheid. Vooreerst zegevierde de arbeidersklasse in één land en voegde door de opbouw van het socialisme aan de bestaande tegenstellingen de tegenstelling socialisme—kapitalisme

toe. De Europese reactie ging na de mislukte interventie-oorlog voort met het beramen van middelen om de jonge socialistische staat ten val te brengen. De tijdens de wereldoorlog door opportunistische sociaal-democraten en welwillende intellectuelen gehanteerde leuze „Europese statenbond” kreeg nu een duidelijker reactionaire betekenis en werd nu door de reactie zelf aangemoedigd als wapen tegen de Sowjet-Unie. Omstreeks 1926 ontstond er een Pan-Europa-beweging onder leiding van graaf N. Coudenhove—Calergi, die haar zetel had in Wenen. In een brochure van zijn hand lezen we o.a.:

De herhaling van de Russische revolutie op Europees grondgebied zou voor de Europese toekomst, beschaving en economie een niet minder grote ramp zijn, dan een nieuwe wereldoorlog (blz. 7).

Nationale Pan-Europeanen eisen Europese aaneensluiting, omdat het hun nationale beschaving beschermt tegen ondergang, bolsjewisme en anarchie. (blz. 24).

Korte tijd kreeg de „Pan-Europa-gedachte” betekenis doordat in de periode van de grote crisis van 1929, die de tegenstellingen tussen de imperialistische staten en de oorlogsstokerij tegen de Sowjet-Unie verscherpte, Frankrijk deze leuze meende te kunnen uitbuiten. De Franse minister van buitenlandse zaken, Aristide Briand, overhandigde in 1930 aan 26 landen een „Memorandum over de organisatie van het systeem van een Europese Federatieve Unie”, onder het voorwendsel van economische samenwerking en gemeenschappelijke strijd tegen de crisis. In werkelijkheid was dit plan zowel tegen Engeland en Amerika gericht als in het bijzonder tegen de Sowjet-Unie. Het was bedoeld als overeenkomst om „gemeenschappelijk het socialisme in Europa te onderdrukken”, zoals Lenin zei. Molotof vatte de betekenis van dit plan dan ook als volgt samen:

Een buitengewoon grote rol speelt bij het totstandkomen van het anti-Sowjetfront het zogenaamde „Europa-comité”, dat op initiatief van de Franse minister van buitenlandse zaken Briand is ontstaan en ten doel heeft een bobwerk van Europese staten tegen de Sowjet-Unie te scheppen.

En daar in het „Pan-Europa-plan” veel van vrede, collectieve veiligheid en opheffing der tolgrenzen gesproken werd vond het nogal wat sympathie in burgerlijk pacifistische kringen. Maar ook hier bleek de maatschappelijke werkelijkheid sterker dan de persoonlijke wensen en illusies van de „Europa-knutselaars” en het plan was in korte tijd van de baan door de toenemende tegenstellingen in het imperialistische kamp. Engeland was bang voor versterking van de Franse positie. Duitsland meende, dat het de consolidatie van het verdrag van Versailles betekende en de Italiaanse imperialisten vreesden, dat de Balkan- en Donaulanden in de Franse invloeds-sfeer zouden worden opgenomen enz.

De tijd was nog niet rijp. Er was niet één pretendent voor de wereldmacht, maar er waren er nog velen. En lang heeft Coudenhove—Calergi moeten wachten voor hij succes had. In de totaal gewijzigde krachtsverhoudingen tussen de imperialistische sta-

ten na de 2e wereldoorlog past echter deze gedachte uitstekend in het plan van actie van Wallstreet en nu duikt zij ook overal op als het streven naar een overeenkomst „hoe gemeenschappelijk het socialisme in Europa te onderdrukken”. Zelf heeft Coudenhove—Calergi in een interview medegedeeld: „Zelfs indien geheel Europa één zou willen worden, zou dit onmogelijk zijn zonder Amerikaanse hulp.”

V

BOVENSTAANDE historische schets leert ons:
1e. dat ook vóór het ontstaan van de Sowjet-Unie het federalisme reeds „óf onmogelijk óf reactionnair” was. Onmogelijk, door de door Lenin ontdekte wet van de ongelijkmatige ontwikkeling van het imperialisme en door de zich verscherpende tegenstellingen in het imperialistische kamp zelf.

2e. Na de grote October-revolutie, wordt het federalisme een wapen direct gericht op de vernietiging van de Sowjet-Unie, in het bijzonder als uitweg uit de enorme moeilijkheden, waarvoor de grote crisis van 1929 de bourgeoisie plaatst, echter onuitvoerbaar door de imperialistische tegenstellingen.

3e. In de tweede wereldoorlog hanteerde Hitler de leuze van het „Verenigde Nieuwe Europa” om de vernietiging van de nationale zelfstandigheid der Europese volkeren door het Duitse fascisme en hun beestachtige onderdrukking aan te duiden.

4e. Na de tweede wereldoorlog is het een wapen in handen van Wallstreet, zowel met het doel de oorlog tegen de socialistische wereld organisatorisch voor te bereiden, alsook om de economische onderwerping van West-Europa aan het Amerikaanse imperialisme te vergemakkelijken.

Met deze lessen gewapend nog een en ander over de steun die de P.v.d.A. aan het federalisme verleent: De ontbinding van de rechtse sociaal-democratie uit zich niet alleen daarin, dat de bedekte hulp aan de reactie via openlijke hulp is overgegaan tot een direct vooraangaan bij de onderdrukking van de Nederlandse en Indonesische werkende bevolking in dienst van Amerika. Deze ontarding komt ook tot uiting op ideologisch terrein. De meest reactionnaire ideeën en theorieën der Amerikaanse monopolisten vinden we onveranderd terug in het arsenaal van de P.v.d.A. De openlijkste reactionnaireren verenigen zich met trotskistische fraseurs zoals Last en Kief, in de propaganda voor wereldeenheid en federalisme. Prof. J. Romein, die enkele geleerde verhandelingen aan het federalisme wijdde, werkt broederlijk samen met de Jezuiet Creighton, redacteur van het bekende schendblad *De Linie*, in de „Nederlandse Studentenvereniging voor wereldregering”, die zich voor een wereldregering uitspreekt. Dit is de formule, waarop alle arbeidersvijandige elementen zich verenigen.

Enkele citaten kunnen dit illustreren:

Als eerste getuige nemen we G. Ruygers, de man die eerst zijn

rol speelde in de „Nederlandse Unie”, als hoofdredacteur, en nadat het met „Het Nieuwe Europa” onder leiding van het Hitler-fascisme mis liep, nu strijdt voor een „Verenigd Europa” onder Amerikaanse leiding.

In het blad *Socialisme en Democratie*, December 1949, merkt G. Ruygers op, dat: „De strijd tegen het nationalisme op politiek en economisch gebied noodzakelijk is,” daarbij doelend op die stromingen, die van mening zijn, dat de nationale zelfstandigheid nog geen „verouderde” gedachte is, maar integendeel een voorwaarde voor het behoud van de vrede. Daarbij stelt hij op demagogische wijze strijd voor nationale zelfstandigheid als nationalisme voor.

Dat de „Verenigd Europa”-gedachte krachtig door Amerika aangemoedigd wordt, is niet een bedenksel van de communisten, maar lezen we ook in *Paraat* van 24 Februari:

Nog altijd dringen de Amerikanen er op aan, dat in vlug tempo een Europese samenwerking tot stand komt.

En uit de „vorderingen”, die er met de uitvoering van dit plan gemaakt worden blijkt hoezeer het een wapen is in de oorlogsvoorbereiding. In hetzelfde nummer lezen we:

Op financieel en economisch gebied nu is de samenwerking tussen de West-Europese staten nog lang niet zover gevorderd als die in militair opzicht.

En na dit feit vastgesteld te hebben levert *Paraat* hierop de volgende commentaar:

Dit achterblijven van de financiële en economische samenwerking bij de militaire, is het grote struikelblok, waardoor de weerbaarmaking van W.-Europa op het ogenblik wordt belemmerd.

Geen vrede, maar oorlog is het doel van de „Europese raad”.

Om te voorkomen, dat de onderdanigheid van dit oorlogsblok jegens Amerika in gevaar zou worden gebracht door te „zelfstandige” figuren, die de belangen van andere imperialistische groeperingen meer zouden behartigen dan die van Amerika, wordt zelfs iedere *schijn* van zelfstandig optreden gestraft. Over het feit, dat niet Spaak, de voorzitter van de Europese vergadering te Straatsburg maar Stikker directeur is geworden van de „Organisatie voor Europese Economische Samenwerking” zegt *Paraat*:

Het is onmogelijk zich te onttrekken aan de conclusie, dat het veto over Spaak werd uitgesproken, niet omdat hij anti-Engels zou zijn, maar omdat hij een te krachtige figuur is en een te vurig Europeaan.

en dit laatste betekent natuurlijk te weinig Amerikaan.

De werkelijke betekenis van de „Verenigde Staten van Europa” in deze fase van de ontwikkeling springt uit deze uitspraken wel zeer duidelijk naar voren. Dat het er echter ondanks de druk van Amerika met deze eenheid nog niet al te best uitziet blijkt uit de dagelijkse berichten, die de marxistische opvattingen over de verscherping der imperialistische tegenstellingen bevestigen. We behoeven slechts te denken aan de Duitse weerstand tegen de pogingen van de Franse imperialisten om het Saargebied

in te lijven en omgekeerd het gerechtvaardigde wantrouwen van Frankrijk tegen de herleving van het Duitse militarisme. Verder denken we aan de bijzonder gereserveerde houding van Engeland ten aanzien van de „opvoering” in Straatsburg. En dan niet te vergeten het „geologisch” tempo waarin de Benelux tot stand komt als gevolg van de handelstegenstellingen tussen Nederland en België. Werkt dit alles reeds remmend op de uitvoering van de Amerikaanse oorlogsplannen door middel van een „Verenigd Europa”, de beslissende kracht waarop al deze plannen zullen stukbreken is de vastbesloten wil van de volkeren zelf om door hun strijd voor nationale onafhankelijkheid de vrede te verdedigen.

De geschiedenis van de C.P.S.U.(b)

en

DE STRIJD TEGEN HET TROTSKISME.

„Men mag niet vergeten, dat de kennis en het begrip van de geschiedenis van onze partij een uiterst belangrijk middel is om de revolutionnaire waakzaamheid van de partijleden ten volle te verzekeren.”

(Gesch. C.P.S.U. (b) blz. 432).

DEZE uitspraak uit het boek *De Geschiedenis van de C.P.S.U. (b)* is van betekenis voor de communistische partijen in elk land van de wereld.

Wie kennis neemt van de inhoud van de Geschiedenis van de C.P.S.U. (b) wordt getroffen door het feit, dat als een rode draad door de gehele geschiedenis van de Russische partij de strijd tegen de afwijkingen van het marxisme-leninisme loopt.

Zoals het boek vaststelt op blz. 473:

De geschiedenis van de ontwikkeling van het innerlijke leven van onze partij, is de geschiedenis van de strijd tegen en de verplettering van de opportunistische groepen in de partij — de „economisten”, de mensjewiki, de Trotskisten, de Boecharinisten, de aanhangers van de nationale afwijkingen.

Deze strijd tegen de vijanden van de arbeidersklasse, die in vele gevallen waren binnengedrongen in de partij, en in de partij en vanuit de partij hun ondermijningswerk verrichtten, deze vijanden te vernietigen was de voorwaarde voor de overwinning

van het socialisme in de Sowjet-Unie. Doch dit is tevens de voorwaarde voor de communistische partijen in de landen van de Volksdemocratie in hun strijd voor de verwezenlijking van het socialisme.

Maar niet slechts voor de landen, waarin het kapitalisme vernietigd is, hebben de wijze lessen uit „het Boek” betekenis. De strijd van de communistische partijen tegen de afwijkingen in de partij, is een eerste voorwaarde voor de vervulling van de taken der partij. Zonder de onverzoenlijke strijd tegen de opportunisten, tegen de afwijkingen van het marxisme-leninisme kan de partij de eenheid en de discipline niet bewaren, kan zij haar rol als organisator en leidster van de strijd om de bevrijding der arbeidersklasse niet voeren.

Er wordt vaak door de verzoeners in de partij de opmerking gemaakt: Maken we niet te veel drukte over deze of gene zaak, is het wel de moeite waard, doen we de partij geen afbreuk, wanneer we de „vuile was” buiten de deur hangen?

Zulk een stemming is gevaarlijk, zij is het begin van verval in een partij, zij leidt tot reformistische opvattingen over de organisatie, die uitgaan van het standpunt, dat iedereen het recht heeft voor zijn eigen mening uit te komen en die mening tegen die van de partij te vertegenwoordigen. Zij leidt tot een gemoedsrust, die de gevaren die de partij en de arbeidersklasse bedreigen niet meer doet zien, die uitsluitend vertrouwt op de groeiende krachten van de arbeiders klasse. Zulk een gemoedsrust leidt ertoe, dat de vijanden van de arbeidersklasse rustig hun gang kunnen gaan, dat ze niet ontmaskerd worden, dat de arbeidersklasse in de strijd tegen de afwijkingen niet leert en gestaald wordt, en daardoor in staat is haar historische taak te vervullen.

Wij hebben geen gemoedsrust, maar waakzaamheid nodig. Wij moeten eraan denken, dat hoe hopelozeler de toestand van de vijanden is, des te bereidwilliger zij naar het „uiterste middel” zullen grijpen. (blz. 432).

In het boek treft men herhaaldelijk passages aan, die erop wijzen, dat de trotskisten hun strijd steeds richtten tegen de peilers, waarop de strijd voor de verwezenlijking voor het socialisme steunde.

Wanneer de partij de strijd voerde voor de verwezenlijking van het socialisme in de Sowjet-Unie, dan kwamen de trotskisten met de leuze, dat dat niet mogelijk was en dat er eerst een wereldrevolutie moest komen. Voerde de partij een strijd op het platteland om de opvoering van de graanproductie in de eerste jaren na de revolutie, waarbij zij alle lagen op het platteland moest betrekken, dan kwamen de trotskisten met de leuzen, dat de partij de koelakken en middelboeren moest vernietigen en over moest gaan tot de collectivisatie. Maar wanneer de partij op het moment dat de mogelijkheden aanwezig waren voor de collectivisatie, de strijd daarvoor organiseerde, kwamen de trotskisten met de leuze, dat de strijd tegen de koelakken niet gevoerd moest worden en dat een bondgenootschap

met de middelboeren niet mogelijk was.

En zo ging het bij de industrialisatie, toen de partij alle krachten inspande om het land te industrialiseren en daardoor onafhankelijk te maken van de kapitalistische wereld om de welvaart met grote sprongen te kunnen verhogen; toen kwamen de trotskisten met de leuze, dat industrialisatie zelfmoord betekende, dat het agrarische Rusland zich toe moest leggen op de export van graan en voor deze bedragen in het buitenland kopen moest wat het nodig had, d.w.z. eeuwig afhankelijk blijven van het kapitalisme, d.w.z. de voorwaarde voor de verwezenlijking van het socialisme niet vervullen.

Steeds dus was hun strijd gericht op die fronten, die de arbeidersklasse naar de verwezenlijking van haar doeleinden voerden.

En hoe is het thans? We hebben de ervaring van deze bandieten in de Volksdemocratische landen, waar zij samenwerken met buitenlandse spionagediensten met het doel de macht van de arbeidersklasse in deze landen te breken. Dank zij de lessen van de C.P.S.U. (b) slaagde de arbeidersklasse in deze landen erin, deze misdadigers snel en bijtijds te ontmaskeren.

Maar ook in ons land hebben we met dit vraagstuk te maken.

De arbeidersklasse is hier nog niet bevrijd. Zij bevindt zich in een hevige worsteling met de reactie. De omstandigheden waaronder de trotskisten hier kunnen werken zijn gunstiger dan in de landen waar de arbeidersklasse de macht heeft. Zij beschikken hier nog over hun agenten in de arbeidersklasse, in de vakbeweging, zij hebben hier nog hun vertegenwoordigers in de P.v.d.A., en zij hebben nog hun eigen organisaties, zoals de O.V.B. in Rotterdam, de Tribunegroep etc.

Welke tactiek volgen zij hier?

De strijd van de arbeidersklasse is op dit ogenblik vooral geconcentreerd op de strijd voor Vrede en Brood. De resolutie van de Partijconferentie leert ons, dat de strijd voor de vrede „tegelijktijd de voorwaarden schept, die het werkende volk in staat zullen stellen uit eigen kracht die sociale en economische veranderingen door te voeren, welke onontbeerlijk zullen zijn voor de welvaart, de zelfstandigheid en de vrede van ons land”.

Het is dus logisch, dat de trotskisten in ons land hun hoofdkracht op dit ogenblik richten tegen de strijd van de arbeidersklasse voor de vrede, die in deze dagen vooral draait rondom de wapenleveranties uit Amerika en de strijd hiertegen.

In deze strijd staan de trotskisten aan de zijde van de Amerikaanse imperialisten en trachten zij door verwarring te zaaien de strijd voor de vrede te saboteren.

En toch zijn er nog, die zeggen, jullie moeten niet altijd iedereen, die het niet eens is met de C.P.N., voor trotskist uitschelden. Toch zijn er nog, zelfs onder diegenen die symphatiseren met de partij, die zeggen: „inderdaad, T. v. d. Berg deugt niet, maar hij is geen trotskist.”

Het is daarom van zo'n groot belang, dat de arbeiders zich

de geschiedenis van de C.P.S.U. (b) eigen maken. Want een arbeider, die de ontwikkeling van het trotskisme in de Sowjet-Unie, die hun methode van werken en hun leuzen kent, die hun ontwikkeling tot agenten van fascistische spionagediensten, saboteurs en moordenaars ziet, zal geen ogenblik meer twijfelen, wanneer hij trotskisten op zijn weg tegenkomt, zal geen ogenblik meer twijfelen wanneer hij *Nieuwe Strijd* van de O.V.B. gelezen heeft of T. v. d. Berg en Oosterwijk c.s. trotskisten zijn of niet. T. v. d. Berg zegt niet: „Jullie moeten de Amerikaanse imperialisten helpen bij hun oorlogsvoorbereidingen tegen de Sowjet-Unie”. Dan zou elke arbeider hem door hebben.

In de periode dat zij in de partij zaten verklaarden Trotsky en Boecharin zich ook nooit openlijk tegen de partij, tegen de Sowjet-Unie. Zij bedekten hun vijandelijk optreden met „linkse” frazen, zij deden zich voor als communisten en zelfs nog „linkser” dan de communisten. Als „kameleons” wisten zij hun ware kleur te verbergen, zegt „het Boek”.

Doch de praktijk van hun optreden kwam neer op een ondermijning van de Sowjet-macht, op de vernietiging van de Sowjet-macht.

Indien wij de Trotskisten en de Boecharinisten niet hadden verslagen, zouden wij de voorwaarden, die voor de opbouw van het socialisme noodzakelijk zijn, niet hebben kunnen voorbereiden.
(blz. 474).

Neen, de trotskisten in ons land zeggen niet openlijk wat zij willen, d.w.z. zij verbergen hun verraad, wanneer zij zeggen: „Los de wapens”, achter „linkse” frazen. T. v. d. Berg gaat „veel verder” dan de communisten. Zij schrijven in hun orgaan *Nieuwe Strijd*:

„Voor ons zal het voornaamste motief zijn, hoe brengen wij de klasse van arbeiders in een daadwerkelijke strijd tegen het kapitalisme en haar politieke machtsinstrumenten: de militairen en politie-apparaten.” En verder: „Het heeft alleen betekenis als het kan uitgroeien tot een machtig daadwerkelijk protest tegen de gehele oorlogsvoorbereiding.” En: „De strijd tegen de oorlog is vooral een strijd om de macht van de arbeidersklasse tegenover de bezittende klasse.”

De actie in de haven „moet onmiddellijk gevolgd worden door acties in alle grote metaalbedrijven, overal waar oorlogstuig gemaakt wordt. Dat we daarbij de olie niet moeten vergeten, dat is zeker . . .”

Dit alles klinkt erg flink en „revolutionnair”. En wie nu zou verwachten dat daarna de oproep zou volgen om dus geen Amerikaans oorlogstuig te lossen, een actie die duizenden arbeiders in de havens bezielt, die door tienduizenden in het land wordt gesteund en die in geheel West-Europa door de arbeidersklasse gevoerd wordt met alle ten dienste staande middelen, die heeft het mis, want de beste manier om bovenstaande leuzen te verwezenlijken is volgens hen de wapens, die bestemd zijn om van

ons land een wapendepôt te maken in de voorbereiding van een oorlog tegen de Sowjet-Unie wèl te lossen.

„De gehele agitatie (van de trotskisten) vond grote weerklank bij de kapitalistische elementen in 't land.” (blz. 385, Gesch. C.P.S.U. (b).

En hier? De burgerpers, de radio, de Christelijke en Katholieke Bonden, de reformist v. d. Laan van de C.B.T. - allen waren vol lof over de „moedige” houding van T. v. d. Berg, en hun kranten en radio stonden open om deze lof uit te schreeuwen.

Waarop steunt nu deze houding van de trotskisten? Op een vergissing? Wie de geschiedenis van de C.P.S.U. kent, die weet hoe deze steun aan de reactie te verklaren is. Omdat het doel van de trotskisten was en is de vernietiging van de Sowjet-Unie. In de Sowjet-Unie, en na de oorlog in de Volksdemocratische landen, werkten zij daartoe samen met de Amerikaanse en Engelse geheime diensten. Zij werkten in de Sowjet-Unie en daarbuiten samen met Hitler en spraken met hem af, dat hij voor zijn hulp een deel van de Oekraïne zou krijgen. Tito heeft zich openlijk verbonden met de Amerikanen, omdat ook hij droomt van een vernietiging vande Sowjet-Unie.

Zoals de fascistten hun hoop gevestigd hadden op de trotskisten, hebben thans de Amerikaanse imperialisten hun hoop gevestigd op de trotskisten-titoïsten. Zij hoopten dat er in China een Tito op zou staan, zij hopen (en schrijven dat elke dag in hun kranten) dat in de Volksdemocratische landen Tito's zullen optreden. Het trotskisme-titoïsme is een zeer belangrijk onderdeel geworden in de oorlogsvoorbereidingen van de imperialisten.

Daarom zegt T. v. d. Berg: „Los de wapens”. T. v. d. Berg wil geen vrede. Hij hoopt op een oorlog tussen Amerika en de Sowjet-Unie, waardoor de oude wensdroom van het trotskisme verwezenlijkt zou kunnen worden. Daarom kiest hij partij, kiest hij de partij, die voorheen met de trotskisten in de Sowjet-Unie samenwerkte en die thans met de trotskisten-titoïsten samenwerkt, de partij van de agressor, de partij van het imperialisme, die de plannen tot vernietiging van het socialisme niet heeft opgegeven en die bij de uitvoering van deze plannen gebruik zal blijven maken van het trotskisme-titoïsme.

Dat wezen van het trotskisme vinden we duidelijk en klaar beschreven in de *Geschiedenis van de C.P.S.U. (b)*. Daarom moet elke klassebewuste arbeider dit boek lezen. Elke onderschatting in de partij van het trotskisme-titoïsme moet met kracht bestreden worden. Aan de hand van de *Geschiedenis van de C.P.S.U.* zullen we leren dat wij onze partij zuiver moeten houden, dat onze partij een werkelijke voorhoede van de arbeidersklasse zal kunnen zijn wanneer wij de strijd voeren tegen de afwijkingen in de partij.

Ook de Nederlandse partij heeft daarbij haar ervaringen. Een type als Roorda (die thans besprekingen houdt met Frits Kief) kon ontmaskerd worden en uit de partij verwijderd, door de strijd tegen zijn afwijkingen. Want Roorda stond niet in tegen-

stelling tot de partij en de arbeidersklasse omdat een paar mensen hem niet mochten, maar omdat zijn politiek afweek van de lijn der partij.

Zo was het met een De Heer, met J. Snel en anderen. De partij zou deze voor de partij schadelijke elementen niet hebben kunnen ontmaskeren, wanneer zij niet de strijd had gevoerd vóór de doorvoering van de partij-lijn en tegen de afwijkingen.

Tito zou zijn verradersrol niet hebben kunnen spelen, indien de Joego-Slavische partij in haar geheel de kritiek en zelfkritiek had doorgevoerd, de strijd had gevoerd tegen de afwijkingen van Tito van het marxisme-leninisme. Juist doordat Tito deze kritiek en zelfkritiek onmogelijk maakte, allen die kritiek uitoefenden op de foute politiek van de Joego-Slavische partij in de gevangenis smeed, kon hij erin slagen zijn fascistische praktijken door te voeren.

Aan de hand van de *Geschiedenis van C.P.S.U. (b)*, zal de partij niet alleen het belang inzien, maar ook de methode leren van de strijd tegen de afwijkingen van de partij-lijn. Het is deze strijd die onmisbaar is bij de vorming van een bolsjewistische partij.

J. SCHALKER.

De kracht van de marxistisch-leninistische theorie ligt hierin, dat zij het de partij mogelijk maakt, haar weg te vinden in de situatie, waarin zij zich bevindt, de inwendige samenhang van de gebeurtenissen om haar heen te begrijpen, de loop van de gebeurtenissen te voorzien, en niet alleen te zien hoe en waarheen de gebeurtenissen zich op dit ogenblik ontwikkelen, maar ook, hoe en waarheen zij zich in de toekomst moeten ontwikkelen.

Alleen een partij, die de marxistisch-leninistische theorie beheerst, kan vastberaden voorwaarts schrijden en de arbeidersklasse voorwaarts leiden.

(Geschiedenis v. d. C.P.S.U.; Pegasus 1939, pag. 467.)

UIT een marxistisch standpunt hebben algemene en abstracte formules zoals a-patriottisme geen enkele betekenis. Het vaderland, de natie, zijn historische categorieën. Wanneer het in een oorlog om de verdediging van de democratie of om de strijd tegen een juk, dat de natie onderdrukt, gaat, ben ik in geen enkel opzicht tegen een dergelijke oorlog en ik heb niets tegen het gebruik van het woord „nationale verdediging” in verband met dit soort oorlog of opstand.

De socialisten staan altijd aan de kant van de onderdrukten en zij kunnen bijgevolg niet anders dan voorstanders zijn van de oorlogen, die de democratische of socialistische strijd tegen een onderdrukking tot doel hebben.

Uit marxistisch standpunt is het absoluut noodzakelijk om voor elk gegeven geval, voor elke oorlog afzonderlijk, zijn politieke betekenis te bepalen.

(Brief aan Boris Soevarin, Dec. 1916)

LENIN

uitgave van een bloemlezing uit mijn gedichten in de Hongaarse taal. Vertaler en uitgever verzochten mij, bladzij voor bladzij de gedichten uit te zoeken, die in het aanstaande boek zouden verschijnen. Ik had de duizenden jonge mannen en vrouwen gezien, die uit alle delen van de wereld op het Jeugdcongres te Boedapest verschenen; ik had tussen de ruïnes van Warszawa de gezichten gezien van de studenten, die tussen de colleges door de gebroken Vredeszuil weer oprichtten; ik had met eigen ogen gezien, hoe binnen enkele weken 25000 jonge vrijwilligers uit Moskou grote gebouwen tussen de ruïnes van Stalingrad optrokken. Ik had in deze landen een geluid gehoord als het zoemen van bijen in een reusachtige bijenkorf, de klank van de pure, gezamenlijke en grenzeloze levensvreugde van de jonge mens.

Nu bladerde ik in mijn eigen boeken, die ik soms in vele jaren niet herlezen had. In het bijzijn van de vertalers, die op mijn beslissing wachtten, om met hun werk te kunnen beginnen, herlas ik nu weer de bladzijden waaraan ik zoveel energie en zorg had besteed. Ik begreep meteen, dat ze geen nut meer hadden. Ze waren verouderd, ze droegen het teken van de bitterheid over een dode tijd. De ene pagina na de andere gleed langs mijn ogen en geen enkele scheen mij de moeite waard, om tot nieuw leven te worden geroepen. Geen van die bladzijden leverde het benodigde staal voor het skelet van een nieuwe opbouw; geen van mijn verzen bracht de gezondheid en het brood, die de mensen nodig hebben. Daarom heb ik die verzen verworpen. Ik wilde niet meer, dat oude beslommeringen het nieuwe leven zouden overschaduwden; ik wilde niet, dat de gedachten over een systeem, dat mij nagenoeg tot wanhoop gedreven had, als een afschuwelijk drab, waarmee onze vijanden mijn eigen jeugd bezoedeld hadden, op de rijzende torens van een nieuwe mensheidsverwachting zou achterblijven. Ik heb niet toegestaan, dat ook maar één van deze sombere gedichten in de volksdemocratieën zou worden gepubliceerd. Meer nog: nu ik naar de Amerikaanse landen terug ben gekeerd, waar ik thuis hoor, verklaar ik, dat ik deze gedichten hier ook niet opnieuw gepubliceerd wil zien.

De dichter thans

Wij dichters van deze tijd hebben twee tegenstrijdige krachten in onze ziel gevoed, door het leven zelf in ons geplant. Het uur heeft geslagen om een keuze te doen. Het is niet alleen een kwestie van de keuze, hoe wij ons moeten houden; het is een vraag van de keuze, hoe ons innerlijk gevoel zijn verantwoordelijkheid naar buiten toe uit.

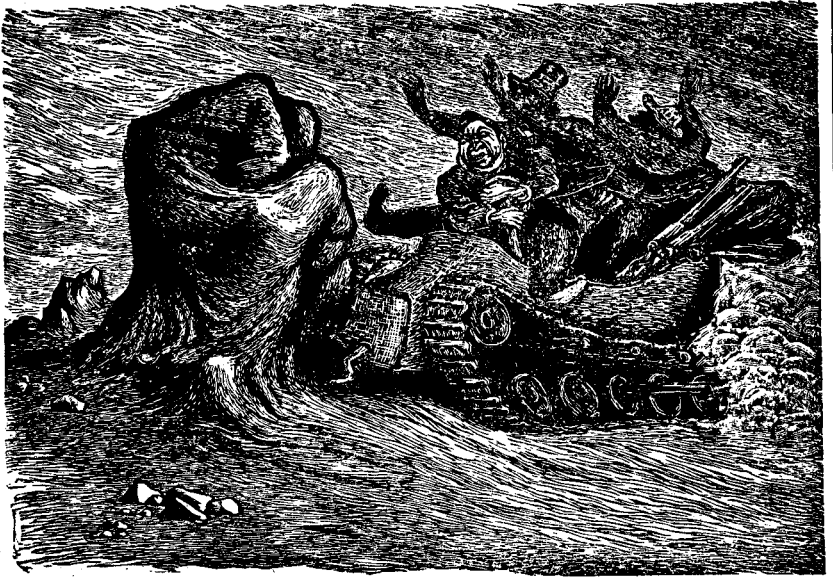
Een weggrottend systeem heeft dodelijke misten uitgebreid over het terrein van de beschaving. Velen van ons hebben in het goede geloof dat zij de waarheid dienden het hunne gedaan om de atmosfeer te verpesten, die niet alleen aan ons, maar aan alle mensen behoort, aan de levenden zowel als aan hen die nog moeten leven. Wat zullen wij voor spoor op aarde nalaten? De merktekens van mensen, die in hun vertwijfeling omkomen?

Vele scheppende persoonlijkheden van onze tijd zijn zich niet bewust van het feit, dat hetgeen hun dikwijls de innigste uitdrukking van het bestaan schijnt te zijn, in werkelijkheid het dodelijk vergif is, dat hun door hun bitterste vijanden is toegediend. Het stervend kapitalisme vult de beker van alles wat mensen tot stand brengen met een wrang brouwsel.

Wij hebben gedronken van deze vloeistof, waarin alle soorten vergif zijn gemengd. De boeken van de „Westelijke” literaturen bevatten allemaal een sterke dosis van de gifplanten, die in het rottend stelsel woekeren. Onze jeugd in Latijns Amerika drinkt nu het afkooksel van een tijdsgewricht, waarin geprobeerd is alle mensheidsverwachtingen in de toekomst te besmetten en te vernietigen en in plaats daarvan de wanhoop en het ongeloof te zetten.

Toen Alexander Fadejew in zijn rede op het congres te Wroclaw zei, dat bijaldien hyena's met de pen of de schrijfmachine konden omgaan, zij zo zouden schrijven als T. S. Eliot of Jean-Paul Sartre, dan geloof ik, dat hij het dierenrijk heeft beledigd. Ik geloof niet, dat dieren, begaafd met de intelligentie of het vermogen om zich uit te drukken, uit vernietiging en tegennatuurlijke ondeugden een ontuchtige godsdienst zouden maken, zoals deze z.g. „meesters” van de Westelijke cultuur dat klaar spelen. Maar hun rol ligt voor de hand. Zij zijn de apostel van de grote slachting die wordt voorbereid, zij zijn de actieve bacillen van de vernietiging. Voor de monopolisten met de atoombom wilden gaan smijten, en een groot deel van het menselijk geslacht daarmee uitmoorden, om hun hemelgerend stelsel te redden, hadden deze apostelen de taak, de mensen moreel kapot te maken. In de chaos van het stervende kapitalisme moeten zij de menselijke intelligentie veranderen in een soort schemerduister, waarin men enkel de slechte, zieke en verdorven kanten van het bestaan onderscheidt. Hun taak is het, het leven te degraderen, om de uitroeiing van het mensdom op aarde gemakkelijker te maken.

De bourgeoisie heeft deze discipelen van de ondergang bijzonder ondersteund. Wij hebben de laatste jaren gezien, hoe onze snobs zich wierpen op Kafka en Rilke. Zij allen betraden het labyrint, waarin geen deur meer naar de frisse open lucht leidt; ze klemden zich vast aan alle anti-werkelijksheids-filosofieën, die langs de weg blijven liggen als lege kisten, die van de wagen der geschiedenis gevallen zijn. Zij werden de „verdedigers” van de geest, de hogepriesters, van het Amerikanisme, beroepsvertrebelaars van ieder water, waarin zij afdalen. Ze leverden de grote humanisten van onze tijd aan de vergetelheid over. Als men in onze landen over Maxim Gorki, een Romain Rolland, een Ilja Ehrenburg, een Theodore Dreiser spreekt, worden deze dwergen kalkoens rood. Deze delicate zielen kunnen de naam van Balzac niet uitspreken. Deze restanten van cultuur proberen ons er toe te verleiden, te geloven aan een bankroet en reeds ter aarde besteld surrealisme, terwijl het enig nuttige van die stroming hier in ligt, dat uit de ruïnes van het surrealisme twee grote

(Houtsnede van Leopoldo Mendez)

figuren van intellect en geloof in de mens, de Franse communistische dichters Louis Aragon en Paul Eluard, de besten van hun land zijn verzezen.

Wie zijn nu de handlangers van de opzettelijke vergiftiging, die men ons Amerika laat doorlijden, van deze intellectuele verlamming, die over onze landen sluipt? Wie zijn de ophitsers tot zelfmoord van een tijdsgewricht, dat eens bekwaam was grote gedachten voort te brengen? Is het alleen de „Readers Digest”, waarin alle moderne nonsens van de wereld in een notedop aan het publiek wordt opgedrongen? Is het enkel het schuldig stilzwijgen van de Steinbeck's en Hemingway's? In hoeverre stroomt er nog bloed van de doden door onze aderen? In de afgelopen jaren konden wij in Latijns Amerika een verschijnsel van bijzondere betekenis opmerken. De kunsten — in het bijzonder schilderkunst en literatuur — namen innig deel aan het leven en lotgeval van onze volkeren. De schilderkunst, in de eerste plaats de prachtige Mexicaanse wandschilderkunst, heeft de opdracht, haar door de waarheid en de geschiedenis gegeven, schitterend uitgevoerd. De literatuur, de roman in 't bijzonder, is eveneens nader tot de massa gekomen. Maar boven een zeker realistisch pessimisme en een uitvoerige weergave van onze misères is zij toch niet uitgekomen. In enkele uitzonderingsgevallen, zoals bij Jorge Amado, José Mancisidor of Romulo Gallegos, is er een schrijver in geslaagd, de weg ter bevrijding te wijzen en zich daarmee dieper in de massa te wortelen.

Wij hebben een literatuur gemaakt, die zich verdiepte in lij-

den en leed, en een groot aantal werken, die slechts tot doel schijnen te hebben het volk op de straat te laten zien, welke hoge muren het nog moet beklimmen. Grote schrijvers, gewaardeerd door velen en in de grond van de zaak bij ons behorende, als Graciliano Ramos in Brazilië, Jorge Icaza in Ecuador, Miguel Angel Asturias in Guatemala, Nicomedes Guzman en Reinaldo Lomboy in Chili, en nog talrijke anderen, blijven er bij, het donkere oerwoud te beschrijven waarvoor zij ons Amerika houden, zonder te laten zien, waar de uitweg ligt. En toch kennen onze volkeren de uitweg naar het licht.

Het is onze plicht, als intellectuelen tegen de ziekelijke stromingen van metafysica en sexuele overspanning te strijden, die de fundamenten van onze beschaving ondergraven. Onze Franse kameraad Roger Garaudy heeft deze ziekelijke tendenties aldus gekenschetst: „Scepticisme, hopeloosheid, vlucht — dat zijn de merkmalen van de wereld die ten grave daalt. Het gemeenschappelijke van deze drie verschijnselen is de panische angst voor de werkelijkheid, en de diepste wens dat er in godsnaam maar niets mag veranderen.”

Vroeger aaptten onze romantici Europa na en bezongen de nachtegalen die zij niet kenden en spraken over de Meimaand als de voorjaarsmaand. Later vonden wij hen een tikje belachelijk. Thans zijn de pogingen, om in Amerikaanse aderen het verdovingsmiddel van een ondergang te spuiten, die wij niet als diepste Amerikaanse werkelijkheid erkennen kunnen, niet meer belachelijk, maar eenvoudig rampzalig. Wij moeten in ons Amerika een nieuwe wereld bouwen. Wij zijn geen zielen in schipbreuk, die ergens op een onbekend eiland gestrand zijn, maar strijders voor een redelijke sociale orde, verdedigers van een onoverwinnelijke zaak. Daarom staan onze scheppingen noch strijdbare daden op zichzelf, maar zij maken samen deel uit van één opbouwende energie. Wij mensen van een jong continent weigeren, de vijanden van het leven en de vrede toe te staan, de oude intellectuele praatjes over passiviteit, isolement, zelfmoord en dood te prediken en in practijk te brengen.

Een dichter wint de slag

Het was goed, dat in deze sector van onze felle strijd tegen het imperialisme een aantal mensen zijn opgestaan van de met leed overdekte aarde en aangetoond hebben, in welk een onmetelijke duisternis ons Amerikaanse vaderland is gehuld. Maar thans gaan wij een andere periode tegemoet. Wij bevinden ons in de periode, waarin de Rode Legers het door hen verpletterde fort-nest van het Duitse fascisme binnentrokken, om er de rode vlag te hijsen, die de eeuwenoude hunkering van het mensdom naar vrijheid verzinnebeeldt. Wij leven in de bemoedigende dagen van de volksdemocratieën. Wij heben de eer en de blijdschap te leven in een tijd, waarin een dichter overwinnaar bleef in een strijd, welks doel daarin bestaat, het lot van honderden millioe-

nen mensen te veranderen. De naam van deze dichter is Mao tse Toeng. Wij leven in een periode, waarin Paul Robeson zingt, trots de pogingen van fascistisch schuim, om zijn lied, het lied van de gezonde aarde, tot zwijgen te brengen. Wij leven in de dagen, waarin het Chileense volk — mijnwerkers, studenten, vissers en dichters — zich met stokken en stenen tegen de dictatuur verweert in zijn strijd tegen de schande, die een landverrader over ons vaderland heeft gebracht. Wij rukken gezamenlijk op tegen de winstmakers van het oorlogsbedrijf, tegen een hoererende pers die niets doet dan op anderen haar ziekten over te dragen. Wij verdedigen de vrede en wij zullen de vrede weten af te dwingen.

Dat alles hoort ook in het middelpunt van het artistieke denken te staan. Ik ben geen criticus, ik lever geen literaire beschouwingen. Ik ben enkel dichter en het kost mij grote moeite, in andere bewoordingen te spreken dan in die van de poëzie. Maar er zijn tijden, waarin ik spreken moet, als anderen hun mond houden. En ik zal blijven spreken, zolang lafheid of onverschilligheid de mond verzegelen van degenen, die hun plicht en roeping niet nakomen. Deze plicht ligt in het feit, dat wordt aangetoond hoe ver de vernietigingsmacht van de vijanden, die de oorlog willen, onze literatuur beïnvloedt.

Wij hopen op andere daden in ons continent. Wij moeten onze Amerikaanse landen de kracht, de levensvreugde, de jeugd geven, die ze niet hebben. Wij kunnen niet met de armen over elkaar toekijken, hoe de oorlogsdrijvers onze rijkdommen verwoesten en hoe de droogstoppels ons alle blijdschap in het bestaan ontroven. Wij moeten ons lijden baas worden en ons boven de verwildering verheffen. Wij moeten de weg wijzen en voor de ogen van onze volkeren die weg ook begaan. Wij moeten de straten schoon en smetteloos maken, zodat er morgen andere mensen op kunnen wandelen.

(Vert. Th. de Vries).

M EN spreekt over cultuurscheppende mensen. Maar niet alle mensen, die zich zo noemen, zijn zich bewust wat deze aanduiding betekent. Zij vergenoegen zich ermee de cultuur te registreren. Zij verwarren cultuur met een gedicht, een krantenartikel, een boek, een toneelstuk of een film. Zij begrijpen niet, dat cultuur iets meer en iets veel groter is, dat cultuur al datgene is wat in de loop van de lange opmars der mensheid tot kristallen is uitgegroeid. Dat cultuur niets op-zich-zelf-staands, niets afzonderds kan zijn, maar iets dat het geheel doorstroomt. Evenmin als zogenaamde cultuurmensen geïsoleerd kunnen leven, kan de cultuur zich van het volk isoleren.

M. ANDERSON—NEXö.

Een geschiedenis van het Amerikaanse Imperialisme

Amerika van kolonie tot wereldmacht.
Dr. J. Presser (Elsevier, f 15.— geb.)

IN September 1947 stelde Zhdanov op de eerste bijeenkomst van het informatiebureau der communistische partijen vast, dat er na de tweede wereldoorlog een hergroepering der internationale krachten had plaatsgevonden. Enerzijds had zich het kamp gevormd van de vredeskrachten onder leiding van de Sowjet-Unie en anderzijds het kamp der imperialistische oorlogstokers onder leiding van Amerika. Het Amerika van Wallstreet gaat niet aan de spits der mensheid, zoals de burgerlijke propaganda ons zou willen doen geloven, maar aan de spits der oorlogstokers, dat wil zeggen juist aan het hoofd der vijanden van de mensheid. Het dollarimperialisme is na de tweede wereldoorlog de hoofdvijand van de vrede en de democratie geworden. En nadat Zhdanov dit in zijn beroemde rede vastgesteld heeft, hebben de politieke gebeurtenissen in de drie jaren, die sedertdien verlopen zijn dit nadrukkelijk onderstreept.

De dollarherauten, uiterlijk van een bonte verscheidenheid, maar innerlijk van een verbluffende gelijkvormigheid, van de federalisten tot de vijfde colonne van Amerika, de P.v.d.A.-leiding, verkondigen de mythe van de Amerikaanse vrijheid en welvaart. Het is echter voor hen, die met toenemende successen de strijd voor de door Wallstreet bedreigde vrede en nationale zelfstandigheid voeren, van het grootste belang dit Amerika te leren kennen. En naast de factoren, die hebben geleid tot de snelle ontwikkeling van het Amerikaanse imperialisme, de werkelijkheid van dit ogenblik. Zij dienen te weten of de uitspraak uit Het Amerikaanse epos van Adams, dat

„de Amerikaanse droom van een beter, rijker en gelukkiger leven voor al onze burgers van welke rang ook, de grootste bijdrage is, die wij tot nu toe geleverd hebben aan het denken en de welvaart der wereld.”

werkelijkheid is geworden of slechts een droom is gebleven!

Dit omvangrijke vraagstuk is door J. Presser in zijn boek Amerika, van kolonie tot wereldmacht aan een grondig onderzoek onderworpen.

Steunend op een omvangrijke documentatie, die van een eerbiedwekkende belesenheid getuigt, en in een benijdenswaardige boeiende en beeldende stijl wordt ons onbarmhartig de werkelijkheid onthuld, die achter de droom van Adams schuil gaat. Onverbiddelijk stapelt hij de bewijsstukken op, die aantonen, dat de Amerikaanse rijkdommen in handen van de „zestig families” bij elkaar gebracht zijn door corruptie, bedrog, chantage, moord en roof. Van de opmerkingen der geldmagnaten zelf noteren we: „De wet? Wat maal ik om de wet? Heb ik niet de macht?” en een ander: „Niets is verloren, behalve de eer” en: „Wij zijn

bemodderd en vuil tot aan onze knieën en voor de rest geld."

Wanneer een geleerde econoom ons zou zeggen, dat de rijkdommen, die de Amerikaanse millionairs bijeenbrachten, de beloning was voor het risico, dat de „ondernemer" nu eenmaal liep, dan kunnen we met Presser zeggen, dat het enige risico hierin bestond, te moeten verschijnen voor een omgekochte rechter. En na een uiteenzetting over de onmenselijke wreedheden en middeleeuwse methoden van de reactie, die we op elk terrein van de Amerikaanse geschiedenis terugvinden en die de werkelijkheid vormen achter de droom van Adams, maakt Presser een leerzame opmerking over het geloof van deze geldmagnaten. Op blz. 334 schrijft hij:

„Bepaalt onplezierig doet hun vroomheid aan, zich veelal manifesterend in een zwak voor theologische seminaria en zondagscholen: het was niet buitengesloten, dat Protestanten en Joden onder hen grote sommen vermaakten aan de Katholieke Kerk, aan welke zij een stabiliserende functie toekenden binnen een maatschappelijk bestel, dat gevaarlijke symptomen van ontbinding openbaarde."

In bijzonder felle en bewogen woorden schildert de schr. ons het leed en de onderdrukking van de millioenen negerslaven, die op de plantages in het Zuiden werkten. Ze werden beschouwd als dieren. Men fokte en verhandelde slaven, zoals men vee verhandelde.

Hoe ontmaskert een getuigenis als de volgende het sprookje, dat het lot der negers niet zo erg was:

„Master pakt een fles whisky en een kistje sigaren en laat Tom vastbinden op de binnenplaats. Hij neemt een stoel en zegt tegen de opzichter: Kerel geeft hem een flink pak, vandaag 250 slagen. En hij telt de slagen. Als er 150 zijn, ziet het er niet naar uit, of er veel plaats over is voor de rest, maar Master zegt: Afmaken! Dan gaan hij en de opzichter sigaren roken en whisky drinken en Master zegt tegen Tom: Onthou nu voortaan, dat ik de baas hier ben. En dan sluit hij Tom op in de schuur en zegt tegen alle negers: Als jullie hem iets te eten geeft, laat ik jullie levend villen. Nu de Old Folks geven hem toch in het geheim brood en vlees. En zodra hij er uit komt, vlucht hij weer naar de bossen....."

Dan komt de slavenoorlog van 1861 en de negers komen vanuit de directe slavernij in de loonslavernij en dit gaat gepaard met honderderlei vormen van achteruitstelling en vernedering. Deze mensonterende toestand is in de 20e eeuw, toen het kapitalisme in Amerika, zoals overal tot imperialisme uitgroeide, blijven voortbestaan, ja zo mogelijk nog verergerd.

„Dit bewijst de verklaring van H. L. Mencken, die er op wijst, dat het lynchen in de kleine doodse stadjes van het Zuiden de plaats inneemt van een kermis, theater of symphonieorkest elders." Of de statistiek, die over de periode van 1889—1930 3724 lynchgevallen opgeeft, waarvan ruim viervijfde negers. Moeten we er nog aan toevoegen, dat de daders ongestraft bleven? Dat het niet blijft bij politieke rechteloosheid, maar dat ook hun sociale en economische positie slechter is dan die der blanken, bewijst het feit, dat in Baltimore 20% der inwoners negers zijn en dat deze slechts 2% der woonruimte in die stad tot hun beschikking hebben. De gemiddelde leeftijd van deze negers is 12 jaar lager dan die der blanken, terwijl het aantal t.b.c.-gevallen onder de negerbevolking vijfmaal zo groot is als onder de blanken. Waarschijnlijk is in geen geschiedenis van Amerika zoveel plaats ingeruimd aan het neger-

vraagstuk. Maar niet alleen over hun ontrecting spreekt Pr. Ook over hun kunnen en vooral over hun strijd voor lotsverbetering kunnen we in dit boek veel gegevens vinden.

De oorlog in 1898, die de Verenigde Staten voerden, om Spanje de Philippijnen en Cuba te ontroven, leidde de directe uitplundering van vreemde volken in, naast die van de eigen werkende bevolking. De Amerikaanse heersende klasse scheen het als haar plicht te beschouwen, te trachten „de droom, van een beter, rijker en gelukkiger leven” over de gehele wereld te verbreiden. Een missie, die Senator Beveridge in 1900 in de klassieke woorden samenvatte:

„God heeft ons tot de meesters en regelaars der wereld gesteld, om orde te scheppen waar chaos heerst, opdat wij een bewind leveren aan wilde en aftandse volken. Wij willen ons deel in de zending van ons ras niet laten varen, vertrouwensman onder God als wij zijn van de beschaving van de wereld.”

De werkelijke betekenis van deze woorden wordt heel goed geïllustreerd door het niet geheel toevallige bordje, dat zich in een grote dierentuin bij het hok van een witkoppige zeearend bevond, en waarop stond:

„Deze arend vist nooit voor zichzelf, wanneer hij de handiger en vlijtiger vishavik kan beroven. Deze arend is ons nationale embleem.....”

De laatste ontwikkeling van het kapitalisme in Amerika tot het meest roofzuchtige imperialisme in de wereld, dat nu met alle middelen de mensheid naar een nieuwe wereldoorlog tracht te drijven, onthoudt het boek ons echter. Dit vindt deels zijn verklaring in het feit, dat het boek in de oorlog opgezet is en dit verklaart tevens het feit, dat de rasvervolgving vooropstaat. Maar ondanks het fragmentarisch karakter van het slot, dat wil dus zeggen van de na-oorlogse ontwikkeling, mag een kritisch geluid hierover toch zeker niet ontbreken. Dit lijkt ons te meer nodig, omdat Presser, die nauwgezet ieder sprookje uiteenrafelt, op het eind van zijn boek een ogenblik door zijn speurzijn in de steek schijnt te worden gelaten en enkele na-oorlogse mythen voedsel geeft. Wanneer Pr. van de Amerikaanse legers in West-Europa zegt: „Na een rustige en onweersaanbare opmars van de Amerikaanse legers, volgde de onvoorwaardelijke overgave” zonder over de andere geallieerden en in het bijzonder over het Rode leger te spreken, dan kan dit licht leiden tot een overschatting van Amerika's bijdrage tot de overwinning op het fascisme. Als Pr. verderop over Amerika tijdens en na de oorlog zegt:

„.....dat is niet alleen onbeschadigd gebleven, maar er in economisch opzicht op vooruit gegaan; in grondstoffen, industriële capaciteit, wetenschappelijke kennis, efficiency, geschoolde arbeid, staat het sindsdien aan de spits der mensheid, met alle andere ver, maar dan ook ver achter zich.”

is dit een minder gelukkige formulering. Beter kunnen we zeggen, dat Amerika niet aan de spits der mensheid gaat, maar aan de spits der oorlogsstokers in de wereld, juist door de in het citaat genoemde factoren. Ook de betekenis van het Marshallplan is nu veel duidelijker aan het licht getreden dan in de tijd, dat Pr. de laatste hand aan dit boek legde. En de opvatting, dat het Marshallplan niets met hulpverlening uitstaande heeft, maar in feite een koloniale toestand voor de West-Europese landen schept is niet meer alleen de mening van de communisten, die dit van de

aanvang af doorzagen, maar werd o.a. onlangs ook door Prof. Wertheim in „De Nieuwe Stem” nadrukkelijk naar voren gebracht.

Het is noodzakelijk om de bewoners van een land als het onze, wiens vrijheid en onafhankelijkheid door Amerika zo ernstig bedreigd en aangetast wordt, te helpen alle illusies over de Amerikaanse samenleving te overwinnen. Het is dan ook van de grootste betekenis, dat dit boek de hooggeroemde Amerikaanse democratie aan de kaak stelt en het klasse-karakter hiervan blootlegt. Hoe kernachtig wordt dit uitgedrukt in een opmerking als: „Wie een dwarsligger stal, was een dief, wie een hele spoorweg stal, een groot financier”. De honderden dagbladen, die zich in handen van enkele kapitaalmagnaten bevinden en die gevuld worden volgens het standaardrecept „dat het leven een drievoudig circus van sport, misdaad en sexualiteit, in plaats van een politieke en sociale worsteling” is, maken deze democratie tot een aanfluiting. Eveneens doet dit het feit dat de miljoenen negers, de arbeiders zonder vaste woonplaats, zij die te arm zijn om belasting te betalen of onvoldoende schoolkennis hebben en nog vele anderen, die onder belachelijke uitzonderingsbepalingen vallen, van het stemrecht verstoken zijn. Het regeringsapparaat is door een grenzeloze corruptie het willoos werktuig van een slechts aan winstbejag denkend grootkapitaal. Plastisch wordt dit door een anecdote geïllustreerd van een gezelschap congresleden, die op reis zijn van Illinois naar New Orleans. Van hen wordt een telegram met de volgende inhoud ontvangen:

„De trein, die de wetgevende Vergadering van Illinois naar New Orleans voerde, werd gisteravond door bandieten bij dit station tegengehouden. Nadat zij de bandieten van hun horloges en andere kostbaarheden hadden verlost, zetten de vacantiegangers de reis met verhoogde geestdrift voort.”

Dat dit niet overdreven is, blijkt bijv. uit de wijze waarop Truman senator is geworden. De schurk en politicus Tom Pendergast, die zijn tegenstanders slechts met één recept bedreigde, n.l. dat hij hen de nek zou breken en dit ook straffeloos deed, maakte Truman senator van Missouri met de stemmen van 60.000 mensen, die reeds lang waren overleden! Dus een regelrechte zwendel met stembiljetten! Dat de Amerikaanse praktijk de democratie tot een dode letter maakt, daarover laat Presser geen twijfel bestaan. Maar het komt soms niet duidelijk tot uitdrukking, dat dit zijn oorzaak vindt in de klassenstructuur van de Amerikaanse samenleving en in genen dele in het karakter van de mensen op zichzelf. Dit laatste immers vormt zich onder invloed van de klassenstructuur.

Is het verwonderlijk, dat in een land, waar de democratie een woord is gebleven, ook niet gesproken kan worden van een hoog ontwikkelde cultuur? Het is goed hierbij in de eerste plaats aan een zo machtige en invloedrijke cultuuruiting te denken als de film! Pr. noemt Hollywood „het centrum van de grootste illusie-industrie, die de geschiedenis kent” en verder:

„Het is deze, die in enige tienduizenden bioscopen elke week een 85 of meer miljoen mensen onderhoudt, afleidt en vormt, die de mindere man laat communiëren met een andere wereld, zich laat vereenzelvigen met helden, minnaars en millionairs, alsmede misdadigers (zij het ook

nimmer ongestrafte) en hem de strelende ervaring laat opdoen, dat er nog groter sukkels zijn dan hijzelf."

Over de funeste invloed van de film stelt Pr. vast, dat „in 1915 de zegetocht begon van de film met De geboorte van een natie, welke al direct de grootste invloed had op het herleven van de Ku Klux Klan". Maar terwijl een dergelijke film overal vertoont mocht worden is het verboden „de spanning tussen kapitaal en arbeid" op het witte doek te brengen en er zijn dan ook geen films, die arbeidsconflicten weergeven of de ellende, waar een groot deel van de natie in leeft. Kan het ons nog verbazen, dat ook de wetenschap in haar vrijheid wordt beknot; dat b.v. de evolutietheorie van Darwin in een deel van Amerika nog steeds niet onderwezen mag worden en dat een onderwijzer, die het voor de oorlog toch waagde, tot een boete van honderd dollar veroordeeld werd, omdat hij propaganda maakte voor het

„in de hel geboren, Bijbel verwoestende, Godheid-van-Christus-loochenende, Duitse rationalisme, bekend als evolutie."

Een behoorlijke plaats wordt in het boek ingeruimd aan de literatuur. Van de schrijvers, die hij behandelt noemt hij Upton Sinclair terecht kleinburgerlijk. Hij zegt verder dat Sinclair

„voor de jongere generatie misschien ietwat teveel van een pedant en preker (is), om haar schadeloos te stellen voor het gebrek aan leven en realiteit, waaronder zijn figuren lijden — figuren, die dan wel vertolkers van denkbeelden, goed of slecht, rijk of arm zijn, maar aan wie net een onweegbare kleinigheid ontbreekt, waardoor ze menselijks wezens zouden zijn."

Scherp is de kritiek van Pr. op de romantisering van het „natuurleven" door Jack London en de verwoestende invloed van het sociaal-darwinisme, die hier aan de dag treedt. Voor wien de klok luidt van E. Hemingway noemt Pr. echter „een van de nobelste verdedigingen van de menselijke waardigheid". Aan de ene kant dus scherpe kritiek op de valse romantiek, die ook in de fascistische propaganda een grote rol speelt, en anderzijds een niet scherp genoeg onderkennen van het negativisme bij een schrijver als Hemingway, wiens boek over Spanje feitelijk een dienst aan de reactie was. Ontmaskering van valse idealen is uiterst belangrijk, maar mag niet uitlopen op nihilisme, d.w.z. op het prijs geven van ieder ideaal. Een „anti-kapitalistische" houding is nog geen socialistische houding! Dit als critische opmerking bij de overigens voortreffelijke kunstbeschuwingen.

De schrijver toont zich de verdediger van een ernstig gemeend humanisme en een overtuigde democraat en bestrijdt hiervan uitgaande de rassistische propaganda van het Ku Klux Klan-fascisme. En dit is van de grootste betekenis waar een andere historicus zoals J. Romein het de laatste jaren niet veel verder brengt dan zich af te vragen of er een „objectieve" geschiedschrijving mogelijk is en het populariseren van ondergangsprometen als Toynbee. Maar bij Presser's aanklacht tegen de aantasting van de menselijke waardigheid door het imperialisme, beluisteren we toch een zekere bitterheid, die neigt tot scepticisme en een aarzeling om de slotconclusie te durven trekken. Wij menen, dat de oorzaak hiervan gelegen is in het feit, dat Presser, althans in dit boek, niet uitgaat van de maatschappelijke kracht, de arbeidersklasse, die dit humanistisch ideaal door haar strijd voor het socialisme tot werkelijkheid

zal maken. Scherp onderkent Presser de tegenstelling tussen rijk en arm en getuigt hiervan in uitspraken als:

„Terwijl de werklozen urenlang voor de soeploodsen stonden te wachten vernietigde men voedsel op nimmer gekende schaal: de Californische Rotary-club speelde honkbal met 60.000 eieren, ten bate van de marktprijs.”

maar tevens wekt Presser de indruk, geïmponeerd te worden door de macht van het grootkapitaal en niet voldoende vertrouwen te hebben in de strijd van de arbeidersklasse. Haar strijd neemt dan ook een minimale plaats in het boek in, al moeten we er billijkheidshalve aan toevoegen, dat het verklaren van de huidige zwakten en tekortkomingen van de Amerikaanse arbeidersbeweging geen eenvoudige zaak is. Maar ook wanneer wij toegeven dat zij met grote moeilijkheden te kampen heeft, dan kunnen we ons toch niet verdedigen met een weinig optimistische uitspraak als de volgende:

„Misschien had de arbeidersklasse meer kunnen bereiken, als niet juist in de Verenigde Staten het kapitalisme zich na de burgeroorlog, zijn grote zegepraal, voorbeeldeloos had ontwikkeld en een kracht verworven, waar inderdaad niet tegenop te tornen viel.”

Hier komt het ons voor, dat Pr. te veel tegen de buitenkant van de dingen aankijkt, in plaats van tot hun wezen en hun ontwikkeling door te dringen. Het tempo van de maatschappelijke ontwikkeling mag onzeker zijn, de richting van de ontwikkeling zelf is bepaald. Het Wallstreet zeker zijn, de richting van de ontwikkeling zelf is bepaald. Het Wallstreet-imperialisme is „een reus op lemen voeten”, die geveld zal worden door de gezamenlijke krachtsinspanning van het anti-imperialistische front in de gehele wereld, samen met de progressieve krachten in Amerika zelf, geleid door de Amerikaanse arbeidersbeweging. Niet de krachtsverhouding op het gegeven moment is uiteindelijk doorslaggevend, maar de ontwikkelingsrichting van elk dier krachten, of om de woorden van Stalin te citeren:

„Voor de dialectische methode is niet datgene in de eerste plaats van belang, wat op het gegeven ogenblik stevig schijnt, maar reeds begint af te sterven, doch datgene, wat ontstaat en zich ontwikkelt zelfs indien het er op een gegeven ogenblik niet stevig uitziet, want voor de dialectische methode is alleen datgene onoverwinnelijk, wat ontstaat en zich ontwikkelt.” (Gesch. der C.P.S.U. (b) blz. 140).

Na deze critische noot rest ons nog te zeggen, dat we dit belangrijke boek warm aanbevelen. Het doet ons sympathiek aan, dat Pr. alle citaten tevens heeft vertaald om zo ook voor hen, die niet in de gelegenheid waren vreemde talen te studeren, het lezen van het boek mogelijk te maken. Als de criticus in de N.R.C. opmerkt, dat het boek overladen is met anecdoten, proeven we hierin de angst, dat het boek in te brede kring en met te grote graagte gelezen zal worden!

G. H.

De bosgardist

ELVI SINERVO

DE beek kabbelde lustig, al kronkelend door het bos. De man bleef aan de kant staan, speurde een ogenblik de kleine zonnige open plek af, die voor hem lag, gooide zijn muts op de grond en bukte zich diep om te drinken. Hij slopste het water uit zijn brede hand en dronk langzaam en met welbehagen. Daarna wies hij zijn door de zon verbrand, bezweet gezicht met het koude water. Zijn hand gleed neer langs de kin, langs zijn halflange, kroezende baard.

„Als ik me eens schoor?” zei hij hardop tegen zichzelf en keek om. Zijn blik bleef hangen op een eekhoortje, dat met ronde, felle oogjes vanachter een denneboom gluurde. „Wat denk jij er van, klein dier?” Het eekhoortje klauterde vlug verder op de stam, keek een ogenblik om en zweefde toen langs een tak op een andere boom over.

„Of zou ik naar Mäntynen gaan en een sauna-bad *) nemen?” mompelde de man peinzend voor zich en krabde zich de kin. Hij voelde zich ineens door en door vuil. Zijn hemd kleefde hem aan het lijf. Hij merkte, dat zijn kleren naar zweet, rook en hars roken. Hij ging traag op een vermolmde boomstomp zitten, haalde met saamgeknepen oogleden een stuk brood uit zijn rugzak en begon er langzaam op te kauwen. De beek ruiste slaperig. Het zonlicht speelde door de blauwe bosbessen en liet de kleine besjes glanzen.

De man staarde naar de bloemen. De sterke dennen suisden traag. Er liep een diepe groef van zijn neuswortel naar zijn voorhoofd. De vrouwen om zijn mond gaven hem een uitgeput voorkomen. De blik in de knipperende ogen verried een man, die veel alleen was en zwaar napiekerde. Met zijn baard herinnerde hij aan de plaatjes, die men toentertijd in geïllustreerde bladen vaak kon zien — plaatjes van baardige, lijdende types, die even veel op Christus als op struikrovers leken.

Hij heette Antti Kuusniemi, hij was onderduiker, en op zijn hoofd was een prijs gezet. Hij had de keten van vervolgers al tweemaal doorbroken, het laatst in de nazomer van 1943, toen de schuilhoek van Mäkinen werd overrompeld en drie bosgardisten en twee achtervolgers in het gevecht bleven — de rest werd gepakt. Maar Antti Kuusniemi kregen ze niet. Al drie jaar zwierf hij nu rond in de bossen en hij was in die tijd een legendarische figuur geworden, die aanleiding gaf tot zware vervloeking van de zijde van het gendarmerie-corps en tot heimelijk gefluister in de hutten van de dorpen in dit verlaten district. Men had hem overal gezien, soms zelfs op verschillende plaatsen tegelijk in het kerkdorp! Als een koe weinig melk gaf, was het Antti Kuusniemi, die het beest stilletjes gemolken had. Als er een schaap of een kip verdween, was het Antti, die er beslag op had gelegd. In het najaar troffen hem de besenplukkers, verkleed als vrouw in het bos. Boeren, die hooiden, vonden onderweg sporen van zijn kampvuur. Maar zij, die hem werkelijk ontmoetten, hem eten verschaffen en in wier sauna

*) Fins stoombad.

Bosgardisten noemde men in Finland mannen, die de oproep voor de krijgsmacht niet wensten te volgen, maar onderdoken in de grote bossen en daar het leven van opgejaagd wild leidden. Zij wilden zich niet onderwerpen aan het fascistisch bewind.

hij 's nachts bij donker een bad nam, repten daarvan nooit met een woord.

De man veegde zich de kruimels van de kin, kruiste de armen achter het hoofd en ging op de rug in het krakende rijshout liggen. De wolken zweefden hoog boven de dennetoppen. De man keek er loom naar. Om hem heen suizelde het bos, dat nu al haast drie jaar zijn tehuis was. Het bos beschermde hem tegen zijn achtervolgers.

MAAR het bos was ook iets anders geweest, een onbekende duisternis, vol met naderende voetstappen, van loerende geruchten in de heesters en van nameloze verschrikking. In de stilte van het bos klonk het ruisen van zijn eigen bloed hem als een stroomversnelling in de oren. Er waren ogenblikken geweest, die hij nooit kon vergeten. Na de verovering van de schuilhoek in Mäkikylä had hij een maand lang zonder behoorlijk eten en half naakt rondgezworven. Hij was verdwaald in het moeras, hij had moerasbessen en bevroren vossbessen gegeten, en geen vuurtje durven stoken uit angst, dat men hem zou ontdekken. Twee weken lang werd hij gejaagd als een wolf.

Eens op een nacht lag hij onder een spar, doornat, stijf van kou en uitgeput van de honger. Zijn gedachten wentelden traag. Hij dacht aan zijn vader, die omgekomen was in de burgeroorlog van 1918 en voelde als een loden last de vloek, die op zijn klasse hing. Zou hij ook spoorloos verdwijnen, onder deze spar verrekken als een gekwetst gedierte? Moest dan de nederlaag, generatie na generatie, het enige zijn wat de arbeiders wachtte? Nee, voor de donder, neen! Hij zag de leider van het verhoor voor zich, waaraan hij in 1941 had weten te ontsnappen — wat een triomfantelijk roofdierensmoel! Het was in de dagen, toen de Finnen Wiborg heroverden. Hoe zou het gezicht van deze boef er nu uitzien? Een grote ommekeer had in de wereld plaats gevonden. Antti Kuusniemi zou dat smoelwerk wel eens willen zien na de verandering. Hij wenste zijn vijanden niet het voorrecht te gunnen, dat een vergaand, door de raven stukgesnaveld lijk onder deze spar als stoffelijk overschot van Antti Kuusniemi zou worden herkend — hij had toch de Ochrana *) en de fascistische gendarmes zo vaak bij de neus gehad!

Hij had zich op die avond naar mensen toegesleept, die een keuterboerderijtje bewoonden. Hij kende de verborgen sympathieën van de eigenaar, en hij werd niet bedrogen. In de heerlijke warmte van het kleine dampbad zweette hij de uitputting en afmatting van zijn lichaam uit. De gezichtsuitdrukking van het oude boertje in het flakkerend licht van de houtspaander gaf hem weer vertrouwen, moed en warmte. Hij deed geen poging, dit gevoel te verklaren, het snoerde hem alleen de keel dicht. In de ochtendschemering ging hij met droge kleren, een brok vlees en een brood onder zijn arm weg, bereid om tegen alle bosduivels en tegen de hele geheime gendarmerie te vechten.

Maar de man aan de beek dacht nu niet aan deze nacht. De trekken om zijn mond waren zachter geworden. In zijn ogen kiemde een weemoedig heimwee. Het eekhorentje kwam weer terug huppelen. De man volgde de sprongen van het beestje met afwezige blik. Hij dacht aan zijn gezin. In alle heimelijkheid had hij zijn vrouw een paar keer ontmoet. Maar de kinderen had hij al in anderhalf jaar niet meer gezien. Nu en dan sloop hij tot aan de omgeving van zijn huis, maar nooit kwam hij er binnen. De jongste jongen was twee maanden oud, toen zijn vader afscheid genomen had, en zich in donkere nacht nog eens over het bedje had gebogen. De oudste jongen was door de chef van de gendarmes zwaar mishandeld. Ze hielden hem op weg naar school twee keer aan en politiecorps-mannen hadden, dreigend met de karabijn, geprobeerd om van de jongen te weten te komen, waar zijn vader zat. De jongen wist niets, maar hij kwam met wijldesperde angstogen thuis en bleef ziek: des nachts schreeuwde hij vaak in wilde schrik en hij waterde dikwijls in zijn bed. De gezichtsspieren van de man werden krampachtig,

*) *Geheime tsaristische politie.*

zijn ogen donkere, dreigende spleten, en hij tandknerste het woord: „Bandieten!”

ER klom een mier tegen zijn kin op en drong door in zijn dichte baard. De man nam het insect voorzichtig tussen de vingertoppen en hield het voor zijn ogen. De sterke kaken van het beestje strekten zich en trachtten tevergeefs, zich in de dikke huid van de vingertoppen te haken.

„Je bent hardnekkig en eigenwijs, klein ding,” zei de man en snoof door de neus. Toen zette hij de mier voorzichtig op een bosbessenstruik. „Nou, maak maar dat je weg komt, en gauw ook!” Tijdens zijn en tegen de hele geheime gendarmerie te vchten. bestaan in het bos was hij overgevoelig geworden jegens alles, wat leefde en bewoog. Hij haalde het niet in zijn hoofd, iets dood te maken, zelfs een slang niet. Het was onzin, dat slangen mensen aanvielen. Dat deden ze alleen, als je ze treiterde. Of was er soms iets vermakelijkers dan een nieuwsgierige hagedis op een steen, op een open bosplekje? Als je heel stil bleef zitten, durfde ze zelfs heel hard over je rugzak heen te rennen. En dan die talloze vogels, wier namen hij niet kende, maar wier geluiden hij voor de grap had leren nabootsen, wier levenswijze hij tot in bijzonderheden had leren kennen, hun manier om te minnekozen, te nestelen en te broeden, alles. Het doen en laten van de mensen ging voorbij aan al wat diep in het bos voorviel. De lente kwam ieder jaar weer terug en toch steeds als iets nieuws, met koekoekskreten en ochtendconcerten.

Nu waren er al twee eekhorentjes. Ze smeten met dennenaalden om zich heen en renden achter elkaar aan langs de takken. „Ik zal vandaag toch maar eens bij Mäntynen gaan kijken,” mompelde de man. „Ze weten daar zeker wel iets van mijn gezin. Misschien kan ik in de sauna ook.”

Eigenlijk paste het niet goed in zijn plannen. Morgen op zijn laatst moest hij Arne Ollila, wiens schuilplaats hij alleen kende, van inlichtingen voorzien. Maar op dat ogenblik was het, wat hem zelf aanging, vrijwel veilig. Er was geen gevaar, dat ze hem konden pakken.

Antti stond op en gooide de rugzak over de schouders. De eekhorentjes gingen er verschrikt van door. Hij liep verder langs de beek. Ofschoon hij nog kreupelde vanwege een wond, die hij bij de laatste vechtpartij had opgelopen, liep hij met lichte lenige passen, als iemand die er aan gewoon is, steeds op zijn hoede te zijn. Als hij bij bewoonde plekken kwam, bleef hij speurend staan. Hij hoorde het zwakke blaffen van honden. Eindelijk kwam hij bij een grauw geworden schutting van palen en klom er geruisloos over. Door de lentegroene takken zag hij een grijze schuur. Van de schuur liep een paadje naar het woonhuis. Hij bleef om een hoekje van de schuur kijken en hield het erf in het vizier. Het boerderijtje lag in de vrede van een namiddagzonnetje. Midden op het erf zat een witgekleurde kat. Hij wilde al over het erf lopen, toen hij plotseling bleef staan. Achter de voorraadschuur hoorde hij kinderstemmen. Het waren er ettelijke, en hij wist, dat ze toch in het boerderijtje maar één kind hadden. Nu kroop er eentje langzaam achter de schuren langs. Zijn haar glansde sneeuwwit in de zon, de wilde haarvlokken bewogen terwijl hij liep. Het was een jongen.

DE man stond zonder beweging en bekeek het kind. Het was al lang geleden, dat hij een kind van zo dichtbij gezien had. Hier was het dan, een levend kind, met witblond haar en wonderlijk klein. Nu zag het kind de man ook. Het bracht een handje naar de mond en stak de vinger tussen de tanden. De ogen van de man kregen een uitdrukking van ingehouden blijdschap. Juist zoals hij met een vogel of een eekhorentje zou hebben gepraat, stak hij ook nu het hoofd ietwat vooruit en fluisterde: „Kom maar hier, kom maar dichterbij, oom doet je niets” Het kind kwam, het kwam met korte vlugge pasjes tot vlak bij hem.

Hij tilde de jongen op zijn arm en verbaasde zich er over, hoe licht het kind was. Onder het dunne lichte haar zag hij de rozige huid. Wangen en armen waren ietwat gebruind door de zon. De huid was zacht en fijn als zijde. Bij de slapen zag je een blauw adertje. De man ging naast de schuur zitten en hield het kind heel voorzichtig vast. Zijn mond was vertrokken tot een hulpeloze glimlach. „Hei, dreumes, van wie ben je eigenlijk?” fluisterde hij. „Hoe heet je, kleintje? Of kun je soms nog niet praten?”

De jongen gaf geen antwoord. Hij staaarde zonder met de wimpers te knippen, het hoofdje ietwat achterover. Toen tilde hij de handjes op en duwde ze in de volle baard van de man. De man lachte zacht. „Aha, mijn baard interesseert je? Ja, trek er maar aan. Trek er maar eens stevig aan, zo!” Hij lei zijn grote bruine hand op het haar van het jongetje. Het hoofdje verdween zowat in zijn hand. Hij voelde er de schuwheid en de warmte van. De kleine jongen droeg een te groot, verbleekt katoenen hemd. De man keek naar het schuins geruite patroon en kromp plotseling in elkaar. Dit hemd — dat was eens van zijn oudste zoon geweest! Hij bekeek opmerkzaam de trekken van het kindergezicht en voelde, hoe het bloed hem naar het hoofd steeg. Die jongen hier..... Hij was zo ontdaan, dat hij het kind losliet en snel opstond. Maar hij boog zich nog eens naar hem over en vroeg fluisterend: „Hoe heet je dan? Kom, vertel eens aan oom, hoe je heet.”

De jongen staaarde hem even aan. „eikki!” zei hij toen. De man slikte moeizaam. Hij tilde het kind op en drukte het enige tijd tegen zich aan. Een geluidloos snikken doorschokte hem.

Toen hoorde hij de stem van zijn oudste zoon, die op het erf moest staan: „Heikki! Ga mee, we gaan naar huis!” De man hief het hoofd, zijn gezicht had weer de oude, waakzame uitdrukking. Matti mocht hem niet zien. De fascistische politiebeesten zouden hem opnieuw folteren, en misschien hield de jongen dan zijn mond niet. Het leek hem, of ook zijn vrouw hier in huis op bezoek was..... Hij dacht even na. Toen stond hij haastig op. „Ga maar gauw, Heikki! Ze wachten op je!”

Welverdomd. Hij merkte, dat de tranen hem uit de ogen stroomden. De jongen voor hem op het paadje loste zich op in een befloerst beeld. Hijzelf slikte maar en knipperde met de wimpers. Het kind nam hem van het hoofd tot de voeten op. Toen liep het terug.

Plotseling bleef het staan, bukte en plukte een gele herik af, die in het gras stond. Hij gaf ze de man en zei: „Bloem!”

De man deed een paar passen naar het kind toe en nam de bloem uit zijn handje aan.

„Heikki! Je moeder roept!” Kinderstemmen schalden dichtbij op.

„Ga nu, ga maar gauw!” zei de man schor. Hij keerde zich om en liep weer naar het bos, met onzekere stap en slingerend als een dronkeman.

De communistische beginselen, in hun eenvoudigste vorm genomen, zijn de beginselen van de vooruitstrevende, eerlijke, hoogontwikkelde mens, het zijn liefde voor het socialistische vaderland, vriendschap, kameradschap, humanisme, trouw, toewijding aan de socialistische arbeid, en vele andere grote karaktereigenschappen, die voor iedereen bereikbaar zijn. Deze eigenschappen, deze hoge kwaliteiten naar voren brengen, helpen ontplooiën, is het beslissende element in de communistische opvoeding.

(Uit: „Communistische opvoeding”)

M. KALININ

Strategische problemen van de revolutionaire oorlog in China

door Mao Tse Tung

In deze zeer leerzame brochure wordt op buitengewone wijze door Mao Tse Toeng de vraagstukken van de revolutionaire oorlogvoering uiteengezet.

Verkrijgbaar bij alle afdelingen en agentschappen van de C.P.N.

Prijs f 0.40

*De geschiedenis
van de
Communistische Partij
der Sowjet-Unie
(bolsjewiki)*

is weer verschenen

**In geheel nieuwe uitvoering,
gedrukt op onze eigen persen,
brengen wij U dit machtige
boek, dat bijna 450 pag. omvat,
voor slechts f 1.—**

**Verkrijgbaar
bij alle afdelingen en agentschappen van de C.P.N.**

POLITIEK EN CULTUUR

RIJFSKERN EN ONDERNEMERSRAAD

REBEL EN DOLLAR

**NEO-MALTHUSIANISME ALS WERKTUIG
DE OORLOGSVORBEREIDING**

Uitgave No. 5

Mei 1950

Overzicht 193

**Milliebijeenkomst tot klasse-
B. Blokzijl 198**

en dollar, F. Baruch 205

**chiedenis van de C.P.S.U.(b.)
partij van het nieuwe type,
verink. 212**

Discussie 218

**De arbeidersklasse en het Neo-Mal-
thusianisme, G. Harmsen 223**

**Strategische problemen van de
revolutionaire oorlog in China
W. Stuit 231**

Moeder Jones, Jos. Leeds 236

Voor Een Duurzame Vrede

Uitgave van het informatie-bureau der Communistische Partijen, verschijnt wekelijks in het Russisch, Frans, Duits en Engels.

Speciaal gewijd aan de Vraagstukken van de Vrede, de Vakbeweging en de politiek van de Comm. Partijen ten opzichte van het Imperialisme in zijn verschillende verschijningsvormen.

Abonnementsprijs: per jaar f 5,—
per halfjaar f 2,50
per nummer f 0,10

Nieuwe Tijden

Verschijnt wekelijks in het Russisch, Frans, Duits en Engels.

Speciaal gewijd aan de vraagstukken van de buitenlandse politiek van alle landen.

Abonnementsprijs: per jaar f 10,—
per halfjaar f 5,—
per nummer f 0,25

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

Schoten boven Libaja....

Zaterdagavond acht April, om precies negen minuten over zes, klonken schoten boven Libaja.... De lucht zag er niet anders uit dan anders en het leven in de Sowjet-stad ging z'n gewone gang. Héél even slechts schitterde het bliksemende vuurspoor van mitrailleurkogels aan de avondhemel, ketsten vlijmende kogels tegen een metalen vliegtuigwand. Daarna was het weer stil.

Een nota van de minister van buitenlandse zaken van de USSR Andrej Wysjinski — gesteld in ernstige bewoordingen — bracht de burgers van Libaja en de gehele wereld de noodzakelijke opheldering: zij stelde de mensheid in kennis van een openlijke, brutale Amerikaanse oorlogsdaad.

Op de avond van de achtste drong een Amerikaanse bommenwerper, een super-fort van het type B—29, ongeveer twintig kilometer boven het grondgebied van de Sowjet-Unie binnen. Sowjet-jagers stegen op en sommeerden de piloot van de Amerikaanse bommenwerper te landen. Het antwoord hierop: een hagel van Amerikaanse kogels.

Het is niet overdreven te zeggen, dat de schoten boven Libaja een schok door de wereld hebben doen gaan. Ieder besepte dat het schoten waren langs de „zijden draad”, waaraan de vrede hangt. In alle landen hebben de vredesstrijders dit ernstige incident dan ook op z'n juiste waarde geschat. Zelden werd in de geschiedenis de imperialistische aanvalslust duidelijker gedemonstreerd. Het ging hier niet slechts — hoe ernstig dit overigens ook alleen reeds is — om de bommenwerper, die het grondgebied der Sowjet-Unie schond en daarmee alle regels van het internationale recht overtrad, doch om de tientallen bommenwerpers, die dag in dag uit hun oorlogszuchtige tochten uitvoeren boven de Scandinavische landen en het gehele gebied langs de Oostzee. In de afgelopen maand werd bewezen, dat men hier te doen heeft met een nauwkeurig van te voren opgezette, van alle kanten bekeken en berekende militaire operatie. Het is geen wonder, dat dit agressieve optreden in de Scandinavische lan-

den reeds grote verontrusting teweeg heeft gebracht en de Zweedse regering zelfs genoodzaakt heeft een formeel protest in te dienen bij Dean Acheson in verband met de herhaaldelijke schendingen van Zweeds territorium door Amerikaanse oorlogsvliegtuigen. Het Zweedse volk voelt de militaire dreiging thans van zeer nabij en wordt zich bewust van de permanente bedreiging van de vrede, die de huidige politieke situatie kenmerkt. Natuurlijk: het State-Department te Washington heeft in alle haast één van haar lieflijke sprookjes in elkaar gedraaid, die bestemd zijn voor de kindertjes die maar niet slapen willen. Acheson tracht de gehele militaire verkenningsactie in het Oostzeegebied af te doen met de mededeling, dat het hier gaat om een actie tot opsporing van een vermist vliegtuig. In werkelijkheid is dit de camouflage van een grote manoeuvre om het gebied van de Oostzee onveilig te maken. Zoals de belangstelling van Hitler voor de tweede wereldoorlog uitging naar de landen langs de Oostzee, die hij uiterst geschikt achtte voor een opmars-basis tegen het land van het Socialisme — het Informatie-bureau van de Sowjet-Unie publiceerde hierover enkele jaren geleden zeer belangwekkende en leerzame gegevens — is dit thans het geval met Truman. „Opsporingsacties” met tientallen bommenwerpers, die in Zweden iedere keer precies boven het verboden gebied van militaire bases kruisen en vele tientallen kilometers buiten hun z.g. route boven vreemd grondgebied doordringen, doen wel al te zonderling aan. . . . Het zou interessant zijn te zien, hoe op dergelijke „excuses” gereageerd zou worden, wanneer Russische bommenwerpers boven de Mississippi, de Theems, boven Le Havre of Rotterdam kwamen vliegen. Men behoeft over weinig fantasie te beschikken om zich in te denken, welke toon dan wel aangeslagen zou worden door het State Department en het Foreign Office.

Nee — de betekenis van de incidenten, die de laatste tijd hebben plaats gehad, zijn duidelijk. De kogels, die boven Libaja door het luchtruim schoten, zijn evenzovele en ernstige waarschuwingen aan de voorstanders van de vrede, dat de situatie ernstiger en dreigender is dan ooit tevoren. De jongste Amerikaanse provocatie bevestigt nogmaals de woorden van de Algemeen Secretaris van de Communistische Partij Nederland, Paul de Groot, op het jongste Partij-congres:

„De oorlogsdrijvers zijn opnieuw een frontaanval op onze strijd voor de vrede begonnen, in begeleiding van de Amerikaanse wapenzendingen en de komst van de Amerikaanse opperbevelhebber. Want deze gebeurtenissen wijzen er op, dat het Atlantisch Pact thans in het stadium van zijn practische uitvoering is gekomen.”

De Haagse conferentie

En deze practische uitvoering was het voornaamste onderwerp van de besprekingen, die op 1 April in Den Haag werden gehouden. Hier waren de hoogste oorlogschefs bijeen om de plannen nader uit te werken en de maatregelen voor te bereiden, die de

volken murw moeten maken voor de diensten, die men hen wil laten verrichten in een komende oorlog. In het geheim, omringd door rechercheurs, militaire politie en spionnen van de „veiligheidsdienst” werd de conferentie gehouden. De resultaten zijn thans te zien: de acties in het Oostzeegebied, de voorbereidingen van een nieuwe oorlogsbegroting enz.

Eén van de belangrijkste kwesties kwam in het begin van deze maand door een ondoordacht bericht van een teveel-wetende Pa-rool-journalist in de krant en dus: in het openbaar. In Den Haag is namelijk bekend geworden, dat de Nederlandse delegatie bij de besprekingen voorgesteld heeft West-Duitsland thans officieel uit te nodigen voor deelneming aan het Noord-Atlantisch verdrag en de daaruit voortvloeiende militaire voorbereidingen. Zijn wij welingelicht, dan wordt dit voorstel vooral van ganser harte ondersteund door minister Drees en zijn collega Stikker, die de inschakeling van West-Duitsland meegekregen heeft als een van zijn belangrijkste Amerikaanse instructies bij zijn werk als voorzitter en bemiddelaar van de zg. Marshall-organisatie. De Nederlandse regering heeft het voorstel gedaan op directe Amerikaanse instructie. Dit bleek o.a. tijdens een persconferentie in Den Haag, waar de adviseur van de Amerikaanse minister van oorlog, mr. Halleby, verklaarde, dat een voorstel tot inschakeling van Duitsland zou moeten komen van de zijde van één der buurlanden van Duitsland. Aldus geschiedde — in de meest onderdanige kruiperigheid.

De eerste officiële stap is deze maand reeds genomen door het opnemen van West-Duitsland in de Raad van Europa, een verlengstuk van het Atlantische oorlogspact. Deze stap werd voorbereid tijdens de besprekingen van Van der Goes van Naters, Vorrink en Moser (allen P.v.d.A.) tijdens de besprekingen, die dezen aan het begin van dit jaar in Bonn gevoerd hebben. De voorbereiders van de aanvalsoorlog tegen de Sowjet-Unie gaan uit van het principe: alles is welkom als bondgenoot! Daarom ontzag de Nederlandse regering zich niet haar beschamende voorstel — als hoon aan de slachtoffers in de strijd tegen het Duitse fascisme, die deze maand herdacht worden — op tafel te brengen. Maar zij heeft nog méér fascistische pijlen op haar boog. Na Adenauer staat Franco trappelend voor de deur.

Hoewel Franco-Spanje in de praktijk reeds bij de militaire samenzwering betrokken is, staan de Amerikanen op het standpunt, dat ook de officiële samenwerking met de fascistische dictator een feit moet worden. Hiertoe wordt alles gedaan om de officiële posities van Franco — vooral in het diplomatieke verkeer — te versterken. Zo besloot de Arabische Liga deze maand een voorstel tot opneming van Franco-Spanje in de Verenigde Naties te zullen ondersteunen. Maar de Arabische Liga deed méér: op de 14e April sloten Irak, Syrië, de Libanon, Transjordanië, Egypte, Saoedi-Arabië en Jemen een militaire alliantie af, die gericht is tegen de Sowjet-Unie. De tekst van de alliantie

is bijna gelijk aan die van het Noord-Atlantisch verdrag en is een logisch supplement hierop. Zo hebben de Amerikanen hun aanvalsfront thans uitgebreid en de Arabische staten hun taak in de reeds door de generaals uitgestippelde agressie-oorlog toegewezen.

Het wapen van het fascisme

De fascistische maatregelen, die de regeringen in West-Europa voorbereiden en reeds in praktijk brengen kunnen niet verhinderen, dat de krachten van de vrede in aantal en kracht groeien. I April was daarvan een treffende demonstratie. Door Den Haag op die dag in Staat van Beleg te brengen, over te gaan tot onwettige huiszoekingen en arrestaties, alsmede tot het belemmeren van het verkeer in de provincie Zuid-Holland toonde de regering-Drees haar angst, maar ook haar minachting voor de grondwettelijke rechten van de Nederlandse burgers. Ondanks het machtsvertoon, het brute en onwettige politie-optreden waren echter toch duizenden naar Den Haag doorgedrongen om daar de stem van de vrede te laten horen. Dit was een overwinning voor de vredeskrachten in ons land, die bewijzen dat niets hun teveel, geen offer hen te groot is, wanneer het gaat om het behoud van de vrede. De kracht van het vredesfront is, dat deze strijders niet alleen in deze lage landen, maar in ieder land ter wereld te vinden zijn. De imperialisten kunnen niet ongehinderd hun nieuwe oorlog voorbereiden, maar worden daarin regelrecht gestoord en belemmerd door de aanhangers van de vrede. In Napels en in Cherbourg konden zij een kleine wapenzending aan land brengen, na eerst de havensteden in volkomen staat van beleg te brengen, vele duizenden soldaten in de steden samen te trekken, de havens met enorme politie-machten te omsingelen en schijnwerpers op te stellen, in het licht waarvan enkele uitgehongerde onderkruipers (100 in Cherbourg en 32 in Napels) met behulp van militairen het vuile werk moesten uitvoeren. Voor het Vrije Volk kan hier misschien nog reden zijn voor enkele stompzinnige juichtonen, maar de regeringen en de generaals weten beter. Zij weten, dat het op deze manier bijna onmogelijk is, oorlog voor te bereiden of te voeren. Daarom worden in geheel West-Europa fascistische wetten voorbereid en gaat men in ons land over tot een algehele reorganisatie van de politie, aan het hoofd waarvan men wil laten prijken een nieuw model: „SS-und Polizei-führer”, al of niet met de naam van staats-secretaris.

Dit alles echter zal niet helpen, wanneer de voorstanders van de vrede de massa's mobiliseren en erin slagen steeds grotere groepen van vredelievende mensen te verenigen.

Van Libaja naar Stockholm....

De naam Libaja is deze maand op ieders lippen geweest. Het was het onderwerp van radio-commentators en schijnheilig-

doende Amerikaanse marionetten. Maar niet ver van deze Sowjet-stad ligt Stockholm: aan de andere kant van de Oostzee. Daar waren enige weken geleden de vertegenwoordigers van de Vredesbeweging bijeen. De apostelen van de dood in Den Haag vergaderden in het diepste geheim — de apostelen van de vrede in Stockholm hebben geen geheimen: zij verklaarden onomwonden, dat zij de atoombom zien als een misdadig wapen en dat zij niet na zullen laten de regering, die het eerst een dergelijk duivels wapen zal gebruiken, te brandmerken als een oorlogsmisdadiger.

En de weg van oorlogsmisdadigers is bekend....

De besluiten van het Wereldvredescomité, dat bijeen was onder voorzitterschap van atoomgeleerde Joliot Curie, worden geschraagd door de eerlijke vredeswil van talloze millioenen. Ook in ons land vonden zij overtuigde en hartelijke instemming. Vooral bij de vertegenwoordigers van de vooruitstrevende Nederlandse jeugd, die tijdens Pasen in Amsterdam congresseerden. Op dit Congres van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond bleek, dat de Nederlandse jeugd over een voorhoede beschikt, die strijdvaardig en opofferingsgezind als zij is, alles wil doen om de strijd voor de vrede te versterken. Niet met woorden, met resoluties en moties.... maar met daden! Zoals de vele A.N.J.V.-ers, die overal hun solidariteit met het Indonesische volk tot uiting brachten, deze in daden omzetten en daarvoor door de Amerikaanse Krijgsraden werden bestraft. De Nederlandse jongeren wensen tezamen te strijden met hun Indonesische kameraden, die thans vooraangaan in de grote stakingsbeweging, die zich tot een steeds grotere omvang — vooral op Java en Sumatra — ontwikkelt. De Indonesische arbeiders, die in hun stakingsactie een ondersteuning zien van de nationale vrijheidsstrijd, hebben op verschillende plaatsen reeds grote overwinningen geboekt. De belangrijkste is wellicht die in Deli (Oost-Sumatra), waar meer dan 80.000 arbeiders een loonsverhoging van 150% afdwongen. Maar ook op de verschillende plantages en in de havens bereikten de arbeiders door hun eensgezinde strijd successen. In deze strijd blijken opnieuw de krachten van de Indonesische arbeiders, die voor het eerst als zelfstandige en leidinggevende kracht naar voren treden en voraan komen te staan en in de strijd voor de onafhankelijkheid en de vrijheid. Ondertussen echter, gaan de gangster-practijken van de Hatta-regering, de feodale kliëken in de z.g. deelstaten en de officiers-benden voort. Naar Zuid-Amerikaans voorbeeld worden er omwentelingen gecreëerd, rebellies op touw gezet, die buiten het Indonesische volk omgaan, doch aangestoot worden door buitenlandse imperialistische machten, die elkaar concurreren en van de belangrijkste plaatsen trachten te verdrijven. Het is geen toeval, dat de rebellie van Aziz in Makassar zich van begin tot einde mag verheugen in de bijzondere belangstelling van het Australische lid van de z.g. Commissie van Drie,

die druk mee-intrigeerd. Eén ding verbindt de z.g. rebellerende adel en officieren, de Hatta-kliek en de Commissie van Drie: de haat tegen het Indonesische volk, dat onderdrukt moet blijven. De Indonesische werkers tonen hiervan niet gediend te zijn en scherpen het wapen van hun acties om deze onderdrukking te doorbreken. En... met alle perspectief voor de toekomst.

J. Wolff

Van familie-bijeenkomst tot klassestrijd

B. BLOKZIJL

„De Ondernemingsraden, waartoe onlangs een wet is aangenomen, hebben ten doel de rechten van de arbeiders in het bedrijf nog meer te beperken. De kernen, hoe onvolkomen ook, worden nog tenminste door de arbeiders gekozen bij vrije candidaatstelling. Dit is bij de ondernemingsraden niet meer het geval. Het is duidelijk, dat waar de bedrijfskernen strijdbare arbeiders in hun midden tellen, deze steeds de belangen van hun mede-arbeiders krachtig kunnen verdedigen. Dit is een doorn in het oog van de reactie. Daarom staan wij op het standpunt, dat de arbeiders eensgezind, zolang het mogelijk is, hun bedrijfskern verdedigen moeten tegen de pogingen, die aan de nieuwe wet ten grondslag liggen.”

(Paul de Groot op het 3e naoorlogse congres van de C.P.N.)

OP grond van de wet, kortelings aangenomen door de Tweede Kamer, is de Ondernemingsraad een gemengd orgaan, de gemeenschappelijke bijeenkomst van directie en vertegenwoordigers van het personeel. Dit orgaan heeft tot taak „naar vermogen bij te dragen tot een zo goed mogelijk functioneren van het bedrijf” en het moet daarbij de zelfstandige functie van de werkgever erkennen.

Om die reden zal de werkgever dan ook, uit hoofde van zijn functie, voorzitter zijn van de ondernemingsraad. De erkenning van de zelfstandige functie van de ondernemer betekent, dat de zeggenschap uitsluitend bij de werkgever ligt en de Ondernemingsraad slechts een adviserende bevoegdheid bezit.

Uitgezonderd de voorzitter, worden de leden van de Raad gekozen door de kiesgerechtigde werknemers, die de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt en gedurende tenminste één jaar onafgebroken in het bedrijf werkzaam zijn geweest. De werkgever heeft echter de bevoegdheid één of meer der kandidaten door

andere te laten vervangen en reeds gekozen leden voor schorsing voor te dragen aan de zg. bedrijfscommissie, op de samenstelling waarvan de arbeiders geen enkele invloed kunnen uitoefenen. Deze bedrijfscommissie bestaan uit minstens 6 leden, waarvan de helft *aangewezen* wordt door voor dit doel geschikt geachte organisaties van werknemers en de andere helft door werkgevers-organisaties!

Het zijn deze bedrijfscommissies, die vaststellen welke vakorganisaties kandidaten mogen stellen voor het lidmaatschap van de Ondernemingsraad en dus ook kunnen aanwijzen, welke hier-voor eventueel *niet* in aanmerking komen.

Het ontwerp van wet opent tenslotte de mogelijkheid om ook niet-leden van de „aangewezen vakorganisatie(s)” in de gelegenheid te stellen hun kandidaten voor te dragen.

Uit de taak-omschrijving blijkt duidelijk de bedoeling die regering en ondernemers nastreven met het instellen van ondernemingsraden. Zij streven naar een klimaat van klassenvrede en klassensamenwerking aan de basis van het productieproces. Dit klimaat hebben zij nodig voor het doorvoeren van verslechteringen voor de werkers en het voltooien van hun politiek van oorlogsvoorbereiding. Het ontslaan van personeel, de verscherping van tarieven, de verhoging van het arbeidstempo en de verlenging van de werktijd zullen ongetwijfeld gemotiveerd worden met het „zo goed mogelijk doen functioneren van het bedrijf”. Geeft de ondernemingsraad zijn goedkeuring aan deze voor de arbeidersklasse kwade zaken, dan heet dat „medezeggenschap”. Blijft deze goedkeuring uit, dan treedt vanzelfsprekend „de zelfstandige functie van de ondernemer” in werking.

Maar dit is nog niet alles. De wijze waarop de ondernemingsraden volgens de wet zullen worden samengesteld — de methode van candidaatstelling en verkiezing — betekenen bovendien een scherpe aanval op de democratische rechten en vrijheden van de werkers. Uitsluiting van één of meer vakverenigingen bij het stellen van kandidaten en de mogelijkheid om reeds gekozen kandidaten te verwijderen uit de ondernemingsraden is een fascistische aanslag op de democratie. Niettemin wordt dit alles door de reformistische en clericale vakverenigingsleiders van NVV, KAB en CNV aangediend als een overwinning van grote omvang in het streven van de arbeidersklasse naar medezeggenschap. Deze leiders doen hiermede opnieuw dienst als de voornaamste hulpwerktuigen van ondernemers en regering, nu deze dagelijks hun pogingen versterken om de lasten van de scherper wordende crisis op de schouders van de werkers af te wentelen, het levenspeil omlaag te schroeven, ons land te veranderen in een voorraad-schuur van Amerikaans wapentuig en van de Nederlandse troepen Amerikaanse legeronderdelen te maken.

DE werkers moeten zich op basis van een consequent klassenstandpunt met alle kracht en zonder enige aarzeling verzetten tegen de doeleinden die nagestreefd worden met de instel-

ling van ondernemingsraden. Dit verzet mag niet geïsoleerd worden van de algemene strijd voor lotsverbetering en tegen de dreiging van een nieuwe wereldoorlog, maar moet daarvan een vast bestanddeel zijn. Om die reden moeten de vormen van strijd tegen de doeleinden van de ondernemingsraden aansluiten op en passen in het kader van de strijd die op alle terreinen door de arbeidersklasse wordt gevoerd.

Anderzijds kunnen en mogen de vormen van strijd tegen de doeleinden van de ondernemingsraden niet in alle bedrijven dezelfde zijn. Het vaststellen van de juiste methoden van strijd tegen de doeleinden van de ondernemingsraden wordt bepaald door de kracht van de arbeidersklasse en door de kracht van de tegenstanders. De verhouding tussen deze twee krachten is echter niet in alle bedrijven gelijk. Over het algemeen kan gezegd worden, dat in die bedrijven waar de arbeiders beschikken over een, uit en door hen gekozen zelfstandige kern, de meest gunstige voorwaarden aanwezig zijn om met succes de doeleinden van de ondernemingsraden te bestrijden.

Over de strijdwijze

Allereerst is het noodzakelijk, dat de arbeiders met kracht optreden tegen de gebreken en tekortkomingen welke veelal kenmerkend zijn voor de bedrijfskernen. Het komt maar al te vaak voor, dat een deel van het personeel ener fabriek ontslagen wordt met toestemming van de kern — of de meerderheid ervan — die zijn houding motiveert met de slechte uitkomsten van *ons* bedrijf. Eveneens worden in niet weinige gevallen op soortgelijke manier de tarieven verscherpt, het arbeidstempo opgevoerd en de werktijden verlengd.

Kernen, die zich aan het voorgaande schuldig maken, nemen geen klassestandpunt in. Velen verzaken de belangenbehartiging van de werkers en zijn hard op weg willoze werktuigen te worden in handen van de werkgevers. In de strijd tegen de doeleinden van de ondernemingsraden moet allereerst worden zorggedragen, dat deze kernen naar hun klassepositie worden teruggebracht. Dit is alleen mogelijk indien zij hun activiteit ontplooiën op een concreet program.

Vanzelfsprekend mogen daarbij de drie gulden regels, die kameraad De Groot aan het congres heeft gegeven, niet uit het oog worden verloren. Het program van activiteit moet voor de meerderheid van de bedrijfsarbeiders *gerechtvaardigd, aanvaardbaar* en, indien de werkgever het niet wil uitvoeren, door strijd te *verwezenlijken* zijn. Het moet een klasse-program zijn en kan o.m. bevatten de eisen op het gebied van gratis verstrekken van werkkleding, extra voeding bij het verrichten van voor de gezondheid schadelijke arbeid, verbetering der tarieven, inkrimping van de werktijden bij slapte en vergoeding voor de niet-gewerkte uren, ploegen- en nacht-arbeid enz.

De opstelling van een zodanig program is vooral onmisbaar aan

de vooravond van, hetzij de verkiezingen voor het *vernieuwen* van een zittende kern, dan wel de verkiezingen voor het *instellen* van een kern.

Het resultaat hiervan zal zijn, dat de werkers niet alleen met grote belangstelling aan de verkiezingen deelnemen, maar ook daarna in staat zijn een nauwkeurige controle uit te oefenen op de kernleden die zij gekozen hebben.

Verder biedt het voorhanden zijn van een klasseprogram van bedrijfseisen de grootst mogelijke zekerheid, dat leden van verschillende vakorganisaties en ongeorganiseerden op een gemeenschappelijke lijst aan de kernverkiezingen deelnemen. Het verenigen van EVC-ers, NVV-ers, KAB-ers, CNV-ers en ongeorganiseerden op een gemeenschappelijke lijst dient in ieder bedrijf onmiddellijk aan de orde te worden gesteld, omdat het de eenheid van de arbeidersklasse in belangrijke mate dichterbij kan brengen. Samenvattend komen wij tot de volgende conclusies:

1) dat de uit en door de arbeiders gekozen bedrijfskernen naar hun klassepositie gestuurd moeten worden door een program van eisen, een program dat voor de meederheid van de betrokken werkers *gerechtvaardigd, aanvaardbaar* en te *verwezenlijken* is;

2) dat in bedrijven, waar de arbeiders niet over een, uit en door hen gekozen kern beschikken, het opstellen van een klasseprogram van eisen de hefboom moet zijn voor het uitschrijven van verkiezingen tot het instellen van een zodanige kern;

3) dat het verenigen van EVC-ers, NVV-ers, KAB-ers, CNV-ers en ongeorganiseerden op één lijst, als kandidaten voor het lidmaatschap van de kern een belangrijke stap voorwaarts op de weg naar de eenheid van de arbeidersklasse betekent.

Het toepassen van deze conclusies is het krachtigste verweer tegen het instellen van de ondernemingsraden. De strijd tegen de gebreken van de huidige bedrijfskernen en voor het instellen van kernen in die bedrijven, waar ze nog niet zijn, is de beste methode van strijd tegen de doeleinden van deze raden. Verder, indien de werkers in de bedrijven deze kernen niet als onmisbare en betrouwbare wapens kennen in de strijd voor hun belangen dan moeten wij er in het algemeen niet op rekenen, dat de Nederlandse arbeidersklasse gehoor geeft aan de oproep van ons derde na-oorlogse partijcongres om zich tot het uiterste te weer te stellen „tegen de vervanging van door de arbeiders gekozen bedrijfskernen door ondernemingsraden.”

Dat is de werkelijkheid. Maar is er ook nog een andere werkelijkheid.

In een groot aantal bedrijven is de kracht van de werkers op dit ogenblik nog niet toereikend om het instellen van ondernemingsraden met succes te verhinderen. Het valt te voorzien, dat de reactie deze bedrijven uitkiest om een begin te maken met de instelling van ondernemingsraden.

Wat te doen?

Er zijn kameraden, die menen dat de arbeiders in zulke gevallen opgeroepen moeten worden om niet aan de verkiezingen voor de ondernemingsraden deel te nemen. Zij gebruiken voor hun standpunt, zo op het eerste gehoor, argumenten, die wel steekhoudend klinken. Met een beroep op de reactionaire doeleinden die regering, ondernemers en bestuurders van de Uniebonden met het instellen van de ondernemingsraden nastreven, verklaren ze kort en bondig dat om die reden deelname aan de verkiezingen voor deze raden ten sterkste ontraden moet worden. Zij verliezen daarbij echter enige belangrijke factoren uit het oog. Allereerst de omstandigheid, dat in deze bedrijven de meerderheid van de arbeiders nog niet de werkelijke doeleinden onderkennen welke nagestreefd worden met het instellen van ondernemingsraden. Was dit wel het geval dan waren immers alle voorwaarden aanwezig om één, van de werkgever onafhankelijke kern in het leven te roepen en met succes te verdedigen. Maar dit betekent dat aan de oproep, om niet aan de verkiezingen voor de ondernemingsraden deel te nemen, door de meerderheid van de arbeiders geen gehoor zal worden gegeven. Dit geeft als resultaat een ondernemingsraad, die volkomen of nagenoeg volkomen naar het pijpen van de ondernemers danst, want de meest „klasse-bewuste” arbeiders waren niet candidaat gesteld en namen zelfs niet aan de verkiezingen deel. Zij staan er buiten en verklaren met geleerde gezichten dat de ondernemingsraden toch zulke grote gevaren inhouden voor de strijd van de arbeidersklasse, maar weigeren terzelfdertijd om de strijd tegen deze gevaren te voeren tot in de ondernemersraad toe. Zij kennen de schadelijke doeleinden van de ondernemingsraden, maar laten hun mede-arbeiders, die nog niet zo ver zijn, daarvan rustig het slachtoffer worden. Daarom moet het standpunt om niet deel te nemen aan de verkiezingen voor de ondernemingsraden, in die bedrijven waar de kracht van de betrokken arbeiders nog niet toereikend is om met succes hun, van de werkgevers onafhankelijke kern te verdedigen, of zo'n kern in het leven te roepen, met kracht van de hand worden gewezen. In de plaats van dit foutieve en schadelijke standpunt moet iedere mogelijkheid aangegrepen worden om de beste arbeidersvertegenwoordigers candidaat te stellen, dat wil zeggen, kandidaten te stellen die op een klasse-standpunt staan. Vanzelfsprekend moeten ook zij, als het maar enigszins mogelijk is, zich verenigen op een gemeenschappelijke lijst en een concreet eisenprogramma. Na gekozen te zijn moeten zij op grondslag van dit program hun activiteit ontplooiën in de ondernemingsraden en deze maken tot één van de slagvelden waarop de klassenstrijd zich afspeelt, ofschoon het kenmerk in de bedoeling van ondernemers, regering en bestuurders van de Uniebonden ligt om er gezellige familie-bijeenkomsten van te maken. Dit is de enige juiste weg om in het bedrijf tot het uiterste op te komen voor de belangen van de arbeiders. Kam.

De Groot heeft hierover op het partijcongres gezegd, dat

„mochten de arbeiders voor de keuze worden gesteld kandidaten te stellen voor een van boven opgelegde ondernemingsraad, of niet, zij zeker een zo goed mogelijk gebruik, zelfs van het laatste restje van hun rechten, moeten maken om in het bedrijf hun belangen te verdedigen.”

Tot slot willen wij nog enige opmerkingen maken over een gevaarlijke misvatting, die vele kernleden er op na houden en daardoor ook eventuele toekomstige leden van de ondernemingsraden er op na kunnen houden. Deze misvatting wordt treffend weergegeven in een brief van een bedrijfskern aan een vakverenigingsbestuurder, waarin de volgende zinsnede voorkomt:

„De kern is zich bewust van haar verantwoordelijkheid tegenover personeel en directie en wenst geen inmenging van buitenstaanders.”

Over de „verantwoordelijkheid tegenover personeel en directie” schreven we reeds uitvoerig en stelden in de plaats daarvan een consequent klassestandpunt. Thans willen wij het nog hebben over de „niet-inmenging van buitenstaanders”, waarmee de vakbeweging wordt bedoeld. Niet deze of gene hoofdbestuurder der Uniebonden. Dat zijn inderdaad buitenstaanders van de arbeidersklasse. Neen, de onderhavige kern stelt zich op het standpunt, dat zij in haar activiteit geen inmenging wenst van de vakbeweging, van de klasse-organisatie der arbeiders. En dit, menen wij, is een gevaarlijke misvatting.

Kameraad Monmousseau, één van de meest geliefde vakverenigingsbestuurders van de Franse arbeidersklasse heeft kortelings geschreven,

„in de perioden van verarming en algemene verlaging van het levenspeil der massa's zijn de werkers het gevoeligst voor de kleine onrechtvaardigheden. De gebroken ruit, een vertraging in de uitbetaling van het loon, een onjuistheid in de opstelling van de loonschaal, een verwaarlozing in de hygiënische maatregelen of van de arbeidsveiligheid, de onbeschaamdheid van een reactionnaire opzichter, alle moeilijkheden of plagerijen, worden dan evenzovele speldeprikken op de geïrriteerde huid van de werkers.”

Welnu, ook in ons land staat de verlaging van het levenspeil op het programma van de reactie. Iedere werker weet dat en ondervindt het dagelijks aan den lijve. Door de verscherping van de ingetreden economische crisis neemt de werkloosheid toe en vindt er een algemene verarming plaats van de werkende bevolking. Het is onder deze omstandigheden voor de werkgevers gemakkelijker aan de kleine eisen van het type „de gebroken ruit vernieuwen”, te voldoen dan een algemene loonsverhoging van 5% uit te betalen. Het afdwingen van loonsverhoging vereist echter een sterke klasse-organisatie, een vakbeweging die het vertrouwen heeft van de werkende massa's.

Daarom mag de kern zich niet afzonderen van haar klasse buiten het bedrijf en zich overgeven aan de illusie, dat zij door het verwezenlijken van kleine verlangens der werkers, de vakbeweging kan vervangen. De bedrijfskernen, evenals de afzonderlijke leden ervan moeten hun vakvereniging stuwen naar zijn klassepositie in bedrijven, naar de basis van het productie-

proces waar de uitbuiting van de arbeiders zich voltrekt en de proletarische strijd tegen de uitbuiting georganiseerd moet worden en tot ontplooiing gebracht.

Deze positie kan de vakbeweging juist verkrijgen door zich bezig te houden met de allerkleinste eisen en door de inwilliging hiervan te bereiken. Om die reden moet van ieder kernlid en eventuele toekomstige leden van de ondernemingsraden verlangd worden dat zij hun persoonlijk optreden altijd en openlijk nauw verbinden met de activiteit van hun vakvereniging. Ofschoon de ondernemingsraad volgens de wet een gemengd orgaan zal zijn, de plaats waar directie en arbeidersvertegenwoordigers, samenkomen, ofschoon bedrijfskernen overlegorganen zijn tussen het personeel en de werkgever, mag dat niet ontaarden in „familie“-bijeenkomsten. Nogmaals: zij zijn en moeten worden één van de slagvelden waarop de klassenstrijd zich afspeelt.

En in de klassenstrijd is de vakbeweging de belangrijkste massa-organisatie. Het dagelijks versterken van de vakverenigings-verbinding met de massa's is de voornaamste taak van de gekozen leden van kernen en toekomstige ondernemingsraden. In dit verband herinneren wij tenslotte aan hetgeen Lenin hierover schreef:

„De verbinding met de massa, d.w.z. met de overgrote meerderheid van de arbeiders (en daarna met de werkers) is de belangrijkste, de meest essentiële voorwaarde voor het succes van iedere vakverenigingsactie. Van de basis tot de top van de organisatie van de vakbonden en van hun apparaat moet een contingent van verantwoordelijke kameraden — waaronder niet-communisten, hetgeen een absoluut noodzakelijke voorwaarde is — in de practijk gevormd en getoetst worden, die het werkelijke arbeidersleven, dat zij grondig moeten kennen, moeten leven; die onfeilbaar, in onverschillig welk vraagstuk en onverschillig wanneer, de geestestoestand van de massa's, hun werkelijke aspiraties, hun behoeften, hun gedachten weten te peilen; die zonder een schijn van valse idealisering, weten vast te stellen hoe groot hun bewustzijn is en hoe groot de invloed van deze of gene vooroordelen of overblijfselen van het verleden; die het onbeperkte vertrouwen weten te winnen van de massa's, door een houding van kameraadschap tegenover hen, door met oplettendheid aan hun behoeften te voldoen.”

Leidinggeven in deze omstandigheden betekent: de massa's van de juistheid van de politiek der partij te kunnen overtuigen, het betekent, zulke leuzen opstellen en doorvoeren, die de massa's nader tot de stellingname van de partij brengen en die het hun gemakkelijkken, aan de hand van hun eigen ervaring de juistheid van de politiek der partij te erkennen, die de massa's tot het peil van bewustzijn van de partij opheffen en die daardoor de ondersteuning door de massa's, hun bereidheid tot de beslissende strijd verzekeren.

Daarom is de methode van het overtuigen de voornaamste methode voor de leiding van de klasse door de partij.

(Stalin, Vraagstukken van het leninisme)

ROEBEL EN DOLLAR

F. BARUCH

EEN van de meest ernstige slagen die de Amerikaanse reactie en de met haar verbonden landen in de laatste tijd moesten incasseren, was ongetwijfeld de derde na-oorlogse prijsverlaging in de Sowjet-Unie en de daarmee in verband staande herwaardering van de roebel op goudbasis.

De prijsverlaging heeft bij het publiek nog meer de aandacht getrokken dan de hervorming van de roebel tot een goud-valuta. Dit hangt ongetwijfeld daarmee samen dat vraagstukken van het geld door velen als iets geheimzinnigs worden beschouwd, een mening die in de kapitalistische wereld door de heersende machten nog kunstmatig is bevorderd. Dit neemt echter niet weg dat bovengenoemd feit bij de reactie eveneens de grootste onrust teweeg heeft gebracht. Een blik op de persuitingen zegt genoeg. „Alleen van binnenlandse betekenis”, was nog de meest zachtvaardige opmerking. Voorts werd beweerd, dat het omzetten van de roebel op goudbasis ten doel had, om de Volksdemocratische landen geheel en al afhankelijk te maken van de Sowjet-Unie en tenslotte werd er zelfs te Moskou geprotesteerd onder het voorwendsel, dat de huidige officiële koers van de roebel niet in overeenstemming zou zijn met zijn werkelijke waarde. Wat bepaalt de waarde van het geld? Marx legde uit dat de waarde van het in omloop zijnde papiergeld bepaald wordt door de hoeveelheid goud die daartegenover staat. Indien de hoeveelheid papiergeld groter is dan de hoeveelheid goud, die door de staat wordt beheerd, dan treden inflationistische tendenzen op, d.w.z. dat de prijzen stijgen en men dus minder kan kopen voor het geld. Anderzijds wordt de waarde van het geld ook bepaald door de hoeveelheid goederen, die in een bepaald land geproduceerd worden en aanwezig zijn. Daalt die hoeveelheid, dan stijgen de prijzen. Dit hebben wij allen meegemaakt tijdens de oorlog. Maar de prijzen stijgen ook, wanneer de hoeveelheid nuttige goederen iets verandert. Ook dit hebben wij aanschouwelijk in de oorlog meegemaakt, toen de Duitsers papiergeld lieten drukken, teneinde de roof een legaal tintje te geven.

Maar dit is geen verschijnsel, dat zich alleen tot de laatste oorlog beperkt. Integendeel, sinds 1914/1918, is er een algemene tendens in de gehele kapitalistische wereld: de prijzen zijn voortdurend gestegen. Dit geldt ook voor Amerika. Voor één dollar kon men in 1940 veel en veel minder kopen dan in 1914. En in 1950 kan men voor een dollar nog weer veel minder kopen dan in 1940 mogelijk was. De waarde van de dollar is dus onophoudelijk gedaald. Bijzonder sterk was de daling van de waarde der geldeenheden tijdens en na de tweede wereldoorlog. Zo zijn de

voedselprijzen b.v. in Amerika sinds 1939 verdrievoudigd, in Oostenrijk vervijfvoudigd, in Frankrijk vertwintigvoudigd en in Italië betaalt men thans 60 keer zoveel voor een bepaalde hoeveelheid voedsel dan in 1938. In ons land kan de algemene prijsstijging op ruim 300% worden gesteld.

En zoals men weet, is aan deze prijsstijging nog lang geen einde gekomen. De devaluatie, die in September 1949 door Amerika werd afgedwongen was hiervoor slechts een voor iederen duidelijk waarneembaar teken.

Deze voortdurende, sluipende en openlijke inflatie van het geld in de kapitalistische landen is een der duidelijkste tekenen voor de algemene crisis van het stelsel. Zij wordt in de hand gewerkt en oefent haar demoraliserende invloed steeds sterker uit door de oorlogspolitiek der internationale reactie.

Terwijl het verval van het financiële stelsel der kapitalistische staten dus steeds toeneemt, de uitbuiting van de werkende massa verscherpt en dientengevolge ook de klassentegenstellingen, is echter in de Sowjet-Unie en in de Volksdemocratische landen een geheel tegenovergestelde ontwikkeling aan de gang. En dit is de werkelijke reden voor de verontrusting der reactie over de jongste geldhervorming in de Sowjet-Unie.

ZOALS bekend hebben na de oorlog in de Sowjet-Unie achtereenvolgens drie grote golven van prijsverlaging plaatsgevonden. In 1947 werd in de Sowjet-Unie de rantsoenering afgeschaft en gelijktijdig werden de prijzen zodanig verlaagd, dat de bevolking in haar geheel 86 miljoen roebel won. (De opheffing van de rantsoenering in Nederland verleden jaar ging daarentegen gepaard met een nieuwe golf van prijsverhogingen.) In Maart 1949 volgde een nieuwe nog sterkere prijsverlaging, die de bevolking 71 milliard roebel opleverde en thans heeft precies een jaar later de derde prijsverlaging plaatsgevonden, die voor de bevolking een winst van ca. 110 milliard roebel betekende. Voor het goede begrip van dit laatste cijfer merken wij op, dat de prijs van brood met 26 tot 30% werd verlaagd, van vlees met 24 tot 30%, van boter met 30%, Hollandse kaas (en Sowjetrussische) met 20%, groente met 25%, schoenen met 15% en textiel variërend van 12 tot 30%. Voorts merken wij op, dat de twee vorige prijsverlagingen, gepaard met directe loonsverhogingen, reeds de koopkracht der bevolking verdubbeld hadden.

Hoe was deze geweldige golf van prijsverlagingen mogelijk? Het geheim daarvan ligt in het socialistische stelsel. De sleutel ligt in de ongeëvenaarde productieverhoging, waarvan de resultaten noch door monopolistische winstmakers noch door een hysterische oorlogspolitiek worden opgeslorpt, maar aan het gehele volk ten goede komen.

Reeds in het vierde kwartaal van 1949 was de industriële productie 53% hoger dan in 1940, de landbouwproductie was eveneens hoger dan in 1940. Het aantal arbeiders, kantoorbe-

dienden enz. stijgt van jaar tot jaar en toonde alleen al in 1949 een toename van 1.8 miljoen personen.

Een zelfde ontwikkeling vindt in de volksdemocratische landen plaats. De twee lijnen der ontwikkeling in de socialistische en de kapitalistische sector der wereld kunnen het best met enkele andere cijfers verduidelijkt worden. Volgens de berekeningen van A. Kasjkarow (Nieuwe Tijden, nr. 14, 1950) was de totale wereldproductie in Juli/Sept. 1949 37% hoger dan in 1937. Wanneer men dit cijfer splitst komt men tot de volgende resultaten: in de kapitalistische wereld was de productie in totaal 20% hoger dan 1937. Telt men Amerika en Canada niet mee, dan bedroeg zij slechts 92% van 1937. In de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen daarentegen bedroeg de productie in het tijdvak Juli/Sept. 203% van 1937!

Hoe deze productieverhoging aan de Sowjet-burgers ten goede is gekomen, hebben wij reeds gezien. Maar niet minder belangwekkend zijn de gegevens over de Volksdemocratische landen. In al deze landen is de koopkracht van de lonen sinds het einde van de oorlog regelmatig gestegen. In Polen b.v. bedroeg zij reeds in Juni van het vorige jaar 206,8% van het loon in 1946 (de landbouw niet meegerekend). Een zeer goed inzicht van de basis waarop deze voortdurend stijgende koopkracht berust, krijgt men bij een nadere beschouwing van de besteding der openbare financiën. Van de totale staatsuitgaven in het lopende jaar komen in Tsjechoslowakije 32% aan de ontwikkeling der industrie ten goede, 26.3% zijn bestemd voor sociale doeleinden en gezondheidszorg en 11.9% voor opvoeding en cultuur. In Roemenië zijn deze cijfers als volgt: 37.5% voor industrie, 24.8% voor sociale en culturele doeleinden (waarbij opgemerkt moet worden dat het bedrag voor sociale doeleinden 55% hoger is dan 1948 en dat voor gezondheidszorg 16%). In Polen wordt dit jaar 43.5% der staatsgelden voor de ontwikkeling der industrie uitgegeven en 32.6% voor opvoeding, gezondheid en sociale diensten. In Bulgarije wordt 30% der staatsinkomsten voor sociale en culturele doeleinden besteed, 35% voor de industrie en... 7% voor verdediging. Ter illustratie merken wij op, dat dit jaar in Amerika 1% der staatsuitgaven bestemd is voor opvoeding en 5.1% voor sociale doeleinden. 76% gaat weg aan de oorlogsvoorbereiding.

De betrekkelijk hoge uitgaven in alle volksdemocratische landen voor de verdere ontwikkeling van de industrie leggen tegelijk de grondslag voor een nog grotere stijging der koopkracht van de bevolking in de nabije toekomst.

UIT het in de aanhef opgemerkte blijkt nu, dat de waarde-stijging van het geld in de Sowjet-Unie een logisch gevolg is van de zeer snelle ontwikkeling der industrie en de toevloed van reusachtige hoeveelheden waren op de markt.

Anderzijds nam ook het verval van het geld-stelsel in de kapitalistische landen steeds grotere omvang aan. De waardeda-

ling zowel van de dollar als van de andere geldeenheden nam hoofdzakelijk tengevolge van de versterkte oorlogskoers toe. Dit is verklaarbaar. Immers, een steeds groter deel van de nationale productie wordt dienstbaar gemaakt voor onproductieve doeleinden, n.l. de vervaardiging van oorlogstuig. De in verhouding tot de Sowjet-Unie zeer geringe productietoename betekende steeds grotere verarming der bevolking, grotere uitbuiting, want kanonnen en vliegtuigen zijn nu eenmaal niet voor productieve doeleinden. Zij moeten echter betaald worden. Dit had dan ook een steeds grotere uitbreiding van de geldomloop ten gevolge.

Het gevolg hiervan was, dat ook de koopkracht van de dollar regelmatig daalde. Dit komt tot uitdrukking in het feit dat goud op de vrije markt (b.v. in Parijs, Lissabon en Rome) verleden jaar b.v. bijna het dubbele kostte van wat officieel in Washington werd betaald. De Amerikaanse regering betaalt 35 dollar voor 31.1 gram goud. Maar op geen enkele vrije markt is goud voor deze prijs verkrijgbaar.

In de laatste weken heeft door tijdelijke omstandigheden een betrekkelijke daling van de goudprijs plaatsgevonden. die echter nog steeds boven de officiële prijs ligt. Bovendien kon de dollar in Parijs beneden de officiële koers gekocht worden!

Gezien de feitelijke waardevermeerdering van de roebel was derhalve een grondige verandering van het Sowjet-geldstelsel logisch. Immers, sinds 1937 werd de koers van de roebel vastgesteld op de grondslag van de Amerikaanse dollar, waarbij een dollar gelijk was aan 5.30 roebel.

Het vasthouden aan deze koers, zou in feite betekend hebben, dat de roebel alle schommelingen van de dollar zou moeten volgen. Hiervoor kon geen enkele reden zijn, temeer niet daar het inflationistische proces zich in Amerika nog steeds doorzet en de binnenlandse waarde van de roebel daarentegen onophoudelijk is gestegen.

Dientengevolge heeft de Sowjet-regering in Maart j.l. besloten, aan de koppeling van de roebel aan de dollar een einde te maken, zoals zij in 1937 de koppeling van de roebel aan de Franse franc heeft beëindigd. Dit gebeurde, nadat zij eerst in 1936 door de devaluatie van de franc gedwongen was, de koers van de roebel te verhogen en in 1937 de franc ophield een door goud gedekte valuta te zijn.

Thans wordt de waarde van de roebel dus niet meer volgens de wankelende waarde van de dollar betekend, maar op grond van het goudgehalte van de roebel zelf. Hierbij is vastgesteld, dat de goudinhoud van de roebel 0.222 168 gram fijnoud is. Zoals bekend betekende dit dat de Amerikanen thans voor één dollar 4 roebel kunnen kopen inplaats van voordien 5.30 roebel.

VOOR onze lezers is thans nog een vraag van belang. Is de bewering juist, dat deze hervorming van de roebel geschiedde om de landen van de volksdemocratie financieel afhankelijk

te maken van de Sowjet-Unie? Wij merken hierbij op, dat deze bewering werd geuit, zonder dat een enkel Amerikaans blad hier te lande een poging heeft ondernomen, om deze bewering met feiten te staven. Eén schijnargument werd gebruikt. N.l. dat de volksdemocratische landen nu hogere prijzen voor de Sowjet-producten moeten betalen. Maar dat is onjuist. Immers de prijzen zijn juist verlaagd en bovendien worden zij in het internationale handelsverkeer langs de weg van onderhandelinge vastgesteld.

Hoe zijn nu echter de feiten? Men heeft daarvoor slechts één aanknopingspunt, n.l. het verloop van de handelsbetrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen. Aangezien het hier veel te ver zou voeren om al deze betrekkingen te onderzoeken, beperken wij ons tot het voorbeeld van Polen.

Op het ogenblik loopt een vijfjarig handelsverdrag tussen Polen en de Sowjet-Unie waarbij over en weer voor een bedrag van 5.3 miljard roebel (ruim vijf miljard gulden) geleverd zal worden. De lange duur van dit verdrag scheidt op zichzelf reeds een mate van stabiliteit, die bij ons onbekend is. Voorts maakt de geweldige omvang van de wederzijdse leveringen een werkelijke planpolitiek in Polen mogelijk. Het meest belangwekkend is echter de aard van de goederen, die de Sowjet-Unie zich verplicht te leveren. Polen ontvangt uit de Sowjet-Unie voor zijn textiel-industrie katoen en machines, voor zijn staal-industrie ijzer-, mangaan- en chromoerts alsmede zware uitrustingen. Polen ontvangt verder chemische grondstoffen, uitrustingen voor de olie-industrie en mijn-industrie, verder vrachtauto's, grote hoeveelheden landbouwmachines, radio-installaties en talloze andere productiemiddelen, die nu nog niet in Polen kunnen worden geproduceerd. De Sowjet-Unie levert dus in hoofdzaak grondstoffen en productiemiddelen. Polen daarentegen levert aan de Sowjet-Unie kolen en cokes, waarvan de productie te groot is voor eigen gebruik, voorts textielproducten, producten van de ijzerindustrie, suiker en andere verbruiksartikelen.

Wat is de betekenis hiervan? De aard der leveranties stelt Polen in staat een nieuw staal-combinaat te bouwen, dat alleen al meer staal zal voortbrengen dan de gehele vooroorlogse staal-industrie in Polen. Voorts wordt Polen in staat gesteld grote waterkrachtwerken met behulp van elektrische uitrustingen uit de Sowjet-Unie, cementfabrieken en andere industriële ondernemingen te bouwen. De leverantie van nieuwe boorinstallaties stelt Polen in staat, zijn olie-industrie uit te breiden. Kortom de industrialisatie van Polen, grondslag van de welvaart, wordt door de Sowjet-leveranties mogelijk gemaakt. Terwijl omgekeerd de Sowjet-Unie de betaling van deze goederen mogelijk maakt door afgewerkte producten van de Poolse industrie te kopen.

Dit is precies het omgekeerde beeld van het Marshall-plan,

op grond waarvan Amerika Europa overstromt met verbruiksartikelen en goederen, waarvan het zelf reeds voldoende heeft.

Laten we er aan herinneren, dat de Twentse textiel-industrie vergeefs getracht heeft moderne machines in Amerika te kopen. Zij werd opgescheept met de minderwaardige en dure Amerikaanse katoen. Polen daarentegen ontvangt thans van de Sowjet-Unie benevens katoen van hoge kwaliteit, grote hoeveelheden van de modernste textiel-machines en het beste van de transactie is, dat Polen een verzekerde markt voor zijn textielproducten in de Sowjet-Unie vindt.

Laten we hieraan verder nog toevoegen, dat Polen voor de afsluiting van dit verdrag grote hoeveelheden voedingsmiddelen en machines tegen langlopende credieten uit de Sowjet-Unie heeft verkregen. Dit alles lijkt al heel weinig op pogingen, om Polen afhankelijk te maken. Het tegendeel is waar: De Sowjet-Unie respecteert niet alleen de zelfstandigheid der volkeren, naar het voorbeeld van Polen toont aan, dat zij zich zelf offers getroost, om de zelfstandigheid van landen als Polen te versterken.

Dit is heel iets anders dan de bewering, dat de Sowjet-Unie door manipulaties met de roebel tracht, zijn eigen positie ten koste van anderen te versterken. Dit laatste kan men echter wel zeggen van Amerika en de dollar. Als voorbeeld halen wij hier slechts het plan voor de West-Europese betalings-unie aan. Dit plan houdt in, dat de geldeenheden van de West-Europese landen vrij inwisselbaar moeten worden en dientengevolge ook het handelsverkeer vrij moet worden.

De Rotterdamse Courant van 27 Maart j.l. kon bij een bespreking van dit plan niet anders doen, dan op te merken, dat „de moeilijkheden (om een sluitende handelsbalans te bereiken) waarschijnlijk aanvankelijk nog groter zullen worden, indien men er in slaagt tot de een of andere vorm van onderlinge inwisselbaarheid der Europese valuta's te komen.” Aangezien thans de meeste West-Europese valuta's op de zwarte markt veel minder kosten, dan de officiële koers, zou de nieuwe devaluatie van geldeenheden als pond-sterling en gulden bij vrije inwisselbaarheid onvermijdelijk worden. Dat is het, wat het blad met de groter wordende moeilijkheden bedoelt. In feite gaat het bij dit hele plan om een nieuwe faze in de valuta-oorlog, die tussen Amerika en Engeland woedt. Door de groeiende economische crisis voortgejaagd, pogen de Amerikanen het zogenaamde sterling-blok (waartoe o.m. alle dominions behoren) te likwideren en de onbepaalde heerschappij van de dollar te vestigen. De doorvoering van het plan zou ongetwijfeld het financiële bankroet van Engeland betekenen. Over ons eigen land spreken wij dan maar niet. Als voornaamste chantage-middel wordt hierbij het Atlantisch oorlogspact gebruikt. Immers, Engeland, dat zich met huid en haar verkocht heeft aan dit pact, wordt met inhouding van de zo zeer begeerde militaire hulp bedreigd, indien het wei-

gert de Amerikaanse economische voorwaarden te aanvaarden.

Het Atlantisch pact zelf biedt met zijn artikel 2 omtrent „economische samenwerking” daarvoor het gewenste middel.

Dit voorbeeld van het plan der West-Europese Betalings-Unie illustreert echter ook duidelijk de middelen, die de imperialisten gebruiken, om hun wederzijds financieel systeem verder te ondermijnen. Het is ook natuurlijk, dat Amerika de gevolgen van dit verval der West-Europese betalingsmiddelen zelf zal onderkennen.

Het aan de gang zijnde inflatieproces voedt zich bovendien zelf door de steeds stijgende uitgaven voor onproductieve, volksvijandige doeleinden, zoals de oorlogsvoorbereiding en het beschikbaar stellen van miljarden papierdollars voor de vernietiging van waardevolle voedingsmiddelen.

Terwijl de kapitalistische landen dus een beeld bieden van toenemend verval der financiën, groeiende staatsschulden, stijgende prijzen, lagere koopkracht en dus stijgende absolute uitbuiting van de werkende bevolking, tonen de Sowjet-Unie en de met haar verbonden volksdemocratische landen een gezond financieel apparaat, een buitenlandse handel in evenwicht, snel stijgende productie, dalende prijzen, hogere koopkracht en stijgende welvaart.

Terwijl de economische tegenstellingen der kapitalisten onderling en de klassentegenstellingen door de toenemende uitbuiting groeien, groeit in de socialistische landen de eenheid door de onderlinge en onbaatzuchtige hulpverlening. Ook de eenheid der massa van de bevolking dezer landen groeit. Hun vastbeslotenheid om hun socialistisch land te verdedigen groeit — want zij allen ervaren dat het socialistisch stelsel de bron is van bestaanszekerheid, welvaart en nationale veiligheid. En dit is ook de basis voor de onoverwinnelijkheid van het Socialisme.

Velen geloven, dat men het socialisme kan vestigen door een zekere materiële gelijkstelling van de mensen op de grondslag van een karig bestaan. Dat is niet juist. Dat is een kleinburgerlijke voorstelling van het socialisme. In werkelijkheid kan het socialisme slechts op de grondslag van een hoge arbeidsproductiviteit zegevieren, een die hoger is dan onder het kapitalisme, op de grondslag van overvloed aan levensmiddelen en gebruiksvoorwerpen van elke soort, op de grondslag van een welvarend en cultureel leven voor alle leden van de maatschappij. Om echter het socialisme dit doel te laten bereiken en onze Sowjetmaatschappij tot een welvarende maatschappij te kunnen maken, moet de arbeidsproductiviteit in ons land die van de meest ontwikkelde kapitalistische landen overtreffen. Anders is een overvloed van levensmiddelen en gebruiksvoorwerpen van elk soort niet denkbaar.

(Stalin, rede op Stachanow-congres, 17 Nov. 1935).

De geschiedenis van de C.P.S.U.(b)

De partij van het nieuwe type, de partij van Lenin

HET karakter van een partij is niet los te maken van haar grondbeginselen en haar doelstelling.

De partijen van de 2de Internationale die vóór de eerste wereldoorlog al in het slop van het reformisme zaten en zoals Stalin zegt, partijen waren die alleen in vreedstijd werkten, konden de stormen van de imperialistische wereldoorlog niet doorstaan. Zij droegen het stempel van de betrekkelijk vreedzame ontwikkelingsperiode van het kapitalisme.

Zowel in de eerste als in de tweede wereldoorlog bleken de Sociaal Democratische partijen waardeloos voor de strijd van de arbeidersklasse te zijn en stortten als kaartenhuizen ineen. Ideologisch waren zij reeds lang met het kapitalisme vervlochten. Ook organisatorisch en in hun werkwijze waren zij verworden tot zuivere verkiezingsapparaten en propaganda-instellingen.

Deze partijen, zegt Stalin, die de revolutie verwerpen en uitsluitend langs vreedzame weg naar het socialisme willen komen, zijn niet gevechtswaardig, staan niet op het standpunt van het democratisch socialisme en verwateren steeds meer.

De weg van Lenin

Lenin volgde de weg van Marx en Engels. Hij ontwikkelde het marxisme verder en paste het toe in de periode van het imperialisme. Van meet af aan heeft hij de strijd tegen het reformisme en alle andere soorten van afwijkingen gevoerd. Als voorwaarde voor de overwinning van de arbeidersklasse schiep Lenin een partij van een nieuw type, de Russische Communistische Partij, die ons tot op de huidige dag als voorbeeld dient.

In het boek, de Geschiedenis van de C.P.S.U., worden de karaktertrekken van deze nieuwe partij en de strijd die er voor gevoerd is om deze tot stand te brengen, nauwkeurig beschreven. Deze hoofdstukken behoren tot de waardevolste van Het Boek.

Het nieuwe van Lenin's partij is, dat zij zich steunt op de arbeidersklasse als verst ontwikkelde klasse en afrekent met alle verouderde sociaal-democratische opvattingen van propaganda-partijtje.

Het is deze partij die in het leiding-geven aan de dagelijkse strijd van de Russische arbeidersklasse en boeren de meerderheid van de werkende klasse verovert, de leiding verkrijgt van de revolutie, de diktatuur van het proletariaat vestigt en de leidende kracht in de Sowjet-staat wordt.

In deze strijd is de partij gevormd, gerijpt en gestaald. Met de groei en het toenemen van de betekenis van de Russische Communistische Partij, totdat zij de leidster werd van het Russische proletariaat, ontnam zij de andere zich als revolutionnair aandienende partijtjes, die echter steeds op het beslissende moment aan de kant van de bezittende klasse stonden, de bestaansreden.

Het bestaan van slechts één politieke partij in de Sowjet-Unie is het bewijs van de hoge graad van bewustheid van de massa's.

Ook de partij van het nieuwe type is echter met de tijd meegroeid. Na de verovering van de Sowjet-macht veranderen ook de taken van de partij. De partij had zich bezig te houden met het verstevigen van de Sowjet-macht tegen buiten- en binnenlandse vijanden en met het herstel en de opbouw van het land.

En nu is er weer een nieuwe faze. Nu kan men op de agenda van het Centrale Comité punten vinden over de ontwikkeling van filosofie, over architectuur, muziek, landbouwmethoden en andere wetenschappelijke vraagstukken.

Dat is het uiterlijke teken ervan dat de partij leiding geeft op alle gebieden van het Sowjet-leven.

De weg vanaf 1902, toen Lenin de principes van een bolsjewistische partij ontvouwde op het tweede congres van de Russische Sociaal Democratische Partij, toen de strijd voor de bevrijding van de Russische volksmassa's nog aan het begin stond, tot nu, nadat de overwinning reeds behaald is en de Sowjet-Unie de vuurdoop van een jarenlange fascistische oorlog heeft doorstaan, is een lange weg, rijk aan ervaringen. Ervaringen die door onze kaders en leden nauwkeurig bestudeerd dienen te worden om aan de hand daarvan onze eigen partij te verbeteren en tot de overwinning te leiden.

Eenheid van denken en handelen

In een bolsjewistische partij moet eenheid van denken en handelen zijn. Het is niet voldoende om een juiste politieke lijn vast te stellen, zij moet ook uitgevoerd worden. Praten en niet doen is het kenmerk van een sociaal-democratische partij.

Eenheid van denken is de voorwaarde voor het eensgezinde handelen. De strijd der meningen mag niet uit de weg gegaan worden, ook dat is een sociaal-democratisch overblijfsel, en een symbool van politieke achterlijkheid.

Door discussie, door de strijd der meningen kan de partij de juiste weg vinden, dit scherpt het bewustzijn van de partij en de partijgenoten.

„Om zich te verenigen moet men eerst afbakenen”, zegt Lenin. Toen hij zijn gedachten ontwikkelde over een nieuw type van partij, begon hij eerst de mening van de tegenstanders te lijf te gaan en bloot te leggen.

De reformisten vonden dat er voor elke mening plaats moest zijn in de partij en dat niemand aan discipline gebonden was.

Zij wilden niet dat de partij een hecht georganiseerde strijdafdeling zou worden. Iedereen moest er lid van kunnen zijn, als hij maar contributie betaalde. Ook fracties in de partij mochten toegelaten worden. De Russische reformisten hadden helemaal geen behoefte aan een partij, zoals Lenin die voorstelde, een partij uit één stuk.

Lenin's voorstel behaalde echter een meerderheid en het reformisme leed de nederlaag, in tegenstelling tot sociaal-democratische partijen in West-Europa, waarin het reformisme de overhand kreeg.

Vanzelfsprekend was deze overwinning niet los te zien van de toestand waarin Rusland zich bevond, als knooppunt van imperialistische belangen, met een lange geschiedenis van boerenopstanden, waar de bodem rijp was voor de revolutie. Het is Lenin's verdienste dat hij zijn tijd begreep, er gebruik van maakte en de arbeidersklasse bewapende met dit nieuwe type van partij, de voorhoede en georganiseerde strijdafdeling van de arbeidersklasse, onder wier leiding zij de overwinning kon behalen.

Spontaniteit en zelfstandig optreden

De strijd van de Russische arbeiders en boeren was niet langer aan de spontaniteit overgeleverd. Lenin schiep niet alleen een nieuw soort partij maar rustte haar toe met de door hem verder uitgewerkte theorieën van Marx en Engels en paste deze toe op de Russische verhoudingen.

Om het vertrouwen van de massa te winnen en haar te kunnen leiden in haar strijd, moet de partij een zelfstandige politiek voeren en niet achter de gebeurtenissen aanlopen. Daartoe is noodzakelijk dat de partij de levende verbinding is met de werkende massa, dat zij weet wat er onder de arbeiders leeft en hoe zij bij de verlangens moet aanknopen.

In onze partij komt het nog al te vaak voor dat de leidingen helemaal niet weten wat er leeft. Dikwijls zijn er acties geweest in bedrijven waar de leidingen niets van afweten, stukken strijd die zich afspelen terwijl de secretaris convocaties schrijft of stencils draait. Een typisch voorbeeld van spontane actie, waarbij de partij onderschat heeft wat er onder de arbeiders leefde, was het vorig jaar met de nationale feestdag. De arbeiders liepen de fabrieken uit en eisten doorbetaling van die dag, zonder dat de partij er van te voren op bedacht was en leiding had gegeven.

Het speculeren op de spontaniteit van de massa is de bron van opportunisme, zegt Lenin. Wanneer dergelijke verschijnselen niet bestreden worden dan wordt de partij verlaagd tot een opportunistische sociaal-democratische partij.

Zelfkritiek

De methode om de partij op de juiste weg te brengen, is de

methode van de zelfkritiek. Door tegenstanders wordt regelmatig de spot hiermee gedreven en getracht deze methode in diskrediet te brengen, omdat zij weten dat dit het belangrijkste wapen is, dat de partij onoverwinnelijk maakt. Zij zijn er als de dood zo bang voor.

De partij kan fouten maken, maar ze zal ze weer herstellen. De zelfkritiek is een wetenschappelijke methode om het werk en de resultaten te onderzoeken zonder aanzien des persoons, zonder zich zelf te sparen en uit te knobbelen hoe verbeteringen kunnen worden verkregen. Door kritiek en zelfkritiek blijft de partij levend en zó alleen kan zij zich ontwikkelen. Waar geen kritiek en zelfkritiek bestaat is het dor als in de woestijn, daar groeit niets.

De partij als hoogste vorm van organisatie

Het leninisme en stalinisme kent verschillende vormen en graden van organisaties van het werkende volk.

Nemen we de Sowjet-staat op zichzelf. Hij is de staatsorganisatie van de werkende massa. Hij is het machtsorgaan van het volk van de Sowjet-Unie. In deze vormen van staatsorganisaties is een nieuwe verschijningsvorm ontstaan na de tweede wereldoorlog, de „Volksdemocratische Staat” in de Oost-Europese landen en China. Hij is een vorm van staatsmacht, waarin de dictatuur van het proletariaat wordt uitgeoefend, doch in een maatschappij waarin nog belangrijke resten van de burgerlijke klassen bestaan en in de Staat zijn vertegenwoordigd. Naarmate de klasseloze maatschappij in die landen voltooid wordt, ontwikkelt de volksdemocratische staat zich tot de proletarische staat, naar het type van de Sowjets.

De vakbeweging als de organisatie van hand- en hoofdarbeiders, die een partijloos karakter draagt, doch met de partij samenwerkt, de organisatie van de jeugd die partijloos is, doch door de partij geleid wordt en met de partij samenwerkt — al deze organisaties hebben een beperkte taak, zij streven in dezelfde *richting* als de partij, op hun eigen gebied.

De partij is het meest bewuste, strijdbare en straf georganiseerde deel van het proletariaat, het daarmee vergroeide intellect en andere werkers. Zij is de voorhoede, beschikt over de meeste ervaringen, stelt zich de meest verstrekkende doeleinden. Zij is de natuurlijke leidster van het *gehele* werkende volk en de hoogste vorm van zijn organisatie.

De partij staat niet open voor iedereen. De partij stelt eisen aan haar leden, die in de massa-organisaties niet gesteld worden.

Soms leggen de partijgenoten dit zo uit, dat we een kleine zuivere partij moeten hebben, waarin iedereen aan de „hoogste eisen” voldoet. Ook dit moet gezien worden tegen de achtergrond van de politieke omstandigheden. Onder de huidige omstandigheden moet onze partij wel degelijk een massa-organisatie zijn, met veel leden en grote activiteit. Het lid worden van de

partij op het ogenblik, is op zichzelf reeds een daad, ook al zijn de leden niet allemaal even actief.

In tijden wanneer de partij aan de macht is, moet de deur niet zo wijd openstaan, omdat dan slechte elementen in massa de partij zullen binnendringen om zich daardoor te dekken. Ook de klassevijand maakt van de gelegenheid gebruik om zo hoog mogelijke posten in partij en staatsorganen te veroveren om zijn ondermijnende arbeid voort te zetten.

In Tsjechoslowakije heeft men eerst honderdduizenden nieuwe leden ingeschreven, maar op het ogenblik gaat men er toe over om de rijen te zuiveren.

Het democratisch centralisme

De partij kan zijn hoge opgave alleen vervullen wanneer zij geleid wordt volgens de beginselen van het democratisch centralisme.

Dat betekent dat de organisatorische structuur berust op democratische grondslagen, doch zij wordt centraal geleid door het Partijbestuur, dat verantwoordelijk is tussen de periode van twee congressen.

De voornaamste besluiten komen tot stand na uitvoerige besprekingen op de ledenvergaderingen, districtsconferenties en congressen. De besturen worden geregeld vernieuwd en haar leden met geheime stemming verkozen.

Na uitvoerige discussie, wanneer de besluiten genomen zijn, heeft ieder lid zich daaraan te onderwerpen, ook wanneer er een minderheid is die het er niet mee eens is. De discipline geldt voor iedereen, van de metaalbewerker tot aan de professor. Ook kan het niet toegestaan worden dat bijvoorbeeld in de openbare lichamen een lid van onze fractie een mening zou verkondigen in tegenstelling tot de partijpolitiek. Het optreden van de partij naar binnen en naar buiten moet eensgezind zijn.

Zoals het in de natuur ligt van een bolsjewistische partij, dat er geen fracties kunnen optreden, zo is fractie-vorming in de reformistische partij het natuurlijke verschijnsel van een partij die in ontbinding is.

Door de lessen te trekken uit deze ontbindingsverschijnselen, zal het ieder duidelijk worden waarom in een communistische partij fracties niet worden toegelaten, maar bestreden en uitgesneden.

De sociaal-democratische partij is altijd uit groepen of „vleugels” samengesteld. De „linker-vleugel”, de rechter-vleugel en het centrum.

Het bedrog aan de arbeidersklasse door de sociaal-democratische partijen geschiedde, en geschiedt nog, door een samenspel van deze drie vleugels (herinneren we ons slechts de PvdA en de Indonesische kwestie).

De „linker-vleugel”, aanknopend bij het klasse-instinct van de arbeiders, spreekt radicale woorden en staat tegen rechts te sputteren.

De rechter-vleugel echter handelt. Zij is de directe agentuur van de bourgeoisie in de arbeidersbeweging. Zij steunt op de hulp van de bourgeoisie.

Het centrum speelt de rol van verzoener tussen „linker”- en rechter-vleugel, verhindert de breuk en maakt het zo de rechter-vleugel mogelijk te handelen zoals het kapitaal het wil.

Tezelfdertijd maakt zij het mogelijk aan de „linker”-vleugel het contact met de arbeiders te handhaven en hen in het reformistische vaarwater te houden.

Binnen de sociaal-democratie van na de 2e wereldoorlog is geen ruimte meer voor een dergelijk spel, door het bestaan van communistische partijen.

Werkelijk linkse socialistten, zoals de partij van Nenni in Italië, hebben met de rechtsen het partijverband verbroken. Binnen de rechtse sociaal-democratische partijen pogen de trotskisten de rol van „linker-vleugel” te spelen, echter zonder massa-aanhang.

Het leninisme heeft altijd de breuk geëist van de werkelijke linksen met de rechtervleugel en het centrum, waarbij het de felste strijd voerde tegen het centrum als de gevaarlijkste groep.

De geschiedenis heeft geleerd in alle landen, óók in Holland met zijn OSP en oude SDAP, dat wanneer de echte linksen niet breken met de rechtse sociaal-democratie en weigeren samen te werken met de communisten, zij onherroepelijk in het vaarwater van de reactie blijven en bewust misbruikt worden door de z.g. „linkse” leiders die handjeklap spelen met de rechtsen.

Het leninisme kent in eigen rijen geen „vleugels”, geen „oppositie”, als blijvende instellingen, geen samengaan van diverse wereldbeschouwingen in één partijverband.

Haar theoretische grondslag is de marxistisch-leninistische leer een leer uit één stuk; zo is haar organisatie ook uit één stuk, zoals Stalin het noemt: monolitisch.

Over de toepassing van deze theorie moet in de partij gestreden worden, vanuit het oogpunt van de goede of verkeerde resultaten en de beoordeling van de politieke en economische toestand. Daarbij mag men niet altijd afgaan op onmiddellijke resultaten. Wij mogen niet kortzichtig zijn. Een juiste politiek kan soms geen *onmiddellijke* resultaten afwerpen. Bijv. wanneer het nieuwe wegen betreft waarbij de partij volledig moet breken met oude wegen en tradities heeft te doorbreken.

Vorming van ideologische groepen of fractie is schadelijk omdat zij:

1. Een zakelijke strijd der meningen verhindert. Een fractie leidt onvermijdelijk tot fractie-discipline, tot het stellen van de belangen der fractie boven de belangen van de partij en de zaak zelve.

2. De fractie is samengesteld buiten de contrôle van alle partijleden, met de mogelijkheid van insluipen van vijanden. De politie en de geheime diensten krijgen de kans in de scheuren en

kieren te dringen. Daarom leggen de vijanden zich ook ijverig op de vorming van fracties toe. Het gevaarlijkste zijn fracties die in het geheim werken.

Het democratisch centralisme betekent ook, dat wanneer de strijd der meningen beëindigd is, bijvoorbeeld op een congres of conferentie, allen dan ook de besluiten hebben uit te voeren, ook diegenen die het er niet mee eens zijn.

De neiging om buiten de partij-organisatie om, medestanders te zoeken voor een bepaald standpunt, wortelt in het sociaal-democratisch verleden.

Het gevaar van fractievorming komt vooral in tijden van felle strijd voor, omdat de klassevijand juist dan verbeterde pogingen doet om onenigheid in de partij te organiseren.

De partij moet deze neiging onverbiddeijk onderdrukken, op straffe van ontgang, en dat het liefst in de kiem.

Bij de studie van Het Boek bij dit hoofdstuk zullen we tot de ontdekking komen dat de organisatorische beginselen van Lenin's partij bepalend zijn voor haar karakter en tot het heiligste goed behoren.

Annie Averink

Discussie

Sectarisme en opportunisten?

IN het artikel „Een vlag die de lading dekt” in P. & C. van Februari 1950, trekt J. Brandenburg uit mijn artikel „Over het sectarisme” in het Januarinumnummer de conclusie dat ik de partijpolitiek op verschillende punten bestrijd niets van het marxisme begrijp en in wezen een rechts-opportunist en sectariër ben. De redactie vergunne mij na te gaan wat ik in de kritiek van J. B. als juist moet erkennen en de nodige opheldering te brengen, daar waar foutieve of onduidelijke formulering tot verkeerde gevolgtrekking aanleiding heeft gegeven.

In de door J. B. gecritiseerde passage betreffende de massa-organisaties liggen inderdaad twee onjuiste gedachten:

1. dat het gemakkelijker zou zijn leden te winnen voor een organisatie die „neutraal” is, dan voor een massa-organisatie die een positief standpunt inneemt inzake de Sowjet-Unie en de strijd tegen de imperialisten.

2. dat een vereniging of actie van mensen die aan zulk een posi-

tief standpunt nog niet toe zijn, waardeloos is. Wij moeten integendeel ook dezen begroeten als een versterking van het vredefront, want alle mensen die zich voor de vrede uitspreken zullen als zij het eerlijk menen vroeg of laat in de praktijk stelling moeten nemen tegen de oorlogsvoorbereiding der imperialisten.

Wat ik over de massa-organisaties schreef was echter in hoofdzaak een waarschuwing tegen sectarisch optreden van onze pg. in deze organisaties enerzijds (zoals

blijkt uit hetgeen volgt op de door J. B. aangehaalde passage), en anderzijds tegen de gedachte dat deze organisaties „neutraal” zouden moeten zijn. Doordat de redactie mijn artikel hier enigszins bekort heeft is dit minder duidelijk naar voren gekomen. Aan het door J. B. geciteerde ging n.l. de volgende zin vooraf:

„Waar het om gaat is dat de mensen moeten begrijpen dat samenwerking met de communisten noodzakelijk is en dat neutraliteit onmogelijk is als men werkelijk strijd wil voeren”. Dat wil dus zeggen dat wij ook in de massa-organisaties er op moeten wijzen dat de Sowjet-Unie de grote vredeskracht is, dat in de Sowjet-Unie man en vrouw gelijke rechten bezitten, dat daar de welvaart stijgt in tegenstelling tot de kapitalistische landen. Een standpunt, dat geheel in overeenstemming is met de politiek van onze partij en ook op het partijcongres nog eens duidelijk is uitgesproken. Uit het bovenstaande blijkt reeds dat ik het ook geheel eens ben met de politiek van de partij om de betekenis van de Sowjet-Unie en de noodzakelijkheid van onvoorwaardelijke solidariteit met de Sowjet-Unie op de voorgrond te stellen. Dat dit in mijn artikel niet duidelijk naar voren is gekomen vindt zijn oorzaak in de door J. B. daarom terecht aangevallen uitspraak: „Wij moeten niet altijd van de Sowjet-Unie uitgaan.” Hierop zou inderdaad iedereen zich kunnen beroepen, die de betekenis van de Sowjet-Unie wil ontkennen of verminderen. Het voorbeeld van de Sowjet-Unie en van de volkeren van Oost-Europa en China is van niet te overschatten betekenis voor ons en er is geen andere weg naar het socialisme dan gemeenschappelijke strijd en onvoorwaardelijke

solidariteit met de Sowjet-Unie.

Juist door de feiten die wij brengen over de Sowjet-Unie gaan vele arbeiders begrijpen wat socialisme betekent. Maar er zijn er ook die pas gaan begrijpen dat de feiten over de Sowjet-Unie geen „propaganda-leugens” zijn, wanneer wij hen tevens een theoretisch juist inzicht brengen en van hun vooroordelen bevrijden. De redactie zegt in haar onderschrift bij mijn artikel:

„De Sowjet-Unie is het lichtend voorbeeld voor de onderdrukten van alle landen”. Wij moeten, hoe dan ook, zorgen dat alle onderdrukten dit gaan begrijpen. Daarbij mogen wij ook de theoretische opklaring niet verwaarlozen. Wanneer de vorm van discussie of scholingsrubrieken hiervoor niet geëigend is moeten andere vormen gevonden worden. Ik zal de laatste zijn om hierbij de waarde en de betekenis van de marxistische literatuur te kleineren en weet zeer goed dat iedere arbeider door enige inspanning in staat is zich hiermede vertrouwd te maken. Om tot deze inspanning te komen heeft menigeen echter een aansporing nodig in de vorm van inleidende lectuur als b.v. het „Leerboek van de Arbeidersbeweging”, maar in het bijzonder van lectuur die, door opklaring te geven over de kleinburgerlijke vooroordelen, de weerstand weg neemt waardoor men dikwijls niet aan een ernstige bestudering van het marxisme toekomt. Dat aan de ideologische opklaring veel aandacht geschonken moet worden werd door het partijbestuur reeds duidelijk uitgesproken in de resolutie over de raadsverkiezingen van 1949, waarin staat:

„Het partijbestuur acht het ook nodig het werk der partij op ideologisch gebied verder te ontplooiën en uit te breiden. Bijzondere nadruk

legt de partij hierbij op de ruime verbreiding van de kennis van de communistische wereldbeschouwing en de strijd tegen de reactie op ideologisch gebied."

De wijze waarop ik dit in mijn artikel gesteld heb wekt echter de indruk dat bij onze partij de propaganda hoofdzaak zou moeten zijn, dat wij de massa kunnen mobiliseren door propaganda. Het is ook mij niet onbekend dat, zoals J. B. schrijft, de arbeidersklasse gedwongen is de klassesrijd te voeren voor het behoud van haar levenspeil of voor verbetering daarvan en dat het de taak is van de partij leiding te geven aan deze strijd en haar te richten op het doel: de overwinning op het kapitalisme. De partij kan hierin alleen slagen, wanneer zij een juiste politieke lijn en tactiek volgt en de invloed van de clericale en soc. dem. leiders weet te vernietigen. Het is duidelijk, dat dit niet bereikt kan worden enkel door propaganda, maar dat in de praktische strijd op elk gebied hiervoor de grootste mogelijkheden liggen.

Tenslotte nog een woord over mijn opmerking dat wij ons bij onze propaganda moeten inleven in de gedachten van anderen. Ik meen dat er een misverstand bestaat, wanneer J. B. dit opvat als „prin-

cipeloos opportunisme". J. B. stelt vast dat de ideologie van de kleinburgerlijke kringen, die in ons land nog in grote getale aanwezig zijn, ook een groot aantal arbeiders beïnvloedt en dat het onze taak is deze mensen door onvermoeide opklaring van hun vooroordelen te helpen bevrijden. Hoe kunnen wij dit doen wanneer wij verzuimen in te gaan op hun foutieve opvattingen of tot hen spreken op een manier die zij niet goed begrijpen of die hen afstoot? Om in te gaan op die problemen, welke de arbeiders nog van ons af houden en bij het zoeken naar een juiste taal behoeven wij geen haarbreedte van het marxistische standpunt af te wijken. De betekenis van het door mij gebruikte woord „inleven" is in dit verband dus een andere dan die welke J. B. er aan gehecht heeft.

Ik hoop hiermee twee voornaamste misvattingen rechtgezet te hebben, waartoe mijn artikel aanleiding heeft gegeven: de onderschatting van de betekenis van de Sowjet-Unie en de overschatting van de betekenis van de ideologische propaganda in de strijd van de arbeidersklasse voor het socialisme.

Henk Hoogen

Een antwoord aan enkele lezers

NAAR aanleiding van het artikel in het Februari-nr. van P. en C., „Een vlag die de lading niet dekt", ontving de redactie een aantal ingezonden artikelen en een wederwoord van Henk Hoogen. In dit wederwoord komt H. H. zelf reeds tot de overtuiging, dat zijn stellingname in het door ons aangevallen artikel op de meest principiële punten onjuist was en hij onderschrijft de daarop uitgebrachte kritiek. Uit de ingezonden artikelen is echter opnieuw gebleken, dat een onjuist inzicht in de vormen van strijd bij de actie voor vrede en welvaart en in ons standpunt t.a.v. de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen, onvermijdelijk tot gevolg heeft dat men tot opvattingen

komt die in strijd zijn met de politiek en de besluiten van de partij.

De ingezonden artikelen van W. v. d. B., J. J. N. en H. Ph. M. verwijten J. Br. alle ongeveer hetzelfde n.l. dat hij een aantal zinsneden in het artikel „Over het Sectarisme” uit hun verband heeft gerukt en dat hij de bedoelingen van Hoogen willekeurig heeft uitgelegd. Hoewel zij ook van mening zijn dat deze zich „minder gelukkig heeft uitgedrukt” en dat er in zijn betoog zwakke plekken zijn. J. J. N. schrijft hierover:

„Het gaat er helemaal niet om of de heer H.H. bij al zijn beweringen de waarheid spreekt of dat hij alles goed ziet. (!) Misschien wel, misschien niet. Waar het om gaat is het feit, dat u de heer H. niet zakelijk aanvalt.”

De leiding van de Partij kan en mag zich niet op eenzelfde standpunt stellen als J. J. N. hier doet. Zij moet verkeerde opvattingen — P. en C. is een orgaan van de CPN — signaleren en rechtzetten. Uit het antwoord van H. Hoogen en uit de artikelen van de andere inzenders blijkt duidelijk, dat zij niet voldoende beseffen dat elke verkeerde opvatting inzake de strijd voor de vrede en de betekenis van de Sowjet-Unie, ook onbewust uitgesproken, nadrukkelijk teruggewezen en weerlegd dient te worden, waarbij de puntjes op de i noodzakelijk zijn.

Bij onze kritiek op de zinsnede in Hoogens artikel: „Het is gemakkelijk veel mensen te verenigen die voor de vrede zijn. . . .” hebben wij het laatste deel van de zin, n.l.: „. . . . maar een dergelijke vereniging kan niet veel tot stand brengen zonder uit te maken wie de vrede. . . . bedreigen,” niet verder besproken, daar iedereen weet, dat zowel de Partij als de Vredesbeweging nooit twijfel hebben laten bestaan omtrent het vraagstuk wie wel en wie niet de vrede bedreigen.

Onze kritiek richtte zich dus tegen het eerste deel van Hoogen's bewering, n.l. dat het wel gemakkelijk is veel mensen te verenigen voor een bepaald doel, maar dat zulks weinig zin heeft wanneer dit niet aan de gestelde voorwaarden voldoet. Daarom schreven wij in het bewuste artikel o.a.: een dergelijke opvatting betekent een ontkenning van de enorme betekenis van de massa-actie.

Laten wij dit met twee feiten trachten duidelijk te maken. Het is bekend dat het werkende volk in ons land (en dat geldt voor alle kapitalistische landen) geen oorlog wenst en dus in feite voorstander is van de vrede. Ook is bekend dat tienduizenden van deze voorstanders van de vrede nog niet positief zijn in het aanwijzen van hen, die de vrede bedreigen. Deze tienduizenden moeten niet in de strijd voor de vrede onder bepaalde voorwaarden gewonnen worden, zoals Hoogen schreef, maar onvoorwaardelijk. Het referendum van de Nationale Vredesraad, vraagt daarom aan ieder, die de vrede wil behouden, niet méér dan zich uit te spreken voor:

- 1) vernietiging van alle voorraden atoombommen,

2) internationale vermindering van de bewapening.

De Internationale Vredesraad, die in Maart jl. in Stockholm bijeen was, heeft opgeroepen om *het land, dat als eerste de atoombom gebruikt, als oorlogsmisdadiger te brandmerken.*

Uit deze twee voorbeelden blijkt duidelijk, dat wij in deze strijd voor de vrede elk sectarisme, dat het vormen van een zo breed mogelijk front verhindert, over boord dienen te gooien. Ieder die zich tegen de oorlog uitspreekt door het tekenen van het petitionnement van de Vredesraad, levert een bijdrage tot het behoud van de vrede, waarvan de betekenis niet mag worden onderschat. Vandaar onze scherpe principiële kritiek op het standpunt van Hoogen in het Januari-nr. De opvatting, die Hoogen daarin tot uiting bracht, was in wezen sectarisch, in strijd met de partij-besluiten en de belangen van de arbeidersklasse.

IN zijn wederwoord erkent Hoogen ook, dat onze kritiek op zijn uitspraak, „wij moeten niet altijd van de Sowjet-Unie uitgaan”, juist was.

Het is waar, dat een deel van de arbeiders en werkers nog niet het juiste inzicht hebben omtrent de betekenis van de Sowjet-Unie, en dat onze voorlichting en propaganda hen nog niet overtuigt van de grote betekenis van het land van het socialisme en de volksdemocratieën. Maar is dat een reden om deze propaganda te verminderen? Integendeel.

Juist het feit dat de vijanden van het werkende volk er nog in slagen, de laster over de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen in bepaalde mate ingang te doen vinden, legt ons de plicht op, zoals Hoogen ook in zijn wederwoord zegt, met alle ons ten dienste staande middelen de betekenis van de Sowjet-Unie aan de brede massa's duidelijk te maken. De vraag is niet, of er velen zijn die de voorlichting over de Sowjet-Unie als propaganda afwijzen, maar het is onze taak om de solidariteit van de arbeidersklasse in de kapitalistische landen met het volk van de Sowjet-Unie te versterken; en het is goed dat Henk Hoogen, door de kritiek op zijn artikel, te dien aanzien tot een beter begrip is gekomen.

Vast staat dat Hoogen in zijn eerste artikel in strijd was met de politiek en de besluiten van de Partij. Natuurlijk is het altijd mogelijk om bij onjuiste handelingen verzachtende omstandigheden aan te voeren, zoals ook door de reeds eerder genoemde lezers gedaan wordt. Maar dat doet aan de juistheid van onze kritiek op Hoogen's artikel niets af. Onze taak is het, op dergelijke feiten onmiddellijk de vinger te leggen, deze te signaleren en het juiste standpunt daartegenover te stellen. Dat is de enige weg om de Partij en haar leden en geestverwanten te behoeden voor onjuiste inzichten en handelingen.

J. Brandenburg.

De arbeidersklasse en het Neo-Malthusianisme

I

STEEDS meer Canada-vaarders keren ontuchtterd terug. Er was hun voor-
gespiegeld: „binnen twee jaar kun je in Canada met flink werken je eigen
bedrijf hebben en er is grond genoeg voor degene die hem bewerken wil.”
Daarom gingen ze er heen, maar groot was hun teleurstelling, want de werke-
lijkheid was wel heel anders. Naar aanleiding van de vele desillusies zag Ir.
Toxopeus, belast met de voorlichting aan emigranten, zich genoodzaakt te
verklaren: „De emigrant doet er goed aan zich het eerste jaar niet te bekom-
meren over hogere lonen, die misschien aan anderen worden uitbetaald!” En
zo was het. Ze moesten lang en hard werken voor een laag loon of onvol-
doende eten. De emigranten werden heel gewoon zoals van oudsher al ge-
bruikelijk is, benut als loondrukkers. Het treurige echter van de hele zaak is,
dat deze ex-emigranten niet zo maar op eigen initiatief wegtrokken, maar op
initiatief van de regering. We moeten het zeker als een nieuwe weg naar het
socialisme opvatten, als we Drees horen verklaren: „De emigratie wordt zo-
veel mogelijk bevorderd, teneinde aan een mogelijke werkloosheidsdruk het
hoofd te kunnen bieden.” Onlangs nog konden we in de resolutie van het
N.V.V.-congres van December j.l. lezen, „dat door een actieve emigratiepoli-
tiek de druk van de bevolkingsgroei kon worden verminderd.” Niet meer de
uitbuiting als uiteindelijke oorzaak van de werkloosheid, maar het grote
aantal inwoners van ons land. Het is goed hier enkele getallen naar voren
te brengen, die ondubbelzinnig illustreren, dat er van een rechtstreeks ver-
band tussen werkloosheid en bevolkings-dichtheid geen sprake is.

In Nederland wonen gemiddeld 300 mensen per km². In Canada slechts ruim
1 mens per km,² in Australië nog niet eens 1 mens per vierkante km. Het
aantal inwoners is resp. 10.000.000, 12.500.000 en 7.500.000. De werkloosheids-
cijfers volgens officiële opgave, en dus uiterst onbetrouwbaar en onvolledig,
waren in 1933 resp.: 230.000 — 81.000 — 170.000. Dus getallen van gelijke
grootte-orde, wanneer we bovendien de veel geringere industrialisatie van
de laatste landen in aanmerking nemen, ondanks het driehonderdvoudig
verschil in bevolkingsdichtheid. In Frankrijk zien we na 1929 een in absolute
zin afnemende bevolking en een toenemende werkloosheid. In diezelfde tijd
echter, toen geen enkel kapitalistisch land zich aan de gesel der werkloosheid
kon onttrekken, omdat deze uit het wezen van de uitbuiting zelf voortspuit,
kende de Sowjet-Unie, het land van het socialisme, geen werkloosheid on-
danks sterke toename van de bevolking in deze periode. Dit levert voor
ons het onomstotelijke bewijs, dat niet de bevolkingsdichtheid en toename
hiervan de grondoorzaak is van de werkloosheid, maar het kapitalistische
stelsel, met zijn productie om de winst.

Maar de P.v.d.A. predikt: emigratie om het *welvaartspeil* te kunnen hand-
haven. Niet alleen van de armoede en werkloosheid geeft men de zgn. over-
bevolking de schuld, maar ook van de oorlogsdreiging. Niet het handjevol im-
perialisten is verantwoordelijk voor het oorlogsgevaar, maar die enorme men-
senmassa. Luister maar naar Ir. St. Brandt uit Baarn, die op het „congres
over de bevolkingsvermeerdering” in Maart 1949 opmerkte: „De wereldbe-

volkingen zijn nog niet gewend, verantwoordelijkheid te betrachten in hun voortplanting.... vandaar de expansie-oorlogen, zoals de laatste wereldoorlog er een was." Hoe eenvoudig en begrijpelijk zit de wereld in elkaar. Er zijn teveel mensen, dat is de oorzaak van alles: oorlog, werkloosheid en armoede! Maar ach, deze sprookjes zijn ouder dan die van Andersen en minder onschuldig dan deze. Nieuw is alleen, dat het de „socialisten" zijn, die ze ons opdissen, daarmee de verbluffende eenvormigheid van hun propaganda-arsenaal met dat van Wallstreet demonstrerend.

II

DE eerste bekende verzamelaar van deze verhalen (want hij miste iedere oorspronkelijkheid) was de verwoede tegenstander van de Franse revolutie, de Engelse geestelijke Malthus.

Met hand en tand verdedigde hij de uitgestrekte bezittingen van kerk en adel en streed o.a. tegen de afschaffing van de graanrechten. In 1803 verscheen zijn boek, waarin hij aankondigde, dat de mensen sneller toenamen dan de hoeveelheid voedsel. Dit dreigde op een hongersnood uit te lopen, maar gelukkig hielpen epidemies en oorlogen deze ramp zolang mogelijk uit te stellen. Om echter de mensen, die de domheid hadden arm te zijn, niet in verleiding te brengen om grote gezinnen te vormen stelde hij voor, geen armen-ondersteuning toe te staan. Bovendien waren het toch niet de besten, die arm waren en hun voortijdige dood zou dus geen verlies zijn voor de maatschappij. Letterlijk lezen we in de eerste druk van zijn boek: „Wie niet in zijn bestaan kan voorzien, noch door hulp van zijn familie, noch door werken, heeft absoluut geen recht op voedsel, hij is inderdaad op de wereld overbodig.... De natuur beveelt hem te gaan en aarzelt ook niet haar bevel uit te voeren."

Zeer terecht verklaarde F. Engels dan ook in 1845, dat „de openlijkste oorlogsverklaring van de bourgeoisie aan het proletariaat is, de bevolkingstheorie van Malthus." Zelfs het merendeel van de bourgeoisie was dit toch te bar, want de „armenwetten" zijn er gekomen, al betekenden ze eerder een verlangzaamde verhogering dan vrijwaring hiertegen.

Trouwens, tijdens de voorspoedige opkomst van het kapitalisme en een uitbreiding der productie, waarvan men niet had durven dromen, verstomde de jammerkreten van de malthusianen. Maar dat niet alleen. Nu werd zelfs uit hetzelfde verschijnsel van de bevolkingstoename de precies tegenovergestelde conclusie getrokken, n.l. dat deze een stimulans van de maatschappelijke ontwikkeling was. Het was o.a. de geleerde Kowalewski, die dit standpunt innam. En met speciale bedoelingen wordt nu deze mening nog van katholieke zijde in ons land naar voren gebracht. Zo zei Prof. W. R. Heere uit Tilburg, op het reeds aangehaalde congres: „Steeds weer wordt de mensheid door de aanwas gestimuleerd, iets nieuws te vinden, ontdekkingen te doen, die weer nieuwe mogelijkheden in zich bergen.... Wij weten uit onder vinding, dat wij meer dan voldoende voedsel-voorraden hebben." Uit dezelfde bevolkingstoename leidt de één armoede en de ander welvaart af. Nóch het één, nóch het ander is juist. De maatschappelijke plagen dienen verklaard te worden uit de maatschappijvormen en de daaraan beantwoordende productieverhoudingen, d.w.z. de verhoudingen tussen de klassen en de daardoor veroorzaakte klassenstrijd.

III

TOEN de eerste vervalverschijnselen van het kapitalisme zichtbaar werden en zijn bloeitijd ten einde neigde, herleefden deze opvattingen weer in de enigszins gematigde vorm van het neo-malthusianisme. De theorie bleef dezelfde, er waren teveel mensen en daar vloeide alle ellende uit voort, maar de middelen om deze overbevolking tegen te gaan, zochten de neo-malthusianen niet in de barbaarse richting van opheffing der sociale wetten etc., maar in de richting van een vrijwillige geboortebeperving. Dit was ook het doel van de in 1881 in ons land opgerichte Neo-Malthusiaanse Bond. Hoewel de opkomende sociaal-democratie het toejuichte, dat de mensen in staat werden gesteld zich de kennis te verwerven om het kindertal bewust te regelen, achtte zij het toch haar plicht, om met kracht op te komen tegen de kleinburgerlijke wereldbeschouwing, die aan het neo-malthusianisme ten grondslag lag.

De ontaarding van het imperialisme, die steeds verder voortschrijdt, demonstreert zich ook in een steeds mensen- vijandiger en bruter fascistische denkwijze bij een aantal van deze neo-malthusianen. In het bijzonder na deze tweede wereldoorlog worden we in hoofdzaak vanuit de overzijde der oceaan bestookt met neo-malthusiaans geschrijf van een verbluffend demagogisch en ontstellend onwetenschappelijk gehalte. Deze geschriften dragen veelbelovende titels als: *De zelfmoord der mensheid* van W. H. Teupken, *Onze geplunderde planeet* van Osborn, *De wereld hongert* van Pearson en *De laatste kans der mensheid* van William Vogt. Het laatste boek, dat met behulp van de Amerikaanse propaganda-techniek tot een „best-seller” werd gemaakt, zullen we hier iets uitvoeriger bespreken. Dit zowel om de techniek van het bedrog duidelijk te maken, als ook om een indruk te krijgen van de geestelijke structuur van het Wallstreet-imperialisme.

Met een stroom van getallen en feiten die dienen om ons te imponeren, stelt Vogt tegenover elkaar de snelle toename van de wereldbevolking aan de ene kant en de afname van de bebouwbare oppervlakte aan de andere kant. De mens springt onverantwoordelijk met de natuur om, aldus Vogt. Roekeloos worden de bossen gekapt, de weilanden worden overbeweid en degenereren en de akkergrond spoelt, door het ontbreken van doeltreffende tegenmaatregelen, weg. En dat alles, terwijl de bevolking toeneemt. „Hoewel wij het niet prettig zullen vinden, is een daling van de levensstandaard onvermijdelijk,” concludeert Vogt, de propagandist van Wallstreet. Een serieus mens vraagt zich af, waarom het malthusiaanse-dilemma ons in een zo plumpe vorm wordt opgediend.

Hoe kunnen we in een door klassentegenstellingen verscheurde maatschappij spreken over de verhouding van de mens tegenover de natuur? Kapitalisme immers betekent niet alleen uitbuiting van de arbeidersklasse, maar tevens een meedogenloze uitplundering van de natuur. Een productie, die op winst gebaseerd is, ontziet niets en niemand, noch de mens, noch de natuurlijke hulpbronnen. Kan de roofofbouw van het Wallstreet-imperialisme beter geïllustreerd worden dan met de opmerking: „Aan de kusten van Midden-Amerika en Mexico duurt de overgang van maagdelijk woud via bananenplantages tot verlaten en onbruikbaar land in vele gevallen niet langer dan 7 of 8 jaar”, of een opmerking als: „Veel van het land in de staatsbossen bestaat uit terreinen die waren leeggekapt, grotendeels geruïneerd door zaken-

concerns en daarna weer aan de regering teruggegeven." Niet *de mens* springt onverantwoordelijk om met de natuurschatten maar *de kapitalist*. Het boek plaatst alles dan ook op zijn kop. Niet vanuit het gezichtspunt der bodemerosie, d.w.z. van de verhouding *mens-natuur*, maar vanuit het maatschappelijke gezichtspunt, d.w.z. van de verhouding *mens-mens*, *uitbuitert-uitgebuitene*, dienen we de hier genoemde verschijnselen te begrijpen. Sterker: in de primitieve maatschappij is van een directe verhouding mens-natuur sprake, in de daarop volgende maatschappij-vormen schuift zich hier de klassestructuur tussen. En wanneer we dat doen komen we tot de werkelijke oorzaak van de verspilling der natuurlijke hulpbronnen en tevens van de honger. Het boek pleegt een simpel bedrog door de verhouding der klassen, die de sleutel vormt tot het begrip van alle vragen, waarbij de mens in het geding is, te vervangen door de verhouding mens-natuur. Maatschappelijke problemen worden biologisch verklaard. Dit is een grove verwisseling van wetenschappelijke discipline. Dit is een afleidingsmanoeuvre. Natuurlijk dient de verhouding mens-natuur veranderd te worden, maar dit is alleen dan principieel mogelijk als de verhouding van de mens die uitbuit, tot de mens, die uitgebuit wordt, vervangen is door een toestand, waarin de mensen in dezelfde verhouding tot het bezit van de productiemiddelen staan. Alleen al doordat het boek de aandacht van de werkelijke oorzaken van de werkloosheid, honger en oorlog afleidt, bewijst het onschatbare diensten aan het imperialisme. Er is echter één tastbaar feit, wat de hele redenering, dat bodemtekort en erosie de honger en ellende veroorzaakt, tot een botte leugen maakt en dat is het feit van de massale voedselvernietiging. In ons land worden enorme hoeveelheden groente en fruit voor consumptie onbruikbaar gemaakt, terwijl men er in de gezinnen der werkers naar snakke. In Amerika puilen de magazijnen uit van de onverkoopbare voorraden en worden aan bederf prijsgegeven. Volgens officiële overzichten liggen er in de regerings-opslagplaatsen o.a. 5.000 mill. kg. tarwe, 34.000 mill. kg. maïs, honderden millioenen kg. melkpoeder 70 mill. pond boter enz.

Alles wordt opzettelijk zo bewaard dat het onbruikbaar wordt, want het is „teveel”. Ja, teveel, terwijl millioenen honger lijden, zoals Vogt vaststelt, echter niet omdat er te weinig grond en dus te weinig eten is, nee, omdat de werkers het niet kunnen betalen.

Iedere crisis betekent tegelijk massale *honger* en massale *voedselvernietiging*. We hoeven slechts aan de vorige crisis te denken toen er o.a. van Juli 1931 tot circa November 1933 alleen in Brazilië 23.1 miljoen balen koffie vernietigd werden, d.w.z. in zee geworpen, verbrand en omgewerkt tot brandstoffen. Met geen woord rept Vogt hiervan. Het imperialisme betekent niet alleen onverantwoordelijk beheer van de natuurlijke hulpbronnen, waarvan Vogt spreekt zonder de schuldigen te noemen, en niet alleen meedogenloze uitbuiting van de werkers, maar bovendien massale vernietiging van de meest elementaire levensbehoeften. En als de imperialistische machtsstrijd zich in een oorlog een uitweg zoekt, tevens massale vernietiging van menselijke levens en nog zinnelozere verspilling van menselijke arbeid. *Er zijn niet teveel mensen, de kapitalisten zijn teveel!*

IV

NU enkele voorbeelden van de barbaarsheid van deze imperialistische ideologie. Zo zegt hij over de geneeskundigen: „Door de medische zorg en ver

beterde hygiënische maatregelen zijn zij er mede verantwoordelijk voor, dat miljoenen meer mensen gedurende meer jaren in toenemende ellende leven," en hij klaagt over de „zelfgenoegzaamheid van de medici, die blijven vasthouden aan de overtuiging, dat het hun voornaamste taak is, onder welke omstandigheden ook, de dood zolang mogelijk uit te stellen." En na door de geneesheren de schuld te geven van de ellende, de imperialisten van iedere blaam gezuiverd te hebben, zegt hij: „Een bacteriënoorlog op grote schaal zou een effectief ofschoon drastisch middel zijn om de wouden en graslanden der aarde, nieuw leven te geven". Hoge sterftecijfers ontlokken deze verdiger van „*the American way of life*" vreugde, getuige de volgende uitspraken:

Over de primitieve volkeren: „Zij bezaten het onschatbare voordeel van een hoog sterftecijfer, dat de bevolking op peil hield" en „Een der voornaamste credietposten van Chili, misschien wel de voornaamste, is zijn hoog sterftecijfer," en: „Ongeleukigerwijze echter nam de bevolking van Europa, Rusland uitgezonderd, — ondanks de oorlog, de Duitse bloedbaden en de plaatselijke ondervoeding — tussen 1936 en 1946 met 11.000.000 zielen toe." (Hitler was dus nog maar een prutser!) Over het verre Oosten: „Het ergste ongeluk, dat China op het huidige ogenblik zou kunnen overkomen, zou een daling van zijn sterftecijfers zijn", maar, wordt er geruststellend verderop aan toegevoegd: „Er is weinig hoop, dat er in de eerstvolgende jaren in China geen hevige hongersnoden zullen heersen. Maar van een wereldstandpunt gezien, zouden deze wel eens niet slechts wenselijk, maar zelfs onontbeerlijk kunnen zijn." (Het staat als een paal boven water, dat de Chinese Communistische Partij Vogt en consorten een diepe teleurstelling zullen bereiden, want China zal binnenkort geen honger meer kennen.)

Demagogische vereenvoudiging van de maatschappelijke verhoudingen, misleiding omtrent de oorzaken der maatschappelijke rampen, verenigen zich in dit boek met een onverbloemde barbaarsheid en cynisme. Om het in dit boek gepleegde massa-bedrog zo effectief mogelijk te doen zijn, gaat het gepaard met een schijn-radicalisme, dat zich uit in opmerkingen als: „Een van de meest funeste beperkende factoren is het kapitalistische stelsel — en dit is vrijwel de scherpste critiek, die men er op kan uitoefenen. Het stelsel van de vrije concurrentie en de toepassing van het winstmotief, zijn verwoestend geweest." Dit is een gebruikelijke critiek van de imperialistische ideologen op het 19de eeuwse kapitalisme en in feite bedoeld als rechtvaardiging van de heersende positie van het monopolie-kapitaal in de imperialistische wereld. En na over de ontoereikendheid van het congres gesproken te hebben, ontpopt hij zich als een onvervalste fascist als hij zegt: „Nooit is een grotere behoefte geweest aan hooggestemd leiderschap, dat onbeïnvloed door partijbelangen, geen eigen voordeel zoekt."

V

NLET Wallstreet is schuldig aan de oorlogsdreiging, maar de massa's zelf! Want, zegt Vogt: „we zijn door overbevolking niet beveiligd tegen agressie" en: „Nu is het tijd er naar te streven, een van de machtigste oorzaken van de oorlog teniet te doen: overbevolking." In het Januari-nummer 1949 van *Verstandig ouderschap* lezen we over de „oorzaak" van de tweede wereldoorlog: „Misdadige psychopathen wisten een geheel volk op te zwepen tot een onverantwoordbare vermenigvuldigingspolitiek om daarna onder ge-

schreeuw van „Lebensraum” zich als een lawine over zijn naburen te storten.” Ook dit bakerpraatje is oud en een „hoeksteen” van het burgerlijk denken. Voor de arbeidersbeweging van haar eerste begin af was het echter duidelijk, dat de oorlogen niet het onontkoombaar gevolg waren van overbevolking, maar van de concurrentiestrijd der kapitalistische landen en groeperingen. Oorlogen, die door de ongelijkmatige ontwikkeling van het imperialisme in de twintigste eeuw een wereldomvattend karakter aannamen, met het doel: de herverdeling van de wereld onder de imperialistische rovers. Het zijn de imperialisten, die naar een oorlog drijven. De massa's wensen niet alleen geen oorlog maar strijden er nu actief en in georganiseerd verband tegen. Wat Vogt en *Verstandig Ouderschap* verkondigen, is de imperialistische rechtvaardiging van de oorlog, door hem het karakter van een natuurwet te verlenen en voor te stellen, als het onvermijdelijk gevolg van de bevolkingswetten. Het boek is een wapen in handen van de oorlogstokers, door de argumenten te leveren die de oorlog rechtvaardigen. Het is even leugenachtig als de maatschappij, die het naar zijn objectieve strekking in stand helpt houden.

VI

HOE is nu dit boek in ons land ontvangen? Dit moet toch een toetssteen zijn voor een daadwerkelijk humanisme. Maar de reacties die het boek uitgelokt heeft, hielden geen protest in. Zo schreef *Tijd en Taak* van 1 April over dit boek „Een actueel boek bij uitstek, dat men geboeid, met klimmende belangstelling leest.” Het is „fascinerend.”

Men zou haast moeten aannemen, dat het boek de christelijke moraal niet weerspreekt. En *de Vlam* (een der redactieleden vertaalde het boek) schreef: „Een aangrijpend boek over de schrikbarende, door slechts weinigen gekende stand van het wereldvoedselprobleem.” Het blad *Verstandig Ouderschap* maakte het nog bonter door te schrijven: „De gedegen kennis, de veelzijdige capaciteit en de ruime menselijke blik van de eminente schrijver, maakten het boek tot een eerste-rangs bijdrage tot de wereldliteratuur.” Van die „ruime menselijke blik” gaven we reeds voorbeelden!

Een dergelijke opvatting in het orgaan van de „Nederlandse Bond voor Sexuele Hervorming” stemt tot nadenken. Deze bond, die onder haar 50.000 leden ook vele communisten telt, is bezig een wapen te worden in handen van de reactie. De bond blijkt zich in de praktijk niet te beperken tot de in een land als het onze inderdaad zeer noodzakelijke voorlichting (die de officiële organen de bevolking onthouden), over de regeling van het kindertal en andere sexuele problemen. Hij maakt van deze gelegenheid tot voorlichting tegelijk misbruik door propaganda te maken voor het neo-malthusianisme, dat alle maatschappelijke rampen uit de bevolkingstoename afleidt. Dit komt tot uitdrukking in een typerende uitspraak van de voorzitter W. Storm, van een bekend trotskist, in het nummer van October 1949: „De grondslag van alle bestaande en dreigende wereldconflicten berust op het feit, dat ruim éénkwart der aardbewoners voedselgebrek heeft en ruim de helft voedseltekort, d.w.z. dat jaarlijks 3 à 6 bevolkingen van Nederland (30 à 60.000.000) de hongerdood sterven.” Treffend is de uniformiteit in de demagogie van Wallstreet, P.v.d.A. en trotskisme. Deze ideologie wordt ook gepropageerd onder de N.V.S.H.-leden.

Zelfs tot directe fascistische uitingen leidt dit, zoals bv. het aanprijzen van Vogt en uitlatingen van een zekere P.v.d.Abeelen, die in een vies artikelje van Febr. 1950 o.a. zegt: „Buitendien is het goed te bedenken, dat een steeds groter wordende domme massa de volkskracht ondermijnt en het troebele water vormt, waarin agitatoren en dictatoren reeds meerdere malen met succes hebben gevist”. Een zeldzaam gemene aanval op de werkende bevolking en dat wil dus zeggen, op het merendeel van de leden der N.V.S.H. Tegen het neo-malthusianisme en zijn fascistische ontaardings-vormen, die de ondergang van het imperialisme begeleiden, dienen wij ten scherpste stelling te nemen. Het ondermijnt de strijdbaarheid en het klasse-bewustzijn van de arbeidersbeweging. Het leidt de aandacht van de grond-oorzaak der ellende af. Het is goed eens nauwkeurig kennis te nemen van de mening van Lenin over het neo-malthusianisme, die hij weergaf in een artikel, dat in de Prawda van 16 Juni 1913 opgenomen werd (deel 19 van de verzamelde werken, Russ. uitg. 4e druk, blz. 205/207), waarin hij o.a. zegt:

„Hier nu ligt het diepgaande verschil in denken bij de boer, de handwerksman, de intellectueel, dus bij de kleinburger in het algemeen, vergeleken met het denken van de proletariër. De kleinburger ziet en voelt, dat hij ten onder gaat, dat het leven steeds moeilijker, de strijd om het bestaan steeds meedogenlozer en de positie voor hem en zijn gezin steeds uitzichtlozer wordt. En de kleinburger protesteert er tegen. Maar hoe protesteert hij?

Hij protesteert als de vertegenwoordiger van een klasse, die hopeloos aan het verzinken is, die aan haar toekomst wanhoopt, die in de put zit en laf is. „Er zit niets anders op dan dat er minder kinderen komen, die anders dezelfde zorgen, narigheden, fatsoenlijke armoede en vernedering zouden lijden als wij”, zie daar de kreet van de kleinburger.

De bewuste arbeider staat oneindig ver van dit standpunt verwijderd. Hij duldt niet, dat zijn bewustzijn door dergelijke weelklachten wordt verduisterd, al zijn ze nog zo oprecht gemeend en hartgrondig... Onze generatie heeft het zwaarder dan onze vaders het hadden. Maar in één opzicht zijn wij veel gelukkiger dan onze vaders... Wij strijden beter dan onze vaders. Onze kinderen zullen nog beter strijden *en overwinnen*. De arbeidersklasse gaat niet ten onder, maar groeit, versterkt zich, wint aan moed, sluit zich hechter aaneen, ontplooit zich en hardt zich in de strijd... Wij zijn onverwoestbare optimisten waar het betreft de arbeidersbeweging en haar doelstellingen. Wij leggen reeds het fundament van het nieuwe gebouw en onze kinderen zullen het voltooiën.

Daarom en daarom alleen zijn wij de onvoorwaardelijke vijanden van het neo-malthusianisme, deze richting geschapen voor het kleinburgerlijk echtpaartje, dat huisbakken en eigenliefend is en verschrikt mompelt: Laten wij in 's hemelsnaam proberen onszelf, hoe dan ook in stand te houden, maar alsjeblijft geen kinderen.

Dat verhindert ons natuurlijk geenszins de onvoorwaardelijke afschaffing te eisen van alle wetten, die... gericht zijn tegen de verspreiding van medische geschriften omtrent voorbehoedsmiddelen e.d. Dergelijke wetten behoren tot de huichelachtigheden der heersende klassen.

De sociale leer van het neo-malthusianisme echter is een ander ding. Steeds zullen de bewuste arbeiders een meedogenloze strijd voeren tegen pogingen om *aeze* reactionnaire en laffe leer op te dringen aan de vooraanstaandste en sterkste klasse van onze maatschappij, die het meest van alle bereid is de grote veranderingen door te voeren.”

HET spreekt vanzelf, dat er geen „eeuwige” en noodlottige bevolkingswetten bestaan. Marx stelt nadrukkelijk vast, dat er geen absolute bevolkingswet is en dat iedere maatschappijvorm en productiewijze haar eigen, aan haar aangepaste wetten van bevolkingstoename kent. En dit geldt ook voor het socialisme. Vooreerst betekent het socialisme doordat iedere rem voor productieverhoging door toepassing van de resultaten der wetenschap op industrie en landbouw mogelijk wordt, een enorme en schier onvoorstelbare stijging der productie, zodat de bevolkingstoename belangrijk achter zal blijven bij de voedseltoename. Tegelijkertijd betekent het socialisme een planmatig beheer, behoud en uitbreiding van de natuurlijke hulpbronnen. We zien dit in de Sowjet-Unie, waar op grootscheepse wijze de strijd tegen de bodemerose wordt aangebonden door bodemkundigen, waarvan zelfs Vogt moet zeggen „deze geleerden zijn sinds lang erkend als toonaangevend voor de gehele wereld wat bodemkennis betreft.” (blz. 224). De aanleg van de enorme bosgordels door het steppengebied, de irrigatie, van uitgestrekte gebieden, die mogelijk wordt door stroomverlegging van de Ob en de Jenissei volgens het plan Dawidow, de toepassing van atoomenergie, de ontginning van de toendra, de verbetering van de landbouwgewassen volgens de theorieën van Mitsjoerin-Lyssenko, zowel met het doel de opbrengst per opp. eenheid te vergroten, als het verspreidingsgebied van de kweekgewassen naar koude en bijzonder droge streken te verplaatsen, betekenen allemaal een grootscheepse productieverhoging.

Bovendien zal de enorme ontwikkeling der techniek en der chemie ons in steeds toenemende mate in staat stellen synthetisch voedsel te bereiden. Prof. Haldane wees onlangs in een artikel op de grote mogelijkheden, die er op dit gebied zijn.

Maar zelfs als er in de toekomst regeling van de bevolking noodzakelijk wordt, dan is het goed, te herinneren aan de uitspraak van Engels, die in een brief aan Kautsky voorkomt uit het jaar 1881, en die luidt:

„De abstracte mogelijkheid, dat het mensenaantal zo groot wordt, dat er aan hun toename grenzen gesteld moeten worden, is er. Zou echter eens de communistische maatschappij zich genoodzaakt zien, de productie van mensen evenzo te regelen, als zij de productie van voorwerpen geregeld heeft, dan zal juist zij alleen het zijn, die dit zonder moeilijkheden kan uitvoeren”.... „omdat slechts zij door de door haar te geven ontwikkeling aan de massa, die morele beperking van de voortplantingsdrift mogelijk maakt.”

Voor ons echter, in deze kapitalistische maatschappij, gaat het erom vast te stellen, dat de uitbuiting van arbeiders en koloniale volkeren de oorzaak is van werkloosheid, honger en oorlog, en niet de zgn. overbevolking.

Er zijn niet teveel mensen, maar de imperialisten zijn teveel. En wij zullen er voor strijden, dat zij verdwijnen, want dan zal er voor alle werkers een welvarend bestaan mogelijk blijken te zijn.

Dan zal ook de schim van Malthus rust krijgen.

G. HARMSSEN.

Strategische problemen van de revolutionaire oorlog in China

„Het gebulder van de kanonnen van de October-revolutie bracht ons het marxisme-leninisme. De October-revolutie hielp de vooruitstrevende krachten in de wereld en ook die van China, om de proletarische wereldbeschouwing toe te passen, om het lot van hun land te bepalen en om hun eigen problemen te bestuderen.”

MAO TSE TOENG

MEN zou geen beter motto kunnen vinden om op het titelblad te zetten van Mao's brochure „Strategische problemen van de revolutionaire oorlog in China” (Pegasus, 40 cent) dan bovenstaande woorden van hemzelf. Onder invloed van de socialistische Octoberrevolutie ontstond in China de Communistische Partij en begon het Chinese proletariaat — door middel hiervan — als een zelfstandige klasse op te treden. Het hield op een hulpkracht van de bourgeoisie te zijn. Dit feit zou van beslissend belang blijken voor de Chinese revolutie tegen het drukkende buitenlandse imperialisme en de — daarmee verbonden — inheemse feodale krachten.

„Juist toen Soen Jat-sen de hoop had verloren”, zo vertelt Mao in zijn beroemde artikel: *Over de dictatuur van de Volksdemocratie*, „brak de Octoberrevolutie uit en werd de Chinese Communistische Partij gevormd. Hij juichte de Octoberrevolutie toe, de Russische hulp voor de Chinezen en de samenwerking met de Chinese Communistische Partij”. Deze woorden behoeven voor de Nederlandse lezer enige toelichting. Waarom juichte Soen Jat-sen, deze grote burgerlijke revolutionair, die toen reeds meer dan twintig jaar tevergeefs bezig was om China van zijn binnen- en buitenlandse onderdrukkers te bevrijden, waarom juichte hij deze samenwerking toe? Het antwoord moet luiden: omdat hij de bevrijding van China werkelijk wilde. Dat wil zeggen, hij was bereid om gebruik te maken van alle krachten en middelen die tot dit doel konden leiden, en schroomde daarbij niet, ondeugdelijk geblesken theorieën, methoden en krachten aan de kant te zetten. Dit juist stempelt hem tot een groot man. Door bittere ervaring had hij geleerd dat de krachten waarop hij met zijn partij tot dusver had gesteund, n.l. een deel van de handelsbourgeoisie van het Zuiden, van de jonge intelligentsia enz. voor het bereiken van zijn doel ontoereikend en ten dele zelfs onbetrouwbaar waren.

De grote Chinese bourgeoisie trad veelal op als agent van het buitenlandse kapitaal en was bovendien geïnteresseerd bij de feodale uitbuiting van de boeren door grootscheepse geldbeleggingen op het platteland. Daarom was deze groep steeds een instrument van het buitenlandse imperialisme en een tegenstander van de nationale en sociale bevrijdingsstrijd van het Chinese volk. Soen deed deze ervaring op door hachelijke avonturen, waarbij een onder zijn leiding staande regering in de stad Kanton enige keren verloren ging. Maar ook de middel- en kleinere bourgeoisie — de zg. nationale bourgeoisie — is in koloniale en half koloniale landen slechts ten dele en voor een bepaalde tijd revolutionair.

Dat zou blijken in de volgende jaren van de Chinese revolutie na het bondgenootschap tussen de partij van Soen Jat-sen (de Kwo Min Tang of Volks-

partij) en de Communisten. In 1925 stierf Soen Jat-sen en liet aan zijn partij de richtlijn na, trouw te blijven aan zijn „drie principes”, nl. het bondgenootschap met de Sowjet-Unie, met de communisten en aan de bevordering van de belangen van het volk. In het volgende jaar begon onder leiding van Tsjang Kai Sjek de opmars uit Kanton naar het Noorden. De huurlingenlegers van de reactionnaire provinciale oorlogsheren stoven voor de onstuimige opmars van het jonge vrijwilligersleger van de Kwo Min Tang uiteen als kaf voor de wind. Het leger van Kanton werd vooraf gegaan door propagandisten en agitators. De onderdrukte boeren van Zuid-China verhieven zich tegen de oorlogsheren en stichtten boerenbonden die veelal de plaatselijke machtsorganen werden en de strijd aanboden tegen de feodale uitbuiting. De arbeiders richtten in deze jaren hun vakverenigingen op, die snel in omvang en rijkheid toenamen en bevochten betere arbeidsvoorwaarden. Dit alles bezorgde de rechtervleugel van de Kwo Min Tang angst, evenals aan de imperialistische mogendheden, die schatten verdienden aan de uitplundering van het Chinese volk en belang hadden bij het voortbestaan van de halfkoloniale toestand van het land en de onderworpenheid van de massa's. Op deze basis ontwikkelde zich het verraad van Tsjang Kai Sjek. In April 1927 gooid hij het roer om, brak het bondgenootschap met de communisten en de Sowjet-Unie, en ontketende een woedende terreur tegen de arbeiders- en boerenorganisaties. Er ontsood een toestand, waarin er drie regeringen waren in China — één van de oude feodale oorlogsheren in Peking, de regering van de rechtervleugel van de Kwo Min Tang onder Tsjang Kai Sjek in Nanking, en die van de linkervleugel van de Kwo Min Tang in Woehan (beter bekend als Hankau). In de laatste waren ook de communisten opgenomen. Later in het jaar ging ook de „linkse” Kwo Min Tang, die een deel van de nationale bourgeoisie en de kleine burgerij vertegenwoordigde naar het kamp van de contra-revolutie over. Het jaar 1927 was dus een jaar van crisis een jaar van grote verschuivingen in de verhoudingen tussen de klassen. Een jaar ook van crisis in de Chinese Communistische Partij, die toen onder de leiding stond van de rechtse opportunist Tsjen Toe Hsioe en daarom een ernstige nederlaag leed.

Met de hulp van Stalin en de internationale communistische beweging herstelde de Communistische Partij van China echter snel zijn fouten en het jaar 1927 zag nog het begin van de ontwikkeling van de agrarische revolutie in een nieuwe fase, onder leiding van de communisten, evenals de vorming van gewapende strijdkrachten op het platteland.

Daarmee begon de periode van burgeroorlog met de Kwo Min Tang, die ongeveer tien jaar lang zou duren. Daarmee ontstond ook voor de Chinese communisten de ernstige taak om zich met de wetenschap van de gewapende strijd bezig te houden.

MAO TSE TOENG houdt zich in de brochure: „Strategische problemen van de revolutionaire oorlog in China” bezig met de ervaringen in deze tien jaar van burgeroorlog opgedaan en gebruikt deze, om zekere stellingen, die hij afleidt uit een analyse van de Chinese verhoudingen, te bevestigen en toe te lichten. Blijkens het korte voorwoord van de schrijver werd het boekje geschreven in de herfst van 1936 voor de toenmalige Militaire Academie van het Chinese Rode Leger. Er was toen een toestand van be-

trekkelijke rust aan het front van de burgeroorlog. Grote veranderingen voltrokken zich in China, n.l. de groei van het anti-Japanse eenheidsfront tegen alle terreur van de leidende klikken van de Kwo Min Tang in. In de brochure kan men dit reeds weerspiegeld vinden, waar Mao op bladz. 27 zegt: „In de nieuwe fase van onze nationale revolutionaire oorlog tegen Japan zal de Chinese Communistische Partij de Chinese revolutie leiden tot zijn einddoel en tegelijkertijd een diepindringende invloed uitoefenen op de revolutie in het Verre Oosten en in de wereld.”

Hier spreekt Mao al over de nationale revolutionaire oorlog tegen Japan, hoewel Tsjang Kai Sjek op dit moment nog ijverig bezig was de burgeroorlog tegen hem te organiseren (met een onwillig leger!) en nog de ene streek na de andere aan de opdringende Japanse imperialisten overleverde. Mao Tse Toeng geeft hier blijk in te zien, dat de ontwikkeling van de anti-Japanse krachten in het Chinese volk — opgewekt door de brutale roofpolitiek van het Japanse imperialisme en door de koene eenheidsfrontpolitiek der communisten — een zodanige zou zijn, dat de anti-Japanse oorlog voor de deur stond. Dat stond hij ook. In December van hetzelfde jaar zouden de Chinese communisten Tsjang Kai Sjek uit de handen van zijn eigen officieren moeten redden en hem tot een eenheidsfront tegen Japan moeten dwingen en in Juli 1937 zouden de Japanners, bevreesd voor een verdere versterking en verdieping van het eenheidsfront, toeslaan in hun poging geheel China tot een kolonie te maken.

Deze brochure is van de grootste betekenis om het inzicht van de Nederlandse arbeiders in de wetten van de bevrijdingsstrijd der koloniale volken te verdiepen; hoewel men de concrete militaire lessen die Mao trekt niet zonder meer op de situatie in andere landen kan toepassen. Een dergelijke wijze van beschouwen zou ook in directe strijd zijn met datgene, wat Mao Tse Toeng ons leert. „Iedere oorlog,” zegt hij, „heeft zijn eigen wetten met duidelijke kenmerken, die niet onveranderd van de een op de ander kunnen worden overgebracht”. En verder: „Iedere staat of natie heeft zijn duidelijke kenmerken met bijbehorende wetten van de oorlog, die niet door de een van de ander kunnen worden overgeschreven.”

Buitengewoon leerzaam en van groot praktisch nut voor onze partij is de studie van de *methode*, waarmee deze grote leerling van Stalin de problemen van de Chinese revolutionaire oorlogvoering aanpakt en oplost. We hebben hier te maken met een voorbeeld van dialectisch denken, van een Marxistisch-Leninistische analyse.

Wanneer men begint uit het boekje te citeren, loopt men gevaar het halve boekje af te drukken. Beperken we ons echter tot een enkel sprekend voorbeeld.

In Hoofdstuk III beantwoordt Mao Tse Toeng de vraag naar de kenmerken van China's revolutionaire oorlog en komt na een analyse tot de volgende conclusie:

„De vier voornaamste kenmerken van China's revolutionaire oorlog zijn:
1. een politiek en economisch ongelijkmatig ontwikkeld, zeer uitgestrekt, half-koloniaal land, dat een grote revolutie heeft doorgemaakt;
2. een grote en machtige vijand;
3. een zwak en klein Rood Leger;
4. de agrarische revolutie.”

We vragen nu bijzondere aandacht voor de geniale gevolgtrekkingen, die Mao Tse Toeng uit deze op het eerste gezicht simpele opsomming van gegevens trekt. Hier zijn de voornaamste:

„Uit het eerste en vierde kenmerk”, zo zegt hij, „volgen de mogelijkheden voor het Rode Leger om zich te ontwikkelen en de vijand te verslaan.

Uit het tweede en derde kenmerk volgen de mogelijkheden van de *langzame ontwikkeling* van het Rode leger en van zijn vertraagde overwinning op zijn vijand. Dit laatste betekent de mogelijkheid van een langdurige oorlog en, wanneer wij knoeiwerk leveren, is er ook de mogelijkheid van mislukking.”

Ieder, die slechts oppervlakkig het gebeuren in China heeft gevolgd, weet, dat deze gevolgtrekking van Mao Tse Toeng door de feiten volledig is bevestigd. Verderop in het boek ontwikkelt hij uit bovenstaande kenmerken nog conclusies ten aanzien van de vorm van de oorlogvoering en wel voornamelijk de conclusie, dat de vijand er voortdurend naar zal blijven streven door een omsingelings-vernietigingsveldtocht het Rode Leger te vernietigen, zodat het Rode Leger voortdurend opnieuw komt te staan voor het probleem op een zodanige omsingelingsveldtocht het juiste antwoord te vinden. Op de vraag hoe lang dit zo zal blijven antwoordt Mao Tse Toeng: „Indien de burgeroorlog niet omgezet wordt in een nationale oorlog zal deze toestand onveranderd blijven, tot de vijand de zwakkere wordt en het Rode Leger de sterkere.” En verder: „Dan zal het onze omsingeling van de vijand zijn en zal de vijand zijn toevlucht moeten nemen tot de contra-campagne. Maar dan zullen de politieke en militaire omstandigheden de vijand niet toestaan diezelfde positie in te nemen als het Rode Leger in de contra-campagnes tegen de omsingeling.”

Overbodig te zeggen dat ook deze voorspelling, gegrondvest op nuchtere analyse, volledig is bewaarheid. De Kwo Min Tang legers werden de laatste jaren niet alleen omsingeld, maar zij kwamen er niet meer uit ook....

Waar de contra-campagne tegen de vijandelijke omsingeling zulk een alles-overheersend vraagstuk vormde is het begrijpelijk, dat Mao's brochure voornamelijk aan de bespreking hiervan is gewijd.

In de gehele brochure treft men een bespreking aan van de foutieve opvattingen van de rechtse en linkse opportunisten in de Chinese partij, die in bepaalde perioden de overhand hadden en de revolutie onmetelijke schade toebrechten.

Mao toont aan, dat hun fouten berustten op een miskennis of veronachtzaming van bovengenoemde fundamentele kenmerken van China's revolutionaire oorlog. We kunnen dus zeggen, dat de lessen, die in de besproken brochure worden getrokken in de letterlijke zin van het woord met bloed en tranen betaald zijn. Vandaar dat Mao Tse Toeng in de aanvang van het boekje met grote nadruk wijst op de noodzaak voor de strijders van het Rode Leger om de wetten van de oorlogvoering in het algemeen en die van China's revolutionaire oorlog in het bijzonder, nauwlettend te bestuderen en vandaar ook, dat hij grondig afrekent met hen, die menen, dat het zonder theorie, zonder juiste theorie ook wel gaat. Zijn gehele werkje is één betoog van de noodzaak van de verbinding van de revolutionaire theorie met de revolutionaire praktijk en illustreert als het ware Stalins woorden, dat „de theorie abstract blijft, indien zij zich niet met de revolutionaire praktijk ver-

bindt, evenals de praktijk blind blijft, indien haar weg niet door de revolutionaire theorie wordt verlicht."

Dit alleen reeds rechtvaardigt een opwekking aan onze lezers om de brochure van Mao te lezen en te bestuderen, bovenstaande richtlijn opnieuw op zich te laten inwerken en... er naar te handelen.

WIGGERT STUIT.

**KERK EN COMMUNISME
IN RUSLAND** — Prof. I. A.
Diepenhorst (Uitg. Kemink
en Zn)

„Vergeten wij niet,” schrijft het weekblad *Paraat* van 24 Febr. '50, „dat door de sympathie voor de revolutie, die Rusland van het tsarisme bevrijdde, en door de geestdriftige uitzendingen in oorlogstijd uit Amerika en door de B.B.C. over de rode heldenarmee, bij velen voor Rusland en daardoor tegelijkertijd voor het niet herkende totalitaire regime, dikwijls nog iets van een dikwijls onbewuste sympathie aanwezig is.” Hierbij aanknopen zou prof. Diepenhorst kunnen zeggen (wanneer hij eerlijk was): „Vergeten wij dus niet, dat wij tot taak hebben om de S.U. te bekladden en het marxisme verdacht te maken, ook, en vooral, omdat deze onbewuste sympathie in de kringen van christelijke jongeren aanwezig is.” Want hier gaat het om: de sympathie voor de Sowjet-Unie op een zodanige wijze aan te tasten, dat de argeloze lezer de tendens niet herkent. Daartoe mag men zelfs verklaren, dat een anti-communistisch front verkeerd is en dat de „Westerse Unie” geen aanvallend karakter mag dragen. Dit alles past in het schema, dat belicht wordt door een andere zin in het-

zelfde artikel van *Paraat*: „In pers en radio moet de leugen, dat Rusland bedreigd zou worden, ontmaskerd worden, systematisch en onophoudelijk.”

Ten behoeve van eventuele soc.-dem. arbeiders onder zijn publiek verdedigt de professor het „marxisme van Marx” tegen het „marxisme van Lenin en Stalin”; ten behoeve van de veramerikaanste bourgeoisie komt hij op voor de „burgerlijke eigendom”. Dit laatste verpakt in de watten van een calvinistisch jargon, dat te mooi is om niet te citeren: „De burgerlijke eigendom is op zichzelf nog niet verkeerd. Uitbreiding van mede-eigendom verzekert trouwens iedere deelgenoot een telkens aanzienlijker wordend part, hetgeen snelle afschaffing reeds verbiedt (!) Er is evenwel meer. Hoe voorzichtig men ook met Schriftbewijs moet wezen, God heeft Abraham rijk gemaakt (!)...”

Slechts een zeer klein deel van de inhoud behandelt de problemen van de kerk in Rusland; negentiende is gewijd aan de opdracht om de socialistische werkelijkheid scheef te trekken en de communisten verdacht te maken.

Een taak die met volle overgave werd verricht. „Het boek geeft veel meer dan de titel belooft,” schrijft de prospectus. Inderdaad.

S. P.

RECTIFICATIE

Wij verzoeken onze lezers de storende zetfout op pag. 152 (onderste regels) in het April-nr., waar de *leiding* van het N.V.V. met de *leden* verwisseld wordt, als volgt te verbeteren: „Om deze eenheid tot stand te brengen is de felste strijd nodig tegen scheurmakers en P.v.d.A.- en N.V.V.-*leiding*...”

MOEDER JONES

JOSEPH LEEDS

EEN kwart miljoen mijnwerkers noemden haar moeder.

Als het hard tegen hard ging, als de werkgevers bevelen uitvaardigden, als de burgerwacht met hun bajonetten werkten en het uitschot van de stad achter machinegeweren zat te loeren, als zij met bloed overdekt van het posten kwamen en zagen dat hun vrouwen in hun bed vermoord waren, terwijl de kleine kinderen om melk jammerden en de hongersnood hun ogen een harde uitdrukking gaf — dan riepen zij haar te hulp. „Om Godswil, Moeder,” riepen zij, „kom ons helpen!”

En zij kwam altijd — een klein oud vrouwtje met grijze haren, in een lange zwarte japon met een platte zwarte hoed. Een keurige, fatsoenlijke vrouw, die oud genoeg was om hun grootmoeder te zijn. Het montuur van haar bril was van staal en onder haar zwart-lakense japon had zij een ruggegraat, die ook van hard staal was. Niemand kon haar bang maken. Niemand heeft haar ooit kapot gemaakt. De mijnwerkers hielden van haar. Haar naam was Moeder Jones.

Een lid van het Congres vroeg haar eens waar zij woonde. „Ik woon in de Verenigde Staten,” zei zij, „maar waar weet ik niet. Mijn adres is overal waar gestreden wordt tegen onderdrukking”.

IN 1867 stierven haar man en haar kinderen in een epidemie van gele koorts. Een tijdlang gaf zij les op een school. Toen werd zij naaister en zij was vijftig jaar toen zij in de arbeidersbeweging ging en van Pennsylvanië tot Colorado bekend werd als Moeder Jones. Zij werkte voor haar „jongens” zonder aan een beloning te denken, omdat zij haar nodig hadden.

In Arnot (Pennsylvanië) ging het niet goed met de staking. De leider, Tom Hagerty, belde haar op. „Moeder,” zei hij, „kom hier gauw naar toe om ons te helpen! De jongens zijn zo moedeloos! Ze gaan Maandag weer aan het werk.” Voordat het Maandag was, had moeder Jones met hen gepraat. De staker bij wie zij overnacht had, werd de volgende morgen uit zijn huis gezet, maar de mannen waren overtuigd. Zij gingen de mijn niet in.

„Toen probeerde de maatschappij het met onderkruipers,” zei Moeder Jones. „Ik zei tegen de mannen, dat zij voor de verandering eens op de kinderen moesten passen en de vrouwen op de maffers laten afgaan. Ik heb een leger van huisvrouwen georganiseerd. Op een bepaalde dag moesten zij hun bezems en ragebollen meebrengen en dan zou het leger een aanval doen op de maffers bij de mijnschacht. De directeur, de sheriff en de huurlingen van de maatschappij hadden van onze plannen gehoord en waren present. De dag brak aan en de vrouwen kwamen met bezems en emmers water. Ik besloot om zelf niet naar de ingang van de mijn te gaan, want ik wist, dat zij mij zouden arresteren en dan zou het leger in war raken. Als aanvoerster koos ik een Ierse vrouw, die er schilderachtig uitzag. Zij had zich verslapen en haar man had gezegd dat zij voort moest maken om met het leger mee te gaan. Zij had gauw een rode rok gepakt en die over haar dikke katoenen nachtjapon aangetrokken, zij droeg een witte en een zwarte kous en zij had een klein rood doekje met franje om haar wilde haardos. Haar gezicht was vuurrood en haar ogen vlamden. Ik keek haar aan en ik wist, dat zij de boel aan de gang kon maken.

Ik zei: ‚breng jij het leger naar de ingang. Neem die blikken schaal, die je daar bij je hebt en je hamer en als de maffers komen, begin dan te hameren en te schreeuwen. Dan beginnen jullie allemaal en maakt je klaar om de maffers met je ragebollen weg te jagen. Niet bang zijn, voor niemand.’

Zij leidde de vrouwen de berghelling op, gillend en schreuwend en toen de muil dieren met de maffers en de kolen kwamen, begon zij op de schaal te slaan en het hele leger deed mee. De sheriff klopte haar op haar schouder. 'Vrouw tje,' zei hij, 'denk aan de muil dieren. Maak ze niet aan het schrikken.' Zij nam de oude blikken schaal en sloeg hem ermee en schreeuwde 'donder op, jij en je muil dieren!' Hij viel achterover in de beek. Toen begonnen de muil dieren genoeg te krijgen van de onderkruiperij. Ze steigerden en schopten de maffers, die ze bestuurden en wilden naar de stal. De maffers liepen hard de helling af, achterna gezeten door een leger van vrouwen met hun ragebollen en bezems.

Er was ook een grote dokter bij de menigte, een schoothondje van de maatschappij. Hij had een tasje in zijn hand en zei zo'n beetje brutaal tegen mij: 'Mrs. Jones, ik heb een bevel tot arrestatie voor u.'

'Goed,' zei ik, 'bewaars het maar in je pillendoos tot ik het kom halen. Ik moet nu een vergadering houden.' " Toen dit gebeurde was moeder Jones negen en zestig jaar.

IN 1902 was zij in West Virginië en zag daar moord en doodslag. Vakbondsleden werden in hun slaap doorzeefd met kogels. Zij was twee en zeventig, maar zij ging door met strijden en organiseren. Er werd een grote bijeenkomst belegd op een berghelling. De bedrijfsleider wilde het met rassenhaat proberen en zond een Neger om te spionneren. Moeder Jones had een apartje met de jongen en praatte lang en ernstig met hem over de strijd van het volk tegen de slavernij. En ten slotte zei zij: 'Waarom veraad je je blanke broeders, die voor hun industriële vrijheid vechten?' 'Moeder,' zei hij, 'ik kan zelf niet verdwijnen, maar mijn gehoor en mijn gezicht zijn niet zo bijzonder goed vandaag.' En die dag kwamen er geen nieuwe namen op de zwarte lijst.

Er was nog een bijeenkomst en toen het afgelopen was ging zij laat op de avond naar haar hotel terug. Er werd aan de deur geklopt. Zij deed open en er kwamen twaalf mijnwerkers binnen, die haar in het kleine kamertje terugdrongen. 'Moeder,' zeiden zij, 'wij willen ons organiseren.' En toen zei een grote teringachtige man, die het woord deed voor de anderen, 'ik reken er niet op dat ik nog lang kolen uit de grond zal halen in deze wereld en ik wou graag in een bond zijn, voordat ik dood ging.'

Zij hadden geen geld om de kosten te betalen, dus betaalde zij die voor hen. Drie weken later stuurden zij haar het geld en een brief. Er waren 800 man lid geworden en de man, die hen vertegenwoordigd had, was gestorven — als lid van de organisatie.

IN 1903 ging Moeder Jones naar Kensington in Pennsylvanië — een centrum van de textiel-industrie. Hier staakten 75.000 arbeiders en daaronder waren 10.000 kleine kinderen, die drie à vijf dollar per week verdienden in de fabriek met een tien-urige werkdag. Heel dikwijls hadden zij een of meer vingers verloren door de machines. Bijna allemaal waren zij mager en krom. Zonder uitzondering waren zij analfabeet. Zij hadden niemand, die hun zaak verdedigde. De kranten namen er niets over op, omdat die het eigendom waren van de fabrikanten.

Moeder Jones belegde een grote vergadering in Philadelphia. Zij bracht de kinderen mee. Zij vertelde aan de mensen, dat de grote huizen van Philadelphia op de verminkte ledematen, de angstige harten en de gebogen hoofden van die kinderen gebouwd waren. Het gehoor schrok ervan en de kranten schreven erover.

Maar daar liet zij het niet bij. Zij nam een groep kinderen en ging lopende met hen naar New York. Het was een lange stoet, die langs de grote wegen trok met een oude vrouw in bestofte kleren voorop en achter haar aan een rij arme strompelende, ondervoede kleine kinderen uit de fabrieken.

Ze overblufte de politie. Men liet haar voor niets meerijden op de trams. Onderweg gaven de hotels hun te eten. Overal liet zij de mensen zien hoe slecht de kinderen er aan toe waren.

In een buitenwijk van New York mocht zij niet verder. Zij ging naar de burgemeester. Hij zei, dat zij de stad niet in mocht met de kinderen omdat ze geen inwoners van New York waren.

„O,” zei zij, „laten we dat eens even recht zetten, meneer de burgemeester. Mag ik u herinneren aan een voorval, dat precies een jaar geleden in dit land heeft plaats gevonden? De een of andere rotzak uit een koninklijke familie kwam uit Duitsland hier naar toe, prins Hendrik heette hij. Het Congres van de Verenigde Staten stelde 45.000 dollar beschikbaar om drie weken lang die vent z'n buik te vullen en hem aanaamaan bezig te houden. Zijn broer kreeg 4.000.000 dollar dividend uit het bloed van de arbeiders in dit land. Was dat een burger van Amerika? En er werd ook verteld, meneer de burgemeester, dat u en alle officiële mensen van New York en van de Universiteit-club die kerel ontvangen hebben. Was dat een inwoner van New York?”

„Nee, moeder,” zei de burgemeester, „dat was hij niet.”

„Heeft hij ooit iets bijgedragen tot de rijkdom van ons land?”

„Nee, moeder,” zei de burgemeester, „dat was hij niet.”

„Nou, meneer de burgemeester,” zei de oude vrouw, „dit zijn kleine burgers van het land en zij brengen ook zijn rijkdom voort. Hebben wij niet het recht uw stad binnen te komen?”

Zij kwam de stad binnen en veroverde haar stormenderhand. Zij hield een massa-bijeenkomst in de Twintigste straat en de Madison-Avenue. Zij zei wat zij van plan was geweest te zeggen. Het land hoorde het aan en Pennsylvanië veranderde zijn wet op de kinderarbeid.

MOEDER Jones was bijzonder op de mijnwerkersvrouwen gesteld. Zij waren trouw aan de vakbond. Hun leven was moeilijk en hopeloos, maar zij wilden liever dat hun man doodging dan dat hij onderkruiper was. Als er een staking was, vochten zij naast hun mannen. Als de mannen het opgaven, hielden de vrouwen hen aan de gang en Moeder Jones was er altijd bij om als aanvoerder te dienen, — een oude vrouw met een hoedepen door haar hoed.

In Greensburg in Pennsylvanië stonden de mijnwerkersvrouwen op een keer de maffers uit te jouwen toen de vredesrechter er aan kwam en hen liet bekeuren wegens ordeverstoring. Moeder Jones zei, dat zij hun kleine kinderen mee naar de rechtzaal moesten nemen en toen de rechter het vonnis uitsprak, begonnen de kinderen ontzettend te schreeuwen. De hele reis naar de gevangenis in de tram, vijftien kilometer ver, bleven de kinderen huilen en de vrouwen zingen. Eindelijk kwamen zij bij de gevangenis. Moeder Jones was er nog bij. Zij verzamelde haar kleine legertje om zich heen en gaf het bevel: „De hele nacht zingen. Jullie kunt elkaar aflossen als je moe en hees wordt. Slaap overdag en zing de hele nacht en laat je door niemand daarvan afbrengen. Zeg maar dat je de kinderen in slaap zingt.”

Zij deden het. Vijf nachten lang zongen zij en tegen hun zin moesten de inwoners van Greensburg wakker blijven om te luisteren. En op de zesde dag werden zij losgelaten. Ze hielden toch niet op.

DE moed van Moeder Jones nam toe met haar leeftijd. Het werd een soort legende. In West Virginië — het middeleeuwse Virginië — bezielde haar moed iedereen.

Voor een agitator was het levensgevaarlijk om zich naar het district in de buurt van Cabin Creeks te begeven. „Tsaristisch Rusland” werd het genoemd. Het zat daar vol gewapende politie. De stakende mijnwerkers waren ook gewapend om hun vrouwen en kinderen te beschermen. De strijd van de arbeiders was een echte „smerige” oorlog geworden. Maar Moeder Jones ging er heen. Zij hield een bijeenkomst in een dorpje buiten het terrein van de maatschappij en de voorzitter liet een officiële vertegenwoordiger van de mijn spreken, die omgeven was door een lijfwacht. Hij zei dat de mannen geduld moesten hebben en vertrouwen moesten op de rechtvaardigheid van hun zaak. Midden onder zijn toespraak stond Moeder Jones op en zei: „Hou op met die idiote

onzin!" De arbeiders riepen, dat de man moest gaan zitten, zij waren gekomen om Moeder Jones te horen.

"Jullie bent hierheen gekomen," zei zij, „over de bergen, vijftien, twintig kilometer ver. Jullie kleren zijn versleten. Jullie schoenen zijn vol gaten. Jullie vrouwen en kinderen zijn koud en hongerig. Jarenlang hebben ze jullie bestolen en uitgebuit! En nu komt Billy Sunday je vertellen, dat je geduld moet hebben en vertrouwen moet op het recht. Wat een kletsboek om tegen mannen te zeggen die altijd maar geduldig zijn geweest in een wereld, die er toch niets van ziet."

Zij gaf deze mannen weer hoop. Ze wilden zich organiseren en dat gebeurde ook. In de nacht — zodat de spionnen de mannen niet konden herkennen. Maar de volgende dag werden ze allemaal ontslagen en de staking ging door, nog heftiger, nog bloediger.

De mijnwerkers vroegen haar om in het Kamp te spreken. De enige weg, die niet over het grondgebied van de maatschappij liep en waar zij dus niet gearresteerd kon worden, was de bedding van de beek. Daar reed zij door in een wagentje en de mannen, die haar kwamen afhalen liepen over de rails van de spoor. Plotseling floten er kogels boven hun hoofden. De mannen verspreidden zich in alle richtingen. Moeder Jones klom uit haar wagentje en liep de spoorweg op. Bij een bocht van de weg stonden mannen met een machinegeweer. Zij overzag de situatie onmiddellijk. Haar rokken optillend liep zij zonder zich te haasten naar de gewapende mannen toe. De mijnwerkers, schreeuwden dat zij niet verder moest gaan. Maar zij liep door. „Er wordt hier niemand doodgeschoten," zei zij. Toen zij bij het machinegeweer kwam, legde ze haar hand op de mond ervan, keek de moordenaars strak aan en gaf een teken aan de mijnwerkers, dat zij voorbij konden gaan.

Een van de gewapende kerels brulde: „Haal je hand van dat geweer af, feeks dat je bent!" Maar zij hield haar hand op de mond en stak een korte toespraak over klassebewustzijn af.

„Meneer", zei zij, „mijn klasse gaat de mijnen in. Ze halen het metaal te voorschijn waar dit geweer van gemaakt is. Dit is mijn geweer! Mijn klasse smelt het erts in de ovens en giet het staal. Zij graven de steenkool, die de ovens laat branden. Mijn klasse strijdt niet tegen u, maar ze vecht met blote vuisten en lege magen tegen de mannen, die hen bestelen en die de jeugd van hun kinderen bederven. Jullie loon wordt betaald met het zuur-verdiende geld van de arbeidersklasse. Ze vechten niet tegen jullie."

Dezelfde man snauwde tegen haar: „Ik zal jullie allemaal doodmaken en jou ook."

Maar zij hield haar ene hand op het geweer. Met de andere wees zij naar de bergen. „Daar boven heb ik vijfhonderd mijnarbeiders," zei zij, „die gewapend naar de bijeenkomst komen. Als je begint te schieten, zullen die er een eind aan maken." Haar hand bleef op het geweer, de mijnwerkers gingen voorbij. Er waren geen mannen in de bergen en er waren ook geen geweren. Maar de bergen waren vol van de heldenmoed van een oude vrouw.

In de grote staalstaking van 1919 ging zij naar Duquesne in Pennsylvanië om voor de stakers te spreken. Weer werd zij gearresteerd. In haar cel kreeg zij bezoek van een comité uit de burgerij, dat uit een ambtenaar, een zakenman en een dominee bestond. Ze kwamen om haar te bekeren. Zij zeiden: „Moeder Jones, waarom gebruikt u uw grote gaven en uw mensenkennis niet voor iets beters en hogers dan agiteren?"

Zij keek hen aan van haar gevangenisbed. Negen en tachtig was zij en zij beschouwde hen als kleine kinderen, die een onnozel spelletje speelden. Ze vertelde hun een verhaal.

„Er was eens een man, die grote gaven en mensenkennis had en hij maakte propaganda tegen een machtige regering die de mensen tot slaven wilde maken en ze wilde onderdrukken. Hij heeft deze staat gesticht opdat de mensen vrij zouden zijn. Hij was een eerste rangs-agitator!"

„Bedoelt u George Washington?” zei de ambtenaar.

„Ja, die bedoel ik,” zei Moeder Jones. En zij ging verder met haar verhaal. „En er was eens een man die een warm hart bezat en hij agiteerde tegen machtige mannen, tegen de belangen van de rijken, voor de vrijheid van zwarte mensen. Hij agiteerde tegen de slavernij!”

„Hebt u het over Abraham Lincoln?” zei de zakenman.

„Ja,” zei moeder Jones. „En er was eens een man die onder de mensen leefde, onder de armen en verachten en nederigen en hij agiteerde tegen het machtige Rome, tegen de hielelikkers van de machthebbers, hij agiteerde voor het Koninkrijk Gods!”

Toen keek de dominee zeer ontdaan en zei: „spreekt u over Jezus Christus?”

Ja, dat doe ik,” zei Moeder Jones. „De agitator, die jullie eeuwen geleden aan een kruis genageld hebt. Ik wist niet dat men zijn naam kende in het staalgebied.”

Toen ging de delegatie weg.

In de laatste jaren van haar lange heldhaftige leven kon Moeder Jones steeds minder deelnemen aan de strijd. Maar toen zij drie en negentig was, woonde zij een vergadering van de Boeren- en Arbeiderspartij bij. Zij sprak daar als een oude vrouw, die haar leven gegeven had voor de strijd van het volk, wier geloof en hoop niet verzwakt waren in al die jaren vol ongelofelijke moeilijkheden. Zij zei:

„Niet deemoedigen, maar de arbeiders zullen het aardrijk beërven. Misschien niet vandaag en ook niet morgen maar over de horizon van de jaren heen zien mijn oude ogen de komst van een nieuwe tijd.”

POLITIEKE ENCYCLOPEDIË '49
Uitgeverij Keesing en Uitgeverij
Born (f 9.75).

De samenstellers wijzen er in hun voorwoord op dat de snelle wisseling van toestanden op het gebied der nationale en internationale politiek de behoefte doet gevoelen aan „handig” te raadplegen naslagmateriaal. Indien dit materiaal betrouwbaar was zouden wij 't hiermee volkomen eens kunnen zijn. Dit is echter geenszins het geval. Om hiervan enige voorbeelden te noemen.

Wanneer over Stalin als opvolger van Lenin wordt gesproken, lezen we het volgende: „Van zijn opvolger Stalin moet getuigd worden, dat hij enerzijds verder is geschreden op de weg der socialistische hervorming (o.a. door collectivisatie van de landbouw) doch anderzijds steeds meer afweek van de oorspronkelijke doelstellingen en methoden van het communisme.” Dit is het oude praatje en de oude

methode van de vijanden van het communisme, dat hier als betrouwbaar materiaal wordt opgediend.

Ook wordt in deze encyclopedie de leugen opnieuw gedebiteerd, dat de communisten na 22 Juni '41 tot fanatieke tegenstanders van Nazi-Duitsland werden. Maar er staat geen woord over dat de communisten de organisatoren en leiders van de Februari-staking waren.

Nog een voorbeeld. Ook in Finland was in 1917 de revolutie uitgekomen. Ook daar hadden de arbeiders de macht in handen genomen. De samenstellers vertellen ons nu, dat Mannerheim de rode legers versloeg en „een democratische republiek” formeerde. Maar zij vertellen er niet bij, dat dit gebeurde met behulp van een Duits leger onder bevel van Graaf R. von der Goltz. Zo zijn er nog meer voorbeelden.

Het is daarom dan ook niet aan te bevelen.

B. G.

Jorge Amado

WOESTE WERELD

Bezeten door een onstilbare winsthonger en een niets ontziend verlangen naar macht, dringt de Braziliaanse plantage-eigenaar de maagdelijke oerwouden binnen en met de kostelijke cacao-vrucht, komen onderdrukking, moord, doodslag en zedenbederf.

424 pag.

geb. f 5.75

Boekhandel Pegasus

Amsterdam - Leidsestraat 25 - Centrum

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

*De geschiedenis
van de
Communistische Partij
der Sowjet-Unie
(bolsjewiki)*

is weer verkrijgbaar

**In geheel nieuwe uitvoering,
gedrukt op onze eigen persen,
brengen wij U dit machtige
boek, dat bijna 450 pag. omvat,
voor slechts f 1.—**

**Verkrijgbaar
bij alle afdelingen en agentschappen van de C.P.N.**

OLITIEK

ULTUUR

TIJ, HET ANJV EN DE JONGE GENERATIE EN DE CHINESE REVOLUTIE BLICEERDE DOCUMENTEN VAN LENIN

No. 6

Juni 1950

.....	241
le documenten van	248
nsverhoging I	252
ANJV en de jonge Schoonenberg	256

De geschiedenis van de CPSU(b) en de dictatuur van het proletariaat J. de Louw	261
Stalin en de Chinese revolutie , W. Stuit	268
De automatische fabriek , M. Ijlin	276
Hollywood's aandeel in de oorlogs- voorbereiding , J. de Leeuwe	281
Boekbespreking	286

Verrijkt Uw politieke kennis en daardoor Uw doorzicht in de moeilijke situatie van vandaag en morgen.

W.I. Lenin **Een keuze uit zijn werken**
Deel 1 - 440 blz. f 1.-

W.I. Lenin **Een keuze uit zijn werken**
Deel 2 - 420 blz. f 1.-

J.W. Stalin **Een korte biografie**
nu ook in pracht uitvoering, linnen band, houtvrij papier, enz. f 1.75

**De geschiedenis van de
Communistische Partij der
Sowjet-Unie (b)**
in prachtband f 2.25

Verkrijgbaar bij boekhandel PEGASUS

Leidsestraat 25 - Amsterdam-Centrum - Telefoon 35957 - 30822

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

toewijding aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Overzicht

verlopen weken kenmerkten zich door een felle strijd
de havenarbeiders in binnen- en buitenland, die de toe-
activiteit en strijdbaarheid van het vredesfront de-
den.

werpen staakten 16.000 havenarbeiders. Een korte, felle
erbij de reactie tanks, gevechtswagens en mitrailleurs
vele leden van het actiecomité, w.o. Frans v. d. Bran-
eerden. Deze strijd ging tegen het ontslag van 250
iders en tegen de voorgenomen wapenzendingen naar
n. Enkele dagen later gingen de dokwerkers in sta-
it alles heeft tot gevolg gehad, dat de Belgische reactie
andurfde het eerste wapenschip naar Antwerpen te
t ging naar de kleine havenplaats Zeebrugge, waar
geheel door militairen was afgezet.

en staakten 15.000 havenarbeiders tegen het royement
bondsleiders, tegen het feit dus, dat de reformisten
le vakbond van de havenarbeiders van haar strijd-
te ontdoen. De komst van militairen had tot gevolg
king zich uitbreidde. Ook hier kregen de oorlogssto-
ittere pil te slikken.

krijk gaat de strijd tegen de wapentransporten naar
tegen de wapenzendingen uit Amerika en tegen de
ringen met toenemende kracht voort. Brest, Duinker-
bourg, La Pallice zijn namen die verbonden zijn met
ftige strijd der havenarbeiders voor vrede en brood.
Nederland is het eerste wapentransport binnen geko-
proefballonnetje van 125 ton. Ook hier hebben de
iders geantwoord met stakingen en demonstraties.

zijde der reactie doet men krampachtige pogingen
ctie te kleineren. Zij spreken zich daarbij op alle mo-
nieren tegen en een vervalste foto moet bewijzen,
de arbeiders de wapens lossen. Doch vast staat, dat
ijn van de actie rondom de wapentransporten de basis
voor een steeds scherper wordende en toenemende
de vredeskrachten.

Dat bleek reeds bij de tweede boot die aankwam. Hier weigerden de arbeiders werk aan te nemen bij de firma die de schuit moest lossen. Aan deze actie, en dat is van zeer veel belang, namen vele O.V.B.-ers en N.V.V.-ers deel. Van de 90 arbeiders die weigerden bij Müller te werken, waren er 9 lid van O.V.B. en N.V.V., dat is dus 10%.

Hoe sterk deze strijd leeft in de harten van de leden van het O.V.B. bewijst het feit, dat de O.V.B.-leiding gedwongen was haar leden een stakings-uitkering toe te zeggen, toen honderden arbeiders voor de hokken stonden te discussiëren. De trotskistische O.V.B.-leiding heeft maandenlang en tijdens de acties alles gedaan om de arbeiders aan het werk te krijgen. Het resultaat was, dat de arbeiders T. v. d. Berg en L. v. Os een pak slaag gaven en van hun leiding een stakings-uitkering afdwongen. Dit feit demonstreert de zwakte in het kamp van de oorlogsstokers. Want ook de scheepvaartdirecties hebben alles gedaan om de actie niet uit te breiden.

Als de arbeiders werk weigerden dan legden ze zich er bij neer, zonder te pogen, zoals gebruikelijk is, nieuwe arbeiders te krijgen.

De opzet van de reactie is reeds mislukt. De wapens zouden normaal gelost worden.

Een politieleger in de haven, de aanwerving van onderkruipers, het laten tekenen van verklaringen dat bij niet lossen ontslag zou volgen, leugenberichten en vervalsing, een hermetische afsluiting van het haventerrein (zelfs voor journalisten), arrestaties en politie-optreden — behoort dit alles bij een normale lossing?

Neen, al bij de eerste voorpostengevechten zijn de oorlogsstokers van een koude kermis thuis gekomen.

Doch wij staan pas aan het begin van een grote en felle strijd. De lessen en ervaringen uit deze strijd in binnen- en buitenland, het betrekken van steeds nieuwe en grotere lagen van het werkende volk in deze actie, de opklaring onder de arbeiders over de geweldige, beslissende betekenis van deze strijd voor het behoud van de vrede, zullen de vredeskrachten in ons land doen uitgroeien tot een sterke onneembare vesting voor de oorlogsstokers.

Want overal in de wereld is dat waar te nemen. De strijd voor de vrede breidt zich uit en komt tot steeds grotere activiteit.

Vooral na Stockholm, waar het besluit werd genomen, om dat land als oorlogsbrandstichter te brandmerken, dat als eerste gebruik zal maken van de atoombom, heeft niet alleen onder de volkeren diepe weerklink gevonden, maar spoort de vredesstrijders overal ter wereld aan, hun inspanning te verdubbelen. Millioenen handtekeningen voor de vrede worden verzameld en het zullen er honderden millioenen worden; tot schrik en verbijstering der imperialistische machthebbers.

ankrijk worden reeds millioenen stemmen verzameld, West-Europese landen als Roemenië en Bulgarije e.a. loopt al handtekeningen eveneens in de millioenen. In de Duitse Republiek Duitsland werden reeds meer dan 15 miljoen in het door de imperialisten bezette West-Duitsland b.v. in het Roergebied en Rijnland binnen enkele dagen handtekeningen verzameld. Vooral voor West-Duitsland is dit van ontzaglijke betekenis. Indien steden als Hamburg, Neurenberg, München, Hannover reeds nu tienduizendhonderdduizenden handtekeningen verzamelen, dan bedraagt dat ook hier de vredesgedachte groeit.

Dit is dringend nodig! Want ook de vijand zit niet stil. Het is bekend is geworden onder de naam „plan-Schuman”, dat de Duitse en Franse kolen- en staalindustrie verbonden worden onder leiding van een super-trust. Dit beteekent de Franse zware industrie verenigd wordt met die van Duitsland. En wie zal in zulk een trust de toon aangeven? Het zijn de magnaten van de Roer zijn, de grootste oorlogsmagnaten, waarop de Nazi's zich steunden en met wier hulp zij tot de macht kwamen.

De nieuwe gecombineerde Duits — Franse trust zal zich bezighouden tot taak stellen, ook de overige industrieën van Europa, met inbegrip van die van Engeland, in het plan op te nemen.

De nauwe Duits—Franse samenwerking kan voor de vrede maar één grote waarschuwing inhouden, dat het verloop van dit besluit enorm is toegenomen.

Dit wordt volop bevestigd door de besluiten van de kortverlopende Londense conferentie tussen Acheson, Bevin en Truman. Wanneer Adenauer met genoegdoening kennis neemt van deze besluiten, dan spreekt dit reeds boekdelen.

WEST-DUISSLAND wordt volledig opgenomen in het oorlogsblok, of zoals de heren diplomaten het uitdrukken: „Duitsland zal in toenemende mate opnieuw binnentreden in de gemeenschap der vrije volken van Europa.”

De reden wat de communisten steeds hebben gezegd, nl. dat West-Duitsland als pion in het schaakspel der imperialisten Amerika zelfs van grotere waarde zou zijn dan Engeland, wordt hiermede volledig bevestigd.

De Duitsers zullen de bezettingslegers niet worden teruggetrokken, en de herziening komen van het bezettingsstatuut, dat onlangs een apart vredesverdrag met West-Duitsland inhoudt. De besluiten van de Londense conferentie zijn een nieuwe erfpis op weg naar de aanvalsoorlog, een nieuwe bevestiging van de vrede en van de Sowjet-Unie, als het voorloper van de vrede.

De gehele leugencampagne tegen de Sowjet-Unie van de Duitse reactie is hiervan nog een ander bewijs.

De richtingen naar de campagne tegen de Sowjet-regering in ver-

band met de kwestie der krijgsgevangenen. Het Russische persbureau Tass deelde dezer dagen mede, dat op 13.532 na, die wegens oorlogsmisdrijven veroordeeld zijn of tegen wie de onderzoeken nog gaande zijn, alle Duitse krijgsgevangenen naar Duitsland zijn terugvoerd. Daarop is van „Duitse zijde” (Adenauer, Schumacher e.a.) een ongekende hetze ingezet en probeert men het voor te stellen, dat de Sowjet-regering nog 1 à 1½ miljoen Duitse krijgsgevangenen vast zouden houden.

De lugubere werkelijkheid is echter, dat de Adenauers de dodenlijsten niet publiceerden.

Welke reden bestaat er voor de West-Duitse machthebbers om het Duitse volk over de gevallen in onzekerheid te laten? Waarom hebben zij 5 jaar lang geen enkele dodenlijst gepubliceerd, terwijl officiële Amerikaanse documenten bewijzen, dat alle gegevens omtrent de weermacht zich in handen van de Adenauers bevinden? Om door middel van deze ongehoorde schanddaad niet alleen de Sowjet-Unie in een kwaad daglicht te stellen door het verbreiden van het sprookje van de z.g. „Schweigelager” („zwijgkampen”), maar ook om door het achterhouden van de kartotheek een wapen in handen te houden voor de koude oorlog.

Dit wapen zal zich tegen henzelf richten. De Duitse vredeskrachten heffen dan ook met nog groter klem de leus aan: Publicatie van de lijsten der gevallen.

Naast deze opzienbarende kwestie zijn er in Duitsland nog andere vraagstukken, die de gemoederen in beweging brengen. Daar is dan ten eerste het voorstel van de Westelijke mogendheden om in Berlijn vrije verkiezingen te houden. Tot grote ontsteltenis van de heren bezetters heeft de Sowjet-vertegenwoordiger in Berlijn, Overste Jeriswof, direct toestemmend geantwoord. Hij maakte daarbij echter de voor de vertegenwoordigers van het Westen en voor de Duitse reactie minder aangename opmerking: „Jawel, vrije verkiezingen in Berlijn, met terugtrekking der bezettingstroepen en zonder opheffing van de grenszônes in Berlijn.” Dat was natuurlijk niet de bedoeling van de heren, zij hadden gedacht een weigerend antwoord te ontvangen om hiervan in hun anti-Sowjet-campagne gebruik te maken.

Een ander vraagstuk is dat van het Jeugdtreffen met Pinksteren in Berlijn voor de jeugd van geheel Duitsland. Het laat zich aanzien, dat de Westelijke autoriteiten alles in het werk zullen stellen om de deelname aan die opmars zoveel mogelijk te belemmeren. Maar onder de Duitse jeugd groeit de wil om zich te verenigen, om als jeugd van Oost- en West-Berlijn gezamenlijk voor de vrede, voor democratische rechten voor de gehele Duitse jeugd te demonstreren en tevens om uiting te geven aan haar wil gezamenlijk te strijden voor een eensgezind, democratisch en vredelievend Duitsland.

ring van de eerste Mei dit jaar, de zestigste maal dat
verd gehouden is tot een geweldige krachtontplooi-
redesvrienden geworden.

kou demonstreerden 1 miljoen, in Tokio 500.000 men-
bevrjide China hield voor het eerst een vrije 1e Mei, in
monstreerden zes miljoen, in Oost-Berlijn 800.000

ons land kunnen wij op een prachtig geslaagde 1e
gzien. In Amsterdam was een machtige meeting en de
ie waaraan tienduizenden deelnamen. In Den Haag wa-
in Enschedé 4000 demonstranten, terwijl ook Rotter-
ndam en Groningen grote Meibetogingen hielden.

den was de Mei-demonstratie verboden, maar ondanks
verd er door tienduizenden gemonstreerd, waarbij
anselpartijen van de zijde der politie kwam. Er werden
etogers gearresteerd.

er verheugend verschijnsel was de demonstratie op de
Djakakarta, waaraan door een massa van 80.000 men-
deelgenomen, onder de portretten van Marx, Engels,
alin en Mao Tse Toeng.

wjet-Unie werd op 1 Mei bezocht door talrijke bui-
e arbeidersdelegaties, o.a. ook door een Duitse arbei-
gatie, die vol bewondering was voor de opbouw, die het
lk sinds de bevrijding heeft verricht, vooral in het
zo deerlijk gehavende Leningrad.

nkrijk voltrok zich in de afgelopen maand het schan-
at Prof. Joliot Curie uit zijn functie van hoge commissa-
toomenergie werd ontslagen. De aanleiding hiertoe was
klaring op het Congres der Communistische Partij te
ers, dat geen progressieve geleerde ooit iets van zijn
u afstaan, om te helpen oorlog te voeren tegen de Sow-

m deze ongehoorde schanddaad, gericht tegen één van
te geesten ter wereld?

heeft steeds verklaard, dat het atoomonderzoek in
an de vrede moet staan. Met zijn verklaring op het
artijcongres heeft hij zijn standpunt nog eens nadruk-
derstreept.

Curie met hart en ziel de zaak van de vrede is toege-
juist omdat hij als vooraanstaand geleerde op het ge-
het atoomonderzoek zo'n belangrijke plaats inneemt,
de oorlogsbrandstichters hem niet voor hun doeleinden
n.

zoals met zovele dingen: de bom zal verkeerd barsten.
e weldenkende mensheid zal begrijpen dat deze daad een
aad is, dat zij als een bliksemstraal, een licht werpt op
ere doeleinden der reactie.

rijpt het vooral ook het Franse werkende volk.

: bekend worden van het ontslag van Curie verklaar-

den 19 van zijn naaste medewerkers, dat zij achter hem stonden en tekenden scherp protest aan. Op de dag van het ontslag, legden 600 man, die onder Curie werken, arbeiders, ingenieurs en geleerden, het werk neer. Scherpe protesten kwamen van het Nat. Verbond van Leraren, dat 180.000 van de 200.000 leraren omvat. Studenten hielden protestbetogingen en werden door de politie uiteengedreven.

In heel Frankrijk ontwikkelt zich een machtige beweging tegen deze nieuwe verraderlijke stap van de Franse reactie, in opdracht van Acheson c.s.

ZONDER in te gaan op de uitvoerige nota van de Sowjet-Unie aan Amerika, aangaande de schending van de Sowjetgrenzen door een Amerikaanse bommenwerper, kwam Amerika met een tweede nota waarin eenvoudig gezegd wordt, dat de S.U. „een onjuist verslag van de gebeurtenissen heeft gegeven.” In de nota werd een zeer agressieve toon aangeslagen, maar de eis tot schadeloosstelling werd niet herhaald. De houding van de Amerikaanse regeringskringen in deze kwestie is volkomen in overeenstemming met het agressieve optreden, dat kenmerkend is voor de Amerikaanse diplomaten.

Zo verklaarde Acheson op 22 April: Er kan geen overeenstemming met de S.U. bereikt worden, tenzij deze afziet van de propaganda-oorlog! Maar dezelfde heer Acheson, de staatssecretaris van Amerika, is momenteel druk bezig met het verscherpen van de druk op de landen van het Marshall-plan, om ze te dwingen nog meer geld uit te trekken voor de bewapening, nog feller van leer te trekken tegen het communisme, en alle bezwaren opzij te zetten, teneinde West-Duitsland in de „Atlantische gemeenschap op te nemen.”

De heren Acheson, Hofmann, en hoe ze verder mogen heten, maken er geen geheim van, dat zij met inzet van al hun middelen, van welke aard dan ook, het communisme in West-Europa willen terugdringen. Dat is niet alleen propaganda, maar het opleggen van de wil der Amerikaanse machthebbers aan de landen van West-Europa.

Uit de overeenkomst tussen Acheson en Schuman blijkt, dat Frankrijk meer geld zal krijgen ter bestrijding van de Republiek Vietnam, die overigens door de Sowjet-Unie en door China als vrije Republiek erkend is. De Franse troepen bevinden zich daar in een hopeloze positie.

Het gaat de heren in Oost-Azië nu eenmaal niet voor de wind. Zij hadden b.v. gedacht door op het eiland Hainan, aan de Zuid Chinese kust 150.000 man troepen te stationeren, plus een enorme hoeveelheid wapens en vliegtuigen, dit eiland voor Tsjang te behouden. En daarmee als steunpunt voor de U.S.A., maar och arme, na 1 week was het eiland door de helden van de Chinese volksrepubliek veroverd en werd de hoop der imperialisten opnieuw de bodem ingeslagen.

het er dus in vogelvlucht in de wereld uit: toegenomen spanning tussen imperialisten en vredeskrachten, de handelingen van de zijde der oorlogsstokers, provocaties tot conflicten en oorlogen, maar anderzijds toenemende macht der socialistische en democratische krachten in de wereld.

Frankrijk, grenzend aan Duitsland zit daarbij in de gevaar-

zaak zijn, dat ook in ons land een verdere machtige opmars komt van de vredesactie. Wij hebben op dit terrein een ernstige verstand in te lopen, omdat andere landen ons op het gebied van de verzameling van handtekeningen voor de vrede, iedere handtekening voor de vrede is een slag aan de keel van de oorlogsklassiekers, is een afwijzend antwoord aan hen, die ook ons land in oorlogsroes zullen trachten te brengen.

Wij moeten maar al te goed de methoden die de lakeien der imperialisten ook in ons land aanwenden om een vrees voor de Sovjet-Unie en Oost-Europa te kweken te ontmaskeren. De vreesbeweging verdacht te maken.

De gebeurtenissen der laatste weken zij de Nederlandse vredekrachten een geduchte aansporing om het vredeswerk massaal en zonder onderbreking aan te pakken.

De Nederlandse reactie gaat verder op de verfoeilijke weg, die de imperialisten toe bewandelt. De regering smijt de ondernemers 180 miljoen gulden in de schoot, door het opheffen van de ondersteuning, zij heeft voor de werkers nieuwe verslechteringen in de loonen, als het opheffen van verdere subsidies op de exportdelen. Zij heeft officieel aangekondigd, dat het cijfer van de geregistreerde werklozen met 52.000 tot eind 1950 zal toegenomen zijn. Het bericht inhoudt dat er dan in ons land minstens 225 à 250 duizend werklozen zullen zijn. Dat zijn de perspectieven van de vrede kant. Aan de andere kant wordt een nieuwe oorlogsaanval aangekondigd, die opnieuw door de arbeiders zal worden opgebracht.

Wij moeten dus over de strijd voor de vrede en voor de verdediging van ons levenspeil met alle kracht, die in ons is, te werk gaan.

een zodanig volk overwonnen worden, waar de meerderheid van de arbeiders en boeren zich bewust is geworden, is gaan voelen dat zij hun eigen sovjetmacht — de macht van de werkers — moeten verdedigen waarvan de overwinning hun en hun kinderen het genieten van alle weldaden van de cultuur, alles wat de menselijke arbeid heeft geschapen, verzekert.

LENIN

Ongepubliceerde documenten van W. I. Lenin

TER gelegenheid van de 80-jarige geboortedag van Lenin stelde het Marx-Engels-Lenin-Instituut bij het Centrale Comité van de Communistische Partij der U.S.S.R. (Bolsjewieken) het publiek in staat, kennis te nemen van twee tot nu toe onuitgegeven documenten van Lenin.

Het Marx-Engels-Lenin-Instituut leidde deze publicatie met de volgende woorden in:

„Hieronder publiceren wij de antwoorden van W. I. Lenin aan de correspondenten van een Amerikaanse en een Engelse burgerlijke krant, welke hij in Februari 1920 tijdens een korte adempauze na de verpletterende nederlaag van Koltsjak en Denikin opstelde.

In zijn antwoorden op de vragen over de internationale toestand en over de buitenlandse politiek van de Sowjet-Staat stelt Lenin zich op het standpunt, dat het voor het Sowjet-land en de kapitalistische landen mogelijk is, vreedzaam naast elkaar te bestaan. Lenin wijst met nadruk op de bestendige vredeswil van Sowjet-Rusland en toont aan, dat „het imperialisme van de zijde van de Amerikaanse (en alle andere) kapitalisten” zulk een vrede in de weg staat.

De thans gepubliceerde documenten zijn van buitengewoon groot belang bij de ontmaskering van de imperialisten, vooral de Amerikaanse, als oorlogsstokers en tegenstanders van de vrede.

Het tweede document behandelt de taken, die aan de vreedzame economische opbouw gesteld worden, en het behelst een formule van Lenin, waarin hij het belang van de electricificatie van Rusland voor de opbouw van het communisme nauwkeurig omschrijft en onderstreept:

„De electricificatie op de basis van het Sowjetstelsel zal in ons land de definitieve overwinning van de grondslagen van het communisme mogelijk maken en de grondslagen leggen van een hoog ontwikkeld leven zonder uitbuiters, zonder kapitalisten, zonder grootgrondbezitters, zonder kooplieden.”

Over de mogelijkheid van het naast elkaar bestaan van het socialistische en het kapitalistische stelsel

Antwoord aan de Amerikaanse correspondent van „New York Evening Journal”

1 *„Bereiden wij ons voor op een aanval op Polen en Roemenië?”*

Neen. In naam van de Raad van Volkscommissarissen en in naam van het Centrale Uitvoerende Comité van Rusland hebben wij op de plechtigste en meest officiële wijze onze vreedzame bedoelingen bekend gemaakt. Helaas stookt de kapitalistische

gering Polen (en waarschijnlijk ook Roemenië) op, om te vallen. Dat wordt zelfs aangetoond door een serie ernstige telegrammen, die door radio-Lyon werden doorgege-

plannen in Azië?"

afde als in Europa: vreedzaam naast elkaar leven met de arbeiders en boeren, van alle landen, die tot een een, een leven zonder uitbuiting, zonder grootgrondbe- onder kapitalisten, zonder kooplieden, ontwakten. De im- che oorlog van 1914—1918, een oorlog van de kapita- de Engels—Franse (en Russische) groep tegen de ka- van de Duits—Oostenrijkse groep voor de verdeling ereld, heeft Azië doen ontwakten en daar, zoals overal, naar vrijheid, naar vreedzame arbeid, naar het belet- orlogen, naar de toekomst, krachtiger gemaakt.

grondslagen van de vrede met Amerika?"

en de Amerikaanse imperialisten ons met rust laten. wij hen ook met rust. Wij zijn zelfs bereid, hun de ma- t materiaal, enz. die wij nodig hebben voor het vervoer ductie, met goud te betalen, en niet slechts met goud, met grondstoffen.

aat iets zo'n vrede in de weg?"

na onze kant, niets. Van de kant van de Amerikaanse (en e) kapitalisten, het imperialisme.

de mening over de uitwijzing van de revolutionnaire n uit Amerika?"

ben hen gastvrij ontvangen. Bij ons zijn wij niet bang lutionnaires. Wij zijn überhaupt voor niemand bang, erika bang is voor een paar honderd of een paar dui- zijn eigen staatsburgers, dan zijn wij bereid onderhan- aan te knopen om alle staatsburgers bij ons op te ne- Amerika angst aanjagen (wel te verstaan, met uitzon- n misdadigers).

de mogelijkheid van een economisch bondgenootschap en Rusland en Duitsland?"

is deze mogelijkheid niet zeer groot. Want de Scheide- zijn slechte bondgenoten. Wij zijn voor bondgenootschap- alle landen zonder enige uitzondering.

Onze mening over het geallieerde verzoek om uitleve- ng van de aanstichters van de oorlog?"

gezegd zijn de aanstichters van de oorlog de kapita- alle landen. Levert ons alle grootgrondbezitters (met 100 h.a.) en kapitalisten (die een kapitaal hoger dan anc bezitten) uit, dan zullen wij hun leren om nuttig- gaan verrichten en hun de beschamende, minderwaar- loedige rol van uitbuiters en aanstichters van een oor- rdeling van de koloniën, afleren. Dan zullen de oorlo- nauw volkomen onmogelijk worden.

S „De invloed van de vrede met ons op de economische toestand in Europa?”

Hoe kan uitwisseling van machines tegen graan, vlas en andere grondstoffen anders dan voordelig voor Europa zijn? Het spreekt vanzelf, dat dit slechts voordeel kan opleveren.

9 „Onze mening over de toekomstige ontwikkeling van de Sowjets als wereldmacht?”

In de hele wereld is de toekomst aan het sowjetstelsel. Dit is door de feiten bewezen: het is voldoende, om, laten wij zeggen per kwartaal, de toename van brochures, boeken, vlugschriften, kranten na te gaan, die in welk land ook voor de Sowjets zijn en met de Sowjets sympathiseren. Het kan ook niet anders: zodra de arbeiders in de steden, de lánarbeiders en dagloners in de dorpen evenals de kleine boeren, d.w.z. al wie niet zijn toevlucht neemt tot uitbuiting van loonarbeiders, zodra deze geweldige meerderheid der werkende mensen heeft begrepen, dat de Sowjets hun de hele macht in handen geven door ze te bevrijden van het juk der grootgrondbezitters en kapitalisten, hoe kan men dan nog de overwinning van het sowjetstelsel in de hele wereld verhinderen? Ik' voor mij zie daar geen kans toe.

10 „Heeft Rusland nog te vrezen voor contra-revolutionaire inmenging van buitenaf?”

Ja, helaas. Want de kapitalisten zijn domme en hebzuchtige lieden. Zij ondernamen al een reeks dermate domme en hebzuchtige inmengingspogingen, dat er alle reden bestaat, voor herhalingen beducht te zijn, zo lang de arbeiders en boeren van ieder land hun kapitalisten nog niet hebben omgeschoold.

11 „Is Rusland bereid, handelsbetrekkingen met Amerika aan te knopen?”

Natuurlijk is Rusland daartoe bereid, zoals het daartoe met alle landen bereid is. De vrede met Estland, waarbij wij ons zeer inschikkelijk betoonden, heeft aangetoond, dat wij bereid waren, om onder zekere voorwaarden zelfs concessies te dien opzichte te doen.

18 Februari 1920

get. W. Oeljanow (N. Lenin)

(Naar het manuscript dat op 21 Februari 1920 in het Engels verscheen in de „New York Evening Journal” no. 12671. Eerste druk in het Russisch).

Over de in wezen vreedzame aard van de Sowjet-Unie

Antwoord aan de Engelse correspondent van de „Daily Express”

1 „Onze mening over de opheffing van de blokkade?”

Wij beschouwen dit als een grote stap voorwaarts. Van nu af aan doet zich voor ons de mogelijkheid voor, om van de oorlog, die ons door de kapitalistische regeringen van de Entente

bedrongen, over te gaan tot vreedzame opbouw. En dat is van het allereerste belang. Terwijl wij al onze krachten verenigen voor het herstel van het economische levensland, dat eerst door de oorlog der kapitalisten voor ons land en kolonies en daarna door de oorlog der kapitalisten en Rusland samen tegen de arbeiders werd vernield, zijn wij thans onder andere bezigtig behulp van een reeks geleerden en technici, een elektrificatieplan voor geheel Rusland op te stellen.

De plan wordt voor een groot aantal jaren opgesteld. De elektrificatie zal Rusland een nieuw aanzicht geven. De elektrische basis van het Sowjetstelsel zal in ons land de definitieve overwinning van de grondslagen van het communisme voorbereiden en de grondslagen leggen van een hoog ontwikkelde economie zonder uitbuiters, zonder kapitalisten, zonder grootgrondbezitters, zonder kooplieden.

De overwinning van de blokkade moet bijdragen tot de verwezenlijking van het elektrificatieplan.

Welke invloed heeft het besluit der geallieerden, om hun hulp te geven, op de offensieve acties van de Sowjets?

De Sowjets werden aangevallen door de Entente en haar bondgenoten: Koltsjak, Denikin, de kapitalisten van de onafhankelijke Staten. Wij vielen niemand aan. Wij sloten vrede met de Entente en brachten daarbij zelfs materiële offers.

Wij wachtten met ongeduld op het moment, waarop het „besluit der Geallieerden door hun daden wordt bevestigd. Helaas is de geschiedenis van de Vrede van Versailles en zijn getuigenis bij de Geallieerden meestentijds de woorden niet overeenstemmen met de daden en dat de besluiten een dode letter zijn gebleven.

oordelen wij, dat de status-quo bevredigend is voor de Sowjet-politiek?

De overgang in de politiek vormt elke status-quo een overgang naar het nieuwe. De huidige status-quo is, in vele opzichten, de overgang van oorlog naar vrede. Voor ons is zulk een overgang gewenst. Daarom en in deze mate oordelen wij, dat de status-quo bevredigend is.

Welke doelstellingen in verband met het stopzetten der militaire verrichtingen van de zijde der Geallieerden?

Al reeds gezegd, ons doel is de vreedzame economische opbouw. Een gedetailleerd plan hiervoor, dat gebaseerd is op de elektrificatie, wordt op dit ogenblik door een commissie van geleerden en technici (juister gezegd: door meerdere commissies) voorbereid, in overeenstemming met het op de Februari-zitting van het Centrale Uitvoerende Comité van Rusland genomen besluit.

De afzender van februari 1920 in het Engels verschenen in „Daily Express” no. 10000, is het eerst in het Russisch gepubliceerd naar de tekst van het

Strijdt voor loonsverhoging!

FR. REUTER

5 MAANDEN zijn verstreken, sinds de door de regering toegestane 5% loonsverhoging werd toegepast.

Men weet, dat deze 5% niet dwingend werd voorgeschreven. Ondanks de „dreigende taal” van de N.V.V.-bestuurders is deze 5% loonsverhoging niet over de gehele linie doorgevoerd. In tal van kleinere provinciale bedrijven zijn de werkgevers erin geslaagd, loonsverhoging te voorkomen.

Het feit, dat de Eenheids Vakcentrale in die bedrijven geringe invloed bezit, is daaraan niet vreemd. Het zijn de Uniebonden, die onder de arbeiders in deze bedrijven over grote invloed beschikken. Maar zij zijn niet van plan deze invloed aan te wenden om daar, waar de werkgevers halsstarrig weigeren verbeteringen in het loon of salaris aan te brengen, consequent de strijd hiervoor te gaan voeren.

In een groot aantal bedrijven moesten de arbeiders hardnekkig strijden om de toegestane loonsverhoging ook werkelijk toegepast te krijgen, vooral daar, waar de arbeiders er in geslaagd waren, lonen te bedingen, die uitgingen boven de door de regering en de Uniebonden gedicteerde loonstop.

In de Twentse textiel-industrie, op een aantal bouwwerken en in een aantal bedrijven gingen de arbeiders over tot het stichten van actie-comité's met het doel om de 5% loonsverhoging af te dwingen. Waar men de eenheid van de arbeiders in de actie-comité's tot uitdrukking wist te brengen, door het feit, dat zowel E.V.C.-ers als N.V.V.-ers en confessioneel georganiseerde arbeiders er aan deelnamen en mede leiding aan de actie gaven, konden de actie-comité's niet alleen het vertrouwen winnen van de arbeiders, maar wisten zij ook spoedig succes te boeken.

In de plaatsen en streken waar de arbeiders sterk in de Eenheids Vakcentrale georganiseerd waren, gingen de werkgevers er zonder veel chicanes toe over de 5% uit te betalen.

De redevoeringen van officiële regeringspersonen en van de heer Holtrop, directeur van de Nederlandse bank, lieten er geen twijfel over bestaan, dat het toekennen van de 5% niet de bedoeling had, het levenspeil van de arbeiders te handhaven, laat staan te verhogen.

Hun standpunt was en is, dat het levenspeil van de Nederlandse arbeiders, te hoog is en noodzakelijk omlaag moet.

Argumenten als een sluitende begroting, export, stopzetting

hulp, gevaar van devaluatie en inflatie enz., camouflageerend maar de werkelijke doeleinden, n.l.:

1. Verdere uitplundering van de arbeidersmassa het kostigste van hun militaire plannen mogelijk te maken; 2. Nederland, door lage lonen en hoge winsten, een aantrekkelijk land voor de Amerikaanse beleggers, d.w.z. voor de Amerikaanse bourgeoisie, te maken.

3. Het bereiken, dat gelijktijdig met het toekennen van de 5% loonsverhoging een aantal maatregelen door de regering genomen worden waardoor zij hun doel konden bereiken. 4. De eerste plaats werden de prijzen van de meeste artikelen

5. De tweede plaats werden er in de bedrijven maatregelen genomen om de loonsverhoging door grotere uitbuiting te compenseren: werktijdverlenging, het werken in ploegendienst, takenvermenigvuldigen. Al deze maatregelen hadden òf de actieve Unie-bonds-bestuurders, zoals werktijdverlenging tegenovergesteld, of kregen hun passieve medewerking, zoals prijsverhogingen die door hun partijgenoten of geestverwanten in de regering werden toegestaan.

6. Het volgen van dit alles weet men.

7. Het geeft geen zin om met huishoudboekjes in dit orgaan te schrijven hoe groot de moeilijkheden in de gezinnen daarvoor reeds zijn. Iedereen weet dit en zelfs de officiële cijfers geven veelal een veel te optimistisch beeld, spreken in een valse taal.

8. Het gaat om de vraag waar het ons om gaat is: welke strijd voeren de arbeiders op deze „verrellendings-practijk” en op welke wijze kunnen de communisten leiding aan die strijd?

9. Het gaat om onze vakverenigingskaders, om de belangen van de arbeiders te behartigen en welke perspectieven zijn er voor die arbeiders op de loonsverhoging?

10. Het moet wij vaststellen, dat de campagne van de arbeiders Uniebondsbestuurders, die hierop neerkomt, dat de arbeiders ook hogere prijzen betekenen, niet voldoende in de arbeidersmassa weerlegd is.

11. Het moet wij vaststellen, dat de campagne van de arbeiders Uniebondsbestuurders, die hierop neerkomt, dat de arbeiders ook hogere prijzen betekenen, niet voldoende in de arbeidersmassa weerlegd is.

12. Het moet wij vaststellen, dat de campagne van de arbeiders Uniebondsbestuurders, die hierop neerkomt, dat de arbeiders ook hogere prijzen betekenen, niet voldoende in de arbeidersmassa weerlegd is.

ning tussen lonen en prijzen, een zeer geringe activiteit heeft bestaan in de strijd voor loonsverhoging.

Dat wil niet zeggen dat de grote massa van arbeiders, of zij nu lid zijn van het NVV, KAB of CNV, het eens is met al die drogredenen, die uit de koker van de reformisten en betaalde regeringspropagandisten komen en vaak geen andere argumenten inhouden dan de reeds meer dan tientallen jaren weerlegde oude leuzen van de bourgeoisie. Ook die arbeiders, welke onder de invloed van de Uniebonden staan, voelen dagelijks de steeds toenemende duurte als een drukkende last.

Een feit is, dat deze campagne de bedoeling heeft, de daadkracht van de arbeiders te verlammen.

Het is dan ook de taak van de meest vooruitstrevende vakbeweging en de taak van de communisten om stelselmatig en steeds weer opnieuw niet alleen de onjuistheid van deze voze theorieën aan te tonen, maar ook de mogelijkheden van succesvolle acties aan de arbeiders duidelijk te maken. En succesvolle acties zijn mogelijk, ondanks loonstop, Stichting van de Arbeid en houding van de Unie-bestuurders. Meerdere malen reeds is bewezen, dat de ondernemers belangrijke concessies moesten doen, onder de druk van de actie van de arbeiders.

Dat de strijd voor loonsverhoging in de ogen van de grote massa van de arbeiders gerechtvaardigd is, zal niemand betwijfelen, en het gaat er dan ook om, diè eisen te stellen, die voor de grote massa van arbeiders aanvaardbaar zijn.

Daarom is het noodzakelijk, dat het kader van de vakbeweging steeds nauw contact heeft met zijn leden, om met hen na te gaan op welke wijze en met wat voor eisen wij de strijd voor loonsverhoging kunnen voeren. Hierin moet veel initiatief aan de dag gelegd worden, hetgeen in elk bedrijf weer anders kan zijn, maar wat tot gevolg moet hebben, dat er onder de arbeiders een veel grotere activiteit gaat ontstaan in de strijd voor lotsverbetering en dat er een einde komt aan het afwachten van wat de regering denkt te doen.

Het komt voor, dat ook onder de leden van de E.V.C. nog niet die klaarheid bestaat, over de noodzaak om de strijd voor loonsverhoging met alle kracht te voeren. Dat bewees een discussiant, op een onlangs gehouden E.V.C.-ledenvergadering van een der grote bedrijven, door op te merken dat de arbeiders niets aan loonsverhoging hadden, maar dat de prijzen verlaagd moesten worden. Deze overigens zeer strijdbare arbeider had dus nog niet begrepen, welke demagogie de Unie-bonden met de leuze: „geen loonsverhoging, maar prijsverlaging”, bedrijven. Terwijl zij dit jaar en dag propageren zijn de prijzen steeds opnieuw omhoog gegaan en blijven de lonen steeds meer bij deze prijsstijgingen achter. Wat kunnen de arbeiders daartegen doen? Zij kunnen moeilijk tegen de bakker zeggen dat zij weigeren brood te eten omdat dit te duur is. Wat zij wel kunnen doen is, bij

gever een dusdanig loon eisen, dat zij en hun gezin
en kunnen blijven.

ook de strijd voor loonsverhoging met succes te kun-
n moet zowel in de rijen van de E.V.C., als in de rijen
ders en ongeorganiseerde arbeiders, een aanhoudende
matige opklaringsarbeid verricht worden.

omité's moeten worden gevormd, die niet alleen de
en wanneer het zover is, maar die mede de actie gaan
en. De oppositionele elementen in de Unie-organisaties
eeds meer aan het licht en wij moeten het mogelijk
n samen met deze arbeiders een strijdbare eenheid tot
brengen, waardoor de eis van loonsverhoging concreet
werkgevers kan worden gesteld.

vakverenigings-kader rust een zware taak om door het
aan van de E.V.C. in de strijd voor loonsverhoging
heid te bespoedigen.

we er in slagen om deze eenheid te bewerkstelligen,
niet alleen mogelijk, eisen aan de werkgevers voor te
maar dan is het ook mogelijk om met succes de strijd
aan te binden.

n en de Marxistische scholing

tte niet voordat hij ieder van zijn toehoorders precies kende.
erde de arbeidsverhoudingen in het bedrijf waarin zijn leer-
kten, hun gewoonten en alle conflicten die opdoken tussen de
n de ondernemers. Daarom was zijn scholing in de groepen
uwd op voorbeelden, waarmee zijn toehoorders vertrouwd
plichten als propagandist nam hij zeer ernstig en hij stelde
zichzelf als aan zijn leerlingen hoge eisen. Hij besteedde er
aan om de theorie van Marx, zowel mondeling als schriftelijk
en brochures, zo eenvoudig en duidelijk mogelijk uiteen te
at iedere arbeider het begreep. „Mijn grootste wens, mijn
om is, om voor de arbeiders te kunnen schrijven,” schreef hij
zijn brieven uit de verbanning. Zijn hele leven hield hij niet
arin te oefenen, en hij verlangde hetzelfde van elke propagan-

tekeningen voor een voordracht, die Lenin in 1917 hield, staat
e zin: „Het maximum van marxisme = het maximum aan
en eenvoud.” Deze beide eisen waren voor hem onver-
et elkaar verbonden.

Glasser: „Ueber die Arbeitsmethoden der Klassiker des Mar-
nismus.”)

De problemen van de jeugd

Wij openen hierbij een nieuwe rubriek, die wij in de bizondere aandacht van onze lezers aanbevelen, omdat zij, door middel van discussie-artikelen over dit onderwerp, kunnen bijdragen tot het overwinnen van de „veronachtzaming” van het vraagstuk van de jeugd in de Partij. Fred Schoonenberg behandelt in het onderstaand artikel één kant van het jeugdvraagstuk, maar er zijn talloze andere onderwerpen, die belicht moeten worden, zoals: de oorzaken van de fluctuatie in de organisatie, de toestand van de fabrieks- en platelandsjeugd in verschillende streken van ons land, de vrije-tijdsbesteding, het leerlingenvraagstuk, enz., enz. Wij hopen dat deze rubriek èn voor de kameraden in de Jeugd èn voor de leden van de Partij een bijdrage zal vormen voor de versterking van de jeugdorganisatie.

De redactie.

De Partij, het A.N.J.V. en de jonge generatie

OP 17 April 1923, op de 12e Partijdag van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie, begon kameraad Stalin het deel van zijn rede, dat gewijd was aan de Communistische Jeugdbond, met de woorden:

„....De derde transmissieriem (behalve de Sowjets en vakverenigingen, F.S.), die de arbeidersklasse met de Partij verbindt — dat is de jeugdorganisatie. Het is nauwelijks nodig om de gehele enorme betekenis van de jeugdorganisatie en in het algemeen van de jeugd voor de ontwikkeling van onze Partij te bewijzen.”

Men kan niet zeggen, aan de hand van vele uitspraken van Stalin en Lenin over de grote betekenis van de jeugd, dat de aandacht, die de Partij moet hebben voor de met haar verbonden en door haar politieke geleide massa-organisatie, in dit geval voor het ANJV en voor de jeugd in het algemeen, pas een vraagstuk is van de allerlaatste tijd.

Toen Paul de Groot op het Partijcongres in Februari van dit jaar te Rotterdam er op wees, dat onze Partij zich meer moet toelagen op de ondersteuning van alle democratische massa-organisaties en daarbij vaststelde, dat één van de belangrijkste daarvan het ANJV is, de jeugdorganisatie die in het communisme en in onze Partij haar politieke leidster ziet, toen critiseerde hij met nadruk een toestand in onze Partij, die niet langer door de beugel kan, n.l. de veronachtzaming van het vraagstuk van de jeugd in het algemeen en van het ANJV in het bijzonder. En de

ing van Marcus Bakker in zijn discussierede op
e Congres, dat er sprake is van „een zekere onachtzaam-
n de zijde van vele partijgenoten en Partij-instanties ten
van het vraagstuk van de jonge generatie in ons land,
kwart van de bevolking uitmaakt, was zeer beslist niet
en. Integendeel, want er moet geconstateerd worden,
ts hier en daar en dan nog zeer aarzelend, de opdracht
Congres om ná het Congres een einde te maken aan deze
amheid, aan deze verwaarlozing van één van de belang-
en van de Partij, wordt uitgevoerd.

et uiteraard een reden zijn, waarom na de oorlog door
Partij zo bitter weinig praktische aandacht is be-
n de vraagstukken van de jeugd.

, naar mijn mening ligt één van de voornaamste, zo niet
aamste oorzaak in het onvoldoende kennen van
enlijke karakter van de massa-organisaties en van haar
el verschil met de Communistische Partij, door vele,
e partijgenoten.

artikel is slechts het ANJV aan de orde, maar de prin-
den voor alle massa-organisaties.

s duidelijker het verschil en tevens het karakter van de
Partij verbonden jeugdorganisaties aangetoond, dan door
Stalin. In zijn brief aan de „Sbornik Sozialdemokrata”
(er 1916) maakte Lenin een aantal uiterst belangrijke
ningen over het sinds September 1915 uitgekomen blad
internationale”. Hij schreef o.m.:

Natuurlijk mankeert aan het orgaan van de jeugd *nog* de theore-
ne klaarheid en vastbeslotenheid, en het zal deze misschien nooit
oen, juist omdat het het orgaan is van de zich reppende, stormen-
zoekende jeugd. Maar tegenover het ontbreken van theoretische
rheid bij *zulke* mensen moeten wij ons geheel anders gedragen
wij ons gedragen en gedragen moeten tegenover de theoretische
ler in de hoofden en het ontbreken van de revolutionaire conse-
ntie in de harten van onze OK-lieden, van de „sociaal-revolutio-
en”, Tolstojanen, Anarchisten, Kautskyanen in geheel Europa. De
sten zijn volwassen mensen, die het proletariaat in de war brengen,
zich aanmatigen anderen te leiden en te leren: zij moeten *onver-
delijk* bestreden worden. Bij de eersten hebben wij te maken met
nismaties van de *jeugd*, die openlijk verklaren, dat zij nog leren,
het hun voornaamste opgave is socialistische Partij-arbeiders te
elen. Zulke mensen moet men op elke wijze helpen, waarbij men
fouten met het grootst mogelijke geduld tegemoet treedt en er
uit is, hen voortdurend en voor alles door *overtuiging*, maar niet
e bestrijding op de juiste weg te brengen. Het komt niet zelden
e, dat de vertegenwoordigers van de generatie van de volwassenen
van de ouderen het *niet verstaan*, op een juiste wijze de jeugd
er te komen, die noodwendig gedwongen is *langs andere wegen*
het socialisme te komen, *niet langs de weg, niet op de wijze, niet*
de situatie als hun vaders. **DAAROM MOETEN WIJ OVERIGENS**
VOORWAARDELIJK OPKOMEN VOOR DE ORGANISATORIE
DE ZELFSTANDIGHEID VAN DE JEUGDORGANISATIE en NIET
LEEN omdat de opportunisten deze zelfstandigheid vrezen, doch
uit het wezen van de zaak zelf. Want zonder volledige zelfstan-
heid zal de jeugd *noch in staat* zijn, goede socialisten van zichzelf
maken noch er zich op voorbereiden het socialisme *vooruit* te

brengen. Voor de volledige zelfstandigheid van de jeugdorganisatie, maar ook voor de volledige vrijheid van een kameraadschappelijke kritiek op hun fouten. Vleien mogen wij de jeugd niet."

Stalin mengde zich op 3 April 1924 in een discussie in de rijen van de Communistische Jeugdbond over de vraag of de jeugdorganisatie „de reserve" of „het instrument" van de Partij was, met de volgende rake toelichting:

„Wat is de organisatie: een reserve of een instrument? Zij is zowel het ene als ook het andere.... De Communistische Jeugdbond is een reserve, een reserve uit boeren en uit arbeiders, waaruit de Partij haar rijen vult. Tegelijkertijd echter is hij ook een instrument, een instrument in de handen van de Partij, waardoor zij de massa's van de jeugd onder haar invloed brengt. Men zou concreter kunnen zeggen, dat het Verbond een instrument van de Partij, een hulpwerktuig van de Partij is in de zin, dat het actieve deel van de Communistische Jeugdbond het instrument van de Partij is voor de inwerking op de jeugd, die zich buiten het Verbond bevindt. Deze begrippen spreken elkaar niet tegen, en zij kunnen ook niet tegenover elkaar gesteld worden."

En sprekende over het verschil tussen de jeugdorganisatie en de Partij, zeide hij:

„...Onze Partij is een arbeiderspartij, en geen arbeiders- en boerenpartij, terwijl de Communistische Jeugdbond een Verbond van arbeiders en boeren is.... De Communistische Jeugdbond is een *onbeperkte, vrije* organisatie van de revolutionaire elementen van de arbeiders- en boerenjeugd."

WAT willen deze uitvoerige citaten, uitgesproken in twee geheel verschillende situaties, de ene maal in de eerste wereldoorlog en vóór de October-revolutie van 1917, de tweede maal daarna, toen de dictatuur van het proletariaat in de Sowjet-Unie gevestigd werd, voor ons zeggen?

Het wil in de eerste plaats zeggen, dat de Partij *verantwoordelijk* is voor het ANJV en zijn activiteit om brede massa's van de jeugd te mobiliseren in de strijd voor vrede en brood, omdat de Partij verantwoordelijk is voor het *winnen* van deze strijd.

Het wil verder zeggen, dat, terwijl de Partij erkent en er naar handelt, dat het ANJV een zelfstandige organisatie is, die geleid wordt door haar eigen leden en wier organisatorische vraagstukken door deze leden moeten worden opgelost, zij echter geen organisatie van betekenis kan worden zonder de voortdurende aandacht en hulp van de Partij, zowel ideologisch als practisch. Sterker: verwaarlozing en onachtzaamheid verhinderen de ontplooiing van het ANJV. Het zou op hetzelfde uitdraaien wanneer men zijn kind, dat het best groeit wanneer het zelfstandig, vrij en onbelemmerd kan handelen, het daarbij leiding, aandacht, hulp en adviezen onthoudt. Zulk een „zelfstandigheid" moet ontaarden in misvorming, lichamelijk en geestelijk.

Het wil ook zeggen, dat, terwijl men weet dat onze vijanden al hun aandacht besteden aan de jeugd, vooral ideologisch, iedere partijgenoot, die zich niet bekommert om de vraagstukken van de jeugd en haar organisatie, het ANJV, de vijand helpt, in plaats van hem te verzwakken.

il bovendien zeggen, dat door verwaarlozing door de
n het ANJV, de jeugd niet opgevoed kan worden in de
a vertrouwen in de leiding van de Communistische Par-
kan worden opgevoed in de geest van het proletarische
onalisme, dat ideologisch de voornaamste basis is van de
nnaire jeugdorganisatie.

l tenslotte zeggen, dat door verwaarlozing van en on-
heid voor de problemen van het ANJV, geen nieuwe
tstaan voor de groei en invloed van het ANJV zelf, noch
opvoeden van in de jeugdorganisaties geschoolde kaders
Partij. Nota bene, terwijl iedere communist in ons land
de oplossing van het kadervraagstuk tot de beslissende
behoort om de Partij in staat te stellen op alle fronten
e geven aan de strijd van het werkende volk en voor de
ing van het socialisme. Wanneer het ANJV reeds in
ebleken aan de Partij belangrijke functionarissen „over
, op vele posten en in alle districten, dan bewijst dit
dat indien de zeer onvoldoende aandacht voor de jeugd
ANJV vervangen wordt door meer dan voldoende aan-
et kadervraagstuk sneller en steeds sneller tot oplossing
en.

GEVAT zou men kunnen zeggen, dat het de grote op-
ht van het ANJV is de jongeren zo massaal mogelijk
n, mee te slepen en te organiseren en dat het dit slechts
door enerzijds aan het ANJV een breed en niet een par-
ter te geven, anderzijds door het inzicht bij zijn leden en
ugd in het algemeen te verdiepen, dat het de Communis-
rtij is, die de politieke leidster is.

delijk doet zich dan deze belangrijke vraag voor —
g die alle functionarissen van het ANJV bezig houdt —
e grondslag organiseren wij de jeugd en bovenal: hoe
wij ons leden vast?

aring heeft uitgewezen, dat het organiseren van kinde-
nieraan is het ANJV zelfs nog niet toe!) én het organi-
n volwassenen, geheel andere en minder moeilijke pro-
met zich brengt, dan het organiseren van jongens en
die van kind tot volwassene groeien. Een reeks van
spelen hierbij een rol, die in het kader van dit artikel
niet terzake doen.

ANJV is echter tegelijkertijd een strijd- en een jeugdor-
e. Het moet beide elementen zo harmonisch mogelijk
e verenigen, d.w.z. het moet zowel beantwoorden aan
aansreden de stoottroep te zijn onder de miljoenenjeugd
erland als tegemoet te komen aan de natuurlijke ver-
van jonge mensen.

ers gezegd: *het ANJV beantwoordt aan zijn doel, wan-
zijn gehele scholings-, opvoedings- en vormingsarbeid
met de deelname aan de gemeenschappelijke strijd van*

alle werkers tegen de uitbuiters en de bedreigers van de vrede.

Geen van de functionarissen van het ANJV is tegen deze grondstelling van een werkelijk socialistische jeugdorganisatie, maar het is nog steeds niet gelukt in zijn 5-jarig legaal bestaan deze grondstelling zodanig tot praktijk te maken, dat het niet langer een doorgangshuis is voor duizenden jongens en meisjes, doch een snel groeiende Bond, die het merendeel van zijn leden vasthoudt.

En toch: enige andere oplossing dan de uitwerking van deze grondstelling bestaat niet! Een andere weg inslaan zou betekenen het principe van de ANJV prijsgeven, zou betekenen óf een kleine, sectarische en voor de massa van de jeugd onbekend blijvende gemeenschap te zijn of te vervallen tot een principeloze vermaaksvereniging, die snel gedoemd is te sterven, al was het maar omdat zulk een vereniging van nature te arm is om met succes te kunnen concurreren tegen de dollars.

Het verleden van het ANJV heeft bewezen, dat het noch het ene noch het andere wil zijn, maar juist de sterke „derde transmissieriem”.

Wanneer het dan juist is, dat het er om gaat de jeugd zowel in strijd te brengen, als haar op te voeden en de uitleving van haar natuurlijke verlangens in overeenstemming te brengen met de bevordering van de opvoeding tot communistische strijders, dan kan niet anders dan de conclusie van Paul de Groot op het Partijcongres onderschreven worden, dat de oorzak in het achterblijven van de mogelijkheden en het niet vasthouden van de leden, gezocht moet worden in het gebrek aan kader. Gebrek aan kader en zwak kader op elk gebied van het veelzijdige leven, dat een jeugdorganisatie nu eenmaal eigen is, maar in het bijzonder het veelzijdige leven van het ANJV.

Het is hier niet de bedoeling uit te wijden over de vele mogelijkheden, die het gebied van de scholing, opvoeding en vorming, zowel ernstig als ontspannend, bestrijken. Dat weten de kameraden van het ANJV zelf heel goed en hun schrifturen bewijzen dit, maar het is wel de bedoeling aan de Partij duidelijk te maken, dat alleen dan uitgevoerd kan worden wat we allemaal weten wat gedaan moet worden, wanneer de Partij er aan mee werkt, dat het gebrek aan kader in de snelst mogelijke tijd opgeheven wordt.

De Partij moge zich realiseren, dat de jeugd snel radicaliseert. Zij moge zich bewust worden, dat de algehele ontevredenheid het snelst en radicaalst de oude gedachtenwereld, waarin jonge mensen zijn opgegroeid, verbrijzelt, maar dat dat niet betekent, dat de jeugd automatisch naar de Partij komt. Integendeel, de ervaring van de klassenstrijd leert, dat elke nalatigheid van onze kant, elke aarzeling om door te zetten, de vijand ten goede komt. De radicalisatie onder de jeugd zoekt een directe uitweg en wanneer wij niet de bedding zijn, waarin de vele beekjes kunnen

n, dan zullen zij zich storten in niet-, ja, in anti-commu-
wateren.

dan ook niet voldoende, dat wij instemmen met de con-
n Paul de Groot en Marcus Bakker op het Partijcongres
dam, maar dat wij onze instemming met de noodzake-
van meer ondersteuning aan alle democratische massa-
ies snel omzetten in daden. En dat geldt voor de kleinste
derafdeling van elke stad in ons land!

Fred Schoonenberg.

geschiedenis van de C.P.S.U.(b)

en

De dictatuur van het proletariaat

*ij alleen is een Marxist, die de erkenning van de klasse-
ijd uitbreidt tot de erkenning van de dictatuur van
t proletariaat." (Lenin)*

ke democratie

typerend dat onze tegenstanders het steeds hebben
vrijheid, DE democratie en DE dictatuur. Daarmee
het bedrog. Er bestaat niet zoiets als DE democratie.
hrijft in „De geschiedenis”:

...het is duidelijk, dat men ieder maatschappelijk stelsel en iedere
schappelijke beweging in de geschiedenis moet beoordelen, niet
met gezichtspunt van de „eeuwige gerechtigheid” of van een an-
willekeurige vooropgezette idee, zoals de historie dit niet zelden
maar uit het gezichtspunt van de omstandigheden, die dit stelsel
zeze maatschappelijke beweging hebben doen ontstaan en waar-
e zij verbonden zijn.” (blz. 130 — Curs. van ons).

et ook met de democratie. Democratie als staatsvorm is
n met de klassenmaatschappij, is dus altijd een klasse-
ie. Ook in ons land, waar we ondanks Vorrink's bewe-
g steeds in het kapitalistische stelsel leven, is de demo-
n kapitalistische, de burgerlijke democratie. Dit wil
at slechts voor een kleine groep bezitters van de pro-
ddelen democratie bestaat. Deze minderheid oefent
aar heerschappij uit over de overgrote meerderheid
olk; over alle werkers. Deze heerschappij wordt min of

meer bemanteld, o.a. door het feit: „dat het volk eenmaal in de zoveel jaar mag kiezen door welke vertegenwoordiger van de heersende klasse het in het parlement wil worden onderdrukt.” (Marx: De burgeroorlog in Frankrijk).

De democratische rechten die wij thans nog bezitten, zijn in een jarenlange strijd met de bezitters afgedwongen. Wij zien nu echter dat onze bourgeoisie langzaam maar zeker deze rechten om zeep brengt en daarbij uit angst voor de toenemende macht van de arbeidersklasse, in opdracht van de Amerikaanse imperialisten, steeds brutaler wordt.

Kenden we als voorbeelden van hun democratie reeds het onthouden van radio-zendtijd, zaalafdrijving, verbod van meetings en demonstraties, het weren van communisten uit raads- en parlementscommissies enz., de laatste tijd zien we een toename van het politie-geweld tegen de voorstanders van de vrede; wordt met de P.B.O. de corporatieve, fascistische economie ingevoerd en wil de regering met haar wetsvoorstellen ten aanzien van de burgerlijke staat van beleg ons land veranderen in een politie-staat.

Zo is het in ons land gesteld met de democratie, die in feite niets anders is dan de dictatuur van het groot-kapitaal. Toch zal onze partij strijden voor de handhaving en waar mogelijk uitbreiding van de burgerlijke democratie omdat deze, onder de kapitalistische verhoudingen waarin wij leven, de arbeidersklasse het best in staat stelt: „... zich te organiseren, zich politiek te verheffen, ervaring en scholing te verkrijgen bij het geven van politieke leiding aan de werkende massa's en (van de burgerlijke) naar de socialistische revolutie over te gaan.” („De Geschiedenis” blz. 78).

De weg naar de socialistische revolutie

Het tsaristische Rusland kende zelfs geen burgerlijke democratie. De omstandigheden waaronder de Russische arbeidersklasse zijn strijd voerde, waren vele malen moeilijker dan de onze. Met korte onderbrekingen heeft de C.P.S.U. steeds illegaal moeten werken. De reactie bezat ook toen haar S.W.G.-terreurreorganisaties („De zwarte honderd”, en „De bond van aartsengel Michaël” enz.); legde ook toen zwarte lijsten aan; paste massale uitsluitingen toe; zond strafexpedities naar het platteland; schoot op arbeiders, sloeg hun demonstraties uiteen en verbande hun leiders naar Siberië.

Maar de partij werkte, en hoe! Zeer leerzaam voor ons is de manier waarop zij er ondanks alle moeilijkheden in slaagde, leiding te geven aan de massa's. „De Geschiedenis” leert ons, dat de bolsjewiki werkten „in de vakverenigingen en andere legale maatschappelijke organisaties; de ziekenkassen; de arbeiders coöperaties, de clubs en culturele verenigingen, de volkshuizen” (blz. 160)

Zij werkten voor de belangen van de werkers en klaagden

voortdurend de tsaristische regering en de bourgeoisie
s b.v.

op het congres van de volksuniversiteiten; het vrouwencongres;
congres van fabrieksartsen en dat van de strijd tegen het drank-
bruik." (blz. 165).

bedrijven, op de vloot, in het leger, ja overal waar de
sch bevond, stonden de bolsjewiki vooraan in de strijd
grote, maar ook de allerkleinste belangen van hun me-
ders.

alles werd gestreefd naar het tot stand brengen van het
volksoverheidschap met de boeren: „de voorwaarde voor de over-
winning van de proletarische revolutie”. De partij ging de boer

vergaderingen in de dorpen; organiseerde studiekringen voor
boeren, vormde boerencomité's en organiseerde landarbeiderssta-
ten." (blz. 73).

om te werken slaagde de C.P.S.U. (b) erin, het vertrou-
wen van de Russische volk, het te organiseren in de
om te leiden naar de socialistische revolutie en de proleta-
dictatuur.

één partij?

dat in de Sowjet-Unie slechts één partij bestaat —
unistische, wier leidinggevende rol in de Stalin-grond-
1936 is vastgelegd — is voor vele eerlijke arbeiders nog
leem, temeer daar onze tegenstanders via pers, radio,
bioscoop dag in dag uit verkondigen dat hierom in de
Unie geen democratie is, maar dictatuur zoals onder de

en hebben echter niet eeuwig bestaan. Ze zijn er omdat
in het klassemaatschappij leven.

als Lenin, die schreef: „een politieke partij is een deel
van de klasse, verenigd in een politieke organisatie, die de be-
velen aan deze klasse verdedigt en leiding geeft aan de strijd
van de klasse.”

betekent dat de strijd tussen onderdrukkers en onderdruk-
ten bepaalde trap van ontwikkeling wordt tot een poli-
tiek strijd tussen partijen, of, zoals Lenin het uitdrukte: „de
partij strijd is de meest volledige en totale uitdrukking
van de politieke strijd der klassen.”

Westerse democratieën is het bestaan van meerdere par-
tijen een logisch gevolg van de onder het kapitalisme be-
strijding. Het aantal partijen is het gevolg van de
omvang van de strijd, maar zegt totaal niets over meerdere of min-
dere van democratie. Niemand van onze tegenstanders
kan beweren dat ons land in 1938, toen 53 partijen aan de
Kamerverkiezingen deelnamen, 5 × zo democratisch
was als in 1948 toen „slechts” een tiental lijsten werd ingediend.
Het een-partij-stelsel in de Sowjet-Unie is evenzeer een ge-
volg van de historische ontwikkeling. Voor 1917 bestonden in

Rusland naast de bolsjewiki, meerdere politieke partijen. Na de October-revolutie waren deze partijen van de bourgeoisie — die niet ineens verdwenen was — zelfs vertegenwoordigd in de Sowjets. Toen onder leiding van de arbeidersklasse met aan het hoofd de communistische partij de economische grondslagen van de bourgeoisie werden vernietigd, veranderde het karakter der burgerlijke partijen.

De bourgeoisie nam haar toevlucht tot burgeroorlog en interventie om de macht te heroveren. De reactie leed in deze gewapende strijd de nederlaag. Haar contra-revolutionnaire partijen, zoals de Cadetten, de Mensjewiki en de Sociaal-Revolutionnaren, die in deze strijd tot samenzweerders waren geworden, hielden op te bestaan als partij.

Enkele tientallen jaren reeds zijn in de Sowjet-Unie de klassen der uitbuiters verdwenen. Daar bestaan nog slechts de klassen van arbeiders en boeren. Tussen hen bestaan geen tegenstellingen, alleen nog een aantal verschillen, voortvloeiende uit hun verschillende plaats in het productie-proces. De toenemende mechanisatie in de landbouw-productie en de enorme culturele ontwikkeling op het platteland, doen deze verschillen echter steeds meer verdwijnen.

De arbeiders en boeren hebben dezelfde economische belangen. Daarom vervalt iedere grond voor de klassenstrijd en dus ook voor elkaar bestrijdende partijen. In de Sowjet-Unie bestaat geen verschil van mening tussen de arbeiders en de boeren, en evenmin tussen de tientallen volkeren, over de inrichting en het doel van de staat. Onder leiding van de C.P.S.U. (b) werkt het gehele Sowjet-volk eendrachtig aan de opbouw van de communistische maatschappij. Het bestaan van een partij naast de communistische is in de socialistische Sowjet-Unie onmogelijk: „omdat een tweede politieke partij slechts een partij zou kunnen zijn, die het herstel van het (reeds overleefde) kapitalisme voorstaat.” (Zaslavsky in „Sowjet-democratie”).

In de Sowjet-Unie behoort de regeringsmacht uitsluitend aan het volk, dat ook de alleenbezitter is van de gehele rijkdom van het land. De Sowjet-democratie is daardoor een werkelijke regering van, door en voor het volk.

Onder de proletarische dictatuur werd de democratie tot het gehele volk uitgebreid. De Sowjet-democratie is daarom „de meest uitgebreide democratie in de gehele wereld, die het best aan alle burgers gelijke rechten waarborgt”, zoals de vooraanstaande leden der Engelse Labour-partij, Beatrice en Sidney Webb, na herhaalde studiereizen in de Sowjet-Unie schreven in hun werk „Sowjet-Communisme. Een nieuwe beschaving.”

In de volksdemocratische landen zien wij in het partijenstelsel een soortgelijke historische ontwikkeling als in de Sowjet-Unie. Na de bevrijding door het Rode Leger en de machtsovername door de arbeidersklasse bestonden nog enige tijd socialistische en communistische partijen naast elkaar.

beiders in de socialistische partijen hadden echter één vernietiging van het kapitalistische stelsel en de vesting van het socialisme. Thans nu in deze landen de bourgeoisie vernietigd is, en de weg naar het socialisme vrijgemaakt, staan van twee arbeiderspartijen naast elkaar een onafhankelijke volksdemocratieën heeft dan ook, na maandenlange voorbereiding, waarin de gehele arbeidersklasse betrokken, een fusie plaats gehad tussen beide partijen. De weg de volledige goedkeuring weg van de overgrote meerderheid der arbeidersklasse, die in de socialistische partijen georganiseerd.

In deze op marxistisch-leninistische grondslag staande volksdemocratische-, arbeiders-, of werkerspartijen, die thans in de volksdemocratische landen aan het gehele volk leiding geven in de opbouw van het socialisme.

Dictatorische dictatuur in de volksdemocratieën

„Geschiedenis” wordt thans nergens zo ijverig bestudeerd als in de volksdemocratische landen. Vooral die hoofdstukken in de socialistische opbouw in de Sowjet-Unie (beschreven in de X en volgende) zijn voor hen van buitengewoon veel belang.

In deze landen bevinden zich thans op de weg van kapitalisme naar socialisme, waarvan Lenin schreef dat deze overgang een geweldige overvloed en veelsoortigheid van politieke vooruitgang het leven (zou) roepen. maar het wezen zal daarbij onveranderlijk hetzelfde zijn: de dictatuur van het proletariaat vervullen alle thans de functies van de dictatuur van het proletariaat.

„Hoe zijn deze functies? In zijn in 1921 verschenen meesterwerk „Over de grondslagen van het Leninisme” heeft Stalin de volgende functies omschreven:

„Het gebruik maken van de macht van het proletariaat om de uitbuiters te onderdrukken, het land te verdedigen, de strijd met de proletariërs van andere landen te versterken, de ontwikkeling en overwinning van de revolutie in alle landen.

„Het gebruik maken van de macht van het proletariaat om de arbeidende en uitgebuite massa's definitief van de bourgeoisie los te scheuren; het verbond van het proletariaat met deze massa's te bevestigen, om deze massa's in de socialistische opbouw te betrekken, voor de staatkundige leiding van deze massa's door het proletariaat.

„Het gebruik maken van de macht van het proletariaat om het socialisme te organiseren, de klassen te vernietigen en te vervoegen in een klassenloze maatschappij, een maatschappij zonder staat, over te gaan.

„De dictatuur van het proletariaat” aldus Stalin, „is de verwezenlijking van al deze drie eigenschappen.” En hij voegde daaraan

toe, „wanneer slechts één van deze eigenschappen ontbreekt kan er geen sprake zijn van de proletarische dictatuur.”

Dank zij de ervaringen van het Sowjet-volk bij de opbouw van het socialisme, zoals deze zijn te vinden in „De Geschiedenis” kunnen de volksdemocratieën de 3 bovenstaande functies vervullen en het fundament leggen voor de socialistische maatschappij.

De ervaringen van de proletarische dictatuur in de Sowjet-Unie

De eerste ervaring van de socialistische opbouw in de S.U. was, dat na de machtsovername door het proletariaat de klasstrijd nieuwe vormen aannam tegen de bourgeoisie „wier verzet zich door haar val vertienvoudigt” omdat bij haar „ten allen tijde de hoop op herovering van de macht blijft bestaan, welke hoop zij zal trachten om te zetten in daadwerkelijke pogingen hiertoe.” (Lenin).

„De Geschiedenis” laat zien hoe de reactie in Rusland poogde haar heerschappij te herstellen door middel van burgeroorlog en militaire interventie (Hoofdstuk VIII) en hoe zij na mislukking hiervan trachtte met behulp van de door haar gekochte steunpunten in de Russische arbeidersbeweging (het Trotskistisch en Boecharinistisch moordenaarsgespuis) de socialistische staat te vernietigen.

Ontstond de Sowjetrepubliek als gevolg van de door de bolsjewiki voorbereide en geleide gewapende opstand van het Russische volk tegen zijn onderdrukkers, de volksdemocratieën danken hun ontstaan aan de vernietiging van de strijdkrachten van het Duitse fascisme door het Rode Leger.

Dank zij de aanwezigheid van de Sowjetlegers konden de volksmassa's hun doeleinden verwezenlijken en zonder burgeroorlog de revolutionnair-democratische revolutie doorvoeren.

Was het ontstaan van de volksdemocratische staten dus anders — als gevolg van de gewijzigde internationale verhoudingen — dan dat van de Sowjet-republiek, toch trachtte de bourgeoisie ook hier haar verloren gegane macht te heroveren.

De arbeidersklasse in de volksdemocratieën was echter waakzaam. Gebruik makend van de in „Het Boek” neergelegde ervaringen van het Sowjet-volk slaagde ook zij er in haar bourgeoisie blijvend te onderdrukken en de proletarische dictatuur te handhaven. Alle pogingen van de reactie mislukten. Zowel de eerste, vrij spoedig ondernomen, van Mikolatsjik in Polen, Maniu in Roemenië, Mindzenty in Hongarije, Petkof in Bulgarije, evenals die van de reactie in Tsjechoslowakije, ondernomen in 1947—1948.

Het Anglo-Amerikaanse imperialisme gaf zich echter niet zo snel gewonnen en bracht „zwaarder” geschut in stelling om de jonge socialistische staten te vernietigen. De fascistische Tito-klied met zijn internationale verraders- en spionnenorganisatie werd aan het werk gezet. Ook deze aanval liep echter te pletter

ewaarschuwde arbeidersklasse. Rajk, Kostov en hun
gers werden tijdig ontdekt en door de proletarische
r verpletterd.

„Vriendgenootschap met de boeren”

„Geschiedenis” is voorts van onschatbare waarde voor de
nocratieën bij het op juiste wijze vervullen van de
unctie van de proletarische dictatuur. Profiterende van
n in de hoofdstukken X en XI slaagden zij er in het
oetschap met de boeren te verstevigen en ook hen te be-
in de socialistische opbouw.

„Nemen alle de politiek van de bolsjewiki, die er op gericht
vig te steunen op de dorpsarmoede, het verbond met de
oer te versterken en vastberaden strijd te voeren tegen
kken.” (blz. 346)

„De praktische maatregelen, evenals destijds in de Sowjet-
n hiertoe genomen: hogere belasting van de grote boe-
politiek van de graaninzameling; de systematische zui-
van de coöperaties en andere boerenorganisaties van
eren en speculanten, enz.

„Door wist het proletariaat in de volksdemocratieën de
tische elementen op het platteland terug te dringen en
nmassa's aan hun invloed te onttrekken.

„De opbloei van een net van Machine- en Tractorenstations
de landen vormt een stevige schakel tussen de arbeiders-
n de massa der boeren, terwijl de uitgebreide deelname
werkende boeren en de intellectuelen aan het politieke
e vereniging van de overweldigende meerderheid der
n verschillende soorten van coöperaties en het stichten
eerste honderdtallen grote collectieve landbouwbedrij-
vijen, dat het proletariaat er in geslaagd is de massa der
ctief te betrekken in de opbouw van het socialisme.

„Socialistische plan-economie

„Bij de socialistische opbouw putten de volksdemocratieën
ees uit de ervaringen van de Sowjet-Unie. „Het Boek”
evenzeer richtinggevend. De heerschappij der kapitalis-
rote landheren werd geliquideerd door middel van nati-
e der grote en middelgrote industrieën en de overal
oerde bodemhervormingen.

„Dit volgde het concentreren van de commandoposten der
nshouding in handen van de arbeidersklasse en de in-
van de socialistische plan-economie.

„In korte tijd werd in de volksdemocratieën het voor-oor-
ductiepeil in industrie en landbouw bereikt. Door de
dige vervulling van de taken der inmiddels opgestelde
zesjarenplannen is dit peil ondertussen reeds ver over-
a. Talrijke geheel nieuwe industrietakken werden in een

aantal volksdemocratieën opgericht. In alle werd het transport-
wezen sterk verbeterd.

Het gevolg van dit alles was een reusachtige uitbreiding van de warenomzet en een met grote sprongen toenemende materiële welstand der werkers. Met geweldig enthousiasme werkt de gehele bevolking, onder leiding van de communistische- of arbeiderspartijen, aan de opbouw van zijn socialistische maatschappij.

Niet alleen, dat de volksdemocratische staten kunnen leren uit het glorierijke verleden van het land van het zegevierende socialisme, daarnaast geeft de Sowjet-Unie hun ook nog dagelijks steun en hulp, o.a. via de op initiatief van Stalin in het begin van 1949 tot stand gekomen Raad voor Wederzijdse Economische Hulp. Hierdoor zijn de volksdemocratieën in staat hun planeconomieën op elkaar in te stellen door uitwisseling van grondstoffen, levensmiddelen en machines.

Deze wederzijdse hulp, maar bovenal de ervaringen en de steun van de Sowjet-Unie stellen deze landen in staat, sneller dan dit in de eerste proletarische staat ter wereld mogelijk was, onder de dictatuur van het proletariaat het socialisme te verwezenlijken.

Jack de Louw.

Stalin en de Chinese revolutie

In zijn beroemde artikel: „Over de dictatuur van de volksdemocratie” zei Mao Tse Toeng: „Als er geen Sowjet-Unie geweest was, als de anti-fascistische tweede wereldoorlog niet gewonnen was, als het Japanse imperialisme niet verslagen was, als er geen volksdemocratieën in Europa ontstaan waren, als er geen steeds toenemende strijd was van de onderdrukte volkeren van het Oosten, als er geen strijd was van de massa's in Amerika, Engeland, Frankrijk, Duitsland, Italië, Japan en andere kapitalistische landen tegen de heersende reactionnaire kringen — als geen van deze factoren bestaan had, zou de druk van de internationale reactionnaire machten natuurlijk veel sterker geweest zijn dan nu. Zouden wij in die omstandigheden de overwinning hebben kunnen bevechten? Natuurlijk niet. En evenzo zou het onmogelijk zijn de overwinning te consolideren.”

In deze nuchtere constatering van feiten ligt de onverbreekelijke verbondenheid van de Chinese Volksrepubliek met het internationale democratische kamp opgesloten en hieruit bleek bij voorbaat de mislukking van de talrijke pogingen van de imperialisten om haat te zaaien tussen het Chinese volk en de Sowjet-Unie. In een andere uitspraak in hetzelfde artikel werd de verhouding tot de Sowjet-Unie nog nader gepreciseerd, namelijk waar hij zegt:

„In internationaal opzicht behoren wij tot het anti-imperialistische front,

de Sowjet-Unie wordt geleid en wij moeten rekēnen op de waar-
schappelijke hulp van dit front, en niet op die van het im-
pe front."

twee uitspraken worden tevens de buitenlandse factoren op-
aarom de Chinese revolutie kon overwinnen. Als de belang-
n en l a n d s e factor noemt Mao Tse Toeng: een gediscipli-
rtij, die gewapend is met de theorie van Marx, Engels, Lenin
die het principe van de zelfkritiek toepast en nauw verbonden
massa's. Een dergelijke partij is in China ontstaan.

ekt men de omstandigheden waaronder dit plaats vond, dan
en aantal factoren, die dit in China ongetwijfeld hebben ver-
kt.

ese partij kent geen sociaal-democratische tradities. Zij ont-
r de invloed van de Octoberrevolutie en werd geschapen naar
eeld van de partij der bolsjewiki. Zij was vanaf het begin
en bij de internationale communistische beweging van die tijd:
nistische Internationale. In de half-koloniale en half-feodale
van China was geen sprake van een „vreedzame langdurige
ngsperiode" van het kapitalisme, met een groep van beter
arbeiders — de zg. arbeidersaristocratie — die de voedings-
rmt van het sociaal-democratisme, het opportunisme, het
e.

t scheppen van een communistische partij naar het voorbeeld
wiki waren dit wel uitermate gunstige omstandigheden. Daarbij
, dat het industrie-proletariaat in China weliswaar klein was
ding tot de bevolking van dit reusachtige land, maar gecon-
in enkele steden en in enkele grote bedrijven (meest van
se imperialisten). Hiervan gaat een geheel andere invloed uit
verspreide, versplinterde kleine bedrijven. De laatste leveren
n voedingsbodem voor anarchistische en anarcho-syndicalis-
orieën en opvattingen, zoals de geschiedenis van de arbeiders-
ons leert.

men opmerken, dat toch ook in China de kleine bedrijven in
tale aanwezig zijn. Dat is zo, maar daarnaast was er het
eerde proletariaat in de grote bedrijven en..... de half-koloniale
van het land, die aan het proletariaat al ras duidelijk maakte,
verbetering van zijn levensvoorwaarden onvoorwaardelijk ver-
s aan het verdrijven van de buitenlandse imperialisten, d.w.z.
litieke strijd. Door deze factoren onder andere heeft het an-
in de Chinese arbeidersbeweging nooit veel betekend. Een
angrijke reden was: het ontstaan van een revolutionnaire mar-
nistische partij. Het anarchisme is in de arbeidersbeweging
eelal een soort boete voor het reformisme. Het reformistisch
laast het anarchisme wind in de zeilen, terwijl omgekeerd de
sche dwaasheden aan het reformisme „argumenten" ver-

venstaande betekent allermint, dat de geschiedenis van de
ommunistische partij nu een ongestoorde bolsjewistische lijn te
. Er was, bij alle gunstige omstandigheden, één sterk in de
hting werkende invloed, n.l.: de in groten getale aanwezige

revolutionnair gëstemde kleinburgerlijke bevolkingslagen (studenten en intellectuelen vooral). Deze traden in de Chinese verhoudingen ten dele toe tot de partij en brachten hun kleinburgerlijke stemmingen, van veranderlijkheid, wankelmoedigheid, onstandvastigheid, van de hak op de tak springen etc. Deze groepen hebben vele beproefde en eerlijke strijders voor het communisme opgeleverd (o.a. Mao Tse Toeng zelf), maar dezen moesten zich in de loop van de strijd reinigen van hun kleinburgerlijke smetten. Anderzijds kwamen de opportunisten van links en rechts (o.a. Tsjen Toe-hsioe en Tsjang Kwo-tau) juist uit deze categorieën voort, die vooral in tijden van crisis het hoofd verloren. Om deze reden is ook de geschiedenis van de Chinese communistische partij een geschiedenis van felle strijd tegen de afwijkingen naar links en rechts van de juiste bolsjewistische lijn.

En hier is het, dat wij arriveren bij het eigenlijke onderwerp van dit artikel, n.l. de hulp die Stalin in theoretisch opzicht aan de Chinese partij heeft geboden. Hierover is in onze rijen weinig bekend. In het volgende willen we aan enkele punten aantonen hoe groot deze hulp is geweest en hoe met recht gezegd kan worden, dat de overwinning van de Chinese communistische partij niet alleen te danken is aan de bekwaamheid, waarmede de Chinese communisten en hun beproefde leiders de algemene waarheden van Marx, Engels, Lenin en Stalin wisten toe te passen op de Chinese verhoudingen, maar ook aan de directe bemoeienis van Stalin met de problemen van de Chinese revolutie. De overwinning in China is de overwinning van Stalins politiek.

VAN enorm belang was de bepaling van de plaats van de revolutionaire bewegingen der koloniale en half-koloniale volken, die na de Octoberrevolutie zich met grotere kracht ontplooiden.

Stalin lost dit vraagstuk reeds in 1918 op in zijn beide artikelen in de Prawda over: De October-omwenteling en het nationale vraagstuk.

„De grote internationale betekenis van de October-omwenteling ligt in hoofdzaak hierin,” schreef hij, „dat zij: 1) het kader van het nationale vraagstuk heeft verruimd, het van een afzonderlijk vraagstuk van de strijd tegen de nationale onderdrukking heeft gemaakt tot een algemeen vraagstuk van de bevrijding der onderdrukte volken, de koloniën en half-koloniën van het imperialisme; 2) brede mogelijkheden en een werkelijke weg heeft geopend voor deze bevrijding, waardoor zij veel heeft bijgedragen om de bevrijding der onderdrukte volken van het Westen en het Oosten te verlichten, doordat zij hen in het gemeenschappelijke vaarwater van de zegevierende strijd tegen het imperialisme heeft geleid; 3) daardoor een brug heeft geslagen tussen het socialistische Westen en het geknechte Oosten en een nieuw front van de revolutie heeft gevormd van de proletariërs van het Westen, over de Russische revolutie tot aan de onderdrukte volken van het Oosten tegen het wereldimperialisme.”

Hiermede verklaarde Stalin dus, dat de nationale revoluties van de koloniale en half-koloniale landen een onderdeel waren van de wereldrevolutie tegen het imperialisme. Mao Tse Toeng citeerde bovenstaand artikel van Stalin met grote instemming en maakte er de hoeksteen van voor zijn boek „China's Nieuwe Democratie”, dat in 1940 verscheen. Hij noemt dan ook de democratische revoluties na de Octoberrevolutie nieuwe democratische revoluties, omdat zij een onderdeel zijn geworden van de proletarische revolutie tegen het imperialisme. Zij zijn dit,

het feit, dat zij naar hun karakter burgerlijk-democratische zijn.

ken we de discussies rondom het karakter van de Chinese

Het is duidelijk, dat de bepaling van het karakter van een van het allergrootste belang is voor de succesvolle voltooiing Immers, de gehele strategie en tactiek, het gehele vraagstuk van krachten, de bondgenoten en reserves van de revolutie wordt bepaald.

definieerde de Chinese revolutie als een in wezen burgerlijk-sche revolutie. De burgerlijke revolutie is, zoals bekend, die optreedt, wanneer de ontwikkeling van de productiekrachten r vertegenwoordigende klassen stuit op de staatkundige boeien odale maatschappij, d.w.z. op de politieke macht van de groot-tters, die in deze maatschappij de toon aangeven.

ijk-democratisch wordt een burgerlijke revolutie genoemd, wan-volksmassa's (de democratie) in een dergelijke revolutie een e rol spelen, zoals bijvoorbeeld in de Grote Franse revolutie van geval was.

nauwkeurige analyse van de economische en sociale verhoudin-Stalin als de twee hoofdtaken van de Chinese revolutie aan: wrijding van de imperialistische onderdrukking van het land; ruiming van de overblijfselen van het feodalisme. Hij wees — en dat zou van de allergrootste betekenis worden — op de g tussen deze twee taken. Aangezien de imperialisten zich bij itings- en onderdrukkingspolitiek steunden op de feodale elemen-t land, kon men geen agrarische revolutie tegen deze laatste nder deze te laten uitgroeien tot een anti-imperialistische re- een nationale bevrijdingsstrijd. En ook het omgekeerde was het anti-imperialistische bevrijdingsstrijd kon slechts met succes worden als zij zich steunde op de beweging van de overweldigende eid van de bevolking, de gruwelijke uitgebuite landloze en arme

trale gedachte, waarvan Stalin uitging bij de behandeling van gstukken, was de gedachte van de leidende rol van het pro-in deze revolutie, omdat alleen deze klasse tot het einde toe ut is in de anti-imperialistische en anti-feodale strijd, en omdat oisie — zeker na de Octoberrevolutie — niet meer tot het n haar eigen revolutie — de burgerlijke revolutie — in staat

best de houding zijn tegenover de bourgeoisie? Stalin noemt akelijk een streng onderscheid te maken tussen:

olutie in de imperialistische landen, in landen, die andere volken ken, en de revolutie in de koloniale en afhankelijke landen, die alistische onderdrukking van andere landen ondergaan. De revo- e imperialistische landen is één ding — daar onderdrukt de bour- dere volken, daar is zij contra-revolutionnair in alle stadia van tie, daar ontbreekt het nationale moment als moment van de sstrijd. De revolutie in de koloniale en afhankelijke landen is iets daaar is de onderdrukking door het imperialisme van andere staten e factoren der revolutie, daar moet deze onderdrukking ook de bourgeoisie wel raken, daar kan de nationale bourgeoisie tot in id stadium en voor een bepaalde termijn de revolutionnaire be-

weging van haar eigen land tegen het imperialisme ondersteunen, daar is het nationale moment als een moment van de strijd voor de bevrijding, een faktor van de revolutie."

Dientengevolge keurde Stalin de samenwerking tussen communisten en de partij van de Chinese nationale bourgeoisie — de Kwo Min Tang — goed. Tegelijkertijd legt hij er echter de nadruk op, dat de zelfstandige klassepolitiek onvoorwaardelijk moet worden gehandhaafd en dat de communistische partij, de partij van het proletariaat, zich moet verenigen met de stormachtige bevrijdingsdrang van de boerenmassa's.

In de Chinese partij werd in de jaren, toen Stalin zich het meest met de vraagstukken van de Chinese revolutie bezighield, — de jaren 1925—1927 — de toon aangegeven door de rechtse opportunist Tsjen Toe-hsioe, die terugweek voor de propaganda van de nationale bourgeoisie. Deze probeerde de revolutie ten eigen bate te voeren, de massa's als kanonnenvlees te gebruiken en de oude sociale toestanden — waarbij delen van de bourgeoisie geïnteresseerd waren — zoveel mogelijk te laten voortbestaan. Zij voerde daarom een heftige propaganda met leuzen als: „Geen klassenstrijd, maar nationale revolutie” en „Geen revolutie van onderop, maar hervormingen van boven!” bij welke laatste leuze de volgende logisch aansloot: „Eerst vereniging van China, dan hervormingen.”

Onder invloed hiervan stonden een aantal leidende functionarissen een „tempering” van de revolutie voor, om de bourgeoisie niet aan het schrikken te maken en zodoende de eenheid tegen het imperialisme te handhaven. Stalin zei hierover in November 1926:

„Ik weet, dat er onder de leden van de Kwo-Min-Tang en zelfs onder de Chinese communisten mensen zijn, die een ontketening van de revolutie op het platteland niet mogelijk achten, daar zij vrezen, dat het betrekken van de boeren in de revolutie het anti-imperialistische eenheidsfront zou ondermijnen. Dit is een zeer ernstige dwaling, partijgenoten. Het anti-imperialistische front in China zal des te sterker en des te machtiger zijn, naarmate de Chinese boeren sneller en grondiger in de revolutie worden betrokken.” (Stalin. Het nationale en koloniale vraagstuk. blz. 276).

Een waarlijk profetische uitspraak in het licht van de gebeurtenissen van de volgende tientallen jaren! Ook dezelfde tendens ten aanzien van de strijd der arbeiders in de steden keurt Stalin ernstig af en noemt dit „een zeer ernstige onderschatting van de rol en het soortelijk gewicht van het proletariaat van China”.

En in December 1926, dat is vier maanden voor het verraad van Tsjang Kai Sjek en de rechtervleugel van de Kwo Min Tang, maakt Stalin reeds een scheiding, tussen de verschillende groepen van de bourgeoisie, wanneer hij zegt:

„Men moet er in het bijzonder naar streven om de strijd in de steden tegen de lagen van de grote bourgeoisie, en in de eerste plaats tegen de imperialisten, te richten, opdat de Chinese kleine en middel-bourgeoisie zoveel mogelijk binnen het kader van het eenheidsfront tegen de gemeenschappelijke vijand zal worden gehouden.”

Men ziet, dat Stalin hier een scheidslijn trekt, waarlangs het revolutionaire front van Mao Tse Toeng 20 jaar later zou lopen en waardoor het zou overwinnen!

Stalin maakte zich geen illusies. Hij zag het verraad der grote bourgeoisie, die zelf te nauw met de imperialisten was verbonden of bij de

van het platteland was geïnteresseerd om niet bang te worden
ontwikkeling van de massabeweging der arbeiders en boeren,
aankomen en waarschuwde de Chinese communisten. In Novem-
vijf maanden voor het verraad, zegt hij:

*„Vernieuwde bijzonderheid van de huidige toestand is het overgangs-
daarvan, nu het proletariaat moet kiezen tussen het perspectief
blok met belangrijke lagen van de bourgeoisie en het perspectief
rdere versterking van zijn bondgenootschap moet de boeren.”*

waarschuwt de Chinese communisten dan, dat zij een radicaal
program moeten opstellen, want anders zullen zij de boeren
strijd kunnen betrekken en zullen zij de leiding in de nationale
sbeweging verliezen. In dezelfde tijd bepleitte Mao Tse-toeng,
is nog geen leider van de Chinese partij was, bij de rechtse
n de partij tevergeefs een dergelijk program en het gevolg
was, dat, toen de overgang van de nationale grote en later van
- en kleine bourgeoisie naar het kamp van de contra-revolutie
blok, de verankering in de boerenbeweging niet diep genoeg was
rtij ernstige verliezen leed. Het uitgangspunt van de volgende
n de revolutie had veel groter kunnen zijn, indien de aan-
van Stalin te juister tijd waren opgevolgd.

praken hier de schadelijke invloed van de rechtse opportunisten,
zen destijds de leiding in handen hadden. Niet minder schadelijk
tekking waren echter de opvattingen van de linkse opportunisten.
kisme, dat toen nog als een stroming in de arbeidersbeweging
houwd, wist niets beters te doen, dan de door Stalin in zijn
„De Octoberrevolutie en de tactiek van de Russische communis-
ernietigend gecritiseerde „theorie” van de permanente revolutie
hina toe te passen. Zij ontkenden de dubbele taak van de Chinese
(de anti-imperialistische en anti-feodale), wilden de burgerlijk-
ische étappe van de revolutie overslaan en direct met de
che revolutie beginnen en zagen de beslissende kracht van de
evolutie, de boeren, over het hoofd. Deze theorie was uitstekend
voor de feodale reactie en voor de buitenlandse imperialisten,
hoofdvijanden van de Chinese revolutie, die door de trotskisten
werden ontzien. Het was niet toevallig, dat de Japanse im-
n in de tijd, dat de communisten met al hun krachten vochten
zo breed mogelijk anti-Japans front, trotskistische agenten het
enstuurden, die de „revolutie tegen de bourgeoisie” propageer-
zodoende de Japanners te helpen, het eenheidsfront te ver-
n de aandacht van de voornaamste vijand af te wenden. Ook
borgten radicale frazen een contra-revolutionnaire optreden.
ormulering over de dubbele taak van de Chinese revolutie, die,
e van zijn stellingen, door Mao Tse-toeng werd ontwikkeld,
het verdere verloop van de revolutie van beslissende betekenis
n het wezen van de zaak zijn alle latere fouten afwijkingen van
nitie.

Chinese revolutie maakte, zoals alle revoluties, verschillende étap-
. In deze verschillende étappen was de spits van de beweging
nd gericht. Terwijl de revolutie van 1925—1927 hoofdzakelijk
imperialistisch karakter had, was de spits in de daarop volgende

Dorpsbewoners brengen Nieuwjaarsgeschenken aan de soldaten. Op hun vlag staat: „Aan de trouwe dienaren van het volk.”

jaren hoofdzakelijk op de feodale heersers gericht. Daarna zou de anti-imperialistische strijd weer hoofdzaak worden (van 1937—1945 in de anti-Japanse oorlog), terwijl de spits daarna weer voornamelijk naar het anti-feodale front zou overslaan. Zodra echter het verband tussen beide taken van de Chinese revolutie uit het oog werd verloren, zou de partij ernstige fouten begaan en de revolutie schade toebrengen. Mao Tse-toeng voerde een voortdurende strijd voor de zuiverheid van de partijlijn. In de tijd van de agrarische revolutie vocht hij tegen diegenen, die de anti-imperialistische taken van de revolutie over het hoofd zagen. De beroemde Grote Mars uit de Zuidelijke bevrijde gebieden, toen de posities daar niet houdbaar bleken, naar het Noordwesten in stellingen, die later van onschatbare waarde zouden blijken te zijn in de strijd tegen Japan, is het resultaat van het in het oog houden van de beide taken van de Chinese revolutie. Tijdens de oorlog tegen Japan vocht Mao Tse-toeng tegen diegenen, die terwille van de vriendschap van de reactionairen van de Kwo Min Tang de politiek van agrarische hervormingen en uitbreiding van het Volksleger wilden opgeven en aldus de fouten van 1927 wilden herhalen.

OOK op militair gebied bleken de leringen van Stalin van beslissend belang te zijn en te getuigen van een geniaal inzicht in de voorwaarden van de Chinese bevrijdingsstrijd.

In een document, dat anderhalve maand vóór de staatsgreep van Tsjang Kai Sjek werd uitgegeven, bepleitte Stalin de vorming van cellen in het leger, het bewapenen van de arbeiders en boeren, het omzetten van de

mité's ter plaatse in daadwerkelijke machtsorganen met een zelfverdediging, terwijl hij de politiek van de „vrijwillige halve in die omstandigheden, waarin het voor alles aankwam op beraden koers naar de ontwikkeling van de massa-beweging”, geste afkeurde.

In het eind van het jaar, na de grote, ook de middel- en kleine uit het leger van de revolutie waren afgezwaaid, zouden op van deze richtlijnen de arbeiders en boerenraden in het Zuiden ingericht en de eerste bevrijde gebieden worden gevormd.

Onderhoud met studenten van de Soen Jat Sen-Universiteit wees die tijd scherp het standpunt af, dat de verovering van Sjanghai de doel van de revolutie moest zijn. Hij wees er op, dat in de krachten, zowel van de Kwo Min Tang als van de im- waren samengetrokken en dat het zeer onverstandig zou zijn dáár slag te leveren waar de vijand het sterkst was. Hij stelt over, dat na de bevrijding van het platteland en het opbouwen georganiseerde macht te zijner tijd het vraagstuk van Sjanghai en opgelost.

een opvatting, die het uitgangspunt zou worden van de gehele en tactiek van het Chinese volksleger en die tot de overwel- successen van de laatste jaren heeft geleid. Sjanghai is inderdaad eurt gekomen..... En wanneer men naar de andere koloniale n het Oosten kijkt, die in beweging zijn gekomen, dan ziet dáár, waar deze aanwijzingen worden opgevolgd, de successen het jn.

nde op zijn inzicht in de ontwikkeling van de revolutionaire had Stalin steeds vertrouwen in de krachten van de Chinese In 1925, toen deze krachten nog nauwelijks aan het licht waren, zei hij:

„Krachten van de revolutionaire beweging in China zijn onmetelijk. n zich nog niet duidelijk laten voelen. Maar zij zullen in de toe- hzelf kenbaar maken. De heersers van het Oosten en van het ie deze krachten niet zien en er niet tijdig rekening mee houden, t tot hun schade merken.”

t bovenstaande is niet getracht een volledig beeld te geven van theoretische werk ten aanzien van China. We hebben ons bij anten gehouden, die ons de belangrijkste leken. Het is evenwel om te laten zien, dat Stalin in een reeks beslissende problemen Chinese revoluties een standpunt heeft ingenomen, dat thans, na jaar gebleken is het juiste te zijn. De overwinning van de Communistische partij is het gevolg van de toepassing en uit- van Stalins leer op de eigen omstandigheden. Daarom kan recht zeggen, dat Stalins politiek in China heeft gewonnen. thans de woorden begrijpen, die Mao Tse Toeng in 1939, ter id van de 60ste verjaardag van Stalin in een vergadering voor er te Jenan uitsprak:

„Dit is een geweldig iets, dat de mensheid Stalin heeft. Om- hem hebben kan alles goed gaan.”

WIGGERT STUIT

DE AUTOMATISCHE FABRIEK

M. IJIN

Machines die voelen, denken en spreken

ALLEEN de levende wezens kunnen voelen, horen en zien. Alleen de mens is in staat te denken en te spreken.

Maar zou men geen machine kunnen construeren, die zich zou gedragen alsof hij zou kunnen voelen en denken?

Er bestaan reeds machines die „zien”. Deze machines hebben elektrische ogen gekregen door het inzetten van een foto-electrische cel, waarvan de eerste werd geconstrueerd door de Russische natuurkundige A. Stolétov (1839—1896).

Als een lichtstraal op een foto-electrische cel valt, sluit deze een elektrische stroomkring. Als men deze stroom versterkt, kan men hierop een motor laten lopen, die in de stroomkring is opgenomen en die weer een machine aandrijft.

Als men een „electrisch oog” aanbrengt op een machine, kan men maken, dat de machine het hem naderende stuk „ziet”, waarna hij zichzelf in beweging zet.

Men zou tientallen bladzijden kunnen vullen als men zou willen vertellen hoe deze „ziende” machines het werk regelen van instrumenten en van lopende banden, hoe ze sigaren, koffie, sinaasappelen volgens kleur sorteren, hoe ze de dikte van papier controleren en de doorzichtigheid van chemische oplossingen, hoe ze depôts bewaken, hoe ze deuren openen en lampen aansteken als het donker wordt, enz.

Er bestaan reeds machines die in niets onderdoen voor welk sprookjeswonder dan ook.

Er bestaat b.v. een draaibank die het silhouet ziet van het stuk waaraan gewerkt wordt en waarbij de verplaatsingen van de instrumenten geregeld worden door de opeenvolgende wijzigingen van het silhouet en dus ook van het stuk zelf.

Voor het stoken bestaat een automatische regulator, die de rook controleert die uit de schoorsteen komt en die al naar gelang de dikte van deze rook, de schuif van de luchttoevoer opent of sluit.

Maar een machine behoeft niet noodzakelijk te „zien” om de loop van een andere machine te kunnen regelen. Men kan het stuk dat wordt aangevoerd door de lopende band en een instrument nadert, noodzaken, zelf op een knop te drukken, waardoor een motor wordt uitgeschakeld. Men kan de wijzer van een apparaat dat de temperatuur meet, zodra deze wijzer een bepaalde streep bereikt, verplichten een machine te laten stoppen en de arbeider te laten weten, dat de lagers gevaarlijk warm lopen. Een rode controle-lamp op de bedieningstafel gaat branden. De machine zegt zo tegen de arbeider: Help! 'n Ongeluk!

Ik heb al in 1936 in de Kirov-fabriek in Leningrad, een „toveroven” gezien. Deze oven verwarmt zichzelf helemaal alleen, opent en sluit zelf zijn deuren en bakt zelf zijn „koeken”.

Het is een oven die dient voor het langzaam afkoelen van stukken ijzer.

ken worden op een stander geplaatst, zoals gebakjes op een ijzeren
ijzeren staaf duwt de stander in de oven. Vanaf dit ogenblik
de oven zelf zijn temperatuur en de tijd.

men de oven bevolen heeft, vijf minuten op de stukken te
houdt hij ze vijf minuten bij zich en geen ogenblik langer. Men
kastje voor me geopend, waarin zich het uurwerk bevindt. De
t is in halve minuten verdeeld. De wijzer verplaatst zich met
s. Op een zeker ogenblik valt hij samen met een andere rode
e op het cijfer 5 geplaatst is. Op hetzelfde ogenblik hoort men
klik van verschillende elektrische relais, die elektrische motoren
ing brengen. De oven begint te leven. Hij opent zijn deuren en
stander met zijn stukken weer naar buiten, die zijn weg weer
Alles is zodanig berekend, dat de stukken volledig zijn afgekoeld
ander aan het eindpunt is aangekomen.

bovenste deel van de oven bevindt zich een kast. Hierin bevindt
robot van verwarming. De wijzer van een thermometer met wijzer-
plaatst zich naar rechts als de temperatuur daalt en naar links
temperatuur stijgt. Als de wijzer naar rechts gaat, sluit deze een
n brengt een kleine motor in beweging. Deze laatste opent de
de aanvoer van stookolie en lucht regelen. De verwarmings-
ft zijn werk gedaan: hij heeft de temperatuur in de oven laten

arbeid en gezondheid spaart deze machine uit!

s hoeft zich niet meer in het zweet te werken door steeds maar
steenkool in het witgloeiende vuur te gooien. De arbeider hoeft
ar de oven te controleren of deze laatste zijn orders goed uitvoert.
p worden andere stukken gehard door ze in water te dompelen.
nog een bijzondere machine, die ze weer uit de kuip trekt.

e bewerking worden de stukken naar een andere oven gezonden,
opnieuw worden „gebakken”, waarna ze worden ontdaan in een
wan het oxyde, dat ze bedekt. De machine beweegt de stukken
weer en dompelt ze om beurten in het vuur en in het water.

s hoeft alleen maar nu en dan de machine te controleren, die
tilast van een eentonig werk, dat schadelijk is voor de gezondheid
e zuur-dampen.

ien waakt nog een machine over de gezondheid van de arbeider:
lator zuigt de schadelijke gassen door spleten, die juist boven het
van de vloeistof zijn geplaatst.

andere merkwaaardige machines vergemakkelijken het werk van
versterken zijn arbeidsvermogen en vermeederen de scherpte
zintuigen!

aat een draaibank voor reproductie, die werkstukken maakt, door
en model te kopiëren, dat hij letterlijk met zijn „vinger” volgt.

rijden de machines de handen, de ogen en zelfs het hoofd van de
or zelf de meest verschillende werkzaamheden uit te voeren.

ende band zonder arbeiders

op het terrein van een fabriek voor mechanische constructies.
gis ik me niet? Ben ik werkelijk op een fabrieksterrein? Bloeiende
en langs de hele muur... groene grasperken... banken...

Hoe verschilt alles van dat fabrieksterrein, waar ik in mijn jeugd gespeeld heb! Ik herinner me nog, hoe mijn vrienden en ik stormenderhand een berg oude roestige kookketels namen, die in een hoek van dit terrein gesleept waren en hoe we in de brandnetels langs de omheining vochten.

Ik steek het terrein over en ik kom via een trap in de lokalen van het constructiebureau.

Hier is het kleine vertrek van de hoofdingenieur, de plaats waar de tekeningen, de constructies, de ideeën en de uitvindingen gemaakt worden. Men ziet door het glazen tussenschot mensen in witte blouses, die gebogen staan over twee rijen tekenafels.

Hier is de bron van de stroom van machines, die gaan naar de kolchozenvelden, naar de fabrieken en naar de mijnen. Wil men maai-dors-machines, locomotieven, automobielen, graaf- en boormachines hebben, dan moet men eerst werktuigen hebben. En om te maken, dat deze werktuigen beter en sneller werken, moet er een fabriek voor uitvindingen en een constructiebureau zijn.

De hoofdingenieur ontrolt voor mij een zeer grote afdruk van een tekening, die een installatie voorstelt, die in de fabriek verwerkelijkt is en die het mogelijk maakt om in zes minuten 80 gaten te boren in een enorme balk van een wagon-platform. Dit werk, dat niet minder dan 30 mensen nodig zou hebben, wordt tegenwoordig uitgevoerd door twee arbeiders.

De ene drukt op een knop en de balk begint zelf te bewegen: hij gaat helemaal alleen naar voren, draait naar links en kantelt op z'n zij, zodat men hem beter kan bewerken.

Direct wordt hij automatisch vastgeklemd in bankschroeven. De arbeider drukt op een andere knop en acht werktuigen komen automatisch ineens naar de balk en geven de stoot tot het in werking treden van tientallen werktuigen en instrumenten.

Alles is afgelopen. Als op een wachtwoord verwijderen de werktuigen zich, de balk maakt zich los uit z'n bankschroeven en gaat terug naar z'n punt van vertrek.

De acht werktuigen arbeiden als één gigantisch werktuig. De hoofdingenieur toont me een andere tekening.

Het gaat dit keer om een nog merkwaardiger zaak, om een „automatische lijn”, waarbij de werktuigen zelf werken aan een lopende band.

Hier zijn acht werkplaatsen en deze werkplaatsen zijn hier nog altijd zonder arbeider.

De enige arbeider bevindt zich aan de kop van de „lijn”. Hij plaatst op draagsteunen een motorblok van een grote vrachtwagen, dat dadelijk wordt meegetrokken door twee rijen van machtige werktuigen, die horizontaal staan, onder een hoek of verticaal... Totaal 16 werktuigen.

Het blok verplaatst zich langzaam tussen deze monsters, waarvan tientallen instrumenten hem van alle kanten doorboren. Elke keer als het blok een eindje vooruitgaat, wordt het vastgegrepen en automatisch onbeweeglijk vastgezet door bankschroeven.

Van alle kanten buigen dan de koppen van werktuigen, die diverse instrumenten dragen, naar hem toe.

De laatste voltooiën hun werk, de koppen van de werktuigen verwijderen zich en de ijzeren draagsteunen laten, als reusachtige armen, het motorblok

eindje vooruitgaan om hem over te dragen aan het werk van een roep machines enz.

kele man leidt hier dit werk van tientallen werktuigen en maakt reeks van ingewikkelde werkstukken op een „lijn”, die 17 meter

en weg is er afgelegd sinds het eerste werktuig van de mens — die men in zijn hand hield!

tomatische lijn van 14 machines werkt in de tractorenfabriek van Deze is tot stand gebracht door een fabriek in Moskou. 134 werkerken er tegelijkertijd.

en besparing van tijd en handenarbeid! Dit is de toestand van dit Laten we nu eens zien wat de perspectieven zijn.

e hoofdingenieur hebben we ons verplaatst in een zeer nabije Stel u voor, zei hij me, een „automatische lijn”, 40 meter lang,

dertigtal groepen werktuigen. Het stuk dat bewerkt moet worden, geheel alleen verplaatsen, zal zich op de juiste plaats stellen, horizonzal zich naar de ene kant draaien en naar de andere, zodat de alle kanten kunnen bereiken. De gezamenlijke mechanismes zullen ingezet worden door een centraal commando-apparaat.

apparaat geeft een order, de werktuigen voeren hem uit en een auto-sig-naal gaat door de elektrische draden: „Klaar”!

hoe kunnen we dit wezen controleren, dat zich over tientallen me-rekt? Als er een of andere averij optreedt, als er een boor breekt een kortsluiting ontstaat bij de 17e meter van de lijn? Hoe moet ongeluk ontdekken? Hoe moeten we zorgen, dat de machine ons aard en de plaats van de schade aanwijst?

mak is moeilijk, maar we hebben de oplossing al gevonden. In geval ongeluk stopt de „lijn” onmiddellijk en een contrôlelamp, die cor-reert met het betreffende werktuig, licht op aan het schakelbord van mando-apparaat. De machine zendt zelf het noodsignaal uit: S.O.S. ien kan men een „zoek-apparaat” maken. De arbeider laat een aaien, waarin een klein venster gemaakt is en dat lijkt op een schijf. Het zoek-apparaat gaat aan het werk.

gaat een rode lamp branden, die de ontdekking van de averij tigt. De arbeider laat de schijf stoppen, kijkt door het venstertje en oorbeeld: „stroom onderbroken voor de uitgang, nummer zoveel.” is bekend. Men behoeft er slechts naar toe te gaan en de nood-reparatie te verrichten.

aan mijn begeleider een laatste vraag: „Wat is fantasie en wat ijelijkheid van hetgeen u me juist verteld heeft?”

enieurs zijn realisten, antwoordt hij me glimlachend. Wij verliezen g contact met de werkelijkheid. De toekomst, de morgen van onze eeft reeds in onze tekeningen, in onze berekeningen en in onze oef-modellen.

rkelijke schepen

we nu een blik op de onmiddellijke toekomst. In 1950, zegt het plan, zullen onze fabrieken aan het land 74.000 draaibanken, boor-machines en andere werktuigen om metalen te bewerken, leveren,

waarvan 12.000 machines samengesteld zijn en elk bestaat uit verscheidene enkelvoudige werktuigen.

In 1950 zullen we 1.300.000 werktuigen bezitten om metalen te bewerken, dat wil zeggen 30% meer dan de Verenigde Staten vóór de oorlog. En voor de tijd ná het lopende vijfjaren-plan openen zich gigantische perspectieven.

„We zullen bereiken,” zegt Stalin in zijn rede tot de kiezers in 1946, „dat de industrie jaarlijks 50 millioen ton gietijzer, 60 millioen ton staal, 500 millioen ton steenkolen, 60 millioen ton petroleum kan produceren. Slechts op deze voorwaarde kan men ons land gewaarborgd beschouwen tegen alle verrassingen.”

Wij willen in vrede leven en werken. Maar daarvoor moet ons land nog krachtiger worden.

Om deze taken te verwezenlijken, om alles in overvloed te bezitten, moeten we een enorm vredeswerk voltooien. En dit werk moeten we voltooien met bijna hetzelfde aantal handen als we nu hebben. Onze bevolking zal zich niet verdubbelen of verdrievoudigen in een tijdsbestek van tien of vijftien jaren.

Het is het verstand, dat de handen te hulp zal moeten schieten. En het verstand van de mens kan wonderen verrichten. Denken we b.v. aan zekere geweldige projecten, die de Russische geleerde Mendelejew zich voorstelde en die met enthousiasme door Lenin werden ontvangen.

Deze projecten zullen werkelijkheid worden. Reeds voor de oorlog had men als proef de installatie voor onderaardse vergassing van Toela in dienst gesteld. Hier geen afgravingen, geen luchthamers, geen grote samengestelde machines.

De mens behoeft niet meer in de aarde af te dalen om er de steenkool uit te halen. Onder de aarde, op de plaats zelf, brandt nu de brandstof. Deze zet zich om in een lichtgas, dat door pijpen opstijgt naar de elektrische centrale, waar het de generatoren voedt.

Dit betekent, dat de eerste stap reeds gedaan is naar een toekomst, waarin de moeilijke ondergrondse werkzaamheden verdwenen zullen zijn. De mens zal merkwaardige lopende banden maken. Aan een uiteinde: een enorm onderaards vuur; aan het andere: een robot-fabriek; in het midden: een automatische elektrische fabriek.

En welk een fantastische perspectieven, welk een geweldige bevrijdende mogelijkheden opent het gebruik van de atoom-energie!

De dag zal komen, waarop de Sowjet-mens, de communistische mens, bevrijd zal zijn van elk eentonig en automatisch werk, omdat dit werk zal worden verricht door machines. Dan zal al het werk scheppend werk worden.

Nieuwe en merkwaardige voorwerpen maken, de zeeën, de bergen en de rivieren omvormen en buigen naar de wil van de mens, zwaartekracht, ruimte en tijd overwinnen, dat is het werkelijke werk van de mensheid. Dat is het werkelijke scheppen.

DOOR OP DE HEM OMRINGENDE WERELD IN TE WERKEN EN HAAR TE VERANDEREN, VERANDERT DE MENS TERZELFDER TIJD ZIJN EIGEN NATUUR.

MARX

Hollywood's aandeel in de oorlogsvoorbereiding

hele propaganda-apparaat der imperialisten (film, radio, pers, kansel, scholen, verenigingen, enz.) is thans in dienst gesteld voor oorlogsvoorbereiding, waarbij de propaganda naast de oude een nieuwe vormen vertoont.

Hollywood's aandeel in de campagne is niet gering. Ook voor de im- is de film het machtigste middel tot massapropaganda. Eric , de Amerikaanse filmdictator (een der adviseurs voor het plan), heeft enige tijd geleden verklaard:

„U moet goed begrijpen, dat de Amerikaanse film niet alleen het te contact met Amerika vormt maar ook de beste vertegenwoor- ter van Amerika is. Er wordt beweerd, dat de Britse handel Britse vlag volgt, maar ik ben van mening, dat de Ameri- anse handel de Amerikaanse film volgt.”

og brandstichters van Wall-Street en hun Europese helpers at ook de oorlog de Amerikaanse film zal volgen. Het ligt n der oorlogspropaganda dit nog niet openlijk uit te spreken, h verklaarde Johnston reeds op 4 Januari 1948:

„De Amerikaanse film is in staat een aanvulling te vormen op y plan Marshall bij de verdediging van een vrije wereld tegen het munisme.”

or soort vrijheid hier bedoeld wordt en van wie het „vrijheids”- uitgaat, heeft Johnston's collega Skouras in 1949 nog eens gemaakt:

„Laat mij eraan toevoegen, dat er in Amerika een sfeer van jheid heerst, die wij overal op de wereld zouden willen n. De vrijheid van handelsonderneming maakt deel van uit.”

Faze der Hollywoodse propaganda

italistische film (die een vorm van imperialistische „kunst” iteit is) heeft altijd de weg gevolgd van: vlucht uit de wer- l en vervalsing der werkelijkheid.

rijke vraagstukken worden er over het algemeen niet in be- of ze worden als bijkomstig voorgesteld. Als kern van het leven ons oppervlakkige liefdesgeschiedenissen voorgeschoteld en de n twee mannen om een vrouw wordt opgevat als voornaamste k van de moeilijkheden in het menselijk bestaan in plaats van komstig de werkelijkheid) als een gevolg der verhoudingen in se-maatschappij. De schatrijke en straat-arme vinden elkaar ze films geregeld in een gelukkig huwelijk, een werkelijkheids- g, dienende om het bestaan van klasse-tegenstellingen te ver- en de onderdrukten te voeden met de valse hoop op de rijke van de andere sexe, een middel dus om de strijd van de massa's n uitbuiters tegen te gaan.

ood kan de rechtsverkrachting in een kapitalistische samenleving eel loochenen maar kenschetst haar als uitzondering, de overtreder steeds gegrepen en de deugd beloond wordt. Dat

de kapitalistische maatschappij oorzaak is van de rechtsverkrachting blijft uiteraard buiten beschouwing, integendeel wordt de „westerse democratie” ideaal genoemd.

Ook de brute misdaad kan door Hollywood niet ontkend worden, maar volgens Hollywoodse films is de overwinning steeds aan de kapitalistische politie en justitie.

Zeventig procent der Amerikaanse films handelt over „liefde”, echtbreuk, gangster-dom en de „uitzonderingsgevallen”, waarin de „democratische vrijheden” verkeerd gebruikt worden, de ondeugd gestraft wordt en de jeugd rijkelijk beloond.

De overige dertig procent van het Hollywoodse product is gewijd aan de onderwerpen oorlog, godsdienst en „maatschappelijke vraagstukken”, tegenwoordig met inbegrip van het openlijke anti-communisme. (Het geringe percentage vooruitstrevende Amerikaanse films, meestal niet in Hollywood vervaardigd, bespreken wij in een afzonderlijk artikel over de strijd voor de vrede in de film).

In de laatste jaren is de imperialistische propaganda in een nieuw stadium getreden en speciaal sinds 1949 dient de Hollywoodse film steeds meer voor de directe oorlogsvoorbereiding. Het algemeen karakter van deze Hollywoodse film kan men als volgt omschrijven: zij belichaamt alle vormen van neo-fascisme.

Fascistisch karakter der Hollywoodse films.

Het neo-fascisme onderscheidt zich niet in wezen maar wel in tactiek van het oude fascisme. Een kenmerk van de nieuwe tactiek is, dat men het kind niet bij de naam noemt. Het Fox Movietone filmjournaal bijvoorbeeld maakt week in week uit propaganda voor de nieuwe fascist en hun helpers, populariseert de marionetten-regering van West-Duitsland, het „nationalistische leger” van Tsjang Kai-sjek op Formosa, De Gaulle, keizer Bao Dai en de militaire voorbereidingen in de kapitalistische wereld, speciaal die van het Amerikaanse leger. Elke week treft men in dit Amerikaanse bioscoop-journaal in rijke verscheidenheid de Amerikaanse bommenwerpers, oorlogsbodems, landingsoperaties, enz. aan. Dit moet het publiek een indruk geven van de „onoverwinnelijkheid van het Amerikaanse leger, de marine en de luchtmacht met de hulp der westelijke bondgenoten”. Een en ander gaat gepaard met laster en verdachtmaking ten opzichte van de Sowjet-Unie, de volksdemocratische landen en het communisme, dat steeds op een geraffineerde manier als belichaming van het onrecht en een bedreiging voor de mensheid wordt geschilderd.

Wat hebben Hitler, Mussolini en Hirohito anders gedaan en doet Franco nog immer? Alleen verleggen de neo-fascisten het zwaartepunt in hun commentaren naar de aantijgingen tegen het communisme en wordt het Amerikaanse militaire machtsvertoon liefst zonder commentaar door hen opgedist of anders: met een „vredelievend” commentaar.

In een reeks grote Amerikaanse speelfilms komt het openlijke anti-communisme eveneens tot uiting. Het beruchte product „Het IJzeren Gordijn” heeft in Nederland de serie geopend. Enige tijd nadien kwam in ons land „Spionage in Lake view” op de programma's. Hierin worden de communisten niet alleen voorgesteld als vijfde colonne, die het

adt ten behoeve van een „vreemde mogendheid” (de Sowjet-
r zij zijn volgens dit schend-product tevens mensenkwellers
naars van de ergste soort. De communisten worden
derd zoals de fascistten werkelijk zijn! Een
t”, die een fout gemaakt heeft of de partij-lijn niet uitvoert,
ler vorm van proces vermoord. Volgens deze theorie zou de
Bolsjewiki Lenin hebben moeten vermoorden wegens zijn
om zich door de tsaristische politie herhaaldelijk te laten
De veem-moord is in werkelijkheid een fascistische practijk,
eschiedenis ruimschoots bewezen heeft. Een voorbeeld is de
-ruiming van Röhm en consorten door Hitler. In „Spionage
iew” ranselen communisten hun weerloze tegenstanders af,
wven in het gezicht, kortom vertonen de mentaliteit van de
s, die zulke films de wereld insturen.

rika staan op de lijst van uit te voeren films o.m.: „Twee
naar het Oosten” (over de luchtbrug) van de firma Fox,
Donau” en „Illegale binnenkomst” van de Metro Goldwyn
et proces Mindszenty”, aangekocht door Warner, „Het rode
k ben de terreur ontvlucht” (van de firma Universal), „Ik ben
communist getrouwd” (firma R.K.O.), „De rode bedreiging”
public). De Amerikaanse imperialisten hebben het plan de
an deze schendfilms te wijzigen, wanneer ze naar
land worden verzonden ter vertoning. Dit om het verzet der
masse en van elk fatsoenlijk mens tegen deze vuilspuiterij tegen
de imperialisten mogen deze en dergelijke maatregelen zeker
, want „Het IJzeren Gordijn” is ook in de gemarshalliseerde
er het werkende volk krachtig afgewezen. Dit prul wordt nog
toond in plaatsen, waar de werkende bevolknig het hevigst
erd wordt, veelal met de hulp van kerkelijke overheden. „Spion-
ake view” is ook al geen succes. In steden als Amsterdam
ag verdween het snel van de programma's.
n de anti-imperialistische, vooruitstrevende krachten overal op
ook de vertoning van andere schend-producten van dit slag
maken.

Weld en rassen-propaganda.

der kenmerk der neo-fascistische films is de stelselmatige
g en verheerlijking van bruto geweld. Ook hier geschiedt
niet openlijk, zoals de nazi's en de Italiaanse fascistten het
e doen maar met verzwijging van de directe bedoeling. Deze is:
e murw te maken tegenover terreur en tegelijk het geweld als
treffend middel aan te bevelen.

Hollywoodse films over misdaden, maar ook in die over sport,
maal in „liefdesgeschiedenissen” wordt het sadisme, de mensen-
de verminking breed uitgemeten. Een enkele maal worden deze
nadat zij met veel bloed, kreten en van pijn vertrokken ge-
toond zijn, op huichelachtige wijze in de film afgekeurd. Mees-
edt dit zo, dat de misdadigers op een nog beestachtiger manier
nde komen dan de slachtoffers!

De Amerikaanse films sluiten aan bij deze groep. Zij dienen tevens tot verheerlijking van het Amerikaanse militarisme.

Uitgebreid en zeer geraffineerd wordt in Hollywoodse films rassenpropaganda gevoerd. Meer nog dan elders wordt hierbij de methode gevolgd om deze dingen niet openlijk uit te spreken maar veeleer door tenvervalsing en losse opmerkingen ze voor het publiek „vanzelfsprekend” te maken.

In Amerikaanse filmkluchten en muzikale shows bijv. worden niet-Blanken totaal belachelijk gemaakt of als stompzinnige barbaren voorsteld. Een kras voorbeeld is het nog steeds in ons land draaiende „Slave Girl”, waarin onder daverend gelach de „zwartjes” bij tientallen schotwonden verhoop gestoken worden. De kleurlingen zijn in deze film zonder uitnodiging gewetenloze en wrede verraders. Daarenboven wordt een keer maal openlijke rassen-propaganda bedreven. De held van het verhaal zegt op een gegeven moment tegen een Europees uitziende, ongetrouwd blank „inboorlinge”: „Niet te geloven, dat je een inboorlinge bent”. Bij een andere gelegenheid zegt deze held: „Die inboorlingenvrouwen lijken allen op elkaar”, een vorm om minachting uit te drukken. De werkelijkheid lijken ze evenveel of weinig op elkaar als anderen.

In de film „De brug van San Luis Rey” wordt aangaande de vrouwelijke hoofdpersoon eerst meegedeeld, dat zij van goede (blanke) ouders afkomstig is. In een latere scène scheldt een onderkoning haar de huid af, hetgeen ze rustig op zich laat zitten, totdat hij haar uitmaakt voor halfbloed. „Nu beledig je mij”, zegt ze en wordt boos. (De Nederlandse opgedrukte tekst vermeldt dit alles in bijzonderheden). Het resultaat is dus kwaad, niet omdat ze een halfbloed is, want ze is juist niet, maar omdat het volgens haar een belediging is, voor een halfbloed uitgemaakt te worden en de regisseur van de film stelt zich daarover commentaar achter deze „sympathieke figuur”.

Deze rassen-propaganda is buitengewoon gevaarlijk door zijn verhuld doortrapt karakter.

De neo-fascisme uitvoerig verdedigd.

In een aantal Amerikaanse films wordt het fascisme in zijn scherpste vormen gepropageerd (zonder het zo te noemen). Een voorbeeld is onlangs in ons land vertoonde rolprent „De idealist” („The fountainhead”), gemaakt door de regisseur King Vidor met in de hoofdrol de kommunistenhater Gary Cooper. In „De idealist” komt het woord communist niet voor: de film is „positief”: belichaamt de fascistische theorie en toont de fascistische praktijk. Een onbeschaamde werkelijkheidsvervalsing gaat gepaard met laster van het laagste allooi, alles in hooglopende taal, welke de Amerikaanse geld-adel en zijn knechten in de hand wordt gelegd.

In „De idealist” wordt zogenaamd het genie van de kunstenaar verheerlijkt, echter niet verdedigt tegen zijn enige vijand: het kapitalistisch systeem, maar tegen de „mob” (Amerikaans voor: domme massa, plebs). Terwijl de geschiedenis heeft bewezen, dat de imperialisten de opbloei van de cultuur belemmeren, omdat culturele verheffing van het volk hun heerszucht bedreigt, wordt het in „De idealist” voorgesteld, alsof millionnaires

innig genie in bescherming nemen en „de publieke smaak een „publieke smaak“, die door deze uitbuiters juist aan- wordt. Wat de bourgeoisie en haar dienaren op cultureel gebied is het buitenissige, het uitgeleefde, dat ten behoeve van liekje in zogenaamd nieuwe vormen geperst wordt. Voor dit t“ wordt in de film „De idealist“ krachtig propaganda ge- a elke scène getuigt van verachting voor het volk en poogt e massa's verdacht te maken.

ist“ in deze film is een architect. Dank zij een millionnair- r krijgt hij een opdracht en mag hij een fraai flatgebouw Er wordt nu een actie tegen hem op touw gezet. Deze actie ns de film) niet uit van het volk, maar van een corrupt blad, en om de stunt te doen is. Hiermee insinueert de film, dat de olkswoningen in het algemeen uitgaat van geldwolven. De in „De idealist“ zegt op te komen voor samenwerking tussen en voor de rechten van het volk, is een bedrieger en hiermee fascistische film aan, dat het minderwaardige lieden zijn, die erdedigen of leiden.

ect moet tenslotte het probleem van goede woningen tegen oplossen, alsof dit een b o u w k u n d i g probleem is, in plaats nomisch. Hij lost het op. Een nieuwe leugen, want zo lang de winst gebouwd worden, bestaat er geen oplossing voor dit Enige anderen brengen dan zonder zijn toestemming ver- in zijn ontwerp aan. Wat doet de fascistische architect? Hij e in a a n b o u w z i j n d e h u i z e n o p !

misdad wordt hij in de film door een jury..... vrijgesproken. en heeft hij zijn grote rede gehouden. Daarin heeft hij be- de wereld een kant opgaat, die hem het leven vergalt. De rden kuddedieren, zegt hij. Slechts enkelingen hebben het ooruitgebracht. Het hoogste wat de mens heeft, is zijn strikt persoonlijkheid. „Amerika, de nobelste aller na- t de spreker in vervoering uit, „was altijd een land vidualisten!“ Niet de mensen moet men liefhebben s het werk. Alleen de enkeling brengt het ver.

verschil met de theorieën van Hitler en Mussolini is, dat eginsel niet openlijk geformuleerd wordt. De ware be- dit alles is de strekking van elk fascisme, zoals de feiten e heersende imperialisten-klasse in haar machtspositie te De leugen, dat de individualist het ver brengt, dient slechts erdrukten verdeeld te houden en hen verachting voor hun bij te brengen. Door collectieve arbeid van het werkende et peil van de productie en de cultuur niet (zoals de fascist enaar het stijgt snel. Het levende bewijs is de Sowjet-Unie ngeëvenaard snel stijgend productie en haar wetenschap en de cultuur der kapitalistische landen verre overtreft. Niet e de Sowjet-Unie onder de voet gelopen en ook is Hitler merika verslagen maar het is het Rode Leger geweest, dat e een vernietigende nederlaag heeft toegebracht. „Omdat“, Sowjet-schrijver Ilja Ehrenburg, „onze herders de geografie

van de aardbol hadden bestudeerd en onze arbeiders de beweging der hemellichamen."

In een film als „De idealist" ziet men het Amerikaanse fascisme in al zijn naaktheid. Hollywood steunt Wall-street in zijn pogingen het volk dom te houden, verdeeldheid onder de werkers te zaaien en de massa's oorlogsrif te maken. Het is de enige taak, die dit centrum der imperialistische filmindustrie nog heeft.

J. DE LEEUWE.

Boekbespreking

G. S. Adama van Scheltema —
Verzamelde Gedichten (Uitg. Brus-
se, ing. f 6.50, geb. f 7.90).

WIE zich afvraagt, wat de ge-
dichten van Adama van Schel-
tema nog betekenen voor de Ne-
derlandse arbeidersklasse van van-
daag en vooral van morgen, zal bij
het aandachtig doorlezen van zijn
„Verzamelde Gedichten" tot de te-
leurstellende slotsom moeten kom-
men, dat deze dichter nog maar
zeer weinig heeft te vertellen.

Adama van Scheltema is de ty-
pische dichter van het reformisme
in de arbeidersbeweging. Dezelfde
afschuwelijke neergang, die zich in
de S.D.A.P. voltrok, tekent zich af
in dit eerst sympathie en verwach-
ting wekkend dichtwerk, dat van
1900—1924 triumpfen vierde bij onze
kleine burgerij en bij een aanzien-
lijk deel van de arbeiders. Thans
ligt het zo afgerond en overzicht-
telijk voor ons, dat wij de politieke
en morele aftakeling van de dich-
ter schrede voor schrede kunnen
volgen. Scheen Adama van Schel-
tema in zijn jeugd voorbestemd,
om de zanger van het eenvoudige,
werkende volk te worden, hij zakte
al spoedig af tot de man van „een
beetje stille en zonnigheid/een
klein beetje tevredenheid"..... En
nadat de bruiloftstijd met de

S.D.A.P. voor hem afgelopen en het
harde leven de ene ontuchtering
na de andere bracht, verdwijnen
zelfs uit zijn gedichten „zonnigheid
en tevredenheid" en wordt Adama
van Scheltema de melancholieke
prevelaar van kleine liedjes, die
niets om het lijf hebben, en al meer
in de richting gaan van een zeker
soort preektoon enerzijds, die aan
onze 19-eeuwse dominees-dichters
herinnert, en van een neiging tot
mystiek anderzijds, die al dringen-
der om God en de vertroosting van
het hiernamaals roept.

Adama van Scheltema is de weg-
gegaan van de S.D.A.P. Hij heeft
de huidige misdaden van de P.v.d.A.
niet meer beleefd, maar hij heeft,
als de sociaal-democratie, geloof en
overtuiging, strijdbaarheid en so-
ciaal begrip van lieverlede over-
boord gegooid. Nooit heeft deze
dichter zich de geestelijke en po-
litieke kracht van het marxisme
eigen gemaakt; hij is mettertijd ge-
dachtelozener en inhoudlozer gewor-
den. Zijn laatste werk, een „wijs-
gerig" gedicht De Tors, is een sa-
menraapsel van platvloerse mys-
tiek, en een volslagen wanbegrip
voor de taak en betekenis van het
socialisme in de wereld. En het
werd zes, zeven jaar na de Russi-
sche October-revolutie geschreven,
toen het de denkende socialisten
ter wereld duidelijk moest zijn,

de uitweg voor samenleving
ling lagen!
rieste beeld van deze ont-
g, die geen ontwikkeling
adt men misschien het tref-
verraden door het feit dat
van Scheltema met ver-
n tijd in een al bombasti-
ger stijl is gaan schrijven.
nis aan persoonlijkheid, aan
en-klaarheid, aan strijdbaar
en leven wreekte zich in
waterde en vervoosde uit-
gswijze, waartoe hij verviel,
tegen bijvoorbeeld de een-
alsstarrige Gorter met al
uten glansrijk afsteekt in
en, om een nieuwe poëzie
toekomst, voor de com-
che mensheid te scheppen.
van Scheltema heeft zijn
en zichzelf onbewust een
r ogen gedraaid, en daar-
dichter niet anders gedaan
t de S.D.A.P. deed, die al
de „ethiek” verdrong en
aar dominees begon te luis-
n naar het metalen woord,
gische klaarheid van Marx
leraar.

tijd heeft Adama van
na gegolden als de popu-
socialistische” dichter. Het
jd, met die legende te bre-
nem te zien, ontdaan van de
n, die een huisbakken kleine
isie 30, 40 jaar geleden op
eltenis heeft geplakt. Wie
k met zorg zeeft en ana-
houdt een schamel handje-
jes over, die misschien
idersklasse zullen vergezel-
haar weg naar de socialis-
amenleving. Wij willen hier
en op het 4tal „Oproerige
uit de bundel „Zwervers-
op De Stal, Kleinood, Bede
en Zon en Zomer), op De
Mei en De Daad (uit: Uit
n Strijd), maar vergeten
t deze verzen alle dateren
r 1910, en dat zij de mo-
politieke neergang daarna
ks goed maken. Adama
eltema heeft in een inter-
et E. d'Oliveira, gepubli-
diens: „De Jongere gene-
an 1914, eigenlijk zelf toe-
dat hij geen sterk denker
dat hij „hoüvast” nodig
Er zit iets tragisch in dit

hele geval, maar het is toch geen
grote en schokkende tragiek; men
voelt er voor een deel de onwil en
tegenzin van een kunstenaar in, om
zichzelf ernstig op zijn materie toe
te leggen, alsmede een verregaand
gebrek aan zelfkritiek. Ditzelfde
gebrek aan zelfkritiek deed Adama
van Scheltema indertijd ook „we-
enschappelijke” beschouwingen
over kunstenaar en maatschappij
publiceren, die gespeend zijn van
ieder begrip voor wat kunst en
wat maatschappij is, en al bij hun
verschijnen als mislukkingen wer-
den afgewezen, inzonderheid door
de Nederlandse marxisten. Dit alles
maakt, dat men voor de figuur
van Adama van Scheltema 25 jaar
na zijn dood niet meer warm kan
lopen; de historie zelf heeft haar
oordeel over hem en het reformis-
me, waarvan hij de „dichterlijke”
weerspiegeling is, reeds voldoende
geveld.

Th. de Vr.

KARL MARX — MENS EN STRIJDER

B. Nicolaevsky en C. Maen-
chen-Helfen (E. J. Brill,
f 12.—).

HET marxisme is een wereld-
macht geworden. Onder leiding
van de geniale leerlingen van Marx,
Lenin en Stalin is de eerste prole-
tarische staat tot stand gekomen.
Het socialisme is daar tot een wer-
kelijkheid geworden en bevindt zich
op weg naar het communisme. In
de volksdemocratische staten van
Oost-Europa en in China wordt het
socialisme snel opgebouwd. In alle
andere landen zijn de communis-
tische partijen gegroeid; in Italië en
Frankrijk zijn zij de grootste par-
tijen van hun land. Dit zijn de le-
vende bewijzen van de juistheid van
de leer van Karl Marx. Noch de
verklaringen van de burgerlijke ge-
leerden dat de theorie van Marx
verouderd zou zijn, noch de ver-
krachting van zijn leer door de re-
formisten, noch geweld zijn in staat
geweest om de marxistische be-
weging een halt toe te roepen.

Daaruit is het te verklaren dat
er steeds weer nieuwe boeken over

Marx en het marxisme verschijnen. De methoden welke hierbij toegepast worden, om de invloed van deze machtige theorie in de praktijk te verminderen, zijn zeer verschillend. Een van deze methoden is, waarop Lenin reeds wees in zijn boekje Staat en revolutie, de figuur van een revolutionair hemelhoog te prijzen, maar de inhoud van zijn revolutionaire leer af te stompen en te vervlakken. Een dergelijke methode is in wezen in het boek dat voor ons ligt toegepast. De feiten en historische gebeurtenissen zijn volkomen juist beschreven.

Marx wordt gekenschetst als een man van een sterk karakter, die zich door geen moeilijkheden liet terneerslaan. Daarbij worden dan de particuliere omstandigheden breedvoerig besproken; de armoede en de daaruit voortspruitende moeilijkheden; de goede geest in zijn gezin en zijn liefde voor vrouw en kinderen; de vriendschap tussen Marx en Friederich Engels. De personen, die een grote rol in zijn leven gespeeld hebben, kunnen we er in terug vinden. Een aantrekkelijk en sympathiek beeld niet waar? Maar over de werkelijke betekenis van zijn leer vinden we maar weinig of niets. Dit blijkt voor Frits Kieft juist de belangrijkheid van het boek uit te maken.

Dit is begrijpelijk, als linkse fraiseur kan hij Marx niet overboord gooien en dan is zo'n boek, dat „de mens in plaats van de partij-figuur voorop stelt” een geschenk van de hemel. De schrijvers beweren wel in hun voorwoord: „Wij hebben de levensbeschrijving van Marx als strateeg van de klassenstrijd geschreven.” Maar dit komt niet uit, als we nergens iets over de betekenis van zijn hoofdwerk „Het kapitaal”, voor de klassenstrijd kunnen lezen. Wel onder welke moeilijke huiselijke omstandigheden het geschreven moest worden. Veel aanhalingen uit de brieven aan Josef Weydemeyer, maar nergens de beroemde aanhaling, die de kern

van de theorie uitmaakt en waarin staat:

„Wat nu mij betreft, komt mij niet de verdienste toe, het bestaan der klassen in de moderne maatschappij, of hun onderlinge strijd te hebben ontdekt. Reeds lang voor mij hadden burgerlijke geschiedschrijvers de historische ontwikkeling van deze strijd der klassen, burgerlijke economen de economische anatomie daarvan uitgebeeld. Het nieuwe, dat ik heb verricht was: 1. het bewijs leveren, dat het bestaan der klassen alleen aan een bepaalde historische ontwikkelingsfase van de productie is gebonden; 2. dat de klassenstrijd noodzakelijkerwijze naar de dictatuur van het proletariaat leidt; 3. dat deze dictatuur zelf slechts de overgang vormt tot de opheffing van alle klassen en tot een klassenloze maatschappij.”

Uitvoerig wordt bijvoorbeeld de Frans-Duitse oorlog van 1870 en de Parijse Commune beschreven. Verschillende gedeelten uit het adres van de Generale over de burgeroorlog in Frankrijk worden aangehaald. O.a.: „De commune was een aan zich trekken door de samenleving van de staatsmacht als haar eigen levende macht in plaats van de macht die haar controleert en onderdrukt.” Maar een van de belangrijkste gevolgtrekkingen wordt weer weggelaten. En wel: „Maar de arbeidersklasse kan de kant-en-klare staatsmachinerie niet eenvoudig in bezit nemen en deze voor eigen doeleinden in beweging zetten.”

Welke betekenis Marx en Engels hieraan hechtten bleek wel uit een voorwoord van een nieuwe druk bij het Communistisch Manifest van 24 Juni 1872, waar zij speciaal op deze passage wezen. Niet besproken worden de verdere belangrijke lessen, die Marx uit de Commune trok.

Zo zouden meerdere voorbeelden te noemen zijn. De z.g. objectiviteit, waarmee dit boek geschreven is, dient slechts om de werkelijk revolutionaire betekenis van Marx en zijn leer te verdoezelen.

B. G.

*„De ervaring is de stok van de blinde. Dit”
„kan ik je zeggen: Ik heb geleerd, dat het”
„enige, dat werkelijk meetelt, opstandig-”
„heid is en het bewustzijn, dat de mens de”
„bakker is van het leven.”*

Zo schrijft de negerschrijver Jacques Roumain in zijn boeiende en meeslepene vertelling van de strijd, die zijn lotgenoten voeren op het eiland Haïti tegen droogte en uitbuiting.

Dauwdruppels op Haïti

is een van de mooiste boeken uit de Pegasus
Roman Reeks.

250 blz.

In linnen band geb. f 2.25.

Boekhandel

Pegasus

Dauwdruppels op Haïti

Een prachtige roman van de negerschrijver **Jacques Roumain**.
in linnen gebonden - 230 pagina's prijs f 2.25

Als de jonge neger Manuel van de suikerplantages op Cuba, waar hij de strijd der arbeiders heeft meegemaakt, naar het eiland Haïti terugkeert, vindt hij daar de akkers verdord en de bevolking door een bloedvraag in twee kampen verdeeld. Manuel stelt zich als doel een nieuwe bron te vinden, die hij ook vindt en met het water brengt hij niet alleen de vruchtbaarheid terug, maar herstelt hij ook de dorpsvrede.

boekhandel **Pegasus**
Leidsestraat 25 - Amsterdam

AAN DE ABONNEES

Bij het verschijnen van dit nummer ligt het eerste halfjaar van 1950 reeds weer achter ons.

Wij verzoeken derhalve onze abonné's, voorzover dit nog niet is gebeurd, het abonnementsgeld voor het 2e halfjaar aan ons over te maken.

Dit kan geschieden door storting van f 1.75 op onze postgiro-rekening 173127 of per postwissel, terwijl onze Amsterdamse lezers ook aan onze kas kunnen betalen.

Indien vóór 15 Juli geen betaling van U is binnengekomen, zullen wij over het abonnementsgeld, verhoogd met 25 cent incasso-kosten, per kwitantie beschikken.

Vertrouwend, dat U het niet zo ver laat komen, verblijven wij

Administratie van
POLITIEK EN CULTUUR,
Leidsestraat 25, Amsterdam

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

DE agressieve plannen van het Amerikaanse imperialisme en de ware bedoelingen van Amerika zijn nog nooit zo openlijk aan de dag getreden als in de afgelopen weken.

Achesons reis naar Europa, zijn besprekingen in Londen met Bevin en Schuman en de publicatie van het Franse (lees Amerikaanse) plan Schuman, betreffende de samensmelting van de Frans-Duitse kolen- en staalindustrie, houden de wereldpers bezig en geven aanleiding tot velerlei commentaar.

Het plan Schuman is vooral in Londen als een bom ingeslagen. En dat is geen wonder. Dit plan tot wederoprichting van de Duitse zware industrie en de leidinggevende rol van de oude Roerbaronnen, richt zich niet alleen tegen Frankrijk, maar met bijzondere scherpte juist tegen Engeland.

De grondslagen van het Schumanplan zijn:

- 1° De steenkool- en staalindustrie komt onder gemeenschappelijk beheer.
- 2° Het beheer komt in handen van een internationaal lichaam, waaraan de regeringen het hoogste gezag toekennen inzake de exploitatie van de genoemde basisindustrieën.

Enige Engelse persuitingen geven een beeld van hoe men daar over het plan denkt.

Zo schreef de Daily Express:

„Aanvaarding van het plan zou het einde van onze onafhankelijkheid betekenen.”

Het Engelse blad People voegt hieraan toe:

„Onze bondgenoten spannen tegen ons samen.”

Het verzet tegen het plan komt ook in de volgende uitspraken aan het licht, ontleend aan Reynold News:

„Het zou een fusie betekenen van kapitalistische ondernemingen, geleid door mensen, die doortrokken zijn van de ideeën van het kapitalisme.

Indien wij kritiek brengen op het Franse plan is het niet, omdat wij de noodzaak niet inzien van een meeromvattende Europese Unie, maar omdat wij als socialisten niet geloven, dat een Europese Unie gebaat kan zijn bij een plan, waarbij men in eerste instantie aan winst-

bejag denkt en in de tweede plaats aan vastgestelde prijzen, beperking en afzetovereenkomsten.

En wij zijn zeer bang, dat deze motieven de boventoon zullen voeren in de Unie, die rust op de bestaande toestand met betrekking tot de eigendom van de kolen- en staalindustrie van Frankrijk en West-Duitsland."

Het Lagerhuisdebat en de verklaringen van premier Attlee hebben het Engelse standpunt nog nader verklaard. In velerlei variaties zijn de bezwaren van Engelse zijde naar voren gebracht. Van Labour-zijde wordt b.v. opgemerkt, dat een volledige politieke of economische West-Europese Unie niet mogelijk is, daar dit een onbereikbare graad van uniformiteit in de binnenlandse politiek der deelnemende staten zou vereisen.

Voorts werd opgemerkt, dat Englands verbondenheid met het Gemenebest sterker is dan die met West-Europa. Engeland zou zich kanten tegen samenwerking van de fundamentele industrieën, omdat deze niet genationaliseerd zouden zijn. Het zou wel samenwerking tussen de regeringen wenschen, waarbij het beslissingsrecht bij de regeringen zou blijven. Een super-nationaal gezagsorgaan werd om verschillende redenen afgekeurd.

De ware reden is echter dat de Engelse monopoliebezitters heel goed hebben begrepen, dat hun aansluiting bij het kartel van Roer-Lotharingen-Saar etc. hen tot een ondergeschikte positie zou veroordelen niet alleen in Europa, maar als perspectief ook in de Britse koloniën.

Hun verzet richt zich in wezen niet tegen een super-monopolie van kolen- en staalindustrieën, maar dit monopolie zou dan in Engelse handen moeten zijn en niet in die van de Roerindustrie.

Het Engelse imperialisme zit dus met dit voorstel ernstig in de klem. De Amerikaanse pers schrijft cynisch, dat Engeland tijd moet worden gelaten, om een standpunt te kunnen bepalen. Men had ook kunnen zeggen geef ze tijd om op adem te komen, na de slag die wij ze nu toebrengen.

Natuurlijk zal Engeland trachten tijd te winnen en er voor passen een openlijk afwijzend standpunt te verkondigen. Het moet immers ook rekening houden met zijn prestige in de dominions en zeker ook met de materiële positie van de Engelse arbeidersklasse, die altijd nog een stuk boven die van de West-Duitse en de Franse uitsteekt. Dit zijn factoren die men hierbij niet buiten beschouwing mag laten.

In geval dat Engeland er werkelijk toe over zou gaan het plan zonder meer af te wijzen, dan zou dit om te beginnen het gehele Atlantische verdrag op losse schroeven zetten.

In de tweede plaats zou Engeland zich bloot stellen aan een ontzaglijke druk van Amerikaanse zijde. Maar men kan er zeker van zijn, dat dit niet geschiedt en dat Engeland tenslotte toch zal bukken.

De diepe tegenstellingen, die tussen het Amerikaanse en Engelse imperialisme bestaan, zijn echter opnieuw duidelijk aan het licht getreden.

Deze zelfde tegenstellingen openbaarden zich ook in de j.l. gehouden zitting van het COMISCO, deze nageboorte van de 2e Internationale, alsmede in de vergadering van de scheurmakers van de internationale vakbeweging, het IVVV. Het verzet kwam ook hier van Engelse zijde, om soortgelijke redenen als wij boven reeds hebben uiteengezet.

Hoe diep deze lieden zijn gezonken komt in het volgende tot uiting.

De Comisco zegt: „De aaneensluiting van de Roer en Frankrijk etc, is de eerste stap tot een werkelijke samenbundeling van Europa en benadert zeer dicht de idealen van het internationale socialisme.”

Het IVVV beraadslaagde „over de vraag, hoe dat geweldige en weer snel op toeren komende productie-gebied van koloniën, staal- en ijzerindustrieën in het Roerbekken in dienst van de internationale zaak zijn werk zal kunnen doen.”

Wat is deze „internationale zaak”? De heren die zich hier zo vaag uitdrukken, weten het maar al te goed. Welk doel streeft Amerika na met dit plan?

Als het wordt uitgevoerd, betekent dit een ontzaglijke concentratie van zware industrieën, dus oorlogsindustrieën, in het westelijk deel van Europa, de oorlogsbasis van de imperialistische agressoren.

De Amerikanen, die zelf worstelen met een zich verscherpende crisis, beschouwen de samenvoeging der West-Europese zware industrie voorts kennelijk als een middel om de crisis op ouderwetse manier te „bestrijden”. Want kartelvorming betekent restrictie!

Het plan is dus in wezen een illustratie van het enorm toegenomen oorlogsgevaar, het moet in het verband worden gezien van alle andere plannen op militair-technisch gebied, het Atlantisch Pact etc. Terwijl in de militaire overeenkomsten vraagstukken van militaire aard worden geregeld, heeft het Schuman-plan tot doel, voor dit alles de economische basis te vormen. Het is het nieuwste hoofdstuk in de Amerikaanse oorlogsplannen, van de Amerikaanse monopolies, die ten koste van alles hun doeleinden willen bereiken. Daarbij worden de Ruhrbaronnen als volwaardige partners ingeschakeld, die zich nu al in de handen wrijven over de loop, die de dingen gaan nemen, en die zich al bij voorbaat verheugen op de vette winsten, die zij door oorlogsoverdrachten zouden binnenslepen, precies zoals dit onder Hitler het geval was.

Voor de demagogie, die met het plan wordt bedreven, is het punt van de „contrôle” kenmerkend. Oosterhuis van het NVV ging zelfs zover om in de zitting van het IVVV te beweren: „Van groot belang bij de gehele uitwerking van het plan Schuman is openbaarheid en contrôle.” Uit alles blijkt echter, dat het in de bedoeling ligt een soort super-trust te vormen, die zich niet zal storen aan de regeringen. Er is niet eens bekend welke figuren in de leidende instantie de lakens zullen uitdelen. En

dan komt meneer Oosterhuis met zijn „contrôle” en „openbaarmaking!”

Oosterhuis en zijn vrienden zijn zelfs niet in staat om de eigen regering, die toch verantwoording aan het parlement schuldig is te controleren. Ook hier gebeurt al zoveel buiten elke „openbaarmaking” om, in het diepste geheim.

En dan zou men moeten geloven, dat de heren van het leidende centrum in de supertrust wèl door de parlementen gecontroleerd zouden kunnen worden?

Tot slot nog deze opmerking. Ook de Nederlandse regering heeft onlangs bij monde van de heer Stikker verklaard, „dat de grondslagen van het Schuman-plan als basis voor de komende onderhandelingen door de regering zijn aanvaard.”

TEGENOVER de brutale politiek van de oorlogsvoorbereiders met inschakeling van de fascistische Roermagnaten, is het eerste antwoord met Pinksteren in Berlijn al gegeven.

De demonstratie van 700.000 jongeren in Berlijn, met tienduizenden afgevaardigden uit West-Europa is een demonstratie van kracht geweest, die de oorlogstokers even vreemd heeft doen kijken.

Alles hadden zij ondernomen om deze demonstratie voor te stellen als een poging van de F.D.J. om Berlijn te veroveren. Walter Ulbricht, de vice-president van de Duitse Democratische Republiek, zou het Berlijnse treffen „het signaal voor een opstand” hebben genoemd. De waarheid is, dat de Vrije Duitse Jeugd (F.D.J.) in Berlijn van haar vredeswil heeft getuigd. De reactie kreeg geen kans een bloedbad te provoceren, waar het haar van meet af aan om te doen is geweest.

Het jeugdtreffen, dat uitgroeide tot een machtige bijeenkomst van internationale verbroedering, bracht een belangrijk feit aan het licht, n.l. dat de oorlogstokers niet opnieuw de Duitse jeugd voor hun belangen naar de slagvelden zullen kunnen sturen.

Vrede, vriendschap en broederlijke samenwerking met de Sowjet-Unie en met Polen, dat was de kern waar in dit treffen alles om draaide. Laat het een les zijn voor de reactie, die het zo graag anders had gewild.

DE langdurige strijd in België om het al of niet terugkeren van Leopold op de troon, leidde op 4 Juni tot nieuwe verkiezingen voor Kamer en Senaat.

Destijds schreef de alg. secretaris van de Belgische Communistische Partij, kameraad Lalmand, het volgende, met het oog op de pogingen van de Belgische reactie:

„Vorbereidingen voor een agressieve oorlog brengen de fascisering van de regeringspolitiek met zich mee, om het achterland van het imperialisme veilig te stellen. Het is duidelijk, dat de oorlogsvoorbereiders in Leopold een „sterke man” zien, die in staat is de fascisering van het leven van het land te versnellen.”

Deze uitspraak is door de feiten bevestigd. Het resultaat van de verkiezingen is geweest, dat de katholieken, ijverig gesteund door Vlaamse fascistische groeperingen, een geringe parlamentsmeerderheid hebben verworven. Zoals te verwachten viel hebben zij dit resultaat onmiddellijk uitgebuit door de vorming van een uitsluitend katholieke regering, die zich ten doel stelt Leopold op de troon te brengen.

Het gevaar van een dergelijke dictatuur-regering voor de werkers van België is duidelijk.

In de resolutie van het partijbestuur van de Comm. Partij van België, waarin de naaste taken voor de partij zijn aangegeven, wordt in het bijzonder gewezen op de verraderlijke rol, die de Belgische Soc. Partij heeft gespeeld. De B.S.P., (de partij van Spaak), die de rol van schijnoppositie heeft gespeeld, is buiten de regering geplaatst. Zij heeft door haar bedriegelijke leuze: Geen verbroekeling van het front tegen Leopold, een aantal communistische stemmen op zich weten te verenigen.

Maar ondanks die stemmenwinst is zij buiten de regering gehouden en de veronderstelling is gewettigd, dat aan de B.S.P. in de toekomst de rol van opposant wordt toebedeeld, om de zich versterkende strijdwil onder de Belgische arbeiders op te vangen.

Dat is de politiek, die de reactie met haar lakeien speelt. De feiten, zegt de resolutie van het Belg. communistische partijbestuur, zullen de werkers van België spoedig genoeg laten zien, in welke richting de situatie zich ontwikkelt.

BIJ het debat in de Tweede Kamer n.a.v. de door de regering ingediende regeringsnota, waarbij werd vastgesteld, dat de ontwikkeling in Indonesië sinds de overdracht van de soevereiniteit niet zo was gegaan als men wel had gehoopt, diende de heer Oud van de VVD een motie in, die, indien zij was aangenomen, tot het aftreden van de regering Drees-Maarseveen zou hebben geleid.

Namens de communistische parlamentsfractie heeft toen Paul de Groot aan het debat deelgenomen. Hij wierp de vraag op, wat de ware reden voor deze motie van de heer Oud kon zijn. Immers een motie tegen de regering, waarin zijn partijgenoot Stikker een leidend aandeel heeft, leek vreemd.

De motie heeft een demagogisch tintje, zei de Groot. Zijn er geen andere en veel verder gaande motieven, die tot deze motie aanleiding zijn geweest? Heeft Amerika hier niet de hand in het spel, heeft Amerika de bedoeling om veranderingen in het kabinet aan te brengen?

Sindsdien zijn er enige weken verlopen, maar steeds is het duidelijker geworden, dat de communistische parlamentsfractie het hier bij het rechte eind heeft gehad.

De Amerikaanse imperialisten verlangen van al hun satellieten grotere volgzaamheid. Ex-minister Sassen moest destijds al verdwijnen, wegens zijn niet al te grote volgzaamheid.

Wat zou nu de reden kunnen zijn, dat een of andere figuur uit het kabinet werd gezet?

Een rede van Soekarno in Djakarta onder het gehoor van Pandit Nehroe, heeft licht op de nog in het duister liggende zaak geworpen. Soekarno sprak over Nieuw-Guinea. Hij zei het volgende: „Het vuur van onze strijd zal branden, totdat Nieuw-Guinea een deel van Indonesisch grondgebied is.”

Wat houdt dit in? Soekarno spreekt niet voor zich zelf. De Amerikaanse imperialisten, die in Indonesië steeds meer Hatta en Soekarno naar hun hand zetten, die de eenheidsstaat hebben laten uitroepen, zijn gebrand op Nieuw-Guinea en zij laten dit Soekarno uitspreken.

Het ligt voor de hand, dat Van Maarseveen toen hij sprak over zelfbeschikkingsrecht van Nieuw-Guinea en daarbij doelde op de eigen belangen van de Nederlandse koloniale bezitters, in wezēn een lans brak voor het bezit van Nieuw-Guinea voor Nederland. En dat zint de Amerikaanse bazen niet. Nieuw-Guinea is èn wat grondstoffen (uranium, olie etc.) èn wat strategische positie betreft, voor Amerika in het Verre Oosten van een dergelijke betekenis, dat het zich deze buit niet wil laten ontgaan.

Oud, met zijn motie, diende dus als zweep achter de deur om de Nederlandse regering tot grotere volgzaamheid te dwingen.

Er wordt intussen druk achter de schermen gewerkt aan een concentratie van één partij van anti-revolutionnaires, christelijk-historischen en liberalen, volgens de terminologie van Oud een derde macht (tegenover KVP en PvdA).

Ook zulke plannen kunnen slechts ten doel hebben de Amerikaanse positie nog meer te bevorderen.

Er is echter geen sprake van enige volgzaamheid aan de zijde van het Indonesische volk zelf. Steeds meer stapelen de berichten zich op van zijn groeiende strijdberedheid.

De stakingen van de arbeiders voor loonsverhoging in een reeks van gebieden geven daarvan een treffend beeld.

Maar ook de boeren zijn in beweging. Dezen hebben b.v. op Oost-Sumatra, in Deli, 86000 hectare land in beslag genomen en zij zijn, ondanks de pogingen om hen hiervan te weerhouden, tot zelfstandige bewerking van de grond overgegaan.

Een derde voorbeeld is de uitgebreide partisanenbeweging op Celebes, waarvan de officiële berichtgevers moeten toegeven, dat de voornaamste verbindingen geheel en al door de guerilla's worden beheerst. Volgens het Handelsblad van 6 Juni heerst op Celebes een vorm van sociale revolutie.

Er is dus alleen maar lijdzame onderwerping aan de kant van Soekarno en Hatta; niet aan de kant van de Indonesische werkers.

HUURVERHOGING, afschaffing van de subsidies, verminderde uitvoer. De Nederlandse regering, die al zo vaak met lege beloften kwam, maar er steeds op uit is geweest de belangen der groten te dienen, heeft na de verkiezingen het tijdstip

gunstig geoordeeld om nu plotseling de huurverhoging in de Kamer aanhangig te maken.

Nu we dit schrijven is nog niet bekend hoe het debat hierover zal verlopen, maar één ding is zeker: willen de Nederlandse werkers dit verhoeden, dan zal de scherpste strijd geboden zijn.

Een andere aanval op het levenspeil is de door Drees en Mansholt aangekondigde opheffing van de subsidies op brood en verder op veevoer, waardoor opnieuw de prijzen van vlees, boter, melk, kaas zullen stijgen.

En dat na de vaststelling van Vermeulen, dat „de doorwerking van de devaluatie en de doorberekening van de 5% loonsverhoging tot gevolg hebben gehad dat de kosten van het levensonderhoud met 8% zijn gestegen.” Hij moest verder toegeven, dat de werkloosheid groter is dan verleden jaar en een grotere werkloosheid dreigt; dat de afschaffing van de subsidies funest is geweest en niet mag worden voortgezet. De ondernemers ontvangen douceurtjes in de vorm van exportpremies en als extra beloning de opheffing van de ondernemersbelasting. Vermeulen, die met het hele NVV-bestuur ervoor verantwoordelijk is, dat de bourgeoisie al die verslechtingen kon doorvoeren, laat nu een radicaal geluid horen. Maar dat is niet anders dan een poging, de stijgende onwil van de massa in ongevarenlijke banen te leiden.

Met de Benelux is het ook nog steeds mis. De volledige Economische Unie is opnieuw uitgesteld, de schuld van Nederland aan België is het laatste half jaar opgelopen van 14 miljoen op 84 miljoen gulden.

De Nederlandse uitvoer is van Maart op April volgens de statistieken opnieuw gedaald en wel van 400 miljoen in Maart tot 367 miljoen in April.

Daarnaast sluit Nederland met Duitsland zeer ongunstige transacties. Onze markt wordt overstroomd met Duitse producten maar de boteruitvoer naar West-Duitsland is stopgezet en de uitvoer van kaas, melkpoeder en gecondenseerde melk eveneens. De opdracht luidt voor Nederland, dat dit moet gebeuren om verstoring van de binnenlandse markt te voorkomen. Nederland verschaftte bovendien aan Duitsland een crediet van 46 miljoen dollar, waarvan de verrekening eerst in 1951 plaats vindt.

Ondanks al die exportmoeilijkheden en de verslechtering van Nederlands economische positie heeft men geld genoeg voor de marine. De gewijzigde begroting van Marine kost over het jaar 1950 ruim 314 miljoen gulden, dat is 16 miljoen gulden méér dan was geraamd. Voor aanbouw tot 1955 is een kapitaal vereist van 380 miljoen, maar daarvoor krijgen wij dan weer een paar kruisertjes meer....

VANAF het moment van het besluit van Stockholm, met de 3 bekende punten over het verbod van de atoombom, heeft

de beweging voor de vrede zich steeds meer uitgebreid. Onophoudelijk stijgt de stroom van handtekeningen.

Dit feit dwong o.a. de heer Acheson tot zijn reis naar West-Europa. Hij moet zijn pogingen tot mobiëlmaking der oorlogskrachten versnellen, te meer omdat de crisisverschijnselen in Amerika zich steeds duidelijker gaan aftekenen. De heren hebben dus haast, ze willen er gang achter zetten, het is angst die hen drijft.

De voorstellen van Stockholm hebben midden in de roos getroffen. De vredesbeweging, die nu tot een internationaal machtig en eensgezind front van de vrede wordt aaneengesmeed, dwingt ook de oorlogstokers respect af.

In dit licht moeten wij ook de pogingen zien van de heer Trygve Lie, de secretaris van de UNO, die na zijn reis naar Moskou en andere wereldsteden een vredesprogram heeft opgesteld van 10 punten, dat bij de heren in New-York geen gunstig onthaal heeft gevonden. Wat de heren hem vooral kwalijk nemen is zijn poging om het Volksdemocratische China op zijn gerechte plaats in de UNO te brengen. Trygve Lie schijnt te begrijpen, dat de koude oorlog moet worden beëindigd, wil ons de hete oorlog bespaard blijven.

Het nieuwe in de huidige étappe van de strijd voor de vrede is, dat de aanhangers van de vrede van iedere maatschappelijke of politieke figuur, van iedere geleerde, van iedere kunstenaar, van iedere werker, een duidelijk en klaar antwoord verlangen op de vraag: Bent U ervoor, dat het gebruik van het atoomwapen verboden wordt of behoort U tot het kamp van hen, die op het gebruik van de atoombom hun bijzondere hoop hebben gevestigd?

De Oostenrijkse regering verklaarde b.v. op 23 Mei, dat zij tegen het verzamelen van handtekeningen voor de oproep van Stockholm is en tevens tegenstandster van Congressen voor de vrede. Hiermee heeft deze regering duidelijk te kennen gegeven aan welke kant zij staat, n.l. in het front van de Anglo-Amerikaanse oorlogstokers.

Tot degenen die zich eveneens tegen het verzamelen van handtekeningen verzet behoort de Titokliek, die beweert, dat er van agressieve bedoelingen van de kant van het Amerikaanse imperialisme geen sprake is, waarmee deze kliek zich nog eens te kijk stelt als een agentuur van het imperialisme.

In ons land kwam de redactie van Het Parool in de voor haar onaangename positie een duidelijk antwoord te moeten geven op de vraag of zij voor of tegen het gebruik van de atoombom is. En de wijze waarop deze edele redactie zich in allerlei bochten wringt om aan die rechtstreeks gestelde vraag te ontkomen, is zeer leerzaam. De vrienden van de vrede kunnen er ook in ons land uit leren, hoe men deze heren te lijf moet gaan om ze tot een uitspraak te dwingen.

15 Juni 1950.

De oproep van Stockholm: het scherpste wapen tegen de oorlog

MARCUS BAKKER

HET kostbare document, de resolutie van het Informatiebureau van October 1949 met de omschrijving van de taken van de Communistische Partijen in de strijd voor de vrede, eindigt met de volgende zinnen:

„De uitslag van deze gigantische en steeds heviger strijd voor de vrede is voor een groot deel afhankelijk van de energie en het initiatief van de communistische partijen. Het is mogelijk de plannen van de oorlogsdrijvers te doen mislukken. Het hangt voor alles van de communisten, de vooraanstaande strijders, af, deze mogelijkheid tot werkelijkheid te maken.

De krachten van de democratie, de krachten van de voorstanders van de vrede, zijn aanzienlijk groter dan de krachten van de reactie. Het gaat er thans om de waakzaamheid van de volken ten aanzien van de oorlogsdrijvers op een hoger peil te brengen, de brede volksmassa's te organiseren en te verenigen in een actieve strijd voor de verdediging van de vrede, in naam van de levensbelangen der volken, in naam van hun leven en vrijheid.”

Wij kunnen zeggen dat de meest omvattende poging tot verzameling aller vredeskrachten op dit moment gaande is. Het is de compagne rondom de oproep van het Wereldvredescomité te Stockholm.

En we mogen eveneens vaststellen dat, na een aanvankelijke achterstand, thans de volle betekenis van deze campagne diep in de gelederen der Nederlandse vredesstrijders, en ook van onze partij, begint door te dringen. De communisten beginnen zich ervan bewust te worden dat met name deze speciale campagne tegen de atoombom

„de strijd voor de vrede (is, die) *in het middelpunt* (moet) staan van de gehele activiteit der communistische partijen en de democratische organisaties.” (Resoluties Inf. Bur. pag. 10).

In wezen is er slechts één oorzaak geweest van de achterstand in de strijd tegen de atoombom, een achterstand die men thans in vele sectoren bezig is in te lopen. Maar deze oorzaak is een zeer ernstige: het is de onderschatting van het oorlogsgevaar.

Terwijl onder de massa het besef van het gevaar en de diepe afschuw tegen de oorlog duidelijk blijken te leven (zoals blijkt uit de vredesverkiezingen in Zaandam en Wormerveer) was onze partij, die toch de stuwkracht hoort te zijn in de vredesbeweging, zich nog niet overal van de omvang van dit gevaar bewust.

Toch zijn de berichten alarmerend genoeg. Truman zelf, met een plompverlorenheid die nauwelijks wordt overtroffen door die van wijlen Hitler, verklaarde dezer dagen in het aangezicht van zijn eigen, steeds meer verontruste volk: „Ik besloot dat de

beste manier om het leven te redden van deze jonge mensen, en van de Japanse soldaten, was om deze (atoom) bommen te doen werpen en de oorlog te beëindigen. En aldus deed ik. *En ik zeg U: Ik zou het weer doen als ik moest.*"

Ter illustratie van deze lugubere plannen zij nog slechts vermeld het bericht uit het Sowjet-legerblad *Rode Ster*, waaruit blijkt dat de laatste tijd onder bepaalde eskimostammen in Canada plotseling cholera-epidemieën voorkomen. Het bijzondere van deze afschuwelijke plaag is dat ze dáár voorkomt waar Amerikaanse legereenheden zijn gevestigd (die niet aangetast worden) en dat ze samenvallen met het propageren van bacteriologische proeven op „minderwaardige rassen” door bepaalde militaire kringen....

Wij laten hier verder het Libaja-incident, de provocaties rondom het Duitse Pinkster-jeugdfeest, de Londense Atlantisch Pact-conferentie en andere oorlogssymptomen onbehandeld.

Deze enkele feiten mogen aantonen dat de voorbereidingen tot een nieuwe oorlog met grote haast worden voortgezet. Gedreven door de dreigende uitbarsting van de crisis, door de groeiende tegenstelling in eigen rijen, door het verdwijnen van grondstoffen- en afzetgebieden uit de imperialistische machtsfeer, zien de imperialisten slechts één weg: een nieuwe oorlog.

En dan: *een oorlog met atoombommen*. Want het is duidelijk dat de oorlogsstokers, niet vertrouwend op de geringe aantallen van bovendien zeer onbetrouwbare manschappen, die in het veld te brengen zouden zijn, hun hoop vestigen op wapens van massavernietiging en wilde terreur.

Hun voornaamste wapen, hun enige wapen is daarbij de atoombom. De atoombom doen verbieden — ziedaar de voornaamste taak voor de vredelievende mens, als hij de vrede wil verdedigen.

De oproep van Stockholm stelt ons in staat alle vredelievende mensen te brengen tot een duidelijke uitspraak over een concreet plan voor dit verbod.

Alleen zij, die geen bezwaar hebben tegen het doden van massa's burgers door het atoomwapen, kunnen weigeren de oproep te tekenen.

DE vredesstrijders, die met de oproep van Stockholm van deur tot deur gaan, krijgen bij hun bezoeken vele opmerkingen en vragen te beantwoorden.

Deze worden thans bijna alle dagelijks in de vooruitstrevende pers onder de loupe genomen. „De Waarheid” levert veel argumentatie, en de bladen der democratische organisaties dragen eveneens hun steentje bij. En het sterkste argument vóór de oproep van Stockholm is zonder twijfel het grote aantal bewijzen van instemming uit zeer verschillend georiënteerde kringen.

Er is echter een vraag, die steeds terugkomt, en die nog even

apart de aandacht moge hebben. Het is die betreffende het vermeende agressieve karakter van de Sowjet-Unie. Bij de bestrijding, direct en indirect van de oproep van Stockholm trachten bijvoorbeeld „Het Parool” en „Het Vrije Volk” hun lezers voortdurend in dit opzicht op een dwaalspoor te brengen.

Onmisbaar in een campagne als deze is, dat juist de communisten zich wapenen met de *bewijzen* van het vredelievende karakter van de Sowjet-Unie. Verwezen moge worden naar de zeer belangwekkende artikelen van F. Schoonenberg in het laatste November-nummer en dat van C. Geugjes in het April-nummer van P. en C.

Bovendien zijn ons dezer dagen nog weer enkele documenten bekend geworden, die een doorslaggevend bewijs vormen van het vredelievend karakter van de Sowjet-Unie. Het zijn de beide interviews van Lenin uit 1920, gepubliceerd in het vorige nummer van P. en C., waarin hij o.m. kort en krachtig zegt: „De grondslagen van de vrede met Amerika? Laten de Amerikaanse imperialisten ons met rust laten. Dan laten wij hen ook met rust. Staat iets zo'n vrede in de weg? Van onze kant niets.”

De voorstellen in de U.N.O. gedaan — tot verbod van de atoombom en internationale contrôle op dit verbod, tot ontwapening, te beginnen met 33%, voorstellen die met grote ernst en kracht van argumenten ter tafel zijn gelegd — bevestigen onvoorwaardelijk de vredelievendheid van de Sowjet-staat.

En hebben niet volk en regering van het Sowjet-land, evenals die van de volksdemocratieën en China, de voorstellen van het Wereldvredescomité ondertekend?

Een geduldige, begrijpelijke en begrijpende uiteenzetting van deze feiten zal velen doen tekenen onder de oproep van Stockholm, in het vertrouwen dat niet uit het Oosten de gevaren dreigen.

Tegenover de verwarring en scheuring in het oorlogskamp, o.m. tot uitdrukking komend in de verdeelde erkenning van Nieuw China, in de Scandinavische protesten tegen de wapenleveringen, in het Finse handelsverdrag met de Sowjet-Unie en in de Engelse weigering het plan-Schuman te aanvaarden, is een enorme verdieping en verbreding van het vredeskamp geboden, dat wil zeggen: *het vormen van een werkelijk massale, nationale beweging voor de vrede, vooral en allereerst tegen de atoombom*; een beweging die dwars door de partij-politieke scheidingslijn heensnijdt.

Eén van de grondvoorwaarden hiervoor ligt in de, wat men zou kunnen noemen „beweeglijkheid van de beweging”. Er zijn geen bindende richtlijnen van bovenaf. De beweging kenmerkt zich als een geheel van initiatieven, gebonden door één draad, de oproep van Stockholm.

Deze vorm van vrijheid van handelen, plaatselijk, uit bedrijven of universiteiten, is onmisbaar gebleken voor de vredesactie. En de nog steeds bestaande neigingen om deze „organisatie”-vorm op te heffen, om volgens starre principes te werken

en vooral om op richtlijnen van bovenaf te wachten, voordat men iets doet — deze tendenzen moeten krachtig bestreden worden, als zijnde een vorm van onderschatting van het oorlogsgevaar, namelijk: de uitsluiting van waardevolle vredeskrachten, noodzakelijk voor onze strijd.

HET voorlopige hoogtepunt, waarnaar de Stockholm-actie moet worden opgevoerd, is het Tweede Wereldvredecongres, dat in de laatste helft van October in Genua zal worden gehouden en dat een week zal duren.

Het zal nauwelijks noodzakelijk zijn erop te wijzen dat de voorbereiding van dit congres een enorme mobilisatiemogelijkheid biedt rondom de campagne van Stockholm.

Hier kunnen vertrouwensmannen en -vrouwen van belangrijke bevolkingsgroepen de gelegenheid krijgen, zelf kennis te maken met die wereldvredebeweging in z i j n t o t a a l, waaraan zij hun stem, hun steun en hun vertrouwen hebben gegeven.

Ons land mag 150 afgevaardigden sturen. De kosten per gedelegeerde (reisgeld, loonderving, enz.) worden geraamd op ruim f 200.—.

Daarom zal men thans reeds, maanden voor het congres, in de bedrijven, de buurten en dorpen, in de organisaties aan de slag gaan om de meest representatieve vertegenwoordigers van het vredeskamp naar Genua te delegeren. Grote nadruk wordt hierbij gelegd op de deelneming van de plattelandsbevolking aan deze voorbereiding, daar de strijd voor de vrede onder deze groep, ook in ons land, nog achterstand vertoont.

Dat vraagt veel werk. Met name de geldinzamelingen mogen niet onderschat worden. Maar deze voorbereidingen kunnen grote successen opleveren, indien de bevolking het vertrouwen heeft dat haar eigen vertegenwoordigers, ernstige, oprechte vredesvrienden, hun stem zullen laten horen in het koor van afgevaardigden van minstens een milliard mensen.

De voorbereidingen van het Tweede Wereldvredecongres zullen in de comité's en in de voor de vrede strijdende organisaties als een bijzonder belangrijke zaak aan de orde moeten worden gesteld.

ZO mobiliseren wij voor de vrede. De campagne voor het verbod van de atoombom, rondom de oproep van Stockholm, zal tot een ongekende hoogte moeten worden opgevoerd.

Zijn doel is tweeledig: het verbod van de atoombom te verkrijgen en daarmee een belangrijke stap te zetten op de weg van de vrede.

En verder: de volkeren te overtuigen dat een vreedzame oplossing der geschillen mogelijk is, en hun haat tegen de oorlog aan te wakkeren.

Stalin zei, drie en twintig jaar geleden:

„Om oorlog te voeren is het niet voldoende de bewapening op te voeren en nieuwe coalities tot stand te brengen. Men moet ook het achterland in de kapitalistische landen versterken. Geen enkel kapitalistisch land kan een grote oorlog voeren zonder voorafgaande versterking van zijn eigen achterland, zonder „zijn” arbeiders, zonder „zijn” kolonies te temmen.”

De campagne voor de oproep van Stockholm, die het kapitalistische achterland juist in beweging brengt, die de vredelievende mensen het uitzicht geeft op een doeltreffende strijd tegen de oorlog, verstoort deze kapitalistische plannen, en bewijst onschatbare diensten aan de vrede.

DE TIJD DRINGT

DE campagne om handtekeningen te verzamelen onder de Oproep van Stockholm breidt zich uit over de gehele wereld. Nooit is een campagne van deze omvang in zoveel landen tegelijk gevoerd. Nooit heeft een campagne in zulk een mate de onmiddellijke en enthousiaste bijval verkregen van zulke brede lagen van de bevolking.

Elke dag bereiken ons berichten over de actie uit alle delen van de aarde. Uit Zweden, waar de oproep werd uitgezonden, en Australië. Uit Frankrijk, uit China, de U.S.S.R. en de nieuwe democratieën, uit de Verenigde Staten, Groot Brittannië en Afrika, en zelfs uit het hoge noorden, binnen de poolcirkel. Overal werd de oproep nagenoeg eenstemmig goedgekeurd door de volken, aan wie hij gericht was.

Deze oproep, die het verbod van het atoomwapen en de veroordeling van de eerste regering, die het gebruikt, eist, plaatst een ernstige hindernis in de weg van het succes van de oorlogstokers. Dit is geen veroordeling van agressie in algemene termen, maar een voorafgaande veroordeling van de mogelijke aanvaller door de uitspraak van de volken.

De overgrote meerderheid van de mannen en vrouwen, waarvan reeds miljoenen zijn ingeschreven als leden van de wereldbeweging voor de vrede, zien duidelijk, dat het gevaar ligt in de groep imperialisten, die dagelijks de voorbereidingen voor een oorlog bespoedigen. Het is voor iedereen duidelijk, dat het gevaar niet komt van de zijde van hen, die de atoombom trachten uit te bannen, maar van hen, die de productie van de superbom bevelen.

Maar er zijn ook miljoenen goedwillende en eerlijke mensen, die nog niet duidelijk de verhouding van de krachten van vrede en oorlog zien. Toch verlangen zij dringend, evenals wij, naar het einde van de atoombom-bedreiging, die als het zwaard van Damocles boven de wereld hangt. Samen met ons zijn zij bereid om ieder die het eerst gebruik maakt van het atoomwapen, als oorlogsmisdadiger te beschouwen. In deze omstandigheden is er geen enkele reden waarom zij niet samen met ons de Oproep

van Stockholm zouden ondertekenen. Behalve bij hen, die de oorlog voorbereiden, kan er geen individueel geweten zijn, dat in alle eerlijkheid zou kunnen weigeren, een moordenaar te veroordelen, die welbewust deze rol speelt.

Daarom spreekt het vanzelf, dat wij onder de Oproep van Stockholm de namen vinden van mensen van uiteenlopende meningen, samen met hen, die reeds een vooraanstaande plaats innemen bij de strijd voor de vrede.

Deze mogelijkheid van de breedste eenheid is een nieuw verschijnsel in de huidige campagne vergeleken met de voorafgaande. Dit heeft onze strijd een doel gesteld, dat van beslissende betekenis zal zijn in het bereiken van de vrede.

De eerste successen van de campagne brachten een bepaald deel van de pers, vooral in Frankrijk, ertoe een poging te doen om ze te discrediteren door te verklaren dat de campagne nutteloos was, dat handtekeningen niet in staat waren om de oorlog tegen te houden. Dit argument is slechts een weerspiegeling van de ongerustheid in oorlogskringen. Het is hun eerste poging om de stroom van instemmingen met de Oproep van Stockholm tegen te houden.

Maar de verdedigers van de vrede weten dat de miljoenen handtekeningen, die reeds zijn opgehaald en de honderden miljoenen, die nog zullen volgen, een machtige en actieve kracht zijn in de verdediging van de vrede. Machtig in aantal en kracht; actief door het doelmatig resultaat, dat hij kan teweegbrengen.

Hoe moeilijk zal het b.v. zijn voor een gekozen afgevaardigde van het volk, om de ondertekening van de oproep te weigeren, wanneer hij weet, dat zijn kiezers deze eenstemmig ondersteunen. Welk parlement zou wagen te weigeren, zich voor de vernietiging van de atoombom uit te spreken, wanneer het volk, waarvan het zich de vertegenwoordiger noemt, in zijn geheel de Oproep van Stockholm onderschreef? Het is zeer waarschijnlijk, dat wanneer miljoenen handtekeningen waren opgehaald in Amerika of in Nederland, de regeringen van deze landen niet de mogelijkheid zouden hebben gehad om de vredesdelegaties, die voor het verbod van de bom opkwamen, de toegang tot hun land te weigeren.

Het verzamelen van de handtekeningen onder de Oproep van Stockholm is de krachtigste manier om de kleine groep van imperialisten, die de oorlog wensen, het volle gewicht van de vredeskrachten te doen beseffen.

MAAR de tijd dringt! Elke dag brengt nieuwe bewijzen van het toenemende oorlogsgevaar, of het nu de aankomst van Amerikaans oorlogstuig in Europa of het overvliegen van Sowjetgrondgebied door een militair vliegtuig betreft. De wereldcampagne rondom de Oproep van Stockholm moet juist door deze gebeurtenissen worden bespoedigd. Haar succes zou ernstig in gevaar worden gebracht, wanneer haar ontwikkeling onder-

geschikt gemaakt werd aan vraagstukken van opportuniteit in het ene land of het andere. Deze campagne zal elke andere actie tegen de oorlog sterker maken en helpen ontwikkelen.

De campagne rondom de Oproep van Stockholm, die een nationaal zowel als een internationaal belang is en die rechtstreeks elk volk op de aarde raakt, is nu het hart van onze strijd voor de vrede. De mogelijkheid om de agressie, die wordt voorbereid, tegen te houden en de oorlog tot de aftocht te dwingen, hangt grotendeels af van de snelheid waarmee deze campagne wordt doorgevoerd en haar gelijktijdige ontwikkeling in elk land.

Bewust van de ernst van hun taak en hun verantwoordelijkheid moeten alle volken en organisaties, die aan de wereldvredebeweging deelnemen er thans naar streven overal de voorste en beste strijders te zijn, om de overwinning te behalen in de grootse slag voor de vrede, die nu onder het vaandel van de Oproep van Stockholm wordt gevoerd.

(„In Defence of Peace”, orgaan van het Wereldvredecomité, Mei 1950).

Het Amerikaanse volk wil geen oorlog

HOWARD FAST

KORT geleden werd in de Carnegie Hall in New York een protestvergadering tegen de nieuwe aanval van bewapeningskoorts gehouden. Deze werd door de Nationale Raad voor Kunst, Wetenschap en Techniek georganiseerd; de sprekers waren bekende journalisten en geleerden, die met afgrijzen en ontzetting spraken over het voor vernietigingsdoeleinden bestemde atoomwapen. De toehoorders waren meer dan 2000 New Yorkers uit verschillende bevolkingslagen.

Tussen twee redevoeringen in werd een een-akter opgevoerd, over een telegrafist in regeringsdienst, die in het Witte Huis wacht op de beslissing van Truman — om de superbom te maken of niet te maken. Hij kan zich een besluit om de bom te maken niet voorstellen en begint daarom alvast in zijn gedachten een bericht op te stellen over een grootse, humane stap van de Amerikaanse regering. De bom wordt niet gemaakt. In plaats daarvan zal Amerika voor de vrede werken. Zo droomt de telegrafist en terwijl hij droomt tikt hij zijn bericht op het apparaat, waarvan hij denkt dat het uitgeschakeld is. Maar het apparaat is ingeschakeld, het bericht van de telegrafist bereikt de hele wereld en de mensen zijn gelukkig, in elke stad dansen zij in de straten.

Dit was de inhoud van de schets, die in de vergadering werd opgevoerd. Ik keek naar de gezichten van het publiek en ik zag, zoals men in het Amerika van vandaag overal en steeds kan zien, dat ons volk met hart en ziel de vrede wil, naar de vrede verlangt, en met welke afschuw en walging deze mensen het nieuws in zich hadden opgenomen dat de mannen van Washington besloten hadden om de bom te maken.

Ik herinnerde me weer een gebeurtenis van een week daarvoor, toen ik in een donkere bioscoop zat en op het doek interviews met gewone mensen werden gedraaid. Hun werd de vraag gesteld: „Moeten wij de bom maken? Of moeten wij hem niet maken?” Het nieuwsfilmpje was reactionnair, zoals elk nieuws van de big business reactionnair en tendentius is, maar de makers konden er niet onder uit om een negatieve mening op het doek te brengen, en die negatieve mening was een moeder die zij de vraag gesteld hadden; haar mond werd hard en haar gezicht gespannen, toen zij zei:

„Nee, nee, maak de bom niet! Wij hebben genoeg oorlog gehad!”

En van al de toeschouwers in de donkere bioscoop kwam een donderend applaus.

Een maand geleden zou het moeilijker zijn geweest om uit te vinden wat de mensen denken, hier in Amerika; want de mannen, die de teugels in dit land in hun handen houden, de kleine kliek van macht- en winstdronken mannen, heeft een geraffineerd en doelmatig terreursysteem geschapen. Met een aantal nauwkeurig berekende aanvallen op bekende personen en sleutelposities hebben zij te verstaan gegeven, dat elke steekhoudende kritiek door de Truman-regering met scherpe represaillemaatregelen beantwoord zou worden. Zo werden twaalf bestuursleden van het Anti-fascistische Comité tot gevangenisstraf veroordeeld omdat zij optraden tegen het plan om Franco te bevoordelen; zo werden tientallen professoren vervolgd; uit hun universiteiten verdreven omdat zij de Progressieve Patij ondersteunden; zo werden actieve leiders van de arbeidersbeweging, zoals Harold Christoffel op grond van valse getuigenverklaringen gearresteerd; zo kregen vooruitstrevende intellectuelen zoals de „Tien uit Hollywood” zware gevangenisstraffen omdat zij voor de grondwet van de Verenigde Staten opkwamen; zo werd de camera-man Carl Marzoni gearresteerd omdat hij een anti-oorlogs- en anti-monopolie-film maakte, de danser Paul Draper het uitoefenen van zijn beroep onmogelijk gemaakt omdat hij op vergaderingen tegen de oorlog heeft gesproken, de sterrenkundige Harlow Shapley uitgescholden en belasterd omdat hij in het bestuur zit van een anti-oorlogsvereniging en de geleerde Albert Einstein beledigd en terecht gewezen door onze corrupte pers, omdat hij de mensheid waarschuwde voor het gevaar dat haar bedreigt.

Door de regering werd een onzinnige vertoning van „heksen”-, spionnen-, atoom-jachten en andere angstpsychosen op

touw gezet tegenover mensen, die zo weinig verbonden waren met de vooruitstrevende beweging, dat elke staatsburger zich wel moest afvragen:

„Zal ik niet de volgende zijn?”

En welke fatsoenlijke staatsburger van de U.S.A. kon zich niet minstens één onzelfzuchtige daad in zijn leven herinneren — die hem nu zwaar aangerekend zou worden, in het Amerika waar goede en trouwe staatsburgers in de dood worden gejaagd, of uit het openbare leven verdreven, en waar verraders, renegaten en aanbrengrers geëerd worden en als toonbeelden van deze nieuwe deugden ten voorbeeld worden gehouden?

En als hoogtepunt in deze cynische dans werden de elf leidende functionarissen van de Communistische Partij in de U.S.A. voor de rechtbank gebracht, niet voor een of andere overtreding of misdaad, maar omdat zij de filosofie van het marxisme—leninisme verbreed hadden. Hiervoor werden zij tot jaren gevangenisstraf veroordeeld, en zelfs de advocaten die hen verdedigd hadden kregen gevangenisstraf.

Zo zag het systeem van terreur en intimidatie eruit — dat bestemd was om het Amerikaanse volk monddood en weerloos tegenover het fascisme te maken, om het te veranderen in een leger van provocateurs en verklikkers, zoals de nazi's in Duitsland tot stand brachten. Ik heb slechts een gedeelte van dit systeem beschreven; honderden andere gevallen kwamen voor, en in het bijzonder werd een onovertroffen dodendans in scène gezet voor het negervolk. Tegelijkertijd trokken de stormtroepen van de sociaal-democratie er op uit om de arbeidersbeweging te scheuren en te verdelen.

Dit was het grootse plan voor de vernietiging van de Amerikaanse democratie, voor het moreel verlagen van een heel volk en het voorbereiden van een misdadige en verschrikkelijke oorlog. Toch is het mislukt. De stem van het Amerikaanse volk werd niet verstikt. Die stem klinkt en zelfs de hardhorende oren van de mannetjes in Washington horen hem. Onze vakbonden verdedigen zich met al hun macht; de Amerikaanse arbeiders beginnen zich te verzetten tegen de slavenwetten en de terreur, honderdduizenden mijnwerkers staan eensgezind in staking; het grote Negervolk biedt weerstand aan elke slag; en de duidelijke, verdragende stemmen van een toenemend aantal intellectuelen en technici worden gehoord.

Zeker het is nog geen machtig koor, nog geen overdonderend koor; maar de klank neemt toe en niet af. En er zijn duidelijke aanwijzingen dat het zal aanzwellen tot een niet te veronachtzamen waarschuwing aan hen, die ons in de vernietiging willen storten, een harde en doelmatige waarschuwing.

Denk aan de reactie op de uitspraak van Harry Truman, dat hij alleen te beslissen had over het feit of de superbom gemaakt zou worden.

Eerst zweeg men — een moment vol afgrijzen en ontzetting. En toen spraken stemmen, die heel lang, veel te lang hadden

gezwegen. Eerst de man van de wetenschap, want zij die uit kennis en waarheid hadden geschapen, zagen hun schepping in de handen van mannen, die kennis en waarheid het meeste haatten.

Dr. Harold Urey, de enige atoomgeleerde die geroepen had om grotere en betere atoombommen, zag zijn eigen monster tegen hem opstaan, en hij vervloekte zijn eigen goden. Zijn collega, Dr. Linus Pauling, chemicus van internationale vermaardheid, zei in het openbaar tegen hem:

„Harold, wat jij wil is verkeerd. Kracht is niet de oplossing. Ik weet niet wat de oplossing is, maar ik weet dat jij het bij het verkeerde eind hebt. Ik weet dat oorlog voorkomen moet worden.”

Dit waren stemmen, die gehoord werden, die gehoord moesten worden. Maar de stemmen van een honderd miljoen gewone en onopvallende Amerikanen zeiden hetzelfde — dat oorlog voorkomen moest worden. En als antwoord kwam de cynische verklaring van Dean Acheson, dat verder geen poging gedaan zou worden om een vreedzame oplossing te vinden voor onze verschillen met de Sowjet-Unie.

Ik zou niet willen beweren dat Dean Acheson of Harry Truman een bijzonder goed gehoor hebben, maar zelfs zij konden hun oren niet sluiten voor de verontwaardigde protesten, die uit elke hoek van Amerika opstegen, van georganiseerden en ongeorganiseerden, uit kerken en universiteiten, uit Californië en Maine en Texas, uit New York en Chicago en El Paso. Dit hadden zij zeker niet verwacht, toen zij voor de mensheid een plaats in de hel hadden gereserveerd. Zij moesten zich wel afvragen hoe het kwam dat hun verklaring meteen een open brief tot gevolg had, ondertekend door honderd vooraanstaande Amerikanen, door 5 protestantse bisschoppen, door twee Nobel-prijswinnaars, een brief waarin staat:

„Wij geloven dat de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie in vrede kunnen leven en dat de dreiging van een atoomoorlog opgeheven kan worden door overleg tussen deze beide grootmachten.”

Voor de Truman-Acheson trust-ten-koste-van-het-heil-der-mensheid was het protest van de Communistische Partij op de voorpagina van de Daily Worker, natuurlijk geen verrassing. Maar hoe konden zij de volgende reactie verklaren, van de bisschop W. J. Walls uit Chicago, op elk gebied behalve dit, verwijderd van de communisten?

„Ik geloof,” zei bisschop Walls, „dat het ogenblik is gekomen voor President Truman om de wereldvrede te garanderen door te gaan zitten en te overleggen met elke grote mogeheid, waarmee onze verhouding verbeterd kan worden. Wanneer dit tot resultaat heeft, dat de dreiging van atoomvernietiging wordt opgeheven, ben ik overtuigd dat de mensen in ons land en in de gehele wereld hem dankbaar zullen zijn.”

Hoe moest Washington dit verklaren? Als om de protesten te overstemmen werd een sensationeel atoom-spionage-proces opgevoerd — en spoedig beëindigd, want ons volk had andere

dingen om aan te denken, en er werd meer gesproken over de miljoenen kilo's aardappels, die de regering had laten verbranden. Een mijnwerker in Pennsylvania zei:

„Terwijl onze kinderen niet te eten hebben, maken zij H-bommen en verbranden aardappels.”

De stank van verbrande aardappels, gedrenkt in petroleum, was in het hele land te ruiken. Overal spraken de mensen erover, in de winkels, op straat, in de ondergrondse — stemmen die nooit in druk kwamen in onze grote, vrije pers — en de schandelijke misdaad om goed gezond voedsel te doen verbranden in het eigen land schoof voor het moment de sensationele vernietiging, die met behulp van de superbom werd voorbereid, op de achtergrond. Ineens klonken de stemmen van de militaire experts, zoals Hanson Baldwin, die precies kon vertellen hoeveel kinderen de atoombom zou verbranden, hol en weinig indrukwekkend. Maar op 14 Februari haalde Ted O. Thackrey in de New York Daily Compass een paar van de draden bijeen en toonde aan, dat het onmenselijk vernietigen van voedsel en atoombommen die onmenselijk worden gebruikt, geen vreemden voor elkaar zijn.

Aardappels verbrandden; mijnwerkers leden honger, en een nieuw 1½ miljoen voegden zich bij het leger van de werklozen. In een Mormonen kerk in Utah, bad de gemeente om vrede. Ik hoorde een meisje van zes jaar aan haar vader vragen hoe erg zij verbrand zou worden wanneer de bom viel, en de New York Herald Tribune publiceerde een brief, waarin stond:

„De atoombom bracht geen veiligheid. Wanneer wij nu opnieuw een eenzijdig besluit nemen om deel te nemen aan een superbom-wedstrijd en later een wedstrijd van nog dodelijker wapens, kan dit alleen een groter aandeel in onveiligheid betekenen.

„Het minste wat in deze omstandigheden gedaan kan worden is, dat onze regering een ernstige poging doet om bestaande geschillen met de Sowjet-Unie op te lossen en overeenstemming nastreeft over de internationale controle op wapens voor massavernietiging en algemene ontwapening op korte termijn. Wij bevelen deze poging dringend aan.”

Deze brief was getekend door Dr. John Haynes Holmes, een geestelijke uit New York, door Clarence Pickett, de secretaris van de hulpcomité's der Quakers, door mensen als Paul Scherer uit de Unie van Theologische Seminaria, mevrouw Wright, de Deken van de Paedagogische Faculteit aan de Universiteit van Washington, Donald B. Cloward, de verantwoordelijke secretaris voor de Christelijke Raad voor Vraagstukken van Sociale Vooruitgang, en door vele andere geleerden en geestelijken, mensen die het geloof aan de hoge waarde en de heiligheid van het menselijke leven hebben bewaard. Ook de vakbeweging antwoordde de oorlogsstokers, door de stakende mijnwerkers te steunen, talloze bonden gaven voedsel en geld — ondanks de bedreiging met represaillemaatregelen van Truman tegen de stakers.

Overal begonnen de mensen te praten, te protesteren, te

schrijven — totdat een echo daarvan zelfs doordrong tot die holle ruimte waar het Congres zitting heeft. Daar gebeurde het dat de afgevaardigde Chet Holifield van Los Angeles aan het Congres verklaarde, dat zijn kiezers de vrede als „een levenskwestie” beschouwden, en dat zij „uitermate geschokt waren door de H-bom aankondiging.”

En afgevaardigde Clare Hoffman van Michigan, die niet bepaald vooruitstrevend is, verklaarde dat „mijn kiezers mij aldoor schrijven... en elke keer dat ik thuis kom zeggen zij: Zorg in godsnaam, Clare, dat er geen oorlog komt.”

Het ene Congreslid na het andere vertelde over de duizenden brieven, die binnenstroomden, en de journalisten hoorden dat kilo's brieven en telegrammen tegelijk werden toegevoegd aan de stapels die al in het kantoor van senator Tydings lagen. Het volk sprak — in de familiekring, in comités, in vakbonden, door middel van stromen petitionnementen.

Het is geen punt van twijfel dat het Amerikaanse volk vrede wil. Men wil met hart en ziel vrede; men verlangt ernaar en vecht ervoor — en dat was iets wat Trumai niet wilde laten zien toen hij de plannen aankondigde om het nieuwe atoomspeelgoed te maken. En toch liet hij het zien — en het kwam beter aan het licht dan in de hele tijd, die hieraan voorafging.

Waar het nu om gaat is, de vele verschillende krachten, die overeenkomen in hun verlangen naar vrede en hun haat van de vecht ervoor — en dat was iets wat Truman niet wilde laten doel van alle helderdenkende Amerikanen van goede wil.

(Uit een Slowaakse novellenbundel: „Voor 1 Mei 1950”).

Nooit tevoren in de geschiedenis heeft een beweging een zo grote macht gekend. Ook dat, wat in de afgelopen eeuwen slechts een groot verlangen van de mensen was, is vandaag mogelijk. Want wij hebben aan onze kant niet alleen het verstand, wij hebben het aantal en wij hebben de kracht, de grote kracht van de volken, die alle tezamen in staat zijn de oorlog terug te brengen, de vrede te doen overwinnen.

Jean Lafitte, alg. secr. Wereldvrede-raad
(rede in Stockholm, 19 Maart '50)

De propaganda voor de vrede kan niet meer gescheiden worden van de actie voor de vrede. Het spreekt vanzelf, dat de beste propaganda is de actie van de massa's tegen elke voorbereiding van een nieuwe oorlog.

Louis Saillant, alg. secr. W.V.V.

Over de likwidatie van de tegenstellingen tussen lichamelijke en geestelijke arbeid

P. GAPOTSJKA

HET marxisme-leninisme, dat de grote leer van de maatschappij heeft geschapen, heeft de werkelijke oorzaken blootgelegd van het verschijnsel en de ontwikkeling van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid, het heeft de wegen en de middelen aangegeven om deze eeuwenoude tegenstelling te likwidieren en een concreet programma gegeven voor de opbouw van de communistische maatschappij.

Met het ontstaan van het particuliere bezit van de productiemiddelen, met het ontstaan van klassen en van uitbuiting van de mens door de mens ontstond ook de scheiding van de geestelijke arbeid van de lichamelijke arbeid en de tegenstelling tussen beide vormen van arbeid.

De klasse der uitbuiters, die de productiemiddelen in handen had, monopoliseerde ook het bestuur van de Staat, zij nam bezit van het monopolie op het recht om zich met geestelijk werk bezig te houden en doemde de massa van de werkers tot zware, uitputtende lichamelijke arbeid. „Naast de overweldigende meerderheid,” schreef F. Engels, „die zich uitsluitend met lichamelijke arbeid bezig houdt, vormt zich een klasse, die bevrijd is van het rechtstreekse werk in de productie en die de maatschappelijke zaken beheert: de leiding van het werk, het staatsbestuur, de rechtspraak, de wetenschap, de kunst enz. Aan de verdeling in klassen ligt dus de wet van de arbeidsdeling ten grondslag.”

De tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid verscheen als een uiting van het tegenstrijdige karakter van de productie-betrekkingen. Met de ontwikkeling van de klassenmaatschappij verdiepte zich ook de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid. Het kapitalisme heeft deze tot het uiterste opgevoerd.

Het marxisme-leninisme leert, dat het ontstaan van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid historisch noodzakelijk en onvermijdelijk is geweest, maar dat deze tegenstelling met de ontwikkeling van de maatschappij een reactionaire rol is gaan spelen en zij noodzakelijk moet worden gelijkwideerd. En dit is slechts onder één voorwaarde mogelijk: door het kapitalisme te vernietigen en de communistische maatschappij op te bouwen.

MET de overwinning van de grote Socialistische October-revolutie begon in het Sowjetland een actief proces tot likwidatie van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid.

De eerste en belangrijkste voorwaarde daartoe was de verovering van de macht door het proletariaat en de stichting van het Sowjet-stelsel, hetgeen de rol van de arbeidersklasse op grondige wijze wijzigde. In het Sowjetland werkt de arbeider niet alleen op het gebied van de voortbrenging, maar neemt hij actief aan het leiden van de staat en het hele leven van de Sowjetmaatschappij deel. De dictatuur van het proletariaat heeft een einde gemaakt aan de scheiding tussen het werk in de productie en het staats- en maatschappelijke werk.

Voor de likwidatie van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid is de overwinning van de socialistische productie-wijze in de hele volkshuishouding der U.S.S.R. van beslissende betekenis. Zij heeft in de toestand van de werkende massa van stad en land een grondige verandering gebracht.

Het socialisme heeft de materiële welstand van de werkers sterk verhoogd. De wetenschap heeft opgehouden alleen voor geleerden toegankelijk te zijn, arbeiders en boeren zijn begonnen haar met succes te beheersen en, sterker nog, zij zijn begonnen haar actief vooruit te brengen. Er vindt tegelijk met de socialistische opbouw een snelle verheffing van het culturele en technische peil van de arbeiders en de boeren plaats. Op deze wijze heeft het socialisme in de USSR de klassen-basis van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid vernietigd.

Bij de likwidatie van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid wordt een grote rol gespeeld door de voorlichting. In de USSR is het analfabetisme gelijkwideerd. Het land van het socialisme is in de jaren van de Sowjet-macht het meest vooraanstaande, het meest beschaafde land ter wereld geworden. In de scholen voor algemeen onderwijs, de middelbaar-technische scholen en de andere speciale onderwijs-instellingen der USSR zijn meer dan 36 miljoen leerlingen. In het jaar 1949 is de Sowjetstaat begonnen met de doorvoering van het algemeen verplicht zeven-jarig onderwijs niet alleen in de steden, maar ook op het platteland. De inrichtingen voor Hoger Onderwijs van de USSR telden in het jaar 1949 1.128.000 studenten.

In de burgerlijke landen zijn cultuur en onderwijs voor de massa der werkers ontoegankelijk. In de Ver. Staten hebben b.v. miljoenen kinderen niet de mogelijkheid om naar school te gaan en onder de volwassen bevolking zijn tien miljoen analfabeten.

De leider van het Sowjet-volk, J. W. Stalin, heeft de grootse taak gesteld: alle arbeiders en boeren cultureel ontwikkeld te maken. Aan de vervulling van deze taak wordt voortdurend gewerkt.

De Sowjet-mens werkt voortdurend aan zichzelf, hij verhoogt zijn beschavingspeil. Een onvermoeid verlangen om zijn kennis aan te vullen, om steeds weer nieuwe ervaringen op te doen, dat is de levensgrondslag van alle Sowjetmensen. Het Sowjet-

land is een ware volksuniversiteit, waar ieder, van klein tot groot, leert.

De volkshuishouding van de USSR behoeft steeds meer specialisten, geschoolde arbeiders, en de socialistische staat leidt op zijn kosten elk jaar honderduizenden en miljoenen arbeiders en arbeidsters voor verschillende beroepen op. In de periode van 1946 tot 1949 hebben b.v. 24 miljoen personen, individueel of in groepen, leergangen gevolgd of hun vakkennis in het bedrijf verhoogd. In dezelfde vier jaren van het na-oorlogse Vijfjarenplan hebben ongeveer drie miljoen jonge geschoolde arbeiders de ambachtsscholen, spoorwagscholen en de scholen voor fabrieks- en bedrijfsopleiding afgevolgd en zijn in de industrie, bij de bouw of in het transportbedrijf gaan werken.

Bijna alle jonge arbeiders leren. Bijzonder vlijtig wordt er door de Stachanow-werkers geleerd. Meer dan 100 Stachanow-arbeiders van de stad Dnjeprodzjerzinsk, in de Oekraïne, hebben zonder hun werk in de productie op te geven, aan het Avond-Instituut voor Metallurgie van Dnjeprodzjerzinsk hoger onderwijs genoten. In Januari 1950 hebben 80 Stachanow-arbeiders hun diploma-projecten verdedigd. In Leningrad hebben in 1949 meer dan 1700 arbeiders van het Stalin-Metaalbedrijf hun vakbekwaamheid in verschillende cursussen verhoogd. Er is op het ogenblik aan genoemd bedrijf niet één brigade, waarvan de leden hun technische kennis niet hebben verhoogd. Meer dan 1000 draaiers, bankwerkers, fraisers en arbeiders van andere beroepen leren op het ogenblik in cursussen ter verhoging van hun vakkennis, in Stachanow-scholen en in cursussen voor het z.g. „technische minimum”. Een grote groep van werkmeesters en geschoolde arbeiders bezoekt de avond-afdeling van de Middelbaar Technische School van het bedrijf. In dit jaar is het aantal van hen, die schriftelijk onderwijs van de Industrie-Hogescholen volgen, met 50 % toegenomen.

Aan de Oeral-Machinefabriek „S. M. Kirow”, te Swerdlowsk leert meer dan de helft van alle arbeiders. Er bestaat bij deze fabriek al meer dan 10 jaren een filiaal van het Oeralse Polytechnische Instituut, „S. M. Kirow”. Er zijn in dit bedrijf tevens afdelingen, waar de helft van de arbeiders middelbaar of hoger onderwijs heeft genoten.

De socialistische maatschappij heeft zulke voorwaarden geschapen, waarbij alle verworvenheden van de wetenschap, de techniek, de cultuur en de kunst voor het gehele volk toegankelijk zijn geworden. „Vroeger”, zei Lenin in de eerste jaren van de Sowjetmacht, *„diende het menselijk verstand, zijn genie alleen maar om de één alle weldaden van de techniek en de cultuur te verschaffen en de ander het aller-nodigste te onthouden — voorlichting en ontwikkeling. Maar thans worden alle wonderen der techniek, alle verworvenheden van de cultuur tot algemeen volksbezit en van nu af aan zal het menselijk verstand en genie nooit meer worden aangewend als een middel tot geweld, als een middel tot uitbuiting.”*

ONDER het socialisme bergt de arbeid zelf de grondslagen voor de volkomen likwidatie van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid in zich, want het arbeidsproces is tegelijkertijd het proces van de cultureel-technische ontwikkeling van de arbeiders.

Onder het socialisme is de arbeid voor het eerst in de geschiedenis der mensheid scheppende arbeid geworden. Van dit scheppende karakter is de Stachanow-beweging in de USSR een duidelijk verschijnsel. Eén van de meest karakteristieke kanten hiervan is de beweging tot technische vernieuwing, die een grote geestelijke arbeid vereist. Op deze wijze verenigt zich hier de lichamelijke met de geestelijke arbeid.

De ideologen van het kapitalisme belasteren de Stachanow-arbeid in de USSR door de bewering, dat de Stachanow-arbeiders hun records vestigen met behulp van grote lichamelijke inspanningen. Deze laster wordt door de Stachanow-werkers zelf ontmaskerd. De bekende meester-kolenhouwer Leonid Boriskin zegt: „Niet de kracht is het voornaamste, maar vaardigheid, inzicht.... De handen werken natuurlijk, maar zij doen wat het hoofd hen beveelt.”

De Stachanow-beweging toont de concrete wegen voor de likwidatie van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid. In de eerste Al-Unie conferentie van de Stachanow-arbeiders in het jaar 1935 zei J. W. Stalin, dat „...de Stachanow-beweging de toekomst van onze industrie vertegenwoordigt, dat zij het zaad bevat van de toekomstige culturele en technische verheffing van de arbeidersklasse, dat zij ons de weg opent, waarop alleen die hoge graad der productiviteit van de arbeid bereikbaar is, die noodzakelijk is voor de overgang van het socialisme naar het communisme en voor de opheffing van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid.”

Stalin heeft de weg gewezen naar de volledige likwidatie van de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid. Stalin leert, dat men deze tegenstelling slechts likwideren kan op de grondslag van de verheffing van het culturele en het technische peil van de arbeidersklasse tot het peil van ingenieurs- en werkers op technisch gebied. Dus is er een diepgaande hervorming van de materiële productie, een gigantische stijging van de cultuur van het gehele volk noodzakelijk.

In de kapitalistische landen wordt de ontwikkeling van de techniek gebruikt voor het verscherpen van de uitbuiting der werkers. In de USSR worden de verworvenheden van de wetenschap en de techniek in het belang van alle werkers gebruikt, daar zijn ze op de grootst mogelijke verlichting van de arbeid en de verhoging van de productiviteit gericht. De Sowjet-Unie heeft op het gebied van het invoeren van de nieuwste techniek grote successen behaald. Alleen in het jaar 1949 zijn er in de industrie van de USSR meer dan 300 nieuwe constructies van hoogproductieve machines en mechanismen geschapen en in

serie-productie gegeven. De zware en veel arbeid vereisende werkzaamheden worden op grote schaal gemechaniseerd, hetgeen de arbeid van de Sowjet-mensen lichter en productiever maakt. In de kolen-industrie waren in 1949 het aansnijden en het kappen van de kolenlagen reeds voor 98,1 % gemechaniseerd, het vervoer van de kolen naar de sorteerband voor 99 %, het transport van de kolen ondergronds voor 95,5 % en het laden van de kolen in de spoorwagens voor 98,6 %. Er worden in de Sowjet-mijnen met succes kolen-combines gebruikt. Dat zijn machines van binnenlands fabrikaat, die tegelijkertijd de kolenlaag aansnijden, afkappen en de kolen op de lopende band scheppen. Zo wordt, dank zij de mechanisatie, de lichamelijke arbeid bij het zware ondergrondse werk overbodig.

De Schotse mijnwerkers, die in het jaar 1949 de Sowjet-mijnen hebben bezocht, zeiden: „*Deze mijnen zijn de meest gemechaniseerde mijnen, die wij ooit hebben gezien. Bij een dergelijke mechanisatie komt het zware werk in de mijnen niet meer voor.*”

De mechanisatie en de automatisering, die op grote schaal in de industrie en de landbouw van de Sowjet-Unie zijn ingevoerd, scheppen de voorwaarden tot een alzijdige ontwikkeling van de arbeiders en de boeren en de uiteindelijke volledige likwidatie van het verschil tussen lichamelijke en geestelijke arbeid.

De arbeidsdeling, die onder het socialisme bestaat, is vrij van de knechting, die onvermijdelijk in het leven wordt geroepen door het particuliere bezit van de productiemiddelen, waarbij de arbeiders in verlengstukken van de machine worden veranderd. Maar de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid is onder het socialisme nog niet volkomen gelijkwideerd. De overwinning van het socialisme in de USSR heeft de afgrond tussen geestelijke en lichamelijke arbeid gedempt, maar er bestaat nog verschil tussen. De uiteindelijke likwidatie van dit verschil zal onder het communisme plaats vinden. Dat zal die periode in de ontwikkeling van de mensen-maatschappij zijn, wanneer, zoals Karl Marx heeft geschreven: „... *de knechtende onderwerping van de individuen aan de arbeidsdeling en daarmee ook de tegenstelling tussen geestelijke en lichamelijke arbeid, is verdwenen; nadat de arbeid niet alleen middel tot leven, maar zelf de eerste levensbehoefte is geworden; nadat met de alzijdige ontwikkeling van de individuen ook de productiekrachten zijn gegroeid en alle bronnen van maatschappelijke rijkdom rijker vloeien...*”

Troelstra en de valse erfgenamen

(Een schets van de ontwikkeling van het Nederlandse opportunisme.)

G. HARMSSEN

IN ons parlamentsgebouw is een borstbeeld van Troelstra onthuld, ter gelegenheid van zyn twintigste sterfdag. Vermeende erfgenamen spraken vele gevoelvolle woorden over de grootheid van Troelstra en over het voortzetten van zijn werk. Was dat reeds een enigszins pijnlijke vertoning voor hen, die zich realiseerden welk een afgrond Troelstra scheidt van Vorrink en de zijnen, erger nog maakten de lofredenaars het in de P.v.d.A.-periodieken. v.d. Goes van Naters schreef in „Vrij Nederland” van 13 Mei: „Als Troelstra nog leefde, zou hij staan, waar wij thans staan.”

Het lijkt ons beter, de stelling van de geciteerde helderziende even te laten voor wat zij waard is. Nuttiger dunkt het ons eerst een onderzoek in te stellen naar de toestand van het imperialisme vóór de eerste wereldoorlog en nu, na de tweede wereldoorlog. Alleen aan de hand daarvan is het mogelijk, de ontwikkeling van het opportunisme van politieke stroming in de arbeidersbeweging tot platvloerse demagogie te begrijpen.

I

LATEN we aan de hand van een paar cijfers nagaan, welke ontwikkeling het Nederlandse imperialisme heeft doorgemaakt. Het verloop van de Nederlandse kapitaalsbelegging in Indonesië, is bijzonder leerzaam. In 1900 bedroeg deze 750 millioen, in 1915 — 1500 millioen, in 1929 — 4.000 millioen en in 1940 — 3.500 millioen. Deze cijfers leren ons dus, dat er een groei plaats vond van de imperialistische winsten, verkregen door uitbuiting der koloniën, van 1900 tot 1915 in een geleidelijk tempo, vervolgens stormachtig tot aan de vooravond van de grote crisis van 1929 en daarna tot nu een stagnatie of zelfs teruggang.

De algemene crisis van het kapitalisme, die inzet tijdens de eerste wereldoorlog en definitief wordt door de October-revolutie, maakt zich rond 1929, na een voorbijgaand herstel, in volle omvang bemerkbaar. Zij stelt de reformisten, evenals in 1914 en in de eerste jaren na 1918, maar onder verder gerijpte omstandigheden haarscherp voor de keus, óf over te gaan tot revolutionaire politiek, óf vast te houden aan de ingeslagen weg en de overgang van sociale hervormingspolitiek tot directe demagogie en openlijk arbeidersvijandige politiek mee te helpen voltrekken.

Immers, het waren juist de fabelachtige koloniale winsten, die voor de imperialisten de mogelijkheid openden concessies te doen aan delen der arbeidersklasse. De kapitaalexport naar koloniale gebieden waar de bevolking op een hongerpeil leefde, schiep voor de imperialisten een mogelijkheid tot manoeuvreren, verschafte haar een zekere speelruimte tot het doen van concessies, die ze benutte om politieke tegenstellingen te scheppen in de arbeidersklasse door het vormen van materieel bevoorrechte lagen. Omgekeerd schiep deze mogelijkheid en bereidheid tot het

doen van concessies van de zijde der bourgeoisie, tijdelijk de mogelijkheid van „tastbare” successen van een reformistische politiek.

Hierop berust het succes van de S.D.A.P. in de periode van Troelstra. Troelstra, een overtuigd en vurig verdediger der burgerlijke democratie, had zich bij de arbeidersbeweging aangesloten, omdat hij inzag, dat er een innig verband bestond tussen de verdere ontwikkeling der democratie en de oplossing van het sociale vraagstuk. Daar hij echter nimmer doordrong tot het wezen van het marxisme, slaagde hij er niet in te ontdekken, hoe het precies met deze samenhang gesteld was. Hy zag niet in, dat pas de revolutionaire strijd, gericht op de omverwerping van het kapitalisme en de vernietiging van de klassestructuur, de weg voor een alomvattende democratie vrij maakte. In het parlement vocht Troelstra voor sociale wetten en de moderne vakbeweging streed voor een hoger levenspeil. En op beide terreinen bleven de *zichtbare* successen niet uit. S.D.A.P. en N.V.V. vonden elkaar in de allesoverkoepelende en alles beheersende strijd voor het algemeen kiesrecht. Een geweldige massabeweging ontwikkelde zich voor het algemeen kiesrecht, waaraan Troelstra leiding wist te geven.

Troelstra werd omhooggestuwd door de golf van kleinburgerlijke illusies in de arbeidersbeweging. Troelstra was de tolk van deze illusies en dit maakte hem tot een leider van het tijdelijk overheersende kleinburgerlijk denken in de arbeidersbeweging. Want, zegt Stalin:

„tussen Marx-Engels enerzijds en Lenin anderzijds, (ligt) een geheel tijdvak van de heerschappij van de IIde Internationale.”

„Dat was de periode van de betrekkelijk vreedzame ontwikkeling van het kapitalisme, de z.g. voor-oorlogsperiode, toen de catastrofale tegenstellingen van het imperialisme nog niet met zo'n volledige duidelijkheid aan het licht traden.”

De eerste wereldoorlog verstoorde deze illusie. De opportunistische leiders gingen overstag en veranderden in onvermoeibare verdedigers van het goed recht van hun bourgeoisie, om deze oorlog te winnen. Maar de oorlog zelf, revolutioneerde de massa's en maakte hen ontvankelijk voor het door Lenin verder ontwikkelde revolutionaire Marxisme.

IN Nederland verliep de ontwikkeling na 1918 minder stormachtig dan in Duitsland. Nederland had niet alleen de oorlog niet verloren, maar was er zelfs geheel buiten gebleven. Fabelachtige winsten had de oorlog aan de Nederlandse bourgeoisie opgeleverd.

De bourgeoisie was gaarne bereid, de revolutie „af te kopen” met acht-uren-dag, vrouwenkiesrecht enz. de z.g. November-eisen. Ja, de mogelijkheid van een z.g. „socialistische” gemeentepolitiek, vloeit uit de tijdelijke voorspoed van het Nederlandse imperialisme voort en de angst voor de Russische revolutie.

En waar Wibauts woningbouwpolitiek in de twintiger jaren nog grote delen van de arbeidersklasse enthousiast kon maken, is er van geestdrift voor zijn „erfgenaam” Mr. J. in 't Veld weinig te bespeuren.

Méer dan iets anders demonstreert dit contrast de neergang van het imperialisme. De materiële basis voor een reformistische politiek is wel zeer sterk ondergraven. Sedert 1929 heeft ook het Nederlandse imperialisme geen werkelijke opleving meer gekend. De positie van het wereld-

imperialisme is steeds wanhopiger geworden en leidde voor de oorlog bij Duitsland, Italië en Japan, tot een brute veroveringspolitiek en nu na de 2e wereldoorlog voert Wallstreet een soortgelijke politiek, omdat ze nog meer in het nauw zit. Het tijdelijk economisch herstel van na de eerste wereldoorlog, blijft nu vrijwel uit. Dit alles vindt zijn weerspiegeling in de ontwikkeling van de Nederlandse sociaal-democratie na 1930. Schrijft niet v. d. Goes van Naters in het reeds genoemde artikel: „Na Troelstra's dood hebben we twintig jaren van mislukking moeten incasseren” en verder: „Het doet schrijnend aan, thans in zijn afscheid te lezen zijn getuigenis van cultuur-optimisme, dat in de volgende vijfentwintig jaar, althans in die vorm ondenkbaar werd.”

Zeker is het waar, dat Troelstra geen Marxist was en een burger is gebleven, die „recht” eiste voor de ontrechte arbeiders. Maar hij deed iets voor de arbeiders, waar het hun directe eisen betrof. Vorrink en de zijnen kunnen alleen nog maar spreken over de buikriem aanhalen, en het socialistisch vergezicht is vervangen door de ophitsing tot een nieuwe oorlog. Hier loopt de scheidslijn.

Wat is het onderscheid tussen de politiek van het opportunisme in de periode van Troelstra en nu ten tijde van Vorrink?

Wanneer we zeggen „onderscheid”, betekent dit niet het ontbreken van iedere samenhang. Het gaat hier om de kwalitatief onderscheiden fazen van het opportunisme, nl. de kortzichtige en volkomen onjuiste verwachtingen van de reformisten toen, en de door demagogie gedekte verdediging van Wallstreet nu.

Troelstra was in zijn verwachtingen optimistisch, zoals we uit het bovenaangehaalde citaat lezen. Dit optimisme vormt met het in de P.v.d.A. gangbare pessimisme wel een zeer scherpe tegenstelling. Schreef het Vrije Volk niet onlangs, dat het de mensheid liever zag ondergaan door het gebruik van de atoombom, dan de vrijheid (van de ondernemer) te verliezen? Dit perspectief onderscheidt zich inderdaad wel heel sterk van hetgeen Troelstra zijn aanhangers bood.

Juist in deze tegenstelling echter demonstreert zich het tegenovergestelde standpunt van Troelstra en Vorrink. Troelstra organiseerde de arbeidersklasse voor haar directe belangen. Of hij hierin kortzichtig is geweest willen we even buiten beschouwing laten, maar dat hij het opnam voor de arbeiders is hetgeen waar het op aankomt.

Troelstra komt op voor de arbeidersklasse, die historisch gesproken de toekomst heeft en daarop steunt zijn optimisme. Vorrink en de zijnen dienen het imperialisme, dat voor zijn ondergang staat en moet plaats maken voor het socialisme; dit is de bron van hun pessimisme.

In de periode na de eerste wereldoorlog voltrekt zich de overgang van het ene standpunt naar het andere. 1914 heeft de onmacht van het opportunisme gedemonstreerd. De communistische beweging ontwikkelt zich en wijst op de Sovjet-Unie, het tastbare resultaat van een revolutionair-marxistische politiek. Het onvruchtbare anti-communisme doet zijn intrede in de reformistische politiek. Steeds meer wordt het leidende beginsel der reformisten van negatieve aard. En het anti-communisme brengt de opportunisten aan de andere zijde van de klasse-scheiding en voert hen tenslotte onvermijdelijk in de armen van Wallstreet!

III

BEWUST streven Vorrink en de zijnen er naar het kleinburgerlijke element in hun partij te versterken en het arbeidersselement terug te dringen. Gelijktijdig hiermee groeien de persoonlijke banden van de leidersklike met de groot-bourgeoisie.

De P.v.d.A. steunt op de politiek achtergebleven arbeiders en op de middenlagen. Dit steeds meer steunen op de politiek nog achtergebleven delen van ons volk, is noodzakelijk om de nu openlijk imperialistische politiek te kunnen doorzetten. Het vergemakkelijkt het fasciseringsproces van het opportunisme. Het steeds meer domineren van het kleinburgerdom in de P.v.d.A. moet noodzakelijk de weerstand der leden tegen de imperialistische politiek der leiders verzwakken. Dit vindt ook zijn weerspiegeling in de geestelijke verwarring en verarming van de opportunistische ideologie. Enkele van deze in oorsprong kleinburgerlijke gedachten, die nu ieder op hun wijze de imperialistische politiek van Vorrink en de zijnen vergemakkelijken en ondersteunen, willen we noemen.

De „herwaarderling” van de utopische socialistten, door Vorrink, v. d. Goes van Naters en Brugmans e.a., wijst op een terugval tot de kleinburgerlijke frazen, die Marx juist overwon door concreet het probleem van de strijd om de macht der arbeidersklasse zelf te stellen. De analyse van de wetmatigheid der sociaal-economische ontwikkeling, wordt vervangen door frazes over gerechtigheid, vrijheid en persoonlijkheid, die juist door hun algemeenheid en nietszeggendheid de verwerkelijking van de concrete vrijheid beletten.

Het sterk overheersen van die intellectuelen, die zich kenmerken door arrogantie en grenzeloze zelfoverschatting, uit zich in de opvattingen, dat een intellectuele élite leiding moet geven om het socialisme voor „de opstand der horden” te bewaren. In feite is dit élite-gedoe van De Kadt, Tas e.a. niets dan angst voor de georganiseerde arbeidersbeweging. In plaats van de intellectuelen op te heffen tot bewust socialistisch inzicht, wordt hier afgedaald tot het geborneerde denken van deze groep en worden al haar vooroordelen gevoed. Op verschijnselen als het federalisme en het neo-malthusianisme wezen wij reeds eerder.

IV

MAAR belangrijker nog dan al deze chaotische en verwarde denkbeelden is de directe fascisering van de sociaal-economische opvattingen en handelingen van het opportunisme, vooral na de crisis van 1929.

Het in de S.D.A.P. overheersende sentimenteel kleinburgerlijke denken, doortrokken van vaag ethische en humanistische gevoelens, wordt nu in snel tempo vervangen door het brute, agressieve en openlijke imperialistische denken. Het kleinburgerlijke, democratische denken van Troelstra, maakt plaats voor het agressieve, fascistische denken van een Vorrink.

Hier zien we opnieuw de kloof door de kwalitatieve veranderingen in het opportunisme. We zullen dit met voorbeelden staven.

a. Troelstra maakte zich in 1918 tot tolk van het alom aanwezige verlangen naar een duurzame vrede. Naar de mening van de revolutionaire arbeiders was zijn vredespolitiek een klein-burgerlijke. Het kwam niet boven het peil van pacifisme uit en betekende geen daadwerkelijke strijd tegen de oorlog. Maar afgezien van het feit, dat hij deze strijd volkomen

onjuist voerde, zeker is, dat hij gedreven werd door afkeer van de oorlog en de ellende, die deze de mensen onherroepelijk brengt. En belangrijk is, dat ook Troelstra de gedachte, dat oorlog een uiting is van het kapitalisme, een gedachte, die van oudsher gemeengoed is geweest van de arbeidersbeweging, volkomen deelt, als hij zegt: „oorlog is een catastrofe van kapitalistisch wanbeheer” (Gedenkschriften III, blz. 262) en in deel IV, blz. 81 nadrukkelijk vaststelt:

„.....de toekomstige politiek van ons land en van andere landen, daar ben ik zeker van, zal worden gekenmerkt door de vraag, of wij de strijd tegen het imperialisme zullen voeren, ja dan neen en wie die strijd niet aandurft, wie daarvoor teruggaat, heeft het recht verloren om zich een vriend van de vrede te noemen.”

De strijd voor de vrede na de tweede wereldoorlog, op een hechtere basis dan voorheen, vindt de comunisten, lering trekkend uit de vroegere fouten, in haar voorste rijen. Vorrink en de zijnen ontbreken hier niet alleen, maar plaatsen zich er zelfs vierkant tegenover. Vorrink spreekt voor een bijeenkomst, niet van arbeiders, maar van marine-officieren, als aanhanger van het meest extreme militarisme.

„Alles moet wijken voor de bewapening van ons land.” „Zij (de P.v.d.A.) is bereid daarvoor grote offers te brengen, hetgeen onverbiddelijk meebrengt een beperking van de levensstandaard van het Nederlandse volk.”

Het perspectief van de sociale vooruitgang langs geleidelijke weg van het oude reformisme, is vervangen door de buikriem-theorie. Geen verbeteringen, maar verslechtingen biedt het democratisch socialisme. Ziehier opnieuw de kloof tussen Vorrink en Troelstra.

b. Met de overgang van pacifisme naar militarisme, gaat gepaard de overgang van sociaal-democratie naar democratisch-socialisme.

Deze ontwikkeling had niet alleen de instemming van Troelstra niet, maar ze verontrustte hem. Dit blijkt uit afkeurende opmerkingen over de Zweedse verkiezingen van October 1917:

„Ik had gezien..... Dat daarbij de zuivere socialistische eisen voor algemeen democratische frases hadden plaats gemaakt.” (deel IV, blz. 149) en:

„Te Bern vertoonde zich zelfs een streven, om niet meer van sociaal-democratie, maar eenvoudig van democratie te spreken. Een en ander moest als een gevolg worden beschouwd van het ministerialisme.” (deel IV, blz. 256.)

Troelstra verwierp dit standpunt, dat het prijsgeven van de strijd voor het socialisme inhield.

c. Vorrink zegt over het beginselprogramma van 1937 in „Een halve eeuw beginselstrijd”, blz. 98:

„De klassestrijd als leuze, heeft een grote verwarring gesticht en dat is een afdoende reden geweest, om het woord in het program van 1937 niet meer op te nemen.” — „Daarbij kan de klassestrijd niet langer meer beschouwd worden, als het centrale „beginsel”. Het democratisch-socialisme is meer dan het te verwachten resultaat van de klassestrijd. Het zal zijn het resultaat van een strijd voor gerechtigheid.”

In „Een politiek testament” van 1924 heeft Troelstra een dergelijke opvatting beslist afgewezen met de woorden:

„Naast de betekenis van de sociale scheidingslijn, wil ik aanvaarden een zekere bijkomstige betekenis van geestelijke leuzen. Maar het

sociale element geeft tenslotte de beslissing." (blz.13)

d. Het is goed, de „erfgenamen" van Troelstra aan een van zijn uitspraken te herinneren over de onmogelijkheden twee klassen te dienen.

„.....laat hij bedenken, dat wie de leider wil zijn van een partij van de vooruitgang, niet tegelijk kan zijn de clown van de reactie." (deel IV, blz. 100)

We zien dat Troelstra wel voelde, dat het niet goed ging. Hij hield vast aan het verdedigen der arbeiders. Het was zijn tragiek, dat hij de weg die hij wilde gaan niet kon gaan, omdat hij de juiste theoretische stellingname niet wist te vinden.

e. We kunnen zeggen dat Troelstra, teleurgesteld door de mogelijkheden der burgerlijke democratie en de poging van de reactie om de democratie te ondermijnen, de betekenis van de buitenparlementaire strijdmiddelen meer gaat onderstrepen en zo zegt Wiardi Beckman (de man die de Gedenkschriften voltooide) in deel IV, blz. 317:

„Zijn instemming met de methoden der „directe actie" steunde op het besef, dat de burgerlijke parlementaire staat, in werkelijkheid een werktuig in de hand van het grootkapitaal, met de parlementaire actie alleen niet te bestrijden en te bedwingen is."

f. En dit bracht Troelstra er zelfs toe, desnoods de weg van het revolutionaire geweld te accepteren. Zo b.v. in zijn toelichting op het Leidse program van 1912:

„Maar waar het (nl. het geweld) voor een gegeven doel nodig en op grond van rustige overwegingen nuttig mocht blijken, is er geen dogma of beginsel, dat ons het gebruik van dit middel zou verbieden" (deel IV, blz. 168)

en later zei hij nog eens (deel IV, blz. 100):

„Wij zullen ons echter niet laten gebruiken, om voor de bourgeoisie het regeerkasteel te beschermen, als het voor de werkelijke bevrijding van het proletariaat door de massa wordt bestormd."

Natuurlijk moeten wij hier direct aan toevoegen, dat Troelstra ieder begrip voor het verband tussen de dagelijkse strijd en de uiteindelijke omverwerping van het kapitalisme ontbeerde en niet wist, „hoe in het heden de toekomst te vertegenwoordigen". Voor hem bestond er geen dialectisch verband tussen parlementaire en buiten-parlementaire strijdmiddelen. Wanneer het ene middel faalde, wilde hij het op willekeurige wijze door een ander middel vervangen. Zijn na de eerste wereldoorlog sterk gegroeide revolutionaire sentimenten, vinden niet hun noodzakelijke aanvulling in de theorie van het marxisme-leninisme. Maar ondanks dit scheidt hem een wereld van Vorrink, die alleen nog maar het bestaande wil verdedigen en die over de S.D.A.P. zegt (blz. 87):

„De voorkeur van de S.D.A.P. gaat dus uit naar een staatkundig stelsel, dat in hoofdtrekken overeenkomt met het Nederlandse staatswezen."

d.w.z. Vorrink is bereid, „het regeerkasteel" te verdedigen tegen de bestorming van het proletariaat en zijn bondgenoten.

V

NA in enkele punten de gedachten van Troelstra te hebben samengevat, voorzover dit voor de ontwikkeling van het opportunisme van belang

is, vervolgen we nu onze uiteenzetting over de fascisering van het opportunisme.

Reeds in 1924 schreef Stalin: „De sociaal-democratie is de gematigde vleugel van het fascisme.” Na Troelstra's dood, neemt ook de fascisering van de S.D.A.P.-politiek zeer openlijke vormen aan, niet door het wegvallen van de persoon Troelstra, maar door de wijzigingen in de sociaal-economische ontwikkeling. Immers de fascisering van het opportunisme, moet noodzakelijk daar inzetten, waar de objectieve mogelijkheid van materiële successen voor het reformisme sterk is ondergraven. Want dan overtuigen zich de arbeiders in de practijk van het doodlopen der reformistische politiek en slaan de revolutionaire weg in. Dan komen de opportunistische leiders tegenover de arbeiders te staan. In Nederland werd dit duidelijk zichtbaar in de grote crisis van 1929.

Dit kwam in de propaganda en voorlichting tot uiting. Het ideologische kenmerk van het fascisme is de demagogie. En dit ligt voor de hand. Objectief verdedigt het fascisme de belangen van het bank-kapitaal, maar om dit te kunnen doen, moet het een massa-basis vinden onder het volk. Het richt zich met socialistische fraseologie tot die delen van het volk, die het geringste politiek onderscheidingsvermogen hebben. Een fascistische politiek doet dus het tegenovergestelde van wat het voorgeeft te doen. Het element der „waarachtigheid”, dat wil zeggen het streven naar juistheid, wordt uit de opportunistische propaganda verwijderd. Zonder blikken of blozen schrijft „Socialisme en Democratie” (Oct. 1949):

„Geen enkele grote beweging kan vitaal blijven zonder inspirerende „mythe”, ook al bevat deze misschien een goed stuk hersenschim.”

De anti-kapitalistische gezondheid der massa, versterkt zich steeds meer en maakt massa-bedrog noodzakelijk om het „regeerkasteel” te redden. Waar in de begintijd van het reformisme een kat een kat genoemd wordt, wordt zij nu door de „erfgenamen” als haas opgediend. Waar het kapitalisme zich alleen kan trachten te handhaven door zich van het fascisme te bedienen, kunnen ook de opportunisten, die zich de bescherming van het regeerkasteel ten doel stellen, hier niet aan ontkomen. Zo groeit de sympathie voor de corporatieve gedachte, die aan iedere vorm van fascisme ten grondslag ligt.

Voor de oorlog schreef J. W. Matthijsen met instemming over het Italiaanse fascisme. Later was het de voornaamste woordvoerder Brongersma (lid van de 1e Kamer voor de P.v.d.A.) die boeken schreef over Salazar, de Portugese dictator. Duidelijk spreekt dit ook uit de sympathie van de P.v.d.A.-leiding voor de „Nederlandse Unie”. Naast deze sympathie voor openlijke fascistische stromingen, zien we ook in de S.D.A.P. de gedachte van de „Nieuwe Organen” veld winnen.

De huidige P.B.O. is de consequentie hiervan en houdt in, dat de arbeidersklasse haar belangrijkste wapen in de klassestrijd, de staking, practisch buiten de wet gesteld ziet. De voorschriften van dit college, waarin het overwicht van het kapitaal driedubbel verzekerd is, zijn immers dwingend. Troelstra verdedigde echter het recht op stakingen en zelfs op posten nadrukkelijk (deel II, blz. 176)

Wie in dit stadium van de ontwikkeling vasthoudt aan de geleidelijke groei van het socialisme langs de „aller zuiverste” democratische weg, dus en door geleidelijk de klassesetegenstellingen te overbruggen en door

de voornaamste productiemiddelen in handen van de gemeenschap te brengen, glijdt onherroepelijk af tot corporativisme en staatskapitalisme. En dit zijn de grondslagen van het fascisme, nl. het onderdrukken van iedere uiting van klassestrijd, versterking der staats-almacht en ondermijning van het parlement. Zo loopt de geleidelijke democratische weg niet naar het socialisme, maar in de richting van het fascisme. Het is goed er hier eens op te wijzen, dat de opportunistische ideologie uitstekend aan de ideologische behoefte van het monopoliekapitaal voldoet. Want met het beginsel van planeconomie, nationalisatie en het corporativisme bestrijdt het de kleine kapitalisten en schakelt deze uit in naam van het democratisch socialisme. En hiermede bezegelden de opportunistische leiders hun klasseverraad.

VI

DE logica van het anti-communisme voerde de opportunistische leiders na het loslaten van een, zij het dan ook kortzichtige en kleinburgerlijke *arbeiderspolitiek*, via het klasseverraad, naar het landverraad. Dit laatste stadium voltrok zich na de tweede wereldoorlog en werd ingeluid door de vorming van de P.v.d.A. Was aanvankelijk de ontbinding van het reformisme geremd door de oorlogswinst van '14-'18, het uitblijven van regeeringsverantwoordelijkheid enz., nu voltrekt zich alles in een versneld tempo. Socialistische ministers organiseren de koloniale oorlog, alle frases over democratie en afkeer van de gewelddadige weg, ten spijt. Met de P.B.O., S.W.G. en de wet op de uitzonderingstoestand, breken socialistische ministers de burgerlijke democratie af in naam van de democratie. En hierin schuilt het ideologisch gevaar, dat de nieuwe verschijningsvormen van het fascisme zich in het voetspoor van Wallstreet aandienen als democratie. De openlijke aanvallen op de parlementaire democratie van het oudere fascisme moeten, gezien de bewustwording van de massa's tijdens de tweede wereldoorlog die een anti-fascistische was, gestaakt worden. Het openlijke en gewelddadige terzijde stellen van de parlementaire democratie is niet direct mogelijk. Ook de fascistten moeten zich nu democraten noemen.

De demagogie wringt zich in steeds onmogelijker bochten. Het nationalisme is door zijn keerzijde het cosmopolitisme vervangen. De dictatuur van het bankkapitaal maakt echter voor en na het wezen uit van de politiek, die aan het fascisme ten grondslag ligt.

Het enige wat de P.v.d.A. byeen houdt, is het anti-communisme, de angst voor de groeiende zelfstandige arbeidersbeweging. En het is in het bijzonder dit hysterische anti-communisme, dat niet met Troelstra's naam gedekt kan worden.

Zeker, we zullen de laatsten zijn, die Troelstra voor communist uitmaken. In talloze uitspraken heeft hij tegen de communisten stelling genomen, juist omdat hij als de burgerlijke democraat, die hij in wezen gebleven was, geen begrip kon opbrengen voor de marxistische Staatstheorie. Voorbeelden van het verschil tussen Troelstra en Vorrink inzake de Sowjet-Unie vinden we in deel IV, blz. 253. Op de socialistische conferentie te Bern legde Troelstra er de nadruk op, dat de strijd tegen de oorlog voor een socialist toch heel wat urgenter was dan de strijd tegen het bolsjewisme. En op de conferentie van 1920 te Geneve, verzette hij

zich ertegen, dat men aan de toetreding tot de Volkenbond zulke eisen zou verbinden, dat daardoor de Sowjet-Unie buitengesloten werd. Bij Vorrink en de zijnen, heeft het anti-communisme — zoals wij reeds boven opmerkten — noodzakelijk moeten leiden tot het partijkiezen voor de grootste imperialistische macht op dit moment: Wallstreet. De consequente anti-communist moet noodzakelijk in de armen van „Uncle Sam” eindigen.

Voor zijn publiek van marine-officieren noemde Vorrink de Sowjet-Unie het barbarisme uit het Oosten en Amerika duidde hij aan met „het grote verwante volk”. De sterkste imperialistische staat, in alle opzichten be-rucht door haar minachting voor de meest elementaire democratische rechten van haar burgers, is de leidster van Vorrink geworden. Dit is de dialectiek van het anti-communisme.

Ook dit zich onderwerpen aan Wallstreet, tracht men te dekken met de autoriteit van Troelstra. v. d. Goes van Naters schrijft:

„Met Troelstra proclameren wij ook en sinds Straatsburg' consequent: het primaat der buitenlandse politiek”.

De politieke gedragslijn van Troelstra ondersteunt deze opvatting in het geheel niet en dit is ook begrijpelijk. Het primaat der buitenlandse politiek betekent vrij vertaald, dat de hetze tegen de Sowjet-Unie en de communisten de grondslag van de politiek van de P.v.d.A. vormt. Dit om de aandacht van haar arbeidersvijandige politiek, die dag in dag uit het levenspeil verlaagt, af te leiden.

In de zin zoals hier bedoeld, wordt het primaat der buitenlandse politiek alleen gesteld door een ondergaande klasse en haar agenten. In de periode na de Franse revolutie verenigde de ontwortelde adel zich internationaal onder leiding van Metternich tegen de opkomende nationale bourgeoisie. Nu zijn het de imperialisten, die zich internationaal proberen aaneen te sluiten onder leiding van Wallstreet, om te trachten het hoofd te bieden aan de opkomende arbeidersbeweging die zich aan het hoofd der nationale krachten stelt. Dit het overheersende kenmerk van de politiek van Troelstra te noemen, is misleiding. In de ontwikkeling van het reformisme wordt het klasseverraad logisch door het landverraad gevolgd.

In de resoluties, aangenomen door het Informatiebureau der Communistische en arbeiderspartijen van November 1949 (blz. 17) lezen we hierover:

„In het huidige tijdsgewricht handelen de rechtse socialisten niet slechts in hun hoedanigheid van agenten van de bourgeoisie van hun land, maar ook in die van agenten van het Amerikaanse imperialisme, doordat zij de sociaal-democratische partijen der Europese landen in Amerikaanse partijen veranderen, in rechtstreekse instrumenten van de imperialistische agressie der Verenigde Staten.”

VII.

DE actieve oorlogsvoorbereiding der leiders van de P.v.d.A. komt steeds scherper in botsing met de vredeswil van de overgrote meerderheid harer leden. De kloof tussen leiders en leden verdiept zich. Maar laten de leden, die zich de S.D.A.P. uit de Troelstra-periode herinneren, bedenken, dat er geen weg terug is. Dat is een onherroepelijk afgesloten tijdvak. Voor hen, die vasthielden aan het opportunisme, ook nadat de

maatschappelijke practijk het als onjuist en funest had verworpen, was de hier geschetste ontwikkeling van het opportunisme onontkoombaar. Er is slechts één weg om aan deze ontwikkeling te ontsnappen — en velen zijn deze weg reeds gegaan — n.l.: de terugkeer tot het revolutionaire marxisme, en dat sluit in, samenwerking met de communisten. Bij het jammerlijke einde van het reformisme, begonnen als „herziening” van Marx, steekt de geweldige groei van het marxisme-leninisme wel zeer scherp af. Dank zij de juiste theorie van het wetenschappelijk socialisme en een partij gebouwd op de grondslagen hiervan, is het socialisme in een groot deel der wereld reeds tot tastbare werkelijkheid geworden. Niet terug naar de weg, die Troelstra ging, maar voort uit op de weg van Lenin en Stalin!

AAN EEN MEDEGEVANGENE

*Alleen omdat je je verwachting niet opgeeft,
omdat je hoop koestert voor de wereld, je volk en de mensheid,
knoopt men je op
of werpt je in een cel,
tien, vijftien jaren
of — wie deert het? — zelfs langer nog.*

Zeg nooit:

*„Ik wilde dat ik maar aan de galg hing
als een vlag aan het eind van een koord” —
leven is het belangrijke.
Misschien is het leven geen vreugde meer,
maar jouw plicht is het
de vijand te tarten
door nog één dag langer te leven.*

*In de cel kan één deel van je altoos alleen zijn
als de steen in de diepte van de put,
maar het andere deel van je
moet zo verstrengeld zijn met de massa's dezer wereld
dat jij in je gevangenis nog heeft
bij ieder blad, dat veertig dagen ver van je siddert.*

*Het is zoet, maar gevaarlijk
op brieven te wachten
en droeve liederen te zingen,
wakker te liggen tot de ochtendstond
met de ogen op de zoldering.*

*Kijk naar je gezicht zo vaak je je scheert,
vergeet hoe oud je bent,
behoed je zelf voor luizen
en voor voorjaarsavonden.*

*En dan mag je nooit vergeten
hoe je brood tot de laatste kruimel te eten
en hoe van harte te lachen.*

*En wie weet
misschien houdt je vrouw wel niet meer van je
(zeg niet, dat dit er niet zo op aankomt,
voor een man in een cel
is het, of een jonge twijg van een boom gerukt wordt).*

*Het is slecht om te dromen van rozen en parken;
maar het is goed om te denken aan bergen en zeeën.*

*Ik zou je raden
te lezen en te schrijven zonder rust,
te leren weven,
of spiegels te maken.*

*Op die wijze is het doenlijk tien, vijftien jaar
te slijten in een cel,
zelfs meer dan dat,
het kan worden gedaan*

*Mits onder je linker borst
dat dierbaarst juweel
het edelstenen hart schitterend licht blijft.*

NAZIM HIKMET

(Bewerk. van Theun de Vries).

De grote Turkse dichter, die bovenstaand „advies aan een medegevangene” schreef, heeft reeds eenmaal een gevangenisstraf van 3 jaar uitgezeten en werd in 1928 veroordeeld tot een straf van 28 jaar, omdat de politie enkele van zijn gedichten (die toentertijd in elke boekwinkel te krijgen waren) bij matrozen op de Zwarte Zee-vloot en studenten van de Militaire Academie had gevonden. Ondanks zijn twaalfjarige opsluiting heeft men de vrijheidsstrijder Nazim Hikmet niet tot zwijgen kunnen brengen. In gemarshalleerd Turkije lezen duizenden zijn gedichten en geven ze door van hand tot hand.

Rectificatie: De eerste regel van het gedicht van Nazim Hikmet in ons Maart-nummer moet luiden: „Als de helft van mijn hart hier is, dokter,” —

HET INTERVIEW

B. MILAC

„Juffrouw Pankowa?”

Even een lachje en daarna het antwoord: „Nee, Pankowa met een n van Nicodème.”

„Neemt U me niet kwalijk. En Uw voornaam?”

„Raad u maar.”

Op de binnenplaats een troep jonge meisjes, kleurig als de vonken van een vuurwerk.

„Roeshena!” riep er een, „kom je vanavond?”

Roeshena glimlachte, zwaaide vrolijk met haar armen bij wijze van toestemming: ja, ja, natuurlijk kom ik!

„Dus Roeshena”, zei de journalist. „Roeshena Pankowa! 't Lijkt wel of die naam speciaal voor mijn artikel gemaakt is. Voel je het rythme? Roeshena Pankowa. Een prachtnaam voor de film of voor het toneel. Zou je daar zin in hebben?”

„Ik weet 't niet. Om de waarheid te zeggen, heb ik er absoluut geen verstand van.”

„Dat komt er niet op aan, een mens hoeft niet alles te weten, is 't wel?” De journalist lachte ook.

„Maar ik denk er zelfs niet aan,” zei het jonge meisje. „Ik wil hier niet vandaan, weet u.”

„Ja, dat begrijp ik wel en laten we het nu over de hoofdzaak hebben: Hoe bent u hier gekomen?”

De journalist had zijn blocnote te voorschijn gehaald om al voortwandende aantekeningen te maken.

„O, dat was heel eenvoudig,” antwoordde Roeshena. „Daarvandaan!” Zij waren nu bij de contrôle. Zij wachtte op hem vóór de ingang, waar hij even opgehouden werd. Toen liepen zij verder over de harde sneeuw. Het was prachtig, opwekkend weer. Op de trottoirs smolt de sneeuw, want een trotse schitterende zonneshijn daagde de kou als het ware tot een wedstrijd uit.

„Ik weet wel, dat je niet uit de hemel bent komen vallen,” zei de journalist, „en dat je door die poort naar binnen moest gaan. Maar hoe..... of liever: waarom?”

„Wat een vraag! Omdat ik het wou, verdikkie!”

„Nee, nee, je moet het me uitleggen. Wat mij interesseert is hoe je op het idee bent gekomen.”

„Zal ik dan maar allerlei dingen vertellen?”

„Hoe meer, hoe beter,” antwoordde de journalist.

„Nou goed, ik heb honger,” zei ze lachend.

Hij lachte ook.

„Ik kan heus niets vertellen met een lege maag.....”

„Goed, goed, maar ik laat je toch niet los, voordat je me alles hebt verteld". Hij stelde voor om in het coöperatieve restaurant van het bedrijf te gaan eten. Je kunt prettig kletsen als je je voeten onder een gezellig tafeltje steekt. Ze zaten te eten en vrolijk over alles en nog wat te praten. Ten slotte kwam de journalist weer op zijn onderwerp terug.

„Vertel me nu maar alles."

Maar waar moest ze beginnen? Ze probeerde zo goed mogelijk haar gedachten te verzamelen maar ze voelde zich niet op haar gemak. Hij zat geduldig op zijn potlood te kauwen. Eindelijk haalde ze haar schouders op, bekeek de rug van haar handen, die op het geruite tafelkleed lagen, alsof daar het een of andere geheime alfabet te lezen stond, dat haar kon helpen.

„Het begint met ons huis. Of liever met de gang waar het zonlicht door naar binnen viel. De grond was nog koud, maar je voelde dat hij warm begon te worden, hij was door blote voeten aangestampt en er waren gaten in voor de knikkers van de kinderen in hun gescheurde kleren, mijn kameraden. Ik hoor nog de stappen van mijn vader als hij thuis kwam. Hij liep zwaar en zijn manier van kijken was ook zwaar. Alles was zwaar aan hem. Toch woog hij haast niets, hij was uitgedroogd, als een oude gelooide huid. Ik was bang voor hem, omdat ik klein en dom was en de sombere blik van de arbeider niet begreep. Ik wist toen nog niets van zyn tragische, moeilijke bestaan.

„Dat heb ik pas begrepen, toen hij stierf. Twee dagen lang lag hij te hoesten en spuwde bloed. Op de derde dag sliep hij heel rustig in. Ik was vijftien jaar. Ik kwam net uit school, stond bij de deur en keek naar wat er in het donkere kamertje gebeurde. Wij waren met ons zessen kinderen en we hadden alleen maar dat ene vertrek. Vader lag op de tafel, zijn verstijfde voeten staken er aan de ene kant overheen. Moeder zat in een hoek te bidden. Een paar van de kleintjes huilden stilletjes en Fero, mijn oudste broer — ik herinner het me alsof het gisteren gebeurde — zei: „Moeder zet iets onder vader z'n voeten. Moet een arme sappelaar na zijn dood ook nog lijden?" Ik kreeg een benauwd gevoel in mijn keel en mijn hart deed pijn toen ik dat hoorde. Op dat ogenblik begreep ik wat liefde is en wat haat betekent en ik begreep ook wat je moet haten en wat je moet liefhebben."

Zij hield op, want ze wist niet zeker of ze niet meer gezegd had dan nodig was. Vragend keek ze de journalist aan. De jonge man tikte met zijn potlood tegen zijn neus en trachtte zijn ontroering te verbergen.

„En toen?" zei hij kortaf.

„Toen kwam de oorlog. Een hele tijd was alles precies hetzelfde voor ons. Mijn twee zusters en ik naaiden van de ochtend tot de avond op onze Singer. We naaiden. Boezelaars voor de boerenvrouwen. Met borduurwerk voor de rijke en zonder versieringen voor de arme. We maakten ook lijfjes, we borduurden, we breiden van het ogenblik dat de zon opging tot dat hij onderging. Van de ochtend tot de avond. Dan moesten we gaan slapen, want het was niet makkelijk om petroleum te krijgen en dan was die nog te duur voor ons. Je kon niet harder werken dan wij deden en toch hadden we dikwijls honger. Ik walg van die tijd!"

Ze hief haar hoofd op en keek in de verte, alsof ze achter de schouder van de journalist iets ontdekt had. Hij draaide zich om maar zag alleen

de kellner die tegen de deur aangeleund stond en naar de zonsondergang keek. Een enkele straal zacht licht viel op de rand van de stoelen. Alles zag er helder en vredig uit.

„Moeder is het eerst gestorven. Heel stil, zoals ze geleefd had, zoals een laatste blad van een boom valt voordat de winter begint. Toen kwamen de Duitsers en fusilleerden onze Fero. Ze kregen hem in de bergen te pakken en fusilleerden hem op het pleintje voor de kerk. Op militair bevel moest het gehele dorp de executie bijwonen en wij moesten vooraan staan. We waren nog maar met z'n vieren, ikzelf, Mila en mijn twee broers, een van veertien en een van twaalf. Onze zuster was met een Bulgaar getrouwd en woonde vier dorpen verder weg.

„Fero was de vijfde die viel. Ze richtten hun wapen op hem zonder hem eerst te blinddoeken. Hij keek mij strak aan en toen de officier „vuur!“ commandeerde riep hij: Nooit vergeten, Roesha! Hij zei altijd Roesha tegen me als hij in een goed humeur was en dat was hij bijna altijd, want hij hield van het leven en van de mensen. Ik heb wel niet veel tijd om aan vroeger te denken, maar Fero vergeet ik niet.

„Ons leven ging door, alles was moeilijk en triestig. Maar toen de Sowjet-soldaten kwamen leek het alsof alles beter werd. Wij voelden ons opgelucht en we riepen allemaal: Vrijheid! Vrijheid! en waren blij met de vrijheid die we terug hadden gekregen. Dat duurde een paar weken, toen ging het weer zijn oude gangetje in het dorp, het enthousiasme was voorbij, alleen de gekreukelde vlaggen en de opschriften op de muren waren nog over. Wij kregen wel een soort toewijzing, maar het was bijna niets en onze dienstbaarheid bleef wat hij was. Van 's morgens tot 's avonds de Singer. Het eten, een beetje werken in de tuin, dan weer de Singer..... U kunt U niet voorstellen wat een Singer is, waar je aan vastzit en de haat, die ik voor die machine had en voor mijn werk! Een slavernij die niets opbrengt, die niet verheft, die je in de slavernij laat blijven tot aan het einde van je dagen. Je voelt dat de honger en de ellende en het gebrek je deel zullen zijn, voor altijd. Neem me niet kwalijk, een vrouw moet zulke uitdrukkingen misschien niet gebruiken, maar..... zulk werk is om te kotsen.

„'t Is jammer, dat ik het niet kan zeggen, zoals ik wil. Maar als ik nu denk aan die tijd, krampt mijn hart samen. Die verveling, die bekrompenheid, die wanhoop, omdat je weet, dat je er nooit uit zult komen en dat alles eeuwig zo zal blijven..... Maar het is zonde van de tijd om er nu nog aan te denken.”

Zij zweeg. De journalist klopte zachtjes met zijn potlood op de tafel en probeerde tevergeefs iets te bedenken om hun gesprek wat op te vrolijken. Hij kon alleen maar domweg vragen: „Als je niet aan die droevige dingen wil denken, vertel dan wat vrolijkere.”

Zy begon te lachen. „Waarom? Uit mijn verdriet is mijn vreugde geboren.”

De journalist schreef haastig iets op.

„Dat schrijft u toch niet op?”

„Natuurlijk wel. Dat is uitstekend gezegd: uit het verdriet en de ellende is de vreugde geboren. Denk maar eens aan al die mensen, die in dezelfde omstandigheden zijn. Uit het verdriet van het vroegere Slowakije is zijn vreugde geboren; dat moeten we de mensen toeroepen.”

De journalist werd er warm van. Het jonge meisje zweeg even en her-
nam toen de draad van haar verhaal alsof zij zich nu bevrijd had van de
last der herinneringen.

„Weet u, voor Februari had ik al besloten om in een fabriek te gaan
werken. Maar het kon niet, omdat ik nog voor de jongens moest zorgen.

„Na Februari veranderde opeens alles. Micho, de oudste, ging naar de
militaire school. Hij wou officier worden, maar wij hadden nooit gedacht
dat iemand van onze familie officier zou kunnen worden. En de jongste,
die metaalbewerker wou worden, ging naar Podbrezowa om te leren. Ik
was vrij..... Op een Zondag — Zondags werkte ik ook — bracht ik mijn
naaiwerk voor het laatst naar mijn klanten. U had eens moeten zien hoe
ze mij ontvingen. Als ik zei, dat ik voortaan in de fabriek ging werken,
maakten ze aanmerkingen en voorspelden de vreselijkste gevolgen. Overal
zeiden ze dat de fabriek geen plaats was voor fatsoenlijke meisjes en dat ik
er natuurlijk naartoe ging om in de buurt van mannen te zijn. Er zijn
bij ons nog heel wat mensen, die erg bekrompen zijn, maar ze denken, dat
ze met het kleine beetje hersenen dat ze hebben, even goed kunnen denken
als de anderen. En bovendien was ik maar een half-verhongerd naaistertje.
De rijke boerinnen betaalden me altijd op een minachtende manier. Soms
met aardappelen, soms met meel of een beetje boter. Ze voelden er niets
voor om zo'n goedkope naaister kwijt te raken. Maar ik had mijn besluit
genomen. Ik wou verder komen.

„De volgende morgen nam ik voorgoed afscheid van dat sombere leven
en van ons donker huis, mijn koffertje in mijn ene hand en aan de andere
hand mijn zuster.”

„En dat is het einde?” vroeg de journalist, terwijl hij zijn blocnote
dichtsloeg.

„Nee juist niet, dat is het begin!” zei ze verbaasd.

„O, goed,” zei de jonge man lachend, „maar dan moet je me daar ook
nog wat van vertellen.”

„Een andere keer, als u het goed vindt, ik moet nu weg.”

Zij stond op en de journalist bijna tegelijkertijd: „ik ga met je mee. Mag
ik dan nog een paar dingen vragen?”

Er was geen zon meer toen zij buiten kwamen, het was koel geworden.
Zij trok haar doek steviger om zich heen. „Vraag u maar.”

„Waar werk je nu?”

„Afdeling 2002. In de kousen.”

„Hoe ben je stootarbeidster geworden?”

„Daar kan ik niets van zeggen. Ik heb u al verteld: ik wil een beter
leven hebben. En ik wil ook voor de anderen een gelukkiger leven. Daar
werk ik voor.”

„Hoeveel heb je bereikt in de afgelopen weken?”

„Honderd twee en veertig procent.”

„Is het niet vervelend altijd hetzelfde werk?”

„Vindt U uw werk vervelend?”

„Natuurlijk niet.”

„Ik het mijne ook niet.”

„Wat doe je in je vrije tijd?”

„Dan werk ik!”

Ze begonnen allebei te lachen, zo maar zonder reden. Ze waren allebei vrolijk gestemd, dat was alles.

„Goed, maar wat voor werk?”

„Allerlei dingen. Jeugd-werk, leeszaal, toneelclub, de fabriekskrant. We zijn eigenlijk collega's u en ik.”

„Arbeiders-correspondent?”

„Hm! Ik probeer het zo'n beetje.”

„Heb je iets te zeggen aan mijn lezers?”

„Wie zijn dat?”

„Het publiek, iedereen.”

Zij bleef staan, de journalist ook. Voor hen lag een greppel waar vroeger het vuile water uit de fabriek doorstroomde. Hij was al bijna dicht en aan beide kanten waren mensen bezig.

„Dat zijn de brigaden van onze vrijwilligers,” zei zij. „Na hun werkdag geven ze hun vrije uren aan de arbeid voor de gemeenschap. Hier komt onze straat. Helemaal nieuw, met zulke huizen.”

Ze wees op rijen geheel nieuwe woningen, waar de lichten al aangingen.

„We zullen een massa huizen en nieuwe straten hebben. En in die nieuwe huizen moeten nieuwe mensen wonen en in de fabrieken nieuwe arbeiders. Dat zou ik aan het publiek willen zeggen. Iedereen die een droevig leven heeft en een hard lot, moet er zich van los maken. Hij moet hier komen helpen om de greppel dicht te gooien en nieuwe huizen te bouwen. Ik zeg het misschien niet goed?”

„Jawel, ik zal het precies zo opschrijven.”

Ze reikte hem de hand. Hij kon haar nog nauwelijks onderscheiden in het toenemende donker. „Ik moet weg om me klaar te maken voor de bijeenkomst. De anderen wachten waarschijnlijk al op me.”

Ze drukte zijn hand en voordat hij iets kon zeggen, was ze weg. De stootbrigadiers waren nog aan het werk. Onder de grote schijnwerpers namen hun lichamen fantastische gestalten aan. Alle geluiden vermengden zich met het geluid van de schoppen en het weggeworpen zand. De journalist keerde zich om. Een eind verder zag hij de lichten van de fabriek uit duizend vensters schijnen.

Duizenden lichten.

Uit duizenden vensters, duizenden lichtende woningen straalde het vuur waarmee de nieuwe straten aangelegd zouden worden.

(Uit een Slowaakse novellenbundel: „Voor 1 Mei 1950”).

Partijloos verzet

A. Herzberger: Tweestromenland¹⁾

A. Kossmann: De nederlaag²⁾

E. Sommer: Revolte der heiligen³⁾

DE gruwelen van de 2e wereldoorlog mogen niet vergeten worden; want hetzelfde stelsel, dat in staat was om millioenen weerloze burgers te vernietigen, zal er niet voor terugdeinzen om tientallen millioenen te vermoorden, wanneer dezen niet van te voren een nieuwe oorlog onmogelijk maken. Daarom is elke eerlijke poging om de feiten uit die tijd in een scherp daglicht te stellen, zó dat de lezer zal zeggen: Dit nooit meer! — een bijdrage tot de vrede.

De schrijvers van de drie oorlogsdocumenten, die voor ons liggen, kiezen partij tegen de nazi's — en dat is 5 jaar na de oorlog niet meer zo vanzelfsprekend als men zou kunnen denken — maar het is niet voldoende. Wanneer men de vijand van toen niet herkent in zijn werkelijke gedaante, wanneer men b.v. de nazi's verwacht met het Duitse volk in zijn geheel, of in hun systeem een uiting ziet van „noodlottige krachten” in de mensheid, leidt dit tot een pessimisme, dat de nieuwe oorlogstokers goed kunnen gebruiken en men breekt af wat men met de andere hand heeft opgebouwd, evenals de humanisten die vóór de oorlog de gruwelen van het fascisme niet bij hun naam wilden noemen. Aan hen, die in een kamp hebben gezeten, mag men hoge eisen van moed en waarachtigheid stellen; zij kennen immers de vijand zoals niemand anders hem heeft gekend.

VAN deze drie aanklachten tegen het nazi-imperialisme is „Tweestromenland, een relaas van beproeving en standvastigheid” (in Bergen Belsen) de hartstochtelijkste. Als dagboek geschreven in '44/'45 registreert het als op een gevoelige plaat pessimisme en vertrouwen in de toekomst, verdriet, wanhoop en haat tegen de Duitsers. De schrijver zoekt naar een houvast in de verwording, die hij om zich heen waarneemt en vindt die niet. Is er een eenheid van het Joodse volk? Hij tracht dit te bewijzen, maar in zijn hart twijfelt hij en grijpt tenslotte, als zovelen, naar de godsdienst als een bindende kracht, die hem vroeger nooit heeft bevredigd. Hij leeft mee met de smart en de ellende van zijn groep, maar dringt niet door in het leed van anderen, die buiten dit verband staan: de Häftlinge (gevangenen) van het concentratiekamp naast het Jodenkamp, die hij als verschijnsel waarneemt, zonder zich ermee te vereenzelvigen („Voor de mensheid is geloof ik niets beschamender dan

¹⁾ Extra nummer van de Groene Amsterdammer, verschijnt in boekvorm.

²⁾ Querido, f 8,90. ³⁾ C. Hafkamp, f 5,50.

de arbeid van dit soort Häftlinge. Zy zwoegen niet als dieren, maar als slaven en dat is heel wat erger.") en zelfs zijn de enige positieve krachten in zijn eigen kamp hem vreemd, al vermeldt hij ze met een zekere verbaasde hoogachting.

Bergen Belsen heette een „Vorzugslager"; doorzending naar een concentratiekamp was de straf voor vele overtredingen. In deze omstandigheden was het onvermijdelijk dat het aantal bourgeois en avonturiers onder de gevangenen naar verhouding groter was dan in de andere kampen. H. begrijpt niet, dat juist daaraan de morele ontreding, die hij door zijn werk in de „rechtscommissie" van het kamp bestrijdt, te danken is. Hij verbaast zich er steeds weer over, dat „vroegere grootkapitalisten" „kooplieden van groot formaat", „dames van ontwikkeling, smaak en charme" zich zelfs niet ontzien om het brood van kinderen te stelen. „Honger is een hersenziekte", schrijft hij, „Ze demoraliseren allen — en dan gaan ze dood. De verwoesting begint bij velen in de hersenen." Een maand later echter, ziet hij iets anders, dat zijn eerste notities tegenspreekt: „De groep Asscher vecht met leeuwenmoed tegen de algehele vervuiling, die het overige deel van de barak overheerst." Dit waren vermoedelijk georganiseerde arbeiders, al zegt H. dat niet. Elke uiting van klassebewustzijn is voor hem iets wonderlijks en onbegrijpelijks:

„Wat is eerlijkheid? De overtuiging, dat het op den duur het voordeeligste is gelijk te delen. En wie is eerlijk? die de ellebogen mist, de handigheid, de sluwheid, de geschiktheid om zichzelf meer te verschaffen dan zijn portie. De zwakke is eerlijk.

Misschien is dat in de maatschappij ook wel zo. Maar je ziet het niet. Erst kommt das Fressen und dann die Moral. En toch.....

Toch heb ik mensen gezien, die..... anders stonden tegenover hun medemens..... Als ik aan ze denk, dan zie ik ze als hoog oprijzende tussen de bruingrauwige troep van de massa, al waren ze in de regel de teruggetrokkenen, de niet-opvallenden en behoorden ze tot de eenvoudige werkers en sjouwers." (curs. van ons).

Herzberger beschrijft wat hij ziet, zelfs wanneer het in tegenspraak is met zijn eigen opvattingen. Hij, die Oranje „de basis van ons leven" noemde, laat zich niet meesleuren in de demoralisatie van zijn klasse, al geeft hij er wel aan toe („Ik ben te week en te sentimenteel voor rechter") Een paar maal wijst hij op de levenskracht van verschillende nationale groepen, voor het merendeel eenvoudige mensen, met wie hy verder geen contact heeft: „Er worden Franse en Griekse, Servische en Russische liederen gezongen....., iedereen weet wat ze te betekenen hebben:.... Ze krijgen ons er niet onder"; op de solidariteit tegenover de Duitsers; op de kamporganisatie, die vele levens heeft gered. Maar er is geen illegale organisatie, het verzet blijft individueel en passief en hij zou het zelf niet anders willen, „wetende dat het anders moest en anders kon zijn."

Men vraagt zich af of mr Herzberger de Joodse Nederlanders Eijl en Schijveschuurder heeft vergeten, de eerste verzetsstrijders die door de Duitsers werden gefusilleerd wegens hun aandeel in de Februaristaking. Hun namen waren een baken en een aansporing voor alle illegale werkers in die jaren. Waarschijnlijk heeft H. er ook nooit over gedacht in welk opzicht de Nederlandse bourgeoisie schuldig was aan de misdaden van het Derde Rijk, o.a. diezelfde bankiers en fabrikanten die in het kamp kleine kinderen bestalen.

Omdat hij wel partij kiest voor de *individuele* mens tegen zijn moordenaars, maar niet voor de gehele *mensheid* tegenover haar moordenaars schrijft hij, de humanist: „Een der genoegens van de SS is de dragers af te ranselen..... Het enige wat men daarbij voelt, is schaamte, niet om ons maar om hen.” Deze lijdzaamheid, die zich zelfs uitstrekt tot medelijden met de beul, stelt de reactie echter zeer op prijs, bij het weerloosmaken van bepaalde bevolkingsgroepen. Daarom is deze kant van het boek voor ons onaanvaardbaar, hoe waarheidsgetrouw H. zich overigens ook van zijn taak heeft gekweten.

NUCHTERDER dan in „Tweestromenland”, ontdaan van het mededogen met zwakken en weerlozen dat dit dagboek kenmerkt, is het in „De nederlaag” ook weer de lijdzaamheid van de hoofdpersoon en zijn groep (hier in de vorm van botte onverschilligheid) die het verhaal voor de reactie aanvaardbaar maakt. Daar het gemengde Nederlandse gezelschap, dat in Duitsland aan de spoorwegen moet werken, in verschillende kampen terecht komt en ruimschoots gelegenheid heeft om zich na het werk vrij te bewegen en met de bevolking om te gaan, had dit boek een ruimer tijdsbeeld kunnen geven dan het Dagboek van Bergen Belsen. En toch doet het dat niet. Het is alsof de schrijver zijn hersens alleen heeft gebruikt om te noteren wat hij om zich heen zag, zonder ergens over na te denken, iets te lezen of een ander standpunt in te nemen dan het meest gangbare op dat ogenblik: De Duitse Staat is mijn vijand. Hy blijft hij dit uitgangspunt staan, wijkt er niet van af, maar komt ook niet verder. Ondertussen bergt hij zijn gedachtenfoto's in zijn hersens en slaagt er later in om deze met behulp van een liefdeshistorie tot een bitterzoete roman om te werken.

Ook dit boek is een aanklacht tegen de oorlog, voornamelijk door de uitstekende beschrijving van luchtbombardementen en de beginnende chaos in Duitsland, die een climax bereikt aan het slot. Daar echter niet de bevrijding, maar de chaos vóór de bevrijding het hoogtepunt vormt, is dit einde, ondanks zijn natuurgetrouwe geheugenschilderingen, toch een teken van gebrekkig waarnemingsvermogen; want elke ondergang bergt reeds de krachten van de toekomst in zich en daarvan ziet hij niets.

Vermoedelijk slaat de titel op een vermeende nederlaag van de beschaving of iets dergelijk vaags. In feite wordt hiermee de angst voor het leven van de intellectuele middenlagen, waartoe de schrijver behoort, uitgedrukt met de bedoeling om het publiek in die angst te laten delen. Wie bang is, ziet graag dat anderen het ook zijn. In onze tijd, nu het er voor alles op aan komt om de wanhoopsstemmingen en het pessimisme, waarmee de bourgeoisie de vooruitsrevende krachten tracht te vergiftigen, met alle kracht te bestrijden, heeft een dergelijk boek wèl documentaire waarde, maar ook niet meer dan dat.

WELK een verademing, na de beide voorafgaande boeken, is „Revolte der Heiligen”!

Voor Ernst Sommer, een Tsjech, is de noodzaak van actief verzet tegen de Duitsers, in een Joods werkkamp bij Krakau, geen academisch vraagstuk, maar een kwestie van gezamenlijk overwinnen of strijdend onder-

gaan. Het ene probleem in dit boek: hoe de mensen omhoog te halen en te verheffen, boven dezelfde tendenzen, die in het Dagboek van Bergen Belsen zo'n grote rol spelen (maar die daar niet in hun ware gedaanten worden herkend en dus ook niet bestreden) — de kleinburgerlijke lijdzaamheid en afkeer van verzet, het persoonlijke egoïsme en de tevredenheid over elke dag dat het eigen leven langer duurt, het gebrek aan eensgezindheid en het wantrouwen tegen elkaar — is een probleem uit de dagelijkse strijd voor de vooruitgang in de hele wereld. Daarom staat dit boek op een hoger plan dan de oorlogsboeken van individualistische schrijvers en elke beoordeling moet in de eerste plaats hiervan uitgaan.

De bevolking van het „dorp zonder kinderen”, waar alleen vakarbeiders wonen, wordt tewerkgesteld in de bossen en in een automobielfabriek. Hier heerst de uitbuiting in zijn zuiverste vorm: „Nooit had Schilling toegewijder arbeiders gehad..... Thuis waren er altijd bezwaren geweest..... In L. had nog niemand een klacht geuit” (Omdat hij wist dat zijn naam dan de volgende dag op de transportlijst zou staan). „Sneller, beval Schilling. Wil je niet meer leven?” In deze verhoudingen, waar elk leven voortdurend wordt bedreigd, komt een groepje mannen uit Moravië, met pamfletten uit een Russisch vliegtuig, tussen de zolen van hun schoenen.

In het begin stuiten de nieuwe arbeiders op een muur van onbegrip en angst. De een heeft deze uitvlucht om zijn geweten gerust te stellen, de ander die, vooral wanneer zij het in de fabriek wat beter krijgen. Later lijkt het alsof Jan zal slagen in zijn poging om een gewapend verzet te organiseren. Op een bijeenkomst heeft hij de „oudsten” inderdaad overtuigd dat zij sterk genoeg zijn om de bewakers te overwinnen.

„Nu kon hy (Novak) zijn hoofd weer opheffen. Het was een geschenk, dat Jan de gemeenschap gegeven had. Novak streeelde dankbaar en teder Jan's handen. De onbeholpen, trouwhartige woorden die de spreker er in gebroken Duits uitbracht, maakten een sterke indruk. Toen hij op zijn plaats ging zitten, knikte men hem van alle kanten instemmend toe. De lucht in de kamer was met electriciteit geladen. Het leek wel of de vonken van de muur spatten.”

In deze eenvoudige, beeldende taal (in de vertaling goed weergegeven door Willy Berg) spreekt iemand, die weet dat alle moeilijkheden overwonnen zullen worden. Iemand die zich aan de kant van de vooruitgang plaatst, al heeft hij zelf nog te kampen met een kleinburgerlijk anarchisme in zijn gedachten, zoals blijkt uit de niet te verdedigen zelfmoord van Jan, die volgens de schrijver noodzakelijk is om de arbeiders tenslotte tot de opstand te brengen.

Ondanks de zwakke plekken, die te herleiden zijn tot een onvoldoende ideologische ondergrond van de schrijver, is „Revolte der Heiligen” een goedgeschreven, ontroerend en strijdbaar boek.

VOOR elke Nederlander, die van zijn land en zijn volk houdt, is de uitgave van de „Dagelijkse zorgen” van Kästner een belediging. Wie dit boek in handen krijgt na lezing van het Dagboek van Bergen Belsen zal zich niet meer afvragen of het nog zin heeft om uitvoerig over de imperialistische oorlog te schrijven en de misdaden van de nazi's opnieuw onder de aandacht te brengen van diegenen, die blijkbaar menen dat zij geen verantwoordelijkheid tegenover hun volk en de mensheid in het algemeen hebben.

Deze z.g. „linkse” schrijver (voor de oorlog), die zich nu een „politieke leek” noemt, „wars van partijmensen”, tracht door liedjes en ontwapenende humoristische stukjes zichzelf en alle andere Duitsers (misschien met uitzondering van een paar SS) voor te stellen als fidele kerels, die nooit met opzet iemand kwaad hebben gedaan of zullen doen.

Tot Maart 45 zat hij rustig in Berlijn (alleen zijn goedingerichte appartement was het vorig jaar door Engelse bommen verwoest), zonder dat hij zich ooit met enige illegale activiteit heeft bemoeid — zoals blijkt uit zijn openhartige antwoord aan een onbekend ambtenaar achter een loket, die hem vraagt, waarom hij niet in de vakbond is. „Omdat ik sinds 12 jaar een verboden schrijver ben!” zegt hij trots. Zelfs in die tijd kwam het blijkbaar niet bij hem op, dit „verbod” te overtreden.

In Maart krijgt hij het in Berlijn te benauwd, aangezien de Russen voor Küstrin staan. Hij gaat met een troep filmmensen naar Zuid-Tirol om de capitulatie af te wachten. Terwijl de anderen later teruggaan naar Berlijn — „en naar de Russen”, voegt hij er smalend aan toe — trekt hij naar München — „het trefpunt van diegenen, die bij het eind van de oorlog niet in Berlijn, maar in West- of Zuid-Duitsland zaten” — waar de Amerikanen hem al gauw een goed betaalde redacteurspost bezorgen. In dit Beierse blad plaats hij zijn „dagelijkse zorgen”, o.a.: „Gij pluïsjes op de mantel van de tijd / staakt uwe strijd! / Een stip, niet meer, is de planeet waarop gij het heeal doorgleed,” enz. Waarschijnlijk zijn het deze en dergelijke onbenullige uitlatingen, die de vertalers en de Nederlandse uitgeverij zo sympathiek vonden, dat zij de gemeneres stukjes op de koop toe namen.

De tendens van het boek is zelfbeklag en rancune, teveel om te citeren. Maar om duidelijk te maken, wat wij bedoelen, wanneer wij deze uitgave een belediging voor alle slachtoffers van de nazi's noemen, is het volgende staaltje van zijn grapjasserij voldoende. Na een aantal voorwerpen opgesomd te hebben, die in een „zeker land” (het Duitsland van '48) schaars zijn, zegt Kästner:

„Toen werden de inwoners van het land nogal treurig. Want ten eerste misten zij al deze kleine dingen, die het leven, zoals bekend, veraangenamen en vergulden. Ten tweede wisten zij, dat het hun eigen schuld was. En ten derde kwamen er altijd mensen uit andere landen en vertelden hun dat het hun eigen schuld was. En ze mochten het nooit vergeten. De mensen in dat land zouden vreselijk graag eens gehuild hebben. Maar ze hadden geen zakdoeken.”

Zo ziet de schuldvraag van Duitsland er uit, volgens Kästner, en zo wordt hij aan de Nederlandse lezers opgediend!

S.P.

DAGBOEK VAN EEN SCHOOLJONGEN

E. Grien (Uitg. Pegasus — f 1,50)

NA de oorlog zijn in de Sowjet-Unie talrijke uitstekende romans en verhalen verschenen over de strijd van het Sowjet-volk tegen de fascistische barbaren. Zelden echter zal een schrijver er in geslaagd zijn, zó duidelijk en met zó weinig woorden de afgrond te schilderen tussen de Sowjet-burger en het Nazi-beest, als E. Grien in dit dagboek.

Het verhaal, dat erg simpel is, vervalt nergens in sensatie of sentimentaliteit. Wanja, een schooljongen, wees geworden door de oorlog, is door zijn oom Wasia, die eveneens alle naaste familieleden verloor, in huis opgenomen. Het zijn de dialogen tussen deze twee alsmede de herinneringen die Wanja aan de Duitse bezetting heeft, die zijn dagboek vullen.

In Wanja en Wasia is het Sowjet-volk uitgebeeld, dat, evenals zij, zich na het beëindigen van de oorlog, met alle kracht wierp op het inlopen van de tijdelijke achterstand, ontstaan door „de voorafgaande jaren van de onderbreking”, op weg naar de communistische maatschappij.

Beiden hebben veel leed ondervonden en grote persoonlijke verliezen geleden, maar ze bleven ongebroken. Vol enthousiasme werpen zij zich op hun werk. Wanja haalt zijn 3 jaar achterstand in en wordt de beste leerling van zijn klas; Wasia blijft niet bij hem achter en behaalt talrijke successen op zijn fabriek. Tenslotte vindt hij het meisje, waaraan hij zijn leven te danken heeft, terug.

Naast deze beide figuren blijven onvergetelijk in onze herinnering het offer van de schoolmeisjes en de moeder van één van hen, de schoolbewaarster, die door de Duitse kapitein Wurms, langzaam maar zeker de dood wordt ingedreven.

Niemand die dit verhaal leest, zal de „Kultur” der Nazi's, belichaamd in Wurms, kunnen vergeten. Hij is één van die edelgermanen, die zichzelf „vertegenwoordigers van een hogere beschaving” noemen. Wanja herinnert hem zich

door de talrijke slagen, die hij van hem ontving, door de nog in zijn oren klinkende frases over hogere roeping enz., door zijn minachting voor de Russische taal en cultuur. Deze sadist, die één van die Duitse oorlogsmisdadigers was, die persoonlijk tientallen burgers vermoorde, was kenbaar aan „de repen hechtpleisters op zijn vingerknokkels”, omdat hij er van hield de gevangenen zelf te „onderwerpen.”

„Dagboek van een schooljongen” is een meesterwerk van Sowjet-vertelkunst. Alleen daarom reeds zou het de moeite van het lezen overwaard zijn. Dit boekje heeft echter een veel grotere betekenis.

Wij weten, dat ook Drees één van de voorstanders is van de opname der Westduitse nazi's in de Amerikaanse oorlogsplannen. Het is goed dat dit „Dagboek” nog eens herinnert aan de misdaden van deze bandieten, in samenwerking waarmee en onder wiens leiding Drees onze jeugd wil laten opmarcheren tegen de Wanja's en Wasia's. Dit boek van E. Grien is een wapen van de vredesstrijders, in de strijd voor de handhaving van de vrede.

Het is daarom een uitstekende gedachte van Pegasus geweest, het „Dagboek van een schooljongen” uit te geven als premie in haar reeks van 1949. Moge het door velen gekocht, gelezen en herlezen worden. Het zal de strijd voor de vrede ten goede komen.

DAUWDRUPPELS OP HAITI.

J. Roumain (Uitg. Pegasus f 2,25)

DIT eerste deel van de Pegasus-reeks 1950 voert ons naar het eiland Haïti in West-Indië, waar omstreeks het begin van de 19e eeuw de Franse overheersers werden verdreven en de negerrepubliek werd uitgeroepen.

Voor de bevolking bracht dit geen verbetering. De boeren op het land worden meedogenloos uitgeplunderd door de stadsautoriteiten als vrederechter, politie-chefs, landmeters e.d.

Onderwijs wordt de negers niet gegeven. Bewust. De roekeloos, uit

onwetendheid, doorgevoerde ontbossing, brengt droogte, armoede en honger op het land. Velen emigreren of trekken naar de stad, hun land voor een appel en een ei verkopend aan speculanten.

De ellende brengt ook verbittering onder de negers. Zij, die vroeger gemeenschappelijk de grond bebouwden en elkaar bij alle moeilijkheden steunden, zijn vijanden van elkaar geworden. Een bloedvete verdeelt het dorp in twee vijandige kampen.

In deze situatie keert Manuel, de zoon van èèn der dorpsoudsten, na een verblijf van 15 jaar op Cuba, naar zijn geboortedorp terug. Hij is op de suikerplantages en in de fabrieken een klassebewust proletariër geworden. Het is Manuel, die erin zal slagen welvaart terug te brengen, door de vete te doen ophouden en alle negers gezamenlijk kanalen te laten aanleggen, die het water van de door hem ontdekte bron brengen naar de verdorde akkers.

J. Roumain, die op Haïti geboren was, heeft daar belangrijke regeringsfuncties verricht. Hij kende het land, de bevolking en hun zeden door en door. Het was deze, inmiddels overleden, negerschrijver, die de Communistische partij van Haïti waarvan hij jarenlang algemeen-secretaris was, oprichtte. Uit iedere regel van dit boek spreekt zijn liefde voor zijn land en de onderdrukte bevolking. „Dauwdruppels” is ontroerend door zijn eenvoud en door de schoonheid van taal.

Prachtig zijn de beschrijvingen van de oude offerfeesten; van de „Koembit”, het gemeenschappelijk werk op het land. Ontroerend mooi is ook de zuivere liefdesgeschiedenis tussen Manuel en Annaïse, die oorspronkelijk een der „anderen” was, maar onder Manuel's leiding de organisatrice der vrouwen wordt.

De schrijver heeft vooral de figuur van Manuel met warmte beschreven. In hem heeft hij de leidende rol van het proletariaat in de strijd voor een betere maatschappij uitgebeeld.

Heel mooi weergegeven is de wijze, waarop deze proletariër zyn, in de klassenstrijd verworven kennis, overdraagt op Annaïse en de negers. Hij brengt hen het bewustzijn van hun eigen kracht bij. Hij leert ze, dat ze niet moeten berusten maar door eensgezinde strijd tegen de droogte en hun onderdrukkers, de overwinning zullen behalen.

De eensgezindheid komt tot stand, de velden worden bevoeid, de honger verdwijnt, maar Manuel brengt het hoogste offer, zijn leven. Hij blijft echter onder de bevolking die hem tot chef had gekozen, voortleven in hun liederen en het kind, dat Annaïse verwacht. Zelfs na zijn dood blijft hij de leidsman.

Dit boek is een goede inzet van de nieuwe reeks. „Dauwdruppels op Haïti” werd uitstekend vertaald door Mevr. Tilly Visser, die er voorbeeldig in geslaagd is, de zangrijke, kleurige taal van Roumain in het Nederlands over te brengen.

Lw.

Door de arbeiderspartij op te voeden, voedt het marxisme de voorhoede van het proletariaat op, zodat het in staat is om de macht te grijpen en het hele volk naar het socialisme te voeren, de nieuwe orde te leiden en te organiseren, de leraar, leider en aanvoerder van alle werkers en uitgebuitenen te zijn, bij de vorming van hun eigen maatschappelijk leven, zonder de bourgeoisie en tegen de bourgeoisie.

LENIN

Pegasus brengt U in hogere sferen

DE BARREVOETERS

door Zaharia Stancu

Een van de vooraanstaande schrijvers van het volksdemocratische Roemenië tekent, met een pakkende eenvoud en diepe menselijkheid, leven, lijden en strijden van een Roemeens dorp. Hij vertelt U van de machtige, maar ongeorganiseerde boerenopstand van 1907, die in bloed werd gesmoord, van de ramp van de Balkan-oorlog en van de eerste wereldoorlog. Dit verhaal, dat in twee delen in de **Pegasus-Romanreeks** uit is gekomen, eindigt met de grommende echo van de zegevierende Russische revolutie.

Prijs per deel in linnen gebonden f 2.25

Boekhandel PEGASUS

Leidsestraat 25 - Amsterdam-C. - Telefoon 30822

Verrijkt Uw politieke kennis en daardoor Uw doorzicht in de moeilijke situatie van vandaag en morgen.

Leest:

Fr. Engels **De ontwikkeling van het Socialisme van Utopie tot Wetenschap**

Fr. Engels **De beginselen van het Communisme**

W. I. Lenin **Het Imperialisme als hoogste stadium van het Kapitalisme**

W. I. Lenin **Staat en Revolutie**

W. I. Lenin **De linkse stroming, een kinderziekte van het Communisme**

Karl Marx **Loon, Prijs en Winst**

Karl Marx **Loonarbeid en kapitaal**

J. W. Stalin **De Grondslagen van het Leninisme**

J. W. Stalin **Enige vraagstukken van het Leninisme**

J. W. Stalin **Historisch en Dialectisch Materialisme**

J. W. Stalin **Het Marxisme en het nationale vraagstuk**

Per deeltje één kwartje

Boekhandel

Pegasus

Leidsestraat 25 - Amsterdam-Centrum - Telefoon 35957-30822

POLITIEK EN CULTUUR

ALIN:

OVER MARXISME IN DE TAALWETENSCHAP

ONDERWIJS-„VERNIEUWING”

PROBLEMEN VAN DE OPBOUW IN CHINA

Jaargang No. 8

Augstus 1950

Overzicht	337	„Vernieuwing” van onderwijs en opvoeding, die tot Amerikanisme leidt G. v. Praag	382
in Duitsland F. Baruch	343	Enkele problemen van de opbouw in China W. Stuit	387
in Leningrad Kei Mariyama	350	De sociale verkiezingen in Frankrijk M. France.	395
in Tokio Shigeru Tagi	351	De geschiedenis van een Stachanow-arbeider G. Geelhoed	400
in Koreaans revolutionair			
in Nippon Neyama	351		
in de wetenschap J. Stalin	352		
in de problemen van de Jeugd.	377		

Dauwdruppels op Haïti

Een prachtige roman van de negerschrijver **Jacques Roumain** -
in linnen gebonden - 230 pagina's - prijs f 2.25

Als de jonge neger Manuel van de suikerplantages op Cuba, waar hij de strijd der arbeiders heeft meegemaakt, naar het eiland Haïti terugkeert, vindt hij daar de akkers verdord en de bevolking door een bloedwraak in twee kampen verdeeld. Manuel stelt zich als doel een nieuwe bron te vinden, die hij ook vindt en met het water brengt hij niet alleen de vruchtbaarheid terug, maar herstelt hij ook de dorpsvrede.

boekhandel **Pegasus**
Leidsestraat 25 - Amsterdam

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

VANAF de 25e Juni staat Korea met grote koppen op alle voorpagina's van de dagbladen. Ook in Nederland. En bijna zonder uitzondering wordt de Noord-Koreaanse Democratische Republiek van agressie beschuldigd, dit in flagrante tegenstelling met alle feiten.

Een niet weg te redeneren feit is, dat de Verenigde Staten met de schending van het Handvest van de UNO een openlijke aanvalsoorlog tegen Korea zijn begonnen. De volslagen mislukking van hun politiek in Korea, de razendsnelle achteruitgang van de economische toestand, heeft de Amerikanen als laatste middel om hun springplank op Korea te behouden, tot de gewapende overval op Noord-Korea doen overgaan, nog vóór een besluit van de UNO — zij het ook onwettig, door de afwezigheid van de vertegenwoordigers van de Sowjet-Unie en China — over Korea genomen was.

In dit overzicht willen wij enkele getuigen aan het woord laten, en wel in de eerste plaats een man die het weten kan, Professor Owen Lattimore, die als de best-geïnformeerde Amerikaan over de problemen van het verre Oosten wordt beschouwd, die 7 boeken over Azië schreef en destijds tijdens de oorlog persoonlijk adviseur van Tsjang Kai Sjek is geweest.

Zijn rapport over Korea is vernietigend voor het Amerikaanse imperialisme, omdat hij daarin aantoonde, dat Amerika zich in Zuid-Korea steunt op gewetenloze Japanse collaborateurs en fascistische elementen, die zich ten doel stellen met de grofste middelen van onderdrukking en uitbuiting het oude koloniale regiem, dat Japan daar 36 jaar geleden heeft ingevoerd, te handhaven.

„Al wat de Koreanen verlangden,” schrijft Lattimore, „was de bevrijding en een kans om hun eigen regering te vormen.”

Professor Lattimore, die een open oog heeft voor de democratische ontwikkeling in Noord-Korea, waarvan hij o.a. de landhervorming, dus de bevrijding van de boeren beschrijft, eindigt zijn rapport met deze woorden:

„Amerika, dat zich ten aanzien van China over de pech beklaagd heeft de Kwomintang geërfd te hebben, heeft in Korea zijn eigen Kwomintang gesticht. Teneinde onze zagezegde politiek van wereldwijde oppositie tegen politie-staten te ondersteunen, hebben wij in

Zuid-Korea een zwakke en onbetrouwbare politiestaat van ons eigen maaksel geschapen."

Deze feiten zouden reeds voldoende zijn om aan te tonen, dat alleen Amerika er belang bij had om Korea geheel en al in zijn greep te krijgen en aan de door hen zo zeer gehate volksrepubliek in het Noorden een eind te maken.

De jongste feiten van het agressieve optreden van Amerika bracht de plaatsvervangend minister van Buitenlandse Zaken van de Sowjet-Unie, Gromyko, in een verklaring daags na de overval.

Gromyko haalt de woorden aan van Syngman Rhee, die in een bijeenkomst van de z.g. Nationale Vergadering in aanwezigheid van de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken, Dulles, op 19 Juni verklaarde:

„Wanneer wij niet in staat zijn, de democratie in de koude oorlog te beschermen, dan zullen wij de overwinning in de hete oorlog bevechten."

Reeds een maand voor de gebeurtenissen in Korea verklaarde de leider van het Amerikaanse bestuur voor Korea, Johnson, in de commissie voor staatsuitgaven van het Amerikaanse congres, dat 100.000 soldaten en officieren van het Zuid-Koreaanse leger, die met Amerikaans materiaal uitgerust en door de leden der militaire commissie waren opgeleid, gereed lagen voor de strijd om de oorlog op een willekeurig moment te beginnen.

Enige dagen voor de gebeurtenissen in Korea kwamen de minister van Defensie van Amerika, Johnson, de chef van de Amerikaanse Generale Staf Bradley en, als derde, Dulles als raadgevers in Japan aan, en hadden daar een onderhoud met Generaal Mac-Arthur, waarna Dulles Zuid-Korea alsmede de grensdistricten aan de 38e breedtegraad bezocht, daar waar de afscheiding ligt tussen Noord- en Zuid-Korea.

Aldus Vice-Minister van Buitenlandse Zaken Gromyko.

Gelukkig is er naast „de Waarheid" in Nederland nog een dagblad geweest, dat de moed heeft gehad dwars tegen alle overige in, om bovenstaande feiten aan zijn lezers voor te houden, het Utrechts Nieuwsblad.

Het blad schreef aan het slot van zijn beschouwing:

„Dit alles wijst er wel op, dat men in de Verenigde Staten bezig was met een volledige heroriëntatie van de Azië-politiek."

De opmerkelijke luisteraar naar de radiopraatjes van Bernard Person kon ook uit deze bron de bevestiging krijgen van het bovenstaande. De heer Bernard Person maakte bij het overzicht van de week de opmerking, „dat de overwinning van de Chinese Volksrepubliek de nederlaag van Amerika is geweest" (een beetje late erkenning), en de heer Person liet er op volgen, dat Amerika dit met Korea wilde voorkomen.

Koelbloedig is dus Amerika zijn aanval op Korea begonnen, het wil een poging (een wanhopige poging) doen om Korea onder de voet te lopen, maar de verdere ontwikkeling van de strijd zal het

bewijs leveren, dat het Koreaanse volk, dat voor zijn vrijheid vecht, niet te verslaan is.

En dit te meer, indien in de gehele wereld de eis duizendvoudig zal worden versterkt: *Handen af van Korea! Terugtrekking van alle vreemde troepen! Dus ook van H.M. torpedojager Jan Evertsen, die in opdracht van de regering Drees eveneens naar de Koreaanse wateren zal opstomen.*

De houding van Trygve Lie als secretaris-generaal van de UNO is interessant. De inkt van het vredesprogram van de 10 punten van Trygve Lie was maar nauwelijks droog, toen de laffe overval op Korea begon. Niemand heeft iets, al was het maar één woord van protest van zijn kant gehoord. Integendeel, de heer Trygve Lie heeft zich gediensstig genoeg getoond om zijn Amerikaanse meesters te dienen. Er is hier sprake van een grove schending van het Handvest der Verenigde Naties, maar de heer Lie is schromelijk in de uitvoering van zijn taak tekort geschoten. Waarmee wij maar zeggen willen, dat sommige vredesapostelen dubbel in het vizier moeten worden gehouden.

IN het Verre Oosten is dus de koude oorlog reeds in de hete oorlog omgeslagen. Maar het agressieve optreden van de Amerikaanse reactie in West-Europa komt ook in een steeds duidelijker licht te staan. Dit bewijzen de wapentransporten naar West-Europa en de plannen tot volstoppen van de West-Europese landen met oorlogstuig. Het z.g. plan-Schuman is in werkelijkheid een plan van Amerikaans maaksel. Dit plan is een oorlogsplan. Het is door alle bladen gecommentarieerd. De doelstelling van het Amerikaanse imperialisme om zich steunend op de Roerbaronnen meester te maken van de zware industrieën (en daarmee vanzelf ook van de lichte industrieën) werd reeds in ons vorig overzicht aangetoond. Het plan-Schuman is een van de Amerikaanse hefbomen voor de totale verslaving van West-Europa en voor het veranderen van West-Europa in een uitvalspoor voor de oorlogszuchtige politiek van de Amerikaanse imperialisten. De New York Times ging zo ver deze politiek te vergelijken met de beruchte politiek van Dawes en Young na de eerste wereldoorlog. „Als een gouden regen,” schrijft de Iswestia, „werkten deze dollars, en bevruchtten de zware industrie van Hitler-Duitsland, en wel in het bijzonder de oorlogsindustrie.”

Al datgene wat men over de ware bedoelingen van dit plan zou moeten weten, vindt men in de verklaring van de 7 West-Europese communistische Partijen, waarin o.m. wordt gezegd:

„Het plan-Schuman zou gewijd zijn aan de gelijkschakeling van de gemarshalliseerde landen, het zou de vernietiging van de nationale souvereiniteit voltooien, doordat het hun economie aan de Amerikaanse imperialisten uitlevert.”

„De lonen en arbeidsvoorwaarden van de Franse, Belgische, Engelse, Italiaanse, Nederlandse en Luxemburgse arbeiders zouden worden teruggebracht op het veel lagere peil van die der West-Duitse arbeiders, dat de imperialisten op een ellende-peil willen handhaven.”

En verder heet het in de verklaring:

„De kapitalisten van Frankrijk, West-Duitsland, Italië, België, Nederland en Luxemburg hebben elk nationaal bewustzijn verloren. Uit klasse-belang verraden zij openlijk de levensbelangen van hun landen. Zij leveren deze uit aan de roofzucht der internationale trusts en maken zich gereed de volken in een nieuwe oorlog te storten.”*)

De oproep stelt zich ten doel, er toe bij te dragen de vredeskrachten tegen dit afschuwelijke plan te verzamelen, waarop wij straks nog terugkomen.

Uit de strijd die er over de ten uitvoerlegging van het plan-Schuman wordt gevoerd, een strijd die zeker nog niet is beëindigd, blijkt, dat het de heren wel uiterst moeilijk zal vallen om de tegenstellingen, die tussen Amerika en Engeland en ook tussen de bondgenoten onderling bestaan, te overbruggen. Zo haastte zich Attlee om na de publicatie op 9 Mei zijn goedkeuring aan het plan te hechten. De agressieve bedoelingen van dit plan kan de Labourregering natuurlijk volledig onderschrijven. Maar de positie van Engeland (Labour) op dit punt wordt heel treffend door News Chronicle weergegeven, als dit orgaan schrijft dat hun houding herinnert „aan de hond die met zijn staart kwispelt, maar tegelijk zijn tanden laat zien.” En de Daily Mail schreef:

„De Labourregering weigert over een schutting te springen, als zij niet weet wat haar aan de andere kant van de schutting staat te wachten.”

Maar uit overwegingen van concurrentie kan Engeland, volgens Reynolds News, ook niet als toeschouwer aan de kant blijven staan. De verklaring van Cripps in het Lagerhuis, dat Engeland het Schuman-plan krachtig terugwijst omdat het zich niet zou willen onderwerpen aan de contrôle over zijn kolen- en staalindustrie, moet men dus met een korreltje zout nemen. Het ligt meer voor de hand, dat men in Engeland nog steeds zoekt naar een compromis om dit land een zekere rol te laten spelen in de uitvoering van het plan.

Hoe deze strijd ook verder zal gaan, één ding is zeker: de verscherping van de tegenstellingen is een feit.

Er is verzet in Franse industriële kringen, men beweert zelfs, dat dit de voornaamste reden is voor het ten val brengen van het kabinet Bidault. De houding der Franse socialisten hierbij is te beschouwen als een zet op het schaakbord om van de Amerikanen concessies te verwerven.

De Zweedse industriëlen spreken over een catastrofe voor de Zweedse staalindustrie, wanneer het plan werkelijkheid zou worden.

De afspiegeling van al deze tegenstellingen tussen de rovers over het verdelen van de buit, vindt men ook terug binnen de kringen van de Comisco, waar evenmin in de laatste bijeenkomst in Londen eenstemmigheid werd bereikt over de te varen koers, al deed Vorrink nog zo'n moeite om de „partijen” tot elkaar te brengen.

Ondanks dit alles dreigt het gevaar, dat men aan de kant van

*) Voor de volledige verklaring zie Kwartaal nr. 12.

de imperialisten, al is het maar tijdelijk, pogingen zal doen om de bestaande tegenstellingen te overbruggen, omdat dezen in hun haat tegen alles wat vooruitstrevend is, eensgezind zijn. Een typerend bewijs is de houding, die de UNO vertegenwoordigde, die de landen hebben aangenomen ter ondersteuning van het Amerikaanse avontuur in Korea.

Het gaat er dus om, dat vooral de arbeiders uit de West-Europese landen meer dan ooit tot een gemeenschappelijke organisatie van de strijd tegen het Schuman-plan overgaan, zoals b.v. de Franse en Duitse vakbeweging, respectievelijk de C.G.T. en de F.D.G.B., een historisch besluit hebben genomen. Zij roepen de werkers van hun landen in een gemeenschappelijke verklaring op, om in het belang van een duurzame vrede en de strijd tegen de wedergeboorte van het fascisme, ter verdediging van de belangen van de werkers een stevig bondgenootschap te sluiten. Dezelfde gedachte ligt ook ten grondslag aan de verklaring van het Dagelijks Bestuur van de C.P.N. van 22 Juni over het Schuman—Stikker-plan. Wij lezen daarin:

„De scherpe ontmaskering van het Schuman-Stikkerplan als een fascistisch oorlogsplan, en van de rechtse P.v.d.A.-leiders en katholieke en andere reactionaire krachten als recidivisten van hun landverraad tijdens de Tweede Wereldoorlog, is thans nodig om de steeds krachtiger eenheid van alle vredelievende en vaderlandslievende Nederlanders te bevorderen.”

Het als plan-Stikker aangekondigde voorstel behoeft hier geen bijzondere bespreking, aangezien het in wezen met andere woorden hetzelfde doel nastreeft als het plan-Schuman. Wat hierbij echter vooral geaccentueerd moet worden is de volkomen afhankelijke positie die Nederland t.a.v. West-Duitsland zou innemen.

HOE op een ander front in de wereld eveneens de diepe teleurstellingen tussen de imperialisten tot uiting komen, blijkt ook uit al datgene wat verder bekend geworden is over Nieuw-Guinea.

In ons vorig overzicht wezen wij er op, dat hier de ware oorzaak lag voor de motie Oud tegen de regering Drees—Maarseveen.

Op 20 Juni verklaarde minister Maarseveen dat de regering onveranderlijk op het standpunt staat, dat Nieuw Guinea onder Nederlandse souvereiniteit moet blijven.

De heer Dr. H. J. T. Bylmer, privaats-docent aan de Amsterdamse Gemeente Universiteit die 3 wetenschappelijke expedities naar Nieuw Guinea heeft gemaakt, zei onlangs, dat

„Nederland geen afstand van Nieuw Guinea moet doen. Nederland heeft Nieuw Guinea nodig uit 4 overwegingen:

1. Zijn overbevolking. Nieuw Guinea koloniseren is een hachelijke zaak, al kost het geld, maar een werkloosheid kost nog meer geld.
2. De strategische positie.
3. De recente vondsten aan mineralen (o.a. petroleum).
4. Indonesische Nederlanders althans een landstreek aan te bieden, waar zij onder eigen vlag kunnen leven.”

De Australische regering houdt er de volgende mening op na. In Australië heeft een zekere Arthur Callwell, ex-minister, kri-

tiel geoeffend op de door ons vroeger reeds geciteerde uitspraak van Soekarno over Nieuw Guinea, die Nieuw Guinea bij Indonesië wilde inlijven. Callwell noemde Soekarno een gevaarlijk en verraderlijk hoofd van een gammele republiek.

Dr. Herbert Evatt voegde hieraan toe:

„dat Nieuw Guinea tot het Stille Zuidzee gebied behoorde en niet tot Azië, en dat daarom de eis van Soekarno niet gerechtvaardigd was. Verder, dat Nieuw Guinea van een strategisch vitaal belang was voor de verdediging van Australië, dat een verandering in de bestaande toestand zou kunnen leiden tot bedreiging van de internationale veiligheid.”

Ook hier dus een twistappel tussen de imperialisten, waarbij wij de visie van Soekarno als het Amerikaanse standpunt moeten zien.

VORIGE maand is de nieuwe Nederlandse begroting van oorlog bekend gemaakt. Het blijkt nu, dat de totale oorlogsuitgaven voor 1950, met inbegrip van de uitgaven voor Marine, 1166 miljoen gulden bedragen, met inbegrip van de post uitgaven-Overzeese-gebiedsdelen, 1189 miljoen.

Dit is anderhalf maal zoveel als in 1949 voor oorlog werd uitgegeven. Er moet hierbij op gewezen worden, dat de indirecte oorlogsuitgaven nog veel groter zijn. Voor steun aan de K.L.M. is een post van 167 miljoen uitgetrokken, voor Waterstaat 50 miljoen, bestemd voor verbetering van de havens, voor uitbreiding vlieghavens etc.

Op de begroting komt een post voor van 300.000 gulden voor geheime uitgaven. Voor de Nationale Reserve 5½ miljoen.

Er valt hierbij op te merken, dat het in de bedoeling ligt het jaarlijkse contingent landtroepen te brengen op 27.000 man, dat er in het kader van het Atlantische verdrag meer oefenterreinen moeten komen, dat de dienstdienst één jaar blijft en ook opgevoerd kan worden tot 2 à 3 jaar, terwijl er o.a. met Duitsers gecombineerde oefeningen zullen worden gehouden. Dus Nederlanders naar West-Duitsland en West-Duitsers hierheen.

En dit alles omdat Nederland zich door haar regering gebonden heeft aan het verdrag van de Atlantische mogendheden, waardoor wij aan het oorlogszuchtige Amerikaanse imperialisme vastgekoppeld zijn. De consequenties hiervan zien wij al in Korea. Voorlopig is alleen de Jan Evertsen gezonden, maar wie zal zeggen of het daarbij blijft?

Paul de Groot heeft namens de Communistische Kamerfractie in een indrukwekkend betoog gewezen op de grote gevaren, die hieruit voor ons land voortvloeien, toen hij naar aanleiding van de verklaring Drees over Korea en Nederlands houding in de 2e Kamer het woord voerde.

Het bijzondere van de kamerdebatten over Korea was, dat hier naast Paul de Groot, die de regering-Drees scherp terechtwees voor haar ijver om zich zelfs nog vóór andere mogendheden een besluit hadden genomen achter de oorlogspolitiek van de Ameri-

kaanse regering te scharen, ook van de zijde van Welter verzet kwam. De kern van het betoog van de heer Welter kwam hierop neer, dat hij zich, evenals De Groot, tegen de inmenging in de Koreaanse oorlog uitsprak.

Drees trachtte de indruk van de felle kritiek weg te nemen door het zo voor te stellen, dat de hulp van Nederlandse zijde meer symbolisch moest worden gezien, dat de hulp slechts gering zou zijn en dat Nederlanders de betrokken schepen zouden commanderen. (!)

De regering was door de rede van de communistische vertegenwoordiger danig in het nauw gebracht en werd in de verdediging gedrongen. Van de opzet, in de Kamer een oorlogsdemonstratie te maken, is niets terecht gekomen. Bij de stemming over de communistische motie, die tegen de inmenging in Korea inging en voor afzijdigheid pleitte, stemden 59 leden tegen en 6 voor, terwijl de heren Welter (KNP), v. d. Fels (CHU), Ds. Zandt en Dis (St. Ger.), demonstratief de zaal verlieten.

15 Juli 1950.

KOREA EN DUITSLAND

DE geschiedenis van de na-oorlogse ontwikkeling van Korea en van Duitsland vertoont ongetwijfeld veel overeenstemming. In het bijzonder is dit het geval met de politiek van de Amerikanen in beide landen. Dit spreekt vanzelf, wanneer men in het oog houdt, dat de Amerikaanse na-oorlogse politiek beheerst wordt door twee doeleinden: machtsuitbreiding in Europa en Azië ten behoeve van zijn afzetmarkten en oorlogsvoorbereiding tegen de Sowjet-Unie.

In principe handelden de Amerikaanse bezetters in Zuid-Korea precies als in West-Duitsland. De nazi's in West-Duitsland bleven ongemoeid, het militarisme werd niet vernietigd, het monopoliekapitaal bleef in stand, nazi's werden in groten getale in hoge regeringsposten herplaatst, de kapitaal-magnaten, Hitler's financiers en de werkelijke makers van de tweede wereldoorlog, hernamen hun macht, de generaals houden zich onder Amerikaans toezicht weer bezig met de oprichting van een Rijksweer.

In Zuid-Korea bleven de collaborateurs ongemoeid. De voornaamste steunpilaren van de vroegere Japanse bezetter namen weer in de regeringszetels plaats. De politie-macht bleef in handen van degenen die ook onder de Japanse bezetting deze taak

hadden vervuld. De economische macht van de collaborateurs werd niet vernietigd. Evenmin als in West-Duitsland veranderde de positie van de arbeiders en vooral waakten de Amerikanen er over, dat de „Pruisische jonkers” van het Verre Oosten, de Koreaanse grootgrondbezitters in het bezit van het land bleven.

Ook de Sowjet-politiek in haar beide bezettingszones was met elkaar in overeenstemming. In Oost-Duitsland werden de resten van de nazi's uitgeroeid, in Noord-Korea werd de macht der collaborateurs gebroken door het in beslag nemen van hun grondbezit en fabrieken.

In Oost-Duitsland werd het militarisme vernietigd (de generaals waren tijdig naar het Westen gevlucht), de staatsmacht werd gedemocratiseerd o.m. door de politie in handen te geven van de werkers. Hetzelfde gebeurde in Noord-Korea. In Oost-Duitsland werd de invloed van de jonkers gebroken door een grootscheepse landhervorming. Hetzelfde geschiedde in Noord-Korea, waar alleen onder de Sowjet-bezetting een gebied van één miljoen ha gratis aan de kleine boeren werd verdeeld.

Met de vernietiging van de reactionaire krachten, in overeenstemming met de besluiten van Jalta en Potsdam, maakten de Sowjet-bezettingsautoriteiten in beide gebieden de weg vrij voor een democratisch zelfbestuur.

Vooraf echter was de Sowjet-politiek gericht op het herstel van de tijdelijk verbroken eenheid in beide landen. De politiek van Amerika daarentegen was er op gericht, de verdeling permanent te maken en aldus twee belangrijke conflicthaarden in stand te houden.

Bijzonder belangwekkend is in het licht van de huidige gebeurtenissen de strijd van de Sowjet-regering voor de uitvoering van de besluiten, die bij het einde van de tweede wereldoorlog ten aanzien van Korea werden genomen.

Eind 1948 werd door het ministerie van buitenlandse zaken van de Sowjet-Unie een verzameling documenten gepubliceerd, waarin de bewijzen vervat zijn, dat de Sowjet-Unie zich trouw aan de besluiten van Jalta en Moskou hield.

De grondslag van een gemeenschappelijke politiek van Engeland, Amerika en de Sowjet-Unie jegens Korea werd tijdens de ministerconferentie in Moskou van December 1945 uitgewerkt. Daar kwamen de drie landen overeen, om Korea binnen vijf jaar, d.w.z. uiterlijk 1950 als zelfstandige democratische staat te herstellen. Ook kwamen zij overeen, om Korea te helpen bij het overwinnen van de bijna 50 jaar koloniale heerschappij der Japanners. Teneinde dit binnen vijf jaar mogelijk te maken, werd besloten om een voorlopige democratische regering voor Korea op te richten en deze regering deel te laten nemen in het Beheerschappij door Amerika en de Sowjet-Unie. Het doel van het Beheerschappij werd beschreven als hulp aan het Koreaanse volk voor zijn politieke, economische en sociale vooruitgang. Maar reeds op de Moskouse conferentie van 1945 bleek, dat de

Amerikaanse regering andere doeleinden dan het herstel van een verenigd en zelfstandig Korea nastreefde. Met grote hardnekkigheid trachtten toen de Amerikaanse gedelegeerden de termijn van vijf jaar, waarbinnen de zelfstandigheid van Korea hersteld moest zijn, op tien jaar te brengen. Dit werd toen, dank zij vastbeslotenheid van de Sowjet-regering verijdeld.

Vervolgens schond Amerika echter alle afspraken, die overeen waren gekomen. De Verenigde Commissie voor Korea, bestaande uit vertegenwoordigers van de Amerikaanse en Sowjet-Bezettingsautoriteiten werd door de Amerikanen stelselmatig gebruikt om uitvoering van de Moskouse besluiten te verhinderen. Dientengevolge kwam niets terecht van de afspraak om zo snel mogelijk een provisorische regering te vormen voor geheel Korea. Dit bereikte Amerika o.m. door de import van lieden als Syngman Rhee en de benoeming van beruchte collaborateurs in de Zuid-Koreaanse regering, waarmede de democratische organisaties vanzelfsprekend elke samenwerking moesten weigeren. Ook werden de afspraken betreffende de bestrafing van collaborateurs, de onteigening van Japans bezit, de landhervorming enz. geschonden, zodat de politieke en sociale afstand tussen beide delen steeds groter werd. In het bijzonder werd het totstandkomen van de provisorische regering door de Amerikanen verhinderd door alle democratische organisaties zoals de Al-Koreaanse Federatie van Vakorganisaties, de Al-Koreaanse Boeren-Unie en het Nationaal Jeugdverbond van de lijst der organisaties te schrappen, die bevoegd waren mede te werken aan het totstandkomen van de provisorische regering. Al deze organisaties werden vervolgd, hun leiders gearresteerd en zoals gezegd, fascistische elementen werden in de administratie gezet. In feite bediende het Amerikaanse bestuur zich eenvoudig van de administratie, die de Japanners hadden achtergelaten.

Toen de Sowjet-Unie tot de overtuiging kwam, dat van de Moskouse besluiten niets meer terecht zou komen, stelde zij op 26 September 1947 een geheel nieuwe politiek voor, teneinde een uitweg uit het conflict te vinden. Zij stelde voor om de Koreaanse kwestie te regelen door de bezettingstroepen terug te trekken en het aan de Koreaanse bevolking over te laten, zonder hulp of bijstand van buiten een zelfstandige regering te kiezen. Als datum voor de terugtrekking van de troepen stelde zij begin 1948 voor!

Men moet deze feiten kennen om te begrijpen, wie de aanvaller in het huidige conflict is.

Teneinde een beslissing over dit voorstel zo lang mogelijk te vertragen, stelde Amerika op de Tweede Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, met voorbijgaan van alle vroegere besluiten de instelling van de Tijdelijke Commissie der V.N. voor Korea voor.

Zoals thans de vlag van de Verenigde Naties de Amerikaanse agressie in Korea moet bemantelen, zo moest deze onwettig in-

gestelde commissie dienen om de nieuwe Sowjet-voorstellen van 1947 tot zo snel mogelijke hereniging van de beide Korea's en de instelling van een zelfstandige regering, onder de vlag van de V.N. te verhinderen. De Sowjet-Unie heeft dit meerderheidsbesluit dan ook nooit erkend.

Verder hield zij vast aan de eenmaal uitgestippelde weg. In Augustus 1948 werden in geheel Korea algemene en geheime verkiezingen voor een Nationaal Parlement gehouden. In het Zuiden vonden de verkiezingen bij wijze van spreken in het gezicht van de Amerikaanse bezettingstroepen plaats, onder de condities van zwaarste terreur. De regering-Syngman Rhee kon echter niet verhinderen, dat 75% van de bevolking van Zuid-Korea aan deze verkiezingen deelnam en haar afgevaardigden naar het nieuwe parlement in Phyong-Yang stuurde. De morele nederlaag voor Syngman Rhee was des te groter, omdat tijdens de door hem georganiseerde voorjaars-verkiezingen van dat jaar slechts 30% der kiezers waren opgekomen.

De nieuw gekozen Hoge Volksvertegenwoordiging benoemde een volksregering en de Democratische volksrepubliek Korea werd uitgeroepen. Vier maanden na de verkiezingen, n.l. 1 Jan. 1949, waren de Sowjet-bezettingstroepen geheel vertrokken.

De positie van de Amerikanen was door deze hele ontwikkeling hopeloos gecompromitteerd. Onder de druk van deze situatie besloten zij, die tot dat tijdstip hardnekkig de terugtrekking der Amerikaanse troepen geweigerd hadden, een „nieuwe” politiek toe te passen. Zij versterkten het reeds bestaande huurlingen-leger, trachtten Syngman Rhee een nieuwe legale basis te geven door nieuwe verkiezingen, waarvan een Monde-correspondent begin Juli j.l. getuigde, dat zij geenszins de mening van het volk tot uiting brachten, en eindelijk op 1 Juli 1949 vertrokken de Amerikaanse bezettingstroepen. Maar niet zonder achterlating van het Militaire Adviescomité, bestaande uit 500 Amerikaanse opperofficieren. Voorts stuurden de Amerikanen grote hoeveelheden oorlogsmateriaal en radio-Seoel verkondigde in de vorige zomer, dat dit oorlogsmateriaal niet alleen bestemd was om „volledige orde in ons land, maar in het gehele Verre Oosten” te herstellen!

Wat daaronder allereerst verstaan moet worden, heeft Het Vrije Volk van 8 Juli j.l. duidelijk uiteengezet. Het schreef toen, dat „het Amerikaanse voornemen” om de actie tot Zuid-Korea te beperken „onhoudbaar” was gebleken en voegde er aan toe: „Verwacht mag dus worden, dat de vredes-regeling (waaraan ondanks de huidige zwakke positie der Amerikanen toch geen twijfel kan bestaan) ook Noord-Korea zal moeten omvatten.”

Met andere woorden, volgens Het Vrije Volk moet Amerika de leugen van „verdediging” van Zuid-Korea maar geheel laten vallen en tot bezetting van Noord-Korea overgaan. Anders immers is een „vredes-regering” à la Amerika niet mogelijk. Wij kunnen aan het verloop van het conflict rustig overlaten, hoe het met deze wens van het P.v.d.A.-blad zal gaan.

HET conflict werd uitgelokt enerzijds om de groeiende crisis in het koloniale rijk der Amerikanen te bemantelen, anderzijds om Zuid-Korea als aanvalsbasis te kunnen gebruiken. Dit is geheel volgens de traditie. Ook de Japanners vielen Korea destijds binnen om een aanvalsbasis tegen China te hebben, zoals in het bekende Tanaka-document openhartig werd uiteengezet. Vanuit Korea veroverden de Japanners in latere jaren China, en blijkbaar dromen de Amerikaanse imperialisten er van, het Tanaka-plan te kunnen herhalen, gezien hun agressie op Formosa.

Een der bijbedoelingen (want deze zijn er zeker) heeft betrekking op Japan en West-Duitsland. Kort na het uitbreken van het Koreaanse conflict kondigde MacArthur de uitbreiding van de Japanse „politie” met 70.000 man aan. Ongeveer terzelfder tijd „verzocht” Adenauer de Amerikaanse collega van MacArthur in West-Duitsland, McCloy, om toestemming tot uitbreiding van de West-Duitse politie. Als argument werd aangevoerd, dat de Zuid-Koreaanse strijdkrachten te zwak waren gebleken tegenover het Koreaanse volksleger.

Men kan rustig aannemen, dat de legende van de aanval op Zuid-Korea thans gebruikt zal worden om de openlijke hermiliterisatie van West-Duitsland te rechtvaardigen. Immers, het is wel mogelijk om een generale staf en het geraamte van een leger in het duister te laten opereren, maar een massaal leger van 30 of meer divisies kan geen geheim blijven. En de Amerikanen hebben er nimmer een geheim van gemaakt, dat zij de inschakeling van West-Duitsland in het Atlantisch pact voorbereiden, evenmin als zij verzwegen hebben, dat West-Duitsland de hoofdmacht van het Atlantische aanvalsleger moet leveren.

Ook moet er rekening mee worden gehouden, dat de Amerikanen evenals in Korea in West-Europa hun toevlucht zullen nemen tot het organiseren van incidenten, die soortgelijke gevolgen moeten hebben als in Korea. Reeds werden fantasie-berichten gelanceerd over Bulgaarse troepenconcentraties langs de Joegoslavische grens en Tito doet op zijn beurt alles om de oorlogspsychose in Joegoslavië aan te wakkeren, door openlijk maatregelen af te kondigen voor evacuatie van bedrijven in oorlogstijd, troepen naar de grensgebieden te sturen, enz. Ook duiken berichten uit Amerikaanse bron op, die moeten „bewijzen” dat de Duitse Democratische Republiek „militaire voorbereidingen” tegen West-Duitsland treft. Dit alles duidt er op, dat de Amerikaanse reactie vastbesloten is haar oorlogskoers in versneld tempo voort te zetten.

Op het economische front is het Schuman-plan gelanceerd, niet alleen als een nieuw plan om de gevolgen van de crisis voor de Amerikanen te helpen bestrijden, maar als een middel om de Duitse oorlogsindustrie tot basis van oorlogsvoorbereidingen in West-Europa te kunnen gebruiken.

De verklaring, door de Sowjet-regering naar aanleiding van

het bekend maken van het Atlantisch pact is echter nog steeds van kracht, dat elke nieuwe stap in het oorlogsplan de tegenstellingen in het imperialistische kamp duidelijker aan het licht brengt. De gebeurtenissen van de laatste weken hebben dit opnieuw aangetoond.

Inderdaad, de onwettige besluiten van de Veiligheidsraad zijn aanvaard door enkele tientallen staten. Maar hoe is dit geschied? Slechts een vijftal regeringen, waaronder de regering-Drees, bood MacArthur militaire ondersteuning aan. Alle andere, hoewel Amerikaans georiënteerde staten lieten verstek gaan. Zij verklaarden zich alleen accoord met de resolutie of beloofden op zijn hoogst symbolische hulp aan. En zelfs hiertoe was zware diplomatieke druk van de zijde der Verenigde Staten nodig (b.v. op de Arabische staten).

Duidelijker kon niet worden bewezen, hoe sterk in de burgerlijke politieke kringen in de kapitalistische landen de gedachte naar voren komt om zich afzijdig te houden bij een door de Amerikanen voor hun egoïstische doeleinden ontketend conflict.

Het zijn alleen de staten, die belangen hebben in de gebieden rondom de Stille Oceaan, die gewillig meedoen aan de agressie. Engeland weet hoe zwak zijn eigen positie in Malakka is en hoe een Amerikaanse nederlaag deze nog verder zal verzwakken. Eveneens is dit het geval met Frankrijk in Viet Nam en de Nederlandse kapitalisten in Indonesië, waar dezen hun invloed toch reeds snel zien afbrokkelen.

Tezelfdertijd zien deze mogendheden echter met angstig hart naar de Amerikaanse pogingen om als gendarme in Azië op te treden, wat hun eigen verdringing met zich brengt. Vandaar ook, dat Trumans besluit om Formosa te bezetten en te verdedigen niet de ondersteuning van Engeland en Canada heeft gekregen.

Zowel de neutraliteitsgedachte als de gewillige aanvaarding van de Amerikaanse agressie is in ons land aan de dag getreden. Welter en Gerretson hebben er op aangedrongen, Nederland niet te mengen in het conflict. Gerretson schreef b.v. dat de „Jan Evertsen” bij Nieuw Guinea (dat Hatta en Soekarno in opdracht van Merle Cochran voor de R.I.S. opeisen) hoort te liggen en niet in de Koreaanse wateren. De regering-Drees haastte zich evenwel aan het Amerikaanse bevel tot interventie gehoor te geven, o.a. door het sturen van een oorlogsschip.

De tegenstellingen in het imperialistische kamp worden niet het laatst verscherpt als gevolg van de massa-actie tegen de agressie in Korea, waarmee de regeringen gedwongen zijn rekening te houden en voor alles door de machtige wereldbeweging voor het verbod van de atoombom. Amerikaanse senatoren hebben bedreigd de atoombom op Koreaanse steden te zullen werpen, maar reeds meer dan 200 miljoen mensen hebben hun handtekening onder de Oproep van Stockholm geplaatst.

Zoals Paul de Groot het op een massa-meeting in Amsterdam

verklaarde: „Eén ding is zeker, indien Amerika met de atombom komt, dan zal het vonnis van Stockholm geveld zijn. Wij weten bovendien, dat de ondertekening door de volkeren der gehele wereld en die van de Sowjet-Unie in het bijzonder van de oproep van Stockholm de garantie biedt, dat het vonnis over de oorlogsmisdadigers ook zal worden voltrokken.”

De groeiende tegenstellingen in het kamp van het imperialisme en de groeiende massa-actie voor de vrede betekenen, dat het oorlogskamp met toenemende moeilijkheden te kampen krijgt, de weegschaal steeds meer doorslaat ten gunste van het vredeskamp, dat zich versterkt en consolideert.

„Wij zijn alleen,” verklaarde volgens een oorlogscorrespondent een Amerikaanse officier in Korea, toen hij vergeefs gepoogd had de vluchtende marionettetroepen rond hem te verzamelen en zich alleen voelde in een land, waar iedere boer een partisaan kan zijn.

„Zijn wij alleen?” Deze bittere vraag, die de oorlogsdrijvers gedwongen zijn steeds vaker te stellen, geeft een der kernpunten van de huidige internationale situatie weer. Het is van ons allen afhankelijk, van onze resolute actie voor de vrede of dit gevoel van eenzaamheid, dit isolement groot genoeg zal worden, om het dreigende oorlogsgevaar te keren en de wereldvrede te bewaren.

F. BARUCH

Wanneer u meent dat de mensen uit het land van de Sowjets het aangezicht van de omringende Staten zelf en door middel van geweld willen veranderen, dan vergist u zich schromelijk. De sowjetmensen willen wel dat het aangezicht van de omringende Staten verandert, maar dat is een zaak van die Staten zelf. Ik zie niet welk gevaar de ideeën van de mensen van de U.S.S.R. voor de omringende Staten hebben, wanneer deze Staten werkelijk vast in het zadel zitten.... Wij marxisten, ziet u, zijn van mening dat de revolutie zich ook in de andere landen zal voltrekken. Maar zij zal zich alleen voltrekken wanneer de revolutionairen van die landen het mogelijk of noodzakelijk achten. Het is een dwaasheid om te denken dat de revolutie zich laat exporteren. Elk land zal, wanneer het wil, zelf zijn revolutie maken, en wanneer het niet wil, zal er geen revolutie zijn.

(Stalin, in een onderhoud met Roy Howard, Maart 1936).

Japanse gedichten

De havenstad

De straat vangt de zeewind
De straat waar onze fabrieken staan
Als een vesting.
In de haven zwoegen de arbeiders
Daar zijn de machines.

O, veel kameraden
Zijn in de haven!
Zijn doen het zware werk dat de ruggen kromt
Veel sterke makers zijn hier.

De fluit klinkt door de lucht
En keert weer, op de golflslag
De ijzeren borstkas van schepen.
Dit is niet de haven uit het verleden.
Dit is de haven die opkomt
Groter dan bij het afscheid van vroeger.

O, kameraden die terugkeren
Naar het land, kom op het land voor de strijd
Naar de armen die wij u bieden —
Wees niet bang voor de kaptein en de bootsman!

Wij roepen u uit de fabriek
Tussen de grote warenhuizen
Onder de hijskraan, bij de locomotief
Dichtbij de chef, in het gezicht van de opzichter —

O, vele kameraden
Nat van het zweet in de haven
Die met de machines werken!

Wij geven de belofte mee met de boten die weggaan
Dat wij zullen vechten om het leven beter te maken
Tot jullie weer hier zijn.

O, op de dag dat alle machines in de haven stilstaan
Op de dag dat de hamers van onze harten het kapitaal bestormen
Op de dag dat de zee oprijst midden in de winter
Kom dan terug, met de vlaggen ontplooid, uitvarende schepen!

KEI MARIYAMA

Politie-verhoren

Wij zullen zorgen dat jullie begrijpen
wat harder is, jullie handen of onze benige wangen
wat sterker is, jullie tangen of onze taaie vingers
wat verpletterd zal worden, jullie stokken of onze strot
wat machtiger is, jullie knuppels of onze armen.

Wij, die langzaam zijn
tegenover jullie, die haast hebben
Wij, die weinig zeggen
tegenover jullie, die schreeuwen.
Wij zullen zorgen dat jullie begrijpen.

Een emmer water na het vastbinden tot de dood er op volgt
Een emmer water na het schoppen tot de dood er op volgt
Een emmer water na het slaan tot de dood er op volgt
het is jullie beroep en zo kom je aan je geld.
Jullie die weten hoe je moet doden zonder wonden te maken
wij zullen zorgen dat jullie begrijpen.

Wij zullen zorgen dat jullie begrijpen,
tegenover

laarzen
handen
tralies
bamboe-zwaarden
knuppels
tangen

dat wij bewusteloos raken zonder woorden
en weer tot bewustzijn komen zonder gejammer.

Wij zijn proletariërs, wij zijn onbreekbaar
wij kennen geen dood.

SHIGERU TAGI

(Bewerk. S. Prins)

Aan een Koreaans revolutionnair

Hongerend,
hongerend, geliefde Po Un Tets.
Op de feestdag van Korea's onafhankelijkheid
niets dan rijst van de beste soort,
de beste rijst met soya-bonen.
De dag komt al nader
de dag komt al nader. Is het niet morgen
dan overmorgen wellicht —
hongerend, hongerend.

HIROSHI NEYAMA

Over marxisme in de taalwetenschap

Van 9 Mei tot en met 4 Juli j.l. vond in de „Prawda” een uitgebreide discussie over de taalwetenschap plaats, waaraan een groot aantal Sowjet-taalgeleerden hebben deelgenomen. Door twee bijdragen van kam. Stalin, die wij hieronder in vertaling brengen), kreeg deze discussie een bijzonder karakter, omdat de beantwoording van de vragen die gesteld werden aan de grote aanvoerder van het wereld-proletariaat, de man die zijn volk naar het socialisme leidde, de man die Hitler versloeg, niet alleen de weg wijzen uit de moeilijkheden, waarmee de taalgeleerden te kampen hebben, maar ook een verrijking van het marxisme-leninisme op talrijke andere gebieden betekenen. Wij zijn er dan ook van overtuigd, dat onze lezers dit nieuwe baanbrekende werk van Stalin met de grootste aandacht zullen lezen.*

De redactie.

EEN aantal jongere kameraden heeft mij verzocht, mijn mening over de vraagstukken van de taalwetenschap in de pers uit te spreken, meer in het bijzonder over marxisme in de taalwetenschap. Ik ben geen taalkundige en kan deze kameraden natuurlijk niet ten volle bevredigen. Met het marxisme, in de taalwetenschap en andere sociale wetenschappen heb ik echter rechtstreeks te maken. Daarom heb ik mij bereid verklaard een aantal vragen, die door deze kameraden zijn gesteld, te beantwoorden.

Vraag: Is het juist, dat de taal een bovenbouw op een basis is?

Antwoord: Neen, dat is niet juist.

De basis is de economische orde van de maatschappij in het gegeven stadium van haar ontwikkeling. De bovenbouw dat zijn de politieke, juridische, religieuze, artistieke en wijsgerige opvattingen van de maatschappij en de hiermee overeenkomstige politieke, juridische en andere instellingen.

Iedere basis heeft haar eigen, met haar overeenstemmende bovenbouw. De basis van de feodale orde heeft haar eigen bovenbouw, haar eigen politieke, juridische en andere opvattingen en de hiermee overeenkomstige instellingen; de kapitalistische basis heeft haar eigen bovenbouw, en de socialistische basis heeft die van haar. Wordt de basis veranderd en gelijkwiderd, dan wordt daarna ook haar bovenbouw veranderd en gelijkwiderd; ontstaat er een nieuwe basis, dan ontstaat daarna ook een hiermee overeenkomstige bovenbouw.

In dit opzicht onderscheidt de taal zich radikaal van de bovenbouw. Neem b.v. de Russische maatschappij en de Russische taal.

*) De voetnoten in de Nederlandse vertaling ter verklaring van bepaalde woorden en persoonsnamen, zijn door ons aangebracht. (Red.)

In de loop van de laatste 30 jaren werd in Rusland de oude, kapitalistische basis gelijkwideerd en een nieuwe, socialistische basis geschapen. In overeenstemming hiermee werd de bovenbouw op de kapitalistische basis gelijkwideerd en een nieuwe bovenbouw geschapen, die overeenstemt met de socialistische basis. Dientengevolge werden de oude politieke, juridische en andere instellingen vervangen door nieuwe, socialistische instellingen. Maar niettemin bleef de Russische taal in hoofdzaak dezelfde, die zij vóór de October-omwenteling was.

Wat is er gedurende die periode in de Russische taal veranderd? Veranderd is tot op zekere hoogte de woordenschat van de Russische taal, in die zin, dat hij werd aangevuld met een groot aantal nieuwe woorden en uitdrukkingen, die in verband met de opkomst van een nieuwe socialistische productie, het verschijnen van een nieuwe Staat, een nieuwe socialistische cultuur, een nieuwe openbare mening en moraal en tenslotte in verband met de groei van de techniek en de wetenschap, zijn ontstaan. Veranderd is de betekenis van een aantal woorden en uitdrukkingen, die een nieuwe inhoud hebben gekregen; en uit de woordenschat is een zeker aantal verouderde woorden verdwenen. Wat echter het vaste bestanddeel van de woordenschat en de grammaticale structuur van het Russisch, die de grondslag van de taal vormen, betreft, deze werden na de likwidatie van de kapitalistische basis niet alleen niet gelijkwideerd en niet vervangen door een nieuwe grondslag van de woordenschat en een nieuwe grammaticale structuur van de taal, maar ze werden integendeel in hun geheel bewaard en zij ondergingen geen ernstige veranderingen — zij zijn het, die als grondslag van het huidige Russisch bleven bestaan.

Verder. De bovenbouw wordt voortgebracht door de basis, maar dit wil geenszins zeggen, dat hij slechts de basis weerspiegelt, dat hij passief en neutraal is, onverschillig ten opzichte van het lot van de basis, van het lot van de klassen en het karakter van de maatschappelijke orde. Integendeel, wanneer hij is ontstaan, wordt hij een geweldige actieve kracht, werkt hij actief aan het vormen en versterken van zijn basis, doet hij alles om het nieuwe stelsel te helpen een einde te maken aan de oude basis en de oude klassen en deze te likwideren.

Dit kan ook niet anders. De bovenbouw wordt immers door de basis geschapen om haar te dienen, om haar actief te helpen zich te vormen en te versterken, om actief te strijden voor de likwidatie van de oude, vermolmde basis met haar oude bovenbouw. De bovenbouw behoeft slechts afstand te doen van deze dienende rol, hij behoeft slechts over te gaan van de actieve verdediging van zijn basis naar onverschilligheid ten opzichte van haar, naar een positie, die geen onderscheid maakt tussen de klassen, om zijn hoedanigheid te verliezen en op te houden de bovenbouw te zijn.

De taal onderscheidt zich in dit opzicht radikaal van de bo-

venbouw. De taal wordt niet door deze of gene basis — een oude of een nieuwe basis — binnen een bepaalde maatschappij voortgebracht, maar door de gehele loop van de geschiedenis der maatschappij en de geschiedenis van de basis in de loop der eeuwen. Zij is niet geschapen door de een of andere klasse, maar door de gehele maatschappij, door alle klassen van de maatschappij, door de inspanning van talrijke generaties. Zij is geschapen voor de bevrediging van de behoeften niet van één klasse, maar van de gehele maatschappij, van alle klassen der maatschappij. Juist daarom is zij als een taal van het gehele volk geschapen, een enkele taal voor de maatschappij, gemeenschappelijk voor alle leden van de maatschappij. Met het oog daarop bestaat de rol van de taal, als middel tot communicatie tussen de mensen, niet daarin om één klasse te dienen, ten nadele van andere klassen, maar daarin om zonder onderscheid de gehele maatschappij, alle klassen der maatschappij, te dienen. Daardoor wordt ook het feit verklaard, dat de taal evengoed de oude stervende, als de nieuwe opkomende orde kan dienen; de oude basis zowel als de nieuwe; de uitbuiters zowel als de uitgebuitenen.

Voor niemand is het een geheim, dat de Russische taal evengoed het Russische kapitalisme en de Russische burgerlijke cultuur vóór de October-omwenteling gediend heeft, als zij nu het socialistische stelsel en de socialistische cultuur der Russische maatschappij dient.

Hetzelfde geldt voor de Oekraïense, de Bjelo-Russische, de Oesbekische, Kazakstanse, Georgische, Armeense, Estlandse, Letlandse, Litause, Moldavische, Tartaarse, Azerbeidzjanse, Basjkirische, Toerkmeense en andere talen van de Sowjet-naties, die evengoed de oude, burgerlijke orde van die naties dienden als thans de nieuwe, socialistische orde.

Dit kan ook niet anders. De taal bestaat voor het doel, zij is geschapen voor het doel om de maatschappij als geheel als werktuig van het menselijk verkeer te dienen, om een voor de leden van de maatschappij gemeenschappelijke en voor de maatschappij enkele taal te zijn, die de leden van de maatschappij op gelijke wijze dient, ongeacht hun klasse-positie. De taal behoeft slechts haar, het gehele volk omvattende positie prijs te geven, zij hoeft er slechts toe over te gaan voorkeur en steun te verlenen aan een bepaalde maatschappelijke groep ten koste van andere maatschappelijke groepen, om haar hoedanigheid te verliezen, om op te houden een maatschappelijk middel voor het menselijk verkeer te zijn, om te veranderen in een jargon van een bepaalde maatschappelijke groep, om zich te verlagen en zichzelf tot verdwijnen te doemen.

In dit opzicht verschilt de taal radikaal van de bovenbouw, maar niet van de productiemiddelen, b.v. de machines, die tenzichte van de klassen even onverschillig zijn als de taal en

evengoed de kapitalistische als de socialistische orde kunnen dienen.

Verder. De bovenbouw is het produkt van een bepaald tijdperk, waarin een bepaalde economische basis bestaat en functioneert. Daarom heeft de bovenbouw geen lange levensduur, zij wordt gelijkwideerd en verdwijnt met de likwidatie en het verdwijnen van de betreffende basis.

Daarentegen is de taal het product van een hele reeks tijdperken, waarin zij zich verrijkt, ontwikkelt en wordt bijgeslepen. Daarom leeft de taal onvergankelijk langer dan welke basis en welke bovenbouw ook. Dat is ook de reden, waarom het ontstaan en de likwidatie niet alleen van een enkele grondslag en haar bovenbouw, maar van verschillende grondslagen en hun overeenkomstige bovenbouw, in de geschiedenis niet leiden tot de likwidatie van de betreffende taal, tot de likwidatie van haar structuur en tot het ontstaan van een nieuwe taal met een nieuwe woordenschat en een nieuwe grammaticale structuur.

Sedert Poesjkin's dood zijn meer dan honderd jaar verstreken. In die tijd werd in Rusland de feodale en de kapitalistische orde gelijkwideerd en er ontstond een derde, socialistische orde. Bijgevolg werden twee grondslagen met hun bovenbouw gelijkwideerd en er ontstond een nieuwe, de socialistische grondslag met zijn nieuwe bovenbouw. De Russische taal heeft echter in dat lange tijdsverloop geen ingrijpende verandering ondergaan en het hedendaagse Russisch onderscheidt zich in zijn structuur nauwelijks van de taal van Poesjkin.

Wat is er gedurende dat tijdvak in de Russische taal veranderd? De woordenschat van het Russisch werd in die periode belangrijk aangevuld; een groot aantal verouderde woorden is uit de woordenschat verdwenen; van een aanzienlijk aantal woorden is de betekenis veranderd; de grammaticale bouw van de taal is verbeterd. Wat de structuur van Poesjkin's taal met haar grammaticale bouw en voornaamste woordenschat betreft, deze is in wezen volledige bewaard gebleven als grondslag voor het hedendaagse Russisch.

En dat is volkomen begrijpelijk. Inderdaad, waartoe is het nodig, dat na elke omwenteling de bestaande structuur van de taal, haar grammaticale bouw en de grondslag van haar woordenschat vernietigd en door nieuwe vervangen zou worden, zoals dat gewoonlijk met de bovenbouw het geval is? Wie heeft er wat aan, wanneer „water”, „aarde”, „berg”, „bos”, „vis”, „mens”, „gaan”, „doen”, „voortbrengen”, „handelen”, e.d. niet aarde, water, berg, enz. heten, maar anders? Wie heeft er wat aan, wanneer de verbuiging van de woorden in de taal en de samenvoeging van de woorden tot een zin niet in overeenstemming met de bestaande maar volgens een geheel andere grammatica zouden plaatsvinden? Welk nut voor de revolutie zou een dergelijke omwenteling in de taal hebben? In het algemeen doet de geschiedenis niet iets ingrijpends zonder bijzondere nood-

zaak. Men vraagt zich af: wat is de noodzaak voor een dergelijke taalomwenteling, wanneer bewezen is, dat de bestaande taal met haar structuur in hoofdzaak volkomen geschikt is om te voldoen aan de behoeften van de nieuwe orde? Het is mogelijk en noodzakelijk om in de loop van enkele jaren de oude bovenbouw te vernietigen en hem door een nieuwe te vervangen, teneinde ruim baan te maken voor de ontwikkeling van de productiekrachten der maatschappij; maar hoe zou de bestaande taal kunnen worden vernietigd en binnen enkele jaren worden vervangen door een nieuwe, zonder anarchie in het maatschappelijk leven te veroorzaken, zonder het gevaar te doen ontstaan van een uiteenvallen van de maatschappij? Wie behalve een Don Quichotte kan zichzelf een dergelijke taak stellen?

Tenslotte is er nog een radikaal verschil tussen bovenbouw en taal. De bovenbouw is niet onmiddellijk verbonden met de productie, met de productie-activiteit van de mens. Hij is slechts indirect met de productie verbonden, door middel van de economie, door middel van de basis. Daarom weerspiegelt de bovenbouw de veranderingen in het ontwikkelingspeil van het productieproces niet ineens en niet rechtstreeks, maar na veranderingen in de basis door het weergeven van de veranderingen in de productie, in de veranderingen in de basis. Dit betekent, dat de invloedssfeer van de bovenbouw klein en beperkt is.

Daarentegen is de taal onmiddellijk met de productie-activiteit van de mens verbonden en niet alleen met de productie-activiteit, maar ook met iedere andere activiteit van de mens op elk gebied van zijn werk, van de productie tot de basis, van de basis tot de bovenbouw. Daarom weerspiegelt de taal veranderingen in de productie direct en rechtstreeks, zonder veranderingen in de basis af te wachten. Daarom is de invloedssfeer van de taal, die het gehele terrein van de menselijke activiteit omvat, zeer veel breder en veelzijdiger dan de invloedssfeer van de bovenbouw. Ja, nog meer, zij is bijna onbegrensd.

Dit verklaart dan ook voor alles waarom de taal, juister gezegd, haar woordenschat, in een toestand van bijna ononderbroken verandering is. De onophoudelijke groei van industrie en landbouw, van handel en transport, van techniek en wetenschap, eist dat de taal haar woordenschat met nieuwe woorden en uitdrukkingen verrijkt, die onmisbaar zijn voor haar functioneren. Zo vult de taal, die deze behoeften onmiddellijk weerspiegelt, haar woordenschat aan met nieuwe woorden en vervolmaakt haar grammaticale structuur.

Derhalve:

- a. een marxist kan de taal niet als een bovenbouw op een basis beschouwen;
- b. wie de taal met de bovenbouw verwart, begaat een ernstige fout.

Vraag: Is het juist, dat de taal altijd een klasse-taal is geweest en zal blijven, dat er voor de maatschappij geen algemene en niet aan klassen gebonden gemeenschappelijke taal van het volk is?

Antwoord: Neen, dat is niet juist.

Het is niet moeilijk te begrijpen, dat er in een maatschappij zonder klassen geen sprake kan zijn van een klasse-taal. De primitieve gemeenschap van de familie kende geen klassen, diengevolge kon daar ook geen klasse-taal zijn, de taal was daar gemeenschappelijk en algemeen geldig voor de gehele gemeenschap. Het argument, dat men onder een klasse iedere gemeenschap van mensen, daaronder ook de primitieve gemeenschap dient te verstaan, is geen argument, maar een woordspeling, die geen weerlegging verdient.

Wat de latere ontwikkeling van de talen van de primitieve familie tot die van de stammen, van de talen der stammen tot die van de volken en van de talen der volken tot die van de naties betreft, was de taal, als maatschappelijk middel van het menselijk verkeer overal en in alle ontwikkelings-étappen, gemeenschappelijk en algemeen geldig voor de maatschappij en diende de leden van de maatschappij op gelijke wijze, ongeacht hun maatschappelijke positie.

Ik heb hier niet de keizerrijken uit de tijd van de slavernij en de middeleeuwen op het oog, zoals b.v. het van rijk van Cyrus ¹⁾ of van Alexander de Grote, van Caesar of van Karel de Grote, die geen eigen economische basis bezaten en die slechts vergankelijke, niet-stabiele militair-administratieve verbindingen waren. Deze rijken bezaten geen algemeen geldige taal, begrijpelijk voor alle bewoners en ze konden die ook niet hebben. Zij waren conglomeraten van stammen en volken, die hun eigen leven en hun eigen taal hadden. Ik heb dus niet deze en soortgelijke rijken op het oog, maar die stammen en volken, die deel van een rijk uitmaakten, die hun eigen economische basis en hun eigen van oudsher gevormde talen bezaten. De geschiedenis toont, dat de talen van deze stammen en volken geen klasse-talen waren, maar algemene volkstalen, die voor de stammen en volken gemeenschappelijk en begrijpelijk voor hen waren.

Natuurlijk bestonden daarnaast dialecten, streektalen, maar zij werden overheerst door en zij waren ondergeschikt aan de enige en gemeenschappelijke taal van de stam of het volk.

Later, met de opkomst van het kapitalisme, met de likwidatie van de feodale versnippering en de vorming van een nationale markt, ontwikkelden zich de volken tot naties en de talen van de volken tot nationale talen. De geschiedenis toont, dat de nationale talen geen klasse-talen, maar algemene volkstalen zijn, gemeenschappelijk voor de leden van de natie en een en dezelfde voor elke natie.

Hierboven werd gezegd, dat de taal als maatschappelijk mid-

¹⁾ Stichter van het Oude Perzië, pl.m. 529 vóór onze tijdrekening.

del van menselijk verkeer alle klassen van de maatschappij op gelijke wijze dient en in dit opzicht in zekere zin onverschillig tegenover de klassen is. Maar de mensen, de afzonderlijke maatschappelijke groepen, de klassen, staan lang niet onverschillig tegenover de taal. Zij trachten de taal voor hun belang te benutten, haar hun bijzondere woordenschat, hun bijzondere termen en hun bijzondere uitdrukkingen op te leggen. Dat is vooral kenmerkend voor de bovenlagen van de bezittende klassen, die zich van het volk hebben losgemaakt en het volk haten: voor de adellijke aristocratie, voor de bovenlagen van de bourgeoisie. Er ontstaan „klasse“-dialecten, jargons, salon-„talen“. In de literatuur worden deze dialecten en jargons niet zelden ten onrechte als talen gekwalificeerd: „de taal van de adel“, „de taal van de bourgeoisie“, in tegenstelling tot de „proletarische taal“ en de „boeren-taal“. Op grond hiervan kwamen enkele van onze kameraden merkwaardigerwijze tot de conclusie, dat de nationale taal een verzinsel is en dat er in werkelijkheid alleen klasse-talen zijn.

Ik geloof, dat niets foutiever is dan een dergelijke gevolgtrekking. Kan men deze dialecten en jargons als talen beschouwen? In geen geval. Ten eerste niet omdat deze dialecten en jargons geen eigen grammaticale bouw en geen eigen grondslag van de woordenschat hebben, zij ontlene beide aan de nationale taal. Ten tweede niet, omdat de dialecten en jargons een beperkt invloedsgedebiet bezitten, alleen door de leden van de bovenlaag van deze of gene klasse gebruikt worden en als middel van menselijk verkeer voor de maatschappij als geheel absoluut niet deugen. Wat hebben zij dan? Zij hebben een zeker aantal bijzondere woorden, die de bijzondere smaak van de aristocratie of van de bovenlagen der bourgeoisie weerspiegelen; een zeker aantal uitdrukkingen en zegswijzen, die zich door elegantie, galanterie onderscheiden en die vrij zijn van de „grove“ uitdrukkingen en zinswendingen van de nationale taal; en tenslotte een zekere hoeveelheid vreemde woorden. Het essentiële echter, d.w.z. verreweg de meeste woorden en de grammaticale bouw, is uit de algemene volkstaal, de nationale taal overgenomen. Dientengevolge zijn de dialecten en jargons loten van de nationale volkstaal, die elk zelfstandig taaleigen ontberen en die gedoemd zijn tot een armzalig bestaan. Wie van mening is, dat dialecten en jargons zich tot zelfstandige talen kunnen ontwikkelen, die in staat zijn om de nationale talen te verdringen en te vervangen, die verliest de historische perspectieven uit het oog en wijkt van het standpunt van het marxisme af.

Men beroept zich op Marx, men citeert een plaats uit zijn artikel „Sankt Max“ (De heilige Max), waar gezegd wordt, dat de bourgeois „zijn taal“ heeft, dat die taal een „product van de bourgeoisie“ is, dat zij doordrongen is met de geest van mercantilisme, van loven en bieden. Met dit citaat willen enkele kameraden bewijzen, dat Marx vóór het „klasse-karakter“ van de

taal zou zijn geweest en het bestaan van een algemeengeldige nationale taal zou hebben geloofd. Wanneer deze kameraden de zaak objectief zouden hebben aangevat, dan hadden zij ook een ander citaat uit datzelfde artikel „Sankt Max” moeten aanhalen, waar Marx het vraagstuk van het ontstaan van een algemeengeldige nationale taal aanroert en spreekt over „de concentratie van de dialecten binnen een natie tot een nationale taal als gevolg van de economische en politieke concentratie.”

Derhalve erkende Marx de noodzaak van een *enige* nationale taal als een hogere vorm, waaraan de dialecten als lagere vormen ondergeschikt zijn.

Wat betekent dan de taal van de bourgeois, die volgens Marx „een product van de bourgeoisie” is? Meende Marx dat dit net zo'n taal was als de nationale, met een eigen bijzondere taalstructuur? Kon hij haar als zo'n taal beschouwen? Natuurlijk niet! Marx wilde eenvoudig zeggen, dat de bourgeois de algemeengeldige nationale taal met hun koopmanstaaltje hebben bezoedeld, dat de bourgeois dus hun eigen koopmansjargon hebben.

Zoals men ziet hebben deze kameraden het standpunt van Marx verwrongen. Zij deden dit, omdat zij Marx niet als marxisten, maar als woordenzifters hebben geciteerd, zonder tot het wezen van de zaak door te dringen.

Men beroept zich op Engels, men citeert uit zijn brochure „Die Lage der Arbeitenden Klasse in England” (De toestand van de arbeidersklasse in Engeland) de woorden van Engels, dat de Engelse „arbeidersklasse in de loop der tijden een geheel ander volk werd dan de Engelse bourgeoisie.” „De arbeiders spreken andere dialecten, hebben andere ideeën en voorstellingen, andere zeden en zedelijke normen, een andere godsdienst en politiek dan de bourgeois.” Op grond van dit citaat trekken sommige kameraden de conclusie, dat Engels de noodzaak van een algemene nationale volkstaal zou hebben ontkend, dat hij zich dus voor het „klasse-karakter” van de taal zou hebben uitgesproken. Weliswaar spreekt Engels hier niet over de taal, maar over een dialect, omdat hij heel goed begrijpt, dat een dialect als een loot van de nationale taal, deze laatste niet kan vervangen. Maar deze kameraden hebben blijkbaar niet veel gevoel voor het onderscheid tussen taal en dialect....

Het is duidelijk dat het genoemde citaat ten onrechte wordt aangehaald, aangezien Engels hier niet van „klassetalen” spreekt, maar hoofdzakelijk van klasse-ideeën, klasse-voorstellingen, klasse-zeden en zedelijke normen, klasse-godsdienst en klasse-politiek. Het is volkomen juist dat de ideeën, voorstellingen, zeden en zedelijke normen, godsdienst en politiek van de bourgeois en van de proletariërs lijnrecht tegenover elkaar staan. Maar wat heeft dat met de nationale taal of het „klasse-karakter” van de taal te maken? Kan het bestaan van klassen- tegenstellingen in de maatschappij soms als een argument vóór

het „klasse-karakter” van de taal of tegen de noodzaak van een algemeengeldige nationale taal dienen? Het marxisme leert, dat de gemeenschappelijkheid van de taal een van de voornaamste kenmerken van de natie is, waarbij het zeer goed weet, dat er binnen de natie klassentegenstellingen bestaan. Erkennen de bovengenoemde kameraden deze marxistische stelling?

Men beroept zich op Lafargue en verklaart, dat Lafargue in zijn brochure „Die französische Sprache vor und nach der Revolution” (De Franse taal voor en na de revolutie) het „klasse-karakter” van de taal erkent en de noodzaak van een gemeenschappelijke nationale volkstaal ontkent. Dit is onjuist. Inderdaad spreekt Lafargue over een „adellijke” of „aristocratische taal” en over „jargons” van verschillende lagen van de maatschappij. Maar deze kameraden vergeten, dat Lafargue, die zich niet interesseerde voor het verschil tussen taal en jargon en die de dialecten nu eens als „kunstmatige spreektaal”, dan weer als „jargon” aanduidt, duidelijk in zijn brochure verklaart: „De kunstmatige spreektaal, waardoor de aristocratie zich onderscheidt, is uitgekristalliseerd uit de taal van het volk, die door bourgeois en handwerkslieden, door stad en land werd gesproken.”

Lafargue erkent dus het bestaan en de noodzaak van een gemeenschappelijke taal van het volk, daar hij het ondergeschikte karakter en de afhankelijkheid van de „aristocratische taal” zowel als de andere dialecten en jargons van de algemene volkstaal volledig erkent.

Het beroep op Lafargue mist dus zijn doel.

Men beroept zich er verder op, dat de feodale heren vroeger in Engeland „eeuwenlang” Frans hebben gesproken, terwijl het Engelse volk Engels sprak en men beschouwt deze omstandigheid als een argument vòòr het „klasse-karakter” van de taal en tegen de noodzaak van een gemeenschappelijke taal van het volk. Dat is echter geen argument, maar niet meer dan een anecdote. Ten eerste spraken destijds niet alle feodale heren, maar alleen een onbetekenende bovenlaag van de Engelse heren aan het hof en in de graafschappen Frans. Ten tweede spraken zij niet de een of andere „klasse-taal”, maar de gewone Franse volkstaal. Ten derde is deze verzotheid op het Frans, zoals men weet, later spoorloos verdwenen en in haar plaats kwam de algemene Engelse volkstaal. Denken deze kameraden misschien, dat de Engelse feodale heren zich „eeuwenlang” alleen door middel van tolken tegenover het Engelse volk verstaanbaar maakten, dat zij de Engelse taal niet gebruikten, dat er toen geen algemene taal van het Engelse volk bestond, dat het Frans in die tijd in Engeland iets meer was dan een salontaal, die slechts in de kleine kring van de bovenlaag der Engelse aristocratie werd gebruikt? Hoe kan men op grond van dergelijke belachelijke „argumenten” het bestaan en de noodzaak van een gemeenschappelijke taal van het volk loochenen?

Ook de Russische aristocraten bedreven indertijd aan het tsaristische hof en in de salons de dwaasheid om Frans te spreken. Zij gingen er prat op, dat zij bij het Russisch spreken in het Frans stotterden en het Russisch slechts met een Frans accent spraken. Betekent dit, dat er in Rusland toen geen algemeen Russische taal van het volk bestond, dat de algemene volkstaal toen een verzinzel en de „klassetalen” werkelijkheid waren?

Onze kameraden begaan hier minstens twee fouten.

De eerste fout bestaat daarin, dat zij de taal met de bovenbouw verwarren. Zij geloven, dat wanneer de bovenbouw een klassekarakter heeft, dat dan ook de taal geen algemene volkstaal, maar een klassetaal moet zijn. Ik heb hierboven echter reeds gezegd, dat taal en bovenbouw twee verschillende begrippen zijn en dat een marxist niet mag toelaten, dat deze met elkaar worden verwisseld.

De tweede fout bestaat daarin, dat deze kameraden de belangentegenstelling tussen de bourgeoisie en het proletariaat, hun verbitterde klassenstrijd als een uiteenvallen van de maatschappij, als een afbreken van elke verbinding tussen de vijandelijke klassen zien. Daar volgens hen de maatschappij uiteengevallen is en er geen, een geheel vormende maatschappij bestaat, maar alleen klassen, zijn zij van oordeel, dat er geen algemeengeldige taal voor de maatschappij, geen nationale taal nodig is. Wat blijft er dan over, wanneer de maatschappij uiteen gevallen is en er geen algemeengeldige taal van het volk, geen nationale volkstaal meer is? Dan blijven er klassen en „klassentalen” over. Het is duidelijk, dat iedere „klassetaal” haar „klassegrammatica” moet hebben, haar „proletarische” of haar „burgerlijke” grammatica. Weliswaar bestaan dergelijke grammatica's in werkelijkheid niet. Maar dat deert die kameraden niet: zij geloven, dat zulke grammatica's nog zullen ontstaan.

Er waren bij ons eens „marxisten”, die beweerden, dat de spoorwegen, die ons land na de October-omwenteling bezat, burgerlijke spoorwegen waren en dat het ons, marxisten, niet paste ze te gebruiken, dat wij ze moesten opbreken en nieuwe „proletarische” spoorwegen aanleggen. Daarvoor gaf men hen de bijnaam „troglodieten”²⁾....

Het spreekt vanzelf, dat deze primitief-anarchistische kijk op de maatschappij, op de klassen en de taal met het marxisme niets gemeen heeft. Maar deze bestaat en leeft zeker voort in de hoofden van enkele van onze in verwarring geraakte kameraden.

Natuurlijk is het niet juist om te zeggen, dat de maatschappij als gevolg van de verbitterde klassenstrijd uiteengevallen zou zijn in klassen, die economisch niet meer met elkaar in één maatschappij verbonden zijn. Integendeel. Zolang het kapitalisme bestaat zullen bourgeois en proletariërs als delen van de gehele kapitalistische maatschappij door alle economische draden met elkaar verbonden zijn. De bourgeois kunnen niet

²⁾ Holbewoners.

leven en zich verrijken, wanneer zij geen loonarbeiders tot hun beschikking hebben, de proletariërs kunnen zich niet in het leven houden, wanneer zij zich niet aan de kapitalisten verhuren. Het afbreken van elke economische verbinding tussen hen zou het stopzetten van elke productie betekenen en het stopzetten van elke productie leidt tot de ondergang van de maatschappij, dus ook tot de ondergang van de klassen. Vanzelfsprekend wil geen enkele klasse zich aan de vernietiging prijsgeven. Daarom kan de klassenstrijd, hoe scherp hij ook moge zijn, niet leiden tot het uiteenvallen van de maatschappij. Alleen onwetendheid in de vraagstukken van het marxisme en volkomen wanbegrip voor de aard van de taal, konden enige van onze kameraden op het sprookje van het uiteenvallen van de maatschappij, van „klasse“-talen en van „klasse“-grammatica's brengen.

Verder beroept men zich op Lenin en men herinnert eraan, dat Lenin het bestaan van twee culturen onder het kapitalisme, een burgerlijke en een proletarische, erkend heeft en dat onder het kapitalisme de leuze van een nationale cultuur een nationalistische leuze is. Dat alles is juist, en Lenin heeft hierin absoluut gelijk. Maar wat heeft dat met het „klassekarakter“ van de taal te maken? Door zich te beroepen op Lenin's woorden over het bestaan van twee culturen onder het kapitalisme, willen deze kameraden blijkbaar de lezer doen geloven, dat het bestaan van twee culturen in de maatschappij, een burgerlijke en een proletarische, betekent, dat er ook twee talen moeten zijn, daar de taal verbonden is met de cultuur, dat Lenin dus de noodzaak van een algemeengeldige nationale taal bestreed, dat Lenin dus vóór „klasse-talen“ geweest zou zijn. De fout, die deze kameraden hierbij maken, bestaat daarin, dat zij de taal met de cultuur gelijkstellen en verwarren. Cultuur en taal zijn evenwel twee verschillende dingen. Een cultuur kan burgerlijk of socialistisch zijn, maar een taal is als middel van verkeer altijd de taal van het gehele volk en zij kan zowel de burgerlijke als de socialistische cultuur dienen. Is het soms geen feit, dat de Russische, de Oekraïense, de Oezbekische talen thans de socialistische cultuur van deze naties evengoed dienen als zij vóór de October-omwenteling de burgerlijke cultuur van deze naties gediend hebben? Dat wil dus zeggen, dat deze kameraden zich sterk vergissen, wanneer zij beweren, dat het bestaan van twee verschillende culturen tot de vorming van twee verschillende talen en tot de ontkenning van de noodzaak van een algemeengeldige taal leidt.

Toen Lenin over twee culturen sprak, ging hij juist van de stelling uit, dat het bestaan van twee culturen niet tot de ontkenning van een algemeengeldige taal en niet tot de vorming van twee talen kan leiden, dat de taal algemeengeldig moet zijn. Toen de Boendisten³⁾ Lenin ervan beschuldigden, dat hij de noodzaak van een nationale taal bestreed en de cultuur als

³⁾ *Boend* — afkorting van de „Algemene Joodse Sociaal-Democratische Bond“ in de Westelijke gouvernementen van het tsaristische Rusland. De *Boendisten* wilden een aparte Partij-organisatie voor de Joodse arbeiders.

„a-nationaal” beschouwde, heeft hij daar heftig tegen geprotesteerd, zoals men weet, en hij verklaarde, dat hij strijd voerde tegen de burgerlijke cultuur, maar niet tegen de nationale taal, waarvan hij de noodzaak onbetwistbaar achtte. Het is zonderling, dat sommige van onze kameraden in de voetstappen van de Boendisten treden.

Wat de algemeengeldige taal betreft, waarvan Lenin de noodzaak zou hebben bestreden, moet men de volgende woorden van Lenin ter harte nemen:

„De taal is het voornaamste middel voor het menselijk verkeer; de eenheid van de taal en haar ongehinderde ontwikkeling is een van de belangrijkste voorwaarden voor een werkelijk vrij en omvattend handelsverkeer, dat in overeenstemming is met het moderne kapitalisme, voor een vrije en omvattende groepering van de bevolking naar de afzonderlijke klassen.”

Daaruit volgt dat de geachte kameraden de opvattingen van Lenin hebben verdraaid.

Men beroept zich tenslotte op Stalin. Men haalt een citaat van Stalin aan, volgens welke „de bourgeoisie en haar nationalistische partijen in deze periode de voornaamste, de leidende factor van dergelijke naties waren en blijven.” Dat alles is juist. De bourgeoisie en haar nationalistische partij leiden inderdaad de burgerlijke cultuur, evenals het proletariaat en zijn internationale partij de proletarische cultuur leiden. Maar wat heeft dit met het „klassekarakter” van de taal te maken? Is het deze kameraden dan niet bekend, dat de nationale taal een vorm van de nationale cultuur is, dat de nationale taal zowel de burgerlijke als ook de socialistische cultuur kan dienen? Kennen onze kameraden werkelijk niet de bekende stelling van de marxisten, dat de huidige Russische, Oekraïense, Bjelo-Russische en andere culturen socialistisch naar hun inhoud en nationaal naar hun vorm, d.w.z. naar hun taal, zijn? Zijn zij het met deze marxistische stelling eens?

De fout, die onze kameraden hierbij maken, bestaat daarin, dat zij het verschil tussen cultuur en taal niet zien, en niet begrijpen dat de cultuur zich naar haar inhoud met elke nieuwe ontwikkelingsperiode van de maatschappij verandert, terwijl de taal in de loop van meerdere perioden in hoofdzaak dezelfde blijft, waarbij zij de nieuwe zowel als de oude cultuur op gelijke wijze dient.

Bijgevolg:

- a. de taal als middel van verkeer was en blijft altijd een voor de maatschappij algemeengeldige en voor haar leden gemeenschappelijke taal;
- b. het bestaan van dialecten en jargons weerlegt niet, maar bevestigt het bestaan van een gemeenschappelijke taal van het volk, waarvan zij zijn afgeleid en waaraan zij ondergeschikt zijn;
- c. de stelling van het „klasse-karakter” van de taal is een foutieve, on-marxistische stelling.

Vraag: Wat zijn de karakteristieke kenmerken van de taal?

Antwoord: De taal behoort tot de maatschappelijke verschijnselen, die gedurende het gehele bestaan van de maatschappij werkzaam zijn. Zij ontstaat en ontwikkelt zich met het ontstaan en de ontwikkeling van de maatschappij. Zij gaat te gronde met de dood van de maatschappij. Buiten de maatschappij is er geen taal. Daarom kan men de taal en haar ontwikkeling alleen dan begrijpen, wanneer men ze bestudeert in onverbreekelijk verband met de geschiedenis van de maatschappij, met de geschiedenis van het volk, waaraan deze taal behoort en dat de schepper en de drager van die taal is.

De taal is een middel, een werktuig, met behulp waarvan de mensen met elkaar omgaan, gedachten uitwisselen en wederzijds begrip nastreven. Onmiddellijk met het denken verbonden, registreert en verankert de taal in woorden en door verbinding van woorden tot zinnen de resultaten van de denk-activiteit van de mensen, zijn successen bij het verwerken van kennis en maakt daarmee de uitwisseling van gedachten in de menselijke maatschappij mogelijk.

Deze uitwisseling van gedachten is een voortdurende en voor het leven hoogst belangrijke noodzaak, daar het zonder deze onmogelijk is, in de strijd tegen de natuurkrachten, in de strijd voor de voortbrenging van de materiële bestaansgoederen gemeenschappelijk te handelen, daar het zonder deze onmogelijk is, in de productie-activiteit van de maatschappij resultaten te bereiken, zodat zonder deze het gehele bestaan van de maatschappij productie onmogelijk is. Zonder een voor de maatschappij verstaanbare en voor haar leden gemeenschappelijke taal, houdt de maatschappij dus op te produceren, valt uiteen en houdt als maatschappij op te bestaan. In deze betekenis is de taal als een werktuig van het onderling verkeer tegelijk een werktuig voor de strijd en de ontwikkeling van de maatschappij.

Zoals men weet vormen alle woorden van de taal samen de z.g. woordenschat van de taal. Het belangrijkste in de woordenschat van een taal is het vaste bestanddeel van de woordenschat, waartoe als kern alle stamwoorden behoren. Deze is veel minder omvangrijk dan de woordenschat van de taal, maar hij leeft zeer lang, eeuwenlang, en biedt de taal een grondslag voor de vorming van nieuwe woorden. De woordenschat weerspiegelt de toestand van de taal: hoe rijker en veelzijdiger de woordenschat, des te rijker en meer ontwikkeld de taal.

De woordenschat op zichzelf vormt echter nog niet de taal — hij is eerder de bouwstof voor de taal. Zoals de bouwmaterialen in het bouwvak nog geen huis zijn, ofschoon men zonder deze geen gebouw kan oprichten, maakt de woordenschat nog niet de taal uit, hoewel zonder hem geen taal denkbaar is. Maar de woordenschat van de taal krijgt de grootste betekenis wanneer hij toegevoegd wordt aan de grammatica van de taal, die de regels voor de verbuiging, de regels voor de verbinding van

woorden tot zinnen bepaalt en aldus de taal haar geordend, begrijpelijk karakter geeft. De grammatica (morfologie, syntaxis)⁴⁾ is een verzameling van regels over de woord-verbuiging en de samenvoeging van woorden tot zinnen. Daarom is het juist dank zij de grammatica dat de taal in staat is, de menselijke gedachten in een materiële taalvorm te kleden.

De grammatica onderscheidt zich daardoor, dat zij de regels voor de verbuiging, niet met het oog op concrete woorden geeft, maar voor de woorden in het algemeen, zonder enige concreetheid. Zij geeft de regels voor de vorming van zinnen, niet met het oog op enige concrete zinnen, b.v. een concreet onderwerp, een concreet gezegde, enz., maar voor allerlei soorten zinnen, onafhankelijk van de concrete vorm van deze of gene zin. Daarom neemt de grammatica, terwijl zij zowel in de woorden als in de zinnen van het bijzondere en het concrete abstraheert, dat algemene, wat ten grondslag ligt aan de woordverbuigingen en hun samenvoeging tot zinnen, en leidt daaruit de grammaticale regels, grammaticale wetten af. De grammatica is het resultaat van een langdurige abstraherende arbeid van het menselijk denken, een graadmeter voor de geweldige resultaten van het denken.

In dit opzicht lijkt de grammatica op de meetkunde, die haar wetten opstelt terwijl zij, abstraherend van concrete dingen, deze beschouwt als lichamen zonder concreetheid en hun onderlinge verhouding niet als een concrete verhouding tussen deze of gene concrete dingen, maar als verhouding tussen lichamen die iedere concreetheid ontberen, in het algemeen bepaalt.

Anders dan de bovenbouw, die met de productie niet rechtstreeks, doch door middel van de economie is verbonden, is de taal onmiddellijk verbonden met de productie-activiteit van de mens, evenals met iedere andere activiteit op elk gebied van zijn arbeid, zonder uitzondering. Daarom bevindt zich de woordenschat van een taal, als het meest gevoelig voor veranderingen, in een toestand van bijna voortdurende verandering, waarbij de taal in tegenstelling tot de bovenbouw niet de likwidatie van de basis behoeft af te wachten, maar veeleer vóór de likwidatie van de basis en onafhankelijk van de toestand van de basis veranderingen in haar woordenschat aanbrengt.

De woordenschat van de taal verandert niet zoals de bovenbouw, niet door de afschaffing van het oude en de opbouw van het nieuwe, maar door aanvulling van de bestaande woordenschat met nieuwe woorden, die in verband met de veranderingen van de maatschappelijke orde, met de ontwikkeling van de productie, de ontwikkeling van de cultuur, de wetenschap enz. zijn ontstaan. Daarbij worden er, hoewel gewoonlijk een zeker aantal verouderde woorden uit de woordenschat van de taal wegvalt, veel meer nieuwe woorden aan toegevoegd. Wat echter het vaste bestanddeel van de woordenschat betreft, dit

⁴⁾ *Morfologie en syntaxis* — vormleer en leer van de zinsbouw.

blijft in hoofdzaak behouden en wordt als grondslag van de woordenschat in de taal gebruikt.

Dat is ook begrijpelijk. Het is helemaal niet nodig, de grondslag van de woordenschat te vernietigen, wanneer hij in een reeks historische perioden met succes kon worden benut, nog afgezien van het feit, dat de vernietiging van het vaste bestanddeel van de woordenschat, dat in de loop van de eeuwen is bijeengebracht, gezien de onmogelijkheid om op korte termijn een nieuwe grondslag van de woordenschat te scheppen, tot een verlamming van de taal, tot een volledige ontwrichting van het onderling verkeer van de mensen zou leiden.

De grammaticale structuur van de taal verandert nog langzamer dan het vaste bestanddeel van haar woordenschat. De in het verloop van lange perioden uitgewerkte en tot het vlees en bloed van de taal geworden grammaticale structuur, verandert nog langzamer dan de grondslag van de woordenschat. Hij ondergaat natuurlijk in de loop van de tijd veranderingen, hij vervolmaakt zich, verbetert en preciseert zijn regels en verrijkt zich met nieuwe regels, maar de grondslagen van de grammaticale structuur blijven zeer lang behouden, daar zij, zoals de geschiedenis aantoonde, de maatschappij gedurende een reeks van tijdperken met succes kunnen dienen.

Zo vormen de grammaticale bouw van de taal en het vaste bestanddeel van haar woordenschat de grondslagen van de taal, de kern van haar wezen.

De geschiedenis toont de grote stabiliteit en het enorme weerstandsvermogen van de taal tegen gewelddadige assimilatie. Vele historici beperken zich ertoe, inplaats van dit verschijnsel te verklaren, zich daarover te verbazen. Maar voor verbazing is hier niet de minste grond. De stabiliteit van de taal wordt verklaard door de stabiliteit van haar grammaticale structuur en van de grondslag van haar woordenschat. Eeuwenlang trachtten de Turkse overheersers de talen van de Balkanvolken te verminken, te onderdrukken en te vernietigen. Gedurende die periode onderging de woordenschat van de Balkantalen belangrijke veranderingen, er werden niet weinig Turkse woorden en uitdrukkingen in opgenomen, er vond zowel „samensmelting” als „afwijking” plaats, maar de Balkantalen hielden stand en bleven leven. Waarom? Omdat de grammaticale structuur en de grondslag van de woordenschat van die talen in hoofdzaak bleven bestaan.

Uit dit alles volgt, dat men de taal en haar structuur niet als het product van het een of ander tijdperk kan beschouwen. De structuur van de taal, haar grammaticale bouw en de grondslag van haar woordenschat zijn het product van een reeks tijdperken.

Men mag aannemen, dat de elementen van de tegenwoordige taal reeds uit de vroegste oudheid, vóór de tijd van de slavernij dateren. Het betrof een ongecompliceerde taal met een zeer beperkte woordenschat, maar met een eigen grammaticale struc-

tuur, die weliswaar primitief, maar toch een grammaticale structuur was.

De verdere ontwikkeling van de productie, het opkomen van de klassen, het ontstaan van de schrijftaal, het ontstaan van de Staat, die voor zijn bestuur een min of meer geregelde correspondentie nodig had, de ontwikkeling van de handel, die een geregelde correspondentie nog meer nodig had, het verschijnen van de drukpers, de ontwikkeling van de literatuur — dat alles bracht grote veranderingen aan in de ontwikkeling van de taal. Nadien vielen stammen en volken uiteen, vermengden en kruisten zich en later ontstonden nationale talen en staten, voltrokken zich revolutionaire omwentelingen, werden oude maatschappelijke orde door nieuwe vervangen. Dat alles bracht nog meer veranderingen aan in de taal en in haar ontwikkeling.

Het zou echter volkomen verkeerd zijn om te geloven, dat de ontwikkeling van de taal zich net zo voltrok als de ontwikkeling van de bovenbouw: door de vernietiging van het bestaande en de opbouw van het nieuwe. In werkelijkheid voltrok zich de ontwikkeling van de taal niet door een vernietiging van de bestaande taal en de opbouw van een nieuwe, maar door een ontplooiing en vervolmaken van de grondelementen van de bestaande taal. Hierbij ging de taal uit een kwaliteit in een andere kwaliteit over, niet door een explosie, niet door plotselinge vernietiging van het oude en opbouw van het nieuwe, maar door geleidelijke, langdurige opeenhoping van elementen van een nieuwe kwaliteit, van een nieuwe structuur van de taal, door het geleidelijke afsterven van de elementen van de oude kwaliteit.

Men zegt, dat de theorie van de stadiumgewijze ontwikkeling van de taal een marxistische theorie is, daar zij de noodzaak van plotselinge explosies als voorwaarde tot de overgang van de taal uit een oude kwaliteit in een nieuwe erkent. Dit is natuurlijk niet juist, want in deze theorie kan men bezwaarlijk iets marxistisch ontdekken. Wanneer de stadium-theorie werkelijk plotselinge explosies in de ontwikkelingsgeschiedenis van de taal erkent, is dit des te erger voor deze theorie. Het marxisme erkent geen plotselinge explosies in de ontwikkeling van de taal, geen plotselinge dood van een bestaande taal en geen plotseling ontstaan van een nieuwe taal. Lafargue had ongelijk toen hij sprak over een „plotselinge taal-revolutie tussen 1789 en 1794” in Frankrijk (zie de brochure van Lafargue: „Die französische Sprache vor und nach der Revolution”). Er was destijds in Frankrijk hoegenaamd geen taal-revolutie, laat staan een plotselinge. Natuurlijk werd de woordenschat van de Franse taal in die periode met nieuwe woorden en uitdrukkingen aangevuld, een zeker aantal verouderde woorden viel weg, de betekenis van zekere woorden veranderde — maar dat was dan ook alles. Zulke veranderingen beslissen echter in geen enkel opzicht over het lot van de taal. Het belangrijkste in de taal zijn haar grammaticale structuur en de grondslag van haar

woordenschat. De grammaticale structuur en de grondslag van de woordenschat van de Franse taal zijn echter in de periode van de Franse burgerlijke revolutie niet alleen niet verdwenen, maar zij bleven zonder wezenlijke veranderingen bestaan, en zij bleven niet alleen bestaan, maar zij leven tot op de dag van vandaag in het tegenwoordige Frans voort. En nu spreek ik nog maar niet eens over het feit, dat voor een afschaffing van de bestaande en voor de opbouw van een nieuwe nationale taal („plotselinge taal-revolutie”!) een termijn van vijf of zes jaar belachelijk is — daarvoor zijn eeuwen nodig.

Volgens het marxisme voltrekt zich de overgang van de taal uit een oude kwaliteit in een nieuwe niet door een explosie, niet door een vernietiging van de bestaande taal en de schepping van een nieuwe, maar door een geleidelijke opeenhoping van elementen van de nieuwe kwaliteit, dus door een geleidelijk afsterven van de elementen van de oude kwaliteit.

In het algemeen moet ter wille van de kameraden, die zo op explosies gesteld zijn, gezegd worden, dat de wet van de overgang uit een oude kwaliteit in een nieuwe door een explosie niet alleen in de geschiedenis van de ontwikkeling van de taal niet van toepassing is — ook op andere maatschappelijke verschijnselen, die de basis of de bovenbouw betreffen, is deze wet niet altijd van toepassing. Zij geldt onvoorwaardelijk voor een maatschappij, die in vijandelijke klassen is verdeeld. Maar zij geldt helemaal niet onvoorwaardelijk voor een maatschappij, die geen vijandige klassen heeft. In de loop van 8 à 10 jaar hebben wij in de landbouw van ons land de overgang van het burgerlijke, op individuele boeren berustende landbouwstelsel naar het socialistische stelsel van het collectieve landbouwbedrijf doorgevoerd. Dat was een revolutie, die de oude burgerlijke economische orde op het platteland likwiderde en een nieuwe socialistische orde schiep. Deze omwenteling voltrok zich echter niet in de vorm van een explosie, d.w.z. niet door de bestaande macht omver te werpen en een nieuwe macht te scheppen, maar door de geleidelijke overgang van de oude burgerlijke orde op het platteland naar een nieuwe. En dit kon worden doorgevoerd omdat het een revolutie van bovenaf was, omdat de omwenteling op initiatief van de bestaande macht met de steun van de overgrote meerderheid van de boerenmassa's werd doorgevoerd.

Men zegt, dat de talrijke gevallen van kruising van talen, die in de geschiedenis voorkomen, grond geven voor de veronderstelling, dat bij deze kruising een nieuwe taal ontstond, en wel door een explosie, door een plotselinge overgang uit een oude kwaliteit naar een nieuwe. Dit is volkomen onjuist.

Een kruising van talen kan niet worden beschouwd als een enkele daad van beslissende invloed, die binnen enige jaren zijn resultaten oplevert. De kruising van talen is een langdurig proces, waarmee honderden jaren gemeed zijn. Daarom kan hier van geen explosies sprake zijn.

Verder. Het zou volkomen onjuist zijn om te denken, dat als resultaat van de kruising van, b.v. twee talen een nieuwe, derde taal ontstaat, die geen overeenkomst vertoont met een van de gekruiste talen en die kwalitatief van beide verschilt. In werkelijkheid overwint gewoonlijk bij de kruising één van de twee talen; zij behoudt haar grammaticale structuur, zij behoudt het vaste bestanddeel van haar woordenschat en ontwikkelt zich verder volgens haar innerlijke ontwikkelingswetten, terwijl de andere taal geleidelijk haar kwalitatieve wezen verliest en geleidelijk afsterft.

Derhalve levert de kruising geen nieuwe, derde taal op, maar zij laat een van de talen bestaan, zij laat haar grammaticale structuur en de grondslag van haar woordenschat onaangetast en zij stelt deze taal in staat, zich te ontwikkelen volgens haar innerlijke ontwikkelingswetten. Hierbij vindt weliswaar een zekere verrijking van de woordenschat van de overwinnende taal ten koste van de overwonnen plaats, daardoor wordt zij echter niet verzwakt, maar integendeel versterkt.

Dit was b.v. het geval met de Russische taal, waarmee zich in de loop van de historische ontwikkeling de talen van een aantal andere volken kruisten en die steeds als overwinnaar te voorschijn kwam. Natuurlijk is de woordenschat van het Russisch hierbij in omvang toegenomen, ten koste van de woordenschat van de andere talen, maar dat heeft de Russische taal niet verzwakt, doch integendeel verrijkt en versterkt.

Wat het nationale karakter van het Russisch betreft, dit heeft niet de minste schade geleden, omdat de Russische taal met behoud van haar grammaticale structuur en de grondslag van haar woordenschat voortging zich te ontwikkelen en te vervolmaken volgens haar innerlijke ontwikkelingswetten.

Er kan geen twijfel over bestaan, dat de kruisingstheorie de Sowjettaalwetenschap niets waardevols te bieden heeft. Wanneer het juist is, dat de voornaamste taak van de taalwetenschap de studie van de innerlijke ontwikkelingswetten van de taal is, dan moet vastgesteld worden dat de kruisingstheorie deze opgave niet alleen niet oplost, maar ze zelfs niet stelt — zij ziet deze opgave eenvoudig over het hoofd of heeft er geen begrip voor.

Vraag: Heeft de „Prawda” juist gehandeld door een vrije discussie over de vraagstukken van de taalwetenschap te openen?

Antwoord: Ja, zij heeft juist gehandeld.

In welke richting de vraagstukken van de taalwetenschap zullen worden opgelost, zal aan het einde van de discussie blijken. Maar thans kan men reeds zeggen, dat de discussie van groot nut is geweest.

Vóór alles heeft de discussie duidelijk gemaakt, dat in de instanties van de taalwetenschap, zowel in het centrum als in de afzonderlijke Republieken, een regiem heerste, dat niet past voor de wetenschap, noch voor de mensen van de wetenschap. De

geringste kritiek op de stand van zaken bij de Sowjettaalwetenschap, zelfs de meest schuchtere pogingen tot kritiek op de z.g. „nieuwe leer” in de taalwetenschap werden door de leidende kringen in de taalkunde onderdrukt en belemmerd. Voor een kritisch standpunt ten opzichte van de erfenis van N. J. Marr ⁵⁾, voor de geringste afkeuring van de leer van N. J. Marr werden waardevolle vakmensen en onderzoekers op het gebied van de taalwetenschap van hun posten ontheven of op lagere posten gezet. Taalkundigen werden op leidende posten gezet niet op grond van hun vakbekwaamheid, maar op grond van hun onvoorwaardelijke onderschrijving van de leer van N. J. Marr.

Het is algemeen bekend, dat geen wetenschap zich ontwikkelen en gedijen kan zonder meningsstrijd, zonder vrije kritiek. Maar deze algemeen aanvaarde regel werd verdonkeremaand en ongenegeerd met de voeten getreden. Er ontstond een afgesloten groep onfeilbare leiders, die, nadat zij zich tegen elke mogelijkheid van kritiek hadden gevrijwaard, op een willekeurige en aanmatigende manier begon op te treden.

Bijvoorbeeld: de z.g. „Bakoe'se Cursus” (lezingen van N. J. Marr in Bakoe), die de schrijver zelf had verworpen en waarvan hij de heruitgave verbood, werd toch in opdracht van de kaste van leidende taalkundigen (kam. Mesjtsjaninon noemt hen „leerlingen” van N. J. Marr) opnieuw uitgegeven en zonder enig voorbehoud als leerstof aanbevolen voor de studenten. Dit betekent, dat de studenten bedrogen werden, doordat men hen de onbruikbaar bevonden „cursus” als een volwaardig leerboek aanbood. Als ik niet overtuigd was van de eerlijkheid van kameraad Mesjtsjaninon, zou ik zeggen, dat een dergelijk gedrag gelijk staat met ondermijningswerk.

Hoe kon dit gebeuren? Dit kon gebeuren, omdat het Araktsjejew ⁶⁾ -regiem in de taalwetenschap onverantwoordelijkheid kweekt en dergelijke excessen aanmoedigt.

De discussie was vooral nuttig, omdat zij dit Araktsjejew-regiem aan het licht bracht en aan gruzelementen sloeg.

Maar daarmee is het nut van de discussie nog niet uitgeput. De discussie heeft niet alleen het oude regiem in de taalwetenschap verbroken, zij heeft ook nog de ongelooflijke verwarring van opvattingen over de belangrijkste vraagstukken van het taalonderzoek in de leidende kringen van deze tak van wetenschap aan het licht gebracht. Tot de discussie begon zwegen zij en verborgen zij de ongezonde toestand in de taalwetenschap. Maar na

⁵⁾ N. J. Marr (1864—1939). Directeur van het instituut voor taalwetenschap van de Sowjet-Academie, specialist in de Kaukasische talen, werkte in 1917 een nieuwe taaltheorie uit („de nieuwe leer”), waarin o.a. de volgende stellingen voorkomen: alle woorden in alle talen zijn terug te voeren tot vier dezelfde elementen — sal, bet, yon, roch; de talen beelden in hun structuur verschillende stadia uit, die corresponderen met de ontwikkelingsstadia van de maatschappij.

⁶⁾ A. A. Araktsjejew (1769—1834) — een berucht reactionair en machtig minister onder Alexander I, die elke poging tot kritiek meedogenloos smoorde.

het begin van de discussie was het niet meer mogelijk te zwijgen, zij moesten in de pers voor hun mening uitkomen. En wat gebeurde er? Het bleek, dat in de leer van N. J. Marr een hele reeks tekortkomingen, fouten, niet gedefiniëerde problemen en onuitgewerkte stellingen voorkwamen. Waarom, vraagt men zich af, hebben de „leerlingen” van N. J. Marr zich pas thans, na het openen van de discussie, daarover uitgesproken? Waarom hebben zij daar vroeger geen moeite voor gedaan? Waarom hebben zij toen nagelaten, zich daarover openlijk en eerlijk uit te spreken zoals dit wetenschappelijke werkers betaamt?

Blijkbaar menen de „leerlingen” van N. J. Marr nu, nadat zij „enkele” fouten van N. J. Marr hebben erkend, dat het sowjet-taalonderzoek alleen kan worden voortgezet op grondslag van een „verbeterde” N. J. Marr-theorie, die zij voor marxistisch aanzien. Bewaar ons voor het „marxisme” van N. J. Marr! N. J. Marr wilde werkelijk marxist worden en hij deed zijn best daarvoor, maar hij was er niet toe in staat. Hij was slechts een vervlakker en vulgarisator van het marxisme, van het slag van de „Proletkultisten” en de „Rapp-mensen”.⁷⁾

N. J. Marr heeft in de taalwetenschap de onjuiste, onmarxistische stelling van de taal als een bovenbouw binnengebracht, hij is zelf vastgelopen en heeft het taalonderzoek verward. Het is niet mogelijk, het sowjet-taalonderzoek op de grondslag van een onjuiste stelling te ontwikkelen.

N. J. Marr heeft in de taalwetenschap nog een andere, eveneens onjuiste en onmarxistische stelling binnengedragen, n.l. over het „klassekarakter” van de taal, hij heeft zichzelf en de taalwetenschap in verwarring gebracht. Het is niet mogelijk, op de grondslag van een onjuiste stelling, die in tegenspraak is met de hele loop van de geschiedenis van de volken en de talen, de sowjet-taalwetenschap te ontwikkelen.

N. J. Marr heeft in de taalwetenschap een aan het marxisme vreemde, onbescheiden, hoogmoedige en arrogante toon geïntroduceerd, die leidt tot een botte en lichtvaardige afwijzing van alles wat vóór N. J. Marr in de taalwetenschap bestond.

N. J. Marr heeft met veel lawaai de vergelijkende historische methode als „idealistisch” naar beneden gehaald. Intussen moet gezegd worden, dat de vergelijkende historische methode, ondanks haar ernstige tekortkomingen, altijd nog beter is dan de in werkelijkheid idealistische vier-elementen analyse van N. J. Marr, aangezien de eerstgenoemde tot werken aanspoort, tot onderzoek van de talen, terwijl de laatste slechts een aanmoediging inhoudt om thuis bij de kachel te blijven zitten en in het koffiedik naar de beruchte vier elementen te zoeken.

N. J. Marr stelt aanmatigend elke poging om taalgroepen (families) te onderzoeken als een uiting van de theorie van de

⁷⁾ *Proletkult* — afkorting voor Instituut voor proletarische cultuur. Benaming voor een ultra linkse richting in de literatuur van de S.U. *Rapp* — naam van een groepering van Sowjet-schrijvers, die na de ontbinding van de Proletkult op dezelfde schematische wijze probeerde op te treden.

„oertaal” in een kwaad daglicht. Terwijl intussen vaststaat, dat de taalverwantschap van naties, zoals b.v. de slavische, aan geen twijfel onderhevig is en dat het onderzoek van de taalverwantschap van deze naties voor de taalwetenschap van veel nut zou kunnen zijn bij de studie van de ontwikkelingswetten van de taal. Het is duidelijk, dat de theorie van de „oertaal” met deze zaak niets te maken heeft.

Wanneer men naar N. J. Marr en in het bijzonder naar zijn „leerlingen” luistert zou men kunnen denken, dat er vóór N. J. Marr geen taalwetenschap is geweest, dat de taalwetenschap met het verschijnen van de „nieuwe leer” van N. J. Marr is begonnen. Marx en Engels waren veel bescheidener: zij waren van mening dat hun dialectisch materialisme een product was van de ontwikkeling van de wetenschappen, met inbegrip van de wijsbegeerte, in de voorafgaande periode.

Zo hielp de discussie ook in dit opzicht, dat zij de ideologische tekortkomingen in de sowjet-taalwetenschap heeft blootgelegd.

Ik ben van mening, dat onze taalwetenschap des te eerder uit de crisis kan worden geholpen, die zij thans doormaakt, naarmate zij zich sneller van de fouten van N. J. Marr bevrijdt.

De likwidatie van het Araktsjejew-regiem in de taalwetenschap, het verwerpen van de fouten van N. J. Marr, het doorvoeren van marxisme in de taalwetenschap, dat is volgens mij de weg om een gezonde ontwikkeling van de sowjet-wetenschap te doen plaatsvinden.

J. STALIN

Over enkele vraagstukken van de taalwetenschap

Antwoord aan Kam. E. Krasjeninnikowa.

Kam. Krasjeninnikowa!

Hierbij mijn antwoord op uw vragen.

1e. Vraag. In uw artikel wordt overtuigend aangetoond, dat de taal noch tot de basis, noch tot de bovenbouw behoort. Zou de mening gewettigd zijn, dat de taal een verschijnsel is, eigen zowel aan de basis als aan de bovenbouw? Of is het juist om de taal als een tussenverschijnsel te beschouwen?

Antwoord. Natuurlijk is aan de taal, als een maatschappelijk verschijnsel, dat gemeenschappelijke eigen, dat kenmerkend is voor alle maatschappelijke verschijnselen, met inbegrip van de basis en de bovenbouw, d.w.z. dat zij de maatschappij dient, net als alle overige maatschappelijke verschijnselen deze dienen, de basis en de bovenbouw inbegrepen. Maar daarmee is dat ge-

meenschappelijke, dat kenmerkend is voor alle maatschappelijke verschijnselen, eigenlijk uitgeput. Daarna beginnen belangrijke verschillen tussen de maatschappelijke verschijnselen.

De zaak is deze dat de maatschappelijke verschijnselen, behalve dit gemeenschappelijke, hun bijzondere eigenschappen bezitten, die hen van elkaar onderscheiden en die voor de wetenschap van het meeste belang zijn. De bijzondere eigenschappen van de basis bestaan daaruit, dat de basis de maatschappij economisch dient. En de bijzondere eigenschappen van de bovenbouw bestaan daaruit, dat de bovenbouw de maatschappij door politieke, juridische, esthetische en andere ideeën dient en voor de maatschappij de overeenkomstige politieke, juridische en andere instellingen schept. Waaruit bestaan nu de bijzondere eigenschappen van de taal, waardoor deze zich van andere maatschappelijke verschijnselen onderscheidt? Zij bestaan daaruit, dat de taal de maatschappij dient als middel van menselijk verkeer, als middel tot het uitwisselen van gedachten in de maatschappij, als middel dat de mensen de mogelijkheid verschaft elkaar te verstaan en de gemeenschappelijke arbeid op alle gebieden van de menselijke activiteit te organiseren, op het gebied van de productie zowel als op dat der economische betrekkingen, op het gebied van de politiek zowel als op dat van de cultuur, in het openbare zowel als in het dagelijkse leven. Deze bijzonderheden zijn alleen de taal eigen, en juist omdat zij alleen de taal eigen zijn, is de taal het studie-object van een zelfstandige wetenschap: de taalwetenschap. Zonder deze bijzonderheden van de taal zou de taalwetenschap het recht op een zelfstandig bestaan verliezen. Kortom, men kan de taal noch tot de basis, noch tot de bovenbouw rekenen.

Evenmin kan men haar rekenen tot de „tussenverschijnselen” tussen de basis en de bovenbouw, omdat zulke „tussenverschijnselen” niet bestaan.

Maar misschien zou men de taal kunnen rekenen tot de productiekrachten van de maatschappij, b.v. tot de productiemiddelen? Inderdaad bestaat er tussen de taal en de productiemiddelen een zekere overeenkomst: de productiemiddelen verhouden zich evenals de taal in zeker opzicht onverschillig tegenover de klassen en ze kunnen op gelijke wijze verschillende klassen van de maatschappij, oude zowel als nieuwe, dienen. Is deze omstandigheid een reden om de taal tot de productiemiddelen te rekenen? Neen, dat is niet het geval.

Toen N. J. Marr indertijd zag dat zijn stelling: „de taal is een bovenbouw op een basis” tegenstand ontmoette, besloot hij om „zich om te stellen” en verklaarde, dat „de taal een productiemiddel is.” Had N. J. Marr gelijk toen hij de taal tot de productiemiddelen rekende? Neen, hij had absoluut ongelijk.

De zaak is deze, dat de overeenkomst tussen de taal en de productiemiddelen met de analogie, waarover ik zo even sprak, is uitgeput. Maar overigens bestaat er tussen de taal en de productiemiddelen een radikaal onderscheid. Dit onderscheid be-

staat daarin, dat de productiemiddelen materiële goederen voortbrengen, terwijl de taal niets voortbrengt of alleen woorden „voortbrengt”. Nauwkeuriger gezegd: mensen, die productiemiddelen bezitten, kunnen materiële goederen voortbrengen, maar diezelfde mensen kunnen, wanneer zij een taal, maar geen productiemiddelen hebben, geen materiële goederen voortbrengen. Het is niet moeilijk te begrijpen, dat wanneer de taal materiële goederen zou kunnen voortbrengen, kletskouzen de rijkste mensen op aarde zouden zijn.

2e. Vraag. Marx en Engels definiëren de taal als „onmiddellijke werkelijkheid van de gedachte”, als „practisch... daadwerkelijk bewustzijn”. „De ideeën,” zegt Marx, „bestaan niet los van de taal.” In hoeverre moet de taalwetenschap, naar uw mening, zich bezighouden met de semantiek *), de historische semasiologie en de stijlleur? Of moet alleen de vorm het voorwerp van onderzoek van de taalwetenschap zijn?

Antwoord. De semantiek (semasiologie) is een van de belangrijkste onderdelen van de taalwetenschap. De betekenisinhoud van de woorden en uitdrukkingen is voor het onderzoek van de taal van het grootste belang. Daarom moet de semantiek (semasiologie) van de haar toekomstige plaats in de taalwetenschap verzekerd zijn.

Wanneer men echter de vraagstukken van de semantiek uitwerkt en haar gegevens gebruikt, mag men haar betekenis in geen enkel opzicht overschatten en nog minder misbruiken. Ik denk hierbij aan bepaalde taalonderzoekers, die zo verzet zijn op de semantiek, dat zij de taal als de „onmiddellijke werkelijkheid van de gedachte”, die onverbreekbaar is verbonden met het denken, geringschatten, het denken van de taal losmaken, en beweren dat de taal haar tijd heeft gehad, dat men het ook zonder taal kan stellen.

Let maar eens op de volgende woorden van N. J. Marr:

„De taal bestaat slechts in zoverre als zij in klanken verschijnt; de denk-activiteit voltrekt zich ook zonder uiterlijk verschijnsel... De taal (de klanktaal) is tegenwoordig reeds begonnen haar functies over te dragen aan de nieuwste uitvindingen, die onbepaald de ruimte overwinnen, het denken echter gaat verder, stijgend uit datgene wat het in het verleden heeft geaccumuleerd en nog niet gebruikt en het nieuw verworven, en het moet de taal geheel verdringen en vervangen. De taal van de toekomst is een denken, dat zich ontwikkelt in een techniek die vrij is van natuurlijke materie. Daartegen houdt geen taal stand, zelfs niet de klanktaal, die toch met de normen van de natuur is verbonden. („Keuze uit de werken van N. J. Marr”).

Wanneer men dit geheimzinnige koeterwaals in een eenvoudige, menselijke taal overzet, kan men tot de slotsom komen, dat

a) N. J. Marr het denken losmaakt van de taal;

*) *Semantiek of semasiologie* = betekenisleer der woorden.

- b) N. J. Marr van oordeel is, dat een onderling menselijk verkeer ook zonder taal kan worden verwezenlijkt, met behulp van het denken zelf, dat vrij is van de „natuurlijke materie” van de taal en vrij van de „normen van de natuur”;
- c) N. J. Marr, door het denken te scheiden van de taal en het te „bevrijden” van de „natuurlijke materie” van de taal terechtkomt in het moeras van het idealisme.

Men zegt dat de gedachten in de menselijke geest ontstaan voordat zij in zinnen worden geformuleerd, dat zij ontstaan zonder taal-materiaal, zonder taal-kleed, als 't ware in naakte vorm. Maar dat is volkomen onjuist. Welke gedachten ook in het hoofd van de mens ontstaan, zij kunnen alleen ontstaan en bestaan op de grondslag van het taal-materiaal, op de grondslag van de uitdrukkingen en zinnen van de taal. Naakte gedachten, vrij van taal-materiaal, vrij van de „natuurlijke materie” van de taal bestaan niet. „De taal is de onmiddellijke werkelijkheid van de gedachte” (Marx). De werkelijkheid van de gedachte openbaart zich in de taal. Alleen idealisten kunnen spreken over een denken zonder verband met „de natuurlijke materie” van de taal, over een taallos denken.

Kortom: de overschatting van de semantiek en het misbruik daarvan heeft N. J. Marr tot het idealisme gebracht.

Wanneer men dus de semantiek (de semasiologie) behoedt voor overdrijvingen en misbruiken van de soort die door N. J. Marr en sommige van zijn „leerlingen” zijn begaan, kan zij voor de wetenschap van veel nut zijn.

3e. Vraag. U zegt volkomen terecht, dat de ideeën, opvattingen, zeden en de zedelijke normen bij de bourgeois en bij de proletariërs lijnrecht tegenover elkaar staan. Het klasse-karakter van die verschijnselen heeft zich onmiskenbaar weerspiegeld in de betekenis-inhoud van de taal (en soms ook in haar vorm — in haar woordenschat — zoals terecht in uw artikel wordt aangetoond). Kan men nu, bij het analyseren van concreet taal-materiaal en in de eerste plaats van de betekenis-inhoud van de taal, spreken over het klasse-wezen van de door haar uitgedrukte begrippen, in het bijzonder in die gevallen waar sprake is van de taal waarin niet slechts de menselijke gedachte wordt uitgedrukt, maar ook zijn verhouding tot de werkelijkheid, waarbij zijn klasse-verwantschap zich bijzonder duidelijk openbaart?

Antwoord. Kortom, u wenst te weten of de klassen de taal beïnvloeden, of zij hun bijzondere woorden en uitdrukkingen in de taal brengen, of het voorkomt dat de mensen aan dezelfde woorden en uitdrukkingen verschillende betekenissen toekennen, naar gelang van de klasse, waartoe zij behoren.

Ja, de klassen beïnvloeden de taal, brengen in de taal hun bijzondere woorden en uitdrukkingen en soms vatten zij dezelfde woorden en uitdrukkingen verschillend op. Dat is ongetwijfeld zo.

Daaruit volgt echter niet dat de bijzondere woorden en uitdrukkingen, evenals de verschillen in de betekenis-inhoud, een grote invloed op de ontwikkeling van de gemeenschappelijke taal van het volk kunnen hebben, dat zij in staat zijn haar betekenis te verzwakken of haar karakter te veranderen.

Ten eerste komen dergelijke bijzondere woorden en uitdrukkingen, evenals de gevallen van verschil in betekenis-inhoud, zo weinig in de taal voor, dat zij nauwelijks één procent van het gehele taal-materiaal uitmaken. Dus is de overige, verreweg grootste massa van woorden en uitdrukkingen, evenals hun betekenis-inhoud, gemeenschappelijk voor alle klassen van de maatschappij.

Ten tweede worden de bijzondere woorden en uitdrukkingen, die een klasse-nuance bezitten, bij het spreken niet gebruikt volgens de regels van de een of andere „klasse-grammatica” — die in werkelijkheid niet bestaat — maar volgens de grammaticale regels van de bestaande gemeenschappelijke taal van het hele volk.

Het bestaan en de noodzaak van een gemeenschappelijke taal van het volk wordt dus door het voorhanden zijn van bijzondere woorden en uitdrukkingen en van gevallen van verschil in de betekenis-inhoud van de taal niet weerlegd, maar integendeel bevestigd.

4e. Vraag. In uw artikel kwalificeert u Marr volkomen terecht als een vulgarisator van het marxisme. Betekent dit dat de taalkundigen, wij, de jeugd, daarbij inbegrepen, de gehele taalkundige nalatenschap van Marr moeten verwerpen, een nalatenschap die toch een reeks waardevolle, taalkundige onderzoeken bevat (waarover in de discussie door de kameraden Tsjikobaw, Sanzjejew e.a. geschreven werd)? Mogen wij, wanneer wij kritisch tegenover Marr staan, nochtans het nuttige en waardevolle van hem overnemen?

Antwoord. Natuurlijk bestaan de werken van N. J. Marr niet alleen uit fouten. Toen N. J. Marr in de taalwetenschap elementen van het marxisme in verminkte vorm binnenvoerde, toen hij trachtte een zelfstandige taal-theorie te scheppen, beging hij de grofste fouten. Maar er zijn enkele goede en met talent geschreven werken van N. J. Marr, waarin hij zijn theoretische pretenties vergeet en enkele talen nauwgezet, en het moet gezegd worden, op bekwame wijze onderzoekt. In deze werken is niet weinig waardevols en leerzaams te vinden. Dit waardevolle en leerzame moet men natuurlijk van N. J. Marr overnemen en gebruiken.

5e. Vraag. Veel taalkundigen beschouwen het formalisme als een van de voornaamste oorzaken van de stilstand in de Sowjet-taalwetenschap. Gaarne zou ik willen vernemen, waarin naar uw mening het formalisme in de taalwetenschap bestaat en hoe het moet worden overwonnen?

Antwoord. N. J. Marr en zijn „leerlingen” beschuldigen alle

taalkundigen, die de „nieuwe leer” van N. J. Marr niet delen, van „formalisme”. Dat is natuurlijk onhoudbaar en onverstandig.

N. J. Marr beschouwde de grammatica als een lege „formaliteit” en de mensen, die in de grammaticale structuur de grondslag van de taal zagen, als formalisten. Dat is helemaal dom.

Ik geloof dat het „formalisme” door de scheppers van de „nieuwe leer” is bedacht om het zich in de strijd met hun tegenstanders in de taalwetenschap gemakkelijk te maken.

De oorzaak van de stilstand in de Sowjet-taalwetenschap is niet het door N. J. Marr en zijn „leerlingen” uitgevonden „formalisme”, maar het Araktsjejew-regiem en de theoretische tekortkomingen in de taalwetenschap. Het Araktsjejew-regiem is geschapen door de „leerlingen” van N. J. Marr. De theoretische santekraam is door N. J. Marr en zijn naaste medewerkers in de taalwetenschap gebracht. Om de stilstand op te heffen, is het nodig het een zowel als het ander te likwideren. Het overwinnen van deze misstanden zal de Sowjet-taalwetenschap weer gezond maken, haar ruim baan geven en haar de mogelijkheid verschaffen, in de internationale taalwetenschap de eerste plaats in te nemen.

J. STALIN

29 Juni 1950.

De problemen van de jeugd

*Als eerste discussie-artikel in de nieuwe rubriek over de problemen van de jeugd, brengen wij een bijdrage van een Alkmaarse kameraad.
De redactie.*

Het vraagstuk der kaderscholing

HET is een verheugend verschijnsel, dat datgene wat door Ham. De Groot op het Partijcongres betreffende het vraagstuk van de jeugd naar voren werd gebracht en door Marcus Bakker werd onderstreept en met meerdere voorbeelden werd aangetoond, geleid heeft tot het artikel van Fred Schoonenberg en zal leiden, naar ik hoop, tot een grondige discussie.

Reeds meerdere malen is over het A.N.J.V. gesproken en altijd weer kwam men tot dezelfde conclusie: de organisatie loopt niet, omdat men geen kader heeft en men niet weet wat de jeugd geboden moet worden.

Is dat de reden waarom de jeugdbeweging niet loopt en

waardoor zoveel fluctuatie geconstateerd moet worden? En als dat zo is, hoe moet dit probleem dan opgelost worden?

Natuurlijk is het vraagstuk van het kader één van de belangrijkste factoren, echter is m.i. juist door de z.g. kadervorming in verschillende afdelingen van het A.N.J.V. de zaak verkeerd gegaan en heeft deze hier en daar zelfs geleid tot het wegvallen van een afdeling.

Wat is er nl. gebeurd? Kameraden, die geroepen werden leiding te geven aan het A.N.J.V., voelden de problemen van de jeugd niet voldoende aan; ja, zij konden zich dikwijls niet verplaatsen in de gedachtengang van vele jeugdleden. Zij waren het die het wisten, zij wisten over het algemeen iets af van het marxisme en het gevolg was, dat meerdere contactavonden, waar één of ander onderwerp werd besproken, van een onbegrijpelijke inhoud waren voor een aantal leden. Gevolg: zij kwamen niet meer terug.

Als voorbeeld moge een afdeling dienen, die het vorige jaar werd opgericht. Na de oprichting stelde zij zich in verbinding met het hoofdbestuur. Het eerste contact bestond uit het in ontvangst nemen van een pakket steunbusjes, lijsten en speldjes van de posterijen. Natuurlijk zaten de jongens daarmee in hun maag. Gelukkig was één van de bestuurders zo verstandig om niet alles tegelijk te laten zien, zodat bij gedeelten met het materiaal gewerkt werd.

Het tweede contact was een bespreking met de leden, waarover iemand uit Amsterdam was overgekomen. Hoewel bijna niemand van de aanwezigen in een fabriek werkte, hoewel deze jongens nog geen vergadering hadden meegemaakt en dus weinig of niets van de strijd afwisten, werd niettemin een inleiding gehouden over de tweede 5% loonsverhoging. Het eerste resultaat was natuurlijk een vervelende avond, het tweede resultaat het wegblijven van enige leden op een volgende bijeenkomst.

Het derde en laatste voorbeeld is van zeer jonge datum. Een terzake deskundig inleider zou komen om een uiteenzetting te geven over het Pinksterkamp. Iedereen was vol verwachting, maar over het Pinksterkamp werd niet gesproken. Aan de orde werd gesteld de strijd voor de vrede (overigens zeer belangrijk) en op een wijze, die de meisjes en jongens niet pakte. Om te beginnen waren ze teleurgesteld, want ze hadden iets anders verwacht en bovendien was het gebrachte zo droog als kurk.

Men zal zeggen: dat zijn organisatiefouten. Goed, maar m.i. zijn dit mede de oorzaken waarom de jeugdbeweging niet is was zij zijn kan en moet zijn. De jeugdbeweging moet het voorportaal tot de Partij zijn en de vraag moet beantwoord worden hoe dat bereikt kan worden.

Ten eerste zal bij de oprichting van een afdeling van het A.N.J.V. op een duidelijke en populaire wijze de doelstelling van het A.N.J.V. uiteengezet moeten worden.

Ten tweede een uiteenzetting over de taak en plicht van ieder lid afzonderlijk.

Ten derde — en dit is wel een van de voornaamste dingen — zal op iedere avond aan de meisjes en jongens perspectief geboden moeten worden.

Wat is nu de taak van de Partij bij deze drie punten? Zij moet nauwlettend de verrichtingen van de jeugd gadeslaan en volgen en van advies dienen, zonder dat dat betekent, dat de Partij in de plaats van het A.N.J.V. treedt. Het organiseren van het jeugdprogram b.v. moet door de jeugd zelfstandig gebeuren om vóór alles rekening te kunnen houden met het jeugd karakter.

Wij mogen niet vergeten, dat een aantal jongeren naar de jeugdbeweging komt louter en alleen om ontspanning te zoeken. Als wij deze jongeren willen opvoeden, is er een grote taak weggelegd voor hen, die de leiding in de jeugdbeweging hebben.

Het is niet zo moeilijk om bij deze jongeren belangstelling te kweken voor de vele vraagstukken, die aan de orde zijn. Wanneer wij met de jeugd over de strijd voor de vrede spreken, dan is er het boeiende verhaal van de trein, die in Frankrijk zes uur over 70 km reed. Op deze manier brengen wij geestdrift voor de strijd voor de vrede, over het grootse aandeel van de jeugd daarin. Wij kunnen hun onze krachten laten zien en de zekerheid van de overwinning voor de arbeidersklasse.

Als de jeugdleader zich dus afstelt op wat er in jonge mensen omgaat, en wanneer er gewerkt wordt volgens een bepaald systeem, dat er rekening mee houdt, dat we met jongeren te maken hebben, begrijpen zij ons en hun werk. Er ontstaat een binding in zulk een afdeling, die de fluctuatie remt. Van de jeugdleader hangt veel af; het moet iemand zijn, die autoriteit heeft, die jongens en meisjes begrijpt, die zelf mee kan doen, die discipline weet te brengen en die bovenal in staat is hen op te voeden om actief mee te werken voor een betere toekomst.

H. K. N.

Nawoord

ONZE Alkmaarse kameraad stelt twee problemen aan de orde.

Ten eerste: de inwendige arbeid van het A.N.J.V.;

Ten tweede: de concrete uitwerking van de hulp van de Partij aan het A.N.J.V.

Ongetwijfeld is zijn critiek juist, dat de kaderleden van het A.N.J.V. dikwijls automatisch de werkwijze van de politieke partij overnemen en geen rekening houden met het karakter van de jeugdorganisatie. Het A.N.J.V. is de school voor het communisme, en het is juist, dat gebroken moet worden met een praktijk, die van het A.N.J.V. een politiek partijtje onder de jonge generatie maakt.

De Communistische Partij is de leidster van de gehele

arbeidersklasse, waarvan de jongeren een onverbreekelijk deel vormen. Het A.N.J.V. is de organisatie, die deze politieke leiding van de Partij erkent en aanvaardt. Zij is en kan niet meer zijn dan de organisatie, waarin jonge mensen opgevoed, geschoold en gevormd worden tot communisten, tot strijders voor het socialisme.

Dat sluit in, dat de werkwijze in het A.N.J.V. een geheel andere moet zijn dan de werkwijze in de politieke partij. De leden van het A.N.J.V. zijn leerlingen, geen leiders. Hen als politieke volwassenen behandelen, in de praktijk dus vergeten, dat zij jong zijn en zich nog een mening moeten veroveren, betekent de school bij voorbaat onaantrekkelijk maken, betekent spijbelen van de leerlingen en voorgoed wegblijven.

*

NAUW hierbij sluit het tweede punt aan, waarop onze Alkmaarse vriend de aandacht vestigt. De concrete uitwerking van de hulp van de Partij (en dus van haar districten, afdelingen, bestuurders en leden) moet m.i. in de eerste plaats de garantie zijn, dat het jeugd-karakter van het A.N.J.V. niet en nergens wordt aangetast.

De Partij kan en mag de leden van het A.N.J.V. niet als partijgenoten beschouwen en behandelen. Het is precies omgekeerd; van de Partij moet verlangd worden, dat zij haar hulp afstemt op de werkelijkheid van een „zich reppende, stormende en zoekende jeugd” om deze woorden van Lenin nog eens te gebruiken.

De partij-discipline geldt niet voor het A.N.J.V. Van zijn leden wordt niet geëist, dat zij beginselen en programma-punten van de Communistische Partij onvoorwaardelijk onderschrijven; de leden van het A.N.J.V. hebben zich niet laten inschrijven in de Partij, maar in een jeugdorganisatie, waarin zij nog moeten leren zich een communistische mening te vormen, kortom waarin zij nog moeten leren bewust te worden.

De hulp van de Partij bestaat juist hierin, dat bereikt wordt, dat de leden van het A.N.J.V. — om het even om welke reden zij lid zijn geworden — de mogelijkheid krijgen om tot communistische strijders op te groeien. De hulp van de Partij moet de garantie daartoe zijn. Men leert jonge mensen geen communistische discipline door deze te eisen. Maar zij wordt voor iedere jonge vrouw en man een communistische eigenschap, naar mate bij haar en hem het inzicht groeit, dat de Communistische Partij de leidster van de arbeidersklasse is, de voorwaarde om de politieke macht te veroveren.

*

WAT is het dat de jeugd boeit? Dat is het boeiende leven zelf, in al zijn verschijningsvormen en dat is de strijd. De grote ervaring van alle strijd voor de vooruitgang toch is, dat de beste kaders steeds weer voortkomen uit de jonge generatie.

Laten we ons niet bedriegen. Het A.N.J.V. wint niet aan betekenis, niet aan invloed, noch veroverst hij de liefde van de arbeidersjeugd en behoudt hij zijn leden door een volmaakte organisatie van de ontspanning — hoe goed overigens elke ontspanning ook georganiseerd moet zijn — maar het A.N.J.V. bereikt wat het bereiken moet, indien hij werkelijk de „derde transmissieriem” van de Partij is.

Het A.N.J.V. moet een dagelijks beroep zijn op de schoonste eigenschappen van de arbeidersjeugd; op haar moed, doorzettingsvermogen, volharding, trouw en solidariteit, op haar liefde voor het leven, kortom op haar idealen in de meest positieve zin van het woord.

Ga daar nu eens tegenover staan met een kurkdroge inleiding over de „noodzakelijkheid van de inwilliging van de eis voor de tweede 5% loonsverhoging”.... Kunst, dat ze op de vergadering met proppies gaan schieten, je zoudt er zelf nog toe komen.

Moet er dan niet over loonsverhoging gesproken worden? Jawel, maar alles heeft zijn tijd nodig. De blindelinge inenting met alle programmapunten van partij en vakbeweging in de jeugdorganisatie, werkt niet levendmakend, maar steriliserend. Het is beter bij sociale conflicten een beroep te doen op de zin naar praktische daden bij de jeugd, op haar gevoel voor fantasie en originaliteit, dan ze al geuwend een wijldropige verhandeling te laten aanhoren. Het begrip komt bij jonge mensen sneller dan de daad. Combineer dit op levendige wijze, dan krijgen ze ook het w a a r o m door.

De hulp van de Partij, klein of groot, praktisch of adviserend, in het district of in de afdeling, collectief of persoonlijk, moet zo zijn, dat het zelf denken, het zelf uitvinden, het zelfstandig doen en het initiatief van de jonge mensen worden aangewakkerd.

Geen grotere successen dan zelf bereikte successen! En het A.N.J.V.-lid, dat successen hielp bereiken, blijft in zijn organisatie. Hij is bewuster geworden.

F. S.

WAT is het wetenschappelijk socialisme zonder de arbeidersbeweging? — Een in ongebruik geraakt kompas, dat is gaan roesten en dat alleen nog maar overboord geworpen kan worden.

Wat is de arbeidersbeweging zonder het socialisme? — Een schip zonder kompas, dat wel de kust zal bereiken, maar dat dit met een kompas veel sneller en veiliger zou hebben gedaan.

Verbindt het een met het ander en gij hebt een prachtig schip, dat recht naar de tegenovergestelde kust zal koersen en dat zonder schade de haven zal binnenvaren.

Verbindt de arbeidersbeweging met het socialisme en gij zult een sociaal-democratische beweging hebben, die zich regelrecht richt naar het „beloofde land”.

STALIN

„Vernieuwing” van onderwijs en opvoeding, die tot Amerikanisme leidt

EEN „onafhankelijk” maandblad, noemt zich het orgaan „Vernieuwing van opvoeding en onderwijs”, waarvan zojuist de achtste jaargang is afgesloten. Dit blad is tevens het orgaan van de werkgemeenschap voor Vernieuwing van Opvoeding en Onderwijs (W.V.O.), van de Nederlandse Montessori Vereniging (N.M.V.), van de Nederlandse Werkgemeenschap voor Individual-psychologie en van de Stichting: Instituut ter bevordering van Kunstbegrip bij Jongeren. Geen kleinigheid dus! Met het onderwijs voor de overgrote massa van de arbeidersjeugd heeft het echter weinig te maken. De redactie bestaat uit Ir. C. Boeke (Kees Boeke, de man van de „Werkplaats” te Bilthoven, waar de prinsesjes hun onderricht ontvangen), de arts I. P. Boekhold, D. L. Daalder en Brecht van de Muyzenberg-Willemse (het oud-lid der 2e Kamer voor de C.P.N.), redactie-secretaresse.

Na de bevrijding, toen de roep tot „vernieuwing” van het onderwijs alom in de lande luid opklonk, heeft dit tijdschrift grote bekendheid gekregen. Nu de afgelopen jaargang compleet voor ons ligt (van September 1949 tot Juni 1950), is het nuttig eens na te gaan, hoe dit orgaan zich gedraagt in de steeds sterker wordende tegenstellingen in de wereld, waar de strijd voor de vrede bovendien in het middelpunt van alle acties is komen te staan. Het is van belang om zulks te doen, omdat dit tijdschrift zich aanmatigt een zeker gezag in onderwijsvraagstukken te bezitten en ook in vooruitstrevende kringen — niet in het minst door de medewerking van Br. van de Muyzenberg — nog een zekere invloed heeft en aanzien geniet.

Het behoeft geen nader betoog, dat het in ons land met het onderwijs in al zijn geledingen zeer treurig is gesteld. Hoewel nu 50 jaar leerplicht bestaat, geniet rond 70% van de schooljeugd, die het verplicht onderwijs volgt, na 6 jaar (nù wordt dit eerst weer 8 jaar) geen enkel dagonderwijs meer. En slechts 10% van die jeugd „geniet”, zoals men dit noemt, nog in enigerlei vorm *avondonderwijs*, maar 60% van die gehele schooljeugd krijgt op geen enkele wijze méér onderwijs dan het lager, zoals wij dit in ons land kennen: gegeven in veelal overbevolkte klassen, met te weinig leermiddelen, onvoldoende opgeleide onderwijzers enz.

Eén voorbeeld:

Hoe staat het met het onderwijs voor de niet leerplichtige leeftijd, het *kleuteronderwijs*, dat veelal ten hemel schreiend is? In de verslagen en Mededelingen betreffende de Volksge-

zondheid, No. 1 t.m. 3, verschenen Juni 1950, staat op blz. 43:

„De grote aanwas van het aantal kleuters kan niet anders dan uiterst ongunstig werken op het kleuteronderwijs.

De toestand van dit „onderwijs” was reeds voor 1946 onvoldoende, om geen erger woord te gebruiken. In bijna alle verslagen van de Inspecteurs van de Volksgezondheid spreekt grote ongerustheid over de op vele kleuterscholen heersende wantoestanden....

Het kleuteronderwijs schreeuwt om wettelijk toezicht.... En dit alles in een tijd van veel kleuters en veel overbelaste, kleinbehuiste moeders. Het probleem der kleuterzorg is uiterst acuut geworden.”

In deze tijd weigert een P.v.d.A.-minister (Joris in 't Veld) bouwvolume voor kleuterscholen, omdat de noodlottige Amerikaanse politiek, waaraan de P.v.d.A. hier te lande het hart heeft verpand, ons voert naar directe oorlogsvoorbereidingen en actieve medewerking. En in deze zelfde tijd weet het blad „Ver-nieuwing” niet beter te doen, dan ons ideologisch in te schakelen in deze Amerikaanse politiek. Daarvoor is deze afgelopen jaargang uiterst leerzaam. Kijk, dit gaat zo: reeds het eerste nummer geeft in een reisschets van Sophie J. de Vries indrukken over het Amerikaanse onderwijs. En om nu op de hoogte te komen van de Amerikaanse denkbeelden over opvoeding, leek het de schrijfster praktisch om als eerste studie-object de scholen te nemen. Heel verstandig. Maar wat neemt ze nu voor scholen en in welke streek van Amerika gaat ze?

Haar werd toestemming gegeven „de scholen van Pasadena te bezoeken net zo lang te blijven en net zoveel te vragen als ik maar wilde. Van dit voorrecht heb ik ruim gebruik gemaakt en het waargenomene komt mij belangrijk genoeg voor om er enige mededelingen over te doen.”

En dat is belangrijk! Want Pasadena „is een gemeente van 120.000 inwoners, waar de *blanke* bevolking merendeels uit *gefortuneerden* (curs. van ons, — G. v. P.) bestaat.” De schrijfster vergelijkt deze stad met Aerdenhout en Heemstede. Wat een wonder, dat het schoolsysteem „uniek geworden” is; „wij kunnen er toch een les uit trekken.” Als je dan leest hoe ze daar in het 10e leerjaar de toekomstige leiders van de „gefortuneerde klasse” democratisch besef bijbrengen, dan verbaast het ons niet, wanneer wij de protserige, zelfbewuste taal van vele Amerikaanse politici horen.

De 10e jaars leerlingen moeten de vraag beantwoorden: „Hoe de volkeren der aarde strijden voor grotere veiligheid en grotere vrijheid.” „Verklaar hoe Rusland van thans een voortzetting is van het feodalisme,” is ook een van de vragen die hun gesteld worden. Wat een uitstekend inzicht zal dit geven!

Bij Duitsland: „lees stukken uit Hitlers *Mein Kampf*”. Nou zó ver wil onze goede juffrouw hier niet gaan! „Ik geloof niet, dat wij ertoe geneigd zouden zijn, *Mein Kampf* op de boekenlijst van onze 16—17-jarigen te plaatsen.” Nee, hoe lief!

Natuurlijk heeft onze schrijfster niet opgemerkt, dat tienduizenden Amerikaanse kinderen, zoals nog zal blijken, (weliswaar

niet diegenen, welke „gefortuneerd” ouders hebben) geen school kunnen bezoeken.

In het Amerikaanse blad „School Life” no. 7, 1949, het officiële orgaan van het Amerikaanse departement voor Onderwijs, staat, dat er in de laatste 5 jaar 13.000.000 kinderen zijn geboren. Hoeveel onderwijzers heb je nodig als die kinderen naar school gaan? Als voorbeeld wordt gegeven een der Amerikaanse Staten: Illinois. Deze staat heeft dan 6000 à 7000 onderwijzers meer nodig in de komende 5 jaren. Maar slechts.... 100 onderwijzers voor het lager onderwijs behaalden het diploma in het afgelopen jaar. Geen wonder: een land, dat zijn onderwijzers zo slecht betaalt, dat ze bij duizenden weglopen (zie hieronder), waar slechts 1% van de staatsbegroting voor onderwijs is bestemd!

Laat ons nog een kenmerkend feit van de Amerikaanse klasmaatschappij naar voren brengen. Daaraan kunnen wij zien hoe het is gesteld met de Amerikaanse opvoeding tot „medeburger”. Want belerend houdt de schrijfster ons voor:

„Van groot belang lijkt mij de opvoeding tot medeburger. Een puber op te voeden tot iemand, die het leven met zijn steeds wisselende aspecten tegemoet leert treden en daarbij rekening houdt met zijn naaste, moest in heel Europa in alle scholen tot eis gesteld worden, zeker in Holland....”

„Zijn naaste”, onze „medeburger”. Wie is dat? Toch zeker in Amerika *niet* de Neger. Die is, beste Sophie, in Amerika evenveel in tel, als een Jood was in Hitler-Duitsland.

Enige bewijzen op gebied van het onderwijs? Ziehier: In scholen voor Negers waren 1.4 boek per leerling, tegen 6.5 in scholen voor de blanken. Er werden voor het lager onderwijs besteed 73.67 dollars per persoon voor blanken en 32.46 dollars voor negerleerlingen in de staat Columbia. In Alabama was dit 56.31 tegen 22.85. Deze staat besteedde voor hoger onderwijs voor blanken 3.754.414 dollars, tegen 285.238 voor Negers, terwijl zij wat hun percentage betreft volgens evenredigheid met de blanke bevolking recht hadden op 944.253.75 dollars of viermaal meer dan zij kregen.

Louisiana besteedde 30.10 dollars voor een Neger en 100.10 voor een blanke leerling. De Negers krijgen 17.6% van het totaal, dat voor onderwijs beschikbaar was, terwijl zij 36% van de bevolking uitmaken. Openbare speeltuinen zijn daar alleen toegankelijk voor blanke kinderen en niet voor negertjes.

In Atlanta, Georgia, was de verhouding 37.70 dollars voor Negers en 106.70 voor blanken. („Negro-Handbook” 1946-47, verdere gegevens in „A Report of the President's Commission on Higher Education”, aangehaald in „Wither Education in the U.S.A.?” July 1949).

Ziehier de werkelijkheid in Amerika. Waar wordt ook maar ergens in dit blad de keerzijde getoond van al het begerenswaardige, dat wij moeten navolgen?

Maar het allerergste op dit terrein komt voor in het laatste nummer van de thans lopende jaargang. Daar is een zeer ge-

leerde aan het woord. Ons worden enige aspecten voorgetoverd van het onderwijs in de wiskunde en natuurwetenschappelijke vakken op de Amerikaanse „middelbare” scholen.

„Voor een juiste visie,” zegt Dr. G. Wielinga op blz. 306 e.v., „op het onderwijs in een bepaald vak in een ander land is het beslist noodzakelijk dit te plaatsen in het groter verband van de totaliteit van onderwijs en opvoeding.”

En dan wordt ons met voorbijzien van datgene wat wij boven hebben aangevoerd en dat onmiskenbaar de grote eenzijdigheid van het Amerikaanse onderwijssysteem (trouwens een afspiegeling van de Amerikaanse maatschappij) aantoon, zonder blikken of blozen het volgende voorgezet:

„Het meest opvallende verschil tussen ons systeem en het hunne is wel dit, dat het voortgezette onderwijs in Amerika niet selectief (= uitkiezend) is en dit bewust ook niet wil zijn. D.w.z. men wenst daar geen selectie naar de portemonnaie van Papa noch naar sociaal milieu, noch ook naar intellectuele begaafdheid.”

Je zou dus denken, daar is nu een werkelijke socialistische maatschappij. Nou ja, alleen die Negers! Maar dat zijn geen Amerikanen!

Tot onze geruststelling voegt onze doctor daar nog aan toe:

„Hetgeen natuurlijk niet zo moet worden opgevat, dat er geen Amerikanen zijn met andere idealen. Er zijn ook standen-scholen, alsook kerkelijke scholen, maar hun aantal is betrekkelijk gering.”

Ja, ja, in Amerika — dáár heerst nu werkelijke gelijkheid, behalve die paar onbetekenende Amerikanen, *die er standen-scholen op na houden.*

Maar nu een andere toon van iemand die ook Amerika kent:

„Wat de buitenstaander in dit zeer rijke land bovendien treft is de paradoxale toestand, dat men er van het onderwijs eigenlijk alles verwacht, terwijl men de onderwijzer bezoldigt als een jammerlijke duvelstoejager.”

In de periode van 1937—1946 werd er een rapport uitgebracht over onderwijs. De *New York Times* vermeldde daaruit b.v. dat in 5 jaar tijd 500.000 leerkrachten weggelopen waren naar de industrie. In New York was er een groot verloop naar de Dierentuin, waar een tweede klasse oppasser meer verdiende — en meer werd ontzien.

„In datzelfde jaar (1946) moesten zesduizend scholen sluiten en Penjanrin Fine, de bekwame onderwijsredacteur van de *New York Times*, zei dat de Amerikaanse school even erg was vernield als wanneer ze door zware bommenwerpers was weggevaagd. In Missouri was slechts 2% van alle leerkrachten van 1940-41 nog in functie.”

Deze citaten zijn niet ontleend aan *Vernieuwing* maar aan „Amerika” door Prof. Dr. J. Presser (blz. 525). *De Amerikaan* „geloof in „Democratie”, gaat de heer Wielinga verder.

„Democratie is voor een Amerikaan een levensbeschouwing en daarom ook de basis van zijn paedagogische filosofie: alle mensen zijn in wezen gelijkwaardig en hebben dus recht op gelijke kansen en ontwikkelingsmogelijkheden.”

„Elite scholen, in welk opzicht dan ook, zijn dus uit de boze,” orakelt onze doctor verder.

Hoe gespeend van iedere maatschappelijk inzicht de schrijver is, blijkt wel uit de volgende aanhaling:

„Hij, (d.w.z. de leraar) zal nieuwe wegen moeten zoeken om zich en zijn vak in de concurrentiestrijd (curs. van ons G. v. P.) te kunnen handhaven.”

Ziehier onbedacht een aanduiding van het klassekarakter der Amerikaanse maatschappij.

ER zou nog veel meer te critiseren vallen uit dit blad, deze aanhalingen zijn echter voldoende. Zoals de „vernieuwings-school” niets zegt ten opzichte van „het” onderwijs in ons land, zo is het ook met de mening die in „Vernieuwing” wordt verkondigd. Het is een scherm met algemene begrippen zonder concrete inhoud, een verdoezeling der werkelijkheid.

„De „nieuwe” school verschilt van de „oude” door het feit, dat ze consequenter dan deze, als centraal beginsel aanvaardt de noodzaak van individuele ontplooiing en de vorming van harmonisch ontwikkelde persoonlijkheden die met alle gaven, waarover ze beschikken de gemeenschap willen dienen.”

Dit is een aanhaling (blz. 73) van één der redacteurs D. L. Daalder, die kenmerkend is voor de geest van het blad. „Gemeenschap”. Ja, welke gemeenschap? Onze klassemaatschappij? Ziedaar waarom medewerkers komen tot verheerlijking van de Amerikaanse maatschappij, met haar grote klasse-tegenstellingen, haar rassendiscriminatie, haar vervolging van alle progressieve geesten, haar (communisten) heksenprocessen, in één woord: de huidige fascistische wereld. Een wereld, die de vrede bedreigt, waar onder de naam van gelijkheid de meest schaamteloze ongelijkheid heerst.

„De school heeft de totale persoonlijkheid te vormen in dienst van de gemeenschap en zich niet uitsluitend te bepalen tot de intellectuele vorming en de ontwikkeling van de intelligentie.”

Ook dit haalt deze heer Daalder met instemming aan en zegt daarvan nog: „In de kring van „Vernieuwing” zullen trouwens de meningen over dit punt niet al te ver uiteenlopen.” En daarom: Leve de Amerikaanse opvoeding!

Wat doet een communist eigenlijk in zulk gezelschap? Met verbazing vragen wij ons af hoe de naam van Brecht van de Muyzenberg nog steeds op het redactie-adres prijkt. Een enkel klein artikeltje in de stroom van dit Amerikanisme, weegt niet op tegen de verwarring die de rest sticht.

Vernieuwing van opvoeding en onderwijs stelt zich — ondanks wat radicale woorden — geheel in dienst der reactie. In dienst van de meest gevaarlijke reactie van het ogenblik!

„Onafhankelijk”? Neen, afhankelijk van het Amerikanisme!

G. VAN PRAAG

Enkele problemen van de opbouw in China

NA de beslissende overwinning van de Chinese revolutie in de gewapende strijd tegen haar vijanden, staat zij thans voor de taak van de economische opbouw, teneinde deze overwinning te consolideren. Mao Tse-toeng zei dit in zijn beroemde artikel: „Over de dictatuur van de volksdemocratie” in de volgende woorden:

„Het werk waar wij aan gewend zijn geraakt zal spoedig beëindigd zijn en we zullen nieuw werk moeten aanpakken. Daar ligt voor ons de moeilijkheid. De imperialisten denken, dat we de economische taak, die voor ons ligt niet aan kunnen. Zij houden ons in de gaten en wachten op de mislukking. We zullen moeilijkheden moeten overwinnen en een taak opvatten, die nieuw voor ons is... In het begin wisten ook vele communisten in de Sowjet-Unie niet, hoe zij op het economische terrein moesten werken en de imperialisten wachtten eveneens op hun bankroet. Maar de C.P.S.U. (b) heeft de overwinning behaald. De Communistische Partij van de Sowjet-Unie is onze beste leraar, waarbij wij in de leer moeten gaan.”

De huidige gebeurtenissen rondom Korea, met name de provocatorische „bescherming” van Formosa door het Amerikaanse imperialisme, hebben het werk, waar Mao Tse-toeng en de zijnen „aan gewend zijn geraakt” in omvang nog wat vergroot maar dit verandert niets aan het feit, dat voor China thans de problemen van de opbouw nummer één staan. Deze opbouw immers moet het hechte fundament scheppen voor de duur bevochten onafhankelijkheid van het land en voor een nieuwe maatschappelijke orde.

Om een duidelijk beeld te krijgen van de problemen, die daarbij opdoemen, is het noodzakelijk zich voor ogen te stellen welke erfenis de Chinese Volksrepubliek van het verrotte Tsjang Kai-Sjek bewind heeft overgenomen.

WANNEER men de mogelijkheden voor de Chinese opbouw met één enkele zin omschrijven moest, zou men kunnen zeggen: China is een enorm reservoir van mensen en van agrarische en bodemrijkdommen.

Enorm is het land inderdaad. Het is met zijn 10 miljoen km² ruim 6 miljoen km² groter dan het kapitalistische deel van Europa en overtreft met zijn 475 miljoen mensen het inwonertal van datzelfde deel met 200 miljoen mensen.

Neemt men de kaart van het land in de hand, dan valt direct op, dat het uit een aantal uiterst gevarieerde delen bestaat. De Westelijke helft bestaat uit dunbevolkte bergplateaux (Tibet) of eindeloze steppen, die hier en daar in een werkelijke woestijn overgaan. (Sinkiang, Binnen-Mongolië). De Oostelijke helft bestaat uit de 18 provincies van het eigenlijke China met vruchtbare rivierdalen en vlakten, die van 2 tot 4 oogsten per jaar mogelijk maken, en het rijke en vruchtbare Mantsjoerije, met zijn geweldige bodemrijkdommen. Hier wonen 90% van de inwoners van het gehele land. Dit is ook het meest geïndustrialiseerde deel. In deze helft leven in hoofdzaak de Hans of Chinezen, die 90% van de bevolking van geheel China uitmaken, een volk met een rijke en oude cultuur, energiek,

werkzaam en handig. Het Chinese Rijk stond duizenden jaren aan de spits van de economische en culturele ontwikkeling van Oost-Azië, zozeer zelfs, dat, toen Marco Polo omstreeks 1300 van zijn reis naar China terugkeerde en vertelde over wat hij daar allemaal gezien had, zijn mede-inwoners van de grote koopmansstad Venetië hem niet geloofden en hem de bijnaam „opschepper” gaven.

In de Westelijke streken van het land leven de verschillende volken, als de Mongolen, Tibetanen, Oeigoeren e.a. nog in feodale of zelfs vóór-feodale toestanden. In Tibet heerst bijvoorbeeld tot vandaag toe een priesterkaste met een „levende Boeddha” aan het hoofd. Deze gebieden lenen zich uitstekend voor een grootscheepse veeteelt.

Over de bodemrijksdommen van China zijn geen nauwkeurige mededelingen te doen, omdat het grootste deel van het land nog niet ernstig onderzocht is. Kolen van uitstekende kwaliteit zijn in ieder geval in overvloedige mate aanwezig, en wel in vele provincies. Het kolenbekken is het meest uitgestrekte ter wereld; ruim tweemaal de oppervlakte van Frankrijk. De lagen bereiken een dikte van 12 tot 16 meter en worden dikwijls vlak onder de grond aangetroffen. De schattingen van de deskundigen over de kolenvoorraden lopen uiteen van 263 tot 930 milliard ton. De jaarlijkse productie bereikte aan de vooravond van de oorlog nauwelijks 20 miljoen ton....

De bekende voorraden van ijzer belopen reeds 2 milliard ton. De productie was vóór de oorlog niet meer dan 1.350.000 ton per jaar. Over de olievoorraden is nog minder bekend. Gedurende de oorlog werden met succes boringen verricht in de provincie Kansoe. Ook Sjensi en vooral Sinkiang bergen waarschijnlijk geweldige voorraden aardolie. Verschillende lichte metalen komen veel in China voor. In het Zuiden vooral zink en tin. China neemt de eerste plaats in bij de productie van het kostbare antimoon, evenals van tungsten en mangaan, alle drie kostbare producten voor de staalbereiding.

Een uiterst waardevolle productiekracht in China is de waterkracht, die wegens het sterke verval van de reusachtige rivieren in ruime mate (boven het gemiddelde van vele landen) aanwezig is.

Men ziet: we hebben niet te veel gezegd. Er zijn enorme mogelijkheden, zowel voor de industriële, als voor de agrarische ontwikkeling aanwezig. Niettemin is het peil van de ontwikkeling der productiekrachten nog zeer laag, zoals we reeds uit enkele voorbeelden zagen. De oorzaak hiervan vormt de eeuwenlange heerschappij van feodale elementen in het oude China en voor de laatste honderd jaar de invloed van het buitenlandse imperialisme. Dit laatste betrok China weliswaar in het handelsverkeer en leidde tot de groei van kapitalistische elementen in de versteende oude maatschappijvorm, maar niettemin werd China geen modern kapitalistisch land. De buitenlandse imperialistische machten maakten er door middel van een reeks oorlogen en interventies — een typische halfkolonie van, die fungeerde als bron van goedkope grondstoffen, als beleggingsobject voor kapitaal en als afzetgebied van industrie-producten.

Stalin zei in 1927 over het imperialisme in China:

„... de kracht van het imperialisme in China bestaat... daarin, dat het daar fabrieken, mijnen, spoorwegen, schepen, banken, handels-

kantoren bezit, die de arbeiders en boeren van het door vele miljoenen bewoonde China het bloed uitzuigen."

In 1937, dus tien jaar later, was 74% van alle kapitaalsinvesteringen in de handen van buitenlandse imperialisten. De imperialistische overheersing in de economie van China was zowel voor de gebrekkige industriële ontwikkeling, als voor de eenzijdige ontwikkeling van de bestaande industrie verantwoordelijk. Het aandeel van de industrie in de totale prouctie van het land bedraagt volgens een mededeling van Mao Tse-Toeng niet meer dan ongeveer 10%. En deze industrie was er dan nog voornamelijk één van levensmiddelen en van textielgoederen. Een zware industrie, die productiemiddelen voortbrengt en de grondslag vormt voor de nationale onafhankelijkheid van een land, ontbrak vrijwel volkomen. De ellende op het platteland en de daardoor veroorzaakte voortdurende toevloed van arbeidskrachten, maakt de arbeidskrachten zo goedkoop, dat de technische uitrusting van de bedrijven — ook die van de buitenlandse imperialisten — op een laag niveau gehandhaafd bleef. De Chinese bedrijven bleven klein en onontwikkeld, door de druk van het buitenlandse kapitaal.

De aanwezige productiekrachten waren echter bovendien nog uiterst ongelijkmatig over het land verspreid. Zij waren vooral rondom de kustplaatsen aanwezig, rondom de zetels van het buitenlandse imperialisme. Daardoor kreeg men volkomen kunstmatige plaatsen, als bijvoorbeeld Sjanghai, waar men grondstoffen voor de industrie en levensmiddelen voor de bewoners importeerde, die in China zelf aanwezig waren, maar door het onontwikkelde transportwezen in Sjanghai duurder zouden komen te staan dan de importwaren.

De Sowjet-econoom Astafjew deelt in „Nieuwe Tijden” van 29 Maart 1950 mede, dat in zes, voornamelijk kustprovincies, waarin 36% van de totale Chinese bevolking woonde, niet minder dan 93% van de textielindustrie, 88% van de elektrische centrales, 53% van het spoorwegnet, 84% van de handel en 93% van de buitenlandse handel waren geconcentreerd.

De ontwikkeling van een nationale Chinese industrie werd door de buitenlandse imperialisten systematisch tegengewerkt.

UIT dit vluchtig overzicht van de toestand van de Chinese industrie is wel duidelijk te zien, dat de Volksregering op het ogenblik niet eenvoudig voor het vraagstuk van het herstel van de industrie staat, maar dat er uiterst gecompliceerde vraagstukken van hergroepering, verschuiving en coördinatie — kortom van reorganisatie — zijn gerezen. De gehele economie van het land was omgebogen in een richting, die voor het buitenlandse kapitaal voordelig was.

Ook met de landbouw, deze voornaamste bestaansbron van China, was dit het geval. Het buitenlandse kapitaal benutte de grootgrondbezitters, de woekeraars en de kooplieden als zijn agenten. De boeren werden betrokken in de warenproductie, waardoor de feodale uitbuitingsmethoden nog werden verscherpt. De grondheren probeerden nu immers buiten de „normale” hoeveelheid voor eigen gebruik nog meer producten uit de boeren te persen, omdat er een mogelijkheid ontstaan was, deze te verkopen. Talloos was het aantal boeren, dat steeds dieper in de schuld kwam

bij grondbezitters, woekeraars en kooplieden en dat uiteindelijk alle grond verloor. De uitweg naar de stad stond ook niet open, omdat de industriële ontwikkeling van het land door het buitenlandse imperialisme werd geremd.

Astafjew deelt mede, dat in 1937 van de 54.581.000 boeren-huishoudingen 33% zonder grondbezit was, 26% bezat minder dan 0.7 ha per familie, 18% niet meer dan 1.3 ha, 9% niet meer dan 2 ha en slechts 14% per familie meer dan 2 ha land. Hiertoe behoorden de grootgrondbezitters, die 4% van de huishoudingen uitmaakten en aan wie 50% van de grond behoorde.

De grote boeren vormden 5% van de huishoudingen en bezaten 18% van de grond. 59% van de boeren stond in een pachtverhouding tegenover een grootgrondbezitter of grote boer. De pacht bedroeg van 50 tot 70% van de oogst, soms 90%. De boeren waren volledig van de grootgrondbezitters afhankelijk. Voor leningen werd 300 tot 400% rente per jaar gerekend. De boer was het uitbuitingsobject bij uitnemendheid. Ook een gedeelte van het handelskapitaal was belanghebbend bij de uitbuiting van de boeren, die dikwijls voordeliger was dan de handel in een half-feodaal en half-koloniaal land. Behalve door de grootgrondbezitters werd de Chinese boer ook voortdurend geplunderd door de nauw hiermede verbonden autoriteiten en militaristen.

Van oudsher speelde in de Chinese landbouw het water een belangrijke rol. Niet alleen, dat met talrijke ingenieus geconstrueerde irrigatiewerken grote gedeelten van het land werden bevoeid en daarmee de nodige meststoffen aangevoerd, maar ook de waterkeringen, die de grote rivieren in bedwang hielden en zorgden dat er niet te veel water kwam, waren van levensbelang voor de landbouw. Het oude Keizerrijk had een speciaal ministerie voor waterwerken. De noodzaak om de waterwerken van een geheel stroomgebied in één hand te houden is zelfs één van de voornaamste oorzaken van de vereniging van het land geweest. Volgens de onderzoeken van de Amerikaanse agronoom O. E. Baker in zijn boek „Agriculture and the Future of China” wordt in China ongeveer een derde van de cultuurgrond bevoeid. Dit derde deel brengt evenwel minstens evenveel op als de rest van de bebouwde grond. Een ander element van groot belang in de Chinese landbouw was een zorgvuldige bemesting van de grond.

Dit zijn twee factoren, die de Chinese landbouw eeuwenlang een voor-aanstaande plaats gaven, maar dezelfde factoren werden tot een bron van zwakte in tijden van oorlog en burgeroorlog, zoals China de laatste dertig jaren heeft gekend.

Dit gecompliceerde mechanisme is buitengewoon gevoelig voor sociale storingen. De burgeroorlog en de oorlog tegen Japan bracht vernielingen van waterwerken, onttrekking van deskundige krachten en bovenal: de afwezigheid van zorg van overheidszijde voor de waterwerken. De corrupte Tsjang Kai Sjek-kliek stak de belastingen, die voor het herstel en onderhoud van de waterwerken door de boeren werden opgebracht, in eigen zak en ontzag zich zelfs niet dijken op te blazen, toen de zegerierende volkslegers oprukten.

Dit alles bracht een ernstig verval van de landbouw in China teweeg,

hetgeen zijn duidelijkste uitdrukking vond in de ontzaglijke rampen, die het land van tijd tot tijd teisterden: overstromingen, droogten, sprinkhanenplagen en daardoor: misoogsten en hongersnood. Het aantal hongerende bedroeg de laatste tien jaren regelmatig tussen de 30 en 50 miljoen mensen. Deze rampen bevorderden weer het opslokken van de grond door de grootgrondbezitters en rijke boeren.

De laatste tientallen jaren geven een snelle achteruitgang van het aantal zelfstandige boeren te zien. Terwijl in 1933 volgens officiële gegevens 10% van de landbouwende bevolking (n.l. de grondbezitters en rijke boeren) 53% van de grond bezaten blijkt uit de cijfers, die Mao Tse Toeng in 1947 verstrekte, dat toen in handen van diezelfde 10 procent naar schatting van 70 tot 80 procent — in sommige streken zelfs 90% — van de grond geconcentreerd was.

Deze cijfers illustreren de buitengewoon snelle verarming van de grote massa der boeren en de snelle verrijking van de grondbezitters, die gedurende oorlog en burgeroorlog plaats vond. Ze vestigen tevens onze aandacht op een ander verschijnsel. De uitbuitende groepen in de Chinese landbouw blijken ongeveer 10% van de plattelandsbevolking uit te maken. Niet veel, zal men zeggen. Neen, procentsgewijs niet. Maar voor een reusachtig agrarisch land als China, waar de landbouwende bevolking ongeveer 380 miljoen mensen omvat, betekent het bijna 40 miljoen mensen. Agrarische hervormingen, die de uitbuitende groepen volledig uit het productieproces zouden uitschakelen, zouden een enorm leger van desperado's en tot alles bereid en in staat zijnde vijanden van de Republiek scheppen. De Chinese communistische partij heeft met deze factor rekening gehouden en — anders dan een ultra-radicalen politiek dat in de jaren 1931—1934 deed — ook aan de rijke boeren en grootgrondbezitters bij de definitieve grondverdeling grond toegewezen, en wel evenveel als aan ieder ander. Voor enige weken volgden nieuwe maatregelen, die er op berekend zijn het front van de tegenstanders zo klein en zo zwak mogelijk te maken.

Men kan zich ongeveer een denkbeeld maken van de klassensamenstelling van de Chinese bevolking (vóór de bevrijding) als men kennis neemt van de volgende cijfers: van de plattelandsbevolking van 380 miljoen mensen (hetgeen ongeveer 80% van de totale bevolking uitmaakt) behoorden er ongeveer 266 miljoen tot de daggelders en arme boeren (70%), 76 miljoen tot de middelboeren (20%), 23 miljoen tot de grote boeren (60%), en 15 miljoen tot de grootgrondbezitters (4%).

De stedelijke bevolking, die op ongeveer 95 miljoen hoofden geschat wordt, bestaat voor het merendeel uit industrie-arbeiders (34 miljoen bij het begin van de 2e wereldoorlog), veelal in loondienst bij handelaars staande handwerkers (ongeveer 12 miljoen) en een groot aantal arbeiders voor alle zware en slechtbetaalde karweitjes, die men koelies noemt en meestal in het transportwezen als sjouwers, roeiers, riksjakoes e.d. een ellendig bestaan vinden (deze groep berekent men op minstens 30 miljoen).

WE zouden bij onze schets van de erfenis, die de Volksrepubliek heeft overgenomen, enkele wezenlijke trekken vergeten, als wij geen melding maakten van de aard van de veranderingen, die door de oorlog

tegen Japan en de bevrijdingsoorlog tegen Tsjang Kai-sjek (als pion van de Verenigde Staten) werden teweeggebracht. De landbouw kwam nog meer in verval. De Japanners roofden genadeloos in de door hen bezette gebieden en door hun „neem alles, dood alles, vernietig alles”-veldtochten, werden grote hoeveelheden productiekrachten — voorraden, arbeidskrachten, vee, gereedschappen — vernietigd. In de door de Kwo Min Tang gecontroleerde gebieden droegen de boeren de gehele last van de oorlog boven de „normale” uitbuiting. In vele gebieden ontstond permanente hongersnood. In de jaren 1946/47 verhongerden alleen al in de provincies Kwangsi, Kwangtoeng en Hoenan 17½ miljoen boeren. In tegenstelling tot vroeger droeg de bevolking dit echter niet lijdzaam meer, maar verhief zich tegen haar onderdrukkers. De boeren-opstanden besloegen in 1947 zeventien provincies, terwijl het aantal deelnemers op minstens één miljoen wordt geschat.

Ook in de industrie, de handel, het transport- en bankwezen vonden ingrijpende veranderingen plaats, die in hoofdzaak hierop neer kwamen, dat tijdens de oorlog de productie en het kapitaal enerzijds geconcentreerd en gecentraliseerd werden in de handen van de Japanse monopolies, anderzijds in de handen van de Kwo Min Tang-monopolies, terwijl de kleinere kooplieden, handwerkslieden en fabrikanten in groten getale ten onder gingen of het bankroet naderden.

De Japanners leidden de economie in de door hen bezette gebieden geheel in de richting van de oorlogsproductie, ten behoeve van hun agressieve plannen tegen de Sowjet-Unie en andere landen. Zo zien we, hoe in hun gebied de levensmiddelen en lichte industrieën niet ontwikkeld werden, zelfs bij oorlogshandelingen (zoals in Sjanghai) met opzet werden vernield. Een groot gedeelte van deze industrieën stond tijdens de oorlog nagenoeg stil. Daarentegen werd in Mantsjoerije en Noord-China een aanzienlijke zware industrie opgebouwd, geheel ten dienste van de oorlogsproductie. De stad Moekden, die in 1931 410.000 inwoners had, telde er in de laatste jaren van de oorlog bijna twee miljoen. Daar waren grote machinefabrieken, en andere oorlogsbedrijven opgericht. In de buurt van de stad lagen Ansjan (met een groot hoogovencomplex), Foesjon (met kolenmijnen, een aluminiumindustrie, enz.) Dit waren grote industrieën, hoewel niet zó groot als het aantal arbeiders zou doen vermoeden. Als we horen, dat in het hoogovencomplex van Ansjan 40.000 arbeiders werkten, moeten we bedenken, dat de Japanse imperialisten, om kapitaal uit te sparen, roofoorlog pleegden zowel op de bodemrijksdommen als op de arbeidskrachten en allerlei zware werkzaamheden (bijvoorbeeld op het gebied van transport) die gemakkelijk hadden kunnen worden gemechaniseerd door het afbeulen van arbeiders liet verrichten. Deze zware industrie in Mantsjoerije (met ± 4 miljoen arb. in 1945) en Noord-China (met ± 1,5 mill. arb. in 1945) werd later, toen het beruchte Japanse Kwantoeng-leger onder de vernietigende slagen van 't Rode Leger van de Sowjet-Unie ineenstortte, op aanzienlijke schaal door de wanhopige militairisten verwoest of beschadigd.

Toen later de Kwo Min Tang-kliek verslagen werd, probeerde deze alles vernietigd achter te laten, hetgeen voor een goed deel door de Chinese Volkslegers en door het heldhaftige optreden van de arbeiders uit deze

bedrijven werd verhinderd. Zodoende kon Mantsjoerije het uitgangspunt worden van de grootscheepse plannen voor industrialisatie van het land, die door de regering van de Chinese Volksrepubliek zijn opgesteld.

In de Kwo Min Tang-gebieden vond in de eerste jaren van de oorlog een zekere uitbreiding van industrieën plaats in de Westelijke provincies (Szetsjwan, Joenan, Sjensi) door evacuatie van industrieën uit Hankou en andere bedreigde plaatsen en door nieuwe investeringen met buitenlandse hulp. Met grote opofferingen van de kant der arbeiders werden nieuwe verbindingen met het buitenland geschapen (o.a. een weg door Singkiang naar de Sowjet-Unie en één naar Birma). Maar de gehele industrie, met inbegrip van coöperatieve ondernemingen, kwamen onder contrôle van de plutocratenklike der „vier families” met Tsjang Kai-sjek aan het hoofd. Deze klik dacht minder aan methoden om de Japanners te verslaan dan aan nieuwe misdaden om zichzelf te verrijken, het uitbuitingssysteem over de boeren in stand te houden en de democratische krachten, die een gevaar voor hun heerschappij betekenden, met alle middelen te bestrijden. Het staatsapparaat en allerlei speciaal voor dit doel geschapen officieuze instellingen waren de middelen, waarvan deze corrupte klik zich bediende, om beslag te leggen op de rijkdommen van het land. Een orgaan voor het bestuur van de oorlogsindustrieën, dat op advies van de Amerikaanse industriedictator Nelson werd opgericht, veranderde onmiddellijk in een middel tot onderwerping van alle onafhankelijke ondernemers aan de vier families. In 1944 beschikten zij naar schatting over 70 procent van de totale industrie van Kwo Min Tang-China. De capitulatie van Japan werd benut om het grootste gedeelte van de Japanse bedrijven en door de Japanners in beslag genomen Chinese bedrijven in handen te krijgen. De speciaal voor dit doel geschapen firma China Textile Industries legde de hand op de 60 grote textiel fabrieken.

In 1947 hadden de vier families het zo ver gebracht, dat zij 65% van de elektrische centrales, 35% van de kolenproductie, 35% van de tinproductie en 39% van de textielproductie in hun macht hadden. De scheepvaart was in handen van het „staatsmonopolie” China Merchant Steamship Navigation Cy. Het financiële leven van het land was geconcentreerd in vier banken (voor de Tsjang-klike), die 4734 banken, de overheidsfinanciën en het gehele geldwezen controleerden. De buitenlandse handel liep geheel over de Central Trust Cy en enige andere firma's, die aan de Tsjang Kai Sjek-klike behoorden en nauwe verbindingen met Amerikaanse monopolies bezaten.

Deze door en door verrotte plutocratenklike kwam door haar bloedzuigende practijken in tegenstelling te staan tot de belangen van bijna het gehele Chinese volk. Groepen van de bourgeoisie, die zich in 1927 tegen de volksmassa's hadden gericht, keerden terug in het kamp van de bevrijdingsstrijd. Tsjang Kai Sjek zou zich geen vijf jaar, zelfs geen vijf weken hebben kunnen staande houden, wanneer hij niet met alle kracht was ondersteund door het Amerikaanse imperialisme, dat tot en met 1948 niet minder dan 6 milliard Amerikaanse dollars uitgaf ter ondersteuning van het bloedige Kwo Min Tang-regime, en niet alleen politiek, maar ook financieel en economisch samensmolt met de belangen van de vier families.

Deze Amerikaanse politiek die er op uit was om China tot een volledige kolonie te maken en tot een agressiebasis tegen de Sowjet-Unie, is náást de Chinese reactie, de voornaamste schuldige aan de catastrofale toestand, waarin het Chinese economische leven zich de laatste jaren bevond.

Het Chinese volk staat thans voor de taak de Chinese economie weer op te bouwen en de gevolgen van jarenlange roofbouw door de Chinese reactie en van half-koloniale onderdrukking door de buitenlandse imperialisten ongedaan te maken. Bovendien moet de taak: een einde te maken aan de feodale uitbuiting op het platteland worden voltooid en tenslotte moeten de voorwaarden worden geschapen voor de toekomstige overgang naar het socialisme *). We hopen, dat bovenstaande schets een beeld heeft gegeven van de moeilijkheden, maar ook van de enorme mogelijkheden die aanwezig zijn om deze taak met succes te vervullen.

De Communistische Partij van China, met Stalins grote leerling Mao Tse-toeng aan het hoofd, tast bij deze taak niet in het duister. Het op schepende wijze toepassen van de marxistisch-leninistische theorie op de Chinese verhoudingen heeft een leidraad gegeven voor haar handelen. De partij werkte een strijdprogramma uit en verenigde alle progressieve krachten en iedereen, die belang heeft bij de strijd tegen de krachten van de reactie en het imperialisme, rondom dit program, aan de uitvoering waaraan thans met kracht wordt gewerkt.

WIGGERT STUIT.

De sociale verkiezingen in Frankrijk

DONDERDAG 8 Juni hebben in Frankrijk, zoals bekend, de verkiezingen voor de beheerraden der Sociale Verzekering & Gezinstoeslagen plaats gehad. Om de draagwijdte van deze gebeurtenis naar waarde te schatten, is het wellicht niet overbodig even de aandacht te vestigen op de vooraanstaande plaats, die de Sociale Verzekering in Frankrijk in het maatschappelijk leven bekleedt. Zij is ongetwijfeld de belangrijkste factor in de na-oorlogse sociale vooruitgang, die het Franse volk in de allereerste plaats te danken heeft aan de Communistische Partij. De Sociale Verzekering in haar huidige vorm en omvang kwam tot stand in 1945, op een tijdstip dat er voor het eerst in de geschiedenis Communistische ministers in de Franse regering zetelden en het was een onder hen, die er het initiatief toe nam. Haar verschijnen op het maatschappelijk toneel

*) Zie hierover ook het artikel van K. Jewgenjew: „De economische politiek van het Nieuwe China”, in Kwartaal nr. 12.

werd geestdriftig begroet door alle werkers en progressieve elementen en de verkiezingen in Juni bewezen, dat de Franse arbeidersklasse vastbesloten is haar Sociale Verzekering te verdedigen tegen alle openlijke en slinkse aanvallen van de reactie en haar vertegenwoordigers in de regering. Alhoewel de S.V. sedert het uitsluiten van de Communisten uit de regering stelselmatig door de werkgevers gesaboteerd wordt, biedt zij zelfs vandaag nog zeer substantiële voordelen, zoals o.a. pensioenen voor ouden van dagen en invaliden, vergoeding van (in principe) 80% van alle medische, pharmaceutische en tandheelkundige zorgen en van extra-uitgaven in verband met geboorte en overlijden alsook schadevergoeding bij ongevallen en tijdelijke werkonbekwaamheid. Van deze voordelen genieten alle loontrekkenden (landarbeiders inbegrepen) en werklozen, evenals hun gezinnen, hetgeen betekent, dat de overgrote meerderheid van de bevolking belang heeft bij de S.V.

9 Millioen kiesgerechtigden kregen te beslissen over 500 Milliard Fr.

Gezien van administratief en financieel standpunt vertegenwoordigt de Sociale Verzekering veruit de belangrijkste beheerraad van het land. Dit blijkt het duidelijkst uit haar jaarlijks budget, dat niet minder dan 500 milliard Fr. bedraagt, hetgeen ongeveer gelijk staat met $\frac{1}{4}$ van de gehele nationale begroting. Dit enorm bedrag is voor het grootste deel het resultaat van de regelmatige bijdragen van meer dan 8 millioen loontrekkenden. Daartoe wordt 6% van het loon afgehouden. In theorie storten de werkgevers van hun kant 10% van het loon, maar in practijk zijn het nogmaals de arbeiders, die betalen, daar de werkgevers zich, met medewerking van de regering, ruimschoots schadeloos stellen ten koste van de arbeidersklasse door het laaghouden der lonen. In werkelijkheid wordt de S.V. volledig gedragen door de arbeiders en de middenstand.

Hier volgen nog een paar gegevens ter verduidelijking van de rol, die de S.V. in het dagelijkse leven der Franse werkers speelt:

Geheel op eigen krachten financiert zij 80 gezondheidsinstellingen met in totaal 7.000 bedden, 43 vacantie-kolonies met 5.000 bedden, 12 kindertehuizen, 19 tandheelkundige klinieken, 25 moederhuizen, 16 dispensaria, 2 sanatoria en 3 vacantie-oorden in de buurt van geneeskrachtige bronnen. Bovendien vervult zij een beslissende taak bij de bestrijding van kanker en T.B.C. In de loop van de laatste jaren werden 69 gebouwen en terreinen aangekocht voor een bedrag van 445 millioen Fr. en bestemd voor sanitaire doeleinden. In 1949 keerden de ziekenkassen van de S.V. 94 milliard Fr. aan vergoedingen uit. Dat al deze inspanningen niet vruchteloos blijven, blijkt uit de na-oorlogse gezondheidsstatistieken, die duidelijk wijzen op een stijging van het geboortecijfer, een vermindering van de kindersterfte en een verlenging van de gemiddelde levensduur.

Uit dit alles blijkt meer dan voldoende, dat geen enkel arbeider, geen enkel gezinshoofd, geen enkele moeder onverschillig kan staan tegenover de S.V., m.a.w. dat nagenoeg de hele Franse bevolking bij de S.V. betrokken is. Vandaar de buitengewone belangstelling in het hele land voor de sociale verkiezingen, die te beslissen hadden over het beheer van de enorme fondsen van de S.V.

Syndicale en politieke test van grote betekenis.

Deze verkiezingen hadden immers juist tot doel het vernieuwen van de raden, die belast zijn met het beheer van de 500 milliard, die de levensader van de S.V. voeden. Alhoewel deze beheerraden gedeeltelijk onder toezicht staan van de regering, wier toelating b.v. noodzakelijk is voor het nemen van bepaalde belangrijke beslissingen, genieten zij toch in feite een betrekkelijk uitgebreide autonomie en worden de leden niet benoemd door de regering, maar rechtstreeks of onrechtstreeks verkozen door de loontrekkenden en de werkgevers. Kiesgerechtigd zijn in 't algemeen alle arbeiders(-sters), werklozen en gepensioneerden alsook de ondernemers (1 stem per 100 te werk gestelde arbeiders). De samenstelling van de beheerraden ziet er als volgt, uit: $\frac{3}{4}$ vertegenwoordigers der arbeiders en employé's en $\frac{1}{4}$ ondernemers.

Wat nu het uitgesproken syndikaal en politiek karakter van deze verkiezingen betreft, dit vloeit rechtstreeks voort uit het feit, dat nagenoeg alle candidaen voor de beheerraden van de S.V. bekende vakbondsleiders waren. Dit was voldoende om twee weken lang in de pers bijna evenveel inkt doen te vloeien als bij de algemene parlamentsverkiezingen. Zelden of nooit werd de C.G.T. (Confédération Générale du Travail = Algemeen Vakverbond) zo zeer van alle zijden onder vuur genomen als gedurende de afgelopen verkiezingsperiode. Weken op voorhand werd er door de hele reactionnaire pers, van de fascistische „AURORE” tot de socialistische” POPULAIRE, een verwoede en hatelijke lastercampagne gevoerd tegen de C.G.T. In de strijd tegen de C.G.T. stonden de Katholieke vakbonden C.F.T.C. (Confédération Française des Travailleurs Chrétiens), de scheurmakers van FORCE-OUVRIERE en de ondernemers-organisaties op eenzelfde front. „Rerum Novarum” en de „Derde Macht” in de practijk..... „Stemt tegen de C.G.T.!” was het algemene motto van alle burgerlijke kranten en partijen. Dit alles vond zijn oorzaak in het feit, dat deze sociale verkiezingen algemeen beschouwd werden als een syndicaal referendum, als een maatstaf voor het beoordelen van de invloed der drie grote vakbonden op de massa der Franse arbeiders. Bij de voorgaande sociale verkiezingen in 1947 hadden de rechtse „socialisten” hun scheuringswerk nog niet verricht. Uit de verkiezingen op 8 Juni zou de nieuwe krachtsverhouding blijken. En volgens de voorspellingen van de hele „Atlantische” pers moest „de communistische C.G.T.” verpletterend geslagen worden.....

Fiasco van de anti-Communistische lastercampagne.

Om te beginnen en in tegenstelling met de algemene verwachtingen heeft het bijna een volle week geduurd, vooraleer de regering met de volledige en definitieve uitslagen voor de dag gekomen is. Zoiets klopte helemaal niet met de traditie. Bij algemene verkiezingen, waarbij het aantal kiesgerechtigden meer dan dubbel zo groot is en het verkiezingsstelsel veel ingewikkelder, zijn de resultaten hier doorgaans reeds de volgende dag bekend. Deze keer werd de publicatie zesmaal van de éne dag op de andere uitgesteld. Dergelijke traagheid werd hier en daar als verdacht beschouwd, vooral omdat de regering de dag na de verkiezingen begonnen was met het aankondigen van cijfers, die buitengewoon ongunstig uitvielen voor de C.G.T. „Men kan zich niet aan de indruk onttrekken,

dat het succes van de C.G.T. niet vreemd is aan dergelijke traagheid. Na de verwoede campagne tegen de grote vakverenigingscentrale..... moet het tamelijk hard vallen de overwinning van de C.G.T. te erkennen.....", aldus de HUMANITE, terwijl CE SOIR liet doorschemeren, dat de regering er wellicht de voorkeur aan gaf te wachten met de bekendmaking van de werkelijke uitslag, totdat het publiek de eerste communiqués van de regering zou vergeten zijn. Volgens deze eerste gegevens van Vrijdag 9 Juni behaalde de C.G.T. slechts 37% der stemmen. Maar 4 dagen later was dat percentage reeds gestegen tot 45.....

Aanvankelijk was het in de Marshallpers één unaniem gejubbel over de „nederlaag van de C.G.T.” Verscheidene dagen verschenen in alle bladen gedeeltelijke resultaten, die op geraffineerde wijze geselecteerd waren om deze „nederlaag” waar te maken. Bij middel van allerlei journalistieke goocheltoeren werd van alle zijden gepoogd de overwinning van de C.G.T. te verbergen. Naarmate echter de tijd verstreek en de werkelijke uitslag bekend werd, daalde deze anti-Communistische ijlkoofts en toen Maandag de statistiek van het Ministerie van Arbeid toegaf, dat de C.G.T. in 22 departementen op 50 de absolute meerderheid behaalde, verhuisden de cijfertabellen van de voorpagina naar een verloren hoekje tussen de gestolen fietsen en de gebroken benen, terwijl in de snel inkrimpende commentaren teleurstelling de plaats innam van het lawaaierig gejubbel van de eerste dag. Vanaf Maandag-avond werd ieder aanvullend resultaat een nieuwe bevestiging van de C.G.T.-overwinning.

C.G.T. trotseerde zegevierend alle aanvallen.

Alvorens van nabij de resultaten onder het oog te nemen, willen we eerst nog even wijzen op het verkiezingssysteem. Naar gelang een kiesrechtige behoorde tot een of andere categorie, had hij zijn stem uit te brengen voor de beheerraden van de Sociale Verzekering of voor deze van de Kinderbijslagen (of Gezinstoeslagen) en in bepaalde gevallen voor beide raden tegelijkertijd. Vandaar, dat er in ieder kiesdistrict twee uitslagen te vermelden zijn.

En ziehier dan de definitieve uitslag van deze krachtmeting.

1o SOCIALE VERZEKERING.

Op een totaal van 2203 zetels in het hele land in de beheerraden van de S.V., behaalt de C.G.T. er 968, t.z.t. 44.14% en aangezien de C.G.T. er voor de verkiezingen „slechts” 862 telde, kan zij zich verheugen in een aanwinst van 160 zetels! Zoals we verder zullen zien, boeken de twee andere vakbonden gevoelige verliezen.

2o KINDERBIJSLAGRADEN

Hier krijgt de C.G.T. 48% der uitgebrachte stemmen en de absolute meerderheid der zetels, t.t.z. 684 op 1338 of 15 meer dan de helft: 51%!

Arbieders houden niet van scheurmakers.

Om een juist beeld te krijgen van de omvang van de nederlaag van FORCE OUVRIERE, dient men zich de volgende feiten te herinneren: Toen kort na de sociale verkiezingen van 1947 de „socialistische” scheurmakers van F.O. op bevel en met de dollars van Irving Brown hun eigen vakbond van stakingsbrekers oprichtten, kregen ze als beloning van boven af, zonder verkiezingen, zo meteen ruim 520 zetels toegewezen in de beheerraden van de Soc. Verz. En men zal zich in Nederland nog wel

herinneren, hoe de burgerlijke pers, ten tijde van de scheuring, met veel trompetgeschal verkondigde, dat „meer dan de helft van de leden van de toenmalige C.G.T. overgelopen waren naar F.O. en dat deze laatste „vrije” vakbond voortaan kon opwegen tegen de „Communistische C.G.T.” Ziehier wat er van dit opwegen in de practijk terecht gekomen is:

1o Sociale Verzekering: FORCE OUVRIERE behaalt nauwelijks 15% der stemmen en verlies van 522—405 = 117 zetels!.....

De nederlaag van F.O. komt nog duidelijker tot uiting in het gebied van Parijs, waar deze vakbond zich moet tevreden stellen met volgend resultaat:

Soc. Verz. 6.7% der stemmen en 2 zetels op 36

Kinderbijsl. 4.2% der stemmen en geen zetel.....

Tegenover deze vernederende cijfers zal het wel niemand verbazen, dat LE POPULAIRE, het orgaantje van de S.F.I.O., zijn lezers de raad geeft uit de verkiezingsuitslagen maar „liever geen conclusie te trekken.....” Gevoelige achteruitgang der katholieke vakbonden.

Voor de Soc. Verz. liep het stemmenaantal van de C.F.T.C. tussen 1947 en 1950 terug van 1.458.000 op 1.172.000, in procenten van 27% op 21.3% en dit verlies van 285.000 stemmen heeft tot gevolg een verlies van 77 zetels. Te Parijs is deze achteruitgang nog gevoeliger:

1947 — 369.000 stemmen of 23% en 9 zetels

1950 — 230.000 stemmen of 15% en 6 zetels

Alleen in de Noordelijke mijnstreek boeken de Katholieken al een verlies van 10 zetels. Te vergelijking met deze allesbehalve brillante uitslag is een merkwaardige beschouwing van CE MATIN (10/VI):

„Onder de tegenstanders van de C.G.T. behaalt de (kath.) C.F.T.C. het grootste aantal stemmen: dit is een beloning voor de vitaliteit (?!), die deze vakbond aan de dag legt.”

Als maatstaf voor de verplettering van de fascistische C.T.I. van de Gaulle zij hier terloops vermeld, dat deze „vakbond” nauwelijks één zetel op de duizend verwierf.....

Waanbeelden en werkelijkheid.

Met dit alles was het zeer gemakkelijk de burgerlijke pers te lezen, want pareltjes zoals het bovenstaand voorbeeld van CE MATIN trof men er aan bij de vleet.

Daags voor de verkiezingen stelde Nazi-Figaro de volgende naïeve vraag:

„Zullen de C.F.T.C. en F.O., als tegenstanders van de Communisten, door een aanwinst van zetels het bewijs leveren, dat de arbeiders zich iedere dag meer van de Communisten afkeren?”

Het antwoord ligt in onderstaande statistiek:

SOC. VERZ.	1947	1950	
C.G.T.	862	968	Winst : 106
C.F.T.C.	613	536	Verlies: 77
F.O.	522	405	Verlies: 117

Vier dagen na de verkiezingen wist de FIGARO (12/VI) nog steeds te vertellen, dat „de C.G.T. niet de absolute meerderheid zal behalen in het gebied van Parijs”. En ziehier wat ervan terecht kwam:

C.G.T. — Parijs en omgeving.

Soc. Verz.	18 zetels op 36	of	50 %
Kinderbijslag	10 zetels op 18	of	55.5 %
Gemiddeld:	28 zetels op 54	of	52 %

De geschiedenis van een Stachanow-arbeider

ONDER deze titel is zojuist bij uitgeverij Pegasus het eerste nummer verschenen van de reeks goedkope uitgaven van moderne Sowjet-schrijvers.

Deze „Nieuwe Tijd”-reeks (het motto is: De Nieuwe Tijd is werkelijkheid!) zal korte geschriften brengen, die een beeld geven van het leven in de Sowjet-Unie van nu, alsmede enige werkjes van beroemde Sowjet-schrijvers, zoals Majakowski's „Mijn ontdekking van Amerika”.

Ongetwijfeld een uitstekend denkbeeld om op deze wijze vele landgenoten een helder beeld te geven van de gang van zaken in het land van het socialisme. En — dit dient direct gezegd te worden — het geschriftje dat thans voor ons ligt, „De geschiedenis van een Stachanow-arbeider” door I. Jankin, is wellicht het beste begin van de „Nieuwe Tijd”-reeks, dat men zich denken kan.

In 1934 trok de boerenjongen Illarion Jankin naar de Oeral om te werken in een kopermijn. Ziehier wat hij schrijft over z'n eerste kennismaking met z'n nieuwe werk:

Ik heb dikwijls gehoord en gelezen over wat iemand voelt, die voor het eerst de mijn ingaat. Sommigen zeggen: „Je voelt de beangstigende zwaarte van de steenmassa's.” Anderen hebben het over de donkere

diepte, die de mensen terneerdrukt. Maar mijn eerste indruk was: „Het is hier beneden knap warm.”

Zoals men ziet: geen dikke woorden. In het hele boekje overheerst deze frisse, eenvoudige taal.

Illarion Jankin, die zijn eigen geschiedenis verhaalt, beschrijft hoe hij leert z'n vak te beheersen, hoe hij erin slaagt productierecords ten bate van zijn socialistische vaderland te vestigen, hoe hij, met behulp van de Communistische Partij, studeert en tenslotte ingenieur wordt. Een boeiend verhaal, dat de ongekende mogelijkheden aangeeft die voor de Sowjetmensen bestaan.

Een verhaal, dat tal van onze kameraden meer kennis zal bijbrengen omtrent de Stachanow-methode.

Een verhaal tenslotte, dat — vooral door onze sociaal-democratische kameraden moet worden gelezen, omdat het — in het bijzonder voor hen — een nieuwe wereld ontsluit, een wereld van een nieuwe arbeids-moraal, een wereld waarin het werken ten bate van de gemeenschap een vreugde is voor allen.

De lage prijs — f 0.30 —, de uitstekende typografische verzorging ook vormen factoren die de vlotte verkoop van dit eerste deeltje van de Nieuwe Tijd-reeks ten zeerste zullen bevorderen.

G. GEELHOED.

Om te leiden moet men vooruitzien. En vooruitzien, kameraden, is niet altijd gemakkelijk. Het is mogelijk dat een paar dozijn kameraden het werk onderzoeken en de tekortkomingen opmerken, terwijl de arbeidersmassa's de gebreken niet zien, noch deze willen of kunnen opmerken. Iets anders is het, wanneer honderdduizenden en miljoenen arbeiders samen met de paar dozijn leidende kameraden het werk onderzoeken en de tekortkomingen opmerken, onze fouten opsporen, zich inspannen voor de algemene zaak van de opbouw en de weg naar verbetering van de zaak aanwijzen. Daarbij heeft men een grotere garantie dat er geen verrassingen zullen plaatsvinden, dat de negatieve verschijnselen tijdig opgemerkt en dat er tijdig maatregelen genomen zullen worden om deze verschijnselen te overwinnen.

STALIN

*De wind jaagt wolken aan van de Donau,
en de wolken brengen een lenteregen van
dikke druppels mee. En de landen, die met
zaad en tranen bezaaid zijn en met bloed
bemest, groenen opnieuw.*

De dorpen krijgen in één nacht een fris gewaad.

dit citaat is uit

DE BARREVOETERS

door Zaharia Stancu

Een van de vooraanstaande schrijvers van het volksdemocratische Roemenië tekent, met een pakkende eenvoud en diepe menselijkheid, leven, lijden en strijden van een Roemeens dorp. Hij vertelt U van de machtige, maar ongeorganiseerde boerenopstand van 1907, die in bloed werd gesmoord, van de ramp van de Balkan-oorlog en van de eerste wereldoorlog. Dit verhaal, dat in twee delen in de **Pegasus-Romanreeks** uit is gekomen, eindigt met de grommende echo van de zegevierende Russische revolutie.

Prijs per deel in linnen band f 2.25

Boekhandel

PEGASUS

De nieuwe tijd

NT

is werkelijkheid

De **Nieuwe Tijd reeks** is een reeks boekjes welke het leven en werken van de gewone mensen in de Sowjet Unie beschrijft.

Zeer interessant en leerzaam!
Goed uitgevoerd en goedkoop

Als eerste deeltje is verschenen

De geschiedenis van een Stachanow-arbeider

door I. Jankin

Prijs van dit deeltje f 0.30

Vraagt bij de Afdeling der Communistische Partij in uw woonplaats

POLITIEK EN CULTUUR

STALIN OVER VRAAGSTUKKEN VAN DE MARXISTISCH-LENINISTISCHE THEORIE

KOREA EN DE WERELDVREDE REISINDRUKKEN UIT POLEN

5e Jaargang No. 9

September 1950

Vijftig jaren strijd voor de eenheid der werkende klasse	402	Problemen van de Jeugd	428
Stalin over vraagstukken van de Marxistisch-Leninistische theorie . .	406	Notities bij het lezen van de artikelen van Stalin over de taalwetenschap	434
De dichter en zijn partij Louis Aragon	413	Reisindrucken uit Polen	436
Maandoverzicht,	414	Het gebeurde op een Zondag Jeanette Prenant	443
Korea en de wereldvrede G. Geelhoed	420	Kroniek van gebeurtenissen	446

Postgiro 81708

*Van het kader
hangt alles af*

STORT UW BIJDRAGE OP POSTGIROREK. 81708

IN V. STICHTING ANTON STRUIKSCHOLINGSFONDS

AMSTERDAM

POSTBUS 8010

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Vijftig jaren strijd voor de eenheid der werkende klasse

Gedurende vijftig jaar, in zijn leven van strijder voor de vrede en voor de werkende klasse, stond Julien Lahaut onophoudend in de eerste rangen van de kamp om het sterkste wapen der werkende klasse te smeden en te versterken: hun eenheid.

Reeds in zijn jonge jaren, zijn eerste jaren op de fabriek, tijdens de harde jaren van de arbeidersstrijd op het einde van de vorige eeuw, trok de jonge Lahaut onophoudend de aandacht op de noodzakelijkheid van de arbeiderseenheid, door het stichten van syndicale organisaties. Tijdens de grote stakingen van 1902 en de jaren die de eerste wereldoorlog onmiddellijk voorafgaan, tijdens de stakingen van 1932 en 1936, spande Lahaut steeds weer al zijn krachten in om alle arbeiders te verenigen in de strijd voor hun eisen en hun vrijheden.

Julien Lahaut brengt verslag uit aan het 6e Congres van onze Partij.

Op 1 November 1936, bracht Julien Lahaut verslag uit over de activiteit van het Centraal Comité aan het 6e Congres van onze Partij. Onze vriend sprak de trots uit van de Belgische communisten over het grote werk, verwezenlijkt door onze Sowjet-kameraden, geleid door de grote Stalin.

Na de daadwerkelijke sympathie met Republikeins Spanje te hebben betuigd, wees Lahaut op het gevaar voor de vrede door de onderwerping van Abessynië, door Mussolini, door Hitler's schending van het verdrag van Locarno.

„Deze beide fascisme dreigen een wereldoorlog uit te lokken, als men hen het Spaanse volk laat vermoorden.”

Lahaut onderstreepte de noodzakelijkheid van eenheid tegen het fascistische gevaar. „Helaas wordt dit niet door iedereen begrepen. Wij zien nog de rechtste leiders van de IIe Internationale volharden in het afwijzen van de eenheid der arbeidersklasse”.

Vervolgens zette Lahaut nauwkeurig de taken van onze Partij uiteen:

a. De communisten moeten ondanks alle moeilijkheden hun lijn naar eenheid voortzetten;

b. De communisten moeten hun krachtige oriëntatie behouden naar de syndicaten, die de basisorganisaties van de arbeidersbeweging in België zijn. Zij moeten in de syndicaten op positieve wijze werken, voor de verdediging er van, tegen de fascistische aanvallen, voor de zege van de door de syndicaten uitgewerkte eisen; in één woord, zij moeten de beste syndicalisten zijn;

c. De communisten moeten voortgaan een heftige strijd te leveren voor alle eisen en ook de geringste van volksmassa's.

De taak die ons is gesteld, aldus Lahaut, bestaat uit de versterking der Partij, opdat zij haar inspanningen voor de eenheid in de strijd voor het brood, de vrede en de vrijheid kan vermenigvuldigen.

Het gaat er om steeds meer leden aan te werven.

Wij moeten vóór alles de gesyndiceerde arbeiders en in de grote bedrijven aanwerven, maar de deuren van de Partij staan wijd open voor de kleine boeren, de intellectuelen, de anti-fascistische kleinhandelaars, die begrepen hebben dat de zaak van de arbeidersklasse ook hun zaak is.

De 1 Mei 1937, toen de werkers van verschillende industrietakken in een felle strijd gewikkeld waren voor hun eisen, schreef Julien Lahaut in „La Voix du Peuple”:

„De arbeiders eisen de verhoging van hun lonen in verhouding met de werkelijke stijging van de levensduurte.

Ze willen de werkelijke toepassing van de sociale wetten die afgedwongen werden door de stakingen van Juni, te beginnen met de 40-urenweek.

De werklozen en de gepensioneerden willen dat hun vergoedingen en hun pensioenen eveneens in verhouding worden gebracht met het dure leven. Zij willen dat de pensioensouderdom zou verlaagd worden, wat de werkloosheid aanzienlijk zou verminderen en aan de ouderen een welverdiende rust zou bezorgen.

De werkers van de middenstandsklasse eisen een verbetering van hun lot, de afschaffing van de fiscale uitbuiting, de bescherming tegen de uitbreiding van de monopolie-trusts.

Allen willen dat hun werk zou beloond worden en dat de rijkdommen van het land niet langer alleen zouden ten goede komen aan een kleine kliek van uitbuiters.

Om deze gewettigde voldoeningen te bekomen, komt het er op aan dat de werkers sterk staan in hun eenheid!"

De roemrijke verdediger van het Spaanse volk

Wij vermelden onder de opmerkelijke tussenkomsten, die hij in de Kamer heeft gehouden, die van 17 Februari 1937, waarin hij de z.g. non-interventie politiek aanklaagde, deze schijnheilige formule, uitgevonden door Léon Blum en overgenomen door de Belgische regering.

Julien Lahaut, aantonend dat deze non-interventie in werkelijkheid in de kaart van de fascistische interventionisten speelde, verklaarde:

„De Spaanse kwestie gaat in grote mate het kader van de binnenlandse politiek van Spanje te buiten. Het zijn onze vrijheden, het is onze onafhankelijkheid, het is de vrede van gans Europa die in gevaar worden gebracht door de zwakte van de Westerse democratieën, die door hun toegevingen en hun bekrompen egoïsme de fascistische Staten toelaten hun oorlogsplan ten verwezenlijken.

De Spaanse kwestie — naar gelang Europa buigt of niet voor de ondernemingen van overheersing en expansie der fascistische Staten — zal beslissen over vrede of oorlog.

.....Ik stel met spijt vast dat de regering Van Zeeland en in 't bijzonder de minister van Buitenlandse Zaken, dhr Spaak, — door hun politiek van opgave en voortdurende teruggang — loon hebben gegeven aan de fascistische reactie die zij aldus hebben versterkt."

Geen compromis met de fascist Franco.

Terwijl de luchtmacht van Hitler en Mussolini voortging de Spaanse burgerbevolking uit te moorden, terwijl de Republikeinse soldaten hun leven gaven voor de democratie en de vrijheid, onderhandelde Spaak over de diplomatieke erkenning van Franco.

Op 5 December 1938 stelde Lahaut in de Kamer de vraag:

„Zal dhr Spaak zo ver gaan zijn houding te handhaven in de zaak Burgos, ondanks de wil van zijn partij? Het zou verraad zijn!"

Terwijl Spaak en de Belgische regering Franco erkenden, leidde Lahaut, een der meest actieve leden van het comité voor coördinatie der hulp aan Republikeinse Spanje, aan de mannen, vrouwen en kinderen van Spanje, de strijd in België om de vrede in de wereld te redden, de vrede die bedreigd werd door diegenen welke beweerden er de bevoegde voorvechters van te zijn.

Lahaut wees er trouwens in de Kamer op, dat Spaak voor geen verraad

zou terugdeinzen, Julien Lahaut maakte gewag van een verklaring van Spaak, die eens zei dat hij zo het moest de B.W.P. zou verlaten om een rechtse regering voor te zitten en dat hij met de nodige millioenen eeuwers in zijn dienst kon betalen.

Julien Lahaut in de gevangenis in 1936.

Op 26 September 1936 werd onze kameraad Julien Lahaut in de gevangenis geworpen, onder voorwendsel dat onze vriend in November 1935 tot 5 maanden gevangenisstraf was veroordeeld, na een meeting die hij had gegeven op de trappen van het Italiaans Paviljoen op de Tentoonstelling van Brussel.

Gedurende deze meeting wierpen de bewakers van het paviljoen zich op hem; een hunner, een zekere Reali, viel onze vriend in de rug aan. De menigte reageerde en sloeg Reali. De bewakers beschuldigden onmiddellijk onze kameraad en op 19 October 1935 verscheen Julien Lahaut voor de rechtbank. Ondanks de tegenstrijdige verklaringen van de bewakers veroordeelde de rechtbank onze kameraad tot 15 dagen gevangenisstraf, zich baserend op een verklaring van een agent der gerechtelijke politie.

Het Hof van Beroep, in strijd met de getuigenissen en uitsluitend op basis van de tegenstrijdige beweringen der Italiaanse fascistenveroordeelde onze kameraad tot 5 maanden gevangenisstraf.

Onder druk der protesten van de arbeiders werd onze kameraad Lahaut, gevangen gezet wegens zijn strijd tegen het Italiaanse imperialisme, enkele dagen later in vrijheid gesteld.

Hij klaagt de overeenkomst van München aan.

Op 4 October 1938, alhoewel de voorzitter hem het spreken wilde beletten, nam onze kameraad Julien Lahaut het woord per ordemotie om over de internationale toestand en het oorlogsgevaar te spreken, en verklaarde:

„Het is onmogelijk dat wij ons in de huidige omstandigheden beperken tot het luisteren naar een ledige verklaring als die welke de eerste minister zojuist aflegde. De vertegenwoordigers van het land moeten hun stemmen doen horen. De huidige toestand is het gevolg van de aanvalspolitiek van Hitler en ook van de politiek van capitulatie der democratische regeringen, van de onze in het bijzonder. Gedurende de periode van grote spanning heeft de regering ons in onwetendheid gelaten over haar plannen, terwijl onze piotten *) beangstigde uren doormaakten.”

„München heeft de vrede niet gered,” riep Lahaut uit, ondanks de obstructie van de vrienden der Hitlerianen.

„En nu komt men ons zeggen niet te discuten onder voorwendsel dat alle gevaar is geweken? Neen, dat is niet waar! Het land moet weten dat München de vrede niet heeft gered. Fascisme is oorlog. Hitler en Mussolini bereiden nieuwe veroveringen voor.”

Julien Lahaut temidden van het volk tijdens de jongste stakingen.

Het volk van Luik, dat de toewijding en de strijd lust van Julien Lahaut

*) *Piot* — iemand die niet veel mans is (Vlaams).

kende, beminde hem. Julien Lahaut was een vaandel der werkende klasse en in de moeilijke ogenblikken was het naar hem dat de blikken werden gericht.

Moeten we aan de geestdrift herinneren die zich van de Luikse arbeiders meester maakte op Zaterdag 29 Juli, toen het rond half-vijf in de namiddag van mond tot mond ging: „Lahaut is daar..... Lahaut!”

Lahaut was daar en onmiddellijk groeide de strijdlust. Lahaut is daar, dan betoogt men.

Achter onze grote kameraad dringt de massa samen en marcheert op. Het is reeds een grote betoging die de moedige mijnwerkers van Grâce-Berleur en Montegnée zal vervoegen die van de hoogvlakten van Luik komen.

Het zal dan een zee van mensen worden die door het centrum van de stad zal betogen, achter de communistische en socialistische vandelens achter Julien Lahaut en de socialistische volksvertegenwoordiger Simon Pâques.

Op 29 Juli 1950, leidde Julien Lahaut het volk van Luik in zijn strijd voor zijn democratische vrijheden en voor zijn brood.

Op Zondag 30 Juli, schoten de repressiekrachten van de Leopoldistische reactie, de gendarmen van de C.V.P.-er De Vleeschauwer, drie arbeiders neer te Grâce-Berleur. Zo gauw Julien Lahaut de droeve mare had vernomen, begaf hij zich naar de Place du Pérou, om er de slachtoffers, de ongelukkige Houbrechts en Verhaegen, te groeten.

Julien Lahaut, die nochtans zo dikwijls in de bloedige strijd had gestaan, kon onmogelijk zijn aandoening meester blijven en terwijl de tranen hem over de wangen vloeiden boog hij neer voor de bloedige lichamen van de slachtoffers der reactie.

Het is onmogelijk de ontmoeting te beschrijven die onze kameraad aangreep, wanneer hij 's avonds aan de weduwe Houbrechts alles wilde zeggen wat hij op dat ogenblik voelde: Lahaut die aan de arme vrouw al de sympathie wilde uitdrukken die onze Partij de slachtoffers toedroeg, snikte, snikte.....

Het was 30 Juli toen onze kameraad de weduwe van de ongelukkige Houbrechts ging groeten; vandaag.....

(Uit De Rode Vaan)

Brieven van J. W. Stalin over de taalwetenschap

Antwoord aan kameraden

Beste kameraad Sanzejew!

Ik beantwoord uw brief met enige vertraging, omdat ik deze pas gisteren van het Bureau van het Centraal Comité ontving.

Mijn standpunt in het vraagstuk van de dialecten wordt door u zonder twijfel juist geïnterpreteerd.

„Klasse“-dialecten, waarvan het juister zou zijn om ze jargon te noemen, dienen niet de massa's van het volk, maar een beperkte maatschappelijke bovenlaag. Bovendien hebben ze niet hun eigen grammaticale structuur en fundamentele woordenschat. In verband hiermee kunnen zij zich op generlei wijze ontwikkelen tot onafhankelijke talen.

Daarentegen dienen plaatselijke dialecten („streektaalen“) de massa's van het volk en deze hebben wel hun grammaticale structuur en fundamentele woordenschat. In verband hiermee kunnen sommige plaatselijke dialecten in het vormingsproces van de naties de grondslag vormen van de nationale talen en zich ontwikkelen tot onafhankelijke nationale talen. Dit was bijvoorbeeld het geval met het Koersk-Orel dialect (de Koersk-„spraak“) van de Russische taal, dat de grondslag vormde van de Russische nationale taal. Hetzelfde geldt voor het Poltava-Kiew dialect van de Oekraïense taal, dat de grondslag vormde van de Oekraïense nationale taal. Wat de andere dialecten van dergelijke talen betreft, deze verliezen hun oorspronkelijkheid, versmelten met deze talen en gaan in ze op.

Er zijn ook omgekeerde processen, wanneer de taal van een nationaliteit, die nog geen natie is geworden als gevolg van het ontbreken van de noodzakelijke economische voorwaarden voor ontwikkeling, uiteenvalt wegens de staatkundige desintegratie van de nationaliteit, en de plaatselijke dialecten, die nog niet zijn opgegaan in de ene taal, tot nieuw leven komen en een beginpunt verschaffen voor de vorming van afzonderlijke onafhankelijke talen. Het is mogelijk, dat juist dit laatste b.v. geldt voor de ene Mongoolse taal.

11 Juli 1950.

J. STALIN

Kameraden D. Belkin en S. Furer!

Ik heb uw brieven gekregen. Uw misvatting komt daaruit voort, dat u twee verschillende dingen met elkaar hebt verward en inplaats van het onderwerp, dat ik in mijn antwoord aan kameraad Krashennikowa heb onderzocht, een ander onderwerp hebt genomen.

1°. In dat antwoord kritiseer ik N. J. Marr, die, wanneer hij over taal (klanktaal) en denken spreekt, de taal losmaakt van het denken en zo in het idealisme terecht komt. Dientengevolge ga ik in mijn antwoord uit van normale mensen, die een taal hebben. Hierbij handhaaf ik, dat onder zulke mensen gedachten alleen kunnen opkomen op de grondslag van het taal-materiaal, dat gedachten op zichzelf, niet verbonden met taal-materiaal, niet bestaan onder mensen, die een taal hebben.

U hebt voor het onderwerp, dat ter discussie stond, een ander onderwerp gesteld, waarover niet werd gediscussieerd.

2°. Uit de brief van kameraad Belkin blijkt, dat hij de „woordentaal” (klanktaal) en de „gebarentaal” (volgens N. J. Marr de „handen”-taal) op één hoogte stelt. Hij meent blijkbaar dat de gebarentaal en de woordentaal gelijkwaardig zijn, dat de menselijke maatschappij in een bepaalde periode geen woordentaal bezat, dat de „handen”-taal toen werd gebruikt in plaats van de woordentaal die later verscheen.

Maar wanneer kameraad Belkin dit werkelijk aanneemt, vergist hij zich schromelijk. De klanktaal of de woordentaal is altijd de enige taal van de menselijke maatschappij geweest, die in staat was, als volwaardig middel tot onderling verkeer tussen de mensen te dienen. De geschiedenis kent geen enkele menselijke maatschappij, al was deze nog zo achterlijk, die niet haar eigen klanktaal had. De volkenkunde kent geen enkele achterlijke, kleine nationaliteit, al was deze even primitief of zelfs nog primitiever dan, bijvoorbeeld, de Australiërs of de bewoners van de Tierra del Fuego in de vorige eeuw, die niet haar eigen klanktaal had. De klanktaal is in de geschiedenis van de mensheid een van de krachten, die de mensen geholpen hebben om het dierenrijk te verlaten, om zich in een maatschappij te verenigen, om hun denken te ontwikkelen, om de maatschappelijke productie te organiseren, om met succes de strijd tegen de natuurkrachten te voeren en de vooruitgang te bewerkstelligen, die wij tegenwoordig hebben bereikt.

In dit opzicht is het belang van de z.g. gebarentaal, gezien haar uitzonderlijke armoede en beperktheid, zo goed als nihil. Deze is in wezen geen taal en zelfs geen substituut voor een taal, die op de een of andere wijze een klanktaal zou kunnen vervangen, maar een hulpmiddel met zeer beperkte mogelijkheden, dat nu en dan door de mens wordt gebruikt om sommige momenten in zijn spreken te ondersteunen. De gebarentaal kan niet op één hoogte worden gesteld met de klanktaal, evenmin als men een primitieve houten schoffel op één hoogte kan stellen met een moderne rupstractor met een vijf-voren ploeg en een zaaimachine achter de tractor.

3°. Blijkbaar interesseert u zich in de eerste plaats voor doofstommen en pas in de tweede plaats voor de vraagstukken van de taalwetenschap. Waarschijnlijk was het deze omstandigheid, die u mij een aantal vragen deed stellen. Wel, als u

er op aandringt, ik heb er niets op tegen om aan uw wens tegemoet te komen.

En dus — wat is het geval met doofstommen? Denken zij, komen gedachten bij hen op? Ja, zij denken, gedachten komen bij hen op. Het is duidelijk, dat voorzover doofstommen een taal ontberen, hun gedachten niet kunnen ontstaan op de grondslag van het taalmateriaal. Betekent dit dat de gedachten van doofstommen naakt zijn, niet verbonden met de „normen van de natuur” (de uitdrukking van N. J. Marr)? Nee, dat betekent het niet. De gedachten van doofstommen ontstaan en kunnen alleen bestaan op de grondslag van de beelden, gewaarwordingen en opvattingen, die zij zich in de loop van hun leven vormen over de voorwerpen in de wereld buiten hen en in hun verhoudingen onderling, dank zij de gezicht-, tast-, smaak- en reuk-zintuigen. Buiten deze beelden, gewaarwordingen en opvattingen is het denken leeg, ontdaan van elke inhoud, dat wil zeggen: het bestaat niet.

22 Juli 1950.

J. W. STALIN

Kameraad A. Cholopow!

Ik heb uw brief ontvangen. Door mijn werk werd ik verhinderd om eerder te antwoorden. Uw brief gaat stilzwijgend van twee veronderstellingen uit: van de veronderstelling, dat het toelaatbaar is om de werken van een auteur te citeren, losgemaakt van de historische periode waarop het citaat betrekking heeft, en ten tweede van de veronderstelling, dat deze of gene conclusie of stelling van het marxisme, die op grond van de studie van een van de perioden van de historische ontwikkeling werd gewonnen, voor alle ontwikkelingsperioden geldt en daarom onveranderd moet blijven.

Ik moet zeggen, dat beide veronderstellingen volkomen foutief zijn.

Hier zijn een paar voorbeelden:

1°. In de jaren veertig van de vorige eeuw, toen er nog geen monopolie-kapitalisme was, toen het kapitalisme zich min of meer ongeschokt in opgaande lijn ontwikkelde, terwijl het zich uitbreidde op nieuwe grondgebieden, die het nog niet eerder had bezet, en de wet van de ongelijkmatige ontwikkeling nog niet met volle kracht werkzaam kon zijn, kwamen Marx en Engels tot de gevolgtrekking dat de socialistische revolutie niet in één land kon overwinnen, maar slechts als resultaat van een gemeenschappelijke slag in alle of in de meeste beschaafde landen. Deze conclusie werd toen een leidraad voor alle marxisten.

In het begin van de 20ste eeuw echter, vooral in de periode van de eerste wereldoorlog, toen het voor iedereen duidelijk werd dat het voor-monopolistische kapitalisme zich klaarblijkelijk tot monopolistisch kapitalisme had ontwikkeld, toen het kapitalisme in opgaande lijn zich veranderde in stervend kapitalisme, toen de oorlog de ongeneeslijke zwakten van het wereldimperialistische front aan de dag bracht en de wet van de

ongelijkmatige ontwikkeling het niet gelijktijdig rijpen van de proletarische revolutie in verschillende landen voorbestemde, kwam Lenin, uitgaande van de marxistische theorie, tot de gevolgtrekking, dat in de nieuwe omstandigheden van ontwikkeling de socialistische revolutie in één land apart volledig overwinnen kan, dat de gelijktijdige overwinning van de socialistische revolutie in alle landen, of in de meeste beschaafde landen onmogelijk is, met het oog op de ongelijkmatigheid van het rijpen van de revolutie in die landen, dat de oude stelling van Marx en Engels niet meer beantwoordde aan de nieuwe historische situatie.

Zoals men ziet, hebben wij hier twee verschillende gevolgtrekkingen in het vraagstuk van de overwinning van het socialisme, die niet alleen in tegenspraak met elkaar zijn maar die ook elkaar uitsluiten.

Sommige dogmatici en pedanten, die, zonder in het wezen der dingen door te dringen, formeel, los van de historische omstandigheden citeren, kunnen zeggen dat men een van deze gevolgtrekkingen als absoluut onjuist moet laten vallen, terwijl de andere, als absoluut juist, moet worden toegepast op alle perioden van ontwikkeling. De marxisten echter moeten weten dat de dogmatici en pedanten zich vergissen, zij moeten toch weten dat deze beide gevolgtrekkingen juist zijn, hoewel niet absoluut, maar elk voor zijn eigen tijd: de gevolgtrekking van Marx en Engels voor de periode van het voor-monopolistische kapitalisme en de gevolgtrekking van Lenin voor de periode van het monopolistische kapitalisme.

2°. Engels zei in zijn „Anti-Dühring”, dat de Staat na de overwinning van het socialisme moest afsterven. Op grond hiervan begonnen na de overwinning van de socialistische revolutie in ons land de dogmatici en pedanten in onze Partij te eisen dat de Partij maatregelen moest nemen om zo snel mogelijk het afsterven van onze Staat, het ontbinden van de staatsorganen, het opheffen van een staand leger te bewerkstelligen.

Maar de Sowjet-marxisten kwamen op grond van het bestuderen van de internationale situatie van onze tijd tot de gevolgtrekking, dat met het oog op de bestaande kapitalistische omsingeling, daar de socialistische revolutie slechts in één land heeft overwonnen terwijl in alle andere landen het kapitalisme overheerst, het land van de zegevierende revolutie zijn Staat, de staatsorganen, de veiligheidsdienst en het leger niet mag verzwakken, maar in elk opzicht moet versterken, wanneer dit land niet door de kapitalistische omsingeling verpletterd wil worden. De Russische marxisten kwamen tot de conclusie, dat de stelling van Engels de overwinning van het socialisme in alle landen of in de meeste landen op het oog had, dat zij niet toepasselijk is in gevallen waarin het socialisme in één land overwint, terwijl in alle andere landen het kapitalisme overheerst.

Zoals men ziet, hebben wij hier twee verschillende stellingen

in het vraagstuk van het lot van de socialistische Staat, die elkaar uitsluiten.

De dogmatici en pedanten kunnen zeggen, dat deze omstandigheid een ondraaglijke toestand schept, dat het noodzakelijk is, een van deze stellingen als absoluut onjuist te laten vallen en de andere als absoluut juist op alle perioden van de ontwikkeling van de socialistische Staat toe te passen. Maar de marxisten moeten weten dat de dogmatici en pedanten zich vergissen, want deze beide stellingen zijn juist, hoewel niet absoluut, maar elk voor zijn eigen tijd: de stelling van de Sowjet-marxisten — voor de periode van de overwinning van het socialisme in een of meer landen — en de stelling van Engels voor de periode, waarin de op elkaar volgende overwinning van het socialisme in afzonderlijke landen leidt tot de overwinning van het socialisme in de meeste landen en op deze wijze de noodzakelijke voorwaarden voor de toepassing van de stelling van Engels worden geschapen.

Men kan het aantal van dergelijke voorbeelden uitbreiden.

Hetzelfde geldt voor de twee verschillende stellingen in het vraagstuk van de taal, die uit verschillende werken van Stalin zijn genomen en die door kameraad Cholopow in zijn brief worden geciteerd.

Kameraad Cholopow beroept zich op Stalin's werk „Over marxisme in de taalwetenschap”, waar de conclusie wordt getrokken dat als gevolg van de kruising van bijvoorbeeld twee talen, één van de talen gewoonlijk als overwinnaar overblijft, terwijl de andere afsterft, dat de kruising dus niet een of andere nieuwe, derde taal oplevert, maar één van de talen laat voortbestaan.

Verder beroept hij zich op een andere conclusie, uit het referaat van Stalin op het 16e Congres van de C.P.S.U. (b), waarin staat dat in de periode van de overwinning van het socialisme op een wereldschaal, wanneer het socialisme versterkt en in het dagelijkse leven is overgegaan, de nationale talen onvermijdelijk tot een gemeenschappelijke taal moeten versmelten, die natuurlijk niet het Groot Russisch, niet het Duits, maar iets nieuws zal zijn.

Kameraad Cholopow, die deze twee stellingen met elkaar vergelijkt en ziet, dat zij niet alleen niet overeenstemmen met elkaar, maar elkaar uitsluiten, wordt wanhopig. „Uit uw artikel,” schrijft hij in zijn brief, „heb ik begrepen, dat uit een kruising van talen nooit een nieuwe taal kan ontstaan; maar vóór dit artikel was ik op grond van uw referaat op het 16e Congres van de C.P.S.U. (b) vast overtuigd, dat de talen onder het communisme tot een gemeenschappelijke taal zullen versmelten.”

Het is duidelijk dat kameraad Cholopow, die de tegenstelling tussen de beide stellingen ontdekt en er stellig van overtuigd is dat de tegenstelling moet worden overwonnen, het noodzakelijk acht, om zich van één van deze stellingen als een onjuiste

stelling te ontdoen en zich aan de andere stelling als een voor alle tijden en landen juiste stelling vast te klampen, maar hij weet niet precies aan welke stelling hij zich moet vastklampen. Het lijkt een hopeloze situatie. Kameraad Cholopow komt zelfs niet op het idee, dat beide stellingen juist kunnen zijn, elk voor zijn eigen tijd.

Zo gaat het altijd met dogmatici en pedanten, die, zonder dat zij tot het wezen van de dingen doordringen, formeel citeren, los van de historische omstandigheden waarop de citaten betrekking hebben, die altijd in een hopeloze situatie terechtkomen.

En toch, wanneer men tot het wezen van de zaak doordringt, is er geen enkele grond voor een hopeloze situatie. De zaak is deze, dat de brochure van Stalin „Over marxisme in de taalwetenschap” en het referaat van Stalin op het 16e Partijcongres op twee geheel verschillende tijdperken betrekking hebben en diensgevolge ook verschillende stellingen behelzen.

De stelling van Stalin in zijn brochure, in het gedeelte over de kruising van talen, heeft het tijdperk vóór de overwinning van het socialisme op een wereldschaal op het oog, wanneer de uitbuitersklassen de heersende kracht in de wereld zijn, wanneer het nationale en koloniale juk nog bestaat, wanneer isolatie en onderling wantrouwen tussen de naties in staatkundige verschillen tot uitdrukking komt, wanneer er nog geen nationale gelijkberechtiging is, wanneer de kruising van talen in de strijd om de heerschappij van een van de talen plaatsvindt, wanneer de voorwaarden tot een vreedzame en vriendschappelijke samenwerking tussen de naties en talen nog niet voorhanden zijn, wanneer niet het vraagstuk van samenwerking en onderlinge verrijking van de talen aan de orde is, maar de assimilatie van de ene en de overwinning van de andere taal. Het is duidelijk, dat er onder zulke verhoudingen alleen zegevierende en overwonnen talen kunnen zijn. Het zijn juist deze omstandigheden, die de stelling van Stalin op het oog had toen zij vaststelde, dat de kruising, van twee talen bijvoorbeeld, niet het ontstaan van een nieuwe taal, maar de overwinning van één van de talen en de nederlaag van de andere tot resultaat heeft.

Wat de andere stelling van Stalin betreft, die uit het referaat op het 16e Partijcongres is genomen, uit het gedeelte dat handelt over de versmelting van de talen tot een gemeenschappelijke taal, hier gaat het om een ander tijdperk, nl. het tijdperk na de overwinning van het socialisme op een wereldschaal, wanneer het wereldimperialisme niet meer bestaan zal, de uitbuitersklassen omvergeworpen zullen zijn, het nationale en koloniale juk zal zijn opgeheven, de nationale geïsoleerdheid en het onderlinge wantrouwen van de naties door wederzijds vertrouwen en toenadering tussen de naties vervangen zal zijn, de nationale gelijkberechtiging verwezenlijkt is, de politiek van onderdrukking en assimilatie van de talen afgeschaft is, de

samenwerking tussen de naties op gang gebracht is en de nationale talen de mogelijkheid hebben om zich in vrije samenwerking wederzijds te verrijken. Het is duidelijk dat er onder deze omstandigheden geen sprake kan zijn van een onderdrukking en nederlaag van één taal en een overwinning van een andere. Hier zullen wij niet met twee talen te doen hebben, waarvan de ene een nederlaag lijdt en de andere als overwinnaar uit de strijd tevoorschijn komt, maar met honderden nationale talen, waaruit, als resultaat van een langdurige economische, politieke en culturele samenwerking van de naties, eerst de rijkste, algemeen geldige zône-talen tevoorschijn zullen komen en later de zône-talen tot een gemeenschappelijke internationale taal zullen versmelten, die natuurlijk niet Duits, Russisch of Engels zal zijn, maar een nieuwe taal, die de beste elementen van de nationale en zónale talen in zich heeft opgenomen.

Dientengevolge beantwoorden de beide stellingen aan twee verschillende ontwikkelingstijdperken van de maatschappij; en juist omdat zij daaraan beantwoorden, zijn beide stellingen juist — elk voor zijn eigen tijdperk.

Eisen, dat deze stellingen elkaar niet tegenspreken, dat zij elkaar niet uitsluiten, is even onzinnig, als het onzinnig zou zijn om te eisen dat het tijdperk van de heerschappij van het kapitalisme niet in tegenstelling tot het tijdperk van de heerschappij van het socialisme staat, dat socialisme en kapitalisme elkaar niet uitsluiten.

De dogmatici en pedanten beschouwen het marxisme, de gevolgtrekkingen en de stellingen van het marxisme als een verzameling dogma's, die „nooit” veranderen, niettegenstaande de veranderingen in de omstandigheden van de ontwikkeling van de maatschappij. Zij denken dat zij, wanneer zij deze gevolgtrekkingen en stellingen uit hun hoofd leren en ze te pas en te onpas citeren, in staat zullen zijn alle vraagstukken op te lossen, in de verwachting dat de van buiten geleerde gevolgtrekkingen en stellingen geschikt zijn voor alle tijdperken en landen, voor alle wisselvalligheden in het leven. Zo kunnen echter alleen mensen denken, die de letters van het marxisme, maar niet zijn wezen zien, die de tekst van de gevolgtrekkingen en stellingen van het marxisme uit het hoofd leren, maar die hun inhoud niet begrijpen.

Het marxisme is de wetenschap van de ontwikkelingswetten van de natuur en de maatschappij, de wetenschap van de revolutie der onderdrukte en uitgebuite massa's, de wetenschap van de overwinning van het socialisme in alle landen, de wetenschap van de opbouw van de communistische maatschappij. Het marxisme als een wetenschap kan niet op één plaats blijven staan — het ontwikkelt zich en vervolmaakt zich. In zijn ontwikkeling kan het niet anders of het marxisme moet zich door nieuwe ervaringen, door nieuwe kennis verrijken — dientengevolge kan het niet anders of zijn aparte stellingen en ge-

voigtrekkingen moeten zich in de loop van de tijd veranderen, moeten door nieuwe stellingen en gevolgtrekkingen worden vervangen, die aan de nieuwe historische opgaven beantwoorden. Het marxisme erkent geen onveranderlijke conclusies en stellingen, die voor alle tijdperken en perioden gelden. Het marxisme is de vijand van elk dogmatisme.

28 Juli 1950.

J. STALIN

De dichter en zijn partij

De Partij heeft het licht in mijn ogen gebracht.
In mij was vergeten, het leek wel voorgoed
de eenvoudige wijsheid: Dat rood is mijn bloed
en voor Frankrijk mijn hart slaat. Ik zag slechts de nacht.
De Partij heeft het licht in mijn ogen gebracht.

De Partij schonk mij weer de zin voor legenden.
Jeanne d'Arc spint voor mij en 'k hoor Roland's hoorn,
in Vercors wordt de heldentijd weer geboren,
woorden als zwaardslagen keren en wenden.
De Partij schonk mij weer de zin voor legenden.

De Partij gaf mij weer Frankrijk's kleurenpracht.
Partij, o mijn leraar, ontvang mijn dank!
Sinds diè tijd werd alles voor mij gezang:
Woede en liefde, schoonheid en kracht.
De Partij gaf mij weer Frankrijk's kleurenpracht.

LOUIS ARAGON.

Maandoverzicht

INDIEN we de gebeurtenissen van de laatste maand bezien, springen twee punten sterk naar voren. Aan de ene kant blijkt het voor iedereen steeds duidelijker dat de Verenigde Staten een wereldoorlog provoceren wil en aan de andere kant het onvermoeide pogen van de Sowjet-Unie om de vrede in de wereld te handhaven. Als bewijs hiervoor zijn in de eerste plaats de antwoorden op de brief van Pandit Nehroe, die deze aan Stalin en Truman richtte met het voorstel om de kwestie Korea door bespreking in de Veiligheidsraad, waarin de vertegenwoordiger van de Volksrepubliek China hun plaats zouden hebben ingenomen, tot oplossing te brengen. Het antwoord van Stalin was snel en duidelijk. Hij zei dat hij in het algemeen het standpunt van Pandit Nehroe onderschreef en voegde er aan toe dat het doelmatig zou zijn een vertegenwoordiger van het Koreaanse Volk te horen. Het antwoord van Truman en Acheson, dat later binnenkwam, was afwijzend. Zij vrezen een zodanige behandeling, omdat zij geen vredelievende oplossing wensen. Korea is voor hen een springplank voor hun overval op Azië, zoals ook hun „bescherming” van Formosa laat zien, en tegelijkertijd een middel om druk op de Westerse mogendheden uit te oefenen om de bewapening en de oorlogsvoorbereiding in het algemeen op te voeren, teneinde op die manier de dreigende economische crisis tot staan te brengen. Talrijke persstemmen uit kranten en tijdschriften van Amerika en Engeland zouden zijn aan te halen om dit te bewijzen. Zo schrijft de „Journal de Commerce” van 3 Juli:

„Wanneer de gebeurtenissen in Korea niet plaats hadden gevonden zou men deze zomer met een ernstige teruggang van de bedrijvigheid hebben moeten rekenen.”

en het weekblad „Business Week” hoopt eveneens dat dank zij de oorlog in Korea „een teruggang van de economische bedrijvigheid niet meer te vrezen zal zijn,” want „de uitgaven van de bewapening zullen zoals te voorzien is meerdere jaren stijgen.”

Ook de imperialisten in de andere landen laten zich op gelijke wijze uit.

Hetzelfde beeld van het drijven van Amerika naar oorlog geven de zittingen van de Veiligheidsraad te zien. Tot grote ontsteltenis van de imperialisten maakte Malik van zijn recht gebruik om gedurende de maand Augustus als voorzitter op te treden. Op 1 Augustus riep hij de raad bijeen. De agenda bevatte het toelaten van een vertegenwoordiger van de Chinese Volksrepubliek als wettige vertegenwoordigster van het Chinese Volk en de behandeling van de vreedzame regeling van de Koreaanse kwestie. Getrouw aan haar vredespolitiek, vervat in het antwoord van Stalin wilde de Sowjet-regering deze kwestie voor het forum van de gehele wereld behandelen en

tot oplossing brengen. Uit het verloop van de tot nu toe gehouden zittingen blijkt overduidelijk, dat de Verenigde Staten hiervan niets moeten hebben. Zij voeren een obstructiepolitiek en maken het werk van de raad onmogelijk.

OM hun oorlogspolitiek nog sneller voortgang te doen vinden heeft Truman de mobilisatie van meer troepen afgekondigd en meer geld voor de bewapening uitgetrokken. Tegelijkertijd eist hij door middel van Spofford van de landen, die bij het oorlogsverdrag het „Atlantisch Pact” zijn aangesloten opvoering van bewapening en versterkte voorbereiding tot oorlog. Als gehoorzame dienaren hebben deze landen hieraan gevolg gegeven. Engeland, Italië, Frankrijk, België en Nederland kondigden een verhoging van de bewapening aan. Zij vrezen echter de vredeswil van de volkeren. Hitler is dood maar zijn methoden zijn springlevend. Zo zien we een groot aantal provocaties in Italië en Frankrijk, teneinde tegen de vredesbeweging en de Communistische partijen op te treden. Nieuwe provocaties worden voorbereid. Het partijbestuur der Franse Communistische Partij heeft hierover een verklaring gepubliceerd waar onder meer wordt gezegd:

„Wij hebben betrouwbare informaties ontvangen, die er op wijzen dat een grootscheepse anti-communistische provocatie van hogerhand wordt voorbereid, die als voorwendsel tot uitvoering van een groot plan tot onderdrukking moet dienen.”

De verklaring vergelijkt zeer terecht de provocatie met de Rijksdagbrand te Berlijn waarna de Communistische Partij van Duitsland werd verboden.

Maar nog zijn de Amerikaanse bazen niet tevreden. De reeds genoemde Charles Spofford, voorzitter van de Noord-Atlantische raad, zal opnieuw naar Europa worden gezonden met de boodschap, dat de toegezegde bedragen onvoldoende zijn. De Engelse regering wordt nog onder dubbele druk geplaatst omdat zij tot dusver weigerde aan de agressie op Formosa deel te nemen. De leverantie van 800 straaljagers en ander wapenmateriaal zou stopgezet worden. De Amerikaanse regering heeft nu een onverbloemd antwoord van de Engelse regering geëist of het bereid is haar „verplichtingen na te komen en Amerika te helpen, indien het tot een oorlog met Formosa komt.” Het is geen wonder dat de ongerustheid over deze vazallenpolitiek meer en meer stijgt. Zo schrijft Sir John Pratt, regeringsdeskundige in vraagstukken van het Verre Oosten, oud-ambassadeur in China en hoofd van de afdeling Verre Oosten van het ministerie van informatie:

„Het woord communisme verwekt bij lieden als senator McCarthy in Amerika en zijn geestverwanten in Engeland een psychopatische toestand van terreur. Maar de blunders, begaan onder de invloed van deze toestand, die erger zijn dan misdaden, dienen slechts tot waarschuwing dat vertrouwen op Amerika, Tsjiang en zijn bende in China en een soortgelijke bende onder Syngman Rhee in Korea hebben voortgebracht.”

Dit laat aan duidelijkheid niets te wensen over. De agressie-politiek onder het mom van hulp aan Korea blijkt ook ten volle uit de terreurbombardementen, welke de Amerikanen en hun satellieten op Koreaanse steden. De minister van Buitenlandse Zaken der Koreaanse Volksrepubliek, Pak Hoengjong, heeft in een telegram met uitgebreide gegevens aan de voorzitter van de Veiligheidsraad geprotesteerd. Het masker van deze oorlogswaanzinnigen wordt hiermede volledig afgerukt. Zo uitte een eenvoudige West-Duitse caféhouder zich sarcastisch tegen de Amerikaanse correspondent Luce als volgt:

„Misschien overleven we een Russische bezetting, maar nooit een Amerikaanse bevrijding.”

Wat deze man zo kernachtig uitdrukte was volgens Luce geen individuele mening, maar na Korea het gevoelen van ieder mens.

DE meest dienstwillige dienaar is wel de „socialist” Drees met zijn regering. Op de eerste oproep van de Amerikanen door middel van Trygve Lie aan de landen aangesloten bij de Verenigde Naties, welke achter de agressie in Korea staan om daadwerkelijk aan de oorlog deel te nemen zond hij het oorlogsschip „Jan Evertsen” als „symbolische” hulp. Dit schip deed mee aan de terreurbeschietingen van de Koreaanse kust. Maar daarbij bleef het niet. Een bevel van de Amerikaanse ambassade en de regering Drees gaat een compagnie mariniers en een compagnie legerstrijdkrachten vormen op basis van vrijwilligheid om naar Korea te zenden. Misschien is dit ook „symbolisch”? Op deze manier wordt ons land steeds verder in de oorlog gesleept. Hoe juist was de waarschuwing van onze algemeen-secretaris Paul de Groot in de Tweede Kamer!

Meer en meer groeit ook bij verschillende delen van het Nederlandse Volk het besef, dat gebroken moet worden met deze noodlottige anti-nationale politiek. Zo protesteert jaarvergadering en bestuur van de Algemene Nederlandse Vredesactie „Anva” in een manifest aan regering en het Volk van Nederland tegen het besluit van de regering om gewapende bijstand te verlenen aan Zuid-Korea.

Wij lezen o.a. in dit manifest:

„Door na te laten de totale situatie in aanmerking te nemen, die er ten aanzien van Korea bestond, mist de door de Veiligheidsraad genomen beslissing het onpartijdig karakter, dat van een rechtsinstantie mag worden verwacht. Daardoor kreeg zij, bezien in het licht van de huidige wereldpolitiek, het karakter van rechtstreekse steun aan de Amerikaanse wereldmacht en van indirecte steun aan het semi-fascistische Zuid-Koreaanse bewind. Bovendien worden op deze wijze de corrupte en reactionaire regimes, die zich in Zuid-Oost-Azië met behulp der Amerikanen hebben weten te handhaven (o.a. Tsjang Kaj Sjek op Formosa, Bao Dai in Vietnam) gesteund. Dit regeringsbesluit is een voortvloeijsel van de heilloze politiek, zoals die in het Atlantisch Pact al te duidelijk is naar voren getreden, van onze slaafse gebondenheid aan Amerika, ons noodlottig voortschrijden op de weg van de totale vermilitairisering.”

Deze slaafse gebondenheid zet zich voort, want zoals boven reeds vermeld heeft ook de Nederlandse regering het bevel van Washington ter verdere uitbreiding van de bewapening opgevolgd. In een officiële regeringsverklaring is bekend gemaakt, dat er drie divisies uit de van Indonesië teruggekeerde militair gevormd zullen worden. De bewapeningsuitgaven zullen worden verhoogd en de oorlogsproductie worden uitgebreid. Minister Stikker gaf reeds toe, dat de levensstandaard „enigermate beroerd” zal worden. En dan nog te weten dat Amerika nog lang niet tevreden is. Het zijn de P.v.d.A.-leiders, welke tot de verwoedste voorstanders van een hoog opgevoerde bewapening en tot de trouwste vazallen van Amerika behoren. Zo bevoogt J. de Kadt in het maandblad „Socialisme en Democratie” Juli-Augustus, dat de socialisten de leiding moeten nemen in de bewapeningspolitiek om een onaantastbare positie in te nemen. Met andere woorden om in de gunst van de Amerikaanse heersers te komen. De arbeiders weten maar al te goed wat dit betekent. Zij weten maar al te goed dat de gelden voor de bewapening door de werkende bevolking van ons land zal moeten worden opgebracht. En dit alles terwijl het grootste gedeelte van de bevolking al niet meer weet hoe ze moet rondkomen. Elke dag is er prijsverhoging waar te nemen, dan voor het ene artikel, dan weer voor het andere artikel. De kosten van levensonderhoud waren volgens de officiële cijfers op 15 Juni reeds met 11.1% gestegen. Voedingsmiddelen alleen met 16%. Kleding met 11%. Dit sinds de devaluatie tot 15 Juli j.l. Na dien zijn de prijzen weer aanmerkelijk gestegen. En Drees heeft als een zorgzame vader nog meer in petto van deze verrassingen. De huurverhoging per 1 Januari en de afschaffing van de subsidies. De ontevredenheid van de arbeiders neemt echter met de dag toe. Zelfs Romme moest in de Volkskrant van 5 Augustus schrijven:

„Onder de arbeiders heerst ontstemming. Bij de vakbonden komen dagelijks moties en klachten binnen, waaruit die ontstemming spreekt. Zoals de zaken zich nu ontwikkelen is er gevaar, dat het vertrouwen van de arbeiders in de bona fide vakbeweging wordt ondergraven met alle gevolgen van dien.”

Als de vos de passie preekt, boer pas op je kippen, zegt een oud Nederlands spreekwoord. Als deze heren hierover beginnen te praten, dan moeten de arbeiders voorzichtig zijn. Want dan zullen zij trachten, zoals ook in de afgelopen jaren is gebeurd, de werkers een brok toe te gooien om des te gemakkelijker de lasten van hun verderfelijke politiek op de schouders van deze te kunnen afwentelen. Ook de P.v.d.A.-leiders laten dergelijke geluiden horen. Zoals Vermeulen van het N.V.V. en die dan zeggen om de arbeiders zoet te houden, dat zij wel weer met de regering zullen praten.

De motie van Jan Schalker in de Eerste Kamer, waarmee hij de regering uitnodigde zonder uitstel maatregelen te nemen tot verhoging van de lonen, salarissen en pensioenen, heeft de in-

tense angst van alle partijen, dus ook de P.v.d.A. aangetoond om een openbare behandeling van deze hoogst dringende aan gelegenheid. Want op formele bezwaren wenste de Kamer een zaak, welke practisch geen dag uitstel verdraagt, niet in be handeling te nemen en ging rustig met vacantie. Een groter hoon kan de arbeidersklasse niet aangedaan worden. Hierdoor zien wij weer eens te meer hoe de burgerlijke parlementaire democratie verkracht wordt. De voorzitter van het N.V.V. Oos terhuis, had met het oog op zijn leden toch niet de stoute moed tegen de behandeling van deze motie te stemmen.

De P.v.d.A.-leiders houden de arbeiders voor, dat zij natuur lijk offers moeten brengen, maar zij niet alleen, de bezitters zullen ook offers moeten brengen; zij jammeren alleen dat deze het niet doen. Aan wien de schuld? Zo lezen we in hetzelfde artikel van De Kadet:

„Zo redelijk als het is, dat de arbeiders in onze tijd alle nodige offers brengen ten bate van de Westerse verdediging, offers, die dan in overeenkomstige mate gebracht moeten worden door de bezitters, zo onredelijk is het dat de arbeiders offers moeten brengen die uit sluitend aan de beter gesitueerden ten goede komen.”

Dit zoet gefluit van deze vogelaar dient nergens anders toe dan om de arbeiders van hun gerechtvaardigde strijd af te hou den. Maar zij, de arbeiders, kennen om met Heine te spreken dit lied, deze wijs. Het bewijs hiervoor zijn de stakingen van de taxichauffeurs, gemeente stratenmakers en bouwvakarbeiders te Amsterdam en die van de havenarbeiders te Rotterdam en Amsterdam. Eensgezind, arbeiders van alle richtingen staan vast aaneengesloten om hun zelf gekozen stakingsleidingen! De sym pathie en de solidariteit van alle andere arbeiders geeft weer, dat deze stakingen begrepen en aangevoeld worden als een on derdeel van hun eigen strijd en dat zij dus ver uitgaan boven plaatselijke conflicten. Het zijn voorboden en tonen aan, dat als de loon- en prijspolitiek niet snel gewijzigd wordt, zeer zeker meer conflicten te verwachten zijn. Voor dit overzicht naar de drukkerij gaat werd bekend, dat de taxichauffeurs een over winning hebben behaald. Zij krijgen f 7.— loonsverhoging en 2% vacantietoeslag, en ook de classificeerders in Rotterdam behaalden een volledige overwinning van f 3.35 per week meer. De politiek van de „socialist” Drees is niet alleen gericht tegen de belangen van de arbeidersklasse maar tegen de belangen van het gehele volk. Het is anti-nationale politiek. Steeds verder brengt deze ons in het moeras in de afhankelijkheid van Ame rika. Historische vergelijkingen gaan niet geheel op, maar als we de rol van Drees zouden willen vergelijken, zouden we onze ogen moeten richten naar het Oost-Europa van voor de tweede wereldoorlog. Hij speelt in wezen hetzelfde spel als Horthy in Hongarije. De houding van Horthy tegenover het Duitsland van Hitler is zijn houding tegenover Amerika. Horthy heeft zijn volk onnoemelijk lijden gebracht en in de oorlog gesleept. Maar de situatie in de wereld is radicaal veranderd. Ook in Neder-

land neemt de vredesbeweging en de actie voor het verbod van de atoombom in kracht toe.

BIJ onze zuiderburen, de Belgen, heeft de koningskwestie een machtige strijd te zien gegeven. Nadat de koning als een dief in de nacht streng bewaakt in Brussel was teruggekeerd en door de radio opriep om hem te erkennen, braken er in het gehele land en vooral in de industriegebieden grote stakingen uit. Het groeide spoedig tot een algemene staking. Het economisch leven van het land was lamgelegd. Het kwam tot massale demonstraties. Eensgezind trad de werkende bevolking, communisten, socialisten en liberalen, georganiseerd op. Onder de druk van de volksbeweging bleef Spaak niets anders over dan om zich bij deze beweging der massa aan te sluiten. Het beestachtig optreden van politie en soldaten kon de kracht van de volksmassa niet breken. Dit machtig verzet was niet uitsluitend tegen de persoon van de koning gericht, maar tegen de gehele reactie. Dit ging Spaak en consorten natuurlijk veel te ver. De nacht voor de aangekondigde mars naar Brussel werd er door socialisten, liberalen en katholieken een compromis in elkaar gedraaid. De koning doet afstand van zijn rechten aan zijn zoon Boudewijn tot aan de meerderjarigheid van deze, maar blijft toch het staatshoofd. Dit was verraad, want de volksmassa eiste het volledig aftreden van Leopold, omdat zij genoeg hadden van een fascistische politiek. De socialistische leiders zoals Van Acker suste de massa — de koning zou het land verlaten. Maar de koning blijft in het land en dus de man achter de schermen. De gevolgen zijn reeds zichtbaar. Want de nieuwe regering door Van Zeeland gevormd heeft als premier Pholien een van de meest verwoede Leopoldisten. Het is duidelijk dat deze regering de Amerikaans-fascistische politiek in verscherpte mate zal voortzetten. Maar laten de heren niet te vroeg victorie roepen. Het is toch maar een feit, dat Leopold zich slechts zes dagen op zijn troon kon handhaven, alleen het verraad kon de reactie zelf nog behoeden. De van onder op ontstane eenheid van de arbeidersklasse en de daaruit ontstane strijdkracht van de gehele volksmassa heeft het bewustzijn versterkt, dat deze elke fascistische politiek, elke provocatie van de imperialistische oorlogsdrijvers te niet kan doen. De politieke algemene staking is een machtig wapen gebleken in de handen van de arbeidersklasse en het volk. Zij zullen hierbij ook leren voorzien de verraderlijke manoeuvres van die lieden zoals Spaak, die zich slechts bij de volksbeweging aansluiten om deze op de meest beslissende ogenblikken te breken. De Belgische gebeurtenissen zijn in dien zin ook een les voor ons.

Korea en de wereldvrede

KOREA behoort niet tot de grote mogendheden, ofschoon het met zijn ruim 220.000 vierkante kilometer nog bijna zeven maal uitgestrekter is dan Nederland. Maar dit land met zijn gevarieerde en overvloedige hoeveelheid grondstoffen en natuurlijke hulpbronnen heeft van oudsher een zeer grote aantrekkingskracht uitgeoefend op mogendheden, die het vaste land van Oost-Azië wilden onderwerpen of tenminste op de gang van zaken aldaar grote invloed wensen uit te oefenen.

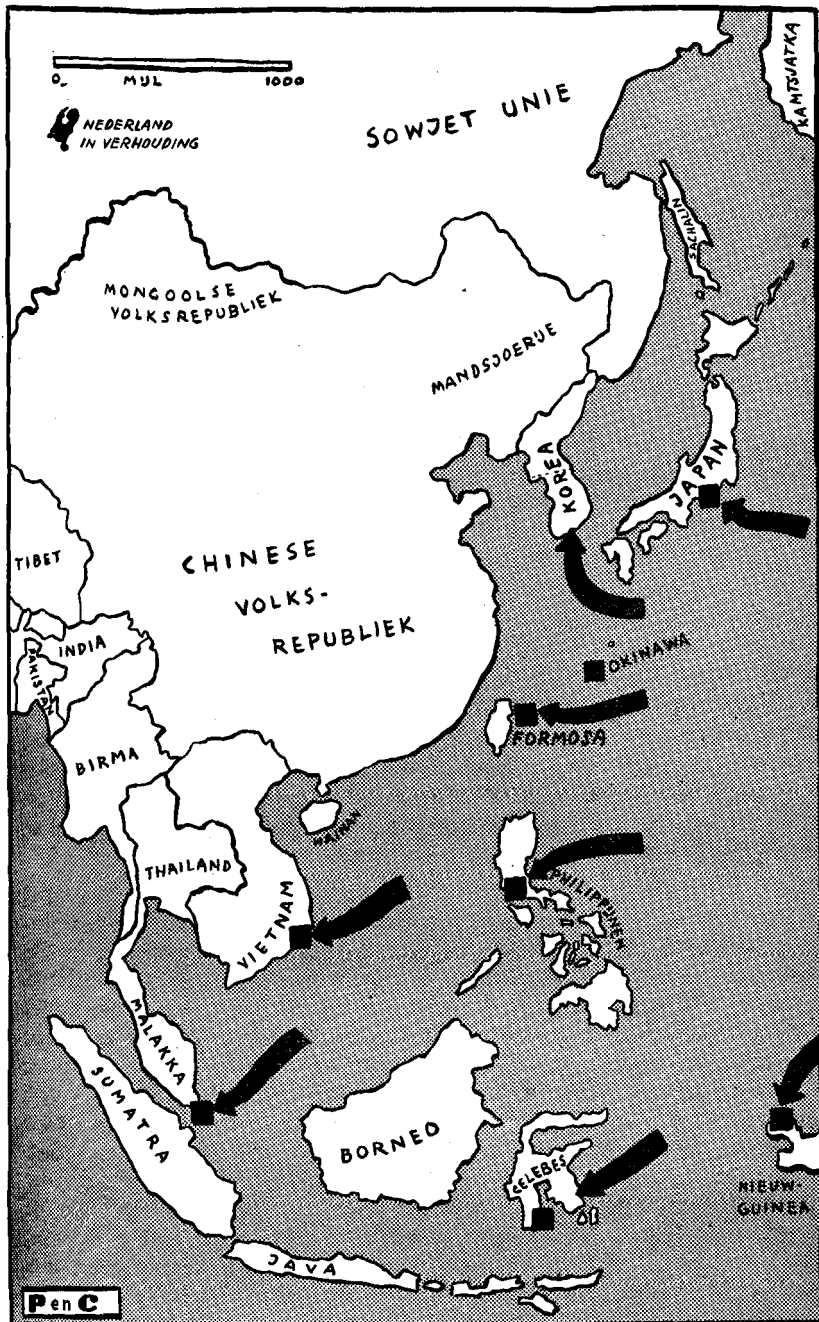
Korea ligt in het uiterste Oosten van het Aziatische vasteland. Het wordt aan drie zijden door de zee bespoeld. Aan de vierde zijde grenst het aan Mandsjoerije en aan de Sowjet-Unie. Het is derhalve geen wonder dat thans opnieuw een poging is gedaan om zich van Korea meester te maken als eerste schrede op het pad dat, naar de Amerikaanse imperialisten hopen, zal leiden naar de volledige onderwerping van geheel China en tot het innemen van vaste aanvalsposities, onmiddellijk aan de grenzen van de Sowjet-Unie. Elsevier's weekblad van 29 Juli j.l. noemt in een hoofdartikel Korea een „betwiste toegangspoort”. Het blad schrijft:

„Zuid-Korea is een bruggenhoofd van het Westen op het Aziatische vasteland. Een bruggenhoofd, van waaruit men heel Azië uit zijn voegen kan lichten. Van hieruit konden de Japanners vijftien jaar lang heel Mandsjoerije beheersen. De Verenigde Staten zouden hetzelfde kunnen doen.....”

Dat was dus het Amerikaanse plan, ontdaan van alle schijnargumenten die in de Veiligheidsraad zijn gebruikt. Het ging om de verovering van de „Koreaanse brug”, de verbinding tussen het Aziatische vasteland en de Japanse eilanden.

De Japanse heersers hadden al vroeger de bijzondere geografische ligging van Korea warm gewaardeerd. Zij gebruikten het land als „brug” voor hun aanvallen op China. Reeds in 1592 begonnen die Japanse invasies en thans hebben de Amerikanen de draad van de mikado's weer opgevat.

DRIE vierde van Korea is bergachtig. In het Noorden zijn er de Tuman en Puchenreng ketens, die zich over een lengte van 400 kilometer langs de Japanse zee uitstrekken. Aan de Chinese grens bevindt zich een gebied, eveneens zeer bergachtig, dat met bossen is bedekt. In dit gebied verzamelden zich gedurende de Japanse bezettingsperiode de guerrillastrijders onder leiding van de huidige minister-president van de Koreaanse volksdemocratische republiek, Kim Ir Sen. Het klimaat is een vastelandsklimaat, ofschoon het land op dezelfde breedte ligt als Zuid-Italië. De invloed van het grote Aziatische continent veroorzaakt wintertemperaturen die soms dalen tot 30 of 40 graden C. beneden nul. De vele rivieren, die Korea doorsnijden zijn meestal ondiep en grillig. In het droge seizoen zijn ze dikwijls geheel opgedroogd om in de regentijd te veranderen in brede stromen. Er zijn veel bossen, die uitstekend timmerhout opleveren. Korea is ongewoon rijk aan delfstoffen. Daarom óók was en is het voor de imperialisten zulk een begerenswaardig gebied. Men vindt er ijzer, non-ferro en edele metalen, kolen, grafiet en chemische mineralen. Er zijn weinig landen in de wereld, die op zulk een

De pijlen geven Amerikaanse agressie-pogingen of directe Amerikaanse militaire inmenging aan.

hoeveelheid bodemschatten kunnen bogen. Korea is betrekkelijk dicht bevolkt met zijn 30 miljoen inwoners. Er zijn enige grote steden, zoals Seoul (1.2 miljoen) en Phÿngyang (thans met 0.5 miljoen). Het Koreaanse volk is een mongools volk met een zeer oude en hoogstaande cultuur, veel ouder en hoger ontwikkeld dan bijvoorbeeld de Japanse.

Zoals gezegd: Korea is een begerenswaardige prooi voor de imperialisten. Toen de grote mogendheden zich in het midden van de vorige eeuw met scheepsgeslacht en strafexpedities een goede Chinese markt schiepen, ontstond de eerste Amerikaanse „liefde” voor de Koreanen. In 1871 bombardeerden Amerikaanse oorlogsschepen, tezamen met oorlogsschepen van andere staten, de Koreaanse kust. Het doel was het land een verdrag op te dringen met grote voordelen voor de Amerikaanse zakenlieden. In Juni 1882 werden de steunpilaren van de Westelijke democratie opnieuw actief. Onder leiding van Amerika kwam er een verdrag tot stand, tengevolge waarvan 4 Koreaanse havens werden opengesteld voor Yankee handelaren, terwijl deze tevens in het bezit gesteld werden van buitengewone territoriale rechten, hetgeen een aardig voordeeltje is omdat zulks onder meer vrijstelling van invoerrechten en douaneformaliteiten betekent. Dat alles in ruil voor wat vage beloften dat „als enige derde mogendheid onrechtvaardig handelde tegenover Korea, de Verenigde Staten hun goede diensten zouden aanbieden.....” In 1894 kwam Japan op het toneel. Gedurende een grote, anti-feodale boerenopstand tegen het toenmalige Chinese (landheren) gezag op het schiereiland landden de Japanners hun troepen in Korea, vormden een marionettenregering, die aan China de oorlog verklaarde en om „hulp” verzocht aan Japan.

De Japanners kwamen om niet meer weg te gaan voor het Rode Leger hen in 1945 verjoeg. In 1905 werd Korea een Japans protectoraat en in 1910 werd het land als kolonie officieel bij het Japanse keizerrijk ingelijfd. Dat alles met goedkeuring van de Amerikanen, die toen nooit aanvechting hadden om „de democratie en de gerechtigheid” te verdedigen in Korea.

In 1919 ontstond onder indruk van de geweldige bevrijdingsstrijd van de Russische arbeiders en boeren in Korea een grote beweging voor onafhankelijkheid. In Seoul demonstreerden 100.000 mensen. In geheel Korea meer dan één miljoen. Maar de Amerikanen, die zojuist door middel van president Wilson hadden laten weten, dat zij voor de „onafhankelijkheid van kleine volken waren” hadden het naar het schijnt te druk met (samen met de Japanners) half Siberië plat te branden en uit te moorden (in een poging om de Octoberrevolutie te verstikken). Immers, zij ondernamen niets om Korea te helpen. De Japanners doodden meer dan 7.000 Koreanen. Meer dan 46.000 werden gewond en 49.000 gevangen gezet. Vanuit die tijd dateert het Koreaanse anti-Japanse partizanenverzet, dat tot 1945 onafgebroken heeft bestaan. Zes en dertig jaar regeerden de Japanners in Korea. Zij brachten er een zekere mate van industrialisatie. Ruwe producten en half-fabrikaten werden in Korea vervaardigd, doch bijna alle verbruiksgoederen werden vanuit Japan geïmporteerd. De industrie was hoofdzakelijk geconcentreerd in het gebied, dat later „Noord-Korea” zou worden genoemd. De arbeiders en vooral de vrouwen werden zeer slecht betaald, geheel volgens de gewoonten van koloniale heren. De grond was de eigendom van landheren. Honger en meedogenloze onder-

drukking waarden rond. Het Koreaans werd als taal „afgeschafte”. Op de scholen, voor zover ze er waren, werd slechts Japans onderwezen. Zo bleef de toestand tot Augustus 1945.

DOOR de geallieerden werd overeengekomen, dat Korea gedeeltelijk door Sowjet-, gedeeltelijk door Amerikaanse troepen zou worden bezet. Het Rode Leger had in Mandsjoerije het Japanse Kwantoengleger vernietigd. Het verjoeg eveneens de Japanners uit Korea. Overal werden de Sowjet-troepen met geestdrift ontvangen. Een maand later, in September, kwamen de Amerikanen. Zij bezetten het Zuidelijk gedeelte van Korea. Ten Noorden van de 38ste breedtegraad bleven de Sowjet-troepen en daar kwam een echt volksbewind tot stand. De grond werd verdeeld onder de werkende boeren. De macht van de landheren werd voor goed gebroken. Het Sowjet commando zeide in een proclamatie aan het volk: „Gij kunt nu beginnen met vrij, scheppend werk..... Alles hangt nu van U zelf af..... Gij zelf moet de scheppers worden van Uw eigen geluk.....” Het Koreaanse volk heeft dat begrepen. De fabrieken, banken en spoorwegen werden genationaliseerd. Nieuwe industrieën ontstonden. Kortom, een nieuw leven bloeide op.

Ten Zuiden van de 38ste breedtegraad gaf MacArthur ook een proclamatie uit:

„Alle regeringsmacht ten Zuiden van de 38ste breedtegraad behoort aan mij. Het volk moet elk door mij uitgevaardigd bevel uitvoeren. Verstoring van orde en rust zal genadeloos en streng worden gestraft.”

Enzovoort! Die taal kenden de Koreanen nu al 36 jaar lang.

Alle volkscomité's in Zuid-Korea werden ontbonden en hun eigendommen in beslag genomen. Een uit Amerika haastig aangevoerde heer, Syngman Rhee, werd minister-president. Hij had zo lang in de Verenigde Staten gewoond, dat hij zijn moedertaal nog maar nauwelijks kende.

De Japanse gouverneur-generaal, Abe, bleef aanvankelijk in functie en werd slechts na enorme protestdemonstraties ontslagen. MacArthur bediende zich bij voorkeur van Japanse slavendrijvers. Kim Syng Soo, een van de grootste der groot-grondbezitters en -industriëlen werd hoofd van de „adviesraad”. In de Japanse tijd was hij hoofd van de „Mobilisatiebond” die Koreanen had gerecruiteerd voor dwangarbeid of militaire dienst. Li-Sung Seul, een andere lid van de „adviesraad” was hoofd geweest van de Japanse organisatie tot het afschaffen van de Koreaanse taal! De Japanners en hun collaborateurs behielden al hun grond. De plaatsvervangende burgemeester van Seoul was Kim Chang Yung, lid van de Japanse politie, die een beloning van 150.000 Yen had ontvangen voor het verraden van vele Koreaanse patriotten, die later werden omgebracht. Duizenden Koreanen werden door het bewind van Syngman Rhee gedood.

Wie nog niet overtuigd is, bestudere het rapport van het Wereldvakverbond, opgesteld naar aanleiding van het bezoek van een vakbondsdelegatie aan Zuid-Korea. Ernest Bell van de Britse T.U.C. was er bij en vertegenwoordigers van de Amerikaanse C.I.O. Men zal versteld staan over de mate van ellende, bedrog en terreur die in het Zuiden bestond. Evert Kupers was toen nog vice-president van het W.V.V. en hij heeft dat rapport mede bekrachtigd.

ZOALS bekend begon op de 25e Juni een groots opgezette aanval van het Zuidelijke leger op de Koreaanse Volks-democratische republiek, die in 1948 ten Noorden van de 38ste breedtegraad was gevormd. De Amerikanen schreeuwden van de daken, dat de „Noord-Koreanen” waren begonnen!

Wat zijn de feiten?

In Juni 1949 waren de Amerikaanse troepen eerst uit Korea teruggetrokken. De Sowjet-troepen waren reeds in 1948 uit het Noorden weggegaan. Een Amerikaanse militaire missie van 500 man bleef in het Zuiden achter om een „Koreaans” leger van 100.000 man te commanderen dat „een pracht van een waakhond was voor onze in het land gedane investeringen” zoals generaal Roberts, hoofd van de missie in de New-York zeide volgens Herald Tribune van 5 Juni 1950. Hij voegde eraan toe: „Dat is nu eens een demonstratie hoe een verstandige en intensieve belegging van 500 geharde Amerikaanse officieren en manschappen een leger van 100.000 kerels kan africhten, die het schieten voor je zullen doen!”

Systematisch bereidden de Amerikaanse handlangers in het Zuiden de aanval voor. Hier volgen een aantal van hun uitspraken, koppige feiten die het complot tot op de wortel blootleggen.

„De mars naar het Noorden is de belangrijkste taak” (Syngman Rhee in Washington, 24-10-1948). „Het Zuid Koreaanse leger wenst de grens te overschrijden” (De correspondent in Seoul van de Herald Tribune, 29-8-1949). „We zouden Phyöngyang in drie weken kunnen veroveren” (Syngman Rhee in New York Times, 1-11-1949). „Ik zou oorlog willen voeren maar daarvoor is Amerikaanse hulp nodig” (Syngman Rhee, 31-10-1949). „Als we onze zin hadden gehad waren we al begonnen” (Minister van defensie Sihng Sung Mo in de Herald Tribune 1-11-1949).

Er is nog veel meer, maar we volstaan er mee nog de mededeling van de Marshallsteun-beheerder Johnson in de verdelingscommissie van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden te noemen van 19 Mei 1950. „100.000 officieren en manschappen van het Koreaanse leger, uitgerust met Amerikaanse wapens en geoefend door de Amerikaanse militaire missie, hebben hun voorbereidingen voltooid en kunnen op elk gewenst ogenblik een oorlog beginnen”.

De overige feiten: Het bezoek van Foster Dulles aan het front, de conferentie van Bradley, MacArthur en Johnson in Tokio, zijn zó bekend dat we ze hier niet uitvoerig zullen omschrijven. Het is bespottelijk om de Amerikaanse nederlaag nadien voortdurend in de vele pers en via de Hilversumse radio te zien en horen toeschrijven aan de goede tanks van de „Noordelijken”. Het feit, dat het volksleger goede wapens bezit moet de jammerlijke nederlaag van de marionettetroepen en de te hulp gesnelde Angelsaksische troepen goed praten en tevens het „onweerlegbare bewijs” leveren dat de volkslegers zijn begonnen. Alsof ze in het Noorden met hun handen over elkaar hadden moeten zitten wachten totdat de Zuidelijken hun aanval hadden gelanceerd, zonder zich op de verdediging voor te bereiden!

Zeker, het volksleger bezit uitstekende wapens. Het bezit ook de wil ze te gebruiken om het land te bevrijden. De Amerikaanse marionettenlegers bezaten vele en moderne wapens, zoals immers Marshallsteun-

beheerder Johnson vóór 25 Juni 1950 verklaarde. Maar dáár ontbrak het hoge moreel, die in het kamp van het volksleger heerste. En dáárom viel dat marionettenleger uiteen onder de slagen van het volksleger, evenals het Amerikaanse beroepsleger. De Amerikanen hebben jarenlang ten koste van miljarden dollars Tsjang Kai Sjek de beste wapens gegeven die er in Amerika bestonden. De Chinese volkslegers vochten in den aanvang vaak met onvoldoende militaire uitrusting. Het is echter een onweerlegbaar feit, dat geen enkel marionettenleger, door een vreemde mogendheid betaald, het kan opnemen tegen een volksleger, dat zijn eigen grond verdedigt.

DE Koreaanse gevechten onderstrepen nog eens de ernst van de toestand. De Amerikanen willen een derde wereldoorlog. Malik heeft dat in Augustus in de Veiligheidsraad (waarover elders in dit nummer meer) nog eens duidelijk doen uitkomen. De Amerikanen doen alles om het conflict uit te breiden. Zij haastten zich om Tsjang Kai Sjek op Formosa te beschermen, hetgeen inmenging in de Chinese binnenlandse aangelegenheden betekent en dus een open conflict met één van de vijf grote mogendheden. Op 27 Juni maakte Truman bovendien nog bekend, dat ook de Philippijnen en Indo-China onder Amerikaanse „bescherming” zouden staan. De Amerikaanse regering poogt Korea te gebruiken als een middel om de oorlogshysterie in de gehele wereld op te jagen.

Fantastische bedragen worden voor nog verdere uitbreiding der bewapening beschikbaar gesteld. Op tal van regeringen wordt door Washington steeds zwaarder druk uitgeoefend, teneinde steeds meerdere en actievare ondersteuning voor dit en nieuwe avonturen te krijgen. Zo is het bijvoorbeeld met de Engelse regering gesteld, die geprest wordt de Amerikaanse politiek inzake Korea te dekken.

Neen, het betreft geen plaatselijke operatie, ver van ons huis. Het gaat om een directe provocatie, ook tegen de Sowjet-Unie, die immers direct aan Korea grenst. En het is slechts aan de vredeswil en zelfbeheersing van de Sowjet-Unie en China te danken, dat de derde wereldoorlog nog geen feit is.

In tal van landen zijn naar aanleiding van de Koreaanse gebeurtenissen de Amerikaanse kranten bezig de openbare mening voor te bereiden op de derde wereldoorlog. Daarbij is het opvallend op welk een wijze de zogenaamde „Linkerhandjes” van de P.v.d.A. in ons land zich ontmaskeren. Sal Tas (voor de oorlog in de O.S.P., boezemvriend van de Kadet, thans Parijs correspondent van Het Parool) schreef op 28 Juli in „Peraat”:

„Dan komt..... het ogenblik, waarop Amerika de actie verplaatst naar een gebied, dat het zelf kiest, naar het hart van Rusland bijvoorbeeld..... er komt een ogenblik waarop niet Stalin of het Polit.-bureau, maar de Amerikaanse wereld haar geduld verliest..... Wie Hirosjima vernietigde kan Moskou verpletteren. Acheson's waarschuwing gaat in deze richting.”

En drs. L. de Jong in Vrij Nederland van 22 Juli citeert met instemming de Franse atoomgek D u v e r g e r, die in de Monde schreef „de atoombom zou een zege kunnen zijn.....”

Dat is immers de kern van de zaak: De Amerikaanse strategie steunt

op de atoombom. De opvatting de oorlog te kunnen winnen met behulp van andermans infanterie en door het gebruik van de atoombom is de opvatting van de leiders der Amerikaanse politiek, zoals de theorie van de bliksemoorlog door Hitler werd ontwikkeld.

In Korea zijn de Amerikanen gedwongen geweest hun eigen soldaten in de strijd te werpen, zeker niet in de laatste plaats doordat de ontzaglijke acties voor Stockholm een ernstige waarschuwing was aan het adres van de atoom-maniakken en hun journalisten van het slag Tas—L. de Jong.

Maar het gevaar is niet geweken.

De enige juiste conclusie, die men uit de gebeurtenissen in Korea kan trekken is om de Stockholm-actie met vertiendubbelde kracht door te zetten. Terzelfdertijd is het noodzakelijk dat alle vooruitstrevende krachten in ons land, voorop de arbeiders, hun solidariteit met het Koreaanse volk betuigen en de praktische strijd daarvoor organiseren.

De regering-Drees was een der eerste satellieten van Washington, die zich haastte vloot- en landstrijdkrachten naar Korea te sturen. Haar knechtenverhouding tegenover Truman is weer eens duidelijker dan ooit gebleken. Om Nederlands of Koreaans bloed maalt ze niet.

Heeft de regering-Drees zelfs maar een aarzelend protest laten horen tegen de afschuwelijke, met het volkerenrecht en de menselijkheid volkomen in strijd zijnde luchtaanvallen der Amerikaanse bommenwerpers op de Koreaanse burgerbevolking? Integendeel! Na de „Evertsen” thans Nederlandse marinierscompagnieën naar het front. Vrijwilligers..... straks — als Washington beveelt — zal Drees ook dienstplichtigen aanwijzen.

In het aan de P.v.d.A. verwante „Parool” cynische opmerkingen over „zogenaamde terreuraanvallen”.

Wat betekent dat?

Dat betekent dat de regering Drees en de leiding van de P.v.d.A. de vernietiging van de levens van Koreaanse kinderen, vrouwen en grijsaards door middel van luchtbombardementen voor geoorloofd houdt. Dat wil dus zeggen: niet de strijd aan het front, maar de terreur tegen het Koreaanse volk. Als men daarbij bedenkt, dat het thans veelal regenachtig weer is in Korea en de vliegtuigen op een hoogte van ongeveer 3.000 meter blijven en hun bommen van boven het wolkendek met behulp van radar pogen te richten dan weet men wel waar de projectielen vallen. En dat alles met de zegen van Drees.

Het aanvaarden van de fascistische methoden van massa-vernietiging is voor hem de gewoonste zaak van de wereld.

Voskuil schreef onlangs in het Vrije Volk:

„Een correspondent in de Manchester Guardian van Donderdag j.l. zet nog eens uitvoerig uiteen, onder welk een politieterreer van de regering Rhee de Zuid-Koreanen tot dusver hebben moeten leven; de dictatuur van de feudale heer, onderdrukking van de boer, die voor 80% zijn zuur verdiende oogst moet afstaan om pacht te kunnen betalen, onderdrukking van elk verzet, platbranden van dorpen, marteling van gevangenen, die niet spreken willen. Onder zulke omstandigheden zegt de correspondent, baart het geen verwondering, dat de Amerikanen schier onmachtig zijn tegen guerillatroepen achter hun frontlijnen.....”

Maar intussen is deze Syngman Rhee de bondgenoot van Drees. In Japan staat een politieleger van 200.000 man klaar, waarschijnlijk nog onder bevel van dezelfde beulen, die onze landgenoten tot de dood martelden in de gevangenkampen van Birma, Malakka en Java. Bondgenoten van Drees.

Verdere vrienden: Bao Dai in Viet Nam, Tsjang Kai Sjek, de Griekse monarcho-fascisten, Franco (kreeg zojuist een Amerikaanse lening van 100 miljoen dollar) en Tito.

De heer van Randwijk noemt dat in Vrij Nederland een tragedie, aldus Drees als een beklagenwaardig slachtoffer der „omstandigheden” afschilderend.

Maar dat is hij beslist niet!

De reactionnaire leiders in de wereld zijn, ondanks onderlinge nijd en concurrentie, bezield met een beestachtige haat tegenover de Sowjet-Unie, de volksdemocratieën, de beweging van het Communisme.

En daarom zegenen zij allen de Amerikaanse agressie, inclusief de luchtterreur, niet als zielige figuren, „met bloedend hart”, maar als door de wol geverfde, tot elke gruweldaad in staat zijnde verdedigers van de oude maatschappelijke orde. En gezegd moet worden, dat Drees, met de oorlog tegen het Indonesische volk op zijn geweten — en alle ellende die daaruit voortvloeide — zijn plaats in dat gezelschap ten volle waard is. Ons volk echter staat daar vreemd tegenover.

Wij moeten van de regering-Drees eisen, dat alle Nederlandse strijdkrachten onverwijd uit het Oost-Aziatische gebied worden teruggetrokken. Wij moeten eisen, dat in de U.N.O. wordt opgetreden voor het terugtrekken van alle buitenlandse troepen die zich nog kunnen mengen in het gebeuren in Korea. De Drees-regering heeft de Chinese volksregering erkend. Het zal voor Drees en de zijnen een pijnlijke zaak zijn als ons volk hen duidelijk maakt dat zij zich daarom te onthouden hebben van elke daad van agressie tegenover de Chinese volksrepubliek. Derhalve: veroordeling van de Amerikaanse interventie op Formosa!

De 25e Juni 1950 kan vergeleken worden met de dag, waarop de Duitsers en Italianen in 1936 hun oorlog in Spanje begonnen.

Evenals deze laatsten van Spanje willen de Amerikanen van Korea het begin van een wereldbrand maken. Maar er is een belangrijk verschil met 1936. De vredeskrachten in de wereld, aangevoerd door de Sowjet-Unie, zijn oneindig veel sterker geworden. De tweede wereldoorlog kon niet verhinderd worden. De derde wereldoorlog kunnen wij wel verhinderen, namelijk door de oorlogsstichters te dwingen van hun plannen af te zien. Dat is de grote, niet hoog genoeg geschatten betekenis van de handtekeningen-campagne voor de drie punten van Stockholm.

G. GEELHOED.

Begin Augustus 1950.

Het verbeteren van het werk in de organisatie

IN het Juninummer van Politiek en Cultuur behandelt Fred Schoonenberg in een nieuwe rubriek „De Problemen van de Jeugd” het vraagstuk van de ondersteuning door de Partij aan de Jeugd en haar organisatie het A.N.J.V.

De door Fred Schoonenberg herhaalde critiek van onze algemeen secretaris Paul de Groot, gebracht op het laatste Partij-Congres, is ongetwijfeld van beslissende betekenis.

Onze Partij moet zich bewust zijn van het vraagstuk van de Jeugd, van de opgroeiende jonge mensen, die aan het begin van hun leven staan, die naar de toekomst kijken en die proberen de werkelijkheid om hen heen te begrijpen.

Dat de jeugd zijn vertrouwen in het oude opzegt, blijkt echter duidelijk. De Jeugdorganisaties van de P.v.d.A., de Nieuwe Koers en de A.J.C. zijn niet in staat de Jeugd te organiseren; integendeel, de P.v.d.A. is zelfs genoodzaakt geweest de Nieuwe Koers, onder protest van vele leden, tot onderdeel van die Partij te maken.

Binnen de A.J.C., die steeds meer aan leden verliest en waarvan we in sommige plaatsen, waaronder Amsterdam, kunnen spreken van „leeggelopen” afdelingen, neemt hoe langer hoe meer de weerstand toe tegen de door hun leiders gevoerde oorlogspolitiek.

De Katholieke Jeugdorganisaties en speciaal de Katholieke Arbeiders Jeugd, de K.A.J. (die mede tot stand is gekomen om het toenemende kerkgangverzuim van de jonge Katholieken op te vangen) zien zich gedwongen de meest dringende Jeugd-vraagstukken aan de orde te stellen, o.a. in hun blad „Pit”, hetgeen dan gebeurt op een schijnradicale wijze, waarbij men poogt de ontevreden stemming om te buigen in een fel anti-communisme.

Deze enkele feiten mogen ons het recht geven de conclusie te trekken dat de Regeringspartijen en speciaal de P.v.d.A. niet in staat zijn de Jeugd in voldoende mate te organiseren.

In het licht van de groeiende ontevredenheid, van de in steeds sneller tempo doorgevoerde verslechteringen, het steeds dreigender worden van het oorlogsgevaar en van het baanbreken van de verzetsgeest tegen de huidige gang van zaken, moeten we alle oorzaken op trachten te sporen, die er toe leiden dat onze Partij en de met haar verbonden en door haar politiek geleide Jeugdorganisatie hun invloed onder de jonge generatie in onvoldoende mate uitbreiden. Het bestaan van „onachtzaam-

heid" in de Partij voor dit vraagstuk is één kant van de zaak. Er zijn nog meer factoren die een evenzo grote betekenis hebben en die we dus eveneens hier ter discussie moeten stellen.

Kameraad Stalin toont aan, en Fred Schoonenberg citeert dit uitvoerig, dat de Communistische Jeugdorganisatie de *reserve*, de kaderschool voor de Partij is, waaruit de Partij nieuwe actieve partijleden recruteert, en dat tegelijkertijd het *actieve deel* van de organisatie het *instrument* van de Partij is voor de inwerking op de Jeugd, die zich *buiten* de Communistische Jeugdorganisatie bevindt.

Het A.N.J.V. heeft in de afgelopen jaren een aantal functionarissen aan de Partij afgestaan, doch we moeten vaststellen dat van een werkelijke *reserve*, van het afleveren van nieuwe lichten aan de Partij, van een behoorlijk aantal nieuwe jonge partijgenoten, nog niet gesproken kan worden, omdat dit in zeer onvoldoende mate heeft plaatsgevonden.

Als een van de voornaamste oorzaken hiervan is reeds genoemd de z.g. fluctuatie, d.w.z. de moeilijkheid om de tot het A.N.J.V. toetredende leden blijvend te binden. Regelmatig blijkt dat het A.N.J.V. gemakkelijk nieuwe leden in kan schrijven, dat haar politieke invloed en aantrekkingskracht op de jonge mensen groot is en dat zij toch na verloop van tijd het Verbond weer verlaten. Zij verwachten iets van het A.N.J.V. wat ze blijkbaar niet hebben gevonden.

Binnen het A.N.J.V. en ook binnen de Partij worden tal van oorzaken voor dit „komen en gaan” aangegeven, zoals het te weinig jeugdbeweging zijn en het niet weten te verbinden van beide elementen „strijd” en „jeugd” organisatie, oorzaken die op zichzelf genomen vaak volkomen juist zijn. Allen die zich met dit probleem bezighouden voelen echter dat de oorzaak dieper ligt en het opsporen van die schakel die voor al de opgesomde tekortkomingen verantwoordelijk is, is nodig.

De talloze jonge mensen die zich hebben aangemeld als lid van de Jeugdbeweging in de afgelopen jaren hebben heel goed geweten dat ze geen lid werden van een principeloze ontspanningsvereniging, integendeel dit wilden ze ook niet. Ze wensten lid te worden van een Jeugdorganisatie die geen goedkope oplossingen weg gaf, maar die ze zou helpen de weg te vinden naar een lichtende toekomst, waarin het goed is te leven, waarin ze gelukkig kunnen zijn, waarin het schreeuwend onrecht van het bestaan van klassen is opgeheven, want het bestaan daarvan dat voelden en voelen de jongeren op hun bedrijf, in het leger en op de scholen.

Ze werden lid van het A.N.J.V. omdat ze gegrepen waren door de acties en campagnes die de organisatie voerde en die aansloegen bij hun bestaande verlangens.

Wanneer we dan toch moeten vaststellen dat ze weer uit-treden, dan kan het niet anders of dit gevoel van klassebe-wustzijn is door het A.N.J.V. in onvoldoende mate verdiept. Dan heeft het actieve deel van het A.N.J.V. in onvoldoende

mate aan de jonge mensen geleerd, zowel binnen als buiten haar rijen dat die gelukkige toekomst geen droombeeld behoeft te zijn maar alleen werkelijkheid wordt door een felle strijd van de onderdrukten tegen de uitbuiters, door klassestrijd, door massa-actie.

In dit verdiepen van het klassebewustzijn, in theorie, door degelijke vormings-, scholings- en ontwikkelingsarbeid, en in de praktijk door het ontwikkelen van massa-actie onder de Jeugd — is het A.N.J.V. achtergebleven. Daardoor zijn uit de duizenden leden nog in onvoldoende mate de kaders gegroeid, die op hun beurt weer leiding aan tienduizenden anderen zouden kunnen geven.

Om enkele voorbeelden te geven:

De acties gevoerd onder de soldaten tegen de oorlog in Indonesië en tegen de moordpartijen die hiervan een gevolg waren hebben het A.N.J.V. op veler lippen gebracht, hebben vooral vele jonge mensen voor de organisatie geïnteresseerd.

De Ratio Koster-actie, met behulp en ondersteuning van de Partij, maar onder leiding van het A.N.J.V., heeft zich ontwikkeld tot een ware volksbeweging, waaraan in de eerste plaats het behaalde succes was te danken. Deze beweging die niet alleen de vrijlating van Ratio tot gevolg had, maar uitgroeide tot een beweging tegen de koloniale oorlog, heeft weer bijgedragen tot de opzienbarende weigering van de jongens in Schoonhoven en Nieuwersluis, een daad van grote betekenis, die weerklank vond op nationale en op internationale schaal, tot stand gekomen onder leiding van A.N.J.V.-ers, van jonge Communisten.

De acties in het leger, en we noemen nog het optreden van de militairen in Chaam, in Dordrecht en in Huis ter Heide, appelleerden aan het gevoel van alle jongens in het leger om zich te verzetten tegen de misdadige plannen van de Regering. Ze hebben de arbeidersbeweging een aantal moedige, doelbewuste strijders geschonken, en velen de juistheid van onze zaak doen inzien.

Een voorbeeld van een actie die minder geslaagd is te noemen was de strijd voor het uitbetalen van de 5% loonsverhoging aan de Jeugd. Slechts in een aantal bedrijven, vooral in Twente, zijn de jonge mensen geleid in de strijd, terwijl *overall* het gevoel van onrecht aanwezig was.

Hiervoor zijn vele oorzaken op te sommen, doch de voornaamste oorzaak was wel dat de Jeugdorganisatie in zijn massa-werk tekort schoot, zijn leden hiertoe onvoldoende had opgevoed, en dat daardoor het actieve deel van het A.N.J.V. niet geheel begreep op welke wijze, middels de vakbeweging, de actie op het bedrijf moest worden ontketend.

De betekenis van de Eenheidsvakcentrale werd onderschat, het vraagstuk van het leiding geven aan de Jeugd binnen de Eenheidsvakcentrale was niet duidelijk, en het werken in de andere vakorganisaties was achterwege gebleven.

Dat na de geschetste campagnes tegen de oorlog in Indonesië

het voorlichten van de soldaten weer minder in de aandacht heeft gestaan, bewijst dat de massa-actie waarop het A.N.J.V. zich richt, bovendien nog te incidenteel is.

5 jaar A.N.J.V.-ervaring, met het komen en gaan van leden, met successen en tekorten, mag tot één conclusie leiden: n.l. dat de A.N.J.V.-ers die juist leiding moeten geven aan de veelzijdige strijd van de jonge mensen in de regel nog niet voldoende fundering hebben gekregen van het A.N.J.V., nog onvoldoende verbonden zijn met het Marxisme-Leninisme, nog te weinig ervaring hebben meegekregen, waardoor hun klassebewustzijn nog niet voldoende is verdiept.

Een laatste voorbeeld dat deze conclusie min of meer bevestigt is het verschil dat men kan opmerken binnen het kader van het A.N.J.V. tussen velen die door het A.N.J.V.-werk tot de Partij gekomen zijn, en hen die eerst ervaring hebben opgedaan in ander Partijwerk, en daarna zijn gaan werken in de Jeugd.

Het verschil is dat over het algemeen zij die „uit de Partij komen” stabielier werken, doordat ze een grotere ervaring bezitten en een beter inzicht hebben.

Daarbij komt een tweede verschijnsel, n.l. dat een aantal kaderleden, meestal zij die door het A.N.J.V. lid van de Partij geworden zijn, na verloop van tijd met het gevoel „uitgewerkt” te zijn, de wens uiten „laat mij nu maar eens een poosje werken „in de Partij.”

Thans staat het A.N.J.V. voor de grootse taak een breed Jeugdfront te organiseren tegen de oorlog. Zijn opdracht luidt, de massa van de Nederlandse Jeugd te mobiliseren tegen de oorlogsstokers, maar zijn taak omvat meer. Het zal binnen deze massabeweging de jonge mensen moeten doen zien, dat het oorlogsgevaar slechts voorgoed verdreven kan worden, indien de kapitalistische onderdrukking vernietigd is.

Het zal tegelijkertijd de ongekende krachten van de Jeugd moeten aanwenden in de strijd tegen het kapitalisme, voor de grote maatschappelijke omwenteling, voor de lichtende toekomst van het socialisme.

Hiervoor is nodig dat het A.N.J.V. de voorhoede vormt van de Jeugd, een voorhoede die, geleid door jonge Communisten, wijd open staat voor alle oprechte jonge arbeiders en arbeiders. *Een voorhoede die al die jongeren die Communist willen worden stap voor stap tot ontwikkeling brengt.*

Het A.N.J.V. moet een school zijn voor de arbeidersbeweging, een school die strijdbare arbeiders en actieve partijleden aflevert, die binnen de Jeugdbeweging geleerd hebben *massawerk te leiden*. Een kaderschool heeft echter onderwijzers nodig, onderwijzers in de vorm van de Partij-afdelingen en -districten, die helpen dit werk tot ontplooiing te brengen.

De jonge mensen uit het A.N.J.V. zullen moeten leren leiding te geven aan de Jeugd in de Vakbeweging, op het bedrijf, aan de militairen, aan de scholieren en de studenten, aan de Jeugd

uit de andere organisaties, ze moeten leren de massa van de Jeugd te leiden, ze moeten leren jonge Communisten te worden. Het A.N.J.V. zal, juist omdat het een Jeugdorganisatie is, ontspanningsclubs moeten stichten, wier werk aansluit op deze noodzaak, en het zal zijn leden laten deelnemen aan die van andere organisaties.

We dienen goed te beseffen, dat vele jonge mensen die oprecht sympathiseren met het socialisme, niet maar meteen aan de slag gaan zoals dat jonge Communisten betaamt; dat kan ook niet, want het is de natuurlijke eigenschap van de jongeren dat zij alles moeten leren.

Maar om dit *leren* te garanderen komt het er op aan, dat alle jonge leden van de Partij niet alleen lid zijn van het A.N.J.V., maar voorzover zij geen ander werk hebben binnen de Partij, behoren tot het actief van de Jeugdorganisatie.

Samenvattende kunnen we vaststellen dat het A.N.J.V. de *communistische*, dat is de *leidende* organisatie van de Jeugd moet zijn, die grote massa's jongeren aanvoert in de strijd voor de vrede, voor hun bestaan en voor het socialisme, en die deze jongeren opvoedt dóór die strijd en door studie, tot onvervaard vechters in de rijen van de georganiseerde arbeidersklasse.

Het A.N.J.V. zal aldus, zich oriënterend op de juiste politiek van de Partij, indien het op de goede wijze leiding geeft aan de jonge mensen, aan zijn doel, en „reserve” en „instrument” voor de Partij te zijn, beantwoorden.

Het kan veel tot stand brengen indien de Partij aan dit streven leiding geeft en helpt de hiergenoemde vraagstukken op te lossen.

A. F.

Opmerkingen van de Redactie

Bij het lezen van bovenstaand discussieartikel over de jeugd vraagt men zich onwillekeurig af: Is dit de bedoeling van deze rubriek? Komen de jeugdkameraden, de partijgenoten verder na het lezen van dit artikel?

Krijgen ze een inzicht over de moeilijkheden van de jeugd, van de vele vraagstukken die er zijn, over de fouten, die gemaakt worden?

Wij zijn van mening van niet. De dingen, die geschreven worden zijn juist, maar het is niet meer dan het opsommen van een reeks feiten, als men deze tenminste feiten kan noemen, een groot aantal algemeenheden, waarmee we niet verder komen.

In dit artikel staat b.v.:

„De jeugdorganisaties van de P.v.d.A., de Nieuwe Koers en de A.J.C. zijn niet in staat de jeugd te organiseren. . . . Binnen de A.J.C., die steeds meer aan leden verliest en waarvan we in sommige plaatsen, waaronder in Amsterdam, kunnen spreken

van „leeggelopen” afdelingen, neemt hoe langer hoe meer de weerstand toe tegen de door hun leiding gevoerde oorlogspolitiek.”

Verder volgt ook zo'n beschouwing over de katholieke jeugdorganisaties. Dat zal wel zo zijn, maar interessant en noodzakelijk is het te weten, hoeveel leden de Nieuwe Koers telt. Hoe is de stemming en de discussie? Wat doen ze, waar spreken ze over?

Maar er is meer. Er zijn christelijke jeugdorganisaties, er zijn padvindingsorganisaties. Hoeveel leden tellen die, waar ligt hun kracht, waar richten ze zich op? Wie leiden die organisaties?

Aan deze vragen, de jeugdorganisaties in het algemeen betreffende zou een geheel artikel gewijd kunnen zijn en de jeugd zou daar zeer veel aan hebben. Er wordt een reeks van acties opgesomd en vastgelegd, dat er fouten bij gemaakt zijn. Maar te algemeen. Beter zou geweest zijn één of enkele concrete acties onder de loupe te nemen en de lessen daaruit te trekken.

Het vraagstuk van de ontspanning wordt met een paar woorden afgedaan:

„De talloze jonge mensen die zich hebben aangemeld als lid van de jeugdbeweging in de afgelopen jaren, hebben heel goed geweten dat ze geen lid werden van een principeloze ontspanningsvereniging, integendeel dit wilden ze ook niet. Ze wensten lid te worden van een jeugdorganisatie die geen goedkope oplossingen weg gaf, maar die ze zou helpen de weg te vinden naar een lichtende toekomst, waarin het goed is te leven,” enz.

Maar is dit zo? Of zocht de jeugd naast de strijd, naast het ideaal ook niet de goede, gezonde ontspanning. Hoeveel kampen, excursies, lezingen, ontspanningsavonden etc. organiseerde het A.N.J.V.? Wat zijn daarbij de ervaringen? Kunnen we niet meer doen? Ziehier weer de stof voor een geheel artikel.

T.a.v. de positie van de jeugd ten opzichte van de partij is de discussiebijdrage zeer vaag. De ene keer jonge communisten, de andere keer Leninisten-Marxisten, dan weer opvoedingsinstituut etc. Maar wat is het nu? Is het soms een partij voor de jeugd? Welke eisen moeten we stellen aan de jeugd, aan het kader etc.? Ook hier weer een reeks vragen, die niet opgelost worden.

En tenslotte, om het bij enkele hoofdmomenten te laten: de strijd voor de vrede, de vereniging van de jeugd in deze strijd, de mogelijkheden, de reeds bereikte resultaten, de lessen uit deze resultaten. Deze punten, die bij de discussiebijdrage misschien duidelijk zullen maken, waaraan de partij en de jeugd behoefte heeft, zullen de lezers van ons tijdschrift misschien inspireren om de pen te grijpen en hun mening en ervaringen op papier te zetten.

Men leze op pag. 381 van het Aug.-nr., 4e alinea van boven: Het begrip komt bij jonge mensen sneller *bij* de daad. (I.p.v. *dan* de daad).

Notities bij het lezen van de artikelen van Stalin over de taalwetenschap

„Herhaling” als middel tot een doel

Een artikel van Stalin groeit, als een boomstam waar de ene jaarring bij de andere aansluit, als een gebouw waar elke steen op de andere rust, als een wiskundig betoog dat de denk-ervaring van generaties benut, samenvoegt en ontwikkelt.

Ongetwijfeld kan men hetzelfde zeggen van de wijsgeren, die in vroegere eeuwen het wereldbeeld van de mensen hebben beïnvloed — Confucius, Aristoteles, Spinoza. De grote denkers, voor wie verstand en geweten een geheel vormden, zochten niet naar nieuwe woorden om dezelfde dingen anders te zeggen. Het systematisch gebruik van dezelfde woorden en begrippen, in dezelfde of bijna dezelfde volgorde, is immers een noodzakelijk bestanddeel van begripsvorming, de groei van een lager tot een hoger begrip, van het bijzondere tot het algemene. Net als bij lezen en rekenen leert men door herhaling, dus door oefening de nieuwe begrippen hanteren. Volgt men die weg niet, zoals de burgerlijke denkers van onze tijd, die voor niets zo bang zijn als voor het gewone, algemeen-menselijke, dan maakt men de theorie niet tot een macht, in het bezit van de massa, maar tot een krachteloos aftreksel van de verwarde ideeën van een tot ondergang gedoemde groep. Een begrip ontwikkelen zonder het tot een bezit van de massa te maken, veroordeelt zichzelf tot onvruchtbaarheid.

Maar geen van de grote denkers die leefden in een tijd dat een klassen-maatschappij de enige werkelijkheid leek, had de grondslag voor het denken, die Stalin heeft — de ervaring van het marxisme-leninisme in theorie en praktijk. Daarom is elk werk van hem, als denker, van verstrekkender betekenis dan dat van de grootste figuren uit het verleden.

Het denken van Stalin is niet gescheiden van het denken van de arbeidersklasse. Hij is een deel van haar leven en hij brengt dit leven, en het leven van zijn hele volk en de andere volken, vooruit, door zich nooit los te maken van hun gemeenschappelijke doelstellingen, door zich altijd te vereenzelvigen met de vooruitstrevende krachten van de mensheid.

Als een goede leraar, die verbonden is met zijn klas, brengt hij het bewustzijn van zijn leerlingen verder en op een hoger plan.

Taal en wiskunde.

Waar Stalin spreekt over een overeenkomst tussen meetkunde en taal*) verduidelijkt hij zowel het begrip van de taal als van de wiskunde. Deze overeenkomst — n.l. dat beide van concrete dingen uitgaan om tot begrippen te komen (abstraheren) — is geen nieuwe „ontdekking”, maar het stellen daarvan in dit verband maakt de uitgangspunten van elke

*) „Over marxisme in de taalwetenschap”, in het Aug.-nr. van P. en C., pag. 365.

tak van de wetenschap begrijpelijker. Er is geen *cijfer*, *cirkel* of *rechte lijn*, er is geen *woord* dat buiten de hersens van de mensen bestaat. Dit zijn begrippen, die door de mensen uit de werkelijkheid zijn afgeleid. De wiskunde is een methode om de werkelijkheid te ordenen, de taal een middel voor het menselijk verkeer.

Hieruit blijkt niet alleen het idealistisch karakter van de 4-elemententheorie van Marr, de taalgeleerde die een funeste invloed had op de taalwetenschap in de Sowjet-Unie, maar ook het gevaar om in het idealisme te verzanden voor elke tak van de wetenschap, die dit „abstraherend karakter” van het denken uit het oog verliest en niet uitgaat van concrete dingen.

Het betoog van Stalin laat geen punten onbewezen. Het absurde kan voor zichzelf spreken (citaten uit Marr), maar het kwasi-marxistische ontleedt hij zo grondig, dat er niets van overblijft. Het lijkt zo eenvoudig, als het wordt voorgedaan. Dit eenvoudige moeten wij van Stalin leren.

Het collectieve bezit van de taal.

„In de taal zijn de denkervaringen van de mensheid neergelegd,” zegt Stalin. „Taal en denken zijn niet van elkaar te scheiden.”

Iedereen weet dat je iets pas begrepen hebt, wanneer je het in je eigen woorden kan uitleggen. De taal is een onmisbaar werktuig voor de gedachte; zonder het „taal-omhulsel” is er geen gedachte.

Daarom kan men nooit de hersenschors-reflexen van een dier — het *schijnbare* denken van b.v. een chimpansee — vergelijken met het denken van de mensen. Het zijn twee verschillende dingen.

De mensheid, die de rede veroverd heeft in haar strijd tegen de natuurkrachten, zal zich met behulp van dit werktuig, dat een levend bestanddeel van haar collectieve bestaan is geworden, steeds verder ontwikkelen, zonder enige beperking.

Hierop de nadruk te leggen, in een tijd dat sommigen wanhopen aan welke toekomst van de mensen dan ook, omdat men hen wijsmaakt dat er geen essentieel verschil is tussen de mensen en het dierenrijk, is een van de taken waarvoor wij bij Stalin in de leer moeten gaan.

Maar uit het gemeenschappelijke bezit van de taal volgt ook, dat de verworven cultuur een gemeenschappelijk bezit is en dat de mens buiten de maatschappij zich niet als mens kan ontwikkelen.

Een bijdrage tot de cultuur van alle volken.

Er is geen woord, dat buiten de hersens van de mensen bestaat, maar zolang de mensen, als mensen bestaan, bestaan ook de woorden, verbonden met elke menselijke activiteit. De woordenschat, zegt Stalin, en de grammaticale structuur vormen samen de taal, die zich volgens eigen innerlijke wetten ontwikkelt. Als een „werktuig” voor het menselijk verkeer, behorend tot de uitrusting die de maatschappij haar leden verschaft, is de taal een collectief bezit, dat permanent gelegenheid scheidt om met anderen om te gaan. Het blijvend karakter van de taal, als gevolg van het noodzakelijke „vaste bestanddeel van de woordenschat (Russisch letterlijk: „vaste woordenfonds” — S.P.) en de grammaticale structuur,” zoals Stalin zegt, brengt met zich mee dat de taal een eigen leven leidt, als een levend organisme, dat elementen uitscheidt en nieuwe elementen in zich opneemt.

Aan de ene kant wijzen de lessen van Stalin op het grote belang van de taal voor de eenheid van een volk, op haar weerstandsvermogen bij een onderdrukking van de natie door een buitenlandse macht, op haar onmisbaarheid voor het leven van de maatschappij. Aan de andere kant volgt uit het onderscheid tussen de algemeengeldige taal en de van haar afgeleide dialecten en jargons, dat dit alles niet voor „de" taal, zonder meer, geldt, maar uitsluitend voor de algemene taal van het volk.

De taal, waarin de veramerikaniseerde literatuur wordt geschreven, is besmet met de woorden en uitdrukkingen van de nachtkroeg en de onderwereld; het is een taal van de mesthoop, niet van het volk. De literatuur, die in deze taal wordt geschreven, is geen nationale literatuur.

De burgerlijke dichter, die weliswaar geen pornografie bedrijft, maar ook niet de woorden in hun algemeengeldige betekenis gebruikt, die niet ziet dat elk woord iets kostbaars is dat men niet mag verdraaien of verminken, is als iemand die muziek wil schrijven zonder noten of gedachten.

Het is Stalin, de leraar van het wereldproletariaat, die de *cultuur* verdedigt, in al haar uitingen, en bijdraagt tot haar bloei, de cultuur die het bezit is van de verschillende volken op aarde, tegenover de culturele afbraak, die zich aandient als „Westerse cultuur".

S. P.

Reisindrukken uit Polen

BRUSSEL, — 24 Juli 1950 —, 's middags 1 uur.

Het vliegtuig van de LOT, — de Poolse nationale luchtvaart —, staat klaar om naar Warschau te vertrekken.

Het is hier in Brussel, evenals in Amsterdam op Schiphol, een luxueuze beweging. Volkomen erop afgestemd om de reizigers, die in deze landen van de vliegtuigen gebruik maken, tevreden te stellen en zoveel mogelijk aan hun, meestal verwende smaak, tegemoet te komen.

Want men weet het, zij die in de kapitalistische landen van het vliegtuig als verkeersmiddel gebruik maken, behoren bijna zonder uitzondering tot hen, die over veel meer geld beschikken, dan zij voor hun levensonderhoud nodig hebben. 5½ uur later landt het vliegtuig op het uitstekende vliegveld van Warschau.

Reeds bij het uitstappen bemerkt men de andere sfeer, die van deze omgeving uitgaat.

De outillage van het vliegveld en haar gebouwen voldoet aan alle eisen, welke daaraan gesteld dienen te worden. Maar alles is eenvoudig en men ziet onmiddellijk, dat het hier niet nodig is rijke nietsnutters op hun gemak te stellen, of aan hun smaak tegemoet te komen.

Deze indruk wordt nog versterkt door het contact met de reizigers, die daar met andere vliegtuigen gearriveerd zijn. Dit contact, voor zover

de taalmoeilijkheden geen belemmering vormen, is meteen gelegd. Een viertal jeugdige reizigers, waarvan er één de Duitse taal machtig is, vertellen dat zij terugkeren van hun vakantie (4 weken) en dat, naast alle andere mogelijkheden die de werkers geboden worden om hun vakantie door te brengen, de reiskosten gratis zijn.

Bovendien blijkt, dat voor hen, die voor andere doeleinden op reis moeten en die dan hun reisgeld zelf moeten bekostigen, het gebruik maken van een vliegtuig slechts weinig duurder is dan de treinkosten.

Daaruit is dan ook gemakkelijk te verklaren waarom, vooral op de binnenlandse lijnen, door arbeiders en andere werkers van het vliegtuig gebruik wordt gemaakt, want zulks ligt binnen de grens van hun financiële draagkracht.

Na het douane- en passenonderzoek, dat zeer weinig tijd in beslag neemt, vertrekt men naar de stad en reeds onmiddellijk na het verlaten van het vliegveld zijn de trieste bewijzen te zien van de enorme verwoestingen, die in de stad door de Nazilegers zijn aangebracht.

Maar tevens krijgt men ook een indruk van de grootse opbouw van deze stad, waarover straks iets meer.

In een streek ongeveer 40 km van Warschau ligt een rusthuis, dat door tienduizenden uit genoemde stad en de omgeving als vakantie-centrum en weekeendoord wordt bezocht. Deze streek staat in binnen- en buitenland bekend als kuuroord voor hen, die aan T.B.C. lijden, en er zijn dan ook vele sanatoria en rusthuizen gevestigd. Maar het grote verschil met de vooroorlogse jaren is, dat toen slechts weinige arbeiders of andere werkers in staat waren in deze zo geneeskrachtige streek herstel van gezondheid te zoeken.

Thans echter zijn alle sanatoria, rusthuizen en vakantiehuizen door de werkers van stad en land bevolkt en kunnen zij daar genezing zoeken en nieuwe krachten opdoen voor de enorme opbouw en vernieuwing van hun land, die in een snel tempo overal in Polen plaatsvinden. Hierbij moet vooral Warschau worden genoemd.

Warschau, een stad die vóór de oorlog 1½ miljoen inwoners telde. Na de bevrijding van deze stad, in 1944, waren 75% van de woningen en andere gebouwen geheel verwoest, ruim 20% zwaar beschadigd en de rest was er met lichtere beschadiging van af gekomen.

Er was geen gebouw in Warschau, waaraan geen schade was. De Nazi's hadden reeds in 1939 gezegd, dat zij Warschau van de kaart zouden doen verdwijnen, en zij hebben hun bedreiging ten uitvoer gebracht.

Zo erg was deze stad verwoest, dat er zelfs stemmen opgingen, om de hoofdstad van Polen maar op een andere plaats op te bouwen, stemmen die terecht geen weerklank vonden. Dat gene wat nu reeds in luttele jaren, die ons van de bevrijding van Warschau scheidt, tot stand is gebracht, bewijst dat deze stemmen het gelijk niet aan hun zijde hadden.

Op dit moment wonen reeds weer ruim 650.000 Polen in hun hoofdstad en aan het einde van het zesjarenplan, zal de stad 1 miljoen inwoners hebben.

Het is verbazingwekkend te constateren, wat in de laatste jaren in Warschau — en ook in vele andere steden en dorpen van Polen — tot

stand is gebracht. Tienduizenden en nog eens tienduizenden prachtige arbeiderswoningen zijn in deze enkele jaren gebouwd.

Honderden historische gebouwen, waaronder zeer vele kerken, zijn in volkomen oorspronkelijke trant als het ware weer tot leven geroepen.

De grootste kathedraal van Warschau was met de grond gelijk gemaakt. Thans wordt aan deze kerk druk gewerkt en reeds een deel van deze wereldberoemde kathedraal is hersteld. Als men over puin en bouwmaterialen heen, naar binnen gaat, naar het herstelde gedeelte, dan blijkt dat hierin de kerkdiensten reeds weder hervat zijn en dat vele honderden gelovigen de mis weer kunnen bijwonen.

Men staat sprakeloos bij de enorme pracht en praal, die in dit gedeelte ten toon wordt gespreid.

Het enorme schip is van prachtig metselwerk, in de meest fantastische kleuren. Het grote altaar schittert van goud en edelgesteente en aan de hand van authentieke foto's en tekeningen kon men er zich van overtuigen, dat deze eeuwenoude kerk, die tot de oudste kerken der wereld behoort, in zijn oude vorm en luister wordt hersteld en dat de regering van Polen en het stadsbestuur van Warschau alle hulp verlenen, welke voor de opbouw noodzakelijk is. Zonder iets af te doen van het feit dat de verwoestingen van de steden Rotterdam, Arnhem, Nijmegen en Groningen in ons land, zeer ernstig waren, zinken deze in het niet bij datgene wat in Warschau is verwoest.

Maar nog meer zinkt in het niet, de opbouw van genoemde steden in ons land, als deze geplaatst wordt tegenover dat, wat in Warschau — in de vijf jaren vanaf het moment dat deze stad door het Rode Leger werd bevrijd —, opgebouwd is.

Als sprekend voorbeeld geldt dat, indien hier in Nederland na de bevrijding in net zo'n tempo woningen waren gebouwd, als in Warschau, thans van woningnood in Nederland geen sprake meer zou zijn!

Van groot belang is ook het bedrag, dat de werkers van Polen aan huur moeten opbrengen. De huurprijs van de woningen bedraagt 2 tot 5% van de inkomens, zodat iedereen hieruit de conclusie kan trekken, dat de huren zeer laag zijn.

Ook de woningen van de werkende bevolking, waarvan er zoals gezegd, tienduizenden gebouwd en bewoond zijn, zijn het bezichtigen waard.

Het merendeel dezer woningen bevatten 3 grote kamers, een keuken, een hal en een prachtige badkamer. Electrisch licht, gas of electrische fornuizen, centrale verwarming en in keuken, slaapkamers en badkamers warm en koud water. In al deze woningen zijn parketvloeren.

Deze enorme woningblokken, alle gelegen aan brede boulevards en grote pleinen, maken op ieder die dit ziet, een prachtige indruk.

De blokken zijn van verschillende type, verschillende kleuren zijn in de gevels aangebracht, elke mogelijkheid van eenvormigheid en kazerneachtig gedoe is hier beslist achterwege gebleven.

Door de reeds aangelegde en nog aan te leggen tuinen en plantsoenen wordt het geheel tot een woongelegenheden gemaakt, waar iedere arbeider trots en gelukkig mee zou zijn. In al deze wijken zijn vele scholen op elk gebied, kinderspeelplaatsen en -crèches, ziekenhuizen en andere instellingen voor de volksgezondheid, terwijl men doende is tevens een universiteit voor deze stadsgedeelten te bouwen. Deze gebouwen en

scholen sluiten architectonisch prachtig bij de omgeving aan en vormen een uitstekend geheel.

EEN van de meest bekende stadsgedeelten van Warschau draagt de naam Marienstad, genoemd naar de kerk daar vlak bij, de Mariakerk.

Dit gedeelte is de trots van alle inwoners van Warschau en zonder iets terug te nemen van hetgeen we zoeven over de woningen in andere stadsgedeelten schreven, spant dit wel de kroon. Dit Marienstad ligt vlak aan de enorme en prachtige rivier de Wijchsel en vormt met deze rivier een uitstekend geheel. Dit deel is, op een enkele uitzondering na, geen hoogbouw maar het maakt toch een hoge indruk, omdat de straten op de heuvelachtige rivieroever gebouwd zijn.

Ook hier zijn winkels, scholen, kinderspeelplaatsen en crèches, terwijl er café's zijn gevestigd, waar tevens prachtige leeszalen en bibliotheken aan zijn verbonden.

Er worden in deze café's geen alcoholhoudende dranken verkocht en een prachtig terras vervolmaakt deze ontspanningsgelegenheden. Zondag's is op deze terrassen een uitstekende band of een strijke en op de prachtige grote dansvloer, die enigszins lager gelegen is dan het terras, dansen vele paren. De Polen dansen veel, graag en goed.

Op de andere dagen wordt deze grote dansruimte gebruikt voor kinderspeelplaats, waarbij de kinderen veel plezier hebben van de fontijn, die in één der hoeken van de dansvloer is aangebracht.

Eén van de vele vakantieoorden die Polen rijk is, is Karpacz. Een enorme drukte heerst aan dit grote station en het overgrote deel van de duizenden reizigers, jong en oud zijn vacatiegangers, die vandaar weer naar verschillende windstreken kunnen vertrekken.

Hetzelfde beeld treft men aan op de vele andere stations waar men langs komt, o.a. Krakow, Wroclaw, Katowice, enz. Er wordt door deze vacatiegangers op de vele lange trajecten van 10 tot 12 uur sporen, veel van slaapwagens gebruik gemaakt.

NODIG is het nu eens iets te zeggen over de mogelijkheden die de werkers geboden worden om hun vakantie door te brengen.

Elke werker heeft recht op vakantie, die varieert tussen 14 dagen en een maand, b.v. de arbeiders uit de zware industrieën of voor de gezondheid schadelijke bedrijven, hebben recht op een maand vakantie. Stootbrigadiers of zij, die zeer verantwoordelijk werk verrichten, hebben ook deze rechten.

Iedereen kan zelf bepalen in welk deel van Polen hij of zij de vakantie wil doorbrengen. Zij worden tevens in de gelegenheid gesteld om b.v. de helft van hun vakantie 's zomers en de andere helft 's winters te nemen, omdat tienduizenden werkers gebruik willen maken van de voor ons onbereikbare gelegenheid om wintersporten te beoefenen.

Zelfs is het mogelijk om b.v. een week aan zee en een week in de bergen te vertoeven.

Belangrijk is natuurlijk ook, te weten welke kosten daaraan voor de arbeiders verbonden zijn. Iedere vacatieganger heeft gratis reizen naar de plaats, die hij als vacatieverblijf gekozen heeft. Ook indien hij of zij tijdens de vakantie meerdere plaatsen bezoekt, is dit volkomen kosteloos.

De kosten voor het verblijf in de meest mooie vacantiehuizen bedragen 200 zloty per dag, hetgeen neerkomt op voor de meeste arbeiders ongeveer 1½ à 2 uur loon. Slechts weinig arbeiders gaan met vakantie in gezelschap van hun kinderen.

De redenen hiervan zijn, dat de kinderen van elke werker 8 weken volkomen kosteloos, naar één of ander vacatiecentrum gezonden kunnen worden.

Vacatiecentra, waar wij ons hier in Holland of in andere kapitalistische landen geen voorbeeld van kunnen vormen. Wekenlang worden de kinderen van de Poolse arbeiders en boeren onder uitstekende leiding, bezig gehouden met sport en spel, worden zij uitstekend gevoed. Trouwens, de Polen eten ook als zij niet met vakantie zijn, veel en goed. Als voorbeeld diene hierbij dat in Warschau waar vóór de 2e Wereldoorlog 1½ miljoen mensen woonden thans met ruim 650.000 inwoners meer voedsel wordt gebruikt, dan zulks voor de oorlog het geval was.

Voordat de kinderen met vakantie gaan, wordt door doktoren na onderzoek geadviseerd, naar welk deel van Polen het kind gezonden zal worden.

Ook in de vacantiehuizen zelf komt 's morgens en 's avonds de dokter om daar, waar het nodig is, hulp te geven. Bij een onverwachts bezoek aan enige van deze kinderhuizen te Karpacz (vroeger was de naam van deze plaats Krumhübel) en in Wroclaw (voorheen Breslau) was te constateren dat het eten buitengewoon goed was.

Er wordt, evenals bij de ouderen, 4 x per dag gegeten, (dat is trouwens ook bij de arbeiders in de bedrijven van het geval), waarbij het ieder onmiddellijk opvalt, welke grote hoeveelheden vlees of gevogelte er worden genuttigd en vooral, welk een grote hoeveelheid boter (geen margarine) iedereen gebruikt.

Ook eten zij veel fruit, verschillende soorten kersen en pruimen, maar vooral bosbessen worden in voor ons ongekende portie's bij de verschillende maaltijden opgediend.

Tomaten en meespizzen vormen ook daar een zeer veel gebruikt voedsel.

TYPEREND zijn de antwoorden van de oudere kinderen (pl.m. 14 jaar), als men ze vraagt, wat ze later willen worden.

Velen hebben zich vanzelfsprekend hierover nog geen oordeel gevormd, maar ook velen willen dokter, ingenieur worden of een ander intellectueel beroep gaan uitoefenen. Deze kinderen beschouwen het als de gewoonste zaak der wereld, het beroep te kiezen, waarvoor aanleg en lichamelijke gesteldheid hen in staat stellen.

In Karpacz waren ook honderden studerende jongeren, van — zoals deze in ons land genoemd worden — middelbare en Hogescholen. Na informatie bij hen bleek, dat hiervan verreweg het grootste gedeelte kinderen van de arbeiders en andere werkers waren en dat hier het nieuwe arbeiders-intellect bezig was zich te ontwikkelen.

Nog enkele voorbeelden ter illustratie:

De keukenmeid van één van deze vacantiehuizen, die daar voor de inwendige mens zorgde en dit op uitstekende wijze deed, had 2 jongens die studeerden. Zijzelf was oorlogsweduwe en de staat neemt, zoals

trouwens voor ieder geldt, volledig alle kosten op zich om deze studie van de jongens mogelijk te maken. Dit geldt voor iedereen en ook een echtpaar, dat de leiding voerde over een drietal vacantiehuizen, had een zoon van 20 jaar, die op de Universiteit ging.

Hierbij komt nog, dat de studenten en hun ouders op gezette tijden in de gelegenheid worden gesteld wederzijdse bezoeken af te leggen, op kosten van de staat, indien deze studenten buiten hun woonplaats studeren.

BIJ het bezoek aan vele grote en kleine plaatsen zoals Wroclaw, Krakow, Jelenia Gora, Ceplice, Bierutowice, Sklarska Karembea, enz., valt onmiddellijk op, dat er een zeer groot kerkbezoek is.

Tevens is het om zo te zeggen, voor een blinde te zien, dat er van geloofsvervolgung of belemmering van de geloofsvrijheid, zoals in ons land en andere kapitalistische landen dag in dag uit wordt beweerd, geen sprake is.

De kerken zitten, vooral op bepaalde dagen, b.v. de naamdag van bekende heiligen, stampvol en bovendien: als je op Zondagmorgen de radio aansluit op radio Warschau of Krakow kan je de hele ochtend de kerkdiensten beluisteren, die via deze zenders worden uitgezonden.

Bovendien, het herstel van de kerken in alle plaatsen, waar zij door oorlogsgeweld verwoest zijn, spreekt hier ook boekdelen.

Bij vele arbeiders en boeren ziet men, naast de portretten van de Paus of Poolse kerkvorsten, de portretten van Bierut, de Poolse President, Marx en Engels, Lenin en Stalin, waaruit blijkt, dat de werkers van Polen, die zeker voor 80 á 90% Rooms-Katholiek zijn, nog in zeer grote getale hun kerkelijke plichten waarnemen en dat zij zulks in volle vrijheid kunnen doen.

Maar tevens blijkt hieruit, dat zij volledig staan achter hun regering en de Poolse Arbeiderspartij. Volledig staan zij daarachter, omdat deze regering, de regering van en voor het Poolse volk, hen voor het eerst in hun leven en in de geschiedenis van Polen, de werkelijke vrijheid heeft gebracht en tevens werk en brood, geluk en welvaart voor iedere werker.

WAT direct in het oog valt, is de grote politieke belangstelling van de arbeiders in Polen.

Deze wordt ook krachtig door de regering, de Arbeiderspartij, de Vakbeweging, enz., aangewakkerd. Bij vele gesprekken met hen, in en buiten de fabrieken, bleek niet alleen deze grote belangstelling, maar kwam ook duidelijk aan het licht, dat zij uitstekend geïnformeerd waren over de politieke en economische situatie in de verschillende landen, ook over ons land.

Voor de actie voor de 3 punten van Stockholm waren in Polen ruim 18 miljoen handtekeningen verzameld. Ruim 175.000 Polen hadden zich tegen de actie van Stockholm uitgesproken.

Een bezoek aan een aantal fabrieken en bouwwerken, o.a. een grote kristalfabriek en een spoorwagonbedrijf, waar duizenden arbeiders werkzaam zijn, toonde dat de arbeiders alles trachten te doen, om de productie op te voeren.

De gegevens, die hierbij werden verstrekt en die door eigen ervaring te controleren waren, lieten duidelijk zien, dat vooral door verbetering van

de arbeidsmethoden, waaraan haast elke arbeider(ster) deelneemt, zonder dat dit de gezondheid der werkers schaadt, de productie steeds meer wordt opgevoerd.

Enige keren per week worden in de bedrijven meteen na werktijd vergaderingen gehouden, waar de leiding en de arbeiders van de fabrieken gezamenlijk de methoden en resultaten aan een bespreking onderwerpen, waarbij de critiek niet wordt gespaard.

In alle grote en middelgrote bedrijven zijn keukens en cantine's, die voor prima voeding voor de arbeiders zorgdragen.

Grote statistieken geven de stand van de productie weer en zonder terughoudendheid worden afdelingen of individuele personen becritiseerd, indien men bij de besluiten, door de arbeiders genomen, achter blijft.

Hetzelfde geldt voor de bouwwerken, waar iedere voorbijganger kan zien, hoe de stand is en welke ploegen en arbeiders goede resultaten hebben bereikt. Daarbij wordt ook niet vergeten de slechte resultaten te vermelden. Het arbeidstempo ligt overal hoog, maar de zorg die op elk terrein aan de werkers wordt besteed, zowel wat de voeding als de gezondheidszorg betreft, stellen hen in staat, mede door morele weerstand en zonder hun fysieke toestand te schaden, deze enorme prestatie's ten uitvoer te brengen.

Tot besluit de opmerking, dat Polen een prachtig land is, dat de beschikking heeft over wereldberoemde toeristen- en kuuroorden, die bij de bourgeoisie zeer in trek waren.

In het hotel van de bekende filmsterren Jan Kiepura en Martha Eggerth te Zakopane, waar onze huidige koningin, zoals men dat noemt, haar wittebroodsweken heeft doorgebracht, brengen nu de Poolse arbeiders hun vakantie door. Polen heeft een groot aantal kleinere en grotere steden, die reeds eeuwen oud zijn en die een schat van culturele en historische waarden bezitten.

Al deze enorme rijkdommen op economisch en cultureel gebied zijn thans het eigendom van het werkende volk, dat daar op een steeds betere wijze gebruik van maakt. Een ieder die Polen bezoekt en die eerlijk zijn indrukken weergeeft, zal niet anders dan een getuigenis kunnen geven van de grote vooruitgang, die in dit land in een luttel aantal jaren heeft plaatsgevonden.

Men zal niet anders kunnen getuigen, dan dat het Poolse volk in snelle vaart bezig is vrijheid, geluk en welvaart voor het gehele volk tot stand te brengen.

Het gebeurde op een Zondag

JEANETTE PRENANT

ZIJ rijden over de geteerde weg, tussen bossen, weilanden en plassen, bedekt met waterkers, en ademen de lucht van honing en graan: het is een stille vallei, in de Zondagse rust, met oude daken en een paar kermiskramen op het plein, om de wilgenboom heen.

Zij zijn per tandem gekomen, bestoft, ondanks het vroege uur, en hun ogen doen pijn van de wind en het zweet. „Het is bijna zes uur,” had Maryse gezegd, toen zij vanochtend Pierre schudde, die nog sliep. „Als we genoeg tijd willen hebben om alle boerderijen te laten tekenen, om nog wat te wandelen en naar de lucht te kijken, tussen de bladeren.....” Nu kwamen zij bij het dorp, die stip op de kaart die zij hadden uitgekozen omdat hij geïsoleerd lag, midden tussen groene vlekken „bos en kreupelhout”.

Zij haalt haar eerste handtekeninglijst van Stockholm te voorschijn en geeft hem aan de baas van het kroegje, die het gezicht van een samen-zweerder aanneemt, met een onrustbarende manier om zijn ogen dicht te knijpen, en terwijl zij op het punt staat om uit te leggen, op te wekken, te overtuigen, antwoordt hij langzaam, zonder ja of nee te zeggen, in de spraak van deze streek: „Zo! Jullie zijn het dus!” Maryse staat daar met open mond.....

Er zijn voorbijgangers, mensen aan de toonbank of bij de kramen, kinderen onder de wilgenboom, vrouwen op weg naar de mis, meisjes met watergolven in hun haar, in heldere katoenen jurken, jongens met gespierde armen, verweerde en door de zon verbrande gezichten.....

De herbergier gaat van de een naar de ander, met de oproep van Stockholm, terwijl hij telkens met zijn kin naar Pierre en Maryse wijst, die hoe langer hoe minder begrijpen wat er aan de hand is.

Een jongetje, met strokleurig haar en rode wangen, komt voorzichtig naar hen toe en fluistert de raadselachtige woorden: „Bent u heus de dame van de ballon?”

Hij weet niet of hij blij of teleurgesteld moet zijn dat hij haar in levende lijve voor zich ziet, met een gele tas, een zonnebril en een wipneus bedekt met zweetdruppeltje, hij die nog geloofde dat de boodschap van het kerstmannetje kwam, al had Suzy haar schouders opgehaald en gezegd: „Dat kan niet in deze tijd van het jaar, dommerd!”

Wie er ook iets van begreep, Maryse niet. Het was een wonderlijk verhaal.

Over een groene ballon, die de warme Juniwind had weggedreven uit Parijs, ver van de fabrieken en van het stof. Een kermisballon, die niet weet waar hij zich zal neerlaten: op de kerktoren, op de top van de sparren in het bos, of op de kastanjes?

De kinderen zagen hem op weg naar school in de top van de wilg. Vreugdekreten! De vlugsten zitten al in de takken, voordat de herbergier een billart-queu en de metselaar een ladder brengt, en Jacques, die de ogen van een kat en de benen van een ooievaar heeft, zegt: „Er zit een brief aan vast!”

Een groep mensen staat onder de boom; men luistert naar de duidelijke stem van de onderwijzeres, die woorden als oorlog en dood en de oproep tot leven en hoop voorleest. 50.000 Parijse kinderen verklaren: „Geen atoombommen, wij willen leven!”

Het klinkt zo hard, midden in een vreedzame morgen, in de hitte van de dag, die de angst in slaap wiegt. De herbergier heeft net kisten met bierflessen uitgeladen, de onderwijzeres heeft haar kippen gevoerd, voordat zij de deur van de klas openmaakte, de vrouwen zijn op weg naar hun man op de akker, de jongeren zijn nog niet uitgeslapen van het feest van gisteren in Milly.

Het is iets onverwachts, vastgemaakt aan die lichte glanzende ballon, een ballon van kermisplezier en vrolijkheid, die toevallig is neergekomen op het dorpsplein, in het begin van de week.

Niemand durft iets te zeggen en de mensen kijken elkaar dom aan.

De kinderen denken aan de wonderlijke naam Buffalo en aan die 50.000 kleine Parijzenaars, als de helden uit een sprookje met trommels, vlaggen en ballonnetjes van allerlei kleuren boven hun hoofden.

De vrouwen spreken niet over hun ongerustheid: is het dus zo ernstig als dit? Is de atombom zoiets onheilsPELLENDS? Is de oorlog, die dreigt, dreigt, die rommelt in de bloeiende zomer, zo ernstig?

Ieder herinnert zich haar deel van de oorlog: de koude vroege ochtend, toen zij hem kwamen halen, de gevangenen, het dodenhuis..... — de brieven uit het krijgsgevangenenkamp, en haar lichaam, pijnlijk van het werk op het land, vijf jaar zonder hem — de herinnering aan de evacuatie en de gehavende boerderij bij haar terugkomst, waarvan het dak nog maar nauwelijks gerepareerd is — de zoon met een been geamputeerd, die in Saigon wacht op de boot om terug te komen — de eenvoudige inscriptie voor het burgemeestershuis, tussen zoveel anderen: de broer, de echtgenoot, de verloofde, de zoon.....

DE kinderen zijn in de klas. De ballon in een hoek van het plafond, de schriften open, en de juffrouw schrijft in haar mooie handschrift op het bord de boodschap over.

„De groten met inkt, de kleinen met potlood”. Ze doen hun best, met hun tong tussen hun lippen, één schouder opgetrokken... „Vanavond laten jullie het aan je ouders zien.”

Het is zeker hiervoor, dat de inspecteur haar Donderdag bij zich heeft laten komen.

Haar stem klinkt bitter als zij Pierre en Maryse vertelt over dit onderhoud; haar rond en zacht grootmoedersgezicht wordt donker van boosheid en tranen staan in haar ogen.

„Ik hoor hem nog:

„ — Maak er alsjeblieft geen persoonlijke kwestie van, madame Quentin. Het is omdat er niet genoeg leerlingen in het dorp zijn, twintig of dertig, nietwaar? Wij kunnen geen schoollokaal in stand houden voor zo weinig kinderen. Bovendien kunnen zij naar Soisy gaan. Lopen is goed voor de spieren! Voor u is het alleen maar vervroegd pensioen. Met uw tuin, uw kippen..... een rustig leventje. Wij moeten ze tenslotte ergens vandaan halen, die 7.000 klassen die opgeheven zullen worden!”

Een zucht. Zij verwacht raad van die jonge Parijzenaars. „Zo staat het

er bij. Ik heb nog niets durven aankondigen, zelfs niet aan de kinderen. Ik heb er de moed niet voor."

ZIJ hebben allemaal getekend. Het petitionnement voor het handhaven van de dorpschool, en de oproep van Stockholm.

„Madame Quorentin? Niet mogelijk! Twintig jaar is zij hier al! Zo'n beste vrouw..... en de kinderen hebben respect voor haar. Maar waar moeten die naar toe? Gerard, die zo goed kan leren..... Vier kilometer als het sneeuwt, als ze pas zes jaar zijn! Zeker zal ik tekenen. ”

De weduwe van de gefusilleerde vergezelde Pierre van boerderij tot boerderij. Madame Quorentin ging met Maryse mee.

Wat heeft zij gepraat! Met haar hele hart..... Over de dreigende oorlog, het gruwelijke leed in Hiroshima. Je kon niet meer naar de kinderen kijken, niet meer naar de akkers waar het koren golfde, niet meer naar de stal waar de beesten dommelden, zonder een diepe ongerustheid en een opstandigheid, die je in verzet bracht. En zelfs toen de jongen had gelachen, en toen de man had gezegd bij hun binnenkomst: „Dat is niet iets voor de vrouwen om zich mee te bemoeien”, eindigden zij toch met te tekenen, de hele familie.

Zo konden zij niet weggaan: „Een glaasje wijn, dat mag u niet weigeren.....” De benen van Maryse hebben moeite met de trappers, haar hoofd is zwaar. Pierre plaagt haar: „Je hebt er heel wat voor over, om de oorlog te verhinderen!”

Boven aan de heuvel remt hij plotseling. Zij keren zich om en kijken naar de bochten van de weg en de leien daken, als grote blauwe vlekken, onder in het dal.

Hij wijst lachend naar een lichte plek: het spandoek, dat zij vanmiddag met de dorpsjeugd, de leerling-schilder en de molenaar hebben opgehangen.

En Maryse herhaalt zacht de zin, die er op geschilderd is: „Geld voor onze school, geen atoombom.”

Dan, plotseling, werpt zij zich als een meisje in de armen van Pierre.

Wat een fijne mensen, wat een mooie dag, wat een zomerse wind vanavond, wat een goeie manier om van elkaar te houden en bij elkaar te zijn, wat een heerlijke Zondag!

En nu, voordat zij de weg naar Parijs inslaan, nog een ogenblik om naar de lucht tussen de bladeren te kijken.....

Kroniek

1 Juli - 15 Augustus 1950

JULI

3 — „De Veiligheidsraad zal de volledige beëindiging van de Amerikaanse militaire interventie en de onmiddellijke evacuatie van de Amerikaanse gewapende strijdkrachten uit Korea moeten eisen, wil de Organisatie der V.N. haar verplichtingen, die bestaan in het handhaven van de vrede, kunnen nakomen.” Dit verklaarde heden A. Gromyko.

Truman heeft nieuwe versterkingen naar Korea gezonden. Het Amerikaanse parlamentslid Mendal Rivers heeft er bij Truman op aangedrongen de atoombom te gebruiken tegen Noord-Korea.

4 — Publicatie van een gemeenschappelijke verklaring van de Communistische Partijen van Frankrijk, Duitsland, Engeland, Italië, Nederland, België en Luxemburg, waarin het Plan-Schuman als een Oorlogsplan gebrandmerkt wordt. De S.E.D. heeft zich met deze verklaring solidair verklaard.

5 — De torpedojager „Evertsen”, die in Indonesië gestationneerd is, heeft opdracht gekregen zich naar de wateren rond Korea te begeven en zich ter beschikking te stellen van MacArthur.

6 — De Sowjetregering heeft in haar antwoord aan de Amerikaanse regering op de Amerikaanse nota betreffende de blokkade van Korea, deze blokkade als een nieuwe daad van agressie van Amerika gekenmerkt.

Tsjoe En Lai, de minister van Buitenlandse Zaken van de Chinese Volksrepubliek, verklaart in een schrijven aan de leden van de Veiligheidsraad, dat de Chinese regering de resolutie tot ondersteuning van de gewapende Amerikaanse agressie in Korea, welke resolutie in afwezigheid van de S.U. en China is genomen, als onwettig beschouwt. Hij gaf tevens uitdrukking aan de vaste wil van het Chinese volk, om, ondanks de agressieve bedoelingen van de V.S., het eiland Taiwan (Formosa) te bevrijden.

7 — Truman heeft nieuwe lichten opgeroepen en tevens vergaande oorlogsmaatregelen afgekondigd.

8 — In nota's aan de regeringen van de V.S., van Engeland en Frankrijk heeft de Sowjet-Unie aangedrongen op onvoorwaardelijke uitvoering van het vredesverdrag met Italië en van de Sowjet-voorstellen met betrekking tot Triëst van 20 April 1950.

10 — De Intergeallieerde Hoge Commissie voor West-Duitsland heeft aan de Marionettenregering van Bonn toestemming verleend tot het oprichten van een West-Duits staand leger van 30.000 man, hetgeen lijnrecht in tegenspraak is met de overeenkomst van Potsdam.

12 — Acheson heeft officieel verklaard, dat de regering, die het eerste de atoombom gebruikt, niet als oorlogsmisdadiger kan worden gebrandmerkt en behandeld. „De wapens, die gebruikt worden, hebben niets met misdaad te maken,” zei hij.

14 — Trygve Lie heeft een oproep gericht tot alle UNO-leden om landstrijdkrachten beschikbaar te stellen voor de strijd in Korea.

In de Borinage, in Luik, Verviers en Namen wordt gestaakt tegen de terugkeer van Leopold naar België.

13 — Nehroe, de premier van India, heeft een persoonlijke boodschap gericht tot Truman en Stalin, waarin op dezen een beroep wordt gedaan om de strijd in Korea tot een vreedzaam einde te brengen.

15 — Stalin heeft Nehroe geantwoord op diens persoonlijke schrijven. Hij zegt daarin, dat de regeling van het Koreaanse conflict door de Ver. Naties noodzakelijk is. Een beslissende voorwaarde daarvoor is het toelaten van de Chinese Volksrepubliek tot de UNO en het horen van vertegenwoordigers van de Volksrepubliek Korea.

18 — Acheson heeft geantwoord op de brief van Nehroe en daarin gezegd, dat het belangrijkste niet is een vreedzame regeling van de Koreaanse kwestie, maar het terugtrekken der Noord-Koreaanse troepen tot voorbij de 38ste breedtegraad.

19 — Truman heeft aan het Congres een aanvullend bedrag van 10 miljard dollar gevraagd voor oorlogsdoeleinden en toestemming te ver-

lenen tot het mobiliseren van reservecontingenten troepen. Hij eiste van de landen van het Atlantisch Pact, dat zij „in nog groter mate economische hulpbronnen voor de verdediging zouden moeten gebruiken.”

20 — Het derde Congres van de Socialistische Eenheids Partij van Duitsland geopend.

21 — Schokking en Kruls hebben te Fontainebleau hun handtekening gezet onder een communiqué van de ministers van het Brussels Pact, waarin verlangd wordt de onmiddellijke opvoering van de productie van oorlogsmateriaal en de uitbreiding der strijdkrachten.

In de Verenigde Kamers van het Belgische Parlement is besloten de wet op te heffen, die koning Leopold buiten staat verklaarde te regeren.

22 — Koning Leopold is te Brussel aangekomen en onder groot machtsvertoon van politie en marechaussee naar zijn paleis gereden.

23 — Massale Jeugdvredestrek in Amsterdam. Duizenden jongeren demonstreerden door Amsterdams straten.

24 — De Nederlandse regering heeft besloten binnenkort 30.000 dienstplichtigen voor herhalingsoefeningen op te roepen.

24 — Zaterdag en Zondag vonden in België grote demonstraties plaats tegen de terugkeer van Leopold.

24 — De V.S. overwegen de Marshall-gelden voor West-Europa te besteden voor militaire doeleinden. Verder zijn in de V.S. nog een gehele reeks van oorlogsmaatregelen afgekondigd.

25 — Volgens een overzicht van het Centraal Bureau voor de Statistiek zijn de kosten van levensonderhoud sinds de devaluatie (September 1949) niet minder dan 11% gestegen. De prijzen voor voeding gingen zelfs met 16% omhoog.

Het verzet in België tegen Leopold neemt steeds meer toe. Verscheidene mijnen en fabrieken liggen geheel stil.

26 — Vanmorgen zijn een 60-tal steenzetters in Amsterdam in staking gegaan voor de uitbetaling van de eerste 5%.

In België staken thans reeds meer dan 200.000 arbeiders.

De Labour-regering heeft besloten de oorlogsuitgaven met 1 miljard

gulden te verhogen. Bovendien zullen landstrijdkrachten naar Korea worden gezonden.

27 — Jacob Malik heeft Trygve Lie er telefonisch van in kennis gesteld, dat hij, volgens de normale procedure, per 1 Augustus het voorzitterschap van de Veiligheidsraad op zich zal nemen, en hij heeft T. L. verzocht de Veiligheidsraad op die datum bijeen te roepen.

Bij demonstraties tegen Leopold in België heeft de terreur der Leopold-fascisten reeds twee doden geëist onder demonstreerende arbeiders. Het aantal stakers bedraagt thans meer dan 500.000.

31 — De verzetsbeweging tegen Leopold heeft dit weekend een hoogtepunt bereikt.

Inmiddels zijn tussen de vertegenwoordigers der 3 grote partijen en Leopold onderhandelingen begonnen.

AUGUSTUS

1 — Na een nachtelijke kabinetszitting heeft Leopold van België besloten zijn bevoegdheden over te dragen aan zijn zoon Boudewijn en af te treden als deze volgend jaar meerderjarig zal zijn geworden.

De Veiligheidsraad heeft tijdens de eerste zitting onder voorzitterschap van Jacob Malik, nog geen aanvang kunnen maken met de vreedzame oplossing van de Koreaanse kwestie. Dit als gevolg van de houding van de Amerikaanse en Engelse vertegenwoordigers, die de vervanging van de Kwo Min Tang-afgevaardigde door een vertegenwoordiger van het Nieuwe China hebben verhinderd en poogden de Veiligheidsraad af te leiden van zijn taak door de voorkeursbehandeling te eisen van een Amerikaanse resolutie, waarin verdere agressie tegen Noord-Korea wordt geëist.

Grote groepen Amsterdamse bouwvakarbeiders hebben het werk neergelegd uit solidariteit met de stakende steenzetters, en om tegelijkertijd kracht bij te zetten aan hun eigen eisen tot tariefverbetering.

2 — De begrafenis van de drie, door de gendarmes van Leopold, vermoorde arbeiders te Grace Berleur, is geworden tot een machtige demonstratie tegen de fascistische terreur, een demonstratie, waaraan, naar schatting 100 tot 120.000 personen hebben deelgenomen.

3 — De Engelse regering heeft medege-deeld, dat zij in drie jaar tijds een bedrag van 3,4 miljard pond sterling (34 miljard gulden) voor oorlogsdoeleinden zal uitgeven. De oorlogsbegroting van dit jaar zal verhoogd worden met 3,2 miljard gulden.

4 — De regering-Drees heeft aangekondigd, dat in Nederland zo snel mogelijk 3 divisies op de been zullen worden gebracht. De bewapeningsuitgaven worden verhoogd, de oorlogsproductie uitgebreid.

De Geallieerde bezettingsautoriteiten in West-Duitsland hebben besloten in hun zones een gewapende arbeidsdienst in te stellen.

Jacob Malik heeft voorgesteld de order „Staakt het vuren” af te kondigen, de buitenlandse troepen uit Korea terug te trekken, een vertegenwoordiger van de Chinese Volksrepubliek en één van het Koreaanse Volk aan de zittingen te laten deelnemen.

Generaal MacArthur heeft thans een Amerikaans hoofdkwartier op Formosa gevestigd.

5 — Te Rome werden in de nacht door de politie van Scelba en de Gasperi overvallen gedaan op acht bureaux der Comm. Partij van Italië.

6 — De minister van buitenlandse zaken der Koreaanse Volksrepubliek heeft in een telegram aan de voorzitter van de Veiligheidsraad, Jacob Malik, geprotesteerd tegen de ongebreidelde Amerikaanse terreurbombardementen op Koreaanse steden en dorpen.

8 — Sinds hedenmorgen liggen in Amsterdam vrijwel alle bouwwerken stil.

De Ver. Staten hebben in de zitting van de Veiligheidsraad onder Maliks voorzitterschap hun pogingen om het werk van de raad te dwarsbomen, nog versterkt. Als gevolg van hun obstructie zal de Raad zijn zittingen niet regelmatig kunnen voortzetten. De volgende bijeenkomst zal niet op 9 maar op 10 Augustus worden gehouden en de Amerikaanse afgevaardigde Warren Austin kondigde verdere obstructie aan.

De „proef” van de Nederlandse regering om dienstplichtigen per ra-

dio op te roepen, is mislukt. Van de 600 opgeroepen soldaten kwamen zich slechts 200 op de radio-oproep melden.

9 — De Deense regering, die geheel uit sociaal-democraten bestaat, is afgetreden, na een parlementszitting, waarin het nieuwe Deense bewapeningsprogram is behandeld.

Ook de Belgische regering kondigt nieuwe verhogingen van de oorlogsuitgaven aan, nl. een verhoging van 5 miljard francs tot einde 1951.

Naar thans is gebleken heeft de Nederlandse torpedobootjager, de „Jan Evertsen”, meegedaan aan de terreurbombardementen van vreedzame Koreaanse steden en dorpen.

De Belgische Kamer heeft de wet op de z.g. overdracht van de koninklijke bevoegdheden van Leopold aan Boudewijn goedgekeurd.

De socialistische leiders hebben zich er accoord mee verklaard, dat Leopold in België blijft wonen.

De leden van de Veiligheidsraad zijn in een on-officiële zitting bijeen geweest, teneinde op voorstel van de Amerikaanse afgevaardigde Warren Austin, de mogelijkheid te bespreken om het voorzitterschap aan Jacob Malik te ontnemen of om de zittingen van de Veiligheidsraad uit te stellen tot September, wanneer Malik geen voorzitter meer is.

10 — Voordat de Veiligheidsraad zijn zitting onder Maliks voorzitterschap begon, heeft de Sowjet-afgevaardigde op een informele zitting van anderhalf uur verklaard, dat hij niet bereid is in zijn optreden af te wijken van het UNO-Handvest en de procedure-regels van de Veiligheidsraad.

11 — Volgens een bericht uit Den Haag zou de regering-Drees „overwegen” thans een compagnie mariniers en een compagnie legerstrijdkrachten naar Korea te sturen. Hieraan wordt toegevoegd, dat deze uitzending op basis van vrijwilligheid zal geschieden.

12 — De Amsterdamse taxi-chauffeurs zijn in staking gegaan. Hun eisen zijn een basisloon van f 36.— en uitbetaling van gratificatie.

14 — De Rotterdamse havenarbeiders zijn in staking gegaan.

De nieuwe tijd

NT

is werkelijkheid

Na het grote succes van de „De Geschiedenis van een Stachanow-arbeider”, is nu verschenen:

„De Witte Plek”

als tweede deeltje in de Nieuwe Tijd Reeks.
Keurig uitgevoerd, 2 kleurig omslag. Prijs slechts f 0.15.

Groot is het land van het socialisme, er zijn daar nog witte plekken die nog niet met al hun bodemrijkdommen in kaart zijn gebracht.

Groot is ook het hart van de mens opgevoed in dat socialis- tische land en ook bij hen blijkt er nog een plaatsje in dat ruime hart te zijn, dat nog niet „in kaart” is gebracht.

Verkrijgbaar bij alle afdelingen van de C.P.N. en bij Boekhandel Pegasus, Leidsestr. 25, A'dam. Tel. 30822

De strijd wordt scherper, de discussies nemen toe!
Is Uw marxistische kennis wel zo, dat U op de vele
vragen een goed antwoord kunt geven?
Om U daarbij te helpen brengen wij onze

Marxistische Reeks

binnen ieders bereik.

- Fr. Engels: De ontwikkeling van het Socialisme van
Utopie tot Wetenschap
idem: De beginselen van het Communisme
W. I. Lenin: Het Imperialisme als hoogste stadium van
het Kapitalisme
idem: Staat en Revolutie
idem: De linkse stroming, een kinderziekte van
het Communisme
Karl Marx: Loon, Prijs en Winst
idem: Loonarbeid en Kapitaal
J. W. Stalin: De grondslagen van het Leninisme
idem: Enige vraagstukken van het Leninisme
idem: Historisch en Dialectisch Materialisme
idem: Het Marxisme en het nationale vraagstuk

per deeltje f 0.25

Karl Marx en
Fr. Engels: Het Communistisch Manifest f 0.50

Vraagt Uw partijafdeling of

Boekhandel Pegasus

Leidsestraat 25, Amsterdam

POLITIEK EN CULTUUR

WEST-DUISSLAND - OORLOGSHAARD

ENKELE LESSEN UIT DE STAKINGEN

DE E.V.C. - BONDGENOOT IN ONZE STRIJD

5e Jaargang No. 10

October 1950

Maandoverzicht,	449	Waar gaan wij heen? J. v. Santen	474
West-Duitsland - Oorlogshaard		De ondergang van de „Westerse	
F. Baruch	454	beschaving“, P. Clercx	482
Enkele lessen uit de stakingen		Boekbespreking	489
J. Schalker	463	De rode anjer, G. Monmousseau	491
De E.V.C. - bondgenoot in onze		Kroniek	494
strijd, B. Brandsen	468		

In de Pegasus Roman Reeks is verschenen:

Alitet gaat naar de bergen

door T. Syomoesjkin

Deze avontuurlijke en spannende maar tevens leerzame roman beschrijft het leven van de rendiervolken en walrusjagers in het Hoge Noorden en hoe hun leven onder het Sowjet-regiem veranderde. Deze roman was niet alleen in de Sowjet-Unie, maar o.a. ook in Frankrijk en Engeland een succes.

Prijs gebonden f 2,25

Boekhandel *Pegasus*

LEIDSESTRAAT 25

—

AMSTERDAM

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent. Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4, Amsterdam.

In enveloppe opsturen aan:

Red. Secr. P. en C.

Roemer Visscherstraat 4

Amsterdam-West

Politiek en Cultuur

Redactie: Roemer Visscherstraat 4, Amsterdam
Administratie: Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam

Aan onze lezers

Nu Politiek en Cultuur binnenkort zijn 5-jarig bestaan na de bevrijding herdenkt, hebben de lezers zich ongetwijfeld een mening gevormd over de samenstelling en de inhoud van de artikelen. Daarom roepen wij thans uw medewerking in om deze mening, door middel van dit formulier, aan ons mee te delen, zodat wij er in kunnen slagen om ons tijdschrift zoveel mogelijk aan alle behoeften te laten voldoen.

Geeft s.v.p. het ingevulde formulier mee aan uw bezorger van P. en C., of zendt het over de post aan het redactie-adres: Roemer Visserstraat 4.

- 1) Voor welke artikelen hebt u de meeste belangstelling?

.....
.....
.....
.....

- 2) Voor welke artikelen hebt u de minste belangstelling?

.....
.....
.....

- 3) Wat is uw mening over onze rubrieken „maandoverzicht” en „kroniek van gebeurtenissen”?

.....
.....
.....

4) Wat is uw mening over de korte verhalen, gedichten en boekbesprekingen?

.....

.....

.....

5) Over welke onderwerpen zou u meer willen lezen?

.....

.....

.....

6) Welke andere voorstellen kunt u doen om de inhoud te verbeteren?

.....

.....

.....

7) Spreekt u wel eens met uw vrienden en kennissen over ons maandblad?

.....

.....

.....

8) Ontvangt u het tijdschrift gewoonlijk vóór of na de helft van de maand? Zijn er moeilijkheden bij de bezorging?

.....

.....

.....

9) Kunt u enige adressen opgeven, die in aanmerking komen voor een gratis proefnummer?

.....

.....

.....

10) Welke voorstellen kunt u doen om de oplage te vergroten en daardoor de mogelijkheid te scheppen, het aantal pagina's op 64 te brengen?

.....

.....

.....

Een keuze uit zijn werken

van W. I. LENIN — 2e deel

In dit tweede deel van dit uiterst leerzame boek, behandelt Lenin o.a. **het recht der naties op zelfbeschikking**. Juist in onze dagen voor iedereen van het grootste belang.

Ruim 400 blz. — Prijs *f* 1.—

Bestel nog heden bij de afd. der C.P.N. in uw woonplaats of bij:

Boekhandel *Pegasus*

LEIDSESTRAAT 25 — AMSTERDAM-C.
TELEFOON 30822

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

DE methoden, waarmee de fascistten de tweede wereldoorlog hebben voorbereid, bestaan o.a. uit het bedriegen van de openbare mening, het verscheuren van verdragen en provocaties. Hetzelfde gebeurt door de fascistten van nu, al worden ze niet zo genoemd, op grote schaal. Neem de agressie in Korea, die door een bedriegelijk spel omgetoverd werd in een aanval van Noord-Korea, en waarbij niet de Verenigde Staten, maar de Verenigde Naties zogenaamd maatregelen namen. Malik heeft dit in de Veiligheidsraad door de feiten te laten spreken nog eens klaar en duidelijk aangetoond. Hij zei:

„President Truman's bevel om militaire en marinestrijdkrachten naar Korea te zenden, werd op 28 Juni om 16 uur G.M.T. (Engelse tijd) uitgevaardigd. Maar de Veiligheidsraadszitting, waar de Verenigde Staten hun onwettige resolutie lieten aannemen, kwam op dezelfde dag pas om 19 uur bijeen.

Derhalve is het een onweerlegbaar feit, dat de regering van de Verenigde Staten willekeurig en onwettig een aanval op Korea, verscheidene uren voordat de Veiligheidsraad bijeen kwam, heeft gedaan en deze daardoor voor een voldongen feit plaatste.”

Nemen we de kwestie Formosa, waarbij het breken van verdragen met bedrog gepaard gaat. Door de Amerikaanse regering wordt beweerd, dat over de status van Formosa nog niet is beslist. Maar uit de overeenkomsten en afspraken blijkt zonneklaar dat Formosa een onvervreemdbaar deel van China is. Deze verklaringen en overeenkomsten zijn afkomstig van de Conferentie te Cairo op 27 November tot 4 December 1943, de Conferentie te Potsdam op 26 Juli 1945 en de Capitulatie-verklaring van Japan op 2 September 1945. Onomstotelijk staat dus vast dat door het zenden van een vloot naar Formosa Amerika een daad van agressie pleegde. Mac Arthur heeft dit in zijn schrijven aan de oud-strijders van Chicago ook openlijk erkend. Volgens hem moet Formosa tegen China verdedigd worden en moet dit eiland als strategische basis van de Verenigde Staten dienen. Dit is ook de ware bedoeling van Truman. Het moet dienen als springplank voor de oorlog.

Dat deze verklaring door Mac Arthur werd afgelegd en ge-

publiceerd had een geheel andere oorzaak. Het is een onderdeel van de politiek van misleiding. Het gaf Truman gelegenheid zich als vredesvriend te vermommen en Mac Arthur een „terechtwijzing” te geven en daardoor te insinueren, dat er tegenstellingen tussen hem en Mac Arthur zouden bestaan. Prompt heeft de pers van West-Europa dit dan ook gedaan. In Nederland met „Het Vrije Volk” en „Parool” voorop.

Truman spreekt inplaats van agressie over het „neutraliseren” van Formosa, maar voegt er dadelijk aan toe dat over de status ervan nog beslist moet worden. Alsof door vervanging van een woord de daad verborgen zou kunnen blijven.

Bij de behandeling in de Veiligheidsraad, waarbij Malik voorstelde een vertegenwoordiger van de Chinese Volksrepubliek toe te laten, zei Austin, de Amerikaanse vertegenwoordiger, dat dit „voorbarig” was en dat de vraag van de uitnodiging van een communist, die „beweert de Chinese regering te vertegenwoordigen”, misschien later aan de orde zou komen. Deze uitlating toont twee dingen aan en wel, dat Amerika op dit moment bij de behandeling van de kwestie Formosa de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het werkelijke China wil verhinderen aan de besprekingen deel te nemen, maar ook dat het op de duur onmogelijk wordt om de Volksregering van China buiten de Veiligheidsraad te houden, omdat de gedelegeerde van Tsjiang Kai Sjek, zoals Malik zo kernachtig zei, „niets anders als zich zelf” vertegenwoordigt. Dit wordt nog beklemtoond door de uitlating van Bevin voor zijn reis naar New-York en de verklaringen van Pandit Nehroe, welke door de stemming van de volken van India daartoe wel gedwongen was.

Zoals alle fascistische oorlogsdrijvers, praten Truman en consorten veel om hun ware bedgelingen en daden te verbergen. Daarom is hij ook begonnen om de zo populaire „praatjes bij de haard” van wijlen President Roosevelt te houden. Maar al hult een wolf zich ook in een schaapsvacht, hij blijft een wolf en vreet de schapen op. Het komt dan ook niet zo zeer op de woorden, maar op de daden aan. En die daden zijn oorlogsdaden. De provocaties zijn niet van de lucht. Bomaanvallen op de Chinese steden, het neerschieten van een Sowjet-vliegtuig, 140 km verwijderd van de Koreaanse kust, daaraan verbonden een klacht bij de UNO, alsof dit toestel bij de krijgshandelingen in Korea neergeschoten zou zijn. Intussen is reeds toegegeven dat dit in 't geheel niet het geval is. Het zijn allemaal pogingen om de oorlog uit te breiden. Alleen de standvastige en rustige houding van de Sowjet-Unie is er de oorzaak van dat dit tot dusver steeds voorkomen is. Voegen we hierbij het grote aantal provocaties van de Tito-kliek op last van Washington aan de grenzen van Joegoslavië, waarvan reeds bekend is geworden dat Tito evenals de stromannen van Zuid-Korea bij een conflict een beroep op de Veiligheidsraad zal doen om dezelfde comedie te spelen als bij Korea, dan is het zonder meer duidelijk dat ook daar de ijzers

heet gehouden worden om een oorlog te provoceren. De Tito-kliek, die bij monde van Kardelj de agressie in Korea goedkeurt. Hij verklaarde n.l.:

„Zij, die de schuld dragen voor de oorlog op Korea, moeten weten, dat een dergelijke oorlog de wereldvrede in gevaar brengt. De gewapende actie van de Noord-Koreaanse regering brengt geen werkelijke bevrijding van de Koreaanse bevolking..... Er kan geen twijfel over bestaan dat zij die een agressieve politiek voeren tegen Joegoslavië, geen andere politiek kunnen voeren in andere delen van de wereld.”

Truman „vredesengel”! Maar steeds grotere bedragen worden voor de oorlogvoering besteed. En de oorlogsgeluiden van zijn naaste medewerkers worden steeds sterker. Zo b.v. verklaarde Francis Matthews in Boston:

„Om vrede te verkrijgen zouden wij bereid zijn, en wij verklaren elke prijs te willen betalen — zelfs de prijs van een oorlog te ontketenen — om samenwerking voor de vrede af te dwingen..... Zij zouden ons program brandmerken als imperialistische agressie. Wij zouden deze laster gerust kunnen aanvaarden, daar wij, bij het doorvoeren van een krachtige, bevestigende, vrede-nastrevende politiek, al zou deze ons in een rol brengen die nieuw is voor de democratie — het ontketenen van een agressie-oorlog — hierdoor een trotse en populaire titel zouden winnen — wij zouden de eerste agressor voor de vrede worden.” (Times 28-8-50)

Is het niet of wij Hitler horen?

En de veranderingen in de regering van Truman, welke 13 September bekend werden, duiden geenszins op een vredespolitiek. Louis Johnson, de Amerikaanse minister van Oorlog, trad af en werd vervangen door generaal George Marshall. Een naam, een program zou men kunnen zeggen. Deze vroegere chef van de generale staf in de wereldoorlog was immers gedurende de tijd dat hij minister van Buitènländse Zaken was, de grondlegger van de koude oorlog, welke de hete oorlog zou moeten voorbereiden. Welnu, voor die taak wordt hij nu gesteld. Tevens werd generaal Omar Bradley, de man die de „preventieve” aanvalsoorlog op de Sowjet-Unie propageerde, tot „leger-generaal” bevorderd.

Truman praat veel over vrede, maar de oorlogsvoorbereidingen van de Westerse mogendheden gaan hem veel te langzaam. In ons vorig overzicht meldden wij reeds dat Charles Spofford opnieuw naar Londen gezonden zou worden, omdat de afspraken welke t.o.v. de oorlogsvoorbereiding gemaakt waren in het geheel niet naar de zin van de Amerikaanse oorlogsheer was. Welnu, hij is er geweest en heeft bevolen dat de Westerse mogendheden 32 divisies direct moeten organiseren en nog eens 20 divisies voor eventuele gebeurtenissen gereed moeten houden. Tevens moeten de orders voor de oorlogsproductie uitgebreid worden. Deze besluiten raken het levensbelang van de volkeren van Europa. Zij worden aanvaard zonder dat de parlementen, laat staan de bevolkingen er over hebben kunnen beslissen. Men ziet hieruit hoe ver het met de ontbinding van de burgerlijke demo-

cratie gevorderd is en hoe de zelfstandigheid van de Europese staten wordt opgeofferd. Dit blijkt ook wel heel sterk uit de Memorie van Antwoord over de oorlogsbegroting 1950 van onze minister van Oorlog, Schokking. In verband met de geheimhouding, door Amerika opgelegd, is het de minister onmogelijk om inlichtingen te verstrekken over:

- a. Hoeveel troepen bij elkaar georganiseerd worden.
- b. Hoe de organisatie van leger en luchtmacht is en het aantal vliegtuigen.
- c. Het aantal fabrieken, dat voor het leger werkt.
- d. De taak, die aan het leger wordt toebedeeld.

Spofford heeft wel meer soldaten en hogere uitgaven voor de oorlogsvoorbereiding gevraagd, maar Washington bindt zich aan geen enkele toezegging, wat betreft de grootte van de oorlogsbegrotingen, zodat elke oorlogsbegroting op losse schroeven staat, dus ook onze begroting voor 1951, die de 3e Dinsdag in September wordt ingediend. Verder wijzen wij op de kwestie van de herbewapening van West-Duitsland, waar wij hier niet verder op zullen ingaan, omdat u in dit nummer een afzonderlijk artikel over West-Duitsland zult vinden.

Het behoeft geen betoog dat dit afbraak van sociale uitgaven en het omlaagschroeven van het levenspeil der massa op allerlei manieren tengevolge zal hebben.

De stakingen in de gehele kapitalistische wereld, ook in Nederland, bewijzen, dat de arbeiders niet van plan zijn het gelag der imperialistische dronkaards te betalen. Op het vakverenigingscongres te Brighton werd dan ook de loonstop verworpen en de volgende resolutie aangenomen:

„Prijzen en winsten zijn verder gestegen en het levenspeil van grote delen der werkersgemeenschap is verder gedaald. Het congres verklaart, dat niets tegen deze voortdurende winststijging is gedaan. Het congres verklaart, dat de gestegen lonen niet tot prijsstijgingen behoeven te leiden, b.v. door het verminderen der winsten, en roept daarom het bestuur op om alle verdere loonstop-politiek te laten vallen en dringt aan bij de regering op het instellen van een controle op de winsten.”

Uit de perscommentaren blijkt echter, dat de leiding van het Engelse vakverbond het plan heeft, deze opdracht van het congres, notabene de hoogste instantie, te saboteren. (Zie b.v. het Parool 8-9-50).

Truman's praatjes bij de haard kan men beter praatjes voor de vaak noemen. Want het tijdschrift „U.S. News and World Report” heeft het misdadig plan van de Amerikaanse legerleiding gepubliceerd om vijf industriecentra van de Sowjet-Unie met atombommen te bestoken. Dit komt overeen met de uitlating van de commandant van het Instituut voor Luchtoorlog in Alabama, generaal-majoor Orville Anderson. Hij zei:

„Geef mij het bevel en ik zal Rusland's vijf atoomnesten in een week vernietigen.”

Maar ook het verzet hiertegen groeit. Dit blijkt op het vakver-

enigingscongres in Engeland. Maar ook uit de handelingen en uitspraken van verschillende personen. Enige ervan uit Amerika zullen wij als voorbeeld aanhalen. Zo nam de Amerikaanse journalist Frank Stevens, correspondent te Praag van de Christelijke kranten Christian Science Monitor en Religious New Service zijn ontslag en vestigde zich te Praag. Hetzelfde gebeurde met de Directeur van de Amerikaanse Hulporganisatie te Praag, Herbert Lass, en hij verklaarde hierbij:

„Ik kan niet langer in dienst blijven van lieden, die naar mijn overtuiging dood en vernietiging van de gehele wereld voorbereiden. Ik zou niet graag het werktuig van een politiek worden, die onder het mom van „hulp” hun brutale misdaad in Korea, Formosa, Vietnam en op de Philippijnen verbergen.”

Wij wijzen op de open brief van de Amerikaanse brigadegeneraal b.D., Herbert C. Holdridge (Hollywood - Californië) aan de secretaris-generaal van de UNO en aan de hoofden van de regeringen van de U.S.A. en van de Sowjet-Unie. Deze beroeps-militair, die meer dan 25 jaar in het Amerikaanse leger heeft gediend, keert zich tegen de agressie in Korea en zegt duidelijk wie de schuldigen aan de oorlog zijn. Hij zegt o.a.:

„Wij staan voor het feit, dat binnen het raam van onze constitutionele democratie een niet constitutionele dictatuur van het financiële kapitaal bestaat — een verborgen, illegale staat binnen de rechtmatige staat. De onzichtbare regering is tot feitelijke regering geworden, aangezien de wettige regering door haar beheerst wordt.”

Verder zegt hij, dat de monopolies

„de leiders van onze strijdkrachten controleren, die het land verdragen hebben om betaalde lanskneden en collaborateurs van de financiële dictatuur te worden. Eén van onze ziende geworden militaire leiders, generaal Smedley Butler, heeft verklaard, dat hij 40 jaar in de marine-infanterie dienst gedaan heeft alvorens te begrijpen, dat hij al deze jaren in dienst van de Standard Oil Cy gestaan had.”

Het verzet tegen de misdadige plannen van de oorlogsdrijvers neemt dus overal toe. De wereldbeweging van de vrede wordt steeds krachtiger. In dit verband is de resolutie van het wereldvredescomité, in Augustus in haar bijeenkomst van Praag aangenomen, van het allergrootst gewicht. In dit besluit roept zij de bevolkingen van de gehele wereld op, aan het tweede Wereldvredescongres deel te nemen, dat van 13—19 November 1950 in Engeland gehouden zal worden.

Dit comité vraagt aan de massa zelf om in openbare debatten zijn voorstellen te bespreken en vertegenwoordigers naar het congres te zenden. We lezen verder in dit besluit:

„De voorstanders van de vrede, hun actie voor het verbod van de atoombom onverzwakt voortzettend, spreken zich opnieuw voor een algemene, gecontroleerde vermindering van alle soorten van wapens uit, want de opeenhoping van wapens verscherpt de oorlogsdreiging en legt de volken de zwaarste offers op.”

De resolutie sluit met de woorden:

„De vrede kan niet door wapengeweld worden opgelegd. Zij zal door een eensgezinde massa-actie van mannen en vrouwen van

goeden wil worden bereikt, mensen die in staat zijn, vrede en recht te doen overwinnen."

Alleen de massa-actie kan het verbod van de atoombom bewerkstelligen, maar ook alleen deze actie in al haar vormen kan de vermindering van de bewapening afdwingen. De voorstellen van de Sowjet-Unie, welke in de afgelopen jaren zowel in de Veiligheidsraad als in de Algemene Vergadering zijn gedaan, zijn steeds verworpen. Zelfs het gematigde voorstel, dat de Sowjet-Unie te Parijs in 1948 deed, werd niet aanvaard. Dit voorstel hield in: beperking van de bewapening en de strijdkrachten met 1/3, alsook het verbod van de atoombom, waarbij ter naleving en controle een internationale organisatie van de Veiligheidsraad moest worden gevormd. Op het laatste leggen wij nog eens extra de nadruk om aan te tonen dat de Sowjet-Unie voor een daadwerkelijke controle is en alles wat dit zal bevorderen van harte zal toejuichen en met kracht ondersteunen.

De ervaring heeft bewezen, dat de daadwerkelijke actie van de massa in de wereld in staat is de vrede af te dwingen.

15 September 1950.

WEST-DUISSLAND - OORLOGSHAARD

HET begin van de agressie in Korea was het signaal voor een nieuwe fase in de oorlogsvoorbereiding van het imperialistische blok onder leiding van Amerika.

Rond de legende van de aanval der Noord-Koreanen en van de Sowjet-Unie, die de Noord-Koreaanse legers als „instrument” van haar buitenlandse politiek zou gebruiken, ontketenden de Amerikaanse imperialisten niet alleen een versterkte propaganda-veldtocht, maar zij gebruikten het Koreaanse conflict in de eerste plaats om West-Europa tot een bewapenings-race van ongekende afmetingen te dwingen. Bovendien trachtten zij de interne tegenstellingen, die met het concreter worden van hun eisen steeds toenamen, door dreigementen en bevelen aan het adres van de betrokken West-Europese regeringen te overwinnen.

Hun hoofdinspanning echter was en bleef op West-Duitsland gericht.

De eerste reactie van de Amerikaanse Hoge Commissaris McCloy op het bericht omtrent het uitbreken van de oorlog in

Korea, was zijn verklaring: „Nu is bewezen, dat de Amerikaanse bezettingstroepen in West-Duitsland moeten blijven.”

Daarbij bleef het echter niet. De hele politiek van de Brits—Amerikaanse bezettings-overheid was sinds 1945 er op gericht, om de geesten van het Duitse volk opnieuw rijp te maken voor een agressie-oorlog tegen de Sowjet-Unie. Hierin echter hadden zij tot nu toe gefaald.

Nog op 18 Augustus j.l. verklaarde het meestal goed geïnformeerde Zwitserse blad, de „Nationalzeitung”, dat het aantal Duitsers, die liever naar de gevangenis zouden gaan, dan een geweer in de hand te nemen, zeer groot was. Het blad meende, dat bij een volksstemming zeker 60 tot 80 % zich tegen herbewapening zouden uitspreken.

De uitvoering van de Amerikaanse plannen maakte het echter noodzakelijk, het vraagstuk van de herbewapening openlijk aan de orde te stellen. De Koreaanse kwestie werd als geschikte aanleiding daartoe beschouwd.

Maar ook hier trachtten de Westerse oorlogs-propagandisten een legende ingang te doen vinden. Volgens hen is het vraagstuk van de herbewapening van West-Duitsland pas na het uitbreken van het Koreaanse conflict aan de orde gekomen. Men beriep zich daarbij op openbare verklaringen van leidende staatslieden in Amerika, in Engeland, Frankrijk en West-Duitsland en Het Vrije Volk trachtte deze legende te versterken, door o.m. op 14 Aug. j.l. te verklaren: „Dat de Duitse herbewapening aan de orde is gesteld, is niet onze schuld, niet de schuld van het Westen.” Neen, de „agressieve” politiek van de Sowjet-Unie, die door de gebeurtenissen van Korea nu duidelijk was gebleken, was er schuld aan.

Vanzelfsprekend heeft dit niets met de werkelijkheid te maken.

Op 2 Sept. j.l. schreef zekere I. Spetter in Vrij Nederland:

„Er is reeds lang over de remilitarisatie besloten en daar zijn de volkeren, die het meest van de Duitse oorlogsmachine hebben geleden, bepaaldelijk niet bij gehoord.”

Wanneer is dan wel tot herbewapening van West-Duitsland besloten?

Ook daarop geeft Spetter een onomwonden antwoord. Hij verklaarde in hetzelfde artikel:

„Wil men de zaak eerlijk stellen, dan moet gezegd worden, dat sinds 1945 de maatregelen, die tot een eventuele herbewapening konden leiden, successievelijk zijn genomen.”

Spetter vervolgt:

„Aan de lopende band hebben de geallieerden concessies gedaan. De zuivering is een bespotting geworden, waar geen enkele nazi zich veel om heeft bekommerd. Notoire oorlogsmisdadigers zijn benadigd. De herstelbetalingen en de demontage zijn drastisch verminderd, waarbij vooral de zware industrie de hand boven het hoofd werd gehouden. Grootindustriëlen, die milliarden verdienden aan Hitlers rooftochten, zitten weer op hun stoel. Men denke aan de I. G. Farben-directeuren. Enz., enz.

Dit alles is geen toeval! Bij de moderne oorlogsvoering is het

namelijk zo, dat men geen legers kan opstellen, als men niet eerst de staalfabrieken en de chemische industrie de mogelijkheid heeft gegeven te produceren."

Het is nodig hierop dieper in te gaan.

Bij een nadere beschouwing blijkt, dat de gehele Brits—Amerikaanse politiek sinds de ondertekening van het verdrag van Potsdam in de zomer van 1945 er op gericht was, West-Duitsland opnieuw op de taak voor te bereiden, die Hitler zichzelf had gesteld en die hij met zijn eigen en de ondergang van het Derde Rijk moest bekopen.

Daarop was in de eerste plaats de politiek van splitsing der twee bezettingszones gericht. Zoals bekend trad deze politiek in 1948 in het openbaar, toen de Westelijke bezettingsmogendheden de economische splitsing voltrokken door tegen de bepalingen van Potsdam in eenzijdig een geldhervorming door te voeren. Daaraan was vooraf gegaan een lange periode van sabotage van het werk der Geallieerde Hoge Commissie en in het bijzonder van de vier-mogendheden-Commissie voor Berlijn. De Westerse mogendheden forceerden het einde van deze commissies, zetten de splitsing van Berlijn door en begonnen met de vereniging der drie Westelijke bezettingszones, die haar „bekroning" vond in het opzetten van het „parlement" en de „regering" van Bonn.

Terwijl het verlangen naar hereniging in geheel Duitsland groeide, werden de kunstmatige barrières verhoogd, die de hereniging moesten verhinderen. Immers, zonder voortzetting van de bezetting en zonder een vaste greep, politiek zowel als economisch op West-Duitsland, was het onmogelijk om het plan te verwerkelijken, op grond waarvan West-Duitsland opnieuw als stormram tegen de Sowjet-Unie zal worden gebruikt.

EVENWIJDIG met deze maatregel liep de stelselmatige sabotage van de overige bepalingen van Potsdam. Dit verdrag immers voorzag in de definitieve vernietiging van alle resten van het Hitler-fascisme, in de uitroeiing van het Pruisisch militarisme, in de vernietiging van de invloed der jonkers alsmede van de gehele Duitse oorlogs-industrie.

De Engels-Amerikanen begonnen reeds in 1945 met stelselmatig deze hoofdvorwaarden voor de definitieve uitroeiing van de Duitse oorlogshaard met de voeten te treden.

In het West-Duitse staats-apparaat bleef in wezen alles, zoals het vóór de ineenstorting van het Hitler-rijk was geweest. Enige voorbeelden mogen dit illustreren. Op 19 Mei j.l. constateerde het Württembergse ministerie voor denazificatie dat 75 % van alle ambtenaren in dit land oud-leden van de Nazi-partij waren. In December 1949 zag de New York Times zich genoodzaakt te verklaren, dat 88 % van alle rechters in Beieren oud-nazi's zijn. Voorts schreef het blad dat het aantal oud-nazi's in de verschillende Beierse ministeries tot 80 % bedroeg.

In een rapport aan de „Bundestag" te Bonn, gepubliceerd op

1 Maart j.l. werd geconstateerd, dat van het bureau voor buitenlandse zaken van het „Bundes-Amt” (d.i. dus het toekomstige ministerie van buitenlandse zaken) 43 % der leidende ambtenaren diplomaten zijn, die onder Von Ribbentrop hun sporen hebben verdiend, d.w.z. oud-nazi's.

Voorts bleek uit hetzelfde rapport dat van de 11 leidende ambtenaren, die het contact tussen de Hoge Commissie der Westerse mogendheden en de regering-Adenauer onderhouden, liefst acht lid van de N.S.D.A.P. zijn geweest. Ter verontschuldiging zeide Adenauer later, dat er te weinig bekwame niet-Nazi's zijn voor het vervullen van deze diplomatieke posten. Hij voegde hieraan zelfs het verzoek toe, om oud-nazi's op diplomatieke posten naar het buitenland te mogen sturen.

Bijzonder treffend was de benoeming van een oud-Nazi tot minister-president in Sleeswijk-Holstein. In Bonn toonde men zich bij deze gelegenheid „verontwaardigd”. Wij herinneren er echter aan, dat volgens een bericht van het Amerikaanse nieuwsagentschap United Press van 8 Maart 1950 een voorlopig onderzoek had uitgewezen, dat op z'n minst 53 afgevaardigden in het Bonner parlement leden van de Nazi-partij zijn geweest! Het grootste aantal hiervan is thans lid van de partij van Adenauer.

Bovendien, wie zijn Heuss en Adenauer? Prof. Heuss, de „president” van West-Duitsland, behoorde tot de groep parlementariërs, die Hitler in Juni 1933 de absolute volmacht voor het uitoefenen van zijn dictatuur gaven. En Adenauer is niet alleen door familiebanden aan de huidige Amerikaanse Hoge Commissaris McCloy en de Amerikaanse ambassadeur in Londen, Davies, verbonden — hij is altijd de typische vertegenwoordiger van het Duitse oorlogs-kapitaal geweest, dat de basis voor Hitler's opkomst heeft gelegd. In de jaren '20 was hij één van de voornaamste leiders achter de schermen van de z.g. „Separatisten”, waarvan een zekere Schlageter later door Hitler tot „nationale held” werd verklaard.

Bijzonder innig echter waren en zijn de verbindingen van Adenauer met het Bankhuis Schroeder, waarover hieronder meer.

VAN nog grotere betekenis voor de politiek van oorlogsvoorbereiding dan het behoud der Nazi's in de administratie van het West-Duitse staats-apparaat was ongetwijfeld de wederopstanding van de Roer-baronnen. Het herstel van hun invloed werd in feite reeds tijdens de tweede wereld-oorlog voorbereid! De Brits-Amerikaanse luchtbombardementen vermeden stelselmatig de makkelijk herkenbare doelen der oorlogs-fabrieken. En toen de bewapenings-industrie dank zij deze „voortuitziende” politiek gered was, werd zij op het laatste ogenblik opnieuw gered door het persoonlijk ingrijpen van de Roer-baronnen. Onder hun druk herriep Hitler in zijn Berlijnse bunker het bevel, om de Roer-industrie te vernietigen. Dat was in April 1945.

In een artikel van de hand van de hierboven reeds genoemde I. Spetter, dat in Jan. 1950 verscheen, geeft hij een goed overzicht van het herstel van de macht der Roer-baronnen. De Schroeder-bank was sinds lang het knooppunt van de belangen der Duitse zware industrie en van de Amerikaanse oorlogsmagnaten. Schroeder behoort tot de mannen, die Hitler aan de macht hebben geholpen. In 1932, na de zware verkiezingsnederlagen van de Nazi-partij, begon Hitler aan het succes van zijn plannen te twijfelen. Goebbels getuigde in zijn boek „Vom Kaiserhof zur Reichskanzlei”, dat Hitler eind December 1932 nog met zelfmoordgedachten rondliep, maar dat hij op 1 Februari 1933, na besprekingen met Von Papen ten huize van de Bankier Schröder in Keulen „in de beste stemming” was.

Het Bankhuis Schröder, dat zijn relaties met Rockefeller en andere Amerikaanse magnaten ook tijdens de oorlog nimmer verbrak, was op zijn beurt het trefpunt van de heersers van het Roergebied, zoals Pferdmenges, de rijkste man van Duitsland, die volgens Spetter gedurende het Hitler-regime een jaarincome van een millioen Mark had en nu de financier van Adenauer's partij is; voorts van de directeurs van de Duitse Staaltrust, waarvan de onlangs vrijgelaten Flick de voornaamste is. Spetter geeft in het genoemde artikel een overzicht van de huidige invloed der „oude garde” van het Roergebied.

De belangrijkste van hen is Dinkelbach, plaatsvervanger van Flick (zolang die in de gevangenis zat). Deze Dinkelbach was 37 jaar lang financieel directeur van de Staaltrust, de „Vereinigde Stahlwerke”.

Spetter getuigt van hem, dat hij als S.S.-er geregistreerd was, hij noemt hem „groot vriend van Adenauer en één van de meest vertrouwde adviseurs van Kardinaal Frings”. Dinkelbach werd door de Westerse bezettings-autoriteiten tot directeur van het Noord-Duitse IJzer- en Staalbestuur benoemd, d.w.z. oorlogsmisdadiger Flick en collega's bleven in feite zitten, waar ze ook onder Hitler hadden gezeten. Onder de verdere oud-Nazi's noemt Spetter Heinrich Kost, lid van de Stahlhelm en van de Nazi-partij, tot aan Hitler's nederlaag directeur-generaal van het Haniel-concern, thans directeur-generaal van de Duitse Kolenmijnbouw Leiding. Voorts „Wehrwirtschaftsführer” bij Hitler's genade, dr Bücher, thans leider van de electriciteitstrust, en vele andere groten onder Hitler, die weer op leidende posten zitten.

De monopolies van het Roergebied werden in strijd met het verdrag van Potsdam niet geliquideerd, de nationalisering van de mijn-industrie strandde op een veto van het Militaire Bestuur, het door de toenmalige Geallieerden overeengekomen maximum voor de staalproductie van het Roergebied werd reeds lang overschreden en heeft thans met zijn 15 millioen ton per jaar het peil onder Hitler overschreden.

De oorlogs-industrie staat weer in volle bloei en met de bloei

der oorlogs-industrie stijgen ook de politieke aspiraties van de Roer-magnaten.

De grootste aanmoediging van de zijde der Amerikanen kregen zij door het Schuman-plan, dat een concern „Verenigde Staal-fabrieken” op West-Europese schaal wilde. (Tussen haakjes worde opgemerkt, dat de Roer-industriëlen hun oorspronkelijke belangstelling voor dit plan reeds weer verloren schijnen te hebben. Immers, na „Korea” kwam de grote stroom der oorlogs-opdrachten en zij schijnen nu niet meer beangst te zijn voor overproductie in de naaste toekomst).

HOEWEL van een stillegging der wapen-industrie nimmer sprake is geweest, heeft het toch tot 1950 geduurd, voordat de Brits-Amerikanen openlijk de schending van het verbod van wapenproductie aankondigden. Begin Juni gaven de Hoge Commissarissen de productie van alle soorten munitie, van radar, militaire radio's enz. vrij. Op 8 Augustus publiceerden Neues Deutschland, Hamburger Volkszeitung en andere bladen reproducties van „Der Bundes Anzeiger”, het staatsblad van Bonn, waarin aangekondigd werd, dat de invoer naar West-Duitsland van munitie, kanonnen, bommen, torpedo's, pantserwagens, pantsertrainen, alle soorten andere wapens en tenslotte van grondstoffen voor atoom-energie vrijgegeven is. De onderaardse, door Hitler gebouwde opslagplaatsen, zijn weer in gereedheid gebracht om deze stroom van wapentuig op te vangen.

Wat moet men echter met wapens doen, wanneer er geen leger is?

Het zou een vergissing zijn, als men geloofde dat op dit ogenblik geen militaire organisatie in West-Duitsland bestond. Volgens een bericht dat begin Mei in de Duitse kranten verscheen, waren toen reeds 1,2 miljoen mannen lid van een of andere militaire organisatie. De belangrijkste hiervan zijn de Industrie-politie (100.000 man), de Arbeiders-compagnieën (80.000 man), de „speciaal-eenheden” (radar-specialisten enz. met 60.000 man), de Duitse civiel-arbeids-organisatie (107.000 man), voorts de spoorweg-, water- en grenspolitie, de gewone politie en tal van andere gecamoufleerde eenheden. De „industrie-politie” werd in Mei in kazernes ondergebracht en „met geweren en andere wapens” uitgerust. Een bijzondere rol speelden hierbij de „verplaatste personen”.

Al deze militaire groepen beantwoordden echter niet aan de werkelijke behoeften van de Brits-Amerikanen. Para-militaire of gecamoufleerde militaire eenheden kunnen nu eenmaal niet de opleiding in groot verband en met zwaar materiaal krijgen, die een modern leger behoeft.

Derhalve werd het nodig met het reeds sinds 1948 in uitvoering zijnd plan tot herbewapening in het openbaar te komen.

Dit zou dan de bekroning en de slotfase zijn van de politiek die in 1945 haar aanvang nam. Spetter heeft dus gelijk wanneer hij

zegt, dat de herbewapeningsplannen niet van „na Korea” stammen (zoals Het Vrije Volk ons wil doen geloven). „Er is reeds langs over de remilitarisatie besloten”!

Kentekenend voor de situatie in West-Duitsland is in dit verband een interview, dat de plaatsvervangende minister-president Blücher aan de Amerikaanse correspondent Ernest Leiser begin Augustus toestond. In dit gesprek onder vier ogen zeide Blücher, dat hij een leger van 10 tot 12 divisies reeds onvoldoende achtte. Hij zeide dat West-Duitsland in het geheim tot voorraadvorming van wapens moest overgaan, opdat de nodige divisies van alles konden worden voorzien.

Blücher ontkende de juistheid van dit interview, maar Leiser voegde er nog aan toe:

„Het is zonder twijfel juist, dat Blücher de nadruk er op legde, dat het niet aan te bevelen was, om de herbewapening van Duitsland in het openbaar te bespreken.”

Enkele dagen daarna echter sneed Adenauer in zijn interview met de New York Times de zaak wel in het openbaar aan. Voor de uitvoering van de Amerikaanse plannen was het niet langer mogelijk, om de leugen vol te houden. Hierbij moet er de aandacht op gevestigd worden, dat Adenauer met een élite-leger van 250.000 man wil starten. Zoals bekend begon de herbewapening van Duitsland na de eerste wereld-oorlog met een „bescheiden” Rijksweer van 100.000 man. Deze groep, die in feite een officiers-leger, een leger van kaders en generaals was, stampte later in enkele jaren het miljoenen-leger van Hitler uit de grond. De Amerikanen echter hebben grotere haast. Wat toen in het verloop van 20 jaar gebeurde, moet nu in record-tempo volvoerd worden.

Ook over de taak van dit nieuwe leger kan geen enkele twijfel bestaan. Op 17 Mei j.l. schreef De Tijd:

„West-Duitsland mag niet de Oostmark blijven van een benard en voortdurend bedreigd West-Europees randgebied; het zal een uitvalspoort moeten worden in de richting van Midden- en Oost-Europa. M.a.w., het Westen, eenmaal geconsolideerd, zal tot het offensief moeten overgaan.....”

Dit was precies, wat de Amerikaanse strategen denken! De „uitvalspoort” van wat Hitler eens noemde de „Germaanse tocht” naar de graanschuur van de Oekraïne en de oliebronnen van de Kaukasus.

De Tijd zei in Mei wat Schumacher in Augustus opnieuw heeft uitgesproken. De leider van de Duitse sociaal-democraten verklaarde toen immers naar aanleiding van Adenauer's plan: „Langs de Elbe moet een overweldigende (letterlijk „monumentale”, volkomen in de trant van Hitler's „monumentale” jargon, schr.) militaire macht worden samengetrokken.” Hij achtte deze „monumentale” troepenmacht nodig opdat het Westen „het offensief naar Russisch gebied kan overbrengen”!

Hierbij sluit de verklaring van Truman's minister van marine,

Matthews, prachtig aan, die zei, dat Amerika bereid moet zijn tot een preventieve oorlog... natuurlijk met behulp van West-Europese en voornamelijk Duitse troepen.

Toen Schumacher over het „offensief” sprak, drukte hij slechts uit wat bij de generaals leeft. De generaals, die in 1945 voorzichtig weggestopt werden, zijn nu het orakel, waar de Amerikaanse strategen naar luisteren. De Amerikaanse pers wordt overstromd met interviews, die deze doorgewinterde Nazi's goedig aan Amerikaanse correspondenten toestaan. Von Halder, eens Hitler's chef van de generale staf, laat in Engeland en Amerika een boek verschijnen, waarin hij uiteenzet, dat Duitsland de veldtocht tegen de Sowjet-Unie slechts verloren heeft, omdat Hitler niet voldoende naar de raadgevingen van zijn generaals heeft geluisterd. De god van de militairisten, die zich in de „Bruderschaft” georganiseerd hebben, is echter Hitler's pantser-generaal Guderian. Guderian is militair, Adenauer is politicus. Daarom praat de laatste over een „politie-leger”. Guderian echter, even openhartig als Schumacher, antwoordde daarop in een van zijn interviews:

„Politie-legers! Onzin! Het wordt een echt leger. En wij doen mee op voorwaarde dat wij gelijke rechten hebben in de Atlantische Raad, dat het Duitse leger onder Duits bevel staat en dat de generaals, diplomaten en staatslieden die zich nog in de gevangenis bevinden, worden vrijgelaten.”

Dat was enkele dagen voordat Flick, Dietrich, Darré en hun mede-misdadigers ontslagen werden.

In de Nederlandse pers, vooral in de pers van de P.v.d.A., citeert men dergelijke mededelingen met een soort medelijdende ironie. „Stel je voor! Wat verbeeldt de man zich!” Maar Guderian verbeeldt zich niets. Als de Amerikaanse plannen doorgaan, dan heeft nazi-Guderian zijn leger. En als hij een leger heeft, dan is hij een politieke macht. Het Vrije Volk zal dan waarschijnlijk schrijven: „Helaas, we konden niet anders, we moesten de eisen van Guderian, Halder, Von Manteuffel wel inwilligen.”

Zo naderen de West-Duitse politici, Roer-baronnen en militairisten snel en zeker het punt, waarheen de logica van de Brits-Amerikaanse oorlogsstrategie hen voert. Wat Hitler niet lukte, moeten zij nog eens proberen.

Hoe echter staat het met het Duitse volk? Het heeft de oorlog niet vergeten. De ervaringen van twee wereldoorlogen hebben dit volk geleerd, dat het niets dan ellende, dood en verwoesting te wachten staat, wanneer het de adviezen van Adenauer, Schumacher en Guderian opvolgt.

Het is symptomatisch voor de stemming in West-Duitsland, dat de leden van de hierboven reeds genoemde „Industrie-politie” bij dozijnen en honderden tegelijk weigeren zich aan de militaire opleiding te onderwerpen. Zij geven de voorkeur aan werkloosheid boven het opnieuw soldaatje-spelen.

De gedachten van de meerderheid van het Duitse volk, dat

men door een wilde, anti-Communistische hetze volgens het voorbeeld van Goebbels, in verwarring tracht te brengen, worden tot uitdrukking gebracht door de eisen, die de S.E.D. op haar laatste congres geformuleerd heeft.

Wij noemen: 1e. strijd voor het onmiddellijk afsluiten van een vredesverdrag met daarop volgend het terugtrekken der bezettingstroepen; 2e. herstel van de politieke en economische eenheid van een democratisch en vredelievend Duitsland; 3e. vriendschap met de Sowjet-Unie, vriendschap met de volksdemocratische landen; 4e. volledige en onvoorwaardelijke erkenning van de besluiten van Potsdam omtrent de democratisering van Duitsland en de uitvoering van de internationale verplichtingen.

Deze punten uit het program van de S.E.D. komen overeen met de werkelijke belangen van het Duitse volk en met zijn verlangens. Adenauer, Schumacher, Flick en Guderian hebben hun immers niets anders te bieden dan een herhaling van Hitler's politiek en Hitler's fiasco.

Steeds openlijker ontpoppen de leiders van de P.v.d.A. zich als de voorstanders en voorbereiders van een nieuwe wereldoorlog. Daartoe zijn zij bereid, ons volk in te lijven in één front met de overweldigers van ons land, de Duitse nazi's van het slag Guderian. Steeds openlijker treden zij in de voetsporen van Hitler.

Het gehele Nederlandse volk zal met grote kracht en beslistheid op moeten treden tegen deze pogingen. Het zal de propagandisten voor een nieuwe oorlog, de helpers van Guderian en Von Mantuffel moeten isoleren en onschadelijk maken.

De Amerikanen en hun helpers, de Vorrink's, zullen tegenover zich vinden de massa's van de volkeren van West-Europa. Tegen de wil van de volkeren kan men geen oorlog voeren. De oorlogstokers echter zullen er aan ten gronde gaan.

F. BARUCH

Men zegt dat de Oproep van Stockholm in het belang van de communisten is en dat om deze reden alleen communisten ondertekenen. Maar het is niet duidelijk waarom het verbod van het atoomwapen een voordeel is voor de Parijse communisten en een nadeel voor de Parijse katholieken. Als een atoombom op Parijs valt zal hij niet eerst informeren naar de politieke opvattingen van de bewoners in een of ander district.

. . . . Wanneer een communist bij het blussen van een brandend huis, water op het vuur gooit, maakt dit het water niet communistisch. Ik begrijp niet waarom Engelsen die met de communisten van mening verschillen, hun het monopolie willen geven van een diep-menselijke zaak, die verband houdt met het lot van de gehele natie?

ILJA EHRENBURG

ENKELE LESSEN UIT DE STAKINGEN

DE regering is door de stakingen van de afgelopen weken in een zeer moeilijk parket gekomen.

Terwijl in Londen bedisseld werd dat de bijdrage van Nederland aan de Amerikaanse oorlogsvoorbereiding verveelvoudigd dient te worden, legden de arbeiders hun vuist op tafel en eisten hogere lonen, maakten duidelijk dat de grens voor verdere verslechtingen bereikt was.

De regering zal echter alles doen om de eisen van de Amerikanen ten uitvoer te brengen. Dat heeft ze herhaaldelijk medegedeeld. Doch de arbeiders hebben hen bij de uitvoering van deze plannen de voet dwars gezet. In een machtige strijd werd een loonsverhoging van 5 % afgedwongen.

De arbeidersklasse heeft daarmee geleerd, dat slechts door strijd verbeteringen kunnen worden afgedwongen.

Gezien de situatie waarin wij leven, zal echter de afbraak van het levenspeil voortgaan. De prijzen stijgen met de dag.

Nieuwe strijd staat voor de deur, nieuwe massale acties zullen een halt toeroepen aan de verarmingspolitiek der regering, die een gevolg is van de misdadige oorlogsplannen.

Daarom is het van groot nut, dat de Partij en de arbeidersklasse de lessen trekt uit de stakingen die achter ons liggen. Deze stakingen hebben voor de gehele Nederlandse arbeidersklasse succes gehad.

Door de lessen uit de strijd te trekken, door de fouten te herstellen, zal de arbeidersklasse in de komende maanden nog krachtiger en doeltreffender kunnen toeslaan.

Het allerbelangrijkst voor ons is, de vraag te beantwoorden: *Heeft de Partij op de juiste wijze haar rol in de strijd vervuld?*

„De partij is de leidende afdeling van de arbeidersklasse, haar bolwerk, haar generale staf” (Gesch. C.P.S.U.).

Was de Partij dat gedurende de stakingen en vooral in de voorbereiding van de strijd?

Wij menen dat hieraan veel ontbroken heeft.

Met de voorbereiding van een stuk strijd bedoelen we niet in de eerste plaats het moment uitkiezen, waarop de strijd kan beginnen en ook niet het opstellen van de leuzen waarvoor gestreden dient te worden. Dat is ongetwijfeld belangrijk, maar niet beslissend voor de strijd.

Beslissend is of de partijgenoten in de bedrijven als strijdkernen optreden, als organisatoren van de strijd, of zij het vertrouwen hebben van de arbeiders, of zij erin geslaagd zijn en er met alle kracht aan gewerkt hebben de arbeiders op te voeden, te leren en te helpen bij het organiseren van de strijd

voor verbetering van de levensvoorwaarden op elk gebied. En daaraan ontbreekt nog zeer veel.

Bedrijfskranten verschijnen nog steeds onregelmatig en vaak in het geheel niet of met lange tussenpozen. De ledenvergaderingen worden te onregelmatig en te weinig gehouden, de werking, de scholing, kortom het gehele werk van de bedrijfspgroepen wordt niet met die ernst en die kracht doorgevoerd die dit belangrijke werk van de Partij vereisen.

Er zijn hierop natuurlijk een aantal gunstige uitzonderingen.

Het is logisch, dat deze gebreken in het partijwerk zich in de strijd die achter ons ligt gewroken hebben.

Natuurlijk zijn er talloze partijgenoten, die individueel goed werk gedaan hebben. In de diverse stakingsleidingen zaten ook partijgenoten, die daarin uitstekend werk gedaan hebben. Maar waar het om gaat is: hoe werkte de Partij als geheel? Hebben de partijgenoten de rol en de betekenis van de partijgroep in het bedrijf begrepen?

In Rotterdam b.v. waren partijgenoten die van mening waren, dat de Partij tijdens de staking geen ledenvergaderingen moest houden, geen manifesten en geen bedrijfskranten onder de stakers moest verspreiden, omdat dit de staking geen goed zou doen. Er was een soort „neutrale eenheid” ontstaan. Stemmingen als „laat de bonden er buiten”, „geen politiek in de staking” kwamen openlijk naar voren en werden door ons niet bestreden. Integendeel, uit het bovenstaande blijkt, dat er partijgenoten waren die het daarmee eens waren.

De vijanden van de arbeidersklasse kregen daardoor vrij spel. Die zaten niet stil, die waren niet bang „hun gezicht” te laten zien.

Wat blijft op zo'n wijze over van de „generale staf”?

In Amsterdam konden de vertegenwoordigers van de E.V.C. in de stakersvergaderingen de arbeiders toespreken, konden zij het standpunt en de inzichten van de E.V.C. naar voren brengen. In Rotterdam was dat niet mogelijk, want dan zouden ook de andere bonden moeten spreken, en dan... etc.

De bond dus, die zijn gehele apparaat in dienst stelde van de stakingen, die de uitkeringen van zijn leden in de stakingskassen stortte en daardoor en door zijn actieve werken met de solidariteitslijsten het aan de stakingsleidingen mogelijk maakte, aan de grote massa van ongeorganiseerden een uitkering te doen, en die in enkele weken tijd 272.000 gulden bijebracht, werd over één kam geschoren met de Uniebonden en O.V.B., die alles deden om de staking te breken. Zo'n eenheid is geen werkelijke, krachtige eenheid, zij is van alle kanten aan te vallen, ze staat bloot aan de campagnes van de vijanden, die in alle toonaarden naar voren brachten: „Laat de bonden er buiten”.

De staking van de classificeerders in Rotterdam, de haven-, bouwvak- en taxistaking in Amsterdam toonden hoe het wel

kan. De classificeerders in Rotterdam behaalden een klinkende overwinning, die door de directie zelfs op schrift werd gezet. Deze arbeiders kozen een stakingsleiding, doch de vertegenwoordiger van E.V.C.-Metaal kon op de stakersvergadering het woord voeren namens zijn organisatie, hij kon de rol van de O.V.B., die gericht was op het breken van de staking, aan de arbeiders duidelijk maken; de trotskisten kregen daar geen kans de staking te breken. Was dat dan een verzwakking van de eenheid, een verzwakking van de strijd? Integendeel, de staking werd er sterker door, de arbeiders kregen een beter inzicht en konden de overwinning behalen.

Een stakingsleiding, die werkelijke steun aan de staking van personen of organisaties, zoals b.v. de E.V.C. en het dagblad „De Waarheid”, vanwege z.g. neutraliteitsoverwegingen niet openlijk aanvaardt en toejuicht, verzwakt daardoor de staking en bewijst de arbeiders een slechte dienst.

Hoe kan de arbeidersklasse overwinnen, hoe kan zij alle mogelijkheden en gevaren in de strijd zien wanneer haar enige bondgenoot, de Partij, zich niet laat horen of zien?

De bedrijfskranten zouden tijdens de staking vele malen moeten verschijnen, de partijgroep zou regelmatig bijeen moeten komen, desnoods elke dag, om de toestand onder ogen te zien, de perspectieven te bespreken, de acties van de vijanden onder de loupe nemen, kortom het gehele stakingsfront overzien om als „generale staf” richting te kunnen geven aan de strijd, om de arbeiders te helpen, om de strijd te verdiepen en te versterken.

Maar de Partij bestaat niet alleen uit de bedrijfsgroepen, die bij de staking betrokken waren. Daarom zal nagegaan moeten worden hoe de partijgroepen in de overige bedrijven gereageerd hebben op de stakingen. Wij weten dat in vele gevallen deze groepen niet bij elkaar kwamen om te bespreken wat voor de solidariteit georganiseerd moest worden, om te bezien of er in het betreffende bedrijf mogelijkheden waren om d.m.v. eigen acties voor eigen eisen de arbeiders in beweging te brengen, waardoor het stakersfront en daardoor de druk op de regering vergroot kon worden. Ook in die bedrijven verschenen over het algemeen geen bedrijfskranten, die de arbeiders voorlichting gaven over de strijd die gaande was.

De belangrijkste les die we uit de staking moeten trekken is: onmiddellijk in elk district met kracht het bedrijfswerk aan te pakken, te verbeteren en te versterken.

Doch de Partij bestaat niet alleen uit bedrijfsgroepen en de vraag dient gesteld te worden: Wat deed de overige Partij tijdens de stakingen?

Duizenden partijgenoten waren in het gehele land aan het werk om de solidariteit te organiseren. Zet 272.000 gulden om in dubbel-tjes en kwartjes, dan kan men nagaan hoeveel honderdduizenden met de lijsten bewerkt zijn. Hiervan heeft de Partij een

groot deel voor haar rekening genomen.

Maar er was meer te doen. Het zou nodig geweest zijn, overal waar mogelijk, openbare vergaderingen te organiseren om de arbeiders de juiste voorlichting over de strijd te geven; het zou nodig geweest zijn, ledenvergaderingen te houden en het kader van de Partij volledig te instrueren, zodat elke partijgenoot zich een deel zou gaan voelen van het stakingsfront in Amsterdam en Rotterdam.

EEN andere belangrijke les uit de stakingen is de onderschatting van de vijanden en het verwaarlozen van de waakzaamheid.

Het duidelijkst kwam dit tot uitdrukking in Rotterdam. De staking was daar algemeen, de omstandigheden nationaal en internationaal gunstig. En toch eindigde de staking op een wijze, die niet in overeenstemming was met de kracht en de omvang der staking.

Hoe kwam dit?

Een groot deel van de arbeiders verloor onder het trommelvuur van allerlei provocateurs, geruchten en de campagne van de reactionnaire pers, hun zelfvertrouwen. De vijanden beukten op het front dat ze maandenlang geraffineerd hadden voorbereid.

Maandenlang werd door de trotskisten, door de Uniebondbestuurders, door de agenten en provocateurs van de reactie de vraag gesteld: Hoe zit het met de centen? Zonder geld kun je niet staken. Denk aan de staking van 1946, waarvoor je nu nog in de schuld zit. Jullie krijgen geen geld, maar je zult met lijsten langs de deur moeten bedelen enz. enz.

De solidariteit, dit machtige wapen van de arbeidersklasse, werd belachelijk gemaakt en gebagatelliseerd. Zo werd in een gezamenlijke campagne de geest van de arbeiders ondermijnd en vergiftigd.

De Partij heeft nagelaten en in het verleden en tijdens de staking, hiertegen de felste strijd te voeren en de arbeiders voor te lichten op welke wijze men de strijd kapot wilde maken. Want niet de uitkeringen zelf brachten het einde van de staking. Geen enkele staker had in de eerste stakingsweek minder dan 18 gulden in huis.

Maar het verschil in uitkeringen tussen Unie-leden, O.V.B.-leden en de grote massa van ongeorganiseerden, als sluitstuk op de maandenlange campagne rondom de „centen”, bracht verraag en verdeeldheid.

De arbeiders waren daarop niet voorbereid, zij wisten niet hoe zij deze aanval af moesten slaan en hoe zij hun staking konden versterken.

In een artikel in De Waarheid merkte F. Reuter reeds op, dat in Rotterdam de waakzaamheid heeft ontbroken. En dit is juist. De rol van de trotskisten werd onderschat, de strijd tegen onzuivere en schadelijke elementen werd niet met kracht gevoerd,

de rijen van de Partij werden niet zorgvuldig gezuiverd van arbeidsvijandige elementen. Er werd teveel getolereerd, teveel met „de mantel der liefde” bedekt. Daardoor konden vele duisterlingen tijdens de staking hun slag slaan. En alweer is de les die we voor de gehele Partij trekken moeten: Zij konden tijdens de staking hun slag slaan, omdat de Partij hen in het verleden niet verslagen had.

Deze onderschatting is zeker ook een gevolg van het gebrek aan systematische scholing in de Partij, vooral op dit gebied.

De geschiedenis van het trotskisme heeft toch genoeg duidelijke feiten naar voren gebracht, nationaal en internationaal. De scheuring in de E.V.C. indertijd was nodig om de noodlottige verdeeldheid in de haven terug te brengen. Op dit front vechten de trotskisten door. Bij elk stuk strijd is hun tactiek er op gericht, verdeeldheid onder de arbeiders te zaaien, de strijd te ondermijnen en te verzwakken en daardoor de reactie in de kaart te spelen. De ene keer door het stellen van andere leuzen, dan weer door het uitgeven van tegengestelde en verwarrende parolen, dan weer door het zwijgen als moffen, waardoor hun leden niet weten waar ze zich aan te houden hebben, of door hun tactiek bij de uitbetaling van stakingsuitkeringen. Maar steeds weer is het doel: Sla de arbeiders uit elkaar, verzwak hun eenheid, breek de strijd. De arbeiders zullen moeten gaan inzien, dat een der voorwaarden voor de overwinning is: hou de scheurmakers er buiten, zuiver je rijen van wankelmoedige en duistere elementen.

WIJ zijn er van overtuigd, dat in de komende maanden felle klassebotsingen voor de deur staan. De stakingen van de afgelopen weken waren daarvan het begin. Deze stakingen leidden reeds tot aanzienlijke successen, direct voor de arbeiders die in verschillende stakingen betrokken waren, en voor de gehele arbeidersklasse tot een loonsverhoging van 5 %.

Wij mogen echter niet tevreden zijn met die successen. Wij mogen niet nalaten, en daartoe is dit artikel een aanwijzing, de fouten en gebreken in ons werk op te sporen, deze met elkaar te bespreken en herstellen.

„De partij is onoverwinnelijk als zij de kritiek en de zelfkritiek niet vreest, als zij haar fouten en tekortkomingen in haar werk niet verdoezelt, als zij haar kaders leert en opvoedt aan de hand van de fouten in het partijwerk, als zij tijdig haar fouten weet te verbeteren.”

(Gesch. C.P.S.U. (b), Blz. 475).

Wanneer we dat ernstig en serieus doen, wanneer we met spoed en met kracht de gebreken en tekortkomingen herstellen, dan verrichten we de beste voorbereiding voor de strijd die ons te wachten staat.

J. SCHALKER

DE E.V.C. BONDGENOOT IN ONZE STRIJD

DE slag die de werkers in het Westen van ons land aan de reactie en haar handlangers hebben toegebracht door hun dappere stakingsstrijd, heeft doel getroffen.

Gedreven door de stijgende nood in hun gezinnen, veroorzaakt door de brutale uitplunderingspolitiek der regering, en tot het inzicht gekomen zijnde, dat klagende ontevredenheid in deze noodtoestand geen verandering vermocht te brengen, grepen meer dan 18000 arbeiders in grote eensgezindheid naar het wapen van de staking.

Waren de eisen, die door de strijdende arbeiders werden gesteld, van verschillende aard, allen, die in strijd stonden, hadden slechts één doel, het verkrijgen van loonsverhoging.

Dit doel is bereikt en niet alleen voor hen, die daarvoor daadwerkelijk hebben gestreden; de kracht, die door hen door middel van de stakingsbeweging werd ontwikkeld, was zo groot, dat het door de regering vastgestelde loonplafond met 5% loonsverhoging werd doorbroken.

Ongetwijfeld was het een harde strijd, die gevoerd moest worden tegen de verenigde reactie van regering, ondernemers en leiders der Uniebonden, die letterlijk niets hebben nagelaten om de strijd van de werkers te breken.

Tot hun geliefkoosde middelen behoorden een hevige politieterreur, intimidatie, het sturen van spionnen en provocateurs in de rijen van de stakers en het verspreiden van geruchten. Nimmer waren alle registers van leugen, laster en verdachtmaking door middel van radio en pers zo wijd geopend als in de stakingsdagen.

De spits van alle vijandelijke aanvallen op de voor hun bestaan vechtende arbeiders, was in hoofdzaak gericht op hun strijdorganisatie, de E.V.C.

Uit de verwoede aanvallen op deze reeds tientallen keren dood verklaarde, wegwijnende organisatie, blijkt de enorme betekenis van de E.V.C. en de grote rol, die zij vervult in de strijd van de arbeiders. Zij vormen tezamen een afdoend bewijs van haar onwankelbare trouw aan de zaak van de arbeidersklasse. Toch is het goed, het niet, alleen bij dit bewijs te laten, maar op enkele vaak herhaalde beweringen van de klasse-vijand nader in te gaan, voor zover hun platte leugens de principiële stellingname van de E.V.C. raken.

Eén van deze beweringen is b.v. het verzinsel, dat de E.V.C. zich aan de verantwoordelijkheid van de stakingen heeft willen onttrekken en schuil is gegaan achter de door de arbeiders zelf gekozen stakingsleidingen, bij wie de leiding van de staking berustte.

Natuurlijk wijst de E.V.C. alle verantwoordelijkheid voor de oorzaken van het tot stand komen van stakingen met kracht van de hand. Verantwoordelijk voor stakingen zijn zij, die terwille van het verhogen van de winsten der ondernemers en het voorbereiden van een agressie-oorlog een loon- en prijspolitiek doorvoeren en mogelijk maken, die het leven der werkers steeds ondragelijker maakt.

De werkelijke verwekkers van stakingen zijn de ondernemers, hun regering en de in hun dienst staande topleiding van de Uniebonden.

In die zin is de bewering evenwel niet bedoeld. Ze wil de indruk vestigen, dat de E.V.C., die dagelijks de arbeiders tot het krachtigste verzet aanspoort, in dit verzet de leiding overlaat aan een stakingsleiding, uit vrees om de verantwoordelijkheid voor de strijd op zich te nemen.

Het is ongetwijfeld een beschuldiging met veel listen, die een weerlegging behoeft door antwoord te geven op de vraag: Waarom nam de E.V.C. niet de onmiddellijke leiding van de stakingen op zich?

Hierbij kan ons de „Volkskrant” van 8 Augustus behulpzaam zijn, die naar aanleiding van de stakingen, teleurgesteld door het falen van de 5e colonne in de arbeidersbeweging, de trotskisten, schreef: „het O.V.B. bleek ook zijn mensen niet meer in de macht te hebben”.

In deze regel wordt onverbloemd verklaard, dat de werkelijke en verachtelijke rol van het scheurmakersbondje van T. v. d. Berg bestaat uit het voorkomen van de strijd van de Rotterdamse havenarbeiders voor lotsverbetering. Maar bovendien blijkt er uit, dat de stakingen niet uitsluitend werden gevoerd door de leden van de E.V.C.

De verhoudingen in de Nederlandse vakbeweging zijn tot op heden nog zo, dat de georganiseerde arbeiders zijn verdeeld over de bestaande vakorganisaties. Voor deze verhoudingen de ogen te sluiten en de arbeiders te willen dwingen onder de onmiddellijke leiding van de E.V.C. de strijd te voeren voor verbetering van hun bestaan, zou onnoemelijke schade aan de strijd van de arbeiders hebben berokkend.

In de strijd en bij de voorbereiding ervan is het de taak van de E.V.C., elke remmende invloed op het ontplooiën van deze strijd te vermijden en die wegen aan te geven, die ertoe leiden, dat een zo groot mogelijke eenheid van optreden der werkers tot stand komt. Hiertoe behoort het behulpzaam zijn bij het vormen van door en uit de arbeiders zelf gekozen actieleidingen, waarvan de samenstelling vertrouwen en bevrediging moet schenken aan alle bij de strijd betrokken arbeiders, ongeacht tot welke vakorganisatie zij behoren.

Dit soort strijdleidingen is tegelijkertijd het bewijs, dat, ondanks de bestaande verdeeldheid op het gebied van de vakbe-

weging, toch met succes de meest scherpe klassestrijd kan worden gevoerd.

Beter dan op welke andere wijze ook worden de arbeiders er van overtuigd, dat zij allen gelijkgerichte belangen hebben en leren zij doorzien, dat de verdeeldheid in de vakbeweging opzettelijk in stand wordt gehouden ten behoeve van de ondernemers. Doordat de E.V.C. in de jongste stakingen haar gehele apparaat in dienst van de strijdende arbeiders heeft gesteld en een doorslaggevende rol heeft vervuld bij het vormen van eigen strijdleidingen, heeft zij getoond over een juist inzicht en groot verantwoordelijkheidsgevoel te beschikken.

De E.V.C. ging niet schuil achter de stakingsleidingen, maar stond naast deze leidingen om hen te helpen en met hen de beste strijdwegen te bespreken. Voor zover door deze leidingen fouten en tekortkomingen aan de dag werden gelegd, moeten deze ook geweten worden aan de onvolkomenheden van de E.V.C., die thans ~~zal~~ moeten nagaan, welke maatregelen genomen dienen te worden om haar organisatie te versterken, waardoor de gemaakte fouten in de komende strijd kunnen worden vermeden.

De wijze, waarop de E.V.C. de arbeiders in hun strijd is voorgegaan, heeft haar vertrouwen bij de arbeiders aanzienlijk versterkt. In een poging om deze toenemende invloed te remmen, hebben alle vijanden zich ditmaal met grote hardnekkigheid geworpen op het vraagstuk van de stakingsuitkeringen.

De E.V.C. zou op dit punt de arbeiders in de steek hebben gelaten en hen tot „bedelen” hebben aangespoord. Zij, die niet alleen de arbeiders in de steek laten, maar zelfs de dood in willen jagen voor imperialistische doeleinden, pogen door deze bewerking het organiseren en betrachten van solidariteit tot bedelen te verklaren.

Dit behoeft geen verwondering te wekken, want niets boezemt de reactie meer angst in, dan de macht van de solidariteit, waartegen niets bestand is. Het is een tweesnijdend zwaard. In de eerste plaats stelt een goed georganiseerde solidariteits-campagne de strijders tegen onderdrukking in staat de strijd te voeren, want geen enkele strijdorganisatie is in staat een strijd van enige omvang te financieren. Steeds zal in zulk een geval een beroep moeten worden gedaan op de overige arbeiders en de met hun verbonden bevolkingsgroepen. Doch bovenal wordt door het organiseren van een brede solidariteitsbeweging in gevallen van stakingen bereikt, dat aan de staking zelf en vooral aan het doel, waarvoor gestaakt wordt, bekendheid gegeven wordt. Dit is van doorslaggevende betekenis, want bij iedere staking gaat het er tussen de reactie en de stakers om, de openbare mening aan zich te trekken.

Slaagt de reactie erin om, door middel van een door haar uitgespreid net van leugen en laster, de stakers van de overige arbeiders te isoleren, dan is het voor de laatsten moeilijker te overwinnen.

Slagen de stakende arbeiders er evenwel in, voor hun overige klassegenoten hun strijd te rechtvaardigen en hen door het brengen van offers aan de strijd te laten deelnemen, dan oefent dit een beslissende invloed uit op het resultaat van de strijd.

Dit is vooral in de laatste stakingsactie gebleken, waar de omvang van de solidariteit, die werd betracht, de reactie deed inzien, dat een *algemene* loonsverhoging niet meer was te voorkomen. Het was de E.V.C., die bij de aanvang van de strijd onmiddellijk de solidariteit in het gehele land organiseerde, waardoor het mogelijk werd om vanaf eind Juli tot begin September een bedrag van 272.000 gulden aan de strijders uit te keren.

Het organiseren van de solidariteit is dus een der belangrijkste taken gedurende de staking. Het versterkt de staking en tevens het klassegevoel van hen, die door discussie moeten worden overtuigd van de noodzaak van het brengen van offers. Vandaar, dat door de tegenstanders gepoogd wordt de solidariteitsacties te belemmeren, door het inbeslagnemen van steunlijsten e.d. Zij trachten het moreel van de stakers te ondermijnen door hen het gevoel bij te brengen, dat zij hun eigen uitkering bijeen moesten „bedelen”, en speculeren op de vernedering die in dit woord ligt besloten.

Gedurende de afgelopen strijd is dan ook gebleken dat het noodzakelijk is om voortdurend de juiste voorlichting te geven over het vraagstuk van de uitkeringen en de betekenis van het ontplooiën van de solidariteits-beweging tijdens de strijd, waarbij in het bijzonder de stakers zelf dienen te worden ingeschakeld.

Dit zal er toe leiden dat opklaring gebracht wordt bij hen die door de vijandelijke propaganda werden gevangen en die zich afvragen wat voor nut het heeft georganiseerd te zijn indien men toch, evenals de ongeorganiseerden, met steunlijsten moet werken.

Hun moet duidelijk gemaakt worden, dat een beroep doen op steunverlening in gevallen van strijd niet moet worden beoordeeld als „bedelen”, doch moet worden gezien als een veredelen van de gevoelens van solidariteit.

Dit zal de kracht van de om betere levensvoorwaarden strijdende arbeiders vergroten.

Deze solidariteitsbeweging, waarbij de stakers zelf dienen te worden ingeschakeld, moet ook gepaard gaan met een grote activiteit van de stakers. Om de eisen waarvoor gestaakt wordt ingewilligd te krijgen, is het niet voldoende om alleen het werk neer te leggen.

Een staking is geen anti-werk-actie, maar een actie voor verhoging van het loon, waarvoor gewerkt wordt.

Iedere staking moet worden bewaakt door posters om te voorkomen, dat de staking in gevaar wordt gebracht door werkwilligen. Steeds moet de vastbeslotenheid der stakers worden getoond. Dit hebben de bouwvakarbeiders tijdens hun strijd

begrepen. Geen politie-terreur heeft hen van demonstreren kunnen terughouden. Zij hebben voor hun staking gestreden.

DOOR de gevoerde strijd hebben de arbeiders de regering de voet dwars gezet bij het op bevel van Amerika uitvoeren van haar plannen tot verdere verlaging van het levenspeil.

Zij hebben door het afdwingen van het besluit der regering tot verhoging van de lonen met 5 % een belangrijke overwinning behaald.

De pogingen van de leiders der Unie-bonden, het zo voor te stellen dat deze loonsverhoging het resultaat zou zijn van hun „onderhandelingen”, wordt volledig weerlegd in de verklaring van het N.V.V., waarin dit zegt dat er moeilijkheden zouden komen wanneer de werkgever ongemotiveerd van de mogelijkheid om vrijstelling te krijgen van het geven van loonsverhoging gebruik zou maken.

„De arbeidsrust zou hierdoor worden verstoord”, zegt men in deze verklaring en geeft daarmee ongewild toe dat deze door de „verstoring” der arbeidsrust gedwongen werd loonsverhoging te geven. Onmiddellijk daarop laat zij de raadgeving aan de werkgevers volgen om geen dispensatie aan te vragen *zonder overleg* met de vakbeweging, waarmede bedoeld wordt de Unie-bonden. Dat wil zeggen, dat indien de werkgever beslist geen loonsverhoging wil geven, de heren Unie-bestuurders bereid zijn hun medewerking te verlenen om de arbeiders deze loonsverhoging te onthouden.

Er zijn echter machtige tegenspelers, waarmede deze bestuurders ernstig rekening hebben te houden. Het zijn hun eigen leden, die in grote getale aan de strijd voor loonsverhoging hebben deelgenomen en in die strijd de rol van hun leiders hebben leren doorzien. Hiervan getuigt de groeiende oppositie in de verschillende vakbonden. Tegenover het verraad van hun leiding zullen zij opnieuw hun strijdvaardigheid stellen, waardoor de regering tot dit besluit gedwongen werd. Deze loonsverhoging zal over de gehele linie moeten worden doorgevoerd en de E.V.C. zal tot taak hebben, daar waar men de 5 % loonsverhoging de arbeiders wil ontstelen, onmiddellijk de daadwerkelijke strijd te organiseren.

De E.V.C. is een onmisbare factor gebleken in de strijd van de Nederlandse arbeidersklasse. Dit moge verder blijken uit het feit dat zij sedert haar jonge bestaan reeds meer dan 3½ miljoen gulden aan stakende arbeiders heeft uitgekeerd. Ook de E.V.C. had dus miljoenen in haar kassen kunnen bezitten indien zij een zelfde verraderlijke politiek zou voeren als de leiders der Unie-bonden, die de contributiecenten van de arbeiders besteedt voor strijdbrekkende doeleinden.

Zij is een factor die men met vereende kracht heeft willen uitschakelen na de staking in het bouwbedrijf door massale uitsluiting van haar leden in deze bedrijfstak. Deze poging der

ondernemers, die samen met de bestuurders der Uniebonden een „actie-comité” hadden gevormd, heeft schipbreuk geleden. Onmiddellijk reageerden de arbeiders in het bouwbedrijf op deze fascistische maatregel met het staken van het werk. Als één man schaarden zij zich rondom de enige strijdbare klasse-organisatie op vakverenigingsgebied en sloegen deze aanval doeltreffend af.

Hieruit blijkt het grote vertrouwen van de arbeiders in de E.V.C., dat nog zal toenemen en haar in staat zal stellen de arbeiders naar verdere overwinningen te voeren, indien de E.V.C. uit de gevoerde strijd de juiste lessen weet te trekken en zich de opgedane ervaring ten nutte weet te maken.

B. BRANDSEN

Zonder en zeer nauwe verbinding met de vakbeweging houdt de Partij op, de voorhoede van de arbeidersklasse te zijn, zondert zij zich af van de massa's en verliest zij elk actievermogen. De vakbonden zijn, zoals Stalin leert, de belangrijkste hulporganen en transmissieriemmen, die de Partij als voorhoede verbinden met de overige massa's van de klasse. Daaruit blijkt, dat het verwaarlozen van het vakbewegingswerk een fundamentele afwijking van het leninisme betekent, en wel een afwijking in het voornaamste beginsel van het leninisme, het beginsel van de dictatuur van het proletariaat. Want zonder een nauwe verbinding met de vakbeweging, zonder het veroveren van de meerderheid van de arbeidersklasse met behulp van de vakbonden, is de Partij niet in staat, het proletariaat in de strijd om zijn heerschappij aan te voeren. Lenin wees er op, „dat de vakbeweging de verbinding van de voorhoede met de massa's tot stand brengt, dat de vakbeweging door haar dagelijkse arbeid de massa's overtuigt, de massa's van de klasse, die als enige in staat is, ons van het kapitalisme naar het communisme te brengen.”

(*Einheit*, orgaan van de SED, Mei '50).

Telkens blijkt weer, dat „linkse” frazen en radikalisme slechts dienen om de afkeer van en angst voor een hardnekkige, moeizame, systematische en voortdurende arbeid voor de vervulling van de politieke taken van de Partij te verbergen. Natuurlijk is het gemakkelijker om radikaal-klinkende redevoeringen te houden en tegen een sociaaldemocratische collega uit te varen, dan om op zich te nemen, door een behoedzaam en overdacht optreden een kameraadschappelijke verhouding met hem tot stand te brengen en zijn vertrouwen te winnen. Het sectarisme verhindert ons, de sociaaldemocratische en partijloze arbeiders te winnen voor de strijd om de belangen van de arbeidersklasse, tegen de imperialistische overheersing.

(„Wissen und Tat”, orgaan van de KPD, Febr. '50)

WAAR GAAN WE HEEN?

DE oorlog in Korea is voor de Amerikaanse imperialisten een voorwendsel geweest tot uitbreiding en verdieping van de totale oorlogsvoorbereiding in de Verenigde Staten, in West-Europa en in de overige satelliet-gebieden. De imperialistische expansie-politiek, die in toenemende mate de binnen- en buitenlandse politiek van de Verenigde Staten en van de satellieten is gaan beheersen, heeft met de agressie in Korea, met de interventie in de nationale Koreaanse revolutie een stroomversnelling ondergaan, die zich onder andere openbaart in een vergroting van de oorlogsproductie, in een mate en op een schaal, zoals de wereld nog nooit in officiële vreedetijd gekend heeft. Wat dit betreft is de Duitse „vrede” van vóór 1939 kinderspel bij de Amerikaanse „vrede” van ná 1945. Bij de huidige Europese en Amerikaanse kazerne vergeleken was de Duitse fascistische kazerne een kinderkamer.

De Verenigde Staten offeren *officieel* voor het komende begrotingsjaar aan directe oorlogsuitgaven 30 milliard dollar of ruim honderdduizendmaal millioen gulden.

In Engeland omvat de oorlogsbegroting 10 % van het nationale inkomen. In de komende drie jaren zal het oorlogsplan bijna 3½ milliard pond sterling eisen, dat is ruim vijf en dertig duizend millioen gulden.

Voor het komende jaar bedragen de Franse oorlogsuitgaven ruim zeven duizend millioen gulden, dat is tweemaal zoveel als de bestaande oorlogsbegroting.

In Zweden zullen de militaire regeringsuitgaven stijgen tot om en nabij één duizend millioen gulden per jaar.

Men kan op deze manier verder gaan. Overal, in België, in Italië, in ons eigen land en niet te vergeten in West-Duitsland en Japan, eist Mars zijn offers.

De officiële regeringscijfers illustreren daarbij op geen stukken na de werkelijke oorlogsuitgaven. Allerlei begrotingshoofdstukken lenen zich voor gecamoufleerde militaire uitgaven. Zo zijn de officiële Nederlandse cijfers 1166 millioen. Maar... er zijn credieten aan de Hoogovens, aan de K.L.M., er zijn uitbreidingen en verbeteringen aan vliegvelden, die bij elkaar nog enige honderden millioenen extra verslinden. Voorts zijn er economische offers die op geen enkele officiële begroting vermeld worden, offers, welke voortvloeien uit het onttrekken van duizenden, honderdduizenden, millioenen arbeidskrachten aan het productie-proces. Alleen voor Nederland zijn deze offers te ramen op ruim 200 millioen gulden per jaar.

Elke oorlogseconomie stelt aan de orde: de verhouding van de civiele productie tot de oorlogsproductie, de verhouding van boter tot kanonnen. Wanneer wij deze verhouding nader preci-

seren voor de *kapitalistische* oorlogseconomie, dan moet men (en wij zeggen het met nadruk!) vaststellen, dat de boterkanonnen-verhouding zich niet wreekt aan de tafel van de monopolistische kapitalist. De kolossale oorlogswinsten in de Verenigde Staten (en zelfs die van de Nederlandse monopoliekapitalisten, zoals wij verleden jaar in dit tijdschrift berekend hebben) waren oorzaak, dat de kapitalistische dis onder de omstandigheden van de oorlogseconomie beter en rijker voorzien is dan onder die van de vredeseconomie.

Bovendien, afgezien van de veronachtzaming van het verschil tussen de proletarische en kapitalistische consumptie bij de kapitalistische oorlogseconomie, plegen de burgerlijke waarnemers zich géén rekenschap te geven van de vérdragende gevolgen op organisatorisch gebied. De „geleide” economie is een monopolistisch geleide voortbrenging, de gecontroleerde importen van grondstoffen en halffabrikaten vinden hun weg naar de monopolistische wapenfabrikanten, de rationele organisatie van het oorlogsproductieproces verlangt een concentratie van de kanonnen-voortbrenging in de grootste bedrijven. Naast de economische concentratie met als kenmerk het zwaartepunt van de oorlogsindustrie in de grootste bedrijven en de geforceerde uitbreiding van uitsluitend deze top-ondernemingen, náást de economische concentratie is er een financiële concentratie, een concentratie van kapitaal. De nationale verarming, de onvermijdelijke metgezel van elke oorlogseconomie gaat gepaard met een verrijking van de toplaag van de financiële bourgeoisie. De kleine burgers, de boeren, worden onteigend door de permanente inflatie, die onverbrekkelijk verbonden is aan een voortgezette abnormale uitbreiding van de bewapening. Zo zijn de spaarpenningen van vóór de oorlog, die moeizaam door de middenklasse en de arbeidersbevolking vergaard zijn, in Nederland thans gedaald tot 40 % van hun oorspronkelijke waarde.

In een officieel document van de Marshall-organisatie, dat gewijd is aan de interne financiële toestand van de Marshalllanden, komt de volgende passage voor (t.a.p. blz. 56): „In het bijzonder zou het peil van de bewapeningsuitgaven de vooruitgang, die de laatste jaren bereikt is, in gevaar kunnen brengen, indien niet met grote zorg de gehele economische politiek in overeenstemming gebracht wordt met de eisen, die aan deze uitgaven verbonden zijn”. Indien men dit ambtenaren-jargon in gewoon Nederlands vertaald, dan komt dit hierop neer, dat ten eerste de economische politiek een toenemend totalitair karakter moet krijgen. Dat wil zeggen, dat gekoerst moet worden naar een totalitair monopolistisch kapitalisme. Ten tweede zal deze politiek de voortbrenging in de vredessector moeten beperken ten gunste van de oorlogssector. Het rapport zegt dit trouwens zelf: De consumptie moet naar beneden en de investeringen voor de normale vredesproductie moeten beperkt worden.

Indien n.l. de vredesvoortbrenging op volle toeren zou blijven draaien náást de voorgestelde oorlogsproductie, dan zouden spanningen ontstaan in de Europese economie, die tot chaotische gevolgen leiden.

Er zijn drie zwakke pijlers in de Europese economie. Ten eerste de positie van de betalingsbalans. De devaluatie heeft sedert September 1949 de internationale handelsvoorwaarden zeer ernstig ten nadele van Europa beïnvloed. De importen worden „duur”, de exporten worden „goedkoop”. Reeds vóór de devaluatie waren er verschuivingen in de Europese import- en exportprijzen waarneembaar, die de Europese economische positie ten opzichte van de rest van de wereld ernstig benadeelden. Zo zou b.v. Engeland reeds in 1948 zijn dollar-tekort hebben opgeheven, indien de toenmalige import- en exportprijzen gelijk waren aan de vóóroorlogse verhoudingen. Terwijl in Nederland het prijsindexcijfer voor de invoer met ruim 15 % gestegen is, neemt het prijsindexcijfer voor de uitvoer met slechts 1 à 2 % sedert verleden jaar toe. Dit verschijnsel is één van de uitingen van de kolonisatie van Europa. De waardering voor de Europese exportprestaties daalt, het Europese proletariaat moet harder zwoegen, meer presteren om de noodzakelijke invoer te verdienen. De West-Europese landen worden vooral ten opzichte van de Verenigde Staten „goedkope” landen, zoals b.v. vóór de oorlog de Balkanlanden de halfkoloniale „goedkope” gebieden waren ten opzichte van Europa.

Men kan het offer van de devaluatie op dit gebied nauwelijks onderschatten. *Op zich zelf „kost”* zij Nederland alleen zo om en nabij één miljard per jaar.

Hoewel de vredesproductie, hoewel de voortbrenging van consumptiegoederen en die van investeringsgoederen ten behoeve van de geforceerde bewapening beperkt moet worden, mag deze beperking niet plaats vinden ten koste van de Europese exporten, aldus de officiële opvatting. Immers een drastische vermindering van Europa's export zou het import-vermogen zó aantasten, dat het totale Europese productiepotentiël een vermindering zou ondergaan, waardoor het gehele bewapenings-program op losse schroeven zou komen te staan.

Hoe men het wentelt, keert of draait, de combinatie: geforceerde bewapening — zwakke export-positie *moet* zich wreken in beperking van de consumptie en vermindering van de civiele investeringen. Voor deze conclusie pleit overigens nog meer. Vergeten wij niet, dat sedert de jaarwisseling het economische „keerpunt” bereikt is. Ook Nederland, zij het vertraagd, nà België, nà Zwitserland, nà de Verenigde Staten, bevond zich in een kapitalistische overproductie, die het meest acuut was in de sfeer van de verbruiksgoederen. In het voorjaar van 1950 was de Nederlandse consumptie 2 % lager dan in 1947, 10 % lager dan in 1948, 7 % lager dan in 1949. Van 1947 tot 1948 is er dus voor het laatst een toename in de Nederlandse consumptie geweest.

Sedertdien is het consumptiepeil blijvend gedaald, als gevolg van de stijgende prijzen. Per hoofd van de bevolking is de achteruitgang nog groter geweest omdat deze dalende *totale* consumptie verbruikt werd door een bevolking, die jaarlijks met ruim, 2 % toeneemt. Tot zover de daling van het verbruik per hoofd *in het algemeen*. Per *proletarisch* hoofd is de vermindering uiteraard nog groter. Terwijl het industriële arbeidsloon van eind 1948 met schraal 5 % stijgt tot midden 1950, nemen de kosten van levensonderhoud toe met 12 % volgens de officiële statistische cijfers. De werkelijke stijging van de kosten van levensonderhoud is aanzienlijk hoger. Het zou ons te ver voeren, hierop uitvoerig in te gaan. Maar, om een voorbeeld te geven, in de officiële statistiek staan de huishuren onveranderd op het peil van 1936! Alsof niet elke huurder, zelfs de meest bevoorrechte, verplicht is allerlei onderhoudskosten te dragen, die vroeger door de huisbaas gefinancierd werden.

Het door ons geciteerde rapport constateert voor *geheel* Europa een lager consumptie-peil dan vóór de oorlog. Terwijl het verbruikspeil per hoofd, vooral in landen als Italië en West-Duitsland, maar ook in ons land en elders in Europa, geringer is dan vóór 1940, is er niettemin sedert 1948 een gestadige vermindering van de massale consumptieve koopkracht in verhouding tot de productie waar te nemen. Vandaar de crisis-symptomen in de verbruiksgoederen-voortbrenging van eind 1949 en begin 1950. Maar, en dit is een verschijnsel, wat nog te veel veronachtzaamd wordt, vandaar tevens de groeiende neiging naar een steeds meer totalitaire economie. Men wil namelijk de verbruiksgoederen-voortbrenging en het tempo van de investeringen in de sfeer van de *productie* aantasten. De gebruikelijke kapitalistische methoden, het regelen van de geldhoeveelheid, het manoeuvreren met het rentepeil, de prijspolitiek, schieten bij een voortgezette oorlogseconomie tekort. Rechtstreekse productiebeperking betekent, dat de kleine ondernemers en de arbeiders in de kleine bedrijven onder het onmiddellijk dictaat van het monopolistische staatsapparaat komen te zuchten. Het organisatorische apparaat, om deze fascistische methoden op economisch gebied toe te passen, is in Nederland, waar men, zoals te doen gebruikelijk, in reactionnaire zin altijd nog iets pauselijker dan de paus is, daartoe in beginsel reeds gereed. De Duitse opdracht aan de Commissie Woltersom was een organisatorische samenbundeling in vakgroepen enz. van het bedrijfsleven, dat in allerlei bedrijven versnipperd was. Waarom? Om de eisen, die de oorlogseconomie stelt, zo snel en zo doelmatig mogelijk vanuit een centrale commandopost, de monopolistische staat, te verwezenlijken. De publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, die dit jaar wettelijk geregeld is, waarborgt organisatorisch de voortzetting van de voornaamste beginselen van de fascistische Commissie Woltersom.

Noemden wij de Europese betalingsbalans de eerste zwakke

pijler, de tweede zwakke pijler is de crisis-situatie, die ondanks het jongste bewapeningsverleden Europa met een overproductie aan verbruiksgoederen bedreigde en hier en daar reeds teisterde.

De derde zwakke pijler is het Europese inflatiegevaar bij een drastische uitbreiding van de bewapening. De subjectieve overcapaciteit (braakliggende arbeidskrachten, dus het aantal werklozen) en de objectieve overcapaciteit (het braakliggend vaste kapitaal, benevens de financiële reserves om geforceerde importen te financieren) zijn beide betrekkelijk gering.

Indien de uitbreiding van de oorlogsproductie de onbezette marge van het Europese bedrijfsleven overschrijdt, dan treden twee verschijnselen op, die beide in hetzelfde complex van oorzaken wortelen.

Ten eerste zullen de financiële eisen, die aan de geforceerde uitbreiding gesteld worden, de financiële reserves overtreffen. Vroeg of laat zal dus de bankbiljetten-pers in versneld tempo gaan draaien. Dus... inflatie, snel stijgend prijspeil, snelle daling van alle proletarische en kleinburgerlijke inkomens enz. enz.

Ten tweede zullen de oorlogsfabrikanten ten behoeve van hun grondstoffenvoorziening en van hun investeringsplannen steeds hoger prijzen betalen, omdat hun activiteit veel minder begrensd wordt door prijzen- en kostenoverwegingen dan het gedrag van de vredesproducenten. Men weet uit ervaring, dat de regeringen veel minder streng dan de gewone verbruikers toezien op de prijzen, die zij moeten betalen. Een waarheid als een koe, indien men zich realiseert, dat in een situatie van monopolistisch staatskapitalisme de monopolisten *via de regeringen* bij zichzelf orders plaatsen. Ook dit verschijnsel betekent inflatie.

De imperialisten willen georganiseerde armoede, zij willen een verlaging van de proletarische en kleinburgerlijke levensstandaard, maar langs de lijnen van de geleidelijkheid. Ten koste van alles moet een chaotische ongeorganiseerde armoede vermeden worden. Want deze zou te grote eisen stellen aan de politieke positie van de imperialisten. Het plan is niet een ongebreidelde woeste inflatie, maar een geleidelijke verhoging van het prijspeil als technisch middel om de consumptie te beperken, de lasten van de oorlog af te wentelen op de schouders van de armen. Het program is derhalve: geleidelijke verlaging van het levenspeil door successievelijke verhoging van de kosten van levensonderhoud, vermindering van het investeringstempo in de civiele-productie-sector door credietcontrole en door rechtstreeks ingrijpen in de productie-sfeer. Daarnaast vergroting van de arbeidsproductiviteit: niet door uitbreiding van het vaste kapitaal in de bedrijven, niet door verbetering van de productie-installaties, maar door intensivering van de arbeidsprestatie, verlenging van de arbeidsduur enz., in één woord door typisch laat-kapitalistische, monopolistische rationalisatie.

Het is niet moeilijk, deze stelling aan de hand van praktische

conclusies te staven. Toen bij de jaarwisseling onder de druk van de arbeidersklasse loonsverhoging onvermijdelijk was (de kosten van levensonderhoud waren met 8 % gestegen en men gaf een loonsverhoging, die na belastingaftrek correspondeerde met 4 %) verkondigde de regering, mitsgaders de vakbonzen De Bruyn, Oosterhuis, Suurhoff c.s., dat de arbeidsprestaties verhoogd moesten worden in ruil voor deze „verhoging”. Deze huichelachtige eis komt overeen met de zakkenroller, die zijn slachtoffer eerst f 25,— ontfutselt, hem daarna een tientje teruggeeft en vervolgens verlangt, dat hij voor dat tientje, dat in mindering gebracht is op de officiële beroving, nog speciale persoonlijke karweitjes opknapt.

Ook nu is het refrein niet veranderd. Wéér geeft de regering (overigens zonder verplichte algemene geldigheid) netto vier procent verhoging onder de grote druk van de jongste stakingen, wéér zijn de kosten van levensonderhoud sedert verleden jaar met 15 à 20 % gestegen en weer verlangt zij van het proletariaat na de loonsverlaging via prijsstijgingen een tweede loonsverlaging via grotere eisen aan de arbeidsprestatie. De inhoud van het refrein is onveranderd, maar ook de solisten en koristen zijn dezelfde gebleven. Alleen hebben de regerings- en kamerleden zich een deel van de zakkenrollersbuit toegeëigend door salarisverhogingen, die *iets* hoger waren dan 5 %. Voor wat hóórt wat. Het verschil met de proletarische looneisen is, dat zij bovendien geruislozer, rustiger, zonder stakingen geïncasseerd zijn. De levenshouding in Den Haag is nu eenmaal beschaafder dan die in Rotterdam en Amsterdam.

INTUSSEN de totalitaire militaire strategie vóóronderstelt een totalitaire economische strategie. De schematische inhoud van het plan hebben wij zo kort mogelijk geschetst. Naar de vorm hebben wij in Nederland een apparaat, de P.B.O., waardoor het mogelijk is geconcentreerd, centraal, totalitair aan de vorderingen van de oorlogseconomie te beantwoorden. Men herinnere zich, de kleine regeringscrisis van het voorjaar 1950, de motie-Oud in de Tweede Kamer tegen de regering, naar de vorm in het bijzonder tegen Minister van Maarseveen.

Onmiddellijk heeft onze Partij deze lichte crisis doorzien als een reactionnaire stunt van de lakeien van de Amerikaanse imperialisten, die een verlaging van het levenspeil ten behoeve van hun oorlogsplannen verlangden en in verband daarmee wijzigingen in de regering gewenst achtten. Ofschoon aan de bereidheid tot een serviel Amerikanisme van sociaal-democratische zijde niet getwijfeld kon worden, oordeelde men de politieke positie van de sociaal-democratie mede om haar vóór-oorlogse tradities toch niet gunstig voor de verwerkelijking van een strenge versoberingspolitiek, die onontbeerlijk is voor de Amerikaanse oorlogsplannen. Achter de motie-Oud zat een dreigement. Een dreigement, dat weliswaar niet een compleet wegrangeren van de

sociaal-democratie uit de regering behelsde, maar zeer zeker een verzwakking van de sociaal-democratische positie in de regering inhield. Met andere woorden: de Partij van de Arbeid, wilde zij ministeriabel blijven, moest nog meer op de knieën; zij moest nog meer murw gemaakt worden, nog soepeler, nog opportunistischer, nog karaktelozer optreden. Het zwaard van Damocles heeft voorlopig gewerkt.

Vorrink c.s. hebben de dreiging begrepen. Als op commando werd de anti-communistische hetze versterkt. Men stak het niet meer onder stoelen of banken: voor de verdediging van de democratie, tegen het zogenaamd totalitaire Communisme kon men niet volstaan met redevoeringen. Neen, aldus de sociaal-democratische slippendragers, de arbeiders moesten zware offers brengen om met wapens de vrijheid te verdedigen. Het Amerikaanse accent is in de Partij van de Arbeid en in de West-Europese Continentale sociaal-democratische partijen juist gedurende de laatste maanden versterkt.

Halvard M. Lange, de Noorse minister van Buitenlandse Zaken, verklaarde op 24 Juli: „Wij als socialisten, zouden ons veiliger kunnen achten in samenwerking met het nieuwe Amerika, dat zich nu ontwikkelt door middel van de Fair Deal en het Welfare State Program van Truman, dan geheel en uitsluitend te steunen op samenwerking met de West-Europese landen, waar liberale, katholieke of conservatieve opvattingen de voorkeur hebben.”

In Straatsburg ontwikkelden zich de tegenstellingen tussen de Labourpartij en de rest van de Europese sociaal-democraten. Deze laatste koersen steeds éézijdiger op het kompas van Truman c.s.

Wil men een treffende staal van het toenemend Amerikanisme in de Nederlandse Partij van de Arbeid? Een figuur als J. de Kadt, die aanvankelijk op grond van zijn grenzeloze anti-Communistische wraakgevoelens door geen enkele normale sociaal-democraat au serieux genomen werd, wordt aanvankelijk uit het parlement geweerd. In 1948 wordt de man gekozen, maar eerst hoort men aldaar taal noch teken van hem. Pas sedert 1950 laat men deze figuur, die voor elk fatsoenlijk lid van de samenleving taboe is, spreken in het parlement over de grote politieke problemen. Pas sedert de laatste maanden spreekt hij op openbare vergaderingen, zelfs voor het N.V.V. Deze man, die blijkens zijn laatste parlementaire betoog over de Korea-kwestie voor niets terugdeinst, die à la Matthews in de Verenigde Staten het liefst vandaag nog een wereldoorlog zou willen, deze man, die door geen enkele morele scrupule in zijn communistenjacht geremd wordt, paradeert thans in de voorhoede van de P.v.d.A.-strijd tegen de communisten en de Sowjet-Unie. Hoewel het mannetje zijn betekenis alleen aan zijn a-morele gevaarlijkheid ontleent, hebben wij deze ontwikkeling niet willen verzwijgen als symptoon van het groeiend P.v.d.A.-Amerikanisme.

De liefde voor Amerika is zó groot, dat het laatste officiële

tijdschrift van de P.v.d.A. in een vergrote uitgave grotendeels gewijd is aan Amerika.

Toenemend Amerikanisme wil zeggen toenemende reactie ook op sociaal en economisch gebied. Truman kan zich géén betere lakeien wensen. De heren gaan door dik en dun. Elke loonsverlaging zullen zij vergulden en accepteren ter wille van de baantjes en terwille van de strijd tegen de Sowjet-Unie. Daarom is de strijd voor handhaving en verbetering van het levenspeil hier en elders in Europa het uitgangspunt voor de ontmaskering van de handlangersrol van de leiders van de P.v.d.A. en de Uniebonden. „Het démasqué van de burgers” van de Uniebonden is begonnen met de jongste stakingen. Zetten wij de ontmaskering aan de hand van de feitelijke uitkomsten van de ontwikkeling voort. Want eerst daarmee worden de voorwaarden geschapen voor een verbetering van ons levenspeil en voor een doorkruising van de op Amerikaans bevel georganiseerde oorlogseconomie. Een oorlogseconomie, die tot onmisbare voorwaarde heeft, achteruitgang van het proletarische en kleinburgerlijke levenspeil en die op grond dáárvan gepaard moet gaan met een beperking van de rechten en vrijheden van het naar meer welvaart snakkende volk.

Het vooruitzicht, dat de Europese bourgeoisie, ijverig geholpen door haar sociaal-democratische, rooms-katholieke en overige trawanten biedt, is duidelijk: honger en neo-fascisme. Het is de anti-communistische rekening, die nu gepresenteerd wordt aan de Europese volkeren. Aan ons de taak te zorgen, dat deze rekening geweigerd wordt en onbetaald blijft.

Want de ontkenning en weigering van de Amerikaanse kwitantie is de ontkenning van honger en de ontkenning van neo-fascisme. Anders gezegd: dit laatste is de bevestiging van welvaart en de bevestiging van democratie.

„Waar gaan wij heen?” Het antwoord hebben wij in eigen hand.

J. v. SANTEN

BANG VOOR DE VREDE

Men moet dit ene punt niet vergeten. Vrede is Rusland's propagandaspel. Vredesvoorstellen door Rusland, op dit ogenblik, kunnen de USA in verlegenheid brengen. Ze zouden veel ondersteuning vinden in een wereld bevreesd voor oorlog. Wanneer de USA zich ertegen verzet kan men het doen voorkomen, dat wij vòòr oorlog zijn. Wanneer de USA ze aanneemt zou het lijken alsof wij in Korea de nederlaag hebben geleden.

(U.S. News and World Report, 4 Aug. '50).

De ondergang van de „Westerse beschaving”

PROFESSOR Dr Fred. L. Polak, hoogleraar in de sociologie, heeft een studiereis naar Amerika gemaakt en heeft daarvan in zijn rede, uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van buitengewoon Hoogleraar in de sociologie aan de Nederlandsche Economische Hoogeschool te Rotterdam, mededelingen gedaan.

Prof. Polak noemt het toekomstbeeld van Amerika verbijsterend en afschrikwekkend, hij zegt, dat er reeds een aanzienlijke en noodlottige achterstand bestaat van het sociale denken en hij doet een beroep zowel op het instinct tot zelfhandhaving als op het sociaal verantwoordelijkheidsgevoel der beoefenaren van wetenschap. Prof. Polak heeft een studie gemaakt van de mechanisering der Amerikaanse industrie. Daarbij is hij zo sterk onder de indruk gekomen der „reken- en denkmachines”, die beschikken over de menselijke vermogens van „geheugen”, „commando”, „contrôle” en „communicatie” met mensen, dat hij deze de grootste van alle uitvindingen sedert de stoommachine, groter zelfs dan die der atoomsplitsing en der atoomenergie noemt, die „voor de wereld waarschijnlijk een geheel nieuw tijdperk inluidt”.

Hij gaat zelfs zover de geschiedenis der industrialisatie in twee tijdperken in te delen, het eerste van 1800—1950, terwijl het tweede industrialisatietijdperk met 1950 begint. In de tweede industriële revolutie, zegt Prof. Polak, zullen de machines ook sensorische en intellectuele functies overnemen: ze zullen het werk overnemen van de zintuigen, het zenuwstelsel en de hersenen van de mens. „Het mechaniseringsproces, ontsproten uit en ontwikkeld door menselijke hersenkracht, maakt zich gereed tot de laatste sprong: de onderwerping van het scheppende meesterbrein, tot de heerschappij van de denkmachine”.

De wetenschappelijke onderzoekers naar de „denkmachine” hebben evenwel voor zij de totale ontmenselijking van de mens tot stand kunnen brengen, nog slechts één, maar dan ook een ongekend lastig probleem tot oplossing kunnen brengen. Om deze „denkmachine”, waarvan Prof. Polak meent, dat zij de gehele economische toestand onherkenbaar zal wijzigen, in werking te kunnen stellen, is een kunstmatige taal vereist, een mechanisch tot stand gebrachte taal, die de volledig automatische machines beveelt. Dit is wetenschappelijke kolder en behoort tot dat terrein, waar Westerse geleerden zich vermeien met irreële probleemstellingen.

Prof. Polak stelt zeer veel vragen, die hij onbeantwoord laat:

„Zal de technische voorsprong van Amerika ten aanzien van de rest van de wereld nog meer toenemen en zal daarmee het lot van Europa bezegeld worden? Komt er een vijfde stand van robotslaven, welke ten slotte de machteloze menselijke wezens zal over-

vleugelen in de meest afschuwelijke „vrije concurrentie, die ooit is opgetreden” en inderdaad „de opstand der horden” onvermijdelijk zal maken? Zal in de technocratie van een vol-automatisch bedrijfsleven de al of niet geschoolde arbeider, maar voorts ook de voorman, baas en chef, ja tenslotte evenzeer de particuliere ondernemer, met zijn geestes-initiatieven en nieuwe, kapitalistische denkcombinatie, overbodig worden? Heeft de maatschappij van morgen zelve nog een morgen?”

Aan de publicaties van Prof. Polak over de mechanisering der industrie in Amerika ontlene wij de volgende gegevens:

Uit een van overheidswege gedane mededeling blijkt, dat in een jaar de mechanische „cornpickers” 200 miljoen man-uren besparen, terwijl de snelle verbreiding der mechanische „katoenplukkers” en andere machinale hulpmiddelen in het katoen-agrarisch bedrijf een sociale omwenteling dreigen te veroorzaken. In de chemische industrie, de textielnijverheid en de olieraffinaderij, is er onder de grote concerns met ter beurze genoteerde aandelen geen, die niet één of meer automatische fabrieken exploiteert. Een fabriekscomplex der Corn Products Refining Cy te Corpus Christi in Texas, bestaande uit 21 gebouwen — ruim 55 ha beslaand — van 20 miljoen dollar, telt slechts 250 werklieden, merendeels slechts ter bediening van de electronische apparatuur, die in hoofdzaak zichzelf bedient. Er zijn vol-automatische fabrieken in de auto-carrosserie, in de metaal- en textielnijverheid, alsmede bij de atoomkernenergiefabricage. De bouwnijverheid ondergaat een proces van sterke mechanisering bij wijze van prefabricage. Het is mogelijk een lopende band te doen functioneren, waarbij mechanisch wordt gereageerd op de stimuli van radar, photo-electrische cellen, microfoons, manometers en thermometers. Aan de universiteit van Harvard is een electriche rekenmachine, die 65.000 cijfers omvat en door een ingenieus contrôle-systeem hoogst gecompliceerde vraagstukken, 4.000 verschillende mathematische bewerkingen betreffende, kan oplossen.

En hoe ziet Prof. Polak de toekomst der Westerse landen in verband met de voortschrijdende mechanisering der industrie in Amerika? Hij zegt:

„Niets schijnt technisch meer in de weg te staan aan een vrijwel volledige automatisering van het productieproces. De robot verdringt de mens. Het perspectief van een onbegrensde en ongerichte voortgang, is dat van een industriële en agrarische productie zonder arbeiders en, gesteld dat we dit revolutionair ontwikkelingsproces zonder weerga sociaal en economisch nog zouden kunnen doorstaan, van een vermechaniseerde cultuur, die met ons begrip van cultuur een zodanige contradictio in terminis zou vormen, dat dit voor ons geen perspectief meer biedt. — Ik gaf slechts de balans. Die is naar mijn gevoel sterk deficitair. Anders gezegd ik ben inderdaad van mening, dat de prijs te betalen voor deze vooruitgang, zeer hoog kan oplopen, zelfs stoffelijk en vooral geestelijk zo hoog, dat ik uiteindelijk, zonder doelbewuste tegenwerking, een catastrophale achteruitgang vrees”.

En zich rechtstreeks tot de wetenschapsmensen richtend:

„Moeten wij om elkander te verstaan beslist wachten, tot ook onze cultuur een woestijn is?”

Deze noodkreten hebben in de behoudende kringen der Nederlandse wetenschapsbeoefenaren schrik en ontsteltenis verbreid. De publicaties van Prof. Polak zijn een levendige demonstratie van de zelfvernietigingsfactoren, die in het kapitalistische stelsel opgesloten liggen. Geen vreugde over uitvindingen, die de arbeid van de mens verlichten en zijn leven verrijken, maar een demonische angst voor de politiek-economische gevolgen er van voor de bourgeoisie. Geen streven om de waardigheid van de mens, het individu, de persoonlijkheid te verheffen, doch het in dienst stellen der wetenschap voor de ontmenselijking van de mens ten gerieve van de 60 Amerikaanse families.

De profijtten, die de mechanisatie voor de „big-boss” oplevert, zijn hun alléén niet voldoende. Politiek-economische middelen worden met de meest perfide methoden aangewend om de winst uit de mechanisatie der industrie duizelingwekkend op te voeren. Zo werd in 1950 een vermindering der bebouwde oppervlakte dwingend voorgeschreven: voor katoen met 23 %, graan 14 %, mais 13 %, aardnoten 20 %. En was de prijsstijging van consumptiegoederen in 5 jaar tijds met 35 % tegenover een stijging van het loon der arbeiders met 19 %. Bij een algemene daling der industrieproductie met 2,3 % daalde de omzet van de Amerikaanse staalindustrie met 179 miljoen dollar en steeg desondanks de winst met 60 miljoen. Werkende arbeiders werden op grote schaal vervangen door vrouwen met aanmerkelijk lagere lonen. Kleine en middelgrote bedrijven werden door de grote monopolies ten gronde gericht, in 1949 niet minder dan 480.000. Massale vernietiging van waardevolle landbouwproducten werd tot systeem voor prijsopdrijving. En dit alles overheersend: de voorbereiding tot de derde wereldoorlog.

De sociale structuur in Amerika getuigt van een diepe minachting der heersende klasse voor het werkende volk, hetgeen de bestaande wantoestanden duidelijk aantonen. Er heerst een wijd verbreid analphabetisme (20 miljoen Amerikanen kunnen lezen noch schrijven), er heersen massale ellende en werkloosheid, terreur tegen de arbeiders, rassendiscriminatie, lynchjustitie, een ten top gestegen misdadigheid en de zogenaamde natuurrampen, zoals de herhaaldelijke overstromingen, welke aan duizenden mensen het leven kost. Dergelijke chaotische toestanden verkondigen de onhoudbaarheid van het stelsel.

De diverse economische stelsels der geschiedenis hebben het aanzien gegeven aan een eigen cultuur; aan nieuwe opvattingen over politiek, recht, religie, kunst en filosofie. Wanneer een economisch stelsel een hoge leeftijd bereikt heeft, zijn ook de loten van dit stelsel onderhevig aan alle kentekenen van hoge ouderdom en van het naderende einde. De „Westerse” cultuur vertoont alle tekenen van de naderende ondergang. Het schepend vermogen der kunstenaars wordt nog slechts gevoed met

ongezonde, giftige sappen, die de wortels, geaard in een vergaand stelsel, naar boven brengen. Hun scheppingen resulteren in wanproducten, die alleen waarde hebben als kenmerkende aankondiging van de ondergang van het bestaande stelsel.

Beoefenaren der wijsgerige wetenschappen, aanhangers der wetenschappelijke neutraliteit, hebben te lang in uitsluitende dienst gestaan der belangen der bourgeoisie en deze belangen vereenzelvigd met de belangen der gehele mensheid. Het wetenschappelijk objectieve standpunt is daardoor tot strakke subjectiviteit geworden.

Professor Fred. L. Polak zegt in zijn inaugurele rede:

„De jeugd van heden, en stellig niet in het minst de studerende jeugd, verkeert naar mijn gevoel over het algemeen in grote nood. De jeugd van heden is oud. Oud, vaal en moe. Verwelkt zonder bloei, uitgeblust zonder vuur. Verbitterd en vreugdeloos. Wanneer men het oor te luisteren legt, bespeurt men allerwege onrust, onzekerheid, angst en twijfel, welke bij deze en gene overgaan in vertwijfeling, ontzetting, radeloosheid en vlucht. De veelbesproken cultuur-crisis met sombere ondergangsstemmingen, knagende gevoelens of doffe onverschilligheid is zeker in belangrijke mate een crisis van de jonge generatie”.

Wat deze schildering der hedendaagse jeugd betreft is zij, voorzover eveneens bedoeld voor de arbeidersjeugd, volkomen onjuist. De bourgeoisie verschafte deze jeugd slechts zoveel perspectieven als in het belang der bourgeoisie nuttig en gewenst was, doch deze jongeren bezitten het perspectief van de bevrijding van de bourgeoisie waardoor verre horizonten zich voor hen openden. Deze schildering onderstreept echter, wat de studentenwereld betreft, dat het universele aan de universiteiten verdwenen is. Daar is geen levenssfeer meer voor het individu, voor de persoonlijkheid.

Sommige geleerden, zoals in het geval van Prof. Polak, voelen zich geroepen theorieën op te stellen, die de duur der kapitalistische beschaving moeten verlengen, resp. deze beschaving moeten verdedigen, ofschoon zij het gebouw dezer oude beschaving voor hun ogen in puin zien storten. Angstvallig weigeren deze geleerden er kennis van te nemen, dat er twee economische stelsels op de wereld zijn, dat er een socialistisch stelsel ontstaan is met een eigen cultuur, met een eigen wetenschapsbeoefening, met een mechanisatie van industrie-, land- en mijnbouw, die het welzijn van de mens beoogt, waar de mens, het individu, de persoonlijkheid, het middelpunt vormen van het werken en streven der regering en waar de wetenschapsmensen in dienst staan der gehele mensheid. Het nieuwe doorbreekt overal het oude. De razendsnelle ontwikkeling der politieke en maatschappelijke toestanden heeft tot gevolg, dat in de Westerse landen geleerden van naam en vele studenten zich losmaken van hun Sisyphuswerk en worden tot bevorderaars van de nieuwe wetenschapsbeoefening, verbonden aan het socialistisch stelsel.

DE wetenschapsbeoefening in de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen, betreft alle werkers in haar werkings sfeer. Niet alleen dat de universiteiten — zonder beperkende financiële verplichtingen — voor elke leergierige openstaan en studenten in voor Westerse begrippen ongekende getale de universiteiten en hoge scholen bevolken, doch elke werker in fabrieken, bedrijven, mijnen, colchozen, wordt aangespoord met zijn theoretische kennis en praktische ervaring het streven naar vereenvoudiging en verlichting van de arbeid, naar de verst doorgevoerde mechanisatie krachtig te ondersteunen. Elke werker wordt daardoor een maatschappelijk werker, die zich verantwoordelijk voelt voor het algemeen welzijn. Het mag dan ook geen verwondering wekken, dat de mechanisatie in de Sowjet-Unie die in Amerika in een adembenemend tempo voorbijstreeft.

De mechanisatie van de landbouw in de Sowjet-Unie, is alle landen, ook Amerika, ver vooruit. Het energiebedrijf van de landbouw in de Sowjet-Unie staat op dezelfde hoogte als het energiebedrijf der industrie, waarmee de poorten voor de communistische maatschappij wijd geopend zijn. Velerlei machines van de meest vernuftige vindingen zijn op alle gebieden van de Sowjet-landbouw in gebruik, zo b.v. een éénmans-grasmaaimachine met automatische aandrijving, die 12 vroegere vervangt en het gras in één breedte van 10 meter snijdt, met een snelheid ongeveer gelijk aan die van een automobiel. De nieuwste Amerikaanse „corn” en „cotton” pickers hebben hun meerdere gevonden in de modernste combines, die in massa op de Sowjetvelden werken.

De Sowjet-Unie is alle landen, ook Amerika, op het gebied der mechanisatie der werkzaamheden in de kolenmijnen ver voorbij gestreefd. Het boren en hakken van steenkool, het verzamelen ervan, het vervoer in de mijngangen en de verladung in wagons, geschiedt voor 95—100 % automatisch, met de meest productieve machines, zoals b.v. de steenkoolcombine, die door 2 technici bediend wordt en 30 mijnwerkers vervangt, waarbij de lichamelijke inspanning der technici van een volle dag gelijk staat aan die van 2 ondergrondse werkuren.

Voor het laden en lossen zijn de meest ingenieuze machines met een enorme capaciteit in gebruik. Het verladen en lossen van cokes, erts en aardolieproducten geschiedt geheel machinaal, terwijl het gemechaniseerd gedeelte van alle los- en laadwerkzaamheden in de Sowjet-Unie 75 % bedraagt.

In de ijzer- en staalindustrie is de lopende band gemechaniseerd, zowel in de zware industrie als in de lichte. De walsmachine, en wel de grootste ter wereld, voor rails en stalen balken, is geheel automatisch.

De electrificatie is in de gehele Sowjet-Unie doorgevoerd en de grootste uitvinding der laatste eeuwen, de atoomenergie, is in toepassing gebracht, waardoor o.m. een grote woestenis omgeschapen zal worden tot cultuurland met ruime levensvoor-

waarden voor 200 miljoen mensen. De toepassing der atoom-energie bracht een enorme verhoging der elektrische energie.

De steppen worden omgevormd tot vruchtbare vlakten, door de aanleg van vele grote waterwerken en de aanplant van bossen volgens het grootse Stalinplan, waarbij nieuwe uitvindingen de mechanisatie van aanplant en onderhoud hebben bewerkstelligd, waardoor de duur van het aanbouwplan reeds nu terug gebracht is van 15 tot 7 jaar.

Voor de culturele ontwikkeling mogen de begrotingscijfers der Sowjet-Unie voor 1950 spreken. Van de totale begrotings-uitgaven ten bedrage van 427,9 milliard roebel heeft de Sowjet-regering meer dan een derde, n.l. 164,4 milliard uitgetrokken voor sociaal-culturele doeleinden.

Het aantal leerlingen van de lagere en middelbare scholen is in 1950 met 1.500.000 verhoogd tot 37.900.000 en het aantal studenten aan hoge scholen en universiteiten bereikt met inbegrip der schriftelijke leergangen het aantal van 1.194.000.

In tegenstelling met de gevolgen der industrialisatie in Amerika, die de wetenschapsmensen met wanhoop en ondergangstemmingen voor de toekomst der Westerse beschaving vervullen, stijgt het enthousiasme, de levensvreugde en de welvaart van het gehele Sowjetvolk tot nooit bereikte hoogte. Voor het eerst in de geschiedenis werd de „persoonlijkheid” van de mens — die steeds tot een kleine groep van bevoorrechten beperkt werd — het bezit van elk mens. Het laatste jaar bracht de Sowjetindustrie meer dan 450.000 nieuwe uitvindingen en technische verbeteringen in toepassing, die in overweldigende meerderheid door de arbeiders gedaan werden. In menige Sowjet-fabriek is elke derde arbeider een uitvinder of heeft enige technische verbeteringen tot stand gebracht. Het aantal uitvindingen en technische verbeteringen, door Sowjetwerkers gedaan, groeit van jaar tot jaar. Zo b.v. overtrof dat aantal in 1947 dat van 1946 met een derde en in 1948 steeg het verder met twee-vijfde.

Dit streven van het Sowjetvolk wordt door de Sowjetregering en haar organen, door de vakvereniging en de ondernemingen op de meest intensieve wijze ondersteund. De verwerkelijking van de door de arbeiders zelf behaalde technische verbeteringen verschaft de staat een stabiele stijging der inkomsten van duizenden millioenen roebels. De Sowjetregering behartigt met de grootste zorg de rechten en belangen der uitvinders en rationalisators, welke de regering in een wet omschreven heeft, waarbij aan de uitvinders jaarlijks financiële vergoedingen worden toegekend, welke in verhouding staan tot de bezuiniging welke met de uitvinding, resp. met de rationalisatie bereikt wordt.

Ook in Polen, Hongarije, Tsjechoslowakije en de andere Volksdemocratische landen heeft zich een beweging voor rationalisatie ontwikkeld, die gestuwd wordt door het initiatief der werkers. Deze beweging is door haar sociale wortels en door haar doel gelijk aan die in de Sowjet-Unie en ondervindt in deze landen

eveneens alzijdige ondersteuning der regering. De belangen der uitvinders zijn ook daar in alle opzichten wettelijk beschermd. De tastbare resultaten zijn groot. Zo werden in Polen in 1949 13.000 technische verbeteringen doorgevoerd, die een bezuiniging van 7 milliard zlotys opleverden. De enorme voordelen, welke de mechanisatie van industrie en landbouw verschaft, komen ten goede aan de gehele bevolking. De derde prijsverlaging van massa-consumptiegoederen op 1 Maart 1950 in de Sowjet-Unie ten uitvoer gelegd, betekende voor de Sowjetbevolking in haar geheel een verhoging van het levenspeil met 110 milliard roebel.

De gevolgen van de mechanisatie van industrie en landbouw zijn geheel afhankelijk van het economisch stelsel dat de basis vormt van de maatschappij. In Amerika waar het kapitalisme de basis vormt, zijn de gevolgen van de mechanisatie van industrie en landbouw: permanente en stijgende werkloosheid, massale armoede en ellende, terreur tegen de arbeiders, stijgende misdadigheid, de ontmenselijking van de mens en uiteindelijk de ondergang.

In de Sowjet-Unie, waar het socialisme de basis vormt, zijn de gevolgen van de mechanisatie van industrie en landbouw: arbeid voor iedereen, stijgende welvaart, verhoging van het culturele peil, vrije ontwikkeling van de persoonlijkheid en de vernieuwing der wereld. De practijk van het socialisme heeft de vele vragen die Prof. Polak stelde en die hem tot wanhoop brengen, naar genoegen van elk weldenkend mens beantwoord.

Twee werelden — twee systemen: ondergang en wording.

P. CLERKX

Wij hebben de mogelijkheid vòòr ons om binnen 3 tot 5 jaar onze nationale industrie volledig te herstellen en om een goed georganiseerde en moderne industrie op te bouwen in 8 tot 10 jaar. Wanneer onze industrie eenmaal voldoende ontwikkeld is, kunnen wij overgaan uit het stadium van de nieuwe democratie naar het socialisme.

People's China, Mei 1950.

LIOE NING-I.

Ook kauwen, of alleen maar slikken?

BLIJ de strijd tussen de krachten van de toekomst en die van het verleden is het in het oogspringend dat de propaganda van beide krachten niet alleen naar de inhoud principieel verschillend is, maar ook naar de vorm. De revolutionaire propaganda is het te doen om het bijbrengen van de kennis der feiten. Zij laat de wereld zien zoals zij is en zij dwingt de mensen over deze dingen na te denken en dus zich geestelijk in te spannen. De propaganda van de krachten van het behoud is gericht op het verbergen van de feiten, door ze onder een berg leugens te bedelven en zij stelt zich ten doel de mensen af te leiden en te voorkomen, dat de mensen *leren denken*. Geestelijke afstomping en vervlakking worden met alle middelen der moderne propagandatechniek aangekweekt. We moeten bij de strijd op het culturele front ons niet alleen afvragen of de inhoud van een boek of een film *direct* reactionnair is, door het verdedigen van het imperialisme en door het bijbrengen van de noodzakelijkheid en onvermijdelijkheid van de oorlog. Ook wanneer de inhoud onbeduidend en in een gemakkelijk verteerbare vorm gegoten is, is de objectieve uitwerking, *afleiding van de werkelijkheid* en geestelijke verzwakking en dit betekent ondermijning van de actieve weerstand tegen het imperialisme.

Een voorbeeld van een dergelijk soort romankunst vormen de boeken van Jan Mens, en in het bijzonder de wijdverspreide trilogie over Amsterdam „De Gouden Reael”, „De Blinde Weerelt” en „Het goede inzicht”. *) Deze boeken hebben een grote lezerskring gevonden, vooral omdat ze niet spelen in rijkelui's buurten, maar in echte volksbuurten als de Westelijke Eilanden, de Jordaan en rondom de Montelbaanstoren. Door echter het leven in de volksbuurten tot uitgangspunt te kiezen dringen zich onherroepelijk de maatschappelijke problemen op. In deze buurten vormt de klassenstrijd in al zijn facetten het drijvende motief. Bij Jan Mens is echter de arbeidersklasse alleen maar decor, waarop hij zijn beschrijvingskunst botviert, zonder ook maar een moment de gedachten en gevoelswereld van de arbeiders in haar wezen te raken. Over de arbeiders zegt Jan Mens in zijn eerste deel: „Heel dat ruige volk, dat leeft bij de dag en niet denkt aan morgen, dat een zak vol zilver verdient en 't weer laat rollen.....” De enige meer uitgewerkte arbeidersfiguur in het eerste deel, Hein Volkers, die in de haven werkt, wordt wel zeer onsympathiek afgeschilderd. En dit valt des te meer in het oog als we zien met hoeveel meer wilskracht en praktisch inzicht de hoofdfiguur Jan Witte, een biljartmaker wordt uitgerust. Met hoeveel zorg wordt getekend hoe deze kleine zelfstandige zich tot een kapitalist ontwikkelt. Maar hier wordt de werkelijkheid direct vervalst. Hier geeft Jan Mens niet een

*) Uitg. N.V. Kosmos, prijs per deel f 5.90.

ontwikkeling, die typerend is voor die van het kapitalisme, maar integendeel, een individueel mogelijke, maar maatschappelijk gezien onware en leugenachtige voorstelling van zaken. De kleinburgerij ontwikkelt zich niet in opwaartse richting, maar integendeel door de druk van het grootkapitaal vindt een voortdurende verproletarisering plaats van kleinburgerlijke elementen. Een steeds groeiende afhankelijkheid van de kleinburgerij is een wetmatigheid van de imperialistische ontwikkeling. Van een romanschrijver verwachten we, dat hij ons inzicht in de maatschappelijke problemen verruimt, dat hij ons boven onze individuele beperkingen en bekrompenheden uittilt en verheft tot het niveau waarop we oog krijgen voor de worsteling, die de werkende mensheid in zijn volle omvang voert voor een socialistische maatschappij. Waar de arbeiders bij Jan Mens zich moeten vergenoegen met de rol van wandversiering, daar voeren de als hoofdfiguren gekozen vertegenwoordigers uit de kleine burgerij (een kroeghoudster, een biljartmaker, een doodkistenmaker, een koffiehuishoudster en een schipper) een schijnbestaan los van de werkelijke maatschappelijke beweging. Hun bestaan ontbeert iedere wetmatigheid en innerlijke logica. Alles is toevallig aan hen en alles kon evengoed anders zijn. Zegt Jan Mens niet zelf dat precies dezelfde levenservaringen Griet Manshande, de kroeghoudster en de schipper tot precies tegenovergestelde opvattingen voeren? De eerste heeft geprobeerd individueel „goed te doen” en zich toen verbaasd over de „ondankbaarheid” van de mensen. De huilerige naastenliefde sloeg om in mensenhaat en door woeker begon ze geld bij elkaar te schrapen en dreef haar medemensen tot wanhoop. Dit zijn de twee levenshoudingen, die Mens zich kan voorstellen als kleinburger; óf een abstracte mensenliefde, die zich uit in filantropie, óf mensenhaat, die zich uit in het door middel van geld over hen willen heersen. Maar dié mensenliefde, die zich uit in het voeren van de maatschappelijke strijd met het doel een einde te maken aan toestanden, die de mens onwaardig zijn is de schrijver onbekend.

Het vlakke naturalisme, d.w.z. het blijven steken in het beschrijven van het uiterlijke en toevallige, en dat daardoor de wetmatigheid van de maatschappelijke werkelijkheid verborgen houdt, vindt ook bij Mens zijn noodzakelijke aanvulling in de mystiek. Alle schijnradicalisme, dat de schrijver hier en daar tentoonstelt mondt uit in een verheerlijking van een vaag en in vrijheid beleden Christendom. Vlucht in de mystiek en berusting is zo vaak immers het eind van kleinburgerlijke opstandigheid en ontevredenheid.

De psychologische ontwikkeling van deze romans is dan ook zwak en zijn figuren missen iedere diepte. De talrijke en vaak langgerekte beschrijvingen van Oud-Amsterdam, die soms goed getroffen zijn, en de breedvoerig weergegeven volkstaal met zijn talrijke spreekwoorden en zegswijzen, kunnen het gemis aan psychologische diepte en de verdraaiing der maatschappelijke werkelijkheid niet vergoeden. Tevergeefs heeft de schrijver getracht hierin een tegenwicht te vinden voor de alledaagsheid en kleinheid van het gebeuren in deze roman. Het is „binnenhuiskunst” van de slechtste soort. De deur van de binnenkamer wordt krampachtig dichtgehouden om de grote maatschappelijke worsteling, die reeds een

eeuw duurt, buitenshuis te houden om in alle schijnrust voort te kunnen dommelen. Zonder de minste geestelijke inspanning neemt de lezer de gelijkmatig voortkabbellende stroom van gebeurtenissen in zich op, zonder een enkele geestelijke inspanning, maar ook zonder een enkel geestelijk gewin. Een goed boek moet veroverd en verwerkt worden. Het kost inspanning, maar daarvoor brengt het ons dan ook verder.

Het zijn toevlucht nemen tot dergelijke melkproducten, als die van Jan Mens, die men alleen maar behoeft te slikken, kan ons niet vooruit helpen. Integendeel, het ondermijnt de geestelijke weerstand en de strijdbaarheid van de Arbeidersbeweging. Het eefft via het aankweken van geestelijke luiheid, de weg voor het Americanisme, d.w.z. voor de cultuurloosheid.

G. H.

DE RODE ANJER

G. Monmousseau

VAN welke kant men het ook bekijkt, de Oostelijke Pyreneeën zijn bergen: je moet er op klimmen.

Om op de hoge plateaux te komen moet je door de bergstromen naar boven, je moet door afronden vol groen en frisheid, je moet weer over ravijnen hangen, je in de nauwe passen begeven, de bochtige bergpaadjes aflopen, klimmen, altijd maar klimmen en de toppen bereiken, die je in de verte ziet, waar glooiende berggruggen een blauwe verbindingslijn zijn tussen twee toppen.

Hier zijn tenminste geen deftige hotels, geen weelderige étalages, wel dorpjes van bergbewoners, kleine gehuchten, waar voor de deuren en ramen en gastvrije mensen te zien zijn.

Het departement van de Oostelijke Pyreneeën eindigt in een punt op het plateau, dat door Font-Romeu beheerst wordt, niet ver van de provincie Andorra.

Eigenlijk is dit hoge plateau een reusachtig grote kom, die aan alle kanten omringd is door berggruggen.

Op de hellingen en in het midden van de kom liggen dorpen en gehuchten vol groene guirlandes van bomen en het mozaïek van tegelijk rijp geworden korenvelden.

Ik bevond mij in Odeillo. Odeillo is een klein plaatsje, dat op 1.500 meter hoogte veilig in een bergplooi ligt, zijn straten zijn uitgehouwen in de rots, elk steegje is een kloof, elk huis ligt te baden in de zonneschijn of word geteisterd door stormen.

Onder de meedogenloze hemel trekken de vogels voorbij, ze trekken voorbij en schreeuwen.....

Hier in Odeillo praat men Catalaans, aan de overkant ook, op de andere

helling. Maar een klein, grillig stroompje kronkelt zich voort heel in de diepte en dat dient als 38e breedtegraad tussen Spanje en Frankrijk, tussen de Catalanen van Catalonië en de Fransen van de Oostelijke Pyreneeën, die zowel Frans als Catalaans spreken.

Door Catalonië kwamen vroeger de Romeinen en de Arabieren binnenvallen; in 1640 voegden de Cataloniërs zich bij Frankrijk, uit haat tegen de koning van Spanje en toen Bonaparte hun in 1808 een andere koning op wilde dringen, streden zij tegen hem.

Het beekje, dat nu als 38e breedtegraad dienst doet, heeft de soort grond en het klimaat en de zeden en de taal en het verlangen naar vrijheid niet veranderd: de bewoners van de kom lijken op elkaar als broeders.

In Odeillo ben ik Madeleine met Felix tegengekomen toen de laatste stralen van de zon hun zwavelgele schittering op de chaos van de rotsen wierpen.

HET is waar dat het gauw kil wordt: „Stop je goed in,” zei Felix tegen Madeleine, „anders vat je kou.”

Het hotel van Odeillo, „De Kranige Haan”, is maar een bescheiden, zindelijk en licht hotelletje, de kamer van Madeleine was niet groot, maar daar zij al enkele jaren in de open lucht sliep in de „maquis”, om te schieten als het nodig was en de gewonden te verzorgen, vond ze het erg comfortabel. Zij heeft wel andere dingen meegemaakt, Madeleine. De nazi's hebben haar in een bak met ijswater geworpen om bekentenissen af te dwingen.

Daarna heeft de kwaal zich geniepig steeds dieper in haar longen gevreten; na maanden en maanden van hardnekkige bestrijding wordt hij minder, maar bij slecht weer klopt de koorts in haar pols en onweer zowel als onrust vermoeit haar.

„Stop je beter in,” zei Felix, „het is hier eigenlijk te fris voor je, ik zal een hoekje opzoeken, dat meer beschut is.”

Felix is een merkwaardige kerel, vlug als een eekhoorn, sterk als een

elk; zijn gezicht lijkt wel gegraveerd in het graniet van de bergen en het is donker verbrand; als hij glimlacht ziet men de gaten in zijn gebit, die de nazi's er in geslagen hebben in de gevechten met de maquis.

Felix kent hier iedereen en iedereen kent hem; de bergbewoners houden van hem en zijn tegenstanders hebben respect voor hem. Dat komt omdat hij onder de bezetting zijn leven op het spel gezet heeft; er is geen dorp, geen paadje in de bergen dat Felix niet aan het roemvolle verleden van het Verzet herinnert.

Felix waakt over Madeleine, of hij bij haar is of niet, altijd herkent zij de hand van Felix in de zorgen, die men aan haar besteedt, in de bezorgdheid die men over haar heeft, in de eerbied waarmee zij omringd wordt.

Uit de pijnlijke schokken tussen haar en haar longen ontstaan bloesems van poëzie en klanken van strijdbaarheid. Soms vergeet Madeleine haar zwakte, in haar ongeduldige verlangen om haar Partij te dienen gaan haar hart en haar gedachten sneller dan haar longen, dat geeft moeilijkheden en Felix roept haar tot de orde: „Maak je niet zenuwachtig, eet, slaap, rust uit.”

Er zijn oneindig veel schakeringen van vriendschap, maar in dit geval zoals in vele andere, gaan deze boven het bevattingsvermogen van de verdorven geest van een bevoorrechte klasse, die vreemd staat tegenover de gevoelens van het volk, tegenover zijn lijden en zijn strijd, omdat ze bekrompen en egoïst, immoreel en hardvochtig is.

De leden van deze klasse zijn, evenals hun gezinsleven, verdeeld door hun begeerten, zij verafschuwen en verachten elkaar onder een mom van beleefdheid en het enige wat hen onderling verbindt is de solidariteit van de angst en van de misdaad.

Die leidraad, die het mogelijk maakt om de aard en de schoonheid van bepaalde gevoelens te begrijpen, is in de ziel van het volk, al zijn er verschillende groeperingen en verschillen in cultuur, het is het verlangen naar de vrijheid, naar onafhankelijkheid en rechtvaardigheid, het is de broederschap van de productieve krachten tegenover de kapitalistische uitbuiting.

Wanneer hij zich versterkt leidt hij tot de liefde voor het communisme, met alles wat dit inhoudt aan klassebewustzijn, liefde voor het volk en haat voor zijn vijanden, aan zelfverloochening, eerbied voor elkander, trouw, toewijding en de geest van zelfopoffering voor de overwinning van een grote en edele zaak.

Dat uit deze onuitputtelijke bron van vriendschap vele bijzondere gehechtheden voortkomen is een andere kwestie, dat is een hoofdstuk van een nieuwe beschaving en van een nieuwe levensopvatting.

Maar of dit hoofdstuk naar ieders zin geschreven wordt of niet, de bron blijft onaangetaast in zijn schoonheid en waarde, als eenmaal een bepaalde hoogte is bereikt.

En de rode anjer? vraagt ge. Dat is waar, ik zou de rode anjer haast vergeten.

Felix had ons over een weg langs de berghelling naar een klein plateau gebracht, waar men een uitzicht had over het dal. Wij konden in de diepte

het riviertje zien, dat als 38e breedtegraad dient voor de imperialistische bandieten om hier het volk in tweeën te delen.

Het plateau'tje, dat als een eiland op Franse bodem ligt, was Spaans. In de schaduw van een granieten rotsblok dat glinsterde van lovertjes, stond een wilde anjer, bloeiend aan het eind van zijn dunne steel; hij stond daar, alleen en vuurrood, maar zijn broeders stonden overal, op de helling achter ons, op de helling voor ons, niettegenstaande het stroompje, dat als 38e breedtegraad diende.

De anjer was rood, even rood als het bloed van de strijders voor de vrijheid, die aan beide zijden van het water, voor dezelfde zaak vochten en stierven in de oorlog van Spanje en voor de Republiek, tegen Franco.

Die rode anjer is een symbool.

Als de Amerikaanse klik uit Parijs verjaagd wordt, als het regiem van Franco ineens stort, als aan de ene en aan de andere kant van de Pyreneeën een regering van arbeiders en boeren opgericht wordt, zal er feest zijn op het hoge plateau, men zal elkander aan beide zijden van het beekje omhelzen.

Dat noemt men een grens.....

Zo reikt de broederschap en de vriendschap tussen de volken, in de oorlog van de Koreanen tegen de indringer en de vriendschap van de strijders voor een rechtvaardige zaak, tot over de grenzen heen.

Voor de zoveelste keer in de loop van duizenden jaren was de zon verdwenen, de melkwitte nacht daalde met zijn diepe stilte over het hoge plateau; reeds flakkerden in alle dorpen het licht uit de vensters als een gewemel van sterren, laag aan de hemel.

„Laten we teruggaan, Madeleine,” zei Felix. Hij nam een jasje en wikkelde haar er zachtjes in, heel voorzichtig met zijn vereelde handen, alsof hij bang was dat hij haar longen pijn zou doen.

KRONIEK

(15 Augustus — 15 September)

AUGUSTUS

16 — Het aantal stakers is in Amsterdam gestegen tot 2.500, in Rotterdam tot 10.000.

De taxichauffeurs in Amsterdam hebben besloten weer aan het werk te gaan, nadat van werkgeverszijde belangrijke toezeggingen tot verbetering der lonen waren gedaan.

De lichter 1949-II, die in Maart jl. gedeeltelijk naar huis was gezonden, is weer opgeroepen.

16 — Zitting van het permanente comité van het Wereldvredescomité te Praag. Besloten werd het Tweede Wereld Vredescongres te houden van 13 tot 19 November in Engeland. Tevens werd aan de Oproep van Stockholm de verklaring toegevoegd, dat elke agressie, door welk land dan ook, wordt veroordeeld.

17 — Heden overschreed het aantal handtekeningen voor de Oproep van Stockholm in Nederland 300.000.

18 — Julien Lahaut, de voorzitter der C. P. België, is in zijn woning te Seraing vermoord.

500 Classificeerders hebben zich bij de staking der A'damse havenarbeiders aangesloten.

300 classificeerders in Rotterdam hebben hun vastberaden actie beloofd gezien met een klinkende overwinning en zijn daarop weer aan het werk gegaan.

20 — Ca. 800.000 ondernemingsarbeiders op Java en Sumatra zijn in staking voor hoger loon.

22 — De Rotterdamse havenstaking is opgeheven. Dank zij leugens en laster, politiereur en verraad der O.V.B. is het de reactie gelukt, de arbeiders weer aan het werk te krijgen.

Lahaut's begrafenis is geworden tot een machtige demonstratie tegen de Leopoldistische oorlogspolitiek. Verscheidene honderdduizenden bewezen de laatste eer aan de vermoorde leider der Belgische arbeidersklasse.

In Canada staken 124.000 spoorwegarbeiders.

De stakende ondernemingsarbeiders op Java en Sumatra (800.000 man) hebben een volledige overwinning behaald. De koloniale ondernemers hebben hun looneisen moeten inwilligen tot f 3.25 per dag. Tot nu toe verdienden de ondernemingsarbeiders niet meer dan f 1.50 per dag.

23 — De stakende bouwvakarbeiders te Amsterdam hebben besloten de staking op te heffen, nadat bekend was geworden, dat de steenzetters een volledige overwinning hadden behaald.

24 — Het z.g. „actie-comité" van bouwpatroons en Uniebestuurders heeft het hoofd moeten buigen voor de eensgezinde strijd van de stakende bouwarbeiders. Het heeft moeten verklaren, dat vanaf 25 Aug. alle bouwarbeiders weer op de werken zullen worden toegelaten.

De regering-Drees weigert de uitlevering te vragen van Westering, die in België is aangekomen.

25 — Truman heeft het Huis van Afgevaardigden laten weten dat hij opnieuw 10 milliard dollar zou vra-

gen voor oorlog. Daarmee zullen de directe Am. oorlogsuitgaven voor dit jaar stijgen tot 35 milliard dollar (133.000 miljoen gulden).

27 — De Koreaanse Volkslegers rukken op in de richting van het belangrijke kruispunt Jongchon. Oei hong en Kigye zijn bevrijd.

27 — Amerikaanse vliegtuigen hebben een terreuraanval ondernomen op de Chinese stad Antoeng in Mandsjoerje, waarbij drie burgers werden gedood en 21 anderen zwaar gewond.

In de Werner Seelenbinder-Halle in Berlijn is onder groot enthousiasme het eerste congres van het Duitse Nationale Front geopend.

28 — Generaal MacArthur verklaart, dat Formosa als Amerikaanse basis voor de verdediging van Azië moet worden behouden.

29 — De Australische minister van buitenl. zaken Spender zei, dat zijn regering „niet in overweging neemt, dat Indonesië enig geldig recht heeft op Nederlands Nieuw-Guinea". Hij beschouwde Nw. G. als van „hoogst vitaal belang" voor Australië.

30 — Tegelijkertijd, dat Acheson en Johnson de toewijzingscommissie van de Amer. Senaat aanspoorden om spoed te betrachten met de goedkeuring van een wapencrediet van 4000 miljoen dollar voor West-Europa, maakte Attlee bekend, dat de dienstplicht in Engeland tot twee jaar zal worden verlengd.

De Amsterdamse havenstaking is opgeheven.

Opnieuw hebben Amerik. vliegtuigen een terreuraanval gedaan op Chinees grondgebied, waarbij een aantal personen werd gedood.

31 — Er is een overeenkomst bereikt tussen de R.K. kerk en de regering in Hongarije.

Onder druk der stakingen hebben de Uniebonden voorstellen aan de regering moeten doen betr. de verhoging der lonen met 5% en het weder invoeren van de prijsstop.

SEPTEMBER

3 — Het Waarheid-Zomerfeest te Amsterdam is een overweldigend

succes geworden. Het aantal bezoekers wordt op enige duizenden meer geschat dan vorig jaar, toen waren het er ca. 70.000.

Jan Schalker kondigde grote verbeteringen en vernieuwingen in verband met de krant aan. Tege-lijkertijd werd gestart met de vierde obligatielening van f 200.000.— om deze verbeteringen en vernieu-vingen door te voeren. O.a. zal een weekblad worden uitgegeven.

5 — De regering-Drees heeft de dienstplicht, die enige tijd geleden terug gebracht was op 1 jaar, voor-lopig verlengd tot anderhalf jaar. Afgezwaaiden zullen opnieuw wor-den opgeroepen, terwijl ook mede-gedeeld wordt, dat de oorlogsbegro-ting, waar nog niets van bekend is, en die over enige weken zal worden gepubliceerd, opnieuw met minstens 15% wordt verhoogd.

6 — De regering-Drees heeft be-kend gemaakt, dat m.i.v. 1 Sept. de lonen en salarissen met 5% zul-len worden verhoogd, voor werk-nemers van 23 jaar en ouder. Werk-gevers kunnen evenwel ontheffing vragen van de „verplichte” uitbe-taling van deze tweede 5%. Ook zal de regering „ongemotiveerde” prijsverhogingen tegengaan.

7 — De Franse regering heeft ruim 200 Spaanse republikeinen en ook Poolse en Tsjechische mijnwerkers gearresteerd, onder het voorwend-sel, dat deze „een vijfde colonne” zouden vormen.

De minister van buitenl. zaken der S.U., Wishinsky, heeft de tekst van een protest-nota aan Washing-ton gepubliceerd, waaruit blijkt, dat Amerikaanse eenheden zonder enige geldige reden een oefentoe-stel van de marinebasis Port Ar-thur op zee afstand van 140 km uit de kust van Korea hebben aan-gevallen en neergeschoten. De Sowjet-Unie eist volledige schade-vergoeding van de V.S.

In een communiqué van het Ko-reaanse Volksleger wordt bekend gemaakt, dat de Amerikaanse troe-pen in Korea tot 1 Sept. jl. bijna

62.000 man hebben verloren. Hier-van werden 15.176 gedood, 45.000 gewond en 1736 Amerikaanse sol-daten gevangen genomen.

11 — Een veto van de Amerikaanse gedelegeerde heeft verhinderd, dat de Veiligheidsraad een uitnodiging aan de Chinese Volksrepubliek stuurde om tijdens het debat over de Amerikaanse aanval op Chinees grondgebied aanwezig te zijn.

Tevoren had Tsjoë En-lai een telegram aan de Veiligheidsraad gezonden, waarin hij mededeelde, dat de Chinese Volksregering elk besluit over deze kwestie als on-wettig zou beschouwen, indien zijn regering niet werd uitgenodigd.

Pandit Nehroe is van mening dat het z.i. „onrealistisch is om Peking niet te erkennen.” „Zolang een land met 450 miljoen mensen buiten een wereldorganisatie blijft, kan men deze organisatie niet als volledig representatief beschouwen”, aldus verklaarde hij in een interview met een Amerikaans blad. Hij ging zelfs nog verder door te zeggen: „Zonder het Nieuwe China, de Sowjet-Unie en nog enkele andere landen zou de Ver. Naties ophouden aan haar doel te beantwoorden”.

12 — De regering-Pholien kondigt het besluit aan om communisten en „sympathiserenden” uit de staats-dienst te ontslaan.

Truman vervangt Johnson als minister van oorlog door Marshall.

13 — Acheson, Bevin en Schuman zijn overeengekomen, dat West-Duitsland een „speciale strijd-macht” zal krijgen, dat de „machinerie” van het Atlantisch Pact zal worden gereorganiseerd en de vijf regionaalgroepen met hun staven zullen worden opgeheven en dat een Amerikaan tot algemeen opperbe-velhebber voor het Atl. Pact zal worden benoemd.

14 — Tijdens de behandeling van de oorlogsbegroting deelde minis-ter Schokking mee, dat Nederlandse troepen in West-Duitsland zul-len worden opgeleid.

*De lessen van de Comm. Partij
der Sowjet-Unie in boekvorm*

440 pagina's

in groot formaat

Zeer belangrijk voor iedereen, die het wel-
zijn der arbeidersklasse ter harte gaat

Geschiedenis van de
Communistische
Partij
der Sowjet-Unie
Bolsjewiki

Goedkoop

f. **1.**

boekhandel

Pegasus
Leidsestraat 25 - Amsterdam c.

DE NIEUWE TIJD

IS WERKELIJKHEID

Na het grote succes van „De Geschiedenis van een Stanchanow-arbeider”, is nu verschenen:

„De Witte Plek”

als tweede deeltje in de Nieuwe Tijd Reeks.

Keurig uitgevoerd, 2 kleurig omslag. Prijs slechts f 0.15.

Groot is het land van het socialisme, er zijn daar nog witte plekken die nog niet met al hun bodemrijkdommen in kaart zijn gebracht.

Groot is ook het hart van de mens opgevoed in dat socialistische land en ook bij hen blijkt er nog een plaatsje in dat ruime hart te zijn, dat nog niet „in kaart” is gebracht.

Verkrijgbaar bij alle afdelingen van de C.P.N. en bij
Boekhandel Pegasus,

LEIDSESTRAAT 25 — A'DAM — TELEFOON 30822

POLITIEK EN CULTUUR

EEN JAAR CHINESE VOLKSREPUBLICK

ECONOMIE VAN HET GROOTKAPITAAL

GRONDSLAGEN VAN DE SOWJET-VREDESPOLITIEK

5e Jaargang No. 11

November 1950

Maandoverzicht,	497	De renegaat , Louis Aragon.	530
Grondslagen van de vredespolitiek van de Sowjet Unie, F. Baruch	502	Ons dorp ondertekent , Tsji Hsoe-pai	535
Economie van het grootkapitaal, J. v. Santen.	511	Wij vergaderen , Ho Ta	536
Een jaar Chinese Volksrepubliek W. Stuit	519	De bouw van het zonnestelsel , Kees de Jager	536
De Marxistisch-Leninistische scholing van de kaders in Commu- nistische- en Arbeiders-Partijen	526	Boekbesprekingen	540
		Kroniek	544

Aan de lezers!

Wij willen in de eerste plaats de abonné's bedanken, die onmiddellijk na ontvangst van het October-nr. van POLITIEK EN CULTUUR hun enquête-formulier hebben ingevuld en verzonden. Deze lezers hebben reeds zeer waardevolle voorstellen gedaan om de inhoud te verbeteren. Maar hoe staat het met de anderen? Het spreekt vanzelf dat wij uit een betrekkelijk klein aantal inzendingen geen conclusies kunnen trekken ten opzichte van *algemene* opvattingen van de lezers over het nut van bepaalde rubrieken, zoals b.v. de „kroniek” en verhalen en gedichten.

Daarom, nogmaals: vult uw formulier in, of schrijf een brief aan de redactie waarin u uw mening over de afzonderlijke rubrieken en uw wensen voor de toekomst meedeelt. *Het is niet noodzakelijk om dit per post te doen* — u kunt het ook meegeven aan de bezorger van POLITIEK EN CULTUUR of inleveren bij de afdeling van de Partij in uw omgeving, die dan voor verdere verzending zorgdraagt. Maar doe het in elk geval! Ook de nieuwe generatie, de jeugd van na de oorlog — Wat is uw mening over de inhoud van POLITIEK EN CULTUUR?

POLITIEK EN CULTUUR is het theoretische tijdschrift van de arbeidersklasse; alleen met uw hulp kan het een leidinggevend orgaan voor de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme in Nederland worden.

Stuurt *alsnog* zo snel mogelijk uw bijdrage in aan deze schriftelijke *lezersconferentie*, die nu reeds een belangrijke stimulans voor de redactie en administratie van ons maandblad blijkt te zijn.

De redactie en administratie van
POLITIEK EN CULTUUR

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visscherstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.
Hoofdredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

DE laatste maand is de, na de agressie in Korea ingezette, versnelde oorlogsvoorbereiding door Amerika en haar satellieten onverzwakt voortgezet. Enerzijds proberen de oorlogsdrijvers door een ongekeerde ophitsing tegen de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen de oorlogsstemming te vergroten, anderzijds wordt getracht de werkelijke voorbereidingen voor het volk te verbergen om de steeds groeiende vredeswil en de daaruit ontstane volkswoede terug te dringen en op te vangen. De levensstandaard der bevolkingen der kapitalistische landen wordt met de dag lager en dit stuit overal op toenemend verzet. Tegelijkertijd worden de democratische rechten meer en meer over boord gegooid. Stalin zei reeds in 1927:

„Om oorlog te voeren is het (voor de kapitalisten) niet voldoende de bewapening op te voeren en nieuwe coalities tot stand te brengen. Men moet ook het achterland in de kapitalistische landen versterken. Geen enkel kapitalistisch land kan een grote oorlog voeren zonder voorafgaande versterking van zijn eigen achterland, zonder „zijn” arbeiders, zonder „zijn” kolonies te temmen. Vandaar de gelijkelijke fascisering van de politiek van de burgerlijke regeringen.”

Dit ziet men opnieuw in de kapitalistische landen gebeuren.

Ook in Nederland is dit alles waar te nemen. Nemen we de miljoenen-nota bij de kop. Het eerste wat hierbij moet worden vastgesteld is, dat de begroting in feite een wassen neus blijkt te zijn. Met een groot aantal omstandigheden en factoren is geen rekening gehouden. Zoals de uitgaven voor Indonesië, de bescherming van de burgerbevolking in verband met de oorlogsvoorbereiding, salarisverbetering in het onderwijs, kinderbijslagwet, de 5 % salarisverhoging en de prijsverhogingen. Maar het belangrijkste is wel dat de op bevel van Amerika vergrote oorlogsvoorbereiding niet is opgenomen. We lezen:

„Het is de regering niet mogelijk zich reeds op dit moment een concrete voorstelling te maken van het bedrag, dat met de verhoging der defensie-uitgaven zal zijn gemoeid.”

De verhoging wordt op 10 à 15 % geschat.

De regering weet echter drommels goed wat Amerika van haar verlangt. Natuurlijk zullen de eisen van de Amerikanen steeds

groter worden, daar twijfelen we niet aan. Maar de ware reden is dat op dit moment het werkelijk bedrag geheim gehouden moet worden om het volk in slaap te sussen. Officieel staat op de begroting 859 millioen. Maar met cijfers kan gegoocheld worden. In de toelichting wordt reeds gezegd dat verschillende uitgaven, welke gewoonlijk onder het departement van Oorlog en Marine worden geboekt, naar andere hoofden zijn overgebracht. In werkelijkheid zijn de militaire uitgaven dus veel en veel hoger. En dientengevolge zal bij de stijging, die nog zal volgen, de begrotingen van de andere departementen grote veranderingen ondergaan. Bezuinigingen op de uitgaven welke voor de volkswelvaart van belang zijn en aanzienlijke verhogingen zullen ook op die hoofden geboekt worden in verband met de oorlogsuitgaven. Dat wordt ook indirect toegegeven. Schokking de zo juist afgetreden minister van Oorlog verklaarde:

„Tengevolge van het internationaal overleg zijn ook de andere ministeries bij de oorlogsvoorbereiding betrokken.”

Wie zal dit betalen? Niet de kapitalisten, die de oorlog gekozen hebben om de economische crisis een halt toe te roepen en hun vette winsten niet alleen te behouden maar zelfs te vergroten. Maar de massa! De begroting geeft dan ook sociale afbraak en belastingverhoging te zien. Geen prijsbeheersing. Integendeel een vermindering van de subsidies met 58 millioen. Hiermede zitten we midden in het vraagstuk van lonen en prijzen. Het is zonder meer duidelijk dat voor deze tot ongekende hoogte opgevoerde oorlogsvoorbereiding de kapitalisten niet denken te betalen, maar dat de massa dit moet opbrengen. Het zijn vooral de P.v.d.A.-leiders, die de beste dienaren van het Amerikaanse kapitaal zijn, die hiervoor ijveren. Maar tegelijkertijd moeten zij de arbeiders rustig houden. Daartoe voeren zij een comédie zonder weerga op. Eerst trachtten zij ons diets te maken, dat zij het prijsverloop volgen en steeds met de regering in contact staan, waarvan Drees notabene minister-president is. Dan breken de stakingen uit. Zij voelen dat hun invloed aan het tanen is en dat zij hun vat op hun volgelingen beginnen te verliezen. Op dit moment steken zij de koppen bij elkaar. De 5 % loonsverhoging wordt door de regering toegestaan en zij slaan zich op de borst en spreken tegelijkertijd over prijsstop. De circulaire van de Tricot- en kousenfabrikanten, welke de E.V.C. publiceerde, toont klip en klaar aan dat de 5 % door stakingen zijn afgedwongen. Er staat:

„Bij de gehele behandeling van het vraagstuk van lonen en prijzen is het immers duidelijk gebleken, dat in deze niet het gezond verstand en de juiste argumenten de doorslag geven, doch uitsluitend de politieke machtsverhoudingen.”

De ondernemers zeggen het onder elkaar duidelijk, dat de verhouding tussen lonen en prijzen, dus zowel de loonsverhoging als de prijsstop, afhankelijk is van de eenheid in de strijd van de arbeiders.

De leiders van de P.v.d.A. zetten nu de comédie voort met de prijsstop. We hebben het verloop in de Tweede Kamer kunnen

volgen. De oorspronkelijke motie van Suurhoff wordt vervangen door een, die de goedkeuring van regering en kapitalisten kon wegdragen. Paul de Groot drukte dit kernachtig uit:

„Suurhoff en zijn N.V.V.- en Uniebondgenoten mogen de prijsstijgingen uit kapitalistisch standpunt gezien „onvermijdelijk” vinden, wij vinden hen uit arbeiders standpunt gezien ondragelijk.”

De regering wenst geen prijsstop en dit weten zij drommels goed en al hun gedraai kan dit niet uit de wereld helpen. In de reeds aangehaalde circulaire staat immers:

„Bij de vertegenwoordigers van de verschillende sectoren uit de textielbranche heerst, gezien het verloop van deze bijeenkomst, de opvatting dat het ministerie van Economische zaken niets voelt voor een wederinvoering van de prijsbeheersing en dat men ter bevestiging van eigen opvatting, argumenten wilde hebben om de huidige situatie ongewijzigd te laten. We zien dan hierin geen aanleiding om een waarschuwend geluid te doen horen.”

De kapitalisten weten echter wel, dat, bij de verminderde koopkracht, iets gebeuren moet om hun winsten op peil te houden. En dit wordt gevonden in surrogaten. Slechte kwaliteit tegen dure prijs! Alleen de eenheid van actie van de arbeiders kan de oplossing brengen; want de werkgevers wijken, zoals zijzelf erkennen, voor de politieke machtsverhoudingen. Uit dit gezichtspunt is de open brief van de E.V.C. aan bestuurders en leden van het N.V.V., waarin wordt voorgesteld gemeenschappelijk tegen de duurte op te treden, van het allergrootst belang.

Zoals reeds in het begin van dit overzicht werd vastgesteld, wordt internationaal een even bedriegelijk spel gespeeld. Op de bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken van de landen van het Atlantisch Pact in New-York werd de hermiliterisatie van West-Duitsland besproken. In wezen is deze al lang aan de gang. Echter, deze herbewapening moet versneld worden en daarom vindt Amerika het tijd worden dat dit nu in alle openlijkheid geschiedt. De Duitse fascistische generaals hebben de plannen voor Amerika met „gründlichkeit” uitgewerkt. Hoewel de heren het in principe eens zijn, vrezen zij de verontwaardiging van hun volkeren. Het grofste landverraad durven zij maar niet zo bekendmaken. Witkin, correspondent van de United Press seinde uit New-York:

„De Engelsen en de Fransen zijn van mening, dat wel is waar de opstelling van een Duits leger in de toekomst niet is uitgesloten, dat echter de openbare mening voor dit idee nu niet ontvankelijk is.”

Maar toch is de herbewapening en de inschakeling van de West-Duitse oorlogsindustrie een feit, ook al drukt Schuman zich met Franse elegantie uit:

„Frankrijk zal, samen met Duitsland zijn bijdrage leveren aan de verdediging van Europa”.

Alleen minister Stikker juicht onvoorwaardelijk de bewapening van West-Duitsland met zijn fascistische generaals toe. Trouwens deze „stem van Amerika” kwam ook het bevel in onze ministerraad brengen, dat de minister van Oorlog en Marine, Mr. Schokking, moest aftreden, omdat, zoals enige bladen be-

richten, Amerika ons nieuwe en grotere militaire krachtsinspanningen heeft opgelegd. Amerika schijnt te vinden, dat Mr. Schokking niet de juiste man is om deze uit te voeren.

De imperialisten in hun laatste stuiptrekkingen wikken wel, maar de vredelievende volkeren zullen beslissen. Want deze kunnen in dit tijdperk van doorslaggevende betekenis zijn. De Sowjet-Unie wijst de weg. Haar voorstellen in de Algemene Vergadering en in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zijn voor ieder klaar en duidelijk. De voorstellen van het vredesprogram luiden:

1. Propaganda voor oorlog wordt verboden.
2. Het atoomwapen wordt verboden en er wordt een strenge internationale controle op de uitvoering ingesteld. Het land, dat als eerste atoomwapens of andere wapens tot massale vernietiging gebruikt, wordt behandeld als misdadiger tegen de mensheid.
3. De Verenigde Staten, Groot Brittannië, Frankrijk, China en de Sowjet-Unie sluiten een verdrag tot versterking van de vrede. Deze regeringen verlagen hun tegenwoordige strijdkrachten gedurende het jaar 1950 met een derde.

Stellen we hiertegenover het plan van Acheson, dat inhoudt dat de Algemene Vergadering binnen 24 uur bijeen kan komen, buiten de Veiligheidsraad om. Tevens het instellen van een „veiligheidspatrouille”. Dit alles komt dus neer op de vernietiging van de Veiligheidsraad en het omzetten van de Verenigde Naties in een hulporgaan van het Atlantisch agressiepact.

De voorstellen van Wysjinski over Korea zijn even eenvoudig en duidelijk. De voorstellen luiden:

1. Terugtrekking van vreemde troepen.
2. Oprichting van een regering voor het verenigde Korea op basis van Algemene Verkiezingen voor een Nationale vergadering.
3. Oprichting van een voorlopige commissie, te kiezen op een verenigde vergadering van het Noord-Koreaans parlement en de Nationale vergadering van Zuid-Korea, die de verkiezingen voor de Nationale vergadering van geheel Korea zal moeten voorbereiden.
4. De verenigde vergadering van de beide parlementen kiest voorts een tussentijds comité dat als regering optreedt tot aan de verkiezingen.
5. Oprichting van een commissie der Verenigde Naties, waarin alle landen die aan Korea grenzen, zijn vertegenwoordigd, om toezicht te houden op de verkiezingen.
6. De Economische en Sociale raad van de Verenigde naties werkt plannen uit voor economische en technische hulp aan Korea.
7. De commissie der verenigde parlementen, die tussentijds als regering voor geheel Korea optreedt, wordt tot de Verenigde Naties toegelaten.

Laten we hiertegenover de resolutie bezien, ingediend door Engeland en zeven andere mogendheden, waaronder ook Nederland. Hierin wordt voorgesteld een UNO-commissie voor Korea. Doch deze commissie zal verplicht zijn het opper-commando van de UNO-strijdkrachten, d.w.z. MacArthur te raadplegen. Dat is dus doodeenvoudig een voortzetting van de agressie op Korea. De resolutie is echter aangenomen. Alleen India werd van de Aziatische volkeren in de UNO-commissie voor Korea gekozen, maar deze weigerde in zo'n commissie zitting te nemen.

De Amerikaanse troepen zijn de 38ste breedtegraad overschreden. De Chinese volksdemocratische republiek heeft naar aanleiding hiervan een verklaring gepubliceerd, waarin zij con-

stateert dat het overschrijden van de 38ste breedtegraad een poging is om de vlammen van de agressie-oorlog tot de grenzen van China te brengen. De Chinese regering sluit haar verklaring met de volgende woorden:

„Het Chinese volk verdedigt standvastig een vreedzame oplossing van het Koreaanse vraagstuk en het is een vastberaden tegenstander van de uitbreiding der Koreaanse oorlog door Amerika en zijn medeplichtigen. Het Chinese volk is nog standvastiger in zijn overtuiging, dat de aanvallers verantwoordelijk gesteld moeten worden voor alle consequenties die uit hun koortsachtige pogingen voortvloeien om de agressie uit te breiden.”

Nederland is een van de aanvallers. In welk avontuur sleept de regering Drees op bevel van Amerika ons land?

Truman gaat al direct met MacArthur confereren. Hieruit blijkt duidelijk dat dit een Amerikaanse zaak is.

Amerika neemt de plaats in van Hitler-Duitsland. Dit besef breekt meer en meer baan. Ook in Amerika. H. D. Meyer schrijft in zijn boek „Moeten wij ondergaan”:

„Bij een Amerikaanse agressie-oorlog tegen de Sowjet-Unie kan koning Otto hopen, de Habsburgerkroon terug te winnen, de Roermagnaten kunnen hopen de mijnen in Silezië terug te krijgen, de Duitse jonkers hun landgoederen en kastelen in Pruisen, zekere Engelse en Franse millionairs hun investeringen op de Balkan, zekere Amerikaanse magnaten van de wapenindustrie, kunnen zich verheugen in milliarden oorlogswinst, doch wat kan het Amerikaanse volk bij een oorlog winnen? Een oorlog zou het miljoenen en nog eens miljoenen gesneuvelden en gewonden en een ongekende massa-ellende brengen, want in een agressie-oorlog tegen de Sowjet-Unie zou de Amerikaanse jeugd, zouden de Amerikaanse mannen gedecimeerd en de Amerikaanse steden in puin en as gelegd worden. Een dodelijk gevaar bedreigt Amerika, het gevaar zich op de Duitse weg te laten drijven, het gevaar dat Amerika in de tweede helft van de 20ste eeuw hetzelfde zal doormaken als Duitsland in de eerste helft van deze eeuw. Erger nog, onze atoombomvoorraden zullen uiteindelijk ons eigen land verwoesten, welk land wij ook van plan zijn met deze atoombommen te verwoesten.

De overgrote meerderheid van het Amerikaanse volk zal zonder twijfel iedere gedachte van zich afwijzen, dat ons land de weg van Duitsland zou moeten volgen.”

Het Wereld-Vredescongres in November zal een belangrijke bijdrage leveren om alle vredelievende mensen te verenigen om de oorlog onmogelijk te maken.

15 October 1950.

Grondslagen van de Vredespolitiek der Sowjet-Unie

IN de nacht van de 8ste November 1917 aanvaardde het Tweede Congres van de Sowjets het „Decreet over de Vrede”. Het Congres deed een beroep op de strijdende mogendheden van toen om onmiddellijk een wapenstilstand te sluiten, het wendde zich tot de arbeiders van Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland om de zaak van de vrede tot een succesvol einde te brengen.

Dit was na het uitroepen van de overwinning der revolutie de eerste daad van de jonge Sowjetmacht. De strijd voor de vrede stond bij wijze van spreken aan de wieg van de Sowjet-Unie en nimmer is het Sowjet-volk onder leiding van Lenin en Stalin afgeweken van de weg des vredes.

De imperialistische politiek van agressieve oorlogen

Om de wortels van de vredespolitiek der Sowjet-Unie en van de oorlogspolitiek van de imperialistische machten onder leiding van Amerika te kunnen begrijpen, moet men de bewegende wetten van het imperialisme en van de kapitalistische maatschappij trachten te doorgronden. De grootste theoretische bijdrage tot dit onderwerp is door Lenin geleverd in zijn beroemd werk over het imperialisme. Dit werk verklaart niet alleen, waarom de imperialistische politiek een politiek van agressieve oorlogen is, maar, toegepast op de huidige tijd, verklaart het ook, waarom de heersende klasse van de Verenigde Staten thans de leidende klik in het oorlogsverbond is.

Lenin legde in zijn werk uit dat een der hoofdkenmerken van het imperialisme daarin bestaat, dat de verdeling van het grondgebied van de aarde tussen de grootste kapitalistische mogendheden is voltooid.

In hetzelfde werk heeft Lenin de wet van de ongelijkmatige ontwikkeling van het kapitalisme beschreven. De ongelijkmatige ontwikkeling van het kapitalisme verklaart o.m. hoe het kwam, dat verschillende grote kapitalistische mogendheden bij de wedren naar de koloniale gebieden achterbleven. Daartoe behoorde, behalve Duitsland en Japan, vooral Amerika. Dit, tezamen met de naar verhouding snellere groei van het kapitalisme in deze landen dan b.v. in landen als Frankrijk en Engeland, verklaart tevens waarom met de beëindiging van de verdeling van het grondgebied der aarde tegelijk de strijd om de herverdeling der aarde begint. Deze strijd was in wezen de oorzaak van de eerste imperialistische oorlog.

Tussen de eerste en de tweede wereldoorlog is deze strijd voortgezet. Uit een overzicht in „Nieuwe Gegevens” bij het

werk van Lenin over het imperialisme blijkt dan ook, dat in de jaren van 1918 tot 1938 niet minder dan 79 oorlogen en gewapende conflicten in de wereld plaatsvonden, waarvan elf gericht waren tegen het grondgebied van de Sowjet-Unie. Men moet deze gegevens in gedachten houden bij de beoordeling van de vraag, wie in het huidige tijdperk de aanvalsoorlog voert en voorbereidt en wie de vrede verdedigt.

In de elf hierboven genoemde gevallen betrof het door de geschiedenis vastgelegde imperialistische aanvallen op de Sowjet-Unie en in de overige gevallen aanvallen op of oorlogen tegen koloniale en half-koloniale gebieden. In ten minste tien van de overige 68 gevallen was Amerika er direct of indirect als aanvallende mogendheid bij betrokken.

Er is in de geschiedenis van de Sowjet-Unie daarentegen geen enkel voorbeeld aan te voeren, waarin zij als aanvallende mogendheid optrad of deelnam aan een onrechtvaardige oorlog.

Hoe is dat te verklaren?

Dit kan en moet verklaard worden doordat het kapitalisme in de Sowjet-Unie vernietigd is en het socialisme heeft gezegevierd.

Een nieuwe maatschappij — gelijkberechtiging van naties en rassen

In zijn rapport aan het buitengewone 8ste Congres van de C.P.S.U. over de nieuwe Sowjet-Grondwet op 25 Nov. 1936 wees Stalin er op, dat de principes van het socialisme, het socialistische eigendom van het land, de bossen, fabrieken, installaties en andere middelen van productie zijn verwerkt, dat de uitbuiting en uitbuitende klassen zijn verdwenen, evenals armoede voor de meerderheid en rijkdom en luxe voor de minderheid. Stalin wees er op, dat de Sowjet-maatschappij uit twee elkaar vriendschappelijk gezinde klassen bestaat; die van de werkers en boeren, in tegenstelling tot de kapitalistische maatschappij, die gegrondvest is op het bestaan van antagonistische klassen en waar de staatsmacht, de dictatuur, in handen is van de bourgeoisie. Stalin legde verder uit dat de burgerlijke maatschappij van de veronderstelling uitgaat dat naties en rassen geen gelijke rechten kunnen hebben, dat er naties bestaan met alle rechten en naties zonder volledige rechten en zelfs naties zonder een enkel recht, n.l. de koloniale gebieden. Aan de andere kant gaat de Sowjet-maatschappij van het principe uit, dat alle naties en rassen gelijke rechten hebben, dat noch verschil in kleur of taal, cultureel peil of politieke ontwikkeling, noch welk ander verschil ook tussen naties en rassen als rechtvaardiging mag dienen voor nationale ongelijkheid der rechten. De Sowjet-maatschappij gaat uit van het principe dat alle naties en rassen, onverschillig hun positie in het verleden of heden, hun kracht of hun zwakte, het recht op gelijke rechten in alle gebieden van het economische, sociale, politieke en culturele leven der maatschappij hebben. Aldus karakteriseerde Stalin het verschil tussen de twee stelsels.

Het zijn echter juist de hierboven aangehaalde kenmerken van de kapitalistische maatschappij, die tot oorlog leiden. En het is juist omdat in de Sowjet-Unie het socialistische eigendom van land en fabrieken bestaat, omdat daar geen kliek bestaat die het particuliere bezit van oorlogsindustrie en de uitbreiding daarvan als een welkom middel tot verhoging van de winsten beschouwt, omdat er in de Sowjet-Unie geen antagonistische klassen bestaan, omdat de staatsmacht in handen van de werkers en boeren is, omdat de Sowjet-maatschappij de gelijkberechtiging der naties en rassen erkent en in de practijk heeft gebracht, omdat zij het recht op zelfstandigheid van alle naties, groot of klein, zwak of sterk, erkent — het is om al deze redenen dat de Sowjet-maatschappij in zich zelf een vredelievende maatschappij is.

Hier in de Sowjet-maatschappij is verwerkelijkt, wat Marx profetisch voorspelde in de eerste declaratie van de Generale Raad der Internationale Arbeiders-Associatie, waarin hij zei:

„In tegenstelling tot de oude maatschappij met zijn economische ellende en zijn politiek delirium, is een nieuwe maatschappij aan het ontstaan, wier internationale wet VREDE zal zijn, omdat haar nationale heerser overal dezelfde zal zijn — ARBEID.”

Duurzame vrede noodzakelijk voor socialistische opbouw

De wetten van de kapitalistische maatschappij drijven haar naar oorlog, omdat het de wetten der wildernis zijn. De wetten van de Sowjet-maatschappij schragen en steunen de vrede, omdat het een geordende maatschappij is, wier doel niet bestaat in verovering en onderwerping van vreemde volkeren en naties, maar het scheppen van welvaart en veiligheid van bestaan voor zijn burgers.

In gelijke mate als de socialistische maatschappij de oorzaken van oorlog wegneemt, is zij ook een bolwerk van de vrede. „Onze politiek,” aldus zei Lenin in 1920, „en onze propaganda is geenszins er op gericht om volkeren in oorlog te verwickelen, maar om een eind te maken aan oorlog.”

De Sowjet-maatschappij heeft de vrede nodig, om haar doeleinden te verwerkelijken. Slechts door het behoud van duurzame vrede is de Sowjet-maatschappij in staat, haar grootse vijf-jarenplan te vervullen en zulke reusachtige projecten des vredes te verwerkelijken als de vruchtbaarmaking van de Karakoem-woestijn en de irrigatie van de eindeloze steppen achter de Wolga. Omgekeerd is het ontwerpen van dergelijke bezielende projecten en de uitvoering van deze projecten een overtuigend bewijs van de vredespolitiek der Sowjet-Unie.

De principes van de vredespolitiek der Sowjet-Unie zijn door Lenin en Stalin ontworpen. Terwijl de Sowjet-regering zich zowel tussen de twee wereldoorlogen als na de tweede wereldoorlog in haar buitenlandse politiek het instandhouden van de vrede als voornaamste doel stelde, ging zij daarbij van de door Lenin ontworpen stelling uit, dat het vreedzaam naast elkander leven van de twee stelsels mogelijk is. „Het idee van de samenwerking der

twee stelsels," zei Stalin in 1947, „werd het eerst door Lenin ontwikkeld. Lenin is onze leraar en wij Sowjetmensen zijn Lenin's discipelen. Wij weken nimmer af van Lenin's leer en zullen er nimmer van afwijken.”

„Laten de Amerikaanse kapitalisten ons met rust laten en wij zullen hen met rust laten," zei Lenin reeds in 1920, tot een Amerikaanse correspondent.

Grondslagen van de vredespolitiek van de S.U.

De strijd van de Sowjet-Unie voor het behoud van de vrede loopt als een rode draad door haar gehele geschiedenis. Het bijzondere kenmerk van de Sowjet-vredespolitiek is, dat het nimmer een passieve politiek was. Als meester in de kennis en toepassing van de wetten der historie, wist Stalin dat de vrede slechts door actieve strijd zowel naar binnen als naar buiten bewaard kon blijven.

In zijn rapport aan het 17de Partijcongres van de C.P.S.U. (b) verklaarde Stalin in 1934, dat de Sowjet-Unie in de jaren na de eerste wereldoorlog vast en onwankelbaar aan haar vredesposities bleef vasthouden, tegen de oorlogsbedreiging streed en voor het behoud van de vrede.

Hij zei:

„Waarop rekende de Sowjet-Unie bij deze moeilijke en gecompliceerde strijd voor de vrede?

- a. op haar groeiende economische en politieke macht;
- b. op de morele ondersteuning van de miljoenen-massa's van de arbeidersklasse van alle landen, die bij het behoud van de vrede een levensbelang hebben;
- c. op het gezonde verstand van die landen, die uit verschillende motieven geen belang hebben bij het verstoren van de vrede en die de handelsbetrekkingen met zulk een punctuele contractant als de Sowjet-Unie willen ontwikkelen;
- d. tenslotte op ons roemrijk leger, dat bereid is het land tegen iedere aanval van buiten te verdedigen.”

De politiek van de Sowjet-Unie was hiermede volledig in overeenstemming. Zij bouwde en bouwt voort aan de versterking van haar economische en politieke macht. Zij steunde en steunt op de groeiende miljoenenmassa van de werkers in alle landen, wier levensbelang het behoud van de vrede is. Zij zoekt de vriendschap van en samenwerking met alle landen. Maar zij vergeet niet, dat wij niet in een pacifistische wereld leven, dat de imperialisten op nieuwe oorlogsavonturen uit zijn. En daarom steunde zij en steunt zij op haar roemrijk Sowjet-leger.

Dit is een realistische vredespolitiek omdat zij steunt op de eigen macht, die krachtens haar aard de voornaamste vredesmacht in de wereld is, omdat zij steunt op het vredesverlangen van de grote meerderheid van het mensdom en omdat zij steunt op de tegenstellingen in het imperialistische kamp.

Historische bijdragen tot de zaak van de vrede

De Sowjet-Unie is nimmer in haar geschiedenis haar rol van

voornaamste verdediger van de vrede en krachtigste bestrijder van de oorlogs-klieken ontrouw geweest. Haar geboorte zelf, die teweeg werd gebracht onder de geniale leiding van Lenin en Stalin, was de grootste bijdrage tot de zaak van de vrede, die de wereldgeschiedenis kent. Immers, door de zegevierende revolutie van 7 November 1917 werd een zesde deel der aarde definitief aan de greep van de oorlogsmachten onttrokken en werd dit gebied herschapen tot het machtigste bolwerk van de vrede.

De tweede grote en onvergetelijke bijdrage tot de zaak van de vrede leverde het Sowjetvolk door de overwinning op het fascisme en de bevrijding van Europa van het juk van het nazidom. Tegelijkertijd legde de Sowjet-Unie door de overwinning op Japan de voornaamste grondslag voor de latere overwinning der Chinese nationale revolutie.

Dit zijn de voornaamste historische bijdragen tot de zaak van de vrede en het scheppen van het onoverwinnelijke vredeskamp. Maar het zijn niet de enige! Immers, de Stalin-politiek heeft zowel vóór de tweede wereldoorlog als daarna altijd de huichelachtige politiek van de kapitalistische mogendheden ontmaskerd, die hun platte en zelfzuchtige belangen trachten te verbergen door een beroep te doen op hoge morele principes en internationaal recht, zoals Prof. Tarle terecht in Nieuwe Tijden van December 1949 schreef.

Wij herinneren er in dit verband aan, hoe zij in de jaren 1936—'38 het zogenaamde „non-interventie-comité” ontmaskerde, dat onder leiding van de Britse Lord Plymouth actief steun verleende aan Hitler's en Mussolini's interventie in de Spaanse burgeroorlog.

Wij herinneren er aan, dat de Sowjet-Unie de enige grote mogendheid is geweest, die reële voorstellen tot verdediging van Abessinië deed toen Mussolini dit land overviel en overweldigde.

Wij herinneren er aan, dat de Sowjet-regering het beruchte Muenchen-pact, dat door Daladier en Chamberlain als een „overwinning van de vrede” werd aangeprezen, ontmaskerde als een pact tot het ontketenen van de Hitler-oorlog tegen de Sowjet-Unie. Wij herinneren er aan, dat Stalin zelf een einde maakte aan de comedie van de „vredes-onderhandelingen” in Moskou in de zomer van 1939 onder welke dekking de toenmalige Franse en Britse regeringen bezig waren een oorlogspact met Hitler te sluiten.

Deze politiek van het stelselmatig ontmaskeren der oorlogs-brandstichters heeft het gezag van de Sowjet-Unie als vredesmacht gestadig verhoogd. En deze politiek heeft zij na de oorlog in versterkte mate voortgezet. Zij deed dit vooral in Duitsland.

Op 17 September 1946 verklaarde Stalin in antwoord op vragen van een Britse correspondent: „Kortom, de politiek van de Sowjet-Unie in de Duitse kwestie komt in haar wezen neer op de demilitarisatie en de democratisering van Duitsland.” Deze twee punten beschouwt de Sowjetregering als de voornaamste garantie

voor het totstandbrengen van een stabiele en duurzame vrede en aan deze politiek heeft zij tot op de huidige dag vastgehouden.

Het is de Sowjet-Unie geweest die in hetzelfde jaar het vraagstuk van de algemene ontwapening aan de orde heeft gesteld en sindsdien telkens weer voorstellen tot ontwapening heeft gedaan. Het is de Sowjet-Unie geweest, die het verbod van de atoombom en internationale controle daarop heeft voorgesteld. Het is de Sowjet-Unie geweest, die een vreedzame uitweg uit het Koreaanse conflict heeft aangewezen en die van harte de voorstellen van India heeft gesteund, die hetzelfde doel beoogden.

Aldus heeft de Sowjet-Unie ook in de na-oorlogse periode telkens en telkens weer bewezen, een ware vredesmacht te zijn.

Tweërlei politiek

Zoals hierboven reeds werd aangehaald beschouwt de Sowjet-Unie als een van de pijlers van haar vredespolitiek de taak van het Sowjet-leger.

Maar zoals in alle overige vraagstukken de principes der Sowjet-maatschappij tegengesteld zijn aan de principes van het imperialisme, zo ook in het vraagstuk van het leger.

Wat is de militaire „filosofie” van het imperialisme? Bradley, Truman's chef van de generale staf, definieerde de Amerikaanse militaire politiek in een artikel, verschenen in October 1950 in het blad van het Amerikaanse leger, *Combat Forces Journal*, als volgt: Het is „*de traditionele politiek en praktijk van een natie in de organisatie van haar militaire hulpmiddelen voor verdediging of aanval en ter voorbereiding voor en het voeren van oorlog!*”

Hier hebben wij in een enkele zin samengevat de ware bedoeling van de militaire politiek der wereld-reactie onder leiding van Amerika. Laten wij deze definitie nader onder ogen zien.

Bradley zegt dat het de traditionele politiek van een natie is in de organisatie van haar verdediging. Dat rangschikken wij onder de traditionele huichelarij van de reactie. Hij zegt, dat de militaire politiek de „traditionele politiek en praktijk van een natie in de organisatie van haar militaire hulpmiddelen voor agressie” is.

Dat rangschikken wij onder de openhartige uitspraken van een traditionele organisator van agressie.

Hij zegt dat het de traditionele politiek van een natie is in de organisatie van haar militaire hulpmiddelen ter voorbereiding van oorlog en voor het voeren van oorlog.

Ook dat is, gezien de praktijk en traditie van het imperialisme, volkomen juist. Bovendien heeft deze definitie het voordeel, dat zij de ware bedoelingen van de Amerikaanse politiek, die zich hoogdravend verschuilt achter zulke deftige leuzen als „Verdediging van onze Amerikaanse leefwijze”, van de „vrijheid der volkeren”, „tegen de dictatuur”, voldoende duidelijk ontmaskert.

Sinds wanneer is het echter de traditie van naties om zich op agressie en oorlog voor te bereiden? Een dergelijke gedachte kan

slechts opkomen bij mensen, die in de onveranderlijkheid van de wetten van het imperialisme geloven, bij geboren vijanden van de mensheid.

Hoe luidt echter de militaire politiek van de Sowjet-Unie? Het was wederom Stalin, die ons hiervan een korte en duidelijke samenvatting heeft gegeven. Op 23 Februari 1943, toen de Sowjet-Unie in haar zware strijd tegen het Hitler-fascisme was gewikkeld, onmiddellijk na de overwinning bij Stalingrad, verklaarde Stalin:

„Het Rode Leger dient ter verdediging van de vrede en van de onderlinge vriendschap van vreemde landen. Het is niet gevormd voor de verovering van vreemde landen, maar voor de verdediging der grenzen van het Sowjetland. Het Rode Leger heeft steeds eerbied betoond voor de rechten en de zelfstandigheid van alle volken.”

Dit is dus de militaire politiek van het socialisme. Hier is geen sprake van agressie, geen sprake van „traditionele” voorbereiding op oorlog, maar principiële verdediging van de vrede. Hier is geen sprake van verovering van vreemd gebied, maar van eerbiediging van de rechten en de onafhankelijkheid der volken.

In één woord, het leger van Bradley, het Atlantische leger, is volgens zijn eigen bekentenis een leger tot voorbereiding van oorlog en tot aanval. Het Sowjetleger, daarentegen, heeft tot taak de grenzen van het Sowjetland te beschermen en de onderlinge vriendschap der volkeren te bevorderen.

De „definitie” van Bradley bewijst overigens nog meer. Zij bewijst dat lieden als Bradley, MacArthur en Acheson geloven, dat men de loop der geschiedenis door een „politiek van macht” kan tegenhouden. Hitler geloofde er ook in en hij ging er aan ten gronde.

„Ik verzoek alle aanwezigen, op te staan en gezamenlijk met mij het Onze Vader te bidden. . . .”

...Generaal MacArthur

„Slechts lieden die kinds geworden zijn, kunnen geloven, dat de wetten van de artillerie sterker zijn dan de wetten van de geschiedenis en het rad der geschiedenis teruggedraaid kan worden door het bombardement van Nanking”, schreef Stalin in 1927, toen in Maart van dat jaar de verenigde buitenlandse reactie onder aanvoering van Engeland en Amerika de door nationalistische legers bevrijde stad bombardeerden. Zoals men weet, heeft Stalin gelijk gekregen, en de imperialisten werden verslagen.

De Amerikaanse reactie is noch door de verplettering van Hitler noch door haar nederlaag in China wijsgeworden. Zij blijft de „wetten der artillerie” (thans zouden we zeggen „de wetten van de bommenwerpers”) hoger stellen dan de wetten der geschiedenis.

De Sowjet-Unie echter, onder leiding van Stalin, is nu, zoals bij haar geboorte, 33 jaar geleden, de vaandeldrager van de vrede. Zij is er groot en machtig door geworden. Achter de „politiek door macht” verbergen de imperialisten, Amerika voorop, slechts kwalijk het vermolmd gebouw, dat tot ineensorten veroordeeld is.

Het bondgenootschap van de vrede is onoverwinnelijk

Het feit, dat de Sowjet-Unie aan de vooravond van de 33ste herdenking van de overwinning der October-revolutie, in een tijd dat de reactie de wereld met oorlogsgerucht vervult, tot de uitvoering van de machtige vredeswerken aan de Wolga, in de Karakoem-woestijn en aan de Dnjepr kon besluiten, is een overtuigend bewijs niet alleen van haar waarlijke vredespolitiek, maar ook van haar kracht, haar zelfbewustzijn en haar rust.

Het is een overtuigend bewijs van haar innerlijke kracht. Welke kapitalistische regering b.v. zou in staat zijn, zulk een project als het Wolga-plan aan te pakken en binnen vijf jaar te voltooien? Het scheppen van een meer van 500 kilometer lengte, onderdeel van dit project tot het vruchtbaar maken van de oneindige steppe, zou zulk een heftige tegenstand van de betrokken kapitalisten veroorzaken, dat het plan reeds bij zijn ontstaan tot mislukking zou zijn veroordeeld. De „gevestigde”, egoïstische belangen staan de nationale belangen in de weg.

In de Sowjet-Unie echter versmelten de belangen van het individu met het belang van de natie en dit is een onuitputtelijke bron van stijgende kracht, die het land van het socialisme onoverwinnelijk maakt.

Daaruit kunnen en moeten de massa's in het Westen ook nieuwe kracht en nieuw geloof in de mogelijkheid vinden, om de oorlog te voorkomen. Diegenen, die menen dat de oorlog onvermijdelijk is, de zwakken, de opportunisten, zoals P. de Groot hen genoemd heeft, confronteren wij met de uitspraak van Lenin, die gezegd heeft: „De ineensorting van het kapitalisme is onvermijdelijk”.

Achter het geschreeuw van een „politiek van macht” gaat de

groeierende onmacht van het kapitalisme schuil. Haar groeiende onmacht om de tegenstellingen de baas te worden, die zich in eigen rijen openbaren, om de crisis te voorkomen en de massa brood en welvaart te verzekeren. Haar overschakeling op oorlogseconomie is in zich zelf een crisisverschijnsel, zoals Stalin uiteengezet heeft.

Hitler heeft door deze politiek zijn ondergang niet kunnen voorkomen. Zij werd er door verhaast. De ondergang van het huidige oorlogsblok onder leiding van Wallstreet zal er eveneens door verhaast worden.

De tegenstand der massa's tegen de hongerpolitiek, die onvermijdelijk met de oorlogseconomie is verbonden, zal stijgen, de tegenstand der Europese volkeren tegen de steeds onbeschaamder inmenging van Amerika in hun zaken, tegen de vernietiging van hun zelfstandigheid, zal groeien. Het bondgenootschap van de vrede tussen de millioenen-massa in de kapitalistische landen, de volksdemocratische landen en de Sowjet-Unie daarentegen wordt sterker en is reeds onoverwinnelijk.

F. BARUCH

Laat dan de hekelaars zo veel zij willen de menselijke aangelegenheden bespotten, de theologen ze verfoelen, en de melancholische figuren steeds weer het onbeschaafde en landelijke leven prijzen, de mensen verachten en de stomme dieren bewonderen: toch zullen de mensen blijven ondervinden, dat zij zich door onderling hulpbetoon veel gemakkelijker het nodige kunnen verschaffen en dat zij slechts met vereende krachten de gevaren, die van alle zijden dreigen, kunnen ontwijken.

(SPINOZA, *Ethica*)

Alleen hij zal overwinnen en de macht behouden, die vertrouwen heeft in het volk en die zich dompelt in de levende bron van het scheppende genie van het volk.

LENIN

ECONOMIE VAN HET GROOTKAPITAAL

IN een grijs verleden (wij leven snel) was er eens een Minister-President, die later lid zou worden van een partij, die zich later „Partij van de Arbeid” zou laten noemen. Deze Minister-President verkondigde vanuit de serene hoogte, welke toentertijd „het praatje op de brug” heette, dat de armoede in Nederland gelijkmatig verdeeld zou worden. Men kan in het midden laten of de man ofwel zich geen rekenschap gegeven heeft van de consequenties van zijn leuze, ofwel bewust de goêgemeente om de tuin geleid heeft. De eerste mogelijkheid pleit voor zijn onnozelheid, de tweede voor zijn oneerlijkheid. Wij laten het graag aan zijn toekomstige levensbeschrijver over, te beslissen over de keuze.

Onder het etiket van de gelijkmatige verdeling van de nood werd in Nederland nà 1945 de Duitse dividend-stop gehandhaafd, werd de prijsbeheersing uitgebreid, werd de loonstop en de renteverlaging ingevoerd, kwamen de zogenaamde heffingswetten inclusief de geldzuivering tot stand, enz. enz.

De heffingswetten, die zich als vermogensaanwasbelasting en als vermogensheffing ineens, *in schijn* richten tegen het grootkapitaal, hebben in werkelijkheid de financiële concentratie, het ophopen van bezit bij de 200 families ten koste van de kleine bezitters en arbeiders bevorderd.

De renteverlaging betekende een onteigening van de kleinburgerij ten gunste van het grootkapitaal en de Staatsfinanciën.

De prijsbeheersing werd gekenmerkt door allerlei haken en ogen, die het nodige soelaas in het leven riepen voor de grootste ondernemers om millioenen-winsten te behalen.

Het zou ons te ver voeren om onze conclusie, namelijk, dat de financiële en economische politiek van de Regering nà de oorlog geleid heeft tot een betrekkelijke verarming van de onderliggende klassen, van de arbeidersklasse, de boeren en de kleinburgerij en tot een ongehoorde omgekeerd evenredige concentratie van kapitaal bij de allergrootste financiële magnaten, hier in den brede te ontwikkelen en te motiveren.

Wij willen onze conclusie slechts toetsen aan enkele feitelijke gebeurtenissen en aan een paar recente maatregelen van de Regering Drees—Stikker.

IN 1945 bedroeg de waarde van het particuliere Nederlandse productie-apparaat in vóór-oorlogse guldens 9,2 milliard, in nà-oorlogse valuta ongeveer 16 milliard.

Van 1945 tot 1949 bedroegen de *netto*-investeringen, dat zijn dus uitsluitend de *uitbreidingen* van het particuliere bedrijfsleven volgens de officiële cijfers ongeveer 7 milliard. Wanneer wij het jaar 1950 aan deze periode toevoegen, dan zou per

31 December het particuliere productie-apparaat met 10 milliard zijn toegenomen. Dat is in 5 jaar met ruim 60 %! Ter vergelijking diene, dat de particuliere kapitaals-accumulatie in 1938 slechts 90 millioen bedroeg, nog géén twintigste deel van het gemiddelde na-oorlogse accumulatie-tempo.

In 1949 bedroeg de toename van de netto-investeringen in de particuliere bedrijven 2,54 milliard. Deze investeringen zijn goeddeels investeringen, verrijkingen, vermogenstoename van het grootkapitaal geweest. Want terwijl de bourgeoisie 2540 millioen in haar bedrijven ophoopte, bedroegen de inleggingen bij de spaarbanken van de kleine spaarders zegge en schrijve ruim 7 millioen of één drie honderd vijftigste deel van gemeld bedrag. Ja, indien wij de na-oorlogse accumulatie van het grootkapitaal tot 1949 ten bedrage van 7.000 millioen vergelijken met de spaarpenningen van de kleine luyden bij de Rijkspostspaarbank en de Algemene Spaarbanken, dan blijkt tegenover deze uitbreiding van het vermogen van het particuliere bedrijfsleven te staan een *vermindering* van het spaartegoed van 500 millioen.

Dat de na-oorlogse accumulatie typisch gróót-kapitalistisch geweest is, blijkt uit de financiële structuur van deze accumulatie. Indien de kleinburgerij haar gelden belegt in het bedrijfsleven, dan doet zij dat bij voorkeur in de vorm van obligatieleningen, die een vaste rente dragen en niet zozeer aan koersschommelingen en risico's zijn onderworpen. Welnu, in 1947 bedragen de obligatie-emissies 149 millioen, de netto bedrijfsinvesteringen zijn voor dat jaar 11 maal zo groot; in 1948 bedragen de uitgaven van obligaties 87 millioen, de netto-investeringen zijn voor 1948 20 maal zo groot. Voor 1949 is de omvang van de obligatie-emissies even groot als in 1948, maar in dat jaar zijn de netto-investeringen bijna 30 maal zo groot geworden.

Nu de klap op de vuurpeil: van de ruim 2½ milliard kapitaalsuitbreidingen in de bedrijven in 1949 is minder dan één procent gefinancierd door uitgifte van aandelen.

Wat leren deze cijfers? Zij tonen aan, dat Nederland een toenemend parasitair karakter krijgt, ondanks de nationale verarming (dat wil zeggen ondanks de verarming van de overgrote meerderheid, bij gelijktijdige verrijking van een handvol financiële magnaten).

Zo vordert de rentelast van de Staat voor het komende jaar ruim 900 millioen, dat is nominaal zes à zeven maal zoveel als vóór de oorlog. De slinkende spaarpenningen van de kleine bezitters worden toenemend opgeslorpt door de overheid en komen in steeds geringer mate ter beschikking van het bedrijfsleven. Bovendien speelt hier een belangrijke rol de investerings-angst van de kleine bezitters op grond van de Algemene Crisis van het kapitalisme en zijn permanente inflatie.

Ten tweede tonen deze cijfers, dat het merendeel van de na-weest zijn. Wij aarzelen niet te zeggen, dat deze interne reser-oorlogse investeringen zogenaamde interne reserveringen ge-vingen, dat wil zeggen het uitbreiden van het productie-

apparaat, door het achterhouden van de winst, door het beleggen van de winst in het bedrijf in stede van deze uit te keren, de typische accumulatie-techniek van het grootkapitaal is ten tijde van het Imperialisme. Niemand minder dan Ford verklaarde in 1922: „Ik beschouw de winst van de onderneming boven een gering percentage (dat dus voor uitkering in aanmerking komt - v. S.) meer als behorend tot het bedrijf dan tot de aandeelhouders.”

Er zijn grote en kleine aandeelhouders in de machtige naamloze vennootschappen. De kleine aandeelhouder is niet de typische bezitter van de onderneming. Zijn rol komt hoe langer hoe meer overeen met de gewone obligatiehouder, hij trekt een ten naastenbij stabiele rente en bekommert zich overigens niet om de economische en bedrijfseconomische problematiek van „zijn” bedrijf. De werkelijke bezitters van het reuzebedrijf zijn de grote aandeelhouders, de leden van de financiers-oligarchie, van de „200 families”, die commissarisposities, directeursplaatsen zelf controleren, bezetten of door hun stromannen laten bezetten. Zij regeren, beheersen, in één woord *bezitten* het bedrijf. Het achterhouden van het leeuwenaandeel van de winst naar het recept van Ford betekent de onteigening van de kleine huis-tuin- of keukenaandeelhouder ten gunste van de financiële magnaat. Het betekent een ontzaglijke financiële concentratie, een ophoping van milliarden in de handen van enkelen. Lenin wees reeds op de afnemende betekenis van de beurs in verband met de „nieuwe rol van de banken”. Ziehier een tweede factor, die de onpersoonlijke, anonieme, corrigerende macht van de kapitaalmarkt over het bedrijfsleven nagenoeg tot nul reduceert. De allergrootste topbezitters hebben blijkens de genoemde beperkte omvang van de aandelen- en obligatie-emissies de beurs nauwelijks nodig. Omgekeerd evenredig aan de dalende betekenis van de beurs.... stijgt hun persoonlijke macht over het bedrijfsleven en.... over het staatsapparaat.

Dit verschijnsel is zo „opgelegd pandoer”, dat het niet moeilijk is een rij van burgerlijke kroongetuigen ten tonele te voeren, die het beamen.

Zo schrijft F. W. C. Blom in zijn proefschrift „Ondernemingsbesparingen”: „Volkomen winstfinanciering (de schrijver bedoelt uitbreiding van het bedrijf *uitsluitend* door herbelegging van de winst) leidt tot een ontarding van het particuliere bedrijfsleven, waardoor maatschappelijke krachten opgewekt worden, die onvermijdelijk de contrôle over het bedrijfsleven van de kapitaalmarkt naar de politieke macht verschuiven. Volkomen winstfinanciering betekent het einde van het kapitalisme, leidt onvermijdelijk naar verpolitiekte economie.” (t.a.p. bladzijde 127—128).

Wij laten nu 's mans eigenaardige formulering maar in het midden. Hij bedoelt niet het einde van „het” kapitalisme, maar van het liberale, vrije concurrentie-kapitalisme en voor „ver-

politieke economie" moeten wij lezen „economie van het grootkapitaal”.

Onze oren hebben getuigt van het schijnheilige bedrog van de Tartuffes, de Batavus Droogstoppels, de vrome Broeders uit Sara Burgerhard van de Unie-bonden, de P.v.d.A. en de K.V.P. De femelaars en huichelaars hebben dag aan dag verkondigd, dat de bevolkingstoename kapitaals-accumulatie verlangde, dat de arbeiders hun productieve prestaties niet konden consumeren, omdat daarmee de bodem voor hun nageslacht ondermijnd werd. Het klassieke „Accumuleert, accumuleert, dat is Mozes en de profeten” was het leidende na-oorlogse beginsel.

Maar dat, onder dat motto, de arbeidersklasse met haar zweet en haar nood de accumulatie, de ongehoorde bezitsophoping van een handvol super-machtigen financierde, daarover zwegen de gemelde Tartuffes in alle talen. Dat, onder dat motto, de kleine bezitters verproletariseerd en verpauperd werden, tracht men angstvallig voor de massa van de bevolking te verbergen.

Met andere woorden, het meest beslissende, het meest kenmerkende, het meest concrete van de na-oorlogse accumulatie: ten eerste, dat deze gróót-kapitalistisch geweest is, ten tweede, dat deze accumulatie wezensgelijk was aan de versterking van de dictatuur van het financierskapitaal, is voor de proletarische en kleinburgerlijke massa volkomen verheimelijkt.

Want, en wij kunnen het niet genoeg herhalen, de Nederlandse economie krijgt met de dag meer het karakter van een dictatuur van de grote bezitters. Daarom is het economisch machtsherstel, de economische machtsuitbreiding van het grootkapitaal zo verregaand schandalig. Want in deze financiële concentratie ligt één van de beslissende voorwaarden voor het veldwinnend Amerikanisme en 't daarmee gepaard gaande fascisme.

Dit laatste is geen loze uitroep, geen ongefundeerde bewering. Wij zwijgen nu over de burgerlijke Staat van Beleg, over de crisis van het parlement, over de Grondwetwijziging, over de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, over de ondernemingsraden en over de tientallen andere hele en halve fascistische geheime en openbare besluiten, maatregelen van bestuur, wetten en verordeningen.

Wij willen ons beperken tot de direct economische en financiële politiek van de laatste maanden.

De financiering uit winstreservering is in de eerste plaats mogelijk gemaakt door de loonstop, dit product van het geheime gekonkel van de werkgeversorganisatie en de Unie-bonden in de zogenaamd onvolprezen Stichting van de Arbeid. Het gevolg van de loonstop is bij het stelselmatig stijgende prijspeil sedert 1945 een even stelselmatige verarming van de arbeidersklasse geweest. Wij wezen er in het Octobernummer van P. en C. reeds op, dat ná 1947 het proletarische levenspeil in absolute zin gedaald is bij een stijgende totale productie. De loonstop was het geëigende middel om de zelfs naar normaal kapitalistische maat-

staf gemeten prestatie-verbeteringen van de arbeiders aan diezelfde arbeiders te onthouden.

Naast de loonstop was er een prijsstop. In tegenstelling met de loonstop heeft de quasi-anti-kapitalistische prijsstop blijkens de zoëven geciteerde cijfers niet verhinderd, dat de bourgeoisie een veelvoud van de winsten verwierf, die zij zich voor de oorlog placht toe te eigenen. Het financierskapitaal kon zich tijdens de prijsstop nog omgorden met een mantel van schijnbare objectiviteit. De verdeling van de armoede van Schermerhorn vorderde voor de „show” een gelijke verdeling van de regeringsliefde tussen proletariaat en bourgeoisie. Het proletariaat zijn loonstop... de bourgeoisie haar prijsstop. Intussen onder de heerschappij van deze „verdelende liefde” hongerden de kindertjes in de achterbuurten van onze grote steden en gedijde het bezittersdom in Bloemendaal en elders als nimmer te voren. Maar... naar de schijn waren er twee gelijkwaardige „stoppen”. Om de schijn te vervolmaken was er nog een dividend-stop. De uitgekeerde winsten van de naamloze vennootschappen mochten een percentage van 6 van het gestorte kapitaal niet overtreffen. Later werd de stop 9 %, nog later kwamen er nog andere faciliteiten, konden er bouw-aandelen, claims etc. gegeven worden, die allemaal de stop verruimden. Echter de Regerings-tartuffes verzuimden te melden, dat de dividend-beperking volkomen in overeenstemming was met het accumulatie-program van de financiers-oligarchie; deze wilde in de onmiddellijke na-oorlogse fase een beperkt dividend, dat officieel gelegaliseerd was, om zich tegen de toenmalige kleinburgerlijke aanspraken te verzetten.

Weg schone schijn van prijsstop en dividendstop. Sedert verleden jaar werd de prijsbeheersing, die toen trouwens reeds een paskwil was, opgeheven en... sedert enkele weken is de dividendstop met enkele kleine beperkingen de laan uit.

De financiers achten de tijd gekomen om de Amerikaanse bezitters te laten deelnemen aan het Nederlandse bedrijfsleven. Daarnaast willen zij de spaarpenningen van de kleine bezitters door aandelen-emissies met verlokkelijke dividend-vooruitzichten in hun machtssfeer betrekken en tenslotte willen zij over een gedeelte van geaccumuleerd bezit vrijer beschikken voor kapitaalvlucht, consumptie-uitbreiding enz. „De Moor heeft zijn plicht gedaan, de Moor kan gaan.” Gegroet dividendstop.

De prijsbeheersing werd geliquideerd, omdat volgens de officiële theorie de toenemende productie automatisch aan de heerschappij van de ondernemers een einde zou maken, hun willekeur aan banden zou leggen. De groeiende concurrentie, zo heette het, corrigeerde zelf de uitwassen van overmatige prijsopdriving. Dat in dit stadium van de kapitalistische ontwikkeling de voortbrenging principieel monopolistisch is, dat zonder prijsbeheersing de prijzen (met enkele uitzonderingen voor niet-monopolistische bedrijfstakken) voortdurend stegen, dat zonder gemelde prijscontrôle de winsten nog meer toenamen, al deze feitelijkheden werden voor het gemak vergeten.

Voor het financierskapitaal zijn de poorten van het paradijs der economische vrijheid volledig geopend. Terwijl de Troonrede elke belastingverlaging voor de nabije toekomst nadrukkelijk afwijst, krijgen de ondernemers enkele weken na deze zelfde Troonrede een belastingdouceurtje van om en nabij 250 miljoen per jaar. De ondernemingsbelasting wordt opgeheven; voor het financierskapitaal worden nieuwe belastingvrijstellingen geschapen in de wet „Belastingherziening 1950”.

HET fascisme is de *openlijke, onverhulde* dictatuur van het financierskapitaal. Wezenlijk voor het fascisme is de opheffing van de schijnvormen, die deze financiersheerschappij verhullen en camoufleren. Meten wij aan de hand van deze definitie het economische en financiële beleid van de Regering. De prijsstop en de dividendstop bemantelden, verhulden de economische dictatuur van de financiële bourgeoisie. Naar de *schijn* waren zij een pistool op haar borst. De pistool is geliquideerd. De financiële bourgeoisie is economisch vrij. Haar economische vrijheid is open en bloot. Het is zelfs duidelijk, dat de monopolistische vrijheidsbelemmeringen, zoals via de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, voorwaarden tot haar vrijheid om maximum monopolie-winsten te verwerven, zijn. Het financierskapitaal is vrij, om de kleinburgerij in ruil voor de beschikking over haar spaarpenningen met enkele procenten rente af te schepen; het is vrij om recordwinsten te maken; het is vrij om zoveel mogelijk te accumuleren, zijn bezit te vergroten; het is vrij om onbeperkt te consumeren; het is vrij om de loonstop tegen de scheppers van de aardse rijkdommen te hanteren, enz. enz.

Bij een stijgend prijspeil de loonstop, de loondictatuur over het proletariaat! Ziehier een onderscheid met het vóór-oorlogse kapitalisme. Werde vóór de oorlog het loonpeil gedrukt door de werkloosheid, door de concurrentie van de werkloze arbeiders, door het economische spel, dat verhinderde, dat het loon steeg boven de als normaal geldende kosten van levensonderhoud, thans, na de oorlog, is het anders. De na-oorlogse middelen tot loondruk, tot beperking van het loon, zijn van direct politieke aard. Het is de arbeiders *verboden* voor hun arbeidsprestaties meer te ontvangen dan wettelijk, dan politiek, dan door de staatsmacht toegestaan is. Er is een politieke dictatuur over het *gehele* inkomen van het proletariaat, náást politieke vrijheid voor *alle* onderdelen van het kapitalistische inkomen.

Zelfs de vorm van de gelijkheid en vrijheid voor *allen* is prijsgegeven, zelfs de formele gelijkheid en vrijheid bestaat niet meer. Ook naar de vorm is er slechts vrijheid voor *enkelen*, voor de financiers.

In de economische sfeer worden wij niet met één maat gemeten, maar met twee maten. Economische vrijheid voor de financiers; economische onderdrukking met politieke middelen voor het proletariaat.

De „twee-maten-practijk” wordt ook door de burgerlijke theo-

rie ondersteund. Het heet, dat een gulden in proletariërshand anders is dan een gulden in bezittershand. De eerste leidt tot inflatie, de tweede niet. Loonsverhogingen worden afgewezen met de dooddoener, dat zij de inflatie-spiraal verwekken. Maar de milliarden-winsten van de bourgeoisie, de kapitalistische hamsterpraktijken, de weelde van de bezitters zijn niet inflatie-verwekkend. Wie het vatten kan, vatte het!

Belastingverlaging voor de ondernemers zou prikkelend werken op de koopkracht, ongemotiveerde proletarische en kleinburgerlijke aankopen veroorzaken, de inflatie-spanning vergroten. Bovendien: er is een begrotingstekort van 600 miljoen, er zijn militaire eisen. In één woord... de schatkist kan het niet dragen. Maar intussen krijgt de bourgeoisie ondanks de berooide schatkist, ondanks het overheidstekort mir nichts dir nichts 250 miljoen. Wie het vatten kan, vatte het!

Het inkomen van de arbeider is eenvoudig en direct zichtbaar. Eénmaal in de week krijgt hij zijn loon in het loonzakje.

Het kapitalistisch inkomen is veelvuldig en gecompliceerd. Dividenden, tantièmes voor Commissaris- en Directeursposities, pachten, huren, enz. enz. Bankmanipulaties en andere ingewikkelde handgrepen zijn nodig om de bezitter te geven, wat des bezitters is. Het dividend is één van de kapitalistische bronnen van inkomen náást talloze anderen. Het loon, het hele wekelijkse hebben en houwen van de arbeider moet gestopt. Maar het dividend, één klein onderdeel van het inkomen van de financiële magnaat moet vrij. Ook hier tweéeërlei maatstaf, zelfs op ongelijke terreinen.

KRAMPACHTIG trachten de politici (vooraan de leiders van de Partij van de Arbeid en van het N.V.V.) de openlijke dictatuur der grote bezitters op economisch gebied te verheerlijken.

Niemand anders dan de „socialistische” minister van Financiën, Lieftinck, stelt de dividend-verruiming, de opheffing van de ondernemingsbelasting voor. Het voornaamste politieke steunpunt voor de loonstop vormen de leiders van de Partij van de Arbeid en het N.V.V. De dictatuur van het grootkapitaal wordt geserveerd, opgediend achter een radicaal schijnend politiek spel van de „socialisten” in het parlement. In de Tweede Kamer vóór de ondernemingsbelasting, in de Eerste Kamer tégen. Met radicale frazen tegen de dividend-verruiming. Maar onaantastbaar voor schijn-critiek zwaait Lieftinck zijn kapitalistische scepter. Géén partijbestuur, dat Lieftinck ter verantwoording roept voor zijn diensten aan een economie der grote bezitters. Vóór ondernemingsbelasting... tégen ondernemingsbelasting. Vóór meer dividend... tégen meer dividend. Vóór loonsverhoging... tégen loonsverhoging. Vóór prijsbeheersing... tégen prijsbeheersing. Géén sterveling wordt er meer wijs uit. Zo blijven de illusies in het leven. Maar naast de illusie blijft de keiharde, ondubbelzinnige werkelijkheid van een groeiende dictatuur van

het grootkapitaal. Aldus wordt het fascisme anno 1950, naar een uitdrukking van Ernst Bloch, gemonteerd.

STALIN noemt het fascisme een uiting van zwakte van de bourgeoisie. Het klinkt tegenstrijdig. Maar de stelling is waar. Het fascisme is een kolos op lemen voeten. Het bewijs is haast overbodig, na de jongste ervaringen. Onmiddellijk na de Augustus-stakingen zakte de Regering door haar knieën. De loonsverhoging van 5 %, die de Regering onder de druk van de strijdende arbeidersklasse moest geven, ontheft ons van de noodzakelijkheid van uitvoerig commentaar. Putten wij uit deze kostbare ondervinding kracht voor toekomstige strijd.

J. VAN SANTEN

WINST-„DELING”

.....Stel dat de eigenaar van een kapitaal van 1 miljoen (terwijl wij ons niet bezighouden met de vraag waar dit geld vaandaan komt en er van uitgaan dat het op eerlijke wijze werd verkregen) dit bedrag in de productie belegt. Stel dat de winst, voortgebracht door de meer-arbeid van de arbeiders, na een jaar 5% van het oorspronkelijke kapitaal is en dat de eigenaar dit bedrag aan het kapitaal toevoegt. Dit nieuwe kapitaal („toegevoegd” kapitaal van Marx) zal hem in staat stellen, nieuwe arbeiders in dienst te nemen, d.w.z. nieuwe arbeidskracht te kopen, die op haar beurt nieuwe meerwaarde zal scheppen en zo voort.

Er zal dan een moment komen, waarop het oorspronkelijke kapitaal in zijn geheel vervangen zal zijn door het toegevoegd kapitaal, d.w.z., zoals Marx aantoonde, door een kapitaal dat

„...vanaf zijn ontstaan... geen grein waarde in zich heeft, die niet voortkomt uit niet-betaalde arbeid van anderen. De productiemiddelen, waarin de toegevoegde arbeidskracht is belichaamd, evenals de bestaansmiddelen waarvan deze arbeidskracht leeft, zijn slechts delen van het meer-product, d.w.z. van de schatting die de kapitalistische klasse jaarlijks aan de arbeidersklasse onttrekt. En wanneer de kapitalist een deel van deze schatting gebruikt om van de arbeiders meer arbeidskracht te kopen, dan zal, zelfs wanneer hij hiervoor de volle prijs betaalt — gelijke waarde tegen gelijke waarde — zich hetzelfde voordoen als hetgeen zich afspeelt tussen de overwonnenen en de overwinnaar: de een koopt van de ander waren, die hij betaalt met het geld dat hij heeft gestolen van de verkoper.” (K. Marx, Het kapitaal).

Als voorbeeld nemen wij een bedrijf van 100 arbeiders, dat in het afgelopen jaar een winst van 100 duizend gulden heeft gemaakt. Stel dat de directie besluit om 20% van deze winst over de arbeiders te verdelen (in werkelijkheid is het percentage natuurlijk lager): dezen krijgen dan 200 gulden elk.

Hoewel dit bedrag op zichzelf gering is zal het toch aan het eind van het jaar een welkome bijdrage zijn in het huishouden van de arbeiders. Met voorbijzien van het feit, dat hun „normale” loon in de rest van het jaar meestal lager is dan in andere bedrijven, worden de arbeiders door deze „winstdeling” ertoe gebracht, harder te werken om de productiviteit en daarmee het toekomstig te verdelen bedrag, te vergroten. Stel dat door deze extra-inspanning de nieuwe winst 150 duizend gulden wordt en dat weer 20% over de arbeiders wordt verdeeld. Dezen krijgen dus 300 gulden (d.i. 100 gulden meer dan verleden jaar), maar wij zien ook dat de winst, die overblijft voor de werkgever, dank zij de inspanning van de arbeiders, 40.000 gulden meer bedraagt (120 duizend tegenover 80 duizend in het eerste jaar).

(Cahiers du Communisme, Juni 1950).

Eén jaar Chinese Volksrepubliek

OP 1 October j.l. vierde het Chinese volk de eerste verjaardag van de Chinese Volksrepubliek. Trots demonstreerden de millioenenmassa's onder de rode vaandels — rood is vanouds de kleur van het geluk in China — die bij duizenden boven hun hoofden wapperden. Daar was reden toe. De jonge republiek kan bogen op successen, die vriend en vijand in verbazing hebben gebracht. Zie slechts wat een allesbehalve welgezind blad als het Financieel Dagblad op 6 Oct. j.l. berichtte:

„Uit bijna alle delen van China komen de laatste weken gunstige berichten over 's lands economisch herstel. Industrie, mijnbouw en transportwezen vertonen een constante vooruitgang en ook de agrarische producten stijgt geregeld.” En verder, schrijvende over de verdwijning van de corruptie: „De Volksregering, die klaarblijkelijk het vertrouwen van het overgrote deel van de massa bezit, gaat er prat op dat zij de terugkeer naar een hogere moraal heeft kunnen bewerkstelligen.”

De successen van de Chinese Volksrepubliek onderstrepen nog verder de geweldige betekenis van de Chinese revolutie voor het internationale proletariaat.

China was één van de pijlers van het imperialistische koloniale systeem. Thans is het een belangrijk deel van het internationale anti-imperialistische front. Ruim 40 % van de bevolking van het koloniale achterland ontviel aan de imperialisten, wier gehele systeem hierdoor op zijn grondvesten trilt. Lenin wees reeds op de betekenis van de Chinese revolutie voor de strijd tussen de oude en de nieuwe maatschappij, toen hij zei:

„Het resultaat van de strijd hangt in laatste instantie dáárvan af, dat Rusland, Indië, China, enz. de overweldigende meerderheid van de wereldbevolking uitmaken. Juist deze meerderheid van de bevolking wordt in de laatste jaren met ongewone snelheid in de strijd om haar bevrijding getrokken, zodat er in deze zin niet de geringste twijfel aan kan bestaan, hoe de uiteindelijke beslissing in de wereld-omvattende strijd zal uitvallen.”

En Stalin toonde reeds vóór de grote golfslag van de Chinese revolutie der jaren 1925—1927 aan, dat iedere schrede, die een zo groot onderdrukt land als China doet op het pad naar de bevrijding „een geduchte hamerslag tegen het imperialisme” is. Het is een geduchte hamerslag niet alleen, omdat de Amerikaanse plannen om de 475 miljoenbevolking tot een reusachtig reservoir van goedkope arbeidskrachten en kanonnenvlees te maken een deerlijk fiasco leden, niet alleen, omdat het gebied van de militair-strategische heerschappij van het imperialisme met een oppervlakte zo groot als geheel Europa verminderde, maar ook en vooral, omdat het voorbeeld van het Chinese volk en de successen van zijn Volksrepubliek een machtige bron van inspiratie zijn voor de volkeren, die nog te lijden

hebben van de imperialistische onderdrukking en weldadigheid. De Volksrepubliek China is een lichtend baken voor de guerillastrijders van de Philippijnen, voor de strijdkrachten van Viet-Nam, voor de strijdende boerenmassa's van Birma, voor de heroïek vechtende vrijheidsstrijders van Malakka, voor de arbeiders en boerenbeweging van Indonesië en India, niet het minst, voor het heldhaftige Koreaanse volk, dat worstelt voor vrijheid, onafhankelijkheid en eenheid tegen het agressieve Amerikaanse imperialisme. Het voorbeeld van China toont deze volkeren, dat alleen een vastberaden gewapende strijd onder leiding van de arbeidersklasse en haar Communistische Partij, in nauwe verbondenheid met het internationale anti-imperialistische front onder leiding van de Sowjet-Unie de overwinning op hun imperialistische onderdrukkers en de inheemse lakeien daarvan garandeert.

Lange tijd heeft het Amerikaanse imperialisme na de overwinning van de Chinese revolutie gearzeld en gezocht naar een nieuwe politiek in Azië. De agressie tegen Korea, de bezetting van Formosa, de directe bemoeienissen (door wapenleveranties en missies) met Indonesië, Viet-Nam, de Philippijnen, Birma, Siam enz., zijn het resultaat van dit zoeken. Het toont aan, dat de imperialisten het hoofd verloren hebben en zijn begonnen met een avontuur, dat niet anders dan met een smadelijke nederlaag kan eindigen. Het uitroeien van hele dorpen en steden in Korea, het woeden van de Amerikaanse luchtpiraten, dit alles doet een golf van woede gaan door de volkeren van Azië en opent de ogen van de laatste Aziaat, die nog enige illusie over het karakter van de Amerikaanse politiek mocht hebben gekoesterd.

„De overwinning van de Chinese revolutie werd mogelijk gemaakt door de overwinning van het socialisme in de Sowjet-Unie; zij was het resultaat van de vernietiging van het Hitler-fascisme en het Japanse imperialisme door het Sowjet-leger. De vestiging van de Chinese Volksrepubliek heeft van haar kant de krachten van het anti-imperialistische kamp aanzienlijk versterkt en heeft de weg gebaad voor breuken in de koloniale keten van het imperialisme op andere sectoren.”

Aldus drukt het orgaan van het Informatiebureau der Communistische- en Arbeiders Partijen het uit.

IN een vorig artikel behandelden we het vraagstuk van het karakter van de Chinese revolutie. We zagen hoe Stalin haar een in wezen burgerlijk-democratische revolutie noemde, echter plaatsvindend in de nieuwe verhoudingen van groeiend socialisme enerzijds en aftakelend imperialisme anderzijds, onder de verhoudingen van een half-koloniaal land en — als gevolg van beide voorafgaande redenen — gevoerd door een breed eenheidsfront, dat de overweldigende meerderheid van het Chinese volk onder leiding van de arbeidersklasse en haar Communistische Partij verenigde.

We zagen, dat Mao Tse Toeng om deze redenen de Chinese

revolutie een nieuw-democratische of volksdemocratische revolutie noemt. Dit karakter van de revolutie wordt bepaald door de historische omstandigheden en de economische structuur van het land en de daardoor bepaalde verhoudingen tussen de verschillende klassen.

Vanzelfsprekend bepaalt dit ook het karakter van de revolutionaire staatsmacht, die uit deze nieuw-democratische revolutie is voortgekomen en in de oprichting van de Volksrepubliek haar bekroning vond. Deze staatsmacht is de macht van het anti-imperialistische en anti-feodale eenheidsfront, dat in China onder leiding van de arbeidersklasse is tot standgekomen en de overwinning heeft behaald. De taak, die voor deze staatsmacht staat is de voortzetting en voltooiing van deze anti-imperialistische en vooral van de anti-feodale — d.w.z. van de burgerlijk democratische — taken van de Chinese revolutie. De meerderheid van China's boerenbevolking heeft nog te lijden van feodale uitbuiting.

Tot het anti-feodale en anti-imperialistische eenheidsfront behoort ook de kleine en zelfs een deel van de midden-bourgeoisie (die Mao Tse Toeng de nationale bourgeoisie noemt), wier belangen geschaad en veronachtzaamd werden door de heersende feodale en imperialistische elementen en de combinatie van beide, het z.g. bureaucratische kapitaal. Deze delen van de bourgeoisie kunnen in het huidige stadium van economische achterlijkheid en afwezigheid van industrie en handel in grote delen van het land nog een zekere positieve rol spelen. Hierop wees Mao Tse Toeng in zijn beroemde brochure: „Over de dictatuur van de volksdemocratie”.

Op bladzijde 28 zegt hij o.a.:

„In het stadium, waarin wij ons nu bevinden is de nationale bourgeoisie zeer belangrijk. Het imperialisme bestaat nog en is een wrede vijand. Het zal nog lang duren voor China economisch geheel onafhankelijk is..... Om de druk van de imperialisten te weerstaan en de achterlijke economische toestand te verbeteren moet China iedere kapitalistische onderneming in de stad of op het platteland, die in het belang is van de nationale economie en de levensstandaard van het volk niet schaaft, gebruiken. China moet in deze strijd samenwerken met de nationale bourgeoisie. *Onze tegenwoordige politiek houdt een beperking van het kapitalisme in, maar geen vernietiging daarvan.*” (cursief door mij. W. St.)

Deze beperking van het kapitalisme komt in de eerste plaats in het tot volkseigendom maken van de sleutelposities in het economische leven, als: grote banken, spoorwegen, grote industrie enz., tot uitdrukking. Verder in de beperking van de kapitalistische uitbuiting der arbeiders door een krachtige bevordering van de ontwikkeling van vakverenigingen en het afsluiten van collectieve contracten, waarin de rechten der arbeiders worden gegarandeerd. En tenslotte vindt de gehele ontwikkeling van industrie en handel plaats onder toezicht van de staatsorganen der volksdemocratische regering. Want al zegt Mao,

dat de nationale bourgeoisie aan de economische ontwikkeling van China deelneemt, hij zegt tegelijkertijd:

„De nationale bourgeoisie mag echter niet de leiding hebben in de revolutie en mag ook geen leidende positie in de staat innemen.”

De leidende kracht in de Chinese revolutie is de arbeidersklasse, die optreedt in een nauw bondgenootschap met de boeren.

De vorm van de staatsmacht in China is de dictatuur van de volksdemocratie, die een macht vormt van het volksdemocratische eenheidsfront van de arbeidersklasse, de boeren, de kleine bourgeoisie, de nationale bourgeoisie en alle overige patriottische elementen van het land. Deze macht berust op het bondgenootschap van arbeiders en boeren en wordt geleid door de arbeidersklasse.

Het is duidelijk, dat er een verschil bestaat tussen de dictatuur der volksdemocratie in China en die in de verschillende landen van Oost-Europa. In de landen van Oost-Europa, waarin het kapitalisme vroeger veel verder ontwikkeld was dan in China, staat de opbouw van het socialisme en de uitschakeling van de kapitalistische elementen uit de economie op de dagorde. Daar ontwikkelt zich het systeem van de volksdemocratie in de strijd met de kapitalistische elementen en oefent het de functie uit van de dictatuur van het proletariaat.

In China is men nog niet zo ver. Ook in dit opzicht gaf kameeraad Stalin blijk van een geniaal vooruitzien, toen hij in het jaar 1926 over het karakter van de revolutionaire macht, die als resultaat van de Chinese revolutie zou worden opgericht, het volgende schreef:

„Ik denk, dat de komende revolutionaire macht in China, wat haar karakter betreft, algemeen aan zulk een macht zal herinneren, als waarover bij ons in het jaar 1905 werd gesproken, d.w.z. ze zal een soort democratische dictatuur van de arbeiders en boeren zijn, met dit verschil echter, dat het voornamelijk een anti-imperialistische macht zal zijn.

Dat zal de overgang naar een niet-kapitalistische macht, of om het nauwkeuriger te zeggen, naar een socialistische ontwikkeling van China zijn.” (cursief door mij. W. St.)

In het huidige stadium van de ontwikkeling van de Chinese revolutie staat het Chinese volk niet — nog niet — direct voor de taak van de opbouw van het socialisme, waarvoor de dictatuur van het proletariaat het onontbeerlijke instrument is.

Mao Tse Toeng zei hierover:

„Als we een bloeiende nationale economie en cultuur zullen hebben geschapen, als alle voorwaarden rijp zullen zijn en wanneer het gehele land het zal hebben goedgekeurd, zullen we in onze gestadige vooruitgang het nieuwe tijdperk van het socialisme binnentreden.”

Aan het scheppen van de voorwaarden voor deze overgang wordt tegenwoordig hard gewerkt. De *politieke* voorwaarden zijn de versterking van de macht van de volksdemocratie en de ontwikkeling van de arbeidersklasse en haar voorhoede tot het volledige besef van haar taken.

De voornaamste *economische* voorwaarde is de ontwikkeling van de productiekrachten van het land en de industrialisatie. De sleutel tot de oplossing van dit probleem ligt thans bij de hervormingen in de landbouw. Vanuit dit gezichtspunt wordt de agrarische hervorming dan ook volgens de nieuwe Agrarische Wet, die op 28 Juni van dit jaar door de Centrale Volksregeringsraad werd aangenomen, aangepakt. „De industrialisatie van China moet op de uitgestrekte markt in China's landelijke gebieden berusten,” zei de Vice-President van de Regeringsraad en secretaris van de Communistische Partij, Lioe Sjou-tsjji, in zijn toelichting. In een vorig artikel gaven we gegevens over de verdeling van de grond in China en over de enorme omvang van de feodale uitbuiting. De opheffing hiervan en het daardoor vrijmaken van de productiekrachten in de landbouw is dan ook het voornaamste oogmerk van bovengenoemde nieuwe Agrarische Wet. Hij brengt een ingrijpende wijziging ten opzichte van het basisprogram voor een agrarische wet, dat in 1947 werd aangenomen en tot richtsnoer diende, en dat op zijn beurt weer afweek van de richtlijnen, die de Partij in 1946 voor de uitvoering van de agrarische hervormingen gaf. In laatstbedoelde richtlijnen werd voorzien in de liquidatie van de feodale uitbuiting door de landheren, nadat gedurende de jaren van de anti-Japanse oorlog een politiek van beperking van de pacht en van de rente op leningen was gevolgd. De richtlijnen van 1946 voorzagen niet in de verdeling van de grond van de rijke boeren, waartoe de brede boerenmassa's echter veelal overgingen, verbitterd als ze waren in die dagen van verwoede strijd tegen Tsjang Kai-Sjek, die door deze rijke boeren veelal werd ondersteund. Daar de boeren van de toenmaals bevrijde gebieden bovendien de gehele last van de oorlog te dragen hadden, vormde de extra grond van de rijke boeren hiervoor een soort compensatie. Daarom veranderde de Communistische Partij haar politiek en het Basisprogram van 1947 voorzag in de verdeling van alle grond van de rijke boeren, die zij meer hadden dan het gemiddelde.

De politiek in de landbouw was, volgens de woorden van Mao Tse Toeng, uitgesproken in zijn bekende rede van December '47: „steunen op de arme boeren, zich hecht verenigen met de middelboeren en het vernietigen van de feodale en half-feodale uitbuiting van de rijke boeren van het oude type en van de landherenklasse.”

Hervormingen in deze geest zijn thans uitgevoerd in een gebied met een landelijke bevolking van 145 miljoen inwoners. In het grootste gedeelte van China moeten zij echter nog plaatsvinden. In de gebieden die het laatst bevrijd zijn, werd door de autoriteiten slechts een politiek van pachtvermindering en renteverlaging doorgevoerd en worden thans kaders gekweekt en boerenorganisaties gevormd, die de uitvoering van de hervormingen ter hand kunnen nemen in dit gebied, dat een totale landelijke bevolking telt van ongeveer 264 miljoen zielen. Deze winter

denkt men een gebied met ongeveer 100 miljoen te bestrijken, terwijl het gehele plan op twee en een half tot drie jaar is bekend.

Deze grootscheepse hervormingen, die voor de deur staan, zullen plaatsvinden volgens de nieuwe wet, die, evenals de richtlijnen van 1946, de grond van de rijke boeren onaangetast laat in het belang van de volledige isolering van de voornaamste rem op de ontwikkeling der productiekrachten: de grootgrondbezitter en in het belang van de ontwikkeling van deze productiekrachten zelf. Ook hier zien we dus weer een kenmerkend verschil met de volksdemocratieën van Oost-Europa, die reeds in een stadium van beperking en uitschakeling van de kapitalistische elementen in de landbouw zijn. Deze nieuwe politiek in China is mogelijk geworden door een tweetal factoren. De politieke en militaire overwinning van de Volksrepubliek en de ervaringen met de Tsjang Kai-Sjek-kliek hebben de voorwaarden voor de politieke neutralisering van de rijke boeren geschapen, terwijl de arme en landloze boeren het betrekkelijke verlies dat zij lijden, doordat het overschotland van de rijke boeren niet onder hen verdeeld wordt, thans op allerlei andere manieren vergoed krijgen, o.a. door staatscredieten, verminderde belasting enz. Lioe Sjou-tsji zei het in zijn toelichting op de Agrarische Wet als volgt:

„De Communistische Partij heeft altijd gevochten voor de belangen van de arme werkers, maar de ideeën der communisten hebben altijd verschild van die van filantropen. De gevolgen van de agrarische hervorming zijn voordelig voor de verarmde werkende boeren. Ze kunnen de boeren gedeeltelijk helpen om het probleem van hun armoede op te lossen. Maar het voornaamste doel van de agrarische hervorming is niet eenvoudig hulp aan arme boeren. Zij is er op berekend om de productiekrachten in de landbouw te bevrijden, dat wil zeggen, de werkers van het land, het land zelf en de andere productiemiddelen te bevrijden van de ketenen van het feodale systeem van grootgrondbezit der landheren, om de landbouwproductie te ontwikkelen en de weg vrij te maken voor de industrialisatie van China. Het probleem van de armoede onder de boeren kan slechts definitief worden opgelost, wanneer de landbouwproductie op grote schaal kan worden ontwikkeld, wanneer de industrialisatie van Nieuw China kan worden verwerkelijkt, wanneer de levensstandaard van het gehele volk kan worden verhoogd en tenslotte wanneer China het pad naar het socialisme betreedt.”

De hervorming van de landbouw baant dus de weg voor de industrialisatie van het land, zoals de geweldige successen, op dit gebied in het afgelopen jaar in Noord-China bereikt, reeds proefondervindelijk bewijzen. Omgekeerd is echter de industrialisatie nodig om in de toekomst de verandering van de boereconomie tot een socialistische economie te garanderen. Uit de kleine warenproductie groeit immers dagelijks, ieder uur, het kapitalisme op, zoals Lenin ons leerde, en zoals de ervaring van de Sowjet-Unie opnieuw bewees.

De uit de handen van het bureaucratische kapitaal genomen industrieën en banken bieden de grondslag voor deze industriali-

satie, die in het economische program van de Chinese Communistische Partij de allervoornaamste taak genoemd wordt. Het aandeel van de industrie in de gehele economie, dat thans ongeveer 10 % is, moet binnen 10 tot 15 jaar tot 40 % stijgen. Niet voor niets wordt in het Gemeenschappelijk Programma, dat aan de werkzaamheden van de volksregering ten grondslag ligt, de staatssector van het bedrijfsleven tot de leidende kracht in de economie van China verklaard. Kortgeleden getroffen maatregelen voorzien reeds in de opstelling van een vijfjarenplan ter ontwikkeling van de economie onder leiding van de staatsorganen. In dit programma zitten dus reeds de kiemen voor het uitgroeien der Chinese revolutie naar zijn volgend stadium: dat der socialistische revolutie.

Dit is echter nog een zaak van de toekomst. De industrialisatie inmiddels is in volle gang. Zij werd in het afgelopen jaar versneld door de hulp van de Sowjet-Unie die, behalve een uitgebreide technische hulp, een crediet verleende en daardoor alleen al in het afgelopen jaar een dubbele invoer van productie- en transportmiddelen in vergelijking met het hoogste voor-oorlogse jaar mogelijk maakte.

Zo toont ons de Volksrepubliek China op haar eerste verjaardag het beeld van een land, dat zich in een snelle opwaartse ontwikkeling bevindt en van een volk, dat met alle krachten bezig is met vreedzame reconstructie en opbouwarbeid. Het volk realiseert zich, dat de economische opbouwarbeid noodzakelijk is voor de consolidatie van zijn volksrepubliek en van de bloedig gekochte onafhankelijkheid van het land. Daarom kan er niet getwijfeld worden aan de diepe vredeswil van dit honderden-miljoenenvolk, dat de laatste tientallen jaren permanent burgeroorlogen en oorlog heeft gekend. De reeds verzamelde 150 miljoen handtekeningen onder de Oproep van Stockholm zijn er een levend bewijs van. Tegelijkertijd is het Chinese volk echter vastbesloten de veroveringen van de revolutie zo nodig met zijn hartebloed te verdedigen tegen iedereen, die ze zou willen aanranden en is het eensgezind in de wil, de aanslag van het Amerikaanse imperialisme op Formosa af te slaan en de bevrijding van het Chinese grondgebied te voltooien.

W. STUIT

HET marxisme onderscheidt zich van het oude utopische socialisme daarin, dat dit laatste niet de nieuwe maatschappij wilde bouwen uit die massa'mensen-materiaal, die door het bloedige, smerige, roofzuchtige, van koopmansgeest doordrenkte kapitalisme werden geschapen, maar uit bijzonder deugdzame mensen, die als bijzondere kasplanten moeten worden gekweekt. Iedereen ziet nu in, dat deze gedachte belachelijk is. Maar niet iedereen kan of wil de omgekeerde leer van het marxisme tot het eind doordenken, niet iedereen wil of kan overleggen hoe men het communisme kan (en moet) bouwen uit de massa's mensenmateriaal, dat bedorven is door honderden en duizenden jaren slavernij, door lijfeigenschap, kapitalisme, verbrokkeld kleinbedrijf, door de oorlog van allen tegen allen om een plaatsje op de markt, om een hogere prijs voor product en arbeid.

LENIN

De Marxistisch-Leninistische scholing van de kaders in de Communistische- en Arbeiders Partijen

DE leer van Marx-Engels-Lenin-Stalin, de alles-overwinnende theorie van het marxisme-leninisme, is een machtig ideologisch werktuig in de handen van de arbeidersklasse en haar voorhoede — de Communistische- en Arbeiders Partijen.

Revolutionnaire theorie is een geweldige kracht, leert kamerad Stalin,

„want deze, en deze alleen, kan de beweging vertrouwen geven, het vermogen om zich te oriënteren en het begrip van het inherente verband tussen de gebeurtenissen er om heen; want deze, en deze alleen, kan de praktijk helpen om niet alleen te onderscheiden hoe en in welke richting de klassen zich thans bewegen, maar ook hoe en in welke richting zij zich zullen bewegen in de naaste toekomst.”

De Communistische- en Arbeiders Partijen zijn zich diep bewust van de beslissende betekenis van de ideologische en politieke arbeid en van de marxistisch-leninistische scholing van de kaders. In de moeilijkste omstandigheden van het werk van de Communistische Partijen in de kapitalistische landen, zowel als in de fundamenteel andere omstandigheden in de Volksdemocratiën, waar de grondslagen van het socialisme worden gelegd, waar de Communistische- en Arbeiders Partijen aan de macht zijn, zowel als in nieuw China of in de Duitse Democratische Republiek — overal speelt de politieke opvoeding, de marxistisch-leninistische scholing van de kaders een onvervangbare rol.

De Communistische- en Arbeiders Partijen putten hun kennis van het belang en de noodzaak om het ideologische front te versterken, om de marxistisch-leninistische opvoeding van de kaders diepgaand te verbeteren, uit de rijke ervaring van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie (Bolsjewieken), die altijd gezegevierd heeft, ook nu, omdat zij bij alles wat zij deed bestendig geleid werd door de wetenschappelijke beginselen van het marxisme-leninisme, omdat zij altijd zorg en aandacht heeft besteed en nog besteedt aan de ideologische staling van haar kaders. Miljoenen communisten, de breedste lagen van de Sowjet-intelligentsia en partijloze activisten in de U.S.S.R., studeren de marxistisch-leninistische theorie individueel, in politieke scholen en cursussen, in partij scholen, in de universiteiten van marxisme-leninisme. Kaders van de partij-intelligentsia, die een goede scholing hebben gehad en die voortdurend hun ervaring verrijken, worden in het propaganda-werk betrokken.

De Communistische- en Arbeiders Partijen hebben gedurende de afgelopen twee jaar belangrijke successen in partij-scholing

behaald en vooral sinds de November (1949) bijeenkomst van het Informatie Bureau, die de Communistische- en Arbeiders Partijen tot taak stelde om het ideologisch werk en de opvoeding van hun leden in de geest van proletarisch-internationalisme aanzienlijk te versterken. In de strijd tegen de onderschatting van de theorie en tegen een beperkte praktische kijk op vraagstukken — een van de voornaamste redenen voor onvoldoende klasseaakzaamheid en strijdbaarheid — voeren de Communistische- en Arbeiders Partijen, vooral in de Volksdemocratieën, China en de Duitse Democratische Republiek, een wijdverbreide propaganda van marxistisch-leninistische ideeën en een stelselmatige arbeid om de kaders op te voeden. Talrijke scholen en cursussen zijn opgericht voor partij-functionarissen. Een breed netwerk van avondscholen, cursussen en studie-groepen functioneert in de fabrieken en in vele dorpen waar tienduizenden partijleden en kandidaatleden in de beginselen van het marxisme-leninisme worden onderwezen. De partij-scholing heeft een massale vorm aangenomen.

In Polen en Roemenië hebben vele honderdduizenden mensen gedurende het afgelopen studie-jaar deelgenomen aan de partij-scholing. In Hongarije en Bulgarije studeerden een kwart tot een derde van de leden en kandidaatleden van de Partij in verschillende studie-groepen en scholen. In Tsjechoslowakije namen meer dan 1.700.000 leden en kandidaatleden deel aan de partij-scholing. Het partijbestuur van de Chinese Communistische Partij stelde als een van haar belangrijkste taken de verdere ideologische opvoeding van de partijleden op brede grondslag, gedurende de zomer, herfst en winter van 1950, om het ideologische en politieke peil van de partij-activisten en van alle leden van de partij op een hoger plan te brengen. De Socialistische Eenheidspartij van Duitsland voert eveneens een uitgebreide activiteit door op het gebied van de marxistisch-leninistische opvoeding van haar kaders.

De Communistische Partijen van Italië, Frankrijk en van een aantal andere kapitalistische landen hebben, ondanks de grote moeilijkheden bij het organiseren van massale partij-scholing, belangrijke successen behaald bij het opleiden van nieuw kader; ze gaan voort met hun activiteit op het gebied van de marxistisch-leninistische opvoeding van honderden en duizenden communisten en partijloze arbeiders te verdiepen en uit te breiden.

De partijleidingen hebben roosters opgesteld voor elk soort partijschool en cursus, in hoofdzaak aangepast aan het algemene scholingspeil en de politieke ervaring van de leden. Een grote stap vooruit is het introduceren in het partij-scholingsstelsel van de Volksdemocratieën van een *eenheids-studieplan en eenheids-studiejaar*; dit heeft de organisatorische kant van het werk zeer verbeterd en de partijscholing in haar geheel op een hoger peil gebracht.

De literatuur-uitgaven van de partijen spelen een buitenge-

woon grote rol in het populariseren van de ideeën van het marxisme-leninisme. Elk jaar vergroten de partij-uitgeverijen het aantal werken van Marx, Engels, Lenin, Stalin, die worden uitgegeven en drukken zij enorme aantallen brochures over het marxisme-leninisme. Stalin's „Korte Geschiedenis van de C.P.S.U. (b)”, dat het voornaamste leerboek is geworden voor de studie van de grondbeginselen van het marxisme-leninisme en van de rijke ervaring van de C.P.S.U. (b), is in alle landen in buitengewoon grote oplagen verschenen. Dit schitterende werk van kameraad Stalin is vandaag praktisch een handboek voor miljoenen communisten en niet bij de Partij aangesloten arbeiders in alle landen. „De Geschiedenis van de C.P.S.U. (b)”, die deel uitmaakt van het rooster van partij-scholing in alle Communistische- en Arbeiders Partijen, is de sleutel tot het begrip van de geschiedenis van de internationale arbeidersbeweging en de arbeidersbeweging van het gegeven land.

Samen met de uitbouw van een breed netwerk van partij-scholing, worden kaders van propagandisten en scholingsleiders gevormd en ontwikkeld. Bij het omhoogbrengen van het ideologisch peil van de partij-scholing *spelen de kaders, die in staat zijn om de marxistisch-leninistische theorie te propageren, een beslissende rol*. Dat is de reden waarom de Partij meer en meer aandacht besteedt aan het opvoeden van kaders van propagandist-leraren en waarom zij voor dit doel verschillende soorten cursussen en centrale en plaatselijke partijscholen opent. Maar hoe belangrijk de successen bij de marxistisch-leninistische opvoeding van kaders ook zijn, deze mogen in geen geval leiden tot tevredenheid. Men mag niet vergeten, dat, hoewel er veel gedaan is, nog een geweldig groot en inspannend werk voor de boeg ligt, dat het succes van het hele werken van de Partij afhangt van het beschikbaar zijn van een voldoende aantal kaders, opgevoed in de geest van het marxisme-leninisme.

Hoewel de partij-scholing in de Communistische- en Arbeiders Partijen gedurende het laatste jaar op een massale schaal heeft plaatsgevonden, zijn er toch nog een zeer groot aantal leden en kandidaatleden, vooral op het platteland, die niet deelnemen aan de scholing. De studie van vele duizenden arbeiders, boeren, jeugd en vrouwen organiseren, is een veelzijdige en moeilijke taak. Het vervullen van deze taak vereist de voortdurende aandacht van alle Partijen en Partij-organen: om dagelijks leiding en hulp te geven aan de districts- en afdelingsbesturen.

Om het peil van de propaganda van de ideeën van het marxisme-leninisme omhoog te brengen, moeten de vormen van propaganda worden uitgebreid. Tot nog toe werd b.v. weinig gebruik gemaakt van zulke vormen als lezingen, theoretische conferenties en contact-avonden, individuele steun aan kameraden die zelfstandig studeren, enz. Het werk van de Partij-consultatie-centra behoeft een radicale verbetering wat betreft de steun aan de propagandisten en de leden die het marxisme-leninisme studeren. De methode van onderwijs moet zo inge-

richt worden, dat de student niet alleen zijn kennis verrijkt, maar ook leert om zelfstandig te studeren. De *zelfstandige* studie van de marxistisch-leninistische theorie door de partij-kaders en de *contrôle* daarop moeten grondig verbeterd worden.

Schoolse propaganda en het isoleren van het propagandawerk van de dagelijkse taken van de Partij moeten krachtig worden bestreden. De Partij-propaganda moet een militant, aanvallend karakter hebben en nauw verbonden worden met de revolutionaire praktijk, met de praktijk van de klassestrijd, met de politieke taken die voortkomen uit de internationale en binnenlandse toestand. Zij maakt het gemakkelijker voor de Partij-kaders om het voortschrijden van de kapitalistische crisis te begrijpen, de ineenstorting van het koloniale stelsel van het imperialisme, de wereldhistorische betekenis van de bouw van het communisme in de U.S.S.R. en de socialistische opbouw in de Volksdemocratiën, de hoge doeleinden van de internationale beweging tegen de oorlog, ter verdediging van de vrede. Zij heeft tot taak om de communisten uit te rusten in de strijd tegen de agressieve intriges van de Amerikaans-Britse imperialisten en hun titoïstische agenten, tegen elke vorm van burgerlijke beïnvloeding en sociaal-democratische ideologie.

Het marxisme-leninisme is de militante, actieve leer van de arbeidersklasse. De propaganda van deze leer moet in elk opzicht bijdragen tot de verdere consolidatie en versterking van de Communistische- en Arbeiders Partijen, tot het politiek stalen van hun kaders, tot de succesrijke vervulling van de grote en veelzijdige taken, waar zij voor staan. Zijn functie is om de communisten en alle werkers van een diepgaand vertrouwen in de volledige overwinning van onze zaak te doordringen, om hen liefde en trouw in te boezemen voor de vaandeldrager van de vrede — de grote Sowjet-Unie — en een brandende haat voor de imperialistische oorlogsstokers en hun agenten in de rijen van de arbeidersklasse.

(Uit: „For a Lasting Peace, for a People's Democracy”, orgaan van het Informatiebureau van de Communistische en Arbeiders Partijen).

De onderschatting van de marxistisch-leninistische theorie voert onvermijdelijk tot politieke zorgeloosheid. De eerste voorwaarde voor de versterking van de politieke waakzaamheid van de Partij en de arbeidersklasse, voor het omhoog brengen van het politieke peil van de werkers is daarom het overwinnen van het bekrompen practicisme en de brede ont-plooiing van de studie van de marxistisch-leninistische theorie.

(Uit het besluit van het secr. van het Centraal Comité van de SED, op 9 October '50.)

DE RENEGAAT

door

LOUIS ARAGON

TOEN Patrice Orfilat, redacteur van de Humanité, om één uur bij de hoek van de Boulevard Montparnasse en de Rue d'Odessa kwam, leek het wel of daar iets aan de hand was, tegenover het station, aan de kant van de apotheek en de dancing. Hij liep wat sneller door: op het trottoir, voorbij het Café du Dôme, hadden een paar mensen hem al aangehouden, enige schilders, een Pool, en hem uitdagend gevraagd naar het laatste nieuws. Hij moest zich verweren tegen hinderlijke opmerkingen over het „bondgenootschap” tussen Stalin en Hitler, zich verdedigen tegen de beschuldiging, dat hij in dienst stond van Moskou en tegelijk oppassen, niet te veel los te laten tegen de eerste de beste, die zijn mening ontijdig in omloop kon brengen.

Op de hoek van de Rue d'Odessa was een oloop, gedrang van arbeiders, kantoorbedienden, vrouwen zonder hoed. Een merkwaardige scharnier, deze hoek, tussen heterogene bevolkingsgroepen: winkeliers uit de Rue de Rennes, artiesten van Montparnasse, arbeiders uit de verderop gelegen straten van het 14de Arrondissementen.

Midden in het gedrang ontwaarde Patrice het invalidenwagentje met de grote, door de handen voortbewogen wielen van de oude Brillant, een oorlogsinvalide van 1914, die hij nog kende van de tijd, toen hij partijwerk deed in afdeling 14. Brillant, dat was de traditionele verkoper van de „Huma” bij het station van Montparnasse. Naast zijn wagentje stonden een vrouw en twee jongens, die vlugschriften uitdeelden. Er werd druk gediscussieerd. Een paar omstanders begonnen te schelden. Voorbijgangers bleven staan of keerden zich om, nieuwsgierig naar wat er ging gebeuren.

Plotseling rende een troep mannen de boulevard over en stormde los op het groepje. Onder hen bevond zich een officier in uniform, een majoor met enige rijen oorlogsdecoraties op zijn borst, die schreeuwde: „Vooruit! vooruit! geef ze er van langs!” De tierende bende, waarschijnlijk leden van de Action Française of volgelingen van de fascist Bucard, joeg de oloop uiteen. Juist op het moment, dat één der aanvallers zijn stok boven Brillant ophief, herkende deze Orfilat en riep hij: „Patrice!”

Maar Patrice liep snel door, met een klein rukje van zijn schouders. Hoe had die vent het lef! Hoe durft hij hem bij zijn naam noemen! Om hem ook op zijn smoel te laten timmeren! Vlug liep hij het station binnen, alsof hij niets had gezien. Het wagentje van Brillant lag ondersteboven op het asfalt en de majoor raapte de vlugschriften op. Zijn handlangers renden achter de vrouwen aan, die de wijk hadden gezocht in de Rue d'Odessa. Patrice ging het station aan de andere kant uit. Hij riep een taxi en zei het adres van Felzer.

Michel Felzer was tenslotte de enige man, aan wiens achting Patrice

Orfilat nog iets gelegen lag. Misschien om de herinnering aan hun studietijd, veertien, vijftien jaar geleden, toen Patrice op de Ecole Normale Supérieure ging en Felzer hem voor het eerst wees op de onjuistheden in de filosofische theorieën van Bergson en Brunschwig. Toen behoorden zij nog geen van beiden tot de Partij. Door Felzer was Patrice ook voor het eerst in aanraking gekomen met de geschriften van Marx en Lenin.

Daarna had het leven hen uiteen doen gaan, maar toen ze elkaar later weer als communisten ontmoetten, bleef Felzer voor zijn oude medestudent het overwicht behouden van een vriend, die hem had ingewijd. Ze zagen elkaar niet vaak. Maar Felzer had hem verscheidene malen op zijn vingers getikt, als hij in een aantal tijdschriften artikels publiceerde, waarbij hij concessies had gedaan in de vormgeving van zijn gedachten, die daardoor aan klaarheid hadden ingeboet. Dan had Patrice diezelfde ruk met zijn schouders als daarnet, toen hij de oude Brillant in zijn wagentje had zien afranselen. Hij vond Michel een beetje sectarisch, maar ach, zo was hij nu eenmaal, dus nam hij hem zijn heftige woorden niet kwalijk. Misschien vond hij die afbekkerijen niet eens zo erg, want op die manier ontdeed hij zich vrij gemakkelijk van een vage gewetenswroeging, die hem bij tijden overviel.

Trouwens, hoe kon men een man, die zo'n monster van toewijding voor de Partij was, kwalijk nemen wat men van een ander nooit had verdragen? Behalve gymnasiumleraar in de filosofie was Michel Felzer langzamerhand de bescheiden, onvermoeide medewerker van het Partijbestuur geworden: een stille medewerker voor het documentatiewerk, dat van zo overwegend belang is voor de Partijleiders bij het opstellen van hun redevoeringen en geschriften. Hij classeerde gegevens, las alle kranten, ziftte alle economische geschriften die van belang konden zijn voor de politieke analyse van een Communist.

Hoe had die man nog tijd voor zijn eigen leven? Toch was hij tweemaal getrouwd en had hij kinderen uit beide huwelijken. Om ze allen te eten te geven moest hij zichzelf het hoogstnodige ontzeggen. Men moest het hem dus niet kwalijk nemen, als hij bruusk en kortaangebonden was in zijn optreden. Alles tezamen reden genoeg om een hondenhumeur te hebben. Maar dat had hij allerminst. Deze lange, magere man met steil, zwart haar en als met een beitel afgebikte trekken was eigenlijk vrolijk en goedlachs. Op het ogenblik was zijn leven nog ingewikkelder geworden, omdat de regering-Daladier hem naar een gymnasium in de provincie, drie uur reizen van Parijs, had doen overplaatsen. Zijn woning in het hoogst gelegen deel van de Rue Lepic had hij echter aangehouden en plichtmatig rept hij de benen tussen de hoofdstad en het gymnasium in Normandië om zijn gezwoeg voor de Partij te kunnen voortzetten. Op het moment was hij alleen in de Rue Lepic, Annette en de kinderen waren buiten.

„Kom je mee lunchen?” riep Patrice van de drempel. Hij keek naar binnen in twee kamers vol paperassen, met een onopgemaakt bed en de wanorde van rondslingerende kleren. De hele ochtend had Michel in hemdsmouwen zitten werken zonder zich om iets te bekommeren. Waarom zat hij nog zo te blokken? dacht Patrice. Als er oorlog komt..... in ieder geval zal de Partij wel..... Natuurlijk wist Michel niet wat hij, Patrice,

van de regeringsplannen wist. Maar toch. De lont is in het kruit en die zit me nog rustig te pennen!

De blauwe ogen van Felzer gingen wijd open in zijn gebruinde gezicht en met zijn bekende gebaar wreef hij zich langs zijn neus: „Eten? Dat is waar ook, verdorie, totaal vergeten..... Hoe laat is het? Tien voor half twee? Herejee..... tien voor half twee!”

Hij deed een das om en zei: „Dus de krant laat je stikken,”

Niet mogelijk, zo zat hij toch niet met zijn hoofd in de wolken?

„Weet je dan niet, dat de krant verboden is?”

„Nou, en wat dan nog?” vroeg Felzer. Wat moest hij daarop antwoorden. Michel verwachtte trouwens geen antwoord.

„Zullen we naar het kroegje op de hoek gaan? De laatste tijd hebben ze daar een goed wijntje.....”

Geen woord over het verdrag. Hij sprak over niets. De oorlog..... Hij was net als altijd. Hij keek nog even naar de laatste bladzijde, die hij met zijn krabbelpootje had volgepend, scheen die over te lezen en begon in zijn eentje hardop te lachen.

„Waarom lach je?”

„Te lang om uit te leggen. Kom, vooruit. Laten we lekker gaan vreten..... mijn maag rammelt.....”

Wonderlijke kerel.

Op de trap geeft Patrice zijn lezing van het voorval bij het station van Montparnasse. „En jij,” vroeg Michel, „wat deed jij toen?”

„Het stond er vol met politie, zie je, ik kon er gewoonweg niet door.....”

Michel knikte. Ze holden letterlijk de Rue Lepic af. Patrice hield zijn mond. Felzer vroeg: „Nou, en wat zeggen ze op de krant?”

Patrice maakte een ontwijkend gebaar. Hij ging hem zijn gesprek met Armand toch niet in kleuren en geuren vertellen..... Het kroegje was bijna leeg op dit late uur. De dikke dienjuffrouw met een blauw lint om haar hals zei: „Zo laat heb ik geen biefstuk meer, heren..... maar er is lekkere makreel met witte wijnsaus..... verder lever..... en patates frites.” Ze waren bij het raam gaan zitten, van waaruit men de Place de Abbesses overzag. Michel had de gebruikelijke, rood-geblokte gordijntjes opzij geschoven en stak een sigaret aan. Hij rookte als een schoorsteen. Ook onder het eten. „Hoe is jullie eigengemaakte pâté?” vroeg Patrice. Natuurlijk was die prima. „Nou, komaan dan, geef mij maar een pâté vooraf.”

Orfilat deed nerveus. Hij speelde met zijn vork en mes. Schoof heen en weer op zijn stoel. Scheen geheel afwezig naar Michel te luisteren. Waarom had Felzer het over alles, behalve over dat, wat de mensen nu het meest opwond, het enige, waarvan ieders hoofd vol was? Wat had dat te betekenen? Wist hij soms, hoe Patrice er over dacht? Of zou hij zelf misschien..... Dat denkbeeld was tot dusver niet bij Patrice opgekomen: misschien, misschien dat Michel ook..... en daarom niet het eerst wilde spreken..... Zijn hart bonsde: als dat eens waar was! Opeens voelde hij zich opgelucht, door die hoop. Als Felzer en hij, Felzer en hij..... dan kon niemand hem meer iets verwijten, als Felzer en hij..... Hij vond de moed om de brandende kwestie aan te roeren.

„En jij..... wat denk jij van het verdrag?”

Michel richtte zijn heldere ogen op hem. „Wat wil je, dat ik er van denk?”

Was dat een list? Waarom wil Felzer listig tegen me doen? Nee. Hij bedoelt vast en zeker, dat men er niet op twee manieren over kan denken. Hij kan zich niet voorstellen, dat ik er niet zo over denk als de Humanité. Geen moment. Dit soort naleviteit, deze ongecompliceerde manier van denken, die zo verrassend was voor een filosoof, verleende deze man zijn prestige en overwicht zelfs in de ogen van Orfilat. Maar vandaag had zijn oprechtheid in het oordelen.... of was het een gewilde oprechtheid?.... iets hinderlijks.

Zo eenvoudig was het tenslotte niet..... Michels korte zinnetje had Patrice reeds in zijn zelfvertrouwen geschokt. Hij wilde nu zijn vriend peilen, eer hij zich uitsprak. Tegenover die eenvoud, die geraffineerde eenvoud, moest hij zijdelings aanvallen.

„Natuurlijk,” antwoordde hij, „is er maar één manier om er over te denken. Geen twee.....”

„Waarom zeg je dat?” onderbrak Felzer hem. „Er zijn twee manieren.”

„Twee en toch niet twee. Dat is juist het drama.....”

„Wat voor drama? Je denkt wat je denk, en daarmee uit. Daar zie ik geen drama in.”

„Ik begrijp, hoe je dat bedoelt, maar..... Heel wat mensen worden door twijfel verscheurd. Ook kameraden. Dat noem ik een drama.....”

„Verscheurd door twijfel? Je bedoelt zeker de specialisten in verscheurde gewetens..... Zie je, in dat soort dingen ben ik niet sterk.”

„Dat weet ik, dat weet ik, maar..... Gesteld bijvoorbeeld, dat de meerderheid van het Franse volk op een bepaalde manier denkt en jij op een andere manier..... is dat geen drama?..... tenzij je een trotskist bent geworden.”

„Wat zit je toch te leuteren. Laat de trotskisten er buiten. Trotskisten zijn van de politie, dat is alles. Die vormen geen filosofisch probleem.”

Wat moet je zo'n kerel nu antwoorden? Hij vereenvoudigt. En door als maar te vereenvoudigen compliceert hij die dingen..... enfin, je snapt wel.

„Ik bedoel: wij zijn in de meerderheid..... als dan de meerderheid van het Franse volk begint te denken.....”

„In de meerderheid zijn betekent niet, dat je je denken aanpast aan die feitelijke meerderheid; het betekent, dat je slechts één doel, één wijze van handelen voor ogen hebt: de meerderheid te winnen voor wat je denkt.”

„Je begrijpt me niet. Ik had het over een drama. Als je je opeens in tegenspraak met het Franse volk bevindt.....”

„En wie dacht je, dat zich in tegenspraak met het Franse volk bevindt? Er zijn verschillende manieren om in tegenspraak met het volk te zijn. Neem Marx in 1870..... je weet wel, hij was er toen niet vóór om de wapens te grijpen, om tot een gewapende opstand op te roepen..... maar toen de Commune een feit was geworden, zei hij, dat men zich niet tegen de wil van het volk mag verzetten, dat men niet, zelfs al betekent het je eigen ondergang, zijn eigen lot mag losmaken van het lot van het volk.....”

„Ja, juist daarom...”

„Juist. Je kunt de aanvankelijke tegenspraak tussen Marx' opvatting en de gevoelens van het volk niet over één kam scheren met bijvoorbeeld de kloof tussen een Barbey d'Aureilly en de Parijse strijders..... je weet wel, toen Barbey in Parijs spioneerde voor de klik van Versailles.....”

„Dat heb ik nooit geweten. Wat zeg je, heeft Barbey d'Aureilly.....”

„Goed, het is maar een voorbeeld. Barbey of een ander. Ik bedoel, dat een discussie over de middelen of het niet eens zijn met die middelen, niet toelaat, dat je je verwijderd van je eigen mensen, van je volk..... Zie je, ze kunnen doen wat ze willen: maar ook al heeft Barbey nog zo mooi geschreven, er is niets meer aan te veranderen, dat dit het literaire werk van een verrader werd..... literatuur van een spion.....”

Patrice luisterde al niet meer. Hij was getroffen door een nieuwe gedachte: van Barbey d'Aureilly, die tenslotte een schrijver van groot formaat in onze literatuurgeschiedenis is, herinnerde niemand zich, dat hij spion, verrader was geweest..... slechts zijn boeken waren gebleven, en zijn stijl, zijn wonderlijke mooie proza..... Dat had iets bedwelmends, iets, wat hem hoop gaf op de toekomst. Wat zei Felzer nu?..... „Wat zijn wij? Zijn we met of tegen de opkomende klasse, met of tegen de krachten van de vooruitgang..... Er zijn twee manieren om te denken. De manier van de strijdende mens en de manier van de stakingsbreker.....”

„Maar wie zijn op dit moment de stakingsbrekers? Dat is juist de vraag. Ik, wel ik ben tegen Hitler. En jij, als Jood, kunt moeilijk niet tegen Hitler zijn.....”

„Wat heeft dat er mee te maken, of ik een Jood ben of niet? Is het feit, dat men Jood is, een opvatting, een levensbeschouwing? Is het duidelijk, wie de stakingsbrekers zijn, ja of nee?”

„Natuurlijk. Ik ben tegen Hitler. De Russen hebben ons niet naar onze mening gevraagd, toen ze met hem gingen onderhandelen. Het is duidelijk genoeg, wie de stakingsbrekers zijn.....”

Felzer leunde met zijn twee vuisten op tafel en zijn grote lichaam, dat over de eigengemaakte pâté heenboog, leek van de stoel te zijn opgerezen: „D'r uit!” zei hij, „d'r uit!”.....

Patrice keek hem verbijsterd aan. Hij sloeg zijn ogen neer, keek naar zijn bord en sloeg dan zijn ogen op naar Michel; hij probeerde iets te stamelen van „wat zei je daar”.....

„Je kunt ergens anders gaan eten,” zei Michel, „fort! d'r uit!”

De dikke, donkere dienstster met het blauwe lint om kwam juist de twee porties lever brengen. Met de schotels in haar hand zag ze Patrice de benen nemen en toen hij goed en wel heen was keek ze haar klant, die was blijven zitten, vragend aan.

Felzer haalde diep adem. Hij maakte een gebaar en zei: „Geef mij de twee parties maar, ik heb honger.....”

(Uit: „LES COMMUNISTES”. Deel I: „Februari-September 1939”. Vert. M. V.)

Ons dorp ondertekent

De zon is onder, en het avondmaal voorbij.
Luid klinkt de gong.
Door straten en stegen
roept een duidelijke stem:
„Op de gewone plaats, op het plein,
komen wij dorpsbewoners vanavond samen!”
Dan spreekt voor de toehoorders de voorzitter van de bond:
„Het volgende wil ik verklaren:

De wereld heeft haar vrede verloren —
dat hebben de Mei-ti gedaan, de Amerikaanse imperialisten.
Zij scharrelen met de atoombom,
zij willen oorlog en roven.
Maar wij willen geluk en vrede.
Niemand van ons wil tegen zijn gelijken vechten.

Het wereldvredescomité roept:
Brengt handtekeningen voor de vrede,
uw handtekening zal
een duurzame vrede versterken.
Dat wou ik zeggen.
Wat zeggen jullie?”

Luid, heel luid klinkt de stem van de massa,
een woud van handen strekt zich naar boven,
om de oproep te steunen.
Eenstemmig klinkt het: „Vrede voor allen!”

Flakkerend werpt de lamp zijn licht op tafel,
op het roodgetinte papier.
Zoals grassen in de wind nijgen,
buigen de mensen over het papier.
De tafel wordt dicht omzwermd
door dringende mensen.

Laat in de nacht,
als alle bewoners hebben getekend,
marcheren zij samen het dorp in,
en zingen: „Leve de vrede!”

TSJI HSOE-PAI

Wij vergaderen

In de vergadering
zijn onze ogen
altijd naar het midden gericht,
als stralen.

Met de ruggen
naar buiten:
in de vergadering
zijn wij een vaste burcht.

In de vergadering,
in de gelijkgezinde menigte,
nauw-verbonden,
worden wij één gebalde kracht.

HO TA

De bouw en ontwikkeling van het heelal

I. De bouw van het zonnestelsel

VOOR de in de politieke strijd staande arbeidersklasse is het van belang mede te beschikken over kennis van de tegenwoordige stand van zaken in de natuurwetenschap; dit maakt haar sterker tegenover ideologische propaganda van de bourgeoisie.

Uit dit oogpunt heb ik met genoegen het verzoek van de redactie aanvaard om in een drietal artikelen de lezers op de hoogte te brengen van de tegenwoordige inzichten over de bouw en de ontwikkeling van het heelal.

In dit eerste deel bespreken we de bouw van het planetenstelsel; daarna volgt de bouw van het melkwegstelsel en van de wereld der extra-galactische *) nevels en in het derde deel wordt een overzicht gegeven van hetgeen men weet van het

*) Extra-galactisch = buiten ons melkweg-stelsel liggend.

ontstaan en de ontwikkeling van aarde, planeten, zon, sterren en verdere hemellichamen.

WE beginnen met de aarde, de wereld waarop wij wonen. De aarde is niet plat, zoals men op het eerste gezicht zou vermoeden, maar bolvormig. Deze bol heeft een doorsnede van 12740 kilometer en zweeft vrij in de ruimte. We merken de wisseling van dag en nacht op: elke ochtend komt de zon in het Oosten op en 's avonds gaat ze weer onder in het Westen. Dit komt niet, doordat de zon om de aarde heenloopt; de zon staat ten opzichte van de aarde vast, maar de aarde draait elke dag eenmaal om zijn „as”. Deze denkbeeldige spil, waaromheen de aarde draait steekt in de Noord- en Zuidpool door het aardoppervlak heen. Behalve dat hij om zijn as draait, voert de aarde nog verdere bewegingen uit: Hij loopt — daarbij dus steeds om zijn as „tollende” — eenmaal per jaar om de zon. Dit zijn dus twee van de belangrijkste bewegingen die de aarde uitvoert. De laatstgenoemde beweging bekijken we nog even nader. Waarom loopt de aarde in een grote cirkelbaan eens per jaar om de zon?

De zon is een bol met een doorsnede van 1.390.000 kilometers, 109 maal zo groot als de aarde. Hij staat op een afstand van 150.000.000 kilometer van de aarde vandaan. De massa (het „gewicht”) van de zon is groot; de zon weegt 332.000 maal zo veel als de gehele aarde.

Nu bestaat er een algemene eigenschap van alle materie om elkaar aan te trekken; indien men een stuk materie van bijvoorbeeld een kilogram ergens midden in de kamer zou ophangen, zou dit stuk de neiging hebben, alles wat in zijn buurt ligt naar zich toe te trekken. Deze aantrekkingskracht is echter buitengewoon klein, doordat het stuk materie maar een kilogram weegt. Zo valt een voorwerp aan het oppervlak van de zon in een seconde over een stuk van 136 meter, terwijl ditzelfde voorwerp aan het oppervlak van de aarde in een seconde maar 5 meter valt en wanneer dit voorwerp op een afstand van een meter geplaatst zou worden van bijvoorbeeld ons gewicht van een kilogram dat in de kamer hangt, dan zou het in een seconde daarheen bewegen over een stuk van..... drie milliárdste deel van een centimeter.

Dit is de algemene wet van de aantrekking van de stof, die naar Newton genoemd is. Het is hierdoor dat de aarde zo mooi om de zon blijft lopen: was de zon er niet dan zou de aarde in een rechte lijn door de wereldruimte schieten; nu echter heeft ze tegelijk de neiging naar de zon, te vallen en door de samenwerking van die twee bewegingen loopt de aarde in een bijna cirkelvormige baan om de zon. Dat ze steeds op dezelfde afstand blijft komt doordat er een evenwicht is tussen de aantrekkende werking van de zon en de middelpuntvliedende kracht van de cirkelbeweging.

De aarde is echter niet het enige lichaam, dat zich in een baan om de zon heen beweegt: behalve de aarde zijn er nog 8 grote en vele duizenden kleine planeten. (zo noemt men de werelden die evenals de aarde niet zelf lichtgeven en die om de zon heen lopen.) Enkele van de grootste planeten zijn gemakkelijk met het blote oog te zien. Men ziet des avonds aan de sterrenhemel tussen de sterren een enkele die opvalt door zijn grote helderheid en zijn rustige licht. Bovendien zal men merken, indien men de moeite neemt deze opvallende „ster” enkele weken in de gaten

te houden, dat deze „ster” zich aan de hemel, ten opzichte van de andere sterren verplaatst, terwijl de andere sterren op hun plaats blijven staan. Vandaar de naam dwaaister die men ook wel eens voor planeten hoort. Het wezenlijke onderscheid tussen de planeten en de sterren is dat de sterren tienduizenden malen verder van ons af staan dan de verst verwijderde planeten en dat de sterren zelf licht geven, wat de planeten niet doen: die weerkaatsen slechts het zonlicht. De sterren bewegen zich geheel onafhankelijk van de zon; de planeten lopen om de zon heen, als de aarde. De tijd, die ze nodig hebben om eenmaal om de zon te lopen is echter verschillend: de aarde doet er een jaar over en Pluto 248 jaar. In de onderstaande tabel staan enkele eigenschappen van de planeten gegeven:

naam	omloops- tijd	afstand		omwentel- tijd	temperatuur
		tot zon	middel- lijn		
Mercurius	3 maanden	0.04	0.38	88 d	300° C
Venus	7 maanden	0.8	0.96	? ?	—20° tot 50°
Aarde	1 jaar	1	1	24 u	5° tot 20°
Mars	2 jaar	1.5	0.53	25 u	—60° tot 10°
Jupiter	12 jaar	5.2	11.2	10 u	—130°
Saturnus	29 jaar	9.5	9.6	10 u	—150°
Uranus	84 jaar	19.2	3.9	11 u	—170°
Neptunus	165 jaar	30.1	4.2	15 u	—200°
Pluto	248 jaar	39.4	0.5	? ?	—230°

De afstand tot de zon en de middellijn zijn hier uitgedrukt in die van de aarde. Men ziet hier dus uit, dat Jupiter 5.2 maal zo ver van de zon af staat als de aarde en een 11.2 maal zo grote doorsnede heeft. De omwenteling is de tijd, die de planeet nodig heeft om eenmaal om zijn eigen as te draaien; dit is bij de aarde dus een dag (24 uur). Onder het hoofd „temperatuur” staan soms twee getallen een hoge en een lage temperatuur. De lage is de gemiddelde nacht-temperatuur en de hoge de dag-temperatuur.

Of er leven op de planeten voorkomt of niet, hangt van de vraag, wat we onder leven verstaan. Bedoelen we: dezelfde levende wezens als op aarde (bijvoorbeeld mensen) dan zal het antwoord misschien luiden: neen; immers we weten dat de natuur steeds het leven voortbrengt in een vorm zoals die het beste aangepast is aan de omgeving en aangezien de omstandigheden op alle planeten weer anders zijn zou het een wonder zijn indien ergens wezens van het mens-type zouden bestaan. Een voorwaarde voor het bestaan van leven, zoals wij dit kennen is het bestaan van een atmosfeer. („lucht”). Deze lucht hoeft niet speciaal zuurstof te bevatten, dit is voor ons, mensen wel een onontbeerlijk bestanddeel, maar we weten dat ook op aarde bijvoorbeeld wezens voorkomen, die zonder zuurstof leven, sterker: die in zuurstof sterven. Alle planeten bezitten een atmosfeer, behalve de „woestijnplaneet” Mercurius.

Op Venus en vooral Mars is de toestand nog het meest zoals die op de aarde is. Van leven op Venus is echter niets te zien, ook al doordat deze planeet steeds omgeven is door een dicht wolkendek, dat ons belet iets te zien van wat zich op het oppervlak van de planeet afspeelt. De temperatuur is ook wel hoog maar niet te hoog. (50°).

Bepaalde bacterieën op aarde verdragen nog een temperatuur van 70°. Maar op Mars is men er inderdaad in geslaagd leven te ontdekken! Bepaalde blauw-groene plekken op het oppervlak der planeet bleken te zijn veroorzaakt door mos-achtige planten. Dit is de eerste maal, dat men buiten de aarde leven heeft gevonden! Dierlijk leven heeft men nog niet gezien; dit is echter moeilijker te vinden dan grote met plantengroei bedekte vlakten.

Kleine planeten bevinden zich tussen de Mars- en de Jupiter-baan. De grootste heeft ongeveer 1000 kilometer middellijn, de grote meerderheid is niet meer dan een verzameling grote en kleine rotsblokken. Er zijn er op het ogenblik een 2000 bekend.

De maan is geen planeet maar een volgeling (satelliet) van de aarde. In de tijd van vier weken (een „maand”) loopt hij eenmaal om de aarde. Hij heeft geen luchtlaag, geen water, geen plantengroei, geen leven. De temperatuur loopt van -100° ('s nachts) tot $+ 100^{\circ}$ ('s daags). Het oppervlak bestaat uit lava en vulkanische as.

Kometen of staartsterren doen zich aan ons voor als een stervormige kern met een wazige staart. De kern bestaat uit een verzameling rotsblokken en keien (het totale gewicht is nog geen millioenste van dat van de aarde); de staart bestaat uit gassen. De kern beschrijft, net als de planeten, een baan om de zon; de omlooptijden variëren tussen enkele en miljoenen jaren. Er moeten ongeveer 100.000 milliarden kometen bestaan, de meesten zijn echter te ver van ons om gezien te kunnen worden. Per jaar worden er gemiddeld ongeveer een tiental door de aardbewoners gezien.

Kometen werden en worden vaak als onheilsboden gezien of worden in quasi-wetenschappelijke geschriften gebruikt om van allerlei te verklaren: het ontstaan van de maan; de zondvloed, allerlei Bijbelse wonderen, het vergaan van de aarde, enz. Ze zijn echter volkomen ongevaarlijk. Hoewel de staart uit giftige gassen kan bestaan (o.a. kolendamp, koolmonoxide) is dit te weinig om invloed te hebben, zelfs als de aarde dwars door de staart heen gaat, wat bijvoorbeeld in 1911 met de staart van de komeet van Halley gebeurd is. In tienduizend kubieke kilometer van de staart zit net zoveel gas als in een kubieke centimeter van de lucht die wij inademen!

De vallende sterren zijn ook vaak als onheilsboden beschouwd. In oude verhalen leest men over vuur dat uit de hemel viel en dan gebruikt werd om aardbewoners hun gerechte straf toe te dienen. Een gemiddelde vallende ster is echter niets anders dan een stofdeeltje met een gewicht van ongeveer een tiende gram dat met grote snelheid (tien tot honderd kilometer per seconde!) uit de wereldruimte komt en door zijn grote snelheid de aardatmosfeer aan het lichten brengt. Ze hebben niets met sterren te maken. Gevaarlijk zijn ze niet, behalve de heel enkele, zeer zeldzame keer dat een grote steen neerkomt, die niet, zoals de anderen, reeds in de lucht verdampt. Dit laatste komt echter uiterst zelden voor.

KEES DE JAGER.

Boekbespreking

ALITET GAAT NAAR DE BERGEN, (Deel I) T. Syomoeskjin. (Uitgey. Pegasus, f 2.25)

OP het schiereiland Tsjoekotsk, een gebied van meer dan 400.000 vierkante km, in het uiterste Noordoostelijk deel van de Sowjet-Unie tegenover Alaska aan de Poolzee, woont de Eskimo-stam der Tsjoektsjen, een volk, dat in dit onvruchtbare, grootse land van sneeuw en uitgestrekte ijsvelden een zware strijd tegen de barre elementen heeft te voeren. Het leeft van zijn jacht op zeehonden, walrusen en poolvossen, die het voedsel, gebruiksartikelen en ruilwaar (pelzen, enz.) verschaffen. De in de eindeloze toendras levende herders weiden de rendierkudden, van wier welstand hun leven afhangt.

Deze mensen, hun aanvankelijk primitieve gemeenschapsleven en de invloeden, die zij ondergaan, wanneer de buitenwereld zich met hen gaat bemoeien, beschrijft de Sowjet-schrijver T. Syomoeskjin met veel liefde en intense aandacht in zijn in 1947 gepubliceerde roman „Alitet gaat naar de bergen” (Deel I), waarvan ook het tweede deel binnenkort in een Nederlandse vertaling verschijnt.

Syomoeskjin, een onderwijzer van beroep, die bijna acht jaar temidden van dit volk doorbracht en een der leiders van de daar gevestigde culturele instellingen was, werpt een helder licht op de ontwikkeling der sociale verhoudingen in deze gemeenschap en zijn werk is daardoor, en door de waarheidsgetrouwe uitbeelding der karakters en gebeurtenissen, een voorbeeld van socialistisch realisme.

Het boek begint met een beschrijving van de toestand, zoals deze was enige jaren na de October-revolutie, toen de Sowjet-regering nog al haar aandacht moest wijden aan de consolidering van de revolutie en nog niet in staat was zich

intensief met deze streken te bemoeien. Wij zien de uitbuiting van de inheemse bevolking door koloniserende „Tangs” (inheemse naam voor blanken) — onder wie vooral de Amerikaan Charles Thompson, bijgenaamd Charlie Roodneus —, die hun begerige beschaafde handen naar deze kusten uitsteken. Door middel van alcohol, intimidatie en misleiding kopen zij voor bijna niets de kostbare pelzen van de jagers op en stapelen daardoor grote rijkdommen op ten koste van het in armoede levende volk. Hand in hand met de uitbuiting gaat — als immer — de rassistische minachting voor de Tsjoektsjen. Natuurlijk zijn deze lieden niet van plan dit jagersvolk, dat nog onder invloed van sjamanen (geesten bezweerders) staat en daardoor groten-deels in de ban van het bijgeloof leeft, wijzer te maken en te ontwikkelen, daar zij hun winstgevend bedrijf dan wel kunnen opdoeken.

Inplaats van ontwikkeling bieden zij „vuurwater” aan en in cellophaan verpakte kauwgom, waarbij zij bovendien nog als weldoeners poseren door, voor de handel begint, „gratis” kopjes thee en beschuit aan te bieden.

De kolonisatie geschiedt door middel van inheemse figuren als bijvoorbeeld de hoofdpersoon, Alitet, en diens vader Korauge, de sjamaan, die zich maar al te graag in dienst van de Amerikanen stellen om hun deel binnen te halen van de schatten, welke door de op diefstal neerkomende „ruilhandel” worden verkregen. Ook steelt Alitet zonder meer: vossen uit de klemmen, die de jagers hebben gezet, of hij gooit „Tanglampevet” (petroleum) op hun aas om hen economisch afhankelijk te maken, daar de vossen door de petroleumlucht van het aas afblijven. Later dwingt hij de jagers vossenklemmen en goederen „zonder betaling” van hem af te nemen, zodat zij met hun huiden bij hem in het krijt blijven

staan, hoewel zij deze dank zij een regeling van de Sowjet-regering elders op veel gunstiger voorwaarden zouden kunnen ruilen (een opvallende parallel met het plan-Marshall!)

De figuur van Alitet, als hand-langer van de koloniale uitbuiters, wordt door Syomoesjkin scherp getekend, in al zijn karaktergeledingen: zijn hebzucht, zijn misdadige listen, en verdrukking van zijn stamgenoten, bij wie hij zich door zijn autoritair optreden gehaat maakt. Zijn vrouwen buit hij uit als werkkrachten; een van haar heeft hij tegen haar wil van een der jagers afgenomen.

De situatie verandert, wanneer de Sowjet-regering een eind maakt aan de praktijken van de buitenlandse en inheemse uitbuiters en prijzen vaststelt voor alle verhandelde producten, die voor beide partijen billijk zijn. Door haar optreden worden later scholen en ziekenhuizen gebouwd. De Tsjoektsjen krijgen niet alleen belangrijke economische hulp, maar zelfs een eigen alfabet en leren lezen en schrijven. De krachten van dit volk worden vrij gemaakt, waardoor economische en culturele ontwikkeling mogelijk worden.

Wij volgen de Sowjet-vertegenwoordigers Los en Zjoekof in de eerste tijd van dit proces van sociale revolutie. Dezen zien zich voor een ontzaglijke taak geplaatst, daar zij de kooplieden, smokkelaars, geestbebauewderders en de gevestigde gewoonten en onwetendheid tegenover zich vinden.

In tegenstelling tot de handelaars, die steun zoeken bij de inheemse uitbuiters, richten de Sowjet-mensen zich tot de werkende bevolking der Tsjoektsjen, die eerlijk is en moedig en in de volgende passage treffend wordt getekend:

„Iedere zomer kwam er een schoener uit Amerika voor hem (Charlie) aan met een lading goederen. De jagers werken dag en nacht, verscheidene dagen lang, om de lading aan wal te brengen. De kisten en balen lagen lange tijd onbewaakt op het strand en toch werd er nimmer een pak thee, een stukje suiker

of plukje tabak vermist. Hier op deze kusten woonde een verbazend eerlijk slag volk. Ondanks hun bittere armoede en hun grote nood kwam de gedachte, iets van Charlie te stelen, niemand ooit in zijn hoofd op. En als de schoener vertrok, werd de lading naar het magazijn gebracht, niet om haar achter slot en grendel te zetten, maar alleen om haar tegen de regen, de sneeuw en de winden te beschermen.”

Figuren uit dit volk worden door Syomoesjkin uitvoerig beschreven, zowel mannen als vrouwen, die de voorhoede zullen vormen in de strijd voor de sociale veranderingen.

SYOMOESJKIN is een uitstekend verteller en zijn stijl is levendig, bondig en vol expressie en schoonheid. In de dialoog bewijst hij, dat hij zich ingeleefd heeft in de primitieve en bekoorlijke denkwijze der Tsjoektsjen en zijn taal sluit zich hierbij volledig aan. De veramerikaanste Alitet en de „Mrikaan” Charlie tekent hij met scherpe ironie. Dit wil geenszins zeggen, dat Syomoesjkin tegen het Amerikaanse volk is: de kok Jim schaamt zich over zichzelf en de handelwijze van zijn landgenoten.

Dit boek is vooral daarom belangrijk, omdat het, naast zijn ethnografische en psychologische waarde, op scherpe wijze de tegenstelling duidelijk maakt tussen de gevolgen van de kapitalistische en de socialistische invloed, hier in het bijzonder in gebieden, die in economisch opzicht ten achter zijn: aan de ene kant Amerika en de andere koloniserende mogendheden, die de reactionnaire krachten in het zadel helpen om fabelachtige winsten te kunnen maken, aan de andere kant de Sowjet-Unie, die zich baseert op de vooruitstrevende en vreedelievende krachten. Syomoesjkins boek biedt door de realistische beschrijving van deze invloeden in het gebied der Tsjoektsjen een waardevolle en boeiende illustratie van deze tegenstelling.

Een ieder, die dit boek, dat behalve in de Sowjet-Unie ook in andere landen reeds warm werd ontvangen en hier te lande in een

uitstekende vertaling in de Pegasusroman-reeks is verschenen, heeft gelezen, zal dan ook met belangstelling het vervolgdeel in handen nemen.

W. P.

DE BARREVOETERS, deel I en II
Z. Stancu (Uitgeverij Pegasus
f 2.25 per deel).

WE kunnen dit werk niet beter karakteriseren dan door te zeggen: Een encyclopaedie van het leven en de strijd der Roemeense kleine boeren en landarbeiders in het begin van deze eeuw. Maar dan een encyclopaedie die ongemeen boeiend geschreven is door één van de meest vooraanstaande schrijvers van Roemenië. Z. Stancu publiceert reeds voor de oorlog werk, o.a. ook gedichten en drama's, in het door hem geredigeerde tijdschrift „Roemeense wereld”.

Zijn felle aanvallen op het fascistisch regiem van ex-koning Carol en Antonescu's IJzeren Garde brachten hem vrij spoedig in een concentratiekamp. De vernietiging van het fascisme in zijn land door het Rode Leger bracht ook voor hem de vrijheid. Hij hernam zijn plaats in het Roemeense culturele leven. Thans is hij leider van het Nationale Theater in Boekarest en voorzitter van de Unie van Roemeense schrijvers.

„De Barrevoeters” is het eerste van een uit 5 delen bestaande cyclus, getiteld „Een halve eeuw”. Hierin geeft Stancu een overzicht van het leven der Roemeense plattelandsbevolking vanaf 1900 tot aan de huidige dag. Uit iedere bladzijde spreekt de grote liefde van de auteur voor zijn volk.

Hij heeft voor zijn boek de „ik”-stijl gebruikt, door Darië, een boerenjongen, te laten vertellen wat er zó allemaal in zijn dorp gebeurt, welke mensen er wonen, wat ze doen, wat hen wordt aangedaan, enz.

Door deze vorm te kiezen is Stancu erin geslaagd een alomvattend beeld te geven van de toenmaals in feite nog feodale verhoudingen op het platteland. Tientallen figuren passeren de revue, waardoor we

werkelijk iedereen leren kennen. Niet alleen persoonlijk, maar ook in hun onderlinge verhouding. De productieverhoudingen op het Roemeense platteland van 50 jaar geleden worden in het verhaal van Darië volkomen blootgelegd.

We wezen reeds op het encyclopaedisch karakter van dit boek. Letterlijk alles in het leven van een mens, vanaf geboorte, schooltijd, huwelijk en sterfgeval wordt beschreven, waardoor we tevens een goed inzicht krijgen in de interessante zeden en gewoonten van de Roemeense plattelandsbevolking.

Maar niet alleen deze persoonlijke gebeurtenissen, ook de rampen waardoor het dorp wordt geteisterd: ontzettend strenge winters en alles verdorrende droge zomers, een overstroming, oorlog en bezetting door een vreemd leger, ook dit alles geeft Stancu op meesterlijke wijze weer.

En door het gehele boek loopt als een rode draad de tegenstelling tussen de op alle mogelijke manieren uitgebuite, als beesten behandelde barrevoeters (de dorpsarmoede) en hun onderdrukkers de bojaren (de grote landheren), die in samenwerking met notabelen, pope, burgemeester, notaris, enz., de zwartste armoede brengen in de gezinnen der dorpelingen.

De voorbeelden die Stancu brengt van de verschillende methoden der bojaren om hun rijkdommen te vergroten en de gevolgen die dit heeft voor de bevolking zijn ontzettend.

In zijn door de gehele wereld bekende verdedigingsrede van het communisme in het proces te Leipzig, die gelijktijdig een machtige, onweerlegbare aanval was op het fascisme, zei Dimitroff: „Barbaren en wilden zijn in Bulgarije alleen de fascistten. Maar in welk land zijn de fascistten dat niet?”

Aan deze woorden moesten we herhaaldelijk denken bij het lezen van deze roman. Want hierin zien we de Roemeense barbaren en wilden aan het werk. En zóals in Bulgarije het volk in opstand kwam tegen deze fascistten, zó ook gebeurde het in Roemenië. Het hoofdstuk waarin Stancu beschrijft hoe de massale Roemeense boerenopstand van 1907 ontstond en geveerd werd,

was voor ons het hoogtepunt van dit in zijn geheel reeds zó belangrijke, meesterlijk geschreven boek.

Na een overstroming is de armoede en onderdrukking tot het ondraaglijke gestegen. Onder de bevolking leeft sterk de herinnering aan de roemrijke opstand van hun voorvaderen tegen de bojaren. En wanneer de boerenopstanden in Rusland overslaan naar delen van Roemenië, komt ook „ons” dorp in verzet. Spontaan, zonder plan, zonder leiders die de krachtsverhoudingen bestudeerden, doorgrondten en daar naar handelden. Allen slechts door één wens beziel: grond en verdrijving van de bojaren!

Een dag is de bevolking heer en meester. De notabelen, die men ter verantwoording wil roepen hebben zich onvindbaar gemaakt. Een aantal bojaren-huizen wordt in brand gestoken, de brutoste opzichter die hun jarenlang heeft getergd, geschopt en geslagen wordt gedood.

Maar dan is het ook afgelopen. De volgende dag komt de strafexpeditie die het halve dorp in as legt en tientallen mannen, vrouwen en kinderen vermoord.

Het leven herneemt zijn „normale” loop en sterker nog dan voorheen wordt de bevolking uitgebuit.

Het boek eindigt met de bezetting van het dorp door de Duitsers, waarmee vanzelfsprekend de bojaren en dorpsverheid samenwerken. „De ene raaf pikt de ander geen oog uit”. Het is echter 1917 en opnieuw komen goede berichten uit het Oosten. In Rusland hebben de

arbeiders en boeren de Tsaar en zijn bojaren verjaagd en zélf de macht en de grond in handen genomen.

De bevolking en de krijgsgesvangenen die op de landgoederen der bojaren te werk zijn gesteld putten daaruit nieuwe kracht en vertrouwen in de toekomst, waarin ook zij door succesvolle strijd dit voorbeeld zullen volgen.

„De Barrevoeters” is een werk van buitengewone betekenis. Het brengt ons een beter begrip voor de „democratie” die niet alleen in Roemenië, maar op de gehele Balkan heerste vóór de bevrijding door het Rode Leger. Beter ook zullen we begrijpen de geweldige snelle ontwikkeling die de volksdemocratieën thans, ook op het platteland, doormaken, nu de bojaren voor goed zijn verjaagd.

Treffend zijn de talrijke voorbeelden die Stancu brengt waaruit de klasse-solidariteit, ook op het platteland, blijkt. Onvergetelijk is zijn uitbeelding van de kapitalistische uitbuiting op het platteland. Evenals trouwens van de rol der reactionnaire geestelijkheid en van het staatsapparaat.

Wij willen niet nalaten de hoop uit te spreken, dat dit eerste uit het volksdemocratische Roemenië in ons land vertaalde werk door allen in en om onze beweging zal worden gekocht en gelezen. Het is het meer dan waard.

En moge Pegasus in komende series ons vergasten op de volgende delen van deze cyclus.

Lw.

KRONIEK

15 SEPTEMBER—15 OCTOBER

SEPTEMBER

- 15 MacArthur voert met 300 oorlogsschepen en meer dan 500 vliegtuigen een landingsoperatie door bij Intsjon (Korea).
- 19 Opening van de 5e zitting van Algemene Vergadering der UNO in Flushing Meadows. Tot voorzitter in deze zittingstermijn wordt Entezam, vertegenwoordiger van Iran, gekozen.
- 21 De ministerraad van de U.S.S.R. maakt het besluit bekend over de bouw van een elektrische centrale aan de Djepr, van het Zuid-Oekraïense kanaal, van het Noord-Krimkanaal en over de bevoeling van de gebieden in de Zuidelijke Oekraïne en het Noorden van de Krim.
- 22 Opening van de Internationale Conferentie van mijnwerkers en metaalarbeiders tegen het Schumanplan in Parijs.
— Het Huis van Afgevaardigden van de U.S.A. neemt met grote meerderheid het wetsontwerp aan, volgens welke de President alle ongewenste elementen kan laten interneren.
Thomas Mann en meer dan 500 geestelijken, leraren, schrijvers en geleerden uit 44 staten in de U.S.A. protesteren tegen dit wetsontwerp.
- 26 Grote demonstraties van stakende arbeiders in Wenen tegen de regeringsmaatregelen t.o.v. lonen en prijzen.
- 28 De Indonesische Republiek wordt lid van de UNO.
- 29 De Veiligheidsraad neemt een motie van Ecuador aan om een vertegenwoordiger van China toe te laten tot alle zittingen, waar de kwestie Formosa wordt behandeld.
— De Raad voor Wederzijdse Economische Hulp neemt de Duitse Democratische Republiek als lid met gelijke rechten in de Raad op.
- 30 De Amerikaanse troepen, die na hevige bombardementen in Seoel zijn doorgedrongen, zetten hun aanvallen voort. Het Koreaanse Volksleger vecht nog in de Noordelijke en Oostelijke delen van de stad.

OCTOBER

- 1 China viert het een-jarig bestaan van de Chinese Volksrepubliek.
- Delen van het leger van MacArthur overschrijden de 38ste breedtegraad in Korea.
- 2 Bij de gemeenteraadsverkiezingen in Finland behaalde de Volksdemocratische Unie 24.2% van de stemmen (in Jan. 1949 21.3%).
- 4 In Oostenrijk staken ong. 100.000 arbeiders tegen de loon- en prijs-politiek van de regering.
- 5 Open Brief van de E.V.C. aan bestuur en leden van het N.V.V., met het voorstel om gemeenschappelijk tegen de duurte op te treden.
- 6 Het Franse bezettingsleger in Vietnam moet zich in het Noorden terugtrekken, als gevolg van grote successen van het Volksleger.
- 10 Piet van Staveren wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van 7 jaar.
- 11 Eerste Kamer neemt wet op de huurverhoging aan.
- 14 Ongeveer 500 miljoen mensen hebben thans de Oproep van Stockholm ondertekend. In Nederland zijn reeds 427.227 handtekeningen.

Howard Fast

schreef, vlak voor hij naar de gevangenis gezonden werd door de beruchte commissie voor on-Amerikaanse activiteit, aan een Nederlandse relatie:

Wij hebben de strijd niet opgegeven en we wijden al onze krachten aan een campagne om door het ijzeren gordijn van een gecontroleerde pers te breken, die het Amerikaanse volk in de meest duistere onwetendheid houdt, die een land in moderne tijden ooit gekend heeft. Als ooit een land een corrupte, gewetenloze pers bezat, is het het onze. Er wonen miljoenen goedwillende mensen hier in Amerika, maar zij leven letterlijk geïsoleerd van iedere bron van informatie, uitgezonderd de voelhorens, die de Linker Vleugel kan uitsteken.

Van de hand van deze schrijver verschenen bij Pegasus
2 romans, nl.:

„Conflict in Clarkton”

272 blz. f 4.75 geb.

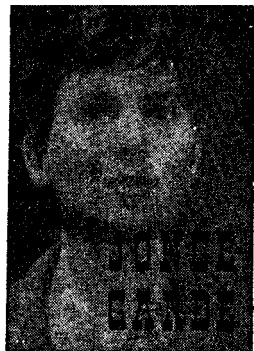
en

„De trek naar de Vrijheid”

364 blz. f 4.75 geb.

Beide boeken geven elk een door meesterhand getekende uitdrukking van de strijd voor lotsverbetering der verdrukte mensen in „Gods eigen land”.

**Boekhandel Pegasus,
LEIDSESTRAAT 25 — A'DAM — TELEFOON 30822**

Temidden van de barre tijd der bezetting verrijst de geest van verzet, geboren in de gloeiende harten van de kleine groep der JONGE GARDE.

Millioenen

lazen reeds dit boek in diverse talen.

Nog meerderen

zagen in vele landen de gelijknamige film

Weinig

boeken zijn nog bij Pegasus verkrijgbaar.

Bestel dus heden nog!
573 bladz. Geb. f 6.75

Boekhandel *Pegasus*

LEIDSESTRAAT 25

—

AMSTERDAM

POLITIEK EN CULTUUR

HET FASCISME EN ZIJN BESTRIJDING

DE SOWJET-MAATSCHAPPIJ BOUWT
EEN NIEUWE WERELD

5e Jaargang No. 12

December 1950

Maandoverzicht,	545
Het fascisme de weg versperren, G. Dimitroff	551
Het wezen van het fascisme, F. Baruch	553
De gelaarsde kadt en zijn Amerikaanse meester, G.H.	559
Een nieuw begin - geen nieuw geluld, G.G.	564
Op weg naar het communisme . . .	567

De strijd tussen het oude en het nieuwe in de ontwikkeling van de Sowjetmaatschappij, I. Sjarikow . . .	576
De enquête voor Politiek en Cultuur	584
Het melkwegstelsel en de wereld der extra-galactische stelsels, K. de Jager	586
Kroniek	589
Iwan's „privé-zaken", Irina Wilde . .	591

Spel met het vuur

Roman van MARIE PUJMANOVA

Met een vaart en op een wijze zoals alleen een werkelijk talent dat vermag, neemt ons deze schrijfster mee door de jaren van het verraad van München. Het rijksdagbrandproces met Dimitroff als dominerende figuur en de woede van het Tjechische volk tegen het verraden van hun land door de Europese machthebbers, zijn de hoogtepunten in deze prachtige roman.

Op houtvrij papier in pracht linnen band

Prijs f 5.75

Boekhandel

Pegasus

Leidsestraat 25

— Amsterdam-C.

POLITIEK EN CULTUUR verschijnt maandelijks bij Uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam-C., (Telefoon 30822; giro-rekening 173127). De abonnementsprijs per jaar is f 3.50, per halfjaar f 1.75. Losse nummers: 30 cent.

Correspondentie over betalingen en de verkoop dient naar de administratie p.a. Pegasus gezonden te worden. Alle correspondentie over de inhoud naar het redactie-adres: Roemer Visscherstraat 4, Amsterdam.

Politiek en Cultuur

Maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het marxisme-leninisme.

Hoofdredacteur: J. Schalker

Maandoverzicht

STALIN heeft reeds in 1942, midden in de tweede wereldoorlog verklaard, dat de geschiedenis bewezen heeft dat Duitse geringen komen en gaan maar dat het Duitse Volk, de Duitse staat blijft. Dit in tegenstelling met de burgerlijke leiders, die reeds toen hun werkelijke doeleinden wilden verbergen en waarvan velen spraken over het uitroeien van het Duitse volk. Wat met wortel en tak uitgeroeid moest worden was volgens Stalin het Duitse fascisme en soortgelijke vormen. Met vooruitziende geest wees hij de weg aan om van Duitsland een vredelievende, democratische staat te maken teneinde in Europa een duurzame vrede te verzekeren. Deze gedachten waren ook in de overeenkomst van Potsdam vastgelegd. En op 9 Mei 1945 — de dag van de overwinning op Duitsland — verklaarde Stalin nog eens:

„De Sowjet-Unie viert de overwinning, hoewel zij niet van plan is om Duitsland te verdelen of om Duitsland te vernietigen.”

De houding van de Sowjet-Unie was dus klaar en duidelijk. Zij hield zich dan ook streng aan de besluiten van Potsdam.

De Westerse mogendheden met Amerika aan de spits, daarentegen, betraden openlijk de weg van het uitschakelen van deze overeenkomst. In plaats van de democratische krachten tot ontwikkeling te brengen werden de reactionnaire en fascistische elementen de mogelijkheid gegeven opnieuw een machtsfactor te worden. De nationale belangen van het Duitse volk werden vertrapt en er werd gekoerst op een splitsing van Duitsland. Dit vond zijn bekroning in de vorming van een afzonderlijke West-Duitse staat en de oprichting van de marionettenregering Adenauer te Bonn. Een regering van corruptie. Deze maand is aan het licht gekomen, dat Adenauer door omkoping tot Bondskanselier is gekozen. Geld, dat Adenauer ook niet uit eigen zak gehaald heeft. Er is trouwens gebleken, dat leiders van alle partijen, behalve van de Communistische Partij, geld hebben aan-

genomen, vooral ook Schumacher en andere leiders van de sociaal-democratie.

Als sluitstuk op deze oorlogsontwikkeling werd in September op de conferentie van de ministers van buitenlandse zaken van de landen van het Atlantisch Pact, te New York, het openlijk herscheppen van het West-Duitse leger, de hermilitarisatie aan de orde gesteld of beter gezegd door de Amerikanen bevolen. We schreven reeds in ons vorig overzicht, dat de ministers van buitenlandse zaken van Engeland en Frankrijk zich wel aan deze eisen zouden willen aanpassen, maar dat zij de reacties bij hun volken vrezden. Nog te vers liggen de verschrikkingen van het fascistisch geweld in de herinnering. Meer en meer groeit het verzet tegen de oorlogsvoorbereidingen, zoals ook vooral blijkt uit de toenemende eenheid van actie van de socialisten en communisten in Frankrijk en zoals ook blijkt uit het besluit van de raad van de Internationale vereniging van Rode Kruis-organisaties, waarin de regeringen worden uitgenodigd het gebruik van atoom-energie voor oorlogsdoeleinden benevens het gebruik van alle andere wapens tot massa-vernietiging te verhinderen en buiten de wet te stellen.

De Sowjet-Unie maakte zich tot tolk van de ganse vredelievende mensheid. Zij handelt volgens de door Stalin aangegeven richtlijnen, zoals wij ze in het begin van ons overzicht aanhaalden om de mensheid voor de ellende van een derde wereldoorlog te bewaren. In haar nota aan de Amerikaanse, Britse en Franse regeringen verklaarde zij o.m., dat zij het herleven van het geregelde Duitse leger niet zou dulden. Op haar initiatief werd op 20 en 21 October een conferentie van de acht ministers van buitenlandse zaken van de Sowjet-Unie, Albanië, Bulgarije, Tsjechoslowakije, Polen, Hongarije, Roemenië en de Duitse Democratische Republiek gehouden om de toestand te bespreken. Als resultaat werd een verklaring gepubliceerd, waarin voorstellen voor een vreedzame oplossing van het Duitse vraagstuk worden gedaan. In deze verklaring wordt vastgesteld, dat de besluiten van de conferentie te New-York

„met betrekking tot het Duitse vraagstuk een nieuwe, grove overtreding zijn van de verplichtingen die deze regeringen door de overeenkomst van Potsdam op zich genomen hadden, een bedreiging zijn van de vrede in Europa en in strijd zijn met de belangen van alle vredelievende volkeren, waaronder ook de nationale belangen van het Duitse volk.”

De voorstellen door deze achtmogendheden-conferentie ter oplossing van het Duitse vraagstuk gedaan, zijn van enorm belang. Zij komen overeen met de belangen van alle vredelievende mensen van de betrokken landen. Hoewel we die voorstellen bekend achten, nemen wij ze, gezien de grote waarde, in zijn geheel op. Ze luiden:

1. De regeringen van Amerika, Engeland, Frankrijk en de Sowjet-Unie zullen plechtig verklaren de remilitarisatie van Duitsland en het betrekken van dit land in welke agressieve plannen dan

ook, niet toe te laten. Zij zullen tevens verklaren de overeenkomst van Potsdam te zullen verwerkelijken en de vorming van een verenigde, vredelievende, democratische staat tot stand te brengen.

2. Alle beperkingen van de ontwikkeling van de Duitse vredes-economie zullen worden opgeheven en het herstel van de Duitse oorlogsindustrie zal niet worden toegelaten.
3. Er zal onmiddellijk een vredesverdrag met Duitsland gesloten worden. Alle vreemde bezettingstroepen zullen binnen één jaar na het sluiten van dit verdrag Duitsland verlaten moeten hebben.
4. Er zal een Constituerende Raad gevormd worden, bestaande uit een gelijk aantal vertegenwoordigers uit Oost- en West-Duitsland, die de vorming van een voorlopige, democratische, vredelievende, soevereine regering voor heel Duitsland moet voorbereiden. Deze Raad zal deelnemen aan de besprekingen over het vredesverdrag tot aan de vorming van de al-Duitse regering. Onder bepaalde omstandigheden zal over deze voorstellen een raadpleging van het hele Duitse volk georganiseerd worden."

De uitwerking bleef niet uit. De druk van het Franse volk werd nog groter. De Franse regering, die niet van plan was een debat over deze kwestie toe te staan, moest zwichten. Zelfs het half-officiële regeringsorgaan Le Monde schreef:

„De militaire herleving van Duitsland zou een onbetwistbaar gevaar betekenen voor de Sowjet-Unie, evenals voor de Westelijke landen.”

Bij het debat in de volksvertegenwoordiging kwam de regering Pleven met een nieuw voorstel, n.l. het scheppen van een „Europees leger”, en de Duitsers zouden met de „kleinst mogelijke formaties” worden ondergebracht.

In wezen aanvaardde ze dus de Duitse herbewapening, maar getracht wordt de pil voor het volk, dat al zovele malen een Duitse aanval heeft meegemaakt, te vergulden. Amerika heeft echter haast met de oorlogsvoorbereiding en wil geen getreuzel meer. Duitsland zal en moet herbewapend worden. En de bevelhebber van de gezamenlijke strijdkrachten zal een Amerikaan moeten zijn. Eisenhower is immers achter de schermen als zodanig door Amerika benoemd. Engeland heeft ook reeds bij monde van Davies laten weten, tegen het Franse plan te zijn. Nederland had zich al bij voorbaat bij de Amerikaanse eisen neergelegd.

De conferentie in de Duitse Democratische Republiek van West-Duitse sociaal-democraten, Christenen en Communisten is zeer zeker mede onder de invloed van de besluiten van Praag tot zulk eclatant succes geworden. Er waren ruim 600 vertegenwoordigers van de sociaal-democratische en Christen-democratische Partij en 400 van de Communistische Partij van West-Duitsland aanwezig. Voeg hierbij de resolutie van het Centraal Comité van de S.E.D., waarin een oproep tot de West-Duitse bevolking en leiders wordt gericht om een volksbeweging te vormen voor de Constitutionele Raad en voor het beëindigen van de herbewapening. Letterlijk wordt gezegd:

„De toekomstige Duitse regering behoeft niet noodzakelijk volgens het voorbeeld van de huidige regering der Duitse Democratische Republiek gevormd te worden.”

Deze conferentie is een slag in het gezicht van de oorlogsstokers. Want dit zal het begin zijn van een machtige beweging in West-Duitsland. In de wereldpers kan men immers al lezen hoe groot de weerzin van de West-Duitse bevolking zelf tegen de herbewapening is. Dit is het begin van de nieuwe Duitse democratische eenheidsstaat. Ook alle vredelievende en democratische mensen moeten er zich van bewust zijn, dat dit een keerpunt in de geschiedenis van Europa zal zijn, n.l. dat de oorlog dan voor goed uit Europa zal zijn gebannen. Stalin schreef reeds bij de oprichting van de Duitse Democratische Republiek:

„Er valt niet aan te twifelen, dat het bestaan van een vreedzame, democratische Duitse republiek naast het bestaan van de vredelievende Sowjet-Unie de mogelijkheid van nieuwe oorlogen in Europa uitsluit, aan het bloedvergieten in Europa een einde maakt en het knechten van de Europese landen door de wereldimperialisten onmogelijk maakt.”

De Sowjet-regering heeft, met als uitgangspunt de voorstellen van de achtmogendheden-conferentie te Praag op 20 en 21 October, aan de regeringen van Amerika, Engeland en Frankrijk voorgesteld, een conferentie te beleggen, met het doel tot een vreedzame regeling van de kwestie Duitsland te komen. Door de grote indruk, die deze voorstellen op de bevolkingen gemaakt hebben, durven de regeringen deze viermogendheden-conferentie niet van de hand wijzen, al zullen er verschillende voorbehouden gemaakt worden. Op dit moment is het officiële antwoord bij de Sowjet-Unie nog niet binnen.

West-Duitsland en Japan — twee schakels in de keten van de Amerikaanse imperialisten om de wereld voor het behoud van hun winsten in vuur en vlam te zetten. Korea vormt een onderdeel van de Amerikaanse politiek om het fascistisch Japan te doen herleven en te herbewapenen, teneinde deze tegen de Chinese Volksrepubliek te gebruiken. Dit wordt trouwens door Trouw van 24 October bevestigd.

„Wil Korea dus straks veilig gesteld worden tegen Communistische agressie, dan zal Japan dienen te worden herbewapend om de onafhankelijkheid van Korea werkelijk te garanderen.”

De Chinese Volksregering, die niets liever wil dan de Koreaanse kwestie op vredelievende wijze op te lossen, had de Amerikanen en haar satellieten ernstig gewaarschuwd de 38ste breedtegraad niet te overschrijden, aangezien dit een bedreiging van China vormt. De voorstellen van de Sowjet-Unie ter vreedzame regeling van deze kwestie zijn gesaboteerd en grote Amerikaanse strijdkrachten trachten de Chinese grens te bereiken. Uit alles blijkt dat het hoofddoel niet Korea is, maar China. Ook de Japanners hebben in het verleden Korea als invalspoort voor China gebruikt. In het belang van de vrede laten de Chinezen het niet zo ver komen en Chinese vrijwilligers hebben zich bij het Koreaanse leger gevoegd. De democratische partijen van China hebben een uitvoerige verklaring gepubliceerd, die eindigt met de woorden:

„De democratische partijen van China verklaren, dat zij de rechtvaardige eisen van ieder land ondersteunen. Zij staan achter het

Chinese volk, dat vrijwillig de heilige plicht op zich genomen heeft, om zich tegen de Amerikanen te verzetten en Korea te helpen bij de verdediging van zijn woonsteden en zijn land."

Amerika heeft daarop een rapport van MacArthur aan de Veiligheidsraad gezonden over de „agressie” van China in Korea. Opnieuw een poging om de Verenigde Naties tot een instrument in de handen van Amerika te maken. De Veiligheidsraad heeft echter China tot de bespreking daarvan uitgenodigd. Austin deed nog een poging om China als beklagde uit te nodigen. Dit spelletje ging echter niet door. De Chinese minister van buitenlandse zaken Tsjoë En-Lai heeft geweigerd aan zulke besprekingen deel te nemen. Hierdoor wordt immers geen vredelievende oplossing bereikt. De Chinezen hebben voorgesteld de kwestie Korea in haar geheel naast Formosa te behandelen. Zoals het Labour-weekblad *New Statesman and Nation* verklaart, schijnt MacArthur het plan te hebben om de oorlog in Korea tot een Wereldoorlog te maken.

Amerika wil de Verenigde Naties tot het lichaam maken, door middel waarvan zij een wereldoorlog wil voeren. Ook al liet Truman bij het vijfjarig bestaan schone woorden horen. Maar als men iemand wil kennen, geldt nog altijd het gezegde, dat men niet op zijn woorden maar op zijn daden moet letten. En de daden zijn oorlogsdaden. Want intussen is het voorstel van Amerika aangenomen, waarbij de Veiligheidsraad gewoon buiten werking kan worden gesteld. De bladen der Amerikaanse kapitalisten spreken een openlijker taal. Zo lezen wij in *Wall Street Journal* van 23 October een artikel van een zekere Chamberlin, waarin o.a. staat:

„Bestond de Verenigde Naties niet, dan zou de Verenigde Staten hoogstwaarschijnlijk proberen, veel van datgene, dat zij door de nauwe samenwerking met de UNO hoopt door te zetten, door middel van de ouderwetse allianties te bereiken. En als het bij de bemoeiingen, om de sancties van de UNO voor de nationale politiek van de USA te verkrijgen, menigmaal tot vertraging en onderbreking komt, dan zijn ook een dergelijk oponthoud en soortgelijke verschillen bij elke grote alliantie in de geschiedenis waar te nemen geweest.”

En in het zelfde nummer van dit blad staat in het hoofdartikel:

„De UNO zou goed doen, een reorganisatie door te voeren, waardoor zij de mogelijkheid verkrijgt, zonder de Sowjet-Unie te handelen.”

Duidelijker kan het al niet!

In Amerika en alle andere kapitalistische staten oorlogsopvoeding, barbarij, rechtsonzekerheid, toenemende ellende van de bevolkingen.

Maar ziet eens naar de Sowjet-Unie. De cijfers, welke maarschalk N. A. Boelganin, tijdens zijn rede ter gelegenheid van de 33ste verjaardag van de socialistische Octoberrevolutie verschaftte, geven de stormachtige vooruitgang, de noeste vredearbeid aan. De totale industriële productie is 70 % hoger dan voor de oorlog en de levensstandaard overtreft die van 1940 met

60 %. Kan nog sterker aangetoond worden, dat het socialisme vrede is, dat haar socialistische economie een van de pijlers is, waarop haar vredespolitiek berust? Zij kan en wil gaarne een vreedzame wedloop aangaan om de wereld te overtuigen welk systeem het beste is, het socialistische of het kapitalistische, zoals Wysjinski in zijn rede in de Veiligheidsraad opmerkte.

Tegelijkertijd worden door de West-Europese landen verdere beperkingen van de democratische rechten ingevoerd en verdere aanvallen op het levenspeil op bevel van Amerika gedaan. We zien het in Nederland. De wet-Teulings is aan de Tweede Kamer aangeboden. De enige gemeenteraad in ons land waarin alleen communistische wethouders zetelen, Finsterwolde, willen zij onder valse voorwendzels het werken onmogelijk maken. Aan de Kamers werd een wetsvoorstel aangeboden om de gemeenteraad buiten werking te stellen en een regeringscommissaris te benoemen. Een soortgelijk bevel van Amerika werd ook in gemeenten in Frankrijk en Italië doorgevoerd. Zoals wij in ons vorig overzicht reeds voorspelden, heeft minister Lieftinck meege-deeld dat de 15 % verhoging voor de oorlogsuitgaven onvoldoende zijn.

Er is in ons land een slepende kabinetscrisis, die steeds weer opduikt, maar tot dusver niet definitief is geworden. Het amendement-Lucas is natuurlijk maar een uiterlijke reden. De kwestie Nieuw-Guinea en de kosten voor de bewapening spelen een rol. De strijd onder de heren zal voortduren tot Amerika het ogenblik gunstig acht om definitief in te grijpen, zoals bijvoorbeeld in België is geschied.

Maar ook in Nederland groeit het verzet. Symptomen zijn overal waar te nemen. Noemen wij de kernverkiezingen bij de grote bedrijven. Noemen wij het congres van de Nederlandse Vredesbeweging, waarop de afgevaardigden naar het Wereldvredescongres te Sheffield werden gekozen.

Sheffield — De Britse regering heeft het congres in Engeland onmogelijk gemaakt. Zij heeft een practische les in „democratie” gegeven, die beter tot de massa zal doordringen dan honderden artikelen. Het zal ook niet nalaten een blijvende indruk in Engeland te maken, vooral ook onder die arbeiders, die hun land nog als een voorbeeld van democratie zagen. En het zal ongetwijfeld de mogelijkheid tot eenheid van actie in Engeland vergroten. Dat hieraan een Amerikaans bevel ten grondslag ligt, behoeven wij niet te betogen.

De Oproep van Stockholm heeft zo'n weerklank gevonden, de Vredesbeweging heeft zo'n omvang aangenomen, dat degenen die de oorlog voorbereiden de angst om het hart is geslagen. Zij weten maar al te goed dat als alle vredelievenden de handen ineenslaan, de oorlog onmogelijk is. De maatregelen van de Britse regering zijn dan ook tekenen van zwakte. Zij zullen in hun tegendeel omslaan. Daarom verklaarde Churchill ook in het Lagerhuis dat

de Britse regering de beste reclame voor het Vredescongres maakte.

Het Wereldvredescongres, dat nu van 16—21 November te Warschau gehouden wordt, zal een machtige stimulans zijn om de strijd voor de vrede nog groter en omvattender te maken.

15 November 1950.

Het fascisme de weg versperren

Reeds in 1935, op het VIIe Congres van de Communistische Internationale, zei George Dimitroff over het dreigende fascisme:

IN verschillende landen stelde men onvruchtbare *redeneringen* over het karakter van het fascisme „in het algemeen” en een *sectarische bekrompenheid* in de wijze van stellen en oplossen van de actuele politieke taken van de Partij in de plaats van de noodzaak om de strijd van de massa tegen het fascisme te ontwikkelen.

Kameraden, wanneer wij spreken over de oorzaken van de overwinning van het fascisme, wanneer wij de historische verantwoordelijkheid van de sociaal-democratie voor de nederlaag van de arbeidersklasse vaststellen, wanneer wij ook op onze eigen fouten in de strijd tegen het fascisme wijzen, doen wij dat niet omdat wij alleen maar het verleden willen onderzoeken. Wij zijn geen buiten het leven staande historici, wij zijn strijders van de arbeidersklasse, die tot taak hebben om de vraag te beantwoorden die miljoenen arbeiders verontrust: kunnen wij, en, zo ja, op welke wijze kunnen wij de overwinning van het fascisme verhinderen? En wij antwoorden deze miljoenen arbeiders: ja, het is mogelijk om het fascisme de weg te versperren! Het is zeer wel mogelijk. Het hangt van onszelf af, van de arbeiders, van de boeren, van alle werkers!

De mogelijkheid om de overwinning van het fascisme te verhinderen hangt *voor alles* af van de strijdbare activiteit van de arbeidersklasse zelf, van de vereniging van zijn krachten tot een enkel strijdbaar leger tegen de aanval van het kapitaal en van het fascisme. Wanneer het proletariaat zijn eenheid in de strijd verwezenlijkt, zal het de invloed van het fascisme op de kleine

boeren, de kleine bourgeoisie van de steden, de jeugd en de intellectuelen, verlammen; het zou de ene helft neutraliseren en de andere naar zijn zijde brengen.

Ten tweede hangt dit af van het bestaan van een sterke revolutionaire partij, die de strijd van de werkers tegen het fascisme op de juiste wijze leidt. Een partij die de arbeiders stelselmatig aanraadt om terug te trekken voor het fascisme en die de fascistische bourgeoisie toestaat om haar posities te versterken, een dergelijke partij zal de arbeiders onvermijdelijk naar de nederlaag leiden.

Ten derde hangt dit af van de juiste politiek van de arbeidersklasse ten aanzien van het platteland en de massa's kleine bourgeoisie van de steden. Die massa's moet men nemen zoals zij zijn en niet zoals wij hen wensen te zien. Alleen in de loop van de strijd zullen zij hun twijfel en aarzelingen overwinnen; alleen als wij geduld tonen ten opzichte van hun onvermijdelijke aarzelingen en als het proletariaat hun zijn politieke steun geeft zullen zij zich verheffen tot een hoger peil van bewustzijn en revolutionaire activiteit.

Ten vierde hangt dit af van de waakzaamheid en de slagvaardigheid van het revolutionaire proletariaat. Niet toelaten dat het fascisme ons verrast, niet het fascisme het initiatief overlaten, het beslissende slagen toebrengen wanneer het nog niet zijn krachten heeft verzameld, het niet toestaan om zich te verstevigen, overal waar het zich vertoont het de voet dwars te zetten, niet toelaten dat het nieuwe posities verovert, zoals het Franse proletariaat dit met succes tracht te doen.

Dat zijn de voornaamste voorwaarden om de vooruitgang van het fascisme en zijn aan de macht komen te verhinderen.

GEORGE DIMITROF

De regeringen moeten oppassen. Niet kiezen betekent kiezen. De verdediging van het Westen financiëren door inflatie of door verzwaring van de belastinglasten volgens het huidige stelsel, en op deze wijze de communistische propaganda een belangrijke steun geven, betekent vroeg of laat tot politie-maatregelen, overgaan om de politieke veiligheid te verzekeren. Eenmaal op die weg, moet men wel tot het einde gaan. . . Dat is fascisme.

Het helpt niets om zich verontwaardigd te tonen. Het helpt niets om zijn ogen te sluiten voor deze uiterst duidelijke en uiterst eenvoudige feiten. Het helpt niets om te zeggen: „Wij willen niet.” In de politiek is niet belangrijk wat men wil, maar wat men kan. En men zal de verleiding van het fascisme niet lang kunnen weerstaan, wanneer men de voorwaarden voor het fascisme heeft geschapen. (Le Monde, 17 Sept. '50)

Het wezen van het Fascisme

Dit artikel is een inleiding tot een reeks artikelen, die de arbeidersklasse moeten helpen om de drijfveren van de bourgeoisie bij haar toenemende aanvallen op de werkers te doorzien en daartegen de strijd te ontwikkelen. De redactie.

DE pogingen die allerwegen waar te nemen vallen om de groeiende kracht van de arbeidersbeweging door terroristische maatregelen tegen te gaan, hebben een nieuwe klank aan het woord „fascisme” verleend. De woedende ophitsings-campagne tegen de Sowjet-Unie, tegen de machtige internationale vredesbeweging, tegen de Communistische partijen, heeft eveneens vergelijkingen met het fascisme tot gevolg gehad, omdat de Amerikaanse organisatoren van deze campagne zich van dezelfde middelen bedienen als Goebbels en deze middelen verder „ontwikkeld” en „verfijnd” hebben.

De Nederlandse regering doet sinds jaar en dag pogingen, om de democratische rechten en vrijheden van het volk te beknotten. Een der meest zichtbare uitdrukkingen van dit streven is de beruchte wet-Teulings, die de regering de macht zal moeten geven om langs de weg van „Notverordnungen” à la Brüning de grondrechten van onze constitutie buiten werking te stellen.

Sommigen zullen geneigd zijn te zeggen, dat van zulke maatregelen naar het fascisme nog een lange weg is. In Amerika verscheen enige jaren voor de tweede wereldoorlog een roman van de hand van Sinclair Lewis, getiteld „Dat gebeurt hier niet”, waarin de schrijver het denkbeeld te lijf ging, dat het fascisme in Amerika geen kans had.

De veronderstelling, dat zoiets „bij ons” niet mogelijk is, is op zichzelf reeds een gevaarlijk idee. Niemand minder dan Georgi Dimitroff heeft reeds in 1935 er voor gewaarschuwd, dat „het onderschatten van de betekenis, die de, zich tegenwoordig verscherpende, reactionnaire maatregelen der bourgeoisie in de landen der burgerlijke democratie voor het oprichten van de fascistische dictatuur hebben”, een zeer ernstige fout is.

Derhalve is het van het allergrootste belang om de reactionnaire maatregelen van de regering bloot te leggen, het anti-democratische karakter van plannen als de wet-Teulings te ontmaskeren, en de massa van het volk tegen elke, ook de geringste, aanslag op de democratische rechten in het geweer te brengen.

In dit verband was het daarom zeer juist van de Communistische partij om tegen de buitenwerkingstelling van de gemeenteraad te Finsterwolde de massa te mobiliseren en in strijd te brengen.

De vraag blijft natuurlijk of de reactionnaire plannen in ons eigen land, in Frankrijk, in Australië, in Amerika enz. uit dezelfde bronnen voortkomen, waaruit het fascisme geboren is.

Heeft het fascisme iets te maken met de speciale landaard van een bepaald volk of met bepaalde „zielkundige” omstandigheden, die in een land aanwezig moeten zijn om het fascisme mogelijk te maken?

Men behoeft er slechts aan te denken, dat het fascisme in landen die zo van elkaar verschillen, als Duitsland en Italië, Portugal, Spanje en Japan, heeft kunnen overwinnen, landen die de grootst mogelijke verschillen in volksaard, geschiedenis en verhouding der bevolkingsgroepen onderling vertonen.

Al deze landen hadden echter één ding gemeen: het kapitalisme, de heersende klasse bevond zich in een crisis, het was verzwakt en zag geen kans meer zich met de middelen der burgerlijke democratie te handhaven. De dialectiek der geschiedenis bracht met zich mee, dat de burgerlijke democratie, die eens voorwaarde is geweest voor de ontwikkeling van het kapitalistische stelsel, een gevaar werd voor de handhaving van de macht der heersende klasse. De wetten van de kapitalistische samenleving, zoals zij door Marx, Engels en Lenin zijn ontwikkeld, hebben echter algemene geldigheid. Daarom is het ook vanzelfsprekend, dat het stelsel van het fascisme en de pogingen van de reactie om de democratische vrijheden in ons land te beknotten of te vernietigen, uit dezelfde bron voortkomen.

Het is derhalve nuttig, het wezen van het fascisme nog eens bloot te leggen. Dimitroff beschreef het fascisme als „het heftigste offensief van het kapitaal tegen de werkende massa”, als „het meest teugellose chauvinisme en roofoorlog”, hij noemde het fascisme „de openlijke terroristische dictatuur van de meest reactionnaire, meest chauvinistische, meest imperialistische elementen van het financierskapitaal”.

Het fascisme is geen boven de klassen staande staatsmacht, zoals Hitler wilde doen voorkomen, het is ook niet de „georganiseerde macht” van de kleinburgerlijke massa, zoals sommige sociaal-democratische theoretici vroeger wel eens beweerden, die daarbij op de grote aanhang van het fascisme in de rijen van het kleinburgerdom en de boeren wezen, het is de openlijke heerschappij van de machtigste kapitaalsgroepen in het land.

Om dit te begrijpen moet men b.v. weten, dat Hitler's opkomst gefinancierd werd door het Duitse en het internationale grootkapitaal. De namen van deze lieden zijn tegenwoordig geen geheim meer. Men kan hen terugvinden in alle belangrijke geschriften over het fascisme.

Dit wordt bewezen door de gehele economische politiek van het fascisme, die er op gericht was, de positie der monopolies te versterken. Het voerde de prijsbeheersing als een demagogisch middel tot bedrog van de massa in, maar stelde de prijzen zodanig vast, dat de kleine ondernemers er aan ten gronde gingen. Het voerde de dividendstop in, ten einde de kleine bezitters te onteigenen en de financiers de gelegenheid te geven de positie van hun bedrijven te versterken.

In de jaren 1933/40 verdwenen er 988 van de 1725 particuliere bankinstellingen in Duitsland. Volgens een schatting was in 1943 niet minder dan 80 % van alle banktegoeden in Duitsland geconcentreerd in de kassen der vijf grootste banken. In het tijdvak van 1929/38 (aan de vooravond van de oorlog) verdwenen in Duitsland niet minder dan 9500 naamloze vennootschappen. Van de in 1941 overgebleven 5500 N.V.'s bezaten 693 of 12 % niet minder dan ca. 79 % van het totale in naamloze vennootschappen belegde kapitaal. De economische machts-concentratie van het groot-kapitaal nam onder het Duitse fascisme ongekende afmetingen aan!

Hun directe heerschappij kwam het meest openlijk daarin tot uitdrukking, dat zij zich door de „Führer” tot de autoritaire leiders van de „Betriebsschaften” lieten benoemen, de organisaties die met onze „bedrijfschappen” te vergelijken zijn en door middel waarvan de Duitse monopolisten hun wil aan hun kleine concurrenten oplegden.

Wij zeiden reeds dat alle hierboven genoemde landen, waar het fascisme tijdelijk overwon, onderling grote verschillen toonden. Dit geldt niet alleen voor hun culturele, sociale en historische ontwikkeling, maar ook voor hun economische. Duitsland b.v. behoorde tot de economisch hoogst ontwikkelde landen ter wereld, met een sterke arbeidersklasse, die over een rijke revolutionaire ervaring beschikte. Japan had zich in stormachtig tempo tot een groot industrieland ontwikkeld, op eigenaardige wijze vermengd met het oude feodale stelsel, dat op het land zijn onbeperkte heerschappij uitoefende. Een land als Bulgarije daarentegen beschikte slechts over een zwak ontwikkeld industrieel apparaat. Hetzelfde geldt voor Portugal, Roemenië, Hongarije en dergelijke landen, die in handen van het fascisme waren gevallen.

De industrie der Balkanlanden, zoals b.v. in Roemenië, was geheel in handen van machtige buitenlandse monopolies.

Al deze landen waren een illustratie voor de wet van de ongelijkmatige ontwikkeling van het kapitalisme, die door Lenin is ontwikkeld. Maar, zoals gezegd, al deze landen hadden één ding gemeen: het kapitalisme was uitermate verzwakt. Duitsland b.v. was het industrieel verst ontwikkeld land in Europa met een machtige staal- en chemische industrie, wier productiecapaciteit de behoefte van het Duitse volk ver overtrof. Terwijl het voor de afzet van zijn producten grotendeels op de wereldmarkt was aangewezen, had Duitsland niet de beschikking over de koloniale markten en de overzeese grondstoffenbronnen, waarover landen als Nederland en Engeland beschikten. Bovendien had Duitsland de eerste wereldoorlog verloren, de revolutie was tijdelijk met behulp van de sociaal-democratische leiders neergeslagen. Het land verkeerde slechts met een korte onderbreking in een permanente crisis-toestand. Italië, hoewel het tot de „overwinnaars” van de eerste wereldoorlog behoorde, moet niettemin bij de ver-

liezers ingedeeld worden. Zijn koloniale aspiraties werden evenmin bevredigd als die van Duitsland. De indirecte gevolgen van de eerste wereldoorlog leidden in de overwegend agrarische landen van Zuid-Oost-Europa echter eveneens tot een toestand als in Duitsland en Italië, waarin de bezitters zich niet meer met de oude middelen der burgerlijke democratie konden handhaven.

Deze landen, die in een half-koloniale toestand verkeerden, werden tezamen met landen als Duitsland, de voornaamste slachtoffers van de algemene crisis van het kapitalisme, die begon met de overwinning van het Socialisme in de Sowjet-Unie en de vrijheidsstrijd in de koloniale gebieden. Terwijl de productiekrachten in de wereld in de laatste honderd jaar ontzaglijk waren toegenomen, de grondstoffenvoorraden der wereld en de koloniale afzetmarkten ongelijkmatig onder de kapitalistische landen verdeeld waren (welke ongelijkmatigheid nog door de uitkomst van de eerste wereldoorlog onderstreept werd), was het gebied dat door de kapitalisten kon worden uitgebuit tengevolge van de overwinning der October-revolutie met een zesde deel der aarde verminderd en de opkomende vrijheidsbeweging in de koloniale gebieden maakte het bezit van deze grondstoffen-leveranciers en afzetmarkten tot een uitermate onzekere kwestie. De productiekrachten kwamen in een botsing van ongekende afmetingen met de afzetmogelijkheden.

Enkele voorbeelden mogen dit illustreren. In de periode van 1835 tot aan het uitbreken van de grote crisis in 1929 steeg de omvang der toegepaste machinekracht in Duitsland van 0.01 op 32 miljoen paardekrachten, in Engeland van 0,3 op 37, in Amerika van eveneens 0,01 op 162 miljoen. In de gehele wereld steeg de toegepaste machinekracht in deze periode met het 600-voudige. Hierbij is het transportwezen niet inbegrepen.

Een Britse econoom, dr. R. A. Fisher, heeft reeds in 1931 uitgerekend, dat met het toenmalige productievermogen van de industrie en de wereld-landbouw niet twee milliard mensen, maar acht milliard voldoende gevoed, gekleed en gehuisvest zou kunnen worden. En de man die aan onze befaamde Unilever zijn naam heeft gegeven, Lord Leverhulme, zei eens dat volgens zijn overtuiging in al deze behoeften voorzien zou kunnen worden door één uur werk per dag „door een ieder die tussen jeugd en ouderdom tot werken in staat is.”

Tegenover deze geweldig toegenomen productiekracht stond echter het feit, dat zij nimmer volledig werd benut. Tijdens de hoogtepunten van de crisis in Duitsland werd b.v. slechts 26 % van de capaciteit der zware industrie benut. Niet veel beter was het in landen als Engeland, Frankrijk en vooral Amerika. Maar de ontwikkeling van de techniek en de productiemethoden ging ook na de eerste wereldoorlog in snel tempo door. Een goed voorbeeld levert Amerika. Vanaf het einde van de eerste wereldoorlog tot aan het uitbreken van de tweede, n.l. 1938, werden de productiemogelijkheden dank zij verbeterde technische methoden

en vergroting van het productie-apparaat verdubbeld, de feitelijke omvang der productie steeg echter slechts met 20 %.

Een zelfde ontwikkeling viel ook in Duitsland waar te nemen, waar het productie-apparaat voornamelijk van de zware industrie met behulp van Amerikaanse credieten na de eerste wereldoorlog geheel vernieuwd en gemoderniseerd werd.

Het verschil tussen Duitsland en Amerika was echter, dat dit laatste land over ontzaglijke bronnen van inkomsten beschikte, voornamelijk door de uitbreiding der beleggingen in het buitenland, die de Amerikaanse monopolisten niettegenstaande de verwoestende gevolgen van de crisis in staat stelden, zich staande te houden.

Bij de herverdeling van de koloniale bezittingen als gevolg van de eerste wereldoorlog, hadden landen als Amerika en Engeland een rijke buit gemaakt, het Duitse imperialisme echter had zijn weinige koloniën verloren, het had reusachtige schulden in het buitenland, de crisis trof het met verdubbelde kracht, terwijl de georganiseerde arbeidersbeweging een dreigend gevaar voor de Duitse reactie bleef. Uit deze toestand zocht het sinds het neerslaan van de revolutionaire beweging in de jaren 1918 tot 1921, naar buiten een uitweg door voorbereiding van de revancheoorlog, naar binnen door het stelselmatige afbreken van de democratische rechten der werkende bevolking, waardoor de opkomende fascistische beweging in de hand werd gewerkt, totdat zij in 1933 door de Krupps, Thyssens, Pferdmenges en andere monopolisten in het zadel werd geholpen.

De buitengewone moeilijkheden van het Duitse imperialisme en de omvang en tegenstand van de arbeidersbeweging verklaart ook waarom het Duitse fascisme het meest bloeddorstige, terroristische en meest agressieve voorbeeld van de fascistische stelsels is geworden.

Aan de andere kant is het Duitse fascisme echter ook het meest sprekende voorbeeld voor de juistheid van Stalin's stelling geweest, die hij op het 17de congres van de CPSU (b) verkondigd heeft, n.l. dat het een teken van de zwakheid van de bourgeoisie is geweest.

Waarop het aankomt is, dat men de oorzaken van het ontstaan van de fascistische bewegingen en stelsels moet zoeken in de maatschappelijke verhoudingen van het kapitalisme. Wanneer men van de stelling uit zou gaan, dat Hitler of Mussolini konden overwinnen omdat zij „uitzonderlijke” persoonlijkheden waren, die door een of andere „hogere macht” gezonden zijn, dan zou het onmogelijk zijn, de drijfveren van de huidige reactionaire stromingen en van de oorlogshitsers te ontdekken. Dan zou men zich op de weg van de mystiek begeven, die een der kenmerken van het fascisme zelf is.

Bij de beoordeling van de huidige ontwikkeling moet men er van uitgaan, dat de oorlogsvoorbereiding, de plannen tot contra-revolutie en de binnenlandse reactie op dezelfde oorzaken be-

rusten die het ontstaan van het fascisme mogelijk hebben gemaakt.

Ook thans zien wij een verzwakking van het internationale kapitalisme als gevolg van de tweede wereldoorlog, een vooral in Amerika toegenomen uitbreiding van de productiekrachten die in botsing komen met de afzetmogelijkheden op de ingekrompen wereldmarkt (de overwinning van de volksdemocratische landen, van het nieuwe China, de uitbreiding van de nationale vrijheidsbewegingen in andere koloniale gebieden en de verarming van de massa's in Europa).

Ook thans zien wij, evenals na de eerste wereldoorlog, een ontzaggelijke opbloei van de arbeidersbeweging, die echter in tegenstelling tot toen een grotere kracht ontwikkelt. Ook thans zien wij evenals dat bij Hitler, Mussolini en de Japanse fascistten het geval is geweest, het drijven naar nieuwe oorlog. Dezelfde elementen, die kenmerkend waren voor het vooroorlogse fascisme vinden wij dus terug in de reactionnaire bewegingen van nu. Dat zij onder leiding van Amerika staan, is eveneens begrijpelijk. Immers, behalve de Amerikaanse monopolisten, was er na de oorlog geen enkele macht, die in de strijd tegen de groeiende en onoverwinnelijke democratische krachten onder leiding van de Sowjet-Unie, vooraan zou kunnen gaan. De fascistische machthebbers immers waren vernietigd.

Bij de beoordeling van de huidige ontwikkeling mag men zich ook niet in de war laten brengen door het feit, dat de aanvoerders van de reactionnaire krachten ruimschoots gebruik maken van zulke begrippen als democratie en vrijheid. Ook Hitler was een meester in de demagogie.

Men mag zich ook niet in de war laten brengen door het feit, dat de reactionnaire bewegingen andere vormen vertonen dan het verslagen fascisme. In principe is hier niets nieuws te ontdekken. Reeds Dimitrof wees in zijn hierboven aangehaalde redevoering er op, dat „gewoonlijk een reeks voorbereidende etappes” en „een reeks van reactionnaire maatregelen” aan de dictatuur vooraf gaan. Hij wees er op, dat aan verschillende politieke groepen een soort legaal bestaan werd toegestaan, zoals b.v. het geval was met de „Sociale Massapartij”, de sociaal-democratische partij in het vooroorlogse Japan, die toen reeds een der belangrijkste steunpunten van het fascisme was. Het verschil met toen is echter, dat de sociaal-democratische leiders thans de meest actieve rol in de pogingen spelen, om de democratische rechten van de bevolking te vernietigen en de heerschappij van de terreur op te richten.

Het verschil is echter ook, dat de massa wijs is geworden door de ervaringen van het fascisme.

Het verschil is, dat de organisaties van de arbeidersklasse sterker zijn geworden en grotere ervaringen hebben opgedaan in de strijd voor de handhaving van de burgerlijke democratie, in de strijd voor de eenheid der werkers, die Dimitrof de onontbeer-

lijke voorwaarde voor een doeltreffende strijd tegen het gevaar van het fascisme noemde.

De voorwaarden die hij noemde voor het voorkomen van de overwinning van het fascisme zijn ook thans nog geldig in de strijd tegen de hedendaagse reactie en het oorlogsgevaar.

Hij zeide dat de overwinning van de vooruitstrevende krachten afhangt van de strijdactiviteit der arbeidersklasse zelf, van het voorhanden zijn van een krachtige revolutionaire partij, van een juiste politiek der arbeidersklasse jegens de boeren en de kleinburgerlijke massa in de stad die, zoals bekend, de massabasis leverden voor het fascisme, en tenslotte van de waakzaamheid van het proletariaat.

Een juiste toepassing van deze voorwaarden en de onvermoeide en doeltreffende strijd voor het totstandbrengen van de eenheid der arbeiders, van het bijeenbrengen van de meerderheid der bevolking in de vredesbeweging — dit zijn de voornaamste middelen die tot het verhinderen van de reactionaire plannen in ons land zullen leiden en de overwinning van de vredeskrachten op de oorlogsstokers zullen helpen verwerken.

F. BARUCH

Boekbespreking

De gelaarsde Kadt en zijn Amerikaanse meester

DE consequenties van Korea, het laatste boek, dat de Kadt volgekrabd heeft, is zelfs voor de Kadt een bijzonder bloeddorstig boek geworden. Wanneer de inhoud van dit boek echter slechts de particuliere mening was van de Kadt, zou dit voor ons geen voldoende reden geweest zijn om er melding van te maken. Nu blijkt echter dat deze mening in grote trekken gedeeld wordt door de leidende figuren in de P.v.d.A. In een rondschrjven van de P.v.d.A. lezen we hierover:

„Een belangrijk boek, waarvan de verspreiding in ruime kring zeer gewenst is. Om dit mogelijk te maken nam de partij een aanzienlijk risico. Door een hoge oplage te verzekeren en het wegvallen van diverse kosten te bevorderen kon de prijs worden bepaald op slechts f 2.40.”

Hieruit volgt dus, dat de leiders van de P.v.d.A. haar aanhang van de in dit boek opgediende ideologie willen doordringen.

Een pleidooi voor oorlog, armoede en terreur.

Het hele boek gaat uit van de onbewezen en ook niet te bewijzen veronderstelling, dat de Sowjet-Unie een oorlogszuchtig land is en in toom gehouden moet worden door het vredelievende imperialisme, onder de edelmoedige leiding van Wallstreet. Het is de dief, die houdt de dief roept! Op schaamteloze wijze zet De Kadt de gehele wereld op zijn kop. Als een duivelse tovenaars goochelt hij de hoge hoeden en pantserplaten om in een tafereeltje van vredesengelen. Op deze afschuwelijke bedriegerij bouwt hij zijn hysterisch betoog van 300 blz. op. Deze leugen moet alles rechtvaardigen. Alle krachten van de reactie zijn hem welkom in de strijd tegen de Sowjet-Unie. Wie bezwaren maakt tegen het samenwerken met Franco, Tito, Tsaldaris en bovenal met Guderian, Hitlers pantsergeneraal, wordt „gebrek aan ernst” verweten. En dat deze voorgestane oorlogspolitiek armoede betekent voor de werkers, vindt de K. niet eens nodig om te verzwijgen. Luisteren we naar het toekomstbeeld dat ons geboden wordt. — We zullen de „verlaging van het levenspeil moeten aanvaarden als offer in de strijd voor de vrede” en „arbeidstijdverlenging” is „niet te vermijden.” Natuurlijk weet ook de Kadt dat de door hem gepropageerde oorlogs- en armoedepolitiek op een zo sterk verzet van de arbeiders zal stuiten dat het doorvoeren van deze politiek alleen nog maar mogelijk is als de heersende klasse naar het wapen van het fascisme grijpt.

Onomwonden verklaart de K.:

„Uit het oogpunt van vergroting der nationale productie is het dus nodig, eerst de communistische partijen en de vakverenigingen, die onder communistische leiding staan, onschadelijk te maken.”

Ja, zo is ook Hitler begonnen, en evenmin als deze het erbij gelaten heeft, evenmin zouden zekere elementen uit de P.v.d.A.-leiding het erbij laten, wanneer zij hun gang zouden kunnen gaan. Dit flapt trouwens ook de K. er uit, als hij beschrijft hoe hem het ideaal van Syngman Rhee voor ogen staat. Waar iedereen, ongeacht zijn politieke overtuiging, met afschuw vervuld is over de gruwelen, die het Syngman Rhee-banditisme reeds lange tijd in Zuid-Korea begaat, en zelfs de meest reactionaire bladen er geen lans voor hebben durven breken, waagt de K. het, te zeggen:

„Zo was men in Zuid-Korea gedwongen allerlei zich democraat, vakverenigingsman, socialist noemende heren op te sluiten, omdat ze communisten, meelopers, of erin-lopers waren. Voor zover ik kan nagaan, heeft de regering van Rhee in dit opzicht eer blijk van slapheid dan van te grote voortvarendheid gegeven.”

Ieder mens komt in verzet tegen het bloedbad, dat de dictator Syngman Rhee aanricht, maar de K. en de zijnen is het nog niet erg genoeg. En is het niet veelbetekenend, dat naar alle waarschijnlijkheid de Kadt's partijgenoot Evert Vermeer belast zal worden met de uitvoering van de gereedliggende wet-Teulings?

De consequenties van „Mein Kampf”.

Ieder onbevooroordeeld lezer moet tot de conclusie komen dat de in dit boek voorgestane politiek van oorlog, armoede en terreur niets met

socialisme en alles met fascisme te maken heeft. Het standpunt van de K. heeft niets met dat van de arbeidersklasse en alles met dat van het imperialisme gemeen. Het is „voor het behoud van de nationale eenheid nodig, dat er ook geen speciale anti-bezitterspolitiek wordt gevoerd”, zegt de K., om diegenen te genezen, die nog illusies koesterden ten aanzien van zijn socialistische gezindheid. De overeenkomst tussen De consequenties en Mein Kampf is ontstellend groot. Het boek wekt de indruk, dat de Kadet wel zou kunnen huilen van woede, als hij bedenkt, dat Hitler de oorlog niet had behoeven te verliezen en daarmee Vorrink de zwartste dag van zijn leven had kunnen besparen. De Kadet rekent ons haarfijn voor welke fouten Hitler heeft gemaakt in de oorlog tegen het volk van „vrouwenverkrachters en horlogedieven” zoals de strijders van Stalingrad worden aangeduid. Goebbels zou geel en groen geworden zijn van afgunst bij het horen van een dergelijke uitdrukking.

Toch zijn er volgens de K. ook omstandigheden te noemen, die Hitler ontlasten van de volledige verantwoordelijkheid voor de nederlaag. De Duitse bevolking was te klein voor een zo grootse onderneming en de moeilijkheden waren wel zeer groot. Nu, de K. hoeft zichzelf niets te verwijten, hij heeft Hitler geen strobreed in de weg gelegd! Maar alles is nog niet verloren, en met luide stem prijst de K. de goede kansen van Hitler's erfgenaam en zegt, zich reeds voor de derde maal herhalend:

„Zo is er dus alle aanleiding om de uitspraak te herhalen: dat een oorlog wel is waar Amerika vele miljoenen mensen en ontelbare miljarden zou kosten, maar dat Amerika die oorlog tenslotte zou moeten winnen.” En natreurend zegt hij:

„De grootste fout was tenslotte, dat men aan het eind van de wereldoorlog Rusland niet heeft aangepakt.”

Dat de K. zijn pleidooi voor een oorlogspolitiek doorspekt met frazes over „vrede door kracht” kan de overeenstemming met Hitler alleen maar groter maken. Gelijk bij Hitler is de minachting van de K. voor zijn medemens en grenzeloos. Alleen technische factoren brengt de K. in rekening, de mensen interesseren hem slechts in zoverre als zij wapens kunnen bedienen. Het humanisme ontbreekt hier volledig, zelfs als fraze. Ook op een ander punt van direct principiële aard is de vergelijking tussen Hitler en de K. zeer leerzaam.

Hitler leert in Mein Kampf, dat het wenselijk is om uitgaande van het voorstellingsvermogen van de politieke analfabeet, alle maatschappelijke vijanden en de oorzaken van alle maatschappelijke rampen onder één noemer te brengen en hij bracht dit in praktijk door het anti-semitisme tot de grondslag van het Duitse fascisme te maken. Zoals Hitler de Joden verantwoordelijk stelde voor alle rampen, die sedert geologische tijden hadden plaats gevonden, zo stelt de K. de communisten verantwoordelijk voor het ontstaan van oorlogen, armoede, honger, stakingen en revoluties. Al die verschijnselen dus, die wetmatig voortvloeien uit de structuur van het imperialisme, worden met grenzenloze minachting voor de geestvermogens van ons volk, aan de communisten toegeschreven. Het anti-communisme echter, als middel tegen alle kwalen, waaraan onze samenleving mank gaat, is kenmerkend voor de huidige fascisering van het burgerlijk denken. Methodisch gezien wordt iedere redelijke basis hier aan de openbare meningsvorming ontnomen en wordt ze losgemaakt van

ieder wetenschappelijk feitenonderzoek. De meningsvorming wordt op dat vlak teruggedrongen, waar gespeculeerd wordt op de primitiefste instincten en gevoelens van de in verwarring verkerende kleinburgerij. In naam van het onberedeneerde gevoel en van het blinde instinct wordt de oorlog verklaard aan het verstand. Bij de K. jagen haat en wraakgevoel alles wat op de rede en de feiten steunt, op de vlucht. Het liefst zou de K. een bouwvakstaking in Amsterdam beantwoorden met een atoombom op Moskou. Maar juist dit irrationalisme vormt de sterkste verwantschap tussen de trawanten van de Kadt en het Hitler-fascisme.

De terugkeer tot de mythe, in dit geval in de weinig oorspronkelijke gestalte van het anti-communisme, is methodisch kenmerkend voor de ontaarding van het imperialistische denken. De P.v.d.A.-leiding moet zich aan deze „inspirerende mythe” vastgrijpen, om een uitdrukking van Bruggmans te gebruiken, uit angst voor het resultaat van een redelijk onderzoek naar de oorzaken van oorlog en armoede. De krachten van de vooruitgang echter hebben hun kracht altijd gezocht in het steunen op de logica van het denken en de wetenschap. De logica heeft zowel bij Hitler als bij de K. nog slechts tot taak het onlogische te motiveren en verkeert daardoor in zijn tegendeel. Anti-semitisme en anti-communisme zijn loten van één stam. Achter de fraze van het anti-communisme gaan de meest roofzuchtige en agressieve krachten van het imperialisme schuil. Over de strijd voor het socialisme, waar zelfs Hitler nog de mond vol over heeft, zwijgt de overigens zo woordenrijke de Kadt. Zelfs de fraze van het socialisme schijnt het imperialisme thans niet erg goed meer te verdragen.

De heraut van het Yankee-fascisme.

Het recht van Wallstreet op de wereldheerschappij is voor de K. onbetwistbaar en niet voor discussie vatbaar. De tijd van de gecamoufleerde steun der rechtse sociaal-democraten aan Wallstreet, die haar ideologische uitdrukking vond in de theorie van de derde dag en concreet in een Europees federalisme, raakt voorbij. „Voor een Verenigd Europa, als een aparte economische en politieke eenheid, is het te laat”, oreert de K., en zijn meester verdedigend zegt hij:

„Wanneer men in Europa tegen de politiek van Truman bezwaren heeft, dan komen die alleen voort uit de decadentie en uit de seniliteit van de Europese samenleving.” „Tegen Rusland” is alleen ernstig te nemen wanneer het samenvalt met het duidelijke „voor Amerika.”

Nu, onduidelijk is de K. in dit opzicht niet. De leden van de P.v.d.A. moeten geestelijk rijp gemaakt worden voor de treurige rol van vijfde colonne. De leiders van de P.v. d.A. gaan de weg van het landverraad, waarop Mussert hen reeds is voorgegaan. En in deze vurige verdediging van Wallstreet ligt het geheim van de Kadt's populariteit bij Vorrink en de zijnen. Hij moet aantonen, dat de P.v.d.A. nog steeds ministeriabel is en dat ze de belangen van de reactie evengoed of nog beter kan behartigen dan deze het zelf zou kunnen doen. Een onwaardige en pijnlijke vertoning voor een ieder, die niet alle gevoel van nationale eigenwaarde vreemd is!

In minstens één opzicht is de ideologische bemanteling van deze hernieuwde fascisering leugenachtiger dan die van Hitler. In alle openlijkheid

kondigde Hitler aan, dat hij de democratie aan de kant zou zetten. De tweede wereldoorlog heeft de volkeren echter een harde les geleerd en de afschuw van het fascisme is groot. En daarom wordt nu de democratie op sluipende wijze geliquideerd in naam van de democratie. Het verbluffende feit, dat de K. fascisme bedoelt als hij het woord democratie in de mond neemt, blijkt uit een uitspraak als de volgende:

„De Gaulle en de leiders der Gaullistische beweging zijn niet alleen niet fascistisch, ze zijn uitgesproken anti-fascistisch, en stellen zich op democratische grondslag.”

Een getuigschrift van angst en haat.

Het boek van de K. leert ons ook het een en ander over de mentaliteit van deze nieuwe propagandisten van het Yankee-fascisme. De Kadt gaat zich niet alleen te buiten aan haat- en wraakgevoelens, maar door het hele boek heen klinkt de angst. De angst voor de bewustwording der massa's. Deze heren zien dat de massa's ook in ons land bezig zijn aan hun invloed te ontglippen en als een schrikbeeld zweeft hun het voorbeeld van Frankrijk en Italië voor de geest. Krampachtig probeert de K. zichzelf moed in te spreken en maakt zich en de zijnen wijs, dat al die honderden millioenen opstandigen slechts „lompoproletariërs" zijn. Deze mengeling van angst en haat, van lafheid en wraakzucht is kenmerkend voor een fascistische mentaliteit. Deze gevoelens weerspiegelen het feit, dat de noodzaak van de fascistische terreur gelegen is in de zwakte van de heersende klasse. Zij is onmachtig om langer met de burgerlijk democratische middelen verder te regeren en slingert het masker van het burgerlijk fatsoen van zich af.

In De consequenties van Korea weerspiegelt zich het negatendom, dat opgeschrikt en opgejaagd is door de echo's van de overwinningen der vredeskrachten over de gehele wereld en door het ontwaken van de Aziatische volkeren in het bijzonder. Zij zijn in paniek en bereiden zelfs hun vlucht voor, want aan hun angst paart zich een grenzenloze lafheid.

Na eerst honderden bladzijden lang het Nederlandse volk opgehitst te hebben tegen de Sowje-Unie, zegt de K. in alle openlijkheid, dat wanneer hiervan brokken mochten komen „de evacuatie van alle waardevolle elementen" nodig is, met andere woorden: dan laat de Kadt de zaak in de steek, zoals hij in 1934 en 1940 ook deed.

De eenheid van de arbeiders in de strijd tegen het Yankee-fascisme.

Voor één ding kunnen we de K. dankbaar zijn. Op ongegeneerde wijze verklapt hij al de arbeidersvijandige bedoelingen van Vorrink en de zijnen, die dezen juist met zoveel zorg hebben proberen te bemantelen. Het is dan ook nog de vraag of Vorrink er geen spijt van zal krijgen dat hij zich achter dit boek heeft geplaatst en zich heeft laten meeslepen, door zijn verblindende en minachting jegens het kritisch besef van de massa's. Maar de steun aan dit boek, die de P.v.d.A.-leiding levert, getuigt van de haast, die deze ondergeschikten van Wallstreet aan de dag leggen bij de oorlogsvoorbereiding. Op bepaalde momenten verliezen ze alle voorzichtigheid uit het oog. Het imperialisme kan zich de weelde van voorzichtigheid en overleg bij het uitvoeren van haar plannen niet meer veroorloven. De tijd dringt.

Bepalend voor de machtspositie van de P.v.d.A., d.w.z. voor haar bruikbaarheid in de ogen van het Yankee-fascisme, is haar arbeidersaanhang. De moderne vakbeweging is haar doorslaggevende massa-basis. En deze arbeiders kunnen door hun plaats in het productieproces een onoverkomelijk obstakel vormen tegen het fascisme, dat de K. en zijn geestverwanten zouden doorvoeren. Ook de onder de invloed van de P.v.d.A. staande arbeiders zullen zich op grond van hun directe praktische belangen, dus bij de verdediging van hun levenspeil en daardoor bij het verdedigen van de vrede, zich tegenover Vorrink, De Kadet en hun verwanten plaatsen. De taak van de communisten is het de eenheid der arbeidersklasse te organiseren, een dam op te werpen tegen het fascisme, zoals de vooroorlogse ervaringen in Frankrijk ons geleerd hebben. Maar naast het vormgeven aan de economische strijd, biedt ook de strijd op het politieke vlak grote mogelijkheden.

Dit leren ons zeer recente feiten. Onder druk van haar aanhangers heeft de P.v.d.A.-leiding zich voor de buitenwereld genoopt gezien zich los te maken van haar lievelingsidee: een bondgenootschap met Franco, en heeft dit zelfs in een resolutie moeten vastleggen. Ook van de kant van de V.A.R.A. en de A.J.C. kwamen protesten. Natuurlijk neemt de leiding deze resoluties en protesten nog niet ernstig, anders zou ze stelling moeten nemen tegen het door haarzelf verspreide pamflet van de Kadet. Maar deze resolutie is veelbetekenend voor de stemming van de leden, en deze zullen niet mogen rusten voor de bedoelde resolutie in praktijk wordt gebracht en de strijd tegen Franco wordt uitgebreid tot een oorlogspolitiek tegen Vorrink en de zijnen. Alleen zo zal aan de geestverwanten van de Kadet duidelijk gemaakt worden, dat er voor hen geen plaats is in de P.v.d.A.

Het boek van de K. is een alarmsignaal!

G. H.

Een nieuw begin - geen nieuw geluid

(Enkele notities naar aanleiding van het verschijnen van de roman „Negentien — nu” door G. Kouwenaar.)

STELT U zich voor een man van ongeveer 40 jaren, Joseph Railowsky, een Joodse emigrant uit Duitsland. Hij bezit geen andere familieleden dan zijn broer, een textielabrikant in Zuid-Amerika. Een andere broer is door de nazi's vermoord. Deze Joseph Railowsky is de ene hoofdfiguur uit G. Kouwenaars eerste roman, „Negentien — Nu” (verschenen bij de Bezige Bij te Amsterdam).

De andere hoofdpersoon is Karl Stephan. Kouwenaar tekent hem als een dichter, een moordenaar, die in een zenuwinrichting wordt opgesloten, waaruit hij later door de nazi's wordt bevrijd. Deze Stephan wordt ver-

volgens front-poëet van het Hitlerregiem en vlucht (na 1945) naar Zuid-Amerika.

Zo heeft de schrijver dus twee emigranten geschapen, de één een slachtoffer van het Hitlerregiem, de ander een fascist, een weezinwekkende moordenaar en maniak.

De schrijver Kouwenaar heeft tussen deze beiden een verhouding geweven. Railowsky kende reeds lang de fascist Stephan, beiden beminden een tijdlang dezelfde vrouw, die tenslotte door Stephan wordt vermoord. Na 1945 nu kan Railowsky zich niet aan de invloed van Stephan ontworstelen en poogt opnieuw nauwere verbanden tot stand te brengen. Het boek eindigt met de ondergang van Stephan en opent enig uitzicht (maar meer ook niet) op een stijgende lijn in het leven van Railowsky.

We zijn er ons zeker van bewust in deze weinige regels niet meer dan een korte samenvatting van de inhoud van Kouwenaar's roman te hebben gegeven, doch wij menen, dat we hiermee toch wel de hoofdzaken hebben aangeduid.

DE tweede hoofdfiguur, Stephan, is een monster, een gedrocht. Het is zeer goed mogelijk, dat Kouwenaar in hem inderdaad het schrikbeeld van het fascisme heeft willen schilderen, maar uit de roman blijkt dat nergens. Het boek ademt eerder een geest van een zeker begrip voor Stephan, hetgeen moge blijken uit de houding, die Stephan's tegenspeler — Railowsky bijna voortdurend aanneemt.

Zo schrijft deze Joodse emigrant aan Stephan: „Jij was altijd degeen, die ik had willen zijn: de sterkere. Je schreef de gedichten, die ik had willen schrijven. Je beminde de vrouw, die ik tot mijn dood toe had willen beminnen. Je pleegde de moord, die ik had willen plegen.....”

Steeds opnieuw tekent de schrijver de bewondering, die in Railowsky leeft ten opzichte van het monster Stephan. Na de moord op het meisje Marischka ontmoet Railowsky Stephan op de plaats van de misdaad. „Karl, roep ik juichend. Er slaat bewondering in mij omhoog. Karl is een veldheer, bleek en glimlachend”. Zo schetst ons Kouwenaar de gevoelens van Railowsky, die zelf (als hij maar gedurfd had) Marischka zou hebben neergeschoten. Railowsky zegt: „Ik haat Karl. Ik mag Karl niet haten: hij nam mij het werk uit de hand. Zo'n nek kon je alleen maar breken.....”

NEGENTIEN — Nu' is een roman, waarin ons een fantastische koorts-droom als de werkelijkheid wordt voorgezet.

Kijken we nog eens naar de Joodse emigrant Railowsky. Hij heeft zeer veel te lijden gehad van het Hitlerregiem, maar desalniettemin blijft zijn bewondering voor Stephan bestaan. Nog meer: Kouwenaar kan niet nalaten in hem een wonderlijke wanhoops-filosofie te doen groeien, waardoor deze hoofdfiguur voor ons hoe langer hoe minder aanvaardbaar wordt. Van tijd tot tijd bekruipt Railowsky de lust zijn vriendin Carry te vermoorden. Kouwenaar laat Railowsky denken: „De moraal is al weg, het medelijden groeit uit het sadisme, maar de durf is nog steeds absent”.

Die durf bezit wel de fascist Stephan. Die doodde, die werd front-poëet en het is in feite duidelijk, dat Railowsky dit monster benijdt! Is dat de werkelijkheid?

De werkelijkheid is, dat miljoenen Joden door de nazi's werden ver-

gast. De werkelijkheid is, dat, bijvoorbeeld in Warschau, een reusachtige opstand van de in het ghetto samengedreven Joodse bevolking tegen het nazi-regiem plaats had. En deze werkelijkheid doet Kouwenaar geweld aan, door in de nazi Stephan eigenlijk het ideaal van de Joodse vluchteling Railowsky te tekenen.

HET boek is doordrongen van een geest van diep pessimisme. „Ik, Joseph Railowsky, zit op mijn gehuurde kamer en drink zwarte koffie en schrijf. Meestal breng ik mijn avonden door in bars, maar de laatste tijd dwing ik mezelf op nu en dan eens een hele avond thuis te blijven.....” Gedurende die eenzame avonden stelt Railowsky zijn geschiedenis te boek. Zijn drijfveer?

„Als ik daarin (in zijn cahier) de feiten uitstal worden mijn melancholie en mijn angst onpersoonlijker, minder krampachtig.....” Onophoudelijk keert dit angstmotief terug. Op blz. 33: „Ogenschijnlijk ben ik rustig, maar diep in mij tintelt angst.....” Blz. 34: „Er werd zoeven gebeld. Er ging een schok door mij heen, alsof het nog oorlogstijd was”. Blz. 42: „Als je slaapt komen de dromen weer. Die man, ja die man..... hij knijpt je de keel dicht, hij neemt angst mee”. Blz. 43: „Dames en heren, een man van middelbare leeftijd wordt krankzinnig. Emigrant, angstneurose, algemeen na-oorlogs verschijnsel”. Blz. 90: „Zie mijn melancholie is angst geworden”.

„Pak het verleden bij de vodden”, laat Kouwenaar Railowsky zeggen, „.....en ruk het uit elkaar. Open de grafkelder, dring er in binnen en wroet in de overblijfselen. Let niet op de stank..... spaar je zelf niet.....”

En uit dat onderzoek wordt dan de ene helft van Kouwenaar's roman geboren. Het kan niet anders, of zulk een roman (de andere helft is het resultaat van de overpeinzingen van de fascist Stephan) brengt zijn lezers een geest van diepe neerslachtigheid bij.

Wij willen er aan voorbijgaan, dat blijkbaar Kouwenaar te vreemd staat tegenover de arbeidersklasse en zijn strijd dan dat hij in staat is een enigszins realistisch verslag te geven van de voorbereiding van een staking in een Duits metaalbedrijf gedurende de eerste wereldoorlog. Evenmin willen wij hier de episode uitvoerig bespreken waarin Kouwenaar ons het verloop van een opstand in Zuid-Amerika schetst, klaarblijkelijk een arbeidersopstand. Beide worden als een soort avontuur beschreven, niet als ernstige klassebotsingen.

De zaak, waarom het in hoofdzaak gaat is, dat een jonge schrijver zijn roman laat spelen in een omgeving van bederf, van sadisme, van ondergang tenslotte. Dat bezwaar wordt niet opgeheven door enkele prachtige fragmenten, zoals de intocht van de nazi's in Amsterdam.

Indien Kouwenaar eens zou zoeken in de rijke geschiedenis van de arbeidersklasse! Indien hij bijvoorbeeld eens één van die eenvoudige Joodse arbeiders uit Amsterdam, die tijdens de Februaristaking een heldenrol hebben gespeeld, tot hoofdfiguur van een roman zou kiezen!

Hij zou zich kunnen bevrijden uit het beklemmende milieu waarin hij zijn eerste roman laat spelen. En daarmee zou hij ongetwijfeld de vooruitstrevende mensheid een grote dienst bewijzen.

G. GEELHOED.

OP WEG NAAR HET COMMUNISME

TERWIJL de kapitalistische wereld tracht om te ontkomen aan de verscherping van de algemene crisis en zich elke dag aan waanzinniger vernietigings-manoeuvres schuldig maakt, stelt haar socialistische structuur de Sowjet-Unie in staat verder te gaan in de richting van haar doel — een communistische maatschappij. Terwijl in ons eigen land de schade van de Tweede Wereldoorlog nog niet is hersteld en de werkeloosheid slechts wordt tegengehouden door een wilde bewapeningswedloop, kan de U.S.S.R. zijn aandacht van herstel-vraagstukken afwenden om zich bezig te houden met het leggen van de noodzakelijke technische grondslag voor de overgang naar het communisme.

De Sowjet-regering nam in October 1948 een 15-jaren-plan aan voor de aanplant van bosstroken voor het tegenhouden van de scherpe erosie-winden, voor het invoeren van een program voor wisselbouw op dijken en dammen en het aanleggen van een aantal kunstmatige meren, vijvers en reservoirs. Het gebied, betrokken in deze bebossingsplannen, strekt zich uit van Izmail aan de Donau tot aan het zuidelijkste punt van het Oeral-gebergte, en van even bezuiden Moskou tot aan de Kaukasus. Dit plan had het verkrijgen van grote en zekere oogsten in de steppen en in de bos-steppengebieden van het Europese deel van de U.S.S.R. ten doel, een gebied, waar een derde van de collectieve boerderijen van de Sowjet-Unie zijn gevestigd, waar 60 % van de oogsten in graan, olie- en industrie-gewassen van de Unie worden voortgebracht.

Nieuwe bevløeiingsmethoden

Op 18 Augustus 1950 werd er een nieuwe stap voorwaarts gedaan toen de Ministerraad van de U.S.S.R. aankondigde, dat „het nu de belangrijkste taak is van alle Partij-, Sowjet- en landbouw-lichamen, werkzaam in de landbouwgebieden gebaseerd op bevløeiing, om werken uit te voeren voor de verbetering van het gebruik van bevløeide landen, om een verdere en snellere groei van alle oogsten op bevløeide landen te verzekeren, door op elke wijze het peil van de mechanisatie in de landbouw op te voeren en het gebruik van nieuwe landbouwtechnieken en methoden te bevorderen.”

Het oude bevløeiingsstelsel kwam niet langer overeen met het hoog-gemechaniseerde peil van landbouw-techniek van thans. Het feit dat permanente bevløeiingskanalen om de honderd meter bestonden, beperkte het oppervlak van de velden van 0.12 tot plm. een ha. Dit had een verlies van 5 tot 12 procent van het landbouwgebied tengevolge, en van 3—5 % van de oogst, daar de oogstcombine-machines vaak bochten moesten maken, die tot be-

schadiging leidden van de gewassen in de hoeken van de velden. Verder beperkten kleine velden de mogelijkheden van het benutten van machines, en waar deze wel gebruikt konden worden, was het brandstofverbruik veel groter. Dit dichte kanalen-net bracht bovendien een groter verbruik van arbeidskracht en -tijd met zich mee voor het schoonmaken daarvan, en een groter verlies door wegsijpelen van het water, terwijl tegelijkertijd een groter kweekgebied voor onkruid aanwezig was.

Op grond van uitgebreide ervaringen in de collectieve- en staats-landbouwbedrijven en landbouw-instituten is nu een nieuw stelsel van bevoeiing ontworpen en aangenomen. Hierbij wordt rekening gehouden met alle eisen van een gemechaniseerde landbouw, naast het gebruik van *tijdelijke kanalen*, die weer gemakkelijk dichtgegooid kunnen worden. Binnen vier jaar zal men volledig op dit nieuwe stelsel zijn overgegaan, aldus de plannen, belichaamd in het Besluit van de Ministerraad. Het overgrote deel van het werk zal in het lopende en het volgende jaar verricht worden. Meer dan 4 miljoen hectare zullen hiermee gemoeid zijn. Behalve een vergroting van het bebouwde oppervlak, zal dit plan doelmatiger mechanisatie mogelijk maken, benevens grote besparing in water- en arbeidskracht bij het onderhoud der kanalen.

De oude permanente betonnen kanalen zullen worden vernietigd of doorgetrokken, buizen zullen worden genormaliseerd, en verbeterde afvloeï- en waterpompen-stelsels zullen worden vervaardigd. De Machine Traktoren Stations, de Bebossiping en Landwinning Stations zullen belast worden met de uitvoering van het plan. De Staat zal veertig procent van de kosten dragen, terwijl de rest voor rekening komt van de Kolchozen. Cursussen van twee tot acht weken zullen worden gegeven voor het scholen van de benodigde krachten; de betreffende Departementen zullen van hun kant zorgdragen voor 24.000 stuks graaf- en andere machines voor de uitvoering van het plan.

Het ombuigen van de natuur

Behalve de hierboven omschreven grootse plannen, heeft de Sowjet Regering onlangs drie nog omvangrijkere irrigatie- en electrificatie-plannen aangekondigd. Hun belang kan nauwelijks overschat worden; niet alleen wegens de uitgestrektheid van de gebieden hierin betrokken, maar ook wegens de verstrekkende gevolgen zowel voor de volkshuishouding van de U.S.S.R. en zijn klimaat, alsook als voorbeeld van de wijze waarop een socialistisch land vraagstukken behandelt, die door de Huxleys en Vogts als onoplosbaar worden beschouwd.

Een gebied van 22 miljoen ha, grotendeels steppe, waar niet genoeg regen valt voor boomgroei, dat haast woestijn genoemd kan worden, met koude droge winters en lange droge zomers, zal vruchtbaar worden gemaakt. Dit gebied, acht en veertig maal zo groot als Nederland, bestaat uit vruchtbare grond die in staat is rijke oogsten voort te brengen. De gemiddelde bevolkingsdicht-

heid is iets meer dan twee personen per vierkante kilometer, tegen bijna 60 in de gebieden waar bevoeiing is ingevoerd. De droogte van het klimaat heeft tot dusverre de volle ontwikkeling van het gebied vertraagd. Deze steppe- en half woestijn-gebieden van de U.S.S.R. beslaan ongeveer een vijfde gedeelte van zijn gehele oppervlakte, en zijn gelegen in een brede strook van de Zwarte Zee tot de berggebieden van Midden-Azië. Alle hierboven aangehaalde plannen hebben het beperken en uiteindelijk het uitschakelen van de droge winden uit het gebied ten oosten van de Wolga ten doel.

Het Dnjepr Plan

De Ministerraad kondigde op 21 Sept. j.l. het besluit aan om een groots hydro-electrisch stelsel aan de Dnjepr op te bouwen. Hiermee zal begonnen worden in 1951 en het zal in 1957 voltooid zijn. Bij Kachowka komt een stuwdam, met sluizen voor de scheepvaart en een reservoir met een capaciteit van ruim 14 milliárd kubieke meter.

De elektrische centrale zal een capaciteit van een kwart miljoen kilowatt bezitten en een jaarlijkse productie van 1,2 milliárd kilowatt-uren. Deze dam zal ten Zuiden van de Dnjeprges liggen, de thans herstelde Dnjeprstroj, die gedurende de oorlog werd opgeblazen.

't Nieuwe Zuid-Oekrainse Kanaal zal worden gebouwd tussen Zaporozje en de Molotsnaja Rivier, die benoorden Melitopol zal worden ingedamd. Langs dit kanaal zullen kleinere dammen en reservoirs gebouwd worden. Het kanaal zal dan naar Askania Nova lopen en van daar naar Sivasj. Een betrekkelijk kort kanaal van slechts 60 km zal dit met de Dnjepr verbinden.

Het Noord-Krim-kanaal zal van Sivasj via Dzjankoi naar Kertsj lopen, in het verlengde van het Zuid-Oekrainse-kanaal. De twee kanalen tezamen zullen 550 kilometer lang zijn. Bevoeiingskanalen met een totale lengte van 325 km worden aangelegd vanaf de reservoirs, gevormd door de hoofddammen. In tijden van overstromingen zal het water, bestemd voor het Zuid-Oekrainse-kanaal, worden afgetapt, zodat het functionneren van de Dnjeprges geen schade lijdt. Door deze constructies zullen 1½ miljoen ha worden bevoeid, en van het water voor de industrie en andere doeleinden kan een gebied

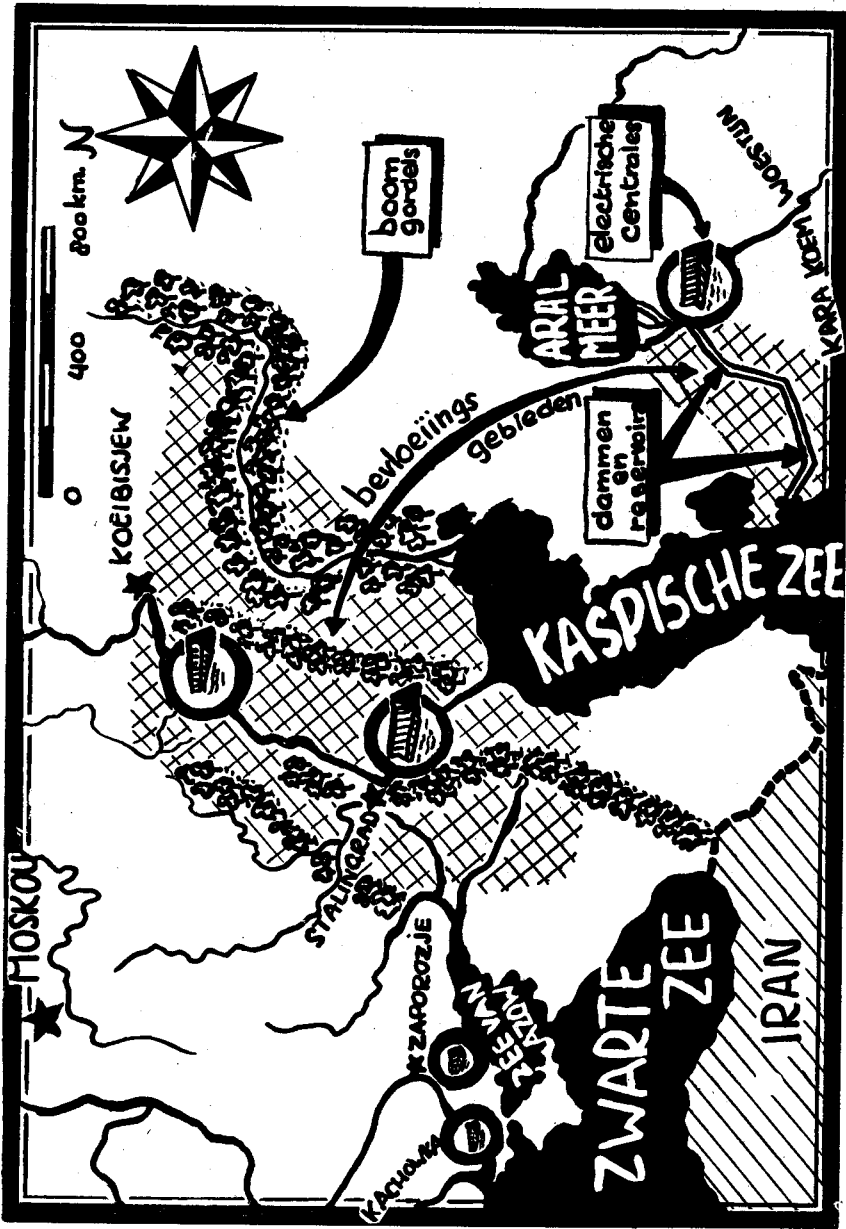
van 1,7 miljoen ha in de Zuid-Oekraïne en de Noord-Krim profiteren. Het bevoeide gebied zal hoofdzakelijk met katoen en tarwe worden bebouwd, maar het zal bovendien geschikt zijn voor rijst, druiven en pinda-planten. Rundvee en fijnwol-schapen zullen hier ook gefokt worden. De electrificatie zal de basis vormen voor industriële uitbreiding in dit gebied, het agrarische werk verlichten en verder stuwpompen aandrijven, waar de afvloeiing dit noodzakelijk maakt.

De noodzaak voor het bouwen van een hecht fundament voor de landbouw in dit gebied ligt voor de hand, wanneer men weet dat van de zestig jaar rondom 1900 twintig droogtejaren waren. In de bevoeide gebieden daarentegen zijn hoge landbouw-opbrengsten verkregen; b.v. 9 hl katoen, 15 hl winterkoren, 13 hl aard-appelen en 174 en meer hl suikerbieten, alles per hectare. Dit is dan waarschijnlijk een van de voorbeelden, van de wijze waarop het communisme slechts bij armoede groeit!

Koeibisjew en Stalingrad

De Wolga is ruim 3900 kilometer lang, en ook voor deze rivier is een groots plan ontworpen. Bij Koeibisjew zal de grootste dam, en de grootste elektrische centrale ter wereld gebouwd worden. Er zullen ruim 153.000 kubieke meters grond moeten worden afgegraven en meer dan 6 miljoen kubieke meters gewapend beton gestort. Nieuwe machines zullen worden gebouwd voor de uitvoering van deze onderneming, waaronder graafsilos met een capaciteit van ruim 1000 kubieke meter per uur en baggermolens met emmers van 14 kubieke meter inhoud. Deze machines en het hoge mechanisatiepeil in het algemeen, zullen het begin van dit werk nog dit jaar en de voltooiing in 1955 mogelijk maken, terwijl in dat jaar ook de Koeibisjew centrale op volle toeren zal draaien. Met een capaciteit van 2.000.000 kw zal de centrale een jaarlijkse productie van 10 milliard Kw. uur hebben. Deze zullen als volgt verdeeld worden: 6,1 voor Moskou, 2,4 voor de Koeibisjew- en Saratow-gebieden, en tenslotte 1,5 voor bevoeiing langs de Wolga zelf. Hierdoor zal een gebied van omstreeks 1 miljoen ha bevoeid kunnen worden, dat zeer vruchtbaar is en bij uitstek geschikt voor mais-bebouwing. Door de dam zal een groot waterreservoir in het leven geroepen worden van 500 km lengte, het Koeibisjew meer, dat ook de Wolga gemakkelijker bevaarbaar zal maken. Een nieuwe spoorweglijn zal over de stuw-dam heen gaan.

Een tweede stuwdam zal bij Stalingrad gebouwd worden. Daar zal de elektrische centrale, op een na de grootste ter wereld, een capaciteit hebben van 1,7 miljoen Kw., en een jaarlijkse productie gelijk aan de Koeibisjew-centrale. Hiervan zullen 4 milliard Kw.-uren naar Moskou geleid worden, 1,2 naar het centrale gebied van de Zwarte Aarde, 2,8 naar de Stalingrad-, Saratow- en Astrakan-gebieden en 2 naar de Kaspische Zee en de Wolga zelf. Evenals bij Koeibisjew zal in 1951 worden begonnen, maar het project zal één jaar later, in 1956, worden voltooid.

Het temmen van de wind

Dit zijn dan de agressieve plannen van de Sowjet-Unie... De elektrische stroom die in deze plannen wordt gewonnen, zal niet alleen de productiviteit van de industrie kunnen verhogen, en electricificatie van het spoorweginet op nog grotere schaal mogelijk maken, maar zal ook de lage landen rondom de Kaspische Zee, die verscheidene meters beneden de zeespiegel liggen, kunnen bevoeien, zodat hun vochtgehalte ten zeerste vergroot zal worden. In dit gebied ten Noorden van de Kaspische Zee ligt de oorsprong van de droge winden, die het zuidelijkste gedeelte van Europees-Rusland en zijn landbouw tot nu toe geteisterd hebben. Het bebossingsplan van 1948 beoogt deze winden op te vangen, maar is op zich zelf geen stap in het „aanvallen” van de droge gebieden waar zij worden veroorzaakt. De energie die nu beschikbaar komt zal dit wel mogelijk maken, en dit nog wel voor de helft van de kosten, die zouden worden gemaakt, indien deze centrales steenkool zouden stoken.

Twee milliard Kw.-uren jaarlijks zullen voldoen voor het bevoeien van plm. 13 millioen ha land, hetgeen overeenkomt met 65 maal het gebied dat door de Boulder Dam ¹⁾ wordt bevoeid. Het bevoeide gebied bestaat uit het gebied van 1½ millioen ha tussen het Oeralgebergte en de Wolga, het gebied van 6 millioen ha van Sarpinsky (dat beneden de zeespiegel ligt) ten Noorden van de Kaspische Zee, en het Nogai steppe-gebied, dat zich uitstrekt over 5½ millioen ha. Dit laatste is ongeveer even groot als de totale oppervlakte aan bouwgrond in Groot-Brittannië. Hierdoor zullen 1 millioen ha weideland ontstaan, waardoor 2,5 millioen ton hooi wordt verkregen. Verder biedt dit een reële basis voor de uitbreiding van de veeteelt. Uitgebreid gebruik van elektrische tractoren en ploegen zullen verder door deze Stalingrad-dam mogelijk worden gemaakt.

Afgezien van de voordelen hierboven omschreven, zal dit plan aanzienlijke verbetering veroorzaken bij de bevaarbaarheid van de Wolga, als waardevol transportmiddel. Wanneer beide dammen voltooid zijn stijgt de vervoerscapaciteit van de Wolga tot 40 maal de capaciteit van een hoofd-spoorweglijn, terwijl tegelijkertijd ook de geëlectriceerde spoorwegen grotere lasten kunnen vervoeren. Ook de visserij op de Wolga vindt hier baat bij. Er zullen middelen worden verschaft voor het aanleggen van grote viskwekerijen op wetenschappelijke basis in de reservoirs, die door de dammen zullen ontstaan.

Het Toerkmeense Kanaal

Volgens het derde grote plan dat op 12 Sept. j.l. werd aangekondigd zal het Toerkmeense Hoofdkanaal worden gebouwd. Men begint in 1951 en zal er in 1957 mee klaar zijn.

De rivier Amoe Daria komt van de Pamir-bergen af en vloeit

¹⁾ De Boulder Dam is de grootste stuwdam in de Ver. Staten, aan de Colorado Rivier.

in het Aral Meer, een meer dat geen uitlaat heeft; al het water, dat er in vloeit, wordt door de grond opgezogen en verdampft in dit droge klimaat. In oude tijden, waarschijnlijk tot aan de twaalfde eeuw, vloeide de Amoe Daria in de Kaspische Zee. Het plan om de rivier terug te leiden in zijn oorspronkelijke bedding, dateert uit de tijd van Peter de Grote, die een expeditie zond, „om als afgezanten naar de Kan van Kiva te gaan, langs de rivier te trekken en zijn loop zorgvuldig te bestuderen, alsmede de dammen, om na te gaan of het mogelijk is de rivier in zijn oude bedding terug te leiden.”

Het tegenwoordige plan is om bij Tachia Tasj een dam over de Amoe Daria te bouwen; een kanaal zal dan het water rondom de Sara Kamiesj laagvlakte leiden, door het westelijke gedeelte van de Kara Koem woestijn heen, en verder via het uitgedroogde bed van de Rivier Oesboj in de Kaspische Zee. De gehele lengte van het kanaal zal 1100 km zijn. Twee andere dammen zullen nog in het kanaal gebouwd worden, en de drie hydro-electrische centrales op de dammen zullen tezamen een capaciteit hebben van 100.000 kilowatt. Behalve dit hoofd-kanaal, dat bevaarbaar zal zijn voor grote schepen en dat Midden-Azië direct met Moskou en het Hoge Noorden zal verbinden, zullen er verder bevoeiings- en toevoerkanalen gebouwd worden met een gezamenlijke lengte van 1.200 km. Deze zullen zorgen voor de bevoeiing van de zuidelijkste gebieden van de Kaspische laagvlakte en de benedenloop van de Amoe Daria, waar vroeger de rijke oase van Chorezm gelegen was. Nog een 1000 kilometer zware pijpleidingen zullen vanuit het hoofdkanaal vers water aanbrengen voor de industrie en de bevolking van dit gebied.

De moeilijkheid van deze onderneming ligt niet slechts in haar grootte en omvang, maar ook in het moeilijke terrein, waar gewerkt moet worden. Amoe Daria betekent letterlijk de woeste rivier; de rivier stroomt zeer snel, neemt veel zand met zich mee en verandert vaak zijn loop en ondermijnt zijn eigen oevers. Een kwart van de totale hoeveelheid water die er jaarlijks door stroomt zal benut worden in het plan, waarvan een voornamelijk bijzonderheid is, dat de rivier nabij zijn uitmonding in de Kaspische Zee nagenoeg geen stroomsnelheid zal hebben. Dit betekent dat de gehele hoeveelheid water van de Amoe Daria die afgetapt wordt, voor bevoeiing benut zal worden. Alle vroegere plannen, zoals het Davidow-project, voorzagen een voortdurende stroom naar de Kaspische Zee.

Landwinning

De stroomsnelheid uit de rivier in het hoofdkanaal zal 333 tot 344 kubieke meter per seconde zijn (in de winter heeft de Thames een stroomsnelheid van 114); hoewel het ook mogelijk zal zijn een stroom van 573 kubieke meter per seconde te verwerken. De spiegel van het Aral Meer, dat zich over 63.200 vierkante kilometer (ong. 2 x de oppervlakte van Nederland) uitstrekt, zal

geleidelijk $5\frac{1}{2}$ meter dalen. Dit zal meer land bruikbaar maken, nadat dit ontdaan is van het overtollige zout. Het dalen van de waterspiegel zal verder ook nog grote stukken land geschikt voor bouwgrond maken, die nu niet te gebruiken zijn door het zoutgehalte van het ondergrondse water.

1,3 miljoen ha zullen vanuit dit kanaal bevoeid worden; dit land zal grotendeels worden bebouwd met katoen van de langvezelige soort. Dertig nieuwe katoenfabrieken zijn nodig om de geraamde oogst van 1 miljoen ton te verwerken. Voor de ontwikkeling van dit gebied zijn verder nodig vijftien katoenolie-fabrieken, 70 traktorenstations en de organisatie van vijf en dertig nieuwe districten. Na de katoen volgt als de meest belangrijke teelt die van moerbeienbomen, de grondslag van de zijde-industrie, die daardoor in Toerkmenië verzesvoudigd zal worden.

Oogst in woestijngebied

Behalve het gebied dat al genoemd is, zullen meer dan zeven miljoen ha land, die geschikt zijn voor veeteelt, in de Kara Koem-woestijn bevoeid worden. Deze woestijn is nu een vlakte, die hoofdzakelijk uit klei bestaat, met enkele zandheuvelds, waar het enige water uit enkele bronnen wordt gehaald. Het aantal schapen, geiten, kamelen en koeien in het Kanaal-gebied zal aanzienlijk worden uitgebreid. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan het fokken van Toerkmeense paarden en de beroemde karakoel (Persianer) schapen. Het klimaat is van zulk een aard dat de dieren nagenoeg het hele jaar buiten kunnen weiden. De gebieden met grijze grond zijn uitstekend, als er water is, voor het verbouwen van rijst, suikerbieten, tarwe, veevoer, katoen, fruit- en moerbei-boomgaarden.

Langs de kanalen zullen boom-gordels worden aangelegd, hoofdzakelijk van moerbeibomen, witte acacia, populieren en twee inheemse gewassen: karagatsj en saksaul. Ook zullen langs de kanalen en rondom de nieuwe industrie-steden op grote schaal grassen en saksaul geplant worden om het losse zand vast te leggen. Op andere plaatsen zullen granaatappel-, amandel- en olijfbomen en dadelpalmen aangeplant worden. Teneinde het verzouten van het bevoeide gebied te voorkomen, zullen speciale maatregelen uitgevoerd worden zoals het aanleggen van diepe verzamelplaatsen voor ondergronds zout water.

Het volk en de plannen

Ongetwijfeld zullen de kapitalistische „deskundigen” weer eens uitvoerig hun bezwaren uiteenzetten tegen deze grootse plannen. Over de „onmogelijkheid” van het thans in uitvoering zijnde bebossingsplan, is door hen langdurig gesproken; toch waren er in Maart 1949 al 202.000 ha beplant, meer dan 271.000 ha waren klaar voor beplanting en er waren al honderdveertien centrales opgezet en voorzien van boomplant-machines en tractoren. In het voorjaar van dit jaar werden reeds 700.000 ha bos-

stroken aangelegd in het Europese deel van de U.S.S.R. In totaal zijn nu 1 miljoen 300.000 ha met bomen beplant.

Ook het oude „slavenarbeid“-duiveltje zal voor deze gelegenheid wel weer uit de kast gehaald worden. Maar één blik op de Sowjet-kranten, die het enthousiasme van de bevolking weerspiegelen, en de berichten over de machines, die gebruikt worden, zou voldoende moeten zijn om deze laster afdoende te logenstraffen. In de „Econoom“-fabriek te Leningrad, waar de turbines voor de Wolga- en Toerkmenië-projecten in aanbouw zijn, heeft de socialistische wedijver nieuwe hoogtepunten bereikt. Loginow, chef van de Stalingrad-waterwerken, verklaarde: „Wij rekenen op de dagelijkse en actieve hulp van de Partij en Komsomol-organisaties, de vakbonden, plaatselijke sowjets, collectieve landbouwbedrijven en alle werkers in deze gebieden.“

Stachanovisten van het gehele land hebben beloofd om hun taken voortijdig te volvoeren en van overal en door iedereen wordt hulp aangeboden. De Academie van Wetenschappen van de U.S.S.R. neemt actief aan de projecten deel. De Centrale Raad van de vereniging van elektrische ingenieurs en technici der U.S.S.R. heeft een bijzonder comité opgericht om bij vraagstukken van de aanbouw van generatoren en vraagstukken betreffende lange-afstands-stroomleidingen voor landbouw en industrie behulpzaam te zijn. Het aantal civiel-electrische ingenieurs, dat op dit moment in Moskou, Gorki, Leningrad, Wladiwostok, Tiflis, Jerewan, Minsk, in de Oeral en in Siberië wordt opgeleid, zal worden uitgebreid en voor allen zal er werk zijn!

Hier zien we dan het begin van het afbrokkelen van de tegenstelling tussen stad en land, wanneer de landbouw gemechaniseerd en electriciteit in overvloed aanwezig is. De productie van landbouw en industrie zullen beide omhoog gaan en het gehele Sowjetvolk zal er voordeel bij hebben. De overgang naar het Communisme wordt mogelijk door de overvloed, die het gevolg zal zijn van de enthousiaste en energieke inspanning van de gehele natie.

Een Hongaarse boer schreef aan de krant „Szabad Nep“:

„Het nieuws van de nieuwe bouwplannen in de Sowjet-Unie maakte mij heel blij. Hoewel wij zelf nog niet zulke schitterende plannen kunnen uitvoeren, weet ik dat we het pad van de Sowjet-Unie volgen. De dag zal komen dat wij het leven even stralend zullen maken.“

Ook in ons land is het mogelijk om de oorlogsschade te herstellen; om huizen, scholen, ziekenhuizen en gezondheidscentra te bouwen; om „besparingen“ op de openbare diensten enz. af te schaffen en daardoor te voorkomen dat de grootste stad ter wereld in een koude winter kolen en electriciteit tekort komt. Maar om grote opbouwplannen te verwezenlijken, hebben wij vrede nodig en een socialistische ontwikkeling in ons eigen land.

(Uit: *World News and Views*).

De strijd tussen het oude en het nieuwe in de ontwikkeling van de Sowjet maatschappij

HET marxisme-leninisme leert, dat zowel in de natuur als in de samenleving de strijd der tegengelden de beweegkracht van de ontwikkeling en het innerlijke gehalte van elk ontwikkelingsproces vormt. Dat is een algemene wet. Door zijn fundamentele richting geeft de strijd der tegengelden de strijd weer tussen het nieuwe en het oude, tussen het vooruitstrevende en het reactionnaire, tussen wat geboren wordt en wat afsterft.

„In tegenstelling tot de metafysika,” leert ons kameraad Stalin, „gaat de dialectiek hiervan uit, dat aan de natuurvoorwerpen, aan de natuurverschijnselen, innerlijke tegenstrijdigheden eigen zijn, want zij hebben alle hun negatieve en hun positieve kant, hun verleden en hun toekomst, hun aflevende en hun zich ontwikkelende kant — dat de strijd tussen deze tegenstellingen, de strijd tussen het oude en het nieuwe, tussen het afstervende en het ontstaande, tussen het aflevende en het zich ontwikkelende, het innerlijke gehalte van het ontwikkelingsproces, het innerlijke gehalte van het overgaan van de kwantitatieve veranderingen in het kwalitatieve, vormt”..... (Geschiedenis van de Communistische Partij (B) der Sowjet Unie, hoofdstuk IV, par. 2).

Hoewel het nieuwe in de aanvang zwakker is dan het oude, heeft het de overhand over het oude. Want de krachten van groei en ontwikkeling liggen in datgene, wat waarlijk nieuw is, in de vooruitgang, in het vooruitstrevende. Dit vindt een schitterende bevestiging in de groei en de versteviging van de revolutionaire beweging van de arbeidersklasse, van het kamp van de democratie en het socialisme. Niettegenstaande de ongelooflijke hindernissen, die de imperialisten aanbrengen op het pad van de arbeidersklasse, behaalt deze laatste als vertegenwoordigster van de vooruitgang en van de vooruitstrevende krachten in de maatschappelijke ontwikkeling, steeds nieuwe successen.

De algemene wet van de strijd tussen het nieuwe en het oude treedt bij elke maatschappelijke en economische ontwikkelingstrap aan de dag in een bijzondere, concrete historische vorm. In een maatschappij met antagonistische klassen *) leidt de strijd tussen het nieuwe en het oude — de strijd tussen onderling onverzoenlijke klassen, tussen uitbuiters en uitgebuitenen — naar maatschappelijke conflicten, bloedige botsingen tussen de klassen, sociale revoluties. Maar de strijd tussen het nieuwe en het oude vindt eveneens plaats op grond van tegenstellingen, die niet antagonistisch zijn. Deze niet-antagonistische strijd tussen het nieuwe en het oude is kenmerkend voor het socialisme: hij veroorzaakt geen gewelddadige revoluties noch catastrofes, maar treedt op in de vorm van de socialistische wedijver, van de kri-

*) Klassen die aan elkaar vijandig zijn.

tiek en zelfkritiek, die de nieuwe wetten en nieuwe beweegkrachten zijn van de socialistische maatschappij.

Het wezen van de strijd tussen het nieuwe en het oude wordt, evenals alle wetten van de maatschappelijke ontwikkeling, bepaald door de voortbrengingswijze, die in een bepaalde maatschappij overheerst. In een maatschappij, die gebaseerd is op de particuliere eigendom van de productiemiddelen, is de strijd tussen het oude en het nieuwe antagonistisch van aard. Zulk een voortbrengingswijze immers is gegrond op de uitbuiting van de ene mens door de andere, op het antagonisme tussen de klassen der uitbuiters en der uitgebuitenen.

In de overgangperiode van het kapitalisme naar het socialisme is de antagonistische strijd, tussen het oude en het nieuwe, tussen het kapitalisme en het communisme, de fundamentele wet, en één van de beweegkrachten van de maatschappelijke ontwikkeling. Zo was het in ons land. Slechts door een hardnekkige, onverbiddelijke klassenstrijd van het proletariaat voor het socialisme was het mogelijk, de uitbuitende klassen te verpletteren en uit te roeien en de werkende massa's te verenigen tot de zegevierende opbouw van het socialisme.

In de overgangperiode van het kapitalisme naar het socialisme bestonden er, naast de antagonistische tegenstellingen tussen de socialistische en kapitalistische elementen, bovendien niet-antagonistische tegenstellingen, bijvoorbeeld tussen de arbeidersklasse en de boeren, tegenstellingen, die in de schaduw werden gesteld door de gemeenschappelijke belangen van deze beide klassen en die over het algemeen overwonnen werden door het eensgezinde samengaan van de arbeidersklasse en de boeren, hetgeen een gevolg was van de overwinning van het socialisme.

Op het Vijftiende Congres van de Communistische Partij (B) van de Sowjet-Unie toonde Stalin aan, dat aan de ontwikkeling van de Sowjet-Unie de strijd tussen het oude en het nieuwe ten grondslag ligt, zowel in de vorm van verbitterde klassenstrijd als in de vorm van een revolutionaire kritiek en zelfkritiek, die de werkende massa's uitoefenen om de tekortkomingen in ons werk aan te tonen.

De overwinning van de socialistische voortbrengingswijze in de Sowjet-Unie heeft voor altijd een einde gemaakt aan de uitbuiting en aan de uitbuitende klassen. In de socialistische Sowjetmaatschappij bestaan geen antagonistische klassen meer; daar zijn de arbeidersklasse en de boeren der collectieve landbouwbedrijven elkaars bondgenoten, die, tezamen met de Sowjet-intellectuelen, de communistische maatschappij opbouwen. De betrekkingen tussen de mensen in het socialistische maatschappelijke stelsel hebben het karakter aangenomen van kameraadschappelijke samenwerking en socialistische onderlinge hulp. Dit betekent echter niet, dat er in de socialistische maatschappij geen tegenstellingen en geen strijd tussen het nieuwe en het oude bestaan of kunnen bestaan. Het socialisme bevindt zich in strijd met de kapitalistische wereld. Bovendien bevat het socialisme tegen-

stellingen tussen het nieuwe en het oude, die ontstaan en opgelost worden in de loop van de innerlijke ontwikkeling van de socialistische voortbrengingswijze zelve. Deze tegenstellingen zijn niet antagonistisch.

„Het antagonisme en de tegenstellingen,” leert Lenin, „zijn helemaal niet hetzelfde. Het eerste zal verdwijnen, de tweede zullen onder het socialisme blijven voortbestaan.”

Lenin toonde aan, dat „men in een maatschappelijk verschijnsel, wanneer men dit aan de hand van zijn ontwikkelingsproces beschouwt, altijd de overblijfselen van het verleden, de grondslagen van het tegenwoordige en de kiemen van de toekomst zal ontdekken.”

Het socialisme heeft, zoals alles in de wereld, zijn verleden, heden en toekomst. In de nieuwe socialistische maatschappij komen nog steeds overblijfselen van het kapitalisme voor. Zij komen bijvoorbeeld voor in de vorm van overblijfselen van de tegenstellingen tussen stad en land, tussen geestelijke en lichamelijke arbeid. In het kapitalistische stelsel zijn dergelijke tegenstellingen van antagonistische aard en nemen zij bijzonder scherpe vormen aan. In de socialistische Sowjet-maatschappij is hun basis ondermijnd en zijn ze niet antagonistisch van aard. Het socialisme deed een nieuwe, socialistische instelling ten opzichte van de arbeid en de maatschappelijke eigendom ontstaan — een houding, ongekend in de antagonistische maatschappij — omdat het een eind heeft gemaakt aan de uitbuiting; en de Sowjet-burgers werken nu voor zichzelf, voor hun socialistische Staat; toch zijn er bij ons nog altijd mensen, in wier opvattingen overblijfselen en tradities van het verleden zijn blijven hangen, mensen, die trachten, zoveel mogelijk van de Staat te nemen en deze zo weinig mogelijk te geven.

De wijze van denken, die in de Sowjet-samenleving overheerst, is de meest voorlijke in de wereld, het is de socialistische wijze van denken. Maar er zijn nog altijd overblijfselen van het kapitalisme in het denken der mensen, omdat hun denken achter hun economische omgeving aanhinkt en eveneens door de invloed van de kapitalistische wereld, die hen omgeeft. In zijn besluiten over de ideologische vraagstukken legde het Centrale Comité van onze Partij de overblijfselen uit het verleden bloot in het werk van sommigen onzer culturele werkers: het ontbreken van perspectief, gebrek aan politiek inzicht, formalisme, minachting voor de belangen van het volk, een slaafse houding ten opzichte van de in verval verkerende burgerlijke cultuur.

Behalve de tegenstellingen en de strijd tussen het socialisme en de overblijfselen van het kapitalisme, kent de socialistische Sowjet-maatschappij bovendien tegenstellingen, die ontstaan gedurende de ontwikkelingsgang van de socialistische voortbrengingswijze; zo raken tijdens het ontwikkelingsproces van de productie bijvoorbeeld bepaalde arbeidsvormen en arbeidsmethoden, technische normen, enz. verouderd. Het komt voor, dat in

sommige onderdelen van het Partij-, Sowjet- en economische apparaat het organisatorische werk achter de toenemende taken van de communistische opbouw aanhinkt, dat het ideologische werk aanhinkt achter de toenemende verlangens van de massa's, enz. enz.

In de omstandigheden van het socialisme, waarin geen antagonistische tegenstellingen bestaan, is de strijd van het nieuwe tegen het oude niet gericht op een verandering van de voortbrengingswijze, zoals onder het kapitalisme; integendeel, de strijd wordt gevoerd voor een zo volledig mogelijke ontwikkeling en versteviging van de socialistische voortbrengingswijze. De nieuwe beweegkrachten en nieuwe wetten, die in de socialistische voortbrengingswijze ontstaan, garanderen het volkomen harmonische samengaan van productiekrachten en productieverhoudingen.

Het socialisme biedt het grote voordeel, dat het zonder botsingen tussen de klassen het oude te boven komt en de overwinning van het nieuwe verzekert. Het socialisme bevrijdt de mensheid van alle ziekten van het kapitalisme: de uitbuiting, de parasiterende klassen, de vernietiging van de productiekrachten. Dit alles versnelt met reuzenschreden de historische vooruitgang. Het socialisme is de eerste maatschappij in de geschiedenis, die met een ongekende snelheid tot ontwikkeling komt, zonder economische crises of politieke beroeringen. De volmaakte overeenstemming tussen de productiekrachten en de productieverhoudingen maakt een onbegrensd terrein vrij voor de ontwikkeling van onze economie. Geen enkele maatschappij in de geschiedenis van de mensheid heeft ooit zulk een overvloed aan nieuwe dingen voortgebracht als de socialistische maatschappij. Deze overvloed aan nieuwe dingen is vooral te danken aan het feit, dat de menselijke arbeid in de omstandigheden van het socialisme werkelijk tot scheppende arbeid wordt.

De grote socialistische voortbrenging maakt de ontplooiing van het scheppende initiatief, de scheppingsdrang van de werkende massa's, mogelijk, waardoor systematisch nieuwe, nog meer vooruitstrevende arbeidsvormen en arbeidsmethoden ontstaan en alle takken van wetenschap, techniek en cultuur tot bloei geraken. Het socialisme garandeert de volledige ontwikkeling en toepassing van wetenschap en techniek in de productie en in de organisatie van de arbeid en het leven.

In de industrie betekent de strijd voor het nieuwe allereerst een technische vooruitgang: vervaardiging van nieuwe typen machines, verbetering van de arbeidsorganisatie, het zich eigen maken van nieuwe technieken, het invoeren van nieuwe technologische processen, van nieuwe arbeidsprocedures en -methoden, die bijdragen tot een vollediger benutten van de productiereserves en tot het toenemen van de arbeidsproductiviteit.

In de landbouw verbreekt de socialistische voortbrengingswijze voor de eerste maal in de geschiedenis de economische

grondslagen van sleur en stilstand. De strijd voor het nieuwe in de landbouw betekent het invoeren van gecompliceerde machines in het productieproces, van de modernste landbouwtechniek, de uitgebreide electrificatie van de collectieve landbouwproductie en, op deze grondslagen, de verandering van alle collectieve landbouwbedrijven in hoog-ontwikkelde ondernemingen met hoge inkomsten. Vooruitstrevende methoden om leiding te geven aan landbouw en veeteelt vereisen nieuwe verbeteringen van de arbeidsorganisatie in de collectieve landbouwbedrijven en versterking van de productiebrigades — de fundamentele organisatievorm voor het werk in de collectieve landbouwbedrijven, die het mogelijk maakt om de modernste technische middelen toe te passen. Het leggen van de materiële grondslag van het communisme maakt het bovendien noodzakelijk om het grote Stalin-Plan voor de omvorming van de natuur te volbrengen.

Op ideologisch gebied betekent de strijd voor het nieuwe in de eerste plaats de communistische opvoeding van de volksmassa's — de opvoeding van alle werkers in de geest van de communistische moraal, van de vriendschap tussen de volken, van liefde voor het Sowjet-vaderland, van uitroeiing van de overblijfselen van het kapitalisme in de geest van de mensen.

De volledige bloei van de wetenschap in de socialistische maatschappij vereist een onverbidde strijd van de vooruitstrevende Sowjet-wetenschap tegen de burgerlijke wetenschap, die hoe langer hoe dieper in een poel van idealisme, mysticisme, kerkelijk obscurantisme, middeleeuws bijgeloof en allerlei andere vormen van obscurantisme verzinkt; een onverbidde strijd tegen een wetenschap, die tot een instrument van imperialistische agressie, tot een instrument in handen van de ophitsers tot een nieuwe oorlog, is geworden. De vooruitgeschreden Sowjet-wetenschap ontwikkelt zich op de grondslagen van het marxisme-leninisme, op de grondslagen van de scheppende aanwending van het dialectisch materialisme als revolutionaire wereldbeschouwing en als methode in alle gebieden van de kennis. De Sowjet-wetenschap, zegt Stalin, moet in dienst staan van het volk, eng verbonden zijn met het leven, met de praktijk, met de productie; ze moet zich voortdurend verrijken door nieuwe ervaringen.

Op het gebied van literatuur en kunst betekent de strijd voor het nieuwe de toepassing van de methode van het socialistische realisme. Het socialistische realisme verlangt een waarheidsgetrouwe en diepgaande artistieke weergave van de werkelijkheid in haar revolutionaire ontwikkeling, van de grootheid van de Sowjetmens, die bezig is de communistische maatschappij te bouwen. De erkenning van het nieuwe op cultureel gebied vergt een onverbidde houding ten opzichte van alle mogelijke reactionaire burgerlijke invloeden, ten opzichte van het burgerlijke nationalisme en het kosmopolitisme — het ideologische wapen van het Brits-Amerikaanse imperialisme.

De strijd voor het nieuwe in de Sowjet-maatschappij is onver-

brekelijk verbonden met de opbouw van het communisme. Deze strijd is van zeer bijzonder belang op dit moment, nu de Sowjetmensen alles in het werk stellen om de materiële en technische grondslagen voor het communisme te leggen, de arbeidsproductiviteit op te voeren en een overvloed aan materiële en geestelijke goederen te doen ontstaan. Het nieuwe in de Sowjetmaatschappij is versmolten met het communisme; derhalve is het bij het onderkennen van de jonge spruiten van het nieuwe noodzakelijk om vast te stellen, in hoeverre dit nieuwe communistisch is.

Meer dan ooit tevoren hangt op dit moment de snelle groei van het nieuwe, van de vooruitgang, van het vooruitstrevende en de overwinning op het oude en afgeleefde af van de graad van het communistisch bewustzijn der mensen. Het volledig benutten van de voordelen der socialistische economie hangt nu allereerst af van de communistische instelling ten opzichte van de arbeid, van de verhoging van het culturele en technische peil van de werkers.

DE strijd tussen het nieuwe en het oude in de socialistische maatschappij kan niet spontaan plaats vinden. Het is onontbeerlijk, dat de Partij en de Sowjet-Staat deze systematisch leiden en organiseren.

De Sowjet-Staat beschikt over alle materiële en ideologische middelen om het nieuwe, het vooruitstrevende te ondersteunen. De voornaamste voortbrengingsmiddelen en alle hefbomen voor de economische, politieke en culturele ontwikkeling van de samenleving bevinden zich in handen van de Sowjet-Staat. Het naar voren brengen door de Partij en door de Sowjet-Staat van elk waardevol initiatief en het veralgemenen en verbreiden daarvan, is van zeer grote betekenis.

Na de grote vaderlandse oorlog werden tal van vernieuwingen tot stand gebracht door het initiatief van de werkers: bijvoorbeeld de beweging voor een betere benutting van het spoorwegmateriaal, voor de fabricatie van uitsluitend eerste-kwaliteitsgoederen, voor het toetreden van gehele werkplaatsen en fabrieken tot Stachanow-arbeid, voor een vruchtbare samenwerking tussen geleerden en werkers in de productie. Al deze vernieuwingen vonden een machtige steun bij de Partij en de Staat en dit is de reden, waarom ze zich snel over het hele land uitbreidden en van enorm belang werden voor de economie.

De Partij en de Sowjet-Staat hebben op alle manieren alles wat nieuw en vooruitstrevend is in de ontwikkeling van de wetenschap, de techniek en de cultuur, ondersteund. Het schitterendste voorbeeld hiervan is wel de overwinning van de leer van Mitsjoerin in de biologie. De voornaamste vorm waardoor de tegenstellingen tussen het oude en het nieuwe in de Sowjetmaatschappij worden opgelost is kritiek en zelfkritiek — de methode om de krachten van het volk te mobiliseren om het verouderde en afgeleefde te overwinnen. Als een wet, die eigen is

aan de socialistische maatschappij, hebben kritiek en zelfkritiek hun uitwerking op alle gebieden van het maatschappelijke leven — in de economie, in de politiek en in de ideologie. Kameraad Stalin leert ons, dat wij de weg naar onze eigen vooruitgang afsnijden, indien wij onze tekortkomingen en fouten in het werk niet openlijk en eerlijk optekenen en aan het licht brengen. Reageren als een bolsjewiek op kritiek en zelfkritiek betekent, een open oor hebben voor de voorstellen van de werkers, deze voorstellen in praktijk brengen, de door de kritiek aangewezen fouten uit ons werk verwijderen.

Kritiek en zelfkritiek maken het mogelijk om elk nieuw initiatief in de praktijk van miljoenen mensen te verbreiden, en om de meest waardevolle methoden en middelen uit te zoeken om de nieuwe socialistische levensvormen te scheppen. Het is niet mogelijk om het communisme te doen zegevieren zonder op de schepingsdrang der massa's en op hun ernstige kritiek op gebreken in het werk, te steunen. In de overgangstijd tussen socialisme en communisme, op een moment, waarop het Sowjetvolk voor een geweldige taak staat, is het belang van de kritiek en zelfkritiek van bijzonder grote betekenis. Om de taken voor de opbouw van het communisme tot een goed einde te brengen is het onontbeerlijk om het scheppende werk van de massa's nog hoger op te voeren en de methoden om leiding te geven, te verbeteren. De bolsjewistische kritiek en zelfkritiek dragen er toe bij om onze kaders te verhinderen, in een sleur te vervallen of op hun lauweren te rusten; moedigen hen aan om hun nieuwe ervaringen te bestuderen, de tekortkomingen en fouten in hun werk te verbeteren en de beweging vooruit te versnellen. De bolsjewistische kritiek en zelfkritiek richten zich tegen hen, die de belangen van de werkende massa's vergeten, zij richten zich tegen kleinburgerlijke zelfgenoegzaamheid, ambtenarensleu en bureaucratie.

De strijd tussen het oude en het nieuwe betekent natuurlijk geenszins de totale negatie van alles wat oud is, „in het algemeen”. Lenin en Stalin leren, dat het wetenschappelijke communisme en de gehele socialistische cultuur de natuurlijke ontwikkeling zijn van de kennis, die door de mensheid gedurende de tijdperken van slavernij, feodalisme en kapitalisme, werd vergaard. De socialistische cultuur ontstaat niet in het luchtledig; ze maakt een kritisch gebruik van alles, wat in de cultuur van het verleden positief was. Bij het leiden van de opbouw van de nieuwe socialistische maatschappij en de nieuwe socialistische cultuur maakt de Partij van Lenin en Stalin gebruik van al de kennis der burgerlijke specialisten en van de moderne techniek in het kapitalistische stelsel; zij stelt al het vooruitstrevende, voortgeschredene, democratische en revolutionaire, dat de volken in het verleden hebben vergaard, in dienst van het socialisme; zij leert om de elementen van de oude cultuur kritisch in zich op te nemen, ze een nieuwe vorm te geven en tot ontwikkeling te brengen op de grondslagen van het nieuwe socialistische stelsel.

De kritische bestudering van de culturele erfenis van het verleden maakt het mogelijk, er datgene uit te lichten, dat werkelijk vooruitstrevend is, en dit te gebruiken in de strijd voor het communisme.

De Partij van Lenin en Stalin heeft altijd de schijn-vernieuwers aan de kaak gesteld, die de noodzakelijkheid van een kritische bestudering van de positieve waarden in de cultuur van het verleden ontkennen, die de noodzakelijkheid ontkennen om in het belang van het communisme de beste vooruitstrevende, revolutionaire, democratische en vaderlandslievende tradities der volken tot ontwikkeling te brengen. Onder de dekmantel van een „aarts-revolutionaire” ontkening van alles wat oud is, maken zij zich in werkelijkheid de woordvoerders voor alles wat verrot, afgedaan en reactionair is, terwijl ze tegelijkertijd alles wat er aan positiefs en vooruitstrevends in het verleden was, verwerpen. Zo verwierpen de formalisten in de muziek bijvoorbeeld de beste tradities van de klassieke Russische muziek en onder het mom van vernieuwing hemelden zij de afschuwelijkste vormen en „tradities” van de decadente en pathologische muziek uit het buitenland op. „Om het oude te overwinnen moet het nieuwe beter zijn dan het oude, anders heeft het geen zin,” zei A. Zjdanow, toen hij de schijn-vernieuwing in de kunst aan de kaak stelde. Het rottende en stervende kapitalisme brengt die schijn-vernieuwers in grote aantallen voort.

Het scheppende initiatief van de Sowjetmensen brengt dagelijks nieuwe arbeidsmethoden en arbeidsvormen voort en nieuwe vaderlandslievende daden, gericht op de versteviging van de macht van ons socialistische vaderland. Het nieuwe zien, het tijdig steunen en alle hindernissen op zijn pad wegvagen — dat versnelt onze opmars naar het communisme.

Dit is het belang van *het gevoel voor het nieuwe* bij elke bolsjewiek, elke Sowjetleider. Zoals kameraad Stalin op het XVIIIe Partijcongres aantoonde, is het gevoel voor het nieuwe een waardevolle eigenschap van een bolsjewiek. Het moet de eigenschap van elke Sowjetmens worden en diens gehele wezen doordringen. Bij de bouw van de communistische maatschappij helpt de Partij op alle manieren om dit waardevolle gevoel aan te kweken en te verdiepen. De zegevierende strijd tegen het oude, tegen het afgeleefde, was en blijft een wet van de ontwikkeling van de socialistische maatschappij.

I. SJARIKOW

(Uit een artikel in de „Bolsjewiek” van Mei 1950).

De enquête voor Politiek en Cultuur

VELE lezers hebben het formulier zorgvuldig ingevuld aan ons teruggestuurd en de eerste inzendingen (voor het grootste deel van de post-abonné's, die ons maandblad eerder ontvingen dan de maand-abonné's) laten ons zien dat deze enquête voor P. en C. van zeer veel nut is.

Vanzelfsprekend kunnen we niet aan alle verlangens die genoemd worden tegemoet komen, want dan zouden we met een... blanco nummer verschijnen.

De een vroeg n.l. verhalen en de ander geen verhalen, de een was vóór artikelen met citaten, de ander er tégen, de een vóór discussie-artikelen, de ander er tégen. Maar in doorsnee genomen heeft de redactie reeds nu een inzicht gekregen in datgene, wat onze lezers van het maandblad verwachten, en dat zal nog versterkt kunnen worden, indien nog meerdere formulieren bij ons binnen zullen komen.

Wij zullen thans vraag voor vraag onder de loupe nemen en daarbij de mening van een groot aantal der formulieren weergeven (het is ondoenlijk alle opmerkingen van één of meer lezers te publiceren).

Vraag 1:

Voor welke artikelen hebt U de meeste belangstelling?

Voor theoretische artikelen, internationale gebeurtenissen, lessen uit de strijd, populair wetenschappelijke artikelen, discussie-artikelen.

Vraag 2:

Voor welke artikelen hebt U de minste belangstelling?

Redevoeringen, oppervlakkige propaganda-artikelen, nabeschouwingen, verhalen en gedichten.

Vraag 3:

Uw mening over het „Overzicht” en de „Kroniek”.

Bijna allen waren voor handhaving maand-overzicht, velen gaven aanwijzingen voor verbeteringen. Een groot deel voor handhaving van de kroniek, de meesten met de opmerking „korter”.

Vraag 4:

Uw mening over verhalen, gedichten en boekbesprekingen.

Het grootste deel was voor verhalen en gedichten (daarvan grootste deel voor verhalen en kleinste deel voor gedichten). Bijna allen waren voor handhaving en velen voor uitbreiding van de boekbesprekingen.

Vraag 5, 6 en 10 waren uiteraard voor de redactie de belangwekkendste, omdat daarin nieuwe voorstellen naar voren kwamen en nagegaan kon worden, waarin P. en C. tekort schiet.

Er werd gevraagd meer op te nemen over:

Oorsprong en doelstellingen van het Marxisme-Leninisme.

Dialectisch materialisme in de natuurwetenschappen.

Toepassing van de techniek in de Sowjet-Unie.

Geschiedenis van de Nederlandse arbeidersbeweging.

Analyse van vijandige ideologieën.

Bespreking van marxistische literatuur, verklaring van marxistische termen en begrippen als hulp bij de zelfstudie.

Onderwijs, historische onderwerpen en biografieën.

Discussies en zelfcritiek.

Deze onderwerpen werden door meerdere lezers gevraagd en verder waren er vele onderwerpen, die slechts door een of enkelen werden verlangd, zoals:

Problemen der werkende vrouw.

Kunst en Cultuur.

Muziek en Toneel.

Vraagstukken voor intellectuelen en kunstenaars.

Het werken van de massa-organisaties.

Zoals gij ziet, alles bij elkaar een reeks van vraagstukken, waarmee we gedurende maanden P. en C. zouden kunnen vullen. Daarbij valt het zwaartepunt op: meer theoretische artikelen op alle gebieden. En ongetwijfeld is dit een opgave, waaraan de redactie met alle energie zal moeten werken, waarbij rekening zal moeten worden gehouden met bovenstaande aanwijzingen. Vooral door het opnemen van dergelijke artikelen uit buitenlandse bladen, zullen we hier onmiddellijk aan kunnen beginnen.

Op vraag 9 kregen we een groot aantal proef-adressen binnen. Een bewijs, dat er nog massa's lezers gewonnen kunnen worden, maar dat de werving in de partij verwaarloosd wordt en er in vele gevallen niets aan gedaan wordt. Een verbetering en uitbreiding van P. en C. zal echter gepaard moeten gaan met uitbreiding van het lezerstal.

Op vraag 10 kwam een groot aantal voorstellen binnen om ons maandblad te vergroten. Wij noemen daarvan:

Meer aandacht voor P. en C. in De Waarheid.

Colporteren met P. en C. op alle vergaderingen en bijeenkomsten.

Oprichten van lezersvriendenkringen en 1 à 2 maal per jaar een landelijke bijeenkomst van allen die met P. en C. te maken hebben.

Het uitgeven van speciale nummers, waarvoor extra-propaganda wordt gemaakt.

Het opnemen van Kwartaal in P. en C., omdat velen een dubbel abonnement niet kunnen betalen en P. en C. daardoor aan actualiteit wint.

Meer caricaturen, vooral uit Russische bladen (z.a. Krokodil). Wij zullen deze en nog vele andere voorstellen nauwkeurig bekijken en bespreken en bij de gehele verbetering en uitbreiding van ons blad benutten.

Uit het bovenstaande moge blijken, dat de lezers die hun formulier nog niet opzonden, of die het klaar hebben liggen om te verzenden, maar er niet toe komen, een belangrijke bijdrage kunnen leveren tot verbetering van ons maandblad, indien zij zonder verwijl hun formulier ingevuld aan ons opzenden. Mocht U het kwijt geraakt zijn, dan kunt U vanzelfsprekend Uw mening in een brief neerschrijven.

DE REDACTIE

De bouw en ontwikkeling van het heelal

II Het melkwegstelsel en de wereld der extra - galactische stelsels

In dit stukje gaan we na:

- 1. De bouw en de energieproductie van de sterren.*
- 2. De bouw van het melkwegstelsel; dit is de grote groep sterren waartoe de zon behoort.*
- 3. De andere soortgelijke stelsels, die in het heelal bestaan.*
- 4. De relativiteitstheorie en de eindigheid of oneindigheid van het heelal.*

ZOALS we in het vorige artikel zagen is het grote verschil tussen de planeten en de zon, dat de laatste zelf licht geeft en de eersten evenals de planeten slechts zonlicht weerkaatsen. Ditzelfde verschil bestaat tussen de planeten en de sterren: de sterren geven evenals de zon zelf licht. Er is geen wezenlijk verschil tussen de zon en de sterren; slechts staan de sterren veel verder van ons af dan de zon: de dichtbijzijnde ster staat op een afstand van ons, die tien miljoen maal groter is dan de afstand van de aarde tot de zon. Daarom ziet men de sterren zo klein en alleen maar des nachts: overdag gaan ze verloren in het felle schijnsel van de zon. Er zijn nog meer punten, waarin de zon en de sterren overeenstemmen: meer en meer gaat het erop lijken, dat ook de sterren planeten met zich voeren. De planeten, (die niet zelf lichtgeven) zijn natuurlijk niet direct te ontdekken naast de zo helder stralende sterren

die bovendien zo ver van ons afstaan, maar langs allerlei indirecte wegen is men er in geslaagd reeds bij een aantal sterren zwakke begeleiders te ontdekken.

Teneinde een indruk te krijgen van de bouw van de sterren, gaan we nu de inwendige opbouw van de zonnens — het best bestudeerde voorbeeld van een ster.

De zon bestaat niet uit vaste stoffen, maar uit gloeiende gassen. Aan het oppervlak is de temperatuur ongeveer 5000°; meer naar binnen stijgt deze snel en precies middenin is de temperatuur 20 miljoen graden.

Verder is de samengeperstheid van de zonnegassen zo groot, dat in een kubieke centimeter van het centrum van de zon honderdmaal zoveel materie zit als in een kubieke centimeter water!

Aan de buitenkant zijn de gassen veel ijler. Ten gevolge van de grote dichtheid en de hoge temperatuur in het binnenste zijn de krachten en snelheden, waarmee de atomen van het zonnegas op elkaar invliegen enorm groot. Als gevolg daarvan is het mogelijk, dat atomen zich met elkaar kunnen verenigen tot nieuwe atomen. Dit gebeurt dan ook herhaaldelijk in het zonnecentrum. Een veel voorkomende overgang is die waarbij vier atomen waterstof zich verenigen tot één atoom helium. Hierbij komen zeer grote hoeveelheden energie vrij en dit is de bron van de straling van de zon. De atoomovergangen van de hier beschreven soort kunnen slechts voorkomen in het binnenste van de zon (en natuurlijk ook in het binnenste van de sterren): slechts daar zijn de temperatuur en de druk hoog genoeg om dergelijke processen te kunnen laten optreden.

Ongeveer 95% van alle sterren zijn zo gebouwd en leveren zo hun straling. Er zijn enkele andere groepen die anders gebouwd zijn (witte dwergen; rode reuzen) maar daar gaan we hier niet op in.

Nu blijkt de zon tezamen met een groot aantal andere sterren te behoren tot een grote groep die ongeveer honderd milliard sterren bevat. Deze verzameling sterren ziet er van buiten gezien uit als een discuss-achtige opeenhoping; kijken we van binnen in dit stelsel naar de richting van het centrum, dan zien we de onnoemelijk veel sterren van deze groep niet meer afzonderlijk maar als een lichte band aan de hemel, die al van oudsher de melkweg genoemd werd. Vandaar de naam voor deze gehele groep het melkwegstelsel.

De diameter van dit stelsel is honderdduizend lichtjaren. En een lichtjaar is 1000 biljoen kilometer (een getal van 13 cijfers!). Zoals de aarde zich om de zon beweegt, loopt de zon om het middelpunt van het melkwegstelsel. Voor één omloop heeft hij 200 miljoen jaren nodig.

Omstreeks 1920 bleek, dat het melkwegstelsel niet het enige in zijn soort was maar dat er nog zeer vele dergelijke groepen bestaan, die alle ongeveer even groot zijn als ons melkwegstelsel en die alle ongeveer evenveel sterren bevatten. Het dichtstbijzijnde dergelijke stelsel is met het blote oog te zien, bij goed heldere lucht. Het ligt in het sterrebeeld Andromeda en het doet zich aan ons voor als een wazig nevelachtig vlekje. Vandaar de naam: de nevel in Andromeda. Intussen blijkt deze

nevel niet anders te zijn dan een verzameling van vele miljarden sterren, die op een afstand van 800.000 lichtjaren van ons vandaan staat. En ook dit melkwegstelsel in Andromeda blijkt niet het enige te zijn buiten ons eigen stelsel. Het aantal dergelijke stelsels, dat op het ogenblik te zien zou zijn wordt geschat op (ruw) honderd milliard. En dan te bedenken, dat elk daarvan ongeveer 100 milliard sterren bevat. De verst verwijderde dergelijke „extragalactische nevel” (zo is hun officiële naam) staat op een afstand van ongeveer een milliard lichtjaren van ons vandaan.

Er rijzen nu enkele belangrijke vragen:

1. Bevinden zich achter dit verst-verwijderde nog juist geziene stelsel nog andere melkwegstelsels?

A n t w o o r d: Hoogstwaarschijnlijk wel; we hebben ze echter nog niet gezien, doordat onze instrumenten niet sterk genoeg zijn.

2. Houdt dit nooit op? Komt er geen eind aan het heelal en zo ja, wat zit er achter dit einde? We belanden hier regelrecht in het terrein van het zuiverste idealisme.

A n t w o o r d: Voorlopig heeft men nog niets gezien, dat op een ophouden of een naderen-van-de-grens zou wijzen. De melkwegstelsels op 500 miljoen lichtjaren afstand zijn nog even dicht gezaaid als in onze „naaste” omgeving.

Met andere woorden: van een uitdunnen, van een geleidelijk-aan minder worden van het aantal stelsels, indien men zich in een bepaalde richting in het heelal zou begeven, is geen sprake.

Men komt zo op het vermoeden, dat de wereld der extragalactische stelsels zich nog wel eens heel wat verder zou kunnen uitstrekken dan de grens van de tegenwoordige kijkers.

Maar heeft het heelal dan wel een eind? Strekt die ruimte zich dan onbeperkt uit? We moeten dan beginnen op te merken, dat ruimte zonder inhoud niets is. De ruimte wordt bepaald door zijn inhoud; deze beide vormen een dialectische eenheid.

En verder merken we op, dat het idealistisch is, aan te nemen dat de ruimte begrensd is. We moeten ons stellen op het standpunt van het oneindige, onbegrensde heelal. In de eerste plaats, omdat het ons bekende deel van het heelal ons geen grenzen heeft getoond; klaarblijkelijk strekt dit zich nog ver uit. Maar ook, omdat men, door het invoeren van een begrenzings-hypothese de verdere ontwikkeling van de wetenschap beperkt. Zelfs indien men uit waarnemingen met nog sterkere kijkers dan de tegenwoordige tot de conclusie zou komen, dat op -- zeg: 5 milliard lichtjaren afstand, de wereld van de extragalactische stelsels op zou houden en daarbuiten niets meer te zien zou zijn, dan nog zou men verder moeten zoeken: immers, daarbuiten zou zich toch nog wel weer een nieuwe groep kunnen bevinden?

De beperkende onderstelling van het eindige heelal is niet noodzakelijk en als ze ingevoerd wordt, dan geschiedt dit steeds uit idealistische motieven: een a priori beperking van het terrein van de wetenschap; een opdissen van het scheppingsverhaal in nieuwe, „wetenschappelijke” vorm, enz. Mèt de Sowjet-astronomen; mèt ook vele vooruitstrevende „westerse” astronomen stellen wij ons op het standpunt van het onbegrensde, oneindige heelal.

Nog een enkel woord over de relativiteitstheorie. Deze theorie, die in de eerste decennia van deze eeuw is opgesteld en waaraan voornamelijk de naam van Einstein is verbonden, is een door en door gezonde, materialistische theorie. Zij houdt een verbetering en een aanvulling in op de wet van de aantrekking van de stof (zie het eerste artikel). Als zodanig heeft zij de wetenschap vele diensten bewezen en een aantal raadsels opgelost. Wat echter in het geheel niet materialistisch is, is de „interpretatie” en „verdere uitwerking” van de theorie door metafysici als Eddington, Lemaitre, Milne, Jordan e.a.

Aan bepaalde formele grootheden werd door dezen een onafhankelijke natuurkundige betekenis toegekend, waarmee het formalisme ten top gevoerd werd. Een van hun merkwaardigste producten is wel het onbegrensde, in zichzelf gesloten heelal, iets wat men in talloze vormen in vele slechte populaire boeken tegenkomt. Het heelal zou wel onbegrensd zijn, maar op dezelfde wijze zoals ook het oppervlak van de aarde, — of dat van een voetbal — onbegrensd is: men kan er alsmaar door op rondlopen zonder ooit aan een eind te komen.

Zo ook zouden in ons heelal de lichtstralen geen rechte weg afleggen maar gekromd zijn. Deze kromming zou zo sterk zijn, dat men, zittend in een bepaalde ruimte nooit buiten die ruimte zou kunnen kijken, waarmee ons onbegrensde en toch eindige heelal geschapen is!

Nu is inderdaad waar dat lichtstralen in lichte mate gekromd kunnen zijn: wanneer licht bijvoorbeeld vlak langs een zwaar hemellichaam gaat, zoals de zon, worden ze iets van hun weg afgebogen. Dit is een regelrecht uitvloeisel van de relativiteitstheorie, dat door waarnemingen behoorlijk bevestigd is geworden. Maar de materie die in ons heelal aanwezig is, is bij lange na niet voldoende om de lichtstralen zo te krommen, dat men aan het hierboven geschetste bouwsel enige waarde kan toekennen.

„Theorieën” van dit genre dienen dan ook met alle kracht bestreden te worden; ze remmen de ontwikkeling van de wetenschap.

KRONIEK

(15 OCTOBER — 15 NOVEMBER)

OCTOBER

- 15 Opening van de Nationale Vredesconferentie in Amsterdam.
— Verkiezingen in de Duitse Democratische Republiek voor de Kamers, de Landdagen, Districten en Gemeenteraden. Van de 98.53% van de kiezers, die hun stem uitbrachten, stemden 12.097.105, of 99.7%, voor de kandidaten van het Nationale Front.
- 17 De Franse autoriteiten kondigen in Vietnam de noodtoestand af.
— De Duitse predikant Niemöller onthult, dat er reeds een organisatie-staf is gevormd voor een op te richten West-Duits leger.

- 18 De Politieke Commissie van de Alg. Vergadering van de UNO heeft het Amerikaanse voorstel tot verzwakking van de Veiligheidsraad aangenomen.
- De Franse troepen in Vietnam hebben Langson ontruimd.
- 19 De Raad van Bestuur van het Internationale Rode Kruis neemt het Sowjet-voorstel aan om de regeringen uit te nodigen, het atoomwapen en alle wapens tot massa-vernietiging te verbieden.
- 21 De conferentie van de buitenlandse ministers van 8 landen te Praag heeft een programma opgesteld van vier punten tot een vreedzame regeling van de kwestie-Duitsland.
- 22 Het Centrale Bureau van Statistiek van de USSR maakt bekend, dat de industriële productie in de eerste 9 maanden van 1950, vergeleken met dezelfde period in 1949, met 22% is gestegen.
- In de D.D.R. vindt een conferentie plaats tegen de herbewapening van West-Duitsland en vóór een verenigd Duitsland, waaraan wordt deelgenomen door ruim 1000 afgevaardigden uit W.-Duitsland, o.w. soc.-democraten, christen-democraten en partijlozen.
- 24 Eenheden van het Chinese Bevrijdingsleger trekken op naar Tibet.
- 28 Het Poolse parlement ratificeert de overeenkomst over de Oder-Neissegrens.
- 31 In de Politieke Commissie van de UNO is het voorstel om de bepaling tegen het onderhouden van diplomatieke betrekkingen met Franco op te heffen, aangenomen, met de stem van Nederland vóór.

NOVEMBER

- 2 500 Nederlandse artsen richten een vredes-appèl aan de Nederlandse regering.
- 4 De gezamenlijke democratische partijen van China verklaren, dat de Amerikaanse agressie in Korea een gevaar vormt voor de veiligheid van China, en dat het Chinese volk vrijwillig de plicht op zich heeft genomen om het Koreaanse volk te helpen.
- 6 De regering-Drees dient een wetsontwerp in om een Regerings-Commissaris voor Finsterwolde te benoemen.
- 7 In Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, en andere plaatsen van ons land worden grote meetings gehouden ter viering van het 33-jarig bestaan van de Sowjet-Unie.
- Bij de verkiezingen in de Ver. Staten voor een deel van het Huis van Afgevaardigden verloor de Democratische Partij 25 zetels aan de Republikeinen.
- 8 De Veiligheidsraad nodigt de Volksrepubliek China uit om deel te nemen aan de besprekingen over het z.g. rapport van MacArthur.
- Na een wekenlang debat heeft de Tweede Kamer de belastingverzwaringen aangenomen.
- 9 Amerika, Engeland en Frankrijk gaan in beginsel accoord met het voorstel van de Sowjet Unie om een viermogendheden-conferentie te beleggen.
- Het eerste nummer van Uilenspiegel komt van de pers.
- 11 De Wereldvredesraad besluit, het Wereldvredescongres van 16 tot 21 November in Warschau te houden, i.v.m. de tegenwerking door de Engelse regering. Bijna het gehele Wereldvredescomité werd de toegang tot Engeland geweigerd.
- De troepen van MacArthur in Korea hebben verdedigingslijnies aan de Tsjongtsjong-rivier betrokken. Op verschillende punten in het Zuiden breiden de partizanen hun acties verder uit.

IWANS „PRIVÉ-ZAKEN“

door

IRINA WILDE

NIETTEGENSTAANDE het slechte weer had zich de gehele vrouwelijke bevolking van het dorp, jonge en oude kolchos-arbeidsters, in het clubgebouw verzameld. Er waren niet veel mannen verschenen.

Iwan Koerotsjka, die voor de paarden van de kolchos zorgde, zat op de rand van zijn stoel met zijn magere gezicht, onder de ongekamde haren, op zijn hand geleund. Hij had een smerige, gescheurde jas aan met een oude riem om zijn middel.

Zoals gewoonlijk bij zulke gelegenheden nam Mokrina, de dikke, nog jonge vrouw van de militia, het woord:

„Doe wat je wil, Iwan, maar zo gaat het niet meer! Kijk toch eens hoe je er uitziet. Je hemd lijkt wel een zak en uit je jas pullen de watten naar buiten. De vliegen van het vorige jaar zouden nog voor de ramen van je hut in de spinnewebben zitten als de meisjes de vorige Zondag niet flink schoongemaakt hadden. Het wordt nu voorjaar en alle boeren hebben bloemen voor hun ramen en bij jou staan hoogstens een paar sprietige brandnetels.“

Iwan trok onverschillig zijn schouders op. Zijn bruine glanzende ogen staarden dromerig in de verte.

„Bloemen! Kan me niks schelen! Ik heb paarden als bloemen.“

„Zo? Jou kan het misschien niks schelen, maar ons wel! Je maakt ons voor de hele wereld te schande! Als je ergens alleen woonde, kon je voor mijn part op je kop gaan staan! Maar je bent lid van de kolchos en jouw schande is ook onze schande!“

Iwan wierp een smekende blik op de mannen die op de eerste rijen zaten: een ervan kon hem toch wel te hulp komen, maar ze zaten zwijgend hun pijpen te roken. Zuchtend vermande hij zich en antwoordde:

„Wat willen jullie toch altijd van mij? Jullie weet toch dat ze kortgeleden helemaal uit de stad hier naartoe gekomen zijn om mijn paarden te fotograferen.“

„Des te erger! Toen eergisteren de schrijvers kwamen, hoe heb je ze toen ontvangen? Smerig en in lompen, een echte viespoes! Nou gaan ze overal schrijven, dat wij smerig zijn. 't Is om in de grond te zinken van schaamte.“

De vrouw van de politieagent was zo rood als een tomaat geworden van woede. „Kort en goed, je leven moet anders worden, Iwan! Zolang onze kolchos nog lang geen millioen had, kon het er nog mee door. Maar nu zijn we millionair geworden en dat geeft verplichtingen! Heb ik gelijk of niet, vrouwen?“

Algemene instemming.

„Zie je wel, Iwan, ik ben niet de enige die aanmerkingen maakt, het collectief wil het van je!“

„Zou het geachte collectief me dan eens willen vertellen wat ik ondertussen met mijn acht drachtige merries moet beginnen? Ik heb geen tijd om schoon te maken.“

De vrouwen waren verbluft en verlegen. Maar ze hadden hun antwoord al klaar. „Dan is er maar één uitweg, Iwan,“ verklaarde Mokrina, „trouwen!“

Iwan zuchtte zorgelijk: „Och beste mensen, brave buren, hebben jullie dan helemaal geen medelijden met me? Jullie weet toch wat een kreng

mijn overleden vrouw was. Willen jullie nou weer die ellende over me brengen?"

„Laat je vrouw met rust," schold de vrouw van de militie. „Als je geen vrouw wil hebben moet je maar alles zelf doen. Je paardenstal ziet er uit als een salon en je huis als een varkensstal."

„Nou, nou kalmpjes an, kom eerst maar eens in de varkensstal kijken voordat je die met Iwan z'n hut vergelijkt!" Dat was de varkenshoedster van de kolchos, die zelfs twee schilderijen in haar stal had hangen.

„Dat heeft er niets mee te maken," klonk een jonge stem. „We kunnen het ook anders inrichten. We zullen een andere oppasser voor de paarden aanstellen en op de hut van Iwan een bord hangen met „Individualist".

Iwan sprong op van zijn stoel alsof ze hem met een gloeiend ijzer geprikt hadden: „Ik, een individualist!" Hij verslikte zich bijna van woede. „En zonder paarden — zijn jullie dan allemaal gek geworden?"

„Nou, vrouwen een beetje minder kan ook wel," zei tante Stefan, de bijenhouderster van de kolchos, met haar rustige stem. Ze was lang, had grijs haar en een blozend gezicht, ondanks haar leeftijd was ze zo slank als een bloeiende kerseboom. Het vorige jaar had men haar tot voorzitter van de Kolchos willen kiezen maar ze had het geweigerd. Ze was toen juist bezig nieuwe overwinteringsmethoden te proberen voor een bepaalde soort bij, en er was niets ter wereld dat haar van dit werk af kon houden.

„Jullie valt op hem aan als een havik op de kuikens! In welk kolchosvoorschrift staat dat een goede paardenoppasser ontslagen kan worden als hij zijn huisje niet schoon houdt?" Tante Stefan kon met moeite haar lachen inhouden.

„Maar hij moet onze kolchos niet te schande maken!" De vrouwen kakelden door elkaar heen als een troep kippen.

„Ik heb een ander voorstel: grootmoeder Safta, die nu voor de kuikens zorgt en toch niet meer op het land kan werken, trekt bij hem in en houdt zijn boeltje schoon. Wat denk je daarvan, Iwan?"

Boos streek Iwan door zijn haar. „Grootmoeder Safta? Die is doof aan haar ene oor en ze is ook nog ziek."

„O, je wilt dus een jonge vrouw?" viel tante Stefan hem in de rede. „Zoek die dan maar zelf uit!"

De hele vergadering keek Iwan nieuwsgierig en opmerkzaam aan. Verlegen keek hij de rijen langs en zag het allang beminde gezicht van Marika met de grote, altijd enigszins verschrikte ogen.

„Ja, dan..... als zij wil....." stotterde hij eindelijk, „dan zou ik Marika vragen. Die is namelijk....."

„O nee, alsjeblijft niet!" Marika werd zo rood als een roos met Pinksteren. „Ik wil liever bij de brigade blijven."

Met een oppermachtige beweging van haar hand bracht tante Stefan de algemene opwindning tot bedaren. „Mijn beste jongen, je weet toch dat Marika wduwe is. Stel je eens voor wat een geklets dat zou geven als ze bij jou introk."

„Als Marika bij jou gaat wonen, moet je eerst met haar naar de burgerlijke stand," zei onverwacht een tevreden mannestem.

„Juist," bevestigde tante Stefan. „Of grootmoeder Safta, dan hoef je niet naar de burgerlijke stand. Of Marika, maar dan absoluut met de burgerlijke stand."

Iwan verfrommelde opgewonden zijn muts in zijn handen: „Nou ja, als Marika het ook wil, dan..... kunnen we daar eens over praten. Maar ik vind verdomme nog an toe, dat het onze privé-zaak is!"

„Ons kan het niet schelen, hoor. De hoofdzaak is dat je hut in orde gemaakt wordt!"

Iwan grinnikte verlegen. „Mijn hut en mijn leven, natuurlijk."

Zijn grootvader sloeg hem krachtig op zijn schouder: „Dat hebben de vrouwen keurig voor mekaar gekregen, Marika kan kolchos-arbeidster blijven en zal vast een prima vrouw worden."

(Een verhaal uit de Oekraïne).

De populaire editie van

EHRENBURGS

„STORM”

stelt iedereen in staat kennis te nemen
van dit meesterwerk.

Onverkorte uitgave. 826 blz. Prijs f 2.50

Vergeet niet bij Uw bestelling op te geven
POPULAIRE EDITIE

Boekhandel

Pegasus

LEIDSESTRAAT 25

— AMSTERDAM

Alitet gaat naar de bergen

Deel II

is nu verschenen.

Deze roman van T. Syomoesjkin vertelt ons over het leven van de Eskimo's in het barre hoge noorden. En zo goed doet Syomoesjkin dit, dat practisch alle lezers van het eerste deel, direct naar het tweede en laatste deel vroegen.

•

**Een boek uit de Pegasus Roman Reeks
Keurig uitgevoerd in linnen band**

Prijs f 2.25

Boekhandel „Pegasus”

Leidsestraat 25

—

Amsterdam-C.